HVNC · LIBRVM
INTER · ALIOS
GOLDWINO · SMITH
QVI · ODE · LATINA
PRAEMIVM
SEXTAE · CLASSI
ET · QVINTAE · CLASSIS
PRIMO · ORDINI
PROPOSITVM
REPORTAVIT
D · D
SCHOL · REGAL · ETONENS
MAGISTRI
ET
AVXILIARES
E · C · HAWTREY · R · OKES
E · COLERIDGE · G · G · COOKESLEY
E · H · PICKERING · H · DVPVIS
C · O · GOODFORD · C · J · ABRAHAM
G · A · CARTER · F · E · DVRNFORD
E · BALSTON · C · LVXMOORE
G · L · ELIOT · I · E · YONGE
A · D · $\overline{\text{M}}$ · $\overline{\text{DCCC}}$ · $\overline{\text{XL}}$ · $\overline{\text{I}}$

ORATORVM GRAECORVM

VOLVMEN SEPTIMVM,

ISAEI

ET

ANTIPHONTIS

RELIQVIAS TENENS.

CVRAVIT

IO. IACOBVS REISKE.

LIPSIAE,

TYPIS W. G. SOMMERI.

MDCCLXXIII.

113043
30 J 11

IOANNI LVDOVICO BIANCONI,

VIRO ILLVSTRI,

SERENISSIMI ELECTORIS SAXONIAE

APVD

CVRIAM ROMANAM RESIDENTI

S. P. D.

I. I. REISKE.

Oratorum atticorum, qualicunque mea induſtria expolitorum, volumen hoc eſt ſeptimum, quod vt ſplendore tui nominis, BIANCONI, Vir Illuſtris, illuminarem, et laudum tuarum admiratio mea, et

iucunda ornamentorum abs te in me collatorum recordatio auctores mihi fuerunt. Ne reliquarum literarum, quibus abundas, commemorem copias, vel solum graecae literaturae studium, quo ardes, tibi meum poterat ausum approbare. Nobilior misi te prouincia exerceret, dudum haberemus Aelium Promotum, aliosque plures graecos medicos ineditos, ex Italiae bibliothecis, regiis illis vetustae literaturae gazis, abs te, BIANCONI, erutos. Sed publicarum haec est pars laudum tuarum, quarum admiratione mecum tenentur omnes, quotquot te norunt. Ego vero priuatim, vt alia multa, ita vnum hoc facile palmarium tibi debeo, quod per te, et per Richterum, *quem amicum olim communem, a fatis iniquioribus ante tempus raptum, in huius gloriae societatem tecum venire haud aegre feres, viris summis, quos nominatim appellare humi-*

litas

litas huius epiſtolae vetat, innotui, quorum gratia penes Ordinem Ampliſſimum ciuitatis Lipſienſis *tantum valuit, vt huic prouinciae me praeficeret, in qua ornanda nihil mihi ad contentionem facio reliquum. Propitius itaque, quaeſo, mi BIANCONI, accipe memoris gratique animi mei hoc teſtimonium, non illud quidem ſplendidum, neque meritis de me tuis par, verumtamen a pietate profectum, cui nunquam memoria effluet ſtudium, quo me olim, Dresdae adhuc agens, proſequebaris, et nunc quoque Romae, tantis terrarum interuallis ſeiunctus, proſequeris; quae pietas ſibi hoc datum exiſtimat, vt te amet, te veneretur, tui ſemper meminerit, tibi bene velit, bene precetur, te praedicet, te ſummi faciat, ita de me meritum merentemque. Munuſculum hoc vt ſperem tibi acceptum iucundumque fore, facit mirifica tua facilitas atque*

comitas, qua bonos omnes atque literatos et accipis et tibi obſtringis, a Gratiis nutritus, quae tibi ſunt domeſticae. Bene vale. Scripſi Lipſiae d. 26. Martii 1773.

ISAEI
ORATIONES.

ISAIE

ORATIONES

ΙΣΑΙΟΥ ΤΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΛΟΓΟΙ.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀδελφιδοῖ, Κλεωνύμου τελευτήσαντος, ἐπὶ τὸν κλῆρον ἔρχονται κατὰ γένος. καὶ τὰς διαθήκας, ἃς παρέχονται εἰς αὐτοὺς οἱ περὶ Φερένικον καὶ Σίμωνα, καὶ

1. Argumenti graeci. οἱ περὶ Φερένικον καὶ Σίμωνα] Pherenicus, Simon, quinam? Credibile eſt ὑποθήτην [ſic. voluit τὸν ὑποθέτην] in integram orationem incidiſſe, quam nos non niſi dimidiam habemus. v. verſus finem. TAYLOR.

Argumentum ipſe idem Taylor hoc modulo ſuo praeſcripſerat. [Polyarchus tres liberos ſuſcepit, Cleonymum, Diniam et patrem τῦ ἀμφισβητῆντος. Cum ad hunc bona Cleonymi improlis defuncti erant peruentura ex legibus municipalibus, tum vero ex voluntate Polyarchi, Cleonymus, fratri Diniae infenſus, qui tunc nepotem orphanum tutabatur, teſtamentum inofficioſum condit. Defuncto vero Dinia, mutata mente, reſcindere voluit, et magiſtratum ea propter accerſit. Excluſo tamen magiſtratu ab iis, quorum maxime intererat, Cleonymus interea moritur. Agitur

A ergo

καὶ Ποσειδίππον γράψαι, ὡς ἀληθὴς ἦν, καὶ θεῖναι παρὰ τοῖς ἄρχουσιν, ὁμολογοῦντες Κλεώνυμον, κατὰ τὴν πρὸς Δεινίαν τὸν ἐπίτροπον αὐτῶν ὀργήν. ὕστερον δὲ ἐπιχειρήσαντα λῦσαι· καὶ μεταπεμψάμενον τὸν ἀσυνόμον, ἐξαίφνης ἀποθανεῖν· καὶ Πολύαρχον δὲ τὸν πάππον αὐτῶν, Κλεωνύμου δὲ πατέρα, προστάξαι, εἴ τι πάσχοι Κλεώνυμος, δοῦναι αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα. Ἡ σάσις, ὅρος διπλοῦς, κατὰ ἀμφισβήτησιν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ταῖς γενομέναις ἐξ ἀρχῆς διαθήκαις διισχυρίζονται, οἱ δ' ἀντιλέγοντες [2] φασὶν, ὅτι μετεκαλέσατο τὸν ἄρχοντα, ἵνα λύσῃ αὐτάς· καὶ τελευταῖον, τοῖς παρὰ τοῦ Κλεωνύμου γενομένοις.

Πολλὴ μὲν [3] ἡ μεταβολή μοι γέγονεν, ὦ ἄνδρες, τελευτήσαντος Κλεωνύμου. ἐκεῖνος γὰρ ζῶν μὲν ἡμῖν κατέλιπε τὴν οὐσίαν, ἀποθανὼν δὲ κινδυνεύειν περὶ αὐτῆς πεποίηκε. καὶ τότε μὲν οὕτως ὑπ' αὐτοῦ σωφρόνως ἐπαι- 35. 1. 3.

δεύο-

ergo de vi iſtius teſtamenti, quod quaſi ingratiis, et ad ſe rediens, ad poſtremum irritum fieri voluit.] Propterea toti quoque orationi titulum praeſcripſit *de teſtamento inofficioſo.*

2. *οἱ δ' ἀντιλέγοντες*] hoc a Stephano profectum eſt. Aldus dederat *οἱ δὲ λέγοντες*, nec non, *καὶ τελευταῖον παρὰ τοῦ Κλεωνύμου γενομένοις.* Stephanus cum dediſſet *ταῖς* et *γενομέναις*, ego malui *τοῖς* et *γενομένοις* dare.

3. *μὲν* redundat, vt ſaepe, non inſequente *δὲ*.

δεύομεθα, ὥστ' ἐδὲ ἀκροασόμενοι ἐδέποτε ἤλθομεν ἐπὶ δικαστήριον, νῦν δὲ ἀγωνιώμενοι περὶ πάντων ἥκομεν τῶν ὑπαρχόντων. ἃ γὰρ τῶν Κλεωνύμου μόνον ἀμφισβητοῦσιν [4], ἀλλὰ καὶ τῶν πατρώων [5], ὀφείλειν ἐπὶ τούτοις ἐκεῖνον [6] φάσκοντες ἀργύρια. καὶ οἱ μὲν οἰκεῖοι καὶ οἱ προσήκοντες οἱ τούτων [7] ἀξιοῦσιν

4. ἀμφισβητοῦσιν] subaudi ἡμῖν οἱ ἐναντίοι. qui aduersarii sunt Polidippus et Diocles. v. p. 36, 32. edit. Stephani, quam editionem vbique locorum allego, quoties aliquid ex Isaeo mihi his in annotationibus allegandum venit.

5. πατρώων] sic dedi pro vetusta lectione Ald. et Steph. πατέρων, sententia id subiiciente, et ipso Isaeo paulo post versu 10. consentientes in ea re habens schedas Brulartianas, et codicem Tophanis. Qui Tophanis cuias fuerit, ex me nemo requirat. prorsus enim ignoro. Taylor ex eo codice non pauca ad Isaeum retulit suis in schedis, hoc solo contentus indicio: *Tophanis Book at Eaton.* videtur ille liber Etonensis non codex antiquus calamo exaratus, sed Aldina esse, a nescio quo notulis in marginem coniectis insignita. Ego postmodum Tophanis librum laudabo, quoties vsu veniet. Sententia est. non de hereditate modo, sed etiam ipso de patrimonio nostro nobis controuersiam mouent, aientes, illum, Cleonymum puta, super illo patrimonio nostro nonnihil aeris debere, vel nomina nescio quae contraxisse.

6. ἐκεῖνον] Cleonymum puta. Schedae Brulart. subiiciunt ἐκείνῳ. quod si probetur, erit haec sententia. aientes, nos illi, Cleonymo, certas quasdam numorum summas super eodem nostro patrimonio debere.

7. οἱ τούτων] Liber Tophanis expungi vult articulum. Ego vero tuebor.

ἡμᾶς καὶ τῶν ὁμολογουμένων, ὧν Κλεώνυμος κατέ- 9.
λιπεν αὐτοῖς, τούτων [8] ἰσομοιρῆσαι. ἔτοι δὲ εἰς τοῦ-
το ἥκουσιν ἀναισχυντίας, ὥστε καὶ τὰ πατρῷα
προσαφελέσθαι ζητοῦσιν ἡμᾶς, ἐκ ἀγνοοῦντες, ὦ ἄν-
δρες, τὸ δίκαιον, ἀλλὰ πολλὴν ἡμῶν ἐρημίαν κατα-
γνόντες. σκέψασθε γὰρ εἰς ἑκάτερα πιστεύοντες ὡς 12.
ὑμᾶς εἰσεληλύθαμεν. ἔτοι μὲν, διαθήκαις ἰσχυρι-
ζόμενοι τοιαύταις [9], ἃς ἐκεῖνος διέθετο [10] μὲν', ἐχ
ἡμῖν ἐγκαλῶν, ἀλλ' ὀργισθεὶς τῶν οἰκείων τινὶ τῶν
ἡμετέρων· ἔλυσε δὲ πρὸ τοῦ θανάτου, πέμψας Πο-
σειδίππον ἐπὶ τὴν ἀρχήν [11]. ἡμεῖς δὲ γένει μὲν ἐγ- 15.
γυτάτω προσήκοντες, χρώμενοι δὲ ἐκείνῳ πάντων
οἰκειό-

8. τούτων] Taylor mauult καὶ τούτων. Etiam hoc male. praeceſſit iam καί.

9. τοιαύταις] Rurſus Taylor mauult ταύταις. quod item haud probo.

10. ἐκεῖνος διέθετο] ſic dedi pro vetuſta lectione ἐκεῖνος δὴ ἐπίθετο. Emendandum ita, vt emendaui, locum eſſe viderant Scaliger et auctores, quicunque fuerunt, ſchedarum Brulart. et Tophanis.

11. ἐπὶ τὴν ἀρχήν] huius rei cauſa, vt ille, Poſidippus, Archonti, hoc eſt Aſtynomo, indicaret, quod teſtamentum Cleonymus in fraudem ſuorum e fratre nepotum ſcripſiſſet, illud Cleonymum, adhuc ſuperſtitem, non coactum, ſed ſcientem, volentem reſcindere, ſibique, Poſidippo, in mandatis dediſſe, vt archontem hac de re certiorem cum faceret, tum rogaret, vt Archon domum Cleonymi veniret, atque teſtamento vetuſto tollendo, nouoque condendo intereſſet, illumque actum auctoritate publica ratum faceret.

οἰκειότατα, δεδωκότων δ' ἡμῖν, καὶ τῶν νόμων κατὰ τὴν ἀγχιστείαν [12], καὶ αὐτῷ τῷ Κλεωνύμῳ, διὰ τὴν φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ [13], ἔτι δὲ Πολιάρ-
18. χου [14], τῷ πατρὸς Κλεωνύμου, πάππου δ' ἡμετέρου, προστάξαντος, εἴ τι πάθοι Κλεώνυμος ἄπαις, ἡμῖν δοῦναι τὰ αὐτοῦ. τοσούτων τοίνυν [15] ἡμῖν ὑπαρχόντων, ἔτοι, καὶ συγγενεῖς ὄντες, καὶ οὐδὲν δίκαιον εἰπεῖν ἔχοντες, οὐκ αἰσχύνονται καταστήσαντες ἡ-
21. μᾶς εἰς ἀγῶνα περὶ τούτων, περὶ ὧν αἰσχρὸν ἦν ἀμφισβητῆσαι καὶ τοῖς μηδὲν προσήκουσιν. Οὐχ ὁμοίως δέ μοι δοκοῦμεν, ὦ ἄνδρες, διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐγὼ μὲν γάρ, οὐχ ὅτι ἀδίκως κινδυνεύω, τοῦθ' ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τῶν παρόντων κακῶν,
24. ἀλλ' ὅτι ἀγωνίζομαι πρὸς οἰκείους, οὓς οὐδ' ἀμύνεσθαι καλῶς ἔχει. ὃ γὰρ ἂν ἐλάττω συμφορὰν ἡγησαίμην κακῶς ποιεῖν τούτους ἀμυνόμενος, οἰκείους ὄντας, ἢ κακῶς παθεῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τούτων. ἔτοι δ' οὐ τοιαύτην ἔχουσι τὴν γνώμην, ἀλλ' ἥκουσιν ἐφ' ἡ-
36.1. μᾶς, καὶ τοὺς φίλους παρακαλέσαντες, καὶ ῥήτορας παρασκευασάμενοι, καὶ οὐδὲν * ἀπολιπόντες [16]

12. κατὰ τὴν ἀγχιστείαν] v. 52. 7. vbi videtur esse actio κατ' ἀγχιστείαν. TAYLOR.

13. αὐτῷ] subaudi πρὸς ἡμᾶς.

14. Πολιάρχου] sic, per iota, dedi de meo, pro vulgari Πολυάρχου per ypsilon. non enim a πολὺς est repetendum, sed a πόλις.

15. τοσούτων τοίνυν] subaudi δικαίων. cui opponitur οὐδὲν δίκαιον εἰπεῖν ἔχοντες.

16. ἀπολιπόντες] sic dedi de meo pro vulgari ἀπο-

τῆς αὐτῶν δυνάμεως, ὥσπερ, ὦ ἄνδρες, τοὺς ἐχθρὸς τιμωρησόμενοι, καὶ ἐκ ἀναγκαίας καὶ συγ- 3.
γενεῖς κακῶς ποιήσοντες [17]. τὴν μὲν ἔν τέτων ἀναισχυντίαν καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν ἔτι μᾶλλον γνώσεσθε, ἐπειδὰν πάντων [18] ἀκέσητε. ὅθεν δ' εἰμὶ τάχιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖν περὶ ὧν ἀμφισβητῶμεν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι διδάσκειν. Δεινίας γὰρ, ὁ τῦ πα- 6.
τρὸς ἀδελφὸς, ἐπετρόπευσεν ἡμᾶς, θεῖος ὤν, ὀρφανὺς ὄντας. Κλεωνύμῳ [19] δ' ἦτος, ὦ ἄνδρες, διάφορος ὢν ἔτυχεν. ὁπότερος μὲν ἂν αὐτῶν ἦν τῆς διαφορᾶς αἴτιος, ἴσως ἐκ ἐμὸν ἔργον ἐςὶ κατηγορεῖν· πλὴν τοσῦτόν γε ἂν δικαίως αὐτοῖς ἀμφοτέ- 9.
ροις μεμψαίμην, ὅτι καὶ Φίλοι τέως ὄντες, καὶ προφάσεως ἐδεμιᾶς [20] γενομένης, ἐκ λόγων τινῶν ἦτως

λείποντες, ob praemissos aoristos παρακαλέσαντες et παρασκευασάμενοι.

17. κακῶς ποιήσοντες] coniectura haec est H. Stephani, quam praetuli vulgari κακὸς ποιήσαντας.

18. πάντων] subaudi τῶν περὶ Κλεώνυμον τελευτῶντα διαθέσθαι βελόμενον γεγενημένων. vel etiam ὧν ἔχω εἰπεῖν.

19. Κλεωνύμῳ] interrogat Taylor num Κλεωνύμου leg. sit, quia p. 37. 17. legatur ὅτε Δεινίᾳ διάφορος ὢν ἔτυχε. Nego propterea necesse esse vulgatam temerari. Bona perinde est vtraque constructio vocabuli διάφορος, tam cum genitiuo, quam cum datiuo, tametsi haud diffitebor posteriorem constructionem vsu esse frequentatiorem.

20. προφάσεως ἐδεμιᾶς] subaudi ἀληθῆς καὶ δικαίας, vel ὑγιῆς καὶ εὐσχήμονος.

ἔτως εἰκῇ πρὸς ἀλλήλους ἔχθρας ἀνείλοντο. ὅτι γὲν ἐκ ταύτης τῆς ὀργῆς ὁ Κλεώνυμος ταύτας ποιεῖται
12. τὰς διαθήκας, ἐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν, ὡς ὕστερον ἐσώθη [21] ἔλεγεν· ὁρῶν δὲ ἡμᾶς ἐπιτροπευομένους ὑπὸ Δεινίου, καὶ δεδιὼς, μὴ τελευτήσαιεν αὐτὸς ἔτι παῖδας ἡμᾶς καταλιπὼν, καὶ τῆς οὐσίας, ἡμετέρας οὔσης, γένοιτο κύριος Δεινίας. ἠγεῖτο γὰρ δεινὸν εἶ-
15. ναι, τὸν ἔχθιστον τῶν οἰκείων ἐπίτροπον καὶ κύριον τῶν αὐτῷ καταλιπεῖν [22], καὶ ποιεῖν αὐτῷ τὰ νομιζόμενα τέτον, ἕως ἡμεῖς ἠβήσαιμεν, ᾧ ζῶν διάφορος ἦν. ταῦτα διανοηθεὶς ἐκεῖνος, εἴτ' ὀρθῶς, εἴτε μὴ, τὰς διαθήκας ταύτας διέθετο. καὶ εὐθὺς [23]

21. ὡς ὕστερον ἐσώθη ἔλεγεν] Vexatus locus, et coniecturis criticorum varie exagitatus. In Taylori schedis haec pauca reperi [ἔλεγεν, ὡς ὕστερον ἐσώθη, ὅτι,] quae non intelligo. Stephanus in margine interrogat, num leg. potius fit ὕστερον ἐπειδὴ ἐσώθη. Scaliger σωθεὶς malebat. alterutrum recte habet, et necessarium est. vtrum sit rectius, haud constat. Interim faciam cum Stephano, sed hactenus, vt post Δεινίας versu 19. addatur δῆλον ἐστιν. Nam alias pendet illud ὅτι versu 11. Constat, ait, Cleonymum iratum illud testamentum scripsisse, non, quo nobis infensus esset, nam se de nobis haud esse questum, neque nobis succensuisse, ipse nobis affirmauit, postquam a valetudine conualuit.

22. καταλιπεῖν] post hoc v. inseri velim verba traiecta, ἕως ἡμεῖς ἠβήσαιμεν, quae nunc ordine deserto sententiam paulum turbant. Sed adhuc amplio.

23. εὐθὺς] post quod factum? num post scriptum testamentum? an postquam Cleonymus a morbo rur-

ἐρωτῶντος τὸ Δεινίᾳ παραχρῆμα, εἴ τι ἡμῖν ἢ τῷ 18.
πατρὶ ἐγκαλεῖ τῷ ἡμετέρῳ, ἀπεκρίνατο πάντων
τῶν πολιτῶν ἐναντίον, ὅτι οὐδὲν πονηρὸν ἐγκαλεῖ·
καὶ ἐμαρτύρησεν, ὡς ὀργιζόμενος ἐκείνῳ, καὶ οὐκ ὀρ-
θῶς βουλευόμενος, ταῦτα διέθετο. πῶς γὰρ ἂν εὖ 21.
φρονῶν, ὦ ἄνδρες, κακῶς ποιεῖν ἡμᾶς ἠβουλήθη,
τοὺς μηδὲν αὐτὸν ἠδικηκότας; ὕστερον δὲ τούτων, ὃ μέ-
γιστον ὑμῖν τεκμήριον, ὅτι οὐδὲ ταῦτα ἔπραξεν ἡμᾶς
βλάπτειν βουλόμενος· τελευτήσαντος γὰρ [24] Δει- 24.
νίου, καὶ τῶν πραγμάτων ἡμῖν πονήρως ἐχόντων,
οὐδὲ περιεῖδεν ἡμᾶς οὐδενὸς [25] ἐνδεεῖς ὄντας, ἀλλ' αὐ-
τοὺς [26] μὲν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ κομισάμενος
ἐπαίδευε, τὴν δ' οὐσίαν ἀφελέσθαι τῶν χρημάτων [27]

ἐπι-

sus conualuisset? Dictio εὐθὺς παραχρῆμα tam mirabilis visa fuit Tayloro, vt suum q. hoc est *quaere* ei adscriberet. sed bene graecam et vsu tritam eam esse testabuntur et dubitanti confirmabunt indices nostri ad hos oratores minores; quos indices adiri velim, et p. 38. 30. ad quem locum ipse Taylor ablegauerat.

24. γὰρ eleganter redundat, aequiualens Latino *scilicet*.

25. οὐδενὸς] subaudi τῶν ἀναγκαίων.

26. αὐτοὺς] scil. ἡμᾶς. haec est lectio Aldina, a me merito reuocata, pro qua Stephanus, nescio quo iure, certe praeter fas, αὐτὸς suffecerat, si fecit ipse, neque menda operis eius imputanda est. opponuntur αὐτοὶ, ipsi liberi, patre orbati, τῇ οὐσίᾳ, patrimonio. v. ad versum 39. huius paginae dicenda.

27. χρημάτων] imo vero χρηστῶν. creditoribus bonis nostris insidiantibus, eaque nobis fraudulenter eripere contendentibus. Sic visum Tayloro quoque fuit.

ἐπιβϐλευσάντων, ἔσωσεν ἡμῖν· ἐπεμελεῖτό τε ὁμοί-
27. ως τῶν ἡμετέρων, ὥσπερ τῶν αὑτῆ πραγμάτων.
καίτοι χρὴ θεωρεῖν αὐτῆ τὴν ἔννοιαν ἐκ τούτων τῶν
ἔργων μᾶλλον, ἢ ἐκ τῶν διαθηκῶν, καὶ τεκμηρίοις
χρῆσθαι, μὴ τοῖς μετ' ὀργῆς πραχθεῖσιν, (ἐν οἷς ἅ-
πάντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν·) ἀλλ' ἀφ' ὧν ὕστε-
30. ρον φανερὰν αὐτῆ τὴν διάνοιαν ἐποίησεν. ἔτι γὰρ
μᾶλλον ἐν τοῖς τελευταίοις ἐδήλωσεν ὡς εἶχε πρὸς
ἡμᾶς. ἤδη γὰρ ἀσθενῶν ταύτην τὴν νόσον, ἐξ ἧς
ἐτελεύτησεν, ἠβουλήθη ταύτας τὰς διαθήκας ἀνε-
λεῖν· καὶ προσέταξε Ποσειδίππῳ ἐπὶ [28] τὴν ἀρ-
33. χὴν εἰσαγαγεῖν. ὁ δὲ ὃ μόνον οὐκ [29] εἰσήγαγεν, ἀλ-
λὰ καὶ τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν
ἀπέπεμψεν [30]. ὀργισθεὶς δὲ τούτῳ Κλεώνυμος, πάλ-
ιν εἰς τὴν ὑστεραίαν Διοκλεῖ καλέσαντες ἄρχοντας
προσέταξε· καὶ οὐχ ἕτως, ὡς ἀσθενῶν [31] διακείμε-

28. ἐπὶ τὴν ἀρχὴν εἰσαγαγεῖν] Aut tollenda eſt praepoſitio, prout ſuadent ſchedae Brulart. aut leg. eſt ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀπιόντα [vel ἐλθόντα] εἰσαγ.

29. ὃ μόνον οὐκ εἰσήγαγεν] πρ. γρ. [id eſt πρότερον γραφεται] ὃ μόνον εἰσήγαγεν. ἀλλὰ λέγει καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ὃ μόνον οὐκ αὐτὸν εἰσεκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ ἐλθ. ἐπὶ τ. θ. STEPHANVS in margine. Deeſt nempe οὐκ Aldinae, quod a ſe additum, Stephanus excuſat, et recte is quidem. legitur p. 37. 28. locus, quem citat.

30. ἀπέπεμψεν. ὀργισθεὶς δὲ τούτῳ] Rurſus Stephano debemus has quoque emendationes. Aldina enim mendoſe dederat ἀνέπεμψεν. ὀργισθεὶς δὲ τούτων.

31. ἀσθενῶν] lego ἀσθενῶς. in aduérbio. In οὐχ ἕτως ſubauditur ἐποίησε. ita fecit, non vt valetu-

νος, ἀλλ' ἔτι πολλῶν ἐσῶν ἐλπίδων, ἐξαπίνης τῆς 36.
νυκτὸς ταύτης ἀπέθανε. πρῶτον μὲν ὦ ἀνδρες παρέ-
ξομαι μάρτυρας, ὡς ἐγὼ ἡμῖν ἐγκαλῶν, ἀλλὰ Δεσ-
νία πολεμῶν, ταύτας τὰς διαθήκας διέθετο. ἔπειτα ὡς, ἐκεῖνα τελευτήσαντος, ἐπεμελεῖτό τε τῶν
ἡμετέρων ἁπάντων, καὶ αὐτὸς [32] ἐπαίδευεν, εἰς 39.
τὴν οἰκίαν αὐτῷ κομισάμενος. πρὸς δὲ τούτοις, ὡς
Ποσειδίππον ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν ἀξύνομον [33]. ὅτος δ'
οὐ μόνον αὐτὸν οὐκ εἰσεκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ ἐλθόντα
ἐπὶ τὴν θύραν Ἀρχωνίδην ἀπέπεμψεν. Ὡς δ' ἐν ἀ-
ληθῆ λέγω, κάλει μοι τὰς μάρτυρας. ΜΑΡ- 42.
ΤΥΡΕΣ. Ἔτι τοίνυν οἱ τούτων [34] φίλοι καὶ Κη-
φισάνδρος ἀξίων νείμασθαι τὴν οὐσίαν, καὶ τὸ τρί-
τον μέρος ἡμᾶς ἔχειν ἁπάντων τῶν Κλεωνύμε. καὶ
τούτων μοι κάλει τὰς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ 37. I.
Ἡγοῦμαι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, πᾶσι τοῖς τῶν κλή-
ρων ἀμφισβητοῦσιν, ὅταν ἀποφήνωσι σφᾶς αὐτοὺς,
ὥσπερ ἡμεῖς, καὶ τῷ γένει προσήκοντας ὄντας, καὶ τῇ 3.
φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετελευτηκότα, περιέργον εἶ-
ναι

dine laborans et viribus exhauſtis, animamque agitans extremam. Quod ſi probatur, tum poſt ἐλπίδων deeſſe videtur ὅμως δὲ vel ſimile quid.

32. αὐτὸς] imo vero αὐτούς. ſcil. ἡμᾶς, rurſus opponuntur hic quoque, vt modo verſu 25. αὐτοὶ *nos ipſi*, et τὰ ἡμέτερα *patrimonium noſtrum*.

33. ἐπὶ τὸν ἀξύνομον] ſic dedi de meo, pro vulgari ἐπὶ τῷ ἀξυνόμε. *miſit Poſidippum ad Aſtynomum*, eius arceſſendi cauſa.

34. τούτων] Poſidippum deſignat, eiusque fratrem Dioclem, eorumque aduocatos et cauſae conſortes.

καὶ τὰς ἄλλας λόγους λέγειν· ἐπεὶ δ' οἱ τότων ἀδέτερον ἔχοντες, ἵτω τολμῶσι τῶν ἀ προσηκόντων ἀμφισβητεῖν, καὶ ψευδεῖς παρασκευάζονται λό-
6. γους, βέλομαι βραχέα καὶ περὶ τότων αὐτῶν εἰπεῖν. ἰσχυρίζονται γὰρ ταῖς διαθήκαις, λέγοντες ὡς Κλεώνυμος μετεπέμπετο τὴν ἀρχήν, οὐ λῦσαι βελόμενος αὐτὰς, ἀλλ' ἐπανορθῶσαι, καὶ βεβαιῶσαι σφίσιν αὐτοῖς τὴν δωρεάν. ὑμεῖς δὲ σκοπεῖσθε
9. τὰς διαθήκας τὰς μετ' ὀργῆς γενομένας, πότερα εἰκός ἐσι βεληθῆναι Κλεώνυμον ἀνελεῖν, ἐπειδὴ πρὸς ἡμᾶς οἰκείως ἔσχεν, ἢ σκοπεῖν ὅπως βεβαιότερον ἡμᾶς ἀποσερήσειε [35] τῶν αὐτῦ. τοῖς μὲν γὰρ ἄλ-
12. λοις κἀκείνων, ὧν ἂν ὀργισθέντες τὰς οἰκείας ἀδικήσωσιν, ὕσερον μεταμέλει. ἔτοι δὲ ἐκεῖνον ἀποφαίνουσιν, ἐν ᾧ πρὸς ἡμᾶς οἰκειότατα διέκειτο, μᾶλλον βεβαιῶν τὴν διαθήκην βελόμενον, ἣν ὀργιζόμενος ἐποιήσατο. ὥστ' εἰ καὶ ἡμεῖς ὁμολογήσομεν [36]
15. ταῦτα, καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ πιςεύσετε, ἐνθυμεῖσθε, ὅτι παράνοιαν αὐτῦ τὴν μεγίσην ἔτοι κατηγορῦσι. τίς γὰρ ἂν γένοιτο ταύτης μανία μείζων, ἢ [37] τότε μὲν

35. ἀποσερήσειε] debetur hoc Stephano. Aldus ἀποσερήσεις dederat. cui poterat etiam indicatiuus ἀποσερήσει suffici.

36. ὁμολογήσομεν et πιςεύσετε] malim in optatiuo ὁμολογήσαιμεν et πιςεύσαιτε. etiamsi nos confiteamur ea vera esse, et vos ipsi quoque vera credatis ea esse, quae illi aiunt, tamen hoc vos cogitare velim, illos, haec aientes, Cleonymum summi, qui vnquam fuit, furoris reum agere.

37. ἢ] labat hic constructio, quae nullo alio prae-

τε μὲν, ὅτε Δεινία διάφορος ὢν ἔτυχεν, ἡμᾶς κα-
κῶς ποιεῖν τε, καὶ διατίθεσθαι τοιαύτας διαθή-
κας, ἐξ ὧν ἐκ ἐκεῖνον ἐτιμωρεῖτο, ἀλλὰ τὰς οἰκειο- 18.
τάτας ἠδίκει· νυνὶ δὲ χρώμενος ἡμῖν [38], καὶ περὶ
πλείστου ποιούμενος ἁπάντων, μόνος ἐβουλήθη τὰς
ἀδελφιδᾶς, ὡς ἔτοι φασὶν, ἀκλήρους εἶναι τῶν ἑαυ-
τοῦ. καὶ τίς ἂν εὖ φρονῶν, ὦ ἄνδρες, τοιαῦτα περὶ 21.
τῶν αὑτοῦ βουλεύσαιτο; ὥστε ἐκ τούτων τῶν λόγων ῥᾳ-
δίαν ὑμῖν τὴν διάγνωσιν πεποιήκασι περὶ αὐτῶν. εἰ
μὲν γὰρ ἀνελεῖν τὰς διαθήκας βουλόμενος μετεπέμ-
πετο τὴν ἀρχὴν, ὥσπερ ἡμεῖς φαμὲν, ἐδεῖς ἔνεστι
τούτοις λόγος· εἰ δ' ὅτω παραφρονῶν ἔτυχεν, ὥσθ' 24.
ἡμᾶς ἀεὶ περὶ ἐλαχίστου ποιεῖσθαι, τοὺς γένει πρω-
τεύοντας, καὶ χρωμένους αὐτῷ πάντων οἰκειότατα,
δικαίως ἂν δήπου τὰς τοιαύτας διαθήκας ἀκύρους
ποιήσητε. ἔτι τοίνυν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι φάσκοντες
καλεῖν τὴν ἀρχὴν Κλεώνυμον, ἵνα βεβαιώσῃ τὴν 27.
αὐτῶν δωρεὰν, προσταχθὲν αὐτοῖς, ἐκ ἐτόλμη-

σαν

textu, quam aut anacoluthi, aut mutatae subito dictionis, excusari poterit. Nam si vno eodemque tenore, quo coeperat, pergere orator voluisset, dicendum ei fuisset χρώμενον et ποιούμενον (in accusatiuo) et βουληθῆναι (in infinitiuo,) non ἐβουλήθη.

38. χρώμενος ἡμῖν] addunt schedae Brulart. οἰκείως. possit quoque e versu 26. οἰκειότατα addi. verum nescio annon satis sit tutum id facere, cum exempla reperiantur dictionis nudae χρῆσθαί τινι, pro χρῆσθαί τινι οἰκείως vsurpatae. de quo indices nostri consulantur.

σαν εἰσαγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμψαν. καὶ δυεῖν τοῖν ἐναντιωτάτοιν θάτερα [39] μέλλοντες, ἢ τὴν οὐσίαν ἔξειν βεβαιοτέραν [40]. * * ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑμᾶς ἀφῖκται, καὶ ὑμεῖς κύριοι γεγόνατε, βοηθήσατε καὶ ἡμῖν, καὶ ἐκείνῳ τῷ ἐν ᾅδου ὄντι· καὶ μὴ περιίδητε, πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων δέομαι ὑμῶν, προπηλακισθέντα αὐτὸν ὑπὸ τούτων· ἀλλὰ μεμνημένοι τοῦ νόμου, καὶ τοῦ ὅρκου, ὃν ὠμόσατε, καὶ τῶν εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ πράγματος, τὰ δίκαια καὶ τὰ εὔορκα κατὰ τοὺς νόμους ψηφίσασθε.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ

ΠΥΡΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πύρρος τὸν ἕτερον τῶν τῆς [1] ἀδελφῆς υἱῶν υἱοποιησαμένη Ἐνδιαν, καὶ τοῦτο πλέον ἢ εἴκοσιν ἔτη τὸν κλῆρον κατασχόντος, εἶτα ἀποθανόντος, Ξενοκλῆς λαχὼν

39. θάτερα] θάτερον schedae Brulart.

40. βεβαιοτέραν] Lacuna, afterisci designata, sic ferme suppleatur, ἢ τοῦ νῦν ἐν ὑμῖν ἀγῶνος ἀπηλλάχθαι, ἐκ ἠθέλησαν. alterutrum lucrari cum potuissent, vt aut hereditatem hoc haberent certiorem, aut a necessitate subeundi forensis huius certaminis liberarentur, noluerunt tamen.

1. In argumento. τῶν τῆς ἀδελφῆς] priorem ar-

χὼν τῶν χρημάτων, ὑπὲρ Φίλης, τῆς ἑαυτῆ γυναικὸς, διεμαρτύρησεν εἶναι αὐτὴν Πύῤῥῳ γνησίαν θυγατέρα, ἀμφισβητήσης τῆ κλήρου τῆς Ἐνδίου μητρός· καὶ ἑάλω ψευδομαρτυριῶν, Νικοδήμου καὶ αὐτοῦ μαρτυρήσαντος, ἐγγυῆσαι Πύῤῥῳ τὴν ἀδελφὴν κατὰ τὸς νόμος, ἐξ ἧς γεγονέναι τὴν Φίλην. ὁ Ἐνδίου δὲ ἀδελφὸς νόθην εἶναι φησὶν, ἐξ ἑταίρας Πύῤῥῳ γενομένην, καὶ οὕτως ὑπὸ Ἐνδίε ἐκδοθῆναι Ξενοκλεῖ. Ἡ φάσις, σοχασμός. τὸ δὲ ἔγκλημα, ψευδομαρτυριῶν, κατὰ τοῦ Νικοδήμου.

Ἄνδρες δικασαί, ὁ ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς, 38. 1. Πύῤῥος, ἅπαις [2] ὢν γνησίων παίδων, ἐποιήσατο Ἔνδιον, τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν, υἱὸν αὐτῷ· ὃς κληρονόμος ὢν τῶν ἐκείνε, ἐβίω πλείω ἔτη ἢ εἴκοσι· 3. καὶ ἐν χρόνῳ τοσούτῳ, ἔχοντος ἐκείνε τὸν κλῆρον, οὐδεὶς

ticulum, quo vulgatae carent e ſchedis Brul. addidi. Aliter inſtituerat rationem Taylor, pro υἱῶν ſufficiens υἱόν. Admonebat idem in fine argumenti adiuncta haec eſſe in Aldina τῆ Πύῤῥῳ κλήρῳ κατὰ ποίησιν πρὸς τὸ γένος διαμαρτυρίαν. Perſonarum in hac cauſa inter ſe contendentium hic eſt nexus ſtemmaticus,

Pyrrho — Soror,
ſuper cuius hereditate certatur, erat — e qua nati
Endius et actor

verum Pyrrhus e Nicodemi ſorore filiam notham ſuſceperat, cuius filiae maritus Xenocles ab actore iniuſtae poſſeſſionis poſtulatur.

2. ἅπαις παίδων] de hac dictione Taylor ad Euripidem eiuſque interpretem Barneſium ablegat.

δεὶς πώποτε προσεποιήσατο, ἐδ' ἠμφισβήτησε τῆς
6. κληρονομίας ἐκείνῳ. τελευτήσαντος δὲ τῷ ἀδελφοῦ
πέρυσιν, ὑπερβᾶσα [3] τὸν τελευταῖον κληρονόμον,
γνησία θυγάτηρ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ ἥκει φάσκουσα
εἶναι Φίλη, καὶ κύριος [4] Ξενοκλῆς Κύπριος [5] τοῦ
Πύῤῥου κλήρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσεν, ὃς τετε-
9. λευτήκει πλείω, ἢ εἴκοσιν ἔτη, τρία τάλαντα τῷ
κλήρῳ ἐπιγραψάμενος [6]. ἀμφισβητούσης δὲ τῆς
μητρὸς τῆς ἡμετέρας, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Πύῤῥου, ὁ κύ-
ριος τῆς εἰληχυίας τοῦ κλήρου γυναικὸς ἐτόλμησε
διαμαρτυρῆσαι μὴ ἐπίδικον τῇ ἡμετέρᾳ μητρὶ τὸν
12. τοῦ ἀδελφοῦ κλῆρον εἶναι, ὡς ἔσης γνησίας θυγα-
τρὸς

3. ὑπερβῆναι κληρονόμον dicitur is, qui cum solus ius hereditatis adeundae verum et legitimum habuisset, tamen alium, aut nullo, aut infirmiore iure munitum, passus fuisset illam hereditatem cernere atque possidere, neque obloquendo et protestando intercessisset.

4. κύριος] subaudi αὐτῆς ὤν. Adscripserat hic loci Taylor istaec. [v. Petit. 3. 6. Heins. Exerc. 18. 2. v. post versu 10.]

5. Κύπριος] non ex insula Cypro oriundus, sed e demo, seu municipio quodam attico, illi insulae celeberrimae cognomine. v. ad Demosthen. or. pro Corona p. 147. 24 a nobis dicenda.

6. τρία τάλαντα τῷ κλήρῳ ἐπιγραψάμενος] Xenocles in libello petitorio, quem iudicibus tradens eam hereditatem sibi, vt heredi soli legitimo, adiudicari petierat, illam hereditatem tribus talentis aestimauerat, hac lege, vt si contrapetitorem, actorem huius causae, iudicio vinceret, is sibi, Xenocli, tria talenta pro mulcta numeraret, ipse, si causa caderet, vincenti nihil.

τρὸς Πύῤῥῳ, ᾧ ἦν ἐξ ἀρχῆς ὁ κλῆρος. [7] ἐπισκηψάμενοι δὲ ἡμεῖς, καὶ εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγόντες τὸν διαμαρτυρῆσαι τολμήσαντα, [8] μετὰ ταῦτα [8] ἐκεῖνόν τε ἐξελέγξαντες περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα, τὴν τῶν [9] ψευδομαρτυριῶν [9] δίκην εἴ- 15.
λομεν παρ' ὑμῖν, καὶ τετονὶ Νικόδημον [10] παραχρῆμα ἐξηλέγξαμεν ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς, αἰσχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα [11] ταύτῃ· ὅς γε

ἐτόλ-

7. ἐπισκηψάμενοι] sic dedi de meo, quo postmodum accessit Taylori quoque auctoritas, pro vulgari ἐπισκεψ.

8. κατὰ ταῦτα bene si habet, significare debet *hoc ex fundo*. ego vero suspicor praepositionem κατὰ esse delendam. dicitur enim διαμαρτυρεῖν τι, non κατά τι. interponenda sua intercessione vel interpellatione confirmare vel affeverare aliquid, vt vere factum. vel rectius κατὰ mutabis in μετά, et hoc in latinis expressi, et sic emendaui de meo.

9. ψευδομαρτυριῶν] sic dedi de meo pro vulgari ψευδομαρτύρων, adstipulatorem Taylorum quoque postmodum nactus, qui ad huius paginae versum 25. et ad 51. 40. ablegat.

10. τετονὶ Νικόδημον] interponunt, sine vlla, siue gratia, siue necessitate, τὸν schedae Brulart.

11. τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ] duriuscule dictum, fateor. bene si habet, accipiendum erit ὄντα pro φανέντα, vel γεγενότα. Suspicabatur Taylor in schedis leg. esse τῇ μαρτυρίᾳ αὐτῇ ταύτῃ, adscripto [scil. Xenoclis.] quod minus satisfacit. Mihi videtur ὄντα bene quidem habere, verum aliquid ei cohaerens atque anteponendum excidisse, e. c. σύμμαχον vel ὁμόφωνον.

ἐτόλμησε μαρτυρῆσαι ἐγγυῆσαι τῷ θείῳ τῷ ἡμετέ-
18. ρῳ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ, γυναῖκα εἶναι κατὰ
τὸς νόμους. ὅτι μὲν ἂν καὶ ἐν τῇ πρετέρᾳ δίκῃ ἡ
τότε [12] μαρτυρία ψευδὴς ἔδοξεν εἶναι, ὁ τόθ' ἑα-
λωκὼς μάρτυς [13] σαφέσατα τοῦτον [14] ἐξελέγχει.
εἰ γὰρ μὴ ἐδόκει ἕτος τὰ ψευδῆ τότε μαρτυρῆσαι,
21. δηλονότι ἐκεῖνός τ' ἂν ἀποφυγὼν τὴν διαμαρτυρίαν
ἀπῆλθε, καὶ κληρονόμος ἦν τῶν τοῦ θείου ἡ διαμαρ-
τυρηθεῖσα γνησία θυγάτης εἶναι· ἀλλ' ἐκ ἂν ἡ ἡ-
μετέρα κατέσενε [15] μήτης. ἀλόντος δὲ τοῦ μάρτυ-
ρος, καὶ ἀποσάσης τοῦ κλήρου τῆς ἀμφισβητούσης [16]

γνη-

12. τότου si ad Nicodemum refertur, bene habet μαρτυρία. sin autem ad Xenoclem redit, malim διαμαρτυρία legi. Sed vulgata bene habet.

13. ὁ τόθ' ἑαλωκὼς μάρτυς] Xenocles.

14. τοῦτον] scil. Nicodemum. Sed annon praestet τοῦτο (in neutro) legi?

15. κατέσενε] reliqui hoc, qualecunque est, quod libri dant, tametsi haud probo. Num κατέση *facta fuisset heres.* Nam, quod olim suspicabar leg. esse κατέσθενε, dubito nunc, primum, sitne graecum vocabulum κατασθένειν, deinde, si sit, eane significatione vsurpetur, quae huic loco conuenit, scil. *obtinuisset litem, stetisset causa, eamque vicisset.* In schedis Brulart. inuenio annotatum κατέμενε. hoc est, ni fallor, *mansisset heres.*

16. ἀμφισβητούσης γνησίας θυγατρὸς Πύῤῥῳ εἶναι] id est ἀμφισβητούσης ὅτι θυγάτης γνησία Πύῤῥῳ ἐστί. malim tamen sic legi τῆς ἀμφισβητούσης, [subaudi τοῦ κλήρου] γνησίας θυγατρὸς Πύῤῥῳ φασκούσης εἶναι. id est διότι φάσκει θυγάτης εἶναι. Super hereditate eo

γνησίας θυγατρὸς Πύῤῥῳ εἶναι, μεγάλη ἀνάγκη ἅ- 24
μα καὶ τὴν τούτου μαρτυρίαν ἑαλωκέναι. περὶ γὰρ
αὐτοῦ τούτου ° ὁ διαμαρτυρήσας [17] τὴν τῶν ψευδο-
μαρτυριῶν δίκην ἠγωνίζετο, πότερον ἐξ ἐγγυητῆς ἢ
ἐξ ἑταίρας ἡ ἀμφισβητοῦσα τοῦ κλήρου τῷ θείῳ γυ-
ναικὸς εἴη. γνώσεσθε δ' ἀκούσαντες καὶ ὑμεῖς τῆς τε 27
ἀντωμοσίας τῆς ἡμετέρας, καὶ τῆς τούτου [18] μαρτυ-
ρίας, καὶ τῆς ἁλούσης διαμαρτυρίας. Ἀναγίνωσκε
λαβὼν τασδὶ αὐτοῖς. ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ. ΜΑΡ-
ΤΥΡΙΑ. ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ὡς μὲν ἔδοξε
παραχρῆμα εὐθὺς [19] τότε τὰ ψευδῆ ° μαρτυρῆ- 30
σαι [20] Νικόδημος, ἐπιδέδεικται [21] τότε πᾶσι· προσ-

ήκει

ex titulo contendentis, quod se filiam Pyrrhi legitimam ferat.

17. διαμαρτυρήσας] lege ὁ διαμαρτ. cum articulo, et sic dedi de meo.

18. τούτου] Nicodemi puta.

19. εὐθὺς deletum ierat, quisquis fuit, a quo annotatiunculae schedarum Brulart. profectae sunt. Verum solet Isaeus εὐθὺς cum παραχρῆμα copulare. vt si latine dicas, *statim e vestigio*, vel *statim re adhuc recente*, vel *protinus actutum*. v. dicta ad p. 36. 18.

20. διαμαρτυρῆσαι] imo vero simpliciter μαρτυρῆσαι. Nicodemus enim solummodo testem agebat, Xenocles autem διεμαρτύρει, seu actione διαμαρτυρίας vtebatur, h. e. intercedebat interponenda protestatione, nomine vxoris, quominus actor noster, cuius nomen nescimus, nomine matris suae, hereditatem auunculi adiret. Ausus itaque sum praepositionem delere.

21. ἐπιδέδεικται] Conuenire melius videtur ἐπεδέδεικτο.

ἥκει δὲ καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς περὶ αὐτοῦ τότε τὴν δίκην μέλλουσι ψηφιεῖσθαι, ἐξελεγχθῆναι τὴν τότε μαρτυρίαν. ἐπιθυμῶ δὲ πρῶτον μὲν * παρ' αὐ-
33. τοῦ [22] τότε πυθέσθαι, ἣν τινα ποτὲ προῖκα φησὶν ἐπιδοὺς ἐκδῶναι τὴν ἀδελφὴν ὁ μεμαρτυρηκὼς τῷ τὸν τριτάλαντον οἶκον κεκτημένῳ [23]. εἶτα πότερον ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ζῶντα, ἢ τελευτήσαντος τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ παρ' ὅτε ἐκομίσατο
36. τὴν τῆς ἀδελφῆς προῖκα ἔτος, ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν, ᾧ μεμαρτύρηκεν ἔτος αὐτὴν ἐγγυῆσαι. ἢ, εἰ μὴ ἐκομίζετο, ὁποίαν δίκην σίτε, ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς, ἐν εἴκοσιν ἔτεσι τῷ ἔχοντι τὸν κλῆρον δικάσα-
39. 1. σθαι ἠξίωσαν [24], ἢ εἴτε ἀνθρώπων ἐναντίον προσῆλθεν ἐγκαλῶν τῷ κληρονόμῳ περὶ τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς, ἐν χρόνῳ τοσούτῳ. περί τε ἂν τούτων ἡ-

22. παρ' αὐτοῦ] sic dedi de meo, pro vulgari περὶ αὐτοῦ. ab vel ex hoc ipso Nicodemo percontari. Taylorum reperi postmodum idem quoque censuisse.

23. τῷ τ. τρ. ο. κεκτημένῳ] Cohaerent hi datiui, non cum μεμαρτυρηκὼς, (dixerat enim Nicodemus testimonium, non Pyrrho, dudum ante mortuo, qui hic dicitur substantiam trium talentorum possedisse, sed Xenocli, penes quem erat filia e sorore Nicodemi nata) sed cohaerent cum ἐκδῶναι. Pari modo versu penult. ᾧ cohaeret, non cum proximo μεμαρτύρηκεν, sed cum ἐγγυῆσαι.

24. ἠξίωσαν] num ἠξίωσεν. vt ad solum Nicodemum referatur. Pluralem si seruabimus, ajemus vna cum Nicodemo sororem eius, huiusque sororis filiam, et filiae maritum, Xenoclem, designari.

δέως ἂν πυθοίμην, ὅ, τι ποτ' ἦν[25] τὸ αἴτιον τῷ μη- 3.
δὲν τούτων γεγενῆσθαι περὶ[26] τῆς ἐγγυητῆς (ὡς
μεμαρτύρηκεν ἕτος) γυναικός· καὶ πρὸς τούτοις, εἴ
τις ἄλλος ἐγγυητὴν ἔσχε τὴν τότε ἀδελφὴν γυναῖ-
κα, ἢ τῶν[27] πρότερον χρησαμένων, πρὶν γνῶναι
τὸν ἡμέτερον θεῖον αὐτήν· ἢ ὅσοι ἐκείνῳ γιγνώσκον- 6.
τος ἐπλησίαζον αὐτῇ, ἢ ὅσοι ὕστερον ἐπλησίαζον τε-
τελευτηκότος ἐκείνου. δῆλον γὰρ, ὅτι τὸν αὐτὸν τρό-
πον ὁ ἀδελφὸς αὐτὴν ἅπασι τοῖς πλησιάζουσιν ἐνδε-
δώκει[28]· περὶ ὧν εἰ δεήσειε καθ' ἕκαστον διελθεῖν, 9.
ὀκ ἂν πάνυ μικρὸν ἔργον γένοιτο. ἐὰν μὲν ἓν ὑμεῖς
κελεύητε, περὶ ἑνίων μνησθείην ἂν αὐτῶν· εἰ δέ τι-
σιν ὑμῶν ἀηδὲς ἀκούειν ἐστὶν, ὥσπερ ἐμοὶ λέγειν τι[29]
περὶ τούτων, αὐτὰς[30] τὰς μαρτυρίας ὑμῖν παρέξο-
μαι τὰς μαρτυρηθείσας ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ· ὧν
ἐδεμιᾷ ἐπισκήψασθαι ἠξίωσαν ἕτει[31]. καίτοι ὅπου 12.
κοινὴν

25. ὅ, τι ποτ' ἦν] subaudi ἐξὶ vel ἦν. Taylor ἓν cum ἦν mutandum censebat.

26. περὶ bene si habet, accipi debet pro ὑπὲρ. in causa, vel ad emolumentum foeminae. Alias leg. fit παρὰ, vel ὑπὲρ.

27. ἢ τῶν πρότερον] sic recte dedit Stephanus, sic correxit Scaliger quoque vitiosum Aldinae ἢ τὸν πρ.

28. ἐνδεδώκει] imo vero ἐξεδεδώκει, aut ἐκδέδωκε.

29. λέγειν τι περὶ τούτων] videatur τι delendum, vt e proximo π natum, et ὥσπερ καὶ ἐμοὶ legendum.

30. αὐτὰς] sola, mera testimonia, omissa praefatione et expositione historica. Sic Cicero in causa Verrina, temporis exclusus angustiis, satis habuit testes producere.

κοινὴν αὐτὴν ὡμολογήκασιν εἶναι τῷ βελομένῳ [32] τὴν γυναῖκα, πῶς ἂν εἰκότως ἡ αὐτὴ [33] γυνὴ ἐγγυητὴ δόξειεν εἶναι; ἀλλὰ μὴν ὁπότε μὴ * ἐπεσκημμένοι [34] εἰσὶ ταῖς περὶ αὐτῷ τότε μαρτυρίαις, ὡμολογηκότες εἰσὶ ταῦτα. ἀκούσαντες δὲ καὶ ὑμεῖς αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν, γνώσεσθε ὡς ἔτός τε περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκε, καὶ ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους οἱ δικάσαντες τὴν δίκην ἔγνωσαν, τὴν κληρονομίαν μὴ προσήκειν τῇ μὴ ὀρθῶς γεγεννημένῃ γυναικί. Ἀναγίνωσκε· σὺ δ' ἐπίλαβε [35] τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ [36]. Ὡς μὲν [37] ἑταίρα ἦν τῷ βελομένῳ,

31. ἔτοι] Nicodemus puta, soror eius, filia spuria Pyrrhi, et huius maritus, Xenocles.

32. τῷ βελομένῳ] subaudi αὐτῇ πλησιάζειν. vel αὐτῇ χρῆσθαι.

33. ἡ αὐτὴ] malim ἡ τοιαύτη.

34. ἐπεσκημμένοι] sic dedi de meo, pro vulgari ἐσκημμ. simplici.

35. ἐπίλαβε] sic correxi vitium vulgarium editionum ἐπίβαλε exhibentium. probante Tayloro quoque factum, et ad Lysiam suum ablegante. Scaliger quoque pari modo vitium correxit. *inhibe, sustine aquam clepsydrae, ne fluere pergat.* Festinatio procul dubio Stephano h. l. obfuit quominus vitium tolleret, quod aliis multis locis sustulit. vt e. c. p. 45. 35. vbi etiam in Ald. est ἐπίβαλε, sed recte Stephanus ἐπίλαβε dedit. Aequi facile et volentes ignoscent. Tot mendis eluendis ne Hercules quidem literarius suffecerit. In tanta mendarum turba facile fiat, vt vigilantiam tuam non nihil fallat.

36. μαρτυρία] malim μαρτυρίαι. Sunt enim testimonia complura.

μένῳ, καὶ ἡ γυνὴ τῆ ἡμετέρᾳ θείᾳ, ἣν ἔτος ἐγγυῆσαι ἐκείνῳ μεμαρτύρηκεν, ὑπὸ τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ὑπὸ τῶν γειτόνων τῶν ἐκείνε μεμαρτύρηται πρὸς ὑμᾶς· οἳ μάχας, καὶ κώμας, καὶ ἀστέλγειαν 21.
πολλὴν, ὁπότε ἡ τάτε ἀδελφὴ εἴη παρ' αὐτῷ, μεμαρτυρήκασι γίνεσθαι περὶ αὐτῆς. καίτοι ἃ δήπε γε ἐπὶ γαμετὰς γυναῖκας οὐδεὶς ἂν κωμάζειν τολμήσειεν· οὐδὲ αἱ γαμεταὶ γυναῖκες ἔρχονται μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τὰ δεῖπνα, οὐδὲ συνδειπνεῖν ἀξιῶσι 24.
μετὰ τῶν ἑταιρίων, καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἐπιτυχόντων. ἀλλὰ μὴν τῷ γε μεμαρτυρηκότι [38] οὐδ' ἐπισκήψασθαι [39] ἔτοι ἠξίωσαν· καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγίνωσκε πάλιν αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν [40].

MAR-

37. Post ὡς μὲν addi velim ἔν. quae particula tametsi apud Lysiam quoque saepe numero similibus in locis desideratur, aio tamen eam, non oratorum ipsorum voluntate, sed librariorum culpa desiderari.

38. τῷ γε μεμαρτυρηκότι οὐδ' ἐπισκήψασθαι] malim τῶν γε μεμαρτυρηκότων οὐδενὶ οὐδ' ἐπισκ.

39. οὐδ' ἐπισκήψασθαι] ne actionem quidem falsi dicti testimonii instituere, ne hac quidem exceptione vti, ne tentare quidem hoc subterfugium, nedum vt testium quemquam falsitatis conuincerent.

40. τὴν μαρτυρίαν] Dubium est, vtrum testimonium Nicodemi designetur, aientis, sororem suam Pyrrhi vxorem fuisse rite desponsam atque nuptam, et filiam, ex ea natam, Pyrrhi esse legitimam; an testimonium confirmantium, sororem Nicodemi scortum publicum fuisse. Sed de hoc quidem confirmat insequens testimonium.

27. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὰς περὶ τῶν πλησιασάντων αὐτῇ μαρτυρίας, ἵνα εἰδῶσιν, ὅτι ἑταίρα τε ἦν τῷ βελομένῳ, καὶ ὅτι οὐδ' ἐξ ἑνὸς ἄλλῳ φαίνεται τεκοῦσα [41]. ἀναγίνωσκε αὐτοῖς.

30. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Ὡς μὲν τοίνυν ἦν κοινὴ τῷ βελομένῳ, ἣν ἕτος ἐγγυήσαι τῷ ἡμετέρῳ θείῳ μεμαρτύρηκε, μνημονεύειν χρὴ ὑφ' ὅσων ὑμῖν μεμαρτύρηται· καὶ ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ ἐγγυηθεῖσα, οὐδὲ συνοικήσασα φαίνεται. σκεψώμεθα δὲ καὶ ἐξ ὧν ἄν

33. τις ὑπονοήσειεν ἐγγύην γενέσθαι τοιαύτης γυναικὸς, εἰ ἄρα καὶ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τοιοῦτόν τι συμβέβηκεν. ἤδη γάρ τινες νέοι ἄνθρωποι ἐπιθυμήσαντες τοιούτων γυναικῶν, καὶ ἀκρατῶς ἔχοντες αὐτῶν, ἐπείσθησαν ὑπ' ἀνοίας εἰς * αὑτοὺς [42] τοιοῦτόν τι ἐξαμαρτεῖν. πόθεν ἔν ἄν τις σαφέστερον γνοίη περὶ τού-

36. των, ἢ ἔκ τε τῶν μαρτυριῶν τῶν τούτοις [43] μεμαρτυρημένων ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ, καὶ ἐκ τῶν εἰκότων τῶν περὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα σκεψάμενος; ἐνθυμεῖ-

41. τεκοῦσα] vult dicere, neminem alium ex ea liberos legitime natos, vt ex vxore rite desponsa, suscepisse. Idem paulo post dicit his verbis ἐδενὶ ἄλλῳ ἐγγυηθεῖσα, οὐδὲ συνοικήσασα φαίνεται Meretrix nemini, neque συνοικεῖ, neque τίκτει. Etiamsi pariat, tamen nemini parit. Nam liberi e scorto nati pro nullis habentur. patre carent. de triuio arrepti sunt. οὐ τίκτει ἑταίρα, ἀλλὰ μόνη ἡ γαμετή.

42. εἰς αὑτοὺς] in semetipsos. Sic dedi de meo pro vulgari εἰς αὐτὰς.

43. τούτοις] in horum gratiam, fauorem et commodum, Nicodemi puta et consortium. ὑπὲρ τούτων

σθε δὲ τὴν ἀναίδειαν ὧν λέγεσιν. ὁ μὲν γὰρ ἐγγυᾶν μέλλων εἰς τὸν τριτάλαντον οἶκον (ὡς φησι) τὴν 39.
ἀδελφὴν, διαπραττόμενος τηνικαῦτα [44] ἕνα μάρτυρα παρεῖναι αὐτῷ Πυρετίδην * προσεποιήσατο [45]. καὶ τότε ἐκμαρτυρίαν ἐπ' ἐκείνῃ τῇ δίκῃ παρέσχεν ἔτοι· ἦν Πυρετίδης ἐκ ἀναδέδεκται αὐτοῖς [46], ἀδὲ ὁμολο-

44. τηνικαῦτα] Adscripserat Taylor τηλικαῦτα. Sed falsus fuit. bene habet vulgata. Cohaeret τηνικαῦτα non cum proximo διαπραττόμενος, sed cum remotiore παρεῖναι. magna vis inest huic particulae. adfuisse in tali tempore, quod tempus esset tanti momenti. Admodum improbabile est, actui, vnde pendet legitimitas et ius hereditatum prolis vniuersae post nascendae, non adhiberi nisi vnum testem; cui actui, qui sapiunt, quam plurimos testes corrogant, et quo plures adhibent, hoc melius. Et ille ipse testis non fecerat vltro, vt adesset, sed malis artibus mercede et impostura Nicodemi perductus. id quod v. διαπραττόμενος subiicit, Denique testis ille commentitius non coram, non ore suo, testatus fuerat, sed absens, scripto, imo ne scripserat quidem, sed Nicodemus subiecerat.

45. προσεποιήσατο] sic dedi de meo, pro vulgari προσεποιήσατο. vitium hoc Stephanus rursus festinans praeteruiderat, ipse falsus in praefatione ad hos oratores minores, operam Aeschini et Lysiae a se nouatam esse aliquanto diligentiorem, reliquis minus operae atque studii impensum. Taylor mecum facit, remittens ad p. 40. 29.

46. ἐκ ἀναδέδεκται αὐτοῖς] id est ἀπ' αὐτῶν vel παρ' αὐτῶν. recusat ab ipsis sibi imponi dedecus scripti huius testimonii falli. negat a se scriptum esse, quod

42. ὁμολογεῖ[47] μαρτυρῆται, ἀδὲ εἰδέναι τούτων ἀλη-
θὲς οὐδέν. μέγα δὲ τεκμήριον ὡς περιφανῶς ψευ-
δῆ τὴν μαρτυρίαν ἔτοι παρέσχον ταύτην. ἴσε γὰρ
πάντες ὡς, ὅταν μὲν ἐπὶ προδήλοις πράξεις ἴωμεν,
ἃς δεῖ μετὰ μαρτύρων[48] γενέσθαι, τὰς οἰκειοτά-
40.1. τας, καὶ οἷς ἂν τυγχάνωμεν χρώμενοι μάλιστα, τού-
τοις παραλαμβάνειν εἰώθαμεν ἐπὶ τὰς πράξεις τὰς
ποιαύτας· τῶν δὲ ἀδήλων καὶ ἐξαίφνης γινομένων
3. τὰς προστυχόντας ἕνεκεν μάρτυρας ποιούμεθα. καὶ
ἐπὶ μὲν ταῖς μαρτυρίαις αὐταῖς[49], τοῖς παραγενο-

μένοις

illi velut ab ipso scriptum protulissent et in iudicio exhibuissent. ἀναδέχομαί σοι τοῦτο idem est, atque δέχομαι παρά σε, ὃ σύ μοι δίδως. suscipio id, quod tu mihi porrigis. patior humeris meis imponi sarcinam, quam tu mihi iniunctum is. Alias facile sit αὐτὸς corrigere. ne ipse quidem Pyretides hoc testimonium suscipit, h. e. pro suo agnoscit. Sed bene habet vulgata.

47. ὁμολογεῖ] haec est lectio Aldinae a me reuocata, cui Stephanus suo marte ὡμολόγει, suffecit, inductus vt videtur a proximo ἀναδέδεκται. Sed bene secum h. l. constare possunt praeteritum *suscepit* et praesens *confitetur*.

48. μαρτύρων] Ita dedi pro vulgari μαρτυρίων. quam ad lectionem H. Stephanus istaec in margine annotarat. [π. (id est πότερον) μαρτυριῶν, ἢ μαρτύρων] praetuli posterius. prius indicabat, μαρτύριον, vnde μαρτυρίων manat, minus, quam μαρτυρία, vnde μαρτυριῶν, esse vsitatum. Verum schedae Brulart. quoque μαρτύρων, a μάρτυς, dabant. quod vtique est rectius.

49. μαρτυρίαις αὐταῖς, τοῖς παραγενομένοις αὐτοῖς, ὁποῖοι] sic exaratum et interstinctum circumse-

μένοις αὐτοῖς, ὁποῖοί τινες ἂν ὦσι, τέτοις μάρτυσι χρῆσθαι ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν· παρὰ δὲ τῶν ἀσθενέντων, ἢ τῶν ἀποδημεῖν μελλόντων, ὅταν τις ἐκμαρτυρίαν ποιῆται, τὸς ἐπιεικεστάτες τῶν πολι- 6.
τῶν καὶ τὸς ἡμῖν [50] γνωριμωτάτες ἕκαστος ἡμῶν παρακαλεῖ μάλιστα· καὶ οὐδὲ μεθ' ἑνὸς, οὐδὲ μετὰ δυοῖν, ἀλλ' ὡς ἂν μετὰ πλείσων δυνώμεθα, τὰς ἐκμαρτυρίας πάντες ποιώμεθα· ἵνα τῷ τε μαρτυρήσαντι [51] μὴ ἐξεῖη ὕστερον ἐξάρνῳ γενέσθαι τὴν μαρτυρίαν. ὑ- 9.
μεῖς τε πολλοῖς καὶ καλοῖς καὶ γαθοῖς ταὐτὰ [52] μαρ-
τυρῶ-

runt hunc locum libri vulgares. Mihi vero sedes pronominum permutandae videntur, vt locus sic procedat, μαρτυρίαις. αὐτοῖς τοῖς παραγενομένοις αὐταῖς. scil. ταῖς ἀδόλοις πράξεσι, factis, quae nemo euentura praeuidere potuit. καὶ ταῖς ἐξαίφνης γεγενημέναις et subitis. Pro αὐταῖς dant schedae Brulart. ταύταις, sed male.

50. ἡμῖν] malim ὑμῖν. *vobis, iudices, notissimis atque proximis.* vulgata tamen quoque sententiam dat haud alienam, neque contemnendam. *qui nobis maxime sint familiares.*

51. μαρτυρήσαντι et μαρτυρίαν hic vsurpauit Isaeus pro ἐκμαρτυρήσαντι et ἐκμαρτυρίαν. Non decet nos in vsu horum vocabulorum nimis scueros et acerbos esse.

52. ταὐτὰ] sic dedi de meo, pro vulgari ταῦτα, quam pari modo correctam in schedis Brul. postmodum reperi, fidem iudices testimonio habent hoc promptiorem, quo plures testes idem ταὐτὰ confirmant vno velut ore.

53. εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ ἡμέτερον, εἰς τὰ ἔργα]

τυρεῖσι πιστεύοιτε μᾶλλον. Ξενοκλῆς τοίνυν Θήβαζε μὲν ἰὼν εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ ἡμέτερον εἰς τὰ ἔργα, ἐχ

occurrunt h. l, dubia quaedam non facile expedienda. 1. vtrum ista vocabula εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ ἡμέτερον idem dicant, atque εἰς τὰ ἔργα. quod si est amputandum erit alterutrum, et forte prius, vt scholium posterioris. 2. quid significet ἐργαστήριον. num praedium rusticum, an tabernam metallicam. 3. si diuersa sunt τὸ ἐργαστήριον et τὰ ἔργα, qui differant. 4. denique, quid negotii, aut peculii Athenienſibus in agro Thebano fuerit. ἐργαστήριον et ἔργα si differunt, erit illud locus, vbi seu ager colitur, seu metalla fodiuntur, et hoc, ἔργα puta, erunt siue operae, homines operantes, siue opera eorum manibus elaborata. Sententia dictionis εἰς τὰ ἔργα tum erit, ad spectandum operas, et quid elaborarint. Atqui neque ἐργαστήριον pro praedio rustico vsurpatur, sed possit potius pro taberna metallica vsurpatum esse, vbi metalla humo egesta excoquantur, cudantur. *Schmelzhütte*, *Hammerwerk*; neque erat ager Thebanus metallorum ferax, neque Thebani Athenienſibus amici, sed infestissimi erant, vt haud videantur passuri fuisse Athenienses peculii quicquam in Thebano agro possidere, siue villa esset, siue officina metallica. Ego equidem hoc e loco me non expedio. Caeterum colligit a minori ad maius, ad hunc modum. Ad rem minutam testandam, qui testes quam plurimos anxie conquisiuit, in eaque sollicitudinem atque diligentiam quam maximam demonstrauit, eum credibile non est secordem et segnem in re gerenda summi momenti fuisse. Sed idem Xenocles, qui ita nauum et circumspectum in operum et operarum inspectione se gessit, in quaerendo testimonio, e cuius auctoritate status ciuilis et

ἀχ ἡγήσατο δεῖν τοῖς ἀπὸ ταυτομάτου ἐκεῖ τυχοῦσι μάρτυσι χρῆσθαι περὶ τῆς ἐξαγωγῆς· ἀλλ' ἦκεν[55] ἔχων ἔνθεν Διόφαντον τὸν Σφήττιον μεθ' ἑαυτοῦ. ὃς ἔλεγε[56] τὴν δίκην[57] ὑπὲρ τούτου· καὶ Δωρόθεον τὸν 12.

fortunae omnes liberorum suorum aptae essent, tumultuarie et perfunctorie est versatus. Vnde suspicio, non illa probabilis modo, sed vel certissima quoque exsistit, illud testimonium commenticium esse.

54. περὶ τῆς ἐξαγωγῆς] εἰσαγωγῆς adscripsit Scaliger, quo nihil non proficimus. Nihilo dilucidius subiecit, quam quod in vulgata est, et vereor, ne deterius quoque subiecerit. ἐξαγωγὴν in foro noui vsurpatam, minus εἰσαγωγήν. Videtur haec causa fuisse. Mancipia Xenocles in illud praedium, seu in illam officinam immiserat, vt qui contenderet Pyrrhi heres nomine vxoris suae esse. Actor, qui negaret Xenoclem heredem Pyrrhi, sed se contenderet esse, mancipia Xenoclis inde vi manuque deduxerat. Haec est ἐξαγωγή. Huius violentiae contra se vsurpatae testes adduxerat Xenocles. Aut si mauis ἐξαγωγὴν accipere de exportatione, seu annonarum, seu metallorum, adduxerat Xenocles secum Athenis Thebas testes, testaturos, ab actore exportatas fuisse seu annonas e praedio, seu metalla ex officina, quae non ipsius, actoris, sed sua, Xenoclis, esset.

55. ἦκεν] Thebas puta. ἔνθεν] hinc, Athenis nempe.

56. ἔλεγε] Taylor ἔλαχε suadebat. Ego vero vulgatam tuebor. Diophantus Nicodemi aduocatus fuerat, eiusque causam oratione defenderat.

57. τὴν δίκην] sed quamnam? illamne περὶ τῆς ἐξαγωγῆς de mancipiorum Xenoclis ex agro, qui Pyrrhi quondam fuisset, deductione, an hanc περὶ τοῦ

τὸν Ἐλευσίνιον, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆ Φιλοχάρη, καὶ ἄλλους πολλοὺς μάρτυρας, παρακεκλημένος ἐνθύδε, σταδίους εὐθὺς[58] τριακοσίους ἐκεῖτο. περὶ δὲ τῆς ἐγγύης[59] τῆς τήθης τῶν παίδων τῶν ἑαυτῆ ἐν τῷ ἄστει[60] ἐκμαρτυρίαν (ὥς φησι) ποιούμενος, τῶν μὲν

κλήρου, qua contendebat Xenocles, vxorem suam Pyrrhi filiam legitimam, eoque heredem bonorum eius esse. Si prius est, tum illa de seruorum deiectione actio accessio quaedam fuit causae primariae de hereditate Pyrrhi.

58. εὐθὺς bene si habet, quod aio, significat *planissime*, vel, vt vulgo vsurpant *plane*, *rotunde*, *exacte*, *praecise*. *volle* 300 *stadia*.

59. ἐγγύης] id est ἐγγυήσεως. circa desponsionem eius foeminae, vel circa ritum illum, quo legitimi matrimonii ergo desponsa fuit futuro marito illa mulier, quae liberorum suorum auia est, seu vxoris suae mater.

60. ἐν τῷ ἄστει] Absurditatis demonstrandae ergo hoc addit. Praesentes in vrbe adducimus ipsos ad iudices, vt coram ipsis ore suo testentur. ἐκμαρτυρίας autem exhibemus paene solummodo ab vrbe absentium, rarius eorum, qui, cum sint in vrbe, tamen aut aegri decumbant, vt surgere nequeant, aut in procinctu sint itineris longinqui, dilationem haud ferentis. Atqui Pyretides, cuius exhibitum fuerat testimonium, sed illud subiectum, neque ab vrbe abfuerat, neque aegrotauerat, neque se ad profectionem comparauerat. Cur igitur eius extestimonium proferebant? Rursus, extestimonium si esset exhibendum, necesse erat, vt eius consignationi testes interessent, et quam plurimi, et viri spectatae fidei, et inprimis familiares atque necessarii, qui iudicibus auctores essent, cum ex-

μὲν οἰκείων ἀδένα τῶν ἑαυτῷ παρακεκληκὼς Φάινεται, Διονύσιον δὲ Ἐρχιέα, καὶ Ἀριστόλοχον τὸν Λιθαλίδην. μετὰ δυοῖν τούτοιν [61] ἐν τῷ ἄσει αὐτὸν [62] 18.
τὴν ἐκμαρτυρίαν ποιήσασθαι φασὶν ἔτει. τοιαῦτα μὲν τὰ τούτων· οἷς οὐδ' ἂν περὶ ὁτουοῦν πιστεύσαιεν ἄλλοι ἀδεεῖς. ἴσως γὰρ ἦν νὴ Δία πάρεργον καὶ φαῦλον, περὶ οὗ τὴν ἐκμαρτυρίαν παρὰ τοῦ Πυρετίδου φασὶ ποιήσασθαι ἔτει. ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν ὀλι- 21.
γωρηθῆναί ἦν [63] τὸ πρᾶγμα. καὶ πῶς; ᾧ γε περὶ [64]

αὐτοῦ

testimonium conscriberetur in gratiam exhibentis, se interfuisse; et illum, cuius nomine illud extestimonium prrhiberetur, illa reuera scripsisse, aut scribenda iussisse, quae in illo extestimonio scripta essent; ne qua fraus interueniret in eiusmodi causis, in quibus absque illa praecautione facillimum cuique fuisset, quicquid vellet, comminisci et subiicere. sed horum nihil fecerat Xenocles.

61. μετὰ δυοῖν τούτοιν] post δυοῖν addi velim γάρ.

62. αὐτὸν sic dedi pro vulgari αὐτῷ. In schedis Brul. sic annotatum ad h. l. reperi [ἴσ. αὐτῷ. imo αὐτὸν.] vnde veniatur in suspicionem, non vnius, sed duorum pluriumue esse coniecturas, in schedis illis relatas, quas Brulartianas vsurpare soleo.

63. ὀλιγωρηθῆναί ἦν] schedae Brul. delent ἦν. ego nil causae video, cur id fiat. Solummodo transpositum est. Si quid mutandum sit, quod nego esse, commodius vtique sit ita legi, θαυμαστὸν ἦν, ὀλιγωρηθῆναι τὸ πρᾶγμα.

64. καὶ πῶς; ᾧ γε περὶ] sic dedi de meo, pro vulgari καὶ πῶς ὥστε περὶ. vbi Stephanus in margine significauerat sibi videri leg. esse καὶ πῶς ὅτε περὶ.

αὐτῷ τότε ὁ ἀγὼν ἦν ὁ τῶν ψευδομαρτυριῶν, ὃν Ξενοκλῆς ἔφευγεν, ἢ ἐξ ἑταίρας, ἢ ἐξ ἐγγυητῆς, τὴν ἑαυτῷ γυναῖκα εἶναι. εἶτα ἐπὶ ταύτην ἂν τὴν
24. μαρτυρίαν, εἰ ἦν ἀληθὴς, οὐκ ἂν ἅπαντας τοὺς οἰκείους τοὺς ἑαυτῷ παρακαλεῖν ἐκεῖνος ἠξίωσεν; ναὶ μὰ Λία, ὡς ἔγωγε ᾤμην, εἴγε ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. ὃ τοίνυν φαίνεται[65]. ἀλλ' ὁ μὲν Ξενοκλῆς πρὸς τοὺς ἐπιτυχόντας δύο ἐκμαρτυρησάμενος[66]
27. τὴν μαρτυρίαν ταύτην ἦν[67]· Νικόδημος δὲ οὗτος ἕνα μόνον μάρτυρα παρακαλέσας μεθ' ἑαυτῷ, τῷ τὸν τριτάλαντον οἶκον κεκτημένῳ ἐγγυῆσαι φησὶ τὴν ἀδελφήν. καὶ ὅτος μὲν τὸν Πυρετίδην μόνον, οὐχ[68] ὁμολογοῦντα, προσεποιήσατο μετ' αὐτοῦ παρα-

65. *φαίνεται*] scil. *τοὺς οἰκείους παρακεκληκώς*, aut *τοῦτο πεποιηκώς*.

66. *ἐκμαρτυρησάμενος τ. μ.*] Sententia est. non multos, non necessarios, non familiares, non claros viros, sed ignotos et obscuros, et fortuito sibi oblatos, eosque non multos, sed duos solummodo, secum adduxit, vt ait, ad Pyretidem, cum ad illum adiret, testimonium literis consignatum ab eo exacturus.

67. *ἦν* videtur amputandum, vt perperam e fine vocabuli proximi *ταύτην* iteratum. Pendet ille nominatiuus *ἐκμαρτυρησάμενος* e. v. *φαίνεται*.

68. *μόνον οὐχ ὁμολογοῦντα*] Ne duo ista vocabula *μόνον* et *οὐχ* ab incauto lectore in vnum longe notissimum *μονονοὐχ tantum non* contraherentur, eoque loci sententia perturbaretur, ideo commate interponendo ea dispescui. *Solum*, et *non confitentem*. Non solum ait Nicodemus Pyretidem vnum solum, non plures, a

παραγενέσθαι· ὑπὸ δὲ τῦ ἐγγυήσασθαι μέλλεν- 30.
τος τὴν τοιαύτην, Λυσιμένης καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
Χαίρων καὶ Πυλάδης, φασὶ παρακληθέντες ἐγγύη
παραγενέσθαι, καὶ ταῦτα, θεῖοι ὄντες τῷ ἐγγυω-
μένῳ. ὑμέτερον ἔν ἔργον σκέψασθαι νῦν, εἰ δοκεῖ
πιστὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ μὲν γὰρ νομίζω, ἐκ 33.
τῶν εἰκότων σκοπύμενος, πολὺ ἂν μᾶλλον τὸν Πύρ-
ρον πάντας ἂν τὰς εἰκούσας βέλεσθαι λεληθέναι, εἴ
τι παρεσκευάζετο [69] ὁμολογεῖν ἢ πράττειν ἀνάξιον
τῶν αὑτῦ, ἢ παρακαλέσαι μάρτυρας τοὺς θείους
τοὺς ἑαυτῦ ἐπὶ ἁμάρτημα τηλικοῦτον. ἔτι δὲ καὶ πε- 36.
ρὶ ἐκείνου θαυμάζω, εἰ μηδεμίαν προῖκα μήθ' ὁ δι-
δοὺς, μήθ' ὁ λαμβάνων διωμολογήσαντο ἔξειν ἐπὶ τῇ
γυναικί. τοῦτο μὲν γὰρ, εἴ τινα ἐδίδα, εἰκὸς ἦν καὶ
τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῶν παραγενέσθαι φασκόντων
μαρτυρεῖσθαι· τοῦτο δ', εἰ δι' ἐπιθυμίαν τὴν ἐγ- 39.
γύην [70] ὁ θεῖος ἡμῶν [70b] ἐποιεῖτο τῆς τοιαύτης γυ-
ναικὸς, δῆλον ὅτι [71] κἂν ἀργύριον πολλῷ μᾶλλον [72]
ὁ ἐγ-

se ad hunc actum inuitatum esse, eique interfuisse, sed etiam Pyretides negat vnquam id factum esse.

69. παρεσκευάζετο] sic correxit Stephanus vitium Aldinae παρασκ.

70. post ἐγγύην videtur ἄπροικον deesse.

70b. ἡμῶν] sic dedi de meo, schedas Brul. suffragantes nactus, pro vulgari ὑμῶν.

71. δῆλον ὅτι] distraxi in duo vocabula, quod in vulgaribus in vnum voc. δηλονότι coaluit.

72. μᾶλλον ἢ ὁ ἐγγυῶν] secundum horum vocabulorum delendum censent Stephanus et schedae Brul. et rect: quidem. Aut alias ἢ cum τι erit mutandum.

ὁ ἐγγυῶν διωμολογήσατο ἔχειν αὐτὸν[73] ἐπὶ τῇ γυναικὶ, ἵνα μὴ ἐπ' ἐκείνῳ γένοιτο ῥᾳδίως ἀπαλ-
42. λάττεσθαι, ὁπότε βούλοιτο, τῆς γυναικός· καὶ μάρτυράς γε πολλῷ πλείους[74] τὸν ἐγγυῶντα παρα-
καλεῖν[75], ἢ τὸν ἐγγυώμενον τὴν τοιαύτην. ἀδεὶς γὰρ ὑμῶν ἀγνοεῖ, ὅτι ὁ λόγος[76] ἀ διαμένειν εἴω-
θε τῶν

in πολλῷ μᾶλλον subauditur, quam si dotem ingentem accepisset Pyrrhus, aut Nicodemus dedisset. Aut si ἢ seruamus, leg. erit μᾶλλον ὁ ἐγγυῶν, ἢ ὁ ἐγγυώμενος, διωμολογήσατο. multo magis despondens mulierem, quam is, cui ea desponderetur, operam dedisset, vt adipisceretur confessionem sponsi de data et acceptа dote.

73. αὐτὸν] Pyrrhum puta. Qui dotem accepit ea conditione, vt eam mulierem, cuius illa dos est, pro vxore legitima, et matre familias habeat, conueniente tractet, omnibusque iuribus matris familias vti frui patiatur, is ἔχειν προῖκα ἐπὶ γυναικὶ dicitur.

74. πλείους ἢ τὸν] rursus delent ἢ schedae Brulart. ne et hoc probante.

75. παρακαλεῖν] H. Stephanus aut παρεκάλεσεν eg. esse coniecit, aut παρακαλεῖν ἔδει. Ego vero neuro arbitror opus esse, cum δῆλον a communi possit acite repeti. Foret tamen vtique planior locus, si ic legeretur πολλῷ πλείους εἰκὸς ἦν τὸν ἐγγνῶντα παακαλεῖν.

76. ὁ λόγος] schedae Brul. subiiciunt ὁ γάμος. Ego malim ὁ τρόπος. mores talium, siue amantium, ui meretrices matrimonio duxerint, siue mulierum, uae ex quaestu meretricio factae fuerint honestae maronae. Neutrius partis mores manent iidem post contractum coniugium, atque fuerunt ante nuptias. Et

θε τῶν τοιούτων. ὁ μὲν τοίνυν ἐγγυῆσαι φάσκων μετὰ ἑνὸς μάρτυρος, καὶ ἄνευ ὁμολογίας προικὸς, εἰς τὸν τριτάλαντον εἶκον ἐγγυῆσαι φησὶ τὴν ἀδελ- 41.1.
φήν. οἱ δὲ θεῖοι τῷ ἀδελφιδῷ ἄπροικον τὴν τοιαύτην ἐγγυωμένῳ μεμαρτυρήκασι παραγενέσθαι. καὶ οἱ αὐτοὶ θεῖοι ὅτοι ἐν τῇ δεκάτῃ τῆς θυγατρὸς ἀπο- 3.
φανθείσης εἶναι [77] ὑπὸ τοῦ ἀδελφιδοῦ κληθέντες μεμαρτυρήκασι παραγενέσθαι. ἐφ' ᾧ δὴ [78] καὶ δεινῶς ἀγαναικτῶ, ὅτι ὁ μὲν ἀνὴρ [79] λαγχάνων ὑπὲρ

τῆς

maritorum refrigeſcit amor, reſipiſcunt, redeunt ad ſe velut e crapula, mentem ſanam recuperant, et intelligere incipiunt, quantam ipſi ſibi maculam impoſuerint, quam ſecurim cruri ſuo impegerint; et rurſus eiusmodi mulieres deſinunt viris blandiri, imperioſae, contumaces fiunt et proteruae, vt ſecurae iurium ſuorum. Eiusmodi impudicae mulieres quos adoleſcentes exquiſitis lenociniis irretiiſſent, eos, nodo coniugali conſtrictos vbi tenent, indignis modis accipiunt, odio, importunitate, contemptu, impoſturis, iniuriis omnis generis excruciant. Aut alias λόγος, ſi bene habet, accipi debet h. l. pro διάνοια, λογισμὸς, et τρόπος. mens antiqua ipſis non manet. vel λόγος eſt *valor*, *pretium*, *dignitas*, *exiſtimatio*.

77. εἶναι in codice Tophanis expunctum fuiſſe teſtatur Taylor in ſchedis. Sed bene habet, ſeruarique debet. τῆς θυγατρὸς ἀποφανθείσης εἶναι idem eſt, atque ſi planius et incomtius dixiſſet τῆς κόρης, περὶ ἧς ἀπεφαίνετο, ὅτι Πύῤῥῳ θυγάτης ἐστί.

78. δὴ] malim δὲ.

79. ἀνὴρ] maritus mulieris, de hereditate, velut paterna, mecum contendentis.

τῆς γυναικὸς τῆς αὐτῦ τῦ κλήρῳ τῦ πατρῴῳ [80],
6. Φίλην ὄνομα εἶναι ἐγράψατο τῇ γυναικί· οἱ δὲ τῦ
Πύρρῳ θεῖοι ἐν τῇ δεκάτῃ φάσκοντες παραγενέσθαι,
τὸ τῆς τήθης [81] ὄνομα Κλειταρέτην τὸν πατέρα
ἐμαρτύρησαν θέσθαι αὐτῇ. θαυμάζω ἔν εἰ ὁ ἀνὴρ
ὁ συνεικῶν πλείω ἢ ὀκτὼ ἔτη ἤδη, μὴ ἤδει τὄνομα
9. τῆς ἑαυτῦ γυναικός. εἶτα ἠδὲ παρὰ τῶν αὐτῶν [81 b.]
μαρτύρων πρότερον ἐδυνήθη πυθέσθαι· ἠδ' ἡ μήτηρ
τῆς γυναικὸς τὸ τῆς θυγατρὸς ὄνομα τῆς αὐτῆς ἐν χρόνῳ τοσύτῳ ἔφρασεν αὐτῷ. ἠδ' ὁ θεῖος
αὐτὸς [82] Νικόδημος, ἀλλ' ἀντὶ τῦ τῆς τήθης ὀνό-
12. ματος (εἴ τις ἤδει τῦθ' ὑπὸ τῦ πατρὸς κείμενον [83])
ταύτην Φίλην ὁ ἀνὴρ ὄνομα ἐπεγράψατο [84] εἶναι αὐτῇ· καὶ ταῦτα, λαγχάνων αὐτῇ [85] τῦ κλήρῳ τῦ
πατρῴῳ. τίνος ἕνεκα, ἢ ἵνα καὶ τῦ τῆς τήθης ὀνό-

80. τῦ πατρῴῳ] hereditatis, quam vxor sua a patre suo praetenso, Pyrrho, contenderet ad se deuolutam.

81. τήθης] auiae paternae, matris puta Pyrrhi.

81 b. αὐτῶν] malim αὐτῦ. *suis testibus.*

82. αὐτὸς] malim αὐτῆς. auunculus eius, mulieris puta, quae se Pyrrhi filiam ferret.

83. κείμενον] id est ἐπιτεθειμένον, impositum. Pro proximo ταύτην malim αὐτῇ legi, et sic distingui κείμενον αὐτῇ) Φίλην ὁ ἀνήρ. Nam alias constructio erit admodum impedita.

84. ἐπεγράψατο] paulo ante vsurpauerat simplex ἐγράψατο, quod etiam melius videtur conuenire, aut etiam ἀπεγρ.

85. αὐτῇ] id est ὑπὲρ αὐτῆς, vt modo dixerat, pro vxore, loco et nomine et ad commodum eius.

ματος τῦ ὑπὸ τῦ πατρὸς τεθέντος ἄκληρον ὁ ἀνὴρ
καταστήσειεν εἶναι τὴν αὐτῦ γυναῖκα; ἆρά γε ἐχὶ 15.
δῆλον, ὦ ἄνδρες, ὅτι ἃ πάλαι ἅτοι μαρτυρῦσι γε-
νέσθαι, πολλῷ πλέον [86] τῆς λήξεως τῦ κλήρυ σύγ-
κειται αὐτοῖς; ἐ γὰρ ἄν ποτε οἱ μὲν εἰς τὴν δεκά-
την (ὥς φασι) κληθέντες τῆς τῦ Πύῤῥυ θυγα-
τρὸς, ἀδελφιδῆς δὲ τέτυ, ἐξ ἐκείνης τῆς ἡμέρας, 18.
ἥτις ἦν ποτε, ἀκριβῶς εἰς τὸ δικαστήριον ἦκον με-
μνημένοι, ὅτι Κλειταρέτην ὁ πατὴρ ἐν τῇ δεκάτῃ
ὠνόμηνεν· οἱ δ' εἰκειότατοι τῶν ἁπάντων, ὁ πατὴρ
καὶ ὁ θεῖος καὶ ἡ μήτηρ, ἐκ ἂν ἤδει [87] τὸ ὄνομα τῆς
θυγατρὸς (ὥς φησι) τῆς αὐτῦ. πολύ γε μᾶλλ' 21.
ἄν [88], εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. ἀλλὰ περὶ μὲν τύ-

των

86. πολλῷ πλέον τῆς λήξεως] De poſtremo vocabulo admonet Stephanus in margine, ita ſe emendaſſe vetuſtum Aldinae vitium, λέξεως. Secundum vocabulum, πλέον puta, huc nil pertinet, ſed ad verſum 27. deducendum eſt, vt ibi (annot. n. 93.) demonſtrabo, eique ſufficiendum ὕστερον. vt ſit πολλῷ [ſcil. χρόνῳ] ὕστερον τῆς λήξεως. multo tempore poſt ſuſceptam demum huius cauſae actionem ab his excogitata et inter ſe comparata eſſe. *dajs ſie das alles erſt lange nach anhängig gemachter Klage ſich erſonnen, mit einander abgekartet, und verabredet haben.*

87. ἐκ ἂν ἤδει — τῆς αὐτῦ] verba haec, ſi ſic, vt proſtant, ſeruabimus atque tuebimur, redibunt ad ſolum patrem. Malim tamen ἤδεσαν — τῆς αὐτῶν. vt vna ad matrem quoque referatur, quo oratio cum planior, tum etiam fortior atque grauior fiet.

88. πολύγε μᾶλλ' ἄν] ſubaudi ἤδεσαν ἅτοι τέκνα τῆς ἑαυτῶν θυγατρός.

των καὶ ὕστερον ἐγχωρήσει εἰπεῖν. Περὶ δὲ τῆς τότε μαρτυρίας [89] ὃ χαλεπὸν καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐστὶ γνῶναι, ὅτι φαίνεται περιφανῶς τὰ ψευδῆ με-
24. μαρτυρηκὼς ἔτος. ὅπου γάρ, ἐάν τίς τι ἀτίμητον δῷ [90],

 ἕνεκα

89. μαρτυρίας] teſtimonium illud ſignificatur, quo Nicodemus affirmauerat, ſororem ſuam Pyrrho fuiſſe rite deſponſam, ab eoque in loco legitimae matris familias habitam.

90. ἀτίμητον δῷ] ſi quis alicui, mulierem quandam domum ſuam matrimonii ergo ducenti, donum aliquod det gratuitum, [hoc enim eſt τὸ ἀτίμητον] non in dotis loco habendum, et cui aequiualentem aliquam portionem bonorum mariti in tabulis deſponſalibus haud curet mulieri oppigneratam quaſi ſcribi, [hoc enim eſt τιμᾶσθαι] eiusmodi donum dicitur *non aeſtimatum*, aut *non compenſatum*. *Wenn einer einem andern, welcher eine jenen angehende Weibsperſon heurathet, aus Sache und zu Liebe dieſer Weibsperſon, etwas an baren Gelde, Effecten, oder liegenden Gründen ſchenket, das er ihm nicht als ausgezahltes Heurathsguth anrechnet, noch auch dafür eine Wterga, wie man es im Holländiſchen nennet, das iſt, ein Aequivalent an dem Vermögen des Mannes, der Frau ausbedingt, und niederſchreiben läſſet, zur Sicherheit der Frau wegen ihres Eingebrachten, darauf ſie treten, und deſſen ſie ſich anmaaſſen kann, wenn etwa der Mann mit Tode abgegangen, oder in Verfall der Nahrung gerathen, und hiemit ihr Eingebrachtes ins Gedränge gekommen ſeyn ſollte; ein ſolches Geſchenk kann, den Rechten nach, der Schenkende hernachmals von dem Beſchenkten unter keinerley Vorwande oder Anſpruche wieder zurück fodern.* Colligit ſic. Si quis hoc modo datum quid per leges repetere non poteſt, (et non poſſe conſtat) multo minus do

ἕνεκα τῦ * γάμυ [91], ἐὰν ἀπολίπῃ ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα, ἢ ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἐκπέμψῃ τὴν γυναῖκα, ἐκ ἔξεξι πράξασθαι τῷ δόντι, ὃ μὴ πρεικὶ τιμήσας ἔδωκεν, ἤπυ, ἔστις γέ φησιν ἄνευ ὁμολογίας πρεικὸς τὴν ἀδελφὴν ἐγγυῆσαι, περιφανῶς ἀναίσχυντος [92] 27.
ὢν ἐλέγχεται. τί γὰρ ἔμελεν [93] εἶναι αὐτῷ τῆς ἐγγύης

tem repetere poterit eam, quae in tabulis contractus matrimonialis expreſſis verbis ſtipulata non fuerit, vt a deſpondente data, et a deſponſo accepta. Quod ſi ergo reuera Pyrrho deſponſa fuiſſet Nicodemi ſoror, conſtat, operam daturum fuiſſe Nicodemum, etiamſi dotem ſorori nullam addidiſſet, vt tamen in tabulis ſponſalibus mentio dotis tanquam datae fieret. Atqui negat Nicodemus, neque dotem datam, neque tabulas eiusmodi ſcriptas eſſe, in quibus mulieri de reddenda dote caueretur. Ergo probabile, quid? quod plusquam probabile, et prorſus neceſſarium eſt, Pyrrho nunquam deſponſam fuiſſe Nicodemi ſororem, neque in manus ei conueniſſe. Fieri enim nequit, vt Nicodemus in re tam graui, vnde aut detrimenta aut commoda ingentia ad ſe redirent, tanta ſecordia vteretur.

91. *ἕνεκα τῦ γάμυ*] ſic de meo dedi, pro vulgari *ἕνεκα τῦ νόμυ*.

92. *ἀναίσχυντος*] Eſt enim impudentiae, rebus ipſis et factis prodere, tametſi verbis diſſimules, te credere, iudicibus tantam ineſſe tarditatem atque coecitatem mentis, vt aienti ſolummodo, neque comprobanti, facile credant ea, quae nullus alius ſanae mentis homo credat.

93. *τί γὰρ ἔμελεν αὐτῷ εἶναι τῆς ἐγγύης*] Pro tertio vocabulo ſubiicit margo Stephanicae *ἔμελεν* quod vitium loci magis indicat, quam ſanat. Recte

γύης, εἰ ἐπὶ τῷ ἐγγυησαμένῳ [94] ἐκπέμψαι ὁπότε βέλοιτο τὴν γυναῖκα; ἦν δ' ἂν ἐπ' ἐκείνῳ, ὦ ἄνδρες, δηλονότι, εἰ μηδεμίαν προῖκα διωμολογήσατο ἔξειν ἐπ' αὐτῇ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις ἂν Νικόδημος ἐνεγύησε τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τὴν ἀδελφήν; καὶ ταῦτα, εἰδὼς τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον ἔσαν [95] αὐτὴν, καὶ τῆς

C 4 ὁμο-

vtique habet ἔμελλεν, verum addendum ei est πλέον, quod e versu 16. tollendum, et huc deducendum esse, iam ibi admonui. (v. annot. n. 86.) *Quid enim profuisset ipsi sponsionem nuptialem curare faciendam?* si commisisset, vt in eius, cui despondisset sororem, potestate atque arbitrio esset, vxorem quandocunque vellet, domo rursus expellere; quod fuisset futurum, si nil curasset de dote sibi caueri. Erit itaque locus hic ita leg. τί γὰρ ἔμελλεν αὐτῷ πλέον εἶναι.

94. εἰ ἐπὶ τῷ ἐγγυησαμένῳ] H. Stephanus post εἰ addi vult εἴη. Scaliger addi vult ἦν post ἐγγυησαμένῳ. Rectius vtque addetur ἦν, quam εἴη, siue post datiuum hunc, vt voluit Scaliger, addatur, siue post γυναῖκα, quod ideo mihi habetur probabilius, quia facile fieri potuit, vt ἦν cum eodem vocabulo concurrens in calce periodi prioris, et capite insequentis, a supino librario semel praeteruideretur.

95. τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον ἔσαν] qui Nicodemus sciret, sororem suam sterilem esse. Poterat autem hoc nosse. Nam quae mulier e congressibus cum tot viris, quibus consueuisset, tamen grauida facta non abisset, credibile non erat, vt ea e Pyrrho pareret. Ergo sine prole decessura videbatur esse. Quod si fieret ante Pyrrhi decessum, verendum Nicodemo erat, ne sibi perisset quicquid dotis nomine sorori addidisset, nisi curaret, vt in tabulis contractus coniugalis expressis verbis de dote sibi reddenda caueretur.

ὁμολογηθείσης προικὸς ἐκ τῶν νόμων γινομένης εἰς αὐτὸν [96], εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γενέσθαι παῖδας αὐτῇ; ἆρ' ἂν δοκεῖ τῳ [97] ὑμῶν ὀλιγώρως ἔτως 33.
ἔχειν χρημάτων Νικόδημος, ὥστε παραλιπεῖν ἄν τι τῶν τοιούτων; ἐγὼ μὲν γὰρ ἃ νομίζω. εἶτα παρὰ τούτῳ ὁ ἡμέτερος θεῖος ἠξίωσεν ἂν ἐγγυήσασθαι τὴν ἀδελφήν, ὃς αὐτὸς ξενίας φεύγων ὑπὸ ἑνὸς τῶν φρατόρων, ὃν φησιν αὐτὸν εἶναι [98], παρὰ τέττα- 36.
ρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως; καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγίνωσκε τὴν μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Οὗτος τοίνυν τῷ ἡμετέρῳ θείῳ ἄπροικα τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ μεμαρτύρηκεν ἐγγυῆσαι. καὶ ταῦτα,

96. εἰς αὐτὸν] et dote *illi* obtingente, Nicodemo puta, et ad eundem redeunte, qui dotem dedisset, non autem penes maritum manente, si mulier ante maritum sine prole viuis excederet.

97. δοκεῖ τω] πρ. γρ. δοκείτω ὑμῶν. Ἀλλὰ λέγει καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς Δοκεῖ ἂν ὑμῖν ἔτως ὀλ. ἔχειν χρ. H. STEPHANVS, sic admonens vitiosam Atticae lectionem δοκείτω a se correctam, h. e. verum vocabulum male coalitum in duo recte distractum esse. τῳ hic est enclitícum, et τινι significat. de quo paene pudet admonere. tam est tralaticium.

98. ὃν φησιν αὐτὸν εἶναι] id est ἐς ἑαυτοῦ φράτορας εἶναι φησίν. Ita marte meo dedi, pro ἐν φ — quod est in vulgatis. Fuit aliquando cum suspicarer, si ἐν e vulgaris seruaretur, addendum esse ἐχθρὸν siue post ἐν, siue post φησὶν, siue post αὐτὸν. Sed praetuli alteram rationem, pro ἐν sufficientem ὢν, praesertim cum Taylor testaretur, ὢν se in Tophanis quoque libro reperisse correctum.

39. ταῦτα, τῆς προικὸς εἰς αὐτὸν γινομένης, εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γενέσθαι παῖδας αὐτῇ. Λάβε δὴ καὶ ἀνάγνωθι τὰς νόμας τασδὶ αὐτοῖς. NOMOI[99]. Δοκεῖ ἂν ὑμῖν ἔτως ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων Νικόδημος, ὥστε, εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἂν
42. σφόδρα διακριβώσασθαι[100] περὶ τῶν ἑαυτῷ συμφερόντων; ναὶ[1] μὰ Δία, ὡς ἔγωγ' οἶμαι. ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπὶ παλλακίδι διδόντες τὰ ἑαυτῶν[2], πάντες πρότερον διομολογῆνται περὶ τῶν δεθησομένων ταῖς παλλακαῖς· Νικόδημος δὲ ἐγγυᾶν μέλλων (φησὶ)[3]
42.1. τὴν ἀδελφὴν τὴν αὑτοῦ, μόνον[4] τὸ κατὰ τὰς νό-

99. νόμοι] caput illud iuris attici designatur, quo cautum fuit, vt, vxore imprule decedente ante maritum, dos eius apud maritum ne maneret, sed ad eum rediret, a quo data primitus fuisset.

100. διακριβώσασθαι] Ita correxit H. Stephanus vitium Aldinae διηκριβώσασθαι. quasi dare voluisset Aldus διηκριβώσατο. quod etiam ferri possit.

1. ναὶ μὰ Δία] imo vero ὰ μα Δία. scil. δοκεῖ ὑμῖν Νικόδημος ἔτως ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων, εἰ τὸ πρᾶγμα ἦν ἀληθὲς.

2. ἐπὶ παλλακίδι διδόντες τὰ ἑαυτῶν] Ergo etiam pellices, id quod hoc e loco videtur colligi posse, cum dote elocabantur, tabulaeque condebantur, quibus caueretur, quid emolumentorum essent, pellicatu finito, habiturae. Lege παλλακίσι in plur.

3. φησὶ] id est ὥς φησι. quamquam hoc vtique mallem.

4. μόνον —] sententia loci est haec, aliud nihil spectauit, et egit Nicodemus, quem hoc, vt sororem suam Pyrrho legitime desponderet, de dote secure collocanda et aliquando recuperanda parum sollicitus.

μας ἐγγυῆσαι διεπεράξατο; ὃς ἐπ' ὀλίγῳ ἀργυρίῳ, ἃ ἐπιθυμῶν λέγει πρὸς ὑμᾶς[5], σφόδρα βέλεται πονηρὸς εἶναι. περὶ μὲν ἂν τῆς τούτων πονηρίας, καὶ 3.
σιωπῶντος ἐμοῦ, οἱ πολλοὶ γιγνώσκουσιν ὑμῶν· βούλομαι δὲ πρῶτον ἐκ τῶν τοιῶνδε[6] ἐξελέγξαι τοῦτον ἀναισχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ. φέρε, ὦ Νικόδημε, εἰ ἴσθα ἐγγυητὴς[7] τῷ Πύῤῥῳ τὴν ἀδελφήν, καὶ εἰ ἤδεις ἐξ αὐτῆς θυγατέρα γνησίαν 6.
καταλειπομένην, πῶς ἐπέτρεψας τῷ ἡμετέρῳ ἀδελφῷ ἐπιδικάσασθαι τοῦ κλήρου, ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρὸς, ἣν φῂς τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειφθῆναι; ἢ ἐκ ἤδεις ἐν τῇ ἐπιδικασίᾳ τοῦ κλήρου νόθην καθισαμένην τὴν ἀδελφιδῆν τὴν σαυτοῦ; ἐπότε 9.
γάρ [τις][8] ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου, νόθην τὴν θυγατέ-

5. ἐπιθυμῶν λέγει πρὸς ὑμᾶς] H. Stephanus in margine coniecturam proponit ἐπιθυμεῖν, quae est ab oratoris mente alieniſſima, eamque obſcurat et peruertit. Vulgata, bene habens, ſignificat Nicodemum cauſas forenſes actitaſſe, et inde quaeſtum feciſſe.

6. ἐκ τῶν τοιῶνδε] ſubaudi, quae mox dicam, ἃ νῦν ἐρῶ.

7. ἐγγυητὴς] Interrogat Stephanus in margine, num ἐγγεγυηκὼς praeſtet. Idem tamen ipſe ſeſe quaſi reuocat, et iudicium ſuſpendit, admonens, in inſequentibus occurrere ἐγγυημένος et ἐγγυήκει, quae huic ſunt ſimilia.

8. τις vt ſuperuacaneum et amputandum vncis incluſi, quod ſi relinquatur, neceſſe ſit non ἐπεδικάζετο ſed ἐπιδικάζεται, non καθίση, ſed καθίσηι legi. Requiri autem hic loci, non tempus praeſens, ſed im-

γατέρα τῆ καταλιπόντος τὸν κλῆρον καθίςη· ἔτι δὲ [9] πρότερον ὁ Πύῤῥος, ὁ ποιησάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν αὐτῷ. ἔτε γὰρ διαθέσθαι, ἔτε δῶ-
12. ναι ἀδενὶ ἀδὲν ἔξεςι τῶν ἑαυτῆ, ἄνευ τῶν θυγατέρων, ἐάν τις καταλιπὼν γνησίας τελευτᾷ. γνώσεσθε δὲ, αὐτῶν ἀκούσαντες τῶν νόμων ἀναγινωσκομένων. Ἀναγίνωσκε τοσδὶ αὐτοῖς. NOMOI.
15. Δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ μεμαρτυρηκὼς ἐγγυῆσαι, ἐπιτρέψαι ἄν τι τούτων γίγνεσθαι, καὶ ἐκ ἂν ἐπὶ τῆ κλήρῳ τῆ λήξει, ἣν ὁ Ἔνδιος λαχὼν ἐπεδικάζετο, ἀμφισβητῆσαι ἂν ὑπὲρ τῆς [10] ἀδελφιδῆς τῆς ἑαυτῆ; καὶ ἐκ ἂν διαμαρτυρῆσαι ἐκ ἐπίδικον τῷ Ἐνδίῳ τὸν
18. ἐκείνης πατρῷον κλῆρον εἶναι; ἀλλὰ μὴν, ὥς γε ἐπεδικάσατο ὁ ἡμέτερος ἀδελφὸς τῆ κλήρῳ, καὶ ἐκ

ἡμφισ-

perfectum, apparet ex insequentibus ἔτι δὲ πρότερον ὁ Πύῤῥος, vbi tacite repetendum est καθίςη τὴν θυγατέρα ἑαυτῆ νόθην. redit ergo ἐπεδικάζετο et καθίςη non ad infinitam aliquam et incertam personam, sed ad Endium, actoris fratrem, vita iam defunctum.

9. πρότερον] sic de meo dedi pro vulgari πότερον. et adhuc multo ante, quam frater noster, illam mulierem pro spuria declarauit Pyrrhus ipse, qui pater huius mulieris iactatur esse, eo, quod ipse adhuc superstes filium sibi arrogauit fratrem nostrum; quo facto negauit prolem sibi legitimam aliam esse.

10. ἀδελφιδῆς] sic dedi de meo, pro vulgari ἀδελφῆς. *pro filia sororis suae.* Corrigendum ita esse vulgatorum librorum h. l. vitium ex illis patet insequentibus τὸν ἐκείνης πατρῷον κλῆρον. quae indicant, non de matre mulieris hic agi, sed de muliere ipsa.

ἠμφισβήτησεν ἐδεῖς ἐκείνῳ, ἀναγίνωσκε τὴν μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Γενομένης τοίνυν τῆς ἐπιδικασίας ταύτης, ἐκ ἐτόλμησεν ἀμφισβητῆσαι τῷ κλήρῳ Νικόδημος· ἀδὲ διαμαρτυρῆσαι, τὴν ἀ- 21.
δελφιδῆν τὴν ἑαυτῷ γνησίαν θυγατέρα Πύῤῥῳ καταλειφθῆναι. περὶ μὲν ἂν τῆς διαδικασίας [11] ἔχοι ἄν τι ψεῦδος προφασίσασθαι πρὸς ὑμᾶς. ἢ γὰρ λαθεῖν ἡμᾶς [12] προσποιήσαιτ' ἂν ἔτος, ἢ ψεύδεσθαι [13] αἰτιῶτ' ἂν ἡμᾶς. τοῦτο μὲν ἂν παρῶμεν. ἐπειδὴ δὲ 24.
τῷ Ξενοκλεῖ ἐνεγγύα ὁ Ἔνδιος τὴν ἀδελφιδῆν σε, ἐπέτρεψας ἂν, ὦ Νικόδημε, τὴν ἐκ τῆς ἐγγυητῆς τῷ Πύῤῥῳ γεγενημένην, ὡς ἐξ ἑταίρας ἐκείνῳ ἔσκν ἐγγυᾶσθαι; καὶ ἐκ ἂν εἰσήγγελλες πρὸς τὸν ἄρχοντα, κακῶσθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ εἰσποιήτου οὗ 27.
τως ὑβριζομένην, καὶ ἄκληρον τῶν αὐτῆς πατρῴων καθισαμένην; ἄλλως τε καὶ μόνων τούτων τῶν δικῶν ἀκινδύνων τοῖς διάκασιν ὄσων, καὶ ἐξὸν τῷ βουλομένῳ βοηθεῖν ταῖς ἐπικλήρους; ὅτε γὰρ ἐπιτί-

μιον

11. διαδικασίας] illa de contentione, qua certabatur, vter deberet hereditatem adire, Endiusne a Pyrrho adoptatus, an mulier, de cuius ſtatu controuerſia agitabatur, eſſetne filia legitima, an ſpuria. Malim tamen ἐπιδικ.

12. λαθεῖν ἡμᾶς] addendumne ſit ἑαυτὸν ἐπιδικαζομένης, an ſatis ſit illud ſubaudiri, in dubio relinquam. Se ignoraſſe quid ageretur, cum nos illam hereditatem curaremus a iudicibus nobis adiudicari. v. verſu 38.

13. ψεύδεσθαι] aientes nempe, nobis adiudicatam eſſe hereditatem, quae non fuiſſet.

30. μὲν ταῖς πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις * ἔπε-
σιν [14], ἀδ' ἐὰν ἀδεμίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαν-
τες μεταλάβωσιν. ἔτε πρυτανεῖα, ἔτε παρείσα-
σις ἀδεμία τίθεται τῶν εἰσαγγελιῶν· ἀλλὰ τοῖς μὲν
διώκουσιν [15] ἀκινδύνως εἰσαγγέλλειν ἔξεσι, τῷ βελο-
33. μένῳ, τοῖς δ' ἁλισκομένοις ἐσχάτη τιμωρίᾳ ἐπὶ
ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισιν. [ἔπειτα [16], εἰ ἦν ἐξ ἐγ-
γυητῆς ἡ τότε ἀδελφιδὴ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ γεγε-
νημένη, ἐπέτρεψεν ἂν Νικόδημος ὡς ἐξ ἑταίρας ἔ-
σαν αὐτὴν ἔγγυᾶσθαι; καὶ γενομένων αὐτῶν, ἐκ ἂν
36. εἰσήγγελλε πρὸς τὸν ἄρχοντα ὑβρίζεσθαι τὴν ἐπί-
κληρον ὑπὸ τὲ ἔτως ἐγγυήσαντος αὐτήν;] καὶ εἰ ἦν
ἀληθῆ, ἃ νυνὶ * τετόλμηκας [17] μαρτυρῆσαι, παρα-
χρῆμα εὐθὺς τότε ἐτιμωρήσω ἂν τὸν ἀδικῆντα, ἢ
καὶ ταῦτα λαθεῖν σεαυτὸν προσποιήσῃ; ἔπειτ' ἀδ'

ἐκ τῆς

14. ἔπεσιν] sic dedi de meo, pro vulgari ἔνεσι. Ita paulo post ἐσχάταις τιμωρίαις ἐπὶ ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισι.

15. τοῖς μὲν διώκουσιν — τῷ βελομένῳ] postrema haec per epexegesin apposita sunt; vulgaris enim et plana constructio postulabat τῶν διωκόντων τῷ βελομένῳ.

16. ἔπειτα — ἐγγυήσαντος αὐτήν] totam hanc sententiam, vt superuacaneam et e praemissis perperam iteratam, cum quibus idem dicit, vncis inclusi.

17. τετόλμηκας] sic, in secunda persona sing., dedi de meo, pro τετολμήκασι.

18. προσποιήσῃ] πότερον ἐπροσποιήσω H. STEPHANVS in margine. Si semel decreueras ita emendare, cur non potius προσεποιήσω dabas, quod sal-

ἐκ τῆς ἐπιδοθείσης αὐτῇ προικὸς ἤσθε; ὥστε [19] 39.
καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἀγανακτήσαντι δήπε σοὶ εἰσαγγεῖλαι τὸν Ἔνδιον προσῆκεν, αὐτὸς μὲν τριτάλαντον οἶκον ἔχειν ἠξίει, ὡς προσῆκεν αὐτῷ, τῇ δὲ γνησίᾳ ἔσῃ τρισχιλίας δραχμὰς προῖκα ἐπιδοῦναι ἠξίωσεν ἄλλῳ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἀγανακτήσας 42.
εἰσήγγειλεν ἂν τὸν Ἔνδιον ἄτης; ναὶ μὰ Δία, εἴ γ' ἦν ἀληθὴς τὸ πρᾶγμα. εἶμαι δὲ ἐγὼ' ἂν τὴν ἀρχὴν ἐκεῖνον [21] ἐγὼ' ἄλλον δὲ τῶν εἰσποιήτων οὐδένα ἄτης εὑρήθη, ἐγὼ' ἂν ὀλίγωρον τῶν νόμων τῶν κειμένων γίνεσθαι, ὥσθ' ὑπαρχούσης γνησίας θυγατρὸς τῷ τὸν 43.1.
κλῆρον καταλιπόντι, ἑτέρῳ δοῦναι ταύτην ἀνθ' ἑαυτοῦ [22]. ἀκριβῶς γὰρ ἴσθι διότι τοῖς γε ἐκ τῆς γνησίας θυγατρὸς παισὶ γεγενέσιν ἀπάντων τῶν παπ- 3.
πώων κληρονομία προσήκει. εἶτα εἰδὼς ἄν τις ταῦτα, ἑτέρῳ παραδοίη τὰ αὐτοῦ; καὶ ταῦτα, τηλικαῦτα ὄντα, ὅσων ἡμφισβήτησαν ἔτει; δεκατῇ δ' ἄν τις ὑμῖν ἄτως ἀναισθὴς ἢ τολμηρὸς εἰσποίητος γενέσθαι, ὥστε μηδὲ τὸ δέκατον μέρος [23] ἐπιδοῦναι ἐκ- 6.
δοῦναι

tim esset vsitatius et analogiae conuenientius? Verum nil opus erat h. l. quicquam moueri. Bene habet vulgata.

19. ἤσθε] subaudi σε [aut τὴν σὴν ἀδελφιδῆν] ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Ἐνδίου

20. προσῆκεν αὐτὸς] interponendum est aut ὅτι, aut εἰ. prius volebat etiam H. Stephanus.

21. ἐκεῖνον] sic tacite correxit Stephanus vitium Aldinae ἐκεῖνο. redit ad Endium.

22. ἀνθ' ἑαυτοῦ.] id est ἀντὶ τοῦ λαβεῖν αὐτὸς αὐτήν.

23. μηδὲ τὸ δέκατον μέρος] Non concilio locum

δῶναι τῇ γνησίᾳ θυγατρὶ τῶν πατρῴων; γενομένων δὲ τούτων, δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ θεῖος ἐπιτρέψαι, ὁ ἐγγυῆσαι μεμαρτυρηκὼς αὐτῆς τὴν μητέρα; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ νομίζω. ἀλλὰ καὶ ἠμφισβήτησεν ἂν τῷ κλή-
9. ρῳ, καὶ διεμαρτύρησε, καὶ εἰσήγγειλεν ἂν πρὸς τὸν ἄρχοντα· καὶ ἄλλο [24] εἴ τι ἦν ἰσχυρότερον τούτων, ἅπαντ' ἂν διεπράξατο. ὁ μὲν τοίνυν Ἔνδιος ὡς ἐξ ἑταίρας ἔσαν ἐνεγγύησεν, ἣν φησιν ἀδελφιδὴν Νικόδημος εἶναι αὐτῷ· ἔτος δὲ ἔτε τῷ Ἐνδίῳ τῷ Πύρ-
12. ρῳ κλήρῳ ἀμφισβητῆσαι ἠξίωσεν, ἔτ' ἐγγυήσαντα τὴν ἀδελφιδήν, ἔσαν [24 b.] ἐξ ἑταίρας, εἰσαγγεῖλαι πρὸς τὸν ἄρχοντα ἠξίωσεν, ἔτ' ἐπὶ τῇ δοθείσῃ προικὶ αὐτῇ

hunc cum illo, qui p. 40, 41. legitur, vbi Endius sororem spuriam Xenocli in matrimonium elocans, dicitur ei dotis loco termille drachmas, seu semitalentum addidisse. Iam vniuersa hereditas erat τριτάλαντος trium talentorum, quod saepe numero hac in oratione inculcatur. Ergo detractum tribus talentis vnum semitalentum, non est decima pars, sed sexta. Ergone pro δέκατον leg. est ἕκτον. Verum ipsam adeo sextam partem negat ei datam. Ergo minus quam sextam dedit. Ergo non τρισχιλίας δραχμὰς, sed forsitan χιλίας. quae summa ad totam substantiam se habet, vt 1 ad 18. Et profecto semitalentum erat dos pro filiabus ingenuis mediocris fortunae sat splendida. Vt parum absim a suspicando δέκατον h. l. bene habet, sed paulo ante pro τρισχιλίας leg. esse solummodo χιλίας. Debebat vtique in dote danda discrimen obseruari inter filias ingenuas et spurias.

24. ἄλλο] Stephani haec est coniectura, a me in textum immissa, pro vulgari ἄλλῳ.

24 b. ἔσαν] Fort. ὡς ἔσαν.

αὐτῇ ἠγανάκτησεν ἐδέν· ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἶα-
σε γενέσθαι. οἱ δὲ νόμοι περὶ ἀπάντων διορίζουσι τά-
των. ἀναγνώσεται ἔν πρῶτον ὑμῖν τὴν περὶ [25] τῆς 15.
ἐπιδικασίας τῷ κλήρῳ μαρτυρίαν πάλιν [26]· ἔπειτα
τὴν περὶ τῆς ἐγγυήσεως τῆς γυναικός [27]. Ἀναγί-
νωσκε αὐτοῖς. ΜΑΡΤΥΡΙΑ [28]. Ἀνάγνωθι καὶ
τοὺς νόμους. ΝΟΜΟΙ * Λάβε [29] δὴ καὶ τὴν τέ- 18.
τῳ μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ [30]. Πῶς ἔν τις
σαφέ-

25. περὶ] malim τὴν περὶ, vt verſu proximo, ἔπειτα τὴν περὶ τῆς ἐγγυήσεως. neque dubitaui correctionem hanc adſciſcere.

26. πάλιν] nam iam antea recitatum fuerat hoc teſtimonium p. 42. 19.

27. τῆς γυναικός] Philae puta, ſiue Clearetae, quodcunque illi nomen fuit. quod ſcil. Endius hanc mulierem, vt ſororem ſuam, ſed ſpuriam, Xenocli nuptui elocarit.

28. μαρτυρία] malim in plurali μαρτυρίαι. Sunt enim, quae hic recitantur, duo teſtimonia, alterum, quod Nicodemus paſſus ſit Endium Pyrrhi hereditatem, ceu filium legitime adoptatum, adire, neque contradixerit iudicum ſententiae, qua Endio, vt ſoli legitimo heredi, hereditatem illam adiudicarant: alterum, quod Endius Xenocli elocarit mulierem, quam ſororem ſuam, ſed ſpuriam, diceret eſſe.

29. λάβε] ſic dedi de meo, pro vulgari λάβετε. nam ſolum alloquitur actuarium, ſeu ſcribam, cuius erat recitare.

30. μαρτυρία] hoc eſt illud teſtimonium, iam ante bis recitatum, ſuper quo tota haec verſatur actio, quo Nicodemus confirmarat, ſororem ſuam Pyrrho legitime deſponſam matrem familias fuiſſe.

σαφέστερον ἐξελέγχοι ψευδομαρτυριῶν διώκων, ἢ ἔκ τε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς τότοις ἐπιδεικνύων, καὶ ἐκ τῶν νόμων ἁπάντων τῶν ἡμετέρων. περὶ μὲν ἔν
21. τότε [31] σχεδὸν εἴρηται τὰ πολλά [32]· σκέψασθε δὲ καὶ περὶ μὲν [33] τῦ ἔχοντος τὴν ἀδελφιδῆν τὴν τότε γυναῖκα, ἐὰν ἄρα τι γένηται καὶ ἐκ τότε τεκμήριον ὡς ἔστι ψευδῆ τὰ μεμαρτυρημένα Νικοδήμῳ. ὡς μὲν ἔν ἐνεγγυήσατο καὶ ἔλαβεν ὡς ἔσαν ἐξ ἑταί-
24. ρας τὴν γυναῖκα, ἐπιδέδεικται καὶ μεμαρτύρηται· ὡς δ' ἀληθὴς ἡ μαρτυρία ἐστὶν αὕτη, ὁ Ξενοκλῆς αὐτὸς ἔργῳ ὀλίγον χρόνον ἤδη [ἀληθῆ ταῦτα] [34] μεμαρτύρηκε. δῆλον γὰρ, ὅτι εἰ μὴ ἐγγεγύητο παρὰ τῦ Ἐνδίε ὡς ἐξ ἑταίρας ἔσαν τὴν γυναῖκα,
27. ὄντων αὐτῷ παίδων ἤδη τηλικότων ἐκ τῆς γυναικὸς, ζῶντι ἂν τῷ Ἐνδίῳ ἠμφισβήτησε περὶ τῆς γνησίας θυγατρὸς τῶν πατρώων· ἄλλως τε καὶ παρεσκευασ-

μένος

31. τότε] de hoc Nicodemo, et aduersus eum.

32. τὰ πολλὰ] subaudi ἃ εἶχεν εἰπεῖν. Bene si habet, aequiualet τῷ, τὰ πλεῖστα.

33. μὲν] latet in hac particula, sine dubio vitiosa, nomen Xenoclis, neque dubito leg. esse περὶ Ξενοκλέες τῦ ἔχοντος. Ab actione aduersus Nicodemum et ab argumentis causae suae ab eo repetitis, transit nunc ad argumenta a Xenocle repetita.

34. ἀληθῆ ταῦτα] suspicabar aliquando haec duo vocabula in vnum ἀληθεστάτῳ, vel ἀληθέστατα, aduerbialiter, esse contrahenda. Postmodum autem visum fuit ea potius vncis includere, vt inducenda et exterminanda.

μένος [35] μὴ ὁμολογεῖν τὴν τῦ Ἐνδὶϑ ποίησιν τῷ Πύῤῥῳ γενέσθαι· ὡς δὴ ϑχ ὁμολογῶν [πῶς] [36] * ἐπε- 30
σκήπτετο [37] τοῖς μεμαρτυρηκόσιν ἐπὶ τῇ διαθήκῃ τῦ Πύῤῥϑ παραγενέσθαι. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεταί ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν τὴν μαρτυρηθεῖσαν [38]. Ἀναγίνωσκε αὐτοῖς. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνό [39] γε δῆλον, ὡς [ϑχ] [40] ὁμολογῦσι τὴν τῦ Ἐνδὶϑ ποίησιν ὑπὸ τῦ Πύῤῥϑ γενέσθαι. 33
ϑ γὰῤ ἂν [41] ὑπερβάντες τὸν τελευταῖον τῦ [42] εἴκϑ γεγενημένον κληρονόμον [43], ὑπὲῤ τῆς γυναικὸς, τοῦ Πύῤ

35. παρεσκευασμένος] ambigo vtrum rectius interpreter, *praesertim qui paratus esset*, vel, ita se compararet — an, *pr. qui* a Nicodemo et eius factione *impulsus et subornatus esset.*

36. πως delendum videtur, aut cum πᾶσιν mutandum. Interim vncis inclusi.

37. ἐπεσκήπτετο] sic dedi de meo, pro vulgari ἐπέσκηπτε.

38. τὴν μαρτυρίαν τὴν μαρτυρηθεῖσαν] subaudi ὑπὸ τῶν μεμαρτυρηκότων ἑαυτῷ παραγενέσθαι Πύῤῥῳ διατιθεμένῳ.

39. κακεῖνο] Aut κακείνῳ leg. videtur, id est ἐν κακείνῳ, aut, quod ad sententiam eandem redit, ἐκ κακείνου.

40. ϑχ vncis inclusi, suspicans aut plane delendum esse, vt sententiae repugnans, aut cum ϑτοι mutandum.

41. ϑ γὰῤ ἂν] subaudi εἰ ϑχ ὡμολόγουν.

42. τοῦ εἴκου] sic tacitus correxit H. Stephanus Aldinae vitium τὰ εἴκϑ. pari modo correxit etiam Scaliger.

43. post κληρονόμον videtur νῦν deesse. Inspice

Πύῤῥου κλήρῳ λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσαν ἔτοι. ὁ μὲν γὰρ Πύῤῥος πλείω ἢ εἴκοσιν ἔτη τετελεύτηκεν
36. ἤδη· ὁ δὲ Ἔνδιος, τῷ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς πέρυσιν, ἐν ᾧ ἔλαχον τῷ κλήρῳ τὴν λῆξιν τρίτῃ ἡμέρᾳ εὐθέως [44] ἔτοι. ὁ δὲ νόμος πέντε ἐτῶν κελεύει δικάσασθαι τῷ κλήρῳ, ἐπειδὰν τελευτήσῃ ὁ κληρονόμος [45]. ἐκεῖν δυοῖν τὰ ἕτερα προσῆκε τῇ γυναικὶ,
39. ἢ ζῶντι τῷ Ἐνδίῳ ἀμφισβητῆσαι τῶν πατρῴων, ἢ ἐπειδὴ τελευτηκὼς ἦν ὁ εἰσποίητος, τῶν τῷ ἀδελφῷ [46] τὴν ἐπιδικασίαν ἀξιῶν ποιεῖσθαι. ἄλλως τε καὶ εἰ, ὡς [47] φασὶν ἔτοι, ἐγγυήκει [48] αὐτὴν τῷ Ξενοκλεῖ ὡς γνησίαν ἀδελφὴν ἔσαν αὐτῷ. ἀκριβῶς
42. γὰρ ἐπισάμεθα πάντες, ὅτι ἀδελφῶν μὲν κλήρων ἐπιδικασία πᾶσίν ἐστιν ὑμῖν [49]· ὅτῳ δὲ μόνῳ [50] γεγό-

νασι

insequentia, quae me hanc in suspicionem induxerunt.

44. τρίτῃ ἡμέρᾳ εὐθέως] subaudi μετὰ τὴν Ἐνδίᾳ τελευτήν.

45. ὁ κληρονόμος] imo vero ὁ κληροδότης. *nicht der Erbe, sondern der Erblasser.* non Endius hic designatur, h. e. heres, sed Pyrrhus, legator hereditatis.

46. τῶν τῷ ἀδελφῷ] non Pyrrhi hereditatem petere, sed Endii, vtpote quae sola soror esset eius, nullo praeter ipsam alio neque fratre, neque sorore ei relicta.

47. καὶ εἰ ὡς] mediam particulam, quae vulgatis deest, e coniectura H. Stephani addidi.

48. ἐγγυήκει] Endius puta. Rursus hic admonet Stephanus, vt iam antea fecerat, leg. esse ἐγγεγυήκει. quod in dubio relinquam.

49. ὑμῖν] imo vero ἡμῖν.

50. μόνῳ] obscure et perplexe sententiam hoc

νασι γνήσιοι παῖδες, οὐδενὶ[51] ἐπιδικάζεσθαι τῶν πατρώων προσήκει. καὶ περὶ τούτων οὐδένα λόγον λεχθῆναι δεῖ. ἅπαντες γὰρ ὑμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται ἀνεπίδικα ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρῷα. 44
ἤτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἀφῖγμένοι εἰσὶν, ὥστε τῷ μὲν εἰσποιήτῳ οὐκ ἔφασαν ἐπιδικάσασθαι προσήκειν τῶν δοθέντων· τῇ δὲ Φίλῃ, ἣν φασι θυγατέρα γνησίαν τῷ Πύῤῥῳ καταλελεῖφθαι, λαχεῖν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου ἠξίωσαν. καίτοι (ὅπερ εἶπον καὶ πρότερον) ὅσοι μὲν καταλίπωσι γνησίους παῖδας ἐξ αὑτῶν, οὐ προσήκει τοῖς παισὶν ἐπιδικάσασθαι τῶν πατρώων· ὅσοι δὲ διαθήκαις αὐτοὶ εἰσποιῆνται, 6
τούτοις ἐπιδικάζεσθαι προσήκει τῶν δοθέντων. τοῖς μὲν γὰρ, ὅτι γόνῳ γεγόνασιν, οὐδεὶς ἂν δήπου ἀμφισβητήσειε περὶ τῶν πατρώων· πρὸς δὲ τοὺς εἰσποιήτους ἅπαντες οἱ κατὰ γένος προσήκοντες ἀμ-

Φισβ

modo prodidit, vel adumbrauit magis quam expre
ſit, quae planius et dilucidius ad hunc modum enu
tietur. εἰ δέ τῳ εἰσὶ παῖδες γνήσιοι, τούτοις μόνοις
προσήκει ἐπιδικάζεσθαι. vel ἐπὶ τούτοις μόνοις χώρα
ἐκ ἔχει ἡ ἐπιδικασία. Liberi autem ſi cui ſunt ri
quaeſiti, neceſſe non eſt, neque conuenit, vt hi ſi
per hereditate paterna cum aliis in iure certent, ean
ue ſibi curent a iudicibus adiudicari. Eiusmodi actio
plane in eiusmodi cauſa locum non habet. Vel ſic po
erat dicere. ὅτῳ δὲ γνήσιοι παῖδες εἰσὶ, τούτου μόνου
κλῆρος ἐστὶν ἀνεπιδικάσιμος. Verumtamen dubium nu
lum ſupereſt, Iſaeum h. l. ita vt in libris proſtat, rel
quiſſe.

51. οὐδενὶ] ſubaudi τούτων.

9. φισβητεῖν ἀξιῶσιν. ἵνα ἔν μὴ παρὰ τὸ ἐντυχόντος [52] τῶν κλήρων αἱ λήξεις τοῖς ἀμφισβητεῖν [53] βουλομένοις γίγνωνται, καὶ μὴ ὡς ἐρήμων τῶν κλήρων ἐπιδικάζεσθαι τινὲς τολμῶσι, τότε ἕνεκα τὰς
12. ἐπιδικασίας οἱ εἰσποίητοι πάντες ποιῶνται. μηδεὶς ἔν ὑμῶν [54], εἰ ἐνόμιζε γνησίαν εἶναι τὴν ἑαυτῷ γυναῖκα Ξενοκλῆς, λαχεῖν [55] ἂν ὑπὲρ αὐτῆς τὴν λῆξιν τῷ κλήρῳ τῷ πατρῴῳ, ἀλλ' ἐβάδιζεν ἂν ἡ γνησία εἰς τὰ ἑαυτῆς πατρῷα· καὶ εἴ τις αὐτὴν ἀφη-
15. ρεῖτο, ἢ ἐβιάζετο, ἐξῆγεν ἂν ἐκ τῶν πατρῴων. καὶ ἐκ ἂν ἰδίας μόνον δίκας ἔφευγεν ὁ βιαζόμενος, ἀλλὰ

52. παρὰ τὸ ἐντυχόντος] *ab obuio quoque.* rarius ita vsurpant. vulgatius est παρὰ τὸ τυχόντος. neque tamen ideo verbum compositum h. l. damnem.

53. τοῖς ἀμφισβητεῖν βουλομένοις] id est τοῖς κληρονομεῖν β. hereditatem petentibus. Nam quicunque hereditatem in iure petit, ἀμφισβητεῖ ὑπὲρ αὐτῆς, contendit super ea cum aliis.

54. μηδεὶς ἔν ὑμῶν] post hac verba Scaliger addi vult ὑπολαμβανέτω. quod si probatur, subaudiendum ad λαχεῖν ἂν erit αὐτὸν. Potest hoc aut αἰήσεται interea teneri, donec e melioribus atque integrioribus codicibus certiora discamus, vnde loci huius, quem mendulcum esse constat, lacuna expleatur. Mihi visus aliquando fuit Isaeus ad hunc ferme modum dedisse. μηδεὶς ἔν ὑμῶν ἔτως ἐμοὶ δοκεῖ ἀναισάθητος εἶναι, ὥστε μέσθαι, εἰ ἐνομίζε — λαχεῖν ἂν αὐτὸν ὑπὲρ αὐτῆς. Taylor in libro Tophanis ad ὑμῶν adscriptum reperit νομίζοι.

55. λαχεῖν ἂν] hic addi vult Stephanus ἠθέλησεν, aut ἐκέλευσεν.

καὶ δημοσίᾳ εἰσαγγελθεὶς εἰς[56] τὸν ἄρχοντα, ἐκινδύνευεν ἂν περὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς οὐσίας ἁπάσης τῆς ἑαυτοῦ. Ἔτι δ' ἂν *πρότεροι τοῦ Ξενοκλέους[57] οἱ τοῦ Πύρρου θεῖοι, εἰ ἤδεσαν γνησίαν θυγατέρα τῶν 18· ἑαυτῶν ἀδελφιδῶν καταλειπομένην, καὶ ἡμῶν μηδένα λαμβάνειν ἐθέλοντα αὐτὴν, ὃν ἂν ποτε ἐπέτρεψαν Ξενοκλέα, τὸν μηδαμόθεν μηδὲν γένει προσήκοντα Πύρρῳ, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ γένος προσήκουσαν αὐτοῖς γυναῖκα. ἢ δεινόν γ' ἂν εἴη. 21. τὰς[58] μὲν ὑπὸ τῶν πατρῴων[59] ἐκδοθείσας καὶ συνοι-

56. εἰς τὸν ἄρχοντα] male habet sine dubio praepositio, repetita perperam e fine vocabuli proximi εἰσαγγελθεὶς. Suffice aut ὡς, aut πρὸς. v. p. 45. 42.

57. πρότεροι] sic dedi de meo pro vulgari πρότερον, subaudi ὄντες. quod addere ausus non fui, tamen addendum necessario videtur. auunculi Pyrrhi, cum essent iure propiores, quam Xenocles; iure puta Pyrrhi filiam in matrimonium ducendi.

58. εἴη τὰς] Stephanus εἰ interponendum esse arbitratur. Ego satis esse censeo, vt puncto interponendo insequentia ab antecedentibus dispescantur. De formula δεινόν γ' ἂν εἴη sic abrupta et singularem per se sententiam efficiente, dixi iam ad Lysiam. Proferenda est cum gestu mirantis et stomachantis.

59. πατρῴων] Et hic, et paulo post versu 25. vbi idem vocabulum recurrit, leg. esse πατέρων et ratiocinium docet, colligit enim orator a maiori ad minus, et additum illud enthymema περὶ ὧν τις ἂν ἄμεινον ἢ ὁ πατὴρ βουλεύσαιτο. quod ὁ πατὴρ prorsus absurdum et abhorrens esset futurum, si πατρῴων recte haberet. Ratiocinatur sic. Ius Atticum sic praecipit de hereditatibus et matrimoniis filiarum. Si pater decesserit,

συνοικέσας ἀνδράσι γυναῖκας (περὶ ὧν τίς ἂν ἄμεινον ἢ ὁ πατὴρ βουλεύσαιτο;) καὶ τὰς ἔτω δοθείσας [60], ἂν ὁ πατὴρ αὐτῶν τελευτήσαι [61], μὴ κα-
24. ταλιπὼν αὐταῖς γνησίας ἀδελφὰς, τοῖς ἐγγύτα-

τα γέ-

relicta alia nulla prole praeter vnam filiam, quae filia ab ipso patre adhuc superstite alicui nuptui elocata fuerit; vt ea filia maritum, quem habet, ab ipso patre sibi datum, relinquat, et in manum eius conueniat, qui sanguine ipsi sit proximus; et si ille nolit habere, vt ea nubat illi, qui secundum istum sanguine sit proximus. Quod si ergo matrimonia ab ipsis patribus commissa, (tametsi nemo est alius, qui videatur puellis melius consulere aut posse, aut velle) tamen a iure in eiusmodi causa rescinduntur. quantominus auunculi Pyrrhi poterant defugere necessitatem filiam Pyrrhi ducendi. Etiamsi voluissent eam Xenocli elocare, tamen non poterant id facere, quippe prorsus ab isto genere alieno, sed ipsi debuissent eam ducere.

60. καὶ τὰς ἔτω δοθείσας] Quid haec sibi verba velint in ista compositione, hoc est, post illa ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκδοθείσας, haud liquet. Praeterea de filiabus elocandis aut elocatis matrimonio non vsurpatur simplex δοθῆναι, sed compositum ἐκδοθῆναι. Penes me quidem dubium nullum est, Isaeum dedisse καὶ τὰς ἔπω ἐκδοθείσας. Filiabus iam a patribus matrimonio elocatis adiungit τὰς ἔπω ἐκδοθείσας filias nondum elocatas, seu virgines. scil. eo tempore, quo pater e viuis excessit.

61. τελευτήσαι] in tertia persona singul. optatiui aor. 1. Sic de meo dedi pro participio τελευτήσας, quod est in vulgatis. *vbi pater decesserit.* Taylor in libro Tophanis reperit τελευτήσῃ.

τα γένες ἐπιδίκες ὁ νόμος εἶναι κελεύει· καὶ πολλοὶ συνοικοῦντες ἤδη ἀφήρηνται τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας. εἶτα τὰς μὲν ὑπὸ τῶν πατρώων ἐκδοθείσας, διὰ τὸν νόμον ἐξ ἀνάγκης ἐπιδίκες εἶναι προσήκει· Ξενοκλεῖ δὲ ἄν τις τῷδ' ἐπέτρεψε τῶν τοῦ Πύρρου 27.
θείων, εἰ ἦν γνησία θυγάτηρ ἐκείνῳ καταλειπομένη, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ γένος προσήκουσαν αὐτοῖς γυναῖκα; καὶ τοσαύτης οὐσίας τοῦτον * κατασῆναι [62] κληρονόμον ἀνθ' ἑαυτῶν [63]; μὴ νομίσητε ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες· οὐδεὶς γὰρ ἄλλος περὶ πλείονος ἑ- 30.
αυτῷ ποιεῖται. ἐὰν δὲν προφασίζωνται διὰ τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν μὴ ἐπίδικον εἶναι τὴν γυναῖκα, καὶ διὰ ταῦτα μὴ φῶσιν [64] ἀμφισβητῆσαι αὐτῆς, πρῶ-

τον

62. κατασῆναι] sic dedi de meo, pro vulgari κατασῆσαι. Suspicabar aliquando de κατασήσαι penacute, quae est tertia persona optativi aor. 1. constituisset. et bene conueniret sententiae. verum eo admisso, debuisset orator paulo ante, non ἐπέτρεψε, sed ἐπιτρέψαι item in optatiuo dixisse. Aut. si ibi ἐπέτρεψε bene haberet, etiam hic debuisset κατέσησε vsurpasse. In hac ambiguitate facillimum fastu visum fuit σ cum ν permutare, h. e. κατασῆναι exhibere — auunculorum quisquam permisisset hunc Xenoclem compotem fieri tantae substantiae? Quod autem v. θείοις per *auunculos* reddo, non *patruos*, induxit me locus, qui p. 45. 11. legitur. vbi vide

63. ἀνθ' ἑαυτῶν] imo vero ἀνθ' ἑαυτοῦ. ab illa praemissa Ξενοκλεῖ δ' ἄν τις ἐπέτρεψε τῶν τοῦ Πύρρου θείων.

64. φῶσιν] auunculi Pyrrhi puta.

τον μὲν ἐκεῖναι αὐτὸς ἐρέσθαι χρὴ, εἰ ὁμολογοῦντες
33. τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πυρρου γενέσθαι, ἐπεσκημμένοι εἰσὶ τοῖς μεμαρτυρηκόσι ταῦτα [65]· εἶτα παρελθόντες [66] τὸν τελευταῖον τοῦ οἴκου γεγενημένον κληρονόμον τοῦ Πύρρου, τὴν λῆξιν λαχεῖν ἠξίωσαν παρὰ τὸν νόμον. πρὸς δὲ τούτοις, ἐκεῖνο αὐτὸς
36. ἔρεσθε, εἴ τις τῶν γνησίων * τῶν αὐτοῦ [67] ἐπιδικάζεσθαι ἀξιοῖ. ταῦτα πρὸς τὴν ἀναίδειαν αὐτῶν * πυνθάνεσθε [68]. ὡς δ' ἦν [69] ἐπίδικος ἡ γυνὴ, εἴ-

65. ταῦτα] subaudi γενέσθαι. adoptationem Endii puta.

66. εἶτα παρελθόντες] Aut εἰ aut potius τὶ cur est interponendum.

67. τῶν γνησίων τῶν αὐτοῦ] posteriorem articulum, qui vulgatis deest, de meo addidi. vt in τῶν γνησίων subauditur παίδων, ita in τῶν αὐτοῦ subauditur χρημάτων vel ὑπαρχόντων. ecquis liberorum legitime natorum contendat in iure de bonis, quae de iure ipsius sunt? Duo diuersi sunt hi genitiui. prior aptus est e τις, posterior ex ἐπιδικάζεσθαι. Nullus legitimorum exspectat donec bona paterna sibi a iudicibus adiudicentur, sed ipse vltro, protinus ab excessu patris, eorum possessionem capessit.

68. πυνθάνεσθε] sic dedi de meo, ad similitudinem praemissi ἔρεσθε, pro vulgari πυνθανέσθω. Natum est ω ex initio vocabuli proximi ὡς

69. ὡς δ' ἦν] Taylor in libro Tophanis reperit ὡς δ' ἐκ ἦν. quod non commemorassem, nisi legem hanc mihi scripsissem, vt nil eorum, quae in schedis Tayloranis reperissem, omitterem, excludendae calumniae ergo. Nam extra controuersiam est, quisquis ille fuit vir doctus, qui ἐν istud intrusum iuit,

περ γνησία κατελείφθη, ἐκ τῶν νόμων σαφέστατα μαθεῖν ἐστι τοῦτο· ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην λέγει, ἐξεῖναι διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις τὰ αὑτοῦ· ἐὰν 39.
μὴ παῖδας γνησίους καταλίπῃ ἄῤῥενας· ἂν δὲ θηλείας καταλίπῃ, ἐπὶ ταύταις [70]. ἐκεῖν μετὰ τῶν θυγατέρων ἔστι δοῦναι καὶ διαθέσθαι τὰ αὑτοῦ· ἄνευ δὲ τῶν γνησίων θυγατέρων οὐκ οἵόντε ἔστε ποιήσασθαι [71] ἔστε δοῦναι ὑδενὶ οὐδὲν τῶν ἑαυτοῦ· ἐκεῖν εἰ μὲν 42.
ἄνευ τῆς [72] γνησίας θυγατρὸς τὸν Ἔνδιον Πύῤῥου ἐποιεῖτο υἱὸν αὐτῷ, ἄκυρος ἂν ἦν αὐτοῦ ἡ ποίησις κατὰ τὸν νόμον· εἰ δὲ τὴν θυγατέρα ἐδίδα, καὶ ἐπὶ τούτῳ [73] ποιησάμενος κατέλιπε, πῶς ἂν ὑμεῖς

ἐπε-

eum a vero et ab oratoris ſententia toto coelo aberraſſe.

70. ἐπὶ ταύταις] ſcil. ἐξεῖναι διαθέσθαι τὰ ἑαυτοῦ licere teſtamentum facere in eoque bona ſua cui velit donare, ſed hic vt vna quoque rationem filiarum habeat, et quibus bona deleget, iisdem vna quoque filias deleget in matrimonio habendas. Ipſemet orator hanc legem in continenti ſic interpretatur μετὰ τῶν θυγατέρων ἐστὶ δοῦναι καὶ διαθέσθαι. Qui ergo hereditatem adire cupiebat, ei vna quoque filia legatoris erat domum ducenda. Alterum ſine altero habere non licebat.

71. ποιήσασθαι] ſententia haec eſt: ſi cui filia legitima eſt, idemque filium adoptare vult aliunde, facere id ei non licet, niſi ſi filius adoptatus ſororem hanc ſuam aduentitiam in matrimonium ducat.

72. ἄνευ τῆς θυγατρὸς] ſi Pyrrhus, habens filiam rite natam, illa filia ſpreta, poſthabita, praeterita, et diſſimulatione transmiſſa.

73. ἐπὶ τούτῳ] aut *poſt hoc factum*, aut *ſub hac*

45.1. ἐπετρέψατε ἐπιδικάζεσθαι, τῷ τῦ Πύῤῥε θείῳ [74], τὸν Ἔνδιον τῦ Πύῤῥε κλήρε, ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρὸς, εἰ ἦν ἐκείνῳ; ἄλλως τε εἰ [75] ἐμαρτυρήσατε ὡς ἐπέσκηψεν ὑμῖν ὁ ἀδελφιδοῦς ἐπιμελεῖσθαι
3. τέτε τῦ παιδίε. ἀλλ' ὦ 'γαθὲ [76], τῦτο μὲν καὶ λαθεῖν φήσαιτ' ἂν ὑμᾶς· ὅτε δ' ἐνεγγύα καὶ ἐξεδίδε ὁ Ἔνδιος, τῇ γυναικὶ [77] ἐπετρέπετε ὑμεῖς οἱ θεῖοι

conditione, vt ſcil. filius adoptatus filiam patris adoptiui ſibi datam acciperet et pro vxore haberet. Redibit ergo τέτῳ ad rem deſignatam. Malim tamen ἐπὶ ταύτῃ. vt paulo ante in formula legis erat ἐπὶ ταύταις. *ſub conditione filiae*, h. e. vt cum bonis etiam filiam aufferret, ſin autem hanc recuſaret, vt etiam illis careret.

74. τῷ — θείῳ] ſic de meo dedi, datiuis in numero ſingulari τῷ — θείῳ, qui ſunt in libris vulgaribus. ſufficiens vocatiuos numeri dualis. *vos duo auunculi Pyrrhi.*

75. ἄλλως τε εἰ] Num ἄλλως τε καὶ εἰ. ſic certe loqui ſolent. Idem eſt ac ſi dixiſſet, ἄλλως τε καὶ εἰ ἐπέσκηψεν ὑμῖν Πύῤῥος, (ὥς γε ἐμαρτυρήσατε αὐτὸν ὑμῖν ἐπισκῆψαι τελευτῶντα) praeſertim ſi Pyrrhus moriens vobis mandauit (id quod eum mandaſſe vos teſtati eſtis)

76. ὦ 'γαθὲ] tametſi duos alloquitur, ſingularem tamen vſurpat, quod hac in formula loquendi perinde vſitatum eſt, atque eſt φέρε cum plurali. Reuocaui lectionem hanc ex Aldina, cui H. Stephanus, nulla de cauſa, ὦ ἀγαθὲ ſuffecerat.

77. τῇ γυναικὶ] Philae. Cohaeret hic datiuus cum ἐπετρέπετε. nam ſi cum ἐξεδίδε cohaereret, deberet τὴν γυναῖκα dixiſſe, et pro ἐγγυᾶσθαι, item ἐγγυᾷν in actiuo. propterea Ἔνδιος ſeparaui a τῇ γυναικὶ

θεῖσι τὴν τῦ * ἀδελφιδῦ[78] τῦ ὑμετέρυ αὐτῶν, ὡς
ἐξ ἑταίρας ὔσαν[79] ἐκείνῳ, ἐγγυᾶσθαι· ἄλλως τε
καὶ παραγενέσθαι φάσκοντες, ὅτε ὁ ἀδελφιδοῦς 6.
ὑμῶν ἐνεγγυᾶτο τὴν μητέρα τὴν ταύτης, κατὰ νόμυς
ἔξειν γυναῖκα· ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ δεκάτῃ ταύτης κλη-
θέντες συνεσιᾶσθαι[80]. πρὸς δὲ τύτοις (τυτὶ γὰρ τὸ
δεινόν ἐστιν) ἐπισκῆψαι φάσκοντες ὑμῖν τὸν ἀδελφιδῦν
ἐπιμελεῖσθαι τύτυ τῦ παιδίυ, ὅτως ἐπεμελήθητε 9.
ὥστ' ἐᾶσαι ὡς ἐξ ἑταίρας ὔσαν αὐτὴν ἐγγυᾶσθαι,
ἄλλως τε καὶ ἔχυσαν τέκνα τῆς ὑμετέρας αὐτῶν
ἀδελφῆς[81], ὡς ἐμαρτυρεῖτε. ἐκ τοίνυν τύτων, ὦ
ἄνδρες, καὶ ἐξ αὐτῦ τῦ πράγματος ῥᾴδιόν ἐστι γνῶ- 12.
ναι

commate interponendo. Taylor in Tophanis libro etiam reperit τὴν γυναῖκα, vt aliquando suspicabar leg. esse. Sed redii ab illo errore.

78. τῦ ἀδελφιδῦ τῦ ὑμετέρυ] vestri e sorore vestra nepotis. Pyrrhi puta. Sic dedi de meo pro vulgati τῦ ἀδελφῦ τῦ ἡμετέρυ. *fratris nostri.*

79. ὔσαν] id est γεγεννημένην. ἐκείνῳ] illi, Pyrrho puta.

80. συνεσιᾶσθαι] pendet hic infinitiuus e praemisso φάσκοντες. malim tamen συνεσιᾶσθαι, in infinit. praeteriti passiui, quod hic deponentialiter, seu in significatu actiuo, accipiendum, *coïpulatos esse.*

81. ἀδελφῆς] liquido paret ex hoc vocabulo, istorum θείων, quos haec oratio crebro commemorat exagitatque, et alloquitur etiam, atque adeo increpat, nepotem fuisse Pyrrhum, non ex fratre, sed ex sorore ipsorum. Recte propterea illos *auunculos* appellaui, non *patruos.*

ναι ὅσον ἀναισχυντότατοι ἀνθρώπων εἰσὶν ἅπαντες. τίνες γὰρ ἕνεκα, εἰ ἦν γνησία θυγάτηρ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειπομένη, ποιησάμενος ὁ θεῖος κατέλιπε τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν ἑαυτῷ; πιστέον, ὅτι πρεσ-
15. ήκοντες αὐτῷ ἐγγυτέρω γένους ἡμῶν ἦσαν ἄλλοι, ὃς βουλόμενος τὴν ἐπιδικασίαν τῆς θυγατρὸς ἀποσεβῆσαι, ἐποιεῖτο τὸν ἀδελφὸν[82] υἱὸν αὑτῷ; ἀλλ' ὅτε ἐγένετο[83], ὅτ' ἔξι. μὴ γενομένων δὲ παίδων γνησίων ἐκείνῳ, ἐγγυτέρω ἡμῶν οὐδείς. ἀδελφὸς μὲν γὰρ ἦν
18. ἦν αὐτῷ, οὐδ' ἀδελφῆ παῖδες· ἐκ δὲ τῆς ἀδελφῆς ἡμεῖς ἦμεν αὐτῷ. ἀλλὰ νὴ Δία ἄλλον τινὰ ποιησάμενος τῶν συγγενῶν, ἔδωκεν ἂν ἔχειν τὸν κλῆρον καὶ τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ; καὶ τί ἐχρῆν αὐτὸν καταφανῶς καὶ ὑπερφυῶς ἀπέχθεσθαι τῶν οἰκείων, ἐξὸν,
21. εἴπερ ἦν ἐγγυημένος τὴν ἀδελφὴν τὴν Νικοδήμου, τὴν θυγατέρα τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν εἶναι, εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγαγόντι ὡς ὄντα γνησίαν ἑαυτῷ, ἐπὶ ἅπαντι[84] τῷ κλήρῳ ἐπίδικον καταλιπεῖν αὐτὴν, καὶ ἐπισκήψαι τῶν γιγνομένων τῆς θυ-
24. γατρὸς παίδων[85] εἰσαγαγεῖν υἱὸν ἑαυτῷ. δῆλον μὲν

82. τὸν ἀδελφὸν] subaudi ἐμὸν. quod vocabulum cum de suo intrulisset tacitus 11. Stephanus, ego id rursus expunxi, auctoritate fretus Aldinae, a qua id abest. Exempla similia omissi pronominis apud Lysiam aliosque oratores quam plurima occurrunt.

83. ἐγένετο — ἔξι] scil. Pyrrho filia rite nata.

84. ἐπὶ ἅπαντι τῷ κλήρῳ] ea lege, vt illa sola cuncta hereditate potiretur.

85. τῶν γιγνομένων τῆς θυγατρὸς παίδων] subau-

μὲν γὰρ, ὅτι ἐπίκληρον μὲν καταλιπὼν, ἀκριβῶς
ἂν ἤδει, ὅτι δυοῖν θάτερον ἔμελλεν ὑπάρχειν αὐτῇ.
ἢ γὰρ ἡμῶν τινα τῶν ἐγγύτατα γένους ἐπιδικασά-
μενον ἔξειν γυναῖκα, ἢ, εἰ μηδεὶς ἡμῶν ἐβέλετο
λαμβάνειν, τῶν θείων τινὰ τέτων τῶν μαρτυρέν- 27.
των [86]· εἰ δὲ μὴ, τῶν ἄλλων τινὰ συγγενῶν, τὸν
αὐτὸν τρόπον περὶ πάσης τῆς ἐσίας ἐπιδικασάμε-
νον, κατὰ τὲς νόμες * ἔξειν [87] ταύτην γυναῖκα.
ἐκῶν ἐκ μὲν τῦ τὴν θυγατέρα εἰς τὲς Φράτορας εἰσ-
αγαγεῖν, καὶ μὴ ποιήσασθαι τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν 30.
αὐτῷ, ταῦτ' ἂν διεπράξατο· ἐκ δὲ τῦ τὸν μὲν ποιή-
σασθαι, τὴν δὲ μὴ εἰσαγαγεῖν, τὴν μὲν νόθην, ὥσ-
περ αὐτῷ προσῆκε, καὶ ἄκληρον κατέςησε· τὸν δὲ,
κληρονόμον κατέλιπε τῶν ἑαυτῦ. ἀλλὰ μὴν ὅς γε
ἔτε γαμηλίαν εἰσήνεγκεν ὁ θεῖος ἡμῶν, ἔτε τὴν θυ- 33.
γατέρα, ἣν Φασι γνησίαν αὐτῷ εἶναι ἔτοι, εἰσα-
γαγεῖν εἰς τὲς Φράτορας ἠξίωσε, καὶ ταῦτα τῦ νό-
με ὄντος αὐτοῖς, ἀναγνώσεται δὲ [88] ὑμῖν τὴν τῶν

Φρατό-

di ὀντιναοῦν. sed pro τῆς θυγατρὸς malim ἐκ τῆς θ. tametsi haud infitiabor vulgatam ferri posse.

86. τούτων τῶν μαρτυρούντων] Num τέτων τῶν Ξενοκλεῖ μαρτυρέντων. aut sic τινα τῶν τέτῳ [Xenocli puta] μαρτ.

87. ἔξειν] vt paulo ante versu 26. sic dedi de meo, pro vulgari ἔχειν.

88. τῦ νόμε ὄντος αὐτοῖς, ἀναγνώσεται δὲ] dubium nullum est, quin h. l. nonnulla desint. Nam tametsi αὐτοῖς referas ad Φράτορας, vt sententia sit, cum hoc fieri penes eos, phratoras puta, vsu et ritu vetusto sancitum sit, tamen videtur, hoc si voluisset

Φρατόρων τῶν ἐκείνε μαρτυρίαν. Ἀναγίνωτκε· σὺ
36. *δ'* [89] *ἐπίλαβε* [90] *τὸ ὕδωρ.* ΜΑΡΤΥΡΙΑ *Λάβε καὶ ὡς* [91] *ἐποιήσατο τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὐτῷ.* ΜΑΡΤΥΡΙΑ. *Εἶτα ὑμεῖς τὴν Νικοδήμε μαρτυρίαν τῶν αὐτῦ τῦ θείε* [92] *ἐκμαρτυριῶν* [93] *πιστοτέραν*

dicere, dicturus fuisse non *τῦ νόμε ὄντος αὐτοῖς*, sed potius *τότε νομίμε ὄντος αὐτοῖς*. Deinde illud *δὲ* redundaret. Quicquid est, etiamsi serues illa *τῦ νόμε ὄντος αὐτοῖς*, et subaudias *τῦ κελεύοντος ταῦτα ἔτω γίγνεσθαι*, tamen *δὲ* foret exterminandum. Magis tamen huc propendet animus, vt leg. suspicer *τῦ νόμε ὄντος*, cum esset lex, ita fieri praecipiens, *αὐτοὶ μεμαρτυρήκασιν*, ipsi phratores testati sunt. *Ἀναγνώσεται δὲ ὑμῖν* — sic bene omnia secum constant, atque cohaerent.

89. *ἀναγίνωσκε σὺ δὲ*] prius illud *ἀναγίνωτκε* ad scribam conuertitur, alterum autem *σὺ δὲ* ad seruum publicum clepsydrae adstantem, eamque gubernantem, aquam infundentem, obseruantem, et inhibentem, vbi iubeatur.

90. *ἐπίλαβε*] sic tacitus correxit Stephanus Aldinae vitium *ἐπίβαλε*.

91. *λάβε καὶ ὡς*] malim *λάβε καὶ τὴν*, [scil. *μαρτυρίαν*, *τὴν ἀγορεύσαν* vel *βεβαιῦσαν*] *ὡς* —

92. *τῦ θείε*] subaudi *τῦ ἡμετέρε* auunculi nostri Pyrrhi.

93. *ἐκμαρτυριῶν*] Exteſtimonia Pyrrhi, vt vita defuncti, eoque haud valentis in iudicio adstare et testimonium ore suo perhibere, appellat acta eius, adoptationem Eudii puta, qua adoptatione Phila pro spuria declarata et ab hereditate Pyrrhi exclusa fuit; item hoc, quod filiam omisit in phratoras inducere.

σοτέραν ἡγεῖσθε 94 εἶναι; καὶ τὴν ἔτω κοινὴν τοῖς βουλομένοις γεγενημένην, ταύτην ἐπιχειρήσει τις ὑ- 39.
μᾶς πείθειν, ὅτι ἐγγυητὴν γυναῖκα ὁ ἡμέτερος θεῖος ἔσχεν; ἀλλ' ὑμεῖς ἃ πιστεύσετε 95, ἐὰν μὴ ἀποφαί-
νῃ ὑμῖν, ὅπερ ἀρχόμενος εἶπες τὸν λόγον· πρῶτον μὲν, ἐπὶ τίνι προικὶ ἔτος ἐγγυῆσαι τῷ Πύῤῥῳ φησὶ
τὴν ἀδελφήν· ἔπειτα πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα 97 ἡ ἐγ- 42.
γυητὴ γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα, ἢ τὸν εἶκον τὸν αὐ-
τῆς·

94. ἡγεῖσθε] malim in futuro ἡγήσεσθε.

95. πιστεύσετε] reuocaui hanc lectionem ex Aldina, cui bonae et probae lectioni Stephanus de suo πιστεύετε suffecerat, qui videtur pro imperatiuo, non pro indicatiuo, accepisse.

96. ἐγγυῆσαι] sic correxit, (et laudo factum) H. Stephanus Aldinae lectionem ἐγγυῆσθαι, quae lectio tametsi ferri possit, aio tamen alteram, a Stephano subiectam, illi praestare.

97. πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα] quis ille sit Archon Eponymus, ad cuius tribunal mulier Pyrrho nupta, soror Nicodemi, accesserit, denuncians, se decreuisse domum Pyrrhi relinquere, ideoque dotem suam reposcere, atque flagitare, vt Archon operam det, vt ea dos a Pyrrho exigatur sibique restituatur. Arguit orator ex dote, si tua soror, Nicodeme, aiens, reapse Pyrrhi fuit vxor, necesse est vt dotem recuperarit, siue vltro maritum superstitem adhuc deseruit, siue vidua facta per eius excessum. Siue prius ais factum, nomina Archontem, penes quem tua soror professa est, se sponte sua e domo Pyrrhi, mariti, excedere. Sin posterius, doce illi ab herede Pyrrhi redditam esse dotem e bonis defuncti.

τῦ· εἶτα παρ᾽ ὅτυ ἐκομίσατο [98] τὴν προῖκα αὐτῆς, ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν ᾧ φησὶν αὐτὴν ἐγγυῆσαι. ἢ εἰ ἀπαιτῶν μὴ ἐδύνατο κομίασθαι ἐν εἴκοσιν ἔτε-
46.1. σιν, ὁποίαν δίκην σίτυ, ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς, ὑπὲρ τῆς ἐγγυητῆς γυναικὸς ἐδικάσατο τῷ ἔχοντι
3. τῦ [99] Πύῤῥυ κλῆρον ὄτος. ἔτι δὲ πρὸς τύτοις, ἐπιδειξάτω, ὅτι πρότερον ἢ ὕστερον ἐνεγγύησεν [200] ὄτος τὴν ἀδελφήν, ἢ εἰ [1] ἐξ ἄλλυ τινὸς γεγενημένοι εἰσὶ παῖδες αὐτῇ ταῦτα ἂν ἀξιῦτε πυνθάνεσθαι παρ᾽ αὐτῦ, καὶ περὶ τῆς τοῖς φράτορσι γαμηλίας μὴ ἀμνη-

98. ἐκομίσατο] Nicodemus puta, quamquam enim in superioribus fingebatur Nicodemus, argumenti gratia, negans dotem a se sorori, Pyrrho nubenti, additam; nunc tamen, item arguendi ergo, fingitur idem sorori dotem addidisse. Nam si negaret se dotem sorori addidisse, tantundem faciebat, ac si planis verbis negaret, inter Pyrrhum et sororem suam matrimonii necessitudinem vllam vnquam fuisse.

99. τῦ Πύῤῥυ] malim τὸν Π.

200. ὕστερον ἐνεγγύησεν] Taylor in libro Tophanis ἢ interpolitum reperit, quod ἢ cur sit interponendum, ego equidem causae nil video.

1. ἢ εἰ] rursus Tophanes ille, quisquis fuit, ἢ delet. Ego vero, si quid h. l. delendum sit, non ἢ delendum aio, quod potius tenaciter est seruandum, sed εἰ. Verum ne hoc ipsum quidem loco est submouendum. nam bene habet, idemque valet, ac si dixisset ἢ ὅτι ἐξ ἄλλυ τινὸς (εἴ τις ἄλλος τοιῦτος ἐστι) γεγενημένοι εἰσὶ παῖδες αὐτῇ. aut alium demonstrato, si quis alius est, e quo illa liberos honesto et legitimo modo pepererit.

ἀμνημονεῖτε. ὃ γὰρ τῶν ἐλαχίστων πρὸς τὴν τότε μαρτυρίαν τεκμήριόν ἐστι τοῦτο. δῆλον γάρ ὅτι, εἰ 6.
ἐπείσθη ἐγγυήσασθαι, ἐπείσθη ἂν καὶ γαμηλίαν ὑπὲρ αὐτῆς τοῖς Φράτερσιν εἰσενεγκεῖν, καὶ εἰσα-
γαγεῖν τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν θυγατέρα ὡς
γνησίαν ὅσαν αὐτῷ, καὶ [ἔν τε τῷ δήμῳ] [2] * κε-
κτημένην [3] τὸν τριάλαντον εἶκον, εἰ ἦν γεγαμηκώς. 9.
ἠναγκάζετο ἂν [4] ὑπὲρ τῆς γαμετῆς γυναικὸς καὶ
θεσμοφόρια ἑστιᾶν τὰς [5] γυναῖκας, καὶ τἄλλα, ὅσα
προσῆκε, λειτουργεῖν ἐν τῷ δήμῳ, ὑπὲρ τῆς γυναι-
κός, ἀπό γε οὐσίας τηλικαύτης. ὃ τοίνυν φανεῖται
οὐδὲν τούτων γεγενημένον οὐδεπώποτε. οἱ μὲν ἔν φρά- 12.
τορες

2. ἔν τε τῷ δήμῳ] quatuor haec vocabula vt ſuperuacanea et inutilia, et perperam e verſu 11. vbi vera eorum ſedes eſt, huc translata, vncis inciuſi.

3. κεκτημένην] ſic in accuſatiuo dedi de meo, pro vulgari κεκτημένη in datiuo. Taylor e libro Tophanis κεκτημένος annotauerat.

4. ἠναγκάζετο ἄν] videtur δ' interponendum eſſe. Neceſſe vero quoque habuiſſet, nomine vxoris alias matronas per occaſionem Theſmophoriorum lautis et ſolennibus epulis excipere, aliasque fungi functiones oneroſas, quas mariti alii vxorum loco atque nomine obire ſolent.

5. ἑστιᾶν τὰς γυναῖκας] ſic correxi, ſecundum Scaligerum et Canterum Var. Lect. 8, 14. vitium vulgatarum ἑστὶ αὐτὰς γυναῖκας. Stephanus in margine admonuit ſibi videri leg. ἐς τοιαύτας γυναῖκας. ſed hoc foret bonam orationem corrumpere, et ſententiam conturbare.

τορες μεμαρτυρήκατιν ὑμῖν. λάβε δὴ καὶ τὴν τῶν δημοτῶν ἐκείνε μαρτυρίαν [6].

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Νικοστράτε ἐν ὑπερορίᾳ τελευτήσαντος, Ἄγνων καὶ Ἀγνόθεος ὄντες ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφων, ἀμφισβητοῦσι τῆ κλήρε πρὸς Χαριάδην, φάσκοντα κληρονόμον αὐτῆ εἶναι κατὰ δόσιν, ὃ ἐστι κατὰ διαθήκας. Ἰσαῖος ἦν ὁ ῥήτωρ, ὡς συγγενὴς ὢν τῶν περὶ τὸν Ἄγνωνα, λέγει συνηγορῶν αὐτοῖς. Ἡ στάσις, στοχασμός.

Ἐπιτήδειοί μοι [1] τυγχάνουσιν, ὦ ἄνδρες, ὄντες 24. Ἄγνων τε οὑτοσὶ καὶ Ἀγνόθεος, καὶ ὁ πατὴρ [2] αὐτῶν ἔτι πρότερον. εἰκὸς ἂν μοι δοκεῖ εἶναι, ὡς ἂν

6. μαρτυρίαν] adde titulum ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

1. ἐπιτήδειοί μοι τυγχάνουσιν ὄντες] Ex hoc loco certo colligi nequit, verum esse id, quod auctor argumenti, quisquis fuit, ait, Isaeum ipsum hanc causam egisse, vt cognatum eorum, quorum causa hic agitur. Nam neque ἐπιτήδειοι sunt cognati, sed solummodo familiares, neque e μοι tuto colligatur, ora-

οἷός τε ὦ, συνεπεῖν αὐτοῖς. περὶ μὲν ἓν τῶν ἐν τῇ ὑπερορίᾳ πραχθέντων ἔτε μάρτυρας ἐξευρεῖν οἷόν-τε, ἔτε τὰς ἀντιδίκους. ἐάν τι ψευδωνται, ἐλέγ- 27.
χειν ῥᾴδιον, διὰ τὸ μηδέτερον τάτων [3] ἐκεῖσε [4] ἀφῖ-χθαι. τὰ δὲ ἐνθάδε μοι [5] συμβεβηκότα δοκεῖ ὑμῖν ἱκανὰ γενέσθαι ἂν τεκμήρια, ὅτι ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν δόσιν τῷ [6] Νικοστράτῳ ἀμφισβητοῦντες, ἐξαπα-τῆσαι ὑμᾶς βέλονται. πρῶτον μὲν ἔν, ὦ ἄνδρες, 30.
περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐπιγραφῆς [7] ἄξιόν ἐστιν ἐξε-τάσαι,

torem hic e perſona ſua loqui; poteſt enim haec oratio non minus illi conuenire, qui Iſaeum mercede ad ſcribendum conduxerat.

2. ὁ πατὴρ αὐτῶν] Thraſippus, vt e p. 49. 15. conſtat.

3. μηδέτερον τάτων] Hagnomen deſignat et Hagnotheum.

4. ἐκεῖσε] illuc locorum, vbi Nicoſtratus diem ſupremum obiit.

5. μοι cohaeret, non cum proximo συμβεβηκότα, ſed cum remotiore δοκεῖ.

6. τῷ Νικοστράτῳ] malim τῶν N. vulgatam ſi defendas, ad τῷ ſubaudiri debebit κλήρῳ.

7. περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐπιγραφῆς] quomodo partes de Nicoſtrati hereditate inter ſe contendentes, in libellis petitoriis iudicio exhibitis Nicoſtrati nomen ediderint. Nam Hagno quidem atque Hagnotheus in libello ſuo hereditatem eius Nicoſtrati petierant, qui eſſet filius Thraſymachi. Chariades autem, et aduocati eius, iſtorum competitores, alium Nicoſtratum, Smicri filium, ediderant. Poterant itaque actores excuſare, non de eadem hereditate agi, neque eandem ab aduerſariis, atque abs ſe, peti.

τάσαι, καὶ σκέψασθαι ὁπότεροι ἁπλούστερον καὶ κατὰ φύσιν μᾶλλον τὰς λήξεις ἐποιήσαντο. Ἄγνων
33. μὲν γὰρ ἅτοσὶ καὶ Ἀγνόθεος Θρασυμάχῳ ἐπεγράψαντο τὸν Νικόστρατον, καὶ ἑαυτὸς ἐκείνῳ ἀνεψιὸς ἀποφαίνουσι· καὶ τούτων μάρτυρας παρέχονται. Χαριάδης δὲ καὶ οἱ συνδικοῦντες αὐτῷ Σμικρῷ μὲν πατρὸς εἶναι φασὶ τὸν Νικόστρατον, ἀμφισβητοῦσι
36. δὲ τῷ Θρασυμάχῳ υἱῷ κλήρου. καὶ οἵδε [8] μὲν δὴ [9] προσποιοῦνται ἐκείνῳ τῷ ὀνόματος [10] ἔτε γενώσκειν [11], ἔτε προσήκειν αὐτοῖς· φασὶ μὲν ἂν εἶναι Θρασυμάχῳ Νικόστρατον. τούτῳ δὲ ὁμοίως [12] τῆς οὐσίας ἀμφισβητοῦσι. καὶ εἰ μὲν τὸ ὄνομα αὐτῷ [13] ὡμολόγουν
39. εἶναι τῷ Νικοστράτῳ, περὶ δὲ τῷ κλήρου μόνου διεφέροντο, οὐδὲν ἂν ἔδει ὑμᾶς σκέψασθαι· ἀλλ' εἴ τι [14]

8. οἵδε] Hagnon. et Hagnotheus.

9. ἀδὲ προσποιοῦνται] Interrogat H. Stephanus, num leg. sit ἀδὲν πρ. nego esse. vulgata bene habet hic loci quidem. *ne affectant quidem*, nedum vt serio contendant.

10. ἐκείνῳ τοῦ ὀνότατος] Nicostratum Smicri filium.

11. ἔτε γινώσκειν] Aut ἔτε τι γιν. leg. videtur, aut οὐδὲν οὔτε γιν.

12. ad ὁμοίως videtur ἄμφω addendum esse.

13. αὐτῷ] malim αὐτὸ ipsum solum nomen Nicostrati idem dicerent, sine accessione nominis paterni.

14. ἀλλ' εἰ] bene si habet, accipi sic debet, ac si dixisset, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἔδει σκέψασθαι, εἴ τι — Neque vitii lectionem hanc incusabo. Dixissent tamen Lysias atque Demosthenes ἀλλ ἢ εἰ — nihil aliud, sed hoc solum quaerere, num quid in tabulis testamenti

διέθετο ἐκεῖνος ὁ Νικόστρατος, ἐν ἀμφότεροι ὡμολόγουν. νῦν δὲ πῶς οἰόντε τῷ ἀνδρὶ δύο πατέρας ἐπιγράψασθαι; τοῦτο γὰρ Χαριάδης πεποίηκεν. αὐτός τε γὰρ ἔλαχε τῆ Σμικρῆ Νικοστράτη. τούτοις δὲ 42.
τῆ Θρασυμάχῳ λαχοῦσι παρακατέβαλεν, ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα [15]. ἔστι μὲν δὴ ἅπαντα ταῦτα ἐπήρεια καὶ παρασκευή· ἠγοῦνται γὰρ τούτους [16], ἁπλοῦ μὲν ὄντος τοῦ πράγματος, καὶ μηδεμιᾶς αὐτοῖς ταραχῆς ἐγγιγνομένης, ὁ χαλεπὸν [17] ἐπιδείξειν, ὅτι ὁ 47. I.
δὲν Νικόστρατος διέθετο. ἐὰν δὲ μὴ τὸν πατέρα τὸν αὐτὸν εἶναι φῶσι, τῆ δὲ κλήρῳ μηδὲν ἧττον ἀμφισβητῶσιν, ἀκριβῶς ἴσασιν ἔτι πλείονι λόγῳ εἰ- 3.
πεῖν τούτοις [18] δεήσει ὡς Νικόστρατος Θρασυμάχῳ ἦν, ἢ ὡς ὐδὲν διέθετο. ἔτι δὲ καὶ ὁμολογοῦντες Θρασυμάχῳ μὲν [19] εἶναι τὸν Νικόστρατον, οὐκ ἂν εἶχον ἐξελέγξαι τόνδε ὡς οὐκ εἰσὶν ἐκείνῳ ἀνεψιοί· ἄλλον δὲ πα-

praeceperit. Num autem Iſaeus hoc, an illo modo ſcriptum reliquerit, ecquis certo definiet?

15. ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα] ſunt accuſatiui abſoluti.

16. τούτους] Hagnonem atque Hagnotheum.

17. οὐ χαλεπὸν] imo vero οὐ χαλεπῶς. Nam alias conſtructio lababit; neque enim inter ſe conſtabunt τούτους et ὁ χαλεπὸν. ſed τούτοις in datiuo dicendum fuiſſet et ἐπιδεικνύειν.

18. τούτοις] imo vero τούτους in accuſatiuo.

19. Θρασυμάχῳ μὲν] transponenda videtur haec duo vocabula. Verumtamen nimis et locis et temporibus, et natura et moribus, aliisque rebus diſtamus ab illis vetuſtis graecis, quam vt certa de numero, ſeu rhythmo eorum pronunciare queamus.

6. δὲ πατέρα τῷ τεθνεῶτι κατασκευάζοντες, ἐ μόνον περὶ τῶν διαθηκῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὲ γένες λόγον ἐμβεβλήκασιν. ἐκ ἐκ τέτων δὲ μόνον γνοίητ' ἂν ὅτι ἄλλοι τινές εἰσιν οἱ ταῦτα [20] ἐπὶ τετοισὶν [21] ἐπάγοντες, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν κατ' ἀρχὰς γεγενη-
9. μένων. τίς γὰρ ἐκ ἀπεκείρατο, ἐπειδὴ τὼ δύω τα-λάντω ἐξάκις ἦλθετον [22]; ἢ τὶς ἐ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρεσεν, ὡς διὰ τὸ πένθος κληρονομήσων τῆς οὐ-σίας; ἢ πόσοι συγγενεῖς καὶ υἱεῖς κατὰ δόσιν [23] προσεποιήσαντο τῶν Νικοστράτε; Δημοσθένης μὲν
12. γε ἀδελφιδᾶς ἔφη αὐτῷ εἶναι, ἐπειδὴ δ' ἐξηλέγ-χθη ὑπὸ τέτων, ἀπέστη· Τήλεφος δὲ δέναι αὐτῷ Νικόστρατον ἅπαντα τὰ ἑαυτε. καὶ ἔτος ἐ πολλῷ

20. ταῦτα] scil. τὰ πράγματα. has turbas contentionum forensium.

21. ἐπὶ τουτουσὶν] notanda poeticae dictionis affectatio τετουσὶν pro τέτους, Atticis non parum frequentata.

22. ἦλθετον] scil. εἰς κρίσιν. ecquis enim tandem non luctum testatus est coma tondenda super excessu Nicostrati, quandoquidem hereditas ab eo relicta, quae duum est talentum, a sex competitoribus fuit petita, qui sunt hi, Demosthenes, Telephus, Amyniades, Pyrrhus, Ctesias, et Cranaus. Adde septimum Chariadem, et octauum, actorem huius orationis.

23. κατὰ δόσιν filii sunt factitii, adoptati per testamentum. Nam eiusmodi filiis patres quoque adoptiui bona sua donabant, seu legabant.

ὕστερον ἐπαύσατο. Ἀμυνιάδης [24] δὲ υἱὸν αὐτῷ [25] πρὸς τὸν ἄρχοντα ἦκεν ἄγων, ὃς δὲ τριετῆ γεγονότα· καὶ ταῦτ', ὃν ἐπιδεδημηκότος τῷ Νικοστράτῳ 15. ἕνδεκα ἐτῶν Ἀθήνησι. Πύῤῥος δὲ ὁ Λαμπρεὺς [26] τῇ μὲν Ἀθηνᾷ ἔφη τὰ χρήματα ὑπὸ Νικοστράτου καθιερῶσθαι, αὐτῷ [27] δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου [28] δεδόσθαι. Κτῆσις [29] δ' ὁ Βησαιεὺς καὶ Κεφαλὴς τὸ μὲν πρῶτον δίκην ἔφασαν τῷ Νικοστράτῳ ταλάντου καταδε- 18. δικάσθαι· ἐπειδὴ δ' οὐκ εἶχον τοῦτο ἀποδεῖξαι, ἀπελεύθερον αὐτὸν ἑαυτῶν προσεποιήσαντο εἶναι. καὶ ὧδ' ἔτοι ἃ ἔλεγον ἀπέδειξαν. καὶ οἱ μὲν εὐθὺς κατὰ τὰ πρῶτα ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ἄξαντες [30] ἔτοί εἰσι. Χαριάδης δὲ τότε μὲν ὠδαμοῦ ἠμφισβήτησεν, 21. ὕστερον

24. Αμνιάδης] num Ἀμυν. interrogat H. Stephanus, quem credo verum vidisse.

25. αὐτῷ] Nicostrato puta. cohaeret cum γεγονότα

26. λαμπρεὺς] Taylorum si audimus, rectius λαμπτρεὺς scribetur.

27. αὐτῷ] sibi, Pyrrho puta.

28. post ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου deesse videtur μέρος τι. aut, si nihil deest, sed bene h. l. habet, subiicere voluit orator atque derisui exponere praetensionis absurditatem. ecquis enim sanus, quae numini consecrata fuisse dixerit, eadem aiat sibi donata esse?

29. Κτῆσις graecum nomen si est, forma eius foeminium genus potius prodit, quam masculinum. Num ergo Κτησίας leg. est?

30. ἄξαντες num ab ἄγειν, an ab αἴσσειν repetendum sit, quaerant alii. ego in simpliciore, quod est ἄγειν, acquiesco.

ὕστερον δὲ ὁ μόνον αὐτὸς [31], ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἑταίρας παιδίον εἰσποιῶν ἦλθε. τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ [32], ὡς ἢ τῶν χρημάτων κληρονομήσοντι, ἢ τὸ παιδίον αὑτὸν ποιήσοντι. αἰσθόμενος δὲ καὶ ἄτος, ὅτι περὶ
24. τὸ γένος ἐλεγχθήσοιτο, τὴν μὲν τοῦ παιδίου ἀμφισβήτησιν παρέλυσεν, ἑαυτῷ δὲ κατὰ δόσιν παρακατέβαλεν. ἐχρῆν μὲν ἔν, ὦ ἄνδρες, ὅστις κατὰ δόσιν χρημάτων ἀμφισβητῶν ἡττηθείη, μὴ κατὰ τὸ τέλος [33] ζημιοῦσθαι, ἀλλ' ἐφ' ὅσαπερ ληψόμε-
27. νος ἴη, τοσαῦτα τῇ πόλει ἀποτίνειν. ἔτω γὰρ [34] ἂν οἱ νόμοι κατεφρονοῦντο, ἔτε τὰ γένη ὑβρίζετο πρὸς τούτων [35], οὐδ' ἂν τῶν τεθνεώτων οὐδεὶς κατε-

E 5 ψεύδε-

31. αὐτὸς] subaudi e praemissis ἀμφισβητῶν τοῦ κλήρου.

32. τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ] num sic nude dixerunt, pro τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ ἐν νῷ, vel προκείμενον, vel ἐπιτέχνασμα, vel μηχάνημα, vel πρᾶγμα, vel tale quid? *hoc agebat, hoc moliebatur.*

33. κατὰ τὸ τέλος] locus difficilis. dictio perambigua et inexplicabilis. Suspicabar aliquando tantundem hoc esse, atque κατ' ἐπωβελίαν. non solummodo sexta parte summae vniuersae, quam valent bona petita, mulctari, sed tota summa. Nunc dubito, an potius significet, *pro censu.* Censebatur ciuis quisque, quantum in bonis haberet. atque pro isto censu maior aut minor cuique mulcta irrogabatur. Quaerant peritiores.

34. ἔτω γὰρ] addi velim ἄν.

35. πρὸς τούτων] ab his, Chariade eiusque aduocatis. non mala sententia. Suspicor tamen Isaeum dedisse πρὸς τοσούτων. *a tot hominibus*, quot nempe sunt hi, quos toto die videmus in leges grassari.

ψεύδετο. ἐπειδὴ δὲ ἅπασι καὶ τῶν ἀλλοτρίων [36] ἁ-
πάντων [37], καθότι ἄν τις βέληται, ἀμφισβητεῖν
ἔξεσιν, ὑμᾶς χρὴ περὶ αὐτῶν ὡς εἷόν τε ἀκριβέ- 30.
στατα ἐξετάζειν, καὶ μηδὲν εἰς ὅσον δύνασθε παρα-
λείπειν. ἐν μόναις δὲ ταῖς τῶν κλήρων εἰσαγωγαῖς
δοκεῖ μοι προσήκειν τεκμηρίοις μᾶλλον ἢ μάρτυσι
πιστεύειν. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων συμβολαίων οὐ
πάνυ χαλεπὸν τοὺς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας ἐλέγ- 33.
χειν· (ζῶντες γὰρ καὶ παρόντες τοῖς πράξασι
καταμαρτυροῦσι) περὶ δὲ τῶν διαθηκῶν πῶς ἄν τις
γνοίη τοὺς μὴ τἀληθῆ [38] λέγοντας, εἰ μὴ πάνυ με-
γάλα τὰ διαφέροντα [39] εἴη; αὐτῷ μὲν, καθ' οὗ

μαρ-

36. καὶ τῶν ἀλλοτρίων] haud offendor. foret tamen fortius intortum, si καὶ τῶν ἀλλοτριωτάτων dixisset.

37. ἁπάντων non cohaeret cum ἀλλοτρίων, sed cum ἀμφισβητεῖν. Dicitur ἀμφισβητεῖν τινες pro hereditatem alicuius in iure petere. Ergo ἁπάντων ἀμφισβητεῖν est hereditates hominum omnium, quorumcunque tandem sibi, vindicare, de eoque iure experiri, vel totas hereditates.

38. μὴ τἀληθῆ] sic correxit H. Stephanus Aldinae vitium μετ' ἀληθῆ.

39. τὰ διαφέροντα] nisi nimium sit, quod altera partium contendentium, aut lucretur, aut perdat; nisi enormis sit discrepantia inter ambarum postulationes, altera parte nimis abhorrentia ab aequo et inconsentanea petente, aut affirmante ea, quae prorsus sint improbabilia.

36. μαρτυρῆσι, τεθνεῶτος· τῶν δὲ συγγενῶν μηδὲν
τῶν πεπραγμένων εἰδότων· τῷ δὲ ἐλέγχῳ μηδα-
μῶς ἀκριβῶς γινομένῳ. ἔτι δὲ, ὦ ἄνδρες, καὶ τῶν
διατιθεμένων οἱ πολλοὶ ὐδὲ λέγεσι τοῖς παραγινο-
μένοις ὅ, τι διατίθενται, ἀλλ' αὐτῷ μόνῳ τῷ κα-
39. ταλιπεῖν διαθήκας μάρτυρας παρίσανται. τῷ δὲ
συμβαίνοντος [40] ἔστι καὶ γραμματεῖον ἀλλαγῆναι,
καὶ τἀναντία ταῖς τῷ τεθνεῶτος διαθήκαις μετα-
γραφῆναι. ὐδὲν γὰρ μᾶλλον οἱ μάρτυρες εἴσονται,
εἰ ἐφ' αἷς ἐκλήθησαν διαθήκαις, αὗται ἀποφαί-
42. νοιντο. ὁπότε δὲ καὶ τὰς ὁμολογουμένως παραγενο-
μένας οἴονθ' ἕξιν ἐξαπατῆσαι, πῶς ἂν ὑμᾶς γε,
τὰς μηδὲν τῷ πράγματος εἰδότας, πολὺ μᾶλλον ἑ-
τοιμότερόν τις παρακρούσασθαι ἐγχειρήσαι; ἀλλὰ
48. 1. μὴν καὶ ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες, ἂν ἐάν τις διαθῆται
μόνον, κυρίας εἶναι κελεύει τὰς διαθήκας, ἀλλὰ
ἐὰν [41] εὖ φρονῶν. σκεπτέον δ' ὑμῖν [42] πρῶτον μέν,
εἰ ἐποιήσατο τὰς διαθήκας· ἔπειτα, εἰ μὴ παρα-
νοῶν

40. τῷ δὲ συμβαίνοντός ἐστι] dictio rarior et minus crebro vsitata, pro qua alius, idem significare volens, dixisset *συμβαίνει καθ' ἑκάστην ἡμέραν. quotidie contingit.* est in numero rerum saepe contingentium. Possit alio quoque modo, qui tamen mihi minus probatur, accipi, vt significet. *unde consequitur.* vel, *quapropter consentaneum est* nam τὸ συμβαῖνον Dialecticis est conclusio, seu id, quod e sumtis colligitur et velut efflorescit.

41. ἀλλὰ ἐὰν] videtur καὶ addendum esse.

42. σκεπτέον δ' ὑμῖν] malim σκ. δὴ ὑ. aut σκ. οὖν ὑμῖν.

νοῶν διέθετο. ἀντιλεγόντων δ' ἡμῶν μηδὲ τοπαρά- 3.
παν γενέσθαι τὰς διαθήκας, ἐκ τίνος ἂν τρόπου [43],
εἴ τις παρανοῶν διέθετο, γνοίητε, πρὶν περὶ αὐτῆ
τῆ διαθέσθαι πιστεῦσαι; τὸς μὲν ἓν κατὰ τὴν δόσιν
ἀμφισβητῆντας ὁρᾶτε ὅσον ἔργον ἐστὶν αἰσθέσθαι εἰ
ἀληθῆ λέγουσι· τὸς δὲ κατὰ τὸ γένος, πρῶτον μὲν 6.
δ' δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι ὡς αὐτῶν ἐστιν ὁ κλῆ-
ρος. παρὰ πάντων γὰρ ὁμολόγηται, τοῖς ἐγγυτά-
τω γένους τὰ τῆ τελευτήσαντος γίνεσθαι. ἔπειτα
οἱ νόμοι δ' μόνον οἱ περὶ τῶν γενῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ πε-
ρὶ τῶν δόσεων, τοῖς συγγενέσι βοηθοῦσι. δοῦναι μὲν 9.
γὰρ ὁ νόμος ἀδενὶ ἐᾷ τὰ ἑαυτῆ, ἐὰν ὑπὸ γήρως, ἢ ὑπὸ
νόσου, ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἃ καὶ ὑμεῖς ἴστε, παρανοήσῃ· κα-
τὰ δὲ τὸ γένος, καὶ τὰ τῆ ὁπωσοῦν διακειμένῃ ὁ ἐγ-
γύτατα γένους ἀναμφισβητήτως λαμβάνει. χωρὶς 12.
δὲ τούτων, ταῖς μὲν διαθήκαις διὰ μαρτύρων ὑμᾶς
δεῖ πιστεῦσαι, ὑφ' ὧν ἔνι καὶ ἐξαπατηθῆναι· (ἐ γὰρ
ἂν ἦσαν ψευδομαρτυριῶν ἐπισκήψεις) [44] τῆ δ' ἀγ-
χιστείᾳ, δι' ὑμῶν αὐτῶν. κατὰ γὰρ τὸς νόμους οἱ
συγγενεῖς ἀμφισβητοῦσιν, ὃς ὑμεῖς ἔθεσθε. πρὸς 15.
δὲ τούτοις [45], ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν κατὰ [46] τὰς διαθή-
κας

43. ἐκ τίνος τρόπου accipio h. l. pro διὰ τὶ cur, quamobrem?

44. ἐπισκήψεις] subaudi, εἰ ἀδύνατον ἦν τὸς κρι-τὰς ὑπὸ τῶν μαρτύρων τῶν τὰ ψευδῆ μαρτυρούντων ἐξαπατᾶσθαι. vel εἰ μηδεὶς τὰ ψευδῆ ἐμαρτύρει.

45. πρὸς δὲ τούτοις] ita correxit Stephanus Aldinae vitium πρὸ δὲ τούτου.

46. μὲν, κατὰ] videtur articulus οἱ interponendus esse.

κας ἀμφισβητοῦντες, ὁμολογουμένως Νικοστράτῳ ἐπιτήδειοι ὄντες ἐτύγχανον, τὸ μὲν ἀκριβὲς οὐδ' ἂν ὅτως [47], ὅμως μέντοι μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἀληθεῖς εἶναι
18. δόξειν, [48] τὰς διαθήκας. ἤδη γάρ τινες ἐκ εὖ διακείμενοι τοῖς συγγενέσιν, ἐθνείους φίλους τῶν πάνυ σφόδρα προσηκόντων περὶ πλείονος ἐποιήσαντο· νῦν δὲ ὅτε συσσίτους, ὅτε φίλους, ὅτ' ἐν τάξει [49] τῇ αὐτῇ [50]. τούτων δ' ὑμῖν μάρτυρας ἀπάντων παρεσχήμεθα.

47. οὐδ' ἂν ὅτως] videtur hic ἐφάνη vel simile quid excidisse, tametsi me non fugit εἰκὸς ἦν e proximo huc trahi et tacita mente suppleri posse.

48. δόξειν] Coniectura haec est H. Stephani, a me alteri praelata, ab eodem propositae δείξειν. In vulgatis est δήξειν. Constructio haec est μᾶλλον εἰκὸς ἦν τὰς διαθήκας δόξειν ἀληθεῖς εἶναι.

49. τάξει] sed quaenam τάξις hic designatur? ciuilis an militaris? si ciuilis, quaenam erunt illae τάξεις ciuiles? forsitan κατὰ τὸ τέλος secundum census, seu quantitates bonorum, quae quibusque essent, ciues distributi erant. Notae sunt e Demosthene αἱ συμμορίαι τῶν λειτουργούντων. noti οἱ τριακόσιοι, οἱ τῶν πολιτῶν πλουσιώτατοι. Significare itaque videtur ἐν τῇ αὐτῇ τάξει h. l. quod hi competitores hereditatis a Nicostrato relictae non fuissent in eadem classe contribuentium pro modo facultatum. Verumtamen vt malim de ordine militari, seu statione in castris et acie accipere, facit locus p. 49. 13. οὐδ' ἐπὶ στρατεύματι ἐχρῆτο —

50. τῇ αὐτῇ] post haec verba nonnihil deesse constat. E. c. οὐδεὶς οἶδε τούτους πώποτε τῷ Νικοστράτῳ γεγονότας. vel simile quid.

μεθα. Ὁ δὲ μέγιστον, καὶ μάλιστα τῆς Χαριάδου 21.
ἀναιδείας καταμαρτυρεῖ, τοῦτο σκέψασθε. ὅπου
γὰρ τὸν αὐτὸν ποιησάμενον κληρονόμον [51], ἔτ' ἀπο-
θανόντα ἀνείλετο, ἔτ' ἔκαυσεν, ἔτε * ὠσολόγη-
σεν [52], ἀλλὰ πάντα τοῖς μηδὲν προσήκουσι παρῆκε
ποιῆσαι, πῶς ἂν ἀνοσιώτατος εἴη; ὃς τῷ τεθνεῶτι 24.
μηδὲν τῶν νομιζομένων ποιήσας, τῶν χρημάτων αὐ-
τοῦ κληρονομεῖν ἀξιοῖ; ἀλλὰ νὴ Δία ἐπειδὴ τούτων
ἁπάντων ἐποίησε, τὴν οὐσίαν [53] τοῦ Στρατονίκου [54] διε-
χείρισεν; ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὑμῖν [55] καὶ τἆλλα πλεῖστα
ἐᾶσ' αὐτὸς ἀνεῖται. προφάσεις δὲ οἶμαι ἀναγκαίας [56] 27.
ἐφ' ἑκά-

51. τὸν αὐτοῦ ποιησάμενον κληρονόμον. eum, qui ipsum, [Charidem] fecisset [vel nuncupasset] heredem.

52. ὠσολόγησεν] sic dedi de meo, pro vulgari ὠμολογ. neque ossa eius legit. combustionem vel incinerationem sequebatur ossilegium.

53. τὴν οὐσίαν] videtur γ' interponendum esse.

54. τοῦ Στρατονίκου] qui Stratonicus h. l. appellatur, item paulo post versu 29. idem est, atque Nicostratus per totam orationem dictus. In talibus graeci diligentia summa non vtuntur. Tophanes tamen Νικοστράτου annotauerat.

55. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὑμῖν etc.] quantum ex obscuris literarum vestigiis diuinare possum, sic ferme reliquisse auguror Isaeum ἀλλὰ καὶ ταῦτ' ἀνῆκεν ἡμῖν. verum haec quoque [id est administrationem, tutelam et conseruationem bonorum Nicostrati] nobis permisit. καὶ τἆλλα πλεῖστα [subaudi ὧν νῦν λέγω αὐτὸν ἐπαιτιώμενος] ἐᾶσ' αὐτὸς ἀνεῖται. et pleraque horum, quae nunc dico, vitio ei vertens, ne ipse quidem se fecisse infitiatur.

56. προφάσεις δ' οἶμαι ἀναγκαίας] Suspicabar

ἐφ' ἑκάσας [57] τῶν πράξεων [58] εὑρῆσθαι [59]. τί γὰρ ὑπολείπεται [60] τῷ διαῤῥήδην ὁμολογοῦντι; σαφῶς μὲν ἔν ἴσε, ὦ ἄνδρες, ὅτι ἔτοι ἃ δικαίως τῶν Στρατονίκου ἐφίενται, ἀλλὰ βέλονται μὲν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι,

aliquando leg. esse προφάσεις δ' ἐδὲν εἰπεῖν ὡς οἶμαι ἀναγκαίας *causationes praetexit, quas nil attinet a me commemorari, ni fallor.* Nunc autem censeo bene habere vulgatam, eiusque nihil h. l. sollicitandum esse, dummodo teneatur, οἶμαι esse ironicum, irrisionis gratia insertum, vt Latinorum, *nempe, nimirum, scilicet. causas sonticas et praegnantes, scilicet, si dis placet.*

57. ἐφ' ἑκάσας] H. Stephanus mauult ἐφ' ἑκάσαις, quod vtique sim praelaturus, si certo constet, vulgatam vitiosam nulloque modo probandam esse. de quo adhuc ambigo.

58. τῶν πράξεων] subaudi τῶν ὑφ' ἑαυτῷ πεπραγμένων, ὧν αὐτὸν κατηγορῶ νῦν. actionum suarum, quarum eum nunc incuso.

59. εὑρῆσθαι] leg. videtur εὕρηται reperit, comminiscitur, profert, ipse sibi per otium commentus.

60. ὑπολείπεται] scil. πρὸς ταῦτα εἰπεῖν, καὶ ὑπὲρ τούτων ἀπολογεῖσθαι. videtur tamen orator haud paulo et planius et neruosius dicturus fuisse, si sic dedisset. ἀλλὰ προφάσεις γὰρ, οἶμαι, ἀναγκαίας ἐφ' ἑκάσαις τῶν πράξεων εὕρηται. Est hypophora. *Atqui forsitan causationes, graues nimirum et vrgentes commentus sibi est, atque protulit?* Respondet. ἀλλ' οὐδὲ ταύτας. *At ne has quidem.* Tum bene conuenit. Τί γὰρ ὑπολείπεται — *Ecquid enim reliquum est, quod excuset is, qui ipse crimina vltro disertis verbis fatetur?* Volebam latina mea huic rationi accommodare. Interim tutius visum fuit, vulgatae vestigiis inhaerescere.

τῆσαι, τȣτȣσὶ δὲ, συγγενεῖς ὄντας ἐκείνȣ. ἃ οἱ νό- 30.
μοι ἔδοσαν αὐτοῖς, ἀποστερῆσαι. ȣ̓ μόνον δὲ Χαριά-
δης τȣ̃το πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοί. ἤδη δὲ
τῶν ἐν τῇ ὑπερορίᾳ ἀποθνησκόντων ȣ̓δὲ γινώσκοντες
ἐνίȣς, τῆς ȣ̓σίας ἠμφισβήτησαν. ἐνθυμȣ̃νται γὰρ, 33.
ὅτι κατορθώσασι μὲν, τὰ ἀλλότρια ἔχειν[61]· δια-
μαρτȣ̃σι δὲ μικρὸς ὁ κίνδυνος· μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὰ
ψευδῆ τινὲς ἐθέλȣσιν. οἱ δ' ἔλεγχοι περὶ ἀφα-
νῶν[62]. συνελόντι δὲ, πολὺ τὸ διαφέρον, κατὰ γέ-
νος ἢ κατὰ δόσιν ἀμφισβητεῖν. ἀλλ' ὑμᾶς χρὴ, ὦ 36.
ἄνδρες, πρῶτον μὲν τὰς διαθήκας σκοπεῖν, εἰ δο-
κȣ̃σι γενέσθαι. τȣ̃το γὰρ οἵτε νόμοι ἡγȣ̃νται[63], καὶ
δικαιότατόν ἐστι. μὴ σαφῶς δὴ μήτ' αὐτȣ̀ς τὴν ἀλή-
θειαν εἰδότας, μήτε τῶν μαρτύρων τȣ̃ τελευτή-
σαντος ἐπιτηδείων ὄντων, ἀλλὰ Χαριάδȣ, τȣ̃ τἀλ- 39.
λότρια βȣλομένȣ λαβεῖν, τί ἂν ° ᾖ δικαιότερον[64]

ἢ τοῖς

61. τὰ ἀλλότρια ἔχειν] interponendum aio aut ἐστὶν, aut ἔξεστιν.

62. περὶ ἀφανῶν] subaudi εἰσὶ vel γίγνονται. *conuictiones versantur in rebus obscuris, et conuictionem haud ferentibus.* Haud itaque refrager contendenti locum hunc esse integrum et sanum. Rursus tamen facile fiat, vt desit χαλεποὶ vel ȣ̓ ῥᾴδιοι vel tale quid.

63. νόμοι ἡγȣ̃νται] interponendum videtur δίκαιον vel προσῆκον. *leges id iustum et aequum censent esse.*

64. τὶ ἂν ᾖ δικαιότερον] *ecquid tandem sit* (vel *erit*) *aequius atque iustius, quam* — Sic dedi de meo, pro vulgari τὶ ἄν τι δικ. poterat quoque in locum secundi τι, illius enclitici, suffici εἴη. Tophanes annotauerat τὶ ἂν ἔτι.

ἢ τοῖς συγγενέσι [65] τὰ τῦ συγγενῦς; καὶ γὰρ οἶδα εἴ τι ἔπαθον, ἀδενὶ ἂν ἄλλῳ ἢ Νικοστράτῳ τὰ τέτων ἐγένετο. κατὰ γὰρ τὸ αὐτὸ γένος ἂν ἡμφισ-
42. βήτει, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῖς ἐκ πατραδέλφων. μὰ Δί' ἀλλ' ἐκ ἔσιν [66] ὁ Ἄγνων ἀδ' ὁ Ἀγνόθεος τῦ Νικοστράτυ συγγενῆς, ὡς οἱ ἀντίδικοι φασίν· ἀλλ' ἕτερον [67]. ἔπειτα τῷ μὲν κατὰ τὴν δόσιν τῦ κλήρου λαχόντι μαρτυρῦσιν [68], αὐτοὶ δὲ κατὰ τὸ γένος ἐκ
49.1. ἀμφισβητήσεσιν; ἐ γὰρ εἰς τῦτό γε ἀνοίας ἥκεσιν ὥστε πιστεύσαντες ταῖς διαθήκαις, ἅτω ῥᾳδίως τοσέτων χρημάτων ἀφίσανται. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ ὧν
3. αὐτοὶ ἔτοι λέγεσι, τόσδε τοῖς συγγενέσιν [69] αὐτοῖς ἐπιδι-

65. post *συγγενέσι* deest *δίδοσθαι dari*, aut *διδόναι* sc. *ὑμᾶς, vos dare.* nisi si prouerbialiter accipiamus, vt illud *suum cuique.* Tophanes annotauerat *συγγενοῦς δοῦναι.*

66. *ἐσὶν — συγγενῆς*] Non bene his conuenire inter se, videns H. Stephanus contendit, aut *εἰσὶν* aut *συγγενὴς* leg. esse. quae quamquam admodum sunt probabilia, nego tamen adhucdum mihi satis liquere.

67. *ἕτερον*] ambigo vtrum *ἑτέρῳ*, an *ἑτέρων* praestet. Alterutrum certe verum est. *ἕτεροι* annotarat Tophanes.

68. *μαρτυρῦσιν*] aduocati puta Chariadis. *ἔπειτα* h. l. significat *itane vero?* aut *cur itaque?*

69. *τόσδε τοῖς συγγενέσιν αὐτοῖς*] Non possum me ex hoc loco intricatissimo aliter extricare, quam vt fingam tantisper, donec certiora comperta et prolata fuerint, relictum ab Isaeo h. l. sic fuisse *τοῖσδε, τοὺς συγγενεῖς αὐτοῖς* (cum aspero) — sic primum, *τοῖσδε* cohaerebit cum *συμφέρει.* deinde *αὐτοῖς* (id est *ἑαυτοῖς*) cohaerebit cum *ἐπιδικ.* et sententia haec erit,

ἐπιδικάσασθαι συμφέρει τῶν Νικοστράτου μᾶλλον ἢ Χαριάδου[70]. εἰς γὰρ τὸν λοιπὸν χρόνον, εἰ μὲν οἵδε[71], κατὰ τὸ γένος ἀμφισβητοῦντες, λήψονται τὸν κλῆρον, ἐξέσται καὶ τούτοις[72], ὁπόταν βούλωνται, κατὰ τὸ γένος λαχοῦσιν, ἐπιδεῖξαι ὑμῖν, ὡς αὐτοὶ ἐγγυτέρω[73] ἦσαν τοῦ Νικοστράτου, καὶ ὡς Σμικροῦ ἦν, καὶ οὐ Θρασυμάχου. ἐὰν δὲ Χαριάδης αὐτῶν κληρονομήσῃ, οὐκ ἔσται οὐδενὶ συγγενεῖ ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ἐλθεῖν. κατὰ δόσιν γὰρ ἔχοντος τοῦ ἐπιδεδικασμένου, τί φανοῦνται λέγοντες οἱ κατὰ τὸ γένος λαγχάνοντες; ὅπερ ἂν οὖν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ἀξιώσειε, τοῦτο καὶ τουτοισὶ τοῖς νεανίσκοις βεβαιώσατε. παρέσχοντο δ' ὑμῖν μάρτυρας· πρῶτον μὲν, ὡς ἀνεψιοί εἰσιν ἐκ πατραδέλφων Νικοστράτου· ἔπειτα δὲ, ὡς οὐδεπώποτε ἐκείνῳ διάφοροι ἦσαν. ἔτι δὲ καὶ ὡς ἔθαψαν[74] Νικόστρα-

6. 9. 12.

his, testibus et aduocatis Chariadis, *conducit magis*, vt cognati Nicostrati, Hagnon et Hagnotheus, hereditatem eius sibi adiudicari studeant, adiudicatamque aufferant, quam vt Chariades hoc faciat, id est, hereditatem petitam aufferat.

70. Χαριάδου] Recte si diuinaui, et probatur illa, quam modo proposui, coniectura, necesse est vt etiam huic genitiuo sufficiatur accusatiuus, atque legatur Χαριάδην. subaudi ἐπιδικάσασθαι. Tophanes etiam Χαριάδη annotauerat, quod idem est atque Χαριάδην.

71. οἵδε] Hagnon et Hagnotheus.

72. τούτοις] aduocatis et testibus Chariadis.

73. ἐγγυτέρω] quam scil. Hagnon atque Hagnotheus sunt.

74. ἔθαψαν] Atqui p. 48. 23. dixerat, Nicostra-

κόστρατον. πρὸς δὲ τούτοις, ὡς Χαριάδης ἀτοσὶ ἐδαμῶς, ἐδ' ἐνθάδε, ἐδ' ἐπὶ στρατεύματι, ἐχρῆτο Νικοστράτῳ· ἔτι δὲ καὶ τὴν κοινωνίαν [75], ἢ μάλισθ' ἕτος ἰσχυρίζεται, ψευδῆ ἔσαν, καὶ ἄνευ τούτων, ὦ
15. ἄνδρες, ἄξιον ὑμῖν ἐξετάσαι ἑκατέρους αὐτῶν οἵοί εἰσι. Θράσιππος μὲν γάρ, ὁ Ἄγνωνος καὶ Ἀγνοθέου πατὴρ, ἤδη [76] καὶ ἐλειτούργησεν ὑμῖν καὶ εἰσήνεγκε, καὶ ἄλλως σπουδαῖος ἦν πολίτης. αὐτοὶ δὲ ἔτοι [77] ἔτε ἀποδεδημήκασιν ἐδαμῆ πώποτε, ὅποι ἂν μὴ
18. ὑμεῖς προστάξητε· οὔτ' ἐνθάδε μένοντες, ἄχρηστοί εἰσι τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ στρατεύονται καὶ εἰσφέρουσι, καὶ τἄλλα πάντα ποιοῦσι τὰ προσταττόμενα, καὶ αὐτοὺς (ὡς πάντες ἴσασι) κοσμίους παρέχουσιν. ὥστε πολὺ μᾶλλον τούτους προσήκει
21. κατὰ δύσιν τῶν χρημάτων τῶν Νικοστράτου ἢ Χαριάδην ἀμφισβητεῖν. οὗτος [78] γάρ, ὅτ' ἐπεδήμει ἐνθάδε, πρῶτον μὲν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὡς κλέπτης

tum, vt peregre defunctum, ab hominibus prorsus alienis compositum atque elatum fuisse? Sed salua res est. Bene habet. Ipse sibi non contradicit. θάπτειν hic loci significat, alteri, qui aliquem humasset, sumtus in humationem factos, refundere. quod qui facit, is reuera dici potest mortuum contumulasse.

75. κοινωνίαν] communionem negotiationis.

76. ἤδη quid sibi velit haud video, nisi si statuamus parum quid h. l. deesse. num πατὴρ, ἐστράτευται πολλάκις ἤδη. aut saltim πολλάκις.

77. οὗτοι] Hagnon et Hagnotheus. ad quos etiam οἵδε versu 30. refertur.

78. οὗτος] Chariades puta.

ὧν ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἀπήχθη, τοῦτο ἀφαιρεθεὶς[79]
μεθ' ἑτέρων τινῶν ὑπὸ τῶν ἕνδεκα, οὓς[80] δημοσίᾳ 24.
ἅπαντας ὑμεῖς ἀπεκτείνατε, πάλιν ἀπογραφεὶς
εἰς τὴν βουλὴν κακουργῶν[81], ὑποχωρῶν ᾤχετο· καὶ
οὐχ ὑπήκουσεν, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνης ἑπτακαίδεκα ἐτῶν
Ἀθήναζε οὐκ ἀφίκετο, πλὴν ἐπειδὴ Νικόστρατος
ἀπέθανε. καὶ ὑπὲρ μὲν ὑμῶν οὔτε στρατείαν οὐδεμί- 27.
αν ἐστράτευται, οὔτε εἰσφορὰν οὐδεμίαν εἰσενήνοχε.
πλὴν * εἴ τι[82] ἄρα, ἐξότε τῶν Νικοστράτου ἠμφισ-
βήτησεν· οὔτ' ἄλλ' ὁδὶν ὑμῖν λελειτούργηκεν. ἔπει-
τα, τοιοῦτος ὤν, οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ τῶν ἡμαρτημέ-
νων δίκην δώσει, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἀμφισ- 30.
βητεῖ; εἰ μὲν ἦν οἷόν φιλοπράγμονες, ἢ ἄλλοις ὅ-
μοιοι πολίταις ἦσαν, ἴσως ἂν οὐ περὶ τῶν Νικοστρά-
του

79. τοῦτο ἀφαιρεθεὶς] corrupta haec esse liquet. num μετὰ τοῦτο δ' ἀφεθεὶς. *postmodum autem inde emissus et relaxatus.*

80. οὓς dubium est, quo referatur, num ad illos modo commemoratos ἑτέρους τινάς, vna cum quibus ille Chariades, vt furti reus, in custodiam datus fuerat, an ad XI. viros. Ego equidem malim ad hos, quam ad illos, referri.

81. κακουργῶν non damnabo. placeret tamen magis κακούργιον, a nominatiuo κακουργία. ἀπογράφεσθαι εἰς τὴν βουλὴν κακουργίας est, actione, qua quis maleficii arguitur, in foro Areopagitarum in ius vocari; apud eos stellionatus, seu artium nequam, impositurarum, tabularum mutatarum, et quae alia his similia crimina sunt, accusari.

82. εἴτι de meo dedi, pro vulgari εἴτε. subauditur a communi εἰσενήνοχε.

του χρημάτων ἠμφισβήτει, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ σώματος ἠγωνίζετο· νῦν δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦτον [83]
33. μὲν ἄλλος, ἐάν τις βούληται, τιμωρήσεται· τούτοις δ' ὑμεῖς βοηθήσατε, καὶ μὴ περὶ πλείονος ποιήσησθε [84] τοὺς ἀδίκως τἀλλότρια ἔχειν βουλομένους, ἢ τοὺς γένει τῷ τεθνεῶτι προσήκοντας, καὶ χωρὶς
τούτων ἤδη τι ἐκεῖνον εὐεργετηκότας [85]. ἀλλὰ καὶ
36. τῶν νόμων ἀναμνησθέντες, καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὠμόσατε, πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τῶν μαρτυριῶν, ἃς ἡμεῖς παρεσχήμεθα, τὰ δίκαια ψηφίσασθε.

83. τοῦτον coniectura Stephani est, a me vulgari lectioni τοῦτο praelata. *hunc* Chariadem puta, *si quis alius volet, is vlciscetur*, et efficiet, vt meritas poenas det.

84. Nisi scirem oratores saepe inter imperatiuum et coniunctiuum variare, suspicarer h. l. ποιήσασθε leg. esse, quia βοηθήσατε praecessit. verum tam subtili diligentia illi non vtuntur.

85. εὐεργετηκότας] Iam supra aliquoties orator studium atque voluntatem prolixam Hagnonis et Hagnothei, nec non Thrasippi, qui pater eorum fuerat, erga Nicostratum, eorumque inter se mutuam caritatem et familiaritatem, vnde necessario officia et bene merita exsistunt, praedicauerat.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δικαιογένης τελευτήσαντος ἄπαιδος ἐπὶ τέσσαρσιν ἀδελφαῖς, Πρόξενος ἦκε διαθήκην ἔχων· ἐν ᾗ Δικαιογένης ὁ τελευτήσας τὸν υἱὸν αὐτῷ Προξένῃ Δικαιογένην υἱὸν θετὸν ἐποιήσατο, ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει τῆς οὐσίας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον διανεμαμένων αὐτῶν τὴν ὅλην οὐσίαν, τελευταῖον ἦλθεν ὁ υἱὸς Προξένου Δικαιογένης, φάσκων ἐπὶ ὅλῃ τῇ οὐσίᾳ γεγονέναι υἱός· καὶ νικήσας ἀνέλαβε καὶ τὰ δύο μέρη τῶν ἀδελφῶν τοῦ τελευτήσαντος. ὕστερον πάλιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν δικασάμενοι πρὸς Δικαιογένην ἐνίκησαν, καὶ συνέθετο Δικαιογένης ἀποδοῦναι πάλιν τὰ δύο μέρη αὐτοῖς καθαρὰ καὶ ἀνέπαφα, ἐγγυησαμένου ταῦτα Λεωχάρους. νῦν δὲ ἀρνουμένων τὰ δέξαντα τῶν περὶ Δικαιογένην καὶ Λεωχάρην, ἐγκαλοῦσιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν περὶ τῶν δύο μερῶν· τῷ μὲν, ὡς συνθεμένῳ· τῷ δὲ, ὡς ἐγγυητῇ. Ἡ στάσις στοχασμός. ἀρνοῦνται γάρ.

Ὡμόμεθα μὲν, ὦ ἄνδρες, περὶ ὧν διαφερόμεθα πρὸς Δικαιογένην, τὰ ὡμολογημένα ἐπὶ τοῦ 12. δικαστηρίου κύρια ἡμῖν ἔσεσθαι. ἀποστάντος γὰρ Δικαιογέ-

καισγένες τοῖν δυοῖν μεροῖν τῦ κλήρυ, καὶ ἐγγυητὰς κατασήσαντος ἢ μὴν παραδώσειν ἡμῖν ταῦτα
15. τὰ μέρη ἀναμφισβήτητα, ἀφήκαμεν ἀλλήλυς τῶν ἐγκλημάτων. ἐπειδὴ δὲ, ὦ ἄνδρες, ὃ ποιεῖ Δικαιογένης ἃ ὡμολόγησε, δικαζόμεθα Λεωχάρει, ἐγγυητῇ γενομένῳ Δικαιογένες, ὥσπερ [1] ἀντωμόσαμεν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν. ΑΝ-
18. ΤΩΜΟΣΙΑ. Ὡς τοίνυν ἀληθῆ ἀντωμόσαμεν [2],

F 4 Κηφι-

Stemma hominum ſuper iſta hereditate certantium, quorum mentio fit hac in oratione.

Dicaeogenes primus, in pugna ad Eleuſinem occiſus.

Proxenus, vt videtur e p. 50. 42. colligi poſſe.

Menexenus, qui apud Spartolum occubuit.

Dicaeogenes tertius cum quo actor contendit. verum hac de parte ſtemmatis v. annotationem 128.

Harmodius, p. 51. 31.

Dicaeog. ſecundus, qui apud Cnidum cecidit, et de cuius hereditate certatur.

quatuor filiae quarum
prima Polyarato nupſit patri vnius de numero actorum.
ſecunda Democli Phrearrhio nupta.
tertia Cephiſophonti Paeanienſi, vnde natus Menexenus ſecundus.
quarta Theopompo, vnde Cephiſodotus.

1. ὥσπερ] malim ὥνπερ. ſuper iis, quae a nobis mutuo praeſtanda, mutuo dicto iureiurando pepigimus.

2. ἀληθῆ ἀντωμόσαμεν] vera, h. e. vere et reapſe ſponſa mutuo et iureiurando confirmata fuiſſe illa capita, quae hac formula iurisiurandi reciproci continentur.

Κηφισόδοτος ἐτοσὶ οἶδε, καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρεξόμεθα· πρῶτον μὲν ὡς ἀπέτιση Δικαιογένης ἡμῖν τοῖν δυοῖν μεροῖν τῷ κλήρῳ, εἶτα ὡς ἐγγυήσατο Λεωχάρης. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν[3]. ΜΑΡΤΥ- 21.
ΡΙΑ. * Τῶν[4] μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, καὶ ὡς ἐτάληθῆ μεμαρτυρήκασιν, ἐδ' ἂν αὐτὸν εἶμαι Λεωχάρην εἰπεῖν. ἴσως δὲ ἐπ' ἐκεῖνον τρέψεταί[5] τὸν λόγον, ὡς Δικαιογένης τε, ἃ ἡμῖν ὡμολόγησεν, ἅπαντα πεποίηκε, καὶ αὐτὸς τὴν ἐξεγγύην ὅτι ἀπέ- 24.
δωκεν. εἰ ἔν ταὐτ' ἐρεῖ, ψεύσεται, καὶ ῥᾳδίως ἐλεγχθήσεται. ἀναγνώσεται γὰρ ὑμῖν, ὅσα κατέλιπε Δικαιογένης ὁ Μενεξένου ἐν τῷ κλήρῳ, καὶ τὰ χρήματα, ἃ ἔλαβε[6], ταῦτα εἰ μὲν μὴ Φασι Δικαιογένην τὸν ἡμέτερον θεῖον ζῶντα κεκτῆσθαι, καὶ 27.
ἀποθνήσκοντα ἡμῖν δοῦναι, ἀποδειξάτωσαν· εἰ δὲ καὶ ἐκεῖνον καταλιπεῖν, καὶ ἡμᾶς κεκομίσθαι, μαρτυρησάτω τις αὐτοῖς[7]. ὅτι μὲν γὰρ Δικαιογένης ὡμολό-

3. μαρτυρίαν] quamquam plures sunt testes, vna tamen omnium formula cum esset, omniumque nomina cum formulae testimonii praescripta essent, in singulari numero extulit. Id quod etiam ad p. 52. 2. dictum velim.

4. τῶν] suffeci hoc, periculo meo, vulgari ὡς. Taylor adscripserat ὡς μὲν μαρτύρων ἐκ ακηκόατε. et e Tophanis libro ε μαρτ ακ.

5. τρέψεται] haec est H. Stephani coniectura a me vulgari τρέψω praelata. Tophanes annotauerat τρέψει.

6. ἃ ἔλαβε] scil. Dicaeogenes tertius.

7. αὐτοῖς] scil. ὅτι ἡμῖν παρέδωκαν τούτων τὰ δύο μέρη, καὶ ἡμεῖς παρ' αὐτῶν κεκομίσμεθα.

ὡμολόγει παραδώσειν ἡμῖν, ὧν κατέλιπεν ὁ Μενε-
30. ξένη, τὰ δύο μέρη, ἡμεῖς μάρτυρας παρεξόμε-
θα [8]· καὶ ὅτι Λεωχάρης ἐνεγγυήσατο αὐτὸν ταῦ-
τα ποιήσειν. καὶ γὰρ δικαζόμεθα διὰ τοῦτο, καὶ
ταῦτα ἀντωμόσαμεν. καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντω-
μοσίαν. ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ. Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄν-
33. δρες, περὶ τούτου ἔμελλεν ἀπολογήσασθαι μόνον
Λεωχάρης ἢ Δικαιογένης, ἦρκει ἂν μοι τὰ εἰρημέ-
να· ἐπειδὴ δὲ παρεσκευασμένοι εἰσὶν ἐξ ἀρχῆς [*] περὶ
τοῦ κλήρου [9] λέγειν, βούλομαι ὑμᾶς καὶ παρ' ἐμοῦ
τὰ [παρ' ἐμοῦ] πραχθέντα [10] πυθέσθαι· ἵνα εἰ-
36. δότες τἀληθῆ, ὅ, τι ἂν δοκῇ ὑμῖν, ψηφίσησθε, ἀλ-
λὰ μὴ ἐξηπατημένοι. Μενεξένῳ γὰρ, τῷ ἡμετέρῳ
πάππῳ [11], ἐγένετο υἱὸς μὲν εἷς, Δικαιογένης· θυ-
γατέρες δὲ τέσσαρες. ὧν ἔλαβε μίαν μὲν [*] Πολυά-
ρατος [12], ὁ πατὴρ ὁ ἐμός· ἄλλην δὲ Δημοκλῆς ὁ

8. παρεξόμεθα] imo vero παρεσχόμεθα, vel πάρεσχήμεθα.

9. περὶ τοῦ κλήρου] articulum de meo addidi, quo vulgatae carent.

10. καὶ παρ' ἐμοῦ τὰ παρ' ἐμοῦ πραχθέντα] poteſt ferri. *ex me audire a me geſta.* nullus tamen dubitans, alterutrum παρ' ἐμοῦ, ſiue prius, ſiue poſterius, amputandum eſſe, malui poſterius vncis includere.

11. τῷ ἡμετέρῳ πάππῳ] actoris et reliquorum eius conſortium matres omnes quatuor fuerant huius Menexeni filiae. et Dicaeogenis, quem perſpicuitatis et breuitatis gratia ſecundum appellare iuuat, hoc eſt, illius, de cuius hereditate controuerſia agitatur, ſorores.

12. Πολυκράτος] ſic dedi de meo, pro vulgari Πολύαρτος.

Φρεαρρίος· τὴν δὲ Κηφισοφῶν ὁ Παιανιεύς· ἡ δὲ 39.
Θεοπόμπῳ ἐγήματο τῷ Κηφισοδότου πατρί. καὶ ὁ
μὲν Δικαιογένης, τριήραρχος ἐκπλεύσας τῆς πα-
ράλου [12] b., ἐτελεύτησε μαχόμενος ἐν Κνίδῳ [13]. ἀ-
ποθανόντος δ' αὐτοῦ ἄπαιδος, διαθήκην ἀπέφηνε
Πρόξενος ὁ Δικαιογένους πατήρ. ἣν πιστεύσαντες οἱ ἡ- 42.
μέτεροι πατέρες ἐνείμαντο τὸν κλῆρον. καὶ ἐπὶ μὲν
τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου Δικαιογένης ὅδε [14] τῷ Με-
νεξένου Δικαιογένει, ἡμετέρῳ δὲ θείῳ, υἱὸς ἐγένετο
ποιητός· τῶν δὲ λοιπῶν ἑκάστη [15] τὸ μέρος ἐπεδικά-
σατο τῶν Μενεξένου θυγατέρων. ὧν ἐγὼ τὰς τότε 51. 1.
παρόντας ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. ἐπειδὴ δὲ
ἐνείμαντο τὸν κλῆρον, ὀμόσαντες μὴ παραβήσεσθαι
τὰ ὡμολογημένα, ἐκέκτητο ἕκαστος δώδεκα ἔτη, ἃ 3.
ἔλαχε·

12 b. Tophanes annotauerat ἐκπλ. ἐπὶ τῆς. Cur autem non p. 55. 19. item sic correxit? si ea quidem est correctio, quae nulla est.

13. ἐν Κνίδῳ] pugna ad Cnidum nauali nota mihi nulla est, praeter eam, qua Pisander, dux Spartanus, cecidit, victus a Conone et Pharnabazo. Sed ea Athenienſium victoria decennio posterior fuit Athenarum clade et seruitute a Lysandro impoſita, non autem, quod p. 51. 5. traditur, totidem annis prior. Nodum hunc non exsoluo. v. p. 55. 9.

14. Δικαιογένης ὅδε] Proxeni filius, quem in stemmate, ordinis causa, tertium appellare placuit.

15. ἑκάστη in nominatiuo dedi, pro datiuo vulgarium, ἑκάστῃ cum iota subscripto. mecum facere Tophanem postmodum reperi.

ἔλαχε· καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ἐσῶν δικῶν [16], ἐθέλοις αὐτῶν ἠξίωσε τὰ πεπραγμένα εἰπεῖν ἀδίκως πεπράχθαι· πρὶν δυστυχησάσης τῆς πόλεως, καὶ σάσεως γενομένης κἀγῶνος, ἐτοσὶ πεισθεὶς ὑπὸ
6. Μέλανος τῷ Αἰγυπτίῳ, ὥπερ καὶ τἄλλα ἐπείθετο, ἡμφισβήτει ἡμῖν ἅπαντος τοῦ κλήρου, Φάσκων ἐφ' ὅλη [17] ποιηθῆναι υἱὸς ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου. ἡμεῖς μὲν ἔν μαίνεσθαι αὐτὸν ἡγούμεθα τῇ λήξει, ἐκ ἂν ποτε οἰόμενοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα, τοτὲ μὲν
9. Φάσκοντα ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει ποιηθῆναι, τοτὲ δ' ἐφ' ἅπαντι τῷ κλήρῳ, δόξαι τἀληθὲς λέγειν ὑμῖν· εἰς δὲ τὸ δικαστήριον εἰσελθόντες, καὶ πολλῷ πλείω καὶ δικαιότερα λέγοντες, ἠδικήθημεν, ἐχ ὑπὸ τῶν δικαστῶν, ἀλλ' ὑπὸ Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου καὶ τῶν
12. ἐκείνου φίλων· οἱ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξουσίαν σφίσιν αὐτοῖς ἡγοῦντο εἶναι κεκτῆσθαι τἀλλότρια, καὶ τὰ ψευδῆ ἀλλήλοις μαρτυρεῖν· ὑπὸ δὲ τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων ἐξηπατήθησαν οἱ δικασταί. καὶ ἡμεῖς μὲν καταψευδομαρτυρηθέντες
15. ἀπωλέσαμεν τὰ ὄντα. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ ὁ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὴν δίκην ἐτελεύτησε, πρὶν ἐπεξελ-

16. ἐσῶν δικῶν] quamquam ius et fora exercerentur, et ius poscenti cuique redderetur, quod nulla essent, neque ciuilia bella, neque extrinsecus oblata et aduentitia, per quae saepe factum esse queruntur oratores, vt fora clauderentur, et ius interquiesceret.

17. ἐφ' ὅλῃ] subaudi τῇ οὐσίᾳ vel κτήσει. modo sic, modo ἐφ' ὅλῳ vel ἐφ' ἅπαντι vsurpant, scil. τῷ κλήρῳ. quod etiam addere solent.

ελθεῖν, οἷς ἐπεσκήψατο τῶν μαρτύρων. Δικαιογένης δὲ, ὡς ἡμᾶς [18] ὡς ἐβούλετο ἀγωνισάμενος, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐξήλασε μὲν τὴν Κηφισοφῶντος τοῦ Παιανιέως θυγατέρα ἐκ τοῦ μέρους [19], ἀδελφιδῆν ὄ- 18.
σαν Δικαιογένους τοῦ καταλιπόντος τὰ χρήματα· ἀφείλετο δὲ τὴν * Δημοκλέους [20] γενομένην γυναῖκα, * ἃ [21] Δικαιογένης, ἀδελφὸς ὢν, ἔδωκεν [22]· ἀφείλετο καὶ [23] τὴν Κηφισοδότου μητέρα, καὶ αὐτὸν τοῦτον, ἅπαντα. καὶ γὰρ τούτων τε [24] ἅμα 21.
καὶ ἐπίτροπος καὶ κύριος [25] καὶ ἀντίδικος ἦν, καὶ οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οἰκειότητος, ἐλέου παρ' αὐτοῦ * ἔτυχον [26]· ἀλλ' ὀρφανοὶ καὶ πένητες

καὶ

18. ὡς ἡμᾶς est quidem vtique tantundem atque πρὸς ἡμᾶς. malim tamen hoc h. l. primum, quia suauius sonat, tum, quod vsui linguae magis conuenit.

19. ἐκ τοῦ μέρους] subaudi τοῦ κατ' αὐτὴν. vel τοῦ αὐτῇ προσήκοντος.

20. Δημοκλέους] sic dedi de meo, Tophanem quoque postmodum adstipulatorem nactus, pro vulgari Δηλοκλέους. v. p. 50. 39.

21. ἃ] sic rursus de meo dedi, pro vulgari ἥ.

22. ἔδωκεν] in illo puta testamento, quod Proxenus protulerat. v. p. 50, antep.

23. ἀφείλετο καὶ] interponendum videtur δὲ.

24. τε aut plane tollendum est, quod malim fieri, aut saltim cum γε permutandum.

25. κύριος] hoc ad solam mulierem, matrem Cephisodoti, pertinet, cuius curator hic tertius Dicaeogenes erat, et pro ea fideiubebat, eamque, si cui rursus nuberet, marito in manus dare debebat.

26. ἔτυχον cum iamdudum correxissem, in nume-

καὶ ἔρημοι γενόμενοι, πάντων καὶ τῶν καθ' ἡμέραν
24. ἐπιτηδείων ἦσαν ἐνδεεῖς. * ἔτως αὐτὸς [27] Δικαιογένης ἀτοσὶ, ἐγγυτάτω ὢν γένους, ἐπετρόπευεν· ὅσα μὲν ὁ πατὴρ αὐτοῖς Θεόπομπος κατέλιπε, τοῖς τούτων ἐχθροῖς παρέδωκεν· ἃ δὲ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος καὶ ὁ πάππος αὐτοῖς ἔδωκεν, αὐτὸς ἀφείλε-
27. το πρὸ δίκης [28]. καὶ, ὃ πάντων * δεινότατον [29], τὴν οἰκίαν αὐτῶν τὴν πατρῴαν, παίδων ὄντων τούτων, περιάμενος, καὶ [30] κατασκάψας τὸν κῆπον, ἐποιή-

ro plurali, poſtmodum idem in Taylori quoque ſchedis e Tophanis libro annotatum reperi. vulgares dant ἔτυχεν.

27. ἔτως αὐτὸς] ſic de meo dedi, pro vulgari ἔτος αὐτὸς. Etiam Taylor in Tophanis libro ἔτως h. l. repertit annotatum, et verſu proximo 25. ὥς γε pro ὅς γε.

28. πρὸ δίκης non intelligo. melius intelligerem παρὰ δίκην.

29. καὶ, ὃ πάντων δεινότατον] *et, quod rerum omnium eſt grauiſſimum atque indigniſſimum.* Sic dedi de meo, pro vulgari καὶ ὁ πάντων δεινότατος, Pari modo Tophanes quoque emendauerat.

30. In vulgaribus libris locus hic ita interpunctus proſtat περιάμενος καὶ καθασκάψας, τὸν κῆπον ἐποιήσαλο. Raro vitia interpunctionis digna habeo, de quibus admoneam a me correctis. E vulgata diſtinguendi ratione haec exiſtit ſententia, Dicaeogenem Theopompi domum demolitum eſſe, et hortum eiusdem domui ſuae adieciſſe, Verum haec potius ſententia loci videtur eſſe. Dicaeogenes, emta Theopompi domo, hortum illi domui aſſitum deuaſtauit, in areaque, quam hortus olim occupauerat, domum exſtruxit, vel ſuae adſtruxit. Videntur ambae domus, Theopompi puta et

ἐποιήσατο πρὸς τῇ αὐτῆ οἰκίᾳ τῇ ἐν ἄστει· καὶ λαμβάνων μίσθωσιν ὠγδοήκοντα μνᾶς ἐκ τῶν Δικαιογένους τῆ ἡμετέρᾳ θείᾳ χρημάτων, τὸν ἐκείνου ἀδελ- 30.
φιδῆν Κηφισόδοτον τῷ ἑαυτῆ ἀδελφῷ Ἀρμοδίῳ συνέπεμψεν εἰς Κόρινθον ἀντακόλεθον [31]· εἰς τοῦτο ὕβρεως καὶ μιαρίας ἀφίκετο. καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς ὀνειδίζει καὶ ἐγκαλεῖ αὐτῷ, ὅτι ἐμβάδας καὶ τριβώνια φορεῖ, ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν, ὅτι [32] ἀφε- 33.
λόμενος αὐτὸν τὰ ὄντα, πένητα πεποίηκεν. ἀλλὰ μὴν περὶ τούτων [32 b.] τοσαῦτά μοι εἰρήσθω. πάλιν δ' ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον [33]. Μενέξενος γὰρ ὁ Κηφισοφῶντος υἱὸς, ἀνεψιὸς ὢν Κηφισοδότῳ τούτῳ καὶ ἐμοὶ, καὶ προσῆκον αὐτῷ τῆ κλήρῳ μέρος [34], ὅσον- 36.
περ ἐμοὶ, ἐπεξῆει τοῖς καταμαρτυρήσασιν ἡμῶν

καὶ

Dicaeogenis, ita ſitae fuiſſe, vt ambas hortus Theopompi intercedens ſepararet. quo horto eradicato, ſpatioque ſtructuris oppleto, copulauit ambas domus Dicaeogenes, ſeu e duabus vnam ingentem continuam effecit.

31. ἀντακόλεθον] Bene ſi habet, nam de adiectiuo hoc nondum mihi liquet, valebit idem atque ἀντ' ἀκολέθου.

32. ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν] hic deſunt pauca quaedam, num leg. ἀλλ' οὐκ αἰσχύνεται αὐτὸς ἀδικῶν *neque pudet eum iniuriam ei in hoc facere, quod* — an ſic. ἀλλ' οὐκ εἶδεν (vel αἰσθάνεται, vel ἐνθυμεῖται) αὐτὸς ἀδικῶν *neque nouit*, vel *ſentit*, vel *reliquum ſibi hoc aucit, quod eum hoc laedit, quod* —

32 b. περὶ τούτων] interpone μὲν.

33. ἀπέλιπον] ſcil. τὸν λόγον, vel τὴν διήγησιν.

34. μέρος] ſubaudi τοσοῦτον.

καὶ ἐκείνῳ [35] τὰ ψευδῆ· καὶ Λύκωνα, ὅνπερ εἰσήγαγε πρῶτον εἰς τὸ δικαστήριον, τοῦτον εἶλεν· ὃς ἐμαρτύρησε Δικαιογένην ποιηθῆναι, τὸν νῦν ὄντα,
39. ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου υἱὸν ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ. μαρτυρήσας δὲ ταῦτα, ἑάλω ψευδομαρτυριῶν. ἐπειδὴ δὲ Δικαιογένης, ὦ ἄνδρες, ἐκέτι * ὑμᾶς [36] δύναται ἐξαπατᾶν, πείθει Μενέξενον τὸν ὑπὲρ ἡμῶν τε καὶ ὑπὲρ αὑτοῦ πράττοντα, ἃ ἐγὼ αἰσχυ-
42. νόμενος ἀναγκάζομαι διὰ τὴν ἐκείνου πονηρίαν λέγειν. τί ποιῶν; κομισάμενον αὐτὸν μέρος ἐκ τοῦ κλήρου ὅ, τι ἐγίγνετο [37], ἡμᾶς μὲν, ὑπὲρ ὧν ἔπραττε, προδῶναι, τοὺς δὲ μήπω ἑαλωκότας τῶν μαρτύρων ἀφεῖναι. καὶ ἡμεῖς μὲν ταῦτα ἀπὸ τῶν φίλων
52.1. καὶ τῶν ἐχθρῶν παθόντες, εἴχομεν ἡσυχίαν. τούτων δ' ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὁ μὲν τοίνυν Μενέξενος παθὼν ἄξια τῶν ἑαυτοῦ
3. τρόπων, ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους [38]. ἀφεὶς γὰρ τοὺς μάρτυρας, καὶ ἡμᾶς προδοὺς, ὧν [39] ἕνεκα ταῦτ' ἔπραξεν, οὐκ ἐκομίσατο· ἀδικηθεὶς δὲ ὑπὸ Δικαι-

35. ἐκείνῳ] rêdit ad Menexenum, Cephisophontis filium.

36. ὑμᾶς dedi de meo, pro vulgari ἡμᾶς.

37. ὅ, τι ἐγίγνετο] partem ratam, proportionatam, competentem.

38. ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους] articulum, ab operis Stephani praeteruidentibus omissum, ex Aldina reuocaui.

39. ὧν non redit ad ἡμᾶς, sed est neutrius generis, et subauditur ταῦτα τἀγαθά. *ea commoda, quorum adipiscendorum spe et cupiditate ista machinatus fuerat.*

Δικαιογένης, μεθ' ἡμῶν πάλιν ἔπραττεν. ἡμεῖς δὲ καθηγέμενοι [40] οὐκέτι προσήκειν Δικαιογένει ἔχειν τῶν ἐκ τῆ κλήρυ μέρος οὐδὲν, ἐπειδὴ οἱ μάρτυρες [41] 6.
ἐάλωσαν, ἀμφισβητᾶμεν [42] αὐτῷ ἅπαντος τοῦ οἴκυ κατ' ἀγχιστείαν. καὶ ὅτι ἡμεῖς τε ὀρθῶς ἐγνώκαμεν, καὶ οὐδὲν ἔτι προσήκει Δικαιογένει τῆ κλήρυ, ῥᾳδίως διδάξω. δύο γὰρ διαθῆκαι ἐφάνησαν· ἡ μὲν, πάλαι πολλῷ, ἡ δ' ὕστερον [43]. καὶ κατὰ 9.
μὲν τὴν παλαιὰν, ἣν ἀπέφηνε Πρόξενος, ὁ Δικαιογένυς τότυ πατὴρ, ἐν τῷ τρίτῳ μέρει τῆ κλήρυ ἐγίγνετο τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ υἱὸς ποιητός· καθ' ἣν δ' αὐτὸς ἀπέφηνε Δικαιογένης, ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ. ταύταν δὲ τᾶν διαθήκαν, ἣν μὲν Πρόξενος 12.
ἀπέφηνε, Δικαιογένης ἔπεισε τὺς δικασὰς ὡς ἐκ ἀληθὴς εἴη· ἣν δὲ Δικαιογένης ἀπέφηναν, οἱ μαρτυρή-

40. καθηγούμενοι] Compositum hoc verbum in significatu simplicis ἡγέμενοι, id est νομίζοντες, quem significatum loci ratio postulat, haud commemini vsurpari. nam καθηγεῖσθαι significat viam monstrare, viae dux alicui esse, praeire; id quod ab hoc loco est alienum. Quare aut simplex ἡγέμενοι est praeferendum, aut καθάπαξ ἡγούμενοι leg. *prorsus, omnino nullam partem hereditatis.*

41. οἱ μάρτυρες] in quibus Lyco fuerat, qui testati erant Dicaeogenem tertium a secundo filium adoptatum et ex asse heredem scriptum fuisse.

42. ἀμφισβητᾶμεν] malim ἠμφ.

43. ἡ μὲν πάλαι πολλῷ, ἡ δὲ ὕστερον] et deesse hic aliquid, et transpositum esse aliud videtur. planior vtique lectio haec erit. ἡ μὲν πάλαι, ἡ δὲ πολλῷ ὕστερον γεγραμμένη.

τυρήσαντες αὐτοὶ [44] τὸν θεῖον τὸν ἡμέτερον διαθέσθαι, ἐάλωσαν ψευδομαρτυριῶντες [45]. ἀμφοῖν μὲν
15. ἓν τῶν διαθήκαιν ἀκύροιν γενομέναιν, καὶ ἑτέρας μηδεμιᾶς ὁμολογεμένης εἶναι, κατὰ δότιν μὲν ἐδενὶ προσῆκε τῦ κλήρυ· κατ' ἀγχιστείαν δὲ, ταῖς Δικαιογένυς τῦ ἀποθανόντος ἀδελφαῖς, ὧν εἰσιν αἱ ἡμέτεραι γυναῖκες [46]. διὰ δὲ ταῦτα [47] ἔδοξέτε ἡμῖν

λαχεῖν

44. *οἱ μαρτυρήσαντες αὐτοὶ*] Vi caret h. l. αὐτοὶ. quapropter ei ſuffici velim *αὐτὸν ipſum*. deinde ταύτην deeſt, quod praemiſſo ἣν reſpondeat. Erit itaque locus ſic reformandus. ἣν δὲ Δικαιογένης ἀπέφηνεν, οἱ ταύτην μαρτυρήσαντες αὐτὸν τὸν θεῖον τ. ἡ διαθέσθαι —quas autem tabulas Dicaeogenes protulit, eas qui teſtati ſunt ab ipſo noſtro auunculo ſcriptas eſſe, hi falſi dicti teſtimonii conuicti ſunt. *Ipſo*, αὐτὸν, reſpectum habet ad falſarium Proxenum. qui teſtati ſunt tabulas a Dicaeogene tertio prolatas, fuiſſe non a falſario quodam ſcriptas, vt fuiſſent illae, quas Proxenus protuliſſet, ſed ab *ipſo* teſtatore.

45. ψευδομαρτυριῶντες] Nullus dubio poſtremam ſyllabam detrahendam eſſe. Verbum nullum eſt ψευδομαρτυριᾶν, ſed ἁλίσκεσθαι ψευδομαρτυριῶν dicitur, qui eſt genitiuus a ψευδομαρτυρίαι.

46. ὧν εἰσὶν αἱ ἡμέτεραι γυναῖκες] videtur hic locus cum ſuperioribus pugnare (v. p. 50, 38.) vbi dicuntur hae Dicaeogenis ſecundi ſorores actorum matres eſſe. Verum facile eſt hanc pugnam, quae videtur modo eſſe, nulla eſt, componere, ſupponendo, id quod ſupponi conſentaneum eſt, alios hic loqui, diuerſos ab actoribus ſuperioribus. E locis Demoſthenis aliorumque oratorum haud paucis conſtat, et in confeſſo eſt, easdem orationes non ab vnis, ſed a mul-

λαχεῖν τῷ κλήρῳ κατ' ἀγχιστείαν, καὶ ἐλάχομεν 18.
τὸ μέρος ἕκαστος. μελλόντων δ' ἡμῶν ἀντόμνυσθαι,
διεμαρτύρησε Λεωχάρης ἐτεσὶ μὴ ἐπίδικον εἶναι
τὸν κλῆρον ἡμῖν. ἐπισκηψαμένων δ' ἡμῶν, ἡ μὲν
λῆξις τῷ κλήρῳ διεγράφη, ἡ δὲ τῶν ψευδεμαρτυ-
ριῶν δίκη εἰσήει. ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ πάντα μὲν ἡ- 21.
μῶν εἰπόντων ἅπερ νυνί, πολλὰ δὲ Λεωχάρους ἀν-
ταπολογησαμένου, ἔγνωσαν τὰ ψευδῆ μαρτυρῆσαι
Λεωχάρην οἱ δικασταί. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο φανερὸν ἐγέ-
νετο ἐξαιρεθεισῶν τῶν ψήφων, ἃ μὲν τῶν δικασ-
τῶν καὶ ἡμῶν ἐδεήθη Λεωχάρης, ἢ ἕσα ἡμῖν [48] ἐξεγε- 24.
νέτο διαπράξασθαι τότε, ἐκ τούτου, τι δεῖ λέγειν· ἃ
δὲ ὡμολογήθη ἡμῖν, ταῦτα ἠκέσατε. συγχωρούν-
των ἡμῶν [49] τῷ ἄρχοντι μὴ συναριθμεῖν [50], ἁπλῶς συγ-

tis saepe fuisse dictus, qui essent earundem causarum consortes, et in vsu crebro fori attici fuisse, vt hi consortes alii alios in dicendo subleuarent, agendique vices inter se alternis susciperent. Agunt ergo nunc illarum quatuor sororum non filii, sed generi.

47. διὰ δὲ ταῦτα] pro media voce malim δὴ.

48. ἡμῖν haud videtur sententiae conuenire, sed potius αὐτῷ παρ' ἡμῶν. id equidem in latinis expressi. Vulgatam si defendere volemus, idem verbum vna cum actoribus etiam Leocharem atque Dicaeogenem, istorum aduersarios, complectetur. vs proximo versu idem ἡμῖν ambas partes complectitur in istis, ἃ δὲ ὡμολογήθη ἡμῖν.

49. συγχωρούντων ἡμῶν] interponendum videtur γὰρ.

50. συναριθμεῖν] videtur διαριθμεῖν melius conuenire, *suorum* suffragia quaeque numerare, tam quae

συγχέαι τὰς ψήφους, ἀφίσατο μὲν Δικαιογένης
27. τοῖν δυοῖν μερεῖν τοῦ κλήρου ταῖς Δικαιογένους
ἀδελφαῖς, καὶ ὁμολόγει ἀναμφισβήτητα δώσειν
ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη· καὶ ταῦτα [51] ἐγγυᾶτο αὐ-
τῷ [52] Λεωχάρης ἔτος, καὶ ὡμολόγει ποιήσειν, οὐ
μόνον ἀλλὰ [52 b.] καὶ Μνησιπτόλεμος ὁ Πλωτιεύς [53].
30. καὶ τάτε ὑμῖν τὰς μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡ-
ΤΥΡΕΣ. Ἡμεῖς τοίνυν ταῦτα παθόντες ὑπὸ
Λεωχάρους, καὶ ἐγγενόμενον ἡμῖν, αὐτὸν, ἐπειδὴ
εἵλομεν ψευδομαρτυριῶν, ἀτιμῶσαι, ἐκ ἐβελήθη-
μεν, ἀλλ' ἐξήκεσε τὰ ἡμέτερα ἡμῖν κομισαμένοις
33. ἀπηλλάχθαι. τοιοῦτοι δὲ γενόμενοι περὶ Λεωχάρην
καὶ Δικαιογένην, ἐξηπατήθημεν ὑπ' αὐτῶν, ὦ ἄν-
δρες. ὅτε γὰρ Δικαιογένης τὰ δύο μέρη ἡμῖν τοῦ
κλήρου παρέδωκεν, ὁμολογήσας ἐπὶ τῷ δικαστηρίου,
ὅτε Λεωχάρης ὁμολογεῖ ἐγγυήσασθαι αὐτὸν [54] τό-
36. τε. καίτοι εἰ μὴ ἐναντίον μὲν τῶν δικαστῶν, πεντα-
κοσίων ὄντων, ἐναντίον δὲ τῶν περιεστηκότων, ἐνεγ-

 γυᾶτο,

pro Leocharete, quam quae contra essent. Verumtamen certum haud pronuntiabo.

51. ταῦτα] sic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium ταῦ.

52. αὐτῷ] id est ὑπὲρ αὐτοῦ. nomine locoque Dicaeogenis.

52 b. ὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ] suspicor leg. esse ὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καί.

53. Πλωτιεὺς] ablegat hic Taylor ad Lysiae orat. contra Pancleonem.

54. αὐτὸν] id est ὅτι Δικαιογένης ποιήσει τὰ ὡμολογημένα. v. vers. 40.

γυᾶτο, ἐκ οἷδ' ὅ, τι ἂν ἐποίησεν [55]. ὡς μὲν τοίνυν περιφανῶς ψεύδονται, μάρτυρας ὑμῖν παρεχόμεθα τοὺς παρόντας, ὅτε Δικαιογένης μὲν ἀφίστατο τοῖν δυοῖν μεροῖν τῷ κλήρῳ, καὶ ὡμολόγει ἀναμφισ- 39.
βήτητα παραδώσειν ταῖς Δικαιογένους ἀδελφαῖς, Λεωχάρης δὲ ἐνεγγυᾶτο αὐτὸν ἃ ὡμολόγησε καὶ ποιήσειν. δεόμεθα δὲ καὶ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, εἴ τις ἐτύγχανε παρὼν τότε, ἀναμνησθῆναι εἰ λέγομεν. ἀληθῆ, καὶ βοηθῆσαι ἡμῖν. ἐπεὶ, ὦ ἄνδρες, εἰ Δι- 42.
καιογένης ἀληθῆ λέγει [56], τί ἡμεῖς ὠφελούμεθα νικήσαντες; ἢ τί ἔτος ἐζημιώθη ἡττηθείς; εἰ γὰρ ἀπέσχη μόνον [57] (ὡς φησι) τοῦν δυοῖν μεροῖν τῷ κλήρῳ, ἀναμφισβήτητον δὲ μὴ ὡμολόγει παραδώσειν, τί ἐζημιοῦτο ἀφιστάμενος ὧν τιμὴν εἶχεν; οὐδὲ γὰρ 53.1.
πρὶν ἡττηθῆναι τὴν δίκην, εἶχεν [58], ὧν ἡμεῖς δικαζόμεθα, ἀλλ' οἱ παρὰ τούτου πριάμενοι καὶ θέμενοι, οἷς ἔδει αὐτὸν ἀποδόντα τὴν τιμὴν, ἡμῖν τὰ 3.
μέρη ἀποδῦναι. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς ἐγγυητὰς παρ'

55. ἐποίησεν] id est ἔπαθεν. *quid eo factum fuisset.* Nos quoque simili modo vsurpamus *was er würde gemacht*, oder *angefangen haben*, h. e. *wie es ihm würde ergangen seyn. wie es mit ihm würde abgelaufen seyn.*

56. ἀληθῆ λέγει] id est δοκεῖ ὑμῖν ταληθῆ λέγειν. aiebat autem Dicaeogenes, se heredibus bene esse hereditatis restituisse.

57. ἀπέσχη μόνον] videtur λόγῳ interponendum esse, *verbotenus tantum, non autem reapse.*

58. εἶχεν] ipse possedit, in iure suo atque potestate habuit, quippe dudum ante alienata, vendita alia, alia oppignerata.

παρ' αὐτῶ ἐλάβομεν, ἃ πιστεύοντες αὐτῷ ἃ ὡμολόγησε ποιήσειν [59]. πλὴν γὰρ δυοῖν οἰκιδίοιν ἔξω τείχους, καὶ ἐν πεδίῳ [60] ἑξήκοντα πλέθρων, ἄδεν κε-
6. κομίσμεθα· ἀλλ' οἱ παρὰ τούτῳ θέμενοι καὶ πριάμενοι [61], ἡμεῖς δ' οὐκ ἐξάγομεν [62]. δεδίαμεν γὰρ μὴ ὄφλωμεν δίκας. καὶ γὰρ * Μικκίωνα [63], κελεύοντος [64] Δικαιογένους, καὶ φάσκοντος μὴ βεβαιώσειν, ἐξάγοντες ἐκ τῆ βαλανείῳ, ὤφλομεν τετταρά-

 κον-

59. ποιήσειν] malim καὶ ποιήσειν. vt p. 52. 41' *etiam facturum.*

60. πεδίῳ] accipio pro parte sic dicta agri attici, vnde etiam Pediasii dicti fuere.

61. πριάμενοι] non conuenit e praemissis κεκομισμένοι εἰσὶν subaudiri. suspicor potius ἔχουσιν deesse.

62. ἐξάγομεν] scil. αὐτοὺς. nos autem eos, qui nunc ista possident, illinc non deducimus, non expellimus, velut iniusta possessione.

63. Stephanus ad hunc locum istaec in margine annotarat. Πρ. γρ. [id est Aldus dederat] Μακίωνα. Ἀλλ' ὀλίγῳ ὕστερον ἔχεις Μηκίωνα καὶ Μηκίωνι. Itaque dederat et hic et deinceps vbique Μηκίωνα et Μηκίων per η- verum ne ista quidem lectio vera et emendata est, sed aut Μικίων aut Μικκίων per iota, et per κ, seu simplex, seu geminatum. Respondet Latino *Minucius.* a μικρὸς. Altera lectio si vera esset, repetenda foret a μακρὸς. *Longus*, *Longinus*, *Longolius.* verum tum Μακίων potius dixissent, quam Μηκίων. vt Μακρῖνος et *Macer* vsurparunt. Mitionis, vel potius Micionis, partes in fabulis crebrae sunt, non Mecionis.

64. κελεύοντος] scil. ἐξάγειν αὐτὸν. cum, vel quamuis, iussu Dicaeogenis, Micionem deduxissemus.

ράκοντα μνᾶς, διὰ Δικαιογένην, ὦ ἄνδρες. ἡγού- 9.
μενοι γὰρ ἐκ ἂν * αὐτὸν [65] βεβαιώσειν ἀδὲν ὧν ἡ-
μῖν ἀπέσχε ἐν τῷ δικαστηρίῳ, διεχυριζόμεθα πρὸς
Μικκίωνα ἐναντίον τῶν δικαστῶν, ἐθέλοντες ὁτιοῦν
πάσχειν, εἰ βεβαιώσειεν αὐτῷ Δικαιογένης τὸ βα-
λανεῖον· ἐκ ἂν ποτε οἰόμενοι αὐτὸν ἐναντία οἷς ὡμο- 12.
λόγησε πρᾶξαι· ἐ δι' ἀλλ' ἀδὲν, ἢ διὰ τὲς ἐγγυη-
τὰς, ὅτι καθεστήκεσαν [66] ἡμῖν. ἀποσὰς δὲ Δι-
καιογένης ταῦτα [67] τὰ μέρη, ὧν καὶ νῦν ὁμολογεῖ
ἀφεσέναι ἡμῖν, ἐβεβαίωτε Μικκίωνι τὸ βαλανεῖον.
καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ἄθλιος, ἐχ ὅπως τι ἐκ τῆ κλήρυ εἰ- 15.
ληφὼς, ἀλλὰ προσαπολωλεκὼς τετταράκοντα
μνᾶς, ἀπῆειν ὑβρισμένος ὑπὸ τῆ Δικαιογένες. καὶ
τέτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ταῦ-

65. αὐτὸν] sic dedi de meo, pro vulgari αὐτῷ, quod si bene habet, copulandum αὐτὸν erit cum αὐτῷ sic, vt accusatiuus ad Dicaeogenem, datiuus ad Micionem referatur. Dicaeogenem vindicias emtionis ei, Micioni, non esse praestiturum (seu euictionem) h. e. non aufurum in possessione balnei tueri, quod Micio a se emisset, aiendo, Micionem id a se legitimis modis, vt a solo vero et legitimo domino, cui ius vendendi fuisset, emisse.

66. καθεστήκεσαν] non video causam, cur ab hac lectione, cuius auctor esset Aldus, discederet Stephanus, atque καθεστήκεσαν daret. Vtrumque pariter probum cum esset, auctoritas Aldinae penes me potior fuit.

67. ταῦτα] malim τέτων τῶν μερῶν. Nam alias constructio labat. Paulo post malim ἀλλὰ καὶ προσαπολ.

Ταῦτα μὲν πεπόνθαμεν ὑπὸ Δικαιογένους, ὦ ἄν-
18. δρες· ὁ δ' ἐγγυησάμενος αὐτὸν Λεωχάρης, καὶ τῶν
πάντων ἡμῖν κακῶν αἴτιος, ἃ φησὶν ἐγγυήσασθαι
ἃ καταμαρτυρεῖται αὐτῇ [69]· ὅτι ἐν τῷ γραμματεί-
ῳ τῷ ἐπὶ τῇ διαιτηρίᾳ γραφέντι ἔκ ἔνεστι ταῦτα.
ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες, τότ' ἐπὶ τῇ βήματος σπεύ-
21. δοντες, τὰ μὲν ἐγράψαμεν, τῶν δὲ μαρτυρας ἐποι-
ησάμεθα· ἕτοι δὲ [69], ἃ μὲν αὐτοῖς συμφέρει τῶν
ὁμολογηθέντων, ταῦτα κύρια φασὶν εἶναι, εἰ καὶ
μὴ γέγραπται· ἃ δ' ἐ συμφέρει, ἐ κύρια, εἰ μὴ
γέγραπται. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, ἃ θαυμάζω, ὅτι
24. ἔξαρνοί εἰσι τὰ ὡμολογημένα. ἐδὲ γὰρ τὰ γραφέ-
ντα ἐθέλεσι ποιεῖν· ἡμεῖς δ' ὡς ἐλέγομεν [70] ἀλη-
θῆ, καὶ ἄλλό τι τεκμήριον παρεξέμεθα. Πρωταρ-
χίδῃ γὰρ Ποταμίῳ ἔδωκε Δικαιογένης τὴν ἀδελ-

 φὴν

68. ἃ καταμαρτυρεῖται αὐτῇ] id est ἃ αὐτὸν ἐγγυήσασθαι ὑπὲρ τῆ Δικαιογένους, εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες κατ' αὐτῆ. Verum dubium est ad quemnam redeat αὐτῆ, num ad Leocharem, quomodo exposui, an ad Dicaeogenem. Posterius hoc si quis magis probet, ei αὐτῆ erit cum ἃ copulandum in constructione, et ἃ αὐτῆ accipiendum pro ἃ εἰρημένα καὶ συγκεχωρημένα ὑπὸ τῆ Δικαιογένους. quas a Dicaeogene latas et concessas conditiones praestandas suscepisse Leochares, velut fideiussor, a testibus, ipsum testimonio suo obruentibus, arguitur. Sed praefero priorem rationem.

69. ἕτοι δὲ] non testes nostri, sed Dicaeogenes cum consortibus.

70. ἐλέγομεν] malim λέγομεν in praesente.

φὴν τὴν ἑαυτῆ[71] ἐπὶ τετταράκοντα μναῖς· ἀντὶ
δὲ τῆς προικὸς τὴν οἰκίαν[72] αὐτῷ τὴν ἐν Κεραμεικῷ 27.
παρέδωκε. ταύτῃ δὲ τῇ γυναικὶ, ἣν ὁ Πρωταρχί-
δης ἔχει, προσήκει τὲ κλήρου μέρος, ὅσονπερ τῇ
μητρὶ τῇ ἐμῇ. ἐπεὶ δ' ἂν ἀπέτη Δικαιογένης ταῖς γυ
ναιξὶ τοῖν δυοῖν μεροῖν τὲ κλήρου, ἠξίου ὁ Λεωχάρης 30.
τὸν Πρωταρχίδην παραδιδόναι αὐτῷ τὴν συνοικίαν,
ἣν εἶχεν[73] ἀντὶ τῆς προικὸς, ὡς ὄντι ἐγγυητῇ αὐ-
τῷ[74], τὸ δὲ μέρος ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τὲ κλήρου

παρ'

71. τὴν ἑαυτῆ] imo vero τὴν ἐμαυτῆ. Dicaeogenes tertius elocabat eam, ſororem, non ſuam, ſed meam, vt tutor pupillam ſuam, Protarchidi in matrimonium. Nam, nili illa mulier, non Dicaeogenis, ſed actoris ſoror fuit, non video, quid iuris ſorori Dicaeogenis tertii in hereditatem ſecundi fuiſſet, et cur actor dicat, huic foeminae tantundem de hereditate competiſſe, atque competiſſet matri ſuae, actoris puta; quod fieri nequit, niſi mulier haec filia fuit matri actoris, eoque ſoror actoris. quod ſi eſt, mater actoris tum deſierat in viuis eſſe, et filia eius, eademque ſoror actoris, in iura matris ſucceſſerat.

72. οἰκίαν] num συνοικίαν. vt poſtmodum appel-,atur. Latini *inſulam* vſurpant. h. e. domum, quam poſſeſſor, non ipſe incolit, ſed aliis incolendam mercede elocat.

73. εἶχεν] olim habuerat, nunc non habebat amplius, poſteaquam eam Leochareti tradidiſſet.

74. αὐτῷ] ipſi, Protarchidi puta. poſſit quoque ad Dicaeogenem referri. *ſibi, qui eſſet pro eo, Dicaeogene puta, fideiuſſor.* quamquam hoc mihi quidem minus placet.

παρ' αὐτῷ κομίζεσθαι[75]. παραλαβὼν δὲ τὴν συνοικίαν[76], τὸ μέρος ὃ παρέδωκε καὶ τούτων ὑμῖν μάρ-
33. τυρα τὸν Πρωταρχίδην παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΣ. Περὶ δὲ ἐπισκευῆς τῆ βαλανείῳ καὶ οἰκοδομίας καὶ πρότερον εἴρηκε Δικαιογένης, καὶ νῦν ἴσως ἐρεῖ· ὡς ὁμολογήσαντες αὐτῷ ἀποδώσειν τὰ ἀναλωμένα, ἐκ ἀπεδώκαμεν· καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ὃ δύναται ἀπαλ-
36. λάσσειν τὰς χρήσας, ἐδὲ ἡμῖν παραδῶναι, ἃ δεῖ αὐτόν. ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες, ἐπὶ τῷ δικαστηρίῳ, ὅτε[77] ἠναγκάζομεν αὐτὸν ἀφίεσθαι τούτων[78], ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν εἰς τὰ οἰκοδομήματα ἀναλωμένων, ἀφεῖμεν αὐτῷ τὰς καρπάς, ἵνα τῶν δικαστῶν
39. γιγνωσκόντων· ὕστερον δ' ἐκ ἀναγκαζόμενοι, ἀλλ' ἑκόντες, ἔδομεν αὐτῷ τὴν ἐν ἄστει οἰκίαν ἐξαιρεθέντες[79], πρὸς τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἔχων ἀντὶ τῶν ἐπεσκευασμένων, ἣν ἔτος ἀντὶ πεντακισχιλίων δραχμῶν παρέδωκε Φιλονείκῳ. παρέδωκε[80] δὲ οὐ

75. παρ' αὐτῷ κομίζεσθαι] a se, Leocharete, aufferre.

76. τὴν συνοικίαν] articulum, quo vulgatae carent, de meo addidi.

77. ὅτε] coniectura haec est H. Stephani a me probata et vulgari lectioni ὅτι praelata.

78. τούτων] subaudi ὧν ἀφίσατο.

79. ἐξαιρεθέντες] videtur aut ἐξαίρετον leg. esse, aut ἐξαιρεθεῖσαν. vt praecipuum quid, et a reliqua hereditatis massa separatum.

80. παρέδωκε hoc secundum videns vitiosum esse H. Stephanus, corrigebat παρεδώκαμεν. haud inconuenienter, vniuersam si spectes sententiam. verum

διὰ τὴν τῦ Δικαιογένες χρηστότητα, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' 42.
ἐπιδεικνύμενοι, ὅτι ὁ περὶ πλείονος χρήματα ποιύ-
μεθα τῶν οἰκείων, ὁδ' ἂν πάνυ πενηροὶ ὦσι. καὶ
γὰρ πρότερον ὅτ' ἐφ' ἡμῖν ἐγένετο Δικαιογένην τι-
μωρήσασθαι, καὶ ἀφελέσθαι ἃ εἶχεν, οὐκ ἐβελή-
θημεν τῶν τότε κτήσασθαι ὀδόν· ἀλλὰ τὰ ἡμέτε- 54. 1.
ρα μόνον κομίσασθαι ἐξήρκει ἡμῖν. ἔτος δ' ὅτ' ἐκρά-
τησεν ἡμῶν, ἀπεσύλησεν ἃ ἐδύνατο, καὶ ὡς ἐχθρὸς,
ἀλλ' ὁ προσήκοντας ἀπόλυσι. τεκμήριον δὲ καὶ τῶν 3.
ἡμετέρων τρόπων καὶ τῆς τότε ἀδικίας μέγα παρ-
εξόμεθα [81]. μελλύσης γὰρ τῆς πρὸς Λεωχάρη δί-
κης εἰσιέναι, ὦ ἄνδρες, ἐν τῷ Μαιμακτηριῶνι μηνὶ,
ἠξίεν [82] Λεωχάρης καὶ Δικαιογένης δίαιταν ἡμᾶς
ἐπιτροπεύειν [83], τὴν δίκην ἀναβαλλομένες. καὶ ἡμεῖς, 6.
ὥσπερ

hic locus non παραδιδέναι, sed simplex διδόναι postulat. quare malim aut ἔδομεν aut ἐδώκαμεν. v. versu 39. ἑκόντες ἔδομεν αὐτῷ. non de *traditione*, sed de *concessione*, et *vltronea donatione* rei, quam nulla necessitate obstrictus, sed vltro, gratuito dones, agitur.

81. παρεξόμεθα] sic dedi de meo. reperi idem postmodum in Taylori quoque schedis. vulgatae dant προεξόμεθα. Taylor adscripserat quoque παρεχόμεθα.

82. ἠξίεν] sic, in numero plurali, H. Stephanus excudi curauit. Aldus ἠξίου dederat, in singulari. Non multum quidem refert, et vtraque ratio probari potest, exemplisque confirmari; ego tamen ab exemplo primigenio haud discessissem, si loco Stephani fuissem. Nunc cum semel ἠξίουν obtineat, nolui illud, in aequalitate momentorum, rursus expellere.

83. ἐπιτροπεύειν] imo vero ἐπιτρέπειν. Sed num δίαιταν ἐπιτρέπειν, an εἰς δίαιταν ἐπιτρέπειν scil. τὴν

ὥσπερ μικρὰ ἀδικούμενοι, συνεχωρήσαμεν, καὶ ἐπετρέψαμεν διαιτηταῖς τέσσαρσιν· ὧν τὲς μὲν δύο ἡμεῖς ἠγάγομεν, τὲς δὲ δύο ἐκεῖνοι. καὶ ἐναντίον τέτων ὡμολογήσαμεν ἐμμένειν [83] b. οἷς ἔτοι [84] γνοῖεν· καὶ
9. ὠμόσαμεν. καὶ οἱ διαιτηταὶ ἔφασαν, εἰ μὲν ἀνώμοτοι δύναιντ' ἂν ἡμᾶς διαλλάξαι, ἔτω ποιήσειν· εἰ δὲ μή, καὶ αὐτοὶ ὀμόσαντες ἀποφανεῖσθαι ἃ δίκαια ἡγῆνται εἶναι. ἀνακρίναντες δὲ ἡμᾶς πολλάκις, καὶ πυθόμενοι τὰ πραχθέντα οἱ διαιτηταὶ, οἱ μὲν δύο,
12. ἃς ἐγὼ πρεῖβαλον [85], Διότιμος καὶ Μελάνωπος, ἤθελον καὶ ἀνώμοτοι καὶ ὀμόσαντες [86] ἀποφήνασθαι ἃ ἐγίνωσκον ἀληθέσατα ἐκ τῶν λεγομένων· ἃς δὲ Λεωχάρης πρεῖβάλετο, ἐκ ἔφασαν ἀποφανεῖσθαι [87], καίτοι Διοπείθης, ὁ ἕτερος τῶν διαιτητῶν, Λεωχάρει

δίκην, vſurpetur, quaerere nunc non vacat. διαιτητῇ ἐπιτρέπειν vſitatum noui. Certum hoc eſt, ἐπιτρεπεύειν, quod ſignificat *tutorem pupilli agere*, ab hoc loco alienum eſſe, conuenire ἐπιτρέπειν *arbitrio iudicis pedanei*, vel *arbitri*, *permittere*. Statim quoque, verſu 7. ſequitur ἐπετρέψαμεν διαιτηταῖς τέσσαρσιν.

83 b. ἐμμένειν] malim ἐμμενεῖν in futuro, quamquam me non fugit, non admodum diligentes Graecos eſſe in obſeruando temporum diſcrime, in infinitiuis praeſentis et futuri temporis. v. verſu 17.

84. οἷς ἔτοι] videtur ἄν interponendum eſſe.

85. πρεῦβαλον] imo vero πρεῦβαλόμην. v. verſum proximum 13.

86. καὶ ἀνώμοτοι, καὶ ὀμόσαντες] poſterius καὶ, quod vulgatis deeſt, ex H. Stephani coniectura addidi.

87. ἔφασαν ἀποφανεῖσθαι] aut interponendum, aut certe ſubaudiendum videtur ἀνώμοτοι.

χάρει μὲν ἦν τούτῳ κηδεστὴς [88], ἐμὸς δ' ἐχθρὸς καὶ 15.
ἀντίδικος ἐξ ἑτέρων συμβολαίων. Δημάρατος δὲ ὁ
μετ' αὐτῆ [89], Μνησιπολέμῳ τῷ ἐγγυησαμένῳ Δι-
καιογένει μετὰ Λεωχάρους, ἦν ἀδελφός. ἔτοι μέν-
τοι οὐκ ἠθέλησαν ἀποφήνασθαι, ὁρκώσαντες ἡμᾶς
ἢ μὴν ἐμμένειν οἷς ἂν αὐτοὶ γνοῖεν. καὶ τοῦτον ὑμῖν 18.
μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Οὐκοῦν
δεινὸν εἰ δεήσεται ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, Λεωχάρης ἀπο-
ψηφίσασθαι ἃ Διοπείθης κηδεστὴς ὢν αὐτῆ κατε-
ψηφίσατο; ἢ ὑμῖν πῶς καλὸν ἀπογνῶναι Λεωχά-
ρους ἄγε δὴ οἱ προσήκοντες αὐτῆ ἔγνωσαν [90]; δέο- 21.
μαι ὑμῶν καταψηφίσασθαι Λεωχάρους, εἴπερ
ἀδίκων ὑπὲρ ἐπιθυμεῖμεν. Δικαιογένην γάρ, ὦ ἄνδρες,
ἔτ' ἐλεεῖν ἐστὶ δίκαιοι, κακῶς πράττοντα καὶ πονο-
μενον, ὅτ' εὖ ποιεῖν ὡς ἀγαθόν τι εἰργασμένον τὴν πό-
λιν. ἑκάτερα γὰρ αὐτῶν τούτῳ [90b]. ὑπάρχει, ὡς ἐγὼ 24.
ἀποφαίνω [91], ὦ ἄνδρες. ἅμα δὲ [92] καὶ πλείστου καὶ
πονηρότατον αὐτὸν ἀνθρώπων ἀποδείξω καὶ εἰς τὴν
πόλιν καὶ εἰς τοὺς προσήκοντας, καὶ εἰς τοὺς φίλους.

ἔτος

88. κηδεστὴς] habebat in matrimonio ſororem Leocharetis. vel ſoror Diopithis erat penes Leocharetem.

89. ὁ μετ' αὐτῆ] ſubaudi διαιτητὴς προσβεβλημένος· qui vna cum Diopithe fuerat a Leocharete et Dicaeogene arbiter nuncupatus.

90. ἔγνωσαν] imo vero ἀπέγνωσαν.

90b. τούτῳ dedi de meo, pro vulg. τοῦτον.

91. ἀποφαίνω] imo vero ἀποφανῶ, in futuro, vt mox ἀποδείξω.

92. ἅμα δὲ] imo vero ἅμα γὰρ.

ἔτος δὲ [93] παραλαβὼν τὸν κλῆρον παρ' ἡμῶν, φέ-
27. ροντα μίσθωσιν τῷ ἐνιαυτῷ ὀγδοήκοντα μνᾶς, καρ-
πωσάμενος * αὐτὸν [94] δέκα ἔτη, ἔτε ἀργύριον ὠ-
μολόγει κεκτῆσθαι, ἔτε ὅποι ἀνήλωσεν ἔχοι ἂν ἐπι-
δεῖξαι, ὦ ἄνδρες· ἄξιον δὲ καὶ ὑμῖν λογίσασθαι.
ἔτος γὰρ τῇ μὲν Φυλῇ εἰς Διονύσια χορηγήσας [95],
30. τέταρτος ἐγένετο, τραγῳδοῖς δὲ καὶ πυρρίχαις [96]
ὕστατος. ταύτας δὲ μόνας ἀναγκασθεὶς λειτουργίας [97]

λειτουρ-

93. δὲ] imo vero γὰρ. quod est vsitatum, cum ordiuntur enarrationem rei, vt docet index noster graecitatis Lysiacae.

94. αὐτὸν] scil. τὸν κλῆρον. sic dedi de meo, pro vulgari αὐτῶν. Taylor adscripserat μνᾶς, καὶ καρπωσάμενος. Sed de αὐτὸν tacuit, et in illo altero falsus fuit.

95. χορηγήσας] videtur h. l. αὐληταῖς vel simile quoddam vocabulum deesse, designans genus id certaminis, in quo Dicaeogenes quartus a primo victore nuncupatus fuit, seu quartam a prima palma retulit, quae non est magna gloria, vt in certamine tragoedorum et pyrrhichistarum postremam.

96. πυρριχισταῖς] sic emendandam esse vulgarem lectionem πυρριέταις dudum conieceram ante quam comperirem Palmerio et Bentleio idem fuisse visum, huic p. 361. vberioris disputationis super epistolis Phalaridis, illi p. 669. Exercitationum, vbi ad h. l. scripta reliquit istaec. [Vox πυρριέταις ne hilum quidem valet. Lege πυρριχισταῖς, *iis, qui pyrrhicham saltabant.* Fuit enim species saltationis πυρρίχη, qua armati saltabant, cuius plures imagines nobis luculenter exhibuit Xenephon libro VI. PALMER.

97. λειτουργίας] malim cum articulo τὰς λ.

λειτουργῆσαι, ἀπὸ τοσαύτης προσόδου ἔτω καλῶς [98]
ἐχορήγησεν. ἀλλὰ μὴν τριηράρχων τοσούτων κατα-
σταθέντων, ἔτ' αὐτὸς ἐτριηράρχησεν, ἄλλῳ δ' ἑτέρῳ
συμβέβληκεν ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς [99], ἀλλ' ἕτεροι [100] 33.
μὲν οὐσίαν κεκτημένοι ἐλάττω, ἢ ὅτος μίσθωσιν λαμ-
βάνει, τριηραρχοῦσι καίτοι, ὦ ἄνδρες, οὐχ ὁ πατὴρ
αὐτῷ τὴν πολλὴν οὐσίαν κατέλιπεν, ἀλλ' ὑμεῖς ἐστε
τῇ ψήφῳ. ὥστε εἰ καὶ μὴ πολίτης ἦν, διά γε
τοῦτο δίκαιος ἦν τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν. εἰσφορῶν τοίνυν 36.
τοσούτων γεγενημένων πᾶσι τοῖς πολίταις εἰς τὸν
πόλεμον καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, Δικαιογέ-
νης οὐκ ἔστιν ἥντινα εἰσενήνοχε· πλὴν ὅτε Λέχαιον [1]
ἑάλω,

98. ἔτω καλῶς] est irrisio et cauillatio. vult dicere, *tam turpiter*, *tam ignominiose*. Praeciarum profecto et ad laudem insigne non erat, e certaminibus quartam palmam referre, turpius etiam postremam. nam ex eo colligebatur, editorem eiusmodi muneris parcum fuisse, aut egenum, nihilque aut potuisse aut voluisse in apparatum scenicum, in magistros puerorum, in pueros ipsos impendere.

99. ἐν τοιούτοις καιροῖς] tam difficilibus reipublicae temporibus, cum xxx tyranni dominarentur. v. versu 37. et 55. 34.

100. ἕτεροι — κεκτημένοι] sic dedi de meo, pro vulgarium ἕτερος et κεκτημένος. Etiam Taylor e Tophanis libro ἕτεροι annotauit, sed de altero tacuit.

1. Λέχαιον] sic, per αι, dedi pro vulgari λέχεον per ει. de Lechaei occupatione, quod factio Corinthiorum Spartanis et oligarchiae dedita, Lacedaemoniorum copiis subnixa, cepit, v. Simson ad A. M. 3616.

ἑάλω, κληθεὶς ὑπὸ ἑτέρου[2] ἐπέδωκεν ἐν τῷ δήμῳ
39. τριακοσίας δραχμὰς, ἔλαττον ἢ Κλεώνυμος ὁ Κρὴς[3]·
καὶ τοῦτο ἐπέδωκεν[4], οὐκ εἰσήνεγκεν, ἀλλ' ἐπ' αἰ-
σχίστῳ ἐπιγράμματι ἐξ ἑτέρου[5] αὐτοῦ τοὔνομα ἔμ-
προσθεν τῶν ὁ ἐπωνύμων· ὅτε δ' ἔδει[6] εἰς σωτηρίαν
τῆς πόλεως, ὑποσχόμενος τῷ δήμῳ εἰσοίσειν χρή-
42. ματα ἐθελοντὴς, οὐκ εἰσήνεγκε. καίτοι πῶς ἄξιον
θαυμάζειν, ὦ ἄνδρες, εἰ ἐμὲ ἐξηπάτησεν ἕνα ὄντα,
ὃς ὑμᾶς ἅπαντας ἅμα συνειλεγμένους ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ, τοιαῦτα ἐποίησε; καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας
παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Εἰς μὲν τὴν πόλιν[7]
55.1. οὕτω καὶ τοσαῦτα λελειτούργηκε Δικαιογένης ἀπὸ
τοσούτων χρημάτων. περὶ δὲ τοὺς προσήκοντας τοιοῦ-
τός

2. κληθεὶς ὑπὸ ἑτέρου] quidni potius προκληθεὶς ὑφ' ἑτέρων. Nam cur vnum, cur infinite et vage adumbraret, cur non ipsum proprium hominis nomen ederet?

3. ὁ κρὴς] inquilinus ergo, et qui proinde nulla teneretur contribuendi necessitate, quod ciuis non esset, qui erat Dicaeogenes.

4. τοῦτο ἐπέδωκεν] videtur leg. τοῦτο, ὃ ἐπέδωκεν.

5. ἐξ ἑτέρου] Sententia videtur postulare ἐξέκειτο, prostabat vel pendebat eius nomen publice in tabula exaratum, coram Eponymis fixa, titulo turpissimi criminis. Cuius? quod nempe, cum promisisset contributionem ad necessitates reipublicae, verbis suis ipsare fidem non fecisset. Pro ὁμωνύμων vulgatarum dedi de meo ἐπωνύμων.

6. ὅτε δ' ἔδει] lego ὅτι δὴ. *quod nimirum.* hic declarat, quodnam fuisset illud αἴσχιστον ἐπίγραμμα turpissimum crimen ipsi in tabula publice fixa exprobratum.

7. εἰς μὲν τὴν πόλιν] malim εἰς μὲν τοίνυν τὴν πόλιν.

τός ἐστιν, οἷον ὁρᾶτε. ὥστε τὰς μὲν ἡμῶν ἀφείλετο τὴν οὐσίαν, ὅτι μεῖζον ἐδυνήθη, τὰς δὲ περιεώρα εἰς τὰς μισθωτὰς [8] ἰούσας δι' ἔνδειαν τῶν ἐπιτηδείων. 3. τὴν δὲ μητέρα τὴν αὑτῆ καθημένην ἐν τῷ τῆς Εἰλειθυίας [9] ἱερῷ πάντες ἑώρων καὶ τούτῳ ἐγκαλέσαν, ἃ ἐγὼ αἰσχύνομαι λέγειν, ἅτος δὲ ποιῶν ἐκ ἠσχύνετο. τῶν δ' ἐπιτηδείων, Μέλανα μὲν τὸν Αἰγύπτιον, 6. ᾧ ἐκ μειρακίε φίλος [10] ἦν, ὅπερ ἔλαβε [11] παρ' αὐτῆ ἀργύριον ἀποστερήσας, ἔχθιστός ἐστι. τῶν δὲ ἄλλων αὐτῆ φίλων οἱ μὲν ἐκ ἀπέλαβον, ἃ ἐδάνεισαν,

οἱ δ'

8. μισθωτὰς] notum est e Terentio, qui fabulas plerasque e Menandro aliisque atticis comoedis transtulit, adolescentes atticos, quos aut egestas, aut ira et saeuities patrum, aut error aliquis morum et vita dissoluta, domo expulisset, in Asiam transire consueuisse, atque sub regibus et satrapis Asiaticis stipendia merere. Notum idem est e Demosthenis Philippicis quoque, item e Xenophonte.

9. Εἰλειθυίας] quo praegnantes et parturientes confugiebant. Videtur paene mater Dicaeogenis, partui propinqua, se e filio grauidam factam questa esse, eumque incestus insimulasse.

10. ἐκ μειρακίου φίλος ἦν] indicat Dicaeogenem isti Melani corpus vendidisse, et muliebria ab eo passum esse.

11. ἔλαβε] subaudi δανεισάμενος. Dicaeogenes a Melane aes mutuo et sub conditione foenoris sumserat, quod postmodum non reddebat, interpretans, hanc mercedem esse patientiae muliebris, a se, vt scorto istius, Melani praestitae. Vnde simultas inter eos exarsit acerrima.

οἱ δ' ἐξηπατήθησαν, καὶ ἐκ ἔλαβον, ἃ ὑπέσχετο
9. αὐτοῖς, εἰ ἐπιδικάσαιτο [12] τῷ κλήρῳ, δώσειν. καίτοι, ὦ ἄνδρες, οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι οἱ ταῦτα [13] κτησάμενοι, καὶ καταλιπόντες, πάσας μὲν χορηγίας ἐχορήγησαν, εἰσήνεγκαν δὲ εἰς τὸν πόλεμον χρήματα πολλὰ ὑμῖν, καὶ τριηραρχήσαντες ἐδέησαν
12. χρόνον ἔλιπον [14]. καὶ τούτων μαρτύρια ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθήματα ἐκεῖνοι ἐκ τῶν περιόντων, μνημεῖα τῆς αὐτῶν ἀρετῆς, ἀνέθεσαν· τοῦτο μὲν, ἐν Διονύσου τρίποδας, ὃς χορηγοῦντες καὶ νικῶντες ἔλαβον· τοῦτο δ', ἐν Πυθίῳ· ἔτι δ' ἐν ἀκροπόλει. ἃς [15] ἀπαρχὰς
15. τῶν ὄντων ἀναθέντες, πολλοῖς, ὡς ἀπὸ ἰδίας κτήσεως [16], ἀγάλμασι χαλκοῖς καὶ λιθίνοις κεκοσμήκασι

12. εἰ ἐπιδικάσαιτο τῷ κλήρῳ] fuſpicabar aliquando leg. eſſe εἰ μὴ ἐπιδικάσαιντο τῷ κλήρῳ. eique ſententiae latina mea accommodaui. vulgatam ſi tuebimur, haec erit eius ſententia, ſi quieſcentibus ipſis, hereditatem in iure petitam adipiſceretur.

13. ταῦτα] haec bona, quae Dicaeogenes nunc tenet, atque de quibus nunc controuerſia agitatur.

14. ἔλιπον bene habeat, an ſecus, haud definiam. Venit aliquando in mentem, aut ἐπέλιπον, aut ἔλῃγον eſſe leg.

15. ἀκροπόλει. ἃς] tolle punctum vna cum articulo ἃς. nam ἔτι δ' ἐν ἀκροπόλει non cohaeret cum praemiſſo ἀνέθεσαν, ſed cum inſequente κεκοσμήκασι τὸ ἱερόν.

16. πολλοῖς, ὡς ἀπ' ἰδίας κτήσεως] Sententia haec eſt; non multa quidem in ſe ſunt illa ſimulacra a noſtris maioribus in arce dedicata, ſi ſpectentur ad donaria publice ibi dedicata nomine reipublicae, quae

σασι τὸ ἱερόν [17]. αὐτοὶ δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολεμοῦντες ἀπέθανον. Δικαιογένης δὲ [18], ὁ Μενεξένου, τοῦ ἐμοῦ πάππου, πατὴρ, στρατηγῶν ὅτε ἡ ἐν Ἐλευσῖνι μάχη [19] ἐγένετο· Μενέξενος δ' ὁ ἐκείνου υἱὸς, 18. Φυλαρ-

vtique et plura numero et splendidiora sunt, vt etiam par atque consentaneum est; verumtamen, si spectentur, vt a priuatis et e re priuata dedicata, sunt sine dubio multa et magnifica.

17. τὸ ἱερόν] Mineruae vrbicae puta, in arce exstructum.

18. Δικαιογένης δὲ] imo vero Δ. μὲν.

19. ἐν Ἐλευσῖνι μάχη] videtur haec illa pugna esse, de qua Thucydides 1. 114. narrat. Sed audiamus Palmerium ad h. l. disputantem, cuius haec sunt verba. [De ea in Eleusine pugna, in qua Dicaeogenes dux fuit, nihil inuenio. Ex temporis ratione suspicor, vnam esse ex pugnis, quas narrat Diodorus libro vndecimo, factis inter Megarenses et eorum socios Athenienses, cum Corinthiis, qui de finibus cum Megarensibus litem habebant. Sed Myronidem ducem fuisse ait. At plures saepissime in eadem expeditione duces erant, et forte Dicaeogenes poterat fuisse vna cum Myronide dux copiarum. temporis spatium certe satis congruit. Nam quando Menexenus, eius filius, periit in Spartolo, quae pugna commissa est Epaminone archonte, anno 4. Ol. 87. bellum vero, de quo supra dixi, gestum Myronide duce, incidit in Bionem archontem anno tertio Olymp. 80. spatium intercedit annorum 29. inter mortem patris et filii, satis congruens rationi. Eleusis certe fuit in finibus Megarensium sita, et in itinere, quo itur Athenis Corinthum; et ideo locus etiam non abhorret a coniectura. Sed et forte in hoc loco fuit καύχησις Andocidis, qui auum suum στρατη-

Φυλαρχῶν τῆς Ὀλυσίας [20] ἐν Σπαρτώλῳ· Δικαιογένης δὲ ὁ Μενεξένου, τριηραρχῶν τῆς παράλου ἐν

γὸν vocat, qui tantum fuit ὑποστράτηγος. Haec ego velut in tenebris tentabundus. Si quis certiora docuerit, lubens amplectar.] Haec Palmerius.

20. Φυλαρχῶν τῆς Ὀλυζίας ἐν Σπαρτώλῳ] Quid hoc sit, fateor me ignorare. nulla fuit ὀλυζία φυλὴ Athenis. Si quae fuisset eius nominis in Spartolo, non habuisset phylarchum Athenienſem. est enim tribulis, non extranei, officium τὸ Φυλαρχεῖν. Incassum laborabit, quicunque hanc lectionem tueri contendet. Lege meo periculo τῆς Ὀλυνθίας ἐν Σπ. et interpunge post Φυλαρχῶν. Menexenus suae tribus ductor erat, et occubuit in pugna ad Spartolum, qui locus fuit in Olynthiorum ditione. De ea pugna, quae facta est ad Spartolum, non longe ab Olyntho, adi Thucydidem libro secundo, et procul dubio dabis manus nostrae emendationi. PALMERIVS.

Aliam viam inire si placet, gemina patet. altera, vt statuas, id quod tamen neque doceri potest, et a veri similitudine longe abest, fuisse Athenis Φυλὴν h. e. turmam equestrem (non tribum, nam de tribu ciuili prorsus hic ne cogitandum quidem est) ab Vlysse Ὀδυσσείαν dictam. altera, vt τῆς Ὀδρυσίας legatur. nam etsi Spartolus Odrysarum non fuit, sed Bottiaeorum, fieri tamen potuit, vt Isaeus locorum situs haud satis esset peritus, eoque Odrysiam cum Bottiaea commiscerit. Quicquid eius est, Φυλαρχῶν h. l. significat eum, qui praeest, non domi tribui, sed foris, h. e. in bello, turmae vel alae equestri. De στρατηγοῖς autem, quae paulo ante disputabat Palmerius, res dubio caret. Notum enim est vel pueris e Nepote, praeter summum exercitus ducem, adhuc alios fuisse Strategos item di-

Κνίδῳ· τὸν μὲν τούτου[21] οἶκον σὺ, ὦ Δικαιόγενες,
παραλαβὼν[22], κακῶς καὶ αἰσχρῶς διολώλεκας·
καὶ ἐξαργυρισάμενος, πενίαν ὀδύρῃ. πῦ ἀναλώσας; 21.
οὔτε γὰρ εἰς τὴν πόλιν, οὔτε εἰς τοὺς φίλους φανερὸς[23]
εἶ δαπανηθεὶς οὐδέν. οὐ μὴν οὐδὲ καθιπποτρόφη-
κας· οὐ γὰρ πώποτε ἐκτήσω ἵππον πλείονος ἄξιον
ἢ τριῶν μνῶν. οὔτε κατεζευγοτρόφηκας· ἐπεὶ οὐδὲ
ζεῦγος ἐκτήσω ὁρικὸν οὐδεπώποτε ἐπὶ τοσούτοις ἀ- 24.
γροῖς καὶ κτήμασιν. ἀλλ' οὐδ' ἐκ τῶν πολεμίων ἐλύ-
σω οὐδένα. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἀναθήματα, ἃ Μενέξενος
τριῶν ταλάντων ποιησάμενος, ἀπέθανε πρὶν ἀνα-
θεῖναι, εἰς τὴν ἀκρόπολιν κεκόμικας, ἀλλ' ἐν τοῖς
λιθουργείοις ἔτι κυλινδεῖται[25]. καὶ αὐτὸς μὲν ἠξίους 27.
κεκτῆ-

ctos, quibus imperium militare non esset nisi annuum, et quoties ipsis imperium prorogaretur, toties dicuntur στρατηγῆσαι. Sic Aeschines fratrem suum dicit ter, et annis quidem tribus continuis, strategatum gessisse.

21. τὸν μὲν τούτου] pro media voce malim μέντοι.

22. παραλαβὼν] subaudi κάλλιστα διακείμενον, vel tale quid.

23. φανερὸς] ita correxit H. Stephanus Aldinae φανερῶς.

24. δαπανηθεὶς] id est δαπανησάμενος. Notum est perfecta et aoristos primos passiuorum adscisci in subsidium mediorum, et pro perfectis et aor. 1. verbi medii promiscue vsurpari. Atqui δαπανᾶσθαι in medio perinde dicitur, atque δαπανᾶν in actiuo.

25. ἐν τοῖς λιθουργείοις ἔτι κυλινδεῖται] et puluere obsita, muscarumque stercoribus, aut coeno oblimata, sursum deorsum volutantur et detruncantur,

κεκτῆσθαι, ἃ σοι ἐδὲν προσῆκε χρήματα, τοῖς δὲ θεοῖς ἐκ ἀπέδωκας, ἃ ἐκείνων ἐγίγνετο ἀγάλματα. διὰ τί ἂν ἀξιώσεις σε τὸς δικασὰς ἀποψηφί-
30. σασθαι, ὦ Δικαιόγενες; πότερον, ὅτι πολλὰς λειτουργίας λελειτούργηκας τῇ πόλει; καὶ πολλὰ χρήματα δαπανήσας, σεμνοτέραν τὴν πόλιν τούτοις ἐποίησας; ἢ ὡς τριηραρχῶν πολλὰ κακὰ τὸς πολεμίους εἰργάσω, καὶ εἰσφορὰς δεομένη τῇ πατρίδι
33. εἰς τὸν πόλεμον εἰσενεγκών, μεγάλα ὠφέληκας; ἀλλ' ἐδέν σοι τούτων πέπρακται. ἀλλ' ὡς στρατιώτης ἀγαθός; ἀλλ' ἐκ ἐστράτευσαι, τοσούτου καὶ τοιούτου γενομένου πολέμου, εἰς ὃν Ὀλύνθιοι [26] μὲν καὶ νησιῶται [27] ὑπὲρ τῆσδε τῆς γῆς ἀποθνήσκουσι μαχό-
36. μενοι τοῖς πολεμίοις· σὺ δὲ, ὦ Δικαιόγενες, πολίτης ὤν, ἐκ ἐστράτευσαι. ἀλλ' ἴσως διὰ τὸς προγόνους [28]

 ἀξιώ-

quia tu mercedem a Menexeno conductam lapicidae nondum dependisti.

26. Ὀλύνθιοι] suspectum hoc nomen. Olynthios, qui semper Athenienſibus infesti fuissent, pro his occubuisse dimicantes aduersus Peloponnesios, vnde ipsi orti essent, id vero miror, neque memini vspiam legere.

27. καὶ νησιῶται] interponendus videtur articulus οἱ.

28. προγόνους] subaudi τὸς σὸς. Designat illum celeberrimum Harmodium. Apparet hinc Dicaeogenem hunc, tertium nobis dictum, ab Harmodio, illo tyranni Hipparchi percussore, genus duxisse, eoque cum actoribus cognatum non fuisse. Quid ergo, ait, hereditatem secundi poscebat? Filius ab eo adoptatus, et heres scriptus erat. Audio. Sed quid ita? si

ἀξιώσειε[29] μὲ πλέον ἔχειν, ὅτι τύραννον[30] ἀπέκτειναν. ἐγὼ δ' ἐκείνας μὲν ἐπαινῶ, σοὶ δὲ οὐδὲν ἡγοῦμαι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μετεῖναι. πρῶτον[31] μὲν εἵλε ἀντὶ τῆς ἐκείνων δόξης τὴν ἡμετέραν οὐσίαν κτήσασθαι· καὶ ἐβουλήθης μᾶλλον Δικαιογένης καλεῖσθαι υἱὸς ἢ Ἀρμοδίου· ὑπεριδὼν μὲν τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν, καταφρονήσας δὲ προεδριῶν καὶ ἀτελειῶν, αἳ[32] τοῖς ἐξ ἐκείνων γεγονόσι * δέδονται[33]. ἔτι δὲ ὁ Ἀριστογείτων ἐκεῖνος καὶ Ἁρμόδιος οὐ διὰ τὸ γένος ἐτιμήθησαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν, ἧς σοι οὐδὲν μέτεστιν, ὦ Δικαιόγενες. 39. 42.

secundum nullo modo cognationis attingebat? Videtur nempe Proxenus tertii Dicaeogenis pater, filiam primi in matrimonio habuisse, vnde natus tertius.

29. ἀξιώσειε] malim ἀξιώσεις in secunda persona. ob insequens σοὶ δὲ.

30. τύραννον] imo vero τὸν τύραννον. cum articulo. Hipparchum significat, Pisistrati filium.

31. πρῶτον] malim ὃς πρῶτον. aut πρῶτον μὲν γὰρ.

32. αἳ] sic dedi de meo, pro vulgari ἃ.

33. δέδονται] sic rursus de meo dedi, pro vulgari δέδοκται. cui Stephanus suffectum ibat δέδοται. Scil. ad ἃ respiciens, cuius vitium non suspicabatur.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΙΛΟΚΤΗΜΟΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὐκτήμονος υἱὸς Φιλοκτήμων τὸν τῆς ἑτέρας τῶν ἀδελφῶν καὶ Φανοστράτου υἱὸν Χαιρέστρατον ποιησάμενος κατὰ διαθήκας τὰς δοθείσας [1] παρὰ Χαιρέᾳ, τῷ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς ἀνδρὶ, ἐτελεύτησε ζῶντος ἔτι τοῦ πατρός· ὕστερον δὲ κἀκείνου ἀποθανόντος, ἔλαχεν ὁ Χαιρέστρατος τῷ κλήρῳ κατὰ τὸν νόμον. διαμαρτυρήσαντος

Tabula genealogica nominum praecipuorum in hac quinta Isaei oratione commemoratorum.

Euctemon Cephisiensis.

Philoctemon, super cuius hereditate contenditur.	Ergamenes	Hegemon	filia Chaereae nupta. vnde nata filia. p. 59. 25.	filia Phanostrato nupta,

Et filiarum quidem natu maior, Chaereae nupta, vidua tum erat, cum haec causa ageretur. Altera autem, minor natu, e Phanostrato peperit Chaerestratum, qui, vt filius Polyctemonis adoptatus, petit hereditatem Euctemonis, aui, contra puerum quendam, e scorto natum, qui se filium Euctemonis ferebat, idemque nomen vsurpabat.

1. In argumento orationis τὰς δοθείσας] imo vero τὰς τεθείσας vel κατατεθείσας *depositas*.

δὲ Ἀνδροκλέους μὴ εἶναι ἐπίδικον, ὄντος Ἀντιδώρου γνησίου παιδὸς Εὐκτήμονι, οἱ περὶ Χαιρέστρατον ἐπεσκήψαντο τῇ διαμαρτυρίᾳ, καὶ τοῦτον καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ νόθους γεγονέναι φάσκοντες. τὸν δὲ νόμον διαγορεύειν, νόθῳ καὶ νόθῃ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν. Ἡ φάσις σοχασμός. ἄδηλον γὰρ, εἰ ἐποίητε Φιλοκτήμονι Χαιρέστρατον υἱὸν ἑαυτῷ· καὶ πάλιν ἄδηλον, εἰ γνήσιοί εἰσιν οἱ περὶ Ἀντίδωρον.

++++++++++++++++++++++++++

Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες, πάντων εἰκειότατα χρῶμαι Φανοστράτῳ τε καὶ Χαιρεστράτῳ τούτῳ, τοὺς πολλὰς εἶμαι ὑμῶν εἰδέναι· τοῖς δὲ μὴ εἰδόσιν ἱκανὸν ἡγοῦμαι τεκμήριον. ὅτε γὰρ εἰς Σικελίαν ἐξέπλει τριηραρχῶν Μενέστρατος [2], διὰ τὸ πρότερον αὐτὸς ἐκπεπλευκέναι, προήδειν πάντας τοὺς ἐσομένους κινδύνους· ὅμως δὲ δεομένων τούτων καὶ συνεξέπλευσα [3]

καὶ

2. Μενέστρατος recte habeat, necne, haud definiam. Videri possit Φανόστρατος conuenire magis. Menestratus certe tota oratione nusquam deinceps commemoratur, neque eius apparet vllum cognationis cum hac gente vestigium, vt nescias quam ob rem mentio eius hic facta sit. Sin tamen nihilominus recte habeat, venias in suspicionem hunc Menestratum aut fratrem Phanostrati fuisse, aut potius patrem.

3. συνεξέπλευσα] num αὐτῷ solummodo est subaudiendum, vt actor dicat se cum Menestrato calamitates illius expeditionis participasse, an αὐτοῖς, vt vna secum et cum Menestrato, etiam Phanostratum et Chaerestratum complectatur. Eadem dubitatio etiam

καὶ συνεδυστύχησα, καὶ ἑάλωμεν εἰς τὰς πελμίας. ἄτοπον δὲ εἰ ἐκεῖνα μὲν, προδήλων ὄντων τῶν κινδύ-
18. νων, ὅμως, διὰ τὸ χρῆσθαι τούτοις, καὶ Φίλας νομίζειν, ὑπέμενον· νῦν δὲ μὴ ἐπειρώμην συνεισπεῖν ἐξ ὧν * ὑμεῖς τε τὰ εὔορκα [4] ψηφιεῖσθε, καὶ τούτοις τὰ δίκαια γενήσεται. δέομαι ἓν ὑμῶν συγγνώμην τε ἔχειν, καὶ μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι. ὁ γὰρ ἀγὼν
21. οὐ μικρὸς αὐτοῖς, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων. Φιλοκτήμων γὰρ ὁ Κηφισιεὺς Φίλος ἦν Χαιρεστράτῳ τούτῳ· δὸς δὲ [5] τὰ ἑαυτῷ, καὶ υἱὸν αὐτὸν ποιησάμενος, ἐτελεύτησε. λαχόντος δὲ τῷ Χαιρεστράτῳ, κατὰ τὸν νόμον, τῷ κλήρῳ, * ἐξὸν [6] ἀμφισβητῆσαι
24. Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ, καὶ εὐθυδικίαν εἰσελθόντα εἰς ὑμᾶς, εἰ φαίνοιτο δικαιότερα [7] λέγων, ἔχειν τὸν κλῆρον, διεμαρτύρησεν Ἀνδροκλῆς ἅτοσὶ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀποστερῶν τοῦτον τῆς ἀμφισ-

ad u. ἑάλωμεν occurrit. Caeterum ex h. l. conſtat hanc cauſam tenente bello Peloponneſiaco, haud multo poſt cladem in Sicilia acceptam, actam fuiſſe. Adſcripſerat Taylor pro latinitate ſua anglicobarbara. [Habetur haec oratio Olymp. 164. 1.]

4. ὑμεῖς τε τὰ εὔορκα] ſic collocaui, arbitratu meo, haec verba in vulgaribus libris ſic iacentia ὑμεῖς τά τε εὔορκα.

5. δοὺς δὲ] ſubaudi αὐτῷ.

6. ἐξὸν] ſic dedi de meo, pro vulgari ἐξῆν. *cum liceret.*

7. δικαιότερα] ſubaudi τῷ ἀντιδίκῳ aut τῶν ἀντιδικούντων.

βητήσεως, καὶ ὑμᾶς τῷ κυρίως γίνεσθαι ἔντινα [8]
δεῖ κληρονόμον κατασήσασθαι τῶν Φιλοκτήμονος· 27.
καὶ ἐν μιᾷ ψήφῳ καὶ ἑνὶ ἀγῶνι εἶεται ἀδελφὰς κα-
τασήσειν ἐκείνῳ [9] τὰς ἀδὲν προσήκοντας, καὶ τὸν
κλῆρον ἀνεπίδικον ἔξειν αὐτός· καὶ τῆς ἀδελφῆς [10]
τῆς ἐκείνε κύριος γενήσεσθαι, καὶ τὴν διαθήκην ἄ-
κυρον ποιήσειν. πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν ὄντων, ἃ δια- 30.
μεμαρτύρηκεν Ἀνδροκλῆς, ταῦτ' αὐτῷ πρῶτον [11]
ἐπιδείξω ὑμῖν ὡς διεθέτο, καὶ ἐποιήσατο υἱὸν τετο-
γὶ Χαιρέστρατον. ἐπειδὴ γὰρ τῷ Φιλοκτήμονι ἐκ μὲν
τῆς γυναικὸς, ἣ συνῴκει, ἐκ ἦν παιδίον ἀδὲν, πο-
λέμε δ' ὄντος ἐκινδύνευε, καὶ ἱππεὺς στρατευόμενος, 33.
καὶ τριήραρχος πολλάκις ἐκπλέων, ἔδοξεν αὐτῷ
διαθέσθαι τὰ αὑτε, μὴ ἔρημον καταλίπη τὸν οἶ-
κον, εἴ τι πάθοι· τῷ μὲν ἓν ἀδελφῷ αὐτῷ, * ὥπερ
ἐγενέσθην [12], ἄμφω ἄπαιδε ἐτελευτησάτην· ταῖν
δὲ ἀ-

8. *γενέσθαι ὄντινα*] tantundem est, atque si dixisset *γ. τῷ ὄντινα — διαγινώσκειν.*

9. *ἐκείνῳ*] Philoctemoni puta, ad quem etiam proximum *ἐκείνε* redit.

10. *ἀδελφῆς*] illam designat, quae cum olim penes Chaeream fuisset, iam vidua et prolis exsors erat. nam alterius maritus, Phanostratus, in viuis adhuc supererat.

11. *ταῦτ' αὐτῷ πρῶτον*] Taylor annotauerat, in Tophanis libro mediam vocem deletam fuisse. Tegit vlcus hoc emplastrum, non sanat. Conuenientius et a vero propius videtur *τῶν ἁπάντων πρῶτον*; *ante omnia primo loco.*

12. *ὥπερ ἐγενέσθην*] sic dedi de meo, pro vulgari

36. δὲ ἀδελφαῖν τῇ μὲν ἑτέρᾳ, ἣ ὁ Χαιρέας συνῴ-
κει, ἐκ ἣν ἄρρεν παιδίον, ἐδὲ ἐγένετο, πολλὰ ἔτη
συνοικέσῃ· ἐκ δὲ τῆς ἑτέρας, ἣ συνῴκει Φανόστρα-
τος ἑτοσὶ, ἦσην υἱὼ δύο. τέτων τὸν πρεσβύτερον
τετονὶ Χαιρέστρατον ἐποιήσατο υἱόν· καὶ ἔγραψεν
39. ἔτως ἐν διαθήκῃ, εἰ μὴ γένοιτο αὐτῷ παιδίον ἐκ τῆς
γυναικὸς, τέτον κληρονομεῖν τῶν ἑαυτέ. καὶ τὴν
διαθήκην κατέθετο * παρὰ [14] τῷ κηδεστῇ Χαιρέᾳ,
τῷ τὴν ἑτέραν αὐτέ ἀδελφὴν ἔχοντι. καὶ ὑμῖν ἥτε
διαθήκη αὕτη ἀναγνωσθήσεται, καὶ οἱ παραγενό-
42. μενοι μαρτυρήσεσι. καί μοι ἀνάγνωθι. ΔΙΑΘΗ-
ΚΗ. Ὡς μὲν [15] διέθετο, καὶ ἐφ' οἷς ἐποιήσατο
υἱὸν τέτον, ἀκηκόατε· ὡς δ' ἔξὸν αὐτῷ ταῦτ' ἔπρα-
ξεν (ὅθεν δικαιότατα ἡγέμαι τὰ [16] τοιαῦτ' εἶναι
μανθά-

ὥσπερ ἐγ. et praeterea interpungendi rationem, quae in vulgatis inconcinna est, emendaui. Accipi debet ac si αὐτῷ transpositum esset, et sic legeretur ἀδελφῷ, ὥπερ αὐτῷ ἐγενέσθην. *duo fratres, qui ipsi fuerant.* Taylor in Tophanis libro repererat οἵπερ ἐγ.

14. παρὰ] sic dedi de meo, pro vulgari περὶ. nemini non notum est, qui vel leuiter codices graecos manuscriptos tractauerit, duas has praepositiones eadem sigla exarari. vnde creberrimi errores in libros typis excusos permanarunt.

15. ὡς μὲν] malim ὡς μὲν οὖν.

16. δικαιότατα ἡγοῦμαι —] dubium est, vtrum δικαιότατον legendum sit, an seruandum δικαιότατα. rursus, hoc si seruetur, dubitare licet, vtrum adiectiuum sit, an aduerbiale pro δικαιοτάτως. Si adie-

μανθάνειν) τοῦτον ὑμῖν αὐτὸν [17] παρέξομαι τὸν νόμον. καί μοι ἀνάγνωθι. ΝΟΜΟΣ. Οὗτοσὶ ὁ 57. 1.
νόμος, ὦ ἄνδρες, κοινὸς ἅπασι κεῖται, ἐξεῖναι τὰ ἑαυτῶ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ παῖδες ὦσι γνήσιοι ἄρρενες· ἐὰν μὴ ἄρα μανεὶς, ἢ ὑπὸ γήρως, ἢ δι' ἄλλο 3.
τι τῶν ἐκ τῶν νόμων [18] παρανοῶν διαθῆται. ὅτι δ' ἐξενὶ τούτων ἔσχος ἦν Φιλοκτήμων, βραχέα εἰπὼν δηλώσω ὑμῖν. ὅστις γὰρ καὶ ἕως ἔζη τοιοῦτον πολίτην ἑαυτὸν παρεῖχεν, ὥστε, διὰ τὸ ὑφ' ὑμῶν τι-
μᾶσθαι,

Etiuum est, necesse est arbitrari, post τὰ τοιαῦτα deesse ὄντα. vt constructio sit ὅθεν ἡγοῦμαι εἶναι μανθάνειν [id est πάντας δύνασθαι μανθάνειν] τὰ τοιαῦτα ὄντα δικαιότατα. id est ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐστὶ δικαιότατα *vnde mea sententia discere est*, [vel *licet*,] *eiusmodi*, [cuiusmodi scil. Philoctemonis coepta et acta sunt hac in causa,] *esse aequissima*. et hanc rationem in latinis meis expressi. Sin autem δικαιότατα aduerbiale est, significans, *rectissime*, *optime*, *certissime*, tum erit construendum hoc modo. ὅθεν τὰ τοιαῦτα μανθάνειν ἡγοῦμαι εἶναι δικαιότατα *vnde mea sententia talia discere datum est quam certissime atque rectissime. talia*; id est rationes et iura testamentaria. Dixisset vtique planius Isaeus, si hunc ad modum placuisset ei efferre. ὅθεν ἧττον ἡγοῦμαι εἶναι τὰ τοιαῦτα μανθάνειν σαφέστατα καὶ ἀκριβέστατα. (aduerbialiter.)

17. αὐτὸν] non sententiam modo et vim legis, verbis meis adumbratam, sed ipsa quoque verba legis, vt in codice iuris Attici iacent.

18. τῶν ἐκ τῶν νόμων] subaudi πᾶσι γνωρίμων. malim tamen τῶν ἐν τῷ νόμῳ. scil. γεγραμμένων. *et reliqua, quae in hac lege nominatim indicata et enumerata sunt.*

6. μᾶσθαι, ἄρχειν ἀξιῶσθαι, καὶ ἐτελεύτησε μαχόμενος τοῖς πολεμίοις· πῶς ἄν τις τοῦτον τολμήσειεν εἰπεῖν ὡς οὐκ εὖ ἐφρόνει; ὅτι μὲν ἦν διάθετο καὶ ἐποιήσατο εὖ φρονῶν, ἐξὸν αὐτῷ, ἀποδέδεικται ὑμῖν. ὥστε κατὰ μὲν τοῦτο ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς [19]
9. Ἀνδροκλῆς ἀποδέδεικται. ἐπειδὴ δὲ προσδιεμεμαρτύρηκεν ὡς υἱὸν εἶναι [20] γνήσιον Εὐκτήμονος τοῦτον [21], καὶ ταῦτ' ἀποδείξω ψευδῆ ὄντα. Εὐκτήμονι γάρ, ὦ ἄνδρες, τῷ Φιλοκτήμονος πατρὶ, τὰς μὲν ὄντως γενομένας παῖδας Φιλοκτήμονα καὶ Ἐργαμέ-
12. νην καὶ Ἡγέμονα, καὶ δύο θυγατέρας, καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν, ἣν ἔγημεν ὁ Εὐκτήμων, Μιξιάδου Κηφισιέως θυγατέρα, πάντες οἱ προσήκοντες ἴσασι, καὶ οἱ φράτορες, καὶ τῶν δημοτῶν οἱ πολλοί· καὶ

19. μεμαρτυρηκὼς] indiligentius dictum, pro διαμεμαρτ. Non enim μαρτυρίαν dixerat Androcles, sed Chaerestrato hereditatem petenti opposuerat διαμαρτυρίαν h. e. obnuntiationem et protestationem, affirmantem, illam, quae petatur, hereditatem non esse vacuam, neque petitioni aut controuersiae obnoxiam. Verum, id quod iam supra admonui, oratores attici discrimen horum verborum non sanctissime obseruant.

20. ὡς υἱὸν εἶναι] Noui Diodorum Siculum solere ὡς cum infinitiuis copulare. verum eius est alia ratio atque oratorum atticorum. Trita haec et familiaris homini Siculo si fuit, non eo etiam Attico est imputanda et obtrudenda inuito. Sine dubio aut delendum est ὡς, aut leg. ὡς εἶδεν υἱὸν εἶναι.

21. Εὐκτήμονος τοῦτον] sine dubio interponendum est Εὐκτήμονα nam patri praetenso filius erat cognominis, vt e. p. 58, 28. constat.

καὶ μαρτυρήσουσιν ὑμῖν. ὅτι δ' ὐδ' ἄλλην τινὰ ἔγημε γυναῖκα, ἐξ ἧς τινος οἵδε [22] αὐτῷ ἐγένοντο, οὐ- 15.
δεὶς τοπαράπαν οἶδεν, ὐδ' ἤκουσε πώποτε ζῶντος Εὐκτήμονος. καίτοι τέτους εἰκὸς πιστοτάτους εἶναι νομίζειν μάρτυρας. τὸς γὰρ οἰκείους εἰδέναι προσήκει τὰ τοιαῦτα. καίμοι τέτους κάλει πρῶτον, καὶ τὰς μαρτυρίας [23] ἀνάγνωθι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ [24]. Ἔ- 18.
τι τοίνυν καὶ τὸς ἀντιδίκους ἐπιδείξω ἔργῳ ὑμῖν [25] ταῦτα μεμαρτυρηκότας. ὅτε γὰρ αἱ ἀνακρίσεις ἦσαν πρὸς τῷ ἄρχοντι, καὶ ὅτοι [26] παρακατέβαλον, ὡς ὑπὲρ [27] γνησίων τῶνδ' [28] Εὐκτήμονος ὄντων,

22. οἵδε] Euctemon puta ſubditicius, e ſcorto quaeſitus, cum fratre, quorum cauſam ſe agere ſimulans Androcles, reapſe ſibi quaerebat Euctemonis ſenioris hereditatem. Neque obſtat, quod orator modo vnum filium Euctemonis e ſcorto ſuſceptum commemorat, modo duos. Nam natu maximus ſolus ab eo ſe adſcitum, pro filio agnitum, et heredem ſcriptum ferebat; eoque cauſa illius ſolius, aut praecipue, hic agitur. alter frater acceſſionis loco eſt.

23. τὰς μαρτυρίας] id eſt τὰς τέτων μαρτ.

24. μάρτυρες] num μαρτυρίαι? ſed bene habet. nam tametſi teſtimonia a ſcriba recitarentur, ipſi tamen teſtes adeſſe, et recitata ore ſuo confirmare debebant, vt vera et conſcientiae ſuae conſentanea.

25. ὑμῖν bene ſi habet, referri debet ad ἐπιδείξω. Alias legi malim ἡμῖν ταὐτὰ *eadem nobiſcum.*

26. ὅτοι] Androcles, et ſoror eius, et liberi ſpurii ex ea nati, pro liberis Euctemonis ſenioris venditati, cum reliquis eorum aduocatis.

27. ὡς ὑπὲρ γνησίων] bene habet haec lectio.

21. των, ἐρωτώμενοι ὑφ' ἡμῶν [29] τίς εἴη αὐτῶν μήτηρ, καὶ ὅτου θυγάτηρ, οὐκ εἶχον ἀποδεῖξαι, διαμαρτυρομένων ἡμῶν, καὶ τοῦ ἄρχοντος κελεύοντος ἀποκρίνασθαι κατὰ τὸν νόμον [30], ὦ ἄνδρες· ἀμφισβητῶν μὲν ὡς ὑπὲρ γνησίων καὶ διαμαρτυρεῖν, μητέ-
24. ρα δὲ, ἥ τις ἦν, μὴ ἔχειν ἀποδεῖξαι, μηδὲ προσήκοντα αὐτοῖς [31] μηδένα. ἀλλὰ τότε μὲν Λημνίαν [32] σκηψά-

Aliud agebat H. Stephanus autumans ὥσπερ γν. leg. esse.

28. τῶνδε] sunt illi duo fratres, quos Androcles pro liberis Euctemonis e secunda vxore natis venditabat, actore negante legitime natos esse.

29. ὑφ' ἡμῶν] ita dedi de meo, pro vulgari ὑφ' ὑμῶν. nam qui tum causae iudices sedebant, non iidem antea quoque examini interfuerant, sed solus Archon seu Astynomus, interrogauerat, vel aduersarii coram eo mutuo sese interrogauerant atque respondebant. v. versu 28. ἐρομένων δὲ ἡμῶν.

30. κατὰ τὸν νόμον, ὦ ἄνδρες] Hiulcam sententiam quodammodo sic sarcias κατὰ τὸν νόμον. καίτοι πῶς εἴη κατὰ τὸν νόμον, ὦ ἄνδρες. *secundam legem*, vel *ex praescripto legis*. *Atqui, secundum legem qui sit, o viri* —? vel sic. κατὰ τὸν νόμον. Καίτοι πῶς οὐκ εἴη παράνομον, ὦ ἄνδρες. Taylor in libro Tophanis ad κατὰ τὸν νόμον adscriptum repererat δεινόν.

31. αὐτοῖς] illis puta fictitiis et praetensis Euctemonis liberis. Malim tamen αὐτῆς legi. nam προσήκων τινὸς perinde vsurpatur, atque πρ τινί. vt ad solam mulierem, istorum matrem, referatur.

32. λημνίαν σκεψάμενον] verba haec Palmerius reddidit in Exercit. p. 671. *Lemniam defendens*. isthique interpretationi hanc annotationem adiunxit. [subintellige βελήν. id est audax et omnino praeceps consilium

σκηψάμενοι [33] ταύτην ἀναβολὴν ἐποιήσαντο· τὸ δ' ὕστερον ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρισιν, πρὶν καί τινα ἐρέσθαι, εὐθὺς ἔλεγον, ὅτι Καλλίππη μήτηρ αὕτη εἴη, Πιστοξένου θυγάτηρ· ὡς ἐξαρκέσον, εἰ ὄνομα 27.
μόνον πορίσαιντο τὸν Πιστόξενον. ἐρομένων δ' ἡμῶν ὅστις εἴη, καὶ εἰ ζῇ ἢ μὴ, ἐν Σικελίᾳ ἔφασαν ἀποθανεῖν στρατευόμενον, καταλιπόντα ταύτην τὴν θυγατέρα παρὰ τῷ Εὐκτήμονι· ἐξ ἐπιτροπευομένης δὲ τούτω [34] γενέσθαι. πρᾶγμα πράττοντες ἀναι- 30.
δείᾳ

cepit. Omnibus notum est, quid sint λήμνια κακὰ et λημνία δίκη ex Suida.] Mallem haec a Palmerio scripta non fuisse. Exciderunt enim ei, vt nobis talia multa solent, aliud agenti, aliena hoc loco, eoque ipso indigna. Melius rem tetigit, quisquis fuit, qui, referente Tayloro, in libro Tophanis haec verba adscripsit [*Lemniam esse praetendens.*] Notae sunt e fabulis Terentii mulieres Athenis commorantes, Andriae, Lemniae, aliisque ex insulis oriundae.

33. σκεψάμενον] πότερον σκεψάμενος. μᾶλλον δὲ σκηψάμενος. H. STEPHANVS. in margine. Pari modo annotator in libro Tophanis dederat σκηψάμενος. ex parte recte. Nam σκήπτεσθαι *praetendere* locum hic habet, nullum σκέπτεσθαι *considerare*. Ego vero vulgari σκεψάμενον suffeci pluralem σκηψάμενοι, et pari modo ἐποιήσαντο in continenti dedi, pro vulgari ἐποιήσατο.

34. τούτω] sic, sine iota subscripto, dedi, in numero duali, pro vulgari τούτῳ, in datiuo singulari. quem si ponere h. l. voluisset orator, debuisset αὐτῷ vel ἐκείνῳ vsurpare, non τούτῳ. nam οὗτος non nisi de superstitibus et praesentibus potest vsurpari. Atqui Euctemon senior dudum viuis excesserat. Foret vti-

δειας ὑπερβάλλον, καὶ ἀδὲ γενόμενον, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἀποφαινῶ ἐκ τούτων * πρώτων [35], ὧν αὐτοὶ ἀπεκρίναντο. τῇ μὲν γὰρ στρατιᾷ, ἀφ' ἧ ἐξέπλευσεν [36] εἰς Σικελίαν, ἤδη ἔτη δύο καὶ πεντήκοντα ἔτη, ἀπὸ

33. Ἀριμνήστου [37] ἄρχοντος· τῷ δὲ πρεσβυτέρῳ τούτων, ὃν [38] φασιν ἐκ τῆς Καλλίππης καὶ τοῦ Εὐκτήμονος εἶναι,

que plenius et planius dictum, ἐξ ἐπιτροπευομένης δὲ αὐτῷ τοῦτο γενέσθαι. auum, Euctemonem seniorem, hos ex hac muliere procreasse, tum temporis, cum tutor eius esset, et ipsa pupilla tutelae eius commissa. Duos fuisse fratres, qui se hac e muliere et Euctemone natos ferrent, constat e p. 58. 28. vbi legitur τὸν πρεσβύτερον τοῖν παίδοιν. Pro γενέσθαι reperit Taylor in libro Tophanis γυναῖκα.

35. πρώτων] sic dedi de meo, pro vulgari πρῶτον.

36. ἐξέπλευσεν] non praetensus ille et ficticius Pistoxenus, sed ἡ στρατιά, exercitus Athenienſium, modo dictus.

37. Ἀριμνήστου] Ex hoc loco colligitur hanc causam actam fuisse Chione vel Timocrate Archonte circa Olymp. 104. Nam Arimnestus Archon fuit Ol. 91. vnde sequitur, si annos completos intelligit, hoc iudicium factum fuisse Timocrate Archonte Olymp. 104. 1. Si vero quinquagesimum secundum annum currentem et affectum tantum intelligit, Chione Archonte Ol. 103. 4. PALMERIVS.

Corsinius Fast. Att. 3. p. 247. ad Olymp 91. 1. contendit hunc Aristomnestum esse, non Arimnestum. Verum Lysias quoque et Hesychius et Scholiastes Aristophanis hunc Archontem ita appellant, vt Isaeus, ex fide librorum vulgarium, h. l. fecit.

38. ὃν] imo vero οἷν in duali, aut ὧν. *seniori horum liberorum, quos aiunt.* —

εἶναι. ἔπωυπὲρ εἴκοσιν ἔτη. [ἀπὸ Ἀριμνήσε ἄρχοντος] ἀφελόντα ἂν * ταῦτα [39] ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ, ὑπολείπεται πλείω ἢ τριάκοντα ἔτη. ὥστε ἔτ' ἐπιτροπεύεσθαι προσήκει τὴν Καλλίππην ἔτι, τρια 36.
κοντέτίν γε ἔσαν, ἔτε ἀνέκδοτον [40] καὶ ἄπαιδα εἶναι· ἀλλὰ πάνυ πάλαι συνοικεῖν, ἢ ἐγγυηθεῖσαν κατὰ νόμον, ἢ ἐπιδικασθεῖσαν. ἔτι δὲ καὶ γινώσκεσθαι αὐτὴν ὑπὸ τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων ἀναγκαῖον

ἦν,

39. ταῦτα] sic dedi de meo, (ne de vncis, superfluorum nota, commemorem) pro vulgari πάντα Hos viginti annos si de summa illorum quinquaginta duum annorum deducis, qui a tempore susceptae in Siciliam expeditionis inde ad hoc diei effluxerunt, remanent anni triginta atque duo. Quod si ergo sumis, praetensam hanc Callippen, liberorum Euctemoni subiectorum matrem, anniculam aut bimulam tum fuisse, cum pater eius, cum classe nostra in Siciliam discedens, eam in Euctemonis tutela relinqueret; necesse est, vt annum aetatis tertium aut quartum a trigesimo ageret, cum filium natu maximum ex Euctemone pareret, si peperit, id quod aiunt aduersarii nostri. Aut si sumis decennem tum fuisse, patre in Siciliam proficiscente, peperit annos nata quatuor et quadraginta. Atqui mulier ad tantam aetatis enormitatem in tutela non manet. Ergo mentiuntur, et inconsentaneum atque commentitium est, quod de ea iactant, in pupillatu ex Euctemone grauida facta. Etiam Taylor in libro Tophanis ταῦτα reperit.

40. ἔτ' ἀνέκδοτον] subaudi τότε, vel τοσοῦτον χρόνον. neque mansisse per tempus tam longinquum innuptam, sine marito, e quo prolem honestis et legitimis modis procrearet.

39. ἦν, καὶ ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, εἴπερ γε συνῴκησεν ἐκεί-
νῳ, ἢ διητήθη τοσοῦτον χρόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ. τὰ γὰρ
τοιαῦτα οὐκ εἰς τὴν ἀνάκρισιν μόνον δεῖ πορίζεσθαι
ὀνόματα, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ γεγονότα φαίνεσθαι,
καὶ ὑπὸ τῶν προσηκόντων καταμαρτυρεῖσθαι. ἀπο-
42. δοῦξαι τοίνυν ἡμῶν κελευόντων, ὅστις οἶδε τῶν Εὐ-
κτήμονος οἰκείων ἢ συνοικήσασαν ἐκείνῳ τινὰ [41]
Καλλίππην, ἢ ἐπιτροπευομένην, καὶ παρὰ τῶν ὄν-
των [42] θεραπόντων τὸν ἔλεγχον ποιεῖσθαι· ἢ, εἴ

41. τινα Καλλίππην, ἢ ἐπιτροπευομένην] sic dedi de meo, pro vulgari τινα ἢ τὴν Καλλίππην ἐπιτροπευομένην. Ecquis enim non cernit, ista duo insititia vocabula ἢ τὴν nata esse e variante lectione. Superscripserat lector aliquis diligentior super τινα istud ἢ τὴν, significare volens, loco vocabuli τινα, aliis in libris legi τὴν. Aliis postmodum ab istius mente aberrantibus, eamque haud assequentibus, horum per errorem factum est, vt ἢ τὴν in textum immigraret. Sed praestat τινα, quam τὴν. Solent enim graeci τινα vsurpare, cum obscuritatem hominis, aut suum eius contemptum, indicare volunt. Possit quoque locus sic fingi primitus exaratus esse. συνοικήσασαν ἐκείνῳ τινα, ἢ καὶ παρ' αὐτῷ διαιτωμένην, Καλλίππην ἐπιτροπευομένην. nouit Callippam quandam domi Euctemonis fuisse pro legitima vxore, vel etiam solummodo ibi commoratam, quippe quae pupilla eius esset.

42. τῶν ὄντων] id est τῶν ἔτι περιόντων. ab illis mancipiis, si quae adhuc in viuis supereſſent. multos enim eorum consentaneum erat interea temporis, intra tot annorum spatium, viuis excessisse.

τις τῶν παρ' αὐτοῖς οἰκετῶν [43] φάσκει [44] ταῦτα εἰδέναι, ἡμῖν παραδῶναι [45], ἔτε λαβεῖν ἠθέλησαν. 58. 1. καί μοι λάβε τὴν τ' ἀπόκρισιν αὐτῶν, καὶ τὰς ἡμετέρας μαρτυρίας [46] καὶ προκλήσεις. ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ, καὶ ΜΑΡΤΥΡΙΑ, καὶ ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ [47]. Οὗτοι μὲν τοίνυν τοιοῦτο πρᾶγμα ἔφυγον. ἐγὼ δ' ὑμῖν ἐπιδείξω καὶ ὅθεν εἰσὶ [48], καὶ οἵτινες αὐτοὶ

43. τῶν παρ' αὐτοῖς οἰκετῶν] seruorum, qui penes ipsos, in ipsorum potestate essent, Androclis puta, et Callippes, et huius liberorum.

44. φάσκει] num φάσκοι. sed parum refert.

45. παραδῶναι, ἔτε λαβεῖν] itera ἔτε et παραδῶναι ad hunc modum, παραδῶναι, [quod pendet e praemissis κελευόντων ἡμῶν] ἔτε παραδῶναι, ἔτε λαβεῖν — nobis flagitantibus, vt — traderent, neque suos seruos nobis tradere ad quaesitionem, neque nostros a nobis accipere voluerunt. Idem in schedis Taylori quoque reperi e libro Tophanis annotatum.

46. τὰς ἡμετέρας μαρτυρίας] Bene hoc habeat, nec ne, pro certo haud dixerim. Si prius, videtur accipi debere pro τὰς τῶν φίλων μαρτυρίας, τῶν ἡμῖν μαρτυρησάντων amicorum et necessariorum testimonia, qui pro nobis dicentes confirmarunt, eiusmodi Callippen nullam sibi notam esse. Sin autem vitiosa est ista lectio, malim διαμαρτυρίας. et paulo post in titulo διαμαρτυρίαι (in numero plurali.) Posteriorem hanc rationem in latinis expressi. Nihilominus tamen adhuc dubito num rem acu tetigerim.

47. μαρτυρίαι καὶ πρόκλησις] modo praemissa pluralem potius numerum subiiciunt, μαρτυρίαι (vel, si mauis διαμαρτυρίαι) et προκλήσεις.

48. εἰσὶ] Callippe puta praetensa, eiusque liberi.

αὐτὲς [49] γνησίας διεμαρτύρησαν εἶναι, καὶ κληρονόμες ζητῆσι κατασῆσαι τῶν Εὐκτήμονος. ἴσως μέν
6. ἐσιν ἀφειδὲς [50] Φανοστράτω, ὦ ἄνδρες, τὰς Εὐκτήμονος συμφορὰς φανερὰς καθεστάναι· ὀλίγα δ' [51]
ἀναγκαῖον ἐηθῆναι, ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλήθειαν εἰδότες,
ῥᾷον τὰ δίκαια ψηφίσησθε. Εὐκτήμων μὲν γὰρ ἐβίω
ἔτη ἓξ καὶ ἐννενήκοντα. τότε δὲ τῷ χρόνῳ τὸν μὲν
9. πλεῖσον ἐδόκει εἶναι εὐδαίμων· (καὶ γὰρ ἡσία ἦν ἐκ
ὀλίγη αὐτῷ, καὶ παῖδες, καὶ γυνὴ, καὶ τἄλλα ἐπιεικῶς εὐτύχει·) ἐπὶ γήρως δὲ αὐτῷ συμφορὰ ἐγένετο ἡ μικρὰ, ἣ ἐκείνε πᾶσαν τὴν οἰκίαν ἐλυμήνατο·
καὶ χρήματα πολλὰ διώλεσε, καὶ αὐτὸν τοῖς οἰκειο-
12. τάτοις εἰς διαφορὰν κατέστησεν. ὅθεν δὲ καὶ ὅπως

I 3 ταῦτ'

49. *οἵτινες αὐτὲς*] non culpo. concinnius tamen, mihi quidem, videtur ſic legi. *οἵτινες*, [ſubaudi a communi *εἰσὶν*,] *οἱ* [in articulo poſtpoſitiuo] *αὐτὲς*. et quinam ſint hi, qui in *διαμαρτυρίᾳ*, ſeu obnuntiationis formula, per quam obnuntiationem nos ab hereditatis petitione excluſum ierunt, confirmarint hos liberos Euctemonis genuinos eſſe. Tametſi vnus ſolummodo Androcles id feciſſet, h. e. *διαμαρτυρίαν* interpoſuiſſet, orator tamen nihilominus velut de pluribus loquitur, quia eiusmodi cauſarum forenſium actores ſemper aduocatos numero plures ſecum habebant.

50. *ἀφειδὲς*] Taylor e libro Tophanis h. l. retulerat *ἀφιλὲς*. Ego iam dudum ante, quam mihi ſchedarum Tayloricarum vſura contingeret, ſuſpicatus fueram de *ἀπροσφιλὲς*. *forte iucundum Phanoſtrato non eſt.*

51. *ὀλίγα δὲ*] ſubaudi *αὐτῶν μέρη* exiguam quandam partem harum Euctemonis ſenioris calamitatum.

ταῦτ' ἐγένετο, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων δηλώσω. ἀπελευθέρα ἦν αὐτῆ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐναυκλήρει συνοικίαν ἐν Πειραιεῖ αὐτῆ, καὶ παιδίσκας ἔτρεφε. τούτων μίαν ἐκτήσατο, ἣ ἔνομα ἦν Ἀλκή, ἣν καὶ ὑμῶν οἶμαι πολλοὺς εἰδέναι. αὕτη δὲ ἡ Ἀλκὴ ὠνηθεῖσα, πολλὰ μὲν ἔτη καθῆστο ἐν οἰκήματι, ἤδη δὲ πρεσβυτέρα οὖσα, ἀπὸ μὲν τοῦ οἰκήματος ἀνίσταται, διαιτωμένη δὲ αὐτὴ ἐν τῇ συνοικίᾳ συνῆν ἄνθρωπος ἀπελεύθερος, Δίων ὄνομα αὐτῷ, ἐξ οὗ ἔφη ἐκείνη τούτους γεγονέναι· καὶ ἐθρεψεν αὐτοὺς ὁ Δίων, ὡς ὄντας ἑαυτοῦ. χρόνῳ δὲ ὕστερον ὁ μὲν Δίων ζημίαν εἰργασμένος [52], καὶ δείσας ὑπὲρ αὐτοῦ, ὑπεξεχώρησεν εἰς Σικυῶνα· τὴν δ' ἄνθρωπον ταύτην, τὴν Ἀλκήν, καθίστησιν Εὐκτήμων ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐν Κεραμεικῷ συνοικίας, τῆς παρὰ τὴν πυλίδα, ἣ ὁ οἶνος ὤνιος. κατοικισθεῖσα δ' ἐνταυθοῖ πολλῶν καὶ κακῶν ἤρξεν, ὦ ἄνδρες. φοιτῶν γὰρ ὁ Εὐκτήμων ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον [53] ἑκάστοτε, τὰ πολλὰ διέτριβεν

15. 18. 21.

52. ζημίαν εἰργασμένος] dubito quid significet, vtrum, *quia maleficium aliquod commisisset, eoque noxiam alicui dedisset*, an, *quia a iudicibus ob datam noxiam mulctae pecuniariae condemnatus esset.*

53. ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον] ad tollendam mercedem menstruam incolatus. Siue mulier illa hanc mercedem nomine suo pro vniuersa insula dependeret, quod eam conduxisset, periculumque conductionis ipsa ferret [*Sie hatte ihm das ganze Haus überhaupt abgemiethet, und stand selber für den Zins, und vermiethete wiederum die Zimmer oder Wohnungen an andere Leute, und nahm diese Hausmiethe für sich selber ein*] siue solummodo ab

τριβεν ἐν τῇ συνοικίᾳ· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐσιτεῖτο μετὰ
24. τῆς ἀνθρώπου, καταλιπὼν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ
τοὺς παῖδας, καὶ τὴν οἰκίαν, ἣν ᾤκει. χαλεπῶς δὲ
Φερένης τῆς γυναικὸς, καὶ τῶν υἱέων, ἐχ ὅπως
ἐπαύσατο, ἀλλὰ τελευτῶν παντελῶς διητᾶτο ἐκεῖ·
καὶ ἕτω διετέθη εἶθ' ὑπὸ Φαρμάκων, εἶθ' ὑπὸ νό-
27. σε, εἶθ' ὑπ' ἄλλε τινὸς, ὥστε ἐπείσθη ὑπ' αὐτῆς
τὸν πρεσβύτερον τοῖν παίδοιν εἰσαγαγεῖν εἰς τοὺς
Φράτορας ἐπὶ τῷ αὐτῷ ὀνόματι. ἐπειδὴ δὲ ἔδ' * ἔ-
τως [54] αὐτῷ Φιλοκτήμων συνεχώρει, ἔθ' οἱ Φράτορες
30. συνεδέξαντο [55], ἀλλ' ἀπηνέχθη τὸ κέριον [56], ὀργι-

 ζόμενος

incolis insulae mercedem inquilinatus exigeret, collectamque mense quoque euoluto domino insulae deponderet. *Sie sass nur auf Rechnung drinne, als Verwalterinn, und Zinseinnehmerinn.*

54. ἐδ' ἔτως] sic dedi de meo, pro vulgari ἔθ' ἔτος.

55. συνεδέξαντο] imo vero ἀνεδέξαντο.

56. ἀπηνέχθη τὸ κέριον] Palmerius sic interpretatus, *sed puer ablatus fuit*, hanc adscripsit h. l. annotationem [Haec vox κέριον raro occurrit. fuit autem, vt ex hoc loco coniicio, codex seu liber publicus τῶν Φυλετῶν καὶ Φρατόρων, vbi inscribebantur nomina adolescentium, qui in quaque familia ex legitimo matrimonio nati, a patre vel aliis cognatis, consentientibus et approbantibus ex eadem gente propinquis, in album τῶν Φρατόρων inferebantur. Nomen factum e κέρος et κέρη, quae adolescentulum et adolescentulam, puerum et puellam significant. Lycurgus rhetor infra alium codicem τὸ ληξιαρχικὸν vocat, quod est iuuenum epheborum, qui inter viros censendi erant, et eos, qui iam ad functiones publicas petendas admit-

ζόμενος ὁ Εὐκτήμων τῷ υἱεῖ, καὶ ἐπηρεάζειν βυλόμενος, ἐγγυᾶται γυναῖκα Δημοκράτες τῆ Ἀφιδναίᾳ [57] ἀδελφὴν, ὡς ἐκ ταύτης παῖδας ἀποφανῶν καὶ εἰσποιήσων εἰς τὸν οἶκον, εἰ μὴ συγχωρεῖη τῆτον [ἐὰν] εἰσαχθῆναι [58]. εἰδότες δ' οἱ ἀναγκαῖοι, ὅτι ἐξ ἐκείνε μὲν ἐκ ἂν ἔτι γένοιντο παῖδες, ταύ- 33.
τὴν τὴν ἡλικίαν ἔχοντος, φανήσοντο δ' ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ, καὶ ἐκ τύτων ἔσοιντο ἔτι μείζες διαφοραὶ, ἔπειθον, ὦ ἄνδρες, τὸν Φιλοκτήμονα ἐᾶσαι εἰσαγαγεῖν τῆτον τὸν παῖδα ἐφ' οἷς ἐζήτει ὁ Εὐκτήμων, χωρίον ἐνδόντα. καὶ ὁ Φιλοκτήμων αἰσχυνόμενος 36.
μὲν ἐπὶ τῇ τῆ πατρὸς ἀνοίᾳ, ἀπορῶν δ' ὅ, τι χρήσαιτο τῷ παρόντι κακῷ, ἐκ ἀντέλεγεν ἐδέν. ὁμολογηθέντων δὲ τύτων, καὶ εἰσαχθέντος τῆ παιδὸς,

tebantur, ἀπὸ τῆ λαγχάνειν τὰς ἀρχὰς, *ab eo, quod magistratus sorticbantur.*] Poterant haec omnia potius non scripta manere, aut in spongiam incumbere, partim aliena ab h. l. pleraque falsa. Melius h. l. exposuit H Valesius ad Harpocr. p. 124. e Polluce et Schol. Aristoph., vnde constat, κύριον, vel potius κύρειον, fuisse sacrum, vel victimam, oblatam pro adolescente in album phratorum inferendo. Quid Scaliger in mente habuerit, κύριον adscribens, ipse quisque arbitrator. Mihi non liquet, praeterquam hoc vnum, falsum eum fuisse.

57. ἀφιδναίᾳ] sic correxi secundum H. Steph. pro vulgari ἀφνιδαίου.

58. συγχωρεῖη τοῦτον ἐὰν εἰσαχθῆναι] penultimam vocem, vt vitiosam, quae procul dubio est, vncis inclusi. Aut prorsus amputanda, aut cum ἐὼν permutanda est.

δὸς ἐπὶ τούτοις, ἀπηλλάγη τῆς γυναικὸς ὁ Εὐκτή-
39. μων, καὶ ἐπεδείξατο, ὅτι ἐ παίδων ἕνεκα ἐγάμει, ἀλλ' ἵνα τοῦτον εἰσαγάγοι. τί γὰρ ἔδει αὐτὸν γαμεῖν, ὦ ἄνδρες, εἴπερ οἵδε [59] ἦσαν ἐξ ἀϛῆ καὶ γυναικὸς ἀϛῆς, ὡς σὺ μεμαρτύρηκας; τίς γὰρ ἂν γνησίως ὄντας οἷός τε ἦν κωλύσαι εἰσαγαγεῖν; ἢ
42. διὰ τί ἐπὶ ῥητοῖς αὐτὸν εἰσήγαγε, τῷ νόμῳ κελεύοντος ἅπαντας τοὺς γνησίους, ἰσομοίρους εἶναι τῶν πατρώων; ἢ διὰ τί τὸν μὲν πρεσβύτερον τοῖν παίδοιν ἐπὶ ῥητοῖς εἰσήγαγε, τῷ δὲ νεωτέρῳ, ἤδη γεγονότος, ἐδὲ λόγον ἐποιεῖτο ζῶντος Φιλοκτήμονος, ἔτε
59.1. πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον, ἔτε πρὸς τοὺς οἰκείους; ὃς σὺ νῦν διαῤῥήδην μεμαρτύρηκας γνησίους εἶναι, καὶ κληρονόμους τῶν Εὐκτήμονος. ταῦτα τοίνυν ὡς ἀλη-
3. θῆ λέγω, ἀνάγνωσκε τὰς μαρτυρίας. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὁ Φιλοκτήμων τριηραρχῶν περὶ Χῖον ἀποθνήσκει ὑπὸ τῶν πολεμίων, ὁ δ' Εὐκτήμων ὕστερον χρόνῳ πρὸς τοὺς δικαστὰς εἶπεν, ὅτι βέλοιτο τὰ πρὸς τὸν υἱὸν οἱ πεπραγμένα
6. γράψας καταθέσθαι. καὶ ὁ μὲν Φανόστρατος ἐκπλεῖν ἔμελλε τριηραρχῶν μετὰ Τιμοθέου, καὶ ἡ ναῦς αὐτῷ ἐξώρμει Μενυχίᾳ [59] b., καὶ ὁ κηδεστὴς Χαιρέας παρὼν * συναπέστελλεν [60] αὐτόν. ὁ δ' Εὐκτήμων παραλαβών τινας ἦκεν ἃ ἐξώρμει ἡ ναῦς· καὶ
9. γράψας διαθήκην, ἐφ' οἷς εἰσήγαγε τὸν παῖδα

59. οἵδε] duo fratres, praetensi Euctemonis filii.

59 b. malim Μενυχιᾶσι.

60. συναπέστελλεν] sic dedi de meo, pro vulgari συνεπές.

κατατίθεται μετὰ τέτων παρὰ Πυθοδώρῳ Κηφισιεῖ πρεσήκοντι αὐτῷ. καὶ ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, ἐχ ὡς περὶ γνησίων διέπραττεν Εὐκτήμων, ὁ Ἀνδροκλῆς μεμαρτύρηκε, καὶ αὐτὸ τὸ ἱκανόν [61]. τοῖς γὰρ φύσει υἱέσιν αὐτῆ ἐδεὶς ἐδὲν [62] ἐν διαθήκη γρά- 12.
φει [62b] δότιν ἐδεμίαν, διότι ὁ νόμος αὐτὸς ἀποδίδωσι τῷ υἱεῖ τὰ τῆ πατρὸς, καὶ ἐδὲ διαθέσθαι ἐᾷ, ὅτῳ ἂν ὦσι παῖδες γνήσιοι. κειμένε δὲ τῆ γραμματείε σχεδὸν δύ' ἔτη, καὶ τῆ Χαιρέε τετελευτηκότος, ὑποπεπτωκότες [63] ἤδη τῇ ἀνθρώπῳ, καὶ ὁ- 15.
ρῶντες ἀποβύμενον τὸν οἶκον, καὶ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἄνοιαν τῆ Εὐκτήμονος, ὅτι εἴη αὐτοῖς ἱκανὴ ἀφορμὴ, συνεπιτίθενται. καὶ πρῶτον μὲν πείθεσι τὸν Εὐκτήμονα τὴν μὲν διαθήκην ἀνελεῖν, ὡς ἐ χρησίμην ἔσαν τοῖς παισί [64]· τῆς γὰρ φανερᾶς ἐσίας 18.
ἐδένα κύριον ἔσεσθαι, τελευτήσαντος Εὐκτήμονος,

ἄλλον,

61. καὶ αὐτὸ τὸ ἱκανόν] Scaliger coniecit καὶ αὐτὸ τᾶτο ἱκανόν. Ego in latinis ita reddidi, ac si legeretur καὶ αὐτὸ τὸ καινόν. id est καὶ αὐτὴ ἡ τῆ πράγματος καινότης. *et ipsa rei nouitas*, seu *insolentia*.

62. ἐδὲν deleri vult liber Tophanis, perperam. Pari modo fallitur idem ἐμφανῆ suadens versu 22. pro recto ἐμφάνων.

62b. γράφει δότιν] videtur interponendum οὐδὲ δίδωσι liberis legitime quaesitis nemo omnium in testamento quicquam legat, neque doni gratuiti, aut praecipuae partis nomine, largitur.

63. ὑποπεπτωκότες] Androcles puta et colluſores atque ſatellites eius. Pro ἤδη malim οἴδε.

64. τοῖς παισὶ] ſpuriis iplius.

ἄλλον, ἢ τὰς θυγατέρας, καὶ τὲς ἐκ τέτων γεγονότας· εἰ δὲ ἀποδόμενός τι τῶν ὄντων, ἀργύριον καταλίποι, τῦτο βεβαίως ἔξειν αὐτές. ἀκέσας
21. δ' ὁ Εὐκτήμων, εὐθὺς ἀπήτει τὸν Πυθόδωρον τὸ γραμματεῖον, καὶ προεκαλέσατο [65] εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. καταστάντος δὲ ἐκείνυ [66] πρὸς τὸν ἄρχοντα, ἔλεγεν [67], ὅτι βέλοιτ' ἀνελέσθαι τὴν διαθήκην. ἐπειδὴ δ' ὁ Πυθόδωρος ἐκείνῳ μὲν καὶ τῷ
24. Φανοστράτῳ παρόντι ὡμολόγει ἀναιρεῖν, τῇ δὲ Χαιρέᾳ τῇ συγκαταθεμένυ θυγάτηρ ἦν μία, ἧς ἐπειδὰν κύριος καταστάίη [68], τότε ἠξίυ ἀνελεῖν, καὶ ὁ ἄρχων ἔτως ἐγίνωσκε, διομολογησάμενος ὁ Εὐκτήμων,

65. προεκαλέσατο] sic dedi de meo, pro vulgati προσεκαλ.

66. καταστάντος δ' ἐκείνυ] Pythodoro puta.

67. ἔλεγεν] Euctemon senior.

68. κύριος καταστάίη] *cuius vbi compos aliquis factus esset.* Mulierum κύριοι erant, aut pater, aut fratres, aut patrui, aut denique mariti. Iam huius foeminae, Chaereae filiae, nullus tum temporis erat κύριος, h. e. vir, in cuius potestate esset, et qui eam elocaret, aut acta eius quaecunque grauiora nomine ipsius ageret, iisque valorem et certitudinem forensem adderet. Nam pater vita decesserat, fratres nunquam habuerat, nupta nondum erat, et, vt videtur, ne nubilis quidem. Volebat itaque dicere, tantisper differendam esse testamenti cassationem, donec haec puella nupsisset, et mariti, quem adeptura esset, assensus isti negotio auctoritatem adderet, ratumque faceret. Nam alias verendum esse, ne maritus eius huic testamenti rescissioni obloqueretur, eamque irritam declararet.

μων, ἐναντίον τῶ ἄρχοντος καὶ τῶν παρέδρων, καὶ 27.
ποιησάμενος πολλὰς μάρτυρας ὡς ἐκέτ' αὐτῷ κεῖτο ἡ διαθήκη, ᾧχετο ἀπιών. καὶ ἐν πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ, ὅπερ ἕνεκα ἔτοι λῦσαι[69] αὐτὸν ἔπεισαν, ἀποδίδονται ἀγρὸν μὲν Ἀθμονεῖ, πέντε καὶ ἑβδομήκοντα μνῶν, Ἀντιφάνει· τὸ δ' ἐν Σπαγγείῳ 30.
βαλανεῶν, τρισχιλίων, Ἀριστολόχῳ. οἰκίαν δὲ ἐν ἄστει, τεττάρων καὶ τεσσαράκοντα μνῶν ὑποκειμένην, ἀπέλυσε τῷ ἱεροφάντῃ. ἔτι δὲ αἴγας ἀπέδοτο σὺν τῷ αἰπόλῳ, τριῶν καὶ δέκα μνῶν, καὶ ζεύγη δύο ὁρικά· τὸ μὲν, ἑκτὼ μνῶν. τὸ δὲ, πεντήκον- 33.
τα καὶ πεντακοσίων δραχμῶν. καὶ δημιοργὸς, ὅσοι ἦσαν αὐτῷ. σύμπαντα δὲ[71] πλείονος ἢ[72] τριῶν ταλάν-

69. λῦσαι] cassare, rescindere, pro irritis et non scriptis declarare tabulas illas.

70. ἀποδίδονται] reuocaui hanc lectionem ex Aldina, pro qua operae Stephani festinantes, ni fallor, dederant ἀποδίδοται in nomero singulari. Euctemon senex delirus et a scorto suo dementatus, ipsum illud scortum, liberi eius, Androcles et totum illud furum collegium. Vetulum illud et delirum silicernium eorum, quae gererentur, nihil norat. nomen solummodo suum furtis illorum accommodabat, sub cuius larua impuri isti, quorum vinculis constrictus tenebatur, rem eius familiarem lacerabant et compilabant. Verumtamen, quia haec omnia, ex nomine et persona Euctemonis fiebant, mutat paulo post orator, et ἀπέλυσε dicit et ἀπέδοτο.

71. σύμπαντα δὲ] malim σύμπαντα τάδε.

72. πλείονος ἢ τριῶν ταλάντων] scil. ἀπέδοτο, aut, si mauis ἀπέδοντο. Recte πλείονος ait. poterat πολλῷ

ταλάντων· ἃ ἐπράθη διαταχέων πάνυ τελευτήσαντος Φιλοκτήμονος. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω
36. καθ' ἕκαστον ὑμῖν τῶν εἰρημένων, πρῶτον καλῶ τὰς μάρτυρας [73]. ταῦτα μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε. περὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων εὐθὺς ἐπεβούλευον· καὶ πάντων δεινότατον πρᾶγμα κατεσκεύασαν, ᾧ ἄξιόν ἐστι προσέχειν τὸν νοῦν. ὁρῶντες γὰρ τὸν Εὐκτήμο-
39. να κομιδῇ ἀπειρηκότα ὑπὸ γήρως, καὶ ἐδὲ τῆς κλίνης ἀνίστασθαι δυνάμενον, ἐσκόπουν ὅπως τελευτήσαντος ἐκείνου δι' αὐτῶν ἔσοιτο ἡ οὐσία. καὶ τί ποιοῦσιν; ἀπογράφουσι τῷ παιδὶ τούτῳ πρὸς τὸν ἄρχοντα, ὡς εἰσποιήτω τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος υἱέσι τοῖς
42. τετελευτηκόσιν, ἐπιγράψαντες σφᾶς αὐτοὺς ἐπιτρόπους, καὶ μισθοῦν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τοὺς οἴκους ὡς ὀρφανῶν ὄντων, ὅπως ἐπὶ τοῖς τούτων ὀνόματι τὰ μὲν μισθωθείη τῆς οὐσίας, τὰ δὲ, ἀποτιμήματα καταταχθείη· καὶ ὅροι τεθεῖεν, καὶ ζῶντος ἔτι
60.1. τοῦ Εὐκτήμονος μισθωταὶ [74] δ' αὐτοῦ [75] γενόμενοι τὰς

πλείονος dicere *multo pluris*, *quam 3 talentis*, imo ὀλίγω τεττάρων ταλάντων *paene quatuor talentis*. Summae enim istae consummatae conficiunt tria talenta, 45. minas. hoc est 4 talenta, minus 15. minis.

73. post μάρτυρας deest titulus ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Pro εἶχε malim εἶχον. *habebant*, illi fures.

74. μισθωταὶ] sic leg. esse, pro vulgari μισθωτὰς dudum ante videram, quam aut Scaligerani libri, aut Tophanici excerptis potirer, in quibus ambobus accusatiuis nominatiuus est substitutus.

75. δ' αὐτοῦ] benene sic habeat, an leg. sit δὴ vel δῆθεν αὐτοῦ *locatores quasi* vel *quippe eius*, haud definiam.

τὰς προσόδους λαμβάνοιεν. καὶ ἐπειδὴ πρῶτον τὰ δικαστήρια ἐπληρώθη, ὁ μὲν ἄρχων προεκήρυττεν, οἱ δ' ἐμισθῶντο [76]. παραγενόμενοι δέ τινες ἐξαγ- 3.
γέλλουσι τοῖς οἰκείοις τὴν ἐπιβουλήν· καὶ ἐλθόντες ἐδήλωσαν τὸ πρᾶγμα τοῖς δικασταῖς. καί ὅτως * ἀπεχειροτόνησαν [77] οἱ δικασταὶ μὴ μισθοῦν τοὺς οἴκους· εἰ δ' ἔλαθεν, ἀπολώλει ἂν ἅπασα ἡ οὐσία· καί μοι κάλει τοὺς παραγενομένους μάρτυρας. 6.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Πρὶν μὲν τοίνυν τοῦτον γνωρίσαι τὴν ἄνθρωπον [78] καὶ μετ' ἐκείνης ἐπιβουλεῦσαι Εὐκτήμονι, ὅτω πολλὴν οὐσίαν * ἐκέκτητο [79] Εὐκτήμονι μετὰ τῆς υἱέως Φιλοκτήμονος, ὥστε ἅμα [80] τε τὰ μέγιστα ὑμῖν λειτουργῶν ἀμφοτέρως, τῶν τε ἀρ- 9.
χαίων

76. ἐμισθῶντο] ergone *conducebant?* caue iis credere. nullo modo. imo vero ἐμίσθων in actiuo. *aliis mercede annua elocatum ibant.* Sed v. latina nostra.

77. ἀπεχειροτόνησαν] *sententia a se lata vetabant, ne fundi locarentur.* v. versu 40. Sic dedi de meo, pro vulgari ἐπεχ. Paulo post malim ἔλαθον.

78. γνωρίσαι τὴν ἄνθρωπον] id est γνωρίμως αὐτῇ καὶ συνήθως γενέσθαι.

79. ἐκέκτητο] sic de meo dedi, pro vulgari ἀνεκέκτητο. Vel tacente me, incurrit in oculos primam syllabam e fine proximi voc. οὐσίαν adhaesisse.

80. ἅμα] id est ἐν ταὐτῷ ambos simul, eodem tempore. Nonnihil conturbata constructio nil est, quod quemquam offendat, passiuo cum actiuis alternante. concinnius vtique dixisset Demosthenes ὥστε ἅμα τὰ μέγιστα ὑμῖν λειτουργούντων ἀμφοτέρων, τῶν τε ἀρχαίων μηδὲν πραθῆναι, καὶ τῶν προσόδων περιεῖναι (vel περιγενέσθαι.)

χαίων μηδὲν πραθῆναι, τῶν τε προσόδων περιποιεῖν, ὥστε ἀεί τι προσκτᾶσθαι· ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε Φιλοκτήμων, ἔτω διετέθη ἡ οὐσία, ὥστε τῶν
12. ἀρχαίων μηδὲ τὰ ἡμίσεα εἶναι λοιπά, καὶ τὰς προσόδους ἀπάσας ἠφανίσθαι. καὶ δὴ ταῦτα ἐξήρκεσεν αὐτοῖς διαφορῆσαι, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐτελεύτησεν ὁ Εὐκτήμων, εἰς τοῦτο ἦλθον τόλμης, ὥστ' ἐκεῖνα κειμένα ἔνδον, τοὺς μὲν οἰκέτας ἐφύλατ-
15. τον, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλειε [81] μήτε ταῖν θυγατέροιν, μήτε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, μήτε τῶν οἰκείων μηδενί· τὰ δὲ χρήματα ἔνδοθεν ἐξεφορήσαντο μετὰ τῆς ἀνθρώπε εἰς τὴν ὁμοτοιχον οἰκίαν, ἣν ὤνει μεμισθωμένος εἷς τούτων, Ἀντίδωρος ἐκεῖνος. καὶ
18. δὴ ἐπειδὴ ἑτέρων πυθόμεναι ἦλθον αἱ θυγατέρες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνή, δὴ τότε ἠφίεν εἰσιέναι· ἀλλ' ἀπέκλεισαν τὴν θύραν, φάσκοντες δὲ προσήκειν αὐτοῖς θάπτειν Εὐκτήμονα. καὶ δὴ εἰσελθεῖν ἐδύναντο, εἰ μὴ μόλις καὶ περὶ ἡλίε δυσμάς· εἰσελ-
21. θοῦσαι δὲ κατέλαβον ἐκεῖνον μὲν ἔνδον κείμενον δευτεραῖον, (ὡς ἔφασαν οἱ οἰκέται) τὰ δ' ἐκ τῆς οἰκίας ἅπαντα ἐκπεφορημένα ὑπὸ τούτων· αἱ μὲν ἦν γυναῖκες, οἷον εἰκὸς, περὶ τὸν τετελευτηκότα ἦσαν· ἔτοι [82] δὲ τοῖς ἀκολουθήσασι παραχρῆμα ἐπεδείκ-

81. ἐξαγγείλειε] scil. τοῦτο, τὸ κεῖσθαι ἔνδον τὸν Εὐκτήμονα τεθνεῶτα.

82. ἔτοι varie et admodum inconstanter vsurpat. Hic loci designat Phanostratum et Chaerestratum et eorum comites, quos illi secum adduxerant, vt testes rei praesentis esse possent, si opus foret aliquando eo-

ἐπεδείκνυσαν τὰ ἔνδον ὡς εἶχε· καὶ τὸς οἰκέτας 24.
πρῶτον ἠρώτων ἐναντίον τούτων [83], ὅποι τετραμμένα
εἴη τὰ χρήματα. λεγόντων δὲ ἐκείνων [84], ὅτι ἕτοι
ἐξενηνοχότες εἶεν εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν, καὶ ἀξιόν-
των [85] παραχρῆμα τῶνδε φωρᾶν [86] κατὰ τὸν νό-
μον, καὶ τὸς οἰκέτας ἐξαιτούντων τὸς ἐκφορήσαν- 27.
τας, ὃν ἠθέλησαν τῶν δικαίων ἀδὲν ποιῆσαι. καὶ
ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε ταυτὶ, καὶ ἀνάγνωθι [87].

Τοσαῦ-

rum teſtimonio. οἱ ἀκολουθήσαντες ſunt amici, qui eos ad domum defuncti comitati fuerant. Nam ἀκολουθεῖν non ſempereſt *ſequi*, ſed etiam crebro *comitari*. Taylor h. l. ἕ τοι reperit in libro Tophanis.

83. τούτων h. l. deſignat aduerſarios, factionem Alces. Androclem, Antidorum, alios. Ad hos eosdem redit ἕτοι quoque proximum inſequens.

84. ἐκείνων] ſeruis Euctemonis puta.

85. ἀξιόντων] videtur quidem obiter locum inſpicienti hoc ad eosdem redire, ad quos modo λεγόντων redibat. verum ratione loci diligentius penſitata paret, ἀξιόντων redire ad Phanoſtratum et Chaereſtratum eorumque comites. Hi ſunt quos proximum τῶνδε deſignat.

86. τῶνδε φωρᾶν] ſic dedi de meo, poſtmodum Scaligerum quoque nactus auctorem; pro vulgari τῶνδ' ἐφορᾶν. his, Chaereſtrato puta et Phanoſtrato cum conſortibus, aequum cenſentibus, et vrgentibus, vt ſibi liceret furtum inueſtigare. nam id eſt φωρᾶν. Inuenio nunc a Petito quoque locum hunc recte emendatum p. 640. ed. Weſſel. vbi plura inuenies exempla verbi φωρᾶν hoc ſignificatu vſurpati.

87. ἀνάγνωθι.] poſt hoc voc. deeſt titulus, quicunque eſt, ſiue μαρτυρία teſtimonium teſtium confir-

Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα ἐκ τῆς οἰκίας ἐκφορήσαντες, τοσαύτης δ' οὐσίας * πεπραμένης[88] τὴν
30. τιμὴν ἔχοντες, ἔτι δὲ τὰς προσόδους τὰς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενομένας διαφορήσαντες, οἴονται καὶ τῷ λοιπῷ κύριοι γεννήσεσθαι· καὶ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἦκουσιν, ὥστ' εὐθυδικίᾳ μὲν οὐκ ἐτόλμησαν εἰσελθεῖν, ἀλλὰ διεμαρτύρων ὡς ἐπὶ γνησίων[89], ἅμα
33. μὲν τὰ ψευδῆ, ἅμα δὲ τὰ ἐναντία, οἷς αὐτοὶ ἔπραξαν· οἵτινες πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα ἀπέγραψαν αὐτὼς, ὡς ὄντας, τὸν μὲν, Φιλοκτήμονος, τὸν δ' Ἐργαμένους· νῦν δὲ διαμεμαρτυρήκασιν Εὐκτή-
36. μονος εἶναι. καίτοι εἰ γνήσιοι ἦσαν[90], εἰσποίητοι δὲ[91], ὡς ἔτοι ἔφασαν[92], οὐδ' ὅτῳ προσῆκεν αὐ-

τὼς

mantium ſe interfuiſſe actui rerum, hic enarratarum, et eas ab actore vere enarratas eſſe, ſiue ἀνάγνωσις, ſiue κατάλογος, ſine ἀπογραφὴ, index rerum ex Euctemonis domo furtim exportatarum.

88. πεπραμένης] ſic dedi de meo, a verbo πιπράσκειν, pro vulgari πεπραγμένης, a πράττειν. Nuper in Taylori quoque ſchedis eandem reperi emendationem, e libro Tophanis relatam.

89. ὡς ἐπὶ γνησίων] id eſt ὡς ὄντων Εὐκτήμονι υἱέων γνησίων.

90. γνήσιοι ἦσαν] videtur μὲν interponendum.

91. εἰσποιητοὶ δὲ] ſubaudi ὑπὸ τοῦ πατρὸς. a patre emancipati, et collocati in aliena domo, alter quidem in Philoctemonis, alter autem in Ergamenis.

92. ἔφασαν] ſcil. αὐτὼς γεγονέναι εἰσποιήτους. vt hi, ſpuriorum puta patroni, aiunt hos ſpurios emancipatos a patre fuiſſe.

τὲς Εὐκτήμονος εἶναι. ὁ γὰρ νόμος ἐκ ἐᾷ [93] ἐπανιέναι, ἐὰν μὴ υἱὸν καταλίπῃ [94] γνήσιον. ὥστε καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ ἔπραξαν, ἀνάγκη τὴν μαρτυρίαν [95] ψευδῆ εἶναι. καὶ εἰ μὲν τότε * διεπράξαντο [96] μισθωθῆναι τὲς οἴκες, ἐκ ἂν ἔτι ἦν τοῖσδε [97] ἀμφισβητῆσαι· νῦν δὲ ἀποχειροτονησάντων τῶν δικαστῶν ὡς ἐδὲν αὐτοῖς προσῆκεν, ἐδὲ [99] ἀμφισβητῆσαι τετολμήκασιν. ἀλλὰ [100], πρὸς ὑπερβολὴν ἀναισχυντίας [1]. προσμεμαρτυρήκασι τότες εἶναι κληρονόμες, ἃς ὑμεῖς ἀπεχειροτονήσατε [2]. ἔτι δὲ καὶ τῆ μάρτυρος αὐτῆ σκέψασθε τὴν τόλμαν καὶ ἀναίδειαν, ὅστις εἴληχε μὲν αὐτῷ τῆς θυγατρὸς [3] τῆς Εὐκτήμονος, ὡς οὖ- 39. 42.

93. ἐκ ἐᾷ] subaudi τινα.

94. καταλίπῃ] scil. ὁ ἐπανιών.

95. μαρτυρίαν] rursus h. l. hoc voc. vsurpat pro διαμαρτυρίαν.

96. διεπράξαντο] sic, in plurali, de meo dedi, pro vulgari διεπράξατο, in singulari. factio Alces designatur.

97. τοῖσδε.] Phanostrato et Chaerestrato et consortibus.

99. προσῆκεν ἐδὲ ἀμφισβητῆσαι] videtur leg. προσήκει, ἐ μόνον ἀμφισβ. *nullum ius in hereditatem Euctemonis ipsis esse, non solummodo ausi sunt eam petere.*

100. ἀλλὰ] malim ἀλλὰ καὶ.

1. ἀναισχυντίας] adde τετραμμένες. *ad immanem conuersi impudentiam.*

2. ἀπεχειροτονήσατε] *latis suffragiis eos reiecistis et exsortes declarastis.* Sic correxi de meo vulgarium vitium ἐπεχ. quod, vt postmodum e Taylori schedis intellexi, liber Tophanis quoque pari modo correxit.

3. τῆς θυγατρὸς] Chaereae viduam designat.

ὡς οὔσης ἐπικλήρου, καὶ αὐτῇ τῇ κλήρῳ τῇ Εὐκτή-
61.1. μονος πέμπτῃ [4] μέρους ὡς ἐπιδίκου ὄντος· μεμαρτύ-
ρηκε δ' Εὐκτήμονος υἱὸν εἶναι γνήσιον. καίτοι πῶς
ἔτος ἢ σαφῶς ἐξελέγχει αὐτὸς αὑτὸν τὰ ψευδῆ
μεμαρτυρηκότα; ἢ γὰρ δήπου, γνησίου ὄντος υἱέος
3. Εὐκτήμονι, ἐπίκληρος ἂν εἴη ἡ θυγάτηρ αὐτῷ, ἀδὲ
ὁ κλῆρος ἐπίδικος. ὡς τοίνυν ἔλαχε ταύτας τὰς λή-
ξεις, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας. ΜΑΡ-
ΤΥΡΙΑΙ. Τἀναντίον τοίνυν συμβέβηκεν ἢ ὡς ὁ
νόμος γέγραπται· ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι, νόθῳ μηδὲ νό-
6. θῃ εἶναι ἀγχιστείαν μήθ' ἱερῶν μήθ' ὁσίων, ἀπ'
Εὐκλείδου ἄρχοντος· Ἀνδροκλείδης [5] δὲ καὶ Ἀντί-
δωρος οἴονται δεῖν, ἀφελόμενοι τὰς Εὐκτήμονος θυ-
γατέρας τὰς γνησίας, καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγονό-
τας, τόν τε Εὐκτήμονος οἶκον καὶ τὸν Φιλοκτήμο-
9. νος ἔχειν. καὶ ἡ διαφθείρασα τὴν Εὐκτήμονος γνώ-
μην, καὶ πολλῶν [6] ἐγκρατὴς γενομένη, ἔτως ὑβρί-
ζει σφόδρα πιστεύσασα τούτοις [7], ὥστε ἐ μόνον τῶν
Εὐκτήμονος οἰκείων καταφρονεῖ, ἀλλὰ καὶ τῆς πό-

4. πέμπτῃ] malim τῇ πέμπτῃ cum articulo.

5. Ανδροκλείδης, qui hic appellatur, idem est cum eo, qui in superioribus constanter adhuc Androcles fuit appellatus. Perinde esse et nil differre vtra forma, simplex an patronymica, in his vsurpetur, alibi saepe admonitum a nobis fuit.

6. καὶ πολλῶν ἐγκρατὴς] id est καὶ οὕτω πολλῶν χρημάτων ἔγκρ.

7. τούτοις] Androcle, et Antidoro caeterisque conspiratis.

λεως ἀπάσης. ἀκούσαντες δὲ ἓν μόνον σημεῖον, ῥᾳδίως γνώσεσθε τὴν ἐκείνης παρανομίαν. καί μοι λάβε τοῦτον τὸν νόμον. ΝΟΜΟΣ. Ταυτὶ τὰ γράμματα [8], ὦ ἄνδρες, ὑμεῖς ἔτω σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ ἐνομοθετήσατε, περὶ πολλοῦ ποιέμενοι καὶ πρὸς ταύτα [9] καὶ πρὸς τὰς ἄλλας θεὰς εὐσεβεῖν· ἡ δὲ τέτων μήτηρ, ἔτως ὁμολογεμένη ἔσα δέλη, καὶ ἃ παντα τὸν χρόνον αἰσχρῶς βιοῦσα, ἣν οὐδὲ παρελθεῖν εἴσω τοῦ ἱεροῦ ἔδει, οὐδ' ἰδεῖν τῶν ἔνδον οὐδὲν, σύσης τῆς θυσίας ταύταις ταῖς θεαῖς, ἐτόλμησε συμπέμψαι τὴν πομπὴν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἰδεῖν, ἃ οὐκ ἐξὸν αὐτῇ. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῶν ψηφισμάτων γνώσεσθε, ἃ ἐψηφίσατο ἡ βελὴ περὶ αὐτῆς. λάβε τὸ ψήφισμα. ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐνθυμεῖσθαι τοίνυν χρὴ, ὦ ἄνδρες, πότερον δεῖ τὸν ἐκ ταύτης τῶν * Φιλοκτήμονος [10] εἶναι κληρονόμον,

12. 15. 18.

8. ταυτὶ τὰ γράμματα] particulam nempe iuris attici recitauerat scriba agentem de Thesmophoriis et vniuerse de sacris Cereris atque Proserpinae.

9. πρὸς ταῦτα] seruare lectionem hanc si volumus, saltim ταύτα penacute scribemus, vt sit accusatiuus in duali. haec duo numina, Cererem atque Proserpinam. quia tamen hoc paulo est insolentius, malim, perspicuitatis ergo, et vt errori, aut dubitationi saltim occurratur, ταύτας in plurali exarari. circa has deas, quae in Thesmophoriis a matronis vere atticis et ingenuis colebantur, et quarum templum adire, neque ancillae, neque meretrici licebat. Sic paulo post ταύταις ταῖς θεαῖς, non ταύταιν ταῖν θεαῖν.

10 Φιλοκτήμονος] sic correxi vitium vulgatarum Φιλήμονος.

νόμον, καὶ ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον[11] καὶ
21. ἐναγιῶνται, ἢ τὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς τῶτον[12], ὃν υἱὸν
αὐτὸς ἐποιήσατο. καὶ πότερον δεῖ τὴν ἀδελφὴν Φι-
λοκτήμονος, ἢ Χαιρέας συνῴκησε, νῦν δὲ χηρεύει,
ἐπὶ τούτοις[13] γενέσθαι, ἢ ἐκδῶναι ὅτῳ βέλωνται,
ἢ ἐὰν καταγηράσκειν, ἢ γνησίαν ἔσαν[14] ὑφ' ὑμῶν
24. ἐπιδικασθεῖσαν συνοικεῖν, ὅτῳ ἂν ὑμῖν δοκῇ. ἡ γὰρ
ψῆφός ἐστι περὶ τούτων νυνί. τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἡ δια-
μαρτυρία δύναται, ἵν' ὁ κίνδυνος τοῖσδε[15] μὲν ἢ περὶ
τούτων· ἔτοι[16] δὲ, κἂν νῦν διαμάρτωσι τῷ ἀγω-
νος, δόξῃ δὲ ὁ κλῆρος ἐπίδικος εἶναι, ἀντιγραψά-
27. μενοι, δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἀγωνίζωνται. καίτοι εἰ
μὲν διέθετο Φιλοκτήμων, μὴ ἔξον αὐτῷ, τοῦτ' αὐ-
τὸ ἐχρῆν διαμαρτυρεῖν, ὡς ὁ κύριος ἦν τῶδε[17] ποιή-
σασθαι· εἰ δ' ἔξεστι μὲν διαθέσθαι, ἀμφισβητεῖ[18]

11. χεόμενον] operam dantem, vt nomine ſuo inferiae Dis Manibus [Philoctemonis puta] a ſacerdote inferantur. Iterum non ſatis placet praeſens tempus cum futuro copulatum. et rurſus tamen neſcio an χεύμενον minus in vſu ſit.

12. τῶτον] Chaereſtratum puta.

13. ἐπὶ τούτοις] in poteſtate Alces et ſpuriorum, necnon Androclis et Antidori ſimiliumque eſſe.

14. οὖσαν] ſic tacite correxit H. Stephanus vitium Aldinae οὖ.

15. τοῖσδε] conſanguineis Philoctemonis.

16. οὗτοι] aduerſarii iſtorum, cum Alce facientes.

17. τῶδε] imo vero τῷ τόνδε. hunc, Chaereſtratum puta, adoptandi.

18. ἀμφισβητεῖ δὲ] ſcil. praetenſus Euctemonis filius, ille ſpurius, Euctemon iunior. aut potius, id

δὲ, ὡς ὲ δόντος, ἐδὲ διαθεμένε, μὴ διαμαρτυρίαν κωλύειν, ἀλλ' εὐθυδικίαν εἰσιέναι. νῦν δὲ πῶς ἄν τις περιφανέστερον ἐξελεγχθείη τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς, ἢ εἴ τις [19] αὐτὸν ἔροιτο· Ἀνδρόκλεις, πῶς οἶσθα Φιλοκτήμονα, ὅτι ἔτε διέθετο, ἔτε υἱὸν Χαιρέστρατον ἐποιήσατο; οἷς μὲν γάρ τις παρεγένετο, δίκαιον, ὦ ἄνδρες, μαρτυρεῖν· οἷς δὲ μὴ παρεγένετο, ἀλλ' ἤκουσέ τινος, ἀκοὴν μαρτυρεῖν [20]· σὺ δ' ὲ παραγενόμενος, διαῤῥήδην μεμαρτύρηκας ὡς ὲ διέθετο Φιλοκτήμων, ἀλλ' ἅπαις ἐτελεύτησε. καίτοι πῶς εἰδέναι [20] b. τε εἰδέναι, ὦ ἄνδρες; ὅμοιον γάρ, ὥσπερ [21] εἰ Φαίη εἰδέναι, καὶ μὴ παραγενόμενος, ὅσα ὑμεῖς

quod insequentia subiiciunt, Androcles, patronus eius, designatur.

19. ἢ εἴ τις] vulgati εἰ omittunt. ego vero coniecturam H. Stephani praetuli, qui Scaligerum quoque habet adstipulatorem.

20. ἀκοὴν μαρτυρεῖν.] sic, partim de meo, correxi vulgatam ἀκοῇ μαρτυρῶν. posterius vocabulum solum correxit H. Stephanus, prius intactum reliquit. Sententia haec est. Sin autem Androcles ipse rei gestae haud interfuerit, tum eum decuisset, non simpliciter μαρτυρεῖν, h. e. testari, vt de re sibi suis oculis visa et comperta, sed, cum cautione, ἀκοὴν μαρτυρεῖν, auditionem testari, h. e. vt de re ab aliis sibi relata, fama comperta. Quod Taylor e libro Tophanis retulit, μὴ ἀκοῇ, ne commemoratione quidem dignum est. prodit enim, istum, qui id scriptum reliquit, quisquis fuit, a sententia loci aberasse, eamque prorsus euertisse.

20 b. adde τοῦτον, aut τοῦτο.

21. ὥσπερ εἰ] vulgares editiones hic interpositum

ὑμεῖς πάντες πράττετε. ὃ γὰρ δὴ τοῦτό γε ἐρεῖ, (καίπερ ἀναίσχυντος ὤν) ὡς ἅπασι παρεγένετο, καὶ πάντ' εἶδεν, ὅσα Φιλοκτήμων ἐν τῷ βίῳ διεπράξατο. πάντων γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνος ἔχθιστον ἐνόμιζε, διά τε τὴν ἄλλην πονηρίαν, καὶ διότι τῶν
39. συγγενῶν [22] μόνος μετὰ τῆς Ἀλκῆς ἐκείνης τούτῳ [23] καὶ τοῖς ἄλλοις συνεπιβουλεύσας τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος χρήμασι [24], τοιαῦτα διεπράξατο, οἷάπερ ὑμῖν ἀπέδειξα [25]. πάντων δὲ μάλιστα ἀγανακτῆσαι ἔξιν ἄξιον, ὅταν ἔτοι καταχρῶνται τῷ Εὐκτήμονος ὀνό-
42. ματι τῷ τοῦδε πάππῳ [26]. εἰ γὰρ, ὡς ἔτοι λέγουσι, τῷ μὲν Φιλοκτήμονι μὴ ἐξῆν διαθέσθαι, τοῦ δ' Εὐκτήμονος ἐστὶν ὁ κλῆρος, πότερον δικαιότερον τῶν Εὐκτήμονος κληρονομεῖν τὰς ἐκείνου θυγατέρας, ὁμολογουμένας [27] ἔσας γνησίας, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐκ τού-

γὰρ exhibent. ego vero particulam hanc, auctore Stephano, vel re potius ipsa iubente, expuli.

22. τῶν συγγενῶν] ergo Androcles etiam Philoctemonis cognatus erat? Atqui, qui poterat? si frater Alces fuit, id quod, ni fallor, e loco quodam huius orationis colligi potest.

23. τούτῳ] Philoctemoni, vel potius Chaerestrato.

24. χρήμασι] aut παισὶ sufficiendum est huic vocabulo, aut ambo sic copulanda sunt παισὶ καὶ χρήμασι. nam cur alias τοῖς ἄλλοις dixisset?

25. ἀπέδειξα] sic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium ἀπέδειξαι.

26. τῷ τοῦδε πάππῳ] imo vero τοῦ τοῦδε πάππου. qui Euctemon huius Chaerestrati auus maternus est.

27. ὁμολογουμένας ἔσας γνησίας] non damnabo.

των γεγονότας, ἢ τὰς ἀδὲν προσήκοντας; οἵ ἐ μό- 62.1.
νον ἐξ ἡμῶν [28] ἐλέγχονται, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οἱ
ἐπίτροποι διαπεπραγμένοι εἰσί. τῦτο γὰρ ὑμῶν δέο-
μαι καὶ ἱκετεύω σφόδρα μεμνῆσθαι, ὦ ἄνδρες, ὅπερ 3.
ὀλίγῳ πρότερον ἀπέδειξα ὑμῖν· ὅτι ὁ Ἀνδροκλῆς ἐ-
τοσὶ φησὶ μὲν εἶναι ἐπίτροπος αὐτῶν, ὡς ὄντων γνη-
σίων Εὐκτήμονος, εἴληχε δ' αὐτοῖς ἐφ' ἑαυτῷ [29] τῆ
Εὐκτήμονος κλήρῳ· καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται ὑμῖν.
καίτοι πῶς ἐ δεινὸν, ὦ ἄνδρες, πρὸς θεῶν ὀλυμ 6.
πίων, εἰ μὲν οἱ παῖδες εἰσὶ γνήσιοι, τὸν ἐπίτροπον
ἑαυτῷ λαγχάνειν τῆ Εὐκτήμονος κλήρῳ, καὶ τῆς
θυγατρὸς αὐτῆ, ὡς ἔσης ἐπιδίκῳ· εἰ δὲ μή εἰσι
γνήσιοι, νῦν διαμεμαρτυρηκέναι ὡς εἰσὶ γνήσιοι;
ταῦτα γὰρ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία εἰσίν. ὥστ' οὐ 9.
μόνον ὑφ' ἡμῶν [30] ἐλέγχεται τὰ ψευδῆ διαμεμαρ-
τυρη-

potest ferri et defendi sic, vt dicatur tantundem valere, atque si dixisset, περὶ ὧν ὁμολογεῖται ὅτι εἰσὶ θυγατέρες γνήσιαι. v. p. 61. 15 vsus tamen loquendi potius aduerbium ὁμολογουμένως h. l. subiicit.

28. ἐξ ἡμῶν] pro ὑφ' ἡμῶν. aut pro ἐκ τῶν εἰρημένων παρ' ἡμῶν. ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐλέγχων.

29. αὐτοῖς ἐφ' ἑαυτῷ] malim aut αὐτὸς ἑαυτῷ. aut saltim αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ. prius illud, simplex ἑαυτῷ, significat, vt ipse solus hereditate potiatur, vel priuati sui commodi ergo. posterius autem, cum praepositione puta, ἐφ' ἑαυτῷ, significat, ex auctoritate et voluntate mere sua, consiliis haud communicatis cum pupillis suis, sponte sua, vltro, proprio motu. Ego vero prius praefero, praesertim, cum statim insequatur τὸν ἐπίτροπον ἑαυτῷ λαγχάνειν.

30. ὑφ' ἡμῶν] sic dedi de meo, pro vulgari ὑφ'

τυρηκὼς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς πράττει. καὶ τέτῳ [31] μὲν ἀδεὶς διαμαρτυρεῖ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀλλ' εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι [32]· ἔτος δ' ἅπαν-
12. τας ἀποτρεῖ τῆς ἀμφισβητήσεως· καὶ διαῤῥήδην μαρτυρήσας τὸς παῖδας γνησίους εἶναι, οἴεται ἐξαρκέσειν ὑμῖν παρεκβάσεις [33]. ἐὰν δὲ τῦτο [34] μὲν μὴ ἐγχειρήσῃ ἐπιδεικνύναι, ἢ κατὰ μικρόν τι ἐπιμνησθῇ, ἡμῖν δὲ λοιδορήσηται μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ
15. λέγῃ, ὡς εἰσὶν οἵδε [35] μὲν πλέσιοι, αὐτὸς δὲ πένης, διὰ δὲ [36] ταῦτα δόξειν τὸς παῖδας εἶναι γνησίους.

ὑμῶν. v. verſu 1. huius paginae. Eandem emendationem Taylor quoque e libro Tophanis retulit.

31. τέτῳ] Chaereſtrato puta, namo operam praeſtat hanc, vt διαμαρτυρίαν opponat aliis eandem hereditatem petentibus.

32. εἰσιέναι] aut εἴσεισιν eſt leg. ſcil. Chaereſtatus, init, capeſſit hanc actionem. aut bene ſi habet infinitiuus, addendum eſt, aut ante, aut poſt, ἀξιοῖ. aut ſimile quid. ſubaudi αὐτὸς αὑτόν. ipſe ſibi hoc ius dicit, et aequum atque dignum ſe cenſet, vt cauſam hanc directa petitione capeſſat.

33. παρεκβάσεις] adde λέγειν vel συνείρειν vel tale quidpiam aliud. *diſputationes conſerere de rebus a cauſa alieniſſimis.*

34. τῦτο] Alces puta liberos, qui ſunt ſpurii, eos eſſe, quos ſe ferunt, Euctemonis puta genuinos.

35. οἵδε] Phanoſtratus, Chaereſtratus, eorumque neceſſarii.

36. διὰ δὲ ταῦτα] per has offucias et praeſtigias ſe effecturum, hi ſpurii vt vobis videantur genuini eſſe. pro δὲ malebat Stephanus δὴ. non improbo. verum ta-

τῆς δὲ τούτων[37] οὐσίας, ὦ ἄνδρες, εἰς τὴν πόλιν πλείω ἀναλίσκεται, ἢ εἰς αὐτοὺς τούτους. καὶ Φανόστρατος μὲν τετρηράρχηκεν ἑπτάκις ἤδη, τὰς δὲ λειτουργίας ἁπάσας λελειτούργηκε, καὶ τὰς πλείστας νίκας[38] νενίκηκεν. οὗτοσὶ δὲ Χαιρέστρατος τηλικοῦτος[39] ὢν τετρηράρχηκε, κεχορήγηκε δὲ τραγῳδοῖς, γεγυμνασιάρχηκε δὲ λαμπάδι· καὶ τὰς εἰσφορὰς εἰσενηνόχασιν[40] ἀμφότεροι[41] πάσας ἐν τοῖς τριακοσίοις. καὶ τέως μὲν δύο ὄντες[42], νῦν δὲ καὶ ὁ νεώτερος οὗτοσὶ[43] χορηγεῖ μὲν τραγῳδοῖς, εἰς δὲ τὰς 18. 21.

men solet graecis δὲ, cum in praemissis saepe vsurpatum fuit, vt h. l. factum est, etiamsi in apodosi sententiae iterari. tametsi redundet. Redundat vtique, sed ea copia in elegantiis numeratur, et aequiualet isti alteri, τῷ δή. quod si tamen sit, qui Stephano accedere malit, haud intercedam. Vel potius post γνησίοις desunt quaedam.

37. τούτων] Phanostrati, et filiarum Euctemonis et reliquorum necessariorum.

38. νίκας scenicas puta et similes.

39. τηλικοῦτος ὤν] adhuc puerulus cum esset, adhuc tantillus. non significat Chaerestratum ista aetate, qua causa haec agebatur, adhuc puerum fuisse, qui erat tum vir iam adultus, sed functum esse muniis sumtuosis etiam tum, cum adhuc esset puer.

40. εἰσενηνόχασιν] sic dedi de meo, pro vulgari εἰσενήνοχαν.

41. ἀμφότεροι] tam Phanostratus, quam filius eius, Chaerestratus.

42. δύο ὄντες] scil. ἐχορήγουν ἅμα munera edebant ambo, seorsim quisque pro se, suo nomine.

43. ὁ νεώτερος] iunior natu filiorum Phanostrati,

δὲ τὰς τριακοσίας [44] ἐγγέγραπται, καὶ εἰσφέρει τὰς εἰσφόρας. ὥστ' ἀ φθονεῖσθαι εἰσὶν ἄξιοι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω, ἕτοι [45],
24. εἰ λήψονται ἃ μὴ προσήκει αὐτοῖς. τῷ γὰρ Φιλοκτήμονες κλήρῳ, ἂν μὲν ἐπιδικάσηται ὅδε [46], ὑμῖν αὐτὸν ταμιεύσει, τὰ προσταττόμενα λειτουργῶν, ὥσπερ καὶ νῦν, καὶ ἔτι μᾶλλον· ἐὰν δ' ἕτοι λάβωσι, διαφορήσαντες, ἑτέροις ἐπιβουλεύσουσι. δέομαι οὖν
27. ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἵνα μὴ ἐξαπατηθῆτε, τῇ διαμαρτυρίᾳ τὸν νοῦν προσέχειν, περὶ ἧς τὴν ψῆφον οἴσετε· καὶ πρὸς ταύτην αὐτὸν [47] κελεύετε τὴν ἀπολογίαν ποιεῖσθαι, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς κατηγορήσαμεν. γέγραπται [48] ὡς ἂν ἔδωκεν, ἀδὲ διέθετο Φι-
30. λοκτήμων. τοῦτο ἐπιδέδεικται ψεῦδος ὄν. καὶ γὰρ ὁ δὲς [49] καὶ ὁ διαθέμενος, καὶ μαρτυρῶσιν οἱ παραγενό-

qui mihi videtur Meneſtratus eſſe; cognominis, ni fallor, auo, quem auum ſignificari p. 56. 14. ſeu initio huius orationis, ibi ſignificaui me ſuſpicari.

44. τὰς τριακοσίας] vix operae pretium eſt annotare rem nemini non notam et tralaticiam, illos trecentos hic deſignari, qui, quod ciuium omnium haberentur locupletiſſimi, munera edebant, et onera reipublicae ſumtibus de ſuo faciendis alleuabant.

45. ἕτοι] Androcles cum factione. ad quos etiam proximum inſequens ἕτοι verſu 26. redit.

46. ὅδε] Chaereſtratus puta.

47. αὐτὸν] Androclem.

48. κατηγορήσαμεν. γέγραπται] interponendum videtur ἐν ᾗ.

49. ὁ δὲς καὶ ὁ διαθέμενος] ſubaudi a communi

γενόμενοι. τι ἔτι [50]; τελευτῆσαι ἄπαιδα Φιλοκτήμονα. πῶς ἔν ἂν αἴσιμός [50]b. τις τὸν ἑαυτῦ ἀδελφιδῆν υἱὸν ποιησάμενος κατέλιπεν; ᾧ ὁμοίως [51] ὁ νόμος τὴν κληρονομίαν ἀποδίδωσι καὶ τοῖς ἐξ αὐτῦ γινομέ- 33.
νοις; καὶ διαῤῥήδην ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, ἐὰν ποιησαμένῳ παῖδες ἐπιγένωνται, τὸ μέρος ἑκάτερον [52] ἔχειν τῆς οὐσίας, καὶ κληρονομεῖν ὁμοίως ἀμφοτέρους. ὡς ἔν εἰσὶ γνήσιοι οἱ παῖδες οἵδε [53], τεῦτ' αὐτὸ ἐπιδεικνύ-
ἐπιδέδεικται. Id est ἐπεδείξαμεν, ὅτι ὁ Φιλοκτήμων ἔδωκε τὰ ἑαυτῦ Χαιρεστράτῳ καὶ διέθετο.

50. τὶ ἔτι] scil. γέγραπται ἐν τῇ Ἀνδροκλέους διαμαρτυρίᾳ; *quid porro scriptum legitur in Androclis obtestatione?*

50b. πῶς ἔν ἂν αἴσιμος τις] Reuocaui hanc lectionem ex Aldina, non quo emendatam et probam habeam, quae est vitiosissima, sed quod a vestigiis verae et genuinae lectionis propius abest, quam ea, quam H. Stephanus de suo procudit, sic exhibens πῶς οὖν Αἴσιμος τις. quasi hic de Aesimo nescio quo agatur, qui nullus h. l est, sed homo imaginarius. Leg. aio πῶς ἔν ἄπαις ἦν, ὅστις. *Ecqui ergo prolis expers erat is, qui* — seu, qui dici potest sine prole masculo decessisse is, (Philoctemon designatur) qui postquam suum e sorore nepotem pro filio adoptasset, eum in bonis suis heredem, suique generis et nominis propagatorem futurum reliquit? Taylor in Tophanis libro reperit πῶς ἔν ἐκ αἰσίμως. quod nihili est.

51. ὁμοίως] perinde atque ipse Philoctemon fecit. aut, perinde ac si Philoctemon liberos ex ipso semet natos reliquisset.

52. ἑκάτερον] id est τόν τε γνήσιον, τὸν μετὰ τὴν τῦ ἑτέρου ποίησιν γενόμενον, καὶ τὸν ποιηθέντα.

53. οἱ παῖδες οἵδε] spurii Alces, qui se ex Eucte-

36. δεικνύτω, ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος [54]. ὃ γὰρ [55] ἂν εἴπῃ μητρὸς ὄνομα, γνήσιός ἐστιν, ἀλλ' ὃς ἀληθῆ λέγει, τὰς συγγενεῖς [55] b. παρεχόμενος, τὰς εἰδότας συνοικοῦσαν τῷ Εὐκτήμονι, τὰς δημότας καὶ τὰς Φράτορας, εἴ τι ἀκηκόασι πώποτε ἢ ἴσασιν ὑπὲρ
39. αὐτῆς Εὐκτήμενα λειτουργήσαντα· ἔτι δὲ πᾶ τέθαπται [56], ἐν ποίοις μνήμασι· τίς οἶδε [57] τὰ νομιζόμενα ποιοῦντα Εὐκτήμενα· πᾶ δ' ἔτι ὄντες οἱ παῖδες ἐναγίζουσι καὶ χέονται. καὶ τίς οἶδε ταῦτα τῶν πολιτῶν, ἢ τῶν οἰκετῶν Εὐκτήμενος. ταῦτα γάρ
42. ἐστιν ἔλεγχος ἅπαντα, καὶ ἡ λοιδορία καὶ ἐὰν περὶ αὐτοῦ τούτου [58] κελεύητε ἐπιδεικνύναι, ὥσπερ καὶ διε-

μαρ-

mone seniore legitime procreatos ferunt, eoque titulo hereditatem eius petunt.

54. ἕκαστος] scil. οἶδεν (vel εἴωθεν, vel δύναται) ἑαυτὸν ἐπιδεικνῦναι γνήσιον ὄντα.

55. ὃ γὰρ ἂν εἴπῃ] Si ἄν pro ἐὰν accipiatur, potest haec lectio defendi, subaudiendo τις. *non enim ideo statim quis est genuinus, si matris nomen ediderit*, accedo tamen Stephani coniecturae, leg. esse ὃ γὰρ, ὃς ἂν εἴπῃ.

55 b. adde μάρτυρας.

56. τέθαπται] Callippe puta, illa commenticia et falso iactata eorum mater, quam secundam ferunt Euctemonis vxorem, et ea se natos, qui reuera ex Alce, scorto populari erant. Mira vtique res, Euctemonem duas eodem tempore vxores in matrimonio habuisse. Moriens enim relinquebat, vt e. p. 60. 18. constat, vxorem veram, e qua liberos reliquos suscepérat.

57. οἶδε] Scaliger malebat εἶδε. *vidit*. ego non multum interesse arbitror.

58. περὶ αὐτοῦ τούτου κ. ἐ. ὥσπερ] Aut περὶ αὐτοῦ

μαρτύρησεν, ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὁσίαν κατὰ τὸς νόμες θήσεσθε, τοῖσδέ τε τὰ δίκαια γενήσεται.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὔπολις καὶ Θράσυλλος καὶ Μνήσων, ἀδελφοὶ γεγόνασι. τέτων ὁ μὲν Μνήσων ἄπαις ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ Θράσυλλος, παῖδα καταλιπὼν Ἀπολλόδωρον· μέος δ' Εὔπολις καταλειφθεὶς, πολλὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησεν. ὅθεν Ἀρχίδαμος, πάππος τῦ λέγοντος τὸν λόγον, τῇ τῦ Ἀπολλόδωρε μητρὶ συνοικῶν, μετὰ τὸν τῦ Θρασύλλε τῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θάνατον, καὶ τὸν Ἀπολλόδωρον ὡς ὀρφανὸν ἐλεῶν, πολλὰ τὸν Εὔπολιν ἀπέτισε χρήματα ὑπὲρ ὧν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησε. τέτων μεμνημένος Ἀπολλόδωρος, εἰσήσαγεν εἰς τὸς φράτορας θετὸν υἱὸν ἑαυτῷ Θράσυλλον τῦτον, υἱὸν ὄντα τῆς τε ὁμομητρίας αὐτῦ ἀδελφῆς καὶ Ἀρχιδάμε. τῦ δὲ Θρασύλλε ἤδη μὲν εἰς τὸς γενήτας καὶ φράτορας ἐγγεγραμμένε, ἔπω δ' εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, ἀδὲν ἧττον Εὐπό-

τέτε κ. ἐ. ἔπερ leg. suspicor, aut περὶ αὐτῶν τέτων κ. ἐ. ὥνπερ. *his ipsis*, vel *solis*, *de rebus dicere, quas in obtestatione affirmauit.*

Εὐπόλιδος θυγάτης, τῷ θείῳ Ἀπολλοδώρῳ, ἀμφισβητεῖ πρὸς Θράσυλλον· λέγουσα μηδ' ὅλως ἐγγεγράφθαι τὸν Θράσυλλον εἰς τὲς φράτορας καὶ γενήτας κατὰ γνώμην τῷ Ἀπολλοδώρῳ, ἀλλὰ πεπλασμένην εἶναι τὴν ποίησιν. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη. Ἡ δὲ τάσις στοχασμός. διὸ καλῶς πάνυ καὶ τεχνικῶς τὸν λόγον οἰκονομῶν, τὴν ἐλευθερίαν[1] ἐξέρχεται τὴν Ἀπολλοδώρου πρὸς Εὔπολιν· ὅπερ μέγα σημεῖον γίγνεται τῷ μὴ θέλειν αὐτὸν ὑπὸ τῆς Εὐπόλιδος θυγατρὸς κληρονομηθῆναι.

1. L. ἔχθραν διεξέρχεται.

Ωμην μὲν, ὦ ἄνδρες, προσήκειν ἐ τὰς τοιαύτας ἀμφισβητεῖσθαι ποιήσεις, εἴ τις αὐτὸς ζῶν καὶ εὖ φρονῶν ἐποιήσατο, καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἀγαγ.

Tabula genealogica nominum in hac oratione commemoratorum.

Fratres erant tres germani, quorum pater bis, sed sine nomine, commemoratur.

Eupolis — Thrasyllus — Mneson.

Eupolidi erant, filius Apollodorus et duae filiae, altera Pronapidi nupta, qui Pronapis hic, nomine vxoris aduersus actorem contendit, altera Aeschini Lusiensi nupta, vnde natus Thrasybulus. Sed haec tum, cum haec causa ageretur, vita iam excesserat.

Thrasyllus, fratrum medius, ex vxore sua Apollodorum susceperat, illum, cuius de hereditate hic certatur. Thrasyllo mortuo, vidua eius Archedamo nupsit., e quo filiam perperit, quae Lacritidae hierophantae in matrimonium collocata, ei peperit acto-

ἀγαγὼν [1], εἰς τὲς συγγενεῖς ἀπέδειξε καὶ εἰς τὰ 3.
κοινὰ γραμματεῖα ἐνέγρηψεν, ἅπανθ', ὅσα προσ-
ῆκεν, αὐτὸς ποιήσας· ἀλλ' [2] εἴ τις τελευτήσειεν
μέλλων, διέθετο, εἴ τι πάθοι, τὴν οὐσίαν ἑτέρῳ·
καὶ ταύτην γράμμασι [3] κατέθετο παρά τισι σημη- 6.
νάμενος. ἐκεῖνον μὲν γὰρ τὸν τρόπον ποιησάμενος,
φανερὰς κατέστησε τὰς αὐτῷ βελήσεις, ὅλον τὸ
πρᾶγμα ἐπικυρώσας, δόντων αὐτῷ τῶν νόμων· ὁ δ'
ἐν διαθήκαις σημηνάμενος, ἀδήλως ἐποίησε. διὸ
πολλοὶ πεπλάσθαι φάσκοντες αὐτὰς, ἀμφισβη- 9.
τῶν ἀξιοῦσι πρὸς τὲς ποιηθέντας. ἔοικε δ' οὐδὲν πρᾶ-
γε τοῦτο [4] εἶναι. καὶ γὰρ ὅτως αὐτῶν [5] φανερῶς

πεπραγ-

rem huius cauſae. Hic Lacratidis filius ab auunculo Apollodoro filii loco adoptatus et heres dictus, hereditatem eius petit, Thraſyllus nomine dictus, a patre Apollodori.

Tertius fratrum, minimus natu, Mneſon improlis deceſſit.

1. ἀγαγὼν εἰς τὲς συγγενεῖς ἀπέδειξε] malim ἀγαγὼν καὶ εἰς τὲς συγγενεῖς, ἀπέδ. vt εἰς τὲς συγγενεῖς, non ad ἀπέδειξε, ſed ad ἀγαγὼν referatur, et ad ἀπέδειξε ſubaudiatur υἱὸν ἑαυτῷ ποιητὸν.

2. ἀλλ'] ſubaudi τὰς τοιαύτας ὤμην δεῖν ποιήσεις μόνας ἀμφισβητεῖσθαι.

3. ταύτην γράμμασι] leg. videtur ταῦτ' ἐν γράμμ. ſcil. γεγραμμένα.

4. οὐδὲν πρᾶγε τοῦτ' εἶναι] ſcil. ille prior procedendi modus, quo vſus eſt Apollodorus me adoptans. Num leg. οὐδὲν πρᾶγου οὐδὲ τοῦτ' εἶναι. *ne hoc quidem quicquam prodeſſe.*

5. αὐτῶν] ſcil. τῶν ὑπ' ἐμοῦ νῦν εἰρημένων. Non

πεπραγμένων, ὅμως ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς [6] τῆς Εὐπόλιδος ἥκουσι περὶ τῶν Ἀπολλοδώρου χρημάτων
12. πρὸς ἐμὲ ἀμφισβητήσοντες. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἑώρων ὑμᾶς μᾶλλον ἀποδεχομένους τὰς διαμαρτυρίας ἢ τὰς εὐθυδικίας, κἂν μάρτυρας προβαλόμην μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον, ὡς ποιησαμένῳ με υἱὸν Ἀπολλοδώρῳ κατὰ τοὺς νόμους· ἐπειδὴ δ' ἃ διαφεύγει [7]
15. τὰ δίκαια μὴ ἃ κατὰ τοῦτον γιγνώσκεσθαι τὸν τρόπον, καὶ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς [8] ἥκω διαλεξόμενος περὶ τῶν

bene conuenire videtur τοῦτο, quod modo praeceſſit, cum αὐτῶν, vt ſuſpicioni locus ſit, leg. eſſe οὐδὲν πρᾶγμα ἁδὲ ταῦτ' εἶναι. Nego tamen vulgata τοῦτο cum αὐτῶν copulante me offendi, tametſi haud infitiabor, planiorem vtique atque concinniorem fore dictionem, ſi ſingulari τοῦτο pluralis ταῦτα ſufficiatur.

6. τῆς θυγατρὸς] maiore natu, et tum adhuc in viuis ſuperſtite, quae Pronapidi nupta fuerat. nam altera, minor natu, Aeſchini Luſienſi nupta, in viuis eſſe iam deſierat.

7. οὐ διαφεύγει τὰ δίκαια μὴ ἃ κατὰ τοῦτον γιγνώσκεσθαι τὸν τρόπον] Idem eſt atque, ſi poſt τὰ δίκαια addidiſſet ὧδε. non effugiunt iura cuique [aut nobis] debita, quominus hoc modo et hac via τῆς εὐθυδικίας cognoſcantur. h. e. fieri nequit, vt hoc agendi et ius quaerendi modo, ius aequum minus noſcitetur atque impetretur. Si quis viam directae actionis ineat, poteſt ille ius ſuum non minus adipiſci, quam ſi alteram viam, obteſtationis puta. quia illa prior ratio totam cauſam clara in luce collocat, et dubitationi atque controuerſiae locum omuem praecludit.

8. αὐτοῖς] malim αὐτὸς ipſemet ego, in perſona, vt vulgo vſurpant, vt ore meo vos totam rem doceam.

ρὶ τῶν πεπραγμένων, ἵνα μηδεμίαν * ἡμῖν [9] αἰτίαν περὶ τῦ μὴ βέλεσθαι δῦναι δίκην τοιαύτην [10] ἐπιφέρωσιν. ἀποδείξω δὲ ὡς ἀ μόνον [11] ἐπὶ τοῖς ἐγγυτάτω γένεσ * τὸν κλῆρον [12] Ἀπολλόδωρος ἀ καταλέλοιπε, πολλὰ καὶ δεινὰ ὑπὸ τύτε [13] ἀδικηθεὶς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμὲ ἐποιήσατο δικαίως, ὄντα ἀδελφιδῆν, καὶ μέγα εὐεργετημένος ὑφ' * ἡμῶν [14]. 18.

δεομαι

9. ἡμῖν] sic de meo dedi, pro vulgari ὑμῖν. mihi meaeque causae studiosis.

10. τοιαύτην δίκην] scil. τὴν διὰ τῆς εὐθυδικίας. ne aduersarii nos criminentur, quasi noluerimus ipsis hoc genus satisfactionis forensis dare, ceu diffidentes veritati et aequitati causae nostrae. Ne nos incusent, quasi bellum defensiue solummodo geramus, vt vulgo vsurpant, non autem offensiue. Nam ἡ διαμαρτυρία est defensio quaedam sui ab illata vi, ἡ εὐθυδικία autem aperta aggressio.

11. ὡς ἀ μόνον] hic addendum videtur δικαίως.

12. τὸν κλῆρον] sic emendaui vitium vulgatarum τῷ κλήρῳ. planum faciam, non solummodo iure merito Apollodorum ab hereditate bonorum suorum necessarios excluisse, a quibus grauissime laesus esset. Reperit idem in Tophanis quoque libro Taylor. τὸν κλῆρον ἐπί τινι καταλείπειν idem est, atque ἐπί τινος ἐξουσίᾳ. in alicuius potestate.

13. ὑπὸ τούτου bene si habet, ad Eupolin redit, malim tamen ὑπὸ τούτων legi, ab Eupolide et eius tota gente, quae adhuc supersit in viuis, et coram in iudicio adstat. de his enim ἕτος solummodo proprie potest vsurpari. Eupolis autem dudum decesserat, eoque τούτου minus ei conueniebat.

14. ὑφ' ἡμῶν] a matre mea, et patre, et auo

δέομαι δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, πάντων ὁμοίως, εὖ-
21. νοιάν τέ μοι παρασχεῖν, κἂν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἀναιδῶς
αὐτὸς ἰόντας ἐξελέγχω, βοηθεῖν μοι τὰ δίκαια. ποιή-
σομαι δ' ὡς ἂν κἀγὼ [15] δύνωμαι διὰ βραχυτάτων
τοὺς λόγους, ἐξ ἀρχῆς ὡς ἔχει τὰ γενόμενα διδάσ-
κων ὑμᾶς. Εὔπολις γὰρ, ὦ ἄνδρες, καὶ Θράσυλ-
24. λος καὶ Μνήσων, ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμομήτριοι καὶ ὁ-
μοπάτριοι. τούτοις οὐσίαν ὁ πατὴρ κατέλιπε πολ-
λὴν, ὥστε καὶ λειτουργεῖν ἔκαστον ἀξιοῦσθαι παρ'
ὑμῖν [16]. ταύτην ἐκεῖνοι τρεῖς ὄντες ἐνείμαντο πρὸς
ἀλλήλους. τούτων δύο τελευτησάντων [17] περὶ τὸν αὐ-
27. τὸν χρόνον, ὁ μὲν Μνήσων ἐνθάδε, ἄγαμος καὶ ἄπαις·
ὁ δὲ Θράσυλλος, τῶν ἐν Σικελίᾳ καταλε-
γεὶς [18], τριηραρχῶν, καταλιπὼν υἱὸν Ἀπολλόδω-
ρον, τὸν ἐμὲ νῦν ποιησάμενον. Εὔπολις δ' ἔμονος αὐ-
τῶν [19] λειφθεὶς, ὀλίγα ἀπολαύσας τῶν χρημά-

auiaque, quae ipsius mater erat; hoc est a tota gente nostra. Scaliger quoque sic emendauit.

15. κἀγὼ] cur ita? cur non potius simpliciter ἐγὼ? quae vis inest illi καὶ etiam ἐγὼ?

16. παρ' ὑμῖν] imo vero παρ' ὑμῶν, vt etiam Scaliger censebat.

17. τελευτησάντων] imo vero ἐτελεύτησαν τὸν βίον. Etiam Scaliger leg. esse ἐτελεύτησαν suspicatus erat.

18. τῶν εἰς Σικελίαν καταλεγεὶς] breuiter sic dictum explicatius ita efferas καταλεγεὶς, ὥστε εἰς εἶναι τῶν εἰς Σικ. ἀπεσταλμένων εἰς στρατείαν, ἐν τάξει τριηράρχου.

19. αὐτῶν] id est his de fratribus, qui, dum superessent adhuc, tres erant.

των ἠξίωσεν, ἀλλὰ τὸν μὲν Μνήσωνος κλῆρον, οὗ 64. 1.
καὶ Ἀπολλοδώρῳ προσῆκε τὸ ἡμικλήριον, πάντα
εἰς αὑτὸν περιεποίησε, φάσκων αὐτῷ δεῖναι τὸν ἀ-
δελφὸν, αὐτὸν δ' ἐκεῖνον [20] ὅτω διώκησεν ἐπιτρο- 3.
πεύων, ὥστε τριῶν αὐτῷ ταλάντων δίκην ὀφείλειν [21].
Ἀρχέδαμος [22] γὰρ ὁ πάππος ὁ ἐμὸς [23], ἐξ ἧς τὴν [24]
μητέρα ἔχων τῷ Ἀπολλοδώρῳ, τήθην δὲ ἐμοὶ, ἐρῶν
αὐτὸν πάντων ἀποστερέμενον τῶν χρημάτων, ἔτρε-
φέ τε αὐτὸν, παῖδα ὄνθ', ὡς ἑαυτῷ, καὶ τὴν μη- 6.
τέρα κομισάμενος [25], ἀνδρί τε γενομένῳ συνηγωνίσα-
το, καὶ εἰσέπραξε τὸ ἡμικλήριον ὧν Μνήσων κατέ-
λιπεν.

20. αὐτὸν δ' ἐκεῖνον] Apollodorum puta.

21. ὀφείλειν] imo vero ὄφλειν. diuersa sunt δίκην ὀφείλειν et δ. ὄφλειν. Tutor e. c. male gestae tutelae reus, causa nondum in forum delata, neque disceptata, pupillo, de quo male meritus est, δίκην ὀφείλει, debet adhuc ei rationem reddere. Verum causa iam peracta, condemnatus, ὄφλει, postquam iudices pronuntiarunt, eum debere per nefas ablata pupillo restituere.

22. Ἀρχέδαμος] sic dederat Aldus, per ε. quod reuocaui. Stephanus Ἀρχίδ.

23. ὁ πάππος ὁ ἐμὸς] Erat enim huius Archedami filia mater actoris.

24. ἐξ οὗ] Stephanus in vnum v. τούτου ista duo contractum ibat. Scaliger cum ἐγγυητὴν mutabat. Mihi videntur aut prorsus amputanda, aut cum ἐκείνη mutanda, aut cum ἐκ μητρὸς, aut cum χηρεύσαν.

25. κομισάμενος] postquam hanc foeminam, auiam meam, ab Eupolide, vt κυρίῳ seu curatore eius, in manus sibi datam accepisset, ex eiusque domo in suam transtulisset. v. p. 69. 29.

λιπεν· ὅσά τε ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπεξέρησε [26], δίκας δύο ἑλὼν [27], καὶ τὴν οὐσίαν ἐποίησε κομίσα-
9. σθαι τὴν αὐτῆ πᾶσαν. καὶ διὰ ταῦτα Εὔπολις μὲν καὶ Ἀπολλόδωρος ἐχθρῶς ἔχοντες τὸν πάντα χρόνον διετέλεσαν πρὸς ἀλλήλους· ὁ δὲ πάππος οὑμὸς καὶ Ἀπολλόδωρος φιλικῶς, ὥσπερ [27b] προσῆκε. τοῖς δ' ἔργοις ἄν τις τεκμήραιτο μάλιστα, ὅτι ὢν Ἀπολ-
12. λόδωρος πέπονθεν εὖ, ἀντευποιεῖν ἠξίου τὸς ἑαυτὸν εὐεργετήσαντας. συμφορᾷ γὰρ τῷ πάππῳ χρησαμένῳ, καὶ ληφθέντος εἰς τὸς πολεμίους, καὶ χρήματα εἰσενεγκεῖν εἰς λύτρα καὶ ὁμηρεῦσαι ὑπὲρ αὐτῆ ἠθέλησεν, ἕως ἃ εὐπορήσειεν ἐκεῖνος ταργύριον.
15. ἐξ εὐπόρε τε ἀπορωτέρε γεγενημένε, συνδιώκει τὰ ἐκείνε, μεταδιδὸς ὧν εἶχεν. εἰς Κόρινθόν τε στρατεύεσθαι μέλλων. εἴ τι πάθοι διέθετο τὴν οὐσίαν, καὶ ἔδωκε τῇ ἐκείνε [28] μὲν θυγατρὶ, ἐμῇ [29] δὲ μητρὶ, αὐτῆ [30] δὲ ἀδελφῇ, διδὲς [31] αὐτὴν Λακρα-

26. ἀπεξέρησε] scil. Eupolis Apollodorum.

27. δύο δίκας ἑλὼν] prima scilicet actione certabatur de hereditate Mnesonis, cuius dimidia pars Apollodoro debebatur; secunda de patrimonio eidem a patre Thrasyllo relicto, et ab Eupolide administrato.

27 b. ὥσπερ προσῆκε] Iuterpone καὶ.

28. ἐκείνου] Archedami puta.

29. ἐμῇ] sic dedi de meo, accedente Scaligeri auctoritate, pro vulgari ἐμοὶ.

30. αὐτῆ] Apollodori puta.

31. διδὲς] colligitur hinc Archedamum vita decessisse, antequam filia eius nubilis fieret. Nam pater adhuc superstes solus habebat potestatem filiam elo-

τίδη τῷ νῦν ἱεροφάντῃ γεγενημένῳ. τοιοῦτος ἦν ἐκεῖ- 18.
νος περὶ ἡμᾶς τὰς ἐξ ἀρχῆς αὐτὸν σώσαντας. ὡς
δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ δίκας εἶλεν Εὔπολιν δύο, τὴν
μὲν, ἐπιτροπῆς, τὴν δὲ, ἡμικληρίᾳ, τῷ πάπ-
πῳ [32] συνηγωνισμένῳ καὶ λέγοντος, τά τε χρήμα- 21.
τα ἐκομίσατο δι' ἡμᾶς, καὶ ταύτας τὰς χάριτας
ἡμῖν ἀνταπέδωκε· τούτων πρῶτον βούλομαι παρα-
σχέσθαι τοὺς μάρτυρας· καί μοι κάλει δεῦρο αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Αἱ μὲν ἂν παρ' ἡμῶν εὐεργε-
σίαι τοιαῦται καὶ τηλικαῦται τὸ μέγεθος εἰσίν·
αἱ δὲ πρὸς [33] ἐκεῖνον ἔχθραι περὶ τοσούτων χρημά- 24.
των ἦσαν, ὡς ἐγὼ οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς διελύσαντο, καὶ
φίλοι ἐγένοντο. μεγάλα γὰρ τεκμήρια αὐτῶν [34]
ἐστιν.

candi in matrimonium. Patre autem orba virgo, vel vidua, in potestate fratris erat, vt κυρίᾳ αὐτῆς.

32. τῷ πάππῳ] subaudi τῷ ἐμοῦ.

33. αἱ δὲ πρὸς ἐκεῖνον [Eupolin puta] ἔχθραι] Apollodori scilicet. Suspicabar aliquando leg. esse αἱ δὲ τῷ πατρὸς πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραι, qui nossem vocabulum πατρὸς a librariis solere per siglam exarari, quae a πρὸς nulla alia re, praeterquam virgula superne imposita, differret. Sic facile fieri potuisse autumabam, vt πρ̄ος, hoc est πατρὸς, in collisione cum πρὸς praepositione elideretur. Verum ipsemet ego nunc nil admodum opus esse isto supplemento censens, coniecturam hanc in medio relinquam.

34. τεκμήρια αὐτῶν] subaudi τῶν ἐχθρῶν. Simultatum, quae eos mutuae interceserunt, magna sunt et luculenta indicia. Malim tamen, ob γὰρ praemissum, αὐτῷ. scil. τῷ μὴ διαλύσασθαι αὐτούς. gratiae

ἐστιν. Εὔπολις γάρ, δυοῖν θυγατέρων ἐσῶν, καὶ ἐκ
τῶν αὐτῶν γεγονὼς [35], καὶ χρήματ' ὀρῶν κεκτημέ-
27. νον [36], ἑδετέραν αὐτῷ τέτων ἔδωκε. καίτοι δοκοῦ-
σιν ἐπιγαμίαι καὶ μὴ συγγενεῖς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ
τὲς τυχόντας ἀπαλλάττειν μεγάλης διαφορᾶς, ὅ-
ταν ἃ περὶ πλείστε ποιῶνται, ταῦτ' ἀλλήλοις ἐγ-
χειρίζωσιν. εἶτ' ἂν Εὔπολις γεγένηται αἴτιος, μὴ
30. βεληθεὶς [37], εἶτ' Ἀπολλόδωρος, λαβεῖν μὴ ἐθελή-
σας, τὰς ἔχθρας, ὅτι διέμειναν, τὸ ἔργον δεδήλω-
κε. καὶ περὶ μὲν τῆς ἐκείνων διαφορᾶς ἱκανὲς εἶναι
νομίζω, καὶ τὲς εἰρημένες λόγες. οἶδα γάρ, ὅτι
καὶ ὑμῶν ὅσοι πρεσβύτεροι μνημονεύεσιν, ὅτι ἐγέ-
33. νοντο ἀντίδικοι. τό, τε γὰρ μέγεθος τῶν δικῶν,
καὶ διότι πολὺ αὐτὸν [38] Ἀρχέδαμος εἶλεν, ἐπιφά-

 νειάν

inter eos nunquam reconciliatae multa et perſpicua ſunt documenta.

35. ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονὼς] ſubaudi, aut τοκέων Θρασύλλῳ, aut προγόνων Ἀπολλοδώρῳ iisdem vſus ſiue parentibus, atque Thraſyllus, Apollodori pater, ſiue maioribus iisdem, quibus Apollodorus.

36. κεκτημένον] Apollodorum puta. quamuis videret Apollodorum bene fortunatum, quae eſſe poterat illecebra contrahendae cum eo affinitatis. Nemo non generum diuitem pauperi praeferat.

37. poſt βεληθεὶς addi vult Scaliger ἐκδῶναι. non male. poſſit quoque δῶναι ſimplex ſufficere. Alterutrum certe neceſſarium eſt, cum per ſe, nam alias manca eſt ſententia, tum propter oppoſitum λαβεῖν.

38. πολὺ] plura ni deſunt, deeſt παρά, aut, nihil ſi mutari licebit, ſubaudiendum vtique erit παρὰ. πα-

νεανίαν τινα ἐποίησεν. ὡς δὲ ἐμὲ ἐποιήσατο υἱὸν * ζῶν αὐτὸς [39], καὶ κύριον τῶν αὐτῷ κατέστησε, καὶ εἰς τὰς γενητὰς [40] καὶ εἰς τὰς φράτορας ἐνέγραψε, τούτοις ἤδη μοι τὸν νῶν προσέχετε, ὦ ἄνδρες. Ἀπολ- 36.
λοδώρῳ γὰρ ἦν υἱὸς, ὃν ἐκεῖνος καὶ ἤσκει καὶ δι' ἐπιμελείας εἶχεν, ὥσπερ καὶ προσῆκον ἦν. ἕως μὲν οὖν ἐκεῖνος ἔζη, διάδοχον τῆς οὐσίας ἤλπιζεν αὐτὸν καταστήσειν [41] τῆς ἑαυτοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε νο- 39.
σήσας τῷ ἐξελθόντος ἐνιαυτῷ μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀθυμήσας, καὶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ καταμεμψάμενος, ἐκ ἐπελάθετο ὑφ' ὧν καὶ ἐξαρχῆς [42] εὖ πεπονθὼς ἦν· ἀλλ' ἐλθὼν

* ὡς

ρὰ πολὺ εἶλεν est multis partibus h. e. magno numero sententiarum, causae Archedami victoriam adiudicantium, et Eupolin condemnantium. In παρὰ πολὺ subauditur h. l. μέρος τῶν ψήφων. Scaliger adscripserat πολὺ πρότερον αὐτόν.

39. υἱὸν ζῶν αὐτὸς] media vox ab ingenio meo profecta est, pro τῶν, quod vulgatae dant. Non per testamentum morientis, sed ab ipso adhuc saluo et robusto. v. p. 65. 11.

40. γενητὰς] πότερον γενήτας. ὅμως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐκείνη ἐστὶν ἡ γραφή. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τῇδε τῷ λόγῳ ὑποθέσει. H. STEPHANVS.

41. καταστήσειν] conueniret melius, ni fallor, καταλείψειν. Liberi enim a parentibus heredes non constituuntur, qui sunt ipso natu, sed a decedentibus relinquuntur.

42. καὶ ἐξ ἀρχῆς] Aut redundare videtur hoc καὶ aut aliud sibi respondens poscere. Num ergo leg. καὶ ἐξ ἀρχῆς καὶ μετὰ ταῦτα συνεχῶς εὖ πεπονθὼς ἦν.

* ὡς [43] τὴν ἐμὴν μητέρα, ἑαυτοῦ δὲ ἀδελφὴν, ἣν
42. περὶ πλείστου πάντων ἐποιεῖτο, λαβεῖν ἠξίωσέ με
υἱὸν, καὶ ᾔτησε, καὶ ἔτυχεν. οὕτω δ' ἐπείσθη [44]
ταῦτα ποιῆσαι διαταχέων, ὥστ' εὐθέως * με λα-
βὼν [45] ᾤχετο ἔχων πρὸς αὐτὸν, καὶ πάντα τὰ
65.1 αὐτοῦ διοικεῖν παρέδωκεν· ὡς αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἂν ἔτι
πρᾶξαι * τούτων [46] δυνηθεὶς, ἐμοῦ δὲ ταῦτα πάν-
τα οἴουτε ἐσομένου ποιεῖν. καὶ ἐπειδὴ Θαργήλια ἦν,
ἤγαγέ με ἐπὶ τοὺς βωμοὺς εἰς τοὺς γενητάς τε καὶ
3. φράτορας. ἔστι δ' αὐτοῖς νόμος ὁ αὐτὸς, ἐάν τέ τι-
να φύσει γεγονότα εἰσαγάγῃ τὶς, ἐάν τε ποιητὸν,
ἐπιτιθέναι πίστιν κατὰ τῶν ἱερῶν, ἢ μὴν ἐξ ἀστῆς

 εἰσά-

et a principio inde aetatis ſuae, et per totam reliquam inſecutam vitam.

43. ὡς] ſic dedi de meo, pro vulgari εἰς. ſaepiſſime iſta duo inter ſe a librariis permutantur.

44. ἐπείσθη] ſuſpicabar aliquando leg. eſſe ἠπείχθη id eſt ἔσπευσε. *feſtinabat hoc facere.* nunc tamen, cenſens ſine urgente neceſſitate mutandum nihil eſſe, vulgatam aio ſic eſſe interpretandam, *ipſe in animum induxerat, hac in re peragenda celeritate ſibi vtendum eſſe.* quaſi ſi dixiſſet. αὐτὸς ἑαυτὸν ἔπεισεν, ὅτι δεῖ τοῦτο διὰ ταχέων ποιῆσαι. Indicat Apollodori ſtudium, contentionem, conſtantiam et pertinaciam.

45. με λαβὼν.] ſic dedi de meo, pro vulgari μεταλαβὼν.

46. τούτων] ſic de meo dedi, pro vulgari τοῦτον. vbi Taylor in Tophanis libro τοιοῦτον annotatum reperit. Redit lectio a me praelata ad praemiſſum πάντα τὰ αὐτοῦ; quod idem in continenti quoque inſequitur. *nihil horum*, negotiorum puta domeſticorum.

εἰσάγειν, καὶ γεγονότα ὀρθῶς, καὶ τὸν ὑπάρχοντα φύσει καὶ τὸν ποιητέν. ποιήσαντος δὲ τῦ εἰσάγοντος ταῦτα, μηδὲν ἧττον διαψηφίζεσθαι καὶ τὺς 6.
ἄλλυς [47]· κἂν δόξῃ [48], τότ' εἰς κοινὸν γραμματεῖον ἐγγράφειν, πρότερον δὲ μή. τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει τὰ δίκαια τὰ παρ' αὐτοῖς [49]. τῦ νόμυ δὲ οὕτως ἔχοντος, καὶ τῶν φρατόρων τε καὶ γενητῶν ἐκείνῳ ἐκ ἀπιςύντων, ἐμέ τε ἐκ ἀγνοούντων, ὅτι ἦν 9.
ἐξ ἀδελφῆς αὐτῷ γεγονώς, ἐγγράφεσί με εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ψηφισάμενοι πάντες, ἐπιθέντος ἐκείνυ τὴν πίςιν καθ' ἱερῶν. καὶ ἔτω μὲν ὑπὸ ζῶντος ἐποιήθην, καὶ εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐνεγράφην [50], Θράσυλος Ἀπολλοδώρυ· ποιησαμένυ 12.
με ἐκείνυ τῦτον τὸν τρόπον, τῶν [51] νόμων αὐτῷ δὲ δωκό-

47. τὺς ἄλλους] id est τὺς ἅπαντας. reliquos omnes curiales, qui adessent, praeter patrem filii inducendi. Huius enim patris respectu, qui alias etiam e numero curialium esset, in eiusmodi causa vero a suffragatione excludi soleret, reliqui in suffragia euntes, οἱ ἄλλοι appellantur.

48. δόξῃ] subaudi ἐγγράφειν ex insequentibus.

49. τὰ παρ' αὐτοῖς. τῦ νόμυ δὲ ἔτως ἔχοντος] sic distinxi et correxi h. l. cuius in vulgatis et scriptio et interpunctio laborat. Circumfertur enim sic τὰ παρ' αὐτοῖς τῦ νόμυ. διὸ ἔτως ἔχ.

50. ἐνεγράφην] sic correxerunt Stephanus et Scaliger vitium Aldinae ἐγγράφην.

51. Reliqui h. l. vulgarem interpungendi rationem, quae satis esset commoda. Possit tamen etiam sic distingui ποιησαμένυ με ἐκείνυ, ille me cum adoptasset, τῦτον τὸν τρόπον τῶν νόμων αὐτῷ δεδωκότων [scil. τὴν

δωκότων. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὰς μαρτυρίας. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. * Οἶμαι[52] τοίνυν, ὦ ἄνδρες, μᾶλλον ἂν ὑμᾶς τοῖς μεμαρτυρηκόσι * πι-
15. στεύσειν[53], καὶ οἵτινες[54] τῶν ὁμοίως προσηκόντων ἔργοις φανερῶς μεμαρτυρήκασιν ὡς ἐκεῖνος ταῦτα ὀρθῶς κατὰ τὸς[55] νόμους ἔπραξε. κατέλιπε γὰρ Εὔπολις θυγατέρας δύο· ταύτην τε, ἣ νῦν ἀμφισβητεῖ καὶ Προνάπει[56] σύνοικεῖ, καὶ ἄλλην, ἣν ἔ-
σχεν

ἐξουσίαν τῷ ποιεῖσθαι ἐμέ.] leges cum ipsi dedissent facultatem mei adoptandi, si hoc modo adoptaret.

52. οἶμαι] sic dedi de meo, pro vulgari οἶμεν. Stephanus malebat ᾤμην. Ego vero alteram istam rationem, vt planissimam et simplicissimam praetuli tam Stephanicae, quam prisinae meae. Suspicabar enim olim aliquando sic exarandum esse h. l. οἱ μὲν δὴ ταῦτα μεμαρτυρήκασι. τίσι δ' ἄλλοις μᾶλλον ἄξιον ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ἢ τοῖς μεμαρτυρηκόσι ταῦτα πιστεύειν;

53. πιστεύσειν] sic dedi de meo, pro vulgari πιστεύειν. In μᾶλλον subauditur ἢ τοῖς τέτων λόγοις, τῶν νῦν ἐμοὶ ἀντιδικέντων.

54. οἵτινες] num εἴτινες. quicquid est, vtrum mauoles, ad vtrumuis erit ἄλλοι subaudiendum. Pro ὁμοίως dederat annotator in libro Tophanis ὁμοίοις. quod neque intelligo, neque probo.

55. ὀρθῶς, κατὰ] videtur καὶ esse interponendum. Est id quidem vsitatius loquendi genus.

56. Προνάπει] deriuandum hoc erit a Πρόναπις nominatiuo. et est ille quidem nominatiuus in vsu. Sed etiam formari solet Προνάπιδι. Verum in insequentibus, nescio an non satis recte, Προνάπης legitur. quae lectio si sana sit, leg. hic sit Προνάπῃ, per η, vt a nomine proprio primae declinationis.

σχεν Αἰσχίνης ὁ Λεσιεὺς, ἢ τετελεύτηκεν, υἱὸν, ἄν- 18.
δρα ἤδη, καταλιπῶσα, Θρασύβυλον. ἔστι δὲ νόμος,
ὃς, ἐὰν ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἅπαις τελευτήσῃ καὶ
μὴ διαθέμενος, τήν τε ἀδελφὴν [57] ὁμοίως, κἂν ἐξ ἑ-
τέρας [58] ἀδελφιδᾶς ἢ γεγονὼς, ἰσομοίρους [59] τῶν
χρημάτων καθίσῃσι. καὶ τοῦτο οὐκ ἀγνοούμενόν ἐστιν 21.
οὐδὲ παρ' αὐτοῖς τούτοις [60]. ἔργῳ γὰρ ἔστι φανερὸν
τοῦτο πεποιήκασι. τῇ γὰρ Εὐπόλιδος υἱέως ἅπαιδος
Ἀπολλοδώρου [61] τελευτήσαντος, τὰ ἡμίσεα Θρασύ-
βυλος

57. τήν τε ἀδελφὴν] idem est, ac si dixisset, ταύτην τε τὴν ἀδελφὴν, ἔτι ἔσαν, et hanc sororem in viuis adhuc superstitem, et —

58. ἑτέρας] subaudi ἀδελφῆς ἤδη τὸν βίον τετελευτηκυίας.

59. ἰσομοίρους] subaudi τούτους κατὰ τὴν κληρονομίαν. hos aequis partibus hereditatem cernere, sororem puta defuncti fratris adhuc superstitem, et alterius sororis dudum defunctae filium, si quis adsit.

60. οὐδὲ παρ' αὐτοῖς τούτοις] Eupolidis puta necessariis, mecum super Apollodori hereditate nunc contendentibus. Sed offendit non nihil dictionis insolentia. redundare videtur praepositio, qua omissa, dictio fiat haud paulo mollior, et vsui loquendi conuenientior. Quid si sic legatur. καὶ τοῦτο οὐκ ἀγνοούμενον ἐστὶν οὐδενί. Neminem hoc fugit. οὐδὲ γὰρ αὐτοῖς τούτοις. ne his ipsis quidem obscurum hoc est.

61. Ἀπολλοδώρου] Apollodorus hic, semel hoc loco et iterum aliquanto post nominatus, probe discernendus est ab altero Apollodoro, creberrime per totam hanc actionem celebrato, hereditatis controuersae legatore. Propterea, erroris excludendi gratia, orator

βελος εἴληφεν, ὑσίας καὶ πεντεταλάντε [62] καταλειφθείσης [63] ῥαδίως. πατρῴων μὲν ἓν καὶ ἀδελφῇ χρημάτων τὸ ἴσον αὐτοῖς [64] ὁ νόμος μεταστῆσαι δίδωσιν· ἀνεψιᾷ δὲ [65], καὶ εἴ τις ἔξω ταύτης τῆς συγγενείας [66] ἐστὶν, ἐκ ἴσου, ἀλλὰ προτέροις τοῖς ἀῤῥέσι τῶν θηλειῶν τὴν ἀγχιστείαν πεποίηκε. λέγει γὰρ· Κρατεῖν δὲ τὰς ἀῤῥένας, καὶ τὰς ἐκ τῶν ἀῤῥένων, οἳ ἂν ἐκ τούτων [67] ὦσι· κἂν γένει ἀποτέρω τυγχάνωσιν ὄντες. ταύτῃ μὲν [68] οὖν οὐδὲ μέχρι

addit haec verba, τῆ Εὐπόλιδος υἱέος. vbi articulus cum υἱέος cohaeret, non cum nomine proprio.

62. καὶ πεντεταλάντε] respondere videtur particula καὶ latinorum illi *ad*. Substantiae ad quinque talentorum valorem assurgentis.

63. καταλειφθείσης] sic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium καταλειφθείσας.

64. αὐτοῖς] suspicabar aliquando leg. esse αὐταῖς. vt ad sorores et filias redeat, paterna aut fraterna bona petentes aut capessentes. istique suspicioni etiam latinam interpretationem meam accommodaui. Nunc autem arbitror vulgatam bene habere, et accipiendam esse, de sorore altera superstite, et de alterius iam defunctae filio.

65. ἀνεψιᾷ δὲ] subaudi τῶν χρημάτων.

66. ταύτης τῆς συγγενείας] id est τῆς ἀνεψιότητος. extra consobrinitatem, remotior et distantior adhuc a consobrino, vt eius filius filiaue.

67. ἐκ τούτων] num ἐκ τῶν αὐτῶν. subaudi ὧν αἱ θήλειαί εἰσιν. Si parentes posteritatis masculinae iidem sint cum parentibus posteritatis a foemellis descendentis.

68. ταύτῃ] huic filiae Eupolidis, adhuc superstiti, vxori Pronapidis.

ρυς [69] λαχεῖν προσήκει, Θρασυβούλῳ δὲ ἁπάντων [70], εἰ μὴ κυρίαν ἡγεῖτο εἶναι τὴν ἐμὴν εἰσποίησιν. ἐκεῖνος τοίνυν ἔτε ἐξ ἀρχῆς ἠμφισβήτηκε πρὸς ἐμὲ οὐδὲν, ἔτε νῦν δίκην εἴληχε περὶ αὐτῶν [71], ἀλλὰ ταῦτα πάντα [72] καλῶς ἔχειν ὡμολόγηκεν· οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης [73] πάντων ἀμφισβητεῖν τετολμήκασιν. εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἐληλύθασι. λάβε δὴ αὐτὸς τοὺς νόμους, παρ' οὓς ταῦτα πεποιήκασι· καὶ ἀνάγνωθι. ΝΟΜΟΣ [74]. Ἐνταῦθα μὲν ὁμοίως καὶ ἀδελφὴ καὶ ἀδελφιδοῦς ἰσόμοιροι κατὰ τὸν νόμον εἰσί. λάβε δὴ καὶ τοῦτον, καὶ ἀνάγνωσκε αὐτοῖς. ΝΟΜΟΣ [75]. Ἐὰν μὴ ὦσιν ἀνεψιοὶ μηδὲ ἀνεψιῶν παῖδες, μηδὲ τῷ πατρὸς γενομένῳ ἢ προσήκων μηδεὶς [76], τότε ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρὸς, διορίσας

69. *οὐδὲ μέρους*] hereditatis ab Apollodoro relictae.

70. *ἁπάντων*] scil. bonorum Apollodori, qui fuit Thrasylli filius, cui mater Thrasybuli consobrina fuit.

71. *αὐτῶν* eodem redit, quo modo *ἁπάντων* redibat, scil. *τῶν ὑπ' Ἀπολλοδώρου καταλειφθέντων*.

72. *ταῦτα πάντα*] scil. *ὑπ' Ἀπολλοδώρου ἐγνωσμένα, πραχθέντα καὶ διατεθέντα ὑπὲρ ἐμοῦ*.

73. *οἱ δὲ ὑπὲρ ταύτης*] scil. *λέγοντες καὶ πράττοντες*. quorum princeps erat maritus mulieris, Eupolidis filiae, Pronapis.

74. *νόμος*] ea lex designatur, quae sancit, vt fratris hereditatem soror superstes, et alterius sororis defunctae filius ex aequo inter se partiantur.

75. *νόμος*] altera lex designatur, statuens, vt consobrini defuncti hereditatem alius consobrini filius solus adeat, exclusa consobrina, etiam si haec vno gradu propior ad defunctum sit, quam consobrini filius.

76. *μηδὲ τῷ πατρὸς γενομένῳ ἢ προσήκων μηδεὶς*]

ρίσας ἐς δὲ κρατεῖν. λάβε δὲ αὐτοῖς καὶ τὸν τόνον νόμον, καὶ ἀνάγνωθι. ΝΟΜΟΣ 77. Ταῦτα τῶν νόμων κελευόντων, ὁ μὲν 78 ἀνὴρ ὢν ἐδὲ * τὰ μέρεα εἴληχεν· ὁ δ' 79 ὑπὲρ ταύτης τῆς γυναικὸς
39. ἀπάντων. ἔτω τὴν ἀναίδειαν ἀδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζεσι 80, καὶ ὑπὲρ τέτων τολμήσεσι 81· καὶ τοῖς λόγοις

Locus arduus. Annotator in libro Tophanis pro quarto vocabulo adscripserat ἀπογενομένε. quo res non declaratur, sed obscuratur magis. Mihi videtur leg. μηδὲ τῶν ἐκ τῦ αὐτῦ πατρὸς γενομένων ἢ πρ. μ. neque posterorum ab eodem patre oriundorum quisquam superstes sit, qui necessitudine defunctum, cuius controuersa hereditas fuit, contingat. Vel etiam sic, ad eandem sententiam μηδὲ πρὸς πατρὸς τῦ ἀπογενομένε ἢ πρ. μ. Hanc rationem si quis sequatur, ei voc. πατρὸς non erit cum ἀπογενομένε copulandum, sed sic constrnendum προσήκων τῦ ἀπογενομένε μηδεὶς ἢ defuncti necessarius nullus sit πρὸς πατρὸς a parte paterna.

77. νόμος] particula haec legis, vel iuris de hereditatibus constituentis, ea est, qua definitur ordo hereditatis adeundae in eiusmodi causa, vbi masculina stirpe deficiente, ad foemininam hereditates deuolutae sint.

78. ὁ μὲν] Thrasybulus, Eupolidis e filia minore nepos, matrem repraesentans. τὰ μέρεα dedi de meo, pro vulgari τὸ μέρος.

79. ὁ δὲ] Pronapis, vxoris nomine.

80. νομίζουσι] Pronapis, vxor eius, et aduocati huius partis.

81. καὶ ὑπὲρ τέτων τολμήσουσι] Num καὶ ὑπὲρ τέτων ἅπαντα (vel ὁτιῶν) τολμήσεσι. et pro his, vel horum [bonorum Apollodori] adipiscendorum causa nihil non audebunt.

λόγοις [82] χρῶνται τοιούτοις, ὡς αὐτοῖς ὅλε τῷ κλήρῳ ληκτέον [83], ὅτι Θρασύβυλος ἐκποίητος εἰς τὸν [84] Ἱπποληχίδε γέγονε, λέγοντες τοῦτο μὲν ἀληθὲς, 42.
ἐκείνῳ δ' ὃ προσῆκεν [85]. τί γὰρ ἦττον αὐτῷ τῆς συγγενείας ταύτης [86] προσῆκεν; ὃ γὰρ κατὰ τὸν πατέρα, ἀλλὰ κατὰ τὴν μητέρα καὶ τῶν Ἀπολλοδώρε, τῷ Εὐπόλιδος υἱέος, τὸ μέρος εἴληφε· καὶ τῶνδε [87] ἐξῆν αὐτῷ κατὰ ταύτην τὴν συγγένειαν [88]

λαγχά-

82. καὶ τοῖς λόγοις] Num καίτοι λόγοις.

83. ληκτέον] sic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium λεκτέον.

84. εἰς τὸν Ἱπποληχίδε] Aldina articulum geminat; dubium vtro errore operarum, eone, qui peccat plus dando, quam oporteret, an hoc, qui minus. Si istо, bene habet, gratiasque debemus Stephano; sin autem hoc, sic erit leg. εἰς τὸν εἶκεν τὸν Ἱπποληχίδε.

85. ἐκείνῳ δ' οὐ προσῆκεν] dubium vtrius generis sit ἐκείνῳ, masculini, an neutrius. Illud si teneas, locus mihi quidem est obscurus. quare pro neutro habebo, et referam ad rem, de qua hic agitur, h. e. ad petitionem hereditatis ab Apollodoro relictae. *Ad hanc vero causam*, ait, *nil pertinet.*

86. συγγενείας ταύτης] cum Apollodoro puta, Thrasylli filio.

87. τῶνδε] quae scil. ego nunc mihi vindico bona; vt a patre meo factitio mihi, qui sum eius filius adoptiuus, relicta.

88. κατὰ ταύτην τὴν συγγένειαν] hoc est κατὰ τὴν ἀνεψιότητα, consobrinitatis iure, quo iure Eupolidis filia, Pronapidis vxor, hanc controuersam Apollodori nostri hereditatem petit.

66. 1. λαγχάνειν, ἔντι προτέρῳ ταύτης, εἴπερ τὰ πε-
πραγμένα [89] μὴ κυρίως ἔχειν ἐνόμιζεν ἀλλ' ἐκ ἔστιν
ἀναίσχυντος· μητρὸς δ' [90] ἀδελὶς ἐστιν ἐκποίητος,
3. ἀλλ' ὁμοίως ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι μητέρα, κἂν
ἐν τῷ πατρῴῳ μένῃ τὶς οἴκῳ, κἂν ἐκποιηθείη. διὸ
τῶν Ἀπολλοδώρε [91] χρημάτων ἐκ ἀπεζερήθη [92] τῆς
μέρες, ἀλλὰ μετειλήφει, τὸ ἡμικλήριον πρὸς ταύ-
την [93] νειμάμενος. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι
6. τέτων τὰς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Οὗτω
μὲν ἐχ οἱ γενηταὶ μόνον καὶ φράτορες γεγόνασι
μάρτυρες τῆς ἐμῆς ποιήσεως, ἀλλὰ καὶ Θρασύ-
βελος ἐκ ἀμφισβητῶν, ἔργῳ δεδήλωκεν, ὅτι τὰ
9. πεπραγμένα Ἀπολλοδώρῳ κυρίως ἔχειν νομίζει, καὶ
κατὰ τὰς νόμες. ὃ γὰρ ἄν ποτε τοσέτων χρημά-
των

89. τὰ πεπραγμένα] scil. ab Apollodoro Thrasylli. acta patris mei in negotio adoptationis meae.

90. μητρὸς etc.] Sententia est. Alienas in domōs per adoptationem translati nil amittunt hoc facto, nulla parte iurium eorum fraudantur, quae ipsis ex parte matrum competunt. emigrant quidem multi e domo quisque sua paterna, nemo omnium autem e materna; sed haec semper cuique salua manet, etiamsi ab alio quopiam patre adoptatus, et a suo vero emancipatus fuerit.

91. Ἀπολλοδώρε] Eupolidis filii.

92. ἀπεζερήθη] Thrasybulus, Aeschinis Lusiensis filius.

93. ταύτην] hanc, quae adhuc supereſt, Eupolidis filiam, Pronapidis vxorem.

94. οὐκ ἐλάγχανε] scil. ἐμοὶ, εἰ οὐκ ἐνόμιζε τὰ

των ὐκ ἐλάγχανε 94. γεγόνασι δὲ ὅμως καὶ ἄλλοι μάρτυρες αὐτῷ 95. πρὶν γὰρ ἐμὲ ἥκειν ἐκ τῆς * Πυθιάδος 96, ἔλεγε πρὸς τὺς δημότας Ἀπολλόδωρος, ὅτι πεποιημένος εἴη με υἱὸν· καὶ ἐγγεγραφὼς εἰς 12. τὺς συγγενεῖς καὶ Φράτορας, καὶ παραδεδώκει 97 τὴν ὐσίαν, καὶ διεκελεύεθ' ὅπως, ἄν τι πάθοι πρότερον 98, ἐγγράφωσί με εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, Θρασύλλου Ἀπολλοδώρῳ· καὶ μὴ ὡς ἄλλως ποιήσωσι. κἀκεῖνοι ταῦτα ἀκύσαντες, τότων ἐν 15. ἀρχαιρεσίᾳ κατηγορούντων, καὶ λεγόντων ὡς ὐκ ἐποιήσατό με υἱὸν, καὶ ἐξ ὧν ἤδεσαν 99, ὀμόσαντες καθ' ἱερῶν, ἐνέγραψάν με, καθάπερ ἐκεῖνος ἐκέλευε. τοσαύτη περιφάνεια τῆς ἐμῆς ποιήσεως ἐγέ-

νετο

Ἀπολλοδώρῳ, τῷ ἐμῷ πατρὶ, πραχθέντα κυρίως ἔχειν. si existimasset illam mei adoptationem non esse ratam et firmam.

95. αὐτῷ] non Thrasybulo, sed Apollodoro, patri meo, de veritate adoptationis meae.

96. πυθιάδος] ita dedi de meo, pro vulgari πυθαΐδος. e ludis Pythicis, quo actor se ait profectum esse, sive solummodo spectandi gratia, sive etiam de palma certandi.

97. παραδεδώκει] scil. ἐμοὶ τὴν ὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ.

98. πρότερον] scil. πρὶν ἢ ἐμὲ ἐπανελθεῖν.

99. καὶ ἐξ ὧν ἤδεσαν] Duo momenta indicat, quibus moti demotae seu municipales Apollodori, se, Thrasyllum, in album suum municipale intulerint. 1) ἀκύσαντες ταῦτα. ob hoc Apollodori ad se mandatum. 2) ἐξ ὧν ἤδεσαν. id est ἐκ τότων, ἃ αὐτοὶ ἤδη πρότερον ἤδεσαν περὶ τῆς Θρασύλλου ποιήσεως καὶ ἐγγραφῆς εἰς τὸ τῶν συγγενῶν καὶ Φρατόρων γραμματεῖον.

18. γετο παρ' αὐτοῖς [100]. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλεσ-
μοι τούτων τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἐπὶ
μὲν τοσούτων μαρτύρων, ὦ ἄνδρες, γέγονεν ἡ ποίη-
σις, ἔχθρας μὲν παλαιᾶς αὐτῷ [1] πρὸς τούτους [2]
ἔσης, Φιλίας δὲ πρὸς ἡμᾶς [3] καὶ συγγενείας οὐ
21. σμικρᾶς ὑπαρχούσης. ὡς δ' οὐδ' εἰ μηθέτερον τούτων
ὑπῆρχε, μήτε ἔχθρα πρὸς τούτους, μήτε Φιλία
πρὸς ἡμᾶς, ἐκ ἂν ποτε Ἀπολλόδωρος ἐπὶ τούτοις
τὸν κλῆρον τοῦτον κατέλιπεν, οἶμαι καὶ ταῦθ' ὑμῖν
ῥᾳδίως ἐπιδείξειν. πάντες γὰρ οἱ τελευτήσειν μέλ-
24. λοντες πρόνοιαν ποιοῦνται σφῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐξ-
ερημώσωσι τοὺς σφετέρους αὐτῶν οἴκους, ἀλλ' ἔσαι
τὶς καὶ ὁ ἐναγιῶν, καὶ πάντα τὰ νομιζόμενα αὐ-
τοῖς ποιήσων. διὸ κἂν ἄπαιδες τελευτήσωσιν, ἀλλ'
ἔν ποιησάμενοι καταλείπουσι [4]· καὶ ἐ μόνον ἰδίᾳ
27. ταῦτα γινώσκουσιν, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ τὸ κοινὸν τῆς
πόλεως ἔτω ταῦτ' ἔγνωκε. νόμῳ [5] γὰρ τῷ ἄρχον-
τι τῶν οἴκων, ὅπως ἂν μὴ ἐξερημῶνται, προστάτ-

100. παρ' αὐτοῖς] apud municipales puta.

1. αὐτῷ] Apollodoro, patri meo.

2. τούτους] gentem Eupolidis.

3. ἡμᾶς] Lacratidem, patrem meum verum, matrem meam, auum, auiamque. Fort. leg. συγγενείας δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ Φιλίας ἐ σμικρᾶς.

4. καταλείπουσι] ſcil. παῖδας. quod vocab. latet in ἄπαιδες. Poteſt tamen etiam τὸν οἶκον ſubaudiri.

5. νόμῳ ſi ſeruatur, quod idem eſt atque ἐν νόμῳ vel διὰ νόμου, tum ad προστάττει ſubaudiendum erit e praemiſſis tacite repetitum τὸ κοινὸν τῆς πόλεως. ſcil. βούλημα. Alias legi poſſit νόμος. tametſi hoc cur praeferatur vulgatae, cauſam nullam video.

τει τὴν ἐπιμέλειαν. * ἐκείνῳ δὲ πρόδηλον ἦν, ὅτι εἰ καταλείψει τὸν κλῆρον ἐπὶ τέτοις, ἔρημον ποιήσει τὸν οἶκον. διὰ τί; προσρῶντι [6] ταύτας τὰς ἀδελ- 30,
φὰς τὸν μὲν Ἀποκλεδώρε τῷ ἀδελφῷ κλῆρον ἐχούσας, υἱὸν δ' ἐκ εἰσποιέτας, ὄντων αὐτοῖς παίδων· καὶ τὰς μὲν ἄνδρας αὐτῶν τὴν γῆν, ἣν ἐκεῖνος κατ-
ἔλιπε, καὶ τὰ κτήματα πέντε τάλαντα [7] πε-
πρακότας, καὶ τὸ ἀργύριον διανεμαμένας, τὸν δὲ 33.
οἶκον αἰσχρῶς ἔτως καὶ δεινῶς ἐξηρημαμένον [8]. ὃς
δὴ ταῦτ'

6. προσρῶντι] tueri hanc lectionem si volemus, aiendum erit dictionem hanc esse ἀνακόλευθον, seu conturbatam. h. e. oratorem cum narrationem ab aliqua constructione exorsus esset, impetu orationis ablatum, illius constructionis oblitum, ad aliam, illi haud conuenientem, delapsum esse. Videtur quidem hic datiuus προσρῶντι cum ἐκ ἐνὴν ἐλπίσαι versu 36. cohaerere. verum intercedunt alia hoc filum quasi concidentia et abrumpentia; Deinde haud conuenit προσρῶντι, sed προσσρῶντι, saltim; quamquam simplex ἐρῶντι magis etiam conueniebat. Planissime vtique sic dixisset ἑώρα γὰρ ταύτας. aut sic πρόδηλον γὰρ τῦτο ἦν [αὐτῷ ἐρῶντι ταύτας τὰς ἀδελφάς. Eupolidis puta filias. Sed satis erit hunc datiuum ad πρόδηλον ἦν referri, et legi διὰ τὶ πρόδηλον; ἐρῶντι —

7. κτήματα πέντε τάλαντα] Aut κτ. πέντε τα-
λάντων leg. est, *pro quinque talentis venditerant;* aut κτήματα, ὄντα πεντετάλαντα (adiectiue, et vno vocabulo) *fundos et supellectilem* rusticam (instrumenta puta, et pecora, et pastores, seruosque et ancillas) *quae omnia valebant quinque talenta.*

8. ἐξηρημωμένον] sic correxi vitium vulgatarum, ἐξερημ. deinde post hoc vocabulum suspicor deesse

δὴ ταῦτ' ἤδει τὸν τέτων ἀδελφὸν πεπονθότα, πῶς
ἂν προσεδόκησεν αὐτὸς, εἰ καὶ φίλος ἦν, τυχεῖν
τῶν νομιζομένων ὑπ' αὐτῶν, ἀνεψιὸς ὤν, ἀλλ' ἐκ
36. ἀδελφὸς αὐταῖς; ἐκ ἐνῆν ἐλπίσαι [9] δήπεθεν. ἀλ-
λὰ μὴν, ὅτι ἄπαιδα ἐκεῖνον περιεωράκασι, καὶ τὰ
χρήματα ἔχεσι, καὶ οἶκον ἐκ τῦ φανερῦ τριηραρ-
χῆντα ἀνηρήκασι, κάλει μοι καὶ τέτων τὰς μάρ-
39. τυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Εἰ τοίνυν καὶ τοιῦτοι τὰς
φύσεις περὶ ἀλλήλες εἰσὶ, καὶ ἔχθρα πρὸς Ἀπολ-
λόδωρον τὸν ἐμὲ ποιησάμενον ὑπῆρχον * αὐτοῖς τηλι-
καῦτα τὸ μέγεθος, τί βέλτιον ἂν ἔπραξεν, ἢ ταῦ-
τα βελευσάμενος, ἅπερ ἐποίησεν; ἢ νὴ Δία παιδίον
42. ἐποιήσατο λαβὼν παρά τε τῶν [10] φίλων ὄντων, καὶ

τού-

περιιδόντας aut περιεωρακότας. *passos fuisse, vt domus istaec desolaretur.* desolabatur autem domus, cum postremo eius possessori nemo pro filio adsciticio surrogaretur, qui genus illius continuaret, nomen eius filio suo imponeret, annuasque contributiones, quas priores possessores aerario publico dependere soliti fuerant, dependere porro pergeret. Nam si census olim trierarchalis ab heredibus concerperetur et contruncaretur, partes alias aliis vendentibus, necesse erat, vt respublica vectigalium accessionem insignem perderet. id quod diligenter cauebant ne fieret, neue reip. nerui inciderentur. Capitale hoc erat facinus, et a legibus imperatum, vt quisque moriens prouideret ne domus sua desolaretur.

9. post ἐκ ἐνῆν videtur τοῦτ' abesse.

10. παρά τε] enclitice. sic correxi vitium vulgatarum, exhibentium παρὰ τῶ.

τάτῳ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν; ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἦν ἄδηλον [11] καὶ τοῖς γεννήσασιν, εἴτε σπεδαῖον, εἴτε μηδενὸς ἄξιον ἔμελλεν ἔσεσθαι διὰ τὴν ἡλικίαν. ἐμοῦ δὲ πεῖραν εἰλήφει, δοκιμασίαν ἱκανὴν λαβών. ἔς τε γὰρ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα οἷος ἦν ἀκριβῶς ἤδει, 67. 1.
τῶν τ' οἰκείων ἐπιμελῆ, καὶ τὰ ἐμαυτοῦ πράττειν ἐπισάμενον· ἐν ἀρχῇ τε, θεσμοθετήσας [12], ὡς ἐγενόμην οὐκ ἄδικος οὐδὲ πλεονέκτης, ἠπίστατο σαφῶς. ὥστ' οὐκ ἀγνοῶν, ἀλλὰ σαφῶς εἰδώς, ἐπείσε 3.
με τῶν αὐτοῦ κύριον. καὶ μὴν οὐδὲ ἀλλότριον, ἀλλ' ὄντα ἀδελφιδοῦν, οὐδ' αὖ μικρὰ πεπονθώς, ἀλλὰ μεγάλα ἀγαθὰ ὑφ' ἡμῶν· οὐδ' αὖ ἀφιλότιμον, ὃς τὰ ὄντα [13] ἀφιέναι ἔμελλον, ὥσπερ ἔτοι τὰ κλή-

ρου

11. ἄδηλον καὶ τοῖς γεννήσασι] *anceps ipsis ademparentibus.* quanto magis aliis. Suspicatus tamen aliquando sum leg. esse ἄδηλον καὶ αὐτῷ *et ipsi*, adoptanti, καὶ τοῖς γενν. *et parentibus pueri.* quod quamquam aio concinnum et conueniens esse, nego tamen prorsus necessarium esse.

12. θεσμοθετήσας non cum ἠπίστατο, sed cum ἐγενόμην cohaeret, non ad Apollodorum, sed ad Thrasyllum redit. Norat Apollodorus, qualis ego essem in magistratu, quippe qui Thesmothetae honorem gessissem, sancte et continenter. Sed miror, viros tam adhuc iuuenes, atque Thrasyllus tum fuisse videtur nondum ducta domum vxore (nam coniugii sui nusquam mentionem facit) tanto magistratui admoueri consueuisse. Ego vero non nisi senio et prudentia venerabiles, meritisque insignes viros in collegium Areopagitarum adscriptos fuisse autumabam.

13. ὃς τὰ ὄντα ἀφιέναι] imo vero οὐκ ἀφιέναι.

6. ρϐ [14] πεποιήκασιν, ἀλλὰ βελησόμενον καὶ τριηραρχεῖν, καὶ πολεμεῖν [15], καὶ χορηγεῖν, καὶ πάνθ' ὑμῖν τὰ προσταττόμενα ποιεῖν, ὥσπερ κἀκεῖνος [16]. καίτοι εἰ καὶ συγγενὴς καὶ φίλος καὶ εὐεργέτης καὶ φιλότιμος καὶ δεδοκιμασμένος [17] ὑπῆρχον τοιοῦτος
9. εἶναι, τίς ἀμφισβητήσειε μὴ ἐκ ἀνδρὸς εὖ φρονοῦντος εἶναι ταύτην τὴν ποίησιν; ἐγὼ τοίνυν ἕν τι τῶν ὑπ' ἐκείνε δοκιμασθέντων [18] ἤδη πεποίηκα. γεγυμ-

 νασι-

Vsurpauit h. l. verbum ἀφιέναι sensu paulo rariore pro ἀποδίδοσθαι, vendere, a se abalienare, operam dare, vt in aliorum potestatem veniant. Sententiam hanc verbi h. l. esse, docent proxima insequentia. Aut alias pro prima persona tertia ἔμελλεν est sufficienda.

14. ὥσπερ ἔτοι τὰ κλήρε πεποιήκασι] imo vero ὥσπερ ἔτοι περὶ τὸν τἀδελφοῦ κλῆρον πεπ. vt hi fecerunt in sorte fratris, quam ἀφῆκαν, id est ἀπηλοτρίωσαν καὶ ἀπέδοντο.

15. πολεμεῖν bene si habet, quamquam mihi quidem valde suspectum est, significabit idem atque εἰς τὰς πεζὰς στρατείας ἐξιέναι. pedestri militia fungi. opponitur enim τῷ τριηραρχεῖν, quae est militia naualis.

16. κἀκεῖνος] Apollodorus puta factitauit.

17. δεδοκιμασμένος — τοιοῦτος εἶναι] idem est, ac si dixisset δοκιμασίαν δεδωκὼς, ὅτι εἰμὶ τοιοῦτος.

18. τῶν ὑπ' ἐκείνου δοκιμασθέντων] *rerum ab eo probatarum*. difficilis profecto perceptuque et interpretatu dictio, significatne, eorum vnum aliquid, quae ille sibi facienda proposuerat, et fecisset ipse procul dubio, si diutius superfuisset; eoque, quod ipse non potuit, mihi exsequendum demandauit. Videant peritiores num vis verbi δοκιμάζειν hanc sententiam patiatur.

ναστάρχηκα εἰς * προμήθεια [19] τῇδε τῇ ἑνιαυτῇ Φιλοτίμως, ὡς οἱ Φυλέται πάντες ἴσασιν. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡ- 12
ΤΥΡΕΣ. Τὰ μὲν ἡμέτερα δίκαια [20], καθ' ἃ προσηκόντως ἔχειν φαμὲν τὸν κλῆρον, ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες. δεόμεθα δ' ὑμῶν βοηθῶν ἡμῖν, καὶ ἕνεκα Ἀπολλοδώρου, καὶ ἕνεκα τοῦ ἐκείνου πατρός. οὐ γὰρ ἀχρήστους αὐτοὺς εὑρήσετε πολίτας, ἀλλ' ὡς οἷόν τ' εἰς τὰ ὑμέτερα προθυμο- 15.
τάτους [21], ὁ μὲν γὰρ πατὴρ αὐτῇ [22] τάς τε ἄλλας ἀπάσας λειτουργίας λελειτούργηκε, καὶ τριηραρχῶν τὸν πάντα χρόνον διετέλεσεν· ἐκ ἐκ συμμερίας τὴν ναῦν ποιησάμενος, ὥσπερ οἱ νῦν, ἀλλ' ἐκ τῶν αὐτῇ δαπανῶν [23]· ἐδὲ δεύτερος αὐτὸς ὢν, ἀλ- 18.
λὰ καταμόνας· ἐδὲ δύο ἔτη καταλιπὼν [24], ἀλλὰ συνε-

19. εἰς προμήθεια] ad Vulcanalia, vel si rectius putas, Promethea, h. e. ludos Promethei. Sic correxi de meo, pro vulgari εἰς προμήθειαν.

20. τὰ ἡμέτερα δίκαια] mea, et qui mecum communem sibi fecerunt hanc causam. quo in numero sunt mater, et pater verus, Lacratides, et fratres, si qui erant Thrasyllo, nec non sorores et earum mariti.

21. προθυμοτέρους] πότερον προθυμοτάτους. ἔτως ἐλίγω ὕστερον ὡς οἷόν τ' ἄριστα. H. STEPHANVS.

Mutaui vulgarem lectionem cum Stephani coniectura.

22. πατὴρ αὐτῇ] Thrasyllus maior, frater Eupolidis et Mnesonis.

23. δαπανῶν] subaudi μόνος.

24. καταλιπὼν] imo vero διαλιπὼν, vel παραλιπὼν.

συνεχῶς· ὁδ' ἀφεσιέμενος, ἀλλ' ὡς οἷόν τ' ἄριστα παρασκευαζόμενος. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς ἐκεῖνον ἐτιμᾶτε,
21. μεμνημένοι τούτων τῶν ἔργων· καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ [25] τῶν χρημάτων ἀποστερούμενον ἐσώσατε, τοὺς ἔχοντας ἀποδοῦναι τὰ ὄντ' αὐτῷ καταναγκάσαντες. καὶ μὴν καὶ αὐτὸς Ἀπολλόδωρος ὤχ, ὥσπερ Προνάπης, ἀπεγράψατο μὲν τίμημα μικρὸν, ὡς ἱππάδα δὲ
24. τελῶν, ἄρχειν ἠξίει [26] τὰς ἀρχάς· ὁδὲ βίᾳ μὲν

ἐζήτει

25. τὸν υἱὸν αὐτοῦ] Apollodorum, super cuius hereditate certatur.

26. ἠξίει] dubium ad vtrum hoc redeat, ad Pronapidemne, an ad Apollodorum. μὲν praemissum cum insequente δὲ suadent, vt ad Pronapidem referatur. Erit ergo nota ignominiosa si quis, in ordine equestri qui censeatur, magistratus gerat. Qua de re mihi satis non constat. Ego vero potius arbitrer honorifica haec duo esse, si quis ordini equestri adscriptus sit, et magistratus gerat. Ergone, si scilicet coniectura me mea minus fallat, μὲν praemissum erit tollendum? vt haec sit sententia: Pronapis quidem censum exiguum professus est, quo factum, vt ordini equestri non posset adscribi; neque magistratus gerere; Apollodorus autem ingentem censum professus, inter equites egit, et honores gessit. An seruabimus μὲν, et lacunam sic, quodammodo explebimus. ὥσπερ Πρόναπις ἀπεγράψατο μὲν τίμημα μικρὸν, ἀρχὴν δὲ μηδεμίαν ἦρχεν. hactenus quae Pronapidem, vt hominem cupidum et sordidum, gloriaeque patriaeque pariter negligentem, minuti animi degenerisque notant; iam nunc Apollodorum celebrantia: εἰς ἱππάδα δὲ τελῶν — Apollodorus vero equestri ordini fuit adscriptus, et honores complures gessit, quos, tametsi sumtuosos, ipse sibi,

ἐζήτει τὰ ἀλλότρια ἔχειν, ὑμᾶς δ' ὤετο δεῖν μηδὲν ὠφελεῖν· ἀλλὰ φανερὰ τὰ ὄντα καταζήτας ὑμῖν, ὅσα προστάττοιτε, πάνθ' ὑπηρέτει φιλοτίμως. ἐδέν τ' ἀδικῶν, ἐκ τῶν ἑαυτῦ φιλοτίμως ἐπειρᾶτο ζῆν· ἐς αὐτὸν μὲν τὰ μέτρια ἀναλίσκειν οἰόμενος 27. δεῖν, τὰ δ' ἄλλα τῇ πόλει περιποιεῖν· ἵνα ἐξαρκοίη πρὸς τὰς δαπάνας. κἀκ τούτων [27], τίνα λειτουργίαν ἐκ ἐξελειτούργησεν [28]; ἢ τίνα εἰσφορὰν ἐκ ἐν πρώ-

pro animi fusliber alitate atque magnificentia, depopoſcit. Haec mihi quidem vera videtur esse huius loci sententia. Meliora tamen si sint, qui me doceant, volens aurem praebebo. Caliginosis in rebus mirum non est nos veluti coecos palpare, et suspenso gradu incedere. Ad Pronapin haec detorquere si quis malit, poterit ille dictionem τὰς ἀρχὰς ἠξίου ἄρχειν sic interpretari, honores tamen appetiit, eosque ad se adhamauit lucrosos, quaestuosos, vnde ditatus est per furta, quamuis solummodo eques esset, non ordinis senatorii. Verum, quod iterum protestor, integrum cuique facio, vt pro animi sui sententia h. l. accipiat.

27. κἀκ τούτων] scil. τῶν ἄλλων, ἃ περιεποίει τῇ πόλει. ex illis reliquis, quae ipsi, post necessarios sumtus in victum et cultum quotidianum faciendos, supereſſent. quae defraudans genium suum comparsisset, atque reipublicae reseruasset.

28. ἐξελειτούργησε] Colligas ex hoc vocabulo, quod est inuentu paulo rarius, fuisse Athenis, qui, aut vanitate acti, aut ignorantes ipsi fortunarum suarum veras rationes, aut sumtuum in munia faciendorum magnitudinem haud satis tenentes, cum coepissent munia edere, victi sumtuum enormitate ante haud prouisa, quibus tolerandis res familiaris haud sufficeret, me-

ἐν πρώτοις εἰσήνεγκεν; ἢ τί παραλέλοιπεν ὧν προσ-
30. ῆκεν; ὅς γε καὶ παιδικῷ χορῷ χορηγῶν ἐνίκησεν.
ὧν μνημεῖα τῆς ἐκείνου Φιλοτιμίας [29] ὁ τρίπους ἐκεῖ-
νος ἔστηκε. καίτοι τί χρὴ τὸν μέτριον πολίτην [30]; ἐκ
εἰ μὲν ἕτεροι τὰ μὴ προσήκοντ' ἐβιάζοντο λαμβά-
νειν, τούτων μηδὲν ποιεῖν, τὰ δ' ἑαυτῶ πειρᾶσθαι
33. σώζειν; ἀδ' [31], εἰ * ἡ πόλις [32] δεῖται χρημάτων,
ἐν πρώτοις εἰσφέρειν, καὶ μηδὲν ἀποκρύπτεσθαι
τῶν ὄντων; ἐκεῖνος τοίνυν τοιοῦτος ἦν· ἀνθ' ὧν δι-
καίως ἂν αὐτῷ ταύτην τὴν χάριν ἀποδοίητε, τὴν
ἐκεί-

dio in munere deficerent, neque id poſſent ἐκλειτουργεῖν. h. e. ad finem vsque de peculio ſuo perducere. Videntur tamen eſſe futuri, quibus nimis acerbus videar eſſe particularum rimator, et qui contendant verbum compoſitum nihilo plus, quam ſimplex, ſignificare. Quibus tanti haud duco, vt obſtrepam.

29. ὧν μνημεῖα τῆς ἐκείνου Φιλοτιμίας ὁ τρίπους ἐκεῖνος ἔστηκε] Ergo tripos, vnus numero, μνημεῖα erit? cur non potius μνημεῖον in numero ſingulari? Deinde quae dictio? quae conſtructio? ὧν τῆς Φιλοτιμίας. Bene ſi habet, durum tamen eſt, vt ſic dicatur pro ἐν οἷς Φανερωθείσης, vel ἐπιδειχθείσης τῆς ἐκείνου Φιλοτιμίας. Offendit hic ſcopulus etiam annotatorem in libro Tophanis, vnde Taylor hanc coniecturam retulit ὧν μνημεῖα καὶ τῆς — quam parum probo. Quid ſi hoc magis placeat. ᾧ [ſcil. χορῷ παιδικῷ] μνημεῖον τῆς —

30. πολίτην] addendum videtur ποιεῖν.

31. ἀδ'] id eſt καὶ ἐκ, modo interrogantis. Nonne porro boni ciuis hae quoque ſunt partes, vt — ?

32. εἰ ἡ πόλις] interpoſui de meo articulum, quo vulgatae carent.

ἐκείνε γνώμην περὶ τῦ κυρίαν [33] εἶναι ποιήσαντες. καὶ μὴν καὶ ἐμέ γε, ὅσα κατὰ τὴν [34] ἐμὴν ἡλι- 36.
κίαν, εὑρήσετε ἀ κακὸν ἐδὲ ἄχρηςον. ἐςράτευμαι τοῖς
ςρατείαις [35] τῇ πόλει, τὰ πρεσταττόμενα ποιῶ.
τῦτο γὰρ τῶν τηλικύτων * ἔργον [36] ἐςί. καὶ ἐκεί-
νων ἕν ἕνεκα καὶ [37] ἡμῶν εἰκότως ἂν ποιήσησθε πρό-
νοιαν.

33. περὶ τῦ κυρίαν εἶναι] πότερον περὶ τῦ κλήρε κυρίαν εἶναι ἔτω καὶ ὀλίγῳ ὕςερον, ἐπικυράσητε τὴν Ἀπ. γν. ἀποδόντες ἡμῖν τὸν τότε κλῆρον. H. STEPH.

Ambigens inter hanc Stephani coniecturam, et inter meam περὶ τύτων κυρίαν, reliqui mendum, quale inueni.

34. ὅσα etc.] id est ἐν πᾶσι τύτοις ἐξετάσαντες, ὅσα τῇ ἐμῇ ἡλικίᾳ πρεσήκει, καὶ παρ' αὐτῆς πρεσδοκᾶται. sed v. annotationem proximam.

35. ταῖς ςρατείαις] imo vero τὰς ςρατείας. vt etiam Scaliger adscripserat. sic certe loqui solent. vulgatam si tuebimur, erit ἐν subaudiendum, aut sic leg. ἐςράτευμαι γὰρ ἐν ἁπάσαις ταῖς ςρατείαις. scil. ὅσαι κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν γεγόνασι. Et nescio profecto, an verba ὅσα κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, quae versu superiori leguntur, huc deducenda sint, et locus totus sic legendus. καὶ ἐμέ γε εὑρήσετε ἀ κακὸν, ἐδὲ ἄχρηςον. ἐςράτευμαι γὰρ ἐν ἁπάσαις ταῖς ςρατείαις, ὅσαι κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν γεγόνασι τῇ πόλει. τὰ πρεσταττόμενα ποιῶν. quotquot per aetatem meam, me adolescente et armis gerendis idoneo, reipublicae euenerunt necessitates in castra eundi, iis castris omnibus interfui.

36. ἔργον] sic dedi de meo', pro vulgari ἔργων. hoc enim opus, haec prouincia est adolescentium, eam aetatem agentium, quam ego nunc ago.

37. καὶ ἡμῶν] Aut tollenda est copula, vt haec

39. νοιαν· ἅλλως τε καὶ τέτων μὲν, μὴ τριηραρχέντων, οἶκον πεντετάλαντον ἀνηρηκότων καὶ πεπρακότων, καὶ ἔρημον πεποιηκότων· ἡμῶν δὲ καὶ λελειτεργηκότων ἤδη [38] καὶ λειτεργησόντων, ἂν ὑμεῖς ἐπικυρώσητε τὴν Ἀπολλοδώρε γνώμην, ἀποδόντες ἡμῖν
42. τέτε τὸν κλῆρον. ἵνα δὲ μὴ δεκῶ διατρίβειν, περὶ ταῦτα ποιέμενος τὸς λόγες, βέλομαι διὰ βραχέων ὑμᾶς ὑπομνήσας, ἔτω καταβαίνειν· τί ἑκάτερος ἡμῶν ἀξιοῖ, δηλώσας. Ἐγὼ μὲν, ἀδελφῆς οὔσης
68. 1. τῆς ἡμετέρας [39] μητρὸς Ἀπολλοδώρῳ, Φιλίας αὐτοῖς [40] πολλῆς ὑπαρχέσης, ἔχθρας δ' ἐδεμιᾶς πώπο-

sit sententia. Respectum nostri habeatis, et nobis parcatis, etiam propter haec mea praeclara facinora. vel ob haec mea decora, modo a me commemorata, conuenit, vt nos seruetis. Aut seruato καὶ, erit ἡμῶν iterandum, siue expressis literis, siue, si minus tutum et consultum id videatur, saltim tacita mente. vt haec sit sententia. Tam illorum, maiorum nostrorum, quam nostrimet causa, oportet vos nobis consulere.

38. ἤδη] quid si πολλάκις addatur, siue ante siue post.

39. τῆς ἡμετέρας μητρὸς] ergo fratres fororesue plures erant Thrasyllo, huius causae actori. quos ei fuisse iam supra suspicatus sum.

40. Φιλίας αὐτοῖς] num καὶ Φιλίας αὐτοῖς, aut Φιλίας τ' αὐτοῖς. verum tamen potest vulgata, etiam sine accessione particulae copulantis, probari, si scilicet ita accipiatur ac si dixisset. ὅτι ἡ ἡμετέρα μήτηρ Ἀπολλοδώρῳ ἦν ἀδελφὴ ὁμομήτριος, πολλῆς διὰ τοῦτο Φιλίας αὐτοῖς [huic fratri cum hac sorore eiusque liberis] ὑπαρχέσης. magna inter eos amicitia et familiaritas ideo esset, quod mater nostra soror Apollodori esset.

πώποτε γενομένης, ἀδελφιδῆς ὢν, καὶ ποιηθεὶς υἱὸς ὑπ' ἐκείνης ζῶντος καὶ εὖ φρονοῦντος, καὶ εἰς τὰς 3.
γεννητὰς καὶ φράτορας ἐγγραφεὶς, ἔχειν τὰ [41] δοθέντα, καὶ μὴ ἐπὶ τούτοις [42] ἐξηρημῶσθαι τὸν οἶκον ἐκείνης [43]. Προνάπης δὲ τί [44] ὑπὲρ τῆς ἀμφισβητήσης; ἔχειν μὲν τῇ τῆς γυναικὸς ἀδελφῇ τιμὴν τῇ ἡμικληρίᾳ πένθ' ἡμιτάλαντα, λαβεῖν δὲ καὶ τὸν 6.
δὲ τὸν κλῆρον, ἑτέρων ταῖς ἀγχιστείαις προτέρων αὐτῇ [45] τῆς γυναικὸς ὄντων. ὅτ' ἐκείνῳ [46] παῖδα εἰσ-

πεποι-

41. ἔχειν] hic addendum videtur ἀξιῶ.

42. ἐπὶ τούτοις] num addendum εἶναι. postulo vt his, Eupolidis geuti puta, ne concedatur, vt in ipsorum potestate sit, vt domus Apollodori desoletur.

43. τὸν οἶκον ἐκείνης] sic dedi e coniectura mea, et auctoritate Scaligeri, nec non ignoti annotatoris in libro Tophanis. Omnium ex illo Tophanis libro relatarum a Taylloro annotationum haec est postrema. nam post eam nihil illinc repetitum in Taylori schedis reperi, quod ad quatuor postremas Isaei orationes faceret. Ipse quoque Taylor ad orationes 7. 8. et 9. nihil annotauerat. Vulgares libri h. l. dant τὸν τῆς ἐκείνης.

44. Προνάπης δὲ τί ὑπὲρ τῆς ἀμφισβητήσης; ἔχειν] id est τί ἀξιοῖ ὑπὲρ τῆς ἑαυτῆς γυναικὸς, τῆς νῦν ἐμοὶ ἀμφισβητήσης τῇ κλήρῳ. Pronapis autem quid postulat nomine vxoris suae, nunc mecum super hac hereditate contendentis? Respondet ad hanc interrogationem ἔχειν — id est ἀξιοῖ γὰρ ἔχειν. Postulat nempe, vel aequum et sibi licitum atque datum censet.

45. προτέρων αὐτῇ τῆς γυναικὸς ὄντων] quamuis alii essent ab hereditatis adeundae iure multo propiores, quam est eius, Prouapidis puta, vxor.

46. ἐκείνῳ] vxoris fratri, Apollodoro, Eupolidis filio.

πεποιηκὼς, ἀλλὰ τὸν οἶκον [47] ἐξερημωκώς· ἀδὲ τοῦτον [48] ἂν εἰσποιήσας, ἀλλ' ὁμοίως ἂν καὶ τοῦτον [49] ἐξερημώσας· καὶ ἔχθρας μὲν τηλικαύτης ὑπαρ-
9. χούσης αὐτοῖς [50], διαλλαγῆς δὲ ἀδεμιᾶς πώποθ' ὕ-
στερον γενομένης. ταῦτα χρὴ σκοπεῖν, ὦ ἄνδρες. κἀκεῖνο [51] ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ἐκεῖνος μὲν, ἀδελφιδοῦς αὐτῷ [52]· ἡ δὲ, ἀνεψιὰ τοῦ τελευτήσαντος· καὶ ὅ-
τι ἡ μὲν δύ' ἔχει κλήρους [53], ἐγὼ δὲ τοῦτον μόνον, εἰς
12. ὃνπερ εἰσεποιήθην· καὶ ὅτι αὕτη μὲν οὐκ εὖνους τῷ καταλιπόντι τὸν κλῆρον, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ ἐμὸς πάπ-
πος. εὐεργέται γεγόναμεν αὐτοῦ. ταῦτα πάντα σκεψάμενοι. καὶ διαλογιζόμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, τίθεσθε τὴν ψῆφον ἣ δίκαιόν ἐστιν. οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ

πλείω

47. τὸν οἶκον] huius Apollodori.

48. τοῦτον] quamquam manifeste vitiosum, reliqui hoc, ambigens, vtrum τούτῳ emendarem, quod sit ad Apollodorum, Thrasylli filium, rediturum, an εἰς τοῦτον scil. τὸν οἶκον, τὸν τοῦ Ἀπολλοδώρου, τοῦ Θρασύλλου.

49. τοῦτον hoc posterius iterum ad οἶκον Ἀπολλοδώρου redit, eiusdem puta, filii Thrasylli.

50. αὐτοῖς] Apollodoro Thrasylli cum patruo et eius necessariis.

51. κἀκεῖνο] malim ἔτι δὲ κἀκεῖνο. De ἐνθυμεῖσθε perinde est, siue seruetur, siue cum ἐνθυμεῖσθαι mutetur, vt aptum sit e χρὴ praemisso.

52. ἐκεῖνος μὲν, ἀδελφιδοῦς αὐτῷ] imo vero ἐκείνου μὲν ἀδελφιδοῦς ἐγὼ. aut ἐγὼ μὲν ἀδελφιδοῦς αὐτῷ. ego sum illi, Apollodoro, Thrasylli filio, e sorore nepos.

53. δύο ἔχει κλήρους] alteram sortem a patre nacta, alteram a fratre.

πλείω λέγειν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς ἐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰ- 15.
ρημένων.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΙΡΩΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Κίρωνος ἄπαιδος γνησίων τελευτήσαντος παίδων, ἀδελφιδῆς τις αὐτῷ κατὰ πατέρα ἀντιποιηθεὶς τῆ κλήρε, παρέλαβε τὴν ὐσίαν αὐτῷ παρὰ τῆς γυναικὸς· καὶ μετὰ ταῦτα ὀλέγων τὸν λόγον γράφεται τὸν ἀδελφιδῆν, Φάσκων θυγατριδῆς εἶναι Κίρωνος· καὶ ὅτι ἡ γυνὴ τῷ τετελευτηκότος ἐκῆσα προείδακε τὸν κλῆρον τῷ ἀδελφιδῷ, ἵνα μέρος δῶσα αὐτῷ τὰ λοιπὰ κερδάνη. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις, αὕτη. Ἡ ςάσις δὲ ςοχασμός. ζητεῖται γὰρ εἴτε θυγατριδῆς ἐςὶν ὅτος τῷ Κίρωνος γνήσιος, εἴτε οὔ· ἐπιπλέκεται δ' αὐτῷ καὶ ἡ κατὰ πειςότητα ζήτησις. ὁ γὰρ ἀδελφιδῆς ἠγωνίζετο, λέγων, ὅτι εἰ καὶ δῶμεν ἐκείνην γνησίαν εἶναι θυγατέρα Κίρωνος, ἐπειδὴ ἐτελεύτησεν ἐκείνη, ὁ δ' υἱὸς αὐτῆς ἀμφισβητεῖ νῦν, προτιμητέος ἐςὶν ὁ κατὰ πατέρα ἀδελφιδῆς τοῦ ἀπὸ θυγατρὸς ἐκγόνε, κατὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον τὸν κελεύοντα προτιμᾶσθαι τὺς ἀπὸ ἀῤῥένων τῶν ἀπὸ τῶν θηλειῶν. ὅτος γὰρ, τεχνικώτατα πάνυ σιωπήσας τῦτον τὸν νόμον, ἐκ τῆς τῶν τεκόντων διαφορᾶς ἀγωνίζεται·

ται· δεικνὺς ὅτι ὅσον θυγάτηρ ἀδελφῇ οἰκειοτέρα τοῖς τελευτῶσι, τοσῷτον ἔκγονος ἀδελφιδῆ διαφέρει. ἔρρωται ἂν ἐνταῦθα τῷ δικαίῳ, καὶ ἀσθενεῖ τῷ νομίμῳ· τὴν δὲ ἐργασίαν τῶν κεφαλαίων κατὰ τὴν οἰκείαν πάλιν ἐργάζεται δύναμιν.

+·+·+·

ρου λαγχάνεσιν, ὡς ἐγγυτάτω γένους ὄντες, ἡμᾶς τε ὑβρίζεσιν ὡς οὐκ ἐξ ἐκείνης θυγατρὸς ὄντας, οὔτε [2] γενομένης αὐτῷ πώποτε τοπαράπαν. αἴτιον 39.
δὲ τῶ ταῦτα ποιεῖν αὐτοὺς ἐστὶν ἡ τούτων πλεονεξία, τὸ πλῆθος [3] τῶν χρημάτων, ὧν Κίρων μὲν κατα-
λέλοιπεν, ἔτοι δ' ἔχουσι βιασάμενοι, καὶ κρατοῦσι· καὶ τολμῶσιν ἅμα λέγειν [4] ὡς οὐδὲν καταλέλοιπεν 42.
ἐκεῖνος, ἅμα δὲ ποιεῖσθαι τῶ κλήρω τὴν ἀμφισβή-
τησιν. τὴν μὲν οὖν κρίσιν οὐ δεῖ μοι νομίζειν εἶναι ταύ-
την πρὸς τὸν εἰληχότα τῶ κλήρω τὴν δίκην, ἀλλὰ πρὸς Διοκλέα τὸν Φιλέα [5], τὸν Ὀρέστην ἐπικαλούμε-
νον.

habuit vxores succeſſiue. E prima earum, quae fuit ipſius conſobrina, vt ex ſorore matris nata, ſuſcepit filiam, quae, poſt ſterile cum Nauſimene coniugium, e ſecundo marito, cuius nomen reticetur, filios duos peperit, actorem huius cauſae, et fratrem eius. Secunda vxor, quae fuit Dioclis ſoror, Cironi duos peperit mares, ſed illos ante patrem exſtinctos. Inſignis eſt hac de oratione locus apud Euſebium Praepar. Euangel. p. 466. C.

1. ἔτοι τε τῶ κλήρω] malim οὗτοι τῶ τε κλήρου. nam ἔτοι pariter ad λαγχάνεσιν et ad ὑβρίζεσι pertinet.

2. οὔτε] imo vero οὐδὲ, vel ὡς οὐδὲ quippe quae nulla vnquam ipſi fuiſſet.

3. τὸ πλῆθος] malim καὶ τὸ πλ.

4. ἅμα λέγειν] videtur μὲν interponendum.

5. τὸν Φιλέα] Lege, ſi mihi credes, τὸν Φλυέα, a pago, ſeu demo, Φλυεῖς. a quo gentile Φλυεὺς. nam a Φύλη, alio demo, fit Φυλάσιος, non Φυλεὺς, teſte Stephano. PALMERIVS.

Idem mihi quoque viſum fuerat, vel antequam Palmerium inſpexiſſem. v. p. 72. 38. et Harpocr. cu-

69. 1. νον. ἔτος γὰρ ἐστιν ὁ τοῦτον [6] παρασκευάσας πράγ-
μαθ' * ἡμῖν [7] παρέχειν, ἀποξερῶν τὰ χρήματα,
ἃ [8] Κίρων ὁ πάππος ἀποθνήσκων κατέλιπεν, ἡμῖν
δὲ τότε τὸς κινδύνες ἐπάγων, ἵνα μηδὲν ἀποδῷ
3. τούτων, ἐὰν ὑμεῖς ἐξαπατηθῆτε, πεισθέντες ὑπὸ τῶν
τότε λόγων. δεῖ δὴ. τούτων τοιαῦτα μηχανωμένων,
πάνθ' ὑμᾶς τὰ πεπραγμένα μαθεῖν· ἵνα μηδὲν
ἀγνοήσαντες τῶν γεγενημένων, ἀλλὰ σαφῶς εἰδό-
τες περὶ αὐτῶν, ὅτως ἐνέγκητε τὴν ψῆφον. εἴ τινι
6. ὧν καὶ ἄλλη δίκη προσέσχετε ἀκριβῶς τὸν νοῦν, δέο-
μαι ὑμῶν καὶ * ταύτῃ [9] προσέχειν ὁμοίως, ὥσπερ
καὶ τὸ δίκαιόν ἐστι. πολλῶν δὲ δικῶν ἐν τῇ πόλει γε-
νομένων, οὐδένες [10] ἀναιδέστερον τούτων οὐδὲ καταφρε-

νέστερον

ius haec sunt verba. Φλυεῖς. Ἰσαῖος ἐν τῷ περὶ Κίρωνος κλήρου. etc. Aliter tamen statuit Valesius in annotat. ad Maussaci notas ad Harpocr. p. 317. cuius haec sunt verba. [Diocles quidem φιλεύς, cognominatus esse Orestes dicitur ab Isaeo, or. περὶ Κίρ. initio, vbi φιλιέα lego ex Harpocr. Themistius p. 389. Διοκλῆς ὁ λωποδύτης] Atqui apud Harpocr. non φιλιεὺς est, sed φλυεύς. videtur ergo memoria Valesium fefellisse, aut oculus.

6. τοῦτον] cognatum Cironis.

7. ἡμῖν] sic dedi de meo, pro vulgari ὑμῖν.

8. ἃ] sic correxerunt Stephanus et Scaliger vitium Aldinae ὃ.

9. ταύτῃ] sic dedi de meo, pro vulgari ταῦτα. redit illud ad δίκη.

10. οὐδὲν ἐς ἀναιδέστερον] πότερον οὐδένες ἀναιδ. χρῆ-

νέστερον ἀντιποιησάμενοι φανήσονται τῶν ἀλλοτρίων. 9.
Ἔστι μὲν οὖν χαλεπὸν, ὦ ἄνδρες, πρὸς παρασκευὰς
λόγων καὶ μάρτυρας οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦντας εἰς
ἀγῶνας καθίστασθαι περὶ τηλικούτων, παντάπα-
σιν ἀπείρως ἔχοντα δικαστηρίων· οὐ μὴν ἀλλὰ πολ-
λὰς ἐλπίδας ἔχω καὶ παρ' ὑμῶν τεύξεσθαι τῶν δι- 12.
καίων, καὶ μέχρι γε τοῦ τὰ δίκαια εἰπεῖν, καὶ αὐ-
τὸς ἀρκούντως [11] ἐρεῖν, ἂν μή τι συμβῇ τοιοῦτον, ὃ [12]
νῦν ὑπ' ἐμοῦ τυγχάνει προσδοκώμενον. δέομαι οὖν ὑ-
μῶν,

ται γὰρ τῷ οὐδένες καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. Ἀλλὰ καὶ τὸ κα-
ταφρονέστερον ὑποπτεύεται. STEPHANVS.

Recte prius, male posterius. Obsecundaui Stephano vera monenti. Aduerbium vero, rarius quidem inuentu, bonae tamen illud notae, sine causa incusantem haud audio. vt ἀναιδέστερον est maiore cum impudentia, ita καταφρονέστερον est, maiore cum contemptu. Dicet, ἀναιδὴς quidem se nosse, negabit autem καταφρονὴς nosse. Respondeo, aduerbiorum, formam deriuatorum ab adiectiuis praeferentium esse nonnulla, quorum primitiua, h. e adiectiua, in vsu minus sunt, et nihilominus tamen aduerbia inde producta probae notae et crebri vsus sunt. Ad καταφρονέστερον subauditur, aut ἡμῶν, aut ὑμῶν, aut τῆς πόλεως, aut τοῦ δικαίου, aut τῶν νόμων, aut tale quid.

11. ἀρκούντως] sic correxerunt Stephanus et Scaliger vitium Aldinae ἀρκοῦντος.

12. ὃ] proprie si voluisset dicere, debuisset οἷον vsurpare. Sed paulo sunt in his indiligentiores. Praemissis τοιοῦτος, τηλικοῦτος, et similibus non vbique locorum seuere respondentia, vt οἷος, ὅσος — subiiciunt, sed articulum solummodo postpositiuum.

μῶν, ὦ ἄνδρες, μετ' εὐσείας τέ με ἀκέσαι, κἂν ἡ-
15. δικῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. Πρῶτον
μὲν ἔν, ὡς ἦν μήτηρ ἡ ἐμὴ Κίρωνος θυγάτης γνη-
σία, ἐπιδείξω τοῦτο ὑμῖν. τὰ μὲν πάλαι [13] γεγενη-
μένα, λόγων ἀκοῇ καὶ μαρτύρων [14]· τὰ δ' ὥστε [15]
καὶ μνημονεύεσθαι, τοῖς εἰδόσι χρώμενος μάρτυ-
18. σιν, ἔτι δὲ τεκμηρίοις, ἃ κρείττω τῶν μαρτυριῶν
ἐστιν. ἐπεὶ δ' ἂν ταῦτα φανερὰ κατασήσω, τόθ' ὡς
καὶ κληρονομεῖν μᾶλλον ἡμῖν ἢ τοῦτον προσήκει τῶν
Κίρωνος χρημάτων ὅθεν ἔν ἤρξαντο περὶ αὐτῶν [26],
ἐντεῦθεν ὑμᾶς κἀγὼ πειράσομαι διδάσκειν. ὁ γὰρ
21. πάππος ὁ ἐμὸς, ὦ ἄνδρες, Κίρων ἔγημε τὴν ἐμὴν τή-
θην, ἔσαν ἀνεψιάν, ἐξ ἀδελφῆς τῆς αὐτοῦ [18] μητρὸς
αὐτὴν γεγενημένην. ἐκείνη μὲν ἔν συνοικήσασα ὀ πο-

13. πάλαι] sic dedi, auctore Stephano, pro vulgari παλαιὰ.

14. μαρτύρων ἀκοὴ est, cum prouocas ad auctoritatem eorum, qui cum se negent interfuisse rebus iis, de quibus agitur, tum tamen affirment ea se accepisse ex aliis fide dignis testibus, qui se vidisse et probe tenere acta confirmarint. Sed praestat ad μαρτύρων addi πίστεως.

15. τὰ δὲ ὥστε] id est τὰ δὲ τοιαῦτα, ὥστε —

16. ἡμῖν ἢ τοῦτον] aut ἡμῖν ἢ τούτῳ, aut ἡμᾶς ἢ τοῦτον. quo enim ista subita inconstantia et velut desultoria leuitas? ἡμῖν redit ad actorem causae. τούτῳ ad eius aduersarium, hereditatis Cironeae competitorem.

17. περὶ αὐτῶν] his de rebus, de quibus controuersia nunc agitatur.

18. ἀδελφῆς τῆς αὐτοῦ μητρὸς] articulum, quo vulgatae carent, addidi de mea et Scaligeri sententia.

λὺν χρόνον τεκοῦσα αὐτῷ τὴν ἐμὴν μητέρα, μετὰ ἐνιαυτὲς τριάκοντα [19] τὸν βίον ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ πάππος, μιᾶς ἔσης αὐτῷ θυγατρὸς, λαμβάνει 24. πάλιν τὴν Δικλέους ἀδελφὴν, ἐξ ἧς αὐτῷ γιγνέσθην υἱεῖς δύο. καὶ ἐκείνην τε ἔτρεφε παρὰ τῇ γυναικὶ,

19. τριάκοντα bene si habet, quod nego, accipi sic debet, vt haec foemina dicatur anno aetatis trigesimo exacto, vita decessisse. Verum hanc sententiam graeci istoc modo non solent exprimere, sed sic ferme. τριακοντοῦτις, aut ἔτη τριάκοντα γεγονυῖα vel similiter. Suspicor itaque in numeros errorem h. l. irrepsisse, et pro τριάκοντα leg. esse τρεῖς. μετ' ἐνιαυτὲς τρεῖς. scil. τῆς συνοικήσεως. Negabis numeros esse temerandos, sed potius particulam initiantem οὐ detrahendam illi dictioni οὐ πολὺν χρόνον. Verum id esto. Sumamus hoc tantisper. Ergo prior Cironis vxor triginta per annos penes eum fuit. Sed perhibetur ex eo nonnisi semel peperisse, eoque partu edito diem supremum obisse, relicta filiola paruula. Eccui autem probabile videbitur, quae mulier per triginta annos sterilis viro cohabitauisset, eam tanto tempore post grauidam esse factam. Sed aies, tametsi non admodum probabile id sit, naturae rerum tamen non omnino repugnare. Largior. Verum Cironi viuis excedenti nepotes fuisse dicuntur iam adulti, ex eadem illa filia procreati. vnde admodum grandaeuum eum et centenario propinquum decessisse constaret. quod tametsi negatum per naturam rerum non est, haud constat tamen ita fuisse. Tenebo itaque pro τριάκοντα h. l. τρεῖς leg. esse, et priorem Cironis coniugem penes eum non fuisse nisi triennium, intra quod vnam modo puellam ei peperit.

γαικὶ, καὶ μετὰ τῶν ἐξ ἐκείνης παίδων· ἐκείνων τε ἔτι ζώντων, ἐπεὶ συνοικεῖν εἶχεν ἡλικίαν, ἐκδίδωσιν
27. αὐτὴν Ναυσιμένει, Χολαργεῖ [20], σὺν ἱματίοις [21] καὶ χρυσίοις πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐπιδές. κἀκεῖνος μὲν τρισὶν ἢ τέτταρσιν ἔτεσι μετὰ ταῦτα κάμνων ἀποθνήσκει, πρὶν αὐτῷ γενέσθαι παῖδας ἐκ τῆς ἡμετέρας μητρός. ὁ δὲ πάππος, νομισάμενος
30. αὐτὴν, καὶ τὴν προῖκα ἐκ ἀπολαβὼν, ὅσην ἔδωκε, διὰ τὴν Ναυσιμένες ἀπορίαν τῶν πραγμάτων, πάλιν ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρὶ, καὶ χιλίας δραχμὰς προῖκ' * ἐπιδίδωσι [22]. ταυτὶ δὴ πάντα πρὸς τὰς αἰτίας [23], ἃς νῦν ἔτοι λέγεσι. πῶς ἄν τις δείξειε γε-

20. χολαργεῖ] sic correxi ex Harpocr. pro vulgari λοχαγεῖ, et ante me dudum correxerant Meursius atque Palmerius.

21. σὺν ἱματίοις] significat, si vestis sponsalis mundique aurei valor vna cum parata pecunia numeraretur, quam pater filiae nubenti addidisset, ista duo capita, vestem puta, atque pecuniam, viginti quinque minas confecisse, illasque sponso pro dote fuisse imputatas. *Er bekam, an baren Gelde, und an mit drein gerechneten und zu Gelde angeschlagenen Brautputze und Schmucke, 25 Minas, als Mitgabe.* Minuta summa, vnde colligatur, aut patrem in re angusta domestica fuisse, aut in potestate vxoris, quae vt trux quaedam nouerca, priuignam tantum non pro spuria, certe pro aliena, haberet, atque paene nudam et patrimonii prorsus exsortem domo festinaret extrudere.

22. ἐπιδίδωσι] sic dedi de meo, pro vulgari ἀποδ.

23. πρὸς τὰς αἰτίας] subaudi τείνει, aut λέγω βελόμενος ἁπαντᾶν.

γενημένας Φανερῶς, ἐγὼ ζητῶν ἐξεῦρον; 24. ἀνάγ- 33,
κη 25 τὴν ἐμὴν μητέρα, εἴτε θυγάτηρ ἦν Κίρωνος,
εἴτε

24. πῶς — ἐξεῦρον] Locus iterum hiulcus, quem hodie cum negatum sit ita integrare, vt vera oratoris et primigenia manus restituatur, id quod nemo praeter codices saniores fecerit, licet tamen ingenio ea comminisci, quae ab auctoris sententia non multum discedant. Quod facere conabimur. Et occurrunt emendandi complures viae, quarum vnam hanc, ceu planissimam, demonstrare iuuat, reliquis praeteritis. καίτοι πῶς ἄν τις μᾶλλον αὐτὰς ψευδεῖς δείξειε πάσας καὶ μηδέποτε γεγενημένας, ἢ ὡς ἐγὼ νῦν ἐπιδείξω Φανερῶς, ὡς ἐγὼ ζητῶν ἐξεῦρον Atqui quomodo quis magis doceat illas criminationes omnes falsas et commentitias esse, et nunquam reapse factas, quam si sic doceat, vt ego nunc liquide et perspicue docebo, me quaerendo inuenisse eas falsas et mentitas esse. Succurrit haec exaranti alia ratio, nescio an illa certior et expeditior etiam, quam illa superior, haec nempe. Finge locum sic conceptum. ταυτὶ δὴ πάντα πρὸς τὰς αἰτίας, ἃς νῦν οὗτοι λέγουσι, βουλόμενος ἁπάντων πῶς ἄν τις δείξειε γεγενημένα (in neutro) Φανερῶς; Hic definit interrogatio. Quomodo quis, ocurrere volens accusationibus et commentis, quae hi, aduersarii mei, nunc iactant, doceat haec, quae exposui, omnia perspicue vereque facta esse? Respondet ὡς ἐγὼ ζητῶν ἐξεῦρον. Docebit nempe ille sic, vel hanc sequens viam, qua ego verum quaerens, inueni. Et hanc rationem in latinis meis expressi.

25. ἀνάγκη] abruptus in rei propositae demonstrationem ingressus ferri potest. me quidem nil offendit. mollius tamen vtique manet oratio, si ad ἀνάγκη addatur γάρ. Cohaeret hoc ἀνάγκη cum εἰδέναι verfu 36.

εἴτε μή· καὶ * εἰ παρ' ἐκείνῳ [25] b. διητᾶτο, ἢ οὔ· καὶ γάμος εἰ διττὸς ὑπὲρ ταύτης εἰσίασεν, ἢ μή· καὶ προῖκα ἥντινα ἑκάτερος [26] ἐπ' αὐτῇ τῶν γη-
36. μάντων ἔλαβε, πάντα ταῦτα εἰδέναι τὰς οἰκέτας καὶ τὰς θεραπαίνας, ἃς ἐκεῖνος ἐκέκτητο βελόμενος ἔν, πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι μάρτυσιν, ἔλεγχον ἐκ βασάνων ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν [27], ἵνα μᾶλλον αὐτοῖς [28] πιστεύητε, μὴ μέλλουσι δώσειν ἐλέγχους,
39. ἀλλ' ἤδη δεδωκόσι, περὶ ὧν μαρτυρῶσι, τούτους [29] ἠξίουν ἐκδέναι τὰς θεραπαίνας καὶ τὰς οἰκέτας περί τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων [30], ὅσα τυγχάνουσι συνειδότες. οὗτος [31] δ' ὁ νῦν ὑμᾶς ἀξιώσων τοῖς αὐτῷ μάρτυσι πιστεύειν, ἔφυγε τὴν βάσα-

25 b. καὶ εἰ παρ' ἐκείνῳ] sic dedi de meo, pro vulgari καὶ ἢ παρ ἐκείνῳ. Pro ταύτης malim αὐτῆς.

26. ἑκάτερος] subaudi τῶν γαμόντων αὐτήν.

27. περὶ αὐτῶν] his de rebus, quas modo de matris meae elocationibus in matrimonia enarraui.

28. αὐτοῖς] non potest hoc eodem referri, quo αὐτῶν potest, de quo modo admonitum est. Docent id insequentia, περὶ ὧν μαρτυροῦσι. quamquam enim res ipsae quoque dici possunt ἔλεγχον διδόναι, cum ad examen reuocata, verum ex se produnt. μαρτυρεῖν tamen potius hominibus conuenit. Quare αὐτοῖς designare arbitror testes partis aduersae.

29. τούτους] Dioclem eiusque sororem, aliosque eorum necessarios et aduocatos.

30. ἁπάντων] subaudi ἐξερῶντας, vel ἐξαγορεύσοντας, vel tale quid. *confessione sua prodituros.*

31. οὗτος] Diocles puta.

νον. καίτοι εἰ φανήσεται ταῦτα ποιῆσαι[32] μὴ θελή- 42.
σας, τί[33] ὑπολείπεται τοῖς ἐκείνε μάρτυσιν, ἢ δο-
κεῖν νυνὶ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, τότε τηλικοῦτον ἔ-
λεγχον πεφευγότος; ἐγὼ μὲν οἶμαι ἐδέν. ἀλλὰ μὴν
ὡς ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι πρῶτον ταύτην τὴν
μαρτυρίαν[34], καὶ ἀνάγνωθι. ΜΑΡΤΥΡΙΑ 70. I.
Ὑμεῖς μὲν τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον[35],
ἀκριβέστατον ἔλεγχον νομίζετε· καὶ ὁπόταν δοῦλοι
καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται, καὶ δέῃ εὑρεθῆναί τι 3.
τῶν ζητεμένων, ἐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων[36]
μαρτυρίαις, ἀλλὰ τὲς δούλες βασανίζοντες, ἵνα
ζητεῖτε εὑρεῖν τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων. εἰκό-
τως, ὦ ἄνδρες. σύνιτε γὰρ ὅτι τῶν μαρτυρησάν-
των ἤδη τινὲς ἔδοξαν ἐ τἀληθῆ μαρτυρῆσαι, τῶν 6.
δὲ βασανισθέντων ἐδένες πώποτε ἐξηλέγχθησαν ὡς
ἐκ ἀληθῆ ἐκ τῶν βασάνων εἰπόντες. ἔτος δ' ἐ πάν-
των ἀναισχυντότατος ἀνθρώπων λόγοις πεπλασμέ-
νοις καὶ μάρτυσιν ἐ τἀληθῆ μαρτυροῦσιν ἀξιώσει πι-
στεύειν

32. ταῦτα ποιῆσαι] sc. ἃ ἐγὼ ἠξίωσα, quae ego postulaui, vt facerct, h. e. vt mancipia ad quaestionem per tormenta traderet.

33. τί] subaudi ἄλλο. ecquid aliud.

34. μαρτυρίαν] confirmantem scil., Dioclem seruos Cironis tradere noluisse actori poscenti.

35. βάσανον] malim cum articulo τὴν β. nam vt τὴν τῶν δούλων βάσανον explicatius legatur, opus nil esse arbitror, cum voc. ἡ βάσανος per se, simpliciter, seruorum quaestionem significet.

36. ἐλευθέρων] praetuli hanc Stephani coniecturam vulgari lectioni ἐλευθερίων.

9. ξεύειν ὑμᾶς, Φεύγων ὅτως ἀκριβεῖς ἐλέγχες; ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς [37]· ἀλλὰ πρότερον ὑπὲρ τῶν μαρτυρηθήσεσθαι μελλόντων ἀξιώσαντες [38] εἰς βασάνες ἐλθεῖν, τότες δὲ Φεύγοντας [39] ὅτως οἰησόμεθα δεῖν
12. ὑμᾶς τοῖς ἡμετέροις μάρτυσι πιστεύειν. Λάβε ἔν αὐτοῖς ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας [40]. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τίνας

37. ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς] scil. τοῦτο ποιήσομεν. vel οὕτως ἀξιώσομεν.

38. ἀξιώσαντες] malim in accusatiuo leg. ἀξιώσαντας ἡμᾶς. cuius coniecturae rationem proxima deinceps annotatio nostra declarabit.

39. τότες δὲ Φεύγοντας] Sentiens vitium huius loci Stephanus, indicauit, neque tamen sanauit, h. e. consecutus id non est, quo contendebat. Cuius haec sunt in margine verba. [πότερον, ἐλθεῖν τότες δὴ τὲς Φεύγοντας.] deesse h. l. aliquid paret. scil. ἐπιδείξαντες. caetera salua sunt. posteaquam planum fecerimus, nos quidem postulasse, vt ad quaestionem per tormenta veniretur, hos autem hanc postulationem defugisse, tum demum existimabimus vos decere, vt nostris potius, quam illorum testibus fidem adhibeatis.

40. ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας] Haec testimonia eo allegari constat, quo significent aliud quid, ab eo diuersum, cuius confirmandi gratia proximum superius testimonium productum fuit. Quod si ergo illius argumentum vere et recte indicauimus, haud liquet, quidnam testes hic producti confirmatum ierint, qui producti videntur, quo confirment idem, quod paulo ante producti confirmarant, scil. actori mancipia Cironis ad quaestionem deposcenti Dioclem tradere noluisse. Si quid in re obscura cerno, suspicor nunc productos testes eos esse, quos versu 15. designat τοὺς

Τίνας εἰκὸς εἰδέναι τὰ παλαιά; δῆλον ὅτι τὲς [41] χρωμένες τῷ πάππῳ. μεμαρτυρήκασι τοίνυν ἀκοὴν ἔτοι [42]. τίνας [43] εἰδέναι τὰ περὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς μητρὸς ἀνάγκη; τὲς ἐγγυησαμένες, καὶ τὲς ἐκείνοις 15. παρόντας ὅτε ἐνεγγυῶντο μεμαρτυρήκασι τοίνυν οἱ

Ναυσι-

τὰ περὶ τὴν τῆς μητρὸς ἔκδοσιν εἰδότας, qui eius sponsalibus interfuissent, tam illos, qui adfuissent cum ea Nausimeni desponderetur, quam hos, qui adfuissent, cum patri actoris desponderetur. Quae si veritati conuenit suspicio, agitur in hoc posteriori testimonio hoc, vt per hos vtriusque generis testes constet, et planum iudicibus testatumque fiat, matrem actoris vere filiam Cironis, ab eoque bis legitime desponsam fuisse.

41. δῆλον ὅτι τοὺς χρ.] exhibui coniecturam Stephani, immittentis particulam ὅτι, qua vulgatae carent.

42. ἀκοὴν ἔτοι] se scil. a senioribus, patribus, matribus, necessariis suis, audiuisse, matrem actoris genuinam Cironis filiam esse, et a patre bis rite elocatam, eique tantam et tantam dotem additam fuisse.

43. τίνας] tacite e praemissis repeti possit εἰκὸς ἐστι. atque necesse prorsus est id fieri, si vetusta h. l. interpungendi ratio seruatur, quae haec est. τίνας — μητρὸς; ἀνάγκη τὲς — Accessi tamen Stephano sic interpungi volenti — μητρὸς ἀνάγκη; vt hic interrogatio desinat, et responsio incipiat a verbis τοὺς ἐγγυησαμένες. Praeterea leuiculum hoc ego quoque admonendum duco, mihi videri, oratorem non sic abrupte dedisse τίνας εἰδέναι, sed cum particula δὲ orationem velut articulante, et transitum a priore membro ad hoc complanante. τίνας δ' εἰδέναι. vt paulo post τίνες δὲ οἱ τρεφομένην —

Ναυσιμένες προσήκοντες, καὶ οἱ τῷ ἐμῷ πατρός. τίνες δὲ οἱ τρεφομένην [44] * ἔνδον, καὶ θυγατέρα ὄσαν εἰδότες γνησίαν Κίρωνος; οἱ νῦν ἀμφισβητῶν-
18. τες ἔργῳ [45] φανερῶς μαρτυρῶσιν, ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, φεύγοντες τὴν βάσανον. ὥστε ἐ δήπου τοῖς ἡμετέροις ἂν ἀπιστήσητε εἰκότως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοῖς τούτων μάρτυσιν. ἡμεῖς τοίνυν καὶ ἄλλα τεκμήρια πρὸς τούτοις ἔχομεν εἰπεῖν, ἵνα γνώση-
21. σθε [46], ὅτι ἐκ θυγατρὸς ἡμεῖς Κίρωνος ἐσμέν. οἷα γὰρ εἰκὸς * πάππον [47] υἱέων ἐξ αὐτῆ θυγατρὸς [48], ὐδεπώποτε θυσίαν ἄνευ ἡμῶν ὐδεμίαν ἐπείσησεν, ἀλλ'

44. οἱ τρεφομένην ἔνδον] scil. παρ' ἑαυτοῖς, ἐν τῇ τοῦ πατρὸς οἰκίᾳ. Sic ded: de meo, poſtremum vocabulum, vnaque primum mutans. Vulgatae enim dant οἱ τρ. εἶδον. ego vero articulo poſtpoſitiuo praepoſitiuum ſuffeci, et verbo εἶδον, aduerbium ἔνδον. Stephanus iam τρεφομένην tacite correxerat, pro τρεφομένης, vitio Aldinae.

45. ἔργῳ] malim οἳ ἔργῳ aut ἔργῳ γὰρ

46. γνώσησθε] reuocaui lectionem hanc ex Aldina, a p. 84. 7. confirmatam, cui Stephanus, ſed feſtinatione lapſus, γνώστε ſuffecerat. Aoriſtum ſecundum quidem huius verbi in actiuo vſurpari noui, minus autem primum. ἔγνωσα extra vſum eſt.

47. πάππον dedi de meo, pro vulgari πάππου. verum ne ſic quidem perſanatus locus, ſed ſic leg. videtur eſſe. οἷα γὰρ εἰκὸς πάππον ὄντα ποιεῖν υἱέων. vel ſic. οἷα γὰρ εἰκὸς πάππον υἱέων ἐξ αὐτῆ θυγατρὸς ὄντα ποιεῖν.

48. θυγατρὸς, οὐδεπώποτε] Scaliger interponi volebat ὄντων. a quo diſſentio.

ἀλλ' εἴτε μικρὰ, εἴτε μεγάλα θύσι, πανταχοῦ παρῆμεν ἡμεῖς, καὶ συνεθύσμεν. καὶ ἐ μόνον εἰς τὰ τοιαῦτα [49] παρεκαλέμεθα, ἀλλὰ καὶ εἰς Διονύ- 24.
σια [50] εἰς ἀγρὸν ἤγεν ἀεὶ ἡμᾶς· καὶ μέτ' ἐκείνε τε ἐθεωρῶμεν, καθήμενοι παρ' αὐτὸν, καὶ τὰς ἑορτὰς ἤγομεν παρ' * ἐκείνῳ [51] πάσας· τῷ Διΐ τε [52] θύων τῷ κτησίῳ, περὶ ἣν μάλις' ἐκεῖνος θυσίαν ἐ-
σπέδαζε, καὶ ὅτε [53] δάλες προσῆγεν, ὅτε ἐλευθέρες 27.
ἐθνείες, ἀλλ' αὐτὸς δι' ἑαυτῦ πάντ' ἐποίες, ταύ-
της [54] ἡμεῖς συνεκοινωνῶμεν [55], καὶ τὰ ἱερὰ συνεχει-
ρεργῶμεν, καὶ συνετίθεμεν [56], καὶ τἄλλα συνεποιῶ-
μεν· καὶ ηὔχετο ἡμῖν ὑγιείαν διδόναι, καὶ κτῆσιν ἀ-
γαθὴν, ὥσπερ εἰκὸς [57], ὄντα πάππον. καίτοι εἰ μὴ 30.
θυγα-

49. τὰ τοιαῦτα] vulgares illas atque tralaticias epulas, quas saepe numero familiares inter se in vrbe celebrant, aliis atque aliis occasionibus inuitati.

50. Διονύσια] τὰ ἐν ἀγρεῖς puta. opponit enim haec rusticana oblectamenta illis modo dictis vrbanis.

51. παρ' ἐκείνῳ] *domi eius.* sic dedi de meo, pro vulgari παρ' ἐκεῖνον.

52. τε] melius conuenire videtur δὲ.

53. ἐσπέδαζε, καὶ οὗτε] non valde offendor hac dictione, potest enim aut post καὶ tacita mente addi, quod deest, ᾗ, *cui*, aut post προσῆγεν subaudiri αὐτῇ. Suspicatus tamen aliquando sum leg. esse καὶ γὰρ ὅτε —

54. ταύτης] praetuli hanc Stephani coniecturam vulgari lectioni ταύτας.

55. συνεκοινωνοῦμεν] subaudi αὐτῷ.

56. συνετίθεμεν] videtur hic aut τὴν πυρὰν aut τὰς σχίζας deesse, rogum, vel schidia, tigna in ara. aut, si mauis, τὰ κρέα frusta carnium truncatarum.

57. εἰκὸς] subaudi αὐτὸν ποιεῖν.

θυγατριδᾶς ἡμᾶς ἐνόμιζεν εἶναι, καὶ μόνας [58] ἐκγόνας ἑώρα λοιπὰς καταλελειμμένας αὐτῷ, ἐκ ἄν ποτε ἐποίει τάτων ἀδὲν, ἀλλὰ τόνδ' ἂν αὐτῷ παρίσατο, ὃς ἀδελφιδᾶς αὐτᾶ νῦν εἶναι φησί. καὶ ταῦθ'
33. ὅτι ἀληθῆ πάντ' ἐσὶν, ἀκριβέσατα μὲν οἱ τᾶ πάππα θεράποντες ἴσασιν, ἃς αὐτὸς [59] παραδᾶναι εἰς βάσανον ἐκ ἠθέλησεν· ἴσασι δὲ [60] περιφανέσατα καὶ τῶν ἐκείνῳ χρωμένων τινές· ἃς παρέξομαι μάρτυρας. Καί μοι λάβε τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνά-
36. γνωθι. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Οὐ τοίνυν ἐκ τάτων δῆλόν ἐσι μόνον, ὅτι ἦν ἡμῶν ἡ μήτης θυγάτης γνησία Κίρωνος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔπραξε, καὶ ἐξ ὧν * καὶ αἱ γυναῖκες [61] αἱ τῶν δημοτῶν περὶ αὐτῆς ἐγίνωσκον. ὅτε γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐ-
39. λάμβανε, γάμας εἰσίασε, καὶ ἐκάλεσε τρεῖς αὐτᾶ φίλας μετὰ τῶν αὐτᾶ προσηκόντων, καὶ τοῖς Φρά-

58. *μόνας*] sic correxit Stephanus Aldinae vitium *νόμας*, Scaliger *νόμῳ* tentabat

59. *αὐτὸς*] hic aduersarius meus, quem modo dicebam Cironis hereditatem hoc titulo petere, quod se nepotem eiua ex sorore ferret. Denegationem mancipiorum orator modo Diocli, tutori huius competitoris, tribuit, modo huic ipsi competitori; quod ad summam rei perinde est. Diocles enim huius nomine locoque hac in causa agebat, quaecunque ageret.

60. *ἴσασι δὲ*] subaudi *ταῦτα*, *ἃ νῦν εἴρηκα*, haec a me modo enarrata documenta caritatis, qua Ciro nos, vtpote nepotes suos, amplexus est.

61. *καὶ αἱ γυναῖκες*] articulum, quo vulgatae carent, de meo addidi.

Φράτορσι γαμηλίαν εἰσήνεγκε, κατὰ τὰς ἐκείνων νόμους [62]. αἵ τε γυναῖκες ἐκ τῶν δημοτῶν [63] μετὰ ταῦτα πρέκριναν αὐτὴν μετὰ τῆς Διοκλέους γυναικὸς, τῷ * Πιτθέως [64], ἄρχειν εἰς τὰ Θεσμοφόρια, 42.
καὶ ποιεῖν τὰ νομιζόμενα * μετ' ἐκείνης. ὅ, τε πατὴρ ἡμῶν, ἐπειδὴ ἐγενόμεθα, εἰς τὰς Φράτορας ἡμᾶς εἰσήγαγεν· ὁμόσας κατὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους, ἢ μὴν ἐξ ἀστῆς καὶ ἐγγυητῆς γυναικὸς εἰσάγειν. τῶν δὲ Φρατόρων οὐδεὶς ἀντεῖπεν, οὐδ' ἠμφισβήτη- 71.
σε μὴ ἐκ ἀληθῆ ταῦτα εἶναι, πολλῶν ὄντων, καὶ ἀκριβῶς ταῦτα σκοπεμένων. καίτοι μὴ οἴεσθ' ἄν, εἰ τοιαύτη τις ἦν ἡ μήτηρ ἡμῶν, οἵαν ἔτοι φασὶ, μήτ' ἂν τὸν πατέρα ἡμῶν γάμου ἐπιθυμῆσαι, καὶ γαμη- 3.
λίαν εἰσενεγκεῖν, ἀλλὰ ἀποκρύψασθαι ταῦτα πάντα [66]· μήτε τὰς τῶν ἄλλων δημοτῶν γυναῖκας αἱ-

ρεῖσθαι

62. κατὰ τοὺς ἐκείνων νόμους] vnde colligitur non omnibus phratriis eosdem ritus fuisse nuptiarum celebrandarum, sed cuique suos proprios.

63. ἐκ τῶν δημοτῶν] videtur, aut αἱ τῶν δημοτῶν leg. esse, aut ἐκ τῶν δημοτίδων. in genere foeminino.

64. πιτθέως] a demo πίθος, vel πιτθεὺς. sic dedi de meo, pro vulgari πίτεως. addit orator hanc notam, qua discernatur a Diocle, Oreste vulgo cognominato, tutore competitoris, qui Diocles erat Phlyensis.

65. μετ' ἐκείνης] vna cum Dioclis modo dicti vxore. Sic dedi de meo, pro vulgari μετ' ἐκείνου. Scaliger malebat μετ' ἐκείνων.

66. πάντα ταῦτα] scil. τὰ περὶ τὴν ἀληθῆ γένεσιν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, δηλονότι, γεγονέναι αὐτὴν ἐξ ἑταίρας, ἢ ξένης, καὶ οὕτως εἶναι νόθην, ἀλλ' οὐ γνησίαν.

ρεῖσθαι ἂν αὐτὴν συνιεροποιεῖν τῇ Διοκλέους γυναικὶ, καὶ κυρίαν ποιεῖν ἱερῶν, ἀλλ' ἑτέρᾳ ἄν τινι περὶ τέ-
6. των ἐπιτρέπειν· μήτε τὰς Φράτορας εἰσδέχεσθαι ἡμᾶς, ἀλλὰ κατηγορεῖν καὶ ἐξελέγχειν, εἰ μὴ πάντοθεν ἦν ὁμολογούμενον τὴν μητέρα ἡμῶν εἶναι θυγατέρα γνησίαν Κίρωνος. νῦν δὲ τῇ περιφανείᾳ
9. τῆ πράγματος, καὶ τῷ συνειδέναι ταῦτα πολλοὺς, ἐδαμόθεν ἠμφισβητήθη τοιοῦτον ἐδέν. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τὰς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξὸν
12. ὁ Διοκλῆς ἔπραξεν, ὅτε ἡμῶν ὁ πάππος ἐτελεύτησε, γνῶναι ῥᾴδιον, ὅτι ὡμολογούμεθα εἶναι θυγατριδοῖ Κίρωνος. ἦκον γὰρ ἐγὼ κομιούμενος αὐτὸν, ὡς θάψων ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμαυτῆ, οἰκείων [67] τινὰ ἔχων, ἀνεψιὸν τῆ πατρός· καὶ Διοκλέα μὲν οὐ
15. κατέλαβον ἔνδον, εἰσελθὼν δὲ εἴσω, κομίζειν οἷος ἦν, ἔχων τὰς οἰσούσας. δεομένης δὲ τῆς τῆ πάππω γυναικὸς, ἐκ τῆς οἰκίας αὐτὸν ἐκείνης θάπτειν, καὶ λεγούσης, ὅτι βέλοιτ' ἂν αὐτὴ τὸ σῶμα ἐκείνῳ συμμεταχειρίζεσθαι μεθ' ἡμῶν καὶ κοσμῆσαι, καὶ
18. ταῦτα ἱκετευούσης καὶ κλαιούσης, ἐπείσθην, ὦ ἄνδρες· καὶ * τούτῳ [68] προσελθὼν, μαρτύρων ἐναντίον εἶπον ὅτι ἐντεῦθεν [69] ποιήσομαι τὴν ταφήν. δε-
δεημέ-

67. οἰκείων] malim aut οἰκείου, si articulus omitti debeat, aut cum eo, τῶν οἰκείων. atque hoc equidem praetulerim.

68. τούτῳ] ad hunc, Dioclem puta, Oreſtem cognominatum. Sic dedi de meo, pro vulgari τοῦτο.

69. ἐντεῦθεν] ex illa ipſa domo, quam incoluiſſet

δεημένη γὰρ ἔνι[70] ταῦτα ποιεῖν ἡ τούτου ἀδελφή.
καὶ ταῦτα Διοκλῆς ἀκούσας οὐδὲν ἀντεῖπεν, ἀλλὰ
* ἐωνῆσθαί[71] τι τῶν εἰς τὴν ταφήν. τὸν δὲ ἀῤῥα-
βῶνα δεδωκέναι οὗτος[72] φάσκων, ταῦτα[73] ἠξίου 21.
παρ' ἐμοῦ λαβεῖν[74]· καὶ διωμολογήσατο τῶν μὲν
ἠγορασμένων τιμὴν ἀπολαβεῖν, * οἷς[75] δὲ ἀῤῥα-
βῶνα ἔφασκε δεδωκέναι, συςῆσαι[76] τοὺς λαβόντας.
εὐθὺς οὖν τοῦτο παρεφθέγγετο, ὡς οὐδοτιοῦν εἴη Κί-
ρων καταλελοιπὼς, οὐδένα λόγον[77] ἐμοῦ πω ποιου- 24.
μένου

ipse Ciron adhuc superstes, diemque supremum obisset.

70. ἔνι] malim εἴη.

71. ἐωνῆσθαι] sic correxi vulgatarum vitium ἐωνεῖσθαι. aiebat se nonnulla emisse.

72. οὗτος] malim αὐτὸς. ipse de suo erogasse. *er hätte das Geld ausgelegt*, oder *vorgeschossen*, *von dem Seinigen.*

73. ταῦτα] scil. τὰ δεδομένα, vel δεδαπανημένα, vel κερμάτιά. Si nempe bene habet h. l. vulgata. Suspicor tamen τἀργύριον potius leg. esse.

74. λαβεῖν] scil. τοὺς χρήςας creditores, aut potius ἑαυτὸν. postulabat, vt ego, aut creditoribus, aut sibi redderem.

75. οἷς] de meo dedi, quod ex Aldinae lectione ὡς effeci, cui Stephanus ὧν suffecerat.

76. συςῆσαι] infinitiuum aoristi primi (nam optatiuo locus hic nullus est) pro infinitiuo futuri primi, orator more vulgari vsurpauit. aiebat Diocles, et recipiebat, se ad me adducturum et coram praestiturum esse eos, quibus arrham rerum emtarum funeris ergo dedisset.

77. λόγον] sic correxerunt Stephanus, Scaliger et Palmerius vitium Aldinae λεῖον.

μένε περὶ τῶν ἐκείνε χρημάτων. καίτοι εἰ μὴ ἦν θυγατριδῆς Κίρωνος, ἐκ ἂν ταῦτα διωμολογεῖτο, ἀλλ' ἐκείνες ἂν τὰς λόγες ἔλεγε· σὺ δὲ τίς εἶ; σοὶ δὲ τὶ προσήκει θάπτειν[78]; ἐ γινώσκω σε· ἐ μὴ εἰσ-
27. ίης τὴν οἰκίαν. ταῦτ' εἰπεῖν προσῆκεν, ἅπερ νῦν ἑτέρας πέπεικε λέγειν. νῦν δὲ τοιῶτον μὲν ἐδὲν εἶπεν, εἰς ἕω δὲ τἀργύριον ἐκέλευεν εἰσενεγκεῖν. καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τέτων τὲς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Οὐ τοίνυν ἐκεῖνος μόνος,
30. ἀλλ' ἐδὲ ὁ νῦν ἀμφισβητῶν τῆ κλήρε, τοιῶτον εἶπεν ἐδὲν, ἀλλ' ὑπὸ τέτε παρασκευασθεὶς ἀμφισβητεῖ· κἀκεῖνε[79] τὸ μὲν παρ' ἐμᾶ κομισθὲν ἀργύριον ἐκ ἐθελήσαντος[80] ἀπολαβεῖν, παρὰ δὲ τῦδ'[81] ἀπειληφέναι τῇ ὑστεραίᾳ φάσκοντος, ἐκ ἐκωλυόμην
33. συνθάπτειν, ἀλλὰ πάντα συνεποίεν, ἐχ ὅπως τῦδε ἀναλίσκοντος, ἐδὲ[82] Διοκλέους, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐκεῖ-

78. σοὶ δὲ τὶ προσήκει θάπτειν] sic dedi secundum Scaligerum, pro vulgari σὺ δὲ τὶ π. θ. Verumtamen superest adhuc, vt lacunula expleatur. qnod sic quodammodo fiat. σοὶ δὲ τὶ προσήκει τὸν ἡμέτερον θάπτειν. vel hoc modo, σοὶ δὲ τὶ προσήκει οὗτος, ὃν ἡμεῖς μόνοι ἐσμὲν δίκαιοι θάπτειν.

79 κἀκεῖνε] designat Dioclem.

80. ἐθελήσαντος] sic correxerunt Scaliger et Stephanus Aldinae vitium ἠθελ.

81. τοῦδε] pupillo suo, aduersario et competitore meo.

82. οὐδὲ Διοκλέους] Scaliger hic adscripsit οὐδὲν, quod quamquam necessarium non est, certa tamen sub conditione ego equidem haud contemnam, si scil. ἀ-

νος [83] κατέλιπε, γινομένων τῶν εἰς αὐτὸν ἀναλωμάτων. καίτοι καὶ τέτον [84] προσῆκεν, εἰ μὴ πάππος ἦν μοι Κίρων, ὠθεῖν, ἐκβάλλειν, καὶ κωλύειν συν- 36.
θάπτειν. οὐδὲν γὰρ ὅμοιον ἦν μοι πρὸς τέτον. ἐγὼ μὲν γὰρ εἶων αὐτὸν, ἀδελφιδῆν ὄντα τῆ πάππου, ταῦτα πάντα [85] συμποιεῖν· τέτῳ δὲ μ' ἐ προσῆκεν ἐᾶν [86], εἴπερ ἀληθῆ ταῦτα ἦν, ἅπερ νῦν λέγειν τολμῶσιν. ἀλλ' ἔτω τῆ τε πράγματος ἀληθεία κατε- 39.
πέπληκτο, ὥστ' οὐδ' ἐπὶ τε βήματος ἐμὲ ποιεμένε λόγες, καὶ κατηγορεῦντος Διοκλέες, ὅτι τὰ χρήματα ἀποτεροῦν, τέτόν μοι πέπεικεν ἀμφισβητεῖν, οὐκ ἐτόλμησε γρύξαι [87] τοπαράπαν οὐδέν, ἔτ' εἰπεῖν, ἃ νῦν τολμᾷ λέγειν. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ 42.
λέγω, κάλει μοι τέτων τὲς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥ-
ΡΕΣ.

γαλίσκοντος οὐδέν, οὐδὲ Διοκλέες [scil. ἀναλίσκοντος,] legatur. Sin autem in locum οὐδὲ suffectum iuit οὐδέν, et illos duos, quorum alter vocabulo τοῦδε designatur, atque Dioclem, pro vno habuit eodemque homine, errauit vtique Scaliger.

83. ἐκεῖνος] Ciron puta, meus auus.

84. τοῦτον] aduersarium et competitorem suum, cuius nomen ignoratur, designat.

85. ταῦτα πάντα] scil. ἃ ἐγὼ ἐποίουν περὶ τὴν τοῦ πάππε ταφήν.

86. ἐᾶν] scil. συμποιεῖν ἑαυτῷ.

87. γρύξαι] sic emendarunt Stephanus in margine (nam in texto vitiosum Aldinae ἐρύξαι reliquit) item Scaliger. probo factum, sed addo minutum hoc et leuiculum, aut ἐτόλμησε γρύξαι leg. esse, omissio γ ephelkystico, aut ἐτόλμησεν οὐδὲ γρύξαι. *ne hiscere quidem*

ΡΕΣ. Πόθεν χρὴ πιστεύεσθαι τὰ εἰρημένα, πρὸς θεῶν [87]b.; ἐκ ἐκ τῶν μαρτυριῶν; οἶμαί γε. πόθεν δὲ τὰς μάρτυρας; ἐκ ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε.
72.1. πόθεν δ' ἀπιστεῖν τοῖς τούτων λόγοις; ἐκ ἐκ τῶ φεύγειν τὰς ἐλέγχους; ἀνάγκη μεγάλη. πῶς ἂν οὖν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε γνησίκν ἅσαν θυγατέρα Κίρω-
3. νος τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνὺς; τῶν μὲν παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυρόντων [88] παρεχόμενος· τῶν δὲ ἔτι ζώντων τὰς εἰδότας ἕκα-

87b. πρὸς θεῶν] Haec duo vocabula, quae vulgatis Isaei libris desunt, e Dionysii Halicarnassensis exemplo addidi, locum hunc recitantis in ea, quam ipsi debemus, Isaei cum Lysia comparatione, p. 107. 45. edit. Sylburgianae. v. quae ad illum Dionysii locum annotaui, vbi varietatem lectionis Dionysiacae a lectione vulgari persecutus sum; hic insuper habebo, breuitatis studio, et vitandi taedii gratia, quod eorundem iteratio non potest non creare.

88. τῶν μὲν παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυρούντων] Voc. παλαιῶν, de quo dubitari possit vtrum masculini, an neutrius generis sit, h. l. pro neutro accipio, tametsi insequens τῶν ἔτι ζώντων magis videatur ad alteram partem adducere. τὰ παλαιὰ sunt aetate et memoria nostra antiquiora. μαρτυρεῖν ἀκοὴν τῶν παλαιῶν est testari, te audiuisse tuis e maioribus rem quandam eueniisse tua memoria vetustiorem. Sed in μαρτυρούντων vitium est. Leg. videtnr τῶν μὲν παλαιῶν τοὺς ἀκοὴν μαρτυροῦντας παρεχόμενος. sistens eos, qui eo genere testimoniorum, quod ἀκοὴν τῶν παλαιῶν μαρτυρεῖν vsurpatur in foro, vtentes confirmarent, a maioribus sc accepisse, rem hanc controuersam ita gestam esse, vt ego narraui.

σὰ τούτων, οἳ συνήδεσαν παρ' ἐκείνῳ τρεφομένην[89], θυγατέρα νομιζομένην, δὶς ἐκδοθεῖσαν, δὶς ἐγγυηθεῖσαν. ἔτι δὲ[90] περὶ πάντων τούτους βάσανον ἐξ 6. οἰκετῶν πεφευγότας, οἳ[91] ταῦτα πάντα ἤδεσαν. ἐγὼ δὲ, μὰ τὰς θεὰς τὰς ὀλυμπίους, οὐκ ἂν ἔχοιμι πίστεις μείζους τούτων εἰπεῖν, ἀλλ' ἱκανὰς εἶναι νομίζω τὰς εἰρημένας. Φέρε δὴ[92], καὶ ὡς πρόσηκεν μοι μᾶλλον ἢ τούτῳ τῶν Κίρωνος χρημάτων, νῦν ἤδη τοῦ- 9. το ἐπιδείξω. καὶ νομίζω μὲν ἁπλῶς καὶ ὑμῖν[93] ἤδη εἶναι φανερὸν, ὅτι οὐκ ἐγγυτέρω τῆς ἀγχιστείας εἰσὶν οἱ μετ' ἐκείνου[94] φύντες, ἢ οἱ ἐξ ἐκείνου γεγονότες. πῶς γάρ; οἱ μὲν γὰρ ὀνομάζονται συγγενεῖς, οἱ δ' ἔκγονοι τοῦ τελευτήσαντος. ὃ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ 12. καὶ

89. τρεφομένην] scil. τὴν ἐμὴν μητέρα.

90. ἔτι δὲ] scil. παρεχόμενος, vel, si mauis, ἐπιδεικνὺς, e praemissis.

91. οἳ] scil. οἰκέται.

92. Φέρε δὴ] hic ingreditur secundam actionis partem. v. p. 69. 15. Absoluta prima parte, qua demonstrauerat, matrem suam Cironis, non spuriam, sed genuinam et legitime natam esse filiam, procedit ad docendum, hereditatis a Cirone relictae ius adeundae alii nulli certius et liquidius atque potius esse, quam matri suae, sibique, qui matrem repraesentet.

93. καὶ ὑμῖν] Praemissum ἁπλῶς facit, vt nullus dubitem leg. esse καὶ πᾶσιν ὑμῖν. Nam alias, omisso πᾶσιν, illud ἁπλῶς vi careret, planeque superuacaneum esset. *vobis omnibus, nemine excepto.* καὶ ante πᾶς redundare solere, res dudum nota est.

94 μετ' ἐκείνου] cum eo, Cirone puta, nati, vt sunt fratres, et sorores, et ex iis prognati.

καὶ ὅτως ἐχόντων [95] τολμῶσιν ἀμφισβητεῖν, καὶ ἐξ [96] αὐτῶν τῶν νόμων ἀκριβέστερον διδάξομεν. εἰ γὰρ ἔζη μὲν ἡ ἐμὴ μήτηρ, θυγάτηρ δὲ Κίρωνος, μηδὲν δὲ ἐκεῖνος διαθέμενος ἐτελεύτησεν, ἦν δὲ ἀδελ-
15. φὸς ὅτος αὐτῷ, μὴ ἀδελφιδᾶς, συνοικῆσαι μὲν ἂν τῇ γυναικὶ κύριος ἦν· τῶν δὲ χρημάτων ἐκ ἂν ἄλλοι [97] * ἢ οἱ γενόμενοι παῖδες ἐκ τότε καὶ ἐξ ἐκείνης, ὁπότε ἐπὶ δίετες ἠβήσειαν [98]. ὅτω γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ τοίνυν καὶ ζώσης κύριος αὐτὸς μὴ
18. ἐγένετο τῶν τῆς γυναικὸς, ἀλλ' οἱ παῖδες, δῆλον, ὅτι καὶ τετελευτηκυίας, ἐπεὶ παῖδας ἡμᾶς κατα-
λέλοιπεν, ὃ τότοις [99], ἀλλ' ἡμῖν [100] προσήκει κλη-

O 4 ρονο-

95. ἐχόντων] scil. τῶν πραγμάτων.

96. καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων] opponit hic leges ritui. seu confirmat prius argumentum, velut infirmius, de more loquendi ductum, et ab obseruantia vulgo sic vsurpata, posteriore argumento, adhuc stringentiore, diserto scilicet et planis verbis expresso scito in codice legum, seu indubia et perspicua, et in confesso posita iuris attici constitutione. Etiamsi prius illud non foret, ait, etiamsi vestram testari conscientiam non possem, tamen ex ipsis solis verbis legis planum hoc facere possem.

97. ἐκ ἂν ἄλλοι, ἢ οἱ γενόμενοι] sic de meo dedi, duo vocabula, quartum et quintum, addens, quae vulgatis desunt. Stephanus, Scaliger et Palmerius sic emendari volebant ἐκ ἂν, ἀλλ' οἱ γεν.

98. ἠβήσειαν] sic dedi de mea et Scaligeri sententia, pro vulgari ἐβίωσαν.

99. τότοις] Dioclis pupillo, ipsi Diocli, et eius sorori, quae vidua Cironis erat.

100. ἡμῖν] mihi, fratrique meo.

ρονομεῖν τῶν χρημάτων. ὁ τοίνυν ἐκ τούτου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆ περὶ τῆς κακώσεως νόμυ, δῆλόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἔζη μὲν ὁ πάππος, ἐνδεὴς δὲ ἦν τῶν ἐπιτη- 21.
δείων, ἐκ ἂν ἔτος ὑπόδικος[1] ἦν τῆς κακώσεως, ἀλλ' ἡμεῖς κελεύει γὰρ τρέφειν τὲς γονέας· γονεῖς δ' εἰσὶ, μήτηρ καὶ πατὴρ, καὶ πάππος καὶ τήθη· καὶ τούτων μήτηρ καὶ πατὴρ, ἐὰν ἔτι ζῶσιν. ἐκεῖνοι γὰρ ἀρχὴ τῆ γένες εἰσὶ, καὶ τὰ ἐκείνων παραδίδο- 24.
ται τοῖς ἐγγόνοις, διόπερ ἀνάγκη τρέφειν αὐτὲς ἐστι, κἂν μηδὲν καταλίπωσι πῶς ἂν δίκαιόν ἐστιν, ἐὰν μὲν μηδὲν[2] καταλίπωσιν, ἡμᾶς ὑποδίκες εἶναι τῆς κακώσεως, ἣν μὴ τρέφωμεν· εἰ δέ τι καταλελοί-
πασι, τόνδ'[3] εἶναι κληρονόμον, ἀλλὰ μὴ ἡμᾶς; 27.
ἐδαμῶς δήπυθεν. πρὸς ἕνα δὲ τὸν πρῶτον τῶν συγγενῶν προσάξω[4], καὶ τῆ γένες καθ' ἕκασον ὑμᾶς

ἐρω-

1. *ὑπόδικος*] sic emendarunt Scaliger, et Stephanus, sed hic tacitus, Aldinae vitium *ἐπίδικος*.

2. *μηδὲν* ex Aldina reuocaui. operae Stephani dormitantes extremam literulam omiserant.

3. *τόνδε*] illum ignoti nominis, aduersarium actoris, a Diocle subornatum.

4. *πρὸς ἕνα δὲ τὸν πρῶτον τῶν συγγενῶν προσάξω*] Haud dissimulabo, me vereri ne locum hunc non satis percipiam; cuius haec est, si verum cerno, sententia. *προσάξω ὑμᾶς, ὦ δικασταὶ, πρὸς* — vel potius *προσάξω* hic significatu gaudet intransitiuo, valetque tantundem atque *προσελεύσομαι, προσβαδῶμαι, προσχωρήσω, ad bo, accedam. τὸν πρῶτον τῶν συγγενῶν* appellat defuncti, cuius hereditas petitur, fratrem, is enim in classe eorum, qui nomine *τῶν συγγενῶν* veniunt,

ἐρωτήσω [5]. ἔᾶσα γὰρ ἔτω μάθοιτ' ἄν. Κίρωνος θυγάτηρ ἢ ἀδελφὸς ἐγγυτέρω τῦ γένους ἐστί; δῆλον γὰρ ὅτι θυγάτηρ. ἡ μὲν γὰρ ἐξ ἐκείνυ γέγονεν, ὁ δὲ μετ' ἐκεῖνυ. θυγατρὸς δὲ παῖδες, ἢ ἀδελφός; παῖδες δήπυθεν. γένος γὰρ, ἀλλ' ἐχὶ συγγένεια [6], τῦτ' ἔστιν. εἰ δὴ προέχομεν ἀδελφῷ τοσῦτον, ἦπυ * τῦδέ γ', ὄντος [7] ἀδελφιδῦ, πάμπολυ πρότεροι ἐσ-

O 5 μέν.

primus, primarius, caput et princeps est. tum defuncti soror. tum fratris liberi, (e fratre nepotes) tum horum rursus liberi; hac deinde serie peragrata, masculina nempe, redit hereditas ad lineam femininam, seu posteros sororum. Hi sunt οἱ συγγενεῖς dicti. Cum horum capite, seu defuncti fratre, comparat vnumquemque articulum ex eorum classe, qui nomine τῶν γένους veniunt. Hi sunt, filii, filiae, amborum liberi, et nepotes, vel quam longissime distantes.

5. τῶν γένους καθ' ἕκαστον ὑμᾶς ἐρωτήσω] insistens paululum in vnoquoque τῶν ἐκγόνων, vel ἐγγόνων, (nam hi sunt iidem, atque in iure attico sic dicti οἱ ἐν τῷ γένει, vel οἱ ἐκ τῦ γένους) interrogabo vos, (ipseque protinus responsionem loco vestri subiiciam) num ille filius defuncti, illa filia, ille nepos, illa neptis, et sic porro, propius in sanguine contingat defunctum, eoque in iure capessendae hereditatis sit potior, an frater defuncti

6. γένος γὰρ, ἀλλ' ἐχὶ συγγένεια] quicunque ab aliquo in recta linea descendente prouenerunt, hi sunt eius γένος, proles, prosapia. frater eius autem fratrisque huius proles, non est γένος defuncti, sed solummodo συγγένεια, censetur nomine consanguinitatis.

7. τῦδέ γ' ὄντος ἀδελφιδῦ] id est τῦδε, ὅσις γ' ἐκ ἐστιν ἀδελφὸς Κίρωνος, ἀλλὰ μόνον ἀδελφιδῦς. sic dedi de meo, pro vulgari τῦ λέγοντος ἀδελφιδῦ.

μέν. δέδοικα δὲ μὴ λίαν ὁμολογέμενα λέγων, ἐνο- 33.
χλεῖν ὑμῖν δόξω. πάντες γὰρ ὑμεῖς τῶν πατρώων,
τῶν παππώων, τῶν ἔτι περαιτέρω κληρονομεῖτε,
ἐκ γένες παρειληφότες τὴν ἀγχισεΐαν * ἀνεπίδι-
κον [8]· καὶ ἐκ εἶδ' εἴ τινι * προτὲ [9] πώποτε τοιοῦ-
τος ἀγὼν συμβέβηκεν. ἀναγνὲς δ' ἂν τὸν τῆς κακώ 36.
σεως νόμον, ὧν ἕνεκα τἄλλα [10] γίγνεται, καὶ
* ταῦτ' ἤδη [11] πειράσομαι διδάσκειν. ΝΟΜΟΣ.
Κίρων γὰρ ἐσίαν ἐκέκτητο, ὦ ἄνδρες· ἀγρὸν μὲν
Φλυῆσι, καὶ [12] ταλάντε ῥᾳδίως ἄξιον, οἰκίας δ'
ἐν ἄ-

8. ἀγχισεΐαν ἀνεπίδικον] sic dedi de meo, pro vulgari ἀγχισεΐαν ἐπίδικον. Erroris originem vel non admonitus quisque cernit. Librarius syllabam αν quam geminare debuerat, eandem duo vocabula inter se proxima, alterum claudentem, alterum aperientem, semel posuerat.

9. προτὲ] antehac temporis, olim aliquando memoria seu nostra, seu maiorum. Sic rursus de meo dedi, pro vulgari πρώτω.

10. τἄλλα] id est τὰ σύμπαντα. tota haec controuersia mihi concita et commota fuit. Aperit nunc causas huius litis. denudat vlcus, aduersariorum puta cupiditatem pudendam.

11. ταῦτ' ἤδη] sic de meo correxi vulgatam lectionem ταύτη δὴ. idem est ac si dixisset καὶ τοῦτο νῦν ἤδη π. δ. etiam hoc nunc tandem aliquando docere conabor, emensus illam molem rerum, quae mihi declarandae erant, priusquam huc peruenire possem

12. καὶ ταλάντε] *ad talenti adeo valorem.* respondet καὶ latino *vel*, aut *adeo*. colligitur hinc praedii fuisse ingens pretium, si talenti vaeniret.

39. ἐν ἄστει δύο· τὴν μὲν μίαν, μισθοφορᾶσαν, παρὰ τὸ ἐν λίμναις Διονύσιον, δισχιλίας εὑρίσκεσαν [13]· τὴν δ' ἑτέραν, ἐν ᾗ αὐτὸς ᾤκει, τριῶν καὶ δέκα μνῶν. ἔτι δὲ ἀνδράποδα μισθοφορᾶντα καὶ δύο θεραπαίνας, καὶ παιδίσκην [14], καὶ ἔπιπλα, δι' ὧν ᾤκει

13. εὑρίσκεσαν] valentem, merentem. quae si veneat, inueniat emtorem, qui lubenter pro ea viginti minas offerat. εὑρίσκειν vsurpari solet de volore rei, quo venditur. εὑρίσκει τοσοῦτον tanti vaenit, tantum pro ea redimenda datur. Id quod admonendum duxi ideo, quod interdum de hac eius verbi significatione dubitatum esse vidi.

14. δύο θεραπαίνας, καὶ παιδίσκην] Ex eo, quod vnam solummodo παιδίσκην, duas autem θεραπαίνας habuerit in familia Ciro, facile suspiceris, τὴν παιδίσκην honestioris et liberalioris conditionis famulam fuisse, quae comeret heram ornaretque, perpetua comes et amica eius lateri adhaereſceret, prodeuntemque eam domo prosequeretur. *ein Cammermädgen.* θεραπαίνας autem fuisse ancillas vulgares, quarum prouiucia esset, coquere, pinsere, texere, domum verrere, molesta quaeque et sordida opera peragere. Possit tamen item fieri, vt contra sit, vt nempe αἱ θεράπαιναι mundioris et honestioris generis, παιδίσκη vero sequioris et sordidioris fuerint. Nam si bene memini, παιδίσκη apud Lysiam pro puella vsurpatur, inseruiente ad opsonandum et missitandum. *Zum Einkaufen und Verschicken.* Quidquid huius rei est, in medio relinquam hanc quaestionem iis disceptandam, qui molesta delectantur opera, locos auctorum, in quibus eadem vocabula, saepe quoque ipsa adeo in vulgum notissima, occurrunt, herculea industria in vnum aceruum comportandi, et inter se momenta eo-

νει τὴν οἰκίαν, σχεδὸν, σὺν τοῖς ἀνδραπόδοις, ἄξια 42.
τριτκαίδεκα μνῶν. σύμπαντα δὲ ὅσα φανερὰ ἦν,
πλέον ἢ ἐνενήκοντα [15] μνᾶν. χωρὶς δὲ τούτων, δα-
νείσματα ἐκ ὀλίγα, ἀφ' ὧν ἐκεῖνος τόκους ἐλάμ-
βανε. τούτοις Διοκλῆς μετὰ τῆς ἀδελφῆς πάλαι
ἐπεβούλευεν· ἐπεὶ δὲ τάχιστα οἱ παῖδες οἱ Κίρωνος 73. I.
ἐτελεύτησαν, ἐκείνην μὲν ἐκ ἐξεδίδου [16]. δυναμένην

ἔτι

rum librandi. quamquam eorum plerique hanc criticam diligentiam defugiunt, in qua iudicii acumen cernitur, nati homines ad quasillos stercorarios defercndum.

15. πλέον ἢ ἐνενήκοντα μνῶν] Constatne ratio? Eamus ad calculos. Rus facile valens talentum, seu 60. minas, domus maior, 20 minarum, altera minor tredecim, mancipia cum supellectile tantidem. Consiunt 106. minae. Quid tum? errauitne in numeris? Neutiquam. Indicat enim solummodo τὴν φανερὰν οὐσίαν, h. e. bona immobilia, praedium et duas domos, exclusis τοῖς ἔνδον seu bonis mobilibus, quae sunt supellex domestica cum mancipiis. Atque illorum immobilium valor ad 93. minas excurrebat.

16. ἐξεδίδου] non Ciro, sed Diocles, cuius in potestate soror statim fuisset futura, si Cironis e domo exisset. Diocles sororem a Cirone non abducebat, neque alii viro in matrimonium collocabat, tametsi illa id ageret aetatis, vt adhuc liberos parere potuisset, nondum effoeta, sed corpore vegeto, et annis florentibus; sed sinebat eam penes effoetum Cironem manere, ne Ciro, vbi vxor a se digressa, in manum alius conuenisset, me filium adoptaret, eoque hereditatem sibi, Diocli, eriperet.

ἔτι τεκεῖν παῖδας ἐξ ἑτέρας ἀνδρὸς, ἵνα μὴ χωρι-
3. σθείσης περὶ τῶν αὐτῇ βελεύσαιτο, καθάπερ προσῆκεν· ἔπειθε δὲ μένειν, φάσκουσαν ἐξ αὐτοῦ κύειν εἶεσθαι, προσποιουμένην δὲ διαφθείρειν ἄκου-σαν· ἵν' ἐλπίζων ἀεὶ γενήσεσθαι παῖδας αὐτῷ, μη-δέτερον ἡμῶν [17] εἰσποιήσαιτο υἱέν. καὶ τὸν πατέ-
6. ρα [18] διέβαλλεν ἀεὶ, φάσκων αὐτὸν ἐπιβουλεύειν τοῖς ἐκείνου [18]. τά τε ἄλλα χρέα πάντα ἀφείλετο αὐ-τῷ [20], καὶ τόκους ἔπειθε [21] τά γε φανερὰ δι' αὐ-τῆς, παράγων ἄνδρα πρεσβύτερον θεραπείαις καὶ μαλακίαις, ἕως ἅπαντα τὰ ἐκείνου περιέλαβεν [22].

εἰδὼς

17. μηδέτερον ἡμῶν] neque me, neque fratrem meum.

18. τὸν πατέρα] ſcil. τὸν ἡμέτερον. meum fratrisque.

19. τοῖς ἐκείνου] ſcil. κτήμασιν. illius bonis inſidiari, Cironis puta.

20. ἀφείλετο αὐτῷ] graecum hoc eſſe nego. Aut ἀφείλετο αὐτὸν vſurpant, aut ὑφείλετο αὐτῷ. quamquam de hoc ipſo quoque dubito, num ſatis boni ſit commatis. eripiebat ipſi bona omnia claudeſtinis furtis, ſuffurabatur ipſi, Cironi puta.

21. ἔπειθε] Scaliger ſubiectum ibat ἔπειτα; quo vlcus monſtratur, non ſanatur. deſunt ſine dubio paucula quaedam. Sententia quidem loci haec ferme ſubiicit. καὶ τόκους ἔπειθε πράττεσθαι, καὶ δικεῖν πάντα, τά γε φανερὰ — Diocles Cironi blanditiis perſuadebat, eumque permouebat, vt ſibi negotium permitteret, vſuras exigendi, et omnia eius negotia gerendi, ſaltim ea, quae pertinerent ad ſubſtantiam Cironis immobilem.

22. περιέλαβεν] comprehendiſſet, amplexus eſſet,

εἰδὼς δὲ, ὅτι πάντων ἐγὼ τούτων κατὰ τὸ προσῆκον 9.
εἶναι κύριος ζητήσω, ὁπότε ὁ πάππος ἐτελεύτη-
σεν, εἰσιέναι μέν με καὶ θεραπεύειν ἐκεῖνον καὶ συν-
διατρίβειν ἐκώλυε [24], δεδιὼς μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀρ-
γὴν

tanquam rete piſces, aut polypi cirris, aut belluae brachiis praedam amplectuntur et firmiter tenent. Poſſit quoque παραλαμβάνειν hic locum habere videri. verumtamen περὶ in hac ſtructura conuenientius et neruoſius habeo. παραλαμβάνει qui rem traditam a volente et conſcio ſuſcipit. περιλαμβάνει, qui ignaro aut inuito eripit.

23. ἐτελεύτησεν] Scaliger malebat τελευτήσειεν. poſtulat id quidem ſententia. verumtamen vulgata idem dicit, fruſtraque a graecis illam inter modos, optatiuum atque indicatiuum, diſtinguendi diligentiam requiſieris.

24 ἐκώλυε] imo vero ἂν ἐκώλυε. Si ſcilicet in proximis inſequentibus καταξαίην (in prima perſona) ſeruamus. non intercedebat Diocles, quominus ego Cirone, auo, vterer familiariter, ne ego exacerbatus cornua ipſi obiicerem. Sin autem ἂν omittatur, neceſſe erit, vt pro καταξαίην legatur in tertia perſona καταξαίη. ne per ſuggeſtiones meas Ciro aduerſus ſe, Dioclem, irritaretur ad iram et odium ſui. verum huic rationi, quamuis ſpecioſae obſtat inſequens δὲ, in iſtis παρεσκεύαζε δὲ. — non impediuit quidem meos cum Cirone congreſſus — verumtamen ſubornauit et inſtruxit clanculum aduerſarium mihi — tenebo igitur hoc, ἂν addendum eſſe, quicquid caeteroquin de illo, ſiue καταξαίην, ſiue καταξαίη eſt. Nam etiamſi οὐκ admittas, tamen καταξαίη, tertia perſona, poteſt locum habere, hanc ad ſententiam: non obſtabat familiaribus meis cum Cirone congreſſibus, metu, ne Ciro, qui

γὴν καταξαίην πρὸς αὐτόν· παρεσκεύαζε δέ μοι
12. τὸν ἀμφισβητήσοντα τῆς οὐσίας· μέρος πολλοστὸν τού-
τῳ μεταδιδὺς, εἰ κατορθώσειεν, αὐτῷ δὲ ταῦτα[24 b.]
πάντα περιποιῶν, καὶ οὐδὲ πρὸς τοῦτον ὁμολογῶν
τὸν πάππον χρήματα καταλιπεῖν, ἀλλ' εἶναι φάσ-
κων οὐδέν. καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελεύτησεν, ἐντά-
15. φια προπαρασκευασάμενος, τὸ μὲν ἀργύριον ἐμὲ
ἐκέλευεν ἐνεγκεῖν, ὡς τῶν μαρτύρων ἡκόσατε μαρ-
τυρησάντων· ἀπειληφέναι δὲ παρὰ τοῦδε προσε-
ποιεῖτο, παρ' ἐμοῦ δὲ οὐκέτι ἤθελεν ἀπολαβεῖν· ὑ-
ποπαρωθῶν, ὅπως ἐκεῖνος δοκοίη θάπτειν, ἀλλὰ
18. μὴ ἐγὼ, τὸν πάππον[25]. ἀμφισβητοῦντος δὲ τούτου
καὶ τῆς οἰκίας ταύτης, καὶ τῶν ἄλλων, ὧν ἐκεῖνος
κατέλιπε, καὶ οὐδὲν φάσκοντος καταλελοιπέναι,
βιάσασθαι μὲν καὶ τὸν πάππον, μεταφέρειν ἐν
ταῖς τοιαύταις ἀκαιρίαις οὐκ ὤμην[26] * δεῖν, τῶν
21. φίλων μοι ταῦτα συγγινωσκόντων[27], συνεποίουν δὲ
καὶ συνέθαπτον, ἐξ ὧν ὁ πάππος κατέλιπε τῶν
ἀνα-

mea conſuetudine delectaretur, ſibi ſuccenſeret, ſi remouere ab ipſo, Cirone, ſtuderet hominem ipſi gratum, carumque. Verumtamen —

24 b. ταῦτα] τἄλλα.

25. τὸν πάππον] cum vi et contentione affectus haec pronuntiat, indignans et mirabundus. ne ego, qui nepos ſum, auum efferrem. quae iniuria! quae violentia! qui iurium omnium humanorum atque diuinorum contemtus!

26. δεῖν] ſic dedi de meo, pro vulgari δὴ.

27. συγγινωσκόντων] rariuſculo ſenſu verbum hoc h. l. vſurpauit pro γινωσκόντων ταὐτὰ ἐμοὶ. idem mecum cenſentibus.

ἀναλωμάτων γινομένων. καὶ ταῦτα μὲν ἔτως ἀναγκασθεὶς ἔπραξα τῆτον τὸν τρόπον· ὅπως δὲ μηδέν με ταύτῃ πλεονεκτοῖεν, παρ' ὑμῖν φάσκοντες οὐδέν με εἰς τὴν ταφὴν ἀνηλωκέναι, τὸν ἐξηγητὴν ἐ- 24.
ρόμενος, ἐκεῖνα κελεύσαντος, ἀνήλωσα παρ' ἐμαυτῷ· καὶ τὰ ἔνατα [28] ἐπήνεγκα, ὡς οἷόν τε κάλλιςα παρασκευάσας, ἵνα αὐτῶν [29] ἐκκόψαιμι ταύτην τὴν ἱεροσυλίαν [30]· καὶ ἵνα μὴ δοκοῖεν ἔτοι μὲν ἀνηλωκέναι πάντα, ἐγὼ δὲ ἀδὲν, ἀλλ' ὁμοίως κἀ- 27.
γώ. καὶ τὰ μὲν γεγενημένα, καὶ δι' ἃ τὰ πράγματα ταῦτ' ἔχομεν, σχεδόν τι ταῦτ' ἐςὶν, ὦ ἄνδρες. εἰ δὲ εἰδείητε τὴν Διοκλέες ἀναισχυντίαν. καὶ περὶ τἄλλα οἵός ἐςιν, ἐκ ἂν ἀπιςήσαι τις [31] τῶν εἰρημένων ἀδενί. ἔτος μὲν γὰρ εἶχε τὴν ἀσίαν, ἀφ' 30.
ἧς νῦν ἐςὶ λαμπρὸς, ἀλλοτρίαν, ἀδελφῶν τριῶν ὁμομητρίων [32] ἐπικλήρων καταλειφθεισῶν, αὐτὸν τῷ

28. τὰ ἔνατα] vel ἔννατα. Sacra, quae DIs Manibus fierent nono die a funere quoque elato.

29. αὐτῶν] ſic, pro vulgari αὐτὸν, dedi ex mea et Scaligeri ſententia, qui etiam αὐτῷ legi poſſe, autumabat.

30. ἱεροσυλίαν] iura enim Manium et ſepulcrorum ſunt pars iuris diuini. Significat id genus iniuriae, ſacra violantis, quo inferiae Manibus inferuntur ab iis, qui iure carent inferendi, aut defunctis inuiſi, moleſti, infeſti fuiſſent, excluſis neceſſariis, qui propiores ſanguine eſſent, vſuque et caritate cum defunctis coniunctiores fuiſſent.

31. ἐκ ἂν ἀπιςήσαι τις] ſubaudi ὑμῶν. mallem tamen ἐκ ἄν απιςησαιτε τῶν —

32. ὁμομητρίων] ſignificat, tametſi hae tres ſoro-

τῷ πατρὶ αὐτῶν [33] εἰσποιήσας, ἐδεμίαν ἐκείνου περὶ τούτων ποιησαμένου διαθήκην [34]· ταῖν δ' ἀδελ-
30. φαῖν ταῖν δυοῖν ἐπειδὴ χρήματα εἰσεπράττετο ὑπὸ τῶν ἐκείναις συνοικούντων, τὸν μὲν τὴν πρεσβυτέραν ἔχοντα κατοικοδομήσας [35] καὶ ἐπιβουλεύσας ἠτίμωσε·

res eadem ſecum matre fuiſſent vſae, hereditatem tamen, quae ipſarum propria eſſet, et cuius petendae ius Diocli prorſus nullum eſſet, quoniam patris illa fuiſſet, non matris, ad ſe pertraxiſſe per nefas. Erant enim illae tres ſorores ἐπίκληροι filiae in domo patris ſine fratre relictae, eoque ſolae heredes. Nam Diocles, tametſi filius eſſet illius foeminae, e qua tres illas filias pater earum ſuſceperat, non ideo tamen filius erat eius viri, qui matris maritus fuiſſet.

33. τῷ πατρὶ αὐτῶν] patri earum, non item ſuo, ſed ſolummodo vitrico.

34. διαθήκην] quamquam nullum teſtamentum reliquerat harum puellarum pater, quo teſtamento cautum fuiſſet, vt nominatim Diocles hic ipſius filius adoptiuus atque heres haberetur. Reliquerat autem ille nullum teſtamentum ideo, quod hunc heredem habere nollet, ſperansque, ſi teſtamentum nullum relinqueret, futurum, vt nemo filiabus ſuis, vt ἐπικλήροις, dominis legitimis hereditatis ſuae, illam hereditatem eriperet.

35. κατοικοδομήσας non ad literam, ſed in ſenſu figurato, ſeu metaphorico, h. l. accipiendum eſt. κατοικοδομεῖν proprie eſt locum ſtructuris implere. deinde, id quod ex eo conſequitur, praeſtruendo alterius luminibus officere; item, eum in aedificio quodam ita concludere et obſepire, vt exire nequeat. Vnde notio metaphorica efflorefcit, haec nempe, laqueis captioſae iurisprudentiae et litium inexplicabilium ita

μωτε· καὶ γραφὴν ὕβρεως γραφεὶς, οὐδέποτε τούτων δίκην ἔδωκε· τῆς δὲ μετ' ἐκείνην γενομένης τὸν ἄν- 36.
δρα ἀποκτεῖναι κελεύσας οἰκέτην, ἐκεῖνον [36] μὲν ἐξ
ἔπεμψε [37], τὴν δ' αἰτίαν εἰς τὴν ἀδελφὴν ἔτρεψε.

κατα-

irretire, atque intricare, vt exitum nullum inueniat. Reſpexit ad h. l. Harpocration, ſed ille, mea quidem ſententia, ſecius interpretatus. κατωκοδόμησεν. κατέκλεισεν εἰς οἰκοδόμημα καὶ ἕτως ἀπέκτεινεν. ἐν τῷ κατὰ Διοκλέους πολλάκις. quaſi Diocles ſororis ſuae maritum eo genere ſupplicii, immani et belluino certe, enecuiſſet, quo ſolebant, et neſcio an adhuc quoque hodie paſſim locorum ſoleant, monachi, poenam meriti eſſe viſi, in anguſtam cellam abſtruſi, fame enecari. *lebendig vermauren.* Sed falſam et alienam hanc eſſe interpretationem Iſaeus ipſe docet, affirmans, eum, de quo hic agitur, a Diocle ἠτιμῶσθαι. Necatus fame ſi fuit in cella ſubterranea, profecto non potuit infamia notari, h. e. iure priuari in forum veniendi In forum, ni fallor, nemo venit fame peremtus. Quorſum pertinebat hoc de infamia, ſi homo viuus ſepultus fuit. viui ſolummodo ἀτιμῆνται. Interim ſubiicit hic locus Harpocrationis ſuſpicionem geminam; ſcil. aut ab Iſaeo, praeter hanc orationem, adhuc aliam fuiſſe conſcriptam aduerſus hunc ipſum Dioclem; aut, ſi minus id fuit, hanc ipſam orationem, in qua interpretanda cum maxime verſamur, a vetuſtis etiam ſub elogio τὸ κατὰ Διοκλέους λόγος laudatam fuiſſe. Quod ſi eſt, feſellit Harpocrationem memoria. neque enim πολλάκις, quod ille ait, ſed ſemel ſolummodo h. l. verbum κατοικοδομεῖν in hac oratione legitur. Sed vide, quae ad p. 74. 10. dicemus. (n 48.)

36 ἐκεῖνον] ſeruum puta, qui, iuſſu Dioclis, herum occiderat.

37. ἐξέπεμψε] Athenis alio ablegauit, ne tormen

καταπλήξας δὲ ταῖς αὐτῆ βδελυρίαις, προσαφήρηται τὸν υἱὸν αὐτῆ [38] τὴν ὐσίαν ἐπιτροπεύσας·
39. καὶ κατέχει τὸν ἀγρὸν Φελεάδα [39] [χωρία ἄττα] ἐκείνῳ δέδωκε. καὶ ταῦτα ὡς ὅτι ἀληθῆ λέγω, δεδίασι [40] μὲν αὐτὸν, ἴσως δ' ἄν μοι καὶ μαρτυρῆσαι ἐθελήσειαν· εἰ δὲ μὴ, τὰς εἰδότας [41] παρέξομαι μάρτυρας. καί μοι κάλει δεῦρο αὐτὰς πρῶτον.
42. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Οὕτω τοίνυν ἀσελγὴς ὢν καὶ βίαιος, καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν ὐσίαν ἀπεσεληκὼς, ἐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων ἔχων, ἀλλ' ὅτι δίκην ὐδεμίαν αὐτοῖς [42] δέδωκεν, ἥκει καὶ τὰ τῆ πάππε χρήμα-

tis ſubiectus verum proderet, a Diocle puta ſe impulſum ad facinus perpetrandum fuiſſe.

38. αὐτῆ] illius, quem per ſeruum occiderat.

39. Φελεάδα χωρία ἄττα ἐκείνῳ δέδωκε] viderint alii, num conferendo Harpocrationem, emendare h. l. valeant, cuius grammatici haec ſunt verba Φελλέα. Ἰσαῖος ἐν τῷ περὶ Κίρωνος κλήρε. τὰ πετρώδη καὶ αἰγίβοτα χωρία Φελλέας ἐκάλεν. Num ergo leg. Φελλέας δὲ ἐκείνῳ δέδωκε. vt iſta duo vocabula χωρία ἄττα e ſcholio irrepſerint. Saxoſos autem quosdam et ſteriles agros ei, ſororis ſuae filio, pupillo ſuo, dedit, velut in compenſationem iſtorum agrorum pinguium et fertilium, quos ei eripuerat.

40. δεδίασι] ſed quinam? non nominantur, et valde vereor ne quid h. l. deſit. videtur tamen e loci nexu colligi poſſe, cognatos Dioclis, aut pupilli, deſignari.

41. τὰς εἰδότας] ſcil. ἐκτὸς τῶν προσηκόντων.

42. αὐτοῖς] imo vero αὐταῖς. nam de ſororibus agitur. nili contendas, vna cum ſororibus earum libe-

τα ἡμᾶς ἀποσερήσων. καὶ τούτῳ[43] δύο μνᾶς (ὡς ἀκούομεν) μόνας δεδωκὼς, ὃ μόνον περὶ χρημάτων 74.1.
ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πατρίδος εἰς κινδύνους καθίσησιν. ἐὰν γὰρ ἐξαπατηθῆτε ὑμεῖς, πεισθέντες
ὡς ἡ μήτης ἡμῶν οὐκ ἦν πολῖτις, οὐδ' ἡμεῖς ἐσμέν[44]. 3.
μετ' Εὐκλείδη γὰρ ἄρχοντα γεγόναμεν. ἆρα περὶ
μικρῶν τινῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα κατεσκεύακε; καὶ
ζῶντος μὲν τοῦ πάππου καὶ τοῦ πατρὸς, οὐδεμίαν αἰ-
τίαν εἴχομεν, ἀλλ' ἀναμφισβήτητοι τὸν ἅπαντα
χρόνον διετελέσαμεν· ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι τετελευτήκα- 6.
σι, κἂν νῦν νικήσωμεν, ὀνειδος ἔξομεν, διότι ἠμφισ-
βητήθημεν, διὰ τὸν Ὀρέστην τοῦτον τὸν κακῶς ἀπ-
ολλύμενον· ὃς μοιχὸς ληφθεὶς, καὶ παθὼν[45] ὅ,
τι προσήκει τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας, οὐδ' ὡς ἀπ-
αλλάττεται τοῦ πράγματος[46], ὡς οἱ συνειδότες 9.
καταμαρτυροῦσι. τοῦτον μὲν[47], οἷός ἐστ', καὶ νῦν ἀ-
κούετε, καὶ αὖθις ἀκριβέστερον πεύσεσθε, ὅταν κατ'
αὐτοῦ τὴν δίκην ἡμεῖς εἰσίωμεν[48]. Ὑμῶν δ' ἐγὼ δέο-

μαι

ros quoque atque maritos designari. In re dubia reliqui lectionem, vt inueni.

43. τούτῳ] competitorem et aduersarium suum designat.

44. ἐσμὲν] πολῖται puta.

45. παθὼν] scil. τὴν ζαφανίδωσιν.

46. τοῦ πράγματος] id est τῆς μοιχείας.

47. τοῦτον μὲν] addi velim ἔν.

48. εἰσίωμεν] id quod factum esse, e loco Harpocrationis sub v. κατοικεδομεῖν paulo ante ad p. 73. 34. allegato, colligitur, vbi orationem Isaei aduersus Dioclem laudat, in eaque saepius ait vsurpari voc. κατοι-

μαι καὶ ἱκετεύω, μή με περιίδητε περὶ τούτων ὑβρισ-
12. θέντα τῶν χρημάτων, ὧν ὁ πάππος κατέλιπε,
μηδ' ἀποσερηθέντα· ἀλλὰ βοηθήσατε καθ' ὅσον
ὑμῶν ἕκαστος τυγχάνει δυνάμενος. ἔχετε δὲ πίστεις
ἱκανὰς ἐκ μαρτυριῶν, ἐκ βασάνων, ἐξ αὐτῶν τῶν
νόμων, ὅτι τ' ἐσμὲν θυγατρὸς γνησίας Κίρωνος, καὶ
15. ὅτι προσήκει ἡμῖν μᾶλλον ἢ τούτοις κληρονομεῖν τῶν
ἐκείνου χρημάτων, ἐγγόνοις ὄσι τοῦ πάππου. μνησθέν-
τες οὖν καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμόσαντες δικάζετε, καὶ
τῶν λόγων, οὓς εἰρήκαμεν, καὶ τῶν νόμων, ἢ δί-
καιόν ἐστι ταύτην [48] b. τὴν ψῆφον τίθεσθε. οὐκ οἶδ' ὅτι
18. δεῖ πλείω λέγειν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν
εἰρημένων. λάβε δ' αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν τὴν λοι-
πὴν, ὡς ἐλήφθη μοιχὸς, καὶ ἀνάγνωθι [49].

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΑΣΤΥΦΙΛΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀσύφιλος καὶ ὁ λέγων τὸν λόγον, ἀδελφοὶ ὁμομήτριοι· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀσυφίλου διαθήκας προήνεγκε Κλέων τις, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῦ, φάσκων αὐτὰς γενέ-

κοδομεῖν. id quod in hanc de Cironis hereditate oratio-
nem non conuenit.

48 b. Num ταύτη, vt redeat ad ἢ.

49. post ἀνάγνωθι adde titulum Μαρτυρία.

σθαι εἰς τὸν υἱὸν ἑαυτῦ. ὁ δὲ ἀδελφὸς τῦ Ἀσυφίλου κατηγορεῖ τῶν διαθηκῶν ὡς πλαςῶν. Ἡ ςάσις, ςοχασμός.

+++++++++++++++++++++++++

Ἀδελφός μοι ἦν ὁμομήτριος, ὦ ἄνδρες, Ἀσύφιλος, ὃ ἔςιν ὁ κλῆρος· ἀποδημήσας ἔν[1] με τὰ τῶν εἰς Μιτυλήνην ςρατιωτῶν, ἐτελεύτησε. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, ὅπερ ἀντώμοσα, ὡς ὅτε ἐποιήσατο ἐκεῖνος υἱὸν ἑαυτῷ, ὅτ' ἔδωκε τὰ ἑαυτῦ, ὅτε διαθήκας κατέλιπεν· ὅτε προσήκει ἔχειν τὰ Ἀσυφίλε ὑδενὶ ἄλλῳ ἢ ἐμοί. ἔςι γὰρ ὁ Κλέων ὑτοσὶ ἀνεψιὸς Ἀσυφίλου πρὸς πατρός· ὁ δὲ υἱὸς ὁτῦτε, ὃν εἰςποιεῖ[2] ἐκείνῳ, ἀνεψιαδῆς. εἰςποίητος δ' ἦν ὁ

30.

33.

Perſonae, iu hac cauſa verſatae, hae ſunt. Auia actoris, cuius maritus, ſed tacito nomine p. 76. 34. commemoratur. Huic foeminae fuerunt duo liberi. Hierocles filius, et filia, quae e priore marito Euthycrate, peperit Aſtyphilum, ſuper cuius hereditate contenditur, et filiam, a vitrico, neſcio cui in metrimonium elocatam. v. p. 77. 33. e poſteriore marito autem, Theophraſto, enixa eſt actorem huius cauſae. Sed Euthycrati, priori marito, frater fuit Thudippus quidam, cuius filius fuit ille Cleon, qui pro filio ſuo, haud nominato, hereditatem Aſtyphili, aduerſus actorem petebat.

1. οὖν] ſi fatis calleo morem oratorum loquendi, illumque morem Iſaeus hic tenuit, conueniat melius, ni fallor, οὗτος.

2. εἰςποιεῖ] Cleon puta.

36. ἦν ὁ πατὴρ ὁ Κλέωνος εἰς ἄλλον οἶκον, καὶ ἔτοι[3] ἔτι εἰσὶν ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ[4]. ὥστε γένει[5] μὲν διὰ τὸν νόμον[6] ἀδὲν προσήκουσιν Ἀσυφίλῳ, ἐπειδὴ δὲ κατὰ ταῦτα οὐκ ἦν ἀμφισβήτησις, διαθήκας, ὦ ἄνδρες, ψευδεῖς (ὡς ἐγὼ οἶμαι ἐπιδείξειν) κατεσκευά-
39. σαν· καὶ ζητοῦσιν ἀποστερῆσαί με τῶν ἀδελφῶν[7]. καὶ ἔτω σφόδρα Κλέων ἐτοῖ καὶ πρότερον καὶ νῦν ἀδένα ἄλλον τὸν κλῆρον ἡγεῖται ἔξειν, ἢ αὐτόν, ὥστ' ἐπειδὴ τάχιστα ἠγγέλθη Ἀσύφιλος τετελευτηκὼς, τῷ μὲν πατρὸς τῷ ἐμῷ ἀσθενοῦντος, ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐπιδη-
42. μοῦντος, ἀλλὰ στρατευομένου, εἰς τὸ χωρίον ἐνεβάτευσε· καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκεῖνος κατέλιπεν, ἅπαντα ἔφη τοῦ υἱοῦ τοῦ ἑαυτοῦ εἶναι, πρίν τι ὑμᾶς ψηφίσασθαι. ἐπεὶ δ' ἐκομίσθη[8] τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀδελφοῦ[9], ὁ

 μὲν

3. ἔτοι] Cleon, et eius filius, cum actore competens hereditatem Astyphili, et si qui adhuc alii fratres ei fuerunt.

4. ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ] in quam adoptati sunt, et vnde in primigeniam suam domum nondum redierunt.

5. γένει] non enim erant Astyphili ἔγγονοι, sed solummodo natura συγγενεῖς. et ne συγγενεῖς quidem adhuc erant amplius, quia relicta domo paterna in alienam transierant.

6. διὰ τὸν νόμον] iubentem illam, vt filius ex aliqua domo elocatus, vel emancipatus, et in aliam adoptatus, ab illa sua primigenia domo alienus haberetur.

7. τῶν ἀδελφῶν] malim τῶν τἀδελφῶν. id est τοῦ ἀδελφοῦ.

8. ἐκομίσθη] Lesbo puta, (nam apud Mitylenem obierat Astyphilus) Athenas.

9. τοῦ ἀδελφοῦ] subaudi τοῦ ἐμοῦ, Astyphili.

μὲν προσποιούμενος [10] πάλαι υἱὸς εἰσπεποιῆσθαι, ὃ πρᾶθετο, ὃδ' ἔθαψεν, οἱ δὲ Φίλοι Ἀσυφίλε καὶ οἱ 75.1.
συστρατιῶται ὁρῶντες τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἀρρωστοῦντα, ἐμὲ δὲ ἐκ ἐπιδημοῦντα, αὐτοὶ καὶ προῦθεντο καὶ τἄλλα πάντα τὰ νομιζόμενα ἐποίησαν, καὶ τὸν ἐμὸν πατέρα ἀσθενοῦντα ἐπὶ τὸ μνῆμα ἤγαγον, 3.
εὖ εἰδότες ὅτι ἀσπάζοιτο αὐτὸν Ἀσύφιλος. τότε δ' ὑμῖν αὐτὸς τὰς ἐπιτηδείας τὰς ἐκείνε [11], μάρτυρας παρέξομαι τῶν παρόντων [12]. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ὅτι μὲν [13] ἐκ ἔθαψε Κλέων Ἀσύφιλον, ὃδ' αὐτὸς ἐξ 6.
αρνος γένοιτο, μεμαρτύρηταί τε ὑμῖν· ὡς δ' ἐπεδήμησα ἐγὼ, καὶ ἠσθόμην καρπουμένους τούτους τὰ ἐκείνε, ὁ δὲ υἱὸς αὐτῷ ποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀσυφίλου, καὶ τούτων διαθήκας καταλίποι παρὰ Ἱεροκλεῖ Ἡφαιστιάδῃ [14], ἀκούσας ἐγὼ λέγοντος αὐτῷ ταῦτα, 9.
ἐπορευόμην παρὰ τὸν Ἱεροκλέα· εὖ μὲν εἰδὼς, ὅτι

ὡς

10. ὁ προσποιούμενος] Cleonis filius.

11. ἐκείνε] patris mei, Theophrasti.

12. τῶν παρόντων bene si habet, accipi debet siue pro ἐκ τῶν τότε παρόντων. e numero eorum. qui tum rei gestae interfuerunt, siue pro ἐκ τῶν νῦν παρόντων, ex eorum numero, qui nunc in vrbe adsunt, vel in viuis adhuc supersunt. quamquam si hoc significare orator voluisset, videtur potius dicturus fuisse ἐκ τῶν περιόντων. Et pene vergit animus eo, vt aiam Isaeum ita reliquisse, quamquam sententia loci potius ad τῶν τότε γεγονότων defert. testes rerum tum gestarum.

13. ὅτι μὲν] adde οὖν.

14. ἡφαιστιάδῃ] malim ἡφαιστιάδῃ. nomen enim tribus, vnde ductum est hoc gentile, fuit ἡφαιστία.

ὡς οἷόν τε μάλιστα ἐπιτήδειος εἴη Κλέωνι, ἐχ ἡγέμενος δ' ἂν αὐτὸν τολμῆσαί [15] τι ψεύσασθαι κατὰ Ἀσυφίλε τετελευτηκότος, καὶ ταῦτα θεῖον ὄντα
12. καὶ ἐμὲ καὶ ἐκεῖνε. ὅμως δὲ, ὦ ἄνδρες, ἐδὲν τούτων ὑπολογισάμενος ὁ Ἱεροκλῆς, ἐρωτώμενος ὑπ' ἐμὲ ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι ἔχοι τὰς διαθήκας. λαβεῖν δὲ ἔφη αὐτὰς παρὰ Ἀσυφίλε, ὅτε εἰς Μιτυλήνην ἔμελλεν ἐκεῖνος ἐκπλεῖν. ὡς δὲ ταῦτ' ἔλεγεν,
15. ἀνάγνωθι ταύτην τὴν μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ
ὅ τι Ἱεροκλῆς ἀπεκρίνατο [16]. Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, ὅτε παραγενόμενος ἐδεὶς ἔτυχε τῶν οἰκείων, ὅτε ὁ ἀδελφὸς ἐτελεύτησεν, ὅτε ἐγὼ ἐπεδήμην, ὅτε τὰ ὄντα αὐτῷ δεῦρο ἐκομίσθη, ἀναγκαῖόν μοι ἐξ αὐ-
18. τῶν, ὧν ἕτοι λέγουσιν, ἐλέγχειν ψευδεῖς ὄσας τὰς διαθήκας, ἃς ἐποιήσατο [17]. εἰκὸς γὰρ ἐκεῖνον ἐ μό-

15. τολμῆσαι] sic dedi ex auctoritate Stephani, Scaligeri et Palmerii, pro vulgari πολεμῆσαι.

16. ὅτι Ἱεροκλῆς ἀπεκρίνατο] aut delenda sunt haec vocabula, vt e scholio in textum ingesta, aut sunt particula tituli.

17. ἃς ἐποιήσατο] imo vero ἃς ἐδέποτε ἐποιήσατο. *testamentum, quod nunquam scripsit.* nam si orator hoc significare voluisset, *quod testamentum hi aiunt ab Asphilo scriptum et relictum esse,* non dixisset ἃς ἐποιήσατο, sed ἃς ἕτοι φάσκουσιν αὐτὸν ποιήσασθαι. Nam vt ἐποιήσατο ad Hieroclem referatur, atque reddatur, *confinxit, commentus est, subiecit,* id vero inconsentaneum videtur. ποιεῖσθαι διαθήκας hoc sensu vsurpari, idoneis exemplis probari nequit. Sin tamen possit, leniissimum sit ἃς ἐποιήσαντο subiicere, *quod hi commenti sunt.*

νον ἐπιθυμεῖν υἱὸν ποιησάμενον καταλιπεῖν, ἀλλὰ καὶ σκοπεῖσθαι ὅπως κυριώτατα ἔσαι, ἃ ἂν διαθῆται· καὶ τὴν τε οὐσίαν, ὃν ἂν ἐκεῖνος εἰσποιήσηται, ἕξει, καὶ ἐπὶ τὰς βωμὰς τὰς πατρῴας ἕτος [18] βαδιεῖται, καὶ τελευτήσαντι αὐτῷ καὶ τοῖς ἐκείνου προγόνοις τὰ νομιζόμενα ποιήσει. ἅπαντα δὲ ταῦτα μάλιστα [19] εἰδέναι ὅτι γένοιντο, εἰ μὴ ἄνευ τῶν οἰκείων τῶν ἑαυτῷ τὰς διαθήκας * ποιοῖτο [20]· ἀλλὰ πρῶτον μὲν συγγενεῖς [21] παρακαλέσας, ἔπειτα δὲ φράτορας καὶ δημότας, ἔπειτα τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ὅσους δύναιτο πλείστους. οὕτω γὰρ εἴτε κατὰ γένος, εἴτε κατὰ δόσιν ἀμφισβητοίη τις, ῥᾳδίως ἂν ἐλέγχοιτο ψευδόμενος. ὁ τοίνυν Ἀσύφιλος οὐδὲν φαίνεται τοιοῦτον ποιήσας, οὐδὲ παρασκευάμενος οὐδένα τούτων, ὅτε διέθετο, ἃ ἔτοι φασίν [22]· εἰ μή τις ἄρα ὑπὸ τούτῳ πέπεισται ὁμολογεῖν παρεῖναι. αὐτὸς δ' ὑμῖν πάντας τούτους [23] μαρτυροῦντας [24] παρέ-

21. 24. 27.

18. ἔτος hoc iteratum polleatne vi quadam, cuius causa necesse fuisse videatur, vt geminaretur, an vitiose redundet, in medio relinquam.

19. μάλιστα cohaeret non cum εἰδέναι, sed cum γένοιτο, vt εἰδέναι cum εἰκὸς.

20. ποιοῖτο] sic, in optatiuo, dedi de meo, efficiens id ex Aldinae lectione ποιεῖτο, cui H. Stephanus ἐποιεῖτο suffecerat.

21. συγγενεῖς] malim aut τοὺς συγγενεῖς, aut συγγενεῖς ὅτι πλείστους.

22. ἃ ἔτοι φασὶν] subaudi αὐτὸν διαθέσθαι.

23. πάντας τούτους] hos omnes, (digito praesen-

παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἴσως τοίνυν Κλεόν
30. ἑτοσὶ φησὶν [25] ἐκ εἰκὸς εἶναι τεκμηρίοις [26] ὑμᾶς
χρήσασθαι τέτοις τοῖς μάρτυσιν, ὅτι μαρτυρῆσι μὴ
εἰδέναι Ἀσύφιλον ταῦτα διατιθέμενον. ἐγὼ δ' οἶμαι,
* περί τε [27] διαθηκῶν ἔσης τῆς ἀμφισβητήσεως,
καὶ περὶ τῆ ποιηθῆναι τινὰ υἱὸν Ἀσυφίλῳ, ἡμῖν [28],
πολὺ βεβαιοτέραν εἶναι τὴν μαρτυρίαν, ἢν [29] οἱ
ἀναγ-

tes commonſtrat) quos paulo ante dicebam, cognatos, phratoras, demotas, familiares.

24. τέτες μαρτυρῆντας] videtur aut ἐμοὶ mihi, hoc eſt pro me, ſecundum me, ex animi mei ſententia, aut τἀναντία *contraria illorum praetenſionibus*, interponendum eſſe.

25. φησὶν] praeſens tempus h. l. vſurpauit pro futuro φήσει, non ſine exemplo.

26. τεκμηρίοις] id eſt ἐν τάξει τεκμηρίων. planius vtique dixiſſet ſic. ταῖς τέτων μαρτυρίαις χρήσασθαι τεκμηρίοις, ἃ φασκόντων εἰδέναι Ἀσύφιλον ταῦτα διατιθέμενον. Pro ὅτι malim οἱ. *qui.*

27. περί τε] ſic de meo dedi, pro vulgari περί γε.

28. ἡμῖν interponendo commate ab inſequentibus ſeparaui, cohaerens, non cum proximis, πολὺ βεβ. ſed cum remotiori ἔσης τῆς ἀμφισβητήσεως. ferri poteſt, et exemplis ſimilibus excuſari atque probari, quod arcte inter ſe cohaerentia tam longe diſtracta ſint. Mouet tamen haec orationis durities penes me quidem ſuſpicionem, leg. eſſe ἢ μὴ loco pronominis ἡμῖν. ſcripſeritne Aſtyphilus teſtamentum, nec ne, et filiumne adoptarit, necne.

29. ἢν] *ſi*, pro ἐὰν. ſic, aduerbialiter, cum ſpiritu leni, exarandum curaui, pro vulgari ἦν, cum aſpero. Articulus poſtpoſitiuus huic loco non conuenit. Idem vitium rurſus verſu proximo quoque correxi.

ἀναγκαῖοι ἐκεῖνα περὶ τῶν μεγίστων [30] μὴ φασι παραγενέσθαι, μᾶλλον ἢ ἦν [31] εἰ μηδὲν προσήκοντες μαρτυρῆσι παρεῖναι. καὶ ἐχρῆν δ', ὦ ἄνδρες, καὶ αὐτὸν Κλέωνα, μὴ δεκέντα εἶναι ἡλίθιον, ὅτε τὸν υἱὸν τὸν τέτα ἐποιεῖτο Ἀσύφιλος, καὶ τὰς διαθήκας κατέλιπε, παρακαλέσαι, εἴ γέ τινα συγγενῆ ἐπιδημοῦντα ἐγίνωσκε, καὶ τοὺς ἄλλους [32] ὅτῳ ἐπὶ βραχύ περ ἥδει Ἀσύφιλον χρώμενον. κωλύσαι μὲν γὰρ οὐδεὶς ἂν αὐτὸν [33] ἐδύνατο, ὅτῳ ἐβούλετο, δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ· τούτῳ [34] δ' ἂν μεγάλη μαρτυρία ἦν, ὅτι ὁ λάθρα ταῦτα διέθετο [35]. ἔτι δ', ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν ὁ Ἀσύφιλος μηδένα ἐβούλετο εἰδέναι, ὅτι τὸν Κλέωνος υἱὸν ἐποιεῖτο, μηδ' ὅτι διαθήκας καταλίποι, εἰκὸς ἦν μηδὲ ἄλλον μηδένα ἐγγεγράφθαι ἐν τῷ γραμματείῳ μάρτυρα. εἰ δ' ἐναντίον μαρτύρων φαίνεται διαθέμενος, τούτων [36] δὲ μὴ τῶν μάλιστα χρωμένων [37], ἀλλὰ τῶν ἐντυχόντων, πῶς εἰκὸς ἐστιν ἀλη-

30. περὶ τῶν μεγίστων] ad haec verba videtur addendum esse σπουδάζοντι aut simile quid.

31. ἦν] paulo ante admonebam de spiritus mutatione in hoc voc. a me tentata.

32. τοὺς ἄλλους] tametsi ferri potest, malim tamen τῶν ἄλλων vt mollius.

33. αὐτὸν] Astyphilum.

34. τούτῳ] Cleoni puta.

35. διέθετο] Astyphilus.

36. τούτων h. l. aequiualet vocabulo μαρτύρων, idem est, ac si dixisset, φαίνεται δὲ διαθέμενος ἐναντίον μαρτύρων, μὴ τῶν μάλιστα χρωμένων αὐτῷ, ἀλλὰ —

37. χρωμένων] subaudi αὐτῷ, vel adde potius.

ἀληθεῖς εἶναι τὰς διαθήκας; οὐ γὰρ ἡγοῦμαι ἔγω-
γε οὐδένα, υἱὸν ἑαυτῷ ποιούμενον, τολμῆσαι ἄλλους
76.1. τινὰς παρακαλέσαι, ἢ τούτους, ὥσπερ καὶ ἱερῶν καὶ
ὁσίων [38] ἀνθ' αὑτοῦ κοινωνοὺς εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον
ἔμελλε καταλιπεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' αἰσχυνθῆναι οὐ
δενὶ προσήκει ἐπὶ τοιαύταις διαθήκαις ὡς πλείστους
3. μάρτυρας παρίστασθαι· νόμου γε ὄντος, ἐξεῖναι ὅ-
τῳ βούλοιτο δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ. σκέψασθε δὲ, ὦ ἄν-
δρες, καὶ ἐκ τοῦ χρόνου, ὃν οὗτοι λέγουσι, περὶ τῶν
διαθηκῶν. ὅτε γὰρ εἰς Μιτυλήνην ἐξέπλει στρα-
τευόμενος, τότε φασὶν αὐτὸν ταῦτα διαθέσθαι·
6. φαίνεται δὲ ὁ Ἀστύφιλος τῷ τούτων λόγῳ τὰ μέλ-
λοντα ἅπαντα ἔσεσθαι προειδώς [39]· πρῶτον μὲν [40],
ἐστρατεύσατο εἰς Κόρινθον, ἔπειτα εἰς Θετταλίαν,
ἔτι δὲ τὸν Θηβαϊκὸν πόλεμον ἅπαντα [41]· καὶ ἄλλο-
σε, * ὅποι [42] αἰσθάνοιτο στράτευμα συλλεγόμε-
9. νον, * ἁπανταχοῖ ἀπεδήμει λοχαγῶν· καὶ οὐδ' ἐν
μιᾷ τούτων ἐξόδῳ διαθήκας κατέλιπεν. ἡ δὲ εἰς τὴν
Μιτυλήνην στρατεία τελευταία [43] αὐτῷ ἐγένετο, ἐν
ᾗ καὶ

38. post ὁσίων videtur τῷ υἱῷ deesse. quos filio adoptato relicturus sit consortes —

39. προειδὼς] atqui negatum hoc est homini nato. ergo Astyphilus tum non scripsit testamentum; ergo tota istaec praetensio vana est.

40. post πρῶτον μὲν addendum videtur γὰρ.

41. ἅπαντα] subaudiri posse e praemissis ἐστρατεύετο haud infitiabor; dubito tamen nihilominus, annon διεπολέμει addendum sit.

42. ὅποι et paulo post ἁπανταχοῖ dedi de meo, pro ὅπου et ἁπανταχοῦ, quae sunt lectiones vulgatarum.

43. τελευταία — ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανε] Haec non

ἢ καὶ ἀπέθανε. τῷ ἔν ἂν ὑμῶν φανείη πιθὸν, πρότερον ἄλλας στρατείας τὸν Ἀσυφίλου στρατευομένου [44], καὶ εὖ εἰδότος, ὅτι ἐν πάσαις μέλλει κινδυνεύειν, ὃ- 12. τως ἀκριβῶς τὰ παρὰ τῆς τύχης [45] συμβῆναι, ὥστ' ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ μηδὲ περὶ ἑνὸς αὐτὸν τῶν αὑτοῦ διαθέσθαι, ὅτε δὲ [46] τὸ τελευταῖον ἔμελλε στρατεύεσθαι, ἐθελοντής τε ἐκπλεῖν [47]; τὸν

sunt, quae obiter intuenti videantur esse, tautologa. fieri enim potest, vt tu, ab extrema tua expeditione domum, emeritis stipendiis, reuersus, aetatem in longinquo senii otio degas. differunt illaec inter se quamplurimum, postrema militia defungi, et in postrema diem supremum obire.

44. στρατευομένου vsurpauit (nam in vsu temporum diligentissimi profecto non sunt hi scriptores) pro στρατευσαμένου, aut ἐστρατευμένου. saepe numero tamen haud immerito culpa huius perturbationis in librariorum conferatur indiligentiam.

45. τὰ παρὰ τῆς τύχης] illa duo fortuita, quae hic dicuntur concurrisse, sunt illaec. 1) vt Asyphilus, qui nunquam antea de testamento condendo cogitasset, in tot alias expeditiones egressus, tum demum coeperit hac de re cogitare, cum expeditioni accingeretur ei, quae ipsi postrema reapse fuit. 2) vt ab illa expeditione domum non sit reuersus, de cuius expeditionis exitu non magis ipsi constare in vtramuis partem poterat, quam de vllius alius exitu ipsi constiterat reliquarum omnium, quae tot erant numero. Locus hic ex illa parte Dialectices repetitus est, vbi de probabilibus docetur.

46. ὅτε δὲ τὸ τελευταῖον] idem est, ac si dixisset, τότε δὲ διαθέσθαι, ὅτε τὸ τ.

47. ἐθελοντής τε ἐκπλεῖν] subaudi ἔμελλε. nam

15. τὸν [48] καὶ μάλιστα ἐκ ταύτης τῆς στρατείας ἐλπίζοντα σωθήσεσθαι, πῶς τοῦτον πιστὸν ἤδη τὰς διαθήκας τότε καταλιπεῖν, καὶ ἐκπλεύσαντα τελευτῆσαι; χωρὶς δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι μείζω τεκμήρια παρέξομαι ὡς ἐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν ἕ-
18. τοι. ἐπιδείξω γὰρ ὑμῖν ἔχθιστον ἁπάντων εἶναι Ἀστύφιλον Κλέωνι, καὶ ἔτως σφόδρα καὶ δικαίως μισοῦντα τοῦτον, ὥστε πολὺ δὴ θᾶττον, διαθέμενον [49] μηδέν᾽ ἅ ποτὲ τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων διαλεχθῆναι Κλέωνι, μᾶλλον [50] ἢ τὸν τέτευιον * ποιησάμενον [51]. Εὐθυκράτει

qui vltro capeſſerent militiam, non iuſſi, hi minus patebant diſcriminibus, quippe qui cogi non poſſent ad adeundum loca periculoſa, ſi nollent ipſi caput periculis obiicere, neque operas nauarent militares, niſi vltroneas. Erat ergo probabilitas multo maxima, fore vt Aſtyphilus ex eiusmodi expeditione ſaluus rediret. Tanto minus erat probabile, eum in procinctu eiusmodi expeditionis de teſtamento condendo cogitaſſe.

48. τὸν] imo vero καίτοι τὸν.

49. διαθέμενον] id eſt γράψαντα καὶ τελεύσαντα ἐν τῇ διαθήκῃ.

50. μᾶλλον poſt πολὺ θᾶττον, offendere facile poſſit. verum tamen ego equidem, caetera ſi recte haberent planaque via procederent, hoc ſim aequo laturus animo, qui ſciam μᾶλλον poſt comparatiuos alios praemiſſos haud raro παρέλκειν. Sed hiat oratio. illa duo participia διαθέμενον et ποιησάμενον infinitiuo carent, quo fulciantnr. Ego equidem nullus dubito in hoc μᾶλλον latere id, quod ſententia poſtulat et ſubiicit, μέλλειν τελευτᾶν. poſt ſcriptam in teſtamento hanc cauſulam, ne quis neceſſariorum cum Cleone vel

τες γὰρ, ὦ ἄνδρες, τῷ πατρὶ τῷ Ἀσυφίλε αἴτιος 51. γενέσθαι λέγεται τὸ θανάτε Θέσδιππος 52, ὁ Κλέωνος τέτε πατὴρ, αἰνισάμενος ἐκεῖνον, διαφορᾶς τινος αὐτοῖς γενομένης ἐν τῇ νεμέσει 53 τὸ χωρίε. καὶ

ἔτως

sermones communicet, de vita deceſſurum fuiſſe, multo potius, quam vt Cleonis filium pro ſuo adoptaſſet.

51. ποιησάμενον] ſic dedi de meo, pro vulgari πολεμησόμενον. Et Salmaſium quoque idem voluiſſe atque in mente certe habuiſſe ſuſpicor, tametſi ſiue calamus eius aberrauit, ſiue is, qui annotatiunculas eius, ex illo graecorum oratorum exemplo Stephanico, quo Salmaſius adhuc ſuperſtes vſus fuit, quod exemplum Leidenſis bibliotheca publica hodie ſeruat, exſcripſit, quo ad me mitteret. In excerptis Wyttenbachianis certe haec verba reperi, velut a Salmaſio ſcripta. [Lege ποιήσομεν. Intelligitur eius Aſtyphili teſtamento potius mandatum fuiſſe, ne quisquam horum cum Cleone colloquatur, quam vt ſibi pro filio adoptet.] Haec ſi ſcripſit Salmaſius, raptim et feſtinans ea ſcripſit, quae meliora et magis expolita videtur reſcripturus fuiſſe, ſi publice locum hunc agitaſſet, et reliquos quoque nodos enodaturus, quos in ſchedis intactos praeteriit.

52. Θούδιππος] nomen proprium, mihi quidem perquam ſuſpectum, et alias nusquam oblatum. vnde enim deriuabitur? num a Θεὸς et ἵππος? vnde vero illud δ in media voce? deinde numinis nomen cum vocabulo ἵππος copulantes, numen illud nominatim ſignificant, non ſic nude et vage θεὸς vſurpant. vt e. c. Ποσείδιππος. an Σπεύσιππος leg. eſt?

53. νεμέσει] reuocaui hanc lectionem ex Aldina, cui Stephanus et Scaliger ſuffecerant νεμήσει, opinantes nempe illi, in quo falſi fuerunt, νέμεσιν eſſe nu-

ἔτως αὐτὸν [54] διατεθῆναι, ὥστε ἐκ τῶν πληγῶν
24. αὐτὸν ἀσθενήσαντα, ἐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀπο-
θανεῖν. ὡς δὲ ταῦτ' ἔστιν ἀληθῆ, ἴσως μὲν καὶ Ἀραφηνίων [55] καὶ πολλοὶ [56] τῶν τότε συγγεωργούντων
μαρτυρήσαιεν ἂν μοι· διαῤῥήδην δὲ [57] περὶ τηλικού-
τε πράγματος ἐκ ἂν ἔχοιμι ὅπως ὑμῖν παρασχοί-
27. μην. καὶ γὰρ αὐτὸν τυπτόμενον ἰδὼν Ἱεροκλῆς, ὃ
τὸ γραμματεῖον φάσκων παρ' ἑαυτῷ τεθῆναι, οἶδ' [58]
ὅτι

men, νέμησιν partitionem, vt quamcunque aliam, ſic hereditariam quoque.

54. αὐτὸν] patrem meum.

55. Ἀραφηνίων] ſic dedi de mea et Palmerii ſententia, pro vulgari Ῥαφηνίων. demus enim, vnde ductum eſt hoc gentile nomen, Ἀραφὴν appellabatur. vnde adiectiuum Ἀραφήνιος, et aduerbium Ἀραφηνόθεν. v. Palmer. Exerc. p. 672.

56. καὶ πολλοὶ] id eſt πάνυ πολλοὶ. Palmerium, cui magis placet οἱ πολλοὶ non audio.

57. διαῤῥήδην δὲ] hic videtur deeſſe τὸν μαρτυρήσοντα. Sententia paulo obſcurius adumbrata haec videtur eſſe. teſtabantur quidem Arapheniorum non nulli, et multi quidem illi, ὅτι λέγεται, famam ferri, Euthycratem a fratre Thudippo ad necem fuiſſe commulcatum. Qui autem diſertis verbis id aiat vere factum eſſe, facile non exſtiturum eſſe quemquam, ob difficultatem probationis, et magnitudinem periculorum atque damnorum eum manentium, qui caedis criminationem certis et perſpicuis documentis euictam non dederit.

58. οἶδ'] id eſt σαφῶς οἶδα, vel εὖ οἶδα pro certo ſcio.

ὅτι ἐκ ἂν ἐθελήσεις μαρτυρῆσαι ἐναντία τοῖς διαθήκαις, αἷς αὐτὸς ἀποφαίνει. ἴμως μέντοι κάλει Ἱεροκλέα, ἵνα ἐναντία τούτων [59] μαρτυρήσῃ, ἢ ἐξομόσηται. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀκριβῶς μὲν ἤδειν [60]. 30.
(τῷ γὰρ αὐτῷ ἀνδρός ἐστιν, ἃ μὲν εἶδεν, ἐξόμνυσθαι, τῶν δὲ μὴ γενομένων πίστιν ἐθέλειν ἐπιθεῖναι ἢ μὴν εἰδέναι γενόμενα) ὡς δὲ, ὅτε ἀπέθνησκεν, ὁ Εὐθυκράτης, ὁ πατὴρ Ἀσυφίλης, ἐπέσκηψε τοῖς 33.
οἰκείοις μηδέποτε ἐάσειν ἐλθεῖν τῶν Θεοδίππου ἐπὶ τὸ μνῆμα τὸ ἑαυτοῦ, τούτων ὑμῖν τὸν ἔχοντα τὴν τηθίδα τοῦ Ἀσυφίλου μάρτυρα [61] παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀκούων τοίνυν ταῦτα ὁ Ἀσύφιλος καὶ τούτων [62] καὶ τῶν ἄλλων προσηκόντων, ἐκ παί 36.
δων, ἐπειδὴ τάχιστα ἤρχετο φρονεῖν, εὐθυπώπτευε * διελέχθη [63] Κλέωνι, ἀλλὰ πρότερον ἐτελεύτησεν·

59. τούτων] id est τῶν δικαζῶν. Nam Araphenii, tametsi laudati ab actore pro testibus fuerunt, citati tamen ad testimonium dicendum ideo non fuerant.

60. ἤδειν] subaudi ὅτι ἐξομόσεται Ἱεροκλῆς εὖ εἰδώς. quamquam aut id, aut similem quandam sententiam addi malim, quam subaudiri solummodo, quod durum et inficetum est. noram iam ante, ita esse euenturum, vt Hierocles, qui probe nosset factum, tamen iuratus negaret se nosse.

61. μάρτυρα] sic dedi, auctore Stephano, pro vulgari μαρτυρίαν. quod si probabitur, erit paulo ante τῷ ἔχοντος leg. pro vulgari τὸν ἔχοντα. quod sit paulo durius et inconcinnius.

62. τούτων] auia et eius marito.

63. διελέχθη] sic, per ε in secunda syllaba, dedi

σεν· ἐχ ἡγέμενος ὅσιον εἶναι, τοιαύτην αἰτίαν ἔχοντος Θυδίππε περὶ τὸν αὑτῆ πατέρα, τῷ ἐκεί-
39. νε υἱεῖ διαλέγεσθαι. ὡς ἂν τὸν ἅπαντα χρόνον διάφορος ἦν Κλέωνι, τέτων ὑμῖν τὰς συνειδότας μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ Εἰς τὰς θυσίας τοίνυν, ἐν αἷσπερ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι ἑστιῶνται,
42. πρῶτον μὲν δημότην [64] ὄντα, ἔπειτα ἀνεψιὸν, ἔτι δὲ τὸν υἱὸν τὸν τέτε μέλλοντα ποιεῖσθαι, εἰκὸς δήπε ἦν, ὁπότε περ * ἐπιδημοίη [65], μηδὲ μεθ' ἑνὸς ἄλλε * ἰέναι [66] τὸν Ἀσύφιλον, ἢ μετὰ Κλέωνος. ὡς τοίνυν ἀδέποτ' ἦλθε μετ' αὐτῆ, ὑμῖν τῶν δημο-
77.1. τῶν μαρτυρίαν ἀναγνώσεται. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Οὕτως τοίνυν διακείμενος τῷ τετελευτηκότι Κλέων, ἀξιοῖ τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτῆ τὰ ἐκείνε ἔχειν. καὶ τί δεῖ
3 τέτων λέγειν [67]; ἀλλ' Ἱεροκλῆς, θεῖος ὢν καὶ ἐ-

μοὶ,

deameo, pro vulgari διηλέχθη. nescio qua fatali pene huius verbi διαλέγεσθαι infelicitate factum est, vt in eius aoristo primo passiui exarando librarii graeci a recta via aberrarent, modo, vt hic videmus factum, διηλέχθη exhibentes, quasi a διελέγχειν esset deriuandum, modo, idque multo saepius, διειλέχθη. quarum rationum vtraque cum rationibus grammaticis pugnat.

64. δημότην] Cleonis puta.

65. ἐπιδημοίη] Astyphilus nempe. Sic dedi de meo, pro vulgari ἀποδημ. quoties scil. eiusmodi dies festi atque epulae inciderent in ea tempora, quibus Astyphilus domi, in vrbe, esset, non foris, in castris.

66. ἰέναι] *ire*. sic rursus de meo dedi, pro vulgari εἶναι.

67. τέτων λέγειν] comparat inter se duo exempla

μοὶ [68], ὅτως ἐστὶ τολμηρὸς, ὥστε ὑ γενομένας διαθήκας ἥκει φέρων, καί φησι παρ' ἑαυτῷ [69] Ἀστύφιλον ταύτας καταλιπεῖν. καίτοι, Ἱεροκλεις, πολλὰ κἀγαθὰ παθὼν ὑπὸ Θεοφράστε, τῆ πατρὸς τῆ ἐμῆ, ὅτε χεῖρον ἔπραττες ἢ νυνὶ, καὶ ὑπὸ Ἀστυφίλε, ἀδετέρῳ αὐτοῖν τὴν ἀξίαν χάριν ἀποδίδως· ἐμὲ μὲν γὰρ, υἱὸν ὄντα Θεοφράστε, σαυτῷ δὲ ἀδελφιδῆν, ἀποστερεῖς ἃ μοι οἱ νόμοι ἐδοσαν· Ἀστυφίλε δὲ τεθνεῶτος καταψεύδη, καὶ τὸ κατὰ σαυτὸν μέρος τὰς ἐχθίστας καθίστης τῶν ἐκείνε κληρονόμως. καὶ πρὶν μὲν λαχθῆναι τῆ κλήρῳ, ὦ ἄνδρες, εὖ εἰδὼς ὁ Ἱεροκλῆς, ὅτι ἀδελφὴ ἄλλῳ γένοιτο τὰ Ἀστυφίλε ἢ ἐμοὶ, ἐν μέρει ἑκάστῳ τῶν ἐκείνε ἐπιτηδείων προσήει πωλῶν τὸ πρᾶγμα [70], καὶ τὰς ὀδὸν προσήκοντας πείθων ἀμφισβητεῖν, λέγων ὅτι θεῖος εἴη

6. 9. 12.

immanis et crudelis cupiditatis atque impudentiae. Miramini, iudices, ait, ex me audientes portentosae cupiditatis atque impudentiae exemplum, a Cleone erga Astyphilum consobrinum proditum. Sed desinetis mirari, cum audieritis, id quod multo est portentosius, ipsum adeo auunculum Astyphili in cineres et bona eius tam infestis modis saeuire. Hierocles is est —

68. θεῖος ὢν καὶ ἐμοὶ] id est θεῖος ὢν αὐτῷ ἐμοίως καὶ ἐμοὶ. frater enim germanus erat Hierocles eius foeminae, quae Astyphilo et actori huius causae mater erat communis, tametsi patres eorum diuersi fuissent.

69. παρ' ἑαυτῷ] sic dedi de meo, pro vulgari παρ' ἑαυτὸν.

70. τὸ πρᾶγμα] id est τὸν κλῆρον καὶ τὸ περὶ τὰς ψευδεῖς διαθήκας σκευώρημα.

εἴη Ἀσυφίλῳ, καὶ ἀποφαίνοι διαθήκας ἐκεῖνον καταλελοιπότα, εἴ τις αὐτῷ κοινώσαιτο[71]· ἐπειδὴ δὲ πρὸς Κλέωνα διωμολογήσατο, καὶ τῶν τῆ ἀδελφῆ[72] ἐμερίσατο, νυνὶ, ὡς ἀληθῆ λέγων, ἀξιώσει πιστεύεσθαι. δοκεῖ δέ μοι κἂν ὀμόσαι ἄσμενος, εἴ τις αὐτῷ ὅρκον διδοίη. καὶ ἐμοὶ μὲν συγγενὴς ὢν, ἀδὲ τὰ γενόμενα ἐθέλει μαρτυρεῖν· ᾧ δ' ἐδὲν προσήκει, τούτῳ τὰ ψευδῆ συλλαμβάνει, καὶ τῶν οὐ πραχθέντων γραμματεῖον ἥκει φέρων. πολὺ γὰρ πρεσβυτικώτερον ἡγεῖται εἶναι τὸ χρηματίζεσθαι, ἢ τὴν ἐμὴν συγγένειαν. ὡς δὲ ἐπηγγέλετο περὶ ὧν διαθήκας ἀποφαίνοι[73] εἴ τις αὐτῷ κοινώσαιτο, αὐτὰ ὑμῖν, ᾧ προσῆλθε, μαρτυρίαν παρέχομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Τί ἂν χρὴ, ὦ ἄνδρες, ὄνομα θέσθαι τούτῳ τῷ ἀνδρὶ, ὅστις ἐθέλει ἕτω ῥᾳδίως, διὰ τὸ ἑαυτῆ κέρδος, τῶν τεθνεώτων τινὸς καταψεύδεσθαι; ὡς δὲ ἐδὲ Κλέωνι πρεῖκα τὰς διαθήκας ἀποφαίνει, ἀλλὰ μισθὸν εἴληφεν, αὕτη ὑμῖν ἡ μαρτυρία ἐ μικρὸν τεκμήριον ἔσται[74]. τοιαῦτα μέντοι κοινῇ ἐπ' ἐμοὶ τεχνάζουσιν. ἡγεῖται γὰρ αὐτῶν ἑκάτερος εὕρημα ἔχειν ὅ, τι ἂν τῶν Ἀσυφίλε λάβῃ. ὡς μὲν[75] ἐκ εἰσὶν ἀληθεῖς αἱ διαθῆκαι,

71. κοινώσαιτο] id est μεμίτην αὐτὸν τῆ κλέμματος ποιήσαιτο. Si quis secum, Hierocle puta, praedam partiri, et se in eius communionem admittere velit.

72. τῆ ἀδελφῆ] τοῦ ἐμοῦ δηλονότι.

73. περὶ ὧν διαθήκας ἀποφαίνοι] imo vero περιών, ὡς [vel ὅτι] διαθ. ἀ.

74. post ἔσται deest titulus Μαρτυρία.

75. ὡς μὲν] adde ἔν. transit hic a priore parte

ἀλλὰ Κλέων καὶ Ἱεροκλῆς βέλονται ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι, καθόσον ἐδυνάμην ἀπέδειξα· ὡς δ', εἰ καὶ μηδὲν προσήκων[76] ἔτυχον Ἀσυφίλῳ, δικαιότερός 27.
εἰμι ἔχειν τὰ ἐκείνου, ἢ ἔτι, διδάξω ὑμᾶς. ὅτε γὰρ ἐλάμβανε Θεόφραστος ὁ ἐμὸς πατὴρ τὴν ἐμὴν μητέρα καὶ Ἀσυφίλα παρὰ Ἱεροκλέους, ἦλθε[77] καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον ἔχουσα μικρὸν ὄντα, καὶ διητᾶτο παρ' ἡ- 30.

μῖν

actionis ad alteram. Illa cum docuisset, suppositium esse illud testamentum praetensum, aggreditur nunc docere: si Astyphilus, qui testamentum nullum vnquam scripsisset, voluisset scribere, non potuisse alium heredem scribere, quam se, actorem.

76. μηδὲν προσήκων] fidem promissis tuis, Isaee, non facis, aut oblitus tui loqueris inconsentanea. Docere contendens, actorem, etiamsi Astyphilum nulla parte cognationis attigisset, tamen ab eo heredem fuisse necessario scribendum, doces ita, vt planum facias, actori matrem cum Astyphilo fuisse communem. Ergone fratres vterinos negas esse inter se προσήκοντας? Atqui quae potest propior esse consanguinitas, quam duos ex eodem vtero prodisse? Non hoc doces, quod te profiteris facturum, etiamsi Astyphilus frater actoris non fuisset, tamen actorem ab eo heredem necessario scribendum fuisse. Nam si Theophrastus matrem Astyphili domum suam non duxisset, non videtur operam daturus fuisse, vt Astyphilus liberaliter educaretur, neque curasset eum beneficiis promereri.

77. ἦλθε] scil. ἡ ἐμὴ μήτηρ εἰς τὸν οἶκον τἀνδρός. Fieri quoque possit, vt post ἦλθε exciderit μετὰ τῆς ἀδελφῆς. venit mater nostra in domum patris mei, habens secum praeter sororem Astyphili, etiam Astyphilum ipsum. v. versu 37.

μῖν τὸν ἅπαντα χρόνον [78] ὁ Ἀστύφιλος· καὶ ἐπαιδεύθη ὑπὸ τῷ πατρὸς τῷ ἐμῷ. καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἐγενόμην, καὶ ὥραν εἶχον παιδεύεσθαι, μετ' ἐκείνου συνεπαιδευόμην. λάβε δέ μοι ταύτην τὴν μαρτυ-
33. ρίαν [79], εἶτα * τὴν τῶν [80] διδασκάλων ὅποι ἐφοιτῶμεν [81]. τὸ τοίνυν χωρίον τὸ ἐκείνῳ πατρῷον, ὦ ἄνδρες, ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἐφύτευε, καὶ ἐγεώργει, καὶ ἐποίει διπλασίᾳ ἄξιον. ἀνάβητέ μοι καὶ τούτων μάρτυρες. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἐπεὶ τοίνυν ἐδοκιμά-
36. σθη ὁ ἀδελφὸς, ἀπέλαβε πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως, ὥστε ἐκεῖνον μηδεπώποτε μηδὲν ἐγκαλέσαι τῷ ἐμῷ πατρί. μετὰ δὲ ταῦτα [82] τὴν ἀδελφὴν τὴν

78. τὸν ἅπαντα χρόνον] ad pubertatem vsque.

79. μαρτυρίαν] necessariorum puta et familiarium actoris et parentum eius, confirmantium, actorem vna cum Astyphilo in domo Theophrasti educatum liberaliter fuisse.

80. εἶτα τὴν τῶν διδασκάλων] priorem articulum de meo addidi, quo vulgatae carent.

81. post ἐφοιτῶμεν deest titulus Μαρτυρίαι. recitantur enim duo diuersa testimonia, alterum illud, cuius argumentum modo indicauimus, alterum ludimagistrorum.

82. μετὰ δὲ ταῦτα] non videtur ita accipiendum, ac si significaretur, sororem Astyphili ab eius vitrico, Theophrasto, tum demum fuisse nuptui elocatam, postquam Astyphilus iam vir factus esset, sed indicat solummodo transitum ad enumerationem aliorum beneficiorum, quibus Theophrastus Astyphilum ornauit, adhuc impuberem. Nam alias debuisset non vitricus priuignam, sed frater, tutelae iam suae factus, soro-

ἐκείνῳ ὁμοπατρίαν ἐνεγγύησεν ὁ ἐμὸς πατὴρ ὅτῳ ἐδόκει αὐτῷ· καὶ τἄλλα διώκει, καὶ ταῦτα τῷ Ἀστυφίλῳ ἐξήρκει. ἱκανὴν γὰρ ἡγήσατο βάσανον εἰ- 39.
ληφέναι ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῆ ἐμῆ τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας, ἐκ μικρῆ παιδίῳ τεθραμμένος παρ' αὐτῷ. μαρτυρῆσι δὲ ἡμῖν καὶ περὶ τῆς ἐγγύης οἱ εἰδότες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Εἰς [83] τοίνυν τὰ ἱερὰ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τὸν Ἀσύφιλον παῖδα ἦγε [84] μεθ' ἑαυτῆ, ὥσ- 42.
περ καὶ ἐμὲ πανταχῆ· καὶ εἰς τὰς θιάσους τοῦ Ἡρακλέους ἐκεῖνον εἰσήγαγεν, ἵνα μετέχοι τῆς κοινωνίας [85]· αὐτοὶ [86] ὑμῖν οἱ θιασῶται μαρτυρήσουσιν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες, ὡς διεκείμην πρὸς τὸν ἀδελφὸν, σκέψασθε. πρῶτον μὲν γὰρ 78. 1.
συνετράφην ἐκείνῳ ἐκ παιδίου, ἔπειτα ἐδόκουν διάφορος ἐγενόμην, ἀλλ' ἠσπάζετό με, ὡς ἴσασιν οἱ οἰ-

rem marito eius in manus dare, vt κύριος fororis. Nisi si volumus dictione illa, ταῦτα τῷ Ἀσυφίλῳ ἐξήρκει, significari, Asthyphilum vitrico, de iure suo fororem desponsandi, vltro decessisse. Quicquid eius est, quaestio haec magni momenti non est.

83. εἰς] sic tacite correxit Stephanus vitium Aldinae εἰ.

84. παῖδα] subaudi ἔτι ὄντα.

85. τῆς κοινωνίας] id est τῆς αὐτῶν κοινωνίας. Quodnam autem hoc fuerit collegium thiasotarum Herculis, qui ortum, cur institutum, quibus legibus vsum, quibus gauisum priuilegiis et iuribus, mihi non constat. Videtur eiusmodi sodalitium fuisse, atque aeuo medio fuit Calendariorum.

86. αὐτοὶ] malim ὡς αὐτοὶ.

3. οἱ οἰκεῖοι πάντες οἱ ἡμέτεροι, καὶ οἱ φίλοι· ἐς βέ-
λομαι ὑμῖν μάρτυρας ἀναβιβάσαι [87]. δοκεῖ ἂν ἔν
ὑμῖν Ἀσύφιλος, ὦ ἄνδρες, ἕτω μὲν μισῶν Κλέωνα,
τοσαῦτα δ' ἀγαθὰ ὑπὸ τῦ πατρὸς τῦ ἐμῦ πεπον-
θὼς, αὐτὸς τῶν ἐχθρῶν ἄν τινος υἱὸν ποιήσα-
6. σθαι, ἢ τὰ ἑαυτῦ δῦναι, τὺς εὐεργέτας καὶ τὺς
συγγενεῖς ἀποστερήσας; ἐγὼ μὲν ὐκ ἂν οἶομαι, εἰ
καὶ δεκάκις ὁ Ἱεροκλῆς διαθήκας ψευδεῖς ἀποδεικ-
νύῃ. ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀδελφὸν εἶναι, καὶ διὰ τὴν
ἄλλην οἰκειότητα, πολὺ μᾶλλον προσήκειν ἐμοὶ [88],
9. ἢ τῷ Κλέωνος υἱεῖ. * ἐπεὶ [89] τέτοις γε ὐδὲ προσ-
ποιήσασθαι καλὸν [90] ἦν τῷ Ἀσυφίλῳ, οἵτινες ὅ-
τω διέκειντο [91] πρὸς αὐτὸν, τὰ δὲ ὀστᾶ ὐκ ἔθα-
ψαν· ἀλλὰ πρότερον ἐπὶ τὴν ὐσίαν ἦλθον, πρὶν
ἐκείνῳ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι. ἔπειτα νῦν ἀξιώσε-

87. poſt ἀναβιβάσαι videtur titulus μάρτυρες deeſſe.

88. Aut pone ἐμοὶ, aut pone υἱεῖ, deeſſe videtur τῶν ἐκείνε, bona Aſtyphili mihi potius competere, quam filio Cleonis.

89. ἐπεὶ] *quandoquidem.* ſic dedi de meo, pro vulgari ἐπὶ.

90. pone καλὸν ἦν deeſt προσήκειν quoniam hos [Cleonem eiusque neceſſarios] decebat, ne fingere quidem, et verbis prae ſe ferre, nedum ſerio contendere, cum Aſtyphilo vllam ſibi neceſſitudinem intercedere.

91. οὕτω διέκειντο] videtur μὲν interponendum. opponuntur enim inter ſe, viuus adhuc et ſpirans Aſtyphilus, et oſſa eius.

σι κληρονομεῖν τῶν Ἀσυφίλε, ὃ μόνον τὰς διαθή- 12.
κας λέγοντες, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος παρατιθέντες,
ὅτι ἀνεψιὸς ἦν Κλέων πρὸς τῦ πατρός. ὑμᾶς δὲ,
ὦ ἄνδρες, ἀκ εἰκός ἐςι τῷ τέτου [92] γένει προσέ-
χειν τὸν νῶν. ἀδεὶς γαρ πώποτε ἐκποίητος γενό-
μενος ἐκληρονόμησε τῦ οἴκε, ὅθεν ἐξεποιήθη, ἐὰν 15.
μὴ ἐπανέλθῃ κατὰ τὸν νόμον. ἔτοι [93] μέντοι ἀκρι-
βῶς εἰδότες, ὅτι ἀκ ἐποιήσατο Ἀσύφιλος τὸν
Κλέωνος υἱὸν, πολλάκις ἐληλυθότι αὐτῷ [94] ἀδε-
πώποτε κεκρεανομήκασι. λάβε μοι καὶ ταύτην τὴν
μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἑκατέρῳ ἂν ἡμῶν, 18.
ἐξ ὧν ἀντωμόσαμεν σκεψάμενοι, ψηφίσασθε.
Κλέων μὲν γὰρ φησι τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτῦ Ἀσυφίλῳ
εἰσποιηθῆναι, καὶ ταῦτ' [95] ἐκεῖνον διαθέσθαι. ἐγὼ
δ' ἃ φημι, ἀλλ' ἐμὰ εἶναι πάντα τὰ Ἀσυφίλε, ἀ- 21.
δελφὸς ὢν ἐκείνε, ὡς καὶ αὐτοὶ τῦτο ἴσασι. μὴ τοί-
νυν, ὦ ἄνδρες, εἰσποιήσησθε υἱὸν Ἀσυφίλῳ, ὃν ἐδ'
αὐτὸς ζῶν * ἐκεῖνος [96] ἐποιήσατο, ἀλλὰ τὰς νό-
μες, ἃς ὑμεῖς ἔθεσθε, βεβαιώσατέ μοι. κατ' αὐ-

τὰς

92. τούτου] siue ad Cleonem, siue ad Cleonis filium redit.

93. ἔτοι] Astyphilus puta et eius necessarii.

94. ἐληλυθότι αὐτῷ] Cleoni puta, eiusue filio, cum saepe veniſſet, πρὸς αὐτὸς ad se, rogans participationem extorum cum ipsis.

95. ταῦτ'] vt Cleonis filius sibi defuncto pro filio adoptato arrogaretur.

96 ἐκεῖνος] Astyphilus. sic dedi de meo, pro vulgari ἐκεῖνον.

24. τὲς γὰρ ἀμφισβητῶ, ὁτιωτάτην δέησιν δεόμενος[97], ὦ ἄνδρες, τῆς τε ἀδελφῆ ὑτίας κληρονόμον[98] κατασῆσαι. ἀπέδειξα ὑμῖν[99] ὡς ὐδενὶ ἐκεῖνος δέδωκε τὰ ἑαυτῦ, καὶ μάρτυρας ἀπάντων, ὧν εἶπον, παρεσχόμην. βοηθήσατε ὖν μοι· καὶ εἰ λέγειν ἐμοῦ
27. δύναται Κλέων μᾶλλον, τῦτο αὐτῷ ἄνευ τε νόμυ καὶ τε δικαίυ μηδὲν ἰσχυσάτω· ἀλλ' ὑμᾶς αὐτοὺς βραβευτὰς ἁπάντων καταῆσατε. διὰ τῦτο γὰρ συλλέγεσθε, ἵνα τοῖς μὲν ἀναισχυντῦσι μηδὲν πλέον ᾖ, οἱ δὲ ἀδυνατώτεροι τολμῶσι περὶ τῶν δικαίων
30. ἀμφισβητεῖν, εὖ εἰδότες ὅτι ὐδενὶ ἄλλῳ τὸν νοῦν προσέχετε. ἅπαντες ἂν, ὦ ἄνδρες, μετ' ἐμῦ γένεσθε. ὡς, ἄν τι ἄλλο ψηφίσησθε, Κλέωνι πειθόμενοι, σκέψασθε ὁπόσων[100] αἴτιοι γενήσεσθε. πρῶτον μὲν, τὲς ἐχθίστες Ἀσυφίλυ ἐπί τε τὰ μνήματα
33. ἰέναι καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ[1] ἐκείνυ ποιήσετε. ἔπειτα, τὰς Εὐθυ-

97. δεόμενος] scil. ὑμῶν.

98. κληρονόμον καταῆσαι] interponendum videtur ἐμὲ.

99. ἀπέδειξα ὑμῖν] rursus interponendum videtur h. l. γὰρ.

100. ὁπόσων] subaudi κακῶν nisi potius id addendum sit.

1. τὰ ἱερὰ] Valesius ad Harpocr. p. 88. vult τὰ ἡρία legi. Sed fallitur, nam primum quidem τὰ μνήματα et τὰ ἡρία idem significant. deinde vero, qui alicuius in genus reciperentur eiusque hereditatem adirent, eius non modo monumenta gentilia, sed etiam sacra participabant, quibus addicti fuissent cum legatario maiores eius.

Εὐθυκράτες ἐπισκήψεις, τῷ πατρὸς τῷ Ἀσφίλῳ, ἀκύρους ποιήσετε, ἃς αὐτὸς πρότερον, ἢ ἀπέθανε, παραβῆναι [2]· ἔπειτα τετελευτηκότα Ἀσύφιλον παρανοίας αἱρήσετε. εἰ γὰρ τοῦτον [3] ἐποιήσατο υἱόν, ὃς τῷ πατρὶ πολεμιώτατος ἦν, πῶς ἐδόξει τοῖς ἀ- 36.
κέσασι παρανοεῖν, ἢ ὑπὸ φαρμάκων διεφθάρθαι; ἔτι δέ με, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκτραφέντα ἐν τῷ αὐτῷ καὶ συμπαιδευθέντα Ἀσυφίλῳ, καὶ ἀδελφὸν ὄντα, περιόψεσθε ὑπὸ Κλέωνος ἀποστερηθέντα τῶν ἐκείνου. ἀντιβολῶ ὑμᾶς [4] καὶ ἱκετεύω, ἐκ παντὸς 39.
τρόπου ψηφίσασθαί μοι. ἔτω γὰρ ἂν μάλιστα Ἀστυφίλῳ τε χαρίσεσθε [5], κἀμὲ ἐκ ἂν ἀδικήσετε.

2. ἃς αὐτὸς πρότερον ἢ ἀπέθανε. παραβῆναι] locus male sanus, cui nonnulla desunt. praeterea dubium est vtrum αὐτὸς ad Euthycratem, an ad Astyphilum referatur. Stephanus, profecto sagaciter, ita coniiciebat leg. esse. πρότερον ἂν ἀπέθανεν ἢ παραβῆναι. posset ad eandem sententiam sic componi lectio. πρότερον ἂν ἀποθανεῖν εἵλετο, ἢ παραβῆναι. Ego vero suspicor Isaeum sic reliquisse ἃς αὐτοῖς [Astyphilo eiusque posteris et necessariis omnino omnibus] ἐπέσκηψε [scil. Euthycrates] πρότερον, ἢ ἀπέθανε, μὴ παραβῆναι. *quas illis moriens praecepit ne migrarent.*

3. τοῦτον] num τούτου Cleonis puta.

4. ἀντιβολῶ ὑμᾶς] interpone οὖν.

5. χαρίσεσθε] rarior inuentu forma haec est; vsitatior χαριεῖσθε.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΠΡΟΣ ΞΕΝΑΙΝΕΤΟΝ,
ΠΕΡΙ ΤΟΥ
ΚΛΗΡΟΥ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀρίσαρχός τις τεσσάρων πατὴρ γενόμενος παίδων, Κυρωνίδα καὶ Δημοχάρεα, καὶ τῆς μητρὸς τῦ λέγοντος τὸν λόγον, καὶ ἄλλης κόρης, τῦτον μὲν τὸν Κυρωνίδην ἔτι περιὼν εἰσεποίησεν εἰς τὸν Ξεναινέτυ τῦ κατὰ μητέρα πάππυ κλῆρον, αὐτὸς δὲ κληρονόμυς τοὺς λοιπὺς ἑαυτῷ κατέλειψε παῖδας. μετὰ ταῦτα τελευτᾶ μὲν Δημοχάρης ἄπαις, καὶ ἡ μία θυγάτηρ αὐτῦ, καὶ αὐτὴ ἄπαις. ὁ δὲ κλῆρος ὅλος ἔρχεται δικαίως εἰς τὴν μητέρα τῦ λέγοντος τὸν λόγον. καὶ ταῦτα μὲν ἔτω. μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ἀρισάρχυ, Ἀρισομένης ἀδελφὸς ὢν αὐτῦ, καὶ κατὰ νόμον ἐπίτροπος τῶν τῦ ἀδελφῦ γινόμενος παίδων, ἐκδέδωκε Κυρωνίδῃ τῷ ἐκποιήτῳ υἱῷ Ἀρισάρχυ τὴν θυγατέρα ἑαυτῦ, ἐπαγγειλάμενος περιποιῆσαι αὐτῷ τὸν Ἀρισάρχυ κλῆρον· ὃ δὴ καὶ πεποίηκε. γενομένυ γὰρ υἱῦ τῷ Κυρωνίδῃ, πρῶτον μὲν ὄνομα τῷ παιδὶ τὸ τῦ πάππυ δεδώκασιν, Ἀρίσαρχον ὀνομάσαντες, καὶ εἰσεποίησαν αὐτὸν εἰς τὸν πάππυ οἶκον, ὡς δὴ τῦτο ἐκείνυ πράξαντος· καὶ παραδέδωκεν Ἀρισομένης αὐτῷ τῦ πάππυ κλῆρον· ἔτι δὲ παῖς ὢν ἐ-

κεῖνος

κεῖνος τελευτῶν, κληρονόμον κατὰ διαθήκας ἐνεπήσατο τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ξεναίνετον. τούτων γενομένων, καὶ κρατοῦντος Ξεναινέτου τὴν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ οὐσίαν, ἀμφισβητεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς τῆς θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ, λέγων ἑαυτὸν μόνον εἶναι κληρονόμον δικαίως τῶν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ χρημάτων. ὁ μὲν γὰρ Κυρωνίδης (φησὶν) ἐκποίητος ἐγένετο· ὁ δὲ πατὴρ υἱὸν ἔχων γνήσιον τὸν Δημοχάρην, οὐκ ἐδύνατο θετὸν ἑαυτῷ ποιῆσαι παῖδα· ὁ δὲ Δημοχάρης, ἀτελὴς ὤν, οὐδὲ αὐτὸς ἐδύνατο ποιῆσαι τῷ πατρὶ θετὸν υἱόν· ἀλλ' οὐδ' ἡ ἄλλη θυγάτηρ αὐτοῦ ἡ προτελευτήσασα ὥστε ὁ κατὰ τὸν νόμον (φησὶ) τῆς εἰσποιήσεως γενομένης τοῦ παλαιοῦ Ἀριστάρχου, οὐκέτι συνίσταται ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ νέου Ἀριστάρχου. ἃ γὰρ μὴ δικαίως ἐκτήσατο, πῶς ἄλλῳ παραπέμπειν ἐδύνατο; ἀναιρεμένης δὲ τῆς διαθήκης, εἰκότως ὁ κλῆρος εἰς τὸν λέγοντα τὸν λόγον ἐφέρετο, υἱὸν ὄντα τῆς γνησίας θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις, αὕτη· ἡ τάσις δὲ πραγματικὴ ἔγγραφος· ζητεῖ γὰρ εἰ δεῖ τὰς τοιαύτας συνεσάναι διαθήκας, καὶ τίς δικαιότερος λέγει

Ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ Ξεναίνετος οὗτοσὶ δύνασθαι ψευδῆ λέγειν θαρραλέως, οὕτω κἀγὼ ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς, περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, εἰπεῖν 9. f. 3.

Tabula generis, hac oratione celebrati.

πεῖν δυνηθῆναι. οἶμαι γὰρ ἂν ὑμῖν εὐθέως δῆλον γενέσθαι, εἴθ' ἡμεῖς ἀδίκως ἐπὶ τὸν κλῆρον ἥκομεν, εἴθ' ὅτοι [1] μὴ προσηκόντως πάλαι τὰ χρήματα
6. ταῦτα εἰλήφασι. νῦν δὲ ἐκ ἐξ ἴσου διακείμεθα, ὦ ἄνδρες. οἱ μὲν γὰρ, καὶ λέγειν δεινοὶ, καὶ παρασκευάσασθαι ἱκανοὶ, ὥστε καὶ ὑπὲρ ἑτέρων πολλάκις ἐν ὑμῖν ἠγωνίσθαι· ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα.
9. ὥστε πολλῆς δεῖ με συγγνώμης τυχεῖν παρ' ὑμῶν. ἠνάγκασμαι ἔν, ὦ ἄνδρες, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δίκην παρ' αὐτῶν λαβεῖν, τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν πρὸς τῇ ἀνακρίσει Ἀριστάρχου εἶναι ἀδελφὴν [2] προσγράψασθαι. οὐ μὴν διὰ τοῦτο ὑμῖν ἥδε ἡ γνῶσις ἧτ-
12. τον περὶ αὐτῶν [3] εὐκρινὴς φανήσεται· ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων σκοποῦμεν, εἰ τὰ ἑαυτῷ δέδωκε τούτῳ [4] Ἀρίσαρχος, ἢ τὰ μηδὲν προσήκοντα. ἔστι δὲ δίκαιον τοῦτο, ὦ ἄνδρες. ὁ γὰρ νόμος κελεύει τὰ μὲν ἑαυτοῦ διαθέσθαι ὅτῳ ἂν ἐθέλῃ, τῶν δὲ ἀλλοτρίων οὐδένα

In argumenti verſu 18. lege προσάξαντος, pro πράξαντος, et in fine δικαιότερα, pro δικαιότερος.

1. οὗτοι] Xenaenetus iunior, et cum eo facientes, aduerſarii actoris.

2. εἶναι ἀδελφὴν] interponi vult Scaliger Κυρωνίδης. quod non intelligo. Nam ſi Ἀριστάρχῳ copulauit cum ἀνακρίσει, falſus fuit. Qui poteſt dudum mortuus examinari?

3. περὶ αὐτῶν] id eſt περὶ τούτων τῶν πραγμάτων. vel, his de bonis, hereditate Ariſtarchi. v. p. 80 23.

4. τούτῳ] Xenaeneto iuniori, filio Cyronidis.

δένα κύριον πεποίηκε. τοῦτο ἂν ὑμᾶς πειράσομαι 15.
πρῶτον διδάσκειν, ἐάν με μετ' εὐνοίας ἀκούσαι ἐ-
θέλητε. εἴσεσθε γὰρ ὡς ὁ κλῆρος ἦτος οὐ τούτων 5
ἦν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς πατρῴος. ἔ-
πειτα, καὶ ὡς Ἀρίσαρχος οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον αὐ-
τὸν εἵλκυσεν, ἀλλὰ παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἀδι- 18.
κεῖ μετὰ τῶν οἰκείων 5 b. τὴν ἐμὴν μητέρα. ὅθεν οὖν
σαφέστατα μαθήσεσθε ὡς ἔχει ταῦτα, ἐντεῦθεν ὑ-
μᾶς πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν. Ἀρίσαρχος γὰρ
ἦν, ὦ ἄνδρες, Συπαλήττιος 6· οὗτος ἔλαβε Ξε-
ναινέτε Ἀχαρνέως θυγατέρα, ἐξ ἧς γίνεται Κυ- 21.
ρωνίδης καὶ Δημοχάρης, καὶ ἡ μήτηρ ἡ ἐμή, καὶ
ἄλλη τούτων ἀδελφή. Κυρωνίδης μὲν οὖν ὁ τοῦδε 7
πατὴρ, καὶ θατέρου 8 τοῦ τόνδε τὸν κλῆρον ἀδί-
κως ἔχοντος, ἐξεποιήθη εἰς ἕτερον οἶκον· ὥστε αὐ-
τῷ τῶν χρημάτων οὐδὲν ἔτι προσῆκεν. Ἀρίσαρχε 9 24.
δὲ τοῦ πατρὸς τούτων 10 τελευτήσαντος, Δημοχά-
ρης υἱὸς κληρονόμος τῶν ἐκείνε κατέστη. τούτου δὲ 80. 1.
παιδὸς ἀποθανόντος, καὶ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς, ἡ
μήτηρ ἡ ἐμὴ ἐν παιτὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγένετο. 3.
καὶ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο.

προσ-

5. τούτων] Ariſtarchi et Xenaeneti iuniorum.

5 b. οἰκείων] ſubaudi τῶν ἑαυτῆ. ipſeque et reliqui eius neceſſarii iniuriam fecerunt matri meae.

6. συπαλήττιος] ſic dedi e Palmerii ſententia, pro vulgari συπ.

7. τοῦδε] Xenaeneti iunioris.

8. θατέρου] Ariſtarchi iunioris.

9. Ἀρίσαρχε] ſeniore puta.

10. τούτων] Cyronidis, Democharis, et duarum filiarum.

προσῆκον δ' αὐτῇ μετὰ τῶν χρημάτων τῷ ἐγγύτατα γένους συνοικεῖν, πάσχει δεινότατα, ὦ ἄνδρες. Ἀριστομένης γὰρ, ἀδελφὸς ὢν ἐκείνῃ τῇ Ἀρισάρχῃ, ὄντος αὐτῷ υἱέος καὶ θυγατρὸς, * μελλή-
6. σας [11] ἢ αὐτὸς αὐτὴν ἔχειν, ἢ τῷ υἱεῖ μετὰ τῆς κλήρου ἐπιδικάσασθαι, τάτων μὲν οὐδὲν ἐποίησε· τὴν δὲ ἑαυτῆ θυγατέρα ἐπὶ τοῖς ἐμῆς μητρὸς χρήμασι Κυρωνίδῃ ἐξέδωκεν, ἐξ ἧς ὁ Ξεναίνετος ἔτος καὶ Ἀ-
9. ρίσαρχος, ὁ τελευτήσας, ἐγένετο. τὸ μὲν ἓν ἀδίκημα, καὶ ὃν τρόπον τῶν χρημάτων ἀπεστερήθην, τοῦτ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ἐμὴν μητέρα ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρί. Κυρωνίδου δὲ τελευτήσαντος, τὸν τοῦ Ξεναινέτου ἀδελφὸν εἰσάγουσιν Ἀ-
12. ρισάρχῳ [12] υἱὸν, οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον, ὦ ἄνδρες ὡς
12. ἐγὼ ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ὑμῖν ἐπιδείξω πρῶτον μὲν ἓν μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, ὡς Κυρωνίδης ἐκποίητος εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον ἐγένετο, καὶ ἐν ἐκείνῳ
15. ἐτελεύτησεν. ἔπειθ' ὡς Ἀρίσαρχος, ὃς ἦν ἔτος ὁ κλῆρος, πρότερος τοῦ υἱέος Δημοχάρους ἐτελεύτησε. Δημοχάρης δὲ παῖς ὢν ἀπέθανε, καὶ ἡ ἑτέρα ἀδελφή· ὥστε τὸν κλῆρον ἐπὶ τῇ ἐμῇ μητρὶ γενέσθαι. καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

11. *μελλήσας*] penes quem erat. ſiue ipſe mallet ſibi habere, ſiue — nam hoc ſignificatu *μέλλειν* h l. eſt accipiendum. Sic dedi de meo, pro vulgari *ἐμελλήσας*. cui Stephanus *ἐθελήσως* ſuffectum ibat. Palmerius *μελήσας* (ſimplici λ) dederat, videtur tamen geminatum dare voluiſſe.

12. *Ἀρισάρχῳ*] ſeniori.

ΡΕΣ. Οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἦν[13], ὦ ἄνδρες, ὁ κλῆρος, περὶ ἃ νῦν ὁ λόγος ἐστί· Κυρωνίδῃ μὲν ἐκποιήτῃ 18.
γενομένῃ εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον, τῷ δὲ πατρὸς Ἀριστάρχῳ τῷ υἱεῖ Δημοχάρει καταλιπόντος, ἐκείνῃ δὲ τῇ ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ ταύτῃ, μητρὶ δὲ ἐμῇ. δεῖ δὲ, ἐπειδὴ λίαν ἀναισχυντοῦσιν, ὦ ἄνδρες, καὶ τὰ χρήματα παρὰ τὸ δίκαιον ἔχειν ἀξιοῦσι, μαθεῖν 21.
ὑμᾶς ὡς ἐδὲ καθ' ἕνα νόμον Ἀρίσαρχος[14] εἰς τὸς φράτορας τὸς ἐκείνῃ[15] εἰσῆκται. ἐὰν γὰρ τοῦτο μάθητε, σαφῶς εἴσεσθε, ὅτι τῷ μὴ δικαίως ἔχοντι, ἐδὲ διατίθεσθαι περὶ αὐτῶν προσῆκεν. Οἶμαι τοί- 24.
νυν πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες, ὅτι κατὰ διαθήκας αἱ εἰσαγωγαὶ τῶν εἰσποιήτων γίνονται, διδόντων τε αὐτῶν[16] καὶ υἱεῖς ποιούντων, ἄλλως δὲ οὐκ ἔξεσιν. εἴτε ἔν Ἀρίσαρχον[17] φήσει τις διαθέσθαι, οὐκ ἀληθῆ λέξει· (γνησίᾳ γὰρ ὄντος αὐτῷ Δημοχάρους υἱέος, ὅτ' ἂν ἐβούλετο ταῦτα διαπρᾶξαι[18], 27.
εἴτε ἐξῆν δέναι τὰ ἑαυτοῦ ἑτέρῳ) εἴτε Ἀρίσαρχου τελευτήσαντος, Δημοχάρην αὐτὸν[19] ποιήσασθαι, καὶ

13. ἐξ ἀρχῆς ἦν] adde ἡμῶν vel ἡμέτερος.

14. Ἀρίσαρχος] iunior nimirum.

15. ἐκείνῃ] Democharetis, aut, quod perinde eſt, Ariſtarchi ſenioris.

16. αὐτῶν] ſcil. τῶν διατιθεμένων cum ipſi legatores per ſe, *(in eigner Perſon)* non per alios, neque alii pro ipſis, iam vita defunctis, ita conſtituunt.

17. Ἀρίσαρχον] ſeniorem.

18. διαπρᾶξαι] imo vero διαπράξασθαι.

19. αὐτὸν] ſcil. τὸν φάσκοντα. ſi quis aiat a Democharete ſe adoptatum.

καὶ ταῦτα ψεύσονται. παιδὸς γὰρ οὐκ ἔξεστι διαθήκην γενέσθαι. ὁ γὰρ νόμος διαῤῥήδην κωλύει παιδὶ
30. μὴ ἐξεῖναι [20] συμβάλλειν, μηδὲ γυναικὶ, πέρα μεδίμνων [21] κριθῶν. μεμαρτύρηται δὲ Ἀρίσαρχον μὲν πρότερον Δημοχάρους τοῦ υἱέος τελευτῆσαι, ἐκεῖνον

 δὲ,

20. ἐξεῖναι] sic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium ἐξεῖν.

21. μεδίμνων] fui aliquando in opinione, in qua Petitum quoque LL. At. p. 577. fuisse postmodum reperi, μεδίμνε legi hic oportere. Iam vero censeo vulgatam bene habere, et respondere latino *singulos medimnos*. neque puer aes alienum contrahere, aut commercium pactumue facere, spondere de re emenda, vendendaue potest, quæ excedat pretium medimni vnius. Et sic quoque foemina. Sunt hi duo medimni. Recte ergo μεδίμνων in plurali vsurpauit. Vnusquisque puer, et vnaquaeque foemina cauere de medimnis singulis potest, cum aliqua forensi validitate, non vltra. Confiunt sic tot medimni, quot sunt contrahentes huiusmodi. μεδίμνειν in duali dicere non licebat; nam sic exstitisset sententia, falsa illa quidem, et iuri attico, atque veritati historicae repugnans, licuisse pueris quibusque de binis medimnis cauere, et sic pariter quoque foeminis quibusque. Id quod secus erat. Henricus Stephanus primam syllabam vocabuli μεδίμνων geminandum esse suspicabatur. scil. μεμ μεδίμνων. Coniectura, ad speciem probabilis et subtiliter atque ingeniose excogitata: (ecquid enim fieri possit facilius, ecquid vsu venit crebrius, quam vt eaedem literae collisae alterae alteras absorbeant?) reapse tamen imaginaria et abhorrens. id quod vel ipsa summae immanitas statim prodit. Et cur legislator numerum imparem pari 40. aut 50. praetulisset?

δὲ, ὕστερον τῷ πατρός. ὥστε κατά γε διαθήκην ἐκείνων [22], ἣν ὁ διέθεντο, ὁ προσῆκεν αὐτῷ [23] τούτων τῶν χρημάτων κληρονομῆσαι ἀνώγνωθι δὲ καὶ 33.
τοὺς νόμους, καθ' ὃς ὁδετέρῳ αὐτῶν ἐξὴν διαθήκας ποιήσασθαι. NOMOI. Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, ὁδὲ Κυρωνίδην εἶόν τε ἦν υἱὸν Ἀριστάρχῳ [24] εἰσποιῆσαι, ἀλλ' αὐτῷ μὲν ἐπανελθὼν εἰς τὸν πατρῷον οἶκον, ἐγκαταλιπόντα ἐν τῷ Ξεναινέτου οἴκῳ ἐξὴν, 36.
υἱὸν * αὐτῷ δὲ [25] ἂν, ψεύσονται. ὥστε ὁδ' ἂν φάσκωσι τινὰ ἀγαγεῖν, ὃς ἔστι νόμος· ἢ ἐὰν φῶσιν ὑπ' ἐκείνου ποιηθῆναι, νόμον * ὃς οὐκ ἔξεσι δοῦξαι, καθ' ὃν ἐξὴν αὐτῷ ταῦτα πρᾶξαι· ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσιν [27], ἔτι φανερώτερον ὑμῖν γενήσεται τοῦτο, ὅτι 39.
παρα-

22. ἐκείνων] Ariſtarchi maioris et Democharetis. etiamſi comminiſcamur eos teſtamentum ſcripſiſſe, quod illi nullum ſcripſerunt; (nam neque voluere, neque licebat) tamen ne ſic quidem competebat Ariſtarchi maioris hereditas Aſiſtarcho minori.

23. αὐτῷ] Ariſtarcho minori.

24. Ἀριστάρχῳ] ſeniori.

25. αὐτῷ δὲ] foede mutilatus h. l. e coniectura ſanari mera nequit, ſed deploratus eſt, niſi meliores et integriores libri ſuccurrant. Quare ſatius eſt inſanabile hoc vlcus prorſus non attingere, tametſi loci nonnulli medicam manum critices coniecturalis haud reſpuere videntur.

26. νόμον ὃς οὐκ ἔξεσι] particulam infitiantem de meo addidi, deficientem in vulgatis.

27. λέγουσιν] opponit ea, quae reapſe prae ſe ferunt, iis, modo commemoratis, quae comminiſci, ſi velint, poſſint. Nam paulo ante dixerat, ἂν φῶσιν

παρανόμως καὶ ἀσελγῶς ἔχεσι τὰ τῆς μητρὸς χρήματα. καὶ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες, ἀδὲ Ἀριστομένει γε, ἀδὲ Ἀπολλοδώρῳ, οἷς προσήκει[28] τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐπιδικάσασθαι, ἀδὲ τούτοις ἐξὴν[29]. θαυμαστὸν
42. γὰρ ἂν ἦν, εἰ[30] τὴν ἐμὴν μητέρα ἔχοντι Ἀπολλοδώρῳ ἢ Ἀριστομένει ἐκ ἂν οἷόν τε ἦν τῶν ἐκείνης κυρίῳ[31] γενέσθαι, κατὰ τὸν νόμον, ὃς ἐκ ἐᾷ τῶν[32] τῆς ἐπικλήρου κύριον εἶναι, ἀλλ'[33] ἢ τοὺς παῖδας ἐπὶ δίετες ἠβήσαντας κρατεῖν τῶν χρημάτων· ἀλλ'
81.1. ἑτέρῳ αὐτὴν ἐκδόντι ἐξέσαι εἰς τὰ ταύτης χρήμα-

τα

et ἂν φάσκωσιν. Ista quidem, ait, fortasseam *alius* aliquis istos fingat et inducat iactantes. quae autem *ipsi* palam prae se ferunt, haec sunt.

28. προσήκει] malim in imperfecto, προσῆκε.

29. ἐξὴν] scil. ἔχειν τὰ ἡμέτερα, aut υἱὸς εἰσποιεῖν.

30. εἰ] conturbata constructio, neque eodem filo procedens. Sequi enim cum deberet (p. 81. 1.) ἑτέρῳ δὲ, subito mutata oratio, interrogationem ironicam iniicit ἀλλ' ἑτέρῳ — *attamen, scilicet*, si dis placet, vel *nempe* (cum fanna) licebit eidem Aristomeni —

31. κυρίῳ] sic correxi vulgarium vitium κυρίων mea sententia. Stephanus inter duas rationes emendandi optionem dederat, in margine sic coniectans πότερον κύριον ἢ κυρίῳ. Sed posterius vnice verum est. Suspicabar aliquando κυρίω in duali quoque legi posse. Sed dualem quoque excludit insequens ἐκδόντι.

32. τῶν] sic dedi de mea et Scaligeri sententia, pro vulgari τὸν. subauditur χρημάτων.

33. ἀλλ' ἢ] idem est ac si dixisset ἀλλὰ μόνες ἐᾷ τοὺς παῖδας κρατεῖν.

34. ἑτέρῳ non cohaeret cum ἐκδόντι, sed ab eo regitur. hoc volo. Dictio ἐξέσαι ἐκδόντι ἑτέρῳ tan-

τα υἱὸν εἰσποιῆσαι; δεινὰ μέντ' ἂν γένοιτο· καὶ τῷ μὲν πατρὶ αὐτῆς, εἰ παῖδες ἄῤῥενες μὴ ἐγένοντο, ἐκ ἂν ἐξῆν ἄνευ ταύτης διαθέσθαι· (κελεύει γὰρ ὁ 3. νόμος σὺν ταύταις κύριον εἶναι δοῦναι, ἐάν τῳ βούλοιτο, τὰ ἑαυτοῦ) τῷ δὲ μήτε λαβεῖν αὐτὴν ἀξιώσαντι, μήτε πατρὶ ὄντι, ἀλλ' ἀνεψιῷ, παρὰ πάντας τοὺς νόμους εἰσαγαγόντι, ἔσαι κυρίως ταῦτα πεπραγμένα; καὶ τίς ὑμῶν ταῦτα πείσεται; ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνδρες, σαφῶς ἐπίσαμαι, ὅτι 6. ὥτε Ξεναίνετος, ὥτε ἄλλος ἀδεὶς ἀνθρώπων ἔξει ἀποδεῖξαι ὡς ἀ τῆς ἐμῆς μητρὸς ὁ κλῆρός ἐστι, τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆ τοῦ Δημοχάρους καταλιπόντος. ἐὰν δ' ἄρα τολμῶσι περὶ αὐτῶν λέγειν, νόμον κελεύετε 9. δεῖξαι, καθ' ὃν γεγένηται ἡ εἰσποίησις Ἀρισάρχῳ [35], καὶ τίς ὁ εἰσποιήσας. τοῦτο γὰρ δίκαιόν ἐστιν. ἀλλ' οἶδ' ὅτι ἐχ' ἕξουσιν ἐπιδεῖξαι. περὶ μὲν δὴ τοῦ τὸν κλῆρον εἶναι τῆς μητρὸς ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἀδίκως αὐτὴν ὑπὸ τούτων ἀποστερεῖσθαι, ἔκ τε τῶν εἰρη- 12. μένων καὶ μεμαρτυρημένων, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων, ἱκανῶς ἡγοῦμαι ἀποδεδεῖχθαι. Οὕτω δὲ καὶ τούτοις φανερόν ἐστιν, ὅτι ὁ προσηκόντως ἔχουσι ταῦτα τὰ χρήματα, ὥστε ἐκ ἐπὶ τῷ δικαίως Ἀρίσαρ- 15. χον εἰσαχθῆναι εἰς τοὺς φράτορας τὸν λόγον ποιοῦνται μόνον, ἀλλὰ καὶ δίκην φασὶν ὑπὲρ τούτων τῶν

χρη-

tundem valet atque si dixisset ἔσαι δὲ ἐν ἐξουσίᾳ τοῦ αὐτοῦ Ἀρισομένους, εἰσποιεῖν υἱὸν εἰς τὰ ταύτης χρήματα, μετὰ τὸ ἐκδοῦναι αὐτὴν ἑτέρῳ, δηλονότι τῷ ἐμῷ πατρί.

35. Ἀρισάρχῳ] iuniori.

χρημάτων τὸν πατέρα τὸν * ἑαυτῶν[36] ἐκτετικέναι[37], ἵνα, ἂν μὴ * κατ' ἐκεῖνο[38] δικαίως δοκῶσιν ἔχειν, κατά γε ταῦτα εἰκότως προσήκων[39] αὐ-
18. τοῖς φαίνηται. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, ὅτι ἐκ ἀληθῆ λέγεσι, μεγάλοις ὑμᾶς τεκμηρίοις διδάξω. εἰ γὰρ ἦν (ὡς ἔτοι λέγεσιν) ὑπόχρεως ἔτος ὁ κλῆρος, ἔτ' ἂν χρήματα ἔτοι ὑπὲρ αὐτῶν[40] ἐξέτινον. ἃ γὰρ προσῆκον[41] αὐτοῖς, ἀλλ' οἷς ἐγένετο ἡ ἐμὴ μήτηρ
21. ἐπίδικος, τέτοις ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ αὐτῶν[42] βουλεύσασθαι, ἔτε ἂν εἰσεποίεν εἰς τὸν τὸν κλῆρον υἱὸν Ἀριστάρχῳ, μέλλοντες ὠφεληθήσεσθαι μὲν μηδὲν, ζημιωθήσεσθαι δὲ μεγάλα. ἢ ἕτεροι, ὅταν μὲν[43] περὶ χρημάτων δυστυχῶσι, τὲς σφετέρους

36. ἑαυτῶν] Xenaeneti puta, et Ariſtarchi, iuniorum. Sic dedi, (poſtulabat enim praemiſſum φασὶν) pro vulgari ἑαυτῷ.

37. ἐκτετικέναι] ſic correxerunt Scaliger, et tacite Stephanus Aldinae vitium ἐντ.

38. κατ' ἐκεῖνο] ſcil. τὸ μέρος, δηλονότι, τὸ εἰσποιηθῆναι δικαίως Ἀρίσαρχον Δημοχάρει. Sic dedi de meo, pro vulgari κατ' ἐκεῖνον.

39. προσήκων bene ſi habet, deeſt poſt αὐτοῖς voc. ὁ κλῆρος. ego vero ſuſpicor leg. eſſe προσήκειν in infinitiuo, ſcil. τὰ χρήματα.

40. ὑπὲρ αὐτῶν] imo vero ὑπὲρ αὐτῷ. redit enim ad praemiſſum ὁ κλῆρος.

41. προσῆκον] malim προσῆκεν. ſcil. τοῦτο ποιεῖν.

42. ὑπὲρ αὐτῶν] ſcil. ſiue τῶν χρημάτων, ſiue τῶν χρεῶν.

43. ἕτεροι ὅταν μὲν] malim verba ſic ſtrui ἕτεροι μὲν, ὅταν περὶ —

αὐτῶν παῖδας εἰς ἑτέρους οἴκους εἰσποιῆσιν, ἵνα μὴ 24.
μεταίσχωσι τῆς τῶ πατρὸς ἀτιμίας· ἦτοι δὲ ἄρα
εἰς ὑπόχρεων ὠσίαν καὶ οἴκοθεν εἰσεποίησ σφᾶς αὐ-
τὰς, ἵνα καὶ τὰ ὑπάρχοντα προσαπολέσειαν; οὐκ
ἔστι ταῦτα, ἀλλ' ὁ μὲν κλῆρος ἐλεύθερος ἦν, καὶ τῆς
ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο· ἦτοι δὲ φιλοχρηματοῦντες, 27.
καὶ ἐκείνην ἀποζερῶντες, ταῦτα πάντα ἐμηχανή-
σαντο. Ἴσως ἄν τις, ὦ ἄνδρες, τὸν χρόνον ὑμῶν
θαυμάσειε, πῶς ποτε πολὺν ἔτως εἰάσαμεν, καὶ
ἀποζερέμενοι οὐκ ἤμεν [44] ἐπ' αὐτά, ἀλλὰ νυνὶ περὶ 30.
αὐτῶν τὰς λόγους ποιέμεθα. ἐγὼ δὲ οἶμαι μὲν ἐ δί-
καιον εἶναι διὰ τῆτο ἔλαττον ἔχειν [45], εἴ τις μὴ ἐ-
δυνήθη, ἢ κατημέλησεν (ἐ γὰρ τῆτό ἐστι σκεπτέον,
ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἰ δίκαιον, ἢ μὴ· ἔμως μέντοι καὶ πε-
ρὶ τέτων αἴτιον εἰπεῖν ἔχομεν, ὦ ἄνδρες. ὁ γὰρ πα- 33.
τὴρ οὑμὸς ἐπὶ προικὶ [46] ἐγγυησάμενος τὴν ἐμὴν μη-
τέρα συνῴκει, τῶν [47] δὲ κλήρων τέτων καρπεμένων
ὐκ εἶχεν ὅπως εἰσπράξαιτο. ὅτε γὰρ περὶ αὐτοῦ
λόγες

44. ἤμεν] solet hoc pro ἤειμεν reperiri, per syncopen, aiunt, nescio quam recte.

45. ἔχειν] δίκαιον accipio h. l. non pro neutro, sed pro masculino. subaudi τινα. quod e proximo εἴ τις hic est adscisendum.

46. ἐπὶ προικὶ] id est ὐκ ἐπὶ κλήρῳ, ὡς ὐκ ἔσαν ἐπίκληροι. accipiens enim pater actoris cum vxore dotem, fatebatur, vxorem suam non esse ἐπίκληρον, h. e. virginem, cui patris hereditas soli competeret, sed ei esse fratrem, heredem vniuersorum bonorum.

47. τῶν δὲ κλήρων τέτων] aut τὸν δὲ κλήρον τέτων leg est, aut τῶν δὲ κλήρον τέτον.

λόγους ἐποιήσατο, τῆς μητρὸς κελευούσης, οὗτοι ταῦτά
36. αὐτῷ ὑπείλησαν, αὐτοὶ ἐπιδικασάμενοι αὐτὴν ἔξειν,
εἰ μὴ βέλοιτο αὐτὸς ἐπὶ προικὶ ἔχειν. ὁ δὲ πατὴρ,
ὥστε τῆς μητρὸς μὴ ςερηθῆναι, καὶ δὶς τοσαῦτα
χρήματα εἴασεν ἂν αὐτοὺς καρπώσασθαι· καὶ τῶ μὲν τὸν
39. πατέρα μὴ ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τούτων [48] τοῦτό ἐςι τὸ
αἴτιον· μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κορινθιακὸς πόλεμος ἐγέ-
νετο, ἐν ᾧ ἐγὼ κἀκεῖνος ςρατεύεσθαι ἠναγκαζόμε-
θα· ὥστε ἀδετέρῳ ἂν * ἡμῶν [49] δίκην ἐξεγένετο
λαβεῖν. εἰρήνης τ' αὖ γενομένης, ἐμοί τι ἀτύχημα
42. πρὸς τὸ δημόσιον [50] συνέβη, ὥστε μὴ ῥᾴδιον εἶναι
πρὸς τοῦτους διαφέρεσθαι· ὥστε ἀ μικρὰς ἔχομεν αἰ-
τίας περὶ τῶ πράγματος. ἀλλὰ νυνὶ δίκαιον [51] εἰ-
πεῖν ἐςιν, ὦ ἄνδρες, τίνος δόντος αὐτῷ τὸν κλῆρον,
κατὰ ποίους νόμους εἰς τοὺς φράτορας εἰσῆνται· καὶ
82.1. πῶς ἂν ἐπίκληρος ἦν ἐπὶ τούτοις τοῖς χρήμασιν ἡ
ἐμὴ μήτηρ. ταῦτα γάρ ἐςι περὶ ὧν ὑμᾶς δεῖ τὴν
ψῆφον ἐνεγκεῖν, ἂν εἰ χρόνῳ τί ὕςερον ἡμεῖς τῶν
3. ἡμετέρων [52] εἰσπραττόμεθα. μὴ δυνηθέντων δὲ

K 5 ἐπι-

48. ὑπὲρ τούτων] harum rerum, vel horum bonorum causa, in iure eos persequi.

49. ἡμῶν] sic dedi de meo, pro vulgari ὑμῶν.

50. ἀτύχημα πρὸς τὸ δημόσιον] aerarius fiebam, pecunia multatus, quam statim dependere non poteram.

51. δίκαιον εἰπεῖν ἐςιν] scil. αὐτὸν. malim tamen in nominatiuo legi δίκαιος. Xenaenetus puta.

52. ἂν εἰ χρόνῳ τι ὕςερον ἡμεῖς τῶν ἡμετέρων] alius

ἐπιδεῖξαι, δικαίως ἂν ἐμὸν αὐτὸν [53] εἶναι ψηφίσεσθε. τοῦτο μὲν δ' οἶδ' [54], ὅτι ποιεῖν οὐχ οἷοί τ' ἔσονται· (χαλεπὸν γὰρ πρὸς νόμους καὶ δίκαιον πρᾶγμα ἀντιλέγειν ἐστι) περὶ δὲ τῶ τεθνεῶτος λέξουσιν, ἐλεεῖντες ὡς ἀνὴρ μὲν ἀγαθὸς ἐν τῷ πολέμῳ τέθνηκε, καὶ ὅτι ὁ δίκαιόν ἐστι τὰς ἐκείνου διαθήκας ἀκύρους καθιστάναι. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς, ὦ ἄνδρες, οἶμαι δεῖν κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ἃς ἂν ἕκαστος διαθῆται περὶ τῶν ἑαυτοῦ. περὶ μέντοι τῶν ἀλλοτρίων ὁ κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ὥσπερ [55] ἃς ἕκαστος περὶ τῶν ἑαυτοῦ διαθῆται. ταῦτα δὲ ὁ τούτων ὤν, ἀλλὰ ἡμέτερα φαίνεται. ὥστε ἂν ἐπὶ τοῦτον [56] τὸν λόγον καταφεύγῃ, καὶ μάρτυρας παρέχηται ὡς διέθετο ἐκεῖνος, ἐπιδεικνύναι κελεύετε εἰ δικαίως τὰ ἑαυτοῦ [57], τοῦτο καὶ δίκαιόν [58] ἐστι. 12.

δεινό-

verba sic struxisset paulo planius ἐκ εἰ χρόνῳ πολλῷ ὕστερον ἡμεῖς τῶν τι ἡμετέρων.

53. αὐτόν] scil. τὸν κλῆρον. mallem tamen αὐτὸ in neutro, vt referatur ad τῶν ἡμετέρων τι.

54. τοῦτο μὲν δ' οἶδα] aut leg. ἀλλὰ τοῦτο μὲν εὖ οἶδα, aut τοῦτο μὲν γὰρ (aut τοῦτο μέν τοι) εὖ οἶδα ὅτι —

55. ὥσπερ ἃς] mutatum hoc ibat Scaliger cum ἅσπερ εἰς. sed bene habet vulgata. in ὥσπερ subauditur a communi οἶμαι κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ἃς ἕκαστος —

56. ἐπὶ τοῦτον] sic dedi auctoribus Stephano et Scaligero, pro vulgari ἐπὶ τούτων.

57. τὰ ἑαυτοῦ] subaudi διέθετο e praemissis. Dubito etiam an leg. sit δικαίως, καὶ τὰ ἑαυτοῦ.

58. τοῦτο καὶ δίκαιον] malim τοῦτο γὰρ καὶ δίκαιον.

δεινότατα γὰρ πάντων γένοιτο, εἰ Κυρωνίδης μὲν καὶ ἕτοι, ὄντες ἐξ ἐκείνης, μὴ μόνον τὸν Ξεναινέτης οἶκον πλέον ἢ τεττάρων ταλάντων [59] ἕξουσιν, ἀλλὰ καὶ τόνδε προσλήψονται· ἐγὼ δὲ, τῆς μητρὸς ἔ-
15. σης κυρίας, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν Κυρωνίδη γεγεννημένος, εἰ μηδὲ τὸν τῆς μητρὸς κλῆρον λήψομαι καὶ ταῦτα, μηδὲ ἐχόντων τέτων ἐπενεγκεῖν [60] παρ' ὅτε ποτ' εἰλήφασι. καίτοι δίκαιον, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ τῶν ἀμφισβητησίμων χωρίων δεῖ τὸν ἔχοντα ἢ
18. θέτην ἢ πρατῆρα [61] παρέχεσθαι, ἢ καταδεδικασμένον φάνεσθαι, ἕτω καὶ τέτες καθ' ἕν τι τέτων ἀποφήναντας αὐτὸν [62] ἀξιῶν ἐπιδικάζεσθαι, καὶ μὴ πρὸ δίκης τὴν Ἀριςάρχε θυγατέρα, ἐμὴν δὲ μητέρα, ἐκ τῶν πατρώων ἐκβάλλειν. ἀλλὰ γὰρ
21. ὦ ἄνδρες, οὐχ ἱκανόν ἐςι Ξεναινέτῳ τὸν Ἀριςομένες οἶκον καταπεπαιδερας ηκέναι, ἀλλὰ καὶ τοῦτον οἴεται δεῖν τὸν αὐτὸν τρόπον διαθεῖναι. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασαὶ, βραχείας ἐσίας ὑπαρχέσης, ἀδελ-

φὰς

59. ταλάντων] subaudi ὄντα, aut ἄξιον ὄντα.

60. ἐπενεγκεῖν] subaudi ἐπί τινα τὴν πρόφασιν. referre ad aliquem suam praetensionem, causari, praetendere aliquem.

61. πρατῆρα] sic dedi de mea, et Stephani sententia, pro vulgari πρακτῆρα. quicunque fundum domumue possidet, debet eius nomen edere, a quo aut oppignerata illa, aut emta habet.

62. αὐτὸν] scil. τὸν κλῆρον. sed adde ἔχειν, et nescio an ἔτως quoque, vt sit ἀποφήναντας τέτον ἔχειν, ἔτως ἀξιῶν.

φὰς μὲν ἐξέδωκα, ὅσα ἐδυνάμην ἐπιδεῖς· κόσμιον δ' 24.
ἐμαυτὸν παρέχων, καὶ ποιῶν τὰ προσταττόμενα, καὶ
τὰς στρατείας [63] στρατευόμενος, ἀξιῶ [64] τῶν τῆς μη-
τρὸς πατρώων μὴ ἀποστερηθῆναι. ἀπέδειξα δ' ὑ-
μῖν Κυρωνίδην μὲν τὸν τούτων πατέρα ἐκποίητον γε-
νόμενον, καὶ ἐκ ἐπανελθόντα εἰς τὸν πατρῷον οἶκον· 27.
τὸν δὲ πατέρα τὸν Κυρωνίδα καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς,
Δημοχάρει τῷ υἱῷ τοῦτον τὸν κλῆρον καταλιπόντα,
ἐκεῖνον δὲ ἄπαιδα ὄντα τελευτήσαντα· καὶ εἰς τὴν
ἐμὴν μητέρα τοῦτον τὸν κλῆρον ἐπιγιγνόμενον [65]. 30.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀγνίας τὶς εἶχεν ἀνεψιὰς πολλὰς, Θεόπομπον, καὶ
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Στρατοκλέα καὶ Στράτιον, καὶ
Εὐβελίδην. ἔτος μέλλων τελευτᾶν, ἐποιήσατο θετὴν
αὐτῷ θυγατέρα· κελεύσας ἐν ταῖς διαθήκαις, εἴ τι πά-
θοι

63. τὰς στρατείας] ſubaudi τὰς γεγενημένας, aut τὰς προσεταγμένας.

64. ἀξιῶ] Stephanus volebat δὲ addi. Ego ſolummodo τ' paulo ante v. 14. poſt κόσμιον in δ' mutaui.

65. ἐπιγιγνόμενον] malim περιγιγν.

θοι ἡ θυγάτηρ, ἔρχεσθαι τὸν κλῆρον εἰς Γλαύκωνα, ἀδελφὸν αὐτῆ τυγχάνοντα ὁμομήτριον. ἐπὶ τούτοις αὐτῆ τελευτήσαντος, ἡ θυγάτηρ λαβοῦσα τὸν κλῆρον ἐτελεύτησεν. ἀποθανόντος δὲ καὶ Εὐβουλίδου, ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, τῷ Εὐβουλίδου, δικασαμένη πρὸς Γλαύκωνα, ἔλαβε τὴν οὐσίαν. μετὰ ταῦτα τελευτησάντων καὶ τῶν περὶ τὸν Στρατοκλέα καὶ Στράτιον, Θεόπομπος μόνος ἐδικάσατο πρὸς αὐτὴν, καὶ ἔλαβε τὸν κλῆρον. πρὸς τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ, Στρατοκλέους, δικάζεται· πρὸς αὐτὸν δὲ ἐπιτρόπου τινὸς υἱός, Φάσκων ἐξίσου τὰ τῆς κληρονομίας ἁρμόζειν τῷ τε Θεοπόμπῳ καὶ τῷ παιδὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἡ στάσις πραγματική.

Διαὶ

Plenum ſtemma generis ex hac oratione conſtituere haud licuit. Satis igitur habebimus, quaedam momenta conſanguinitatis horum hominum, quorum nomina hac in oratione commemorantur, hic ponere, quo cauſa ſuopte intricata et obſcura, fiat aliquanto explicatior atque dilucidior.

Actor, et Hagnias, et Eubulides, et Stratocles, et Stratius erant conſobrini ἐκ πατραδέλφων. Fratres igitur fuerant eorum patres. v. p. 84. 7. Hagniae mater fuerat ſoror Stratii.

Hagnias ſuae ſororis filiam inſtituerat heredem, cui ſuffecerat Glauconem, fratrem vterinum.

Theophon erat frater, vt videtur. Stratoclis. cuius Stratoclis filius videtur cum actore. tutore ſuo, ſuper Hagniae hereditate contendiſſe. p. 85. 15.

Actor in matrimonio habebat ſororem Macartati, cui Macartato alterum ſuorum filiorum pro filio adoptiuo arrogarat. p. 89. 8.

In argumento verſu 7. dedi de meo ἡ θυγάτηρ, cum articulo, qui vulgatis deeſt, et verſ. pen.

Διὰ [1] ταῦθ' ὑμῖν ἀνέγνων τὸς νόμες, ὅτι κα- 83.1.
τὰ τὸν πρῶτον αὐτῶν ἰσχυρίζεται [2] τῷ παι-
δὶ [3] τῷ ἡμικληρίᾳ [4] προσήκειν, ἐκ ἀληθῆ λέγων.
ἐ γὰρ ἦν ἡμῖν Ἀγνίας ἀδελφός· ὁ δὲ νόμος περὶ 3.
ἀδελφῶ χρημάτων [5], πρῶτον ἀδελφοῖς τε καὶ ἀδελφι-
δοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν, ἂν ὦσιν ὁμοπάτορες.
τῶτο γὰρ ἐγγυτάτω τῶ τελευτήσαντος γένες ἐςίν. ἐὰν 6.
δ' ἔτοι μὴ [6] ὦσι, δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπατρίας καλεῖ
καὶ παῖδας τὰς ἐκ τύτων. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι, τρίτῳ
γένει δίδωσι τὴν ἀγχιστείαν, ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς,
μέχρις ἀνεψιῶν παίδων. ἐὰν δὲ καὶ τῦτ' ἐκλίπῃ,
εἰς τὸ γένος [7] πάλιν ἐπανέρχεται, καὶ πείθει τὸς 9.
πρὸς τῷ παιδὶ dederunt Stephanus et Scaliger pro vitioso Aldinae τὸ παιδὶ.

1. διὰ ταῦθ' ὑμῖν ἀνέγνων τὸς νόμες] Videri possit huic orationi initium deesse. quod vtrum vere sit, nec ne, in dubio relinquam. Si minus est, praemissa fuit eius exordio legum ad hanc causam facientium recitatio. Sed Taylori quoque initium orationis abruptum indicare videbatur, nonnihil deesse. Et profecto, quae desunt, si haberemus, causam hanc, nunc obscurissimam, liquidius perspiceremus.

2. ἰσχυρίζεται] scli. ὁ ἀντίδικος.

3. τῷ παιδὶ] cuius tutor fuit, filio Stratoclis.

4. τῇ ἡμικληρίᾳ] bonorum ab Hagnia relictorum semissem.

5. περὶ ἀδελφῆ χρημάτων] subaudi διατάττων vel διαγορεύων.

6. μὴ ὦσι] sic correxerunt Stephanus tacitus, et Scaliger Aldinae vitium μοι ὦσι.

7. εἰς τὸ γένος] malim εἰς τὸ πρῶτον γένος. paulo

πρὸς μητρὸς τῦ τελευτήσαντος, κυρίας αὐτῶν [8] κατὰ ταὐτά [9], καθάπερ τοῖς. πρὸς πατρὸς ἐξ ἀρχῆς ἐδίδε τὴν κληρονομίαν. ταύτας τὰς ποιητὰς ἀγχιστείας ὁ νομοθέτης μόνας [10] συντομωτέρας [11] τοῖς ῥήμασιν ἢ ἐγὼ φράζω [12]· τὴν μέντοι διάνοιαν ὧν βέλεται, ταύτη δείκνυσιν. ὁ δὲ παῖς ἔτος ἠδὲ καθ' ἓν τέτων τῶν ὀνομάτων Ἀγνίᾳ προσήκει ἀγχιστείᾳ, ἀλλ' ἔξω τῆς συγγενείας ἐστίν. ἵνα δ' ἀκριβῶς μάθητε περὶ ὧν ψηφιεῖσθε, τὰς πολλὰς λόγους ἐάσας, ἔτος εἰπάτω ὅ, τι [13] ὁ παῖς προσήκει τετωνὶ τῶν εἰρημένων τῷ τὸν κλῆρον καταλιπόντι. κἄν

ante τὸ τρίτον γένος commemorarat. primum γένος, ſeu primus velut articulus conſanguinitatis eſt is, quo pater et mater continentur. Exhauſto genere patris, quae eſt primi articuli prima portio, tranſit hereditas ad primi articuli ſecundam portionem, quae complectitur neceſſarios matris legatoris.

8. αὐτῶν] ſcil. τῶν χρημάτων. id eſt τῦ κλήρε. ſaepe Iſaeus in his cauſis ad hereditates pertinentibus, quae ex eius operibus adhuc ſolae ſuperſunt, vocis αὐτὰ hoc ſenſu, id eſt, pro hereditate controuerſa, vſurpat.

9. κατὰ ταὐτά] ſic dedi, pro vulgari κατὰ ταῦτα. Et ſic video Taylorum quoque correxiſſe.

10. μόνας] addendum videtur δίδωσι. legislator has ſolas ſtatuit, aut permittit neceſſitudines ſanguinis.

11. συντομωτέρας] malim aut aduerbialiter συντομωτέρως, aut in datiuo plur. συντομωτέροις legi.

12. φράζω] malim φράζων.

13. ὅ, τι] id eſt καθ' ὅ, τι ὄνομα. quonam nomine vel titulo. vulgatae dant ὅτι vno vocabulo. ἔτος redit ad pupilli aduocatum. v. verſu 28.

κἂν Φανῇ κατά τι προσήκων, ἐκὼν ἐγὼ συγχωρῶ τὸ ἡμικλήριον εἶναι τῷ παιδός. εἰ δέ τοι[14] μηδὲν τούτων ἔξει εἰπεῖν, πῶς ἐκ ἐλεγχθήσεται φανερῶς ἐμὲ μὲν συκοφαντῶν, ὑμᾶς δ' ἐξαπατῶσαι παρὰ 18. τὸς νόμους ζητῶν; ἀναβιβασάμενος ἔν αὐτὸν ἐναντίον ὑμῶν ἐρωτήσω τὰ ἐν τοῖς νόμοις ὑπαναγινώσκων. ἕτω γὰρ εἴσεσθε εἰ προσήκει τῷ παιδὶ[15] τῶν Ἀγνίου χρημάτων, ἢ μή· λάβε ἔν αὐτοῖς[15 b.] τοὺς νόμους· σὺ δ'[16] ἀνάβηθι δεῦρο, ἐπειδὴ δεινὸς εἶ δια 21. βάλλειν, καὶ τὸς νόμους διαστρέφειν. σὺ δ' ἀναγίνωσκε[17]. ἐπίσχες. ἐρωτήσω σε[18]. ἀδελφὸς ἔσθ' ὁ παῖς[19] Ἀγνίου, ἀδελφιδῆς ἐξ[20] ἀδελφῆ ἢ ἐξ ἀδελφῆς

14. εἰ δέ τοι] sic dedi de meo, pro vulgari εἰ δ' ἔτι.

15. τῷ παιδὶ] sic correxerunt Stephanus et Scaliger Ald. vitium τὸ παιδί.

15 b. αὐτοῖς] Taylor malebat αὐτὰς.

16. σὺ δὲ] primum hoc σὺ δὲ conuersum est ad patronum pupilli, aduersus quem haec oratio pugnat, secundum, proxime insequens, ad scribam.

17. ἀναγίνωσκε] hic deesse videtur titulus Νόμοι. aut Ἀνάγνωσις τῶν νόμων.

18. ἐπίσχες] scribam alloquitur. Illud autem σὲ ad patronum pupilli conuersum est.

19. ἔσθ' ὁ παῖς] sic dedi, auctore Stephano, pro vulgari ἐθ' ὁ παῖς.

20. Ἀγνίου, ἀδελφιδῆς ἐξ —] videtur sic legendum Ἀγνίου; hic desinit interrogatio. respondet ipse pro aduersario. ἐ. non est. tum pergit interrogare ἀδελφιδῆς ἔν ἐξ — vel ἀλλ' ἀδελφιδῆς ἐξ — Aut si simplicius mauis Ἀγνίου, ἢ ἀδελφιδῆς ἐξ — Etiam Taylor malebat ἢ ἀδελφιδῆς.

Φῆς γεγονὼς, ἢ ἀνεψιὸς, ἢ ἐξ ἀνεψιᾶ πρὸς μητρὸς
24. ἢ πρὸς πατρός; τί τέτων [21] τῶν ὀνομάτων, οἷς ὁ
νόμος τὴν ἀγχιστείαν δίδωσι; καὶ ὅπως μὴ ἐκεῖνο
ἐρῇς, ὅτι ἐμὸς ἀδελφιδᾶς. οὐ γὰρ περὶ τᾶ ἐμᾶ κλή-
ρᾳ νῦν ὁ λόγος ἐσί. ζῶ γάρ. εἰ δ' ἔν ἄπαις ἐγὼ ἦν
τετελευτηκὼς, καὶ ἠμφισβήτεις τῶν ἐμῶν, τᾶτο ἂν
27. προσήκοι ἀποκρίνασθαι ἐρωτωμένῳ· νῦν δὲ Φὴς τῶν
Ἀγνίᾳ χρημάτων τὸ ἡμικλήριον εἶναι τᾶ παιδός·
δεῖ δή σε τῆς ἀγχιστείας, ὅτι ὁ παῖς [22] Ἀγνίᾳ
προσήκει, τὸ γένος [23] εἰπεῖν. ἀλλ' ἀποκρίνεται πάν-
τα μᾶλλον ἢ ἃ δεῖ [24] μαθεῖν ἡμᾶς. καίτοι τόν γε
30. πράττοντά τι δίκαιον, ἃ προσῆκεν ἀπορεῖν, ἀλλ' εὐ-
θὺς λέγειν· καὶ μὴ μόνον τᾶτο ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ
διόμνυ-

21. τὶ τέτων] videtur aut τὶ τέτῳ leg. ſubaudiendo ἐσὶ, aut alias ſiue καλᾶται ſiue αὐτῷ interponendum.

22. τῆς ἀγχιστείας, ὅτι] malim τῆς αγχιστείας καθ' ὅ, τι — poſſit quidem videri ὅ, τι tantundem valere atque καθ' ὅ, τι. idque defendi e ſuperiori verſu 15. vbi etiam ὅ, τι vſurpatum fuit pro καθ' ὅ, τι. Ego tamen valde vereor, ne ibi quoque hoc in locum illius ſufficiendum ſit.

23. τὸ γένος] Stephanus ergo haec vocabula ad τῆς ἀγχιστείας referebat, cum iisque copulata volebat. id quod ex illa, qua vſus eſt, h. l. interpungendi ratione conſtat. Videtur tamen potius ad καθ' ὅ, τι τῆς ἀγχ. ſubaudi debere μέρος, et ad τὸ γένος, κατὰ. qua parte propinquitatis attingat Hagniam, ratione conſanguinitatis.

24. δεῖ] ſic Stephanus tacitus, item Scaliger, Aldinae δὴ correxerunt, vitium in libris graecis frequentiſſimum.

διόμνυσθαι, καὶ τῶ γένες παρέχεσθαι μαρτυρίας, ἵνα μᾶλλον ἂν ἐπιτεύετο ὑφ' ὑμῶν· νῦν δ' ἐφ' οἷς ἀπόκρισιν ὐ δέδωκεν, ὐ μάρτυρας παρέσχετο, ὐχ ὅρκον ὤμοσεν, ὐ νόμον ἀνέγνωκεν, οἴεται δεῖν ὑμᾶς, 84 1.
ὁμωμοκότας ψηφιεῖσθαι κατὰ τὲς νόμες, αὐτῷ πειθομένες ἐμῶ καταγνῶναι ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν παρὰ τὲς νόμες [25]. ἔτω σχέτλιος καὶ ἀναιδὴς ἄνθρωπός ἐστιν. ἀλλ' ὐκ ἐγὼ ποιήσω τέτων ὐδέν, 3.
ἀλλὰ καὶ τὸ γένος ἐρῶ τὸμὸν, καὶ ὅθεν ἐμοὶ προσήκει τῆς κληρονομίας· καὶ τὸν παῖδα ἐπιδείξω καὶ τὲς πρότερον ἀμφισβητήσαντας ἐμοὶ τῶ κλήρω, πάντας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ὄντας. ὥσθ' ὑμᾶς ὁμολογεῖν. ἀνάγκη δ' ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς τὰ συμβεβηκότα εἰπεῖν. ἐκ τέτων γνώσεσθε [26] τήν τε ἐμὴν ἀγχιστείαν, καὶ ὅτι τέτοις ὐδὲν προσήκει τῆς κληρονομίας. ἐγὼ γὰρ καὶ Ἀγνίας, ὦ ἄνδρες, καὶ Εὐβυλίδης, καὶ Στρατοκλῆς, καὶ Στράτιος ὁ τῆς Ἀγνίε μητρὸς ἀδελφὸς, ἐξ ἀνεψιῶν ἐσμὲν γεγονότες· καὶ 9.
γὰρ οἱ πατέρες ἡμῶν ἦσαν ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφων. Ἀγνίας ὅν, ὅτε ἐκπλεῖν παρεσκευάζετο πρεσβεύσων ἐπὶ ταύτας τὰς πράξεις, αἱ τῆ πόλει συμφερόντως εἶχον, ὐκ ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἐγγύτατα γένες, εἴ τι πάθοι, τὰ ὄντα κατέλιπεν, ἀλλ' ἐποιήσατο 12.
θυγα-

25. ταύτην τ. ε. π. τ. νόμες.] hic videtur πεποιημένῳ deesse, vt datius hic cum πειθομένες αὐτῷ cohaereat.

26. ἐκ τέτων γνώσεσθε] assentior Stephano sic emendanti ἐκ τέτων γὰρ γν.

θυγατέρα αὐτῷ ἀδελφιδήν. εἰ δέ τι[27] καὶ αὐτὴ πάθοι, Γλαύκωνι τὰ ὄντα ἐδίδει, ἀδελφῷ ὄντι ὁμομητρίῳ· καὶ ταῦτ' ἐν διαθήκαις ἐνέγραψε. χρόνων δὲ διαγενομένων
15. μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Εὐβουλίδης, τελευτᾷ δ' ἡ θυγάτηρ, ἣν ἐποιήσατο Ἀγνίας· λαμβάνει δὲ τὸν κλῆρον Γλαύκων κατὰ τὴν διαθήκην. ἡμεῖς δ' ἐπώποτ' ἠξιώσαμεν ἀμφισβητῆσαι πρὸς τὰς ἐκείνου διαθήκας, ἀλλ' ὡόμεθα δεῖν περὶ τῶν αὐτῷ τὴν
18. ἐκείνῃ γνώμην εἶναι κυρίαν, καὶ τούτοις ἐνεμένομεν. ἡ δ' Εὐβουλίδη θυγάτηρ μετὰ τῶν αὐτῇ συμπραττόντων, λαγχάνει τῷ κλήρῳ, καὶ λαμβάνει νικήσασα τὰς κατὰ διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, ἔξω μὲν * ὅσα τῆς ἀγχιστείας, ἐλπίσασα δ' (ὡς ἔοι-
21. κεν) ἡμᾶς πρὸς αὐτὴν ἂν ἀντιδικήσειν, ὅτι οὐδὲ πρὸς τὰς διαθήκας ἠμφισβητήσαμεν. ἡμεῖς δὲ, ἐγὼ καὶ Στράτιος καὶ Στρατοκλῆς, ἐπειδὴ τοῖς ἐγγύτατα γένους ἐγεγένητο ἐπίδικος ὁ κλῆρος, παρεσκευάζοντο[29] ἅπαντες λαγχάνειν· πρὶν δὲ γενέ-
24. σθαι τὰς λήξεις τῶν δικῶν ἡμῖν, τελευτᾷ μὲν ὁ Στράτιος, τελευτᾷ δ' ὁ Στρατοκλῆς, λείπομαι δ' ἐγὼ μόνος τῷ[30] πρὸς πατρὸς ὢν ἀνεψιῷ παῖς, ᾧ

27. εἰ δέ τι] sic correxerunt Stephanus tacitus, et Scaliger, Aldinae vitium εἰ δ' ἔτι.

28. ὅσα] sic, in nominatiuo, dedi de meo, pro vulgari ὅσαν. accedit ad me consensus Taylori, cuius haec est postrema ad Isaeum annotatio.

29. παρεσκευάζοντο] imo vero παρεσκευαζόμεθα.

30. τῷ] videtur τετελευτηκότος addendum esse. Hagnias designatur.

μόνῳ κατὰ τὸς νόμες ἐγίνετο ἡ κληρονομία, πάντων ἤδη τῶν ἄλλων ἐκλελειπότων, οἱ ταύτῃ μὲν [31] τῇ συγγενείᾳ προσήκοντες ἐτύγχανον. τῷ [32] δὲ γνώ- 27.
σεσθε τᾶθ' ὅτι ἐμοὶ μὲν ἀγχιστεύειν, τοῖς δ' ἐξ ἐκείνων γεγονόσιν ἐκ ἦν, ἐν οἷς ἔτος ὁ παῖς ἦν; αὐτὸς ὁ νόμος δηλώσει. τὸ μὲν γὰρ εἶναι τὴν ἀγχιστείαν ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, ὁμολογεῖται παρὰ πάντων. εἰ δὲ μεθ' ἡμᾶς δίδωσι 30.
τοῖς ἡμετέροις παισὶ, τᾶτ' ἤδη σκεπτέον ἐστί. λάβε ἔν αὐτοῖς τὸν νόμον, καὶ ἀναγίνωσκε. ΝΟΜΟΣ.
Ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς πρὸς μητρὸς κυρίους εἶναι κατὰ τὰ αὐτά. Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐκ εἶπεν, 33.
ἐὰν μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, τὰς τῶν ἀνεψιαδῶν εἶναι κυρίας, ἀλλὰ ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος, ἂν ἡμεῖς μὴ ὦμεν [33], τὴν κληρονομίαν ἤδη, ἀδελφοῖς καὶ ἀδελ- 36.
φαῖς, καὶ παισὶ τοῖς τέτων, καὶ τοῖς ἄλλοις. κατὰ ταῦτα καὶ [34] ἐξ ἀρχῆς ἦν ὑπειρημένον [35]. τὰς δὲ

31. ταύτῃ μὲν] num ταύτῃ ἡμῖν.

32. τῷ hic loci interrogat, idemque valet atque τίνι. *quanam re?*

33. μὴ ὦμεν] scil. περίλοιποι.

34. κατὰ ταῦτα καὶ] potest fieri vt haec dictio recte habeat. Visitatior tamen, si bene memini, dicendi ratio est, κατὰ ταὐτὰ, ὡς καὶ ἐξ ἀρχῆς. significat, quo modo successionis vel processus a legibus hereditates posteris a parte patris descendentibus assignatae fuissent, eodem prorsus modo eas assignari descendentibus a parte matris.

δὲ ἡμετέρας παῖδας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐποίησεν. οἷς δὲ μηδ' εἰ καὶ τετελευτηκότες ὦσιν, ὡς ἐγὼ[36], δίδωσιν ὁ νόμος τὴν Ἀγνίᾳ κληρονομίαν, πῶς ἐμοῦ
39. τε ζῶντος καὶ κατὰ τὰς νόμους ἔχοντος, οἴονται αὐτοῖς εἶναι τὴν ἀγχιστείαν; ἐδαμῶς δήπεθεν. ἀλλὰ μὴν εἰ τούτοις μὴ μέτεστιν, ὧν οἱ πατέρες ταυτὸν[37] ἐμοὶ προσῆκον, ἀδὲ τούτῳ τῷ παιδὶ γίνεται. καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ ὁμοίως ἦν ἐκείνοις συγγενής[38].
42. ἐκεῖνο δεινόν, ἐμοὶ μὲν διαρρήδην ἕτω τῶν νόμων δεδωκότων τὴν κληρονομίαν, τούτους δ' ἔξω τῆς ἀγχιστείας πεποιηκότων, τολμᾶν τουτονὶ[39] συκοφαντεῖν, καὶ διαγωνίσασθαι μὲν, ἡνίκ' ἐγὼ τὸ κλή-
85.1. ρου τὴν δίκην ἐλάγχανον, μὴ οἴεσθαι δεῖν, μηδὲ παρακαταβάλλειν, ἃ περὶ τῶν τοιούτων εἴ τι δίκαιον εἶχεν εἰπεῖν, διαγνωσθῆναι προσῆκεν[40]· ἐπὶ δὲ τοῦ παιδὸς ὀνόματι πράγματ' ἐμοὶ παρέχειν, καὶ
3. περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίνδυνον καθιστάναι· καὶ περὶ

35. ὑπειρημένον] in hac compositione ὑπὸ significat tantundem atque πρὸ more crebro.

36. τετελευτηκότες ὦσιν ὡς ἐγὼ] imo vero τετελευτηκὼς ὦ ἐγώ. *ne si ego quidem defunctus sim. me e viuis sublato.*

37. ταὐτὸν] aduerbialiter, pro κατὰ ταὐτὸ μέρος. *pariter, eodem modo, atque ego.*

38. συγγενὴς] Hagniae puta.

39. τουτονὶ] hunc aduersarium meum, patronum pupilli mei.

40. προσῆκεν] sic de meo dedi, pro vulgari προσῆκον.

μὲν τῶν ὁμολογεμένων εἶναι τῷ παιδὸς χρημάτων μηδ' αἰτιᾶσθαί με, μηδ', ὡς τι εἴληφα, ἔχειν εἰπεῖν· ἐφ οἷς, εἴ τι αὐτῶν κακῶς διώκηκα, ὥσπερ ἄτοι, κρίνεσθαί μοι προσῆκεν· ἃ δ' ὑμεῖς ἐμὰ εἶναι ἐψηφίσασθε, τῷ βελομένῳ δόντες ἐξουσίαν ἀμφισβητεῖν αὐτῶν, ἐπὶ τούτοις ἐμοὶ τοιούτους ἀγῶνας παρασκευάζειν, καὶ εἰς τοῦτο ἀναισχυντίας ἥκειν. εἰόμαι μὲν ἔν καὶ ἐκ τῶν ἤδη εἰρημένων γινώσκεσθαι ὑμῖν, ὅτι οὔτ' ἀδικῶ τὸν παῖδα ἀδὲν, οὔτ' ἔνοχός εἰμι ταύταις ταῖς αἰτίαις ἀδὲ κατὰ μικρόν. ἔτι δὲ ἀκριβέστερον ἡγοῦμαι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὑμᾶς μαθήσεσθαι καὶ [4] τὴν ἐμὴν ἐπιδικασίαν, ὡς γέγονεν, ἀκούσαντας περὶ αὐτῶν. ἐμοὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες, λαχόντι τῇ κλήρῳ τὴν δίκην, ὅτε ὅτος ὁ νῦν ἐμὲ εἰσαγγέλλων ᾠήθη δεῖν * παρακαταβάλλειν [42] ὑπὲρ τῆ παιδὸς, ὅτε οἱ Στρατίᾳ παῖδες οἱ τούτῳ τῷ παιδὶ [42 b.] προσήκοντες, ὅτε δι' ἄλλο ἀδὲν [43] αὐτοῖς ἐνόμιζον προσήκειν τούτων τῶν χρημάτων· ἐπεὶ ἀδ' ἂν ὅτος νῦν ἐμοὶ πράγματα παρεῖχεν, εἰ τὰ τῆ παιδὸς

41. καὶ τὴν ἐμὴν] particulam copulatiuum abeſſe malim.

42. καταβάλλειν] imo vero παρακαταβ. vt verſu primo huius paginae. neque dubitaui ſic emendare.

42. b. παιδὶ] adde κατὰ ταυτὸ.

43. ὅτε δι' ἄλλο ἀδὲν] aut deeſt h. l. aliquid, aut potius leg. eſt ὅτε οἱ ἄλλοι ἀδὲν. *neque vlli alii.* in latinis tamen meis expreſſi ſupplementum hoc ſententiae deficientis. ὅτε κατὰ γένος, ὅτε κατὰ διαθήκας, [ὅτε δι' ἄλλο ἀδὲν. Poſt εἶων adde αὐτὸν.

44. καὶ ἠναντιώμην] interpone ἐκ aut μηδὲν.

15. δὸς εἶων ἁρπάζειν, καὶ ἠναντιώμην [44] αὐτῷ. ἔτοι μὲν ἔν, ὥσπερ εἶπον, εἰδόλες ὅτι ἔξω ἦσαν τῆς ἀγχιστείας, οὐκ ἠμφισβήτεν, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχεν. οἱ δ' ὑπὲρ τῆς Εὐβουλίδω θυγατρὸς πράττοντες, τῆς τὸ αὐτὸ δικαίως [45] τῷ Στρατίῳ παιδὶ προσηκούσης,
18. καὶ οἱ κύριοι τῆς Ἀγνίω μητρὸς, ἦσαν οἵοί τε πρὸς ἐμὲ ἀντιδικεῖν. εἰς τοσαύτας δ' ἀπορίας κατέστησαν, ὅτι ἀντιγράψονται περὶ τῆς ἀγχιστείας, ὥστε ἡ μὲν τὸν κλῆρον ἔχουσα, καὶ οἱ λέγοντες τὸ περὶ αὐτῆς γένος, ἐπειδὴ [46] κατεψεύσαντο, ῥαδίως
21. ὑπ' ἐμοῦ τότε ἐξηλέγχθησαν οὐκ ἀληθές τι γράψαι τολμήσαντες. οἱ δ' ὑπὲρ τῆς Ἀγνίω μητρὸς γένες μὲν ἐμοὶ ταυτὸ προσηκούσης, (ἀδελφὴ γὰρ Στρατίω) νόμῳ δὲ ἀποκλειομένης, ὃς κελεύει κρατεῖν τοὺς ἄῤῥενας, τοῦτο μὲν εἴασαν· οἰόμενοι δ' ἐμοῦ
24. πλεονεκτήσειν, μητέρα εἶναι τοῦ τελευτήσαντος ἔγραψαν. ὃ συγγενέστατον μὲν ἦν τῇ Φύσει πάντων, ἐν δὲ ταῖς ἀγχιστείαις ὁμολογούμενως οὐκ ἔστιν [47]· εἶτα γράψας [48] ἀνεψιοῦ παῖδας εἶναι, κἀκείνας

45. τὸ αὐτὸ δικαίως] imo vero τῷ αὐτῷ δικαίῳ. eodem iure, atque Stratoclis filius. Post ἦσαν adde μέν.

46. λέγοντες τὸ περὶ αὐτῆς γένος ἐπειδὴ κατεψεύσαντο] num leg. λέγοντες ὑπὲρ αὐτῆς ἐπειδὴ τὸ γένος κατεψ. aduocati mulieris cum genus ei ementitum attribuissent, falsum edidissent.

47. οὐκ ἔστιν] id est περὶ οὐδενὸς νομίζεται, οὐκ ἀριθμεῖται. in censum non venit. haud scio tamen, an ἰσχυρὸν h. l. desit. non est validum.

48. γράψας] imo vero γραψαμένας foeminas, quae

* ἐξελέγξας [49] ὐκ ὅσας ἐν ταῖς ἀγχισείαις, οὕτως ἐπεδικασάμην παρ' ὑμῖν. καὶ αὐτῶν ὐκ ἴσχυσέ τι [50] ὅτε τῇ τὸν κλῆρον ἐχούσῃ, τὸ πρωτονικηκέναι τὰς κατὰ διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, ὅτε τῇ ἑτέρᾳ, τὸ μητέρα εἶναι τῶ τὸν κλῆρον καταλιπόντος· ἀλλ' ὅτως οἱ τότε δικάζοντες καὶ τὸ δίκαιον καὶ τοὺς ὅρκους περὶ πολλοῦ ἐποιήσαντο, ὥστε μοι τῷ καλὰ τοὺς νόμους ἀμφισβητοῦντι τὴν ψῆφον ἤνεγκαν. καίτοι εἰ τὰς μὲν νενικηκα τοῦτον τὸν τρόπον, ἐπιδείξας μηδὲν Ἀγνίᾳ κατ' ἀγχισείαν προσηκούσας, οὗτος δὲ μὴ ἐτόλμησεν ἀντιδικῆσαι τῷ παιδὶ [51] τῷ ἡμικληρίᾳ πρὸς ὑμᾶς [52]· εἰ δὲ Στρατίᾳ παῖδες, οἱ ταυτὸ τέτῳ προσήκοντες, μηδὲ νῦν ἀξιώσει ἀντιδικῆσαι πρὸς ἐμὲ περὶ αὐτῶν, ἔχω δ' ἐγὼ τὸν κλῆρον ἐπιδικασάμενος παρ' ὑμῖν, ἐξελέγχω δὲ τοῦτον μηδέπω καὶ τήμερον ἔχοντα εἰπεῖν ὅ, τι ὁ παῖς Ἀγνίᾳ προσήκει κατ' ἀγχισείαν, τί ἔτι δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς, ἢ * τι ποθεῖτε [53] ἀκῆσαι περὶ τέτων; ἐγὼ μὲν

27. 30. 33. 36.

se filias consobrini tulissent et hoc nomine in tabulas ab actuario inferri curassent.

49. ἐξελέγξας] sic dedi de meo pro vulgari ἐξήλεγξαν. pro quo Stephanus suffectum ibat ἐξήλεγξα.

50. ὃς ἴσχυσέ τι] nil profuit, nil subleuauit earum causam. sic, in neutro, dedi pro vulgari ὐκ ἴ. τις (in masculino.)

51. τῷ παιδὶ] vtrum significat h. l. *aduersus puerum*, an *pro puero?* credo posterius, ob insequens πρὸς ἡμᾶς.

52. πρὸς ὑμᾶς] num πρὸς ἡμᾶς, an παρ' ὑμῖν.

53. ἤ τι ποθεῖτε] medium vocabulum de meo addidi.

μὲν γὰρ ὡς εὖ φρονοῦσιν ὑμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα νομίζω. ὅτος τοίνυν ῥᾳδίως ὅ, τι ἂν τύχοι ψευδόμενος, καὶ τὴν αὐτῶ πονηρίαν εὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομί-
39. ζων, τολμᾷ με διαβάλλειν, ἄλλα τε πολλὰ, περὶ ὧν ποιήσομαι τὰς λόγους τάχα, καὶ νυνὶ [54] λέγει, ὡς ἐκοινωσάμεθα, ἐγώ τε καὶ Στρατοκλῆς, τὸν ἀγῶνα εἰσιέναι περὶ τοῦ κλήρου μέλλοντες. ὁ μόνοις ἡμῖν τῶν ἀμφισβητεῶν παρεσκευασμένων, ἐκ ἐνῆν
42. διομολογήσασθαι πρὸς ἀλλήλους. τῇ μὲν γὰρ Εὐβουλίδῃ θυγατρὶ καὶ τῇ Ἀγνίᾳ μητρὶ πρὸς ἡμᾶς ἀγωνιζομέναις, μὴ κατὰ ταυτὸ ἀμφισβητούσαις, ἐνῆν ποιήσασθαι συνθήκας [55], ἂν ἡ ἑτέρα νικᾷ, μετεῖναί τι καὶ τῇ ἡττηθείσῃ. καδίσκος γὰρ ἔμελλεν ἐ-
86.1. κατέρᾳ τεθήσεσθαι. τὸ δ' ἡμέτερον ἐ ταυτὸν ἦν, ἀλλ' ἓν γένος, δύο δὲ λήξεις, ἡμικληρίᾳ ἑκατέρᾳ. τοῖς δὲ κατὰ ταὐτὰ ἀμφισβητοῦσιν εἷς τίθεται κα-
3. δίσκος, ἔ ἐκ ἂν ἦν τὸν μὲν νικᾶσθαι, τὸν δὲ ἡττᾶν [56]· ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοτέροις ἦν ὁ αὐτὸς κίνδυνος. ὥστ' ἐκ ἐνῆν κοινωνίαν ἐδὲ διομολογίας ποιήσασθαι

S 5 περὶ

54. τάχα καὶ νυνὶ λέγει] fortaſſ. leg. τάχα. ἃ δὲ καὶ νυνὶ λέγει. ſcil. τυγχάνει ἐστὶ, quae in continenti ſubiicit. vel ſic. τὰς λόγους. τάχα δὲ καὶ νυνὶ λέξει. fortaſſis vero etiam nunc dicet.

55. συνθήκας] ſubaudi πρὸς ἑαυτάς.

56. τὸν μὲν νικᾶσθαι, τὸν δὲ ἡττᾶν] non damno. proba enim et conueniens haec eſt ſententia. offendor ſolummodo inſolentia verbi ἡττᾶν quod neſcio an in actiuo minus vſurpetur. Num ergo leg. τὸν μὲν νικᾶν, τὸν δὲ ἡττᾶσθαι.

περὶ αὐτῶν. ἀλλ' ὅτος ἐπειδὴ Στρατοκλῆς ἐτελεύτησε, πρὶν γενέσθαι τῷ ἡμικληρίᾳ τὰς λήξεις ἡμῶν ἑκατέρῳ, καὶ ὐκέτ' ἦν μετουσία τῷ Στρατοκλεῖ τῶν, οὐδὲ τῷ παιδὶ τῷ [57] διὰ τὸν νόμον [58], ἀλλ' ἐγίνετο εἰς ἐμὲ ἡ κληρονομία κατ' ἀγχιστείαν πάντων, εἰ νικήσαιμι τὸς ἔχοντας, τότ' ἤδη πλάττει ταῦτα καὶ μηχανᾶται· προσδοκῶν τότοις τοῖς λόγοις ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. ὅτι δ' ὐχ οἷόντ' ἦν τότων γίγνεσθαι ὐδεὶν, ἀλλὰ διήρηται [59] καθ' ἕκασον περὶ αὐτῶν, ἐκ τῦ νόμε γνῶναι ῥᾴδιον. λάβε δ' αὐτοὶς καὶ ἀναγίνωσκε. ΝΟΜΟΣ. Ἆρ' ὑμῖν ὁ νόμος δοκεῖ ποιεῖν ἐξσίαν κοινωνίας, ἀλλ' ὐκ ἄτικρυς ὐτωσὶ πᾶν τὐναντίον, εἰ καὶ τοπρότερον ὑπῆρχε κοινωνία, προστάττει [60], διαῤῥήδην κελεύων τῷ μέρες ἕκασον λαγχάνειν, καὶ τοῖς κατὰ ταὐτὸ [61] ἀμ-

6.

9.

12.

57. τῷ παιδὶ τῷ] aut delendus eſt poſterior articulus, aut ei addendum eſt Στρατοκλέες. Prius ſi praeferimus, erit αὐτῷ ſubaudiendum.

58. διὰ τὸν νόμον] vetantem hereditates ad liberos τῶν ἀνεψιαδῶν procedere.

59. διήρηται ſeruari poteſt et defendi, atque ſic reddi, definitum, diſcretum, diligenterque et ſubtiliter his de rebus conſtitutum eſt. malim tamen, vt in hac re vſitatiua, legi διείρηται. per ει in ſecunda ſyllaba. pronunciatum, edictum eſt ad omnes.

60. προστάττει] non improbo. mallem tamen προστάττειν, vt aptum ſit e praemiſſo δοκεῖ.

61. κατὰ ταὐτὸ] paulo ante dixerat κατὰ ταὐτὰ. nil referre videtur. E. c. ſi duo ſemiſſem hereditatis pe-

ἀμφισβητῆσι τιθεὶς ἕνα καδίσκον, καὶ τὰς ἐπιδικασίας τῆτον τὸν τρόπον ποιῶν; ὁ δὲ, ταῦτα τῶν
15. νόμων λεγόντων. καὶ ὐκ ἐνέσης γενέσθαι διομολογίας, ἔτως ἀλόγως πρᾶγμα τηλικῆτον ψεύσασθαι τετόλμηκεν. ὐ μόνον δὲ τῆτο πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων ἐναντιώτατον πρᾶγμα εἴρηκεν, ᾧ πρυσέχετε τὸν νῆν, ὦ ἄνδρες. Φησὶ γὰρ ὁμολογῆ-
18. σαί με τῆ κλήρῳ τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον μεταδώσειν, εἰ νικήσαιμι τὰς ἔχοντας αὐτόν. καίτοι εἰ μέν τι καὶ αὐτῷ μετῆν κατὰ τὸ γένος, (ὡς ἔτος λέγει) τί ἔδει γενέσθαι ταύτην αὐτοῖς παρ' ἐμῆ τὴν ὁμολογίαν; ἦν γὰρ ὁμοίως καὶ τέτοις ἐπίδικον τὸ ἡμι-
21. κλήριον, εἴπερ ἀληθῆ λέγεσιν. εἰ δὲ μὴ προσῆκεν αὐτοῖς τῆς ἀγχιστείας μηδὲν, διὰ τί ἂν μεταδώσειν ὡμολόγεν, τῶν νόμων ἐμοὶ πάντων αὐτῶν δεδωκότων τὴν κληρονομίαν; πότερα δ' ὐκ ἦν μοι λαχεῖν, εἰ μὴ πείσαιμι τέτες; ἀλλ' ὁ νόμος τῷ βελομένῳ
24. δίδωσι τὴν ἐξεσίαν. ὥστε τῆτο ὐκ [62] ἦν αὐτοῖς εἰπεῖν. ἀλλ' εἶχον [63] τινά μοι μαρτυρίαν τῆ πράγματος, ἢν εἰ μὴ ἐμαρτύρεν, ὐκ ἔμελλον ἐπιδικάσασθαι τέτων; ἀλλὰ κατὰ γένος ἠμφισβήτεν, ὐ κατὰ δόσιν. ὥστ' ὐδὲν ἔδει μαρτύρων. ἀλλὰ μὴν εἰ μήτε

[illegible] κοι-

tant, hi petunt κατὰ τὸ αὐτὸ, scil. δίκαιον, ant βέλευμα.

62. τῆτο ὐκ] videtur μὲν interponendum.

63. εἶχον et ἐμαρτύρεν sunt pluralia in tertia persona, ἔμελλον autem et ἠμφισβήτεν sunt singularia in prima persona.

κοινώσασθαι τὸ πρᾶγμα ἐνῆν, ὅτ' ἔζη Στρατοκλῆς, 27.
μήτε ὁ πατὴρ αὐτῷ [64] κατέλιπεν ἐπιδικασάμενος τούτων οὐδέν, μήτε εἰκὸς ἦν μεταδώσειν ἐμὲ τὸ ἡμικλήριον ὁμολογῆσαι αὐτῷ, ἀπόδοτε ὑμεῖς ἐπιδικάσαντές μοι τοῦτον τὸν κλῆρον. εἰ δὲ μήτε ἔλαχον τῶν αὐτῶν, μήτ' ἀμφισβητῆσαι πώποτ' ἠξίωσαν, 30.
πῶς χρὴ πιστοὺς εἶναι νομίζειν τοὺς τούτων λόγους; ἐγὼ μὲν οἶομαι οὐδαμῶς. προσποιεῖται τοίνυν οὗτος, (ἐπειδὴ τοῦτ' εἰκότως ἂν θαυμάζοιτε, ὅτι τῇ ἡμικληρίᾳ τότε τὴν δίκην οὐκ ἐλάγχανον,) τοῦ μὲν μὴ λαχεῖν πρὸς ἐκείνους [65], ἐμὲ εἶναι αἴτιον, ὡς ὁ- 33.
μολογήσαντα μεταδώσειν [66], ὥστε διὰ * τοῦτ' ἐ [67] παρακαταβάλλειν αὐτοῖς [68], τῆς δὲ πρὸς ἐμὲ λήξεως ἐμποδὼν εἶναι τὸς νόμους· ἐ γὰρ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς κατὰ τῶν ἐπιτρόπων [69], ἐδέτερ' ἀληθῆ * λέγων.

64. ὁ πατὴρ] Stratocles. αὐτῷ] ipsi, filio suo, pupillo meo, eidemque competitori ab Hagnia relictae hereditatis.

65. πρὸς ἐκείνους] scil. τοὺς προσήκοντας Ἀγνίᾳ καὶ ἀμφισβητοῦντας ἐμοὶ τοῦ κλήρου.

66. μεταδώσειν] scil. αὐτῷ, filio Stratoclis puta. conf. versu 39.

67. διὰ τοῦτ' ἐ παρακαταβάλλειν] sic dedi de meo pro vulgari lectione διὰ τοίνυν παρ. Etiam pro infinitiuo temporis praesentis malim infin. aor. 2. παρακαταβαλεῖν. quia sententia tempus praeteritum postulat.

68. αὐτοῖς] aduersus eos, contendentes puta mecum de hereditate Hagniae.

69. κατὰ τῶν ἐπιτρόπων] addendum videtur λαγχάνειν. causam forensem suscipere, litem capessere.

36. γων [70]. ὅτε γὰρ ἂν νόμον δείξειεν, ὃς κωλύει τοῦτον ὑπὲρ τοῦ παιδὸς δίκην παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν. οὐ γάρ ἐστιν ἐναντιούμενος οὐδεὶς [71], ἀλλ' ὥσπερ καὶ γραφὰς κατ' ἐμοῦ δέδωκεν, οὕτω καὶ δίκας ἐμοὶ εἶναι [72] καὶ τῷ παιδὶ πεποίηκεν· οὔτ' αὖ διὰ ταῦτα ἐκείνοις τοῖς
39. προσήκουσι τοῦ κλήρου [73] οὐκ ἐλάγχανον, ὡς ἐμοῦ μεταδώσειν ὁμολογήσαντος, ἀλλ' ὅτι οὐδ' ὁτιοῦν αὐτοῖς τούτων τῶν χρημάτων προσῆκεν. εὖ δ' οἶδ' ὅτι οὐδ' εἰ [74] συνεχώρουν τῷ παιδὶ λαβεῖν ἐπιδικασαμένῳ παρ' ἐμοῦ τὸ ἡμικλήριον, οὐκ ἄν ποτε ταῦτ' ἐποίη-
42. σαν [75], οὐδ' ἐπεχείρησαν· εἰδότες, * ὅτι, ὅταν [76] ἐν τῇ ἀγχιστείᾳ μὴ ὄντες εἶχόν τι τῶν μὴ προσηκόντων, τοῦτ' ἂν ὑπὸ τῶν ἐγγύτατα γένους ῥᾳδίως ἀφῃρέθησαν.

70. λέγων] ſio de meo dedi, pro vulgari λέγειν. aptus eſt hic nominatiuus participii a praemiſſo προσποιεῖται.

71. οὐδεὶς] ſcil. νόμος τούτῳ ἐστι. ad idem νόμος etiam δέδωκε et πεποιήκε redeunt.

72. ἐμοὶ εἶναι] malim τε interponi.

73. τοῦ κλήρου] ſic dedi de mea et Scaligeri ſententia pro vulgari τὸν κλῆρον.

74. οὐδ' εἰ συνεχώρουν] *ne ſi conceſſeſſem quidem.* in prima perſ. ſing. ſic dedi de mea et Scaligeri ſententia. Stephanus minus recte coniecerat οὐ δὴ συνεχ. vulgati dant οὐδὲν συνεχ.

75. ἐποίησαν et ἐπεχείρησαν etc.] redunt iſtaec ad filium Stratoclis, pupillum actoris, illiusque pupilli neceſſarios et patronos.

76. ὅτι, ὅταν] ſic dedi de meo, pro vulgari ὁπότ' cui Stephanus ſuffici voleebat ὅτι ὁπόταν.

θησαν. ἕπερ γὰρ καὶ πρότερον εἶπον, ἐ δίδωσι 77
μεθ' ἡμᾶς τοῖς ἡμετέροις παισὶ τοπαράπαν τὴν ἀγ-
χιστείαν, ἀλλὰ τοῖς πρὸς μητρὸς τῷ τελευτήσαν- 87. I.
τος. ἦκεν ἂν ὃν ἐπ' αὐτὰ τᾶτο μὲν ὁ Γλαύκων, ὁ
τῇ Ἀγνίᾳ ἀδελφός. (πρὸς ὃν μὴ ὅτι γένος εἶχον 78
ἄμεινον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐφάι- 3.
νοντ' ἂν ὄντες) τᾶτο δ', εἰ μὴ ἐβάλετο ἄτος, ἡ Ἀγ-
νίᾳ κἀκείνῳ 79 μήτηρ, προσῆκεν καὶ αὐτῇ τῆς ἀγ-
χιστείας τῷ αὐτῆς υἱέος. ὥσθ' ὁπότ' ἠγωνίζετο 80
πρὸς τὰς μηδὲν γένει προσήκοντας, φανερῶς ἂν ἔλα-
βε τὸ ἡμικλήριον παρ' ὑμῶν, τᾶτο τῷ δικαίῳ καὶ 6.
τῶν νόμων αὐτῇ δεδακότων. ἐκ ἔν 81 διά ταῦτ' οὐκ
ἐλάγχανεν, ἐχ ὡς δι' ἐμὲ ἢ τὸς νόμες κωλυόμενος,
ἀλλὰ

77. δίδωσι] scil. ὁ νόμος. v. versu 37.

78. γένος εἶχον] num ἐκ est interponendum. cui non solum cognationem opponere non habebant meliorem. idem est ac si dixisset. ἐκ ἐρῶ, ὅτι γένος ἐκ εἶχον ἄμεινον.

79. κακείνῳ] Glauconis puta, qui frater Hagniae vterinus erat, eadem e matre, sed diuersis patribus.

80. ἠγωνίζετο et ἔλαβε redeunt ad matrem illorum fratrum, Glauconis et Hagniae.

81. ἐκ ἔν] sic dedi meo, diuellens in duo vocabula vnum, quod in vulgatis est, ἐκεῖν. Nam sententia non affirmationem, sed infitiationem postulat. Idem est ac si dixisset ἐ διὰ ταύτας ἦν τὰς αἰτίας ἀφῆκε τὸ λαγχάνειν ἐμοί. Non hae sunt causae, ob quas nil curauit iure mecum experiri meus aduersarius, Stratoclis filius. Quaenam autem illa ταῦτα sint, ob quae negat ab eo actiouem omissam fuisse, ipse statim actor subiicit in istis, ἐχ ὡς δι' ἐμὲ etc.

ἀλλὰ ταύτας τὰς προφάσεις [82] ποιέμενος, ἐπὶ ταύτας τὰς συκοφαντίας [83] ἐλήλυθεν ἐξ ὧν γραφὴν γραψάμενος, καί με διαβάλλων, ἐλπίζει χρήματα [84] λήψεσθαι, καί με τῆς ἐπιτροπῆς ἀπαλλάξειν. καὶ οἴεται δεινῆ τινος ἀνδρὸς ἔργον διαπράττεσθαι ταύταις ταῖς παρασκευαῖς, ὅτι μὴ κατορθώσας [85] μὲν, ἐδὲν ἀπολεῖ τῶν αὑτῆ, διαπραξάμενος δ' ἃ βέλεται, καὶ τὰ τῆ παιδὸς ἀδεῶς ἤδη διαφορήσει. ἐκὰν ἃ δεῖ προσέχειν ὑμᾶς τοῖς τέτε λόγοις τὸν νῦν, ἐδ' ἐπιτρέπειν, ἐδ' ἐθίζειν εἶναι γραφὰς, περὶ ὧν ἰδίας δίκας οἱ νόμοι πεποιήκασιν. ἁπλᾶ γὰρ τὰ δίκαια παντάπασιν ἐςὶ, καὶ γνώριμα μαθεῖν. ἃ ἐγὼ διὰ βραχέων εἰπὼν, καὶ παρακαταθέμενος ὑμῖν μνημονεύειν, ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀπολογίαν ἤδη τρέψομαι τῶν κατηγορηθέντων. τί ἔν ἐςι ταῦτα; καὶ τί

82. ταύτας τὰς προφάσεις] scil. ἐμὲ καὶ τὰς νόμες. h. e. 1) quod ego spopondissem ipsi me semissem hereditatis redditurum, si vicissem. 2) quod leges vetent pupillum in tutorem suum iure agere.

83. ταύτας τὰς συκοφαντίας] has offucias, tricas, mera commenta et mendacia, ad extorquendum mihi ius meum conficta, quae modo indicaui.

84. χρήματα] mercedulam, qua placatus a me de persecutione mei desistat. Sin autem τὰ χρήματα cum articulo legatur, exsistet ea sententia, quam in latinis expressi; rectene an secus, alii arbitrantor. Videntur haec, non ad filium Stratoclis, pupillum tutoris, ipsum, sed ad hnius pupilli aduocatum esse referenda.

85. μὴ κατορθώσας] sic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium μὲν κατορθ.

τί διορίζομαι; εἰ μὲν κατ' ἀγχιστείαν τῆ Ἀγνίᾳ μετεῖναι φησὶ [86] τῷ παιδὶ τῆ ἡμικληρίᾳ, λαχέτω πρὸς τὸν ἄρχοντα· κἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε [87], λαβέτω. 18. ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ δὲ μὴ κατὰ τοῦτο ἀμφισβητεῖ, φησὶ δὲ ὁμολογῆσαι μὲ τῷ παιδὶ μεταδώσειν, φάσκοντος ἐμοῦ τούτων εἶναι μηδέν, δικασάσθω [88]· κἂν ἐξελέγξῃ με ὡς ὡμολόγησα, τότ' ἤδη πραξάσθω. δίκαιον γὰρ ἔτως ἐστίν. εἰ δὲ μήτε 21. πρὸς ἐμὲ [89], μήτε κατ' ἐμοῦ [90] δίκην εἶναι φησὶ τῷ

παιδὶ

86. φησὶ] aduocatus pupilli mei. Quid si legatur et interpungatur sic κατ' ἀγχιστείαν τῶν Ἀγνίᾳ [scil. χρημάτων] μετεῖναι φησὶ τῷ παιδὶ, si ait puero conuenire partem bonorum Hagniae ex titulo propinquitatis, τῆ ἡμικληρίᾳ λαχέτω πρὸς τὸν ἄρχοντα. instituito in foro Archontis aduersus me litem de semisse.

87. ψηφίσησθε] sic, in coniunctiuo, dedi, pro vulgari ψηφισασθε, qui est imperatiuus, praeferens alteram hanc H. Stephani coniecturam, alteri, quae est ψηφισαισθε in optatiuo.

88. τούτων εἶναι μηδέν, δικασάσθω] hunc ad modum correxi et lectionem vulgarem, et interpunctionem, marte meo. Stephanica dat. τοῦτο εἶναι, μηδὲν δικασάσθω. Aldina τοῦτον — vnde τούτων effeci.

89. μήτε πρὸς ἐμὲ] vt aduersus competitorem hereditatis. πρός τινα ago, cum quo contendo de iure, illo sibi aequum aut potius ius vendicante mecum. quae res iniuria vacat. Iniuria enim nulla est, aliquem esse, cui ius idem in aliquam hereditatem competat, atque ego aiam mihi competere.

90. μήτε κατ' ἐμοῦ] vbi κατά τινος ago, ita in eum ago, vt a quo me aiam iniuriam accepisse, laesum esse,

παιδί, τὸν κωλύοντα νόμον εἰπάτω. κἂν ἔχῃ δεῖξαι, λαβέτω καὶ ἔτω τὸ μέρος τῶν χρημάτων. εἰ δ' αὖ μήτ' ἐπιδικάσασθαι φησὶ δεῖν τῇ ἡμικληρίᾳ, μήτε
24. μὴν δικάσασθαι, ἀλλ' ἤδη εἶναι ταῦτα τῇ παιδός, ἀπογραψάσθω πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς τὴν μίσθωσιν τῶν ἐκείνῳ χρημάτων· ἣν [91] ὁ μισθωσάμενος εἰσπράξει με ταῦτα ὡς ὄντα τῇ παιδός. ταῦτα μεγάλα δίκαιά ἐστι. ταῦτα καὶ οἱ νόμοι κελεύουσι,
27. ἃ μὰ Δία ἃ γραφὰς ἐμὲ φεύγειν περὶ ὧν δίκας ἰδίας εἶναι πεποιήκασιν, ἃδὲ κινδυνεύειν περὶ τῇ σώματος, ὅτι ἃ μεταδίδωμι τῷ παιδὶ τούτων, ἃ, ψήφῳ κρατήσας ἐγὼ τοὺς ἔχοντας, ἔτω παρ' ὑμῶν ἔλαβον· ἀλλ' εἴ τι τῶν ὁμολογουμένων εἶναι τῇ παι-
30. δὸς εἶχον, καὶ κακῶς διέθηκα, ὥστ' ἐκεῖνον κακῶσθαι, τότε ἄν μοι κατὰ ταυτην προσηκε κρίνεσθαι τὴν γραφήν· ἃ μὰ Δί' ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς. ὅτι μὲν ἔν ἔτε περὶ τούτων ἃδὲν δίκαιον πεποίηκεν, ἔτε περὶ τῶν ἄλλων ἀληθὲς ἃδὲν εἴρηκεν, ἅπαντα δὲ
33. πλεονεξίᾳ μεμηχάνηται διαβάλλων, καὶ τοὺς νόμους παράγων, καὶ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ παρὰ τὸ δίκαιον περιγενέσθαι ζητῶν, οἶμαι μὰ τοὺς θεοὺς ἃδ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν,

vt pupillus non agit πρὸς τὸν ἐπίτροπον, (neque enim cauſa ipſorum in iuris paritate verſatur) ſed κατὰ τοῦ ἐπιτρόπου, vt ſi ſpoliatus in latronem, ὁ ἐκδεδυμένος κατὰ τοῦ λωποδύτου agat.

91. ἣν ὁ μισθ.] malim εἶθ' [id eſt εἶτα] ὁ μ. et tum conductor illam mercedem a me exigito. Aut ἢν et εἰσπράξῃ.

εῖν, ἀλλ' ὁμοίως εἰδέναι πάντας [92], ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅ τι
δεῖ πλείω περὶ τούτων λέγειν. ὁρῶ δὲ, ὦ ἄνδρες,
τὴν πλείστην διατριβὴν τῶν λόγων ποιούμενον [93] περὶ 36.
τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν, καὶ περὶ τὴν ἐμὴν· καὶ τὰ
μὲν ἐκείνου παντάπασιν ὡς ἄπορα διεξιόντα, περὶ
δ' ἐμὲ πλοῦτόν τινα τῷ λόγῳ κατασκευάσαντα [94],
καί τινα κακίαν κατηγορούντων [95] ὡς ἐγὼ τεττά- 39.
ρων οὐσῶν Στρατοκλέους θυγατέρων, οὐδεμιᾷ τολμῶ
συνευπορῆσαι προικὸς [95] b., καὶ ταῦτ', ἔχων (ὡς
οὗτος φησὶ) τὰ τοῦ παιδίου. βούλομαι δὴ καὶ περὶ τού-
των εἰπεῖν. ἐλπίζει γὰρ διὰ τῶν λόγων ἐμοὶ μέν τι-
να φθόνον γενήσεσθαι παρ' ὑμῶν περὶ τῶν προσγε- 42.
γενημένων χρημάτων, τοῖς δὲ παισὶν [96] ἔλεον, ἂν
ἄπο-

92. πάντας (in masculino) reuocaui ex Aldina, pro πάντα, quod Stephani operae suffecerant.

93. ποιούμενον] scil. τὸν κατήγορον.

94. κατασκευάσαντα] malim in praesenti κατασκευάζοντα ob praemissum διεξιόντα, et insequens κατηγοροῦντα.

95. κατηγορούντων] Suffici vult Stephanus κατηγοροῦντα, quod ipsemet ego quoque amplecterer, si satis certum esset, nihil h. l. deesse. Verum nescio an Isaeus ita potius dederit. καὶ οὐκ οἶδα ἥντιν' οὐ κακίαν ἐμοῦ κατηγοροῦντα. οἷον, ὡς ἐγώ.

95 b. προικὸς] suspicabar aliquando leg. esse προῖκας. in accusatiuo plurali. Nunc autem acquiesci tutius arbitror in vulgata, et subaudiri μέρος. *me partem aliquam de bonis meis contribuere ad earum dotem.*

96. τοῖς δὲ παισὶν] nam cum quatuor Stratoclis filiabus, etiam filium complectitur.

ἄποροι παρ' ὑμῖν [97] εἶναι δόξωσιν. ἕκειν ἀγνοῆσαι δεῖ
περὶ αὐτῶν ὑμᾶς ἐδίν, ἀλλ' ἀκριβῶς καὶ ταῦτα
μαθεῖν· ἵν' εἰδῆθ', ὅτι ψεύδεται, ὥτπερ καὶ περὶ
88. 1. τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες, πάν-
των ὁμολογήσαιμι εἶναι κάκιστος, εἰ Στρατοκλέες ἄ-
πορα τὰ πράγματα καταλιπόντος, αὐτὸς εὔπορος
ὢν, καὶ [98] μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιέμενος Φαινοί-
3. μην τῶν ἐκείνε παίδων. εἰ δὲ πλείονα κατέλιπεν αὐ-
τοῖς τὰ ὄντα τῶν ἐμῶν, καὶ βεβαιότερα, καὶ ταῦ-
τα τοσαῦτ' ἐστὶν, ὥστε καὶ τὰς θυγατέρας ἐξ αὐτῶν
διατεθῆναι [99] καλῶς, καὶ τὸν παῖδα ἐκ τῶν λοιπῶν
6. μηδὲν ἧττον εἶναι πλέσιον, ἐπιμελέμαί τε τέτον

97. παρ' ὑμῖν] interponendum videtur esse ἐμὲ. vt sit παρ' ἐμὲ ὑμῖν. vobis videantur egentes esse per me, propter me. culpa mea factum esse vos existimetis, vt hi ad mendicitatem deciderint.

98. καὶ μηδεμίαν] particulam hanc h. l. non pro copulatiua accipio, sed pro aequipollente latino *vel.* quasi dixisset ἅπαξ ἁπλῶς μηδεμίαν. pari modo vt in καὶ πᾶς et similibus καὶ *prorsus* significat. Erit ad hunc modum haec dictionis huius constructio εἰ Φαινοίμην ἐπιμέλειαν τῶν ἐκείνε παίδων καθόλε μηδεμίαν π. καίτοι ὢν αὐτὸς εὔπορος. Fieri tamen rursus quoque possit, vt hoc καὶ hinc in versum proximum inferiorem deducendum, et ibi sic leg. sit. αὐτὸς εὔπορος ὢν, μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιέμενος Φαινοίμην τῶν ἐκείνε παίδων. εἰ δὲ καὶ πλείονα κατάλιπεν αὐτοῖς [Stratocles puta suis liberis.]

99. διατεθῆναι] Sic, pro vulgari διαθῆναι, dedi ex auctoritate Stephani, existimantis, etiam διαθεῖναι legi posse. causa vtique anceps est.

τὸν τρόπον αὐτῶν, ὥστε καὶ πολλῷ πλείω γενέσθαι τὴν οὐσίαν, εἰκότως μὲν ἐκ ἂν ἔχοιμι μέμψιν, εἰ μὴ τἀμαυτῆ προστίθημι τούτοις· σώζων δὲ τὰ τούτων καὶ πλείω ποιῶν, δικαίως ἂν ἐπαινοίμην. ὅτι δὲ ταῦτα ἕτω [100], ῥᾳδίως ἐπιδείξω. πρῶτον μὲν οὖν 9.
τὰ τῆς οὐσίας διέξειμι· μετὰ δὲ ταῦτα, ὡς καὶ διοικεῖν [1] ἀξιῶ τὰ τῆ παιδός. Στρατοκλεῖ γὰρ καμοὶ τὰ μὲν ὑπάρξαντα πατρῷα τοσαῦτα ἦν, ὥσε εἶναι μὲν ἐκ ἱκανὰ [2], λειτουργεῖν δὲ μὴ ἄξια. τεκμήριον δὲ· εἴκοσι μνᾶς ἑκάτερος ἡμῶν ἐπὶ τῇ γυναικὶ προῖκα ἔλαβε· τοσαύτη δὲ προῖξ ἐκ ἂν εἰς πολλήν τινα οὐσίαν δοθείη. συνέβη δὲ Στρατοκλεῖ, πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι, πλέον ἢ πέντ' ἡμιταλάντων οὐσίαν λαβεῖν. Θεοφῶν γὰρ ὁ τῆς γυναικὸς αὐτῆ [3] ἀποθνήσκων ἐποιήσατο τῶν θυγατέρων αὐτῆ μίαν, καὶ 15.
τὸν [4] αὐτῆ ἔδωκεν ἀγρὸν Ἐλευσῖνι, δυοῖν ταλάντοιν [5], πρόβατα ἑξήκοντα, αἶγας ἑκατόν· ἐπιπλα, ἵππον λαμπρὸν, ἐφ' ᾧ ἐφυλάρχησε. καὶ

τὴν

100. ἕτω, ῥᾳδίως] legi velim ἔτως ἔχει, ῥᾳδίως —

1. διοικεῖν] fubaudi καὶ τῆ λοιπῆ, ὡς διώκησα μέχρι τῆ νῦν.

2. εἶναι μὲν ἐκ ἱκανὰ] delenda videtur particula infitians. aut, ea feruata, lic leg. εἶναι μὲν ἐ λειτουργῆσιν ἱκανά. *nobis* [aut, *hominibus*] *quidem munera non edentibus esse sic satis sufficientia.*

3. αὐτῆ] ſi nihil hic deeſt, ſubauditur ἀδελφὸς. ego vero potius hoc addendum eſſe arbitror.

4. τὸν αὐτῆ] num τῶν αὐτῆ *de bonis ſuis.*

5. δυοῖν ταλάντοιν] ſubaudi ἄξιον.

τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἅπασαν, ἧς κύριος ἐκεῖνος [6]
18. γενόμενος ἐννέα ἔτη ὅλα, κατέλιπε πέντε ταλάντων ὐσίαν [7], καὶ τρισχιλίων δραχμῶν, σὺν τοῖς ἑαυτῦ πατρῴοις [8], χωρὶς ἐκείνης, ἧς Θεοφῶν τῇ θυγατρὶ αὐτῦ ἔδωκεν· ἀγρὸν μὲν Θριᾶσι, πενθ' ἡμιτάλαντα εὑρίσκοντα· οἰκίαν δὲ Μελίτῃ, τρισχι-
21. λίων ἐωνημένην [9]· ἄλλην δὲ Ἐλευσῖνι, πεντακοσίων· ἐδάφη μὲν ταῦτα, ἀφ' ὧν ἡ μίσθωσις, τῦ μὲν ἀγρῦ, δώδεκα μναῖ· τῶν δὲ οἰκιῶν τρεῖς. αἱ πεντεκαίδεκα μναῖ συναμφότεραι [10] γίνονται. χρέα δ' ἐπὶ τόκοις ὀφειλόμενα, περὶ τετρακισχιλίας· ὧν
24. τὸ ἔργον ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς, ἑπτακόσιαι καὶ εἴκοσι δραχμαὶ γίνονται ἐνιαυτῦ ἑκάστυ. πρόσοδος μὲν αὕτη δύο καὶ εἴκοσι μναῖ, καὶ πρὸς [11]· χωρὶς δὲ τούτων, κατέλιπον [12] ἔπιπλα, πρόβατα [13], κριθὰς,

6. ἐκεῖνος] Stratocles puta.

7. πέντε ταλάντων ὐσίαν] non improbo, non nego recte habere posse. Sed vsus magis probat πεντετάλαντον (vno vocabulo adiectiue) ὐσίαν. Videtur tamen insequens τρισχιλίων δραχμῶν vulgatam tueri.

8. πατρῴοις] ergo patrimonium eius aequiualuit 34. minis. quae enim eduntur capita, ea conficiunt 4. talenta, 56. minas, et 20. drachmas

9. ἐωνημένην] Sic dedi de meo, pro vulgari ὠνημένην.

10. συναμφότεραι aut est aduerbialiter accipiendum, aut alias leg. συναμφότεραι. minae puta.

11. καὶ πρὸς] Recte. confiunt enim minae 22. et 20. drachmae.

12. κατέλιπον] Theophon et Stratocles. malim ta-

οἶνον, ὀπώρας· ἐξ ὧν ἐνεπώλησαν [14] τετρακισχιλίας. ἔτι δὲ ἔνδον ἐννακοσίας δραχμάς. πρὸς δὲ 27.
τούτοις, ἐξ ἐρράνων ὀφλήματα εἰσπεπραγμένα, μικρῷ δεύσας χιλίας δραχμάς, μαρτύρων ἐναντίον ἡ μήτηρ αὐτῷ [14] b. τῷ παιδὸς ἀπεγράψατο. καὶ ἵνα λέγω περὶ τῶν ἄλλων, ἃ κατελείφθη μέν, ἔτοι δ' ἐκ ἀποφαίνουσιν· ἀλλὰ τὰ φανερά, καὶ τὰ ὑπὸ 30.
τούτων ὁμολογούμενα. κάλει δέ μοι τῶν εἰρημένων τὰς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. ἡ μὲν τοίνυν Στρατοκλέους οὐσία, καὶ πλείω [15] ταύτης ἐστίν· ἀλλ' ὕστερον περὶ τῶν παρακλεπτομένων [16] ὑπὸ τούτων ποιήσο- 33.
μαι τὸν λόγον. ἡ δ' ἐμὴ πόση τίς; χωρὶς ἐν Οἰνόῃ [17] πεντακισχιλίων. πρὸς δὲ τούτοις, κλῆρος, ὃν

Ἀγ-

men κατέλιπεν in ſingulari, vt ſolus Stratocles deſignetur.

13. προβάτα] Non intercedo, quominus de grege ouillo ſolo accipiatur. Verum poteſt vniuerſe quoque armenta et pecora quaeque delignare.

14. ἐνεπώλησαν] heredes Stratoclis puta.

14 b. αὐτῷ] malim αὐτῇ.

15. καὶ πλείω] poteſt καὶ hic accipi pro *vel;* et *etiam. vel maior etiam.* Sed poteſt quoque pro copulatiuo haberi. Quod ſi ſit, tum leg. videatur οὐσία τοσαύτη, καὶ πλείων. *Subſtantia tanta, et maior.* Porro de πλείω dubitatio oritur, rectene habeat, an πλείων leg. ſit. Foret vtique hoc planius et concinnius. Quod ſi tamen neutrum pluralis numeri tenebimus, ſubaudiendum erit χρήματα.

16. τῶν παρακλεπτομένων] locus hic hodie deſideratur.

17. Οἰνόῃ] imo vero Οἰνέῃ. ſic certe alii appellant,

Ἀγνίας κατέλιπε, περὶ δύο τάλαντα, καὶ τετρακισχίλιαι δραχμαὶ μόνον, δέκα καὶ ἑκατὸν μναῖς
36. ἐλάττω [18] τῶν τῦ παιδός. κἀγὼ μὲν ἐγκαταλογίζομαι καὶ τὰ τῦ υἱέος τῦ ἐκποιηθέντος εἰς ταῦτα [19]· τοῖς τῦ παιδὸς δὲ ἃ προσέθηκα τὴν Θεοφῶντος οὐσίαν, πέντ' ἡμιταλάντων ἔσαν [20], ἐφ' ἧν ἐποιήσατο τὴν ἀδελφὴν αὐτῦ [20] b.* ἔτω γὰρ [21] ῥᾳδίως ἂν εὑ-

T 4 ῥεθείη

geminam Oeneam perhibentes, alterum πρὸς Ἐλευθέραις, alterum Μαραθῶνι.

18. δέκα καὶ ἑκατὸν μναῖς ἐλάττω] Qui poteſt fieri, vt actor ſuam ſubſtantiam centum et decem minis ſolummodo minorem aiat eſſe pupilli ſubſtantia? Capita ſortis a Stratocle relictae, ab actore modo recenſita, ſi connumeres, reperies 10 talenta, 16 minas, cum viginti drachmis. Actor autem ſuam aeſtimat ſolummodo 3 talentis, cum 40 minis. Verum, fatebor enim, ad calculandum et omnes omnino artes mathematicas inuita Minerua natus ſum. Conciliandi huius loci ratio, ſi qua ſupereſt, haec eſt, vt nonnulla deeſſe ſuſpicemur. Sed v. n. 22.

19. εἰς ταῦτα] connumero ſummae a me editae bonorum meorum.

20. ἔσαν] ergo detrahenda eſt haec ſumma, quam modo in cenſu bonorum Stratoclis, h. e. 10 talentis et ſupra connumeraueram. Remanebunt ergo talenta ſeptem propemodum. Haec cum 4 talentis propemodum comparata, tamen multo maiori parte his ſeptem talentis minora ſunt, quam duobus ferme talentis. Vt breuis fim, in componendis hiſce rationibus pecuniariis exitum non reperio.

20 b. αὐτῦ] pupilli mei.

21. ἔτω γάρ] addidi de meo, quod vulgatis deeſt, ἔτω. Stephanus καὶ ſupplebat. *Nam ſic*, h. e. id ſi

ρεθείη καὶ ὀκτὼ ταλάντων ὁ τούτων οἶκος· ἀλλ' ἐκεῖ- 39.
να [22] ἀφήρηται χωρίς. κἀμοὶ μὲν ὁ κλῆρος, ὃν Ἀ-
γνίας κατέλιπεν, ἔτος ἔπωβέβαιός ἐστι. δίκαι γὰρ
ἐνεστήκασι ψευδομαρτυριῶν πάλιν [23] ἐξαρχῆς εἶναι
περὶ αὐτῶν τὰς λήξεις· τὰ δὲ τοῦ παιδὸς ὡμολογη-
μένα καὶ ἀναμφισβήτητα καταλέλοιπε Στρατο 42.
κλῆς. ὅτι δὲ τοσαῦτα ἐστὶ τὰ ἐμὰ σὺν τοῖς τοῦ ἐκ-
ποιήτου υἱέος, καὶ ψευδομαρτυριῶν ἐνεστᾶσι δίκαι
περὶ τῶν Ἀγνίου, λάβε τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνω-
θι. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ἆρα μικρὰ τὰ διάφορα ἑκα-
τέροις [23 b] τῆς οὐσίας ἡμῶν ἐστιν; ἀλλ' ὀ τηλικαῦτα, 89. 1.
ὥστε μηδεμίαν γενέσθαι περὶ [24] τοὺς Στρατοκλέους
παῖ-

fiat, vt illa duo talenta cum triginta minis addantur, inuenietur, Stratoclis ſubſtantiam ad ſummam octo talentorum aſſurgere.

22. ἐκεῖνα] bona a Theophonte relicta. Quod ſi ergo de octo talentis decedant duo talenta cum ſemiſſe, remanebunt quinque talenta cum ſemiſſe. Iam ſalua erit ratiocinatio illa ſuperior, qua affirmabat actor, ſuam ſubſtantiam Stratoclea minorem eſſe centum et decem minis, h. e. duobus propemodum talentis.

23. πάλιν] malim ὥσε πάλιν.

23 b. malim ἑκατέρας.

24. γενέσθαι] Anceps et arduum eſt, locum hiulcum coniecturis ſanatum ire. Quia tamen haec vna ſupereſt ratio, qua conſequamur hoc, vt ſaltim cohaerens et conſentanea atque tolerabilis extorqueatur ſententia, age ſuſpicemur Iſaeum ſic dediſſe ὥσε μηδεμίαν γενέσθαι πρὸς τὴν τοῦ Στρ. παιδός. vt mea ſubſtantia nulla (pro nulla habenda) ſit, ſi cum ſubſtantia comparetur ea, quam Stratoclis filius a patre accepit.

παῖδας, ἐκ ἄξιον [25] τούτοις τοῖς λόγοις πιστεύειν, ὃς,
3. τοσαύτης οὐσίας καταλελειμμένης, ἐτόλμησεν ἐπὶ διαβολῇ ψεύσασθαι κατ' ἐμοῦ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος. καταλογίζεται τοίνυν ὡς ἐγὼ τρεῖς κλήρους [26] εἰληφὼς, καὶ πολλῶν χρημάτων εὐπορῶν, ἀφανίζω τὴν οὐσίαν, ἵν' ὡς ἐλάχιστ' ὑμεῖς αὐτῶν ἀπο-
6. λαύητε. τοῖς γὰρ μὴ δίκαιον [27] ἔχουσι περὶ τῶν πραγμάτων λέγειν, ἀνάγκη πορίζεσθαι τοιούτους λόγους, ἐξ ὧν ἂν διαβάλλοντες πλέον ἔχειν δυνήσονται τῶν ἀντιδίκων. ἐμοὶ δὲ μάρτυρες ἐστὲ πάντες, ὅτι οἱ τῆς ἐμῆς γυναικὸς ἀδελφοὶ, Χαιρέλεως καὶ
9. Μακάρτατος, οὐ τῶν λειτουργούντων ἦσαν, ἀλλὰ τῶν βραχεῖαν κεκτημένων οὐσίαν. Μακάρτατον γὰρ ἴστε ὅτι τὸ χωρίον [28] ἀποδόμενος, καὶ τριήρη πριάμενος, καὶ ταύτην πληρωσάμενος, εἰς Κρήτην ἐξέπλευσεν. οὐ γὰρ τὸ ἔργον ἀφανὲς ἐγένετο, ἀλλὰ
12. καὶ λόγον ἐν τῷ δήμῳ παρέσχε, μὴ πόλεμον ἡμῖν ἀντ' εἰρήνης ἐκεῖνος πρὸς Λακεδαιμονίους ποιήσειε.

Τ 5 Χαιρέ-

25. ἐκ ἄξιον τούτοις τοῖς λόγοις] Legendum videtur ἐκ ἄξιον ἦν [hil. ἐστὶ] τοῖς τούτου [aduerfarii mei, pupillum meum aduocatione fua tuentis] λόγοις π. Stephanus fuadebat οὐδ' ἄξιον —

26. τρεῖς κλήρους] bona patris, tum duorum fratrum vxoris meae, Chaerelei et Macartati. tum Hagniae.

27. μὴ δίκαιον] malim μηδὲν δίκαιον.

28. τὸ χωρίον] pro certo haud auſim quidem affirmare, admodum tameu probabile penes me eſt, hic deeſſe nomen, quodcunque fuit, demi ſeu municipii, in quo ſitum eſſet praedium illud Macartati.

Χαιρέλεως δὲ τὸ πρὸς Παλτοῖ χωρίον κατέλιπεν, ὃ πλέον οὐκ ἂν εὕροιτε τριάκοντα [29] μνῶν. συνέβη δὲ τὸν μὲν, ταῦτα καταλιπόντα, τελευτῆσαι πρότερον ἢ Μακάρτατον· ἐκεῖνον [30] δὲ, μετὰ ταύτης [31] τῆς οὐσίας, ἣν ἔχων ἐξέπλευσεν. ἅπαντα γὰρ καὶ τὴν τριήρη καὶ αὐτὸν κατὰ τὸν πόλεμον ἀπώλεσε. καταλειφθέντος δὲ τῷ πρὸς Παλτοῖ χωρίῳ, καὶ γενομένου τῆς ἐκείνων ἀδελφῆς, ἐμῆς δὲ γυναικὸς, ἐπείσθην ὑπ' ἐκείνης εἰσποιῆσαι Μακαρτάτῳ, τὸν ἕτερον τῶν παίδων· οὐχ ἵνα λειτουργοίην, εἰ προσγένοιτό μοι τοῦτο τὸ χωρίον. ὁμοίως γὰρ καὶ μὴ εἰσποιήσαντος [32] τοῦτό γ' ὑπῆρχεν. οὐδὲ γὰρ ἐλειτούργουν διὰ τοῦτό γ' ἧττον [33] οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰσφερόντων ἦν καὶ τῶν τὰ προσταττόμενα ὑμῖν ἅπαν- τα

29. εὕροιτε τρ. μνῶν] ſcil. ἄξιον. ſi nempe εὕροιτε, in ſec. perſ. plur. ſeruetur. non reperietis id pluris valere, quam 30 min. ego vero ſuſpicor εὕροι in tertia perſ. ſing. log. eſſe. Si vendatur, pluris non facile vaeneat, quam 30 m. Dicitur res, quae pretio quodam redimitur, εὐρίσκειν tantum, vel tantum. Forte reliquit Iſaeus εὕροι τετταράκοντα μνῶν.

30. ἐκεῖνον] Macartatum.

31. μετὰ ταύτης] num μετ' αὐτῆς. non ipſe ſolummodo, ſed vna cum ipſo quoque fortunae eius omnes.

32. εἰσποιήσαντος] ſubaudi ἐμέ.

33. διὰ τοῦτο γ' ἧττον] nil ideo minus munera edebam, quod filium in domum Macartati nondum elocaſſem, aut, non elocarem.

τα ποιούντων. ὁ δὲ * ὡς περὶ[34] ἀχρήστου μὲν, πλουσίου δὲ, ἐπὶ διαβολῇ ποιεῖται τούτους τοὺς λόγους. ἐγὼ δ' ἓν κεφάλαιον ἐρῶ πάντων μέγιστον, ὃ καὶ ὑμῖν οἶδ' ὅτι δόξει δίκαιον. κοινώσασθαι γὰρ ἐθέλω
24. τὴν οὐσίαν τὴν ἐμὴν τῇ τοῦ παιδός· καὶ εἴτε πολλὰ εἴτ' ὀλίγα ἐστὶν[35], ἐν κοινῷ γενομένης, λάβωμεν τὰ ἡμίσεα ἑκάτερος, ἵνα μηδὲν πλέον ἔχῃ ἕτερος τοῦ ἑτέρου τοῦ προσήκοντος. ἀλλ' οὐκ ἐθελήσει.

Λείπει[36].

34. ὡς περὶ ἀχρήστου] scil. ἐμοῦ. de me differit, vt de homine locuplete quidem, verum inutili, e cuius diuitiis resp. fructum nullum percipiat. Sic dedi de meo, pro vulgari ὥσπερ ἀχρήστου.

35. ἐστὶν] scil. τὰ ἡμῖν ἀμφοτέροις [vel τὰ ἡμῶν ἑκατέρῳ] ὄντα.

36. λείπει τινα] posterius vocabulum, quo caret Aldina, Stephanus de suo addidit. Deest aliquid, nec ne, multum an parum, pro certo definiri nequit. Ad sensum quidem, videri possit nil deesse. verumtamen non solent oratores perorationem omittere.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ

ΙΣΑΙΟΣ.

Ἰσαῖος δὲ, ὁ Δημοσθένες καθηγησάμενος, καὶ 104.1.
διὰ τοῦτο μάλιστα γενόμενος περιφανὴς, ὡς μέν
τινες ἱστοροῦσιν, Ἀθηναῖος ἦν τὸ γένος· ὡς δὲ ἕτε-
ροι γράφουσι, Χαλκιδεύς. ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πε- 3.
λοποννησιακὸν πόλεμον, ὡς ἐκ λόγων [1] αὐτοῦ τεκ-
μαίρο-

1. ἐκ λόγων αὐτοῦ] Legitur etiam apud Plutarchum in Isaei vita. Alioqui maluerim cum articulo ἐκ τῶν λόγων. Apud eundem Plutarchum legitur itidem, floruisse μετὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον, vt hic. in ea vero historiola, quam Aldus in oratorum volumine Isaeo sine auctoris nomine praeposuit, pro μετὰ legitur κατὰ, eamque lectionem aliquomodo verisimilem reddit, quod ibidem sequitur καὶ ἐπιβιῶναι μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς. Sed rursum nostrae lectioni patrocinari videtur, quod infra in catalogo oratorum, qui Peloponnesiaci belli tempore floruerunt, nulla fit Isaei mentio, 161. 32. Sed cum 162. 12. Antiphontem, Lysiam, Isocratem, illis temporibus principes oratorum fuisse dicat, Isaeus vero Isocratis discipulus fuerit, verisimile est eum sub Peloponnesiaci belli finem floruisse. Quoniam autem Dionysius Isaei vitam breuiter perstringit, tu quae Plutarchus et Philostratus de eodem prolixius scripserunt, ab iisdem petere poteris. Quorum vt breuem quandam epitomen habeas, libet vitam ab Aldo Isaei orationibus praemissam, a Stephano autem in oratorum

μαίρομαι· καὶ μέχρι τῆς Φιλίππε δυναστείας παρεξέτεινε. γενέσεως δὲ καὶ τελευτῆς τὸ ῥήτορος ἀκριβῆ

editione ab ipso curata praetermissam, hic subiungere, praesertim cum haud pauca cum Dionysio nostro habeat communia. Sic igitur ibi. Ἰσαῖος ὁ ῥήτωρ ἐγένετο, κατὰ μέν τινας ἀθηναῖος. κατὰ δέ τινας χαλκιδεύς. πατρὸς δὲ Διαγόρα. μαθητὴς δὲ Ἰσοκράτους τὸ ῥήτορος, διδάσκαλος δὲ Δημοσθένης. ἤκμασε δὲ κατὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ ἐπεβίω μέχρι τῆς Φιλίππε ἀρχῆς, ὡς Φησι Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ὁ κριτικός. λέγεται δὲ μειράκιον μὲν ὢν ἡδοναῖς σχολάζειν καὶ πότοις, καὶ λεπτῆς ἐσθῆτος ἀντιποιεῖσθαι, καὶ συνεχῶς ἐρᾶν. ἀνὴρ δὲ γενόμενος τισὶ τὸ μεταβεβλημένα τὴν πολιτείαν, (Philostratus dicit οὕτω τι μετέβαλλεν) ὥστ' ἕτερον ἐξ ἑτέρε δοκεῖν. Ἄρδυος γᾶν ἐρωτήσαντος αὐτὸν, εἰ ἡ δεῖνα αὐτῷ καλὴ φαίνεται, λέγεται εἰπεῖν, Οὐκ οἶδα· τὰς γὰρ τοιάτας ἀφηρέθην ὀφθαλμός. ταῦτα δέ φησι Φιλόστρατος ἐν τοῖς Βίοις τῶν σοφιστῶν ὁ πάντων (*suspecta sunt haec duo verba: paulo veriora sunt* καὶ ἔτι πλείω) περὶ τούτε λέγων Ισαίε. ἀμέλει ἔν καὶ Ἀσσύριον αὐτὸν καλεῖ. ἄδηλος δὲ ὁ ἀκριβὴς τὸ θανάτε αὐτῷ χρόνος. χαρακτῆρα δὲ τὸν Λυσίε πάνυ ἐζήλωσεν· ὥστε μηδὲ ῥᾴδιον εἶναι διελεῖν τὰς λόγας. ἔσι δὲ αὐτοῖς ἡ κοινωνία, κατά τε τὴν λέξιν, καὶ τὰ ἐνθυμήματα. κατὰ μὲν τὴν λέξιν, ὅτι ἡ Λυσίε ἐσι καθαρὰ, καὶ ἀκριβὴς, καὶ σαφὴς, καὶ κυρία, καὶ σύντομος· ἔοικε δὲ κατὰ ταῦτα πάντα ἡ Ισαίε σχεδόν. διαφέρει δὲ, ὅτι (*desideratur hic* τῇ μὲν Λυσίε, *vel tale quidpiam*) πολὺ τὸ ἀφελὲς, καὶ τὸ ἠθικὸν, καὶ ἡ χάρις μεγάλη· ἡ δὲ Ισαίε, τεχνικωτέρα δόξειεν εἶναι, καὶ ἀκριβεσέρα, καὶ σχηματισμοῖς διειλημμένη ποικίλοις. ὅσον γὰρ ὑπολείπεται, (*derst* κατὰ τὴν χάριν, *vt est apud Dionysium v. 29.*) τοσῶτον ὑπερέχει κατὰ τὴν δεινότητα. κατὰ μὲν ἓν τὴν

κριβῆ χρέινον εἰπεῖν ἐκ ἔχω· ἐδὲ δὴ περὶ τὲ βίε τὲ 6. ἀνδρὸς, οἷός τις ἦν· ἐδὲ περὶ τῆς προαιρέσεως τῶν πολιτευμάτων· ἐδὲ ἀρχὴν εἰ προείλετο τινὰ [2] πολιτείλεξιν, εὑρήσομεν τοιαύτην διαφοράν· κατὰ δὲ τὰ πράγματα, ταύτην· ὅτι παρὰ Λυσίᾳ μὲν ἡ πολλὴν τέχνην εἰρήσομεν, ὥτε ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν πραγμάτων, οὔτε ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμημάτων· παρὰ δὲ Ἰσαίῳ, πολλὴ τῆς τέχνης ἡ ἀκρίβεια. καὶ γὰρ κατασκευαῖς (rectius apud Dionysium προκατασκευαῖς, v. 34.) χρῆται, καὶ μερισμοῖς· καὶ πρὸς μὲν τὸν ἀντίδικον διαπονηρεύεται, τὲς δὲ δικαζὰς καταζρατηγεῖ. πολὺς δ' ἐςὶν ἐν τῷ δικανικῷ, καὶ σχεδὸν μόνον τῦτο ἤσκησεν· ἀμέλει γοῦν πηγή τις τῆς τε Δημοσθένες ἐκαλεῖτο δεινότητος. αὕτη γὰρ ἦν ἡ διαφορὰ Λυσίε. ὥσε Λυσίας μὲν, καὶ ὑπὲρ ἀδίκων ἔπειθε λέγων· Ἰσαῖος δὲ, καὶ ὑπὲρ ἀγαθῶν λέγων, ὕποπτος ἦν. Haec ibi; pleraque ex hac Dionysii nostri pagina desumpta: postrema vero periodus desumpta est ex 209, 33. SYLBURG.

Fort. leg. ἐκ λόγων τινῶν αὐτε.

2. Forsan aliquis malet, ἐδὲ ἀρχὴν, εἰ προείλετό τινα πολιτείαν. vt expuncta ἦ, ἀρχὴν aduerbialiter significet *omnino:* sicut alibi quoque haec vox vsurpari solet. Plutarchus quoque nihil certi meminit de reipub. administratione: sed hoc tantum dicit, eum primum coepisse σχηματίζειν, καὶ τρέπειν ἐπὶ τὸ πολιτικὸν τὴν διάνοιαν: quod maxime imitatum esse Demosthenem. Ex Philostrato autem de Isaeo haec praecipue notanda: τὰς δὲ μελέτας ἐκ αὐτοσχεδίας ἐποιεῖτο, ἀλλ' ἐπεσκεμμένος τὸν ἐξ ἕω ἐς μεσημβρίαν καιρόν. ἰδέαν δ' ἐπήσκησε λόγων, ὥτ' ἐπιβεβλημένην, ὥτ' αὖον, ἀλλ' ἀπέριττον, καὶ κατὰ φύσιν, καὶ ἀποχρῶσαν τοῖς πράγμασι, καὶ τὸ βραχέως ἑρμηνεύειν. De scriptis vero, quae reliquerit, quoniam Dionysius nihil certi definiuit, subiungam

λιτείαν, ἐδ' ὅλως περὶ τῶν τοιούτων ἐδενὸς, διὰ τὸ μηδὲ τοιαύτη περιτυγχάνειν ἱστορίᾳ. ἐδὲ γὰρ ὁ τὸς
9. Ισοκράτες μαθητὰς ἀναγράψας Ἑρμιππος, ἀκριβὴς ἐν τοῖς ἄλλοις γενόμενος, ὑπὲρ τοῦδε τοῦ ῥήτορος ἐδὲν εἴρηκεν, ἔξω δυοῖν τούτων, ὅτι διήκουσε μὲν Ισοκράτες, καθηγήσατο δὲ Δημοσθένες, συνεγένετο δὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν Φιλοσόφων. 2. λείπεται δὴ περὶ τῆς προαιρέσεως καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ τί-
12. νι κέχρηται χαρακτῆρι, λέγειν. γένος μέντοι λόγων ἑνὸς ἀσκητὴς ἐγένετο, τοῦ δικανικοῦ· καὶ περὶ τοῦτο μάλιστα ἐσπούδασε. χαρακτῆρα δὲ τὸν Λυσίου κατὰ τὸ πλεῖστον ἐζήλωσε. καὶ εἰ μή τις ἔμπειρος πάνυ τῶν ἀνδρῶν εἴη, καὶ τριβὰς ἀξιολόγους
15. ἀμφοῖν ἔχων, ἐκ ἂν διαγνοίη ῥᾳδίως πολλὰς τῶν λόγων, ὁποτέρου τῶν ῥητόρων εἰσίν· ἀλλὰ παρακρέσεται[3] ταῖς ἐπιγραφαῖς, ἔτως[4] ἀκριβῶς ἐχούσαις[5], ὡς διὰ μιᾶς[6] δηλοῦταί μοι γραφῆς. ἐ μὴν ἀπα-

quae Plutarchus breuiter ea de re adnotat. καταλέλειπε δὲ, inquit, λόγους ἑξήκοντα τέσσαρας, ὧν εἰσι γνήσιοι πεντήκοντα· καὶ ἰδίας τέχνας. SYLBVRG.

Scilicet vulgares editiones dant τινα, ἢ πολιτείαν. ego ἢ cum commate expunxi.

3. παρακρέσεται] num παρακρεσθήσεται.

4. ἔτως] Particulam ἐχ vel simile quidpiam excidisse suspicor. atque illa, quae sequuntur, ὡς διὰ μιᾶς μοι δηλοῦται γραφῆς, innuere videntur, Dionysium alium tractatum reliquisse de Isaei orationibus. HVDSON.

5. ἀκριβῶς ἐχέσαις] interpone ὁμοίως. ἔτως ἀκριβῶς ὁμοίως ἐχέσαις *tam inter se similibus. ad amussim.*

ἀπαράβακτός γέ ἐστιν ἡ τῆ χαρακτῆρος ὁμοιότης, ἀλλὰ ἔχουσα διαφορὰς τινὰς ἐ μικρὰς, ἐδὲ ὀλίγας, καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν, καὶ κατὰ τὰ πράγ- 18.
ματα· περὶ ὧν καιρὸς ἂν εἴη λέγειν, ὡς ἡμᾶς ὑπειλήφαμεν. ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν λέξιν μᾶλλον ἔοικε τῷ Λυσίᾳ, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ ταύτης ποιησάμενος, τὰς ὁμοιότητάς τε καὶ τὰς διαφορὰς, ἃς ἔχει πρὸς ἐκείνην, ἐρῶ. 3. καθαρὰ μὲν καὶ ἀκριβὴς καὶ σαφὴς, κυρία τε, καὶ ἐναργὴς, καὶ σύντομος· πρὸς 21.
δὲ τούτοις, πιθανή τε, καὶ πρέπουσα τοῖς ὑποκειμένοις, εὐσυγγύλη τε[7], καὶ δικανικὴ [φανερῶσα τοὺς δικανικοὺς ἀγῶνας][8], οὐχ ἧττόν ἐστιν ἡ Ἰσαίου λέξις τῆς Λυσίου. καὶ κατὰ μὲν ταῦτα οὐκ ἄν τις αὐτὴν διαγνοίη. διαφέρειν δὲ ἐκείνης δόξειεν ἂν ἐντοῖσδε· ἡ μὲν γὰρ[9] ἀφελής τε καὶ ἠθικὴ μᾶλλον ἐστίν· 24.
σύγκειταί τε φυσικώτερον, καὶ ἐσχημάτισαι ἁπλούστερον· ἡδονῇ τε καὶ χάριτι πολλῇ κέχρηται[10]. ἡ

δὲ

6. διὰ μιᾶς] imo vero δι' ἑ μιᾶς. non vno quodam in opusculo, sed in quamplurimis, passim locorum.

7. εὐσυγγύλη τε] sic dedi de meo, pro vulgari εὐσ. δὲ.

8. φανερῶσα τὺς δικανικὺς ἀγῶνας] quae est nota characteristica, orationes iudiciales ab orationibus alius generis discernens. Verumtamen facile patiar ista quatuor vocabula induci, quae haberi possint pro interpretamento vocabuli δικανικὴ.

9. ἡ μὲν γὰρ] Lysiae puta.

10. κέχρηται] non damno. Suspicatus tamen aliquando fui de πλείονι κέχρισαι, *unctus, perfusa est*, *manat* vel *stillat*, vt conuenientiore vocabulo.

δὲ Ισαίᾳ, τεχνικωτέρα δόξειεν ἂν εἶναι καὶ ἀκριβεστέρα τῆς Λυσίᾳ [11]· τήν τε σύνθεσιν περιεργοτέρα
27. τις, καὶ σχηματισμοῖς διειλημμένη ποικίλοις· ὅσον τε ἀπολείπεται τῆς χάριτος ἐκείνης [12], τοσοῦτον ὑπερέχει τῇ δεινότητι τῆς κατασκευῆς· καὶ πηγή τις ὄντως ἐστὶ τῆς Δημοσθένους δυνάμεως. τὴν μὲν ἓν λέξιν ἕτως ἄν τις διαγνοίη. ἐν δὲ τοῖς πράγμασι, τοιαύτας τινὰς εὑρήσει διαφοράς. παρὰ Λυσίᾳ
30. μὲν, ἡ πολλὴ τὴν ἐπιτέχνησιν, ἔτ' ἐν μερισμοῖς [13] τῶν πραγμάτων, ἔτ' ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμημάτων, ἔτε ἐν ταῖς ἐξεργασίαις αὐτῶν ὄψεται· ἁπλᾶς γὰρ ὁ ἀνήρ. παρ' Ισαίῳ δὲ, καὶ [14] τεχνικώτερον ἤδη γινόμενα ταῦτα εὑρήσει· καὶ γὰρ ἐφόδοις χρῆται καὶ προκατασκευαῖς, καὶ μερισμοῖς τεχνι-
33. κωτέροις· καὶ τίθησιν ἐν οἷς δίδωσι χωρίον ἕκαστον [15]·

καὶ

11. τῆς Λυσίᾳ] interponit Bodlei. τε.

12. ἐκείνης non cohaeret cum χάριτος, sed redit ad λέξιν Lyſiae. idem eſt ac ſi dixiſſet ὅσον ἀπολείπεται ἡ Ισαίᾳ λέξις ἐκείνης, τῆς Λυσίᾳ δηλονότι λέξεως, κατὰ τὴν χάριν. Quidſi tamen τῇ χάριτι ἐκείνης?

13. ἐν μερισμοῖς] interponi velim articulum τοῖς. vt ſtatim ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμημάτων.

14. παρ' Ισαίῳ δὲ καὶ τεχνικώτερον] ante copulam καὶ videtur ποικιλότερον, aut πανουργότερον, aut tale quid deeſſe.

15. ἐν οἷς δίδωσι χωρίον ἕκαστον] dubitatur, vtrum nominatiuus, an accuſatiuus ſit ἕκαστον. et an δίδωσι ſit impersonale, vt τὸ πρᾶγμα ſubaudiatur. ponit vnumquemque locum, vbi res dat, h. e. vel monſtrat, vel fert. Sed hoc ſenſu minus χωρίον, quam τόπον

καὶ μέχρι πολλοῦ προάγει τὰς τῶν ἐγχειρημάτων ἐξεργασίας, σχημάτων τε μεταβολαῖς ἐναγωνίων καὶ παθητικῶν ποικίλλει τὸς λόγους. καὶ πρὸς μὲν τὸν ἀντίδικον διαπονηρεύεται, τὸς δὲ δικαστὰς κατατρατηγεῖ· τοῖς δὲ πράγμασιν, ὑπὲρ ὧν ὁ λόγος, 36.
ἐκ παντὸς πειρᾶται βοηθεῖν. 4. ἵνα δὲ μᾶλλον ἡ διαφορὰ τῶν ἀνδρῶν γένηται καταφανὴς, εἰκόνι χρήσομαι τῶν ὁρατῶν τινί. [16] εἰσὶ δή τινες ἀρχαῖαι γραφαὶ, χρώμασι μὲν εἰργασμέναι [17] ἁπλῶς, καὶ ἀδρείαν ἐν τοῖς μίγμασιν ἔχουσαι ποικιλίαν, ἀκριβεῖς δὲ ταῖς γραμμαῖς, καὶ πολὺ τὸ χάριεν ἐν ταύ- 39.
ταις ἔχουσαι· αἱ δὲ μετ' ἐκείνας, εὐγραμμοι μὲν ἧττον, ἐξειργασμέναι δὲ μᾶλλον, σκιᾷ τε καὶ φωτὶ ποικιλλόμεναι, καὶ ἐν τῷ πλήθει τῶν μιγμάτων τὴν ἰσχὺν ἔχουσαι. τούτων μὲν δὴ ταῖς ἀρχαιοτέραις ἔοικεν ὁ Λυσίας, κατὰ τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν χάριν· ταῖς δὲ ἐκπεπονημέναις τε καὶ τεχνικωτέραις, ὁ 42.
Ἰσαῖος. ἦν δὲ περὶ αὐτοῦ δόξα παρὰ τοῖς τότε γοητείας καὶ ἀπάτης, ὡς δεινὸς ἀνὴρ τεχνιτεῦσαι λόγους ἐπὶ τὰ πονηρότερα· καὶ εἰς τοῦτο διεβάλλετο.

δηλοῖ

vsurpaturus fuisse videtur. Possit etiam sic accipi. τίθησιν ἕκαστον scil. πρᾶγμα vel τόπον, ἐνταῦθα ὅπου δίδωσιν ἡ χώρα. Quicquid eius est, visum aliquando mihi fuit leg. esse τιθησιν ἐν οἷς δεῖ χωρίοις ἕκαστον.

16. εἰ δή] Pro εἰ legendum videtur εἶεν, *fort.* Infra in Dinarcho in simili quodam loco legitur ἔσωσαν, 114, 42. SYLBURG.

Pro vulgari εἰ dedi de meo εἰσὶ.

17. χρώμασι μὲν εἰργασμέναι] praetuli hanc lectionem e Bodleiano, vulgari χρώμασιν εἰργ.

δηλοῖ δὲ τοῦτο τῶν ἀρχαίων τὶς ῥητόρων ἐν τῇ Δημοσθένες κατηγορίᾳ, Πυθέας, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. πο-
45. νηρίαν γὰρ τῷ Δημοσθένει καὶ κακίαν τὴν ἐξ ἀνθρώπων πᾶσαν ἐνοικεῖν φήσας [18], καὶ τόδε τὸ μέ-
105. ρος [19] ὅλον εἰς διαβολὴν, ἐπιτίθησιν, ὅτι τὸν Ισαῖον ὅλον, καὶ τὰς τῶν λόγων ἐκείνε τέχνας σεσίτισαι. καὶ μὰ Δία ἐκ ἀπὸ σκοπῦ τὴν διαβολὴν ταύτην εἴ-
3. χεν ἑκάτερος. ἐμοὶ γὰν, οἱ μὲν Ισαίε τε καὶ Δημοσθένες λόγοι, καὶ περὶ ἀληθείας [20] καὶ δικαίας συντάξεως αἱ ὑποθέσεις, ὕποπτοι δοκεῖσιν εἶναι, τῆς πολλῆς ἐπιτεχνήσεως ἕνεκα· οἱ δὲ Ισοκράτες καὶ Λυτίε, παντὸς μάλιστα δίκαιοί τε καὶ ἀληθεῖς· κἂν μὴ τοιαῦτα τὰ πράγματα ἐν αὐτοῖς· ὅτι κα-
6. κὲργον ἐδὲν ἐπιφαίνεσιν ἐπὶ τῆς κατασκευῆς, ἀλλ' εἰσὶν ἐλεύθεροί τινες καὶ ἀφελεῖς. 5. ταυτί μοι τὰ

18. Pro φῆσαι incertum eſt φησί ne an φήσας auctor ſcripſerit. ſed vtrum eorum legeris, nihil ad ſententiam intereſt. SYLBVRG.

19. τόδε τὸ μέρος ὅλον] id eſt ὅλον τοῦτον τὸν τόπον. Sed poſt εἰς διαβολὴν deeſt ἐπαυξήσας aut tale quid. cum dixiſſet — totumque illum locum verbis amplificaſſet atque exaggeraſſet, ἐπιτίθησιν, addit tandem in fine —

20. καὶ περὶ ἀληθείας] dubio procul laborat hic locus vitio. qui, vt breuis ſim, mihi videtur ad tolerabilem ſaltim ſententiam ſic componi poſſe κἂν περὶ ἀληθοῦς [vel ἀληθινὰς] καὶ δικαίας συνταχθῶσιν ὑποθέσεις [vt hic ſit accuſatiuus, non nominatiuus] tametſi in cauſis veris iuſtisque et aequitati conſentaneis verſentur.

διαλλάττοντα ἔδοξεν εἶναι, ἐξ ὧν ἄν τις ἐ χαλεπῶς διαγνῶναι τὰς Λυσίε τε καὶ Ισαίε λόγες δυνηθείη. εἰ δὲ ὀρθῶς ὑπείληφα, ἐξέσαι τῷ βελομένῳ σκοπεῖν [21] τὴν ἐξέτασιν. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν περὶ τὴν 9. λέξιν θεωρημάτων. ἔσι δή τις [22] Ισαίε λόγος ὑπὲρ Εὐμαθες [23], μετοίκε τινὸς, τῶν τραπεζιτευόντων Ἀθήνησιν, ὃν εἰς δελείαν ἀγόμενον [24] ὑπὸ τῦ κληρονομήσαντος τὸν ἀπηλευθερωκότα, τῶν αὐτῶν ἀφ-

αιρεῖ-

21. Post σκοπεῖν aut deest κατὰ, vt κατὰ (vel etiam παρὰ) τὴν ἐξέτασιν significet *in examine*. aut deest ποιεῖσθαι, aut ποιησαμένῳ. Quorum si prius deesse ponas, ποιεῖσθαι puta, cohaerebit σκοπεῖν cum βελομένῳ, et ποιεῖσθαι cum ἐξέσαι. Sin autem posterius, tum cohaerebit σκοπεῖν cum ἐξέσαι, ποιησαμένῳ autem cum τὴν ἐξέτασιν.

22. ἔσι δή τις] pro media voce vulgares edd. dant δὲ. ego vero ex auctoritate Sylburgii δὴ praetuli, quod in Bodl. quoque legi testatur Hudsonus.

23. Εὐμαθες] imo vero Εὐμάθες, penacute. Sic enim nomina propria ab adiectiuis discernuntur. εὐμαθὴς est *docilis*, Εὐμάθης nomen proprium.

24. ἀγόμενον in Bodleiani texto legi, cum testatus esset Hudsonus, haud dubitaui eam vulgari καταλεγόμενον praeferre, quam Bodl. quoque, sed in marginem reiectam, exhibet. v. versu 20.

25. κληρονομήσαντος τὸν ἀπηλευθερωκότα] Epigenes aliquis seruum, Eumathem dictum, manu emiserat coram praetore. Huius Epigenis heres factus aliquis Dionysius Eumathem reposcebat, vel, vt vulgo vsurpant, reclamabat, vt partem hereditatis ad se deuolutae. Verum ciuis aliquis Athenienſis illa, de qua hic agitur, Isaei oratione libertum hunc, Eumathem, in libertatem liberali manu vindicatum ibat.

αιρεῖται τὶς, καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιεῖται περὶ
12. αὐτῦ. τὸ προοίμιον δέ ἐστι τῦ λόγυ τοιόνδε· „Ἄνδρες δικασταὶ, ἐγὼ καὶ πρότερον Εὐμαθεῖ τούτῳ ἐγενόμην χρήσιμος, καὶ δικαίως· καὶ νῦν, εἴ τι ἐστὶν ἐν ἐμοὶ, πειράσομαι συσσώζειν αὐτὸν μεθ' ὑμῶν. μικρὰ δέ με ἀκούσατε, ἵνα μηθεὶς ὑπολάβῃ ὑμῶν, ὡς ἐγὼ προπετείᾳ, ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀδικίᾳ πρὸς τὰ Εὐμαθῦς
15. πράγματα προσῆλθον. τριηραρχοῦντος γάρ μου ἐπὶ Κηφισοδώρυ ἄρχοντος, καὶ λόγυ ἀπαγγελθέντος πρὸς τὲς οἰκείες [26], ὡς ἄρα τετελευτηκὼς εἴην ἐν τῇ ναυμαχίᾳ [27], ἔσης μοι παρακαταθήκης παρ' Εὐμαθεῖ τούτῳ, μεταπεμψάμενος τὲς οἰκείες τε
18. καὶ φίλυς τὲς ἐμὲς Εὐμαθὴς, ἐνεφάνισε τὰ χρήματα, ἃ ἦν μοι παρ' αὐτῷ, καὶ ἀπέδωκε πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως. ἀνθ' ὧν ἐγὼ σωθεὶς ἐχρώμην αὐτῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κατασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν προσεισευπόρησα [28] ἀργυρίῳ. καὶ μετὰ ταῦ-

26. τὲς οἰκείες] praetuli e Bodlei. hanc lectionem vulgari τὲς ἰδίες, quae tametsi idem dicit, plebeium tamen nescio quid redolet. Infra quoque p. 106. 9. vbi locus hic repetitur, non ἰδίες, sed οἰκείες recitatur.

27. ναυμαχίᾳ] Forte apud Euboeam inter Themisonem et Athenienses commissa, anno tertio Olymp. 103. quo Cephisodotus Archon fuit.

28. πρὸς εὐπόρισα.] Nescio an verior lectio sit πρὸς εὐπορισίαν ἀργυρίῳ, vel πρὸς εὐπόρισον ἀργύριον. SYLBVRG.

Corupte Bodlei. προσεισευπόρησαν. HVDSON.

Dudum ante, quam ab Hudsono de lectione Bodleiani certior fierem, suspicatus fueram, aut de προεισ-

τα ἄγοντος [29] αὐτὸν Διονυσίᾳ, ἐξελόμην εἰς ἐλευθερίαν, εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὑπὸ Ἐπιγένους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισχήσω [30]. » 6. ἔστι δὲ καὶ παρὰ τῷ Λυσίᾳ τις ὑπὲρ ἀνδρὸς ξένου, δίκην φεύγοντος περὶ κλήρου, ποιούμενος τὴν ἀπολογίαν. τοῦτον ἐπιγράφει τὸν λόγον Καλλίμαχος Περὶ Φερενίκου, ὑπὲρ τῆς Λυδροκλείδου κλήρου. καὶ ἔστι πολ- 24.
λοῖς πρότερον ἠγωνισμένος ἕτεροι θατέρου [31]· ἐν ᾧ τὴν αἰτίαν [32] πρώτως [33] ἐπιδείκνυσιν ὁ περὶ τῆς ξέ-

νου

εὑπόρησα, aut προσεισευπόρησα. quorum hoc poſterius, ne literula periret, praetuli. εἰσευπορεῖν τινι ἀργυρίου, [ſubaudi μεῖραν, vel tale quid] ignihcat contribuere alicui ſummam aeris. προεισευπορεῖν in anteceſſum dare, quod poſtmodum, per otium, pro facultate et oportunitate ſua, refundat. προσεισευπορεῖν eſt vna cum aliis amicis, idem facientibus, contribuere. Poſſit quoque ſic legi πρόεις [quod eſt particip. aor. 2. a verbo προΐημι erogare] εὐπόρησα ἀργυρίου. ſcil. μέρος τι ἑητὸν. εὐπορεῖν h. l. non ſignificat diues eſſe, ſed largiri.

29. ἄγοντος] ſcil. εἰς τὴν δουλείαν.

30. ἐπισχήσω] praetuli hanc Sylburgii coniecturam vulgari lectioni ὑποσχήσω. Dubito, vtrum Iſaei, an Dionyſii ſint haec verba ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισχήσω. *plura de his dicere parcam.*

31. θατέρου] quam illa altera, Iſaei puta pro Eumathe dicta, vnde modo locum excerptum retulerat.

32. τὴν αἰτίαν] ſcil. τῆς ἀπολογίας, vel διότι ὑπὲρ ἀνδρὸς ξένου ἀπολογεῖται.

33. πρώτως] *ante omnia.* Sic dedi de meo pro vulgari πρῶτος.

νου ποιούμενος τὰς λόγους, ὥσπερ ὁ τὸν μέτοικον[34] ἐξαιρούμενος εἰς ἐλευθερίαν. ἔστι δὲ τὸ προοίμιον τοῦ λόγου[35] τόδε· „Ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄν-
27. δρες δικασταί, περὶ τῆς Φιλίας τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Φερενίκης πρῶτον εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς· ἵνα μηδεὶς ὑμῶν θαυμάζῃ, ὅτι ὑπὲρ ἀδενὸς ὑμῶν[36] πώποτε εἰρηκὼς πρότερον, ὑπὲρ τούτου νυνὶ λέγω. ἐμοὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ξένος ἦν Κηφισόδοτος, ὁ τούτου πατήρ· καὶ ὅτε ἐφεύγομεν ἐν Θήβαις, παρ'
30. ἐκείνῳ κατηγόμην[37], καὶ ἐγὼ, καὶ ἄλλος Ἀθηναίων ὁ βουλόμενος. καὶ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ παθόντες ὑπ' αὐτοῦ, εἰς τὴν ἡμετέραν αὐ-

 τῶν

34. τὸν μέτοικον] apud Isaeum. Erat ergo Eumathes inquilinus.

35. τοῦ λόγου] apud Lysiam puta. v. p. 32. tomi secundi editionis nostrae.

36. ὑμῶν expungendum videtur, vt infra in repetitione versu 42. SYLBURG.

Tantum abest, vt ὑμῶν expungendum ducerem, uncisque includerem, vt potius, non modo vncos, quibus hoc vocabulum Sylburgius sepserat, rursus sustulerim, sed etiam infra, vbi deerat, ὑμῶν ingesserim. Omnis enim vis ratiocinii huic vni vocabulo inest. Non poterat vtique non videri Athenienſibus res miranda, si quis ciuium suorum, qui pro alio nullo ciue vnquam verba in foro feciſſet, nunc ad dicendum pro homine peregrino, eoque Thebano, surgeret. Notum est, quo odio Thebani Athenis arserint.

37. κωτηγόμην] malim κατηγόμεθα. vt versu proximo παθόντες κατήλθομεν. Aut alias καὶ erit del.

τῶν κατήλθομεν. ἐπεὶ δ' ἔν ἔτοι[38] ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσαντο, καὶ Φυγάδες Ἀθήναζε ἀφίκοντο, ἡγούμενος τὴν μεγίστην αὐτοῖς ὀφείλειν χάριν, ἔτως οἰκείως αὐτοὺς ὑπεδεξάμην, ὥστε μηδένα 33.
γνῶναι τῶν εἰσιόντων, εἰ μή τις πρότερον ἠπίστατο, ἑπότερος ἡμῶν ἐκέκτητο τὴν οἰκίαν. οἷδε μὲν ἂν καὶ Φερένικος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πολλοὶ λέγειν εἰσὶν ἐμοῦ δεινότεροι, καὶ μᾶλλον τοιούτων πραγμάτων ἔμπειροι· ἀλλ' ὅμως ἡγεῖται τὴν ἐμὴν οἰκειότητα 36.
πιστοτάτην εἶναι. αἰσχρὸν μοι ἂν δοκεῖ εἶναι, κελεύοντος τέτε, καὶ δεομένε τὰ δίκαια αὐτῷ βοηθῆσαι. περιιδεῖν αὐτὸν, καθ' ὅσον οἷός τ' εἰμὶ ἐγὼ, τῶν ὑπ' Ἀνδροκλείδε δεδομένων στερηθῆναι[39]." 7. τί δὴ ταῦτα τὰ προοίμια ἀλλήλων διαφέρει; παρὰ Λυσίᾳ μὲν ἡδεῖα ἐστὶν ἡ εἰσβολὴ[40], καὶ δι' ὑδὲν ἄλλο[41] μᾶλ- 39.
λον, ἢ ὅτι φυσικῶς πως εἴρηται, καὶ ἀφελῶς· Ἀναγκαῖον μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τῆς φιλίας τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Φερενίκε πρῶτον εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς. καὶ τὸ ἐπιλεγόμενον τέτῳ, ἔτι μᾶλλον ἀκατάσκευον φαίνεται εἶναι, καὶ ὡς ἂν ἰδιώτης

τὶς

38. ἔτοι] Thebani puta.

39. στερηθῆναι] rarior inuentu conſtructio verbi περιιδεῖν cum infinitiuo. vſus loquendi στερηθέντα poſtulabat. 'Aut poſſit legi μέλλοντα στερηθῆναι.'

40. ἡδεῖα] ſic dedi de meo, pro vulgari ἰδία.

41. ἡ εἰσβολὴ] articulum, quo vulgatae carent, e Bodlei. addidi.

42. καὶ δι' ὑδὲν ἄλλο] ſcil. ἡδεῖά ἐστιν. ob aliud nihil magis ſuaue, iucundum eſt hoc exordium.

42. τὶς εἰπεῖν δύναιτο τὸ εἰρημένον [43]· Ἵνα μηδεὶς ὑμῶν θαυμάσῃ, ὅτι ὑπὲρ ἐδενὸς ὑμῶν [44] πώποτε εἰρηκὼς πρότερον, ὑπὲρ τότε νῦν λέγω. παρὰ δὲ Ισαίῳ κατεσκεύασαι τὸ δοκεῖν εἶναι ἀφελὲς, καὶ ὃ λέληθεν ὅτι ἐστὶ ῥητορικόν· Ἐγὼ καὶ πρότερον Εὐμαθεῖ τότῳ ἐγενόμην χρήσιμος, καὶ δικαίως [46]·
45. καὶ νῦν, εἴ τι ἐστὶ κατ' ἐμὲ [47], πειράσομαι συσσώζειν αὐτόν. ὑψηλότερα γάρ ἐστι [48], καὶ ἧττον ἐκείνων ἀφελέστερα. καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ ἐπιφερόμενα· Μικρὰ δὲ μὲ ἀκούσατε, ἵνα μηδεὶς ὑπολάβῃ ὑμῶν, ὡς ἐγὼ προπετείᾳ, ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀδικίᾳ, πρὸς τὰ
106. 1. Εὐμαθοῦς πράγματα προσῆλθον. ἥ τε γὰρ προπέτεια, καὶ ἡ ἀδικία, καὶ τὸ πρὸς τὰ Εὐμαθοῦς πράγματα προσελθεῖν, πεποιημένοις [49] μᾶλλον ἔοικεν, ἢ αὐτοφυέσι. καὶ αὖθις γε παρὰ μὲν τῷ Λυ-
3. σίᾳ ἡ πρόφασις λέγεται ἀνεπιτηδεύτως· Ἐμοὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ξένος ἦν Κηφισόδοτος, ὁ τούτου

43. τὸ εἰρημένον] id est τὴν ὑπ' ἐμοῦ παρατεθεῖσαν ἀρτίως γνώμην. locum, vel sententiam a me modo e Lysia recitatam.

45. ὑμῶν addidi, vt modo praefabar, e superiori exemplo.

46. καὶ δικαίως] addidi καὶ, quod hic deerat, e superiori exemplo. prout etiam Sylburgio visum fuerat.

47. κατ' ἐμὲ] supra legitur ἐν ἐμοὶ.

48. ὑψηλότερα γάρ ἐστι καὶ — ἀφελέστερα] Sic correxi, auctore Sylburgio, pro vulgari ὑψηλοτέρα ἐστὶ (sine γάρ) ἀφελεστέρα.

49. πεποιημένοις] sic dedi, auctore Sylburgio, pro vulgari πεποιημέναις.

πατήρ· καὶ ὅτε ἐφεύγομεν ἐν Θήβαις, παρ' ἐκείνῳ κατηγόμην, καὶ ἐγὼ, καὶ ἄλλος Ἀθηναίων [50] ὁ βουλόμενος. ἡδέως τε καὶ ἀφοριστικῶς τὰ μετὰ ταῦτα ἐπιτίθεται· Καὶ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, καὶ ἰδία καὶ δημοσίᾳ παθόντες ὑπ' αὐτοῦ, εἰς τὴν ἡμετέραν αὐ- 6.
τῶν κατήλθομεν· παρὰ δὲ τῷ Ἰσαίῳ πέφρασται περιεργότερον, καὶ ὁ μακρὰν ἀπέχει τῆς Δημοσθένους κατασκευῆς· Τριπαρχέντος γάρ μου ἐπὶ Κηφισοδότου [51] ἄρχοντος, καὶ λόγου ἀπαγγελθέντος πρὸς τοὺς οἰκείους, ὡς ἄρα τετελευτηκὼς εἴην ἐν 9.
τῇ ναυμαχίᾳ, ἔστης μοι παρακαταθήκης παρ' Εὐμαθεῖ τούτῳ· τό τε γὰρ, λόγου ἀπαγγελθέντος, καὶ τὸ ὡς ἄρα [52] τετελευτηκὼς εἴην, καὶ τὸ οὔσης ἐμοὶ παρακαταθήκης, ἐξ ὧν φαίην ἔγωγε ἀφελῶς εἰρῆσθαι. ἐκείνως [53] γὰρ λεγόμενα μᾶλλον ἀποίητα·

50. ἀθηναῖος] p. praecedente verſu 30. partitiue legitur ἄλλος ἀθηναίων. SYLBVRG.

Et hoc praetuli, praeſertim cum Hudſonus teſtaretur in Bodl. quoque h. l. ſic legi.

51. Pro Κηφισοδότου pag. praeced. v. 15. legitur Κηφισοδώρου. infra in Dinarcho vtriusque inter Athenienſium ἄρχοντας fit mentio: ſed Κηφισόδοτος tempore prior nominatur, 115, 44: Κηφισόδωρος autem, poſterior, 116, 7. ſed videndum ne hic e vicinia tractum ſit vitium, et vt v. 3. priuati cuiusdam Κηφισοδότου facta eſt mentio, ita etiam archon hic eodem a librario appellatus ſit nomine, non a Dionyſio. SYLBVRG.

52. καὶ τὸ, ὡς ἄρα] articulum τὸ, quo vulgati carent, e Bodlei. addidi.

53. Reclius ἐκείνως, vt p. ſq. v. 40. SYLBVRG.

12. τα· Ὅτε γὰρ ἐτριηράρχων, καὶ ἀπηγγέλη τοῖς ἐν-
Θάδε, ὡς ἄρα τετελευτηκὼς εἴην, ἔχων μὲ παρα-
καταθήκην Εὐμαθὴς ὁ Τσοί. 8. καὶ τὰ λοιπὰ δὲ
τῶν προοιμίων μέρη, παρ' ὧ μὲν, ἀφελέσερον ἂν τις
εὕροι λεγόμενα· παρ' ὧ δὲ, ῥητορικώτερον. ἐν ἑτέ-
15. ρῳ δὲ [54] ἀγῶνι πάλιν, ὁ μὲν Ισαῖος, ἐπιτρόπῳ τι-
νὶ συντάξας ἀπολογίαν, ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀδελφιδῶν [55]
κρινομένῳ, τοιαύτη κέχρηται ἀρχῇ· » Ἡβελόμην
μὲν, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, μὴ λίαν ὅτως ἀγνοηθέν-
τα [56] προσχήματ' ἔχειν αἰσχρῶς, ὥστε τοῖς ἀλ-
λοτρίοις ἐπιβελεύειν [57], καὶ δίκας τοιαύτας λαγ-
18. χάνειν· ἀλλ' ὅ [58] τόγε ἔν ἀδελφιδῶν ἐμὸν καὶ κύ-
ριον

Dedi ad mentem eius ἐκείνως, pro vulgari ἐκεῖνω. Sed praeterea quoque legi malim ἐκείνως γὰρ λεγόμενα μᾶλλον ἂν ἦν ἀποίητα.

54. δὲ de meo dedi, pro vulgari τε.

55. τῶν ἰδίων ἀδελφῶν] omittit Bodlei. ἰδίων, et mox in margine eiusdem scriptum legitur ἴσως ἀδελφιδῶν vel ἀδελφιδῆ. HVDSON.

Praetuli ἀδελφιδῶν. ἰδίων autem cur expungatur, causae nil video.

56. μὴ λίαν ὅτως ἀγνοηθέντα προσχήματα ἔχειν αἰσχρῶς, ὥσε —] Notabilis verborum traiectio. nam αἰσχρῶς aut cum λίαν cohaerebit, aut cum ἐπιβελεύειν. Prius si malis, erunt προσχήματα λίαν αἰσχρῶς ἀγνοηθέντα praetextus, seu criminationes nimis turpiter peccatae, ad verbum, h. e. in quibus nimis turpiter peccatum sit. Sententia est. vellem vtique infamia nulla criminum laborare, tam vltra modum turpium.

57. post ἐπιβελεύειν videtur δοκεῖν deesse.

58. ἀλλ' ὅ τό γε ἔν] Hudsonus testatur in Bodlei

ριον τῆς πατρῴας οὐσίας, οὐ μικρᾶς, ἀλλ' ἱκανῆς, ὥστε καὶ λειτουργεῖν, ὑφ' ἡμῶν [59] * αὐτῷ [60] παραδο-

legi ἀλλ' οὕτω γε οὖν. quod parum ad rem facit. Mihi videtur ab Isaeo profectum esse. ἀλλὰ τοῦτον γοῦν ἔδει, ἀδελφιδοῦν ὄντα ἐμὸν — Nemo miretur tutorem hunc, eundemque patruum pupillorum, aduersus quos agit, modo de vno pupillo, modo de pluribus loqui. Agebat proprie cum vno, maximo natu, cui ad pubertatem adulto patruus patrimonium tradiderat. Verum huic pupillo puberi suaeque tutelae facto, plures erant fratres. Horum fratrum, annis adhuc minorum, tutelam maior natu frater adipiscebatur; quo fiebat, vt suoque fratrumque nomine, in patruum ex titulo male gestae tutelae ageret. Possit quoque Isaeus ad hunc modum dedisse videri. ἀλλ' οὐχ οὗτός γε νῦν ἐᾷ, verum huius rei copiam mihi denegat hic, [aduersarius meus] ὃν ἔδει ἀδελφιδοῦν ἐμὸν ὄντα — quem decebat, vtpote meum ex fratre nepotem — Sylburg ad locum hunc istaec adsuipserat. [Nota hic τὸ ἀδελφιδοῦν ἐμὸν vt etiam infra in repetitione, versu 41. pro οἱ ἀδελφιδοὶ ἐμοί. vnde colligere licet, etiam versu 15. pro ἀδελφῶν leg. esse ἀδελφιδῶν.]

59. ὑφ' ἡμῶν] a me meisque necessariis, et in hac causa aduocatis. Erat e. c. tutori, patrimonium pupillo puberi facto tradenti, vxor, huic fratres, aut sorores, earumque mariti, aut filii iam adulti. Hi ergo in eiusmodi causis amico et cognato suo praesto erant, vt testes et aduocati. Nam eiusmodi actus, quo in numero sunt traditiones patrimoniorum, non clam, conscio aut nullo, aut paucis, fiebant, sed testes corrogabantur quamplurimi, qui deinceps possent, vbi opus esset, in iudicio produci.

60. αὐτῶν] sic vulgati. ego vero de meo dedi αὐτῷ pupillo meo puta.

ραδοθείσης, ταύτης ἐπιμελεῖσθαι, τῶν δ' ἐμῶν μὴ ἐπιθυμεῖν· ἵνα βελτίων * τ' ἐδόκει[61] πᾶσιν εἶναι, σώζων[62] αὐτὴν, καὶ πλείω ποιῶν, χρησιμώτερον
21. ὑμῖν πολίτην παρεῖχεν[63] ἑαυτόν. ἐπεὶ δὲ τὴν μὲν ἀνήρηκε, καὶ πέπρακε, καὶ αἰσχρῶς καὶ κακῶς διολώλεκεν, ὡς ἂν ἂν ἠβελόμην· πιστεύων δ' ἑταιρίαις, καὶ λόγων παρασκευαῖς, ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἐλήλυθεν· ἀνάγκη, ὡς ἔοικε, συμφορὰν μὲν εἶναι νομίζειν, ὅτι τοιοῦτος ἐστὶν, οἰκεῖος ὤν· ἀπολογεῖσθαι
24. δὲ περὶ ὧν ἐγκέκληκε, καὶ ἔξω [μὲν][64] τῶ πράγματος διαβέβληκεν ὡς ἂν ἓν δυνώμεθα προθυμότατα πρὸς ὑμᾶς.» ὁ δὲ Λυσίας ἀνδρὶ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τῆς ἑαυτῦ γυναικὸς ἐγκαλεμένῳ κακῆς ἐπιτροπῆς, συγγράψας λόγον, τοιούτῳ κέχρηται τῷ προ-

61. τ' ἐδόκει] sic dedi de meo, pro vulgari τῶ δοκῆ. Imperfectum h. l. postulabat insequens παρεῖχεν. neque vsu caret, ἵνα cum imperfecto copulari.

62. σώζων] malim καὶ σώζων. E pudore atque continentia, si placuisset pupillo ea vti, duas ait exstituras fuisse laudes. 1) βελτίων ἂν ἐδόκει. futurum fuisset, vt pro viro bono et honesto haberetur. 2) χρησιμώτερον πολίτην παρεῖχεν ἂν ἑαυτὸν, ciuem se vobis praestitisset hoc magis frugi, σώζων τὴν οὐσίαν καὶ πλείω ποιῶν. si patrimonium seruasset atque auxisset parsimonia et frugalitate.

63. παρεῖχεν] forsan rectius παρέχῃ: eodem scilicet tempore quo praecedit δοκῆ. SYLBVRG.

64. ἔξω μὲν τῦ πραγματος] secundum vocabulum vncis inclusi, vt amputandum. Aut certe leg. est ἔξω με τῦ πρ.

προοιμίῳ· »Οὐχ ἱκανὸν [65], ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς 27.
ἐπιτρόποις, ὅσα πράγματα διὰ τὴν ἐπιτροπίαν
ἔχουσιν [66], ἀλλὰ καὶ διασώζοντες τὰς τῶν φίλων οὐ-
σίας, συκοφαντῶνται ὑπὸ τῶν ὀρφανῶν πολλοί. ὅπερ
καὶ μοὶ νῦν συμβέβηκεν. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, καταλειφθεὶς ἐπίτροπος τῶν Ἱπποκράτους
χρημάτων, καὶ διαχειρίσας ὀρθῶς καὶ δικαίως τὴν 30.
οὐσίαν, καὶ παραδοὺς τοῖς υἱοῖς δοκιμασθεῖσι τὰ χρή-
ματα, ὧν ἐπίτροπος κατελείφθην, συκοφαντοῦ-
μαι νῦν ὑπ' αὐτῶν ἀδίκως.» 9. ὁ πολλῶν οἶμαι δεῖν
λόγων, ὅτι τοῦτο μὲν ἀφελῶς καὶ ἡδέως εἴρηται, ἦ-
θός τε ὁ πεπλασμένον, ἀλλὰ φυσικὸν ἐπιφαίνει· 33.
τὸ γάρ, Οὐχ ἱκανὸν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς ἐπι-
τρόποις ὅσα πράγματα διὰ τὴν ἐπιτροπὴν [67], ἔχου-
σιν, οὐδεὶς ἂν εἴποι ῥήτορος εἶναι, ἀλλὰ παντὸς ἰδιώ-
του, καταξάντος εἰς ἀγῶνα ἄδικον· τὸ δ' Ἰσαίου
πεποιῆσθαι ῥητορικῶς καὶ κεκαλλιλογῆσθαι [68] σε-
μνό-

65. ἐχ ἱκανὸν —] v. Lyſiae a nobis editi T. II p. 18.

66. ἔχουσιν] ſubaudi ταῦτα ἔχειν, vel ἐσχηκέναι.

67. ἐπιτροπὴν] pro ἐπιτροπὴν v. 27. legitur ἐπιτροπίαν. quorum vtro ſit vſus Lyſias, incertum eſt, Dionyſius certe vtroque vtitur. nam κακῆς ἐπιτροπῆς ἐγκαλεῖσθαι hoc loco dicit, v. 26: itidemque ſupra in Lyſia 88, 32: in Antiq. autem Rom. 237, 2. ἐπιτροπίαν λαβεῖν. SYLBURG.

68. καλλιλογήσασθαι] forſan leg. κεκαλλιλογῆσθαι, vt praecedit πεποιῆσθαι. SYLBURG.

Dedi ex eius ſententia κεκαλλιλογῆσθαι, pro vulgari καλλιλογήσασθαι. Sed praeterea quoque legi malim κεκαλλιλογῆσθαι εἰς τὸ σεμνότερον.

36. μνότερον, ἅπαντες ἂν φήσειαν· τὸ γὰρ [69], Ἐβε-
λόμην μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ λίαν ἔτως ἀγνοη-
θέντα προσχήματα ἔχειν αἰσχρῶς, ὥστε τοῖς ἀλ-
τρίοις ἐπιβουλεύειν [70]. καὶ ἔτι μᾶλλον παρὰ Λυσίᾳ
μὲν χαριέντως πάνυ καὶ ὠφελῶς εἰρῆσθαι τὸ, Ἐγὼ
γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καταλειφθεὶς ἐπίτροπος
39. τῶν Ἱπποκράτους χρημάτων, καὶ διαχειρίσας ὀρ-
θῶς καὶ δικαίως τὴν οὐσίαν, καὶ παραδοὺς τοῖς υἱοῖς
δοκιμασθεῖσι τὰ χρήματα· θάτερον δὲ τρανότε-
ρον [71], καὶ οὐχ ὡς ἂν ἰδιώτης μετέθηκεν· Ἀλλ' ὅτό
γε ἓν ἀδελφιδοῦν ἐμὸν καὶ κύριον τῆς πατρῴας οὐ-
42. σίας, ὃ μικρᾶς, ἀλλ' ἱκανῆς, ὥστε καὶ λειτουργεῖν
ὑφ' ἡμῶν αὐτῷ παραδοθείσης, ταύτης ἐπιμελεῖ-
σθαι. ἑνὸς δ' ἔτι μνησθήσομαι γένους, ἐξ οὗ μάλιστα
ἡ διαφορὰ τῶν ἀνδρῶν ἔσται καταφανής. 10. ὑπο-
τίθεται δ' ἑκάτερος ἰδιώτην ἄνδρα, καὶ ἀπράγμο-
να καὶ νέον, παρὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσίν τε καὶ φύ-
45. σιν ἠναγκασμένον ἐν δικαστηρίῳ λέγειν· ὁ μὲν Λυ-
σίας ἐν τῷ πρὸς Ἀρχεβιάδην λόγῳ, τὸν τρόπον
τοῦτον· „Ἐπειδὴ [72] τάχιστα ἔλαχέ μοι ταύτην τὴν
δίκην Ἀρχεβιάδης, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσῆλθον
αὐτῷ

69. τὸ γὰρ, seu τό γ' ἓν, declaratiue accipiendum pro τοῦτο δηλονότι, *hoc videlicet.* pro ἐβουλόμην vero in priore loci citatione Attico augmento scriptum ἠβουλόμην, v 16. SYLBVRG.

70. Post ἐπιβουλεύειν videtur τοιοῦτον δοκεῖ vel simile quid deesse, scil. κεκαλλιλογημένον εἰς τὸ σεμνότερον.

71. τρανώτερον] num τραγικώτερον.

72. ἐπειδὴ] v. editi a nobis Lysiae T. II. p, 10.

αὐτῷ λέγων, ὅτι νέος καὶ ἄπειρος ἦν πραγμάτων, καὶ ἀδὲν δεόμενος εἰσιέναι εἰς δικαστήριον. ἐγὼ δ' ἂν σε 107. I.
ἀξιῶ, μὴ εὕρεμα [73] ἡγεῖσθαι τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν, ἀλλὰ παραλαβόντα τὰς ἐμὰς φίλας καὶ τὰς σαυτοῦ, διηγήσασθαι περὶ τοῦ χρέους, ὅθεν γεγένηται. κἂν δοκῇς ἀληθῆ λέγειν ἐκείνοις, ἀδέν σοι δεήσει 3.
πραγμάτων, ἀλλὰ λαβὼν, ἐπὶ [74] τὰ σαυτοῦ. δίκαιος δὲ εἶ μοι [75] μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν ἅπαντα

73. εὕρεμα] Bodlei. εὕρημα. Sed male. differunt ista inter se. εὕρεμα est res derepente oblata, oportunitas sponte sua non quaerenti occurrens, qua tu in rem tuam, malam praesertim, abutaris; quam cupide amplectaris, vt qui tibi non speraſſes obuenturam, quo alium, inimicum tibi hominem, subuertas et pessumdes, id quod h. l. conuenit. εὕρημα autem inuentum est, scite solerterque multa et assidua meditatione excogitatum. quod ab h. l. abhorret.

74. ἐπὶ τὰ σαυτοῦ] ellipticῶs legitur etiam infra in repetitione, v. 28: subaudito scilicet verbo ἀπαλλάξῃ, aut alio consimili. SYLBURG.

Mihi videtur pro ἐπὶ leg. et hic, et paulo post in huius loci iteratione, ἄπει. quod perinde potest pro secunda persona singul. imperatiui accipi, pro ἄπιθι. nam εἶ (ex ἴε factum) passim locorum vsurpatur pro ἴθι. aut pro sec. pers. sing. futuri a verbo ἀπιέναι, aequipollente alteri, ἀπελεύσῃ, vel ἀπεχωρήσεις. *abibis, discedes.* quod si probatur alterutrum, tum τὰ σαυτοῦ cohaerebit cum λαβὼν *habens res tuas tibi.*

75. δίκαιος δ' εἶ μοι μηδὲν] hic dedi de meo, pro vulgari δίκαιος δ' εἰμὶ μηδὲν. *te decet, nihil mihi dissimulare, nil me celare.*

παντα, ἐπειδὴ νεώτερός εἰμι τῦ συμβελεύειν [76]· ἵνα ἀκούσαντες περὶ ὧν οὐκ ἴσμεν, βελευσώμεθα περὶ
6. ὧν σὺ λέγεις· ἐάν πως φανερὸν γένηται, πότερον ἀδίκως τῶν ἐμῶν ἐφείσαι, ἢ δικαίως τὰ σεαυτῦ [77] ζητεῖς κομίσασθαι. ταῦτ' ἐμῦ προκαλεμένυ [78], οὐδεπώποτ' ἠθέλησε συνελθεῖν, οὐδὲ λόγον περὶ ὧν ἐνε-

κα-

76. τῦ συμβελεύειν] subaudi αὐτὸς ἐμαυτῷ. Cernis brevitatem Lysiacani- Alius planius et explicatius dixisset ad hunc ferme modum, εἰπεῖν ἅπαντα βέλομαι γὰρ ταῦτα κοινοῦσθαι τοῖς φίλοις, ἐπειδὴ νεώτερός εἰμι τῦ συμβελεύειν αὐτὸς ἐμαυτῷ.

77. σεαυτῦ] in Bodlei. esse σαυτῦ tanti non facerem, vt ex Hudsono referrem, nisi operam esse dandam existimarem, vt excluderem voculas eorum, quos vereor esse futuros, qui querantur se bonis ab Hudsono impertitis fraudatos, nisi Hudsoniana omnia reddam. Ferrem eiusmodi scorias, si aceruo ingenti auri puri et probati immixtae essent. Ego vero ieiunitatem et inanitatem annotatiuncularum Hudsonianarum, paene in nugis et rebus friuolis exspirantium cernens, non possum facere quominus et hominem ipsum asperner, et eorum stultitiae succenseam, qui, perculsi magna et splendida Britanni fama, editionem Dionysii ab eo curatam insano pretio emercantur, quam non modo nulla Hudsonus ornauit accessione praeclara, ab ipsius ingenio industriaue profecta, sed etiam foedis mendis commaculauit.

78. παρακαλεμένυ] rectius προκαλεμένυ, vt infra in repetitione. v. 29. et προκλήσεως vocabulum in hac significatione vsurpauit etiam Dionysius in Antiquitatibus persaepe. Infra 109, 9. diuerso errore scriptum προσκαλεῖται. SYLBVRG.

καλεῖτο ποιήσασθαι, ἀδὲ δίαιταν[79] ἐπιτρέψαι, ἕως[80] ὑμεῖς τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν διαιτητῶν ἔθεσθε.» ὁ δὲ Ισαῖος ἐν ἀμφισβητήσει χωρίον τὸ ὑπὸ 9.
τῶν δημοτῶν κατεσχημένον, οἷς τὸ χωρίον ὑπέκειτο, ταύτῃ χρώμενον εἰσάγει[82] τῇ ἀρχῇ· «Μάλιστα μὲν ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἀδικεῖσθαι τῶν πολιτῶν· εἰ δὲ μή[83], τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν, πρὸς οὓς ἂν ἀδὲν ἐφρόντιζον διαφερόμενος. νῦν δέ μοι πάντων πραγμάτων λυπηρότα- 12.
τον[84] συμβέβηκεν. ἀδικοῦμαι γὰρ ὑπὸ τῶν δημοτῶν, οὓς περιορᾶν μὲν ἀποχερῶντας ἠ ῥᾴδιον, ἀπέχθεσθαι δὲ ἡδέως[85], μεθ' ὧν ἀνάγκη καὶ συνουσίας

79. δίαιταν] sic dedi de meo, pro vulgari διαιτᾶν. In ἐπιτρέψαι subauditur τῷ διαιτητῇ.

80. ἕως] Fort. ὡς. SYLBVRG. in quo falsus fuit. Colligitur ex h. l. paulo ante, quam ista causa agitaretur, legem de iure arbitrorum, vel iudicum pedaneorum fuisse latam.

81. χωρίον] legendum videtur, ὁ δὲ Ισαῖος, ἐν ἀμφισβητήσει ὑπὲρ χωρίου τοῦ ὑπὸ τῶν δημοτῶν κατεσχημένου, οἷς τὸ χωρίον ὑπέκειτο, ταύτῃ χρώμενον εἰσάγει τῇ ἀρχῇ. SYLBVRG.

Infra quidem habemus ἐν τῇ ἀμφισβητήσει πρὸς τοὺς δημότας περὶ τοῦ χωρίου. et εἰσάγει pro εἰσαγαγεῖν in MS. Bodlei. HVDSON.

82. εἰσάγει ex auctoritate et Sylburgii et Bodl. praetuli vulgari lectioni εἰσαγαγεῖν.

83. εἰ δὲ μή] subaudi τοῦτο δυνατὸν ἦν ἐμοί.

84. λυπηρότατον] malim τὸ λυπ.

85. ἡδέως] pro ἡδέως infra in repetitione, v. 35. legitur ἂν ἡδέως. vera lectio procul dubio est ἀηδές.

σίας κοινὰς [86] ποιεῖσθαι· πρὸς μὲν ἂν πολλὰς χα-
15. λεπὸν ἀντιδικεῖν· μέγα γὰρ μέρος συμβάλλεται τὸ
πλῆθος [87] αὐτοῖς πρὸς τὸ δικεῖν ἀληθῆ [88] λέγειν·

X 2 ὅμως

quod indicat etiam paraphrasis Dionysiana, v. 32. ἀνιαρότερον εἶναι πρὸς τοιούτους ἀπέχθεσθαι: et vers. 36. ἢ ἀηδὴς ἀπέχθεια. SYLBVRG.

In margine Bodl. legi ἴσως ἀηδὲς testatur Hudsonus, vnde constat illius libri magnam auctoritatem non esse, qui aut meras, aut certe plerasque coniecturas viri docti, nescio an Sylburgii, exhibeat, nullas, aut certe perpaucas lectiones e codice mſto probatae fidei hausſas. Ego ἡδέως seruandum, eique αὖ addendum duco, sed hac lege, vt censeatur adhuc deesse ἀνιαρότατον, aut δυσχερέστατον, aut tale quid, cupide ferri ad suscipiendas et gerendas cum iis simultates, qui — rerum est omnium vna res luctuosissima. Sed v. annotationem p. 327. numero 5. signatam.

86. καὶ συνουσίας κοινὰς ποιεῖσθαι] prodit hoc καὶ deesse membrum alterum isti oppositum, quo facta fuisset mentio priuatorum quoque congressuum, aut commerciorum, quemadmodum publicorum hic facta fuit. Suspicor itaque deesse καὶ ἴδια συναλλάγματα, aut ἴδια συμβόλαια, aut ἰδίας διατριβὰς, aut tale quidpiam; siue id ante καὶ τὰς κοινὰς συνουσίας ponas, siue post. Ad numerum priuatorum congressuum referuntur haec: cum iuuenes, aut etiam seniores, pauci numero, in locis vltro delectis et conditis, ad ludendum, compotandum, confabulandum, epulandum, ambulandumue, aut etiam seriis de rebus agendum, inter se conueniunt. publici autem congressus fiunt ab vniuersis, in foro, in concione, in templis deorum et in epulis publicis.

87. συμβάλλεται τὸ πλῆθος] articulum ex auctoritate Sylburgii addidi.

ὅμως δὲ διὰ τὸ πιστεύειν τοῖς πράγμασι, πολλῶν μοι καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων, ἐχ ἡγέμην[89] δεῖν κατεκνῆσαι[90] δι' ὑμῶν[91] πειρᾶσθαι τυγχάνειν τῶν δικαίων. δέομαι ἔν ὑμᾶς συγγνώμην ἐχειν, εἰ καὶ νεώτερος ὢν, λέγειν ἐπὶ δικαστηρίῳ τετόλμηκα· διὰ γὰρ τὸς ἀδικοῦντας ἀναγκάζομαι παρὰ τὸν ἐμαυτοῦ τρόπον τοιοῦτόν τι ποιεῖν. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἂν δύνωμαι, διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν περὶ τοῦ πράγματος.„ 11. τίς ἂν[92] ἔν ἐκ ἂν ὁμολογήσειε, τὸν μὲν Λυσίᾳ νέον, καὶ ἰδιώτην, καὶ ἀπράγμονα, ἀρχέτυπόν τινα εἶναι τῆς ἀληθείας, διαφέροντα ἐκείνης ἐδ' ὁτιῶν· τὸν ἕτερον δὲ, ἀπόγραφόν τινα καὶ ἐ λανθάνοντα, ὅτι πέπλασαι ῥητορικῇ τέχνῃ; καὶ γὰρ αἱ λέξεις καὶ τὰ νοήματα, παρ'

18.

21.

88. ἀληθῆ] malim ταληθῆ.

89. ἡγέμην] ἡγησάμην Bodlei.

90. κατεκνῆσαι] plenius ἡγέμην δεῖν κατεκνῆσαι, vt infra v. 38 et 39. SYLBVRG.

Addidi δεῖν, quod vulgatis deeſt.

91. δι' ὑμῶν] fateor nihil hic eſſe, quod offendere poſſit hominem ſtomachi non ſuperbi, aut quod defendi nequeat. Rurſus tamen idem haud diſſimulabo illam tot infinitiuorum accumulationem, quorum alii ex aliis nexi et quaſi progenerati ſunt, paulo eſſe, meis quidem auribus, moleſtam et horridiuſculam. Mollietur, ni fallor, haec durities interponendo ἀλλὰ, ad hunc modum — κατεκνῆσαι, ἀλλὰ [tacita repetitione ſubiice ἡγέμην δεῖν] δι' ὑμῶν πειρᾶσθαι —

92. τίς ἂν ἔν ἐκ ἂν ὁμολογήσειε] Nota hic geminatum ἂν. SYLBVRG.

παρ' ἐκείνῳ μὲν, τὸ αὐτοφυές· παρὰ δὲ τούτῳ, τὸ
24. κατασκευαζὸν ἀποφαίνεσιν [93]. ὁ μὲν γὰρ [94], ἀρ-
χὴν κέχρηται, ὅτι νέος τε, καὶ ἄπειρος εἴη πραγ-
μάτων, καὶ ἀδὲν δεόμενος εἰς δικαστήριον εἰσιέναι,
καὶ ἐπιφέρει πάνυ ἠθικῶς· Ἐγὼ ἂν σε ἀξιῶ, μὴ
εὕρεμα ἡγεῖσθαι τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν, καὶ τὸ με-
τὰ τοῦτο, ὡς φύσιν εἶχε γενέσθαι τε καὶ ῥηθῆναι,
27. λέγει· ὡς ἐπὶ διαιτητὰς ἠξίου [95] κοινὸς [96] ἐλθεῖν
φίλος· κἂν δόξῃς [97] ἀληθῆ λέγειν ἐκείνοις, ἀθέν
σοι δείσει [98] πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ λαβὼν, ἐπὶ τὰ
σαυτοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ ἐν ἤθει χρηστῷ διεξελθὼν,
τελευτῶν ἐπιτίθησι· Ταῦτ' ἐμοῦ προκαλεμένου, οὐ-
δεπώποτε ἠθέλησε συνελθεῖν. ὁ δὲ Ἰσαῖος, τυτὶ μὲν
30. τὸ μέρος, τὸ παρὰ τὴν * ἑαυτοῦ [99] γνώμην ἠναγ-
κάσθαι λέγειν ἐν δικαστηρίῳ, νέον ὄντα, ἐπὶ τελευ-

93. ἀποφαίνεσιν] Diouysio nostro eiusmodi in re vsitatius est v. ἐπιφαίνειν.

94. γὰρ] γε Bodlei.

95. ἠξίουν] malim in tertia persona ἠξίου. se rogasse. narrat actor, Archebiadem a se rogatum fuisse.

96. κοινὸς] malim καὶ τὸς κοινὸς. vt secum veniret ad arbitros, et ad amicos sibi, actori, cum eo, Archebiade, communes.

97. Olim legebatur hic δόξῃ, in tertia persona. Admonebat Sylburg, in archetypo, h. e. in superiori huius loci ex ipso fonte facta recitatione, legi δόξῃς. vnde id reuocaui. In Bodl. legi δόξας testatur Hudion.

98. σοι δείσει] sic reformaui e superiori exemplo vulgare σε δείσει.

99. ἑαυτοῦ] sic de meo dedi, pro vulgari, ἐμαυτοῦ.

τῇ τοῦ προοιμίου τίθησιν. ἄρχεται δὲ ἀπὸ διανοίας, οὐ φαύλης μὰ Δία, οὐδὲ ἰδιωτικῆς· ἀνιαρώτερον [100] εἶναι λέγων πρὸς [1] τοιούτους ἀπέχθεσθαι, μεθ' ὧν ἀνάγκη τῶν τιμιωτάτων κοινωνεῖν· ἔπειτα ἀπολύεταί τι τῶν μελλόντων αὐτὸν λυπεῖν [2], τὸ δὴ πολ- 33.
λοὺς [3] ὄντας τοὺς δημότας πρὸς αὐτὸν * ἀντιδικεῖν [4]. συντίθησί τε τὰ ὀνόματα οὐ φαύλως μὰ Δία, οὐδ' ὡς ἂν ἰδιώτης· Ἀδικοῦμαι γὰρ ὑπὸ τῶν δημοτῶν, φησίν· οὓς περιορᾷν μὲν οὐ ῥᾴδιον ἀποστεροῦντας· ἀπέχθεσθαι δ' ἂν [5] ἡδέως, μεθ' ὧν ἀνάγκη καὶ συν-

ουσίας

100. ἀνιαρώτερον] subaudi τοῦ δέοντος, vel τοῦ εἰωθότος, vel tale quid. malim tamen ἀνιαρώτατον. in codicibus mstis graecis terminationes comparatiuorum et superlatiuorum sigla eadem adumbrantur, vnde creberrimi errores exstiterunt.

1. λέγων e Bodleiano addidi, quo vulgatae carent. tametsi fateor, vulgatam etiam sine isto supplemento plenam et probam esse posse. Detrahat id rursus, per me licebit, quicunque postmodum volet.

2. λυπεῖν] grauare, premere causam ipsius, ei incommodare et obstare.

3. τὸ δὴ πολλοὺς] legendum videtur, τὸ δὴ πρὸς πολλοὺς ὄντας τοὺς δημότας ἀντιδικεῖν, vt colligere licet CXV. 14. SYLBVRG.

Bene habet h. l. vulgata. Festinatio bonum Sylburgium decipiebat, quominus cerneret, haec ratio si psobetur, necesse fore, vt proximum insequens πρὸς tollatur, ad quod animum non satis attendebat.

4. ἀντιδικεῖν dedi, pro vulgari ἀδικεῖν. Saepissime haec duo inter se per errorem permutantur.

5. ἂν] pro ἂν ἡδέως legendum esse ἀηδὲς, docui

36. θσίας κοινὰς [6] ποιεῖσθαι. ἡ γὰρ ἀηδὴς ἀπέχθεια,
καὶ αἱ κοιναὶ συνθσίαι, τεχνικώτερον σύγκεινται
μᾶλλον, ἢ ἀφελέστερον. καὶ ἔτι τὸ, Πολλῶν μοι δυ-
σκόλων συμπιπτόντων, ἐχ ἡγέμην [7] δεῖν κατοκνῆ-
σαι δι' ὑμῶν πειρᾶσθαι τυγχάνειν τῶν δικαίων [8].
39. ἥκιστα γὰρ ἰδιώτης ἂν ἔτως, οὐχ ἡγέμην δεῖν κατ-
οκνῆσαι, ἀδέ γε τὸ Δι' ὑμῶν πειρᾶσθαι τυγχάνειν
τῶν δικαίων· ἀλλ' ἐκεῖνος πως μᾶλλον, Τοσέτων
γέ μοι συμπιπτόντων δυσκόλων, ἐφ' ὑμᾶς ἠνάγ-
κασμαι καταφυγεῖν, ἵνα τῶν δικαίων τύχω δι' ὑ-
μῶν. 12. οἶμαι μὲν ἔν καὶ ἐκ τέτων ἐκ ἄδηλον εἶ-
42. ναι τὴν τῶν ἀνδρῶν διαφοράν· ἐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ
τῶν μελλόντων λέγεσθαι μᾶλλον ἔσαι καταφανὴς,

X 4 καὶ

paulo ante, ad v. 13. Sequenti etiam v. κοινὰς legendum esse pro vulgato τινὰς, manifestum est e priore citatione loci, v. 14. SYLBVRG.

Ex ἄν, quod libri Dionysii h. l. plus habent, deficiens in superiori exemplo, effeci ibi αὖ, vt etiam hic aio faciendum esse. Post ἠδέως deesse videtur ἐκ ἄν βελοίμην, vel ἐκ ἂν δεξαίμην, aut tale quid, vt iam supra admonui.

6. κοινὰς] sic exhibuit Sylburg, e cuius annotatione superiori constat in quibusdam Dionysii editionibus huius vocabuli loco legi τινὰς. quod etiam in Bodlei. legi testatur Hudsonus.

7. ἡγέμην] sic dedi e superiori exemplo, pro vulgari ἡγεῖμαι.

8. τῶν ἰδίων] in exemplari est τῶν ἰδίων. ego τῶν δικαίων reposui ex v. 17. atque adeo sic legendum esse declarant etiam sequentia, v. 39. SYLBVRG.

καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν [9] καὶ παθητικῶν λόγων· ἐν οἷς ὁ μὲν Λυσίας, ἁπλέστερός τίς ἐστι, καὶ κατὰ τὴν σύνθεσιν τῶν ὀνομάτων, καὶ κατὰ τὴν κοινότητα [10] τῶν σχημάτων· ὑτοσὶ δὲ, ποικιλώτερος· πολλὰ γὰρ ἄν τις, ἰδὼν [11], εὕροι παρ' αὐ- 45. τῷ, ὡς ἐν τούτῳ· „Πόθεν [12] χρὴ πιστεύεσθαι τὰ εἰρημένα, πρὸς θεῶν; ἐκ τῶν μαρτύρων [13]; οἵομαι

γε

9. ἀποδεικτικῶν] Fort. ἐπιδεικτ. HUDSON. Bene habet h. l. vulgata. multum inter se differunt λόγοι ἐπιδεικτικοὶ *ostensionales* orationes, ad pompam et iactationem ingenii atque facundiae comparatae, quae sunt ab huius loci sententia prorsus alienae, et ἀποδεικτικοὶ *demonstratiuae*, quibus hoc agitur, vt causa doceatur. argumentorum certitudine et euidentia plana atque testata fiat, coronaeque circumstanti assensus extorqueatur. Non in illo, sed in hoc genere Isaeus vim suam protulit, cuius eloquentia non in vmbra scholastica se iactauit, sed in foro spectata fuit. v. p. 108. 34. multisque aliis Nostri locis.

10. κοινότητα] *popularitatem*. idem est ac si dixisset, κατὰ τὰ σχήματα, ἃ ἐστι παρὰ Λυσίᾳ κοινότερά πως καὶ δημωδέστερα. cui Lysiacae orationis popularitati et simplicitati mox opponitur Isaei ποικίλον ἐν τοῖς σχήμασι.

11. ἰδὼν] num ζητῶν εὕροι τοιαῦτα παρ' αὐτῷ? An potius πολλὰ γὰρ ἄν τις ταύτης τῆς ἰδέας εὕροι παρ' αὐτῷ.

12. πόθεν χρὴ] loci initium legitur in oratione super Cironis hereditate p. 71. pen. ed. Stephani, seu nostrae p. 213. 1.

13. μαρτύρων] Isaei libri vulgares dant μαρτυριῶν.

γέ [14]. πόθεν δὲ τὰς μάρτυρας; ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε. πόθεν δέ γε ἀπιστεῖσθαι [15] τὰς λόγους τὰς τούτων; ἐκ τοῦ φεύγειν τὰς ἐλέγχους;
108.1. ἀνάγκη μεγάλη. φαίνομαι τοίνυν [16] ἐγὼ μὲν διώκων [17] ταῦτα, καὶ τὰ πράγματα [18] εἰς βασάνους ἄγων· ἔτος δὲ, ἐπὶ διαβολὰς καὶ λόγους [19] καθι-

14. οἶομαί τε] forsan rectius οἶομαί γε, vt in proxime sequenti subiectione εἰκός γε. SYLBURG.

Etiam vulgares Isaei libri recte h. l. dant ο. γε.

15. πόθεν δέ γε ἀπιστεῖσθαι] vulgares Isaei libri dant πόθεν δ' ἀπιστεῖν τοῖς τούτων λόγοις.

16. φαίνομαι τοίνυν] hic locus non est ex illa, quam dixi, oratione, sed ex alia seu hodie deperdita, siue si supereſt adhuc, non succurrit nunc memoriae, quaenam illa sit. An desunt h. l. nonnulla?

17 ἐγὼ μὲν διώκων] particulam μέν, quae vulgatis deest, e Bodl. addidi. Verum ne sic quidem satis sartum tectumque h. l. arbitror, sed valde vereor ne quid adhuc ad integritatem sententiae desit. e. c. ἐξ εὐθείας scil. γνώμης vel ὁδοῦ. bona fide, aut ὡς ἄνδρα καλὸν καγαθὸν πρέπει κάλλιστα καὶ σαφέστατα aut ἀληθέστατα aut δικαιότατα, aut tale quid. In ταῦτα quidem, quod prorsus non placet, odoror vestigia aduerbii in εστατα exeuntis. Perspicuum enim est, rectam et apertam atque simplicem in iure agendi rationem, qua ipse se ait vti, curuae et malitiosae atque callidae illi opponi, qua vti ait aduersarium.

18. τὰ πράγματα] Iu abrupto fragmento ecquis pro certo definiat, vtrum hoc recte habeat, an τὰς μάρτυρας ei sufficiendum sit, quod vtique melius conuenire sententiae videtur.

19. λόγους] addendum videtur ψευδεῖς. tametsi mo

ξάς [20]· ὅπερ ἄν τις πλεονεκτεῖν βούλόμενος ἐποίησεν. ἐχρῆν δὲ αὐτὸν, εἴπέρ τι δίκαιον ἐφρόνει [21], καὶ 3. μὴ παρακρέεσθαι [22] τὰς ὑμετέρας γνώμας ἐζήτει, μὴ μὰ Δία ταῦτα ποιεῖν [23], ἀλλ' ἐπὶ τὸν λογισμὸν μετὰ μαρτύρων ἐλθεῖν, καὶ ἐξετάζειν ἕκαστα τῶν ἐν τῷ λόγῳ [24], τοῦτον τὸν τρόπον παρ' ἐμοῦ πυνθανόμενον·

non fugit, ſed bene memini, ſimplex voc. λόγος de commentis et nugis uſurpari.

20. καθιξάς] ſcil. ἡμᾶς aut τὸ πρᾶγμα.

21. ἐφρόνει et pari modo paulo poſt ἐζήτει dedi de meo pro vulgaribus φρονεῖ et ζητεῖ.

22. παρακέεσθαι dant vulgares, cui παρακρέασθαι ſuffici volebat Sylburgius. Cuius coniecturae tumetſi pondus addere videbatur Bodlel. conſenſus, teſte Hudſono, ego tamen nihilominus praeſens tempus praetuli παρακρέεσθαι. *decipere.*

23. ταῦτα ποιεῖν] ſcil. quae modo dixerat aduerſarium factitare, ſcil. iudicum mentes mendaciis occoecare, et cauſam ad aliena, nugas et commenta detorquere.

24. λόγῳ] ratione illa geſtae a me tutelae, quam ego pupillo cum exhibuiſſem, ille, aſpernatus eam, re prorſus non examinata, me male geſtae tutelae accuſat. Iam conſtat liquido particulam hanc ex eadem oratione decerptam eſſe, vnde proferre exordium paulo ante p. 107. 10. coeperat. Vnde ſuſpicor huius paginae 108. verſu primo inter μεγάλη et φαίνομαι nonnulla deeſſe. Neque enim credibile eſt, Dionyſium particulas e duabus diuerſis orationibus excerptas ſic tacite, ſine tranſitu, ſine indicio conſarcinaſſe. Sed videtur potius non commiſiſſe, vt lectorem haud admonitum ignorare pateretur vnde inſequentia deſumta

μενον· Εἰσφορὰς [25] λογίζῃ πρὸς τόσας [26]; καὶ πό-
6. σον ἀργύριον εἰσενηνεγμένης, κατὰ τόσον καὶ τό-
σον,

essent. Dixisset procul dubio in hanc vel similem sententiam. ἀλλ' ἐπάνειμι ἐπὶ τὴν προτέραν τῷ ἐπιτρόπῳ πρὸς τὸν ἐπιτροπευθέντα ἀπολογίαν, ὅθεν ἐξέβην. φησὶν ἓν μετὰ ταῦτα· Φαίνομαι τοίνυν —

25. εἰσφορὰς] incidimus in salebras. ad locum peruenimus, si quis vllus alius huius libelli est, impeditum et arduum; in quo haesitare et labi, turpe non erit. Tentabo quoad potero eniti, hac via, vt Sylburgii visa proponam, tum mea, vno tenore; quoniam res eiusmodi est, vt discerpi nequeat. Sylburgius si non vsquequaque et vbique locorum in hoc libello rem acu tetigit, ego equidem ei facilis ignosco. Peccauit, vbi fecit, intra veniam. Satis multum enauauit, et plus etiam quam pro ista aetate, quae eum tulit, cui multa deerant artis criticae instrumenta. Compensauit lapsus suos, qui pauci numero sunt, multis et egregiis facinoribus. Acutum plerumque cernit, et quas affert coniecturas, eae plerumque sunt felices et certae. Vtinam aetas nostra multos ferret, non Toupios, sed Sylburgios. Hudsonus autem, pro more suo, hic prorsus tacuit, senator ex illo genere, qui tum obmutescunt, cum maxime e rep. erat loqui, et vbi sententiam dicere senatorem decebat, sapientem quidem illum et rerum peritum. Sed is quidem Claudius Imp. est. Assidens in senatu fere semper dormitat, et nutu modo sententiam dicit.

26. πρὸς τίνας] incertum est redditiua ne an interrogatiua hic ab auctore vsurpata sint, an mixta. si redditiua, legendum hic καὶ τόσον: et seq. v. κατὰ τόσα. si interrogatiua, in primo membro legendum erit πρὸς πόσας; itidemque in sequentibus. Forsan

σον, κατὰ πόσα ψηφίσματα ταυτὶ. ταύτας εἰλή-
φασί

etiam εἰσενηνεγμένος legendum pro εἰσενηνεγμένης: vel εἰσενηνεγμένας. SYLBVRG.

Post recitata istaec, Sylburgio ad h. l. visa, meas ego quoque suspiciones hoc de loco, qui inprimis vexatus et perplexus est, in medio ponam. In quo si labar, id quod necesse est fieri, consequar tamen hoc, vt aliorum acumen acuam, gressusque ad veri sedes dirigam. Finge itaque locum hunc sic ab Isaeo fuisse exaratum relictum. Exibit enim sic sententia, si non ad primigeniae formae veritatem expressa, tolerabilis tamen et tantisper probabilis. Colloquuntur inter se pupillus et tutor, ad examen rationis a tutore exhibitae considentes. Εἰσφορὰς λογίζῃ, ait pupillus. Video, mi tutor, te in ratione tua mihi imputare contributiones, a te de meo patrimonio meoque nomine, quod ais, ad necessitates reip. sustentandas collatas. Recte. Sed πόσας. *quot illas?* respondet tutor τόσας καὶ τόσας *tot et tot numero*, simul digito demonstrans locos rationis, vbi ipsi contributiones ad aerarium reip. imputassent. Pergit pupillus tutorem interrogare. Κατὰ πόσον ἀργύριον εἰσενηνεγμένας; h. e. quantae sunt singulae quaeque summae aeris, quas tu te ais meo nomine singulis quibusque pensionibus (vel vicibus) in aerarium intulisse? Respondet tutor κατὰ τόσον καὶ τόσον. Tantum intuli hac pensione, tantum illa. Rursus instat pupillus κατὰ ποῖα [non iam πόσα, sed ποῖα] ψηφίσματα. quaenam et qualia sunt illa senatus decreta, aut populiscita, quorum iussu et auctoritate tu illas, quas ais, pensiones pro me dependisti? Respondet tutor. ταυτὶ. haec sunt, ecce istaec, et simul oculis eius formulas illorum decretorum subiicit. Nondum acquiescit pupillus, certum penitus et viis, quot-

φασί τινες, εἰ καὶ ταῦτα μαρτυρόμενοι σκέψασθαι [27] τὰ ψηφίσματα, τὸ πλῆθος τῶν εἰσφορῶν [28], τὰ εἰσενενηνεγμένα [29], τὲς λαβόντας· καὶ εἰ μὲν

quot datae ſunt, omnibus indagare ſtudens, continuat adhuc vnum, quod erat reliquum, interrogare. Ταύτας [ſcil. τὰς εἰσφορὰς] εἰλήφασί τινες. Sed has contributiones quinam ſuſceperunt? quinam ſunt hi, quibus tu te ais illas penſiones numeraſſe? Habesne etiam auctores idoneos, qui ſe aiant illud aes abs te abſtuliſſe, et in aerarium intuliſſe? Satisfacit tandem tutor etiam de hoc ſic reſpondens. εἰ καὶ ταῦτα μαρτυρήσοντες. Iidem a me abſtulerunt eas, qui hac de re iam in continenti teſtabuntur. Hic tandem deſinit illa fictitia pupilli cum tutore ſuo expoſtulatio, et tutor iam nunc pergit e perſona mere ſua loqui καὶ σκέψασθαι. de quo ſtatim docebo pluribus, vbi Sylburgii ſententiam de hoc quoque vocabulo prius audiuerimus.

27. σκέψασθαι] non ſatis conſtat an verius ſit imperatiuum σκέψασθε, *conſiderate*. Nec item ſequenti verſu ſatis iiquet an legendum ſit, καὶ εἰ μὲν εὖ ἔχει τῷ λόγῳ, πιστεύετε: an, καὶ εἰ μὲν εὖ, ἔχετε τῷ λόγῳ πιστεύειν: an alio potius modo. SYLAVRG.

Bene habet σκέψασθαι. res dubio vacat. niſi quod ei praeponendum eſt καὶ. cohaeret hoc καὶ σκέψασθαι cum praemiſſo ἐχρῆν, vnde etiam reliqui infinitiui, ποιεῖν — ἐλθεῖν — ἐξετάζειν — apti ſunt.

28. τὸ πλῆθος τῶν εἰσφορῶν] numerum vel multitudinem penſionum, h. e. quoties tutor pro pupillo ad aerarium contribuiſſet.

29. τὰ εἰσενηνεγμένα] quantitarem cuiusque penſionis. quantum aeris quaque vice contribuiſſet.

εἰ μὲν εὖ τε τῷ [30] λόγῳ πιστεύειν· εἰ δὲ μή, νῦν παρασχέσθαι [31] μάρτυρας, εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογι- 9. σάμην αὐτοῖς [32]. „ 13. ταυτὶ μὲν διαλελυμένα, καὶ ἐξ ἐπεροωτήσεως· οἷς ὁ Λυσίας μὲν ἤκιστα κέχρηται· Δημοσθένης δὲ, ὁ παρὰ τούτῳ [33] τὰς ἀφορμὰς λα-

βών,

30. εὖ τε τῷ λόγῳ] Leg. videtur εὖ εἶχε, impersonaliter, sed hic vt subaudiatur, aut τὸ πρᾶγμα, aut ὁ λόγος, *bene si habuisset*, res puta, aut ratio a me exhibita, aut, si omnia secum bene constitissent, τότε τῷ λόγῳ πιστεύειν tum demum ratione mea fidere eique certam fidem habere. Hudsonus hic annotauit, in Bodleiano codice inter τε et τῷ lacunam esse. Atqui nulla ibi est, sed inter εὖ et τε est. Deest, vt dixi, aut εἶχε, τότε — aut nihil aliud praeterquam εἶχε. illud τε potest haberi pro reliquiis vocabuli εἶχε. quamquam insequens νῦν probabilem mihi facit suspicionem, etiam τότε desiderari.

31. παρασχέσθαι] dedi de meo pro vulgari παράσχεσθε. Aptus est hic infinitiuus, vt alii multi in hac regione praemissi, ex ἐχρῆν.

32. αὐτῆς] forsan verius αὐτοῖς, *ipsis*. vel subaudiendum εἰσφορᾶς. SYLBVRG.

Ego ex auctoritate Sylburgii αὐτοῖς praetuli. pupillo puta meo et aduocatis eius, vel potius, his pupillis meis, tam maiori natu, qui nunc mecum de tutela gesta expostulat, quam fratribus eius minoribus. Rationem nempe gestae tutelae tutor exhibuerat, non pro vno solummodo, sed pro omnibus vna gestae. Pupillus enim puber factus a tutore totum patrimonium sibi traditum suscipiebat, vnaque tutelam fratrum natu minorum.

33. τούτῳ] non Lysia, sed Isaeo.

βών, ἀφειδέστερον. οἷον· »Οὐκᾶν σὺ μισθοφορὰν [34]
λέγεις; φήσει τις. καὶ παραχρῆμά γε τὴν αὐτὴν
12. σύνταξιν ἁπάντων, ὦ Ἀθηναῖοι· ἵνα τῶν κοινῶν τὸ
μέρος λαμβάνων ἕκαστος, ὅτε δέοιτο ἡ πόλις, τοῦ-
το παρέχῃ. ἔξεσιν ἄγειν ἡσυχίαν; οἰκοι μένων. βελ-
τίων εἶ, τοῦ δι' ἔνδειαν ἀναγκῆ τι ποιεῖν αἰσχρὸν
ἀπηλλαγμένος. συμβαίνει τι τοιοῦτον, οἷα καὶ τὰ
νῦν; στρατιώτης αὐτὸς ὑπάρχων [35] ἀπὸ τῶν αὐ-
15. τῶν τούτων λημμάτων, ὥσπερ ἔξι δίκαιον, ὑπὲρ τῆς
πατρίδος. ἔξι τὶς ἔξω τῆς ἡλικίας ἡμῶν; ὅσα ἔτος
ἀτάκτως νῦν λαμβάνων ἐκ ὠφελεῖ. ταῦτα ἐν ἴσῃ
τάξει παραλαμβάνων [36], πάντ' ἐφορῶν καὶ διοι-
κῶν.

34. ἐκᾶν σύ μοι μισθοφορὰν λ] Oedipum hic agere, nec facile, nec tutum eſt. SYLBVRG.

Eſt enim vero vtrumque! Vtinam vbique locorum tam facili negotio, et tanta cum certitudine nobis liceret Oedipi partes agere, atque hic licet, ſi quid huic loco mendarum adhaeſit, id impreſſorum Demoſthenis exemplarium ope abſtergere. Legitur enim hic locus in calce tertiae Olynthiacarum. In vulgaribus Dionyſii libris olim ſic legebatur ἐκ ἔν σοι μισθοφορὰν λέγει φήσεις. ne reliquas mendas commemorem, quas pariter, atque hanc, ſuſtuli.

35. ὑπάρχων] ſubiice tacitus e praemiſſis repetitum βελτίων εἶ (pro ἔσῃ) eris vir fortis et bonus, ſi militia fungaris.

36. παραλαμβάνων] vulgatis in libris demoſthenicis legitur παραλαμβανέτω. vnde facile fuiſſet lectionem h. l. mutare et ad hanc normam reformare. quia tamen vulgata lectio librorum Demoſthenis vitioſa eſſe, et haec lectio Dionyſiana lectorem paulo at-

κῶν, ἃ χρὴ πράττεσθαι. ὅλως δὲ, ἔτε ὠφελῶν, ἔτε προσθεὶς, πλήν τι μικρὸν [37], τὴν ἀταξιαν ανε- 18.
λὼν, εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν τῷ λαβεῖν, τῷ στρατεύεσθαι, τῷ δικάζειν, τῷ ποιεῖν τῷθ' ὅ, τι καθ' ἡλικίαν ἕκαστος ἔχοι, καὶ ὅτε καιρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας.» ἐκεῖνα [38] δὲ κατὰ συμφορὴν καὶ παρακεκινδυνευμένα, τῷ τε βραχέως καὶ ἀγκύλως καὶ ἐκ παραδόξε συντίθεσθαι [39], καὶ ὐχ 21.
ἅπασιν ὐδὲ ἐκ προχείρε γνωριζόμενα· »Καὶ ὅτος γὰρ ὁ πάντων ἀνθρώπων σχετλιώτατος, οὐ παρε-

tentum et ſubtilem inductura in veſtigia veri videbatur, ideo reliqui eam, qualem repereram. admonens vna, videri poſt ὠφελεῖ addendum eſſe ὠφελήσει. qui nunc, accipiens ſtipendia ad certum modum ordinemque haud adſtricta, ſine fructu ad remp. redeunte ea percipit, is eadem ferens certis et aequalibus penſionibus, patriae proderit, vſum ſui praeſtabit, fructum eorum reip. referet vberem.

37. πλήν τι μικρὸν] ſic refinxi e vulgaribus Demoſth. exemplis. libri Dionyſiani hic dabant πλήν τι μικρῷ. vnde colligas, ſi ſatis tuto licet, Dionyſium in ſuis codd. Demoſthenicis habuiſſe πλήν τινι μικρῷ. quod etiam non ſit contemnendum. id eſt πλήν ἐν τινι μικρῷ.

38. ἐκεῖνα δὲ] Redit nunc Dionyſius a Demoſthene ad Iſaeum, cuius ſunt inſequentia, non ex eadem illa tutoris oratione, vnde ſuperiora erant, petita, ſed ex alia. Quaſi dixiſſet ἐκεῖνα δὲ τῷ Ισαίῳ κατὰ συμφορὴν ἐξι λεγόμενα. Reſpondent haec illis praemiſſis verſu nono, ταυτὶ μὲν διαλελυμένα.

39. συντίθεσθαι] malim συντεθεῖσθαι in perfecto paſſiui.

παρεχόμενος αὐτῶν μάρτυρας δῦναι [40], ὧν ἐναντίον ἡμῖν ἀποδῦναι φησὶν [41], ὡς [42] ἐκείνοις πιστεύειν [43] προσποιεῖται μᾶλλον, ὡς ἀποδεδώκασιν ἡμῖν [44], ἢ 24. ἡμῖν ὡς [45] οὐκ ἀπειλήφαμεν. καίτοι πᾶσι φανερὸν, ὡς ἔοικε, τὸν τότε πατέρα, * ἀποστερῦντα [46] ὄντα ἐπί-

40. ὁ παρεχόμενος αὐτῶν μάρτυρας] quamuis dura et implicata dictio, non ideo tamen vitiosa est, sed perinde habenda, atque si dixisset, ὁ παρεχόμενος τῷ δῦναι ἡμῖν ταῦτα μάρτυρας τοὺς αὐτούς, ὧν ἐναντίον ἡμῖν ἀποδῦναι φησὶν. non praestans testes, qui testarentur ipsum illaec nobis dependisse. δῦναι hic accipi debet pro τῷ δῦναι, vel pro ὅτι ἔδωκε.

41. φησὶν] Bodlei. φασὶν. male.

42. ὡς] malim ὑμᾶς.

43. πιστεύειν] adde δεῖν. Constructio haec est. προσποιεῖται [id est εἰρωνεύεται, simulat se bona fide postulare, seu personam ipse sibi imponit censentis, vel vult videri credere, id, quod ne ipse quidem credit, sed conscius ipse sibi est, se absurda et iniqua postulare.] ὑμᾶς ἐκείνοις πιστεύειν δεῖν, vos oportere magis illis credere.

44. ὡς ἀποδεδώκασιν] id est τοῖς φάσκουσιν, ὅτι ἀποδεδώκασιν ἡμῖν. magis illis credere, aientibus se nobis illa reddidisse. Pluralis ille designat reum, ab actore de nomine non persoluto accusatum, vnaque testes et aduocatos, aientes illud aes persolutum fuisse, quod minus fuisset.

45. ἢ ἡμῖν, ὡς οὐκ ἀπειλήφαμεν] quam nobis credere, negantibus nos illud aes accepisse. Pronomen ἡμῖν de meo addidi, quo vulgatae carent. *nobis* h. e. mihi actori, aes illud reposcenti, meisque aduocatis.

46. ἀποστερῦν] Sylburg ἀποστερεῖν suspicabatur. ve-

ἐπίτιμον, ὅτι ἡμῖν ἑκόντες οὐκ ἂν ἀπέδοσαν, εἰσπρά-

rum hilum non proficit. In coeno nihil eo minus haerebimus. Causa haec nobis obscura cum sit, admodum erit lubricum per coniecturas hic loci procedere. quia tamen aliter res geri nequit, age contendamus aliquam saltim tolerabilem, neque abhorrentem sententiam e verbis truncatis elicere. Quid si ergo fingatur Isaeus ad hunc modum scriptum reliquisse? πᾶσι φανερὸν, ὡς ἔοικε, τοῖς εἰδόσι τὸν τούτων πατέρα, ἀποστερῶντα ἡμᾶς, ὄντα ἐπίτιμον, ὅτι ἡμῖν ἑκόντες οὐκ ἂν ἀπέδοσαν. ἀτιμωθέντος δὲ, εἰσπράττεσθαι ὅτως ἔχοντας (in accusatiuo) οὐκ ἂν ἠδυνήθημεν. Liquidum et planum est omnibus, qui norunt, patrem eorum nobis debita non soluisse tum, cum adhuc statum ciuilem tueretur, his ergo, qui hoc norunt, perspicuum, ni fallor est, eos tum temporis debita non facile fuisse nobis vltro reddituros. Post patrem vero capite minutum, non facile potuisse nomen nostrum exigi, vt in ista eorum tam misera conditione. Alius aliquis sic ferme enunciasset, vt minus rotunde, ita rursus multo planius. ὅσοι τὸν τούτων πατέρα ἴσασιν, ἤτοι ἴσασιν αὐτὸν ἡμᾶς τὰ ἡμέτερα ἀποστερῶντα, καίτοι ἔτι ὄντα ἐπίτιμον, ὅτε ἀποδιδόναι αὐτὰ ἐδύνατο. τότε ἂν εἰ ἤλθομεν εἰσπραξόμενοι τὰ χρέα εἰκὸς ἦν καὶ φανερὸν πᾶσιν, ὅτι τότε οὐκ ἂν ἑκόντες ἀπέδοσαν, ἀλλ' ἀναγκασθέντες, εἴ γε τοῦτο καὶ τότε ἐποίουν. Μετὰ ταῦτα ἠτιμώθη ὁ τούτων πατὴρ, καὶ ὅτως εἰς ἀπορίαν κατέστησαν. οὐκ ἂν ἠδύναντο, ἄποροι ὄντες, ἡμῖν ἀποδιδόναι, ἀδ' εἰ ἐβελήθησαν ἐς τὰ μάλιστα. πῶς ἂν εἰκὸς, ὃ φασιν, ἀληθὲς εἶναι. Φάσκουσι γὰρ, ἀτιμωθέντος τοῦ πατρὸς, αὐτοὶ ἀπορούμενοι, καὶ ὅτως ἔχοντες, ὡς αὐτοὺς ἔχοντας ὁρᾶτε, ἡμῖν ἀποδοῦναι, ἐὰ δυνάμενοι. ἀλλὰ γὰρ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα βοᾷ, ὅτι οὐκ ἂν ἠδυνήθημεν

πράξασθαι, ἔτως ἔχοντος, ἐκ ἂν ἐδυνήθημεν. »25.

εἰσπράξασθαι ἀνθρώπες ἔτως ἔχοντας. Florentes adhuc rebus fecundis, nolebant nobis satisfacere. postmodum rebus ipsorum euersis et pessumdatis, non poterant, etiamsi vel maxime voluissent. Ergo nunquam nobis satisfecerunt de nomine nostro. Ergo mentiuntur aientes, se nostra nobis reddidisse eo tempore, quo reddere non poterant. Post haec chartis mandata, relegens iterum Isaei locum, velut e crapula euigilans et relipiscens, deprehendo, pro cellam hanc, ingentem et horribilem visam, minimo motu sedari posse, duabus literulis addendis, et vna mutanda. scil. ἀποστερῆντα exarando, et ἔχοντος in genitiuo singulari, et ὅτι cum ὅτε mutando. Et ad hunc modum reformaui vulgatam, quae diu me antehac torserat; vt nunc mirer ipse, qui factum sit, vt citius non cernerem. Vulgata sic habet. ἔοικε τὸν τότε πατέρα ἀποστερῆν ὄντα ἐπίτιμον· ὅτι ἡμῖν ἑκόντες ἐκ ἂν ἀπέδοσαν εἰσπράξασθαι, ἔτως ἔχοντες ἐκ ἂν ἠδυνήθημεν. Nemo miretur post τότε sequi ἀπέδοσαν et ἑκόντες. neque ideo suspicetur τότων esse leg. Probarem ipse τότων, si libri darent, et referrem ad reum, eiusque fratres. verum τότε bene habet. Reum designat, a quo actor nomen hoc reposcit. in ἑκόντες ἀπέδοσαν autem subauditur cum eius patre, vna mater quoque, et ipse reus, et eius fratres atque necessarii. ἔχοντος autem redit ad patrem. τῦ πατρὸς ἔτως ἔχοντος. id est ἀτιμωθέντος καὶ πενομένυ. εἰσπράξασθαι cohaeret cum τὸν πατέρα. Superius a me scripta, quae nunc non probo, cum possent vna litura obliterari, et notitiae hominum subduci, seruanda tamen nihilominus, duxi, quo essent aliis documento. Discatur enim inde, quam saepe minuta nubecula luminibus veritatis criticae of-

καὶ γὰρ τοῦτό ἐστι τὸ σχῆμα, ᾧ πολλάκις Δημοσθένης κέχρηται· »Εἶτ' οἴεσθε, εἰ [47] μὲν αὐτὸν ἐδὲν ἠδυνήθησαν ποιῆσαι κακὸν, αὐτοὶ δὲ μὴ παθεῖν 27. ἐφυλάξαντ' ἂν ἴσως, τούτους μὲν [48] ἐξαπατᾶν αἱρεῖσθαι μᾶλλον, ἢ προλέγοντα βιάζεσθαι, ὑμῖν δὲ ἐκ προῤῥήσεως πολεμῆσαι [49];« καὶ ἔτι γε τὰ τοιαῦτα· »Ὧ γὰρ, ἃ μὲν ὑπῆρχεν ἔξω τῶν ἀποτιμηθέντων, καταλελειτουργηκότι [50], δανειζομένῳ δ' ἐδεὶς ἂν ἔδω-

ficiat, animumque dubiis aliis ex aliis vexatum et iactatum teneat; tum a casu fortuito, et repentino lucem veri emicare, aut etiam contentione meditationis nubeculas discuti. denique mentem humanam gradibus quasi ad veri sedes indagandas procedere. Sed desino tandem. copiosior enim fui, quam decebat. Succurrit tamen adhuc alia h. l. emendandi ratio, quam iudicio lectorum submittere iuuat. Quid si sic legatur. φανερὸν ὡς ἔοικε τοῖς εἰδόσι τὸν τοῦτου πατέρα ἀποξενῶντα, εἶτα ἐπίτιμον, ὅτι, οἱ ἡμῖν ἐκ ἂν ἑκόντες ἀπέδοσαν, εἰσπραξασθαι τούτους ἅτως ἔχοντας (in accusat. plur.) ἐκ ἂν ἠδυνήθημεν. Et haec ratio mihi nunc magis etiam, quam illa altera paulo ante proposita, arridet. Sed manum tandem aliquando de tabula.

47. εἶτ' οἴεσθε, εἰ οἳ μὲν] expunxi εἰ, quod h. l. in vulgatis ante articulum legitur, ex auctoritate vulgarium Demosthenis librorum, penes quem h. l. p. 67. 3. ed. Morell. legitur.

48. τούτους μὲν] sic emendaui ex illo Demosth. loco vulgarem lectionem τοὺς μὲν.

49. πολεμῆσαι] libri Dem. dant πολεμήσειν.

50. καταλελειτουργηκότα] nota hic καταλελειτουργηκότα sine augmento: haud scio an propter cacophonian. SYLBVRG.

30. ἂν ἔδωκεν ἐπ' αὐτοῖς ἔτι πλέον ἀδὲν ἀποδεδωκότι
τὰς μισθώσεις, ἔχειν ἐμοὶ προσῆκον ἀναμφισβη-
τήτως, ἅτοι τηλικαύτην δίκην λαχόντες, καὶ σφέ-
τερα αὐτῶν εἶναι φάσκοντες, ἐκώλυσάν με ἐξ αὐ-
τῶν ποιήσασθαι τὴν ἐπισκευήν.» καὶ τί δεῖ τὰ πλείω
33. παρατιθέντα μηκύνειν; πολλὰ γὰρ ἄν τις εὕροι τῶν

Dedi de meo καταλελειτεργηκότι. Sed ſuperſunt adhuc in hoc loco, quem intricatiſſimum reddit accumulatio participiorum et conſtructionum atticarum perquam contortarum et perplexarum, ſuperſunt adhuc alia, quibus enodandis, ſi potero, ſemel hac vna opera defungar. Conſtructio haec eſt ἅτοι ἐκώλυσαν με ποιήσασθαι τὴν ἐπισκευήν, λαχόντες [id eſt διὰ τὸ λαγχάνειν] ἐμοὶ τηλικαύτην δίκην, ᾧ προσῆκεν, ἀποδεδωκότι τὰς μισθώσεις, ἔχειν πάντα τὰ ὑπάρχοντα τούτῳ, ὃς πάντα μὲν τἄλλα, τὰ, ἔξω τῶν ἀποτιμηθέντων, αὐτῷ ὄντα καταλελειτέργηκεν, εἰ δὲ δανείζεσθαι ἐζήτει, οὐκ ἂν εὗρε τὸν ἐπ' αὐτοῖς πλέον τι δανείσοντα. Hi tanta lite comparanda obſtiterunt mihi, quo minus reparare labes bonorum poſſem, quamquam decebat, me, ſi mercedes annuas horum bonorum dependiſſem, fine controuerſia cuncta habere et tenere bona eius, qui, cum fungendis muneribus omnia abſumſiſſet, quae ei praeter fundos oppigneratos erant, ſi voluiſſet adhuc aliam pecuniam mutuaticiam ſuſcipere, neminem facile fuiſſet reperturus, qui pecuniam ei ſub foenoris conditione crederet. Haec ſi eſt oratoris ſententia, quae eſſe vtique videtur, nihil aliud in hoc loco impeditum aut vitioſum ſupereſt, quam vnicum illud μὲν, cui marte meo με ſuffeci. ᾧ cohaeret cum ἔδωκεν, et ἀποδεδωκότι cum ἐμοὶ. In ἔχειν ſubauditur τὰ τούτου πάντα.

Ισαίῳ κατὰ τὴν σύνθεσιν καὶ κατὰ τὰς σχηματισμὰς ἐξησκημένα μὲν τῆς Λυσίᾳ λέξεως, ἐοικότα δὲ τῇ Δημοσθένους δεινότητι. 14. εἰρηκὼς δὲ καὶ περὶ τῶν πραγμάτων, ὅτι δεινότερός ἐστιν οἰκονομῆσαι Λυσίᾳ, καὶ ὅλους τοὺς λόγους, καὶ τὰ μέρη αὐτῶν, καὶ ἀδὲν ἔξω ποιῶν[51] τῆς τέχνης, ἣ μετὰ ταῦτα 36. πολλῇ ὁ Δημοσθένης ἐχρήσατο, βούλομαι καὶ τοὺς ὑπὲρ τούτων παρασχέσθαι πίστεις. ἔσται δὲ κεφαλαιώδης τε καὶ ὡς πρὸς ἀνεγνωκότας τὸν ἄνδρα ὁ λόγος[52]· ὐ γὰρ ἐνεχώρει παραδείγματα πάντων τιθέναι. αὐτίκα τὰς διηγήσεις τοτὲ[53] μὲν ἀπροκατα-

51. ποιῶν] ferri potest, vt aptum ex ἐστὶ. ποιῶν ἐστι valere potest idem atque ποιεῖ. mallem tamen hoc. *nil facit extra artem*. h. e. nullam relinquit intactam et non tentatam sibi machinam strophamue earum omnium, quas habet ars rhetorica. quibuscunque armis ea pugnat et ferit, iis omnibus omnino vtitur Isaeus. quibuscunque artificiis eloquentia forensis assensum extorquet, ea Isaeus omnia ita amplectitur, vt nullum eorum sibi faciat reliquum et praeteruisum, aut insuper habitum.

52. ἀνεγνωκότας τὸν ἄνδρα ὁ λόγος] Sic correxi de meo vulgarem lectionem πρὸς ἀνεγνωκότας τὸν λόγον ἄνδρας. oratio mea erit breuis et summaria, h. e. summa rerum capita perstringens, vtpote tendens ad homines, qui virum, h. e. Isaei orationes, legerunt. v. p. 109. 25.

53. τότε μὲν] nota hic τότε μὲν, et v. 41. τότε δέ: cum in hac signif. scribi soleat τοτὲ μὲν, et τοτὲ δέ. SYLBVRG.

Ego vtroque loco dedi τοτὲ.

39. κατασκευάσας καὶ συντόμως, καὶ ἐδὲν προλαμ-
βανέσας [54] τῶν ἀποδεικτικῶν, ἐν τῇ προσηκέσῃ
τίθησι χώρᾳ, καθάπερ ἐφ' ᾧ πρὸς Μέδοντα ποιεῖ
λόγῳ, καὶ ἐν τῷ πρὸς Ἀγνόθεον, καὶ ἐν τῇ πρὸς
τὰς δημότας ἀμφισβητήσει περὶ τῶ χωρίε, καὶ ἐν
42. ἄλλοις συχνοῖς· τοτὲ δὲ, μερίσας αὐτὰς εἰς τὰ [55]
κεφάλαια, καὶ παρ' ἕκαστον αὐτῶν τὰς πίστεις πα-
ρατιθεὶς [56], ἐκμηκύνει τε μᾶλλον, καὶ ἐκβαίνει τὸ
τῆς διηγήσεως σχῆμα, τῷ συμφέροντι χρώμενος.
ταύτης ἔστι τῆς ἰδέας ἥ τε πρὸς Ἕρμωνα ὑπὲρ τῆς
ἐγγύης ἀπολογία· καὶ ἡ πρὸς Εὐκλείδην ἀμφισβή-
45. τησις ὑπὲρ τῆς τῶ χωρίε λύσεως· καὶ ἡ ὑπὲρ Εὐ-
φιλήτε πρὸς τὸν Ἐρχιέων [57] δῆμον ἔφεσις. ἐν γὰρ
δὴ τοῖς λόγοις τούτοις [58] μακροτέρας τὰς διηγήσεις

 ἔσας,

54. προλαμβανέσας] praecipientes, occupantes. Sic dedi de meo, pro vulgari προκαταλαμβ. v. p. 109. 6.

55. αὐτοῖς τὰ κεφάλαια] pro αὐτοῖς legendum videtur αὖθις, vel αὐτά. SYLBVRG.

Vulgarem lectionem αὐτοῖς correxi de meo sic, vt inde efficerem αὐτὰς εἰς τὰ κ. eas, nempe τὰς διηγήσεις enarrationes rerum gestarum, diuidens in certa quaedam capita, vel certos locos.

56. παρατιθεὶς] oratio si sibi constare, h. e. si participium hoc priori μερίσας respondere quoad tempus debet, leg. erit παραθεὶς in aoristo. non bene conuenit in eadem constructione praesenti cum aoristo.

57. Ερχιέων] in exemplari est Ερχιέον: errore ambiguo. sed veriorem lectionem esse Ερχιέων quam Ερχιαῖον, patet ex pag. seq. v. 41. nota etiam ἔφεσιν eodem in loco exponi τὸ εἰς τὸ δικαστήριον προκαλεῖν. SYLB.

58. τούτων] forsan rectius τοῖς λόγοις τούτοις, eodem casu. SYLBVRG.

ἔσας, ἐχ ἅμα τίθησιν ὅλας, ἀλλὰ κατὰ μέρη διαλαμβάνων, ἐφ' ἑκάστῳ κεφαλαίῳ τὰς τε μάρτυρας ἐπάγεται, καὶ τὰς ἄλλας παρέχεται πίστεις, δεδοικὼς, παρ' ὅσα [59] γ' ἔν ἐμοί δοκεῖ, μὴ 09.1· δυσπαρακολούθητος γένηται, διὰ τὸ πλῆθος τῶν κεφαλαίων, ὁ λόγος· καὶ πολλάκις αἵ τε [60] πίστεις εἰς ἓν χωρίον ἅπασαι συναχθεῖσαι, πολλὰ καὶ περὶ πολλῶν ἔσαι πραγμάτων, μὴ συνταράξωσι [61] τὴν 3. σαφήνειαν· τοιγάρτοι μετὰ τὰς διηγήσεις, τὰς

ἔτως

τέτοις, quod Sylburg recte malebat, in Bodleiano quoque legi cum teſtaretur Hudſonus, praetuli vulgari lectioni τέτων.

59. δεδοικὼς γὰρ, ὅσα γ' ἔν ἐμοὶ δοκεῖ] vſitatius ὡς γῶν ἐμοὶ δοκεῖ SYLBVRG.

Ego dedi de meo δεδοικὼς, παρ' ὅσα — quod idem eſt, atque καθ' ὅσον — ſecundum ea certe, quae mihi quidem vera videntur eſſe. Verum ſi eſt, quod Hudſonus teſtatur, de quo cur dubitetur cauſae nil video, coniecturam Sylburgianam in Bodleiano libro legi, conſtat iam perſpicue, id quod iam dudum ante ſuſpicatus fueram, quam ad h. l. deferrer legendo, codicem illum interpolatum ex exemplo Sylburgiano, cum in ea coniecturae legantur Sylburgianae, interdum perſpicue falſae.

60. αἵ τε πίστεις] aut τε locum non ſuum obtinet, aut ante haec vocabula deeſt parum quid. Si poſterius hoc probatur, leg. erit — ὁ λόγος, ὃ [vel ὡς] καὶ πολλάκις συμβαίνει. ſin autem haec coniectura repudietur, τε erit in finem verſus transferendum, et ſic leg. καὶ πολλάκις αἱ πίστεις — πολλαί τε καὶ περὶ πολλῶν — Ego vero priorem rationem praehabebo.

61. συνταράξωσι] pendet hoc e praemiſſo δεδιὼς.

ἕτως ᾠκονομημένας, ἐκ ἔτι τὰς προηγμένας ἀποδείξεις πολλοῖς βεβαιῦται λόγοις, ἀδ' ἔστν ὅμοιος τοῖς νέοις τεχνογράφοις, ἀλλὰ τὰς τῶν ἀντιδίκων
6. πίστεις ἀναιρεῖν οἴεται δεῖν. 15. τότε δὲ [62], προκατασκευάζεταί τινα πρὸ τῶν διηγήσεων πράγματα, καὶ προλαμβάνει τὰ μέλλοντα, πιστοτέρας αὐτὰς [63], ἢ κατ' ἄλλό τι χρησιμωτέρας ποιήσειν οἰόμενος, ὡς ἐν τῇ κλήσει [64] τῇ πρὸς Αριστογείτονα καὶ Ἀρχιππον εὑρίσκεται πεποιηκώς, ἐν ᾗ κλήρου
9. τις ἀμφισβητῶν, ἀδελφὸς ὢν τοῦ τελευτήσαντος, προσκαλεῖται [65] τὸν ἔχοντα τἀφανῆ χρήματα εἰς

62. τότε δὲ] forsan rectius τοτὲ δὲ: vel τότε δή. SYLBVRG.

Bene habet vulgata. *tunc autem.* h. e. in eiusmodi loco, cum id agit Isaeus, cum hunc instituit modum tractationis.

63. πιστοτέρας αὐτὰς] scil. τὰς διηγήσεις. Sed videtur aut ἕτω πιστοτέρας αὐτὰς leg. esse, aut πιστοτέρας ἕτως αὐτὰς. sperans hac ratione se effecturum, vt narrationes rerum gestarum sibi fiant credibiliores.

64. λύσει] Henr. Valesium ad Harpocr. p. 140. emendasse κλήσει, cum me Hudsonus admonuisset, nullus dubitaui emendationem eius vulgari lectioni praeferre. v. paulo post παραγράφεται τὴν κλῆσιν. vnde constat voc. κλῆσις interdum quoque, tametsi fateor id rarius fieri, pro προσκλήσει [scil. πρὸς τὸς δικαστὰς] vsurpari.

65. προσκαλεῖται] rectius προκαλεῖται, vt v. 41 et 44. atque ita etiam προκλήσεις ἀναγινώσκει v. 17. SYLBVRG.

Res tam liquida mihi non videtur, atque visa fuit Sylburgio, et loci ab eo prolati, aut nil probant, (il-

ἐμφανῶν [66] κατάσασιν· ὁ δὲ τῷ κλήρῳ κρατῶν, παραγγάφεται τὴν κλῆσιν, δεδόσθαι λέγων ἑαυτῷ τὰ χρήματα κατὰ διαθήκας. διττῆς δὲ τῆς ἀμφισβητήσεως ὑπαρχούσης, τῆς μὲν. περὶ τῷ γεγονέναι τὰς διαθήκας, ἢ μή· τῆς δὲ, τῶν διαθηκῶν ἀμ- 12.
φισβητουμένων ἤδη, τίνα δεῖ τῷ κλήρῳ κρατεῖν· πρῶτον ἀποδοὺς τὸν ὑπὲρ τῶν νόμων λόγον, καὶ ταῦτα [67] ἀποδείξας τὸ μέρος [68], ὡς ἐ δεῖ τὸν ἐπίδικον κρατεῖσθαι κλῆρον πρὸ δίκης, ἕτως ἐπὶ τὴν διήγησιν ἔρχεται, δι' ἧς ἀποδείκνυσιν, ἕτε [69] γε- 15.
γενη-

lius quidem, quem e verſu 17. excitauit, alia ratio eſt, et huc nil pertinet,) aut ei repugnant, v. annotationem noſtram n. 94. Ego προσκαλεῖται tantiſper tenebo, praeſertim cum κλῆσιν inſequatur, quod cum idem ſignificare poſſit atque πρόσκλησιν, tum nequit idem ſignificare atque πρόκλησιν.

66. ἐμφανῶν] ſic de meo dedi, pro vulgari ἐμφανῆ.

67. ταῦτα] ſingulariter legendum videtur καὶ τοῦτο: vel τὸ μέρος ellipſin habet praepoſitionis κατά. SYLBVRG.

Mihi videtur leg. καὶ μετὰ ταῦτα. primum expoſuerat Iſaeus illa oratione vniuerſum iuris attici titulum de hereditatibus, deinde ſtrictius, vel in ſpecie, vt vulgo inſurpant, tractauerat illum locum, donec lis de haereditate nondum diſceptata ſit, nemini licere eam ſibi vindicare, ſed ſequeſtrandam eam eſſe.

68. τὸ μέρος non eſt aduerbiale, ſed idem valet atque τοῦτο τὸ μέρος, vel τοῦτον τὸν τόπον. qui locus autem is ſit, ipſe ſtatim ſubiicit, ſcil. ὡς ἐ δεῖ τὸν ἐπίδικον κρατεῖσθαι κλῆρον etc.

69. ἕτε] pro ἕτε rectius legemus ἐδὲ: vel membrum hic deeſt. SYLBVRG.

γενημένας ὑπὸ τῦ τετελευτηκότος τὰς διαθήκας. καὶ ἀδὲ ταύτην τὴν διήγησιν ἁπλῶς πως συγρέψας καὶ ἀκαταασκευάγως τίθησιν, ἀλλὰ καὶ ταύτην μακροτέραν ἔσαν, ἀποτομαῖς τισι διαλαμβάνει, καὶ καθ' ἕκαγον εἶδος μάρτυρας ἀναβιβάζεται, καὶ
18. πρακλήσεις ἀναγινώσκει, καὶ συνθήκας παρέχεται, τεκμηρίοις [70] τε καὶ σημείοις καὶ τοῖς ἐκ τῶν εἰκότων ἐλέγχοις ἅπασι χρῆται. πολλὰς δ' ἂν ἔχοιμι καὶ ἄλλας παρασχέσθαι διηγήσεις, πρὸς τὸ συμφέρον ἀκονομημένας ὑπὸ τῦ ῥήτορος, προκαταασκευαῖς, παρασκευαῖς, μερισμοῖς, χωρίων ἀλλα-
21. γαῖς, πραγμάτων μεταγωγαῖς, τῷ τὰ κεφάλαια ἀνεγράφθαι, τῷ μὴ κατὰ τὰς χρόνας τὰ πραχθέντα [71] εἰρῆσθαι, τῷ μὴ πάντα [72], μηδ' ἂν ὡς φύσιν εἶχε πραχθῆναι, μηδ' ὡς ἂν ἰδιώτης τὶς εἴ-

πoι

Vel etiam ſuſpicioni locus ſit leg. eſſe ἀδέποτε γεγ.

70. τεκμηρίοις] malim καὶ τεκμ.

71. τὰ πραχθέντα] Bodlei. τὰ πράγματα.

72. τῷ ὡς μὴ πάντα μηδαμῶς φύσιν — ſic vulgatae] corrupta ſunt poſtrema tria cola. verior lectio haec videtur eſſe, τῷ μὴ πάντα μηδαμῶς ὡς φύσιν εἶχε πραχθῆναι, μηδ' ὡς ἂν ἰδιώτης τις εἴποι, λέγεσθαι μετρίως, καὶ μυρίοις ἄλλοις τοιούτοις τρόποις. SYLB.

Locum hunc, partim Sylburgii, partim meo marte, ſic correxi, τῷ μὴ πάντα, [ſubaudi a communi εἰρῆσθαι, e praemiſſis, aut λέγεσθαι ex inſequentibus] μηδ' ἂν ὡς φύσιν εἶχε — In poſtremis his cernitur vocabulorum traiectio, quorum ordo naturae rerum et vſui loquendi conuenientior fuiſſet hic μηδ' ὡς ἂν φύσιν εἶχε.

ποι, λέγεσθαι, μὴ μετρίως[73], μυρίοις ἄλλοις τοιούτοις τρόποις. ἀλλ' ὅτε χρόνον ἱκανὸν ἔχω περὶ πασῶν[74] 24.
λέγειν, ἐκδιηγούμενος εὐθὺς ἐφ' ἑκάστης τὴν τέχνην,
ὡς ἐβουλόμην ἄν· ὅθ' ὁ πρὸς τὰς ἐπισαμένας τὰ
πράγματα λόγος, ἐν τῷ πλήθει τῶν παραδειγμά-
των τὸ πιστὸν ἔχει, ἀλλ' ἀρκεῖ τοῖς τοιούτοις καὶ ἡ
βραχεῖα δήλωσις. 17. ἐρῶ δὲ κεφαλαιωδῶς, περὶ[75] τα-
ύτης τῆς ἰδέας, ἣν ἐγὼ δόξαν ἔχω, καὶ τίνι δια- 27.
φέρειν οἶομαι[76] τὸν Ἰσαῖον τῷ Λυσίᾳ. τῷ Λυσίᾳ μὲν
ἄν τις[77] ἀναγινώσκων τὰς διηγήσεις, ἐδὲν ἂν ὑπο-
λάβῃ λέγεσθαι κατὰ τέχνην ἢ πονηρίαν, ἀλλ' ὡς ἡ
φύσις

73. μὴ μετρίως] subaudi e proximo λέγεσθαι. Appellat autem μετρίαν λέξιν illud genus orationis, quo homines vtuntur, non illi quidem literati, neque εἰς κάλλος εἰπεῖν δεδιδαγμένοι. ad orationis exquisitam et exasciatam elegantiam eruditi, verumtamen rursus non ita populariter et impolite loquentes, vt baiuli, sed vt homines medii cuiusdam, mundioris ordinis.

74. πασῶν] redit ad τὰς διηγήσεις.

75. περὶ] malim καὶ περὶ τ. etiam hac de forma, vt scil. de aliis quoque iam ante fecerat.

76. Post οἶομαι videtur καὶνταῦθα deesse. etiam hic, etiam hac in re. in modo puta res gestas enarrandi.

77. ἄν] pro ἂν omnino legendum videtur ἔν, *igitur*. SYLBVRG.

Annotatio leuicula. ἂν iterari. ecquem tandem fugit? Ego equidem vulgata h. l. non offendor. Si quid tamen Sylburgio hic tribuendum sit, quod cuiusque arbitrio permitto, possit ἔν cum ἄν copulari, ad hunc modum. τῷ Λυσίᾳ μὲν ἔν ἄν τις.

φύσις καὶ ἡ ἀλήθεια[78] φέρει· αὐτὸ τοῦτο ἀγνοῶν, ὅτι τῆς τέχνης τὸ μιμήσασθαι τὴν φύσιν αὐτῆς[79]
30. μέγιστον ἔργον ἦν· ἐπὶ δὲ τῶν Ἰσαίου διηγημάτων, τἀναντίον ἂν παθεῖν[80], μηδὲν ὑπολαβεῖν αὐτοφυῶς καὶ ἀπραγματεύτως[81] λέγεσθαι, μηδ' εἴ τινα ὡς ἔτυχε γενόμενα εἰρηται· ἐκ κατασκευῆς δὲ πάντα, καὶ μεμηχανευμένα πρὸς ἀπάτην, ἢ ἄλλην τινὰ κακουργίαν. καὶ τῷ μὲν ἂν καὶ τὰ ψευδῆ[82] λέγοντι
33. πιστεύσειν[83] ἄν· τῷ δὲ, μηδ' ἂν[84] ἀληθεύῃ, χωρὶς

78. καὶ ἡ ἀλήθεια] articulum a Bodlei. abesse, annotauit Hudsonus.

79. αὐτῆς] aut εὐθὺς aut ἄντικρυς malim. *prorsus*, sine controuersia, aut potius αὐτήν.

80. ἂν παθεῖν] Repete tacite οἶομαι. *videtur mihi passurus esse.* Sed quodnam est illud contrarium? statim subiicit μηδὲν ὑπολαμβ. vt nempe opinetur, nihil —

81. ἀπραγματεύτως] sic dedi de meo, pro vulgari αὐτοπραγμ.

82. μὲν, ἂν καταψευδῆ] rectius κἂν ψευδῆ λέγοντι: vel, κἂν ψευδῆ λέγοι, τις πιστεύσειεν ἄν. In sequenti autem membro, quia προσέξειεν vitatum non est, legendum erit προσέξει. Paraphrasin huius loci habemus in ea historiola, quam supra ex Aldina editione percensui, ad pag. 104. ibi enim Λυσίας μὲν, καὶ ὑπὲρ ἀδίκων ἔπεσθε λέγων· Ἰσαῖος δὲ, καὶ ὑπὲρ ἀγαθῶν λέγων, ὕποπτος ἦν. SYLBVRG.

Dedi de meo μὲν ἂν καὶ τὰ ψευδῆ.

83. πιστεύσειν] sic dedi de meo, pro vulgari πιστεύσειεν, ob insequens προσέξειν. apti sunt hi infinitiui ex eodem οἶομαι, vnde παθεῖν quoque versu 30. pendet, item ὑπολαβεῖν.

84. μηδ' ἂν] Bodlei. μηδὲν ἂν. male.

ρὶς ὑποψίας προσέξειν[85]. ἐν δὲ τοῖς ἀποδεικτικοῖς[86] διαλλάττειν ἂν δόξειεν Ισαῖος Λυσίᾳ, τῷ τε μὴ κατ' ἐνθύμημά τι λέγειν, ἀλλὰ κατ' ἐπιχείρημα· καὶ τῷ μὴ βραχέως, ἀλλὰ διεξοδικῶς· μηδὲ ἁπλῶς, ἀλλ' ἀκριβῶς· αὔξειν τε μᾶλλον, καὶ δεινότερα 36. ποιεῖν τὰ πράγματα, καὶ τὰ πάθη ποιεῖν γενικώτερον[87]. ἐν γὰρ δὴ τούτοις οὐχ ἥττον[88] ἐστὶ φανερὸς τῇ Δη-

85. προσέξειν, quod Sylburgio ſuſpectum erat, ſed ſine cauſa, vitio caret. modo teneatur id, de quo modo admonebam, niti id praemiſſo οἶσμαι.

86. ἐπιδεικτικοῖς] legendum videtur ἀποδεικτικοῖς: vt ſupra 90, 33: et 86, 38: praeſertim cum ſupra (104, 14.) dixerit, Iſaeum ſe in vno iudiciali orationis genere exercuiſſe. Pro ἀσφάλειαν, v. 38. non dubitarem legendum eſſe ἀφέλειαν, vt 86, 38. niſi infra in fragmento De Atticorum oratorum characteribus, (164. 41.) huius ipſius Lyſiae dictioni tribueretur ἡ ἀσφάλεια καὶ τὸ ἀκίνδυνον, ſicut contra Thucydidi ἡ νεωτεροποιία καὶ τὸ τολμηρόν. ſiquis tamen vtrobique ἀφέλειαν malit, non multum refragabor: quippe quod ea rectius opponatur τῇ νεωτεροποιίᾳ. SYLBVRG.

Obſecutus ſum, vt par erat, recta monenti. v. ad p. 107. 43. dicta.

87. τὰ πάθη ποιεῖν γενικώτερα] locum hunc tria ſuſpectum faciunt. 1) iteratio vocabuli ποιεῖν, cui parci poterat, vt modo praemiſſo. Facili negotio poterat ſubaudiri. 2) cum recte dicatur τὰ πράγματα ποιεῖν δεινότερα *res oratione facere atrociores*, minus tamen recte dicetur τὰ πάθη ποιεῖν. melius conueniret ἐμποιεῖν. affectus ſeu perturbationes animi, non ποιοῦνται, ſed ἐμποιοῦνται *iniiciuntur*. 3) πάθη γενικώτερα abhorrent ab hoc loco, quo non affectus generaliores

τῇ Δημοσθένες τέχνῃ τὰς ἀφορμὰς δεδωκὼς, ἀλλ' ἐ τὴν Λυσίᾳ διώκων ἀσφάλειαν [89], ὡς ἔγε τε ἄλλων [90] ἐστὶ λόγων, μᾶλλον δὲ ἐκ πάντων τῶν γρα-
39. φέντων [91] ὑπ' αὐτῦ τεκμήρασθαι. εἰ δέ τι δεῖ [92] καὶ παραδείγμασι χρῆσθαι, μή τις ἀναπόδεικτα δόξῃ λέγειν ἡμᾶς, ποιήσω καὶ τῦτο [93] προχειρισάμενος τὸν ὑπὲρ Εὐφιλήτε λόγον, ἐν ᾧ τὸν Ερχιέων δῆμον εἰς τὸ δικαστήριον προσκαλεῖταί [94] τις τῶν ἀπο-

opponuntur τοῖς εἰδικωτέροις ſpecialioribus, ſed ſententia poſtulat vocabulum γενναιότερα, aut νεανικώτερα. fortiores. robuſtiores, acriores, violentiores affectus. quid ſi ergo ſtatuamus leg. eſſe καὶ τὰ πάθη ἐμποιεῖν γενναιότερα, aut νεανικώτερα?

88. ἐχ ἧττον] ſubaudi ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις.

89. ἀσφάλειαν] Ambigebat modo Sylburgius, vtrum hoc voc. ſeruandum cenſeret, an ἀφέλειαν ei ſufficiendum. anceps vtique haec eſt quaeſtio, et arduum iudicium. eſt vtrique lectioni ſua laus, ſuum pondus. conſultius tamen ſine dubio eſt, in re dubia nil moueri.

90. Poſt ἄλλων addendum videtur καὶ πολλῶν.

91. τῶν γραφέντων] videtur ὄντως vel ἀληθῶς interponendum. Ferebantur enim multae ſpuriae.

92. εἰ δέ τι] hoc malim, quam vulgatum εἰ δ' ἔτι

93. ποιήσω καὶ τῦτο] h. e. χρήσομαι παραδείγματί τινι. proponam aliquod exemplum.

94. προκαλεῖται] non hic modo, ſed etiam paulo poſt verſu 44. et iterum verſu 46. ſibilantem literam, quae a vulgatis aberat, periculo meo ingeſſi. προκαλεῖσθαι ab his locis alienum, (differunt enim quoad ſententiam haec duo vocabula multum inter ſe) ſignificat ſponſionem alicui deferre. προσκαλεῖσθαι autem,

ἀποψηφισθέντων, ὡς ἀδίκως τῆς πολιτείας ἀπελαυνόμενος. ἐγράφη γὰρ δή τις ὑπὸ τῶν [95] Ἀθη- 42.
ναίων νόμος, ἐξέτασιν γενέσθαι τῶν πολιτῶν κατὰ δήμους· τὸν δὲ ἀποψηφισθέντα ὑπὸ τῶν δημοτῶν, τῆς πολιτείας μὴ μετέχειν· τοῖς δὲ ἀδίκως ἀποψηφισθεῖσιν, ἔφεσιν εἰς τὸ δικαστήριον εἶναι, προσκαλεσαμένοις τοὺς δημότας· καὶ ἐὰν τὸ δεύτερον ἐξ 45.
ελεγχθῶσι [96], πεπρᾶσθαι αὐτούς, καὶ τὰ χρήματα εἶναι δημόσια. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ὁ Εὐφίλητος προσκαλεσάμενος τοὺς Ερχιέας [97], ὡς ἀδίκως κατα-

quod horum locorum ſententia poſtulat, in ius citare, diem dicere, ſignificat.

95. ἐγράφη γὰρ δή τις ὑπὸ τῶν ἀθηναίων νόμος] Res mira et inaudita, γραφῆναι νόμον ὑπὸ τοῦ δήμου. Populus legem non γράφει, ſed τίθεται. Auctor autem legis, qui eam rogat, γράφει, non τίθεται. Multum inter ſe diſtant γράφειν νόμον, et τίθεσθαι. qui legem populo proponit, laudat, commendat, ei auctor ſciſcendi fit, is γράφει. populus vero, cum ferentis oratione adductus eam ſancit, et ratam eſſe iubet, atque tabulis publicis inferri, τίθεται. Autergo dicendus erit Dionyſius in vſu vocabulorum proprio et rituali erraſſe, aut potius leg. ἐγράφη γὰρ δή τις ὑπό τε τῶν ἀθην. v. ſcripta fuerat lex ab Athenienſium neſcio quo.

96. ἐξελεγχθῶσι] ſcil. παρεγγεγραμμένοι, καὶ μὴ ὡς ἀληθῶς ὄντες αὐτοὶ ἐξ αὐτῶν.

97. Ερχιέας] in exemplari eſt τοὺς ἀρχιερέας: perperam. nam Ερχιέας legendum eſſe, ſatis manifeſtum eſt ex praecedentibus, v. 41: et ex 108. 45. Erchiam autem fuiſſe pagum Atticum ſub tribu Aegeide,

καταψηφισαμένης αὐτῆ, τὸν ἀγῶνα τόνδε [98] διατίθεται. πρεσείρηται μὲν δὴ τὰ [99] πράγματα ταῦτ'
110.1. ἀκριβῶς [200], καὶ πεπίστωται διὰ τῶν μαρτύρων. οἷς δὲ βεβαίας βέλεται ποιῆσαι τὰς μαρτυρίας, τάδ' ἐστίν· ὡς μὲν ἐγὼ δόξης ἔχω, πάντ' ἀκριβῶς [1] ἐξειργασμένα· κρινέτω δὲ ὁ βελόμενος, εἰ τὰ προσ-
3. ήκοντα ἔγνωκα περὶ αὐτῶν· 17. »Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀδελφὸς ἡμῖν ἐστιν ἁπάντων ὁ Εὐφίλητος, οὐ μόνον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν συγγενῶν ἁπάντων ἀκηκόατε μαρτυρούντων. σκέψασθε δὲ πρῶτον τὸν πατέρα ἡμῶν, τίνος εἵνεκεν ἂν ψεύδοιτο, καὶ

τοῦτον

post Harpocrationem et Suidam docuit etiam Sigonius, ac mentio eiusdem etiam apud Demosth. et Aeschinem. Stephani Ερεχθία incertum pro eodemne an diuerso. SYLBVRG.

in MS. Bodl. corrupte ἀρχιέας. quomodo et apud Stephanum Byzantinum, et alios, vt annotauit Meursius, quem videbis in libello de populis atticis, v. Ερχιεία. HVDSON.

98. Post τόνδε videtur ἕτω addendum, aut alias illi τόνδε sufficiendum esse τῇδε *hac ratione*.

99. πρεσείρηται] significat Dionysius, Isaeum in huius orationis exordio rem gestam ex ordine prius enarrauisse, quam ad causae per testimonia argumentorumque reliquorum locos comprobationem accederet.

200. ταῦτ' ἀκριβῶς] interponendum videtur αὐτῷ. Isaeo puta.

1. πάντ' ἀκριβῶς] malim πάνυ ἀκριβῶς, aut si malis, παντακριβῶς, vno vocabulo, vt sunt adiectiua et aduerbia a παντ exordientia, et quorum partem primam πάντα efficit, vt v. c. παντάγαθος.

τῦτον μὴ ὄντα αὐτῷ υἱὸν εἰσποιοῖτο[2]. πάντας γὰρ εὑρήσετε τὸς τὰ τοιαῦτα πράττοντας, ἢ ἐκ ὄντων 6. αὐτοῖς γνησίων παίδων, ἢ διὰ πενίαν ἀναγκαζομένους, ξένους ἀνθρώπους εἰσποιεῖσθαι, ὅπως ὠφελῶνταί τι ἀπ' αὐτῶν δι' αὐτὸς Ἀθηναίων γεγονότων. τῷ τοίνυν πατρὶ τῦτων ἑτέρου ὑπάρχει γνήσιοι μὲν γὰρ αὐτῷ ἡμεῖς δύο υἱεῖς ἐσμέν. ὥστε ἐκ ἄν γε 9. δι' ἐρημίαν τῦτον εἰσποιοῖτο. ἀλλὰ μὴν ἐδὲ τροφῆς τε καὶ εὐπορίας τῆς παρὰ τῦτε δεόμενος. ἔστι[3] γὰρ αὐτῷ βίος ἱκανὸς, καὶ χωρὶς τῦτε μεμαρτύρηται ὑμῖν[4] τῦτον ἐκ παίδων τρέφων καὶ ἀσκῶν[5], καὶ εἰς Φρέατορας εἰσάγων. καὶ ταῦτα ἐ μικρὰ δαπανήματά ἐστιν. ὥστε τόν τε πατέρα ἡμῶν ἐκ εἰκός ἐστιν, 12. ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μηδὲν ὠφελέμενον, ἔτως ἀδίκως πράγμα-

2. εἰσποιοῖτο] Bodl. et hic, et paulo post versu 9. dat εἰσεποιεῖτο.

3. ἔτι γὰρ αὐτῷ ἱκανὸς καὶ —] Sic exhibent h. l. vulgatae. Ego vero ad hunc modum sarsi, correxi et distinxi ἐστὶ γὰρ αὐτῷ βίος ἱκανὸς, καὶ — Est enim ei [patri nostro] victus idoneus, et praeterea hi testes confirmarunt, patrem nostrum aluisse hunc fratrem nostrum, pro quo contendimus.

4. ὑμῖν] pro ὑμῖν sententia postulare videtur *βίος*, *vitae subsidia*, *opes*. quin et alia hic deesse videntur, quae non tantum nulla ex eo percepta commoda, sed etiam sumptus in eum factos significent. SYLBURG.

Bene habent ὑμῖν, et, si quid mutandum sit, quod nego esse, malim ἐν ὑμῖν. *coram vobis*.

5. ἀσκῶν] tantum absum, vt reprehendam hoc v., vt laudem potius, tametsi hac in re διδάσκων sit vsitatius. v. p. 168. 5.

πράγματι ἐπιχειρῆσαι. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐμέ γε οὐθεὶς
ἀνθρώπων ὅτως τελέως ἂν ἄφρονα ὑπολάβοι,
ὥστε τότῳ μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ, ὅπως τὰ πατρῷα
15. διὰ πλειόνων διανείμωμαι. καὶ γὰρ οὐδ' ἀμφισβητῆσαί μοι ἐξουσία γένοιτ' ἂν ὕστερον [6], ὡς οὐκ ἔστιν
ἀδελφὸς ὅτος ἐμοῦ. οὐθεὶς γὰρ ἂν ὑμῶν τὴν φωνὴν [7]
ἀνάσχοιτ' ἂν ἀκούων, εἰ νῦν [8] μὲν, ὑπόδικον ἐμαυτὸν καθιστὰς, μαρτυρῶ [9] ὡς ἔστιν ἀδελφὸς ἡμέτε-

Z. 2 ρος·

6. γένοιτ' ἂν ὕστερον] subaudi εἰ τότῳ νῦν τὰ ψευδῆ μαρτυροῖμι. vel ἐμαρτύρην. Si, poſtquam nunc eſſem teſtatus, hunc eſſe fratrem meum, falſoque id eſſem teſtatus, deinde inciderent eiusmodi tempora, vbi mea intereſſet negare hunc eſſe fratrem meum, tum non liceret mihi id facere.

7. ὑμῶν τὴν φωνὴν] Num ὑμῶν ἐμοῦ οὐδὲ τὴν φωνὴν nemo veſtrum toleraturus ſit meam, ne vocem quidem, nedum vt contentionem meam probet, eamue ſecundet.

8. εἰ νῦν μὲν] primam particulam, qua vulgatae carent, addidi auctore Sylburgio.

9. καθιστὰς μαρτυρῶ] Sylburg legi malebat μαρτυροίην ob mox inſequens φαινοίμην. poſſit quoque legi μαρτυροῖμι, ὥς ἐστιν. item μαρτυροῖμι, ὥσπερ καὶ μαρτυρῶ, ὥς ἐστιν — Nec non, quod paene malim, εἰ νῦν μὲν ἀπέλθοιμι ὑπόδικον ἐμαυτὸν καθιστὰς, μαρτυρῶν in Participio, id eſt διὰ τοῦ μαρτυρεῖν. Aut denique nihil aliud videri poſſit mutandum, praeterquam μαρτυρῶ cum participio μαρτυρῶν. quod ſi fiat, tum φαινοίμην ex inſequentibus tacita mente ſit huc reuocandum et ſubaudiendum pone εἰ νῦν μὲν — quae ratio tametſi paulo durior et inſolentior videri queat, neſcio tamen an ſint futuri haud pauci, quibus probetur.

ρος· ὕστερον δὲ φαινοίμην τούτοις ἀντιλέγων. ὃ μόνον τοίνυν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰκὸς ἦν ταληθῆ 18.
μεμαρτυρηκέναι, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας συγγενεῖς. ἐνθυμήθητε γὰρ πρῶτον μέν, ὅτι οἱ τὰς ἀδελφὰς ἡμῶν ἔχοντες, οὐκ ἂν ποτε ἐμαρτύρουν περὶ τούτου τὰ ψευδῆ· μητρυιὰ γὰρ ἡ τούτου μήτηρ ἐγεγένητο ταῖς ἡμετέραις ἀδελφαῖς. εἰώθασι δέ πως, ὡς ἐπὶ 21.
τὸ πολύ, διαφέρεσθαι ἀλλήλαις αἵ τε μητρυιαὶ καὶ αἱ πρόγονοι[10]. ὥστε εἰ ὅτος ἐξ ἄλλου τινὸς ἀνδρὸς ἦν τῇ μητρυιᾷ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ ἡμετέρου πατρὸς, οὐκ ἂν ποτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας αἱ ἀδελφαὶ μαρτυρεῖν εἴασαν καὶ ἐπέτρεψαν[11]. καὶ μὴν οὐκ ἂν ὁ θεῖος[12] πρὸς μητρὸς ἡμῖν[13] ὤν, τούτῳ δὲ 24.
ἀδὲν

10. vulgatae dant καὶ οἱ πρόγονοι in genere masculino. ego satius duxi, masculino οἱ foemininum αἱ sufficere, quod et filiabus, de quibus agitur, et praemisso ἀλλήλαις videretur conuenientius.

11. εἴασαν καὶ ἐπέτρεψαν] Estne futurus, cui haec tautologia probetur? estne, cui ab Isaeo ipso profecta videatur? vbi locorum exempla prostant horum duum verborum ἐᾶν et ἐπιτρέπειν inter se sic copulatorum, vt hic sunt? ergone καὶ ἐπέτρεψαν amputanda sunt? an potius legendum erit εἴασαν; ἢ καὶ μᾶλλον ἂν ἀπέτρεψαν. *an potius eos etiam dehortaturae fuisse videntur?* An sic leg. εἴασαν, ἀλλὰ καὶ ἀπέτρεψαν aliquanto breuius?

12. ὁ θεῖος] et articulus ὁ, et insequens particip. ὤν, produnt pone articulum deesse nomen viri.

13. ἡμῖν] id est τῆς ἡμετέρας μὲν ἔσης μητρὸς, ἀδαμῶς δὲ τούτου. a parte matris, eius puta, quae nos peperit, fratres natu maiores, non hunc, fratrem

ἐδὲν προσήκων, δήπε τῇ τότε μητρὶ ἠθέλησεν ἂν, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, μαρτυρῆσαι ψευδῆ μαρτυρίαν, δι' ἣν ἡμῖν γίνεται βλάβη περιφανὴς, εἴπερ ξένον ὄντα τοῦτον εἰσεποιεῖμεν[14] ἀδελφὸν ἡμῖν αὐτοῖς. ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, πρὸς τούτοις πῶς ἄν τις[15] 27. ὑμῶν[16] καταγνοίη ψευδομαρτυρίαν Δημαράτε τουτί, καὶ Ἡγήμονος, καὶ Νικοστράτε· οἳ πρῶτον μὲν ἐδὲν αἰσχρὸν ἐδέποτε φανήσονται ἐπιτηδεύσαντες, εἶτα δ'[17], οἰκεῖοι ὄντες ἡμῖν, καὶ εἰδότες ἡμᾶς ἅπαντας[18], μεμαρτυρήκασιν Εὐφιλήτῳ τούτῳ

noſtrum natu minorem, a parte patris quidem fratrem, non autem a parte matris item. Vſi enim patre cum ſimus eodem nos omnes fratres, matribus tamen vſi ſumus diuerſis.

14. εἰσποιεῖμεν h. l. dant vulgatae, cuius in locum ſuffici aut εἰσποιοῖμεν aut εἰσεποιεῖμεν, auctor eſt Sylburgius. Ego poſterius praetuli.

15. πῶς ἄν τις] primum vocabulum, quo vulgatae carent, e Bodlei. margine recepi, in quem id coniectura viri docti, neſcio cuius, coniecerat. Bene enim ſententiae conuenit, quae ſine eo conſtare ſibi nequit.

16. ὑμῶν] ſic dedi auctore Sylburgio, pro vulgari ἡμῶν.

17. εἶτα δ'] ſic dedi, eodem Sylburgio auctore, pro vulgari εἰ τάδ'.

18. ἡμᾶς, ἅπαντα μεμαρτ.] ſi quis ἅπαντες malit, negat Sylburg ſe multum refragaturum. Ego ἡμᾶς ἅπαντας, in accuſatiuo, et ſine commate, quod in vulgatis interiacet, praetuli. poſſit quoque ἡμῶν ἅπαντα probari.

τὴν αὐτῷ συγγένειαν ἕκαστος. ὥστε ἠδέως κἂν[19] τῶν 30.
ἀντιδικούντων ἡμῖν τῷ σεμνοτάτῳ πυθοίμην, εἰ ἄλ-
λοθέν ποθεν ἔχοι ἂν[20] ἐπιδεῖξαι αὐτὸν Ἀθηναῖον,
ἢ ἐκ τούτων, ὧν καὶ ἡμεῖς Εὐφίλητον ἐπιδείκνυμεν.
ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶμαι ἄλλό τι[21] ἂν αὐτὸν, ἢ ὅτι ἡ
μήτηρ ἀστὴ[22] τέ ἐστι, καὶ ὁ πατὴρ[23]· καὶ ὡς ταῦτ'
ἀληθῆ λέγει, παρέχοιτ' ἂν αὐτῷ[24] τὰς συγγενεῖς 33.
μάρτυ-

19. κἂν tuebor aduersus Sylburgium, suspicantem γ' ἂν aptius esse futurum.

20. ἔχοιεν ἐπιδεῖξαι] sic vulgatae vitiose. correxi de meo ἔχοι ἄν. nam de vno modo agitur, aduersariorum omnium, quos actor sibi ait esse, vel constantissimo et grauissimo.

21. ἄλλο τι] bene hoc habet, tametsi Bodleianus ἄλλοθεν dat, cuius codicis fides penes me quidem admodum subiesta est, vt quem constet coniecturis Sylburgianis scatere. Non hic latet vitium, sed in eo, quod ἐρεῖν deest post αὐτὸν. Sic enim leg. est ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶμαι ἄλλο τι ἂν αὐτὸν ἐρεῖν. ego enim non arbitror eum aliud quicquam pro se dicturum, neque confirmandae suae ingenuitatis documentum aliud proditurum esse, quam hoc, vt —

22. αὐτὴ] excusari potest, vt v. 39. si quis tamen αὕτη malit, per me licet. SYLBURG.

Errauit vtique bonus Sylburgius. ἀστὴ debebat suffici, quod et hic, et aliquoties deinceps, vt versibus 39. 40. et 43. sufficeri pronomini αὐτὰς, quod vulgatae dabant.

23. καὶ ὁ πατὴρ] subaudi ἀστὸς ἦν. natu ciuis Athenienſis.

24. αὐτῷ] aut αὐτῷ, cum aspēro, leg. est, aut, quod equidem malim, αὐτῶν. istorum, quae in eius-

μάρτυρας. εἶτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ἦτοι [25] ἐκινδύνευον, ἠξίουν τοῖς αὐτῶν οἰκείοις ὑμᾶς [26] πιστεύειν μαρτυρεῦσι [27] μᾶλλον, ἢ τοῖς κατηγόροις. νυνὶ δὲ ἡμῶν πάντα ταῦτα παρεχομένων, ἀξιώσουσιν ὑμᾶς τοῖς αὐτῶν πείθεσθαι λόγοις μᾶλλον, ἢ
36. τῷ πατρὶ τῷ Εὐφιλήτου. καὶ ἐμοί, καὶ τῷ ἀδελφῷ [28], καὶ τοῖς φράτορσι, καὶ πάσῃ τῇ ἡμετέρᾳ συγγενείᾳ. καὶ μὴν ἦτοι μέν, ἐφ' ἑνὶ ἑνὶ κινδυνεύοντες [29], ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα ποιοῦσιν [30]· ἡμεῖς δὲ, πάντας ὑποδίκους ἡμᾶς αὐτοὺς καθιστάντες, μαρτυροῦμεν· καὶ πρὸς ταῖς μαρτυρίαις, ὦ ἄνδρες δι-

modi loco sit dicturus. vt ad ταῦτα referatur. Is certe loquendi mos est atticis oratoribus.

25. ἦτοι] hi municipales, iidemque aduersarii nostri.

26. ὑμᾶς] in exemplari est ἡμᾶς, *nos:* minus congruenter. Sic v. 42. in eodem est ἐγίνωσκεν: contra leges syntacticas. SYLBVRG.

27. μαρτυρεῦσι] subaudi αὐτοῖς. si qui eorum ipsis testentur.

28. καὶ τῷ ἀδελφῷ] subaudi ἐμῷ. fratri meo. leg. forte sit καὶ τῷ ἀδελφῷ, καὶ τῷ πρὸς μητρὸς θείῳ, καὶ τοῖς ἀνδράσι τῶν ἀδελφῶν, καὶ τοῖς φράτορσι. Consentaneum enim est, in recapitulatione testium neminem eorum praeteriri, qui superius essent producti.

29. ἐφ' ἑνὶ ἑνὶ] sic vulgatae. primum horum duum vocabulorum in duo distraxi, ἐφ' ἑνὶ *nulla in re.* cum nullo modo, nullo titulo, huius rei causa in ius vocentur.

30. ἕνεκα ποιοῦσι] videtur ταῦτα esse interponendum.

καὶ, πρῶτον μὲν ἡ τοῦ Εὐφιλήτου μήτηρ. ἦν ἔτοι 39.
ὁμολογοῦσιν αὐτὴν εἶναι, ὅρκον ὀμόσαι ἐπὶ τῷ διαι-
τητῇ ἐβούλετο ἐπὶ Δελφινίῳ, ἢ μὴν τετονὶ Εὐφίλη-
τον εἶναι ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ ἡμετέρου[31] πατρός. καίτοι
τίνα προσῆκε μᾶλλον αὐτῆς ἐκείνης τοῦτο εἰδέναι;
ἔπειτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ἐν 42.
εἰκὸς ἐστὶ μετὰ τὴν τούτου μητέρα ἄρισα τὸν[32] αὐτοῦ
υἱὸν γινώσκειν[33], ἔτος καὶ τότε[34] καὶ νυνὶ βούλεται
ὀμόσαι ἢ μὴν[35] Εὐφίλητον τοῦτον υἱὸν εἶναι αὐτοῦ ἐξ
αὐτῆς καὶ γαμετῆς γυναικός. πρὸς τούτοις τοίνυν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἐγὼ ἐτύγχανον μὲν τρισκαιδεκαετὴς
ὤν,

31. ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ ἡμετέρου πατρός] pro ſecundo vocabulo dedi αὐτῆς, in quo fortaſſis egiſſe videbor multis inconſideratius. Eſto. non repugnabo. reuocetur, ſi iuuabit, αὐτῆς. et tum bene habebit vulgata. Sin autem recte feciſſe videbor αὐτῆς ſufficiens, neceſſe erit, vt etiam deinceps legatur καὶ αὐτοῦ, τοῦ ἡμετέρου πατρός. cui nomen erat Hegeſippo, id quod e verſu nono p. 111. conſtat:

32. ἄρισον] ex hoc vocabulo, quod vnum dant vulgatae, duo ἄρισα τὸν effeci de meo.

33. γινώσκειν] ſic emendauit Sylburgius vitium exemplaris, vt vſurpat, h. e. editionis primigeniae, a Roberto Stephano proditae.

34. καὶ τότε] ſubaudi e proximo ἐβούλετο.

35. ἡμῖν] exiſtimarit forſan aliquis legendum ὑμῖν, *vobis*, vt v. 45. ſed procul dubio vtrobique legendum ἢ μὴν, vt v. 40. Ibidem pro ἐξ αὐτῆς ſententia requirit ἐξ αὑτοῦ, *ex ſe*, patre ſcilicet. SYLBVRG.

Correxi ἡμῖν vitioſum ad mentem Sylburgii, et hic, et paulo poſt verſu 45.

45. ὧν, ὥσπερ καὶ πρῶτον εἶπον, ὅτε ἔτος ἐγένετο. ἕτοιμος δὲ εἰμὶ ὀμόσαι ἢ μὴν Εὐφίλητον τετονὶ ἀδελφὸν εἶναι ἐμαυτῷ ὁμοπάτριον. ὥστε, ὦ ἄνδρες δικασταί, δικαίως ἂν καὶ τὰς ἡμετέρας ὅρκους πιστοτέρους νομίζοιτε, ἢ τὰς τούτων λόγους. ἡμεῖς μὲν γὰρ, ἀκριβῶς εἰδότες, ὀμόσαι περὶ αὐτῷ θέλομεν· ἔτοι
III.1. δὲ ταῦτα [36] ἀκηκοότες παρὰ τῶν τοῦτο διαφόρων, ἢ αὐτοὶ πλάττοντες, λέγουσι. πρὸς δὲ τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡμεῖς μὲν τὰς συγγενεῖς μάρτυρας, καὶ ἐπὶ τῶν διαιτητῶν [37], καὶ ἐφ' ὑμῶν παρεχόμε-
3. θα, οἷς ἂν ἄξιον ἀπιστεῖν· ἔτοι δὲ, ἐπειδὴ ἔλαχεν ὁ Εὐφίλητος τὴν δίκην τὴν προτέραν τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν, καὶ τῷ τότε δημαρχοῦντι, ὃς νῦν τετελεύτηκε, δύο ἔτη τοῦ διαιτητοῦ τὴν δίαιταν ἔχοντος, ἐκ ἠδυνήθησαν ἐδεμίαν μαρτυρίαν εὑρεῖν, ὡς ἔτοσὶ ἄλλου τινὸς πατρός ἐστιν, ἢ τοῦ ἡμετέρου. τοῖς δὲ δι-
6. αιτῶσι μέγιστα σημεῖα [38] ἦν τοῦ ψεύδεσθαι τούτους, καὶ κατεδιήτησαν αὐτῶν ἀμφότεροι [39]. καί μοι λά-

36. ταῦτα] ſubaudi ἃ λέγουσι περὶ Εὐφιλήτου.

37. ἐπὶ τῶν διαιτητῶν] ſubaudi τότε παρεχόμεθα. et tunc producebamus, coram arbitris, cum haec res adhuc in manu arbitrorum verſaretur, antequam ad forum veſtrum, iudices, deferretur.

38. διαιτῶσι μέγιστα σημεῖα] addendum vtique eſt ταῦτα, ſiue pone primum horum vocabulorum, ſiue pone ſecundum, ſiue pone tertium.

39. ἀμφότεροι] fuerunt ergo duo arbitri in hac cauſa verſati. *ambo* ait, tam ſuperior ille, qui vita defunctus eſt, quam qui adhuc ſupereſt. Pro λάβετε malim in ſingulari λάβε, tu, ſcriba.

βετε τῆς προτέρας διαίτης τὴν μαρτυρίαν [40].
ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ὡς μὲν τοίνυν καὶ τότε ὤφλον [41] τὴν δίαιταν, ἀκηκόατε. ἀξιῶ δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ ἅτοι μετὰ ταῦτα ἔφησαν [42] εἶναι σημεῖον, ὡς ἐκ ἔστιν Ἡγησίππου, εἰ οἱ διαιτηταὶ αὐτῶν [43] ἀπε- 9.

διήτησαν,

40. Post τὴν μαρτυρίαν addidi de meo titulum Μαρτυρία. et nunc reperio, in Bodleiano quoque h. l. hunc titulum legi.

41. ὤφειλον] nota hic ὤφειλον pro ὤφλον. SYLB. Ego vero, negans illa duo vocabula idem significare, aut inter se permutari, suffeci, vt debebam, ὤφλον.

42. ἅτοι μετὰ ταῦτα ἔφησαν εἶναι σημεῖον] primo et secundo vocabulo interponendum videtur μέγα, quod cohaerebit cum σημεῖον. post ἔφησαν addendum videtur ἄν. dicturi, iactaturi postmodum fuisse videntur, magnum et validum hoc esse argumentum, si arbitri hunc Euphiletum damnassent et reprobassent, quo ex argumento constet, hunc Euphiletum Hegesippi filium non esse. Verum illud μετὰ ταῦτα *postmodum* quid sibi vult? scil. post dictam ab arbitris sententiam, si hi arbitri Euphiletum negassent Hegesippi filium esse. Aut saltim μετὰ cum μέγα est commutandum.

43. αὐτῶν] rectius singulariter αὐτῷ: et mox in secunda persona ὑμῖν. SYLBURG.

Fallitur vir optimus. vulgata αὐτῶν bene habet. si eos, municipales Euphileti, absoluissent, et secundum eos causam dedissent, h. e. quod consequitur, si Euphiletum damnassent. Huius enim municipales eum accusauerant fraudis in eo commissae, quod se municipalem eorum gereret, qui non esset. ἀποδιαιτᾶν τινες dicitur arbiter, cum accusatum reum absoluit, καταδιαιτᾶν autem, cum reum condemnat.

διήτησαν, ἕτω τὸ νῦν ἡμῖν [44] τοιοῦτον [45] εἶναι μαρτύριον, ὅτι ἀληθῆ λέγομεν, ἐπεὶ ἔδοξαν αὐτοὶ [46] ἀδικεῖν τοῦτον, Ἀθηναῖον ὄντα, καὶ κυρίως πρῶτον [47] ἐγγραφέντα, ὕστερον ἐξαλείψαντες. ὅτι μὲν οὖν ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν ἀτοσὶ Εὐφίλητος, καὶ πολίτης
12. ὑμέτερος, καὶ ἀδίκως ὑβρίσθη ὑπὸ τῶν ἐν τῷ δήμῳ συσχόντων, ἱκανῶς οἶομαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀκηκοέ-

44. ἡμῖν cur damnetur, cauſae nil video. *nobis*, id eſt, pro nobis, in cauſa noſtra.

45. τοιοῦτον] tale, eiusmodi teſtimonium. Sed qualenam? quo refertur illud τοιοῦτον, ſi nihil praeceſſit, cui ſimile dicitur eſſe? μέγα nempe. *aequale* magnitudine teſtimonium, atque futurum fuiſſet illud aduerſariorum aduerſus Euphiletum argumentum, ſi per aequitatem arbitrorum licuiſſet ipſis eo vti. Vnde conſtat veram eſſe illam meam paulo ante proditam coniecturam μέγα μετὰ ταῦτα ἔφησαν ἂν εἶναι σημεῖον. Nam ſi μέγα illinc excludatur, carebit hic voc. τοιοῦτον ſententia.

46. αὐτοὶ] non accepiſſe ab Euphileto iniuriam, ſed ei vltro, ipſi ſua ſponte, nulla idonea cauſa prouocati, inferre. redit ad municipales Euphileto aduerſantes. Sin autem αὐτοῖς legatur, de quo pro ſenſu quisque ſuo ſtatuet, redibit ad par illud arbitrorum, ad quorum cognitionem haec de ſtatu ciuili Euphileti cauſa delata fuerat. Ego equidem a vulgata diſcedendum h. l. eſſe nego.

47. πρῶτον] id eſt τὸ πρῶτον. primitus. h. e. tum, quum inſcriberetur ἀπ' ἀρχῆς ſtatim a principio, tametſi poſtea rurſus denuo inſcriptus non fuit. Suſpicabar aliquando de πρότερον, ob inſequens ὕστερον. Sed proculdubio bene habet vulgata.

ἀκηκοέναι.» 18. ἔτος ὁ χαρακτὴρ τῶν Ισαίου λόγων, καὶ ταῦτα τὰ διαφάττοντα παρὰ τὴν Λυσίου ἀγωγήν. ἐνθὲν δὲ κωλύει καὶ κεφαλαιωδῶς περιλαβόντα, δι' ἐλαχίστης δηλώσεως τὰ φανερώτατα εἰπεῖν· 15. ὅτι μοι δοκεῖ Λυσίας μὲν, τὴν ἀληθειαν δίωκειν μᾶλλον· Ισαῖος δὲ, τὴν τέχνην· καὶ ὁ μὲν, σοχάζεσθαι τῷ χαριέντως[48]· ὁ δὲ, τῷ δεινῶς. εἰ δέ τις παραθεωροίη ταῦτα ὡς μικρὰ καὶ φαῦλα, ἐκ ἂν ἔτι γένοιτο ἱκανὸς αὐτῶν κρατῆσαι. ἀλλὰ γὰρ αἱ ὁμοιότητες συνταράξουσιν αὐτῷ τὴν γνώμην, ὥστε 18. μὴ διαγνῶναι τὸν ἴδιον ἑκατέρου χαρακτῆρα. καὶ περὶ μὲν τούτων[49], ὡς ἔχω δόξης, δεδήλωταί μοι. 19. βούλομαι δὲ ἤδη καὶ περὶ τῶν ἄλλων ῥητόρων ἀποδεῖξαι τὸν λόγον, ἵνα μή τις ἀγνοίᾳ με δόξῃ[50] παραλιπεῖν αὐτοὺς, ἐπιφανεῖς ὄντας, καὶ ὀνόματος ἠξιωμένους ἐν μετρίῳ· ἡ φυγῇ τῷ πόνῳ τὸ ῥᾷσον 21. αἱρούμενον[51] τῶν ἔργων, τὴν περὶ αὐτῶν ἀφοσίωσιν σκέψιν. ἐγὼ γὰρ ὅτε ἠγνόουν, ὃς ἅπαντες ἴσασιν, ὅτε ὤκνουν[52] ὑπὲρ αὐτῶν γράφειν, εἴ τι χρήσιμον ἔμελλεν ἐξοίσειν ἡ γραφή. ἐνθυμούμενος δὲ ὅτι τὴν

μὲν

48. Aut post χαριέντως aut post δεινῶς deest εἰπεῖν, aut tale quid.

49. Post τούτων deesse videtur ἱκανῶς.

50. ἀγνοίᾳ με δόξῃ] interposui e Bodleiano με, quo vulgatae carent.

51. αἱρούμενον] sic dedi ex eodem Bodl. pro vulgari ἡγούμενον. Subaudi ἀντὶ τοῦ χαλεπωτέρου.

52. ὤκνουν] adde ἄν. neque defugissem, reformidassem.

μὲν ποιητικὴν κατασκευὴν, καὶ τὸ μετέωρον δὴ τοῦ-
24. το καὶ πομπικὸν εἰρημένον. οὐδεὶς Ισοκράτους ἀμεί-
νων ἐγένετο, παρέλιπον ἑκὼν, οὓς ᾔδειν ἧττον ἐν
ταῖς ἰδέαις ταύταις κατορθοῦντας· Γοργίαν μὲν τὸν
Λεοντῖνον, ἑκπίπτοντα τοῦ μετρίου, καὶ πανταχοῦ[53]
παιδαριώδη γιγνόμενον ὁρῶν· Αλκιδάμαντα δὲ, τὸν
27. ἀκουστὴν αὐτοῦ, παχύτερον ὄντα τὴν λέξιν καὶ κοι-
νότερον· Θεόδωρον δὲ τὸν Βυζάντιον, ἀρχαῖόν[54]
τινα, καὶ οὔτε ἐν ταῖς τέχναις ἀκριβῆ, οὔτε ἐξέ-
τασιν ἱκανὴν ἐν τοῖς ἐναγωνίοις δεδωκότα λόγοις·
Αναξιμένην δὲ τὸν Λαμψακηνὸν, ἐν ἁπάσαις μὲν
ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων τετράγωνόν τινα εἶναι βουλό-
30. νον· καὶ γὰρ ἱστορίας γέγραφε, καὶ περὶ τοῦ ποιητοῦ[56]
συντά-

53. πανταχοῦ] ſuperſcriptum eſt in Bodleiano πολλαχοῦ, quae caſtigatio et reprehenſio, a ſedulo quodam lectore proſecta, non ipſius Dionyſii dictio, mihi videtur eſſe. Gorgiae cum aut nihil, aut parum hodie ſuperſit, nam de reliquiis ei attribui ſolitis decernere, mihi non arrogo, haud iuuat hac in cauſa arbitrum agere.

54. ἀρχαῖον] accipe non de tempore, ſed de ingenio, deteriorem in partem. vietum, et condemnendum ob fatuitatem.

55. ἐν ἁπάσαις μὲν ταῖς ἰδέαις] e Bodleiano addidi, quod vulgatis deeſt, μὲν, cui reſpondet μέντοι verſu 31.

56. περὶ τοῦ ποιητοῦ] τοῦ ποιητοῦ ambiguum eſt ſignificetne τοῦ ποιητοῦ λόγων γένους, an κατ' ἐξοχὴν *poetarum principis:* vt v. 41. Zoilus contra Homerum commentarios reliquiſſe dicitur. Pauſanias Eliacωn 2. 196. 3.

συντάξεις καταλέλοιπε, καὶ τέχνας ἐξενήνοχεν, ἤπταὶ δὲ καὶ συμβουλευτικῶν καὶ δικανικῶν ἀγώνων· ὁ μέντοι τέλειόν γε ἐν ὁδεμιᾷ τούτων τῶν ἰδεῶν, ἀλλ' ἀσθενὴ καὶ ἀπίθανον ὄντα ἐν ἁπάσαις θεωρῶν. ὁ δὴ δεῖν ᾠόμην, Ισοκράτους ἐν ἅπασι πάντων τούτων ὑπερέχοντος, λόγον τινὰ ποιῆσαι περὶ ἐκεί- 33.
νων· ὁδέ γε περὶ τῶν συμβιωσάντων Ισοκράτει, καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἑρμηνείας ἐκείνου ἐκμιμησαμένων ὁθενὸς, Θεοδέκτου λέγω, καὶ Θεοπόμπου, καὶ Ναυκράτους, Ἐφόρου τε καὶ Φιλίστου, καὶ Κηφισοδώρου, καὶ ἄλλων συχνῶν. ὁδὲ γὰρ ἐκεῖνοι κρίνεσθαι πρὸς τὴν Ισοκράτους δύναμιν εἰσὶν ἐπιτήδειοι. τῶν 36.
μὲν δὴ κατὰ ταύτην τὴν ἀγωγὴν κοσμουμένων ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα διαφορώτατον ἡγησάμενος, ὐκ ἔτι περὶ τῶν ἄλλων ἠξίωσα μακρολογεῖν, καὶ δαπανᾶν εἰς ὁδὲν ἀναγκαῖον τὸν χρόνον· 20. τῶν δὲ τὰς ἀκρι- 39.
βεῖς [57] προαιρουμένων λόγους, καὶ πρὸς τὴν ἐναγώ-
νιον

tradit, carmen epicum de Alexandro adscribi a quibusdam Anaximeni: sed id sibi non videri verisimile. Narrat ibidem, eum tum alia scripsisse, tum Antiquas res Graeciae, et res a Philippo atque Alexandro gestas: praeterea cum natura esset sophista, et sophistarum orationes probe imitari nosset, probrosum quoddam in Athenienses, Lacedaemonios ac Thebanos scriptum Theopompeo stilo exarasse, effictisque ad illius imitationem omnibus, sub Theopompi nomine librum edidisse, ad conflandum ei, propter simultatem quandam priuatam, publicum Graecorum odium.

57. ἀκριβεῖς] castigatas, tersas, limatas, adstri-

νιον ἀσκήντων ῥητορικήν, ὧν ἐγένετο Αντιφῶν τε ὁ Ῥαμνήσιος, καὶ Θρασύμαχος ὁ Χαλκηδόνιος, καὶ Πολυκράτης ὁ Ἀθηναῖος, Κριτίας τε ὁ τῶν τριάκοντα ἄρξας, καὶ Ζωΐλος ὁ τὰς καθ' Ὁμήρου συντάξεις καταλιπών, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοί τινες, οὐδένα
42. ἡγέμενος [58] ἔτε ἀκριβέστερον, ἔτε χαριέστερον γεγονέναι Λυσίου· Αντιφῶν γε μὴν τὸ αὐστηρὸν ἔχει μόνον καὶ ἀρχαῖον, ἀγωνιστὴς δὲ λόγων ἔτε συμβουλευτικῶν, ἔτε δικανικῶν ἐστί· Πολυκράτης δὲ, κενὸς μὲν ἐν τοῖς ἀληθινοῖς, ψυχρὸς δὲ καὶ φορτικὸς ἐν τοῖς ἐπιδεικτικοῖς, ἄχαρις δὲ ἐν τοῖς χαριεντισμοῖς
45. δεομένοις ἐστί· Θρασύμαχος δὲ, καθαρὸς μὲν, καὶ λεπτὸς, καὶ δεινὸς εὑρεῖν τε καὶ εἰπεῖν ςρογγύλως καὶ περιττῶς [59] ὃ βέλεται· πᾶς δ' ἐστὶν ἐν τοῖς τεχνογραφικοῖς καὶ ἐπιδεικτικοῖς· δικανικὸς δὲ ἧ συμβε-

ctas orationes, in quibus nihil eſſet redundans, nil luxurians, nil pompaticum atque hiſtrionicum, ſed ad veritatem et neceſſitatem vſus praeſentis exacta eſſent omnia; has igitur opponit τοῖς μετεώροις καὶ πομπικοῖς Iſocraticorum, eorumque τῇ ποιητικῇ κατασκευῇ, vbi multa caudam trahunt, oblectationis, aut etiam illuſionis ergo aſſuta, ſeueritatem neceſſitatis et veritatis haud ferentia. *wo man es ſo genau nach dem Buchſtaben nicht eben nehmen muſs.*

58 ἡγέμενος] reſumit et abſoluit orationem longa interpolatione (parentheſin vſurpant) ſuſpenſam, p. 112. 4. in illis οἰόμενος — ἐποιησάμην κανόνα.

59. ςρογγύλως καὶ περιττῶς] praetuli aduerbia haec, auctore Bodl. adiectiuis ςρογγύλος καὶ περιττὸς, quae proſtant in vulgatis.

συμβουλευτικὸς ἢ ἀπολέλοιπε λόγους· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ περὶ Κριτίου, καὶ περὶ Ζωΐλου τίς ἂν εἰπεῖν ἔχοι, πλὴν ὅσον τοῖς χαρακτῆρσι τῆς ἑρμηνείας διαλλάττουσιν ἀλλήλων· τούτων δή φημι τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῶν παραπλησίων τούτοις, διαφέρειν οἰόμενος Λυσίαν, καὶ ὥσπερ ἀρχέτυπον ὑπογράφων[60] ὑπερ- 3.
ἔχειν ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα, ταύτης τῆς προαιρέσεως τῶν λόγων ἐποιησάμην κανόνα. τὸν δὲ δὴ τρίτον Ἰσαῖον, εἴ τις ἔροιτό με, τίνος ἕνεκα προσεθέμην[61],

112.1.

Λυσίᾳ

60. ὑπογράφων] num ἀπογρ. vt p. 107. 22.

61. τίνος ἕνεκα προσεθέμην] vulgatae dant τ. ἕ. ἃ προσεθ. ego vero particulam infitiantem expungendam duxi, et ad veram sedem, vnde huc aberrauerat, deducendam. v. annotationem 64. paulo post. Isaeum vtique Dionysius Lysiae adiunxerat, προσέθετο. [vel potius προσέθηκε.] quem Isaeum debuisset omittere, si fidem voluisset excusationi facere, qua hic vtitur aduersus eos, qui silentium eius de reliquis oratoribus aegre laturi atque exprobaturi videbantur. Quorum reprehensionem metuens Dionysius, telum hoc defendit hac excusatione. Simulas, aiunt, Dionysi, reliquos oratores a te ideo praeteritos esse, quod aut Isocratis, aut Lysiae fuissent imitatores, magistris inferiores. Bonum factum. Verumtamen haec si tibi vera fuit atque idonea causa, cur Isaeum, et ipsum quoque in Lysiae vestigia, quod tute ipse profiteris, ingressum, tanti feceris, vt de eo peculiari libello pluribus disputares? Ideo nempe feci, occurrit Dionysius, quod Isaeus haud immerito pater haberi possit illius eloquentiae generis, quod postmodum a Demosthene, Isaei discipulo, ita elaboratum et perfectum fuit, vt

Λυσίᾳ δὴ ζηλωτὴν ὄντα, ταύτην ἂν αὐτῷ φαίην
τὴν αἰτίαν, ὅτι μοι δοκεῖ τῆς Δημοσθένους δεινότη-
6. τος, ἣν ἐθεὶς ἐστὶν ὃς ἐ τελειοτάτην ἁπασῶν οἴεται
γενέσθαι, τὰ σπέρματα καὶ [62] τὰς ἀρχὰς ἔτος
ὁ ἀνὴρ παρασχεῖν. διὰ μὲν δὴ ταύτας τὰς αἰτίας
τέσδε τὼς ἄνδρας [63] μόνους παρέλαβον. εἰ δὲ περὶ
πάντων ἠξίουν γράφειν, εἰς κενότητας ἂν μοι ὁ λό-
γος ἐξέπιπτε, καὶ πρὸς τῷ μηθὲν ἢ [64] ἐ πολὺ τὸ
χρή-

ex eo recte demosthenicum appelletur. Paulo post adeo, initio disputatiunculae super Dinarcho, nominatim Isaeum Dionysius noster appellat εὑρετὴν ἰδίου χαρακτῆρος.

62. τὰ σπέρματα] Auctor vitae Homeri inter opuscula mythologica, edita Amstelodami, p. 323. in iudicio de principe poetarum, iisdem fere verbis vtitur, ex quibus, vt alia mittam argumenta, coniicit cl. Galeus in praefat. ad illa opuscula, vel illius libelli patrem fuisse Dionysium, vel, si alius a Dionysio fuit, plurima ab eo transsumsisse. HVDSONVS.

Huiusmodi sunt Hudsoni pleraeque annotationes ad Dionysii opuscula critica. Diligentiae nonnihil, qualis a bibliothecario exspectetur, copiis librorum affluente. Ad rem parum.

63. τέσδε τὼς ἄνδρας] Isocratem, Lysiam, Isaeum.

64. πρὸς τὸ μηθὲν ἢ πολὺ] legendum videtur πρὸς τῷ μηθὲν ἢ ἐ πολὺ τὸ χρ. ἔχ. SYLBVRG.

Fui in auctoritate Sylburgii, et praeter τῷ, pro quo vulgatae τὸ vitiose dant, etiam οὐ e versu 4. vbi vitiose redundabat, huc deduxi.

χρήσιμον ἔχων, εἰς ἀπέραντόν τινα καὶ ὑ σύμμε- 9.
τρον ἐξεμηκύνθη γραφήν. καὶ περὶ τέτων μὲν ἄλις.
ἑτέρων δὲ ἀρχὴν ποιήσομαι τῦ λόγυ, περί τε Δη-
μοσθένυς καὶ Ὑπερείδυ[65] καὶ τρίτυ λέγων[66] Αἰ-
σχίνυ. ἡ γὰρ δὴ τελειοτάτη ῥητορικὴ, καὶ τὸ κρά-
τος τῶν ἐναγωνίων λόγων, ἐν τέτοις τοῖς ἀνδράσιν 12.
ἔοικεν εἶναι.

65. Ὑπερίδυ] Ὑπερείδης et hic et in sequ. per ει diphthongum constanter legitur: at supra 71, 20, et alibi, per ι: quo modo et manu exaratus liber ibi habet, et Suidae ac Plutarchi exemplaria. Porro secunda haec pars de Oratoribus Atticis, quae supra etiam promittitur in praefatione huius tractatus, 81, 44, ad nos non peruenit. SYLBVRG.

66. λέγων] in margine Bodleiani h. l. adscriptum reperit Hudsonus ἴσως λέγω. quod etiam atque etiam probo. Possit tamen quoque de λέξων cogitari.

ISAEI ORATIONVM INTERPRETATIO LATINA.

ORATIO PRIMA

certans de Cleonymi hereditate.

A Cleonymi e rebus humanis exceſſu magnam paſſae ſunt, o viri, meae res commutationem. Facultates enim ille quidem ſuas adhuc ſuperſtes nobis verbotenus condicebat, mortuus autem pro bonis periculum litis reliquit. Olim quidem ab illo tam pudice educabamur, vt nunquam in forum veniremus, ne alios quidem audiendi gratia litigantes; nunc autem huc deſcendendum nobis fuit, quo ipſi de tota ſubſtantia contenderemus. Non enim de Cleonymi ſolummodo hereditate nobiscum contendunt aduerſarii, ſed etiam de patrimonio noſtro, aientes, Cleonymum id oppigneraſſe pro nominibus quibusdam ſuper eo contractis. Et familiares quidem atque propinqui horum aduerſariorum noſtrorum aequum cenſuerunt, vt nos aequam portionem ferremus eorum adeo bonorum, quae a Cleonymo ipſis relicta eſſe in confeſſo eſt: hi autem eo procedunt impudentiae, vt ipſo patrimonio noſtro nos euertere conentur; non, quo aequum et verum ignorent, o viri, ſed quo nos adeo ab amicis deſertos exiſtiment, vt facile ſibi factu futurum ſperent, vt nos prorſus deſpolient. Spectate modo atque expendite, quibus cauſae momentis freti noſtrum quique ad litis conteſtationem deſcenderimus. Fidunt nempe hi quidem tabulis teſtamenti iis, quas Cleonymus ſcripſit vtique; neque enim factum infitia-

mur, verum neque odio noſtri, neque nobis offenſus, quippe qui nunquam de nobis queſtus ſit, ſed iratus alicui noſtrorum neceſſariorum; verumtamen ille idem Cleonymus hoc teſtamentum rurſus ante exceſſum, per Poſidippum huius ipſius rei cauſa ad magiſtratum allegatum reſcidit, quoad per ipſum ſtetit. Nos autem quibus fidamus, ex altera parte audite. Et ſanguinis neceſſitudine proxima Cleonymum attingimus, et vſi eo ſumus hominum omnium amiciſſimo. atque familiariſſimo. praeterea ius ciuile nobis ſolis heredi. tatem eius addicit ex titulo propinquitatis, Ipſe quoque Cleonymus, pro illa ſua noſtri caritate atque pietate, heredes nos ſibi eſſe voluit edixitque. Denique pater Cleonymi, Poliarchus, idemque auus noſter, praeceperat, vt Cleonymo improle exſtincto, nos in bona ſua immitteremur. Tot et tam firmis ſepti cum eſſemus munitique iuris aequiſſimi titulis, hos nihilominus tamen, qui et cognati eſſent, et ab omni vel ſpecioſa modo praetenſione denudati, nil puduit nos in certamen coniicere ſuper iis bonis, ſuper quibus nobiscum contendere vel alieniſſimi quique turpe ſibi duxiſſent. Videtur nempe, iudices, animus erga nos mutuus non idem nobis eſſe. Nam ego equidem non hoc fero aegerrime, neque malorum circumſtantium hoc exiſtimo deterrimum atque acerbiſſimum, quod in hoc certamen periniquum per nefas coniectus ſum; ſed iſtoc imprimis crucior, quod commiſſus ſum cum neceſſariis, quorum ne repellere quidem inſultus ſatis decorum ſit. Non enim minorem accepturus mihi videor iniuriam, ſi neceſſaria mei defenſio me coegerit, his, qui neceſſarii mei ſunt, noxiam quampiam dare, quam ex hoc, quod ipſemet ego prior ab his moleſtia affectus et vltro impetitus ſum. Hi contra prorſus alio erga me animo ſunt, in arenam prodeuntes cum agmine amicorum conuocato, et manu oratorum

torum conſcripta. Breuis vt ſim, copiarum ſuarum partem omnino nullam ſibi reliquam fecerunt, quaſi inimicos capitales vltum irent, non neceſſarios et cognatos homines laeſum. Verumenimuero melius adhuc, iudices, eorum impudentiam, diramque et foedam cupiditatem intelligetis, vbi totam rei geſtae rationem ex me ſtatim enarraturo acceperitis. Vnde autem citiſſime atque expeditiſſime rem mihi videmini percepturi, de qua inter nos contenditur, inde exponendi faciam exordium. Dinias, patris noſtri frater, orbos nos factos, in tutela habuit. Sed Cleonymus, o viri, cum eo diſſidebat. Diſſidii princeps vter eorum fuerit, neſcio an me minus deceat quaerere; hactenus tamen eos mihi videor iure merito poſſe reprehendere, quod cognati cum eſſent, nullaque eos idonea cauſa ſimultatis interceſſiſſet, e ſermonibus quibusdam tam inconſulto ſimultates ſuſceperint. Ipſe quidem Cleonymus nobis poſtmodum, vt e morbo conualuit, affirmauit, illo ſuo cum Dinia iurgio ſe motum, illud nobis fatale teſtamentum ſcripſiſſe per valetudinem; non quo nobis ſuccenſeret, ſed metuens ne moriendum ſibi eſſet, nobis adhuc pupillis, et in Diniae tutela atque poteſtate conſtrictis. Quodſi iam fieret, vt heredes ipſius eſſemus, neceſſario Diniam bonorum ſuorum, Cleonymi puta, eſſe futurum. Graue autem et acerbum ſibi ducebat, ſi, quem ſuperſtes hominum omnium habuiſſet inimiciſſimum, eum moriens et neceſſariorum relinqueret tutorem, et bonorum ſuorum arbitrum, eum denique, qui, donec nos, amici ei, et ab ipſo rurſus caritate paterna foti, adoleuiſſemus, neceſſe haberet, non iuſta modo exſequiarum ſibi, Cleonymo, facere, ſed etiam Manibus ſuis annuas infcrias inferre; quod ſi fiat, fieri non poſſe, quominus Manes ſui, vt ab hominis infeſtiſſimi et penitus exoſi aſpectu officioque perturbarentur atque

exagitarentur. Hac mente, quicquid eſt, Cleonymus, ſiue iure, ſiue iniuria, quid enim refert quaerere? teſtamentum illud ſcripſit. Quo facto, cum Dinias eum protinus in continente interrogaret in foro, num ideo feciſſet, quod aut de nobis, aut de patre noſtro haberet, quod quereretur, reſpondit Cleonymus in publico, coram ciuibus omnibus in foro tum agentibus, ſe nil de nobis queri, nullaque noſtra culpa aut fraude mala offenſum eſſe, ſed ex ſola ſua cum Dinia ſimultate, quod ei ſuccenſeret, teſtamentum hoc a ſe ſcriptum eſſe teſtatus eſt, quo fidunt hi aduerſarii noſtri, in eoque ſcribendo conſilia prauae mentis, et ab iracundia occoecatae ſe ſecutum eſſe. Et profecto, qui tandem potuiſſet, recte ſi ſapuiſſet, malum nobis dare voluiſſe, qui nihil eum offenderamus? Neque ſubſtitit in hac ſui erga nos animi teſtificatione Cleonymus, ſed alia, velut in cumulum, addidit euidentiſſima documenta, vnde conſtet, quicquid hoc in teſtamentario negotio egit Cleonymus, id omne eum non eo egiſſe animo, vt nos laederet, aut rem noſtram minueret. Dinia enim vita defuncto, cum res noſtrae peſſime ſe haberent, non paſſus eſt Cleonymus vllius rei nos egere, ſed ipſosque nos in domum ſuam translatos educauit, patrimoniumque nobis conſeruauit, cui creditores inſidiabantur, et negotia noſtra perinde, atque ſua propria, curauit. Atqui animum eius erga nos, qui fuerit, magis ex his eius moribus, quam e tabulis teſtamenti ſpectare oportet, et argumentari, non ex iis, quae percitus iracundia egit, (ecquis enim vnus eſt noſtrum omnium, qui non, ira occoecatus et ſtimulatus, ruat?) ſed ex illis, per quae poſtmodum ſui rurſus compos factus, veram animi ſui ſententiam patefecit. Verum adhuc magis hunc animum ſuum, vita ad finem vergente, in articulo mortis conſtitutus, declarauit. Iam enim ex illa decumbens valetudine,

quae

quae eum sustulit, volens illud, de quo toties dico, testamentum tollere, Posidippo mandabat, vt magistratum ad se arcesseret. Ille vero magistratum in domum Cleonymi non modo non induxit, sed vltro quoque venientem exclusit. Quam ob fraudem Cleonymus Posidippo iratus, iniunxit Diocli, vt proximo die post archontas aduocaret. Verum interceſſit subitus casus, nobis aduersus. Ista enim cum praecepisset Cleonymus, non vt conclamate cubans, sed vt in nonnulla spe rursus adhuc conualescendi, subito proxima nocte exstinctus est. Primum itaque testes coram vobis producam, confirmaturos, Cleonymum illud testamentum, non ex offensione a nobis accepta, sed quod cum Dinia simultatem bellumque gereret, scripsisse; deinde, Dinia mortuo, Cleonymum res nostras omnes procurasse, ipsosque nos, suam in domum e domo Diniae translatos, educasse; postremo, quod, cum Cleonymus Posidippum ad Astynomum [seu aedilem] allegasset, eius arcessendi causa, Posidippus aedilem non modo nil curauerit arcessere, sed vltro quoque ad ostium venientem Archonidem reiecerit. Testes cita. *Testes.* Etiam horum [Posidippi et Dioclis] amici, et Cephisander, aequum censuerunt, hereditatem diuidi, et nos, [me fratresque meos] tertiam vniuersae substantiae partem a Cleonymo relictae adipisci. Etiam huius rei cita testes. *Testes.* Iam existimo equidem, iudices, quicunque super hereditatibus contendant, vbi planum id testatumque fecerint, sese defunctos proxima sanguinis necessitudine contingere, arctissimaque familiaritate cum iis adhuc superstitibus fuisse coniunctos, reliquis omnibus argumentationibus vt superuacaneis supersedere posse; quia tamen hi aduersarii nostri, tametsi neutrum horum prae se ferre atque docere possint, nihilominus tamen aliena bona, quorum ipsis ius nullum est, ad se adha-

mare conantur, armisque calumniarum et cauillationum rem gerunt, etiam haec arma ipsis eripere verbisque breuissimis retundere iuuat. Fatentes igitur aedilem a Cleonymo arcessitum esse, causantur, id eo feciſſe Cleonymum, vt testamentum illud, quo scripti heredes ipsi essent, non rescinderet, sed corrigeret, donationemque sibi decretam confirmaret. Ego vero vos reputare, iudices, vobiscum ipsis velim atque arbitrari, vtrum credibilius sit, Cleonymum, quo tempore nos caritate summa prosequeretur, eo voluisse testamentum per iracundiam in fraudem nostram scriptum rescindere, an id egisse, quo nos bonis suis hoc certius atque irrefragabilius priuaret. Reliqui quidem homines, si qua in re necessarios per iracundiam laeserint, poenitentia postmodum ducti, errorem emendant, atque acta ipsi sua antiquant; hi vero Cleonymum aiunt, quo tempore studio nos prosequebatur calidissimo, eo ipso testamentum isse confirmatum, per iracundiam in damnum nostrum scriptum. Quod ipsum etiamsi nos largiremur verum esse, et vos quoque crederetis his aientibus, vos tamen vna id quoque reputare oporteret, hos id iactantes Cleonymum summi, qui cogitari potest, furoris insimulare. Ecquis enim maior et atrocior esse possit furor, quam, si tum quidem, quo tempore simultates cum Dinia exercebat, nostrum in damnum testamentum scripsisset, quo non inimicum vltus esset, sed nos laesisset; postmodum autem, tametsi nos in sinu, atque in oculis propemodum gestasset, tamen hereditatis suae exsortes, id quod hi aiunt, nos declarare voluisset, qui eius e fratre nepotes essemus? Ecquis, o iudices, homo recte sapiens, de propinquissimis tam iniqua decernat, modisque erga eos vtatur tam repugnantibus? Verumenimuero per has ipsas causationum frigidarum et inanium praestigias facilem vobis, o iudices, huius litis

tis disceptationem reddideruet. Siue enim Cleonymus eo iussit magistratum arcessi, quo testamentum rescinderet, praetensio illis omnis est erepta, praeclusum et interceptum omne effugium. Sin autem reuera tam furiosus fuit Cleonymus, vt minimi semper nos faceret, necessarios suos, qui cum sanguine proxime ipsum attingeremus, tum eo semper vsi fuissemus familiarissime, iure summo vos, o iudices, eiusmodi testamentum, vt ab homine furioso scriptum rescinderetis ipsi. Praeterea hoc quoque meminisse vos et ad animum vobis reuocare velim. Cleonymum hi aiunt eo arcessi iussisse, idque sibi negotium demandasse, quo decretam et scriptam ipsis donationem confirmaret. Et nihilominus tamen huic mandato aduersari, magistratumque a collegio deputatum non solummodo non arcessere, sed etiam vltro venientem excludere foribus ausi sunt; et cum possent alterutro certe potiri de duobus commodis, vt aut hereditatem hoc certius atque indubitabilius haberent atque tenerent, aut huius certe litis molestias et dedecus euitarent, vtroque illo commodo ipsi sese multarunt. Verum quandoquidem semel ad vos delata haec est causa, iudices, eiusque facti vos estis summa cum potestate arbitri, eamque sedetis dicturi sententiam, quae rata in perpetuum esse debeat, a nullaque prouocatione infringi possit, succurrite, quaeso, vna nobisque, illiusque defunctis Manibus, et ita propitii vobis sint diique semonesque, per quos ego vos oro obtestorque, vt vos haud committetis, vt Cleonymus ab his sceleratis summa contumelia afficiatur. Quin potius memores, et iuris ciuilis, et iurisiurandi a vobis dicti, et eorum, quae super hac causa disputauimus, iustam, et religioni sacramenti vestri, legumque edicto consentaneam pronuntiate sententiam.

ORATIO ISAEI SECVNDA,

cauſam de Pyrrhi hereditate agitans.

Pyrrhus, matris meae frater, o iudices, prole carens legitima, fratrem meum Endium pro filio atque herede adoptauerat; qui Endius, ab exceſſu Pyrrhi, plus viginti annis ei ſuperuixit, et bona Pyrrhi poſſedit, atque vſurpauit, totoque illo tempore nemo vnquam vlla prodidit ſignificatione, et ne ſimulauit quidem, ſe exiſtimare, illam hereditatem ad ſe pertinere, neque ſuper ea cum Endio contendit. Verum Endio, fratre meo, anno ſuperiori vita defuncto, mulier quaedam, quaſi ſimulans ſe ignorare, iam ante ſe alium quendam fuiſſe bonorum Pyrrhi heredem, qui illa tamdiu vſurpaſſet, quem tamen ipſa tacita pertuliſſet, et quaſi nunc primum Pyrrhus morte ſua hereditatem illam vacuam feciſſet, illa, inquam, mulier, auunculi noſtri filiam ſe ferens legitimam, et Philae nomen ſibi arrogans, et vir, cuius in poteſtate illa mulier eſt, Xenocles Cyprius, tutorio vxoris ſuae nomine, litem exordiebantur ſuper Pyrrhi hereditate, iam plusquam viginti annis ante vita defuncti, petebantque illam hereditatem a ſe in libello petitorio tribus talentis aeſtimatam. Ibi mater noſtra, Pyrrhi ſoror, eadem de hereditate contendere, eamque ſibi arrogare. Sed vir, in cuius poteſtate illa mulier eſt, intercedebat obnuntiatione, quam auſus eſt interponere, qua, teſtem agens, negat matri noſtrae ius vllum eſſe fratris hereditatem petendi, quoniam Pyrrho, primo bonorum domino, filia, legitime nata, ſuperſit adhuc in viuis. Oppoſuimus vero nos actionem de falſo dicto teſtimonio, veſtrumque ad forum pertraximus eum, qui auſus fuerat, interponenda obnuntiatione ſua, hereditatis aditu nos excludere, eoque facto non illum modo, Xenoclem, dicti falſi teſtimonii

nii luculentiſſime coarguimus, et actionem de falſo teſtimonio in hoc eodem veſtro foro vicimus, ſed etiam hunc Nicodemum tum quoque in continenti coarguimus, qui coram iisdem iudicibus falſum illud Xenoclis teſtimonium ſuo, perinde falſo, fultum et conſtabilitum ierat, aiens, a ſe ſororem ſuam, huius mulieris matrem, auunculo noſtro, Pyrrho, rite deſponſam et in manus traditam fuiſſe, quo vxor eius iure, quam poteſt optimo, eſſet. Teſtimonium hoc [Nicodemi] iam in priore actione iudicibus, qui tum ſedebant, falſum fuiſſe viſum, docet teſtis tum condemnatus [Xenocles.] Nam ſi hic [Nicodemus] tum viſus non fuiſſet falſa teſtatus eſſe, conſtat hoc euenturum fuiſſe, vt et ille [Xenocles] in cauſa obteſtationis abſolutus abiret, et mulier, quam Xenoclis obteſtatio filiam Pyrrhi legitimam perhibet eſſe, auunculi noſtri bonorum heres declararetur, non mater noſtra. Sed victus et condemnatus diſceſſit teſtis, [Xenocles] et mulier illa, quae Pyrrhi ſe fert filiam, ab hereditate, quam poſcebat, deſtitit. Vnde perſpicua et inuicta exſiſtit neceſſitas, huius [Nicodemi] quoque teſtimonium iam tum temporis reprobatum, condemnatum et pro nullo declaratum fuiſſe. Nam, qui obteſtationem nobis obiecerat [Xenocles,] hoc de ipſo actionem falſi teſtimonii certabat, vtrum mulier hereditatem petens Pyrrho e meretrice, an ex vxore legitima nata eſſet. Statum cauſae cognoſcetis ipſi vos perſpicue, vbi audiueritis et iusiurandum a nobis dictum, iuriiurando ab illis dicto oppoſitum, et huius [Nicodemi] teſtimonium, et denique interpoſitam [a Xenocle] obteſtationem, illam dico, in illo priore iudicio falſitatis conuictam atque repudiatam. Recita tu hiſce [iudicibus] haſce tres ſchedas, quas tibi in manus trado. *Contraiuramentum* [ambarum partium inter ſe litigantium.] *Teſtimonium* [Nicodemi.] *Obteſtatio* [Xenoclis.] Nicodemum

demum ergo iam tum ſtatim in continenti viſum fuiſſe falſum teſtem, id liquido tum demonſtratum fuit omnibus. Verum etiam coram vobis, iudices, conuenit teſtimonium eius mendacii coargui, quippe qui hoc de ipſo ſedeatis iudicaturi, ſitne verum illud, an falſum teſtimonium. Ante omnia itaque ex eo percontari volo, quamnam dotem a ſe ſorori aiat additam fuiſſe is, [Nicodemus] qui teſtimonio in publico dicto aſſeuerauit, ſororem a ſe Pyrrho rite deſponſam et elocatam fuiſſe, ſubſtantiam poſſidenti tribus talentis aequiparabilem; deinde percontari volo, vtrum illa praetenſa Pyrrhi vxor virum adhuc ſuperſtitem, an, eo exſtincto, domum eius deſeruerit; et, poſterius hoc ſi euenit, a quonam dotem ſorori contributam recuperarit, poſt eius exceſſum, cui ſe illam deſpondiſſe ait. aut, ſi dotem minus recuperarit, quamnam actionem, ſiue titulo alimentorum mulieri praebendorum, ſiue dotis ipſius reddendae, intra viginti annorum decurſum in eum intentarit, qui nuper hereditatem Pyrrhi in poteſtate habuit; aut, quonam cum comite atque teſte congreſſus cum herede, de dote ſorori reddenda cum illo herede intra tam longinquum tempus expoſtulauerit. Horum itaque omnium cur nihil factum ſit, libenter ex eo perconter, ea ſuper muliere, quae legitime dicatur elocata fuiſſe. Nam ſic a ſe ſororem Pyrrho elocatam fuiſſe Nicodemus hic teſtatus eſt. Et praeterea, num quis adhuc alius ſororem eius in matrimonio habuerit, vxorem ſibi rite deſponſam, ſiue ille vnus eſt ex eorum numero, qui muliere illa familiariter vſi ſunt, antequam auunculus noſter notitiam cum ea contraheret; ſiue ex eorum, qui, auunculo cum ea conſuefcente, mulierem frequentarunt, ſiue denique eorum, qui auunculo eviuis ſublato, vſu crebro cognitam atque amicam eam habuerunt. Conſtat enim, ſi horum cuiquam rite deſponſa fuit, eam

eorum

eorum vnicuique conditione eadem elocatam fuisse a fratre, qua auunculo nostro fuit, si fuit vnquam. Non modicum mihi datum foret negotium, si de horum omnium, qui mulieris amici vnquam fuerunt, vnoquoque sigillatim exponere necesse fuerit. Quodsi ergo vos iubeatis, de quibusdam eorum a me mentionem fieri, faciam. Sin autem vestrum quibusdam perinde insuatue sit, audire istiusmodi narratiunculas, atque mihi est in iis oratione versari, sola vobis exhibebo recitanda testimonia super hac muliere in priore actione dicta. quorum testimoniorum omnium in nullum hi ausi sunt [Nicodemus puta cum factione sua] falsitatis actionem instruere. Atqui fieri qui possit, vt rite desponsa cuiquam atque elocata videatur ea mulier, quam hi ipsi confitentur volenti cuique patuisse. Quod enim testimonia hac ipsa de re dicta falsitatis actione persecuti non sunt, eo ipso confessi sunt, mulierem corpus vulgasse, ideoque rite desponsam nunquam fuisse. Quae testimonia vbi vos quoque audieritis, cognoscetis, et Nicodemum testimonium dixisse aperte et manifeste falsum, et superioris actionis iudices aequam iurique consentaneam pronunciasse sententiam in hanc formulam, hereditatem mulieri haud legitime natae non competere. Recita tu, tu autem inhibe clepsydram. *Testimonia.* Quod ergo meretrix volenti cuique obnoxia, non autem vxor legitima nostri auunculi, fuerit ea mulier, quam hic [Nicodemus] testatus est a se illi legitime desponsam atque elocatam fuisse, de eo iam constat vobis, cum e testimoniis reliquorum propinquorum, tum e vicinorum, qui olim Pyrrho fuerunt, nunc autem testati sunt, rixas pugnasque crebras a se visas auditasque esse, et comissationes, et petulantiam incredibilem, toties, quoties haec mulier, huius [Nicodemi] soror, penes eum [Pyrrhum] esset. Atqui nemo facile ausit ad matronas rite maritatas comissabundus-

bundus accedere, neque vxores maritos ad conuiuia comitantur, neque compotantibus assident inter ignotos et alienos, eosque fortuito oblatos et de triuio correptos. Atqui mulierem hanc ista factitasse, testati sunt hi, quos audiuistis, et hi [Nicodemus, Xenocles et tota eorum factio] ausi non sunt contra testium illorum quemquam actionem falsitatis instituere, nedum vt eos coarguerent Vera me haec affirmare, quo constet, recita tu illis hoc testimonium iterum. *Testimonium.* Sed et illa recita testimonia de frequentibus marium omnis generis cum illa congressibus, quo constet, et meretricem illam fuisse, volenti cuique obnoxiam, et neminem illorum omnium alium ex ea liberos legitimo modo suscepisse. Recita ipsis. *Testimonia.* Meminisse iam vos oportet quot numero homines coram vobis, iudices, contestati sint, quam mulierem hic [Nicodemus] auunculo nostro a se desponsam et elocatam ait fuisse, eam prostibulum vulgare, et in potestate cuiusque mercedem dantis fuisse; meminisse item hoc, constare iam, omnium aliorum nemini eam desponsam fuisse, et cum alio nullo cum conditione matris familias honestae et legitimae sub eodem tecto cohabitasse. Verum age alias quoque causas excutiamus, vnde suspicio nascatur, fieri tamen potuisse vt eiusmodi mulier, quamuis ita probrosa et contaminata, rite tamen nihilominus desponderetur, si nostro quoque auunculo contigisset hac in re humanum quid pati. Vsu enim nonnunquam venit, vt adolescentes, cum talium mulierum amore tam insano exarsissent, vt ab earum amplexibus auelli et incontinentiae suae modum imperare nequirent, sui haud compotes, a stultitia et furore suo impellerentur ad peccandum in fua propria commoda et ad conscifcendum famaeque suae ignominiam, et reifamiliari labem haud reparabilem. Vnde igitur

igitur, huiusmodi de re quid ſtatuendum ſit, certius intelligatur, atque decernatur exploratius, quam partim e teſtimoniis, in actione ſuperiori horum in cauſa dictis, [Nicodemi puta, et ſororis eius, item Philae et Xenoclis atque conſortium] partim ex indiciis probabilibus, atque conſentaneis, ex ipſa rei natura efflorescentibus? Hic nempe [Nicodemus] in illa priore actione nequam artibus et impoſturis rem gerens comminiſcebatur, vnum ſolummodo teſtem, Pyretidem aliquem, ſibi praeſto fuiſſe, ſororem deſponſuro, ſi dis placet, (ait enim deſpondiſſe) viro clariſſimo, ſubſtantiam trium talentorum tenenti. Et huius rei teſtimonium exhibuere tum, non a teſte praeſente coram iudicibus ore editum, ſed ſcriptum abſentis nomine, ab ipſis; quod teſtimonium ipſe Pyretides a ſe aut verbis proditum aut literis conſignatum fuiſſe infitiatur, ſarcinamque hanc, quam hi humeris eius impoſitum iſſent, ſuſcipere recuſat, ſed rotundis et diſertis verbis negat ſibi conſtare, horum quicquam verum eſſe. Luculentum ego edam documentum, vnde conſtet, teſtimonium hoc ab his tum exhibitum, manifeſto falſum et ementitum eſſe. Noſtis enim vos omnes, cum res ſuſcipiamus agendas in publico, quas res oporteat ad plurium notitiam peruenire, et quae ſine conſcientia et auctoritate teſtium peragi atque ratae eſſe nequeant, et quarum loca et tempora caeterasque rationes praeſciamus, tum ſolere nos ad eas res agendas aduocare delectos e propinquiſſimis, eosque, quibus alias vtamur quam familiariſſime; ſubitarum autem, et quarum euentum praeſcire atque praeuidere nemo poſſit, teſtes producere eos, qui fortuito rei cuique, vt contigit, interfuerunt. In ipſis eiusmodi rerum actionibus forenſibus cum teſtes in iudicum conſpectum producendi ſunt, facere non poſſumus, quin illos teſtes, quicunque tandem caeteroquin

ſunt

sunt, a forte nobis obiectos producamus, qui rebus ex improuiso et insperato gestis interfuerunt; sed aut ipsos producimus, aut si quis ipse in foro adesse siue per valetudinem, siue per instantis itineris necessitatem minus possit, tum testimonium ab absente ipso eiusue nomine scriptum exhibemus. Huiusmodi autem testimonium, absentis locum expleturum, cum operam damus, vt nobis scribatur, cauemus vt ciuium probatissimos quosque vobisque notissimos aduocemus, vt interfint actui testationis, neque vno teste duobusue defungimur, sed quot possumus quam plurimos corrogamus, testimonium eiusmodi pro absente testaturum poscentes a scribente; quo et auctori testimonii postmodum negatum sit a se scripta rursus infitiari, et quo vos fidem scriptis hoc promtius atque fidentius habeatis, quo testes et numero plures, et fama atque dignitate meliores eadem confirment. Xenocles quidem hic ipse alia quapiam in re, multo illa leuiore, atque haec nostra causa est, hac vsus cautione cernitur. Thebas enim proficiscens, ad officinam metallicam, quae ibi nobis est, a Pyrrho relicta, cum proposito, nostras operas illinc vi et manu deducendi, non existimabat oportere, se testibus vti, quos illuc venienti fors esset obiectura, sed in viam se dabat, habens secum Diophantum Sphettium, eundem, qui pro hoc [Nicodemo] causam dixit [in superiori actione] et Dorotheum Eleusinium, fratremque suum, Philocharem, multosque alios, nominatim ad testandum conuocatos, quos hinc illuc perduxit Xenocles, tota tercentum stadia: super desponsione autem atque elocatione in matrimonium, mulieris eius, quae liberis suis auia sit futura, cum in Vrbe sibi dari curaret extestimonium, [h. e. non adduceret in forum ipsum testem suum, sed solummodo testimonium literis consignatum ab eo peteret, tametsi, id quod ipse ait, ille testis,

non

non peregre, ſed ipſa in Vrbe ageret, nihilque eum ab ingreſſu in forum impediret] tamen ad eam rem neceſſariorum ſuorum neminem aduocaſſe deprehenditur, ſed ſolummodo Dionyſium Erchienſem, et Ariſtolochum Aethalidem. Cum his duobus aiunt hi [Nicodemus cum factione] Xenoclem in Vrbe exteſtimonium ſibi dari curaſſe. Huiusmodi ſunt eorum mores et inſtituta, quibus nemo facile vlla alia in re, quacunque tandem, fidem adhibeat. At medius fidius, leue quid erat atque friuolum id, cuius cauſa Xenocles, vt hi aiunt, exteſtimonium a Pyretide poſcebat, vt mirandum nil ſit, ab eo rem iſtam tanta cum ſocordia atque ſupinitate actam eſſe? Atqui leuis et friuola haec res qui, quaeſo, erit ei, cui in hoc ipſo verteretur cardo certaminis eius, quod Xenocli de falſo dicto teſtimonio certandum fuit, vtrum vxor ſua ſpuria e ſcorto nata, an filia legitima Pyrrhi e matre familias honeſto modo ſuſcepta eſſet? Itane vero ad teſtimonium hac de re, ſi verum fuiſſet, neque commentitium, paucos quosdam, et alienos homines, et non potius amicos atque familiares aduocaſſet? Vtique, ita me deus amet, vere factum id ſi fuiſſet, quod ſii factum aiunt, h. e. ad teſtimonium ex ore teſtantis excipiendum de re tanti momenti, quotquot potuiſſet, omnes notos et familiares aduocaſſet. Atqui conſtat, vtrumque horum, tam Xenoclem, quam Nicodemum, res grauiſſimi ponderis ſtuduiſſe clam, pene nullo cum teſte, aut cum leuiſſimo quoque, peragere. Nam Xenocles quidem exteſtimonium ſibi dari curauit coram duobus ſolummodo teſtibus fortuito oblatis, Nicodemus autem, id agens, vt ſororem viro deſponderet ſubſtantiam habenti tribus talentis parem, cui illam a ſe deſponſam ait, non habuit ſecum, niſi vnum ſolummodo teſtem aduocatum. Et Nicodemus quidem ſe ſolum Pyretidem ſecum habuiſſe commentus eſt, (Py-

retides enim ipſe factum infitiatur;) ab eo autem viro, qui eiusmodi mulierem ſibi deſponderi curaret, aduocatos ſe ſponſalibus interfuiſſe aiunt Lyſimenes, et fratres eius, Charon et Pylades. Hoc aiunt hi, qui deſpondendi auunculi eſſent. Proh rem portentoſam! Iam veſtrum eſt, iudices, diſpicere, commentum hoc vtrum ſit credibile. Nam ego equidem autumo, ex eo colligens, quod conſentaneum eſt fieri, ſi Pyrrhus ſibi propoſuiſſet aliquid aut ſpondere, aut agere, quod genere ipſius eſſet indignum, multo eum magis operam fuiſſe daturum, vt id inſciis neceſſariis omnibus faceret, quam voluiſſe auunculos ad errorem tam foedum oculis ſuis conteſtandum aduocare. Praeterea, hoc quoque miror, ſi vera fuerunt illa ſponſalia, cur de dote nullum pactum interceſſerit, neque a parte dantis, neque a parte accipientis. Siue enim Nicodemus dotem Pyrrho dedit, conſentaneum erat, vt, qui teſtes ſe ſponſalibus aiunt interfuiſſe, hi iidem quoque teſtarentur illam dotem Pyrrho in manus a Nicodemo datam atque numeratam fuiſſe. Sin autem, cupiditate mulieris accenſus, auunculus noſter paſſus eſſet indotatam ſibi deſponderi mulierem, et eam quidem ſic moratam, paret, Nicodemum multo etiam tum magis operam daturum fuiſſe, vt Pyrrhus coram teſtibus affirmaret, ſe dotem pro muliere accepiſſe, illaque de dote reddenda caueret, quo facile rurſus ei ne eſſet, mulierem, ſi quando luberet, a ſe ablegare. Multo etiam plures tum profecto teſtes, (id quod conſentaneum eſt,) deſpondens aduocatos adhibuiſſet, quam is, qui ſibi talem mulierem deſponderi curaret. Nemo enim veſtrum ignorat, eiusmodi mulierum caritatem penes amantes non manere perpetuam, ſed illuſam illorum opinionem paulo poſt reſipiſcere, errorem noſcitare, et quo loco habendae ſint meretrices, et quanti faciendae, tandem aliquando cernere. Et nihilo-

hilominus tamen Nicodemus, aiens ſororem a ſe deſponſam, his moribus, indotatam, viro ſubſtantiam habenti rribus talentis aequiparabilem, ait eam deſpondiſſe vno tantum cum teſte, et ſine pactione dotis; et auunculi Pyrrhi aiunt ſe interfuiſſe ſponſalibus iis, quibus ſuus ex ſorore nepos mulierem talem ſibi curaſſet indotatam deſponderi. Proh impudentiam! proh effrenem mentiendi licentiam! Verum non inſiſtit hic eorum audacia. Teſtati praeterea quoque ſunt hi iidem Pyrrhi auunculi, ſe aduocatos a nepote interfuiſſe, cum ille diem a nata filia decimum feſtum ageret, eique nomen imponeret. Hic loci continere me non poſſum, iudices, quominus prodam me grauiſſime indignari, quod maritus quidem huius praetenſae Pyrrhi filiae [Xenocles] vxoris loco atque nomine litem hanc inſtituens de hereditate Pyrrhi, veluti de patrimonio vxoris, (Pyrrhi enim filiam illa ſe, quod toties dico, iactat) in libello, quem exhibuit petitorium eundem atque accuſatorium, vxoris ſuae Philae nomen ediderit, Philamque curarit in tabulas publicas inferi; auunculi autem Pyrrhi, qui decimo ab illius mulieris natiuitate die ſacris ideo factis nominisque imponendi ritui ſe aiunt interfuiſſe, teſtati ſint, eam a patre ex auiae nomine Clearetam appellatam fuiſſe. Clearetа enim mater Pyrrhi appellabatur. Miror itaque, qui factum ſit, vt maritus, octauum iam in annum vxorem domi habens, verum eius nomen ignorarit, et neque a teſtibus ſuis id ante hunc diem didicerit, neque ſocrus ei filiae ſuae nomen intra tam longinquum tempus prodiderit, neque ſocrus frater, hic ipſe Nicodemus; ſed pro auiae nomine, ſi reuera nomen auiae mulieri fuit vnquam impoſitum, maritus vxori ſuae nomen Philae curarit in tabulis publicis ſcribi, idque in ſortitione litis ſuper hereditate bonorum eorum, quae vxor eius praetendit a patre ſuo ſibi re-

licta esse. Quid ita? Ipsone adeo auiae nomine [quod nomen nepti, si fuisset, titulus iuris et documentum ingenuitatis esse potuisset] a patre imposito vxorem priuatum ibat ipse maritus? Non iam liquet, iudices, quae hi dudum ante euenisse aiunt, ea hos nuper demum, dudum post causam hanc in forum delatam, ex se commentos esse, et inter sese comparasse atque condixisse? Neque enim fieri potest, neque credibile est, vt testes quidem ad sacra natalicia concelebrandum atque congratulandum vocati, quae sacra peracta aiunt decimo die a nata Pyrrho filia, quae eadem huius [Nicodemi] ex sorore neptis est, nomen mulieri tum a patre inditum, ab illo inde die, quicunque ille dies fuit, tam longo tempore post tam probe commeminissent, eiusque memores in iudicium conuenirent, coramque iudicibus e certa conscientia confirmarent, nomen a patre filiae fuisse idem impositum, quod ipsius Pyrrhi mater gessisset, Clearetae puta; qui autem hominum omnium eidem sunt propinquissimi, pater, et auunculus, et mater ipsa, nomen ignorauerint filiae, quam pro Pyrrhi filia venditant. Imo vero si qui alii, hi certe omnium vni optime atque certissime nomen mulieris tenebant. Verum hoc quidem de loco pluribus differere fortasse postmodum licebit. De huius autem Nicodemi testimonio difficile non est ex ipsis adeo legibus colligere, in eo dicendo Nicodemum ita sa gessisse, vt inter omnes constet illud testimonium perspicue manifestoque falsum esse dictum. Vbi enim, quicquid tu alteri nuptiarum, aut matrimonii ergo dederis ita, vt expressis verbis haud sis stipulatus, te velle vt id aut loco dotis sit, aut in parte dotis habeatur et paratae pecuniae aequiparetur, id tibi postmodum repetere non licet, si forte fiat, vt aut vxor sponte sua maritum deserat, aut maritus eam domo expellat; quanto ille magis arguitur esse hominum omnium impudentissimus, qui aiat, cum alicui sororem in manum daret, tum se nil curasse,

raſſe, de dote ſibi caueri. Ecquid enim tibi profuiſſet ſororem deſpondiſſe, ſi commiſiſſes, vt, cui tu eam deſpondiſſes, in eius fuiſſet arbitrio illam rurſus pro lubitu quandocunque repudiare? Fuiſſet autem in eius [Pyrrhi] arbitrio futurum, vxorem rurſus, vbi libuiſſet, repudiare, ſi ei cum Nicodemo de praeſtanda dote nil conueniſſet. In hanccine legem exiſtimandus eſt Nicodemus ſororem auunculo noſtro deſpondiſſe? praeſertim, qui ſciret, eam ex eorum, quibuscum conſueuiſſet, nullo peperiſſe; legesque noſſet ipſi [Nicodemo] dotem adiudicare cum marito compromiſſam, ſi contingeret, vt ea ſine prole decederet. Eſtne quisquam, cui Nicodemus tam ſupinus, tam ſecors, tam lucri contemptor eſſe videatur, vt huiusmodi clauſularum atque pactionum vllam obliuioſus praetereat? Mihi quidem haec non videtur Nicodemo indoles eſſe. Itane vero porro quoque noſter auunculus ab eo dignatus fuiſſet ſororem ſibi vxorem petere, qui actione peregrinitatis ab vno quodam eorum phratorum, quibus ipſe ſeſe arrogat, exagitatus, et in tam anceps amittendae ciuitatis diſcrimen adductus fuiſſet, vt, quod ciuis nunc ſit Nicodemus, id quatuor ſolummodo ſuffragiis debeat? hoc enim numero excedebant ſuffragia abſoluentium, numerum condemnantium. Quod vt conſtet vere a me dici, recita tu hoc teſtimonium. *Teſtimonium.* Sed vt de hoc quoque conſtet, quod modo commemorabam, e iure noſtro reuerſuram ad Nicodemum fuiſſe dotem, ſi eueniſſet, vt ſoror eius ſine prole decederet; vnde colligebam, cupiditatem Nicodemi paſſuram non fuiſſe, vt de dote praeſtanda nil curaret a Pyrrho ſibi caueri, cui ſororem a ſe deſponſam fuiſſe indotatam pro teſtimonio aſſeuerauit; recita tu hanc quoque noſtri iuris e codice legum particulam. *Leges.* Videturne vobis Nicodemus ad emolumenta tam ſegnis, tam torpidus et he-

bes fuisse, vt non multo magis hoc in negotio, vnde spes lucri certa ipsi affulgeret, si vere actum vnquam fuisset, summa, qua fieri potest, cum diligentia atque circumspectione versaturus fuisset, suisque commodis prospecturus? Ego quidem medius fidius arbitror eum ad diligentiam rei faciundae nihil sibi reliquum facturum fuisse. Alii quidem, qui, mulierem aliquam sub conditione pellicatus elocantes, pecuniam ei addunt, caueri sibi curant de emolumentis, quorum fructum sperare debeat eiusmodi pellex. Nicodemus autem, in sorore, vt ait, despondenda, hoc vnum scilicet spectauerit, vt legitime eam desponderet? dotis, et commodorum inde ad semet redeuntium nullam prorsus habuerit rationem? illene, qui minuti aeris causa, cuius cupiditate forenses causas in tribunalibus vestris actitat, nequam esse haud veretur? Verum etsi nequitia huius hominis, me vel tacente, plerisque, vestrum dudum cognita et perspecta est, iuuat tamen ante omnia summam eius in dicendo falso testimonio impudentiam hisce propemodum argumentis denudare. Dic, sodes, Nicodeme, sororem si tu Pyrrho legitime despondisti, ex eaque nosti filiam illi rite natam, cur passus es fratrem nostrum hereditatem Pyrrhi a iudicibus petere, ab iisque eam illi adiudicari, praeterita filia, quam tu ais ab auunculo nostro relictam, legitime susceptam? An te fugiebat, per hanc ipsam hereditatis petitionem atque adiudicationem, filiam e sorore tua natam declarari spuriam? Nam profecto frater noster illa petenda et impetranda nil aliud fecit, quam vt filiam, quae se fert eius, a quo hereditas relicta fuis, spuriam declararet. Verum non modo frater id fecit, sed dudum ante idem fecerat ipse quoque Pyrrhus eo, quod fratrem nostrum pro filio adoptauit. Quibus enim filiae sint legitime quaesitae, eorum nulli per leges licet testamentum scribere, aut, praeteritis filiabus, et in

frau-

fraudem earum, alii cuicunque bonorum suorum partem donare, legare. Id quod vos ipsi e legibus intelligetis, cum recitatas audieritis. Recita tu illis hasce. *Leges.* Videturne iam vobis Nicodemus, ille, qui testatus sit, a se sororem Pyrrho legitime desponsam esse, fratri nostro vnquam permissurus fuisse, vt eorum, quae frater hac in causa egit, quicquam ageret? Annon potius Endio hereditatem petenti, quae etiam illi adiudicata fuit, sese opposuisset, atque intercessisset pro sua ex sorore nepte obnuntiando, ius Endio nullum esse hereditatem petendi superstite filia legitima, cui soli bona paterna debeantur? Quo autem certi sitis, Endium, fratrem nostrum, hereditatem Pyrrhi via iuris ambisse, sibique legitime adiudicari curasse, nemine ipsi ea de re controuersiam obmouente, recita tu hoc testimonium. *Testimonium.* Nicodemus itaque, id quod ex hoc testimonio constat, Endio hereditatem ex formula iuris postulante, non ausus est intercedere, neque controuersiam hereditatis commouere, neque testimonium interponere suum de iure nullo postulanti competente, quoniam filia legitime suscepta superstit a Pyrrho patre sola bonorum heres relicta. Et de adiudicatione quidem hereditatis possit Nicodemus vos, iudices, commentitiis excusationibus ludificari, causando, hereditatem hanc sibi a nobis tum surreptam esse inscio, et rerum, quae tum agerentur, ignaro; item, nos mentiri. Verum transmittamus hunc locum tacitum, quoniam satis iam hac de re disputatum videtur. Xenocli autem cum Endius filiam tuae sororis in manus daret, fuisnesne tu vnquam, Nicodeme, permissurus, vt ea pro spuria e meretrice suscepta marito in manus daretur, quae fuisset ex vxore nata, Pyrrho legitime abs te desponsa? Annon potius actione intronuntiationis fuisses vsus, ad Archontem denuncians, mulierem, cuius in iure at-

que potestate sit hereditas ei a patre relicta, a filio adoptato contumelioſe haberi, qui eam hereditate paterna plane denudatum eat? praeſertim, cum actionum omnium forenſium hoc vnum genus ſolum ſit id, in quo actores diſcrimen damni accipiendi nullum adeant, et volenti cuique liceat filiabus ſuccurrere, ſi quae, ſine fratribus, cum patrimonio relictae fuerint. Nam neque mulctae luendae locus eſt in huiusmodi ad Archontem denuntiationibus, ne ſi quidem prorſus nullum ſuffragium denuntiatores abſtulerint; neque ſportulae ſoluuntur, neque ſacramentum deponitur; ſed actori quidem, quicunque eſſe vult, ſine vllo periculo denuntiandi poteſtas eſt, reos autem condemnatos extremae manent poenae in huiusmodi cauſis praeſcriptae. Vera ſi fuiſſent iſta, quae tu nunc auſus es pro teſtimonio affirmare, vtrum tu tunc ſtatim, recente adhuc iniuria, auctorem eius vltum iſſes, an etiam iſta Endium aies clam, et inſcio te, patraſſe? Annon ex ipſa dote, quam Endius ſpuriae ſuae ſorori addebat, odorabaris, nepti tuae iniuriam fieri? Debuiſſes propter hoc ipſum concepta indignatione Endium apud Archontem denuntiare, quod ipſe quidem ſubſtantiam tribus talentis aequiparabilem poſſidere poſtularet, (quam Endius quoque iure merito poſtulabat) filiam vero patris ſui adoptiui, quamuis legitime natam, alii cuipiam cum addita dote mille drachmarum ſolummodo [h. e. ſextae partis talenti] elocandam cenſeret. Et Nicodemus hoc aequo tuliſſet animo? non ideo ſuccenſuiſſet? non Endium detuliſſet? Feciſſet profecto, ita me deus amet, ſi, quod ait, verum id et certum fuiſſet. Quid? quod ne videtur quidem mihi vnquam, neque ille [Endius] neque vllus alius filius adoptatus tam aut tardus, aut audax legumque contemptor fuiſſe in rep. obtinentium, vt ſi pater adoptiuus vna cum hereditate filiam reliquiſſet legitime natam, non ipſe eam domum ſuam duceret,

ſed

sed alii cuipiam nuptui elocaret. Pvobe enim norat Endius liberorum ab eiusmodi filia legitima procreatorum vniuersam aliquando futuram esse auitam hereditatem. Itane vero quisquam huius rei gnarus, alii cuiquam bona sua sciens traderet? praesertim tam ampla et spissa, atque haec sunt bona, super quibus hi nobiscum contendunt. Videturne vobis vllus alius filius adoptatus tam fore impudens atque tam audax, vt filiam sui patris legitime natam alii elocaret cum dote, ne decimam quidem partem paternae hereditatis exaequante? Aut, si factum tamen id fuisset, videturne vobis illius mulieris auunculus id fieri passurus fuisse, is, qui ipse matrem puellae patri eiusdem despondisse asseuerauit in testimonio coram iudicibus solenniter dicto? Mihi quidem Nicodemus non videtur aequo id animo laturus fuisse, sed potius contentionem super hereditate exorsurus, et obtestationem interpositurus, et indicaturus Archonti, filiae paternorum bonorum heredi relictae iniuriam fieri, et, aliud si quod superfuisset telum iuris illis adhuc acrius, eo vsurus, nihilque sibi ad obtinendam causam reliquum facturus. Iam Endius quidem mulierem hanc, quam hic Nicodemus e sorore sua natam ait, vt spuriam, e meretrice susceptam, elocauit; hic Nicodemus autem neque cum Endio de Pyrrhi hereditate contendere ausus est, neque Endium apud Archontem deferendum censuit, quamquam is Nicodemi neptem e sorore pro spuria e scorto nata elocasset; neque dotis ab Endio mulieri additae mediocritatem aegre se ferre significauit, sed illa omnia fieri aequo animo passus est. Atqui leges de his omnibus diligenter definiunt. De quo vt vobis constet, recitabit scriba vobis, primo quidem loco iterum testimonium de hereditate Pyrrhi ab Endio in iure petita, eique a iudicibus adiudicata; deinde vero de mulieris [filiae spuriae, Philae] elocatione [ab Endio

facta]. Recita tu ipsis. *Testimonia.* Recita leges quoque. *Leges.* Cape iam hoc huius quoque [Nicodemi] testimonium, [quo ille confirmauit, a se sororem suam, huius mulieris matrem, Pyrrho pro legitima vxore fuisse elocatam.] *Testimonium.* Quomodo iam quis, actione de falso dicto testimonio aliquem persequens, dilucidius et euidentius reum arguat, quam si illum et ex ipsis rebus gestis, et ex vniuerso vestro iure ciuili mendacii conuincat, vt ego nunc Nicodemum conuici? Exsecutus itaque dicendo cum iam sim eorum pleraque, quae de Nicodemo et aduersus eum habebam, Xenoclem quoque spectate, quaeso, iudices, illum, penes quem ea mulier est, quae e sorore Nicodemi nata, Pyrrhi se filiam fert, num ex illo quoque Xenocle indiciorum nonnihil eluceſcat, vnde constet, dictum a Nicodemo testimonium falsum atque ementitum fuisse. Xenoclem itaque hunc siuisse hanc, quam nunc vxorem domi habet, pro spuria sibi desponderi, eamque pro tali manucepisse, planum id vobis factum est, et per argumenta, et per testimonium id, cuius de veritate Xenocles ipse per tempus haud modicum rebus ipsis testatus est. Paret enim, nisi Xenocles vxorem sibi vt spuriam ab Endio desponderi et in manus tradi siuisset, operam eum fuisse daturum, superstite adhuc Endio, cum liberi ei iam essent ex illa vxore suscepti tam iam adulti, vt controuersiam Endio adhuc superstiti moueret de filia legitima, vt sola herede bonorum patris; praesertim, qui paratus esset, Endii adoptationem a Pyrrho vnquam factam infitiari. Vtique, quo eam infitiaretur, exceptionem falsitatis opposuit testibus his, qui testati fuerant se interfuisse, cum Pyrrhus testamentum conderet. Quae vt vobis constet a me vera dici, recitabit scriba vobis testimonium ab iis, quos dico, testibus perhibitum. Recita ipsis. *Testimonium.* Atqui etiam ex hoc, quod nunc dicam, paret hos [Xenoclem, eius vxorem, Nicodemum, cum sorore et consorti-

fortibus] fateri, factam vtique fuiſſe Endii a Pyrrho adoptationem. Nam alias non tranſiſſent [h. e. quietum frui poſſeſſione patrimonii ſiuiſſent] eum, qui poſtremus heres patrimonii fuit, neque nunc demum coepiſſent in animum inducere, pro muliere, praetenſa Pyrrhi filia, hereditatem Pyrrhi in iure petendam ſibi eſſe. Plus enim quam viginti anni ab exceſſu Pyrrhi exierunt, Endius autem anno ſuperiori demum, menſe Metagitnione, exſpirauit. quo facto, protinus ab eius exceſſu, tertio die poſt, coeperunt veniam in iure petere hereditatem Pyrrhi adeundi. Atqui lex praecipit, vt petens hereditatem alicuius intra quinquennium ab eius exceſſu eam petat. Conueniebat itaque mulieri alterutrum facere; aut cum ſuperſtite adhuc Eudio de patrimonio contendere, vt ſibi ſoli competente, aut Endio exſtincto, hereditatem eius petere, vt ſoli ſorori Endii relictae, praeter quam ei nulli alii fratres nullaeque ſorores eſſent; praeſertim ſi verum fuit, quod hi prae ſe ferunt, eam ab Endio pro genuina et legitima ſorore Xenocli deſponſam et in manus traditam fuiſſe. Nouimus enim probe nos omnes, nobis, quotquot ſumus, omnibus per ius ciuile licere, fratrum hereditates in iure petere; quibus autem liberi ſint legitime parti, hos ſolos gaudere priuilegio hoc, vt eorum bona in iure petere nemini prorſus liceat. Horum de bonis controuerſiae locus omnino nullus eſt. Vos enim omnes patrum veſtrorum patrimonia habetis et tenetis inconteſtabilia, et ſic reliquorum quoque ciuium omnium vnusquisque patrimonium, quisque ſuum, habet tenetque inconteſtabile. Et nihilominus tamen hi tam ſunt inconſulti atque audaces, vt ius omne ciuile praetenſionibus ſuis abſurdis perturbent euertantque, aientes, adoptato quidem filio haud conueniſſe, vt ſibi per teſtamentum donata in iure peteret confirmari; pro Phila autem, quam aiunt a Pyrrho

rho filiam genuinam esse relictam, se recte conuenienterque contentionem in foro super hereditate ei a patre relicta capessere. Atqui, prout paulo ante docebam, quicunque liberos ex se legitime natos reliquerint, eorum liberi haud tenentur bona paterna in iure petere; si qui autem per testamentum adoptati fuerint, illos oportet operam dare, vt bona sibi legata a iudicibus e formula iuris adiudicentur. Illis enim, quia natu liberi sunt, nemo facile controuersiam de bonis paternis mouerit; cum adoptatis autem cognati omnes ius contendendi habere postulant. Super hereditatibus itaque ne a quocunque contendere volente lites mouerentur, et ne essent, qui hereditates, veluti desolatas, sibi peterent adiudicari, propterea dant adoptati omnes operam, vt sibi legata formula iuris adiudicentur atque confirmentur. Nemo iam vestrum omnium, iudices, tam tardus esse mihi videtur, iurisue ciuilis tam imperitus, vt existimet, Xenoclem, si vere persuasum sibi habuisset, vxorem suam legitime natam esse, pro ea super hereditate ipsius paterna contentionem forensem fuisse susceptorum. Nil minus. Filia legitime nata si fuisset, tacita in bona paterna immigrasset, eaque si quis illi adimere conatus esset, aut se per vim in ea ingerere, eum inde vi manuque deiecisset, homoque eiusmodi violentiam ausus, non priuatas solummodo lites haberet decertandas, verum etiam apud Archontem reus agi laesae maiestatis posset, ceu turbator pacis publicae, et in discrimen incurreret amittendi capitis fortunarumque omnium. Adde, quod Pyrrhi auunculi, si sciissent, a sororis suae filio, Pyrrho, filiam genuinam esse relictam, non videntur passuri fuisse, vt Xenocles se praeueniret. Id enim si sciissent, et praeterea si vidissent, nostrum neminem illam mulierem in matrimonium ducere velle, profecto non permisissent Xenocli, vt, qui nullo pacto Pyrrhum cognatione

tione attingeret, illam mulierem, ſecum cognatam, ſibi praeriperet. Foret vtique res grauis et abhorrens, ſi ſic ſe haberet, vt leges quidem edicerent, vt mulieres, ſiue ab ipſis patribus elocatae iam, in matrimonioque degentes, (quamquam de mariti delectu quis melius filiae, quam pater, conſulat?) ſiue nondum elocatae tum, quum pater earum decederet, nulla prole maſcula legitima relicta, vt illae igitur mulieres a proximis in ſanguine in matrimonium petantur, iisque a iudicibus adiudicentur; et profecto complures iam vxoribus multati ſunt, vi legum abſtractis, quibuscum iamdudum cohabitaſſent; Xenocli autem auunculorum Pyrrhi vnus aliquis permitteret vxorem domum ducere ſibi ipſi conuenientem, ſi Pyrrhus filiam genuinam reliquiſſet, tantamque ſubſtantiam ipſe ſibi denegaret, Xenocli tribueret. Nolite illos tam ſtultos exiſtimare. Nemo alios ſibi praefert. Quod ſi ergo praetextu vtentur hoc, vt aiant, propter adoptationem Endii controuerſiae mulierem haud fuiſſe obnoxiam, et idcirco de ea obtinenda in iure contendere ſe negent voluiſſe, primum hoc debebitis eos interrogare, cum factam a Pyrrho Endii fateantur adoptationem, cur tamen exceptione falſitatis oppugnent eos teſtes, qui Endium a Pyrrho adoptatum fuiſſe teſtati ſunt? deinde, cum praeteriſſent eum, qui bonorum a Pyrrho relictorum poſtremus poſſeſſor et heres fuiſſet, cur tamen contra formulam iuris illam hereditatem in iure petere nunc demum incipiant? denique eos interrogate, num eorum omnium, quotquot ſunt, qui legitime nati ſunt, vel unus aequum cenſeat, ſibique factu neceſſarium ducat, vt hereditatem patrimonii ſui in iure petat, a iudicibusque poſtulet in bona de iure ſua immitti? Has quaeſtiones opponite vos eorum impudentiae. Mulierem autem [Philam] controuerſiae vtique obnoxiam fuiſſe, ſi quidem legitime nata fuerit,

id ve-

id vero licet e legibus quam euidentissime cernere. Lex enim expressis verbis ita praecipit, qui prolem masculam nullam relinquat, ei licere bona sua per testamentum cuicunque velit legare. Sin autem idem filias relinquat, ita valituram esse voluntatem patris, vt, qui hereditatem eius adeat, is vna quoque filiam in matrimonium ducat. Licet ergo alicui bona sua legare, si vna cum bonis filiam quoque eidem deleget pater. Sin autem filiarum legitime natarum ratione nulla habita, pater aliquem pro filio adoptare velit, eique bona sua per testamentum legare, illam adoptationem atque legationem bonorum esse illegitimam, eoque irritam. Quod si ergo Pyrrhus, quem fingemus tantisper filiam reliquisse legitimam, illa filia praeterita, Endium pro filio adoptauit, lex illam adoptationem illegitimam declarauit atque irritam. Sin autem Pyrrhus vna cum bonis Endio filiam quoque legauit, eaque conditione adoptatum in bonis Endium reliquit, vt filiam in matrimonio haberet, cur passi vos duo estis, qui Pyrrhi essetis auunculi, vt Endius bona Pyrrhi a iudicibus sibi curaret attribui, tametsi praetensam illam Pyrrhi filiam in matrimonium haud duceret? praesertim, testati cum sitis ipsi, Pyrrhum, fororis vestrae filium, ipsum vobis morientem demandasse, vt huius natae suae curam haberetis? At agite, o boni, excusabitis forsitan obliuiositatem vestram. Credemus tantisper vobis siue oblitis, siue insciis, hoc euenisse. At Endius tamen cum mulierem desponderet atque elocaret, cur tum vos permisistis mulieri, vt tacita, et nil contra hiscens, se pateretur a fratre pro spuria Pyrrhi desponderi, vos, qui Pyrrhi auunculi essetis? praesertim, cum ipsi aiatis vos adfuisse tum, quum Pyrrhus matrem huius mulieris ea lege sibi curaret desponendam, vt eam domi suae pro legitima matrefamilias haberet; et praeterea iis epulis vos aiatis inuitatos interfuisse,

fuisse, quae ob huius filiae natiuitatem die decimo post illam partu editam celebretae fuissent; denique, id quod omnium deterrimum est, ipsi cum aiatis Pyrrhum morientem demandasse, curam huius puellae vt velletis habere. Euge praeclaram curam! Tam probe confuluistis ei, vt pateremini eam pro spuria desponderi; praesertim quae fororis vestrae nomen gereret, id quod ipsi vos pro testimonio affirmastis. Ex his itaque a me dictis, et ex tota causa, facile perspectu cuique est, quam impudentissimi sint hi homines. Auunculus enim noster si filiam rite sibi natam reliquisset, ecquo fratrem nostrum pro filio adoptato in bonis reliquisset? ideone, quod alii essent propinqui, necessitudine sanguinis propiores, quam nos; quos ille volens facultate filiam suam in iure petendi excludere, fratrem nostrum adoptasset? At neque fuit vnquam filia eiusmodi, cuius in foro petendae et obtinendae locus cuiquam fuisset, neque est. Liberis itaque nullis ingenuis ab eo relictis, nemo illi propior est, quam nos sumus. Nam neque frater illi fuit, neque nepotes ex fratre, sed nos sumus ex eius sorore nati. Atque tamen, medius fidius (ita fortassean occurret mihi quispiam) Pyrrhus alium e cognatis si adoptasset, vna cum hereditate filiam quoque ei dedisset habendam pro vxore. Ecquid, inquam, oportebat Pyrrhum ita palam quemcunque tandem cognatorum offendere? cui licebat, si reuera Nicodemi sororem sibi curasset pro matrefamilias desponderi, filiam, quae ex ea nata fertur esse, in phratoras inducere, vt ex se legitime natam, et virginem heredem vniuersae substantiae in domo sua relinquere, ea lege, vt proximus cognatus eam sibi a iudicibus curaret adiudicandam, filiorumque ex illo matrimonio exstiturorum aliquis, quicunque tandem, in nomen gentemque suam adoptaretur, et in domum suam induceretur. Constat enim,

enim, eum, si filiam heredem reliquisset, certissime cognitum atque perspectum habuisse, alterutrum horum esse euenturum, vt aut nostrum, qui cognatione sumus proximi, quisquam filiam illam suam vxorem haberet vna cum hereditate sibi a iudicibus adiudicatam, aut, si nostrum quisquam eam in matrimonium ducere recusaret, vt horum saltim auunculorum suorum alter, qui nunc [Nicodemo et Xenocli] testimonia praestant, aut certe reliquorum cognatorum quisquam pari modo, petita in iure et impetrata vniuersa hereditate, eam quoque vxorem haberet. Haec ille perfecturus erat, si filiam in phratoras induxisset, fratremque meum pro filio haud adoptasset. Eo autem, quod contra fecit, hoc est, quod fratrem meum adoptauit, illam vero in phratoras non induxit, hanc quidem pro spuria, id qnod eum decebat quoque facere, fratrem vero meum heredem bonorum suorum declarauit. Quod autem auunculus noster neque victimam nuptialem intulerit [h. e. quod matronas phratriae suae, nomine nuptae suae, Nicodemi fororis, conuiuio non exceperit] neque filiam ex illa praetensa vxore natam in phratoras induxerit, quam hi aiunt ei legitime natam esse; quamquam apud phratoras illius obtinet hic ritus, ab ipsis sancitus, vt liberi nulli habeantur legitimi, nisi hi, quos pater ipse apud se, phratoras, introduxerit; his de rebus, vt vobis constet, recitabit vobis hic [scriba] testimonium phratorum, qui olim auunculo nostro fuerunt. Recita tu. tu autem inhibe aquam. *Testimonium.* Cape hoc quoque testimonium, docens illud, ab auunculo fratrem meum adoptatum esse. *Testimonium.* Vosne iam, iudices, testimonio falso Nicodemi maiorem fidem, quam auunculi nostri extestimoniis, qui post fata etiam suprema tamen adhuc, non minus, quam si supereset, per facta de voluntate sua testatur, habebitis? et eritne

iam

iam quisquam, qui persuadere vobis conetur, quae mulier volenti cuique communis fuerit atque patuerit, eam penes auunculum nostrum loco matrisfamilias rite confarreatae fuisse? Atqui vos hoc non credetis, nisi planum fecerit id, quod initio huius orationis vrgebam, primum hoc, cuiusnam sub dotis conditione Nicodemus Pyrrho sororem suam desponderit; deinde apud quemnam Archontem ipsa mulier denuntiauerit, publicisque tabulis consignandum a tabulario curauerit, se domo mariti vltro excessisse, omnique se iure suo in substantiam et cognationem eius suo suorumque liberorum nomine abdicasse; post, a quonam Nicodemus dotem pro sorore datam sponsamue recuperarit post excessum eius, cui se ait illam spopondisse; aut, si dotem, cum reposceret, recuperare minus potuerit, quamnam intra viginti annos actionem in eum intenderit, qui Pyrrhi hereditatem tam longinquo tempore possedit, siue ita, vt pro dote poscerret alimenta eius foeminae, quam rite ait desponsam fuisse, siue vt dotem ipsam reposceret. praeterea doceto Nicodemus, num alii cuipam sororem suam desponderit, siue ante praetensam illam eius cum Pyrrho desponsionem, siue etiam post; item, num ab illa muliere, praeter istam, de qua nunc agitur, filiam, adhuc alii quoque liberi aliis, si qui tales sunt, legitime nati fuerint. Haec vobis ex illo percontanda esse existimate, neque obliuiscimini de victima nuptiali in phratoras illata interrogare. Argumentum enim hoc est non leuissimum aduersus huius [Nicodemi] testimonium. Planum enim est atque perspicuum, si Pyrrhus induci potuerit, vt mulierem hanc pro vxore legitima sibi sineret desponderi, passurum quoque eum fuisse se adduci, vt pro ea victimam nuptialem in phratoras inferret; item, vt filiam, quae ex illa muliere ipsi nata proditur, in eosdem phratoras induce-

ret pro filia sibi legitime nata atque herede substantiae tria talenta valentis. Denique, si Pyrrhus reuera mulierem illam pro legitima vxore domi suae habuisset, eius nomine, vt matrisfamilias, matronas phratorum in Thesmophoriis epulis genialibus excipere, aliaque nonnulla in demo [seu municipio] suo peragere, et fungi munia debuisset, quae vetusto ritu pro matre familias a marito, praesertim e re tam ampla et lauta, peragi et praestari debebant. Atqui horum omnium nihil factum est, de quo inter omnes constat. Phratores iam testimonium dixerunt. Accipite iam testimonia demotarum quoque, qui Pyrrho quondam fuerunt. *Testimonium.*

ORATIO ISAEI TERTIA,

agens de Nicostrati hereditate.

Hagnon hic, o iudices, Hagnotheusque familiariter me vtuntur, et iam dudum ante pater eorum quoque me pariter vsus fuit. quocirca consentaneum esse mihi videtur, me causam eorum, quam potero, diligentissime agere. Foris itaque gestorum, extra ditionem atticam, neque testes possunt inueniri, neque, si quid aduersarii de iis mentiuntur, facile est eos coarguere; quia fratrum, quos modo nominabam, neuter illuc profectus est, [vbi Nicostratus exspirauit.] Quae autem hic in Vrbe euenere, satis ea mihi videntur idonea esse documenta, e quibus constet, quicunque ex titulo donationis hereditatem Nicostrati petunt, eos omnes hoc agere, vt vobis imponant. Ante omnia itaque, iudices, nomen quaeri par est, quod in tabulis petitoriis vtrinque editum est, et diiudicari, vtri simplicius, atque rei naturae conuenientius hereditatem petierint. Hagno scilicet hic atque Hagnotheus apud Archontem professi sunt, hereditatem abs se peti Nicostrati eius, qui filius Thrasymachi

chi fuiſſet, conſobrinosque ſe eius eſſe, teſtesque huius rei exhibent. Chariades autem, eiusque aduocati, Nicoſtratum quidem, ſed alium, in ſuo libello petitorio nominarunt, eum puta, qui Smicri filius eſſet, et nihilominus hereditatem eius Nicoſtrati, qui Thraſymachi filius fuit, praetendunt ad ſe pertinere. Et hi quidem, Hagnon atque Hagnotheus, nomen illud ad ſe quicquam facere negant. nam neque ſe Nicoſtratum, Smicri filium, noſſe, neque, ſi homo eiusmodi vnquam fuerit, eum ad gentem ſuam referri. Iſti autem, [Chariades, cum aduocatis] cum Smicri filium a filio Thraſymahi diuerſum aiunt, tum tamen huius Nicoſtrati, non illius, hereditatem perinde petunt, atque hi, quorum ego cauſam ago. Et in nomine quidem Nicoſtrati, patrisque, ſi ambabus partibus conueniret, hac vna de re vos oporteret diſceptare, quidnam in teſtamento conſtituiſſet ille Nicoſtratus, cuius in nomine, patrisque, ambae partes conſentirent. Iam vero qui licet eidem homini duos patres imputare? Id enim fecit Chariades, qui, hereditatem petens eius Nicoſtrati, qui filius Smicri fuit, aduerſus hos tamen depoſito contendit ſacramento, qui hereditatem petunt a Nicoſtrato Thraſymachi filio relictam; quaſi Smicrus et Thraſymachus idem homo fuiſſent. Mera quidem haec eſt vexa, merum ludibrium, quo nos hi exagitatum atque territatum eunt, freti factione, qua ſtipati incedunt, et a qua telis omnibus nequitiae armantur, artibus iniquitatis omnibus exercentur. Exiſtimant enim, cauſam ſi ſinant ſimplicem manere, nihilque turbelae ei immiſceant, difficile his [Hagnoni atque Hagnotheo] non futurum, vt planum faciant, a Nicoſtrato teſtamentum ſcriptum prorſus nullum eſſe relictum. Sin autem patrem Nicoſtrati non eundem edentes, hereditatem nihilominus petant, certi ſunt, fore vt verborum atque tem-

poris plus conterant in docendo Nicoſtratum Thraſymachi filium fuiſſe, quam in altero euincendo, Nicoſtratum teſtamentum nullum ſcripſiſſe. Praeterea quoque, ſi Nicoſtratum confiterentur Thraſymachi filium eſſe, non poſſunt hoc arguere, neque docere, conſobrinos hos illius non eſſe. Sin autem defuncto patrem affingerent commenticium, cernebant ſe controuerſiam iecturos eſſe, non ſolum de teſtamento, ſed etiam de conſanguinitate. Verumenimuero, non ex his ſolummodo intelligatis, ſubeſſe et in inſidiis latitare certos quosdam alios homines, qui iſtos aduerſarios in hos [amicos meos] inſtigarint, atque hos in haſce turbas contentionesque coniecerint; ſed etiam ex illis, quae a principio ſtatim, [vt primum vacuefacta fuit hereditas,] euenerunt. Ecquis enim non ſuper exceſſu Nicoſtrati luctum prae ſe tulit tondenda coma, cum hereditas duum talentorum ſexies in diſcrimen concertationis forenſis venerit? ecquis non pullam induit, quaſi per luctus ſignificationem hereditatem adepturus? quot ſe mentiti ſunt cognatos Nicoſtrati, aut filios ab eo per teſtamentum adoptatos, eoque titulo bona eius ſibi arrogarunt! Demoſthenes quidem ſe nepotem eius ex fratre [vel ſorore] ferebat, ab his autem mendacii conuictus deſiſtebat. Bona ſua omnia Nicoſtratum ſibi donaſſe praetendebat aliquando Telephus, quamquam et ipſe quoque paulo poſt conticeſcebat. Amyniades puerum triennem ad Archontem afferebat, aiens eum a Nicoſtrato generatum eſſe, cum Nicoſtratus totos vndecim annos Athenis abfuiſſet. Pyrrhus Lamptrenſis Nicoſtratum aiebat bona ſua Mineruae conſecraſſe, et eundem tamen eadem ſibi quoque donaſſe. Cteſias Beſaeenſis et Cranaus iactabant Nicoſtratum, a ſe in ius vocatum, talenti mulctae condemnatum fuiſſe. quod cum demonſtrare nequirent, comminiſcebantur, eum libettum

ſuum

ſuum fuiſſe. verum ne huius quidem aſſerti veritatem approbare rebus poterant. Hi ſunt, qui ab initio hereditati Nicoſtrati inhiarunt. Chariades autem, tum quidem eam non petebat, poſtmodum vero coepit petere, neque ſolus ipſe, ſed etiam ſpurium ſuum, e meretrice quaeſitum, ſubiectum iuit Nicoſtrato, hoc conſilio, vt aut bona corriperet ipſe, aut ſaltim ſpurio ſuo ius ciuitatis acquireret. Sentiens autem ſuum de cognatione aſſertum mendacii conuictum iri, petitionem pueri quidem reſcidit, pro ſemetipſo autem ſacramentum depoſuit, vt is, cui per teſtamentum bona Nicoſtrati data fuiſſent. Oportebat quidem, iudices, quicunque ſubſtantiam quandam ex tituto donationis teſtamentariae petens, cauſa cecidiſſet, eum, non ad mulctam pro rata condemnari, ſed ad tantundem reipublicae fiſco luendum, quanti ſit ſumma bonorum ab eo petitorum. Quod ſi fieret, leges non ita contemnerentur, neque cognationes a tot impuris contaminarentur per petulantiam, neque futurus eſſet, qui defunctorum nomine ad confirmanda et incruſtanda ſua mendacia abuti auderet. Quoniam vero per leges omnibus licet, etiam quicunque extra cognationem ſunt, hereditates quorumcunque quo quisque titulo velit petere; veſtrum eſt, in huiusmodi cauſas quanta poteritis ſumma diligentia inquirere, nullumque locum non excuſſum transmittere. Et in hoc ſolo genere cauſarum, hereditario puta, videntur ad fidem faciendam validiora etiam eſſe indicia, quam ipſi teſtes. Nam in caeteris quidem contractibus haud admodum difficile eſt falſa teſtatos coarguere, ſuperſtite adhuc et in Vrbe praeſente eo, quem teſtati ſint hoc vel illud egiſſe. In cauſa vero hereditaria ecqui falſi teſtes noſcitabuntur? dummodo intertrimenta et differentiae poſtulationum non nimis abnormes atque manifeſtae ſint; illo ipſo, de cuius dictis factisue teſtimo-

nium perhibetur, viuis exemto, cognatisque ea, quae ab illo gesta et constituta sint, prorsus ignorantibus; denique vbi scrutinium ipsum diligentissima cum seueritate exerceri nequeat. Adde, quod testamenta condentium plerique ne ipsis quidem illis, qui adsunt, quid in tabulis abs se scriptum atque constitutum sit, significant, sed ideo solummodo adstare iubent, quo conscii sint, atque testentur, testamentum esse scriptum atque relictum. Etiam hoc vsu quotidiano venire solet, vt tabulae permutentur verae subditiciis, et vt in tabulas hasce subditicias ingerantur prorsus contraria iis, quae defunctus ipse veris in tabulis constituisset. Nam qui testamenti scriptioni interfuerunt, non ideo magis, quod interfuere, certo sciunt, veraene sint hae testamenti tabulae, quae in iudicio proferuntur, an subditiciae. Quod si itaque illi ipsi adeo decipi possunt, quos, cum testamenta scriberentur, interfuisse in confesso est, quanto quis vos promtius atque cupidius circumuenire conetur, qui rerum gestarum nihil teneatis? Porro, iudices, non omnia omnino testamenta lex iubet esse rata, sed ea solummodo, quae scribens quisque suae mentis esset compos. Ante omnia itaque dispiciendum vobis est, num [Nicostratus] testamentum scripserit; tum, si scripserit, rectene sapiens scripserit, an desipiens. Aientibus enim aduersariis testamentum esse relictum, nobis contra negantibus, ecqui decernetis a delirante scriptum esse, priusquam certo constiterit de hoc, quod testamentum scripserit? Videtis, quam difficile sit deprehendere, num vera dicant hi, qui ex titulo donationis testamentariae hereditates petunt. Cognationis autem ex titulo petentes nil habent opus vt testes producant, ad docendum de iure, quod iis est, hereditates petendi. Constat enim inter omnes, defuncti cuiusque bona ad proximos in sanguine deuenire. Deinde non illae solummodo leges,

ges, quae iura cognatorum definiunt, sed hae quoque, quae de donationibus per testamenta faciundis praecipiunt, secundae sunt cognatis, vetantes, quemquam bona sua cuiquam dare, aut praesenio delirantem, aut furiosum per valetudinem, aliisque de causis, quas vos omnes tenetis. Cognatione autem vt quisque proximus est, ita defuncti bona adit et suscipit, quaecunque defuncti conditio, siue sana ei mens, siue aegra fuit. Praeterea testamentis non potestis fidere, nisi per interuentum testium. a quibus facile factu est vt decipiamini. Nam si testes nulli fallaces essent, ab iisque vos falli si negatum esset, eccur institutae et in vsu fori essent actiones exceptoriae de falsis dictis testimoniis? Cognatione autem fidere vobis licet per vosmet ipsos. Cognati enim de hereditatibus ex illarum legum praescripto certant, quas ipsimet vos sanxistis. Etiam ad hoc vos mentem attendere velim, iudices. Aduersarii ex titulo testamentariae donationis hereditatem Nicostrati petentes, si tam familiariter vsi Nicostrato fuissent, vt ea de re inter omnes constaret, non consequeretur quidem ex eo planissime, Nicostratum illis bona sua legasse; foret tamen multo tum spes probabilior, illos tabulis testamenti fidem oratione sua esse adstructuros. Complures enim visi sunt, quod animo a cognatis essent alieniore, amicos iis praetulisse, nulla secum necessitudine sanguinis coniunctos. Iam vero constat, hos aduersarios nostros Nicostrato nullo plane pacto conciliatos fuisse. neque enim ei contubernales fuerunt, neque familiares, neque in eodem ordine aciei steterunt. Quibus de rebus omnibus testes ad vos produximus. *Testes.* Quod autem hac in re palmarium est, et in primis impudentiae Chariadis obloquitur. A quo Nicostrato Chariades heredem se fert testamento scriptum, eum Nicostratum idem Chariades neque defunctum extulit do-

mo, neque rogo impoſuit, neque oſſa eius legit, ſed iſta omnia iuſta aliis hominibus, a Nicoſtrato alieniſſimis, peragenda permiſit. Ecqui iam non ſit ille dignus, quem facinoroſiſſimum atque ſacrilegio contaminatiſſimum appelles, qui, cum iuſtorum omnino nihil defuncto feciſſet, poſtulare tamen non dubitet, vt ad eius hereditatem admittatur? At enimuero, quanquam Chareades horum omnium nihil fecit, facultates Nicoſtrati tamen adminiſtrauit? Atqui vel hanc ipſam quoque moleſtiam nobis demandauit, et horum pleraque ne ipſe quidem infitiatur, ſed praetextus neſcio quos, ſi dis placet, neceſſarios, ipſe ſibi commentus, profert, facto cuique ſuo excuſando. Ecquid enim reliquum, quod obloquatur, ei eſt, qui diſertis verbis crimen fateatur? Tenetis iam rem, iudices, certique eſtis, iſtos Nicoſtrati bona, non fiducia bonae cauſae, neque iure certo fretos, appetere, ſed hoc agere, vt cum vos decipiant, tum hos, [quorum ego cauſam ago,] qui Nicoſtrati cognati ſunt, et quibus leges bona eius contribuunt, illis euertant. Verum non Chariades ſolus id agit, ſed alii quoque complures egere. Saepe enim vſu venit, vt, cum extra ditionem atticam defuncti quidam eſſent, alii, qui illos ne natos quidem noſſent, eorum tamen hereditates in iure peterent. Cogitant nempe ſecum illi ſic, ſiue cupitis ex animi ſui ſententia potiantur, ſe bona aliena [nullo ſuo pudore parta] eſſe habituros; ſiue a ſpe atque deſtinatione ſua aberrent, leue tamen et exiguum diſcrimen adiſſe. Eſſe quoque, qui linguam venalem, ad falſa teſtimonia dicendum paratam offerant. Examina inſtituenda in rebus obſcuris aegreque explorabilibus verſari. Breuis vt ſim, permultum intereſt, ſiue ex cognationis neceſſitudine, ſiue ex teſtamentariae legationis praetenſione, hereditates petantur. Vos autem, iudices, primum hoc oportet quaerere, ſitne probabile vobis, teſtamen-

ſtamentum a Nicoſtrato ſcriptum eſſe. Aequum enim leges id cenſent eſſe, et eſt rerum omnium aequiſſimum. In eiusmodi autem cauſa, cuius neque vos veritatem perſpicue cernatis, neque teſtes Nicoſtrato vſi ſint familiariter, ſed Chareade vtantur, homine cupido bonisque alienis inſidiante, ecquid aliud aequo iuri ſit conuenientius, quam vt cognatis ſuperſtitibus bona cognati defuncti a vobis contribuantur? Nam et his ſi fatalis hora fuiſſet obeunda, et Nicoſtratus ſi eos viuendo ſuperaſſet bona eorum ad hunc fuiſſent peruentura. Nam ex quo titulo conſanguinitatis hi nunc bona Nicoſtrati petunt, ex eodem ille tunc, ſi fors viuendi vices permutaſſet, horum bona petiſſet, quippe qui conſobrinus illis eſſet. Pater enim Nicoſtrati, horum patri frater fuit. Atqui, medius fidius, Hagnon atque Hagnotheus cognati Nicoſtrati non ſunt, ſed alius alicuius? vt aduerſarii aiunt. Cur ergo tam ſtulti coecique ſunt [teſtes,] vt Chariadi quidem, ex titulo teſtamentariae donationis hereditatem petenti, operam praeſtent teſtimonio dicendo, ipſi vero non audeant ex titulo conſanguinitatis hereditatem eandem pro ſe petere, [ſi certi ſunt, veram hanc eſſe criminationem, proprioresque ſe Nicoſtrato confidunt eſſe, quam hi ſunt adoleſcentes?] Non enim profecto eo ſtultitiae proceſſerunt, vt ex certa perſuaſione, verum eſſe illud a ſe prolatum teſtimonium, tam facile atque tam ſupine Chariadi de bonis Nicoſtrati omnibus decedant. Quid? quod ex ipſis iis, quae hi aduerſarii noſtri dictitant, eluceſcit, ipſismet multo magis expedire, vt Nicoſtrati cognati hereditatem eius in iure petant, quam vt Chariades id faciat. Nam etiamſi hi [adoleſcentes mei] hereditatem ex titulo conſanguinitatis a ſe petitam nunc abſtulerint a iudicibus ſibi adiudicatam, licebit tamen his quoque [Chariadis aduocatis et teſtibus] impoſterum, vbi volent, eandem ex eodem co-

gnationis titulo petere, atque planum iudicibus tum facere, se Nicostratum gradu consanguinitatis propiore adhuc contingere, quam hi [adolescentes mei] eum contingant, et Nicostratum, [illum, cuius de hereditate certetur,] Smicri filium fuisse, non Thrasymachi. Sin autem Chariades hereditatem Nicostrati adipiscatur, non licebit postmodum vlli ex eius consanguineis illam in iure petere. Vbi enim hereditatem tenebit is, qui petitam ex titulo testamentariae donationis a iudicibus abstulerit adiudicatam, ecquid afferent hi, si qui ex titulo cognationis petant? Quod igitur in re simili vnusquisque vestrum ipsimet sibi ius aequum esse censuerit, idem his quoque adolescentibus ratum facite, qui testes exhibuerunt, confirmantes, primum hoc, eos Nicostrati consobrinos patrueles esse; tum alterum istud, nullas vnquam iis cum Nicostrato simultates interfuisse; tertium denique illud, sepultum ab iis esse Nicostratum; quartum tandem, Chariadem Nicostrato nusquam locorum, neque hic, in Vrbe, neque in castris vsum fuisse familiariter; quintum postremo, communionem, qua Chariades hic maxime fidit, mentitam esse. Et praeterea, iudices, aequum est, vos partium inter se contendentium vnamquamque seorsim spectare, et eorum mores inter se comparare. Thrasippus enim, qui pater huius Hagnonis et huius Hagnothei fuit, olim cum superesset, et muniis functus est sumtuosis, et aerario contulit, et caetera quoque ciuis frugi fuit. ipsi autem hi, [filii eius] neque vsquam locorum, quo non essent a vobis ire iussi, profecti sunt. neque, in Vrbe commorantes, inutiles reip. fuerunt, sed militia funguntur, et de suo conferunt ad aerarium, et reliqua omnia imperata exsequuntur, et pudentes probosque se, de quo inter vos omnes constat, praebent. quocirca multo etiam digniores sint, quam Chariades, qui here-

hereditatem Nicoſtrati ex titulo teſtamentariae donationis petant. Nam videte quam ſceleroſus et impurus homo Chareades ſit, qui, Athenis adhuc habitans, pro fure ipſo in facinore deprehenſo in carcerem abductus eſt, vnde poſtmodum vna cum aliis quibusdam emiſſus eſt ab iis Vndecimuiris, quos publice condemnatos ſupplicio affeciſtis omnes. Tempore interiecto poſt iterum Chariades, vt falſarium agens, aut malas artes exercens, ad ſenatum delatus eſt; a quo citatus non comparuit, ſed iudicii poenaeque ſeueritatem deuitans, Vrbe exceſſit, ab eoque inde tempore totos ſeptendecim annos Athenis abfuit, neque rediit prius, quam poſt exceſſum Nicoſtrati. Pro ſalute veſtra quidem nullam vnquam obiit militiam, neque ſuo de penu veſtro quicquam contulit, praeter illud exiguum aes, quod hac in cauſa ſuper hereditate Nicoſtrati dependit, neque alia quapiam functione ſumtuaria functus eſt. Et tamen, huiusmodi cum eſſet, non congratulatur ſibi, neque ſatis habet, quod tot et tanta ſcelera impune patrarit, ſed aliena quoque appetit? Quod ſi hi [Hagnon et Hagnotheus] curioſi et ſeduli in rebus alienis rimandis, in eoque ſimiles multis aliis noſtrorum ciuium eſſent, neſcio an Chareadi nunc, non haec hereditaria, ſed capitis cauſa agenda eſſet. Verum enimuero, hunc quidem alius aliquis vlciſcetur, iudices; vos autem his [adoleſcentibus] ſuccurrite, neque maioris facite alienorum per nefas appetentes, quam defuncti cognatos, eosdemque praeterea quoque bene de illo merentes. Sed et legum recordamini, iurisque iurandi a vobis dicti, et teſtimoniorum denique, quae nos vobis exhibuimus, et ſic ſententiam ex aequo et vero pronuntiate.

ORATIO

ORATIO ISAEI QVARTA,

versans in Dicaeogenis hereditate

Opinabamur quidem, iudices, quibus de rebus antehac litigabamur, de iis in iudicio condicta et compromissa rata nobis et valida esse futura, vt nempe, qui Dicaeogenes se bessem [seu duas tertias partes] hereditatis vacuefacturum nobisque concessurum dixisset, eiusque rei sponsores dedisset, illam bessem nobis a se traditum iri controuersiae haud obnoxiam, is Dicaeogenes etiam faceret ea, quae esset pollicitus facturum. Qua fide etiam nos alteri alteris grauamina nostra mutua remisimus. Verum Dicaeogene verbis fidem non faciente, Leocharetem, pro illo sponsorem factum, in ius vocamus, pro tenore iurisiurandi ex aduerso et mutuo dicti. Recita tu mihi formulam huius iurisiurandi vtrinque vicissim praestiti. *Iusiurandum mutuum.* Vera itaque esse ea, quae in formula nostri contraiuramenti affirmauimus, Cephisodotus hic nouit, testesque ad vos producemus primum de hoc, quod Dicaeogenes besse hereditatis se abdicarit, eaque nobis decesserit; tum de isto, quod Leochares huius rei sponsorem se scribi passus fuerit. *Testimonium.* Audiuistis, iudices, e testibus, quos verum dixisse, ne ipse quidem Leochares videtur infitiaturus esse. At enimuero receptum forsitan ad hanc habebit excusationem, vt aiat Dicaeogenem omnibus nobiscum pactis et stipulatis satisfeciisse, sponsionemque a se, Leocharete, factam, praestitam et persolutam esse. Quae cum aiet, mentietur, facileque falsi conuincetur. Recitabit enim scriba vobis, quaecunque Dicaeogenes [ille vita defunctus, nominis huius medius] Menexeni filius, in hereditate reliquit, et quam suppellectilem [seu instrumenta villatica hic tertius Dicaeogenes sibi tradita in fidem] suscepit. Haec si negabunt [aduersarii]

ſarii] Dicaeogenem, auunculum noſtrum, dum adhuc ſupereſſet, poſſediſſe, nobisque vita decedentem per teſtamentum legaſſe, planum id atque teſtatum faciunto. Sin autem et illum iſtaec quondam poſſediſſe, et nos tradita nobis a reo abſtuliſſe aient, prodito in conſpectum teſtis haec confirmaturus. Dicaeogenes enim [tertius, ſeu reus] quod receperit tradendam a ſe nobis beſſem bonorum a Dicaeogene, Menexeni filio, quondam poſſeſſorum, et quod Leochares ſponſorem ſe conſtitui paſſus ſit de praeſtandis his a Dicaeogene compromiſſis, id nos teſtibus producendis confirmauimus. Nam de his ipſis in iure contendimus, et haec, dicendo iureiurando mutuo recepimus, ille ſe facturum, nos rata eſſe habituros, iisque acquieturos. Recita tu illud iusiurandum. *Iuramentum mutuum.* Quod ſi iam, iudices, hunc locum Dicaeogenes atque Leochares in defenſione ſui ſolum eſſent tractaturi, ſufficerent hactenus dicta nobis quoque, neque verbum adderemus. Quia vero parati ſunt, narrationem de hereditate a principio inde repetere; induxi ego quoque animum, totam rem, vt geſta eſt, vos docere; quo certiores de rei geſtae veritate facti, non autem mendaciis circumuenti, ex animi veſtri ſententia decernatis. Menexeno, auo noſtro, nati ſunt, filius quidem vnus ſolummodo, Dicaeogenes, filiae autem quatuor; quarum vnam domum duxit Polyaratus, pater meus, aliam Democles Phrearrhius, aliam Cteſiphon Paeanienſis, aliam denique Theopompus, qui eam matrem Cephiſodoti fecit. Iam Dicaeogenes quidem, cum e portu ſoluiſſet in Parhalo, cui cum imperio trierarchi praeerat, pugnans apud Cnidum occubuit, nulla prole relicta. Defuncto hoc Dicaeogene, pater Dicaeogenis [iſtius, cum quo controuerſiam hanc agitamus] Proxenus teſtamentum protulit, cui fidem habentes patres noſtri hereditatem creuerunt, et ſic factus eſt hic Dicaeogenes illi Dicaeogeni, Menexeni filio, filius adoptiuus,

ea le-

ea lege, vt sola triente [seu vna tertia hereditatis parte] contentus esset; reliquorum autem partem ratam sibi a iudicibus adiudicari curabat vnaquaeque Menexeni filiarum. Haec ita, vt aio, acta fuisse testes edicent, qui tum, cum agerentur, interfuere; quos ego testes coram vobis producam. Interposito itaque iureiurando cum cauissent, non commissuros, vt pacta conuenta violarentur, possedit vnusquisque portionem hereditatis suam, duodecim per annos, et quamquam iudicia interea temporis exercerentur, neque forum clausum esset, nemo tamen fuit tam longinquo tempore, qui ausus esset, affirmare, per nefas ista acta fuisse. Tandem vero rep. rebus aduersis vsa, obortaque seditione et tumultu, concitatus hic [Dicaeogenes] a Melane Aegyptio, cui aliis quoque in rebus obsecundauit, vniuersam coepit hereditatem petere, affirmans, ab auunculo nostro se heredem ex asse scriptum esse. Furere nos quidem illum autumabamus, eiusmodi causam in forum deferentem; verumenimuero, tametsi nunquam euenturum sperauerамus, vt vera prae se ferre vobis videretur is, qui idem modo cum triente, modo ex asse adoptatum se ferret; tamen ingressi forum, cum et multo plura, quam illi, argumenta proferremus, multisque modis aequiora, tamen iniuriam accepimus, non a iudicibus, sed a Melane Aepyptio eiusque amicis, qui per turbida ista reipublicae tempora sibi datam existimabant licentiam aliena impune diripiendi, falsisque dicendis testimoniis mutuo sese subleuandi. Ab his itaque talium facinorum exercitatione nobilitatis decipiebantur, qui tum sedebant ius dicturi, iudices, et nos a procella falsorum testium obruti nostra perdebamus. Nam pater haud multo post litem ita disceptatam, viuis excessit, priusquam actionem in falsos testes capessere posset. Dicaeogenes autem causa factus superior, eadem protinus die Cephiso-

phisophontis Paeanien∫is filiam ex illa portione, quam ∫ortita fuerat, expulit, tametsi Dicaeogenis defuncti, a quo controuer∫a illa bona relicta fuerant, ex ∫orore neptis e∫set. Democlis item viduam iis ∫poliauit, quae Dicaeogenes quondam, ipsius frater, ei dederat. Cephisodoti quoque matrem, ipsumque hunc Cephisodotum bonis omnibus denudauit, quippe qui horum [Cephisodoti puta, fratrumque eius, et matris] idem tutor et curator atque aduer∫arius e∫set. Verum ne minimo quidem sen∫u neces∫itudinis ad miseri cordiam his impertiendam flectebatur, sed committebat, vt ad orbitatem eorum paupertas quoque accederet, atque ab amicis et protectoribus solitudo, adeo vt vel in diem neces∫ariis ad victum cultumque rebus carerent. Tam praeclare Dicaeogenes hic tutelam eorum ge∫sit, qui arctis∫ima con∫anguinitate iunctus ipsis e∫set. Theopompus, pater, quae his reliquerat, ea Dicaeogenes hic inimicis eorum prodidit, et quae auunculus auusque maternus ipsis legauerant, ea ipse illis per nefas, etiam nondum iure sibi addicta, eripuit. Quod dictu factuque est indigni∫simum, pueri adhuc cum hi essent, emebat domum ab eorum patre relictam, hortumque illi domui adiunctam cum de∫truxi∫set, illam domum cum domo, quae ipsi [Dicaeogeni] in Vrbe est, copulauit, interponendis structuris, vt illae quondam duae domus iam pro vna haberi possint; et quamquam e Dicaeogenis bonis, auunculi nostri, locar annuum octogenas minas redigat, tamen Cephisodotum, Dicaeogenis [medii] e sorore nepotem, Harmodio, fratri suo, Corinthum proficiscenti, pro famulo addidit. Et reliquis, quibus eum ipse demersit, malis hunc veluti cumulum addit, quod ei per probrum obiectet, quod ocreas atque penulam ge∫tet, non recognitans, ipsum se∫e summam ei feci∫se iniuriam, eo, quod bonis omnibus eum priuarit, eoque ad mendicitatem rede-

redegerit. Verum haec hactenus. Illuc redeo, vnde exceſſeram. Menexenus itaque, Cephiſophontis filius, Cephiſodoti huius itemque meus conſobrinus, cui portio hereditatis par meae competit, actionem aduerſus eos inſtituit, qui nobisque, ipſique [Menexeno] aduerſa et noxia teſtati fuerant; Lyconemque, quem primum in iudicium induxerat, reum peregit; qui Lyco teſtatus fuerat, ab auunculo noſtro Dicaeogenem hunc, qui adhuc ſupereſt, ea lege fuiſſe adoptatum, vt bonorum ſuorum ex aſſe heres eſſet. Haec ille Lyco teſtatus, falſi dicti teſtimonii conuictus eſt. Dicaeogenes itaque eo redactus, vt iam non amplius vos decipere poſſet, quid egit? perſuaſit Menexeno, noſtramque ſuamque cauſam communem agenti, (pudet enimuero prodere, quae propter illius [Dicaeogenis puta atque Menexeni] improbitatem proloqui cogor) quidnam facere? ratam hereditatis portionem ſibi contingentem a ſe aufferre, gratiaeque in mercedem nos, quorum cauſam ageret, ſibi prodere, reliquosque falſos teſtes in forum nondum ab ipſo pertractos, miſſos facere, venia perſecutionis forenſis ipſis conceſſa. Haec nos, ab amicis pariter inimicisque tolerantes, tamen quieuimus; et producam ad vos teſtes nobis huius rei futuros. *Teſtes.* Verum pactus iſtaec cum Dicaeogene Menexenus, ab iſto deluſus fuit. id quod ei recte, ſic merito, contigit. Falſorum enim teſtium a perſecutione cum deſtitiſſet Menexenus, atque nos prodidiſſet, fraudatus eſt iis emolumentis, quorum ſpe illectus illam perfidiam ad ſe admiſerat. Iniuriam hanc a Dicaeogene paſſus Menexenus rurſus ad noſtras partes rediit, et nos, arbitrati, Dicaeogeni iam nullam amplius hereditatis portionem competere, poſtquam teſtes ab eo ſubornati, falſi dicti teſtimonii coarguti eſſent, de integro cum eo de vniuerſa hereditate ex titulo propioris conſanguinitatis contendimus. Qua

in re

in re nos rectum cepisse consilium, et Dicaeogenem omni prorsus iure habendae tenendae hereditatis excidisse, facili negotio videor mihi demonstraturus esse. Binae enim, diuersi tenoris, tabulae eiusdem testamenti prolatae fuerant, alterae quidem dudum ante, alterae autem multo post. Et primae quidem illae vetustiores, a Proxeno, huius Dicaeogenis patre, prolatae, Dicaeogenem hunc auunculi nostri filium adoptiuum ea lege faciebant, vt is trientem solummodo hereditatis haberet; posterius autem ab ipso Dicaeogene prolatae hunc ipsum heredem ex asse declarabant. Harum binarum tabularum alteras quidem, illas a Proxeno proditas, Dicaeogenes ipse iudicibus auctor fuit, atque persuasit, vt crederent aienti, commentitias esse; quas autem ipse Dicaeogenes protulit, eas qui testes affirmauerant ab ipso auunculo nostro scriptas atque relictas esse, hi testes falsi dicti testimonii conuicti sunt. Ambabus itaque illis testamenti tabulis pariter debilitatis atque abrogatis, aliasque nullas, praeter has, exstare cum in confesso sit, liquet iam neminem esse, cui hereditas ex titulo testamentariae legationis competat; ex titulo consanguinitatis autem solis eam competere sororibus Dicaeogenis defuncti, a quo hereditas istaec relicta est. quarum filiae sororum nostrae sunt vxores. Quocirca visum nobis fuit, in iure petere hereditatem ex titulo propinquitatis; et sic petiuimus portionem vnusquisque sibi ratam. Verum in eo iam cum essemus, vt formulis iurisiurandi mutui a iudicibus adigeremur [nos actores hinc, et illinc reus, de veritate eorum tuenda et praestanda, quae pars quaeque pro se esset dictura] interceßit Leochares hic, obnuntians, hereditatem hanc controuersiae haud esse obnoxiam. Quem testem cum reiiceremus, exceptione vsi falsi dicti testimonii, petitio quidem hereditatis antiquabatur, contra vero

actio de falsitate dicti testamenti inducebatur. Ibi cum nos omnia dixissemus eadem, atque nunc dicimus, itemque Leochares sui purgandi causa multa protulisset, pronunciarunt tandem iudices, Leocharetem falsa testatum esse. Quod cum palam esset factum e suffragiis, cum illa suffragia e cistulis essent exemta, quae quidem Leochares iudicesque, ipsosque nosmet rogauerit, et quae a nobis tum impetrare rogando atque perficere potuerit, nescio an minus necesse sit a me copiosius enarrari. Satis est ea vos audire, de quibus inter nos conuenit. Nobis nempe concedentibus Archonti, vt suffragia non dinumerata confunderet, abdicabat ipse sese Dicaeogenes de besse hereditatis, eamque fororibus Dicaeogenis defuncti permittebat, promittens sese portiones illas nostrum vnicuique debitas sine vlla controuersia nobis esse traditurum; eaque de re Leochares, vt sponsor, fidem suam interponebat, aiens, Dicaeogenem esse, quae promisisset, facturum; neque Leochares solummodo spondebat, verum etiam Mnesiptolemus Plotensis. Quarum rerum vobis hos edam testes. *Testes.* Nobis itaque, vt a Leocharete tam indigna passis, cum liceret eum infamia notare, vt falsi dicti testimonii conuictum, noluimus tamen, sed satis habuimus, vbi nostra nobis debita abstulissemus, quiescere atque a contentionibus desistere. Verumenimuero, quamquam tam benignos mitesque nos erga Leocharetem atque Dicaeogenem gessissemus, tamen ab ipsis lusi fuimus, o iudices. Nam neque Dicaeogenes, quam hereditatis bessem nobis a se tradendam coram iudicibus recepisset, eam nobis tradidit, et Leochares se negat tum temporis pro Dicaeogene sponsorem esse factum. Atqui, factum qui infitiatur id, cuius testes fuerunt iudices, numero quingenti, et reliqua tam densa corona ciuium iudicium tum actum circumstantium, quid ille vobis

factu-

facturus videtur, si pauciores, minorisque auctoritatis testes habuisset? Manifesto itaque illos mentiri constabit vobis e testibus, quos exhibuimus; qui testes coram aderant, quo tempore Dicaeogenes quidem besse hereditatis se abdicabat, eamque fororibus Dicaeogenis defuncti sine vlla controuersia a se tradendam recipiebat, Leochares autem sponsor fiebat, quae Dicaeogenes verbis recepisset, ea reapse quoque esse praestiturum. Sed et vos, o viri, rogamus, quotquot rei tum gestae interfuistis, vt, num vera dicamus, a memoria vestra requirere, nobisque succurrere velitis. Nam si vera dicit Dicaeogenes, quid nobis prodest causa vicisse? qui meliore ideo loco sumus, quam fuimus ante victoriam? aut quanam in re conditione ille nunc est deteriore, postquam causa cecidit, quam fuit antequam condemnaretur? Annon eadem bona adhuc possidet, quae pridem possedit, nil imminuta? Nam si verbotenus tantum, id quod ait, besse destitit, neutiquam autem promisit eam traditurum nulli controuersiae obnoxiam, ecquod tandem detrimentum accepit ab illa sua cessione bonorum? Habet enim adhuc tenetque valorem eorum. Ipsa enim bona ne habuit quidem, antequam causa caderet, sed habent illa hi, qui ab illo cum emissent, aut pignoris loco accepissent, pecunia parata compensarunt; quam pecuniam debebat Dicaeogenes ipsis reluere, et sic nostrum cuique ratam suam portionem ex debito restituere. Ideo enim sponsores ab eo postulauimus, et datos accepimus, non fidentes illum, absque illa cautione, promissis suis vltro re ipsa fidem esse facturum. Nam praeter par domuncularum extra moenia, et sexaginta iugera in Pedio, nil retulimus, sed illi reliqua habent, qui aut emerunt ab eo, aut oppignerata sibi habent; quos inde non deducimus, ne, id si fecerimus, in iudicio condemnati, mulctas debeamus. Nam Micionem

quoque quod balneo deduxiſſemus, id quod iuſſu Dicaeogenis feceramus, negantis ſe emtionis vindicias praeſtiturum, quadraginta minis condemnati ſumus, fraude Dicaeogenis decepti. Exiſtimantes enim, Dicaeogenem haud eſſe commiſſurum, vt quibus ipſe ſeſe bonis in iudicio abdicaſſet, et quae nobis conceſſiſſet, eorum emtionem vt legitime factam et adhuc validam praeſtaret, aduerſus Micionem coram iudicibus affirmabamus, paratos nos eſſe nihil non pati, nullamque poenam detrectare, ſi Dicaeogenes auderet ipſi, Micioni, balnei emtionem, vt rite legitimeque factam et adhuc validam praeſtare. Opinabamur enim, illum ſponſiones ſuas nunquam factis eſſe refutaturum; idque futurum confidebamus nullam aliam ob cauſam, quam ob ſponſorum auctoritatem, qui fidem ſuam hac de re interpoſuerant. Verumenimuero, quamuis Dicaeogenes illis ipſis portionibus hereditatis deceſſiſſet, quibus ſe nunc fatetur noſtri cauſa deceſſiſſe, Micioni tamen balneum confirmauit, [h. e. affirmauit, Micionem illud a ſe, vt a legitimo eius domino et venditore, cui nemo facultatem ſua pro lubitu vendendi, eripere poſſit, legitime emiſſo, ideoque Micionem illud balneum optimo titulo tenere, ex eoque, vt e peculio ſuo recte et honeſte parto, deduci nullo modo poſſe.] Sic ego miſer non modo nullum huius hereditatis fructum percepi, ſed praeterea quoque propter eam quadraginta minis mulctatus fui. et diſceſſi contumelia a Dicaeogene affectus. Etiam huius rei teſtes vobis praeſtabo. *Teſtimonium.* Haec nos, o iudices, a Dicaeogene paſſi ſumus. Leochares autem, a quo haec omnia profecta et nobis conflata ſunt, cum pro illo ſpopondiſſet, negat ſe ea ſpopondiſſe, quae tamen ab eo ſponſa eſſe teſtes noſtri edicunt, hoc fretus argumento, quod horum nulla mentio fiat in tabulis coram iudicio conditis. Nos autem, o iudices,

tunc

tunc temporis in tribunali festinantes, alia in tabulas referri, et disertis verbis exprimi curauimus, alia solummodo antestati sumus [h. e. operam dedimus, vt testes nobis essent, qui reciperent iis de rebus se requisitos esse testaturos.] Hi autem [Dicaeogenes puta et Leochares cum factione sua] eas solummodo seruant conditiones, quae e re ipsorum sunt, easque ratas aiunt esse, etiamsi in tabulis scriptae et verbatim expressae non sint; quae autem ipsis minus conducunt, eas, scriptae si minus fuerint, ratas esse negant. Ego vero, iudices, nil miror eos pacta infitiari verbis solummodo inita. Nam ne scripta quidem seruare et exsequi volunt. Vera autem ea esse, quae nos aimus, aliud adhuc argumentum proferam, vnde cernatis. Protarchidi Potamio Dicaeogenes in matrimonium collocauit sororem meam, cum dote quadraginta minarum, et loco dotis domum ei tradidit in Ceramico sitam. Huic mulieri, quam Protarchides adhuc in matrimonio habet, aequalis portio hereditatis competebat, atque matri meae. Quum igitur Dicaeogenes mulieribus de besse hereditatis concessisset, rogabat Leochares Protarchidem, vt sibi traderet domum elocaticiam. [seu elocationibus habitaculorum mercedes annuas merentem] quam pro dote Protarchides habebat. A se enim, [Leocharete] vt sponsore ipsum [Protarchidem] partem hereditatis vxori eius debitam ablaturum esse. Nactus his orationis praestigiis Leochares illam domum elocaticiam, hereditatis portionem Protarchidi non tradidit, eaque de re testem Protarchidem vobis exhibebo. *Testis.* De reparatione balnei autem, eiusque instrumento a se suppleto, et aedificationibus, si nunc quoque proferet eadem, quae iamdudum praetendit, nos nimirum, quos ei sumtus factos refundendos recepissemus, eos non refudisse, et propterea se non potuisse creditoribus satisfacere, ideoque nobis quo-

que ea non potuisse tradere, quae deberet; occurram ei sic. Quo tempore, iudices, coram iudicio tum super hac re habito, eum cogebamus, his de bonis, [quae nobis debet, et quorum vsucapinone nos arcet] decedere in compensationem sumtuum ab ipso tum in munera publica horum bonorum nomine, quam in aedificationes factorum, permisimus illi horum bonorum vsum fructum, [illo duodecennio perceptum, quo illa tenuisset] ita fieri debere censentibus iudicibus iis, qui tum sedebant. Tempore post dedimus ei, non coacti, sed sponte nostra, veluti praecipuum aliquod a reliqua massa separatum, domum in Vrbe, quam haberet adhuc praeter trientem hereditatis, in compensationem reparaturarum, quas ait a se factas. Domum hanc Dicaeogenes Philonico quinquaginta minis vendidit. Dedimus autem nos illam domum Dicaeogeni, iudices, non ob illius probitatem atque comitatem, sed quo testatum faceremus, diuitias a nobis pluris non fieri, quam necessarios, sint licet quam nequissimi. Nam antea quoque, quum penes nos esset Dicaeogenem vlcisci, et fortunis denudare omnibus, tamen noluimus bonorum eius vllam in partem inuadere, sed satis habuimus, nos nostra recuperare. Ille contra, superior factus, spoliauit nos, et quaecunque potuit, nobis eripuit, et pessumdare nos laborat, non vt cognatos, sed vt inimicos homines. Proferemus adhuc aliud ingens et euidens documentum, et morum nostrorum, et scelerositatis, qua Dicaeogenes hic obsessus tenetur. In eo cum esset actio aduersus Leocharetem, vt in tribunal inferretur, mense Maemacterione, iudices, conueniebant nos Leochares atque Dicaeogenes, rogantes, vt prosecutione litis forensi aliud in tempus reiecta, viam compositionis per arbitros prius experiremur. Quibus nos, quasi minuta quapiam in re laesi, assensi, quatuor arbitris litem permisimus

disceptandam; quorum binos alteros nos adducebamus, alteros illi. Coram his promisimus, nos ab eorum arbitratu non discessuros, sed ei acquieturos esse, atque compromissum hoc iureiurando sanximus; et arbitri prae se ferebant, si fieri posset, vt bonam in gratiam nos reconciliarent, litemque nostram blandis et commodis verbis expedirent, se facturos iniuratos; sin autem minus, etiam se ipsos iusiurandum dicere haud esse recusaturos, eoque dicto, sic demum declaraturos, quae sibi nostra in causa iusta et aequa esse viderentur. Hoc pacto cum nos iterum iterumque interrogando, seorsimque et copulatim percontati essent, rerumque gestarum ordinem intellexissent, arbitrorum alteri quidem, illi duo, quos ego mihi delegeram atque tuleram, Diotimus et Melanopus, parati erant sententiam pronuntiare, siue iurati, siue non iurati, prout placeret nobis, quatenus e dictis et auditis colligere potuissent verissima atque aequissima esse. Quos autem Leochares arbitros tulerat, hi nolebant iniurati pronuntiare, tametsi alter eorum, Diopithes, Leocharis affinis erat, [sororem ipsius in matrimonio penes se habens, seu data sua Leochareti sorore in matrimonium] mihi vero inimicus atque aduersarius in negotiis quibusdam forensibus; alter autem, Demaratus, frater illius erat Mnesiptolemi, qui vna cum Leocharete pro Dicaeogene spopondit. Hi ergo duo pronuntiare recusabant, tametsi nos iureiurando adegissent, nos a sententia ab ipsis pronuntianda haud esse discessuros. Testes huius rei vobis exhibebo. *Testes.* Foret vtique res grauis atque indigna, si Leochares vos rogaret, iudices, vt se absolueretis eadem in ipsa causa, in qua Diopithes, affinis eius qui esset, ipsum condemnauit. Et qui deceret vos Leocharetem ab illa culpa liberare, a qua ne necessarii quidem liberarunt? Quare vos rogo, si iniqua non cupimus, vt Leochare-

tem condemnetis. Indignus enim est Dicaeogenes vestra commiseratione atque contentione bene de eo merendi. Neque enim pauper et in re curta est, neque de rep. praeclare meritus. quod vtrumque docebo, iudices, planum facturus eundem et locupletissimum, et nequissimum hominem esse, pessimeque de rep. de necessariis, de amicis denique, meritum. Hic Dicaeogenes cum a nobis traditam sibi accepisset in potestatem hanc hereditatem, octogenas minas annuorum vectigalium ferentem, eiusque fructus toto decennio percepisset, cum negat sibi pecuniam esse, tum tamen non habet docere, quo illam tantam, o iudices, vectigalium summam insumserit. Vos ipsi, fas enim est, existimate. In Dionysiis choregatum tribus suae fungens, quatuor habuit collegas, tragoediaeque atque pyrrhichiae palmas retulit postremas. Haec sola sunt munera, quae edidit, coactus, et tam praeclare, e re tam fructuosa, tam ampla vectigalia ferente. Sed et trierarchi tot numero cum constituantur quotannis, Dicaeogenes neque ipse trierarchatum gessit, neque alteri cuipiam gerenti de penu suo contulit ad sumtus illius muneris alleuandos, praesertim eiusmodi in reip. temporibus. sed alii quidem, quibus vel tenuior etiam res familiaris est, quam huic sunt reditus annui, tamen trierarchatus gerunt; hic autem nullum vnquam gessit, tametsi splendidas illas facultates non pater ei reliquit, (nam is quidem ei rem reliquit admodum mediocrem,) sed vos suffragio vestro contribuistis et condonastis; quapropter, etiamsi ciuis non esset, tamen eum deceret, liberalitate sumtuum in remp. faciendorum voluntatem vestram demereri. Porro tot contributiones cum factae sint a ciuibus ad bellum sustinendum, patriaeque salutem tuendam, hic vnus Dicaeogenes ne semel quidem quicquam contulit, nisi quod, cum Lechaeum caperetur, prouocatus ab aliis, pollicitus

citus est in concione, audientibus omnibus, se trecentas drachmas, minus adeo, quam Cleonymus Cretensis dedit, esse daturum. Et hoc ipsum tamen donum, quod pollicitus est, gratuitum, non praestitit, sed turpissima de causa pependit eius nomen apud Eponymos in tabula publica proscriptum, vt impostoris et vani hominis, qui, quam largitionem ad salutem patriae tuendam sponte sua pollicitus fuisset, eam re ipsa non praestitisset. Qui iam mirandum sit, me, qui vnus sim, ab hoc Dicaeogene deceptum esse, qui pari modo vos quoque, cunctos, in concionem congressos, deceperit? Etiam huius rei testes praestabo. *Testes.* In remp. ergo Dicaeogenes hoc pacto, et tam magnifice, e re tam lauta erogauit; erga necessarios autem eum se gerit, quem videtis. nam alios nostrum fortunis exuebat, copiis et gratia praepollens, alios aequo animo ferebat, ob penuriam victus quotidiani peregre proficisci, ad capessendum militiam mercenariam. Viderunt omnes matrem eius in fano Ilithyiae sedentem, cum hunc filium suum infandi sceleris in se commissi incusaret, quod scelus vel ore proferre verecundor, quamquam illum quidem tantum scelus committere nil puduit. Melane Aegyptio cum esset a puero familiariter vsus, habet nunc eundem Melanem sibi inimicissimum, ideo, quod pecuniam ab illo mutuo sumtam non reddit. Reliquorum, si qui cum eo consueuissent, alii non recuperarunt numos ipsi mutuo datos, alii decepti sunt ab eo, non praestante ea, quae se daturum promisisset, si nollent secum in hereditatis petitione contendere. Nostri autem maiores, o iudices, qui bona istaec, nunc controuersa, reliquerunt, sudore suo parta, nullis non choregatibus defuncti sunt, pecuniasque quamplurimas ad onera belli perferenda contulerunt; neque tempus vllum vacauit ipsorum trierarchatibus; quorum documenta sunt donaria ab

illis in fanis deorum, ex eo, quod ipsis de necessariis impensis redundaret, dedicata, quo monumenta suae virtutis essent; tripodes[1], alii in templo Bacchi consecrati, quos tripodas, choregi cum essent, praemia et monumenta victoriae, abstulerant; alii in templo Pythii Apollinis Delphis consecrati. Praeterea quoque in arce [Athenis] primitias fortunarum consecrarunt; fanum, quod ibi est Mineruae, simulacris aeneisque saxeisque, numero multis, vt e re familiari priuata, exornarunt. Ipsi autem pro patria dimicantes occubuerunt, Dicaeogenes quidem, Menexi, aui mei pater, Strategi cum dignitate apud Eleusinem, Menexenus autem, filius eius, phylarchi partes gerens, [h. e. magistri alae equestris] apud Spartolum[2], in terra Odrysarum. Dicaeogenes autem, huius Menexeni filius, occubuit in pugna apud Cnidum trierarchatu fungens nauis Parhali. Hanc tu domum, Dicaeogene, cum suscepisses in manus tibi traditam, optime constitutam, pessime, summo cum dedecore, pessumdedisti et lacerasti, alia eius aliis vendendo, fundosque numis commutando Et nihilominus tamen paupertatem quereris! qui? quo inpendisti illam tantam pecuniam e vectigalibus bonorum et e venditione eorum redactam? In remp. quidem, de quo certo constat, nil impendisti, neque in amicos. At ne in equis quidem alendis prodegisti rem, qui nunquam in potestate habueris equum plus tribus minis vaeientem; neque etiam in bigas mulares profudisti, quas nunquam possedisti, tam amplos fundos, et tam instructos habens. At ne ex hostibus quidem captiuum ciuem vllum redemisti. Ne ipsa quidem illa donaria in arcem intulisti dedicanda, quae Menexenus quum tribus talentis facienda locasset, vita excessit, priusquam dedicaret; sed voluntantur adhuc in officina lapicidae. Et tu quidem dignum te censuisti, possidere te bona ad te nullo iure pertinentia, diis autem obli-

uisce-

uiſceris donaria reddere, iis deſtinata et ex voto debita. Ecquid igitur eſt id, ob quod tu, Dicaeogene, poſtules, iudices te abſoluere? num, quod multa munera ciuitati ediderís? luculentoque magni aeris impendio eam ſpectabilem reddideris? an quod claſſicam militiam fungens, cum poteſtate trierarchi, clades hoſtibus acerbas intuleris? an, quod egenti patriae multas magnasque largitiones conferendo, belli onus releuaueris, et ampliſſima pepereris emolumenta? Atqui horum omnium feciſti nihil. Verumtamen miles bonus et fortis es? Atqui nunquam in caſtra iſti, toto hoc tenente bello, quod tam atrox et tam diuturnum fuit; quod bellum ipſi Olynthii et inſularum incolae nobiscum participare non recuſarunt, ſed pro nobis dimicantes mortem oppetunt. Tu vero, Dicaeogene, cum ciuis eſſes, arma pro patria gerere auſus non es. At fortaſſean ob maiores poſtulabis mihi praehaberi? quod ab iis prognatus ſis, qui tyrannos [Piſiſtratidas] ſuſtulerunt? Ego vero, cum illos laudo, tum te nego in communionem laudis illis debitae venire; qui, primum quidem, omiſſo ſtudio gloriam eorum aemulandi tuisque factis exaequandi, latro factus ſis bonorum noſtrorum, maluerisque Dicaeogenis filius appellari, quam Harmodii, et ius epulandi in Prytaneo [omnibus commune ab Harmodio oriundis, manentibus in gente ſua, neque alienas in domos per adoptationem transmigrantibus] ſpreueris, et reliqua quoque iura poſterorum Harmodii, vt praeſidatus et immunitates, contemſeris; quamquam, etiamſi in gente tua manſiſſes, non hoc melior fuiſſes futurus. Neque enim ab iis, quas tu exerces, artibus nobilitati, neque ob genus ſuum tantis honoribus affecti ſunt Harmodius atque Ariſtogiton, ſed ob fortem animum, dextrae ſtrenua facinora, morum honeſtatem, quibus decoribus tu cares, Dicaeogene.

ISAEI ORATIO QVINTA,

versans in hereditate Philoctemonis.

Familiaritatem mihi summam cum Phanostrato atque Chaerestrato hocce esse, iudices, plerosque vestrum nosse autumo. Ignorantibus autem sufficiens dicam documentum. Menestrato in Siciliam proficiscente, cum classe, in qua trierarchum agebat, ego praeuidens pericula ibi imminentia, quippe qui iam antea eadem expeditione defunctus essem, tamen rogantibus his nauigationis comes calamitatumque consors fui, vna cum illis captus ab hostibus. Quocirca futurum sit inconsentaneum, me, qui horum in gratiam illa discrimina obiissem, tam perspicua atque ineuitabilia, quod iis familiariter vterer, amicosque atque studiosos mei ducerem esse, nunc recusare pro iis causam dicere, eaque proferre, ad quae si attendatis animum, sperandum sit fore, vt et vos sententiam feratis cum religione iurisiurandi a vobis dicti consentientem, et hi iure suo potiantur. Quapropter vos rogo, vt veniam mihi dicturo detis, atque secundis auribus me audiatis verba facientem. Certamen enim illis hoc est haud leue, sed summa eorum res agitur. Philoctemon enim, Cephisiensis, hoc Chaerestrato familiariter vtens, bona ei sua legabat omnia, eundemque pro filio adoptabat, eoque facto diem supremum obibat. Chaerestrato itaque hereditatem ex formula iuris petente, quoniam Athenienſium cuique licet de vacuefacta quacunque hereditate certare, qui quidem, non per ambages exceptionum, sed directa iuris via incedat, [h. e. propterea hereditatem sibi petat adiudicari, quoniam alii nemini maiori et euidentiori iure competat, quam sibi,] quo facto si petens visus fuerit iure omnium certissimo atque praepollentissimo niti, hereditas ei habenda atque tenenda adiudicatur;

inter

interceſſit Androcles hic, atque teſtimonium interpoſuit, quo hereditatem hanc controuerſiae obnoxiam eſſe negabat. Quo effecit, vt et hic Chaereſtratus petitione hereditatis excluderetur, et vobis eriperetur ius atque facultas heredem Philoctemonis ex ſententia veſtra conſtituendi. Sperat nempe ſe effecturum vnius iudicii ſuffragiis, vniusque certaminis nequitia, vt Philoctemoni fratres adiungantur et obtrudantur, homines ab eo prorſus alieniſſimi, et vt ipſe hereditatem contra ius et fas habeat teneatque, tametſi de ea cum nemine in iure contendiſſet, neque adiudicatam ſibi abſtuliſſet: item, vt Philoctemonis ſorore potiatur, denique vt Philoctemonis teſtamentum irritum reddat. Multa vero cum ſint, et nefanda omnia, quae Androcles in obnuntiatione ſua pro teſtimonio confirmauit, primum hoc demonſtratum dabo, Philoctemonem vtique teſtamentum ſcripſiſſe, in eoque Chaereſtratum hunc ſibi pro filio adoptaſſe. Philoctemoni nempe neque vxor pariebat, et bellum tum ſaeuiens perpetua capitis pericula obiiciebat, alias equeſtri, alias nauali militia fungenti. Trierarchatum enim ſaepenumero geſſit. Quibus de cauſis viſum ei fuit, de bonis ſuis per teſtamentum praecipere, ne, humani quid paſſus, deſertam domum relinqueret. Fuerat ei quidem par fratrum, nec non par ſororum. Verum fratres ambo ante eum ſine prole deceſſerant. Sororum autem altera, Chaereae nupta, prole maſcula carebat, tametſi diu penes Chaeream fuiſſet. Altera Phanoſtrato duo mares peperit. Horum natu maiorem, Chaereſtratum hunc, Philoctemon ſibi filium adoptauit, et in teſtamento hanc ſcripſit clauſulam, niſi vxor ſua ſibi filium adhuc pareret, velle ſe, vt hic Chaereſtratus ſibi heres eſſet. Teſtamentum hoc penes Chaeream, alterius ſororis maritum, depoſuit; quod teſtamentum cum vobis recitatum fuerit, tum teſtes, qui ſcribendo

interfuere, teſtabuntur. *Teſtamentum.* Audiſtis ergo, iudices, Philoctemonem de bonis ſuis per teſtamentum conſtituiſſe, et quibus conditionibus Chaereſtratum ſibi filium adoptarit. Philoctemoni autem ſic agere licuiſſe docebit haec lex, quam ego affero, et hic vobis audientibus recitabit. Aequa enim et iuſta haec eſſe, ex ipſa lege facillime intelligi arbitror. *Lex.* Haec lex communis omnibus fixa eſt, iudices, praecipiens, nemini non licere, de bonis ſuis conſtituere, prole maſcula carenti, niſi ſi forte furioſus ſit, aut prae ſenio deliret, aut per aliam quampiam cauſam, hac in lege indicatam, mentis parum ſit compos. Quorum omnium vitiorum nulli Philoctemonem fuiſſe obnoxium, id vero paucis verbis demonſtratum dare potero. Ciuem enim qui ſe, et, quoad vixit, geſſerit eum, vt penes vos in honore atque dignitate eſſet, ideoque dignus a vobis habitus fuerit, cui honores mandaretis, et qui pugnans pro patria occubuerit, ecquis ei negabit mentem conſtitiſſe? Mentis ergo qui compos eſſet, ei licuiſſe teſtamentum ſcribere, in eoque filium, quem vellet, adoptare, planum vobis factum eſt. Vnde conſtat, hactenus certe Andoclem in iſta obnuntiatione falſa teſtatum eſſe. Verum hoc quoque falſi arguam, quod addit idem, Euctemonis genuinum eſſe filium hunc, [qui ſibi nomen idem arrogat.] Euctemoni enim, patri Philoctemonis, praeter Philoctemonem et Ergamenem, et Hegemonem, duasque filias, legitima ex vxore ſuſceptos, filia Mixiadis Cephiſienſis, alios nullos fuiſſe liberos, norunt cognati omnes, omnesque phratores, et demotarum plerique, iidemque vobis id teſtimoniis ſuis confirmabunt. Aliam autem illi fuiſſe vxorem, vnde hosce, [quos Androcles ſubiectum it,] ſuſceperit, nemo eſt, qui aut norit, aut fando vnquam inaudierit Euctemone adhuc ſuperſtite. Atqui teſtes hi ſunt, quos conſentaneum ſit

omni-

omnium esse fidissimos. Cognatos enim huiusmodi res omnium optime atque certissime tenere par est. Hos tu mihi primo loco cita, et horum testimonia recita. *Testes.* Verum ipsos quoque vobis praestabo aduersarios haec eadem testimonio suo comprobantes. Nam in examine ambarum partium coram Archonte habito, cum hi sacramentum deposuissent super his, tanquam genuinis Euctemonis filiis, [qui sunt subditicii,] et nos interrogassemus eos, quaenam esset horum mater, et cuius filia, docere non poterant, tametsi et contestatione nostra vrgerentur, et Archon ipsis iterum iterumque iniungeret, ad interrogata vt responderent, prout lex fieri iuberet. Atqui, quomodo, iudices, legi haud repugnet, si, qui pro aliis, veluti pro liberis genuinis, in iure contendat, et interponenda obnuntiatione de horum liberorum iure propiore, alios, legitimi qui sint heredes, a petenda hereditate exclusum eat, is idem tamen, neque, quae his insiticiis mater fuerit, docere habeat, neque vllum cum ea cognatum edere. Sed tum temporis quidem praetexebant, horum liberorum matrem mulierem nescio quam Lemniam esse, eoque facto cursui processus forensis remoram aliquam iniiciebant. Postmodum autem ad examen [vel confrontationem partium ambarum litigantium] cum conueniissent, vel prius etiam, quam ab homine quoquam interrogarentur, statim aiebant, Callippen eorum matrem esse, Pistoxeni filiam; id solum existimantes sufficere, nomen vnum aliquod a se confictum edi, nescio cuius, Pistoxeni. Qui cuias fuisset, quaerentibus nobis, et num in viuis adhuc supereesset, in Sicilia eum aiebant occubuisse in castris, relicta hac vnica filia apud Euctemonem, eius tutorem, et ex ea illi hosce duos pueros natos fuisse. Facinus omnium longe impudentissimum. Merum enim hoc esse mendacium, planum faciemus, primum ex

ipsis

ipsis horum responsionibus in illo scrutinio editis. Nam ex illa inde militia, cuius causa Pistoxenus fertur in Siciliam cum classe abisse, hoc est, ab Arimnesto Archonte inde, ad hoc diei duo et quinquaginta anni effluxere. Neque natu maximus horum iuuenum, quos ab Euctemone ex illa Callippe procreatos perhibent, aetatis annum vigesimum adhucdum excessit. Detractis igitur his viginti annis ab illius Siculae expeditionis tempestate, et ab anno illo, quo Arimnestus Archon fuit, remanent plusquam triginta anni. Atqui Callippen, aetatis annum trigesimum dudum egressam, adhuc penes Euctemonem, in eius tutela fuisse, pupillam, nondum elocatam, nondumque matrem legitime factam, credibile non est, sed credibile potius hoc est, eam in manu tutelaque mariti iam dudum ante fuisse, cuicunque fuerit, siue a necessariorum quopiam, siue ab ipso tutore, in manus data, atque matrimonio collocata, siue denique a iudicibus, velut heres a patre relicta, nescio cui adiudicata. Praeterea Callippen hanc necesse est, vt Euctemonis necessarii famulique norint, si ea quidem in tutela domoque Euctemonis versata, et tam diu quidem, triginta per annos, aut vnquam materfamilias ei fuerit. Non enim sufficit eiusmodi nomina solummodo in confrontationibus iactari, sed etiam rebus ipsis eorum veritas patefacienda est, hoc est, testimoniis necessariorum. Decebat itaque nobis demonstrari, et flagitantibus quidem, vel vnum aliquem ex Euctemonis necessariis, qui Callippen quandam, siue pro vxore legitima, siue pro pupilla, saltim in domo Euctemonis versatam nosset; decebat operam dari, vt hae res coarguerentur, siue e famulis Euctemonis, si qui adhuc eorum in viuis supersent; siue e famulis iis, qui penes ipsos [Androclem, eiusque consortes] essent. si quis eorum est, qui se aiat ista nosse. Verum eiusmodi seruos e familia

Eucte-

Euctemonis reliquos tradentibus nobis ad quaesitionem per tormenta accipere, neque suos poscentibus praestare et coram adducere voluerunt. Cape tu has istorum responsiones, in scrutinio illo ab istis editas, nostrasque obtestationes et prouocationes ad traditionem mancipiorum. *Responsiones. Obtestationes. Prouocationes.* Tantam ergo rem, tam grauis vtramuis in partem ponderis, hi quidem defugerunt, ego vero demonstrabo vobis, et vnde hi sint, [pueri,] et quinam isti, qui interponenda obnunciatione testati sunt, eos genuinos Euctemonis liberos esse; quo studeant eos in Euctemonis hereditatem immittere. Phanostrato quidem igitur nescio an insuaue sit, Euctemonis vlcera denudari. Fieri tamen nequit, quo minus vel pars aliqua modica malorum, in quae Euctemon incurrit, aperiatur, quo vos rei gestae certiores facti, hoc facilius sententiam aequo iuri consentientem feratis. Exegit viuendo annos 96. Huius tamlonginqui temporis per partem potissimam visus fuit beatus esse. Nam et fortunae erant haud contemnendae, et vxor, florentesque liberi, et res reliquae pariter sic satis secundae. Verum prouecto iam ad aetatem affectam infortunium haud mediocre obtigit; quod vniuersam illius domum corrupit, opumque magnam vim pessumdedit, ipsumque in apertum cum necessariis discidium coniecit. Quae vnde nata, et qui, sint, paucissimis declarabo. Erat Euctemoni, iudices, liberta, quae domum aliquam gubernabat, quae domus Euctemoni in Piraeeo erat elocaticia. Haec mulier puellas meretrices alebat, et in his vnam, Alcen dictam; quam Alcen vestrum quoque complures, ni fallor, norunt. Haec Alce, vt primum de foro emta fuit, multos per annos prostitit corpore quaestum faciens; tandem vero, marcescentibus annis, e lupanari excessit. Mulieri igitur isti illa in domo elocaticia versanti consuescebat Dio quidam,

homo libertus; e quo ista Alce se aiebat hosce liberos peperisse, [quos Androcles nunc Euctemoni subdere conatur.] Et Dio quoque pro suis eos alebat. Tempore autem post idem Dio, ob noxiam nescio quam datam male sibi metuens, Athenis Sicyonem fecessit. Quo facto Euctemon Alcen illam gubernatricem illius domus constituit, quae ei in Ceramico erat elocaticia, vbi vinum vaenit. Illam igitur in domum immissa haec mulier, iudices, multorum magnorumque malorum causam et principium dedit. Euctemon enim saepius illuc itans, sub praetextu locaris tollendi, plurimum temporis in illa domo elocaticia versabatur. Saepe quoque illa cum muliere cibum capiebat, relictis vxore liberisque, domoque, in qua ipse habitabat. Quod aegre ferentibus vxore liberisque, tantum abest, vt Euctemon a congressibus cum illa muliere se abstineret, vt potius ad extremum domicilium quasi ad eam transferret, aetatemque deinceps omnem penes eam degeret, et, siue herbis, siue furore, siue alio nescio quo aduerso casu, dementabatur ita, vt, rogatu mulieris, alterum liberorum eius in phratoras suos induceret, addens ei suum nomen. Quoniam autem ne sic quidem Philoctemon ei concedebat, neque phratores admittebant, sed sacrificium ab Euctemone pro impetranda pueri receptione oblatum repudiabant, ira aduersus filium Philoctemonem incensus, eique aegre facere ardens, desponderi sibi curabat Democratis Aphidnaei sororem, hoc agitans, vt liberos ab illa muliere edendos pro suis tolleret, et in bona sua immitteret, si Philoctemon concedere nollet, vt commenticium hunc Euctemonem iuniorem in phratoras induceret. Necessarii itaque, bene gnari, cum ab ipso Euctemone, illuc aetatis prouecto, proles nulla esset exspectanda, tum tamen verendum esse, ne nihilominus alio quopiam modo liberi prodirent, quos vt ille pro suis haberet

haberet atque iactaret, posset induci, ex eaque re multo maius exsiturum esse dissidium, persuadebant, o iudices, Philoctemoni, vt sineret a patre suo iuniorem hunc Euctemonem in phratoras induci, conditionibus iis, quae Euctemoni placerent, hoc est, cum addito agello. Philoctemon itaque, tametsi eum patris puderet pigeretque stultitiae, nullam tamen cernens rationem ex hac difficultate sese expediendi, in auctoritate fuit necessariorum, cedensque necessitati, nil repugnauit. Pactis igitur vtrinque conuentis, pueroque in phratoras inducto, ab vxoris ducendae consilio iam destitit Euctemon; quo facto planum faciebat, de vxore ducenda non eo se cogitare coepisse, quo liberos ex ea quaereret, sed quo ab inuito filio concessionem extorqueret hunc puerum in phratoras inducendi; sed idem simul hoc quoque prodebat, hos pueros e matre non ingenua natos fuisse. Ecquid enim oportebat eum vxorem ducere, si hi pueri ex se, ciue attico, et e muliere, quae pariter ciuis attica esset, nati erant? ecquis enim impedire potuisset, quo minus eos, si vere ingenui fuissent, in phratoras induceret? aut cur sub certis condictis et stipulatis conditionibus hunc Euctemonem iuniorem pro filio in phratoras induxisset, si mater eius ingenua et ciuis fuisset? lege edicente, vt liberi omnes rite nati pari et aequali iure in herciscundo patrimonio gaudeant. aut cur seniorem quidem horum duum puerorum sub pacto certarum conditionum in phratoras induxisset, minoris autem nullam prorsus habuisset rationem, nullamque fecisset eius mentionem, donec Philoctemon superfuit, neque ad ipsum Philoctemonem, neque ad reliquos necessarios? cum tu tamen, Androcle, hos ambos Euctemonis liberos perhibueris esse, disertis verbis in testimonio aiens, hos genuinos Euctemonis liberos atque heredes esse? Vera haec a me dici, quo constet, recita tu haec testimonia. *Te-*

Teſtimonia. Secundum haec geſta, Philoctemon, trierarchatu fungens, in pugna nauali apud Cnidum cecidit ab hoſtibus interemtus. Aliquanto poſt Euctemon ad iudices profeſſus eſt, ſe velle pacta, in quae ſibi cum filio conueniſſet, tabularum monumentis conſignata deponere; et alter quidem generorum, qui ei duo erant, Phanoſtratus, in procinctu ſtabat, ea cum claſſe, cui Timotheus imperator praeerat, e portu ſoluendi; et iam nauis, quam Phanoſtratus cum imperio trierarchi tuebatur, ad ancoram ſtabat, ad Munychiam; alter autem Euctemonis gener, Chaereas, congenerum, Phanoſtratum, ad portum deduxerat, iter maritimum ingreſſurum honoris cauſa proſecutus. Illuc ergo, vbi nauis ſtabat, Euctemon veniebat, ſecum habens amicos quosdam adſcitos, et cum teſtamenti tabulis conſignaſſet, quibus conditionibus puerum [Euctemonem iuniorem] in phratoras induxiſſet, vna cum his [Phanoſtrato et Chaerea] deponit [illas tabulas] apud Pythodorum Cephiſienſem, agnatum ſuum. Haec, quae egit Euctemon, eum non egiſſe tanquam pro filiis genuinis, et Androcles ipſe teſtatus eſt, iudices, et ipſa rei loquitur inſolentia. Nemo enim liberis genuinis quicquam per teſtamentum legat, quia ius ciuile filio patris bona delegat, patremque, cui liberi genuini ſint, non ſinit per teſtamentum conſtituere. Tabulae illae cum per biennium fere iacuiſſent, et interim Chaereas vita exceſſiſſet, homines hi [Audrocles, eiusque conſortes] foeminae [Alcae] per foediſſimam adulationem tanquam mancipia reginae ſeruientes, et ex eius ore nutuque pendentes, cum cernerent ſubſtantiam Euctemonis iam peſſum euntem, et in ſenio atque vecordia delirantis egregiam ſibi datam oportunitatem furandi, vna cum foemina, fortunisque et ruenti iam ſenis menti parant inſidias; et primum quidem eum impellunt, ut teſtamentum tol-

leret,

leret, atque pro irrito declararet; quippe quod e re puerorum haud esset; quoniam ipso, Euctemone, defuncto, bonorum immobilium nemo alius sit potiturus, quam filiae ipsius, earumque liberi; fundorum autem si quid ipse adhuc superstes venderet, redactam ex illa venditione paratam pecuniam sine controuersia certam pueris esse mansuram. Euctemon hac oratione motus, statim vt audiuit, tabulas testamenti a Pythodoro repopoſcit, prouocans, vt tabulas eius in medium proferret. Stante itaque Pythodoro coram Archonte, aiebat Euctemon velle testamentum a se scriptum tollere. Contra Pythodorus, negans per se stare quominus tollatur, ipsum semet aiebat id tollere, quod ad ipsum attineret Euctemonem, atque Phanostratum, tum in iudicio quoque praesentem. Verum quoniam Chaereas, qui depositioni testamenti penes se interfuisset, interea temporis viuis excessisset, relicta filia. cuius filiae sine consensu negabat hac in re quicquam agi posse, tum demum aiebat se testamentum illud cassaturum, cum illa Chaereae filia, nuptum elocata, in potestatem mariti transisset, qui tutor et curator eius esset. Archon quoque cum ad hanc Pythodori sententiam accessisset, et ita agendum pronuntiasset esse, Euctemon coram Archonte eiusque assessoribus, aliisque permultis, quos circumstantes antestabatur, primum a Pythodoro eiusque consortibus sponsionem exigebat, eos, quae acturus nunc esset, rata habituros esse; tum conceptis verbis asseuerabat, testamentum sibi iam nunc nullum amplius vsquam locorum depositum iacere. eoque dicto abibat, paulo post id facturus, cuius causa illi [Alce, cum parasitis] eum ad testamenti abrogationem impulerant. Vendebant nempe fundum Athmonensem Antiphani, quinque et septuaginta minis, balneum vero in Serangio triginta minis Antilocho; domum vero in Vrbe,

pro quatuor et quadraginta minis oppigneratam, vendidit hierophantae, praetereaque gregem caprarum ipso cum caprimulgo, tredecim minis, et duas bigas mulares, alteras octo, alteras quinque minis et semisse. opifices item, quotquot illi erant, omnes. Vnde summam aeris redigebant plusquam tria talenta. Vendita ista sunt perquam cito post obitum Philoctemonis. Quo autem vobis constet, iudices, horum, quae dixi, singula quaeque vere a me dicta esse, primum cito testes. *Testes.* Sic ista quidem illi habebant, tenebant. Vt autem reliquis quoque potirentur, statim incipiebant machinari, et rem inter se comparabant omnium foediſſimam, cui vos par est animum attendere. Cernentes enim Euctemonem prae senio ita prorsus eneruatum et exinanitum, vt ne lecto quidem resurre posset, meditabantur et circumspiciebant omnes modos, quibus hoc efficeretur, vt facultates eius, vbi animam reddidisset, in potestate sua essent vniuersae. Quid ergo instituunt? Deferunt horum duum puerorum nomina ad Archontem, velut adoptatorum, quorum alterum [natu maiorem] alter Euctemonis filius [Philoctemon] iam defunctus, alterum [minorem] alter eiusdem filius [Ergamenes] item defunctus adoptassent; et, quia semet ipsi tutores puerorum ferebant, Archonti mandabant, vt substantiam puerorum, velut orborum, elocaret, [h. e. proscriberet elocabiles] quo sub puerorum nomine bonorum alia mercedem meritura elocarentur, alia tanquam debita pueris pro commodata pecunia, aestimarentur atque ipsis assignarentur pro hypotheca, palique figerentur, quibus designantur et circumsepiuntur bona in hypothecam data, quae vendere non licet; et Euctomene adhuc superstite, conductores per eum facti, vectigalia bonorum ipsi perciperent. Et quam primum tribunalia complebantur, archon quidem bona Euctemonis, vt elocabilia voce praeconis promulgabat, hi vero conductores pro

merce-

mercede annua ipsi se profitebantur. Verum eueniebat fortuito, vt aliqui, qui licitationi huic interessent, ad necessarios Euctemonis hac de fraude ipsis parata renunciarent. Hi ergo cito accurrentes, indicabant iudicibus totum negotium; quo facto iudices elocationem bonorum reprehendebant. Quod si occultum necessariis mansisset, tota illis substantia funditus perisset. Cita testes, qui rei gestae, de qua modo exposui, interfuerunt. *Testes.* Priusquam porro hi homines [Androcles, cum consortibus] notitiam cum hac muliere [Alce] contraxissent, cu eaque colludentes coepissent bonis Euctemonis insidiari, tam locuples erat Euctemon vna cum Philoctemone, vt, quamuis ambo vna, iisdem temporibus, muniis fungerentur sumtuosissimis pro rep. vestra, tamen neque de sorte quicquam alienarent, et de vectigalibus annuis semper haud parum quid supereresset, vnde emti noui fundi ad veteres accederent. Ex quo autem Philoctemon excessit, ita misere dilaniata est illa substantia, vt sortis antiquae ne dimidia quidem pars superfit, vectigalia autem omnia intercepta sint. Et ne haec quidem satis habuere differre atque dissipare, sed etiam ipso Euctemone tandem vita defuncto, audaciae processerunt eo, vt illo intus in aedibus adhuc iacente, seruos custodirent, quo ne quis eorum quicquam siue duabus eius filiabus, siue vxori nunciaret, siue necessariorum cuiquam; pecunias autem et vasa, suppellectilemque Euctemonis, adiuuante muliere, in domum proximam, cui cum domo Euctemonis paries idem communis est, exportabant, quam domum incolebat quidam horum, mercede conductam, Antidorus ille; et ne cum filiae quidem venirent, vxorque, ab aliis de excessu Euctemonis certiores factae, sinebant eas intrare, sed claudebant fores, praetexentes, curam funeris illis haud conuenire. Vix tandem aperiebant, et mulieres illas

admittebant circa solis occasum demum. Ibi ingressae deprehendebant Euctemonem quidem intus iacentem iam in alterum diem, id quod famuli affirmabant, domum autem instrumento et rebus prorsus omnibus vacuefactam horum opera. Iam mulieres quidem in lauando et componendo cadauere, vt per erat, versabantur, hi autem [necessarii Euctemonis] amicorum et testium turbae, quae eos comitata erat, oecos demonstrabant, quam essent exinaniti et expilati, seruosque coram his [Androcle et consortibus] interrogabant, quonam supellex et reliquae opes auersae essent, iisque respondentibus, hos eas in proximam domum exportasse, hi quidem [Chaerestratus, cum sociis] auctores fiebant, vt furtum protinus quaereretur, prout ius ciuile testatum eius rei facit, poscebantque seruos sibi dedi eos, qui exportassent. Isti vero [Androcles cum consortibus] recusabant aequorum iustorumque quicquam facere. Quae vt constet vera a me dici, cape tu scriba istoc et recita. *Testimonium.* [vel index supellectilis rerumque aliarum ex Euctemonis domo furtim exportatarum.] Tantam itaque supellectilem cum domo furtim exportassent, et pecunias tenerent e venditione fundorum redactas, vectigaliaque interuertissent atque inter se diribuissent, quae per illud tempus depensa sunt, sperant se reliquis quoque potituros, eoque procedunt impudentiae, vt directum quidem ius praeferentes, et recta hereditatem petentes haud auderent in forum ingredi, at obliqua tamen via, per obtestationem, quasi liberi genuini adessent: qua in re testati sunt, cum per se falsa, tum illis ipsis, quae egerunt ipsi, aduersantia. Nam cum antea scribi horum puerorum nomina in tabulis apud Archontem curassent, alterius ceu filii Philoctemonis, alterius ceu filii Ergamenis, nunc in obtestatione sua affirmant, hos eosdem filios Euctemonis esse, quamquam, ne si ab

ipso

ipso quidem Euctemone procreati essent, huius filii atque heredes esse possent, posteaquam semel ab eo alienam in potestatem emancipati et ab aliis adoptati fuissent; id quod hi factum aiunt esse. Ius enim ciuile non sinit quemquam adoptatum e domo, in quam adoptatus fuisset, illam in domum, vnde primitus ortus et emancipatus sit, redire, nisi ea in domo, in quam elocatus esset, filium ex se legitime natum reliquisset. Ex quo consequitur, per ea ipsa, quae egerunt, falsitatis coargui obtestationem ab illis interpositam. Et istud quidem si callidis suis artibus perfeciissent, vt domus [h. e. substantia Euctemonis et Philoctemonis] elocaretur, praeclusa iam esset hisce [Chaerestrato et consortibus eius] hereditatem petendi via. Nunc autem, quamquam iudices causam eorum damnarunt, atque negarunt iuris quicquam illis in hereditatem competere, tamen non ausi modo sunt eam petere, sed etiam, pro incredibili sua modumque excedente audacia, praeter alia falsa a se prodita, etiam hoc testati sunt, hos pueros Euctemonis heredes esse, quos iudices reprobassent, atque ista hereditate arcuissent. Sed et adhuc testis ipsius [Androclis] spectate audaciam atque impudentiam, qui pro se quidem in iure petiit filiam Euctemonis, vt a iudicibus sibi adiudicandam, quippe bonorum patris heredem, cum eaque quintam bonorum partem petiit, vt controuersiae patentem; et hic tamen idem testatus est Euctemoni genuinos superesse filios. Atqui quomodo negetur, hunc [Androclem] sua semet sica perspicue iugulare, dictumque ab ipso testimonium mendacii coarguere? Nam si filius Euctemoni genuinus fuit, fuit eiusdem Euctemonis filia hereditatis adeundae iure omni cassa, ipsaque hereditas controuersiae non fuit obnoxia. Androclem autem hasce sortitiones sortitum esse [h. e. ex ambobus titulis hereditatem petiisse,

tam pro ſemet ipſo, quam pro pupillis ſuis] vt vobis conſtet, iudices, ſcriba hic vobis haec recitabit teſtimonia. *Teſtimonia.* Euenit itaque contra, atque in lege ſcriptum eſt, ſic edicente: neque ſpurio, neque ſpuriae conſanguinitatem eſſe, neque ſacris in rebus, neque in ciuilibus, inde ab Euclide Archonte Androclides autem atque Antidorus aequum exiſtimant, quas in confeſſo eſt genuinas Euctemonis filias eſſe, eas earumque ſobolem a ſe bonis Euctemonis atque Philoctemonis ſpoliari, et quae mulier iniecto Euctemonis menti furore conſecuta hoc eſt, vt magna parte facultatum eius potiretur, ea ſe tam gerit inſolenter, his nempe [Androcle atque Antidoro] fidens, vt non Euctemonis modo neceſſarios, ſed vniuerſam adeo ciuitatem vilipendat. Cuius rei vel vnum ſolum teſtimonium vbi audieritis, facili negotio mulieris illius audaciam leges aſpernantem et violantem cognoſcetis. Cape tu mihi hanc legem. *Lex.* Literas haſce [h. e. ſanctiones literarum monumentis conſignatas de obſeruandis religionibus ſacrorum Theſmophoriorum et Eleuſiniorum] voluiſtis vos, iudices, tam eſſe venerabiles, tantaque poenarum ſeueritate pietatem erga deos tuendam ſanxiſtis; ſummi quippe facientes, vt erga reliquorum deorum, ita erga harum quoque duarum dearum [Cereris et Proſerpinae] numina reuerentiam exerceri. Haec autem mulier, mater horum puerorum, cum ſit omnium hominum confeſſione ancilla, vitaeque genus per omnem aetatem ſecuta tam infame, vt ob hanc et conditionis humilitatem et quaeſtus turpitudinem ei haud liceat intra templum [Eleuſinium] intrare, neque eorum, quae in eo geruntur, quicquam videre, cum duabus hiſce deabus ſacrum fit, auſa tamen eſt in proceſſione reliquarum matronarum ipſa quoque vna incedere, et in templum ingredi, et ea ſpectare, quae ab ea ſpectari nefas eſt. Quae a me

vera

vera dici, cognoſcetis e pſephiſmatibus a ſenatu ſuper hac muliere latis. Cape tu pſephiſma hoc. *Pſephiſma.* Exiſtimare iam nunc vos decet, iudices, vtrum Philoctemonis bonorum heredem oporteat hunc eſſe, ex hac muliere [ancilla eadem atque ſcorto] natum, et hunc ad monumenta [Philoctemonis atque maiorum eius] accedere, quo inferias et ſuffitus eorum Manibus inferat [tanquam maiorum ſuorum, qui non ſunt, et quem propterea Manes defuncti velut hominem a ſe alienum et ſpurcum auerſantur atque refugiunt] an hunc [Chaereſtratum] e Philoctemonis ſorore natum, quem ipſe Philoctemon ſibi filium adoptauit. Porro quoqua vos decet apud vosmet arbitrari, vtrum deceat magis, ſororem Philoctemonis illam, quae olim penes Chaeream in matrimonio vixit, nunc autem vidua eſt, in horum [Alces et Androclis et Antidori et conſortium] poteſtate eſſe, vt penes eos ſit ſiue cuicunque velint eam elocare, ſiue pati aetatem ad extremum vsque ſenium in viduitate extrahere; an eandem Euctemonis genuinam filiam illi viro nubere, qui eam in iure petitam vi veſtrae ſententiae adiudicatam impetrarit, poſteaquam planum vobis fecerit, eam ſibi vxorem in iure omnium maxime competere. His enim de rebus hodie agitur, et vobis ferenda eſt ſententia. Hoc enim illis ſua vult obteſtatio, [ſeu propterea teſtimonium ſuum de hereditate controuerſiae et adiudicationi haud obnoxia interpoſuerunt] vt nempe hi quidem [Chaereſtratus cum reliquis Philoctemonis neceſſariis] haec adirent diſcrimina [excidendi hereditate puta legitime illis obtingente, et veniendi in poteſtatem ſpuriorum ex ancilla et ſcorto vulgari natorum] iſti autem [ſpurii, cum aſſeclis] etiamſi nunc hoc certamine ceciderint, rurſus tamen in iure experiri poſſint opponenda ἀντιγραφῇ. Nam ſi ſemel a vobis declarata fuerit hereditas vacuefacta et controuerſiae

uersiae obnoxia, petenti [seu Chaerestrato, seu cuicunque alii] eam, opponent illi suam contrapetitionem, et sic eadem de causa bis iidem in iudicio contendent. Atqui, si Philoctemoni quidem haud licuisset, suis de bonis per testamentum constituere, et is tamen nihilominus fecisset, recte tum intercessisset Androcles interponenda sua obtestatione, penes Philoctemonem haud fuisse, vt hunc [Chaerestratum] in testamento pro filio adoptaret. Sin autem Philoctemoni licuit testamentum scribere, neque infitiatur hoc Androcles, sed istud, a Philoctemone scriptum esse testamentum, in eoque hunc Chaerestratum pro filio adoptatum; debebat nos non ab aditu ad hereditatem excludere, interponenda obtestatione, sed directa litis denuntiatione praemissa, iure nobiscum contendere. Iam vero qui quaeso luculentius arguatur falsum dixisse testimonium, quam si quis eum sic interroget: Tu vero, Androcle, ecqui nosti, Philoctemonem neque testamentum scripsisse, neque hunc Chaerestratum sibi pro filio adoptasse? Quibus enim aliquis, dum gererentur, interfuerit, de iis fas est eum testimonium dicere; quibus autem ipse non interfuerit, de iis testantem eum fas est, non oculos suos, sed aures famamque testari. Tu vero, Androcle, cum scriptioni testamenti non adfuisses, difertis tamen verbis pro testimonio negasti scriptum a Philoctemone testamentum esse, contra vero affirmasti eum improlem decessisse. Atqui, o viri, qui poterat Androcles hoc nosse? Perinde enim inconsentaneum est, de Philoctemone incomperta neque certo explorata affirmare, atque iis de rebus, quas vos in secreto agitis. Quamquam enim impudentia ei summa est, non audebit tamen affirmare, se Philoctemoni per totam ab eo actam aetatem comitem adhaesisse indiuiduum, actibusque eius omnibus testem interfuisse. Hominum enim, quotquot

sunt,

sunt, omnium hunc vnum Androclem Philoctemon semper habuit inimicissimum, cum propter reliquam hominis improbitatem, tum propterea, quod hic Androcles solus ex vniuersis Philoctemonis necessariis, flagitiosa cum Alce communicauit consilia, quibus et ipsi [Philoctemoni, vel potius Chaerestrato] et reliquis Euctemonis liberis atque totis facultatibus insidiarentur, eaque perpetrauit, quae modo vobis demonstraui. Quod autem vel maxime indignationem cieat, hoc est, quod Euctemonis, qui huius [Chaerestrati] auus est, nomine abutantur. Fac enim verum id esse, quod hi aiunt, Philoctemoni haud licuisse, per testamentum constituere de bonis, quae vniuersa fuerint Euctemonis, vtrum aequius est, hereditatem patris adipisci filias, quas ei genuinas esse extra controuersiam est, et nos ex illis natos, an hos, quibus cum Euctemone necessitudinis prorsus nihil intercedit? id quod non nos solummodo liquidis approbauimus argumentis, sed ipsi quoque horum tutores suis factis. Hoc enim vos, o iudices, etiam atque etiam rogo atque obtestor, vt inprimis meminisse velitis, quod iam paulo ante vobis declaratum atque testatum feci. Androcles enim hic, qui se horum puerorum tutorem fert, quasi Euctemonis genuinorum, [qui non sunt, atqui ingenui qui non sint, his tutor esse nullus potest;] idem tamen pro semet ipso Euctemonis hereditatem petiit; id quod testes a me producti confirmarunt. Atqui, per deos superos, qui quaeso fiat, vt minus atrox minusque intolerabile sit, genuini quidem si sint liberi, tum tutorem eorum hereditatem ipsimet sibi petere, vnaque filiam Euctemonis in matrimonium, tanquam heredem legitimam, super qua in iure contendere liceat; sin autem pro spuriis habeantur, legitimis heredibus aditum ad hereditatem praecluſum ire interponenda obtestatione, adesse liberos a defuncto relictos,

iure

iure adeundae hereditatis multo propiore gaudentes? Aduerſa fronte iſtaec inter ſe pugnant. Perſpicuum ergo eſt, non a nobis ſolummodo falſitatem obteſtationis ab eo interpoſitae coargutam eſſe, ſed etiam factis ipſius Androclis coargui. Et hunc quidem [Chaereſtratum] nemo interponenda obteſtatione de hereditate non vacuefacta adiuuat, ſed ipſe [Chaereſtratus] directa et ſimplice via iuris ſibi competentis, hereditatem petit: hic autem [Androcles] omnes petitione hereditatis excludit eo, quod diſertis verbis affirmat, hos e ſcorto natos genuinos Fuctemonis liberos eſſe; quo facto ſperat vos ita placatum atque circumventum iri, vt ſibi demonſtrationis veniam de cauſa controuerſa faciatis, copioſaque de rebus a cauſa alieniſſimis diſputatione vos obrui patiamini. quae rei ſunt caput, et de quibus doceri vos oportebat, ea ne attingat quidem, aut leuiter modo perſtringat, contra vero in nos ſonora voce turpiſſima conuicia intorqueat; et hos quidem [Chaereſtratum, eiusque cognatos] opulentos, ſe autem pauperem eſſe iterum iterumque obiectet. Quibus artibus hoc ſe ſperat conſecuturum, vt hi pueri, [qui ſpurii ſunt] vobis genuini eſſe videantur. Fac tamen hos, quibus affluentes rerum copias Androcles inuidioſe exprobrat, locupletes eſſe. quid tum? Locupletes ſi ſunt, vobis ſunt, iudices. plus enim de copiis ſuis in rempublicam veſtram, quam in ſemet, impendunt. Phanoſtratus quidem iam ſepties trierarchatu functus eſt, et munia quaecunque pro republica obeunda ſunt ſumtuoſa, ea omnia obiit, et in plerisque victorias adeptus eſt. hic autem Chaereſtratus, quamuis adhuc puerulus, tamen iam trierarchatus muniis ſatisfecit, contribuendo de ſuo; item choregum pro tragoedis, nec non gymnaſiarchum in lampadophoriis; nullas non contributiones pecuniarias hi ambo [pater et filius] inter tercentumuiros [h. e. inter ciuium

uium omnium opulentiſſimos] contulerunt. Et hactenus quidem hi duo [Phanoſtratus, et eius filius natu maior, Chaereſtratus] haec in rempublicam contulerunt; nunc autem natu minor quoque choregum agit tragoedis, et inſcriptus eſt albo tercentum virorum, et confert ſtatas contributiones. Quapropter non hi digni ſunt, quibus inuideatis, ſed iſti, ita me Iupiter atque Apollo ament, ſint magis, ſi bona adipiſcantur, quorum ipſis ius nullum eſt. Philoctemonis quidem hereditatem ſi huic [Chaereſtrato] petenti adiudicabitis, ille vobis eius erit promus condus, eo quod, vt adhuc fecit, ita porro quoque ex illa ſumtus faciet in munera edenda, et multo etiam magis. Sin autem hi eam adipiſcantur, primum dilapidabunt et concerpent, tum, exhauſtis illis, aliorum bonis inſidiabuntur. Quare vos, ne decipiamini, iudices, maiorem in modum rogo, vt ad [Androclis] obteſtationem animum aduertatis, de qua pronuntiandum vobis eſt, eique intentum atque affixum iubete illum cauſam pro ſe dicere, quemadmodum nos quoque noſtram actionem ad illius obteſtationem accommodauimus. Illa enim in obteſtatione cum diceretur Philoctemon teſtamentum a ſe ſcriptum nullum reliquiſſe, ideoque hereditatem ſuam Chaereſtrato per teſtamentum non legaſſe, demonſtrauimus id eſſe mendacium, Philoctemonem enim et ſcripſiſſe teſtamentum, et per illud teſtamentum bona ſua Chaereſtrato legaſſe, cum docuiſſemus, tum teſtes quoque produximus, qui ſcribendo interfuere. Quid adhuc [in obteſtatione iactarunt Androcles et conſortes eius?] Philoctemonem ſine prole deceſſiſſe. Atqui quomodo poteſt is ſine prole deceſſiſſe dici, qui ſororis filium pro ſuo adoptarit, et heredem bonorum reliquerit? cui lex perinde adiudicet hereditatem, atque ſi Philoctemon liberos ex ſe natos reliquiſſet. Nam in lege pla-

nis

nis verbis sic scriptum est; si cui, qui adoptasset aliquem, postmodum liberi ex ipso nati accesserint, fas esse, vt adoptatus cum genuinis liberis parem ratam portionem hereditatis fortiatur. Demonstrato itaque [Androcles] hos, quorum ipse tuendam suscepit causam, pari iure genuinos Euctemonis liberos esse, atque vnusquisque vestrum sui patris genuinus filius est. Non enim ideo statim genuinus et legitimus fit filius, si quis matris nomen edat, sed si, qui genuinum se fert Euctemonis filium, is genuinitatem suam confirmet quoque testatamque faciat eos testes producendo, qui matrem ipsius norint cum Euctemone pro matre familias legitime cohabitantem; cognatos puta, et de notas, et phratoras, quos necesse est scire, num Euctemon pro illa vxore sua, si fuerit, publicum quendam sumtum fecerit. Praeterea, illa praetensa Euctemonis vxor, vbinam locorum sepulta est? quorumnam in tumulis? quis nouit Euctemonem ei iusta facientem? vbinam matris defunctae Manibus liberi adhuc superstites inferias inferunt, et suffiunt? Ecquis vnus ciuium omnium ista nouit? aut ecquis famulorum Euctemonis? Sunt haec omnia stringentia et inuicta argumenta, rem magis conficientia, quam mera conuicia, quo solo armorum genere Androcles nos impugnat. His ipsis de rebus si postulabitis, iudices, ab eo doceri, certique fieri, quemadmodum eas etiam in obtestatione sua asseuerauit, et vos sententiam feretis sanctam, et hi [Chaerestratus cum suis] iure suo potientur.

ORATIO ISAEI SEXTA,

agens de Apollodori hereditate.

Olim equidem, viri, existimabam, eas solummodo adoptationes non oportere in controuersiam vocari, quae sic factae fuissent, vt adoptans ipse, superstes

ſtes adhuc, et recte mente ſibi conſtans, eas peregerit, vt adoptandum ad ſacra et templa adduxerit, vt cognatis eam coram demonſtrarit, ad eosque pro ſuo declararit, vt in tabularium commune [phratorum atque demotarum] inſcribendum curarit, vt omnia denique, quaecunque in eiusmodi negotio agenda ſunt, ipſe per ſe, proſpere valens, ſanaeque mentis compos peregerit: ſed illas tantum opinabar controuerſiae obnoxias adoptationes, quas fecerint illi, qui in articulo mortis conſtituti, per teſtamentum edixerint, ad quem poſt fata ſua peruenire bona ſua velint, literisque conſignatum eiusmodi teſtamentum obſignatumque apud alios quosdam depoſuerint. Priore enim illo modo qui adoptat, is planum teſtatumque ad omnes facit ſua de voluntate, totum negotium a capite ad calcem actibus auctoritatis ſuae confirmans; cuius rei copiam ius ciuile ei faciebat. In teſtamento autem literis exarato atque obſignato, qui voluntatis ſuae ſignificationem velut absconſam depoſuit, is eam obſcuram atque ignotam dubiamque fecit. Quo factum eſt vt multi, eiusmodi tabulas teſtamentarias confictas atque ſuppoſitas eſſe aientes, ita adoptatis de adeunda hereditate controuerſiam mouerint. Nunc autem mihi videtur omnis cauendi diligentia ſuperuacanea atque inutilis eſſe. Quamuis enim omnes adoptationis meae actus ita eſſent in propatulo acti, nihilominus tamen ſunt, qui ſuper Apollodori hereditate mecum contendere pro Eupolidis filia contendant. Ego vero ſi quidem vos viderem, iudices, obliquas in iure agendi vias, per obteſtationes, haud licere hac de cauſa agi, directae viae praeferre, qua quis ſine ambagibus ius ſibi debitum poſtulet; producerem ego quoque teſtes, confirmaturos, hereditatem hanc haud eſſe vacuefactam, ideoque controuerſiae haud expoſitam, quod ego filius ſim Apollodori, ab eo ſecundum leges adoptatus. Verum-

enimuero, quia fieri nequit, vt hanc viam sectando, quam nunc ingredior, ius aequum in occulto maneat, progressus sum ad vos, ita verba facturus, vt totam rem gestam vos doceam; quo aduersarii ne causentur, noluisse nos sibi hoc actionis genere satisfacere. Docebo autem non hoc solummodo, Apollodorum hereditatem cognatis proximis non reliquisse, grauissimis ductum causis, quippe a quibus multis infandis modis vexatus et laesus fuisset, sed istud quoque docebo, ab Apollodoro me esse filium adoptatum, iure merito, quippe qui nepos ipsius e sorore essem, et quod parentes mei Apollodorum multis magnisque beneficiis sibi obstrinxissent. Quare vos rogo, iudices, viritim et vniuersos, vt aures mentesque mihi praebeatis aequas et beneuolas, et vbi eos coarguero in hereditatem nil ad ipsos pertinentem summa cum impudentia inuolantes, tum mihi, qua par est, succurratis. Disseram autem, quam potero breuissimis, rem a principio inde repetens, quae sic habet. Fratres erant hi tres germani, iudices, Eupolis, et Thrasyllus, atque Mneson, ab iisdem sati parentibus; qui substantiam, ingentem a patre relictam, cum inter se sortiti essent, (tanta autem erat illa, vt vos eos dignos censeretis, qui munera publica sumtuosa ederent) duo eorum sub idem tempus vita excedebant; Mneson quidem in Vrbe, sine prole, vt qui ne vxorem quidem duxisset; Thrasyllus autem in Sicilia, quo susceptae expeditioni vt cum imperio trierarchi interesset, vna cum multis aliis delectus fuerat; relicto filio, Apollodoro, eodem illo, qui me nuper sibi filium adoptauit. Eupolis itaque de tribus fratribus solus relictus, haud indignum se duxit, vt bonorum Apollodoro debitorum partem haud exiguam interuerteret. Mnesonis enim hereditatem, cuius semissis Apollodoro competebat, soli sibi totam arrogauit, praetextu vsus, eam sibi a fratre

tre legatam fuisse; ipsiusque Apollodori tutelam ita gessit, vt causa caderet tribus talentis aestimata, quae illius tutelae nomine ab eo petebantur. Archedamus enim, auus meus, qui Apollodori matrem in matrimonio habuit, meam auiam, cernens Appollodorum a tutore bonis omnibus priuari, vna cum eius matre eum domi suae recepit atque sub oculis suis educauit, puberique facto praesto fuit actiones male gestae tutelae in Eupolin exsequenti, eoque Eupolidi non solum semissem hereditatis a Mnesone relictae actione prima extorsit, verum etiam altera posteriore actione victum Eupolin coegit, Apollodoro omnia reddere, ab huius patre, Thrasyllo relicta, quibus Eupolis pupillum defraudasset. Archedamus tam strenuam nauauit operam, vt Apollodorus totum patrimonium recuperaret. Quapropter Eupolis atque Apollodorus per totam vitam simultates inter se agitauerunt; auus autem meus atque Apollodorus, prout etiam par erat, semper fuere coniunctissimi. Verum ipsis e rebus gestis melius, quam ex oratione mea, intelligatur, quam sedulo studuerit Apollodorus acceptam gratiam demereri. Auus enim ea cum esset ictus calamitate, vt ab hostibus caperetur, ad redimendi eius pretium de suo conferre non dubitauit Apollodorus, obsidemque agere, donec ille totam summam aeris vnde vnde coëgisset. Auoque e pristinis copiis ad incitas redacto, in re eius familiari gerenda tuendaque operam nauauit, sui patrimonii copiam ei faciens, et ad expeditionem Corinthiacam proficiscens, constituebat de substantia sua, eamque, si quid sibi secius contingeret, sorori suae, quae eadem aui mei filia, et mihi mater est, legabat, eamque Leocratidae, qui nunc hierophanta est, nuptum elocabat. Hoc ille animo erga nos fuit, qui eum a principio seruassemus. Quo vobis autem constet, iudices, haec a me vera dici, et bis ab Apollodoro victum in foro fuisse Eupolin, semel titulo male gestae

tutelae, tum rursus interuersae semissis bonorum a Mnesone relictorum, auo meo causam Apollodori oratione adiuuante, eoque pacto Apollodorum bona sua recuperasse, verum etiam tantorum a nobis acceptorum beneficiorum memorem fuisse, eoque, quo dixi, modo compensatum isse; horum omnium ego testes producam. Cita tu mihi hos. *Testes.* Haec tanta erant beneficia a nobis in Apollodorum collata. Simultatis vero, quae ipsi cum Eupolide intercessit, in causa fuit fraus, qua hic illum re tam lauta fraudatum erat. Quam simultatem haud licet dicere ab illis sublatam atque cum amicitia commutatam esse. Cuius rei magna edam istaec documenta. Eupolidi enim tametsi duae essent filiae, neutram tamen earum Apollodoro collocauit, quem non sui fratris solummodo filium nosset, sed etiam bene locupletem esse; neque fugiebat eum affinitates per connubia contractas videri non consanguineos modo, sed vel obuios quosque adeo inter se reconciliare, magnasque simultates exstinguere et posse et solere. Fiduciae enim recordatio non potest non odia ex animis exterminare, eorumque loco beneuolentiam mutuam iniicere, cum videas eos, qui tibi olim inimici fuissent, carissima sibi pignora tibi credere. Quicquid eius est, siue culpa penes Eupolin, siue penes Apollodorum fuit, siue ille filiam dare noluit ad vxoriam conditionem, siue hic oblatam recusauit, mansit vtique inter eos simultas, vt res ipsa docuit. Verum de illorum quidem simultate satis mihi videor disseruisse. Certus enim sum, vestrum quoque, quotquot aetate sunt prouectiores, meminisse adhuc actionum forensium, quibus illi sese mutuo exagitarunt. Nam et magnitudo postulationum, et victoriae fama, qua Archedamus Eupolin perculit, quem multis atque tam luculentis modis, vt contra hiscere nequiret, condemnauit; hominum oculos conuertit.

Adop-

Adoptatum autem me pro filio esse ab Apollodoro, adhuc saluo et valente, scriptumque bonorum eius heredem, codicibusque et genetarum et phratorum inscriptum, accingor nunc vt doceam. Quod facienti mihi vt aures praebeatis benignas, mentemque attentam, etiam atque etiam rogo. Apollodoro filius erat, quem pater, vt par erat, et erudiebat, et fouebat, sperans fore aliquando, vt ipse vita excedens eum heredem bonorum suorum post se relinqueret. Verum ille filius anni proximi superioris mense Maemacterione morbo decessit. Ibi pater praesentis infortunii aegritudine depressus, et de affecta aetate sua desperans, [vt alieniore a spe nouae prolis suscipiendae] non oblitus, a quibus esset a principio beneficiis ornatus, ad matrem meam, sororem suam, quam plurimi faciebat, adiit, ab eaque petiit, vt me sibi filium daret; et rogatis potitus, ita festinauit negotium hoc peragere, vt statim me secum in domum suam deduceret, totamque suam rem familiarem mihi administrandam traderet, quasi ipse iam defunctus huiusmodi curis, et impar, ego vero idoneus essem nihil non agere. Veniente tum Thargeliorum die festo adducebat me ad genetas et phratoras, et coram ara constituebat. Est autem illis in more positum, vt quicunque filium in conuentum eorum inducat, siue ex ipso natum, siue adoptatum, (nam promiscue id habent) is per sacra iuret, illum a se filium induci, natum e ciue attica, et legitimo modo. Tam in adoptato hoc, vt dixi, obseruatur, quam in genuino. Quae tametsi pater inducens egerit, illi nihilominus tamen omnes et singuli in suffragia eunt, et vbi, qui inductus est, omnibus visus fuerit admittendus esse, tum demum, neque citius, in communem codicem inscribitur. Tam diligenter et tam feuere illi iura sua tuentur. Phratores igitur Apollodori atque genetae, haud immemores huius legis penes se vsitatae, et Apollodoro haud diffidentes, ipsum-

que me haud ignotum ſibi habentes, ſed certi, ex Apollodori ſorore me natum, haud dubio ſuffragiorum conſenſu decernunt omnes nomen meum in communi codice ſcribendum, cum ille ſolito more per ſacra deieraſſet. Hoc ego pacto ab Apollodoro adhuc ſuperſtite et bene valente fui filius adoptatus, et in codice phratorum communi ſcriptus hoc titulo *Thraſyllus Apollodori*, ipſo coram adoptatore, legibus id fieri ſinentibus. Quae vt conſtet a me vera dici, cape tu haec teſtimonia. *Teſtimonia.* Teſtes itaque haec ita quidem teſtati ſunt, verum ipſi quoque aduerſarii eadem teſtantur. Quibusnam autem aliis vos conuenit fidem magis habere, quam teſtibus, et, ſi qui neceſſariorum, ſi non verbis, at rebus tamen et factis perſpicuis teſtentur, Apollodorum iſta recte legibusque conuenienter egiſſe? Reliquit nempe Eupolis duas filias, et hanc, quae adhuc ſupereſt, materfamilias Pronapidis, et mecum ſuper hac Apollodori patris mei hereditate contendit, et aliam, quae olim, cum adhuc ſupereſſet, penes Aeſchinem Luſienſem fuit, iam vero vita defuncta filium reliquit, iam ad virilem aetatem adultum, nomine Thraſybulum. Iam lex eſt huius formulae: ſi qui frater duarum ſororum, ex iisdem parentibus natus, ſine prole deceſſerit, nulloque ſcripto teſtamento, tum aequis partibus hereditatem eius cernere ſororemque alteram adhuc ſuperſtitem, alteriusque vita defunctae filium. Hoc legis edictum illos [Eupolidis filias, caeterosque cum illis facientes neceſſarios] haud fugit. Rebus enim geſtis teſtatum fecerunt, legem illam ſibi notam eſſe, eique ſe parere. Eupolidis enim filius, Apollodorus item dictus, cum ſine prole deceſſiſſet, ſemiſſem ſubſtantiae ad quinque talenta valentis tulit Thraſybulus. Vnde patet filiabus et ſororibus a iure ciuili partes aequales bonorum a patribus et a fratribus relictorum attribui; conſobrinorum

rum autem de bonis, et quicunque alii extra cognationis gradum modo dictum sunt, non aequales attributi partes hereditatum foeminis, sed in huiusmodi causis conditionem marium meliorem esse et a lege praehaberi conditioni foeminarum. verba legis enim haec sunt: potiores oportere mares esse e maribusque natos, dummodo hi mares ex iisdem prognati sint, e quibus foemininae [de hereditate eadem inter se contendentes,] etiamsi mares illi gradu consanguinitatis [ab hereditatis relictae postremo domino] longius distent, quam foeminae. Secundum hanc legem mulieri huic [Eupolidis filiae] ne vllam quidem partem [hereditatis ab Apollodoro Thrasylli filio relictae] petendi ius erat. Thrasybulus autem totam petere poterat, nisi obstaret hoc, quod ego ab Apollodoro adoptatus sim, quam adoptationem Thrasybulus ratam habet. Nam neque vllam mihi vnquam de Apollodori hereditate mouit controuersiam, neque eam in iure petiit, sed omnia ab Apollodoro constituta bene se habere confessus est. Hi autem [patroni causae filiae Eupolidis] pro hac [filia Eupolidis] qua sunt impudentia, totam petere ausi sunt [hereditatem ab Apollodoro, Thrasylli filio relictam.] Cape tu has leges, quas hi migrarunt, easque recita his [iudicibus.] *Lex.* Hac quidem e lege partes hereditatis aequales ferunt defuncti soror superstes, et filius ab altera sorore defuncta relictus. Cape hanc quoque legem, et recita illis. *Lex.* Consobrini si nulli sunt, neque consobrinorum liberi, neque consanguineorum quisquam ab eodem patre, gentis conditore, oriundorum, tum tradidit legislator hereditatem consanguineis a parte matris, definiens, quosnam oporteat potiores esse. Cape tu hanc quoque legem, et ipsis recita. *Lex.* Legibus haec edicentibus, Thrasybulus hic, tametsi vir esset, [eoque ab hereditatis iure propior] tamen ne partem quidem

eius petiit, hic autem [Pronapis,] loco et nomine huius mulieris, [vxoris suae] totam petiit. Adeo nil autumant impudentiam obesse, etiamsi in rebus tam planis et perspicuis leges migrare audeant. Verumtamen hac vtuntur excusatione, Thrasybulum in domum Hippolochidae emancipatum esse, ideoque sibi competere ius vniuersam Apollodori hereditatem petendi. Vere quidem illi hactenus, quod emancipatum aiunt Thrasybulum; verum ad rem hoc quidem nil facit. Ecquid enim eo minuitur Thrasybulo ius hanc hereditatem petendi? Num, quod emancipatus est, ideo minus est Apollodori cognatus? Etiam alterius Apollodori, qui filius Eupolidis fuit, semissem hereditatis, non e paterno, sed materno iure accepit, [quod ius per adoptationem non mutatur.] Licebat ergo ei, cognitionis quidem ex titulo, bona Apollodori, e Thrasyllo nati, quae bona ego mihi nunc vindico, petere, quippe qui foeminam hanc [Eupolidis filiam] in iure petendi antecederet, et petisset quoque, nisi existimasset, recte habere ab Apollodoro super adoptatione mei bonorumque legatione constituta. Verum Thrasyllus non est impudens. nam matris quidem nemo est emancipatus, [h. e. tametsi in domum alienam emancipatus iura amittit a parte patris ei competentia, non ideo tamen pariter iura quoque amittit a parte matris ei debita, sed haec certe salua semper ei manent.] Sed perinde seruat quisque matrem suam [h. e. iura per matrem conuenientia] siue in domo paterna manet, siue in alienam emancipatur. Quapropter etiam Thrasybulus parte bonorum Apollodori, [eius, qui filius Eupolidis fuit,] rata [eique per matrem competente] fraudatus non fuit, sed hereditatis illius semissem alteram abstulit ipse, alteram haec mulier, [Eupolidis filia. Pronapidis vxor.] Quae vt constet a me vera dici, testes harum rerum tu mihi cita. *Testes.* Ad hunc modum

modum non genetae solummodo, neque phratores, de mea adoptatione testati sunt, sed etiam Thrasybulus eo, quod de Apollodori hereditate mecum non contendit, ipso facto declarauit, se existimare, ab Apollodoro constituta rata esse iurique ciuili consentanea. Nam si irrita illa legibusque aduersa habuisset, profecto non commisisset, vt tam amplam hereditatem in iure petere omitteret. Verum sunt Apollodoro, patri meo, de veritate meae adoptationis alii quoque testes. Nam priusquam ego e ludis Pythicis redirem, ita cum demotis [seu municipalibus] egit Apollodorus: se fecisse, vt ego ipsi filius adoptarer, atque vt nomen meum in codicem cognatorum atque phratorum, ceu filii sui, inferretur, facultatesque mihi tradidisse; quocirca hortari se demotas, vt, si ab hora fatali opprimeretur, priusquam redissem, in codicem suum lexiarchicum nomen meum inscribant, hoc titulo *Thrasyllus Apollodori;* neue contra faxint. Et illi quidem [municipales Apollodori] istis [ex Apollodoro] auditis, tametsi hi [Pronapis eiusque consortes] secum quererentur, negantes me [ab Apollodoro] adoptatum esse, tamen, et praecepto istoc Apollodori moti, eorumque memores, quae ipsi de adoptatione mei iam dudum ante norant, iureiurando per sacra dicto, in lexiarchicum intulerunt meum nomen eo pacto, quo id faciendum ille [Apollodorus] praeceperat. tam certum penes eos liquidumque meae adoptationis erat negotium. Vera haec me dicere testabuntur hi testes, quos tu mihi cita. *Testes.* Coram tot testibus gestum fuit hoc adoptationis negotium ab Apollodoro, cui cum his [Eupolidis domesticis] vetusta simultas intercedebat, nobiscum autem, praeter arctam sanguinis necessitudinem, adhuc quoque summa caritas. Verumenimuero, etiamsi neutrum horum fuisset, neque simultas cum his, neque familiaritas nobiscum, nun-

quam tamen Apollodorus bona sua in horum potestate reliquisset; id quod facile vos e mox dicendis colligetis. Omnes animam agitantes sedulo cauent hoc, vt domus suae desolatae ne fiant, sed vt sit, qui Manibus suis inferias inferat, et reliqua iusta faciat. Quapropter, si qui improles ipsi sint, tamen filios sibi per adoptationem arrogant, quos nominisque bonorumque suorum heredes relinquunt. Neque priuatim solummodo censetur hoc ius et fas esse, atque exercetur, sed ipsa quoque resp. idem ratum sanctumque voluit esse. Lege enim peculiariter hac de re lata mandauit resp. Archonti, vt prouideat, ne quae domus desolatae fiant. Iam planum Apollodoro atque perspicuum erat, si facultates suas horum hominum potestati permitteret, eadem se opera facturum quoque esse, vt sua domus desolaretur. Quid ita? Viderat nempe has sorores [Eupolidis filias] fratris quidem sui, Apollodori, habere bona, filium autem ei nullum sufficere, quamuis liberis maribus abundarent, et maritos earum fundum ab Apollodoro relictum vna cum instrumento rustico, ad quinque talentorum valorem, vendidisse, pecuniamque e venditione redactam inter se diuisisse; domumque Apollodori hoc pacto iacere desolatam, turpi horrendoque exemplo. Fratem itaque qui nosset istaec a sororibus passum, qui poterat is sperare futurum, vt ipse, etiamsi amicus atque familiaris illis fuisset, quibus fuit infestissimus, ab his honores supremos et iusta adipisceretur, quorum non frater, sed solummodo consobrinus esset. Profecto negata illi erat haec spes. Illos autem fratri suo filium nullum defuncto suffecisse, et nihilominus tamen eius bona possidere, domumque, quae quondam, id quod inter omnes constat, trierarchatus onera sustentauit, de medio sustulisse, testabuntur testes hi, quos abs te mihi citari volo. *Testes.* Hoc igitur hi cum essent ingenio animoque erga

erga semet ipsos, et tanta cum esset iisdem atque tam inueterata cum Apollodoro simultas, quid aliud poterat Apollodoro melius in mentem venire, quam vt hoc, quod exsecutus est, consilium capesseret. Atqui debuerat, ais, medius fidius, sumtum ab amicorum aliquo puerum adoptare, heredemque bonorum suorum facere? Atqui fuisset ipsique [Apollodoro] ipsisque parentibus pueri huiuscemodi incertum, cuias ille puer esset olim aliquando futurus, frugine, an nequam, aetate pueri nullam vtramuis in partem edente significationem. Mei autem documentum ceperat [Apollodorus] quod satis esset, ad iudicandum, quae de me speranda haberet. Norat enim quo animo erga patremque matremque essem. Norat me necessariorum studiosum; rerum me mearum norat satagentem; norat qualem in magistratu me gessissem. Thesmothetae enim honore functus ita sum, vt neque ius aequum peruerterem, neque largitionibus corrumperer. Haec Apollodorus non ignorans, sed probe tenens, bonorum suorum me faciebat arbitrum, non alienum hominem, vnde vnde arreptum, sed sororis suae filium, neque minutis quibusdam nostris officiis, sed vel maximis obstrictus beneficiis, neque me animi ita abiecti atque degeneris, vt passurus essem bona eius pessum ire, quemadmodi hi passi sunt sui fratris bona pessum ire atque ad alios peruenire, sed alacriter promteque functurum muniis et trierarchatus, et militiae in terra continente, et choregatus, denique, quaecunque vos imperaturi sitis, libenter atque sedulo esse exsecuturum; quemadmodom ipse quoque fuit. Atqui si et cognatus Apollodoro eram, et amicus, et bene de eo meritus, et documentis mei datis hanc ei fidem feceram, vt certus esset, me talem esse: ecquis iam dubitet, adoptandi mei consilium ab homine sanae mentis profectum esse? Ego certe vnum aliquod eorum, quae mihi ab eo iniuncta fuerunt, peregi, gymnasiarchatu functus in

Pro-

Prometheis, hoc ipso anno, splendide atque liberaliter, id quod omnes norunt tribules. Vera haec a me dici confirmabunt hi testes, quos mihi abs te citari volo. *Testes* Haec capita sunt, iudices, illa iuris, quorum freti auctoritate aimus atque contendimus, hereditatem Apollodori nostram esse, et aequum esse nos ea potiri. Iam rogo vos, iudices, obtestorque, vt nobis faueatis, cum Apollodori gratia, tum Thrasylli, qui pater eius fuit, quos reperietis homines non nauci, neque poenitendos fuisse, sed inprimis frugi ciues, vestrique perquam studiosos. Pater Apollodori vt alia omnia obiit munia sumtuosa, ita trierarchatus quoque gessit alios ex aliis, et tota paene vita continuauit, non sic, vt trierarchi, qui nunc sunt, faciunt, quorum vnusquisque sumtuum paene nihil facit in suam triremem armandam atque instruendam, societate cum aliis multis inita; sed solus per se, neque intercalandis otii bienniis, sed continenter; neque perfunctorie et dicis causa, sed nauiter, apparatu, quam fieri potest, lautissimo atque probatissimo. Quamobrem et viuum vos eum honorauistis, et extincto, memores reum fortiter ab eo praeclareque gestarum, filio seruastis atque reddidistis fortunas, quibus spoliatus fuerat, eo, quod earum praedones cogeretis legitimo domino eas restituere. Ad ipsum veniamus Apollodorum. Non is, vt hic Pronapis, censum exiguum professus, [quo contributionum exiguis pensionibus defungeretur,] sed ordini equitum adscriptus, honores gessit illi ordini competentes, primarios, eoque inprimis sumtuosos. Neque vi studuit aliena bona legitimis dominis eripere, iisqus clam incubare, vt vos fructum eorum nullum perciperetis, sed facultates palam ad vos professus, et habens in fundis et domibus, quaecunque vos exigeretis, ea liberaliter et cum gloriae studio praestitit. Neminis cum iniuria, studebat de pe-

de peculii sui vectigalibus personam in vita ciuili splendidam agere, existimans se decere, in semetipsum quidem sumtus facere modicos, quo sufficere posset impendiis; quae autem supereſſent, ea necessitatibus reip. reseruare. Sic factum est, vt muniis omnibus satisfaceret. Ecquam enim liturgiam non ad finem perduxit? aut ecquam contributionem pecuniariam non inter primos contulit? aut ecquibus partibus suis defuit? non aliquando choro puerili vicit, quem, choregum agens, ipse produxerat? cuius liberalitatis ab Apollodoro demonstratae monumentum prostat tripus ab illo choro dedicatus in ipsius honorem. Atqui quae sunt boni ciuis partes? Nonne cupiditatem aliorum, bona aliena, ad se nil pertinentia, iustis dominis eripere contendentium, ita auersari, vt bona tua salua conseruare atque tueri studeas? Nonne, cum resp. aeris eget, inter primos censeri conferentes, nullamque bonorum partem clam habere, a necessitate contribuendi exemtam? Talis vero fuit Apollodorus. Quapropter ei vos hanc merito retuleritis gratiam, vt ab eo factam de bonis suis constitutionem ratam habeatis, vestraque approbatione confirmetis. Quid? quod me ipsum quoque ciuem reperietis non malum, neque contemnendum. Expeditionibus castrensibus, quotquot aetate mea reip. suscipiendae euenerunt, omnibus interfui. Imperata exsequor; id quod est officium ciuium, id aetatis, quod ego nunc ago, agentium. Illorum itaque [Thrasylli puta atque Apollodori] pariter, atque nostrum gratia, [mei inquam, meorumque parentum atque consanguineorum] prospicite nobis, salutemque atque dignitatem nostram curae cordique habete; praesertim his [Pronapide, eiusque consortibus] trierarchatu nullo fungentibus, tametsi hereditatem adierint quinque talentis parem; nam eam quidem dissiparunt; domum, quae trierar-

cha-

chatus olim ferre soleret impendia, ad nihilum redegerunt, fundis diuenditis, gentemque nobilem desolauerunt, et in causa fuerunt, vt ea prorsus exstingueretur; nos autem et gessimus, quaecunque sunt, munia sumtuosa, et in posterum quoque geremus, si nempe vos Apollodori voluntatem ratam iubeatis esse, hereditatem hanc nobis sententia vestra addicentes. Dicendi finem vt faciam, ne plura hac de re differendo garrulus et putidus vobis videar, de suggestu statim descendam, postea quam breuissimis summa capita iuris, quo nostrum quisque fidit, perstrinxero. Nostra mater, o iudices, Apollodori soror fuit. Nulla eos vnquam intercessit simultas, sed magna et perpetua caritate mutua semper fuerunt coniunctissimi. Ego Apollodori sum e sorore nepos et filius, ab eo adoptatus adhuc superstite et mentis adhuc compote, et ab eodem in genetas et phratoras inscriptus. Quibus de causis hereditatem Apollodori postulo, ab ipso mihi donatam, habere cum pace vestra, atque tenere; his autem vt copiam negetis domus desolandae. Pronapis contra ecquid affert pro [vxore sua] eandem hereditatem petente? Aequum nempe censens, sibique datum, eam vt habeat teneatque pecuniam, quam e vendita semisse redegit illius hereditatis, quam frater vxoris suae reliquit, contendit nunc hanc quoque rapere hereditatem, cuius adeundae praestant alii iure potiore, quam est eius vxori; quamuis, vt in locum illius prioris Apollodori dudum ante defuncti nullum suffecit filium, eoque domum illius passus fuit desolari, ita huic quoque posterius defuncto Apollodoro nullum sit filium suffecturus, sed huius quoque domum pari modo passurus desolari. Porro afferet Pronapis, sibi suisque cum Apollodoro nostro simultatem fuisse acerrimam et perpetuam, nullaque compositione placatam. Haec spectare vos decet, iudices, et praeter-

praeterea hoc quoque meminisse, me Apollodori e sorore nepotem, illam autem [Eupolidis filiam, Pronapidis vxorem] eiusdem Apollodori consobrinam esse: item hoc, illi mulieri geminam obtigisse hereditatem, mihi vero vnam hanc solummodo, in quam ab ipso eius nouissimo domino cum filii et heredis nomine immissus sum. illam haud beneuolo fuisse animo erga eum, a quo istaec hereditas relicta fuit, me autem auumque meum multa et magna in eum beneficia contulisse. Haec omnia cum sedulo vobiscum eritis meditati, iudices, sic tandem ponite calculum aequo iuri consentaneum. Quae plura dicam, haud habeo, nullus dubitans, a me dictorum nihil vobis obscurum et dubium esse.

ISAEI ORATIO SEPTIMA,

quae est super Cironis hereditate.

Necesse tum est, iudices, indignari, cum sunt homines, qui non solum aliena bona sibi arrogare, de iisque, tanquam de suis, in iure contendere audeant, sed etiam iura a legibus constituta suis conclusiunculis eludere contendant. Id quod hi quoque nunc perficere laborant. Auus enim noster, Ciro, cum non improlis decessisset, sed nos, e filia natos, sibi suffeciisset pro liberis genuinis, hi nihilominus tamen hereditatem Cironis in iure petunt, praetendentes, ei se in sanguine proximos esse, praetereaque hanc nobis contumeliam adspergentes, vt nos e filia Cironis natos negent. Nullam enim Cironi filiam fuisse. Quam ad impudentiam eos impellit et ipsorum auiditas, et facultatum magnitudo a Cirone relictarum, quas habentes tenentesque per vim et nefas raptas nobisque extortas, dictitare tamen nulli dubitant, a Cirone nihil esse relictum. Quod aientes, nihilominus tamen here-

hereditatem ab eo relictam in iure petunt. Verumtamen existimandum est, causam hanc mihi esse, non tam cum eo, qui nomen suum huic hereditatis petitioni accommodauit, quam potius cum Diocle Phlyense, vulgo Oreste cognominato. Hic enim hunc [puerum Cironis ex fratre aut sorore nepotem] subornauit, vt has turbas nobis daret. Quo Diocles hoc agit, vt bonis nos fraudet iis, quae Ciron, auus noster, moriens nobis reliquit, et haec in discrimina nos coniiciat, ipse autem sibi bona illa propria habeat tencatque, neque eorum quicquam reddat, si possit orationis suae praestigiis hoc consequi, vt vos decipiamini. Fraudes itaque tam turpes his machinantibus, totam vos rem ex ordine doceri conuenit; quo vos, nullam partem rei gestae ignorantes, sed cunctam probe tenentes, sic demum de ea pronuncietis. Quodsi ergo alii cuipiam causae a vobis diiudicandae animum adiicitis, etiam huic, quaeso, attendite, qua par etiam est. Iudicia quamquam hac in vrbe multa multis de causis agitantur, nulli tamen vnquam fuerunt homines his hominibus impudentiores, quos constat legumque seueritatem vestramque auctoritatem tam parui fecisse, vt nullos alios magis. Arduum quidem est, iudices, hominem vsus forensis prorsus imperitum aduersus apparatum causationum et subterfugiorum vafre excogitatorum et e longinquo comparatorum, et aduersus testes falsa confirmare paratos, in certamen descendere. Verumtamen multa pascor spe, fore vt aequum ius a vobis in hoc foro vestro obtineam, eoque sic saltim tolerabiliter dicam, vt aequa et vera dixisse videar; nisi tale quid interueniat, quod metuo ne nunc quoque eueniat. Quapropter vos rogo, iudices, vt hanc orationem meam beneuolis auribus accipere, atque, si qua laesus iniuria fuisse vobis visus fuero, mihi succurrere, meumque ius vindicare velitis,

velitis, quatenus par est. Primum itaque docebo hoc, matrem meam Cironis esse legitimam filiam, partim famam rerum olim gestarum nostraque memoria antiquiorum allegando sermonibus hominum atque testium affirmationibus traditam; partim testes producendo, rerum earum, quae sunt eiusmodi, vt adhuc teneri memoria queant, gnaros, et qui iis, dum gererentur, interfuere; praeterea quoque colligendo ex indiciis, quorum fides ipsa testium fide est potior. Quae omnia vbi plana dedero, atque extra controuersiam posita, tum accedam ad docendum, hereditatem Cironis mihi magis, quam huic, competere. Vnde igitur illi disputationem hac de causa ipsi exorsi sunt, illinc ego quoque principium faciam vos, si potero, docendi. Auus nempe meus, o iudices, auiam in matrimonium duxit, consobrinam suam, quae cum matrem meam illi peperisset, anno aetatis trigesimo [aut, post triennium in coniugio exactum] viuis excessit. Auus itaque, cui praeter vnicam illam filiam alii nulli liberi essent, animo ad secundas nuptias adiecto, domum duxit Dioclis huius sororem, vnde duo mares ipsi nati sunt. Sub huius secundae vxoris oculis auus filiam suam [matrem meam] educauit, vna cum maribus ex illa secunda vxore natis, et ad nubiles annos prouectam, superstitibus adhuc eius fratribus, nuptui elocauit, Nausimeni Cholargensi, cum dote viginti quinque minarum, partim in numerata pecunia, partim in veste muliebri et mundo aureo pecunia aestimato. Triennio aut quadriennio post moritur Nausimenes, e morbo, nulla prole ex illa sua vxore relicta, quae postmodum nostra mater est facta. Auus filiam cum e domo mariti defuncti in suam retulisset, neque dotem iutegram recuperasset, ob afflictam Nausimenis rem familiarem, rursus elocat meo patri, cum dote mille drachmarum. Haec itaque omnia si quis istorum causationibus et cri-

minationibus opponat, quo pacto perspicue doceat vere facta esse? Eo nempe, quo ego verum indagans inueni. Fueritne mater mea Cironis filia, necne, et num in domo eius versata fuerit, necne, et num Ciron eius causa geminas nuptias festiuis epulis concelebrarit, an minus, et quamnam dotem vnusquisque tulerit illorum duum, quibus mea mater alii post alium nupsit, haec omnia nota fuisse necesse est seruis et ancillabus, quae illi [Cironi] fuerunt. Volens igitur ego, praeter eos, qui mihi praesto sunt, testes, etiam e confessionibus, quas serui ancillaeque edituri essent a quaesitione per tormenta expressas, haec explorata et conuicta dare, quo magis testibus fidem haberetis iis, qui dictorum a se approbationem non adhuc daturi essent, sed iam dedissent, postulaui ab his [Diocle et consortibus] vt seruos ancillasque ad quaesitionem traderent his de rebus, quas modo commemoraui, et de aliis, si quae cognitae ipsis perspectaeque essent. Verum hic idem [Diocles] qui mox postulabit a vobis, vt testibus suis fidem habeatis, explorationem rei per tormenta defugit. Atqui si conuincetur oblatam a me conditionem ab eo repudiatam fuisse, quid testibus iis, quibus ille vtetur, manebit reliquum praeter hoc vnum, vt causam falsam et ementitam testimonio mercenario incrustasse videantur, quandoquidem hic [Diocles] tam certo et decretorio argumento vti noluerit? Nihil profecto, mea quidem sententia. Quo autem constet vera me dicere, cape tu primum hoc testimonium et recita. *Testimonium.* Vos itaque quidem, iudices, et publice et priuatim quaesitionem per tormenta seruorum certissimam atque firmissimam habetis fidei approbationem, et in causa, vbi cum ingenuis serui quoque interueniant, si quid quaeratur, quod erui et in lucem proferri e re sit, testimoniis ingenuorum nil vtimini, sed per seruorum

tor-

tormenta conamini rerum gestarum, de quibus dubitatur, certitudinem expiscari. Et merito quidem ita vos, iudices, proceditis, bene gnari, testium haud paucos testimonia dixisse visos fuisse mentita, seruorum autem tormentis subiectorum nullus vnquam fuit, qui conuictus esset falsa sub tormentis edidisse. Hic vero [Diocles] postulabit, vt commenticiis suis praetensionibus, testibusque ad falsa confirmandum mercede redemtis fidem habeatis, cum ipse fidei documentum tam certum et fallere nescium defugerit. Nos vero ita non agimus, sed prius ad seruorum per tormenta quaesitionem procedi postulamus, aequum id esse iudicantes; hos autem tam aequam conditionem defugientes producimus, eoque facto sic demum poscimus vt fidem testibus nostris habeatis. Cape tu hoc testimonium et recita [iudicibus] hisce. *Testimonia.* Quosnam consentaneum est vetusta nosse? scilicet eos, qui auo familiariter vsi sunt. Iam hi eo modo testimonii, qui ἀκοὴ [inauditio, fama, relatio] vsurpatur, testati sunt. Quosnam porro necesse est de meae matris in matrimonium elocatione nosse? Nimirum eos, quibus illa desponsa fuit, nec non eos, qui sponsalibus interfuerunt. Iam testati sunt Nausimenis necessarii hac de re, vna cum patris mei necessariis. Quinam tandem norunt matrem meam Cironis esse genuinam filiam, in domoque sinuque patris sui Cironis educatam? Hi ipsi, qui, quae ego nunc aio, ea in controuersiam vocant. Eo enim, quod mancipia ad quaelitionem tradere recusarunt, e quibus harum rerum verae rationes omnium certissime explorari poterant, ipso facto palam testati sunt, se nosse vera esse omnia, quae aio. Quapropter vos vtique, iudices, non nostris testibus, sed horum, diffidetis. Verum praeter haec argumenta sunt nobis adhuc alia quoque in promtu, vnde cognoscatis, nos Cironis esse genui-

nos liberos. Ciro nempe nos iis modis accepit habuitque, quibus ab auo materno nepotes accipi atque haberi par et consentaneum est. Sacrificium sine nobis nullum vnquam fecit; sed siue minus, siue maius offerret sacrum, [minoribus diis maioribusue faceret] vbique locorum atque temporum ei nos intereramus, et sacrum vna cum auo peragebamus. Neque ad talia solummodo arcessebamur, sed etiam per Liberalia nos secum rus ducebat semper, in spectaculis assidebamus ipsi, diesque festos apud eum agebamus omnes. Nulli numini addictior erat, quam Ioui Ctesio [vel Peculio, aut Locupletatori,] eique sacra facere imprimis contendebat. Quae sacra faciens neque seruum, neque ingenuos alienos admittebat, sed ipse per sese laboribus tum conuenientibus defungebatur; nos tamen horum socrorum faciebat participes. manuum operam illi accommodabamus, in componendis tignis extisque adiuuabamus, aliaque ministeria praestabamus, et ille inter vota faciendum, a deo precabatur, vt prosperam valetudinem, rem florentem, et quaestus vbertatem nobis quoque largiretur. Id quod eum facere consentaneum quoque erat, qui auus nobis esset. Atqui, nisi nos filiae suae liberos duxisset, solosque sibi reliquos factos nepotes, nunquam horum quicquam feciisset, sed hunc sibi adiunxisset, qui Cironis e sorore nepotem se fert. Vera haec a me dicta esse omnia, norunt quidem omnium certissime aui famuli, quos hic [Diocles] nobis ad quaestionem deposcentibus denegauit; verum etiam eorum aliqui norunt liquidissime, quibus amicis auus familiariter vsus fuit, quos ego vobis testes edam. Cape tu mihi haec testimonia, atque recita. *Testimonia.* Verum non ex his solummodo liquet, matrem nostram Cironis esse genuinam filiam, sed ex actis quoque nostri patris, item e decretis, quae vxores demotarum patris super ea sciue-

runt.

runt. Pater enim nuptias cum matre celebrans, tres quosdam e numero familiarium suorum ad epulas nuptiales inuitauit, praeter necessarios, et τὴν γαμηλίαν [seu victimam nuptiarum ergo phratriae donandam] in phratriam intulit, prout mos est penes illos phratoras. Demotarum quoque vxores eam postmodum vna cum vxore Dioclis; [non huius, sed alius,] Pithensis puta, delegerunt; quo hae duae mulieres principes pompae muliebris essent, in Thesmophoriis solenniter ad templum Cereris procedentis, et vt hae duae sacra vetusto ritu facerent. Pater quoque noster, vt nati fuimus, in phratoras nos induxit, iureiurando dicto, nos sibi e ciue attica, legitime sibi desponsa, ex edicto legum in republica obtinentium, natos esse. Phratorum ibi nullus oblocutus est, neque veritatem rei iureiurando confirmatae in dubium adduxit, tametsi phratorum magnus esset numerus, iique haec talia [vbi de liberis agitur in coetum suum inferendis] perquam seuere atque acerbe scrutari soleant. Atqui existimare vos oportet, ea si fuisset mater nostra, quam hi praedicant, patrem nostrum neque nuptias eius nomine fuisse celebraturum, neque nuptiale sacrum in phratriam illaturum, sed potius coniugium a se cum illa initum occultum fuisse habiturum. Reliquorum quoque demotarum vxores eam nunquam delegissent ad sacra vna cum Dioclis vxore faciendum, neque sacra sua iliius arbitrio fideique commisissent, sed potius alii cuicunque matronae tantam rem permisissent. Phratores item in collegium suum nos non cooptassent, sed accusassent potius natalia nostra claudicantis ingenuitatis, eorumque vitium in apertum protulissent, nisi matrem nostram genuinam Cironis esse filiam vndecunque testatum, et apud omnes in confesso fuisset. Iam vero nihil horum vnquam in controuersiam venit, vt in re in vulgata et ore hominum

omnium concelebrata. Vera haec a me dici, quo conſtet, cita tu mihi hoſce teſtes. *Teſtes.* Praeterea illa ipſa, quae Diocles ab exceſſu aui noſtri geſſit, ſatis, o iudices, produnt, conſtitiſſe inter omnes, Cironis e filia nepotes nos eſſe, ipſumque adeo Dioclem nos pro talibus palam agnouiſſe. Veniebam ſcilicet ego Cironis ad domum, cadauer eius illinc meam in domum aſportatum, vt e qua vellem funus efferri. Habebam mecum aliquem neceſſariorum, patris mei conſobrinum, teſtem mihi futurum eorum, quae tum interuentura videbantur eſſe. Ibi ego Dioclem quidem domi Cironis haud reperi, ingreſſus tamen in domum accingebar ad funus illinc in domum meam transferendum, habens mecum ſeruos ad baiulandum. Verum intercedebat vxor aui, ſupplicans, vt ego vellem e domo ſua funus aui efferre, ſpondens operam a ſe nobis praeſtandam in corpore aui tractando, lauando, et adornando [vel pollingendo] Permouebar, iudices, ab oratione ſupplicantis, lacrymisque, quibus eam orationem proſequebatur, vt ad Dioclis domum accederem, cui coram teſtibus ſignificabam, me decreuiſſe Cironis e domo funus eius efferre, idque dare precibus et obteſtationibus viduae, quae eſſet ipſius [Dioclis] ſoror. Diocles iſta ex me audiens nil obloquebatur, haec tantummodo admonebat, funeris ergo eſſe neſcio quid emtum, cuius de pretio reddendo ſe arrha danda cauiſſe. Rogabat ergo vt pretium ſibi redderem, curabatque ſibi a me ſtatim ſponderi de pretio rerum emtarum reddendo, et, quibus a ſe datam aiebat arrham eſſe, eos ſe ad me adducturum eſſe, mihique coram exhibiturum, affirmantes a Diocle ſibi eſſe ſatisfactum. Protinus itaque Diocles, velut obiter et aliud agendo, ſermoni ſuo immiſcebat mentionem aeris alieni Cironis ergo contracti, quaſi Ciro nihil in facultatibus reliquiſſet, quamquam ego nihil dum de facultа-

cultatibus Cironis quaerebam. Atqui, si Cironis ego e filia nepos non fuissem, profecto nunquam Diocles illud mecum fuisset pactus, sed hac potius oratione me repulisset: tu vero cuias es? quid tibi cum funere Cironis? ego te non noui. noli meam in domum intrare. Hac eum oratione vti tum decebat, quam nunc alios induxit, vt mihi ingererent; tum vero nihil horum ipse ad me, sed hoc potius, vt operam darem, vt die post aes sibi persoluerem. Testes tu mihi cita confirmaturos haec a me vera dici. *Testes.* Neque Diocles solummodo se a tali oratione abstinuit, verum etiam hic ipse, qui [ab eo instigatus] nunc mecum super hereditate Cironis contendit. Nunc autem is a Diocle subornatus mecum contendit. Qui Diocles quae machinaretur, altero statim die prodidit. Ego enim aes pactum Diocli daturus cum afferrem, noluit ille accipere, prae se ferens, ab hoc [competitore meo] sibi iam esse satisfactum. Nemo tamen ideo me prohibebat, quominus in curando Cironis funere praesto ipsis essem, sed rebus in omnibus operam cum illis communem nauabam, de meoque sumtus praebebam, hi autem de alieno. Nam neque hic [competitor meus] neque Diocles de suo erogabant, sed ex hereditate a Cirone relicta. Atqui, si Ciro auus mihi non erat, oportebat hunc ipsum quoque [competitorem meum] me extrudere, eliminare, a societate operae in pollingendo me arcere. Non enim eramus nos ambo conditione pares. Nam ego equidem eum sinebam [et poteram quoque saluo iure meo sinere] in aui funere curando mecum assiduum esse; quippe qui eius e sorore nepos esset; illius autem intererat, et decebat adeo eum, non pati, vt ego secum contumulandi Cironis operam participarem, si vera erant ea, quae nunc audent iactare. Verumenimuero tam erat rei veritate perculsus, vt ne tum quidem, cum ego e

ſuggeſtu verba faciens [in oratione parentali] de Diocle quererer, qui cum Cironis hereditate me ſpoliatum iret, tum hunc [competitorem] mihi immitteret litem ſuper hereditate mecum exorſurum; vt, inquam, hic competitor ne hiſcere quidem tum contra auderet, nedum vt ea proferret, quae nunc iactare nil eum pudet. Vera haec a me dici, quo conſtet, cita tu mihi teſtes. *Teſtis.* Vnde fas eſt fidem dictis adſtrui? ecquid vos ad credendum inducere debebit? non teſtimonia? arbitrer equidem. Vnde autem teſtium teſtimonio fides conſtabit? Non e quaeſitione ſeruorum per tormenta? Par id vtique eſt atque conſentaneum. Ecquid porro vos mouebit, vt horum [competitoris mei, et Dioclis atque conſortium] orationi diffidatis? Non hoc, quod adminiculis coarguitionis vti recuſarunt? Caret id quidem omni dubio. Qui ergo fiat, vt dilucidius quisquam doceat, Cironis filiam genuinam meam matrem eſſe, quam ſi doceat eo modo, quo ego docui? primum quidem, de rebus aetate patrum geſtis eos teſtes exhibens, qui affirmarent, ſe iſta a maioribus natu dudum defunctis audiſſe, ſibi narrantibus; tum de recentioribus teſtes producens adhuc ſuperſtites, qui, quibus de rebus teſtarentur, eas res omnes probe cognitas perſpectasque haberent, earumque bene eſſent conſcii, vt qui ſcirent matrem meam in domo Cironis pro filia educatam, bis cum dote elocatam, bis deſponſam; praeterea hos ipſos [aduerſarios meos] certiſſimam hiſce de rebus conuictionem ex ore ſeruorum defugientes, qui ſerui iſta omnia probe norant. Ego equidem, ita me dii ament Olympii, documenta maiora et luculentiora iis, quae attuli, haud habeo afferre; quamquam, quae attuli, ſatis ea fore arbitror idonea. Agedum, docebo iam nunc bona Cironis iure potiori atque propiori mihi competere, quam huic; quamquam vobis ipſis, iudices, vltro iam dudum

dudum hoc planum et perſpicuum arbitror eſſe, in gradibus conſanguinitatis non collaterales aliquem propius attingere, quam recta in linea deſcendeutes. Ecqui etiam ſecus ſit? Alteri enim modo ſunt συγγενεῖς, ſeu cognati alicuius, alteri vero ſunt et appellantur ἔκγονοι, ſeu ex eo nati. Verum quia rebus ita ſeſe habentibus, nihilominus tamen hi petere audent hereditatem, etiam e iure ciuili, et diligentius adhuc, docebo. Nam ſi mea mater, quae Cironis eſt filia, in viuis adhuc ſupereſſet, et Ciro decedens de hereditate ſua nihil conſtituiſſet, et hic [competitor] is non eſſet, qui eſt, Cironis e ſorore nepos, ſed eſſet, qui non eſt, Cironis frater, foret quidem penes eum, ſi vellet, mulierem [filiam Cironis] in matrimonio habere, at non ideo tamen bonorum Cironis foret compos. Nam illorum quidem nemo alius potiretur, quam liberi ex ipſo et filia Cironis nati, poſteaquam ſecundum a pubertate annum exceſſiſſent. Sic enim leges edicunt. Quodſi ergo hic [frater commentitius Cironis ſi eſſet,] muliere adhuc ſuperſtite potitus Cironis bonis non fuiſſet, tametſi filiam eius in matrimonium duxiſſet, ſed liberi eius ex illa muliere nati, paret, illa muliere viuis exemta, non illi [competitori meo] eiusque fratribus competere ius hereditatis Ciroueae adeundae, ſed nobis, quos illa liberos reliquit. Verum non ex hac ſola lege id eluceſcit, ſed ex alia quoque idem colligitur, illa inquam, quae poenas ſancit in liberos, qui parentes male, duriter, contumelioſe et crudeliter tractant. Auus enim ſi adhuc ſupereſſet, in rebus aduerſis, neceſſitatum vitae egens, non hic hoc e titulo parentum indignis modis acceptorum foret incuſabilis, ſed nos eſſemus. Sancit enim lex, parentes a liberis alendos eſſe, Sunt autem parentes, pater et mater, et auus cum auia, et horum item pater atque mater, ſi adhucdum ſuperſint. Hi enim

sunt principium stirpis, et eorum bona liberis atque nepotibus a legibus contribuuntur. Hac de causa necessario quoque illis incumbit cura eos alendi, etiamsi in facultatibus prorsus nihil relinquant. Qui igitur aequum sit, eos parentes si neglexerimus alere, a quibus facultatum nihil ad nos peruenerit, ideo nos culpabiles, animique erga parentes ingrati atque immemoris reos fieri; sin autem bona reliquerint, illorum bonorum heredem hunc esse, [in quo actio in liberos ingratos plane nullum locum habet,] nos excludi, [qui legis huius poenis obnoxii simus]? Nequaquam. Iuuat, iudices, ad gradum consanguinitatis vnum, sed illum principem, mente et oratione accedere, cum eoque articulum quemque stirpis seorsim conferre, et identidem vos interrogare, vter sit a defuncto propior, et hereditatis iure potior; an quicunque intra genus et prolem defuncti est, tametsi gradu quamuis remoto; an ille, qui in numero consanguineorum locum vel principem tenet. Sic enim facillimo negotio intelligetis. A Cirone, quoad gradum consanguinitatis, vter propius abest, filia, an frater? Filia vtique. Nam *ex* ipso nata est Cirone, frater autem solummodo *cum* Cirone natus est. At filiae liberi propiores ne sunt, an frater? Liberi filiae vtique Sunt enim *genus*, vel proles, non *cognatio*. Quodsi ergo fratre sumus potiores, quanto hunc magis antecedemus, qui non frater, sed sororis filius est? Verum vereor, ne nimis protrita proferens ego vobis molestus fiam. Omnes enim vos paternas, et si quae aliae adhuc anteriores sunt hereditates, aditis propinquitatem adepti ex genere inconteſtabilem atque incompetibilem, [h. e. ex titulo propinquitatis, quia eorum proximi estis, per sanguinis communionem; quo fit vt necesse non habeatis eiusmodi hereditatum aliquam in iure petere.] Et profecto nescio an nulli antehac huiusmodi certamen vnquam decertandum fuerit. Recita

cita tu legem de liberis parentes male habentibus; quo facto, vos docebo, iudices, quamobrem in huius certaminis moleſtiam coniectus fuerim. *Lex.* Cironi nimirum haec erant in facultatibus; praedium apud Phlyas facile talentum valens; tum duae domus in Vrbe, altera elocaticia, apud fanum Bacchi in Limnis, viginti minas valens; altera, quam ipſe incolebat, tredecim minas valens. praeterea mancipia mercedem ferentia, et duae ancillae, et vna puella, et ſupellex domeſtica, tuendae rei familiari neceſſaria. denique numorum erat haud parum foenori elocatum, vnde vſuras aufferebat. Bonis hiſce Diocles vna cum ſorore iamdudum inſidiatus eſt. id quod ex eo conſtat. Moriebantur ambo pueri, quos Ciron e ſorore Dioclis ſuſceperat. Potuerat itaque Diocles ſororem ſuam ſtatim a morte illorum puerorum a Cirone ablatam alii cuipiam nuptui collocare, qui ex ea liberos quaereret. Erat enim mulier ea tum aetate, vt potuiſſet adhuc ex alio parere. Ciron enim iam effoetus erat. Verum Diocles id facere noluit, idque ideo, quo Ciro de bonis ſuis ne quid conſtitueret, vxore alio elocata. Perſuaſit itaque Diocles ſorori, vt penes Cironem maneret, identidem cauſans, ex eo ſe grauidam eſſe, ſed abortum paſſam, at inuitam. Id quod eo faciebat, quo Ciron ex alio in aliud tempus vana lactatus ſpe nouae prolis adipiſcendae, neutrum noſtrum, [h. e. neque me, neque fratrem meum] filium adoptaret. Patrem quoque meum Diocles nunquam non malitioſis criminationibus inſectando, ſuſpectum Cironi inſeſtumque reddere ſtuduit, vt bonis eius inhiantem atque inſidiantem. Pecuniis quidem in foenus elocatis omnibus Cironem defraudauit, vſurisque inde redeuntibus, per blandimenta et lenocinia orationis, quibus etiam Cironi perſuaſit, vt bona ſua omnia, immobilia quidem, a Cirone adminiſtrari pateretur. Et profecto per-

perquam facile factu erat, vt hominem natu iam grandiorem ſtudiis et ſedulitate, otio eius atque commoditati inſeruiendi, irretiret. Et hoc modo bona Cironis omnia Diocles ſui iuris fecit. Gnarus autem, me aliquando eorum de iure futurum eſſe arbitrum, auo e viuis ſublato, non aditu quidem ad auum me excluſit, neque congreſſibus et conſuetudine eius me arcuit; metu, ne ira percitus ſimultates ſecum ſuſciperem; verumtamen aliquem mihi ſuſcitauit atque ſubornauit competitorem, cui operae praemium hereditatis partem promiſit milleſimam, ſi res ex animi ſui ſententia proſpere ſucceſſiſſet, totam ſibimet ipſi iam deſtinatione arrogans, et ſpe praecipiens. Et non ad me ſolummodo, ſed ne ad hunc quidem [competitorem meum] fatebatur auum in bonis quicquam reliquiſſe, ſed prorſus negabat quicquam ſupereſſe. Quam primum Ciron animam reddidiſſet, veſtem ei feralem ipſe comparauit, cuius pretium vt ego dependerem, mihi mandabat coram teſtibus, quorum ex ore ipſi audiuiſtis idem affirmantium. verum poſt, aes illud afferente me refundendum, ſimulabat ſe non poſſe id a me accipere; nam ab hoc [competitore meo] ſibi iam eſſe refuſum. Quibus malitioſis artibus et vafris commentis hoc agebat Diocles, vt latenter me de iure meo auum ſepeliendi detruderet, vt, non ego, ſed ipſe Cironem ſepeliiſſe videretur, [eoque ius hereditatis petendae adipiſceretur. defunctos enim non niſi proximi cognati atque heredes ſepeliebant.] Diocle itaque, de domo hac [in qua aetatem degit Ciro] et vniuerſis de bonis eius controuerſiam mihi mouente, atque negante, ab auo quicquam relictum eſſe, conſultum haud ducebam, per vim et armata manu corpus exanime aui ex illa domo in meam a me transferri. tempus enim id minus erat oportunum. Sinebam itaque corpus quidem illa in domo manere, praeſertim amicis hoc conſilium meum probantibus; verumtamen vna cum illis

illis [vxore aui, ipsoque Diocle, et competitore, ab hoc aduersus me subornato] funus aui curabam, et vna exsequias ibam. Sumtus e bonis ab auo relictis depromebantur. Haec ad hunc modum inuitus atque coactus agebam; quo tamen hac quoque in re me potiores ne essent, neque illis quicquam prodesset illa machina mihi structa, vt coram vobis iactaret me nihil ad funeris sumtus contulisse, de consilio iurisperiti, quem hac de re consultum ieram, de meo aere sumtus funeris erogaui, et nouemdialia sacra in tumulum intuli, quam lautissime atque apparatissime poteram; quo sacrilegium hoc ipsis exscinderem. [h. e. quo eriperem ipsis hunc praetextum hereditatis petendae, quod in Cironis funus erogassent sumtus; quo facto Deorum Manium religiones temeratae fuissent, atque sacrilegium commissum, in officium curandi funeris intrudentibus sese iis, qui, cum essent a cognatione defuncti alieni, non possent non Manibus eius molesti esse, eosque interturbare.] et quo hi ne viderentur omnia, ego autem nihil impendisse viderer, sed perinde ego impenderem, atque illi fecissent. Haec ferme sunt res gestae, et hae causae litium atque molestiarum inter nos coortarum. Verum aliis quoque in rebus, si noritis, iudices, quanta sit huius Dioclis cupiditas atque impudentia, nemo vestrum sit futurus, qui orationi meae fidem deneget. Pauca solummodo mihi liceto eius documenta commemorare. Tres erant sorores, non eodem quidem patre cum ipso, at eadem tamen matre editae. Has sorores Diocles hereditate a patre ipsis relicta fraudauit eo, quod affirmauit, ab ipsarum patre filium se atque heredem bonorum esse scriptum in testamento; quod ille nullum scripsisset; et sic furatus est splendidam, quae ei nunc est, substantiam. Et cum eius rei causa mariti duarum de his tribus sororibus, in iure eum persequentes, pecu-

nias

nias repoſcerent, alterum quidem, maioris natu ſororis maritum, ita laqueis captioſae iurisprudentiae forenſis irretiuit, vt tandem damnaretur, atque infamia notaretur; ipſe autem Diocles ab iſto actione contumeliae oblatae exagitatus, ei poenas nullas vnquam dedit. Sororis autem alterius, ab illa ſecundae, [ſeu mediae] maritum per ſeruum de medio ſuſtulit; quem ſeruum ex vrbe clam exportauit, et alio ablegauit, [ne per eius indicium tormentis ſubiecti ſuum ſcelus pateſceret.] Sceleris autem cauſam in ſororem ſuam retorquebat. Qua impuritate atque immanitate ſua cum eam perculiſſet, [vt illa perterrita deſiſteret vlteriore ſceleris quaeſitione atque vltione] factus tutor filii, quem illa peremto pepererat, hunc ſuum e ſorore nepotem Diocles bonis omnibus denudauit, fundos ei ademit vberes, eorumque loco alios in ſolo ſaxoſo ſitos dedit. Haec a me vera dici, teſtari poſſunt hi teſtes. Verum vereor, ne potentiam Dioclis reformidantes verum dicere nolint, quamquam alias eos noui libenter verum dicturos. Quodſi ergo hi citati parere atque teſtari recuſent, alios exhibebo, non minus probe haec omnia tenentes. Cita tu mihi hos primos. *Teſtes.* Homo itaque tam ferox et violentus, vt ipſas ſorores ſuas bonis paternis euerteret, eo, quod huius ſceleris poenas illis nullas dedit, cupiditatis atque audaciae proceſſit illuc, vt nunc in aui noſtri bona inuolatum, eaque nobis ereptum eat. Quod vt conſequeretur, hunc [competitorem meum] promiſſa, vt audio, duarum minarum mercede corruptum, induxit, vt mecum de hereditate nihil ad eum attinente contenderet. Quae contentio ſi exitum nobis aduerſum ſortiatur, in diſcrimen nos adducet, non ſubſtantiae modo, ſed ipſius adeo patriae amittendae. Nam ſi vos, huius mendaciis decepti, credatis ei neganti matrem noſtram ciuem fuiſſe, nos fratres pariter quoque ciues

ues non erimus, quippe post Euclidem Archontem nati. Videturne iam vobis Diocles leuem mihi litem mouisse? Et auo quidem, itemque patre nostro adhuc superstitibus, vitio carebamus omni. de iure ciuili nemo nobis controuersiam mouebat. Illis autem sublatis, tametsi hanc adeo causam vincamus, ignominia tamen hac laborabimus, quod de statu ciuili mota nobis fuisset controversia per hunc Orestem [furiosum] quem dii male perdant, qui quamquam moechus in adulterio deprehensus, ideoque passus ea sit, quae moechos in flagitio deprehensos pati mos et fas est, nihilo tamen ideo magis ab insana illa sua libidine matresfamilias corrumpendi desistit, de quo, qui eum norunt, eiusque conscii sunt flagitiorum. testari possunt. Verum de moribus, quorum attigisse parum quid in praesentia satis habeo, plura postmodum audietis, iudices, cum actionem in hunc ipsum Dioclem instituam. Nunc autem vos etiam atque etiam supplex rogo, nolitis committere, vt ea mihi iniungatur contumelia, bona ab auo relicta mihi vt eripiantur, sed succurrite mihi hoc discrimine circumsepto, quoad quisque vestrum pro sua virili parte potest. Documenta satis certa et valida habetis, a me prolata, e testimoniis testium, e confessionibus mancipiorum tormentis subiectorum, ipsis denique e legibus, quibus ex omnibus discatis, et liberos nos esse filiae Cironis legitimae atque genuinae, et nobis ideo potius hereditatem, quam his, competere; qui nepotes Cironis simus. Memores itaque iurisiurandi, vi cuius a vobis dicti sedetis ad iudicandum, argumentorumque a nobis prolatorum, legumque memores, pronuntiate hac in causa id, quod iustum et aequum est. Haud video, quid amplius afferre debeam. Non enim videmini de vllo eorum, quae dixi, adhuc incerti esse, aut id minus recte tenere. Cape tu testimonium hoc, quod vnum adhuc supereſt, et recita

ipsis,

ipsis, quo certi fiant, Dioclem hunc aliquando in adulterio deprensum fuisse. *Testimonium.*

ORATIO ISAEI OCTAVA.

quae est super Astyphili hereditate.

Veterinus erat mihi, iudices, frater Astyphilus, cuius fuit hereditas haec, de qua nunc contenditur. Is cum exercitu missus ad Mitylenam cum dignitate praefecti, diem ista in expeditione obiit supremum. Faciam nunc id, quod facturum in contraiuramento recepi, hoc est planum faciam, hunc Astyphilum neque aliquem sibi filium adoptasse, neque donasse bona sua cuiquam, neque testamentum a se scriptum reliquisse. Quapropter alii nemini conuenit Astyphili bona habere; quam mihi. Nam Cleon hic Astyphili consobrinus est, ita vt patres amborum fratres fuerint. Quo fit vt Cleonis filius, cuius filii sui ergo Cleon hic mecum contendit, Astyphilo a patre pro filio suffectus, Astyphili sit consobrini filius. Atqui Cleonis pater aliam in domum fuit emancipatus; qua in domo illi omnes [pater Cleonis puta, et Cleon ipse, cum filiis] adhuc sunt. Qua de causa non contingunt Astyphilum vi legis eos a consanguinitate excludentis. Conscii itaque ipsi sibi cum essent, hac ex parte nullum sibi ius in Astyphili bona esse, commenti sunt et subiecerunt testamentum id, quod ego me demonstraturum spero falsum esse, per quod eripere mihi atque extorquere conati sunt bona fratris mei, et vt pridem sperauit hic Cleon, ita adhucdum sperat, et tam firmiter sperat, neminem alium, praeterquam se, habiturum esse Astyphili bona, vt, quamprimum nuncius de morte Astyphili huc perferretur, quo tempore pater meus aeger decubabat, et ego in castris peregre agebam, hic Cleon in possessionem praedii ab Astyphilo

philo relicti, et si quid adhuc aliud ei fuisset, immigrarit, eaque omnia sui iactarit esse filii, vel antequam vos de successore in istam hereditatem decreuissetis. Et nihilominus tamen, vt huc perlata sunt Astyphili ossa, ille, qui se dudum pro adoptato eius filio gesserat, neque spectatum exposuit Astyphili corpus, neque humauit, sed amici Astyphili atque commilitones, videntes patrem meum aegrotantem, me autem vrbe absentem, ipsi et proposuerunt, et reliqua omnia iusta peregerunt, patremque meum, adhuc aegrum, ad tumulum Astyphili adduxerunt, certi, Manes Astyphili enm libenter atque gratanter esse admissuros. Huius rei vobis familiares Astyphili testes praestabo, quippe qui rei tum gestae interfuerunt. *Testes.* Astyphilum itaque a Cleone non esse humatum, neque ipse Cleon infitiabitur, et hi testes vobis confirmarunt. Vt autem ab expeditione militari redieram, cernens hos [Cleonem cum consortibus] possidere bona Astyphili, eorumque fructus percipere, audiensque ipse e Cleone, cum diceret, filium suum ab Astyphilo esse pro filio adoptatum, per testamentum, quod depositum esset penes [matris meae fratrem] Hieroclem Hephaestidam, statim ad hunc Hieroclem accedebam, bene quidem gnarus, Hieroclem Cleoni imprimis familiarem esse, verumtamen haud opinans eum ausurum esse mendacium de Astyphilo dicere, quasi egisset Astyphilus id, quod non egit, idque eo tempore dicere, quo Astyphilus, vtpote vita defunctus, iam non amplius posset Hieroclem mendacii coarguere; praesertim cum Hierocles meus vna atque Astyphili auunculus esset. Verumenimuero Hierocles, o iudices, nihil horum pensi habens, de testamento a me interrogatus, respondit, id penes se esse depositum ab ipso Astyphilo, in procinctu stante, cum classe Mitylenam proficiscendi, Hieroclem hac ad me vsum esse oratione, quo certio-

res fiant hi, recita tu ipsis hoc testimonium. *Testimonium.* Quoniam igitur, o iudices, nemo necessariorum Astyphili praesto fuit e vita excedenti, egoque tum in vrbe non fui, cum ossa eius huc referrentur, necesse mihi est ex horum ipsorum sermonibus, falsitatem huius testamenti, quod ab Astyphilo scriptum et relictum esse commenti sunt, coarguere. Est nempe consentaneum, Astyphilum non vni illi rei solummodo dedisse operam, vt aliquem sibi filium adoptatum relinqueret, sed vna hoc quoque acturum fuisse, vt, quae per testamentum constitueret, ea firma et rata essent, et, quem sibi filium adscisceret, vt is quoque facultatibus suis potiretur, ad arasque maiorum accederet, iisque vna sibique vita defuncto iusta et ritu vetusto consecrata faceret. Credere par est, haud fugisse Astyphilum, tum cum maxime fore vt haec omnia sibi et euenirent, et firma essent, si non sine necessariorum consilio atque conscientia testamentum conscriberet, sed adscitis potius, primum quidem necessariis, tum vero etiam phratoribus atque demotis, et denique reliquorum familiarium tot numero, quot modo cogere posset. Hoc enim facto futurum, siue quis ex titulo consanguinitatis, siue ex titulo legati, hereditatem eius peteret, vt is, si ius mentitum praetenderet, falsi quam facillime conuinceretur. Atqui constat inter omnes, Astyphilum horum omnium nihil egisse, neque amicorum illorum, quos modo dicebam similibus in negotiis ad dandum consilium atque ad testandum aduocari, vllum adhibuisse, cum testamentum illud, quod hi iactant, scriberet; nisi quis forsitan ab his subornatus, et mercede obstrictus, aiat se adfuisse. Ego vero contra, quos eiusmodi rebus atque temporibus adesse dixi solere atque debere illos omnes producam ad vos, iudices, testimonio suo confirmaturos, quae dixi, vera esse omnia. *Testes.* Forsitan

ſitan igitur Cleon negabit aequum eſſe, vt ſinatis pe-
nes vos vllum locum aut valorem eſſe argumentis a ſi-
lentio ductis. Derogabit auctoritatem omnem teſtibus
negantibus ſibi conſtare, ab Aſtyphilo ſcriptum vn-
quam fuiſſe teſtamentum. Ego vero contra cenſeo,
in eiusmodi cauſa, vbi quaeratur, ſcripſeritne Aſty-
philus teſtamentum, necne, et filiumne ſibi adopta-
rit, necne, teſtimonium noſtrorum teſtium, qui ſunt
Aſtyphili neceſſarii atque familiares, multo validius
eſſe debere, negantium ſe praeſto fuiſſe Aſtyphilo rem
ſummi momenti agenti, quam teſtimonium hominum
nulla neceſſitudine cum Aſtyphilo coniunctorum, tam-
etſi aiant ſe interfuiſſe. Et ipſum adeo quoque Cleo-
nem decebat, o iudices, hominem ſtultitiae fama pro-
fecto non laborantem, cum filium ipſius Aſtyphilus
adoptatum, eiusque rei cauſa teſtamentum ſcriptum
iret, quotquot noſſet Aſtyphili conſanguineos in vrbe
tum praeſentes, et alios quoscunque vllo modo vel
leuiter tantum Aſtyphilo notos, eoque vſos, eos omnes
aduocare, quo actui illi intereſſent. Nam profecto
nemo potuiſſet Aſtyphilum impedire, neque retinere,
quominus faceret, ſi cui voluiſſet bona ſua dono dare,
et Cleoni multum profuiſſet hoc argumentum, ab Aſty-
philo teſtamentum illud clam non fuiſſe ſcriptum.
Praeterea quoque, iudices, ſi Aſtyphilus conſilium
ſuum de Cleonis filio ſibi adoptando, et de teſtamen-
to ſcribendo celare omnes omnino voluiſſet, conſen-
taneum erat, illis in tabulis prorſus neminem teſtem
ſcribi. Quod ſi autem teſtes ſubſcripſere, eoque con-
ſtat, teſtamentum coram teſtibus ſcriptum eſſe, ſed
iis, non qui Aſtyphilo familiariter vſi ſunt, ſed obuiis
quibuſque et de triuio correptis, qui aequum ſit exiſti-
mare, teſtamentum illud vere ſcriptum ab Aſtyphilo fuiſ-
ſe? Nam ego equidem non autumo quemquam eſſe,
qui, volens filium ſibi adſciſcere, ita inconſulto agat,

vt alios illi actui teſtes et auctores aduocet, quam illos ipſos, quos pone ſe relicturus ſit ſacrorumque ciuiliumque iurium, quibus ipſe olim vſus ſit, ſui loco participes. Neque pudori debet quisquam ſibi ducere, ſi teſtes adhibeat eiuſmodi teſtamento quam plurimos, lege veniam cuique dante, cuicunque velit, bona ſua delegandi. Sed et tempus ſpectate, quo hi aiunt teſtamentum eſſe ſcriptum. In procinctu nempe ſcriptum aiunt eſſe expeditionis Mityleneae. Quod ſi verum eſt, conſtat Aſtyphilum futurorum fuiſſe praeſcium. Quamquam enim ſaepe verſatus eſt in caſtris, na primum quidem ad Corinthum, deinde in Theſſalia, tum Thebano bello interfuit, denique quocunque locorum mitti copias cerneret, eo ipſe quoque proficiſcebatur, partes agens lochagi [ſeu centurionis.] Nunquam tamen illorum temporum omnium teſtamentum condidit; in apparatu autem illius ad Mitylenam expeditionis condidit, ſcilicet. ſi his auctoribus credimus; quae expeditio non modo illi poſtrema fuit, ſed etiam in ea diem ſupremum obiit. Eccui iam veſtrum omnium credibile videatur, qui Aſtyphilus toties in caſtra proficiſcens, teſtamentum nullum condidiſſet, tametſi ſciret, ſibi perinde in illis omnibus expeditionibus fatalem neceſſitatem imminere, ei tum demum, neque citius, ſagacitatem mentis fuiſſe in proſpiciendis rerum futuris cum euentu fortunae tam conſentaneam? Nunquam antea de rerum ſuarum parte vel minima ſtans in procinctu conſtituerat. Iam vero voluntarius ibat in expeditionem, vnde vel maxime ſpes ipſi erat, vtpote voluntario, fore vt ſaluus inde domum rediret. Qui probabile eſt, et ei tum in mentem veniſſe, mox e portu ſoluturo, vt ſcriberet teſtamentum, et fatale quoque fuiſſe, vt domum non rediret? Verum adhuc luculentiora dabo, iudices, argumenta, quae certiores vos reddant, nil ſinceri

hoſce

hoſce comminiſci. Planum nempe vobis faciam, hominum omnium Aſtyphilo vnum fuiſſe Cleonem inimiciſſimum. Quod odium, iuſtis de cauſis ſuſceptum, fuit tantum, vt Aſtyphilus, ſi teſtamentum ſcribere voluiſſet, citius videatur ei clauſulam hanc adiuncturus fuiſſe, vt cum Cleone ne ſermones quidem conſereret cognatorum ſuorum quisquam, quam vt filium eius ſibi filium adſciuiſſet, atque heredem ſcripſiſſet. Thudippus enim, huius Cleonis pater, Aſtyphili patri mortem atrocitate verberum conſciuiſſe dicitur, quae verbera, iurgio ſuper hereditate cernenda inter illos oborto, pater Cleonis Aſtyphili patri inflixit. Tam immaniter Thudippus Euthycratem, Aſtyphili patrem, fertur tum commulcaſſe, vt in morbum incideret Euthycrates, a quo paucis diebus poſt ſublatus eſt. Vere haec a me dici, poſſent quidem Arapheniorum permulti teſtari, qui tum temporis fundos arabant, fundis horum fratrum, Euthycratis atque Thudippi, finitimos. Sed vereor ne vobis eos praeſtare diſertis verbis de re tanti momenti teſtantes minus poſſim. Hierocles enim ipſe, qui Aſtyphili teſtamentum penes ſe ait depoſitum eſſe, quamquam vidit, cum Euthycrates a fratre tam ſaeuiter vapularet, nolit tamen, id quod certiſſime noui, ea teſtari, quae ſi teſtetur, fidem omnem tabulis teſtamenti eius, quod ſuae fidei creditum vult eſſe, ipſe ſit derogaturus. At nihilominus tamen cita tu mihi Hieroclem, quo coram hoc iudicum confeſſu, ſiue aiat pro teſtimonio, ſiue iuratus infitietur, eorum, quae ego aio, ſe noſſe quicquam verum eſſe. *Teſtimonium.* Probe ſcilicet noram, iudices, ita eſſe euenturum, vt euenit. Eiusdem enim eſt hominis, et ea, quae vere facta norit, iurato infitiari, et quae facta nusquam ſint, ad ea iureiurandn confirmanda mendacem linguam offerre, haud ſecus ac ſi non facta certo ſciat facta eſſe. Aliunt

tamen vobis teſtem praeſtabo. Animam agitans Euthycrates ſeuere neceſſariis interdixit, ne quem e Thudippo natorum ad tumulum ſuum ſinerent accedere De quo vobis teſtabitur ille, qui auiam Aſtyphili in matrimonio habet. *Teſtimonium.* Aſtyphilus igitur, ex quo primum haec ex his [auia puta, et auiae marito, aliisque cum his coniunctis, vt e. c. eorum famulis] nec non e reliquis neceſſariis accepiſſet, ſtatim a puero, quam primum ſapere coepit, nunquam verba cum Cleone commutauit, ſed prius, quam id faceret, mortem oppetiit, nefas ſibi ducens fore, ſi cum filio patris eius colloqueretur, qui pater tam piacularis facinoris in patrem ſuum commiſſi inſimularetur. Teſtes ego nunc vobis exhibebo eos, qui conſcii ſunt, Aſtyphilum, quoad vixit, ſimultates cum Cleone exercuiſſe. *Teſtes.* Porro conſentaneum erat, ſi qui feſti dies agerentur, quo tempore alii Athenienſes inter ſe congredi atque coëpulari ſolent, Aſtyphilum quoque pari modo, per illos dies, quibus ipſe intereſſet, quoties nempe in Vrbe ageret, neque in caſtris verſaretur, alio cum nemine ad fana deorum ire, quam cum Cleone, quippe cuius, primum, municipalis eſſet, deinde conſobrinus, cuius denique filium ipſe ſibi eſſet adoptaturus. Verum nunquam viſus eſt Aſtyphilus Cleonem comitatus in templa communionis ergo ſacrorum; qua de re municipalium teſtimonia hic ſcriba vobis praeleget. *Teſtimonia.* Quamquam igitur ita erga ſe mutuo animati eſſent Aſtyphilus atque Cleon, poſtulat Cleo tamen nihilominus, filium ſuum Aſtyphili bona habere atque tenere. Quamquam Cleonem commemorare quid attinet? Ipſe Hierocles, tametſi meus eſt auunculus, quemadmodum Aſtyphili quoque fuit, tam furioſum tamen in modum audax eſt, vt teſtamentum, nunquam ſcriptum, aiat ab Aſtyphilo penes ſe depoſitum eſſe, idque pro genuino proferat.

Atqui

Atqui multis ornatus beneficiis, Hierocle, a patre meo, Theophrasto, cum res tibi adhuc esset, quam nunc est, arctior, item ab Astyphilo, malam hanc ambobus refers gratiam. Nam me quidem, qui tuae sum sororis filius e Theophrasto, cui plurimum debes, ea forte is fraudatum, quam leges mihi tribuunt. De Astyphilo autem, qui fato suo defunctus te iam refutare nequit, mendacia abs te conficta spargis, per quae contendis efficere, quantum in te quidem est, vt homines Astyphilo infestissimi bona eius fortiantur. Et ante quidem, o iudices, quam contentio super hac hereditate in foro susciperetur, tametsi bene nosset Hierocles, hanc hereditatem alii nemini, quam mihi, competere, tamen ad amicorum, qui Astyphilo olim fuissent, vnumquemque viritim adibat, alium ex alio, eique venditabat Astyphili hereditatem, aiens, si quis se vellet in communionem sortis admittere, paratum se esse, qui Astyphili auunculus esset, affirmare, penes se relictas esse, scriptas ab Astyphilo, testamenti tabulas, quibus ille scriptus esset heres. Hoc pacto nundinabatur Hierocles hanc causam, et ad hanc hereditarem petendam permouere studebat homines ab ea vel alienissimos. Et nihilominus tamen, postea quam cum Cleone decidit, atque cum eo fratris mei bona partitus est, fidem suis verbis adhiberi postulat. Hic homo mihi videtur vel iusiurandum ipsum, si quis deferat, libenter et nulla cunctatione dicturus; et mihi quidem, qui necessarius eius sim, vere facta, quorum conscius est, testari detractat, in mendaciis autem tuendis, quae ipse nouit mera mendacia esse, operam vendit homini vel alienissimo, et tabulas profert, quasi de rebus constitutis, quae res constitutae nunquam fuerunt. Multo enim sibi magis expedire censet, multoque in hoc acrius incumbendum, vt rem augeat, quam vt ea tueatur officia, quae meae debet consan-

guinitati. Hieroclem autem circumcursitantem operam suam in proferendo testamento commenticio venditasse, si quis ipsum in partem hereditatis adscisceret vellet, de eo testimonium illius ipsius exhibebo, ad quem cum eiusmodi sponsione adiit. *Testimonium.* Ecquo nomine iam, iudices, oportebit eum appellari, qui sui compendii gratia de homine mortuo tam falsa comminisci et iactare sustineat? Hieroclem autem ne Cleoni quidem gratuitam, sed mercenariam praestitisse operam in proferendo testamento commenticio, documentum eius rei haud contemnendum praestare poterit hoc ipsum testimonium. Haec autem communicatis inter se consiliis aduersus me machinati sunt. Existimat enim eorum vnusquisque, de bonis Astyphili si quid decerpserit, id perinde se ex insperato praeterque meritum suum, praeterque ius et fas esse habiturum, ac si thesaurum in via publica iacentem reperisset. Testamentum itaque hoc confictum esse, et Cleonem atque Hieroclem vos circumuentum ire, quoad potui, demonstratum dedi. Iam vero hoc quoque docebo, etiamsi nulla Astyphilum necessitudine contingerem, multo tamen mihi ius esse validius atque praepollentius, quam his est, Astyphili bona possidendi. Theophrastus enim, pater meus, matrem meam in domum suam inducens, ab illius fratre, hoc Hierocle, sibi desponsam, vna cum ea Astyphilum quoque domi suae recepit, tum temporis adhuc paruulum, a priore suae vxoris marito procreatum. Abeo inde tempore semper domi nostrae altus et versatus est Astyphilus, et a patre meo puerilibus artibus innutritus. Vt autem ego natus sui, eamque adeptus aetatem vt capere possem doctrinam, vna cum Astyphilo eodem in ludo sum eruditus. Qua de re confirmans hoc testimonium cape tu mihi atque recita, tum alterum istud magistrorum, ad quorum ludos ambo nos

vna

vna itauimus. *Teſtimonia.* Porro praedium illud, quod ille a patre ſuo habebat, iudices, pater meus et ſatis et arboribus plantatis excoluit, effecitque, vt duplo pluris valeret, quam primitus valuiſſet. Etiam hac de re vos huc aſcendite, qui mihi teſtemini. *Teſtes.* Poſtquam deinde Aſtyphilus ſcrutinio aetatis apud Archontem tolerato probatus, dignus fuit habitus atque idoneus gerendae ſuae ipſius tutelae, patrimonium a ſuo patre ſibi relictum, a meo traditum accepit ſaluum atque integrum rite legitimeque, ita vt Aſtyphilus ideo nunquam cum patre meo queſtus ſit. Poſtmodum ſororem Aſtyphili, eodem patre cum ipſo vſam, [h. e. Euthycrate,] deſpondebat meus pater ei viro, qui ei videbatur idoneus eſſe, et in reliquis quoque partibus rei familiaris gubernandae omnibus praeſto ei fuit. Quae omnia Aſtyphilus rata et accepta ſibi habuit, exiſtimans, beneuolentiae, qua pater meus ſe amplecteretur, ſatis perſpicuum cepiſſe documentum eo, quod pater meus ſe a puero inde educaſſet domi ſuae, et in ſinu ſuo. Illa vero de filiae Euthycratis deſponſatione a patre meo facta, hi, qui conſcii ſunt, vobis teſtabuntur. *Teſtes.* Deorum porro ad fana quoties pater meus iret, Aſtyphilum quoque adhuc puerum vna mecum adduxit. Etiam in thiaſos [vel collegia] Herculis eum introduxit, quo participaret illam communionem. Cuius rei teſtes vobis ſunto hi thiaſotae [ſeu coëpulones.] *Teſtes.* Ego vero ipſe quo erga fratrem animo fuerim, et qualem me erga eum geſſerim, id iam ſpectate, iudices. Primum quidem eadem in domo cum illo educatus adoleui; deinde ſimultates cum eo nunquam exercui, ſed mutua nos caritate amplectebamur. Id quod amici atque neceſſarii noſtri omnes norunt, quos vobis teſtes exhibebo; iuſſos hunc in ſuggeſtum aſcendere. *Teſtes.* Iam interrogo vos, iudices, videturne vobis Aſtyphilus, qui Cleonem ita odiſſet, meoque a patre tantis eſſet meritis obſtrictus, vnquam commiſſurus

fuisse, vt inimicorum suorum cuiusquam filium sibi filium arrogaret, eique bona sua delegaret, eoque sospitatores suos, eosdemque proximos necessarios iure debito fraudaret? Mihi equidem profecto non videtur Astyphilus tantum nefas commissurus fuisse, etiamsi decies Hierocles aiat testamentum penes se esse ab Astyphilo scriptum. Ego contra aio, cum propterea, quod Astyphili frater sim, tum quod Astyphilus alias quoque mihi fuerit amicissimus atque coniunctissimus, hereditatem Astyphili maiori iure mihi competere, quam Cleonis filio. Nam hos certe non decebat partem vllam bonorum Astyphili, aut cum eo necessitudinem sibi arrogare, qui tam infesto erga eum fuissent animo, cum adhuc superesset, et ossa defuncti legere, iustaque ei facere nil curarint, sed prius in eius bona inuolarint, quam religioni Manium satisfeciissent. Et nunc petunt Astyphili hereditatem, non solum ex titulo praetensae donationis, factae per testamentum a se subiectum, sed etiam ex titulo cognationis, Cleonem aientes Astyphili consobrinum esse a parte patris. [h. e. amborum patres fratres fuisse.] Verum haud decet vos, iudices, ad cognationem ab eo proditam attendere. Nemo enim fuit vnquam, qui, cum esset e domo patris sui alienam in domum emancipatus, hereditatem illius domus adisset, vnde esset emancipatus, nisi postquam ex formula iuris in illam suam primigeniam domum rediisset. Atqui hi [necessarii Astyphili] bene gnari Cleonis filium ab Astyphilo nunquam fuisse adoptatum, filio huic Cleonis nunquam portionem extorum [in Apaturiis] contribuerunt, tametsi saepius venienti, particulam suam ab iis [vt cognatis] flagitatum. Cape tu mihi hoc quoque testimonium hac de re confirmaturum. *Testimonium.* Iam diligenter pensitatis in vtramque partem momentis pronuntiate, iudices, de nostrum vnoquoque sententiam ex

iis ipsis, quae vnusquisque in contraiuramento a se praestito affirmauit. Cleo nimirum filium ait suum ab Astyphilo esse adoptatum, heredemque bonorum dictum. Ego vero merum hoc aio esse mendacium, mihique soli bona Astyphili omnia competere, qui sum eius frater; id quod etiam hi [Cleon et eius consortes] norunt. Adoptationem illam itaque, viri, ratam sententia vestra, quaeso, ne facite, quam facere Astyphilo adhuc superstiti ne in mentem quidem venit; sed operam date, quas leges ipsi vosmet curastis huic ciuitati praescribendas, atque tuemini, vt eae mihi quoque ratae sint atque validae. Nam e legum praescripto hanc ego mihi arrogo hereditatem, obtestorque vos, quae est obtestatio omnium iustissima, atque sanctissima, vt heredem me bonorum fratris constituatis. Demonstratum enim vobis dedi, Astyphilum bona sua nemini legasse, et quaecunque affirmaui, eorum omnium testes exhibui auctores graues atque idoneos. Quapropter tuemini me atque succurite mihi periclitanti. Facundia si Cleon mihi praestat, facite ne quid ei haec facundia prosit, a legibus et ab aequo iure deserta. Vosmet ipsos rerum omnium arbitros constituite. Nam ob hoc ipsum in tribunalia congredimini, quo ferocibus atque audacibus impudentia ne quid prosit, sed indisertiores quoque de iure contendere audeant, probe gnari, alii nulli rei, quam aequo iuri aequa lance dispensando, vos auimum attendere. Mecum itaque, iudices, estote, quaeso, considerantes, quot et quanta sitis mala creaturi, si secundum Cleonem litem dederitis, ab eo delusi. Primum enim, id facientes, efficiatis, vt qui Astyphilo adhuc superstiti infestissimi fuerunt, et quos ille omnium dirissime abhorrebat, hi ad tumulos eiusque maiorumque accedant, et sacra participent, quorum ille quondam consors fuit. Deinde cogatis me mandata, ab Eu-

thycrate moribundo, priusquam exspiraret, seuere nobis iuncta migrare. Denique defuncto Astyphilo hanc inuratis maculam, vt stultitiae eum damnetis, dignumque declaretis sententia vestra, quem homines omnes furiosum aiant fuisse. Eius enim filium si sibi adoptarit, qui patri suo fuisset inimicissimus, ecqui faciat, quominus audientium cuique despuisse videatur, aut mentem habuisse malis herbis fascinatam? Tandem me quoque, viri, qui eadem in domo eademque disciplina, qua Astyphilus, sim educatus, eiusque sim frater, patiamini bonis fratris a Cleone spoliari. Quare vos etiam atque etiam rogo, iudices, atque supplico, litem vt secundum me quoquomodo detis. Ita enim cum Astyphilo gratificabimini, tum a me quoque iniuriam arcebitis.

ISAEI ORATIO NONA,

de Aristarchi hereditate agens.

Vellem equidem, iudices, quemadmodum Xenocrates hic diserte nouit atque confidenter mendacia iactare, ita me quoque facundum esse, vt coram vobis veritatem causae meae cum fiducia et linguae libertate atque volubilitate enarrare vobisque approbare possem. Hoc enim si mihi datum sit, confido statim vobis liquidum fore, vtrum nos ad huius sortis petitionem per nefas accedamus, an hi [aduersarii nostri] bona dudum per nefas rapta et adhuc possessa diutius retinere, legitimosque eorum dominos excludere contendant. Iam vero non aequo fumus loco constituti, iudices. Nam hi quidem et facundia pollent, et amicitiis fidunt, quas sibi comparare multasque norunt et potentes, vt vel pro aliis quoque persaepe in iudiciis contendant. Ego vero tantum absum, vt alienam causam vllam vnquam egerim, vt potius ne pro memet ipso

ipso quidem causam vllam, non modo publicam, sed ne priuatam quidem, dixerim. Quapropter aequum sit, magnam mihi veniam apud vos esse paratam. Nam propterea, iudices, quod ab his ius mihi debitum exigere nequeo, coactus fui in examine matrem meam profiteri sororem Aristarchi, atque sic nomen eius a scriba publicas in tabulas referri. Nihilo tamen ideo causa haec vobis erit ad disceptandum impeditior. Sed hoc nunc agitur, hoc nunc e legibus est definiendum, vtrum Aristarcho ius et facultas fuerit, huic [Xenocrati iuniori, filio Cyronidis] bona legandi, et vtrum haec bona Aristarchi fuerint, an aliena. et ab ipso per nefas vsurpata. Aequum est, iudices, ante omnia hoc de capite constitui. Nam lex quidem acultatem cuique dat bona sua cuicunque velit legandi, sed sua, non item aliena. Nam alienorum lex hominem nullum facit arbitrum. Quodsi ergo me secundis auribus audire velitis, ante omnia vos hoc de loco certiores faciam, nitarque vos docere, hereditatem hanc a principio non horum fuisse, [quibuscum nunc super ea contendo] sed fuisse matris meae, a patre ipsi relictam, deinde Aristarchum eam, nulla lege addicente, sed legibus omnibus inuitis atque reclamantibus, eripuisse, eoque enormem iniuriam, et reliquis nostris necessariis, et inprimis matri meae, obtulisse. Vnde autem vos rem liquidissime percepturi videmini, inde ego quoque docendi sumam exordium. Aristarchus quidam erat, iudices, Sypalletius, qui Xenaeneti Acharnensis filiam cum domum duxisset, ex ea quatuor liberos suscepit, Cyronidem et Democharem, cum duabus filiabus, quarum altera fuit mater mea. Cyronides, qui pater est huius [Xenaeneti] et alterius [Aristarchi] qui sortem hanc per nefas occupauerat, aliam in domum emancipatus est; quo factum est, vt ius omne in hanc hereditatem amiserit. Democharesitaque

que factus est heres patrimonii, Aristarcho, qui pater horum quatuor liberorum erat, vita defuncto. Quoniam vero Demochares adhuc infans moriebatur, necnon altera soror, sola relicta fuit mea mater vniuersae heres substantiae, sed sic, vt controuersum esset, quis eam in matrimonio habere, et ad liberos ex ea procreandos auitam hereditatem transferre deberet. Ad hunc modum a principio sors haec vniuersa de iure meae matris erat. Verum, cum oportuisset proximum cognatum eam in matrimonio habere, vnaque cum ea tuendum adipisci patrimonium eius, iniuriam accepit mater mea, iudices, atrocissimam atque indignissimam. Erat nempe matri meae patruus, Aristomenes, frater illius Aristarchi. Huic Aristomeni cum et filius esset vna cum filia, potuissetque ideo siue ipse sibi habere sui fratris filiam, heredem, siue filio suo eam collocare, atque prouidere, vt illi, filio suo, illa sua neptis per iudicum sententiam legitime adiudicaretur, neutrum horum fecit, sed filiam suam Cyronidi despondit, vnaque ei bona addidit, quorum ius nemini competebat, praeterquam matri meae. Ex illa Aristomenis filia et Cyronide nati sunt hic Xenaenetus, adhuc superstes, et Aristarchus vita defunctus. Haec est iniuria, iudices, nobis data, et hoc pacto fraudatus sum hereditate. Post id factum Aristomenes matrem meam meo patri collocat. Cyronide postmodum vita defuncto, Xenaeneti huius fratrem Aristarchum in sortem matri meae debitam immittunt; id quod praeter ius et fas esse factum multis ego magnisque documentis euictum dabo. Sed ante omnia teste producam confirmaturos, Cyronidem e domo patris sui Aristarchi in domum Xenaeneti, [qui ei auus maternus erat,] emancipatum fuisse, in eaque domo Xenaeneti diem supremum obisse; deinde Aristarchum [maiorem] a quo profecta sors haec est, super qua

nunc

nunc contenditur, prius e rebus humanis excessisse, quam Democharem. Quo hereditas eius ad hunc Democharem deuenit. Verum hic Demochares adhuc puer decessit, nec non altera soror. quo factum, vt tota sors in ius matris meae deuenerit. Harum itaque rerum cita tu mihi testes. *Testes.* Sors igitur istaec, de qua nunc agitur, hoc pacto nostra erat, iudices, Cyronide in domum Xenaeneti emancipato, Aristarcho autem, patre Democharetis, vita defuncto, et sic ad Democharetem deuoluta eius hereditate, hoc ipso autem Democharete denique exstincto, cuius excessu deuenit hereditas ad matrem meam, vt solam relictam Democharetis sororem. Quoniam vero hi vltra modum impudentes sunt, o iudices, et contra ius et fas bona [in controuersiam adducta] tenere contendunt, docendi mihi estis, legibus prorsus omnibus repugnantibus Aristarchum [minorem] in illius [maioris] phratoras inductum fuisse. De quo vbi certi fueritis facti, liquidum vobis protinus erit, habenti bona titulo haud legitimo non licuisse iisdem de bonis per testamentum constituere. Arbitror itaque vos cunctos, viri, hoc nosse, delegationum atque adoptationum per testamentum factarum eas solummodo legitimas atque probabiles esse; quae ab ipsis delegantibus bona sua, atque adoptantibus [non autem eorum loco atque nomine ab aliis] factae sint. Nam aliter neque legare bona, neque pro filio adoptare licet. Siue igitur dicet aliquis Aristarchum [seniorem] de bonis suis per testamentum constituisse, affirmabit is veritati repugnantia. Alius enim erat Aristarcho filius legitime natus, Democharis; quo fit, vt neque voluisse videatur Aristarchus in fraudem huius filii sui testamentum condere; neque, etiamsi voluerit, potuerit alii cuipiam bona sua delegare, legibus id vetantibus. Sin autem Aristarcho [seniore] defuncto, a Democharete aiat aliquis

quis eum [Ariſtarchum iuniorem] in locum filii adoptatum eſſe, etiam hoc mentietur. Democharesenim adhuc puer deceſſit, et puero negatum eſt de bonis ſuis per teſtamentum conſtituere. Lex enim vetat, diſertis verbis his edicens: Puero ne liceto cum quoquam contrahere, neque mulieri, vltra ſingulos medimnos frumenti. Atqui teſtes exhibiti vobis confirmarunt, Ariſtarchum [ſeniorem] ante Democharetem rebus humanis exceſſiſſe, et hunc aliquanto poſt patrem. Quapropter vel ſecundum ipſum eorum teſtamentum, [ſi quod ſcripſiſſent,] quamquam nullum ſcripſerunt, huic Ariſtarcho ius in iſtorum bona nullum competeret. Recita tu mihi leges, vtrique eorum, [tam patri, quam filio] poteſtatem de bonis ſuis conſtituendi denegantes. *Leges.* At aient forſitan, Cyronidem in Ariſtarchi [ſenioris] hereditatem Ariſtarchum iuniorem immiſſiſſe, et hunc illi filium ſuffeciſſe. Atqui non licebat hoc Cyronidi facere, qui dudum ex Ariſtarchi domo exceſſiſſet, et in domum Xenaeneti tranſiſſet. Poterat ille quidem, relicto in Xenaeneti domo filio genuino, in domum paternam redire, atque ipſe Democharetis hereditatem adire. Quamdiu autem in domo Xenaeneti maneret, [in qua, quoad vixit, perpetuo manſit,] non licebat ei filium illam in domum, vnde exceſſerat, inferre. Aut, ſi aiant tamen id ab eo factum eſſe, proferant legem, eius rei veniam ipſi dantem. Verumenimuero, non aiunt quidem iſtaec, at ex ipſis tamen eorum cauſationibus atque praetenſionibus, quas reuera iactant, adhuc dilucidius vobis conſtabit eos bona, quae de iure matris meae ſunt, inuitis legibus, et ſummum per flagitium vſurpare atque retinere. Fingamus, iudices, alterutrum matrem meam in matrimonio habuiſſe, ſiue Ariſtomenem, ſiue filium eius Apollodorum. Nam illis duobus competebat de iure, a iudicibus veniam eius

domum

domum ducendae petere, atque operam dare vt ea sibi a iudicibus adiudicaretur. Quid tum? Ne his ipsis quidem licuisset matris meae bona alii donare de iisue pro arbitratu suo constituere. Lex enim non sinit, interdicens, bonorum mulieris, cui potestas hereditatis sit, arbitrum quemquam alium esse, praeterquam filios eius, secundum a pubertate annum egressos. Mirum itaque sit, si cui marito matris meae, siue is Aristomenes, siue Apollodorus fuisset, non licuisset de bonis matris pro lubitu disponere, eidem tamen liceret, vbi eam alii in matrimonium elocasset, in eius bona filium suum pro adoptato immittere! Res atrox vtique ea foret atque indigna. Et ne patri quidem matris meae licuisset, si prole mascula caruisset, in fraudem filiae testamentum facere; lex enim sic edicit, si cui patri mares nulli sint, ei licere bona sua, cui velit, legare, dummodo is, cui leget, filiam quoque eius in matrimonium ducat; alii autem, qui neque pater sit, neque dignam habuerit, quam in matrimonium duceret, sed solummodo consobrinus sit, licebit filium suum contra omne ius et fas in eius bona immittere? et haec ei acta rata et legitima erunt? Eccui vestrum omnium istaec probabuntur? Ego equidem hoc certissime teneo, neque Xenaenetum, neque alium quemquam docere posse, hereditatem hanc ad matrem meam nil quicquam pertinere, quam ei frater Democharis reliquit. Quodsi tamen nihilominus contra audeant hiscere, iubete illos et legem illam edere, secundum quam facta sit Aristarchi [iunioris] adoptatio, et eum nominare, qui adoptauit. Aequum enim id est. Atqui probe noui, eos non facturos, neque posse facere. De his itaque, quod hereditas haec matri meae de iure competat, et a principio inde eius fuerit, et quod mater mea per summum nefas eius vsucapione ab his exclusa sit, arbitror me satis disputasse, atque planam

euictamque rem dediſſe, cum per ea, quae diſputaui, tum per affirmationes teſtium, et denique per leguni ſanctiones. Verum hi ipſi [aduerſarii mei] ſibi conſcii ſunt, a ſe bona haec per neſas teneri, et iniuſtitia ipſis ſua tam eſt liquida et perſpicua, vt, tutum non arbitrantes ſe ſolo illo niti argumento, quod Ariſtarchus legitime adoptatus ſit, etiam adhuc aliud ſibi praeſidium circumſpiciant. Patrem ſcilicet aiunt ſuum huius hereditatis ergo mulctam in foro irrogatam de peculio ſuo dependiſſe. Quo perfugio hoc nempe quaerunt, vt ſi ſatis firmum praeſidium in adoptatione Ariſtarchi minus ſit, neque hactenus videantur bona noſtra iure optimo tenere, ſaltim tamen ex altero illo titulo aeris depenſi ius aliquale hereditatem illam pro arrha quaſi retinendi ipſis acceſſiſſe videatur. Ego vero, iudices, etiam hoc eos mentiri, planum vobis faciam. Nam ſi ſors haec aere alieno oppreſſa fuiſſet, quam aiunt fuiſſe, non hi profecto pro illa ſorte luiſſent de ſuo. Neque enim competebat hoc ipſis, ſed illis, quibus ius et poteſtas erat, matrem meam, vt virginem heredem factam, ſibi in matrimonium depoſcendi, eiusque adiudicationem a iudicibus impetrandi. Hos oportebat de alieno aere reluendo prouidere. Neque profecto Ariſtarchum in eiusmodi ſortem obaeratam immiſiſſent, a qua emolumentum quidem ablaturi erant nullum, damna autem ingentia. Alii quidem, quibus res domeſtica peſſum ierit, operam dant, vt liberi ſui alienas in domos emancipentur, vt exſortes infamiae fiant eius, qua patres perculſi fuiſſent. Hi autem, ſcilicet, in ſubſtantiam obaeratam vltro ſemet ingerunt, vt non ſolum alienis debitis ſatisfaciant, ſed etiam bona ipſi ſua perdant. Alia omnia. Nolite credere, iudices. Nugae hae ſunt et praeſtigiae. Sors haec aeris alieni erat exſors, et ſoli matri meae de iure competebat. Hi autem, a cupiditate ſua ſtimulati, numos

numos et opes coaceruare gestiente, haec omnia sibi commenti et machinati sunt, quo matrem meam iure bonisque suis defraudarent. Erit forsitan in numero vestro, iudices, qui miretur, cur bonis nostris per tam longinquum temporis spatium excluſi, tacuerimus, et nunc demum ea postulatum veniamus. Ego vero aequum haud censeo esse, nos ideo causa cadere, aut iura nobis nostra imminui, quod ea exsequi ad hoc diei aut non potuerimus, aut insuper habuerimus. Non enim hoc in censum venit, quum diu passus sis iura tua interquiescere, sed hoc agitur, aequum ne sit id, quod tu postules, necne. Verum enim vero, ne huius quidem cessationis causa nobis deest, sed habemus allegare idoneam. Pater nempe meus ea lege sibi desponderi matrem meam passus fuerat, vt contentus esset dote illi addenda, ipsam hereditatem ne peteret. Sed illam ipsam dotem nullo pacto poterat ab illis redigere, qui hereditatis huius emolumenta percipiebant. Quamuis enim mater eum saepius stimularet, vt ab iis repetitum iret, hi tamen, quoties pater huius rei mentionem ad se faceret, minabantur, se vxorem ipsius, vt filiam heredem, in iure sibi esse postulaturos, si nollet eam sub conditione dotis habere. Pater itaque, ne matre priuaretur, siuit eos bonorum vsum fructum percipere, etiam si duplo ampliora fuissent. Hanc ob causam pater tam diu cessauit vxoris iura in foro prosequi. Postmodum interuenis bellum Corinthiacum, in quo egoque paterque militauimus necessario. Quo factum est, vt vtrique nostrum poenas ab his meritas repetere negatum esset. Pace autem restituta hoc mihi contigit infortunium, vt aerarius fierem reipublicae. Quapropter cum iis in iure agere non licebat. Habuimus itaque, vt nunc videtis, causas nostrae cessationis legitimas. Nunc autem tandem aliquando iustum et oportunum est,

hunc [Xenaenetum] dicere, quisnam ei hanc hereditatem legarit? et quarum legum ex auctoritate in collegium phratorum [Aristarchi] inductus sit, et cur mater mea non fuerit filia a patre cum hereditate relicta. Haec enim sunt illa capita, de quibus vos oportet, iudices, pronuntiare, non tempore moueri, si forte nos aliquanto serius iura nostra exsequimur. Sin autem ad illa tria capita, in quibus controuersiae cardo vertitur, respondere, et, quae demonstrari postulo, ea demonstrata dare nequeant; iure merito vos pronuntietis, iudices, hereditatem nostram esse. Probe autem noui, quae postulo, ea praestare, negatum his esse. Difficile enim est, legum edictis et aequo iuri repugnare. At verba de defuncto [Aristarcho iuniore] facient, oratione ad ciendam composita miserationem, quam fortis vir et quam in bello acer et strenuus occubuerit, et quam sit aequum, ab eo per testamentum constituta rata et firma esse. Ego vero, iudices, cum ipsemet aio testamentum esse debere ratum et validum illud, quo quis de bonis suis constituerit, tum rursus nego debere illorum haberi rationem testamentorum, quibus aliena bona dilargiri, qui scribant, praesumant. Nego huic testamentorum generi perinde vim vllam atque auctoritatem esse, atque est alteri illi priori generi. Iam haec hereditas, de qua nunc agitur, vt nunc paret, non horum, sed nostra est. Quod si ergo ad hanc latebram excusationis receptum habuerit [Xenaenetus,] testiumque auctoritate planum faciat, Aristarchum testamentum reliquisse, quo ipse sit heres bonorum Aristarchi [senioris] scriptus, iubete eum docere, Aristarcho disponendi potestatem fuisse, eumque de bonis, quae ipsius propria et legitime parta essent, disposuisse. Id enim iustum et aequum est. Graue enim foret, neque ferendum, si Cyronides, et hi ex eo nati, non solum Xenaeneti [senioris] domum habe-

habeant, [h. e. ſubſtantiam] quatuor talentis et vltra aeſtimatam, ſed hanc Ariſtarchi quoque, ceu mantiſſam, aufferant; ego vero matris meae hereditatem adire prohibear, quam in hereditatem matri meae ius eſt optimum atque luculentiſſimum, quippe quae ſit ab eodem patre oriunda, vnde ſunt Cyronides et ab eo nati; praeſertim cum docere hi nequeant, a quonam acceperint iſtaec, quae tam diu vſurpant, bona. Atqui, iudices, quemadmodum par eſt, orta de fundis controuerſia, poſſeſſorem illorum fundorum demonſtrare, ſiue eum, a quo illos oppigneratos habeat, ſiue eum, a quo emerit, aut, alterutrum ni fecerit, pati fundos iudicum ſententia ſibi abiudicari, et cauſa ſe cadere: ita hos quoque decebat, ex aliquo horum titulorum iſtaec bona ſibi a iudicibus adiudicanda curare, non autem, indicta cauſa, et nondum adeo in forum delata, filiam Ariſtarchi, quae mea mater eſt, e bonis paternis expellere. Verumenimuero Xenaeneto ſatis non eſt, iudices, Ariſtomenis ſubſtantiam ſcelerata prodigalitate in nefandos puerorum amores exhauſiſſe, verum hanc quoque Ariſtarchi ſubſtantiam vt pari cum dedecore prodigat, ſe decere cenſet. Ego vero, iudices, honeſte nunquam non, pudiceque atque frugaliter vixi. Ex anguſta re familiari, ſororem tamen elocaui, cum dote, quam ei addere facultates ſinebant. Modeſtum atque temperantem me ſemper exhibui. Imperata exſequor. in caſtris ſtipendia facio. Quorum in compenſationem, vt ciuis frugi atque probabilis, poſtulo, vos hoc mihi ius concedere, vt matris meae ſubſtantiam mihi per vim et nefas eripi ne ſinatis. Demonſtraui enim, Cyronidem, qui horum [aduerſariorum meorum] pater eſt, ex Ariſtarchi, patris ſui, domo fuiſſe emancipatum, in eamque non rediſſe; tum demonſtraui, patrem Cyronidis atque matris meae hereditatem ſuam alteri filio, Demochareti, re-

liquisse, illoque Democharete sine prole defuncto, hereditatem eius ad sororem, quae est mea mater, iure optimo fuisse deuolutam.

ISAEI ORATIO DECIMA,

agens de Hagniae hereditate.

Leges ideo recitaui, iudices, quoniam [aduersarius] per primam earum assueuerat, puero [Stratoclis filio] semissem bonorum ab Hagnia relictorum competere; in quo veritatem haud habet sibi consentientem. Hagnias enim frater nobis non erat. Lex autem illa, quae de bonis a fratre relictis constituit, primum illis fratribus atque fratrum liberis adiudicat bona, qui fratres ab eodem patre procreati sint, atque defunctus. Hic enim primus est atque proximus consanguinitatis a defuncto gradus. Sin autem neque fratres adsint, neque fratrum liberi, lex sorores eas, earumque liberos ad hereditatem adeundam arcessit, quibus sororibus idem pater cum defuncto fuerit communis. Deficientibus his quoque, tum demum lex tertio gradui consanguinitatis tribuit proximitatem, [h. e. ius in iura et bona defuncti ex titulo consanguinitatis succedendi] consobrinis puta ex parte patris [h. e. liberis eorum patrum, qui patres fuerint fratres illius patris, a quo procreatus fuit defunctus, cuius hereditas vacuata est.] et horum consobrinorum liberis; non vlterius. Sin autem hic quoque gradus consanguinitatis defecerit, rursus redit legislator ad principium generis, et arbitros bonorum relictorum facit defuncti consobrinos a parte materna, eodem ordine, quem modo in consanguineis paternis recensui, vt scilicet heredes defuncti fiant fratres cum liberis, tum sorores cum liberis, qui fratres et quae sorores eadem quidem matre, verum diuerso patre fuissent vsi

vsae-

vsaeue, et tandem si qui et si quae supersint eiusmodi matris fratresue sororesue, aut eorum earumue liberi. Propinquitates hasce solas dat legislator, [h. e. admittit ratasque vult esse] verbis ille quidem vtens breuioribus atque rotundioribus, quam ego, verum id, quod dico, voluit. Puero autem huic ex horum omnium, quos commemoraui, titulorum nullo est cum Hagnia propinquitas, sed est extra eius cognationem. Quo autem certius atque liquidius intelligatis eam rem, de qua iudicium estis laturi, dicito hic [aduersarius meus] omissis omnibus verborum ambagibus, quodnam nomen eorum omnium nominum, quae commemoraui paulo ante, huic puero conueniat, quo deprehendatur cum defuncto, vnde hereditas profecta est, coniunctus in sanguine esse. Quod si vel ex vno quopiam horum titulorum appareat defunctum ab hoc puero contingi, lubens ego ipsi de semisse hereditatis decedam. Sin autem prorsus nullum allegare poterit, ecqui non teneatur conuictus, hoc agi, vt commenticiis causationibus me vexet atque exagitet, vos autem, quae est a legibus abhorrens audacia, decipiat. Iubebo igitur eum hoc in tribunal escendere, atque sic interrogabo, formula legis ante praelecta. Hoc enim pacto intelligetis optime, num puero huic vlla pars hereditatis ab Hagnia relictae vllo titulo competat, nec ne. Cape tu itaque, [scriba,] has leges, quas illis [iudicibus] praelegas. tu autem, [qui aduersus me certas,] huc ad respondendum mihi ascende. Nam linguae volubilitate polles, cauillationumque atque conclusiuncularum tuarum ludibriis perturbare atque perplexas reddere mentes hominum, legumque depraua-re sententiam nosti. *Recitat.* Insiste. Ego vero te, [mi aduersari,] interrogabo. Puer hic estne frater Hagniae? an est e fratre nepos? aut ex sorore nepos? aut consobrinus, siue ex parte materna, siue ex pater-

na? Quodnam huic nomen vnum competit eorum nominum omnium, quibus lex propinquitatem attribuit? Nolim id a te mihi obiectari, puerum hunc meum esse nepotem e sorore. Nunc enim non de mea agitur hereditate, qui adhucdum in viuis superstum. Sin autem ego decessissem, atque hic puer, partem bonorum meorum in iure petens, interrogaretur, cuias esset, tum conueniret eum respondere, se meum e sorore nepotem esse. Iam vero ais puero semissem hereditatis Hagniae competere. Atqui hoc aiens debes indicare quo gradu cognationis hic illum contingat. Verum [aduersarius] alia omnia potius respondet, quam id, quod interrogatur, et quod vos docendi estis. Atqui cui causa iusta et aequa coepta sunt, eum haud conuenit haesitare, sed statim sine cunctatione expedite proloqui, neque hoc solummodo, sed etiam iureiurando affirmare, generisque a se editi testimonia praestare, quo certiorem ei fidem adhibeatis. Iam vero, quibus in rebus interrogatus haud respondit, testes nullos produxit, iusiurandum non dixit, legem nullam allegauit, in iis sperat vos fidem sibi habituros aienti, quae vult; vos, qui iureiurando ipsponderitis, e praecepto legum sententiam vos dicturos, et sic e titulo εἰσαγγελίας huius, qua me denunciauit, me condemnaturos. Tam impurus, tam flagitiosus et impudens homo est. Ego contra ita me, vt ille, non geram, sed et cuias sim, edam, et quo titulo mihi hereditas competat, et planum faciam, non hunc solummodo puerum, sed vniuerse, quicunque alii hac de hereditate contenderunt, eos extra propinquitatem cum Hagnia esse, vt vobis ipsis confitendum sit me vera disputare. Verum ordinem rei gestae a principio inde necesse est me enarrare, vnde intelligetis et meam cum Hagnia propinquitatem, et his nullum esse ius huius hereditatis petendae. Ego enim, et

Hag-

Hagnias, et Stratocles, et Stratius, qui Stratius auunculus Hagniae eſt, e conſobrinis nati ſumus. Nam patres noſtri erant conſobrini, et patres eorum fuerant fratres. Hagnias igitur in procinctu ſtans cum naue ad legationem proficiſcendi, eiusmodi in cauſa, vnde reip. emolumentum ſperabatur, non nobis, genere proximis, bona ſua, ſi quid ei ſecius contingeret, reliquit, ſed pro filia ſibi adoptabat ſororis ſuae filiam. Sin autem illa quoque a ſiniſtro fato tolleretur, Glauconi bona ſua delegabat, qui frater ei erat vterinus. Et haec in tabulis a ſe conſcriptis ita conſtituebat. Tempore interiecto poſt vita excedit Eubulides, nec non puella, ab Hagnia in filiae locum adoptata. Et ſic e praeſcripto teſtamenti hereditatem adibat Glauco. Nos vero nondum cenſebamus aduerſus illud teſtamentum nobis eſſe ſuper illa hereditate contendendum, ſed putabamus teſtatoris voluntatem debere ratam eſſe. Conſtitutioni eius itaque inhaeſimus atque acquieuimus. Eubulidis autem filia, vna cum aliis cauſam cum ea communem facientibus, hereditatem a iudicibus petit atque auffert, victis illis, qui eam ex iure teſtamenti petierant, quamquam extra propinquitatem erat; verum ſperabat illa, vt videtur, nos ſecum litem haud eſſe exorſuros, qui aduerſus teſtamentum nil eſſemus moliti. Nos autem, ego, et Stratius, et Stratocles, quia ſemel patefactus erat nunc locus proximis propinquis ſuper hereditate in iure contendendi, parabamus nos omnes ad petendum. Priusquam vero ſortitiones fierent, moriebantur Stratius et Stratocles, et ſic relinquebar ego ſolus ſuperſtes e gente conſobrinorum Hagniae a parte paterna. Nam auus meus paternus frater fuerat patris Hagniae, et ſic ſoli mihi facta eſt legitima huius hereditatis petitio, caeteris omnibus, quibus ex titulo conſanguinitatis par erat ius petendi, vita defunctis. Quod autem mihi quidem ti-

tulus ἀγχιστείας seu propinquitatis, et per illum titulum ius hereditatem petendi competat, minus autem filiis illorum, quos supra dicebam, competere mecum decreto, a morte praeuentos esse, quibus in filiis hic quoque puer est, quis docebit? Ipsa lex nempe. Apud omnes enim in confesso quidem est, consobrinis et horum filiis, qua in classe ego sum, titulum ἀγχιστείας competere, num autem hunc eundem titulum ius ciuile secundum nos nostris quoque liberis tribuat. hoc iam est quaerendum. Cape tu legem hanc et recita ipsis. *Lex.* *Sin autem a parte patris nemo sit, vsque ad consobrinorum filios, bonorum arbitri sunto propinqui a parte matris eodem ordine.* Auditis, viri, legem sic pronuntiantem, si hereditas alicuius ad consobrinos eius eorumque filios processerit, tum eam non vlterius ad horum quoque filios procedere, sed legem tum, cum nos, consobrinorum paternorum filii, defecerimus esse, hereditatem defuncti propinquis a parte matris reddere, h. e. fratribus et sororibus defuncti et horum liberis, et reliquis, prorsus eodem ordine, atque modo dixi in propinquis a parte patris. Nostros autem liberos lex a titulo propinquitatis excludit. Quibus autem lex, post ipsum adeo decessum meum, tamen hereditatis ius denegat, quo pacto hi, me adhuc superstite, et ex auctoritate legum hereditatem tenente, sperant titulum propinquitatis sibi fore? Atqui si ius iis nullum est, quorum patres mecum iure pares erant, ne huic quidem puero pari modo ius vllum esse potest, cuius pater, dum viueret, in gradibus consanguinitatis eundem locum tenebat, quem ego nunc teneo. Grauis itaque res est, nec ferenda, quamquam leges verbis tam disertis hereditatem mihi addixerint, hos autem propinquitate excluserint, hunc tamen nihilominus audere, criminationibus iniquis et ementitis, quadru-

pla-

platorum more, me vexare. Cauſam huius hereditatis me ſortiente, neceſſe non ducebat, iure mecum experiri, neque ſacramentum propterea deponere, vbi debebat diſceptari, ſi quam habuiſſet aequam et veram praetenſionem proferre. Nunc autem, nomine huius pueri abuſus, negotia mihi moleſta faceſſit, rerumque mihi cariſſimarum atque ſummarum in diſcrimen me adducit. Et de bonis quidem pueri, quae eius eſſe inter omnes conſtat, nil me incuſant, eorumque partem vllam me interuertiſſe negant; quae ſi ego cupide turpiterque adminiſtraſſem, vt hi fecerunt, oportebat me ideo in ius vocari. Quae autem vos, data volenti cuique facultate petendi, atque ſuper iis mecum certandi, mea eſſe pronunciauiſtis, ob haec, tanta mihi conſciſcunt pericula! tam ſunt impudentes! hoccine parum acerbum ſit, parumque indignum! Quae adhuc diſputaui, ſatis quidem vobis iam conſtare ex iis cenſeo, neque puerum vlla mea iniuria laeſum eſſe, et ne minima quidem ex parte criminationibus his me obnoxium eſſe, quibus me obrutum eunt. Certius tamen adhuc atque ſubtilius e reliquis, quae mihi dicenda ſuperſunt, intelligetis, ni fallor, vbi audire iuuerit, quomodo facta ſit mea huius hereditatis petitio, eamque inſecuta adiudicatio. Actionem hereditatis ſortito me, iudices, neque hic, qui contra me nunc denuntiauit, autumabat fas eſſe pro puero aduerſus me ſacramentum deponere, neque Stratii liberi, qui cum hoc puero cognati ſunt. neque ex titulo conſanguinitatis, neque ex titulo legationis teſtamentariae; neque vlla alia de cauſa animum induxerunt mecum contendere, exiſtimautes id ſibi nefas eſſe. ne hic ipſe quidem meus aduerſarius feciſſet, neque negotia mihi faceſſiſſet, ſi eum ſiſſem bona pueri pro lubitu diripere, neque me cupiditati atque rapacitati eius oppoſu-

posuissem. Hi ergo, id quod occipiebam dicere, bene gnari, extra propinquitatem se esse, nullam mihi mouerunt hereditatis controuersiam, sed quieuerunt; qui autem causam filiae Eubulidis agitabant, quae filia Hagniam eodem cognationis gradu attingit, atque Stratii filius, nec non curatores matris Hagniae, parati erant mecum contendere. Verum in tantas incurrebant difficultates, atque perplexitates, vt dubitarent, quid in libello suo petitorio de propinquitate sua cum defuncto commemorarent. Mulier quidem, de facto sortem nunc possidens, Eubulidis filia, eiusque patroni, ad mendacium receptum habebant, et de cognatione eius falsa prodebant. Ego vero facili negotio mendacium eorum refellebam. Hagniae quidem mater eodem gradu cum eo cognata erat, atque ego sum. Est enim soror Stratii. Verum quia per legem ab adeunda filii hereditate excluditur, quae lex praecipit, duo si sint, mas et foemina, eadem de hereditate secum contendentes, eundem defunctum pari gradu cognationis attingentes, potiorem esse debere conditionem maris. Huius itaque foeminae, matris Hagniae, causam agentes, hunc vrgere articulum, de propinquitate cum Hagnia, nil curabant, at hoc vrgebant, matrem defuncti esse. Est quidem vtique, naturam rei si spectes, matris cum filio cognatio cognationum omnium arctissima. verum illius cognationis in gradibus consanguinitatis a lege constitutis nulla habetur ratio, de quo inter omnes constat. Ad hunc modum ego cum docuissem illas foeminas extra propinquitatem esse, coram tribunali vestro, iudices, hereditatem Hagniae adeptus sum, mihi adiudicatam, neque profuit illis quicquam, non alteri illi, quae hereditatem iam possessum ierat, et in vsucapione habebat, hoc, quod eos, qui hereditatem ex titulo testamenti petissent, vicis-

set;

set; neque huic alteri istud, quod mater esset eius, a quo relicta fuisset hereditas haec in controuersiam adducta; sed, qui tum sedebant iudices, hi tanti faciebant ius aequum et iusiurandum a se dictum, vt litem secundum me darent, qui hereditatem hanc titulo iuris a legibus constituti petissem. Atqui ego si has quidem mulieres [Eupolidis filiam, et Hagniae matrem] illo, quo dixi, modo in iudicio vici, eo, quod planum feci, secundum forensem, in iudiciis obtinentem propinquitatem, necessitudinem ipsis cum Hagnia nullam intercedere, et hic [meus aduersarius] si ausus tum non fuit pro hoc puero semissem hereditatis petere, atque Stratii liberi, qui in eodem sunt, cum hoc puero, gradu et iuris et consanguinitatis cum Hagnia, si ad hoc diei ausi non sunt mecum hac de hereditate contendere, egoque ipse hanc hereditatem si teneo a vobis mihi legitime adiudicatam, et hunc si coarguo planumque facio, non potuisse ad hoc diei demonstratum dare, puero cum Hagnia cognationem esse: ecquid adhuc vos oportet discere? ecquid adhuc aliud hac de re cupitis audire? Nam ego equidem viros sapientes vos habeo, quibus a me disputata satis et super esse possint. Hic autem [aduersarius meus] facillime quicquid in buccam venerit, nulla non de causa mentiens, nullumque sibi damnum ex improbitate sua sperans exstiturum, cum alia in me probra atque crimina coniectat, de quibus fortasse an postmodum mentionem faciam, tum hoc quoque iactat, Stratoclem et me collatis inter nos clandestinis consultationibus de diuidunda inter nos hereditate, vter nostrum tandem causam victurus esset, depectos fuisse, cum in eo essemus, vt actiones has de hereditate sortiremur. Atqui si quibus aliis licuit hac de hereditate certamen inter se compromittere, nobis solis id non licuit. Nam

Eubu-

Eubulidis quidem filia et Hagniae mater, quod inter se non ex eodem iuris titulo certarent, poterant illae quidem secum decidere, atque clanculum depeciſci, vtra vinceret, vt alteram victam in portionem hereditatis venire ſineret. Cadiſcus enim [ſeu vrnula] earum vnicuique ſua ſeorſim ponenda erat. Noſtra autem non eadem erat conditio. Contendebamus enim ambo nos ex eodem titulo cognationis, verum vnusquisque noſtrum ſeorſim pro ſe ſingulari actione ſemiſſem hereditatis petebat. Petentibus autem idem, et ex eodem titulo, vna ſolummodo ponitur vrna, et tum non poteſt alter vincere, alter vinci, ſed ambobus idem imminet periculum. Quapropter negatum nobis erat inter nos depeciſci, aut communionem partitionemue inter nos conſtituere huius hereditatis. Verum quia Stratocles vita prius deceſſit, quam noſtrum vnusquisque ſuam ſeorſim actionem de ſemiſſe hereditatis ſortiretur, eoque pacto interempta Stratocli erat eius participatio, parique modo filio eius, per legem, ſed hereditas ex aſſe, ex titulo propinquitatis, ad vnum me, ſi viciſſem poſſeſſores, deuentura erat, tum demum [aduerſarius meus] iſta ſibi comminiſcitur, et machinatur, ſperans facile ſibi futurum, vt eiusmodi commentis vos decipiat. Nihil autem horum fieri potuiſſe, ſed vnumquodque momentum cauſarum ad hereditates pertinentium a legibus diſtincte ſubtiliterque definitum eſſe, facile id eſt e legibus cognoſcere. Cape tu iſtoc, et recita ipſis. *Lex.* Videturne vobis lex facultatem dare communionis, [vel partitionis inter duas partes de hereditate litigantes clam condicendae?] annon potius e contrario, etiamſi antea fuiſſet communio, edicit vnumquemque ſuam portionem petere, et eadem de re eodemque ex titulo litigantibus vnum poni cadiſcum, et ad hunc modum

dum facere adiudicationem hereditatum? Et nihilominus tamen hic [aduersarius] tametsi leges haec edicant, et tametsi communicatio [inter me et Stratoclem] locum habere nullum potuerit, ausus tamen est tam temere mendacium tam pudendum comminisci. Verum non hoc solum ausus est, verum etiam res iactare eum nil puduit inter se repugnantissimas. Attendite modo, iudices, animum. Pollicitum me ait esse puero, tenentes hereditatem si vicero, semissem eius me ipsi impertiturum esse. Atqui si puero ius hereditatis erat, id quod hi aiunt esse, ex titulo cognationis, quid opus erat, vt hanc a me sponsionem exigeret? Nam vera si sunt ea, quae praetendunt, erat ipsi quoque ius non deterius, atque mihi est, hereditatem in iure petendi. Sin autem a propinquitate eiusque iuribus excluſi prorsus erant, eccur ego reciperem illis partem hereditatis impertiturum, legibus mihi soli hereditatem ex asse addicentibus? At eratne forsitan mihi negatum, nisi hos mihi conciliassem, hereditatem petere? Atqui lex volenti cuique veniam eius rei dat. Quapropter hac quidem vti causatione illis non licet. At erat forsitan penes illos aliquod documentum, aut testimonium, quo carens ego adiudicationem hereditatis adipisci non poteram? Atqui ex titulo cognationis petebam, non ex titulo legationis testamentariae. Quo ergo testes? Atqui si, donec superfuit Stratocles, mihi non licuit clandestinum de partiendis bonis pactum inire, neque pater ipsi, [puero, Stratoclis filio,] horum [controuersorum Hagniae bonorum] quicquam reliquit, sententia iudicum sibi adiudicatum adeptus, neque probabile est, me pollicitum ipsi [puero] esse quicquam de restituenda semisse hereditatis, adiudicate denuo vos mihi hanc hereditatem. Sin autem neque sortiti sunt de iisdem actionem in me, neque aequum iudicarunt esse mecum certare, qui par-

par sit vos horum praedicationibus fidem habere? Ego equidem arbitror par id non esse. Iam vos merito miremini, cur illo tempore hi de semisse hereditatis certare omiserint. Cui dubitationi vestrae quo occurrat hic, comminiscitur, quominus actionem in illos [reliquos cognatos Hagniae] ipsi instituissent, in causa me fuisse, qui de reddenda semisse spopondissem; et propterea se sacramentum non deposuisse; quo minus autem ipsi me actione persequerentur, leges intercessisse, per quas pupillis haud liceat actiones forenses in suos tutores intentare. Verumenimuero vel hoc quoque veritati parum est consentaneum. Neque enim legem habeat vllam proferre, quae vetet ipsum pro pupillo mecum in iure agere, poenasque iniuriarum factarum, si quae factae fuissent, repetere. Nulla enim est huiusmodi lex, quae id agere volenti obstet, sed vt lex in me, si pupillum laedam, cuius tutor sim, maiestatis actionem dat, ita multo magis vult locum esse priuatis quoque inter me pupillumque actionibus. Neque rursus verum hoc est, quod aiunt, a contentione cum illis, quibus hereditas competit, ideo se destitisse, quod ego ipsis promisissem me semissem hereditatis cum ipsis comminicaturum. Non haec est vera causa, sed quod conscii sibi erant, ius in haec bona sibi nullum esse. Verumenimuero, si vel maxime veniam huic puero dedissem hereditatis semissem a me in iure petendi, atque, vbi eam a iudicibus sibi adiudicatam impetrasset, exigendi, certus tamen sum, eos nunquam passuros fuisse, id in animum sibi venire vt facerent. Profecto ne conati quidem essent, bene gnari, si tenerent aliquam solummodo partem bonorum ad se nil attinentium, cum essent extra propinquitatem, proximos cognatos cito illam partem rursus ereptum ituros facilique negotio erepturos esse. Nam, id quod iterum atque

ite-

terium dico, lex liberis noſtris poſt exceſſum noſtrum propinquitatis titulum non amplius facit reliquum, ſed adimit, eumque protinus ad conſanguineos a parte matris transfert. Veniet itaque iſtaec ab eo repetitum, hinc Glauco, Hagniae frater, aduerſus quem non ſolummodo meliorem cognationis titulum allegare non poſſent, ſedne vllum quidem, quippe qui extra propinquitatem ſint; illinc mater Hagniae Glauconique communis, ſi vellet, quippe cui ipſi quoque titulus cognationis cum filio ſuo competit. Quo futurum eſſet, vt, ſi mater contentionem cum iis iniret, qui Hagniam cognatione prorſus nulla attingunt, ſemiſſem ea ſit vobis, iudices, procul omni dubio ablatura, quippe quam ei et leges, et ipſa dat aequitas. Has igitur ob cauſas actionem in me fortitus tum non fuit [aduerſarius,] non autem, [vt nunc prae ſe fert,] ideo, quod eſſet a me, aut a legibus impeditus. Sed per hos praetextus, quos ipſe ſibi commentus eſt, ad has, quas in me iactat, nefarias criminationes graſſatur, quibus accuſationem maieſtatis inaedificauit, per quam me ſperat a ſe apud vos in inuidiam atque ſuſpicionem adductum, eoque a tutela pueri depulſum iri. Quo facto bona pueri ſperat in poteſtatem ſuam peruentura, videturque ſibi per has machinationes viri imprimis callidi partes acturus. Nam ſi conatus minus proſpere ſuccedat, ſe nil vtique perditurum autumat; ſin autem ex animi ſui ſententia rem gerat, ſibi licitum fore pupilli quoque bona impune diſſipare. Quare vos decet, iudices, ad huius hominis cauſationes haud attendere, neque committere, vt hic mos in republica gliſcat atque inualeſcat, quibus de rebus leges iudicia priuata conſtituunt, eas res ad cauſas capitales pertrahendi. Simplex omnino ius notumque omnibus in hac cauſa conſtitutum eſt, quod vbi ego vobis ad

mentem tribus verbis reuocauero, veſtraeque memoriae tanquam fidecommiſſum ſancte ſeruandum demandauero, ad refutanda, quae ſuperſunt, reliqua meae accuſationis capita progrediar. Ecquod igitur illud eſt, quod dico, ius? et quanam ego diſtinctione rem hanc definio? Pupillo ſi ait [aduerſarius] competere ius ad hereditatem Hagniae ex titulo propinquitatis, ſemiſſem ab Archonte petito. Quam ſi vos ei, iudices, ſententia veſtra addixeritis, capito, habeto. Sic enim fieri leges praecipiunt. Sin autem ex hoc titulo petere recuſans, aſſeuerabit me pupillo partem dimidiam promiſiſſe impertiendam, iure mecum experitor. Quo facto, vbi me, negantem id a me promiſſum eſſe, coarguerit, omnino me eam in formulam condixiſſe, tum demum ſemiſſem hereditatis a me condictam exigito. Sic enim aequum et iuſtum eſt. Sin autem pupillo negat actionem in me eſſe, neque ex titulo hereditatis, neque ex titulo male geſtae tutelae, legem indicato id vetantem, et indicare ſi habuerit, etiam hoc pacto licebit ſemiſſem hereditatis a me vt auferat. Sin autem pupillum decere negabit, vt ſiue hereditatis ſemiſſem in iure petat, ſiue priuata lite mecum de non ſeruato promiſſo contendat, ſed aiet vniuerſa Hagniae bona ipſius de iure eſſe, adito ad Archontem, eique auctor eſto, vt bona Hagniae in indicem bonorum huius pueri inferat, eique elocet, qui bona pueri mercede conducta habet; tum ad me hic conductor locaris aufferendi cauſa venito. Plana haec ſunt et luculenta poſtulata, cum aequiſſimo iure conſentientia, valideque ſtringentia. Haec a legibus imperantur, neutiquam autem, ita medius fidius, quibus de rebus actiones priuatas eſſe legislator voluit, eas publicis commutare, neque me maieſtatis accuſare, neque in diſcrimen capitis et fortunarum omnium

dedu-

deducere, ideo, quod pupillo huic ea nolo impertire, quae ego a vobis, iudices, adiudicata mihi possideo, posteaquam priores possessores causa vici. Bonorum pupilli si quid ego haberem atque retinerem, quod eius esse constaret inter omnes, idque male administrarem, ita vt fortunae eius deteriorem in locum deducerentur, tum oportunum et aequum fuisset, hanc maiestatis causam mihi intentari, non autem profecto, si mea mihi seruo. Aduersarium itaque neque hac in re iuris aequi obseruantem fuisse, neque in caeteris veritatis in praedicando. sed omnia, cupiditate actum, esse machinatum, quo me apud vos in inuidiam suspicionemque adduceret, prauamque ad sententiam leges detorsisse, summumque per nefas studere, meque vosque circumuenire, neminem vestrum, ita me dii ament, arbitror esse, qui ignoret, sed perinde nostis omnes. Quapropter causae nil video cur his de rebus plura disputem. Sed video eum, [aduersarium] orationem plurimam in rationibus substantiae cum eius, quae pupillo est, tum alterius, quae mihi, exponendis consumere, et pupillum quidem plane nudum fortunis omnibus oratione facere et ad incitas redactum, mihi autem copias nescio quam ingentes verbis adstruere, animumque affingere, tam degenerem, tam sordidum, tam flagitiosum denique atrumque, vt Stratoclis filiarum, quae numero sunt quatuor, nulli dotem quocunque pacto contribuam, quamuis bona fratris earum habeam mihique arrogauerim. Id enim ille verbis tantummodo iactat. Consultum itaque duco a me hunc quoque nodum expediri. Sperat enim se his orationis praestigiis hoc consecuturum, vt sinistra de me opinione repleti, animisque a me abalienati, suspectum me vobis exosumque habeatis, mihique inuideatis, vt homini praeter meritum et per nefas bonis alienis saginato, liberorum Stratoclis autem miseratio vos in-

ceſſat, ſi culpa mea egeni et mendici facti vobis videantur eſſe. Committendum itaque mihi non eſt, vt vos haec ignoretis, ſed opera potius danda, vt haec quoque probe teneatis; quo certi ſitis eum haec quoque mentitum eſſe, pariter atque reliqua omnia mentitus eſt. Ego profecto, iudices, haud recuſem hominum omnium peſſimus haberi, ſi, Stratocle in re domeſtica afflicta exſtincto, ita mé immemorem eius, itaque gererem inhumanum, vt ipſe copiis rerum omnium abundans, liberos eius egere rebus omnibus paterer, penſique eos haud facerem. Sin autem Stratocles liberis facultates reliquit, et ampliores, quam ſunt meae, et certiores, easque tantas, vt et filiae cum dote luculenta poſſint elocari, et filius cum iis, quae ab elocatione ſororum ipſi ſuperſunt, nihilominus tamen in locupletibus haberi, egoque ſi bona illa ſic adminiſtro, vt multo etiam magis amplificentur, tum merito caream reprehenſione, rem meam familiarem illorum rei adiicere nolens, et, quod rem illorum non tuear modo, ſed amplificem quoque acceſſionibus haud poenitendis, ex eo vel lauder quoque merito. Rem autem ita ſe, vt aio, habere, facile demonſtratu eſt. Primum itaque ipſa de ſubſtantia Stratoclis exponam, tum quoque, me recte poſtulare, vt tutela pupilli penes me impoſterum quoque maneat. Stratocli patrimonium erat, perinde atque mihi eſt, modicum, eius modi, vt munera quidem non edentibus ſufficiat, edendis autem muniis nequaquam par ſit. Documentum dabo. Ambo nos cum vxore quisque ſua vicenas minas tulimus in dotem, cuiusmodi dos non facile in domum locupletem detur, [ſed duplo triploue et vltra maior.] Sed contigit Stratocli vt patrimonio hereditatem duum talentorum cum femiſſe adiungeret. Theophon enim, cuius ſoror penes

nes Stratoclem erat, moribundus ex eius filiabus vnam sibi pro filia adoptabat, eique per testamentum donabat praedium Eleusine, duo talenta valens, nec non sexaginta oues, centum capellas, supellectilem domesticam, equum splendidum, cui insidens [Theophon] phylarchum [seu tribunum turmae equestris] egerat, et omne reliquum instrumentum. Quarum omnium rerum ille [Stratocles] potitus per nouennium, reliquit substantiam quinque talenta et semis valentem, connumerato patrimonio, sed exclusa hereditate illa, quam Theophon ipsius filiae donauerat. Reliquit enim Stratocles praedium Thriasium duo talenta cum dimidio valens; domum [in vico] Melite, triginta minis emtam; aliam Eleusine, quinque minis emtam. Bona haec sunt immobilia a Stratocle relicta, quorum annua vectigalia haec sunt; praedii minae denae binae, domuum autem ternae; in summa, denae quinae in annum minae. pecuniae foenori elocatae quadraginta circiter minae, quarum quaestus annuus septingentae sunt atque viginti drachmae; mina quaque in mensem sesquidrachmam merente; quas 720. drachmas si addis illis superioribus 15. minis, habes minas quaestus annui 22. et super. praeterea reliquit suppellectilem, oues, grana, vinum, fructus autumnales, quibus venditis redactum est ad quadraginta minas. paratae pecuniae denique in arca depositae nouem minas. adde ex eranis redacta debita, paulo minus quam decem minas, quas mater pupilli coram testibus confessa, in tabulas curauit inferri. Mentionem faciens nullam eorum, quae Stratocles reliquit quidem, hi vero [pupilli mater, et aduersarius meus, eorumque consortes] celant, tantum in propatulo posita commemoro, et ea, quae hi ipsi confitentur. Cita tu mihi testes a me dictorum.

Teſtes. Erat itaque Stratocli ſubſtantia haec, quam dixi, et vel amplior quoque atque ſpiſſior. Deinde vero nonnulla furto decerpta ſunt, de quibus paulo poſt mentionem faciam. Mea vero res familiaris quantula eſt! Agellus in Oenea, quinquaginta minas valens. tum hereditas ab Hagnia mihi relicta, duum admodum talentorum, et quadraginta minarum, decem adeo et centum minis minor, quam pupilli res familiaris eſt. Et in his ipſis complector adeo facultates filii emancipati. pupilli autem in bonis haud numero ſubſtantiam Theophontis, duo talenta cum dimidio valentem, quam Theophon pupilli ſorori, ſuae ex ſorore nepti, a ſe pro filia adoptatae legauit. Nam ſi bona Theophontis ad illa Stratoclis propria addantur, facile ſubſtantia corrotundetur octo talentorum, quae iſtorum eſt. quamquam nonnullae particulae inde decerptae ſunt. Praeterea ſors quidem ab Hagnia mihi relicta certa et ſecura non eſt. verendum enim eſt, ne actiones falſorum teſtium exhibitorum in me cooriantur, eoque neceſſe ſit iudices hac de cauſa de integro ſortiri. Stratocles autem filio, huic pupillo, bona ſua certa et omnium confeſſione ipſi propria atque omni controuerſiae exemta reliquit. Haec autem, quae mea eſſe dixi, quod mea ſint, hilo non plura, et quod hoc ipſo numero complexus ea ſim, quae mei filii, illius emancipati, propria ſunt, et quod actiones de falſis exhibitis teſtibus ſuper hac hereditate Hagniae exſpectem mihi occurſuras, vt conſtet. cape tu haec teſtimonia atque recita. *Teſtimonia.* Videturne iam vobis ſubſtantiae meae conditio diſſimillima conditioni ſubſtantiae huius pupilli eſſe? Annon tanta inter nos eſt ratione ſortium noſtrarum diſcrepantia, vt ſors mea ad ſortem illius paene nulla videatur

deatur esse? Verum haud decet vos huius hominis orationi fidem adhibere, qui tametsi pupillo tam ampla res familiaris esset relicta, quo me tamen inuisum redderet, ausus est tam enormia de me mendacia spargere, recensens tres hereditates, quas me ait adeptum esse, neque verbis solummodo diuitias exaggerans, quas oratione mihi ingerit, sed fraudis quoque me insimulans, ac si eas celem, neque apud aerarium indicauerim, quo tributis vos defraudarem inde dependis, earumque fructum vos perciperetis quam minimum. Scilicet, qui vera et aequa, quae dicant, non habent, hi necessario mendacia comminiscuntur, quo inuidiam creent infamatis, et hac arte aduersarios euertant. Mihi vero vos omnes testes estis, Chaereleum et Macartatum, vxoris meae fratres, non fuisse in numero ciuium sumtuosa munera sustinentium, sed eorum, quibus res domi est angusta. Macartatus quidem, id quod vos omnes nostis, agello vendito, triremem emit, in eaque viris et armis instructa in Cretam euectus est. Neque enim in occulto id agebatur, sed tam palam, vt etiam locum daret mentioni eius rei in concione factae, verentibus quibusdam, ne Lacedaemonii, illo auso pacem nuper factam praetendentes violatam esse, bellum denuo renouarent. Chaereleos autem agellum Prospaltium reliquit, qui si veneat, pluris certe, quam triginta minis haud veneat. Agellum hunc qui relinquebat, ei contingebat ante Macartatum mori. Macartato autem fatale erat, vt vniuersa cum substantia sua, cum qua ex hoc portu soluerat, periret. Nam et triremem perdidit in bello, et ipse periit. Agello itaque Prospaltio ad vxorem meam deuoluto, quae est Macartati et Chaerelei soror, ab illa persuasus, alterum filiorum Macartato pro filio subrogaui, non

quo muniis fungeremur, agello hoc ad facultates meas accedente, neque enim ideo minus fuiſſem muniis publicis functus, ſi filium Macartato non ſubrogaſſem. Non enim ſolummodo muniis fungebar, ſed etiam in numero conferentium vobis, omniaque imperata ſtrenue facientium eram. Hic autem [aduerſarius meus] mei infamandi cauſa de me ita loquitur, ac ſi diues quidem, at vobis tamen inutilis ciuis eſſem. Ego vero ſummam vniuerſae cauſae dicam, quae vobis quoque videbitur aequiſſima eſſe. Commiſceri meam ſubſtantiam cum ſubſtantia pupilli volo, quaecunque illa mea eſt, ſiue ampla, ſiue exigua, et ſic ambabus vnam in maſſam conglobatis, vnusquisque noſtrum ſemiſſem capito. quo neuter altero plus habeat, quam conuenit. At certus ſum, eum hanc conditionem eſſe recuſaturum.

INDEX GRAECITATIS ISAEO VSVRPATAE.

Ἀγαθὸς. ὦ 'γαθὲ. etiam cum ad plures conuersa est oratio. 59. 5. κτῆσιν ἀγαθὴν. 206. vlt.

ἄγαλμα] ἀγάλμασι χαλκοῖς καὶ λιθίνοις κεκοσμήκασι τὰ ἱερὰ 113. vlt.

ἀγαναντεῖν] ἐφ' ᾧ δὴ καὶ δεινῶς ἀγαναντῶ. 34. vlt.

ἀγαπᾶν] ἐκ ἀγαπᾷ satis non habet, neque contentus est haud merita et insperata felicitate, εἰ δ' δώσει δίκην τῶν ἡμαρτημένων. 84. 11. ἐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων ἔχων, ἀλλὰ — 227. pen.

ἄγειν] τὴν ἑορτὴν ἡγομεν παρ' αὐτῷ. 206. 6. εἰς τὰ Διονυσια εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἡμᾶς. 206. 4. εἰς τὰ ἱερὰ. 248. 7. εἰς ἀλείαν. 310. 1. εἰς βασάνους τὰ πράγματα. 329. pen. pro βαδίζειν, χωρεῖν. ambulare, vadere. ἐπὶ τὰ Νικοστράτ ἄξαντες. id est ὁρμήσαντες. 72. pen. pro ἐνεγκεῖν, nuncupare, *vorschlagen*, edere, vel etiam, in medium adducere. 107. 3.

ἀγνοεῖν peccare, delinquere. μὴ λίαν ἔτως αἰσχρῶς ἀγνοηθέντα προσχήματα ἔχειν. 315. 9. criminationes tam turpium flagitiorum.

ἀγρὸς] ἐπὶ τοσούτοις ἀγρεῖς καὶ κτήμασιν. 116. 9. εἰς ἀγρὸν ἀεὶ ἦγεν ἡμᾶς. 206. 4.

ἀγχιστεία. 5. 2. 69. 5. νόθῳ, μηδὲ νόθῃ ἀγχιστείαν εἶναι, μήθ' ἱερῶν, μήθ' ὁσίων. 147. 10. τὴν ἀγχιστείαν ὁ νόμος τοῖς ἄρρεσι προτέροις τῶν θηλειῶν ἀποδέδωκε. 173. 6. ius in bona et iura defunctorum ex titulo consanguinitatis succedendi. ἑτέρων ταῖς ἀγχιστείαις προτέρων τῆς γυναικὸς αὐτῷ ὄντων. 190. vlt.

ἀνεπίδικον παρειληφότες τὴν ἀγχιστείαν ἐκ γένους. 218. 4. 270. 10. 273. 3. 279. pen.

ἀγχιστεύειν τινί. 276. 4.

ἀγὼν] στάσεως γενομένης καὶ ἀγῶνος. 91. 4. διαμαρτάνειν τοῦ ἀγῶνος. 149. 10. εἰ περὶ μικρῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα κατεσκεύακε. 228. 7. εἰς ἀγῶνας καθίσασθαι. 196. 4. τὸν ἀγῶνα εἰσιέναι μέλλοντες περὶ τοῦ κλήρου. 281. 7.

ἀγωνίζεσθαι δίκην causam dicere, certare. 18. 4.

ἄδηλος] ἄδηλοι καὶ ἐξαίφνης γενόμεναι πράξεις. 25. 8.

ἄδης] τὸν ἐν ἅιδου ὄντα. 13. 6.

ἀδικεῖν] μάλιστα μὲν ἐβουλόμην μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἀδικεῖσθαι. 322. 6.

τὸ ἀδίκημα τοῦτ' ἔστιν. hic est status causae, species facti, haec est iniuria mihi oblata. 257. 9.

ἀδικία] προπετεία ἢ ἄλλη τινὶ ἀδικίᾳ. 309. 8.

ἄδικος] ἀδίκων ἐπιθυμεῖν. 108. 13.

ἀδύνατος] οἱ ἀδυνατώτεροι inferiores opibus, copiis amicorum, ingenio, facundia. 251. 10.

Ἀθηνᾶ] καθιερῶσθαι τὰ χρήματα τῇ Ἀθηνᾷ. 72. 5.

ἀθυμεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι. 168. 10.

αἰκίζεσθαι] αἰκισάμενος ἐκεῖνον. 240. 3.

αἰξ] αἶγας ἀπέδοτο σὺν τῷ αἰπόλῳ. 140. 10. 292. pen.

αἰπόλος. 140. pen.

αἱρεῖν sensu forensi, reum peragere. 165. 2. 166. 3. τετελευτηκότα παρανοίας αἱρήσετε. 252. 3.

αἰσχρὸς] ἐπ' αἰσχίστῳ ἐπιγράμματι. 111. 4.

αἰσχύνεσθαι] ἐγκαλοῦσαν τοῦτῳ, ἃ αἰσχύνομαι λέγειν, ὅτος δ' οὐκ ᾐσχύνετο ποιεῖν. 112. 5. αἰσχυνόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς ἀνοίᾳ. 136. 12.

αἰτία] ἤτησε καὶ ἔτυχε. 169. 3.

αἰτία] ἵνα μηδεμίαν ἡμῖν αἰτίαν ἐπιφέρωσιν. 162.

1. τοιαύτην αἰτίαν ἔχοντος Θ. περὶ τὸν — Thudippo laborante ea infamia, vt diceretur in A. patre tantum facinus commisisse. 243. 1.

ἀκαιρία] ἐν τοιαύταις ἀκαιρίαις. 223. 16.

ἀκίνδυνος] μόνων τέτων τῶν δικῶν [de parentibus male habitis] ἀκινδύνων τοῖς διώκεσιν ἐσῶν. 44. pen.

ἀκινδύνως εἰσαγγέλλειν. 45. 5.

ἄκληρος exfors. 12. 6. ἄκληρον ὀνόματος καταςῆσαι. 36. 1. τῶν πατρώων. 44. 15.

ἀκοὴ] οἷς μὴ παρεγένετο, ἤκεσε δὲ, ἀκοὴν μαρτυρεῖν. 150. 6. λόγων ἀκοῇ καὶ μαρτύρων χρώμενος. 197. 5. μεμαρτυρήκασιν ἀκοήν. 204. 2, τῶν παλαιῶν ἀκοην μαρτυρέντων. 213. pen.

ἀκολεθεῖν comitari. 143. pen.

ἀκρατῶς ἔχοντες ἑαυτῶν sese continere et compescere ab illarum consortio non valentes. 23. 13.

ἀκρίβεια] τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει παρ' αὐτοῖς τὰ δίκαια 170. 5.

ἀκριβὴς] Φεύγειν ἔτως ἀκριβεῖς ἐλέγχες. 203. 1.

ἀκριβῶς μεμνῆσθαι. 36. 8.

ἀκροᾶσθαι] ἐδ' ἀκροασόμενοι πώποτ' ἦλθομεν ἐπὶ δικαςήριον. 3. 1.

ἄκυρος] ἀκύρες ποιεῖν τὰς διαθήκας. umstossen. 12. 15. τὰς ἐπισκήψεις ἀκύρες ποιήσετε. 252, 1.

ἀλήθεια] ἔτω τῇ τῦ πράγματος ἀληθείᾳ κατεπέπληκτο. 212. 8.

ἀλίσκειν] τοῖς ἁλισκομένοις ἔσχαται τιμωρίαι. 45. 6. v. ἁλῶναι.

ἀλλ' ἢ praeterquam, neminem alium, nisi — ὁ νόμος ἐκ ἐᾷ τῶν τῆς ἐπικλήρε χρημάτων κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ τὲς παῖδας. 261. 8.

ἀλλάσσειν] γραμματεῖον ἀλλαγῆναι dass Documenter ausgetauschet werden. 75. 7.

ἄλλος] τἄλλα pro τὰ σύμπαντα. 218. 7.

ἀλλότριος] συνδειπνεῖν ἐκ ἀξιῶσιν αἱ γαμεταὶ μετὰ τῶν

τῶν ἀλλοτρίων. scil. ἀνδρῶν. 22. 9. βίᾳ ἐζήτει τἀλλότρια ἔχειν. 186. 1. περὶ τῶν ἀλλοτρίων ὃ δεῖ κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας. 266. 10. τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. 315. pen.

ἄλλως] μὴ ὡς ἄλλως ποιήσωσι. cauerent, vt secus ne faxint. 178. 9.

ἁλῶναι] ἑάλωμεν εἰς τὸς πολεμίους. 121. 1.

ἀμνημονεῖν. 66. 1.

ἀμύνεσθαι. 5. 15.

ἀμφισβητεῖν] ὃ γὰρ τῶν Κλεωνύμου μόνον ἀμφισβητοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν πατρώων. 3. 4. 15. 1. ἀμφοτινὶ et πρός τινα περὶ τῶν πατρώων. 52. pen. et vlt. quae praepositio περὶ alias omitti solet. ἀμφισβητοῦμεν αὐτῷ ἅπαντος τοῦ εἴκοσι. 96. 4. ἠμφισβητήθημεν. dubitatum et nobiscum expostulatum fuit. vtrum ciues essemus. 228. 12. ὅτι οὐδὲ πρὸς τὰς διαθήκας ἠμφισβητήσαμεν. 275. 15. τοῖς κατὰ ταὐτὰ ἀμφισβητοῦσιν εἰς τίθεται καδίσκος. 281. 16.

ἀμφισβητήσιμος] τῶν ἀμφισβητησίμων δεῖ τὸν ἔχοντα ἢ θέτην ἢ πρατῆρα παρέχεσθαι. 267. 9.

ἀναβάλλεσθαι τὴν δίκην. 106. vlt.

ἀναβιβάζειν] ἃς βούλομαι ἡμῖν ἀναβιβάσαι μάρτυρας. 249. 2. ἀναβιβασάμενος αὐτὸς [scil. ἐπὶ τὸ βῆμα] vbi ego eum in hoc tribunal ascendere iussero, ἐναντίον ὑμῶν ἐρωτήσω. 272. 5.

ἀναβολὴν ἐποιήσατο. 128. 1.

ἀναγκαῖος] προφάσεις ἀναγκαίας excusationes rerum factu necessariarum aut incuitabilium. 78. vlt.

ἀνάγκη μεγάλη omni modo necesse est. 18. 1. 213. 5.

ἀναδέχεσθαί τινί τι. pati sibi aliquid ab aliquo imputari. ἢν Π. ἐκ ἀναδέδεκταί αὐτοῖς er gestehet ihnen das nicht zu, daſs er das geschrieben habe. 24. vlt.

ἀνάθημα] ἀναθήματα ποιησάμενος cum simulacra vel donaria mercede facienda elocasset. *sich bestellet hatte.* 116. 11.

ἀναίδεια. 146. 8. et vlt. ἐδεμίαν ζημίαν ἡγῆνται τὴν ἀναίδειαν. 175. pen.

ἀναιδὴς. 274. 7.

ἀναιδῶς. 163. 2.

ἀναιρεῖν διαθήκην. 9. 10. 138. 14. tollere, caſſare, pro irritis declarare. vſurpatur hoc ſenſu quoque in medio p. 139. 7 οἶκον. 181. 6. 189. 2. οὐσίαν. 317. 5. In medio ἀναιρεῖσθαι ἀποθανόντα. 78. 4. tollere ad humandum, aut imponere humeris baiulorum, vt baiuli cadauer efferant. *aufheben, wegtragen, und zur Erde beſtatten laſſen.* ἔχθρας. 7. 1.

ἀναισχυντεῖν.] ἵνα τοῖς ἀναισχυντοῦσι μηδὲν πλέον ᾖ. 251. 9.

ἀναίσχυντος] ἀλλ' οὐκ ἀναίσχυντός ἐστιν. 177. 3.

ἀνακρίνειν. 107. 8. examinare.

ἀνάκρισις] αἱ ἀνακρίσεις ἡμῖν ἦσαν. 126. pen. ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρισιν. 128. 2. 131. 3. 255. 12. examen partium inter ſe contendentium coram arbitro ante litis conteſtationem. *Confrontirung.*

ἀναλίσκειν] εἰς τὴν πόλιν τῆς τούτων οὐσίας πλείω ἀναλίσκεται ἢ εἰς αὐτούς. 154. 2. εἰς αὐτὸν τὰ μέτρια ἀναλίσκειν οἰόμενος δεῖν. 186. 5. ἀνήλωκα παρ' ἐμαυτοῦ. 224. 5.

ἀναμφισβήτητος. 99. 3. ὁμολογούμενα καὶ ἀναμφισβήτητα bona controuerſiae nulli obnoxia. 296. 6. ἀναμφισβήτητοι τὸν ἅπαντα χρόνον διετελέσαμεν. nemo nobis vnquam controuerſiam de ſtatu noſtro ciuili mouit. 228. 9.

ἀναμφισβητήτως. 343. 2.

ἀνδράποδον] ἀνδράποδα μισθοφορέντα. 219. 4.

ἀνέκδοτος matrimonio non elocata. 130. 5.

ἀνεπίδικος. 52. 4. 218. 4.

ἄνευ ὁμολογίας προικὸς. 34. 2. 38. 4. ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρὸς in fraudem filiae legitimae, quae eſſet, ea ſiue plane praeterita et excluſa, ſiue maiorem

in mo-

in modum laesa. 42. 10. 58. 6. et 9. 59. 2, 262. 3. Θυσίαν ἄνευ ἡμῶν ἐδεμίαν ἐποίησεν. 205. vlt. τῶτο αὐτῷ ἄνευ τῦ νόμε καὶ τῦ δικαίε μηδὲν ἰσχυσάτω. 251. 6.

ἀνιςάναι] ἀπὸ τῦ οἰκήματος ἀνίςατας. excedebat popina, vel taberna vinaria, finem faciebat in ea ancillandi. 134. 7. ἐδὲ τῆς κλίνης ἀνίςασθαι δυνάμενον. 141. 9.

ἀντακόλεθος. 94. 5.

ἀνταποδιδόναι χάριτας. 166. 7.

ἀνταπολογεῖσθαι. 98. 8.

ἀντευποιεῖν εὖ πεπονθώς. 165. 8.

ἀντιγράφεσθαι accusatoris accusationi suam ἀντιγραφὴν, seu aduersariam exceptionem opponere. 149. 12. ὅ, τι ἀντιγράψονται περὶ τῆς ἀγχιςείας, quem titulum consanguinitatis edituri, allegaturi pro se et in tabulas publicas inferri curaturi sint in sua contrapetitione meae petitioni opponenda. 279. 8.

ἀντιδικεῖν.] ἡμᾶς πρὸς αὐτὸν ἠκ ἀντιδικήσειν. 275. 14. 279. 6. πρὸς πολλὰς χαλεπὸν ἀντιδικεῖν. 323. 1. conf. annot. ad. p. 280. 11.

ἀντίδικος ἐξ ἑτέρων συμβολαίων. 108. 2. τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν, πρὸς ὃς ἐδὲν ἂν ἐφρόντιζον διαφερόμενος. 322. 8.

ἄντικρυς ἐτωσὶ πᾶν τἐναντίον. 282. 13.

ἀντιλέγειν πρὸς νόμον καὶ δίκαιον, ἐςὶ πρᾶγμα χαλεπόν. 266. 4.

ἀντιποιεῖσθαι τῶν ἀλλοτρίων. 196. 11.

ἀντόμνυσθαι deierare 87. 6. et vlt. 98. 2. infinitiuus e medio vsurpatur, et aor. 1. ex actiuo. ἀντώμοσα. 230. 4. ἀντωμόσαμεν. 250. 12.

ἀντωμοσία. 18. 7. iusiurandum, quod reus accusatoris iuramento opponit, infitiandi ergo id, quod accusator incusasset.

ἀνώμοτος] καὶ ἀνώμοτοι καὶ ὀμόσαντες. 107. 11.

ἄξιος] λειτουργεῖν μὴ ἄξια. facultates haud pares ferendis oneribus munium publicorum. 292. 9.

ἀξιῶν. postulare, sibi arrogare, se dignum censere. οὐκ ἀξιοῦσιν αἱ γαμεταὶ συνδειπνεῖν μετὰ τῶν ἀλλοτρίων ἀνδρῶν. 22. 9.

ἀπαγγέλλειν] λόγῳ ἀπαγγελθέντος πρὸς τοὺς οἰκείους, ὅτι ἄρα τετελευτηκὼς εἴην ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. 309. 9.

ἀπάγειν] ἀπήχθη εἰς τὸ δεσμωτήριον ὡς κλέπτης. 84. 1.

ἅπαις ὢν γνησίων παίδων. 14. 3.

ἀπαιτεῖν. 139. 4.

ἀπαλλάττειν] ἐξήρκεσε τὰ ἡμέτερα ἡμῖν κομισαμένοις ἀπηλλάχθαι. 99. 12. ἀπαλλάττειν τοὺς χρήσας die Gläubiger, die Mahner und Placker sich vom Halse schaffen, abfinden. 105. 8. ἀπηλλάγη τῆς γυναικός. 137. 1. διὸ ὡς ἀπαλλάττεται τῶ πράγματος. und doch läßet er das Ding nicht bleiben. 228. 14.

ἀπαρχὴ] ἀπαρχὰς τῶν ὄντων ἀναθέντες. 113. pen.

ἀπειπεῖν] κομιδῇ ἀπειρηκότα ὑπὸ γήρως. 141. 8.

ἀπελευθέρα liberta. 134. 2. ἀπελεύθερος. 72. 10. 134. 9.

ἀπέρχεσθαι. 17. 8.

ἀπέχθεσθαι. 322. vlt.

ἀπιστεῖν. 213. 4.

ἁπλοῦς] ἁπλοῦ ὄντος τοῦ πράγματος, καὶ μηδεμιᾶς ταραχῆς ἐγγιγνομένης. 70. 8. ἁπλοῦν τὸ δίκαιόν ἐστι καὶ πᾶσι γνώριμον μαθεῖν. 287. 11.

ἁπλῶς.] ἁπλούστερον καὶ κατὰ φύσιν μᾶλλον. 69. 1.

ἀπὸ pro παρὰ vel ὑπό. ὑμεῖς ἀπὸ τῶν φίλων καὶ τῶν ἐχθρῶν ταῦτα παθόντες. 95. 13.

ἀπογινώσκειν τινὲς aliquem absoluere. 108. 10.

ἀπογράφειν angeben, gerichtlich registriren lassen, in actiuo et medio. praesertim de bonis censis, vel censendis, sed et de criminibus. ἀπογράφουσι τὼ

παῖδε

παῖδε πρὸς τὸν ἄρχοντα. deferunt eorum nomina ad Archontem, eaque curant ab eius tabulario in codicem publicum inscribi, vt pupillorum. 141. 11. 145. 9. ἀπεγράψατο τίμημα μικρόν. censum exiguum edebat. 185. pen. 289. 5. ἀπογραφεὶς εἰς τὴν βουλὴν κακεργῶν. 84. 3. delatus.

ἀποδεικνύειν coram exhibere, nominatim demonstrare. 160. 1. διαθήκας ψευδεῖς. 249. 8.

ἀποδημεῖν] ἐκ ἀποδεδημήκασι πώποτε ὅπη μὴ ὑμεῖς προσάξητε. ergo inciuile habebatur, sponte sua, iniussu magistratuum, vrbe abesse, nisi siquis negotiationis ergo peregrinaretur. 83. 9.

ἀποδιαιτᾶν τινος. aliquem absoluere. 362. vlt.

ἀποδιδόναι praestare, aut reddere id, quod debetur. τὴν ἐξεγγύην ἀπέδωκεν. 88. 8. τὴν τιμὴν refundere valorem, rependere numeratum rei pretium. 100. pen. ἐπέδωκεν ὁ νόμος τὸν κλῆρον τοῖς πρὸς μητρός. 174. vlt. ἀνθ' ὧν ἂν αὐτῷ ταύτην τὴν χάριν ἀποδοίητε. 187. vlt 244. 6. ἀπέδωκε gab zurück, überlieferte πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως. 309. 14. ἑκόντες ἡμῖν ἐκ ἀπέδοσαν 338. 1. ἀποδεδωκότι τὰς μισθώσεις. 341. 1. In medio *vendere*. 139. 2. 140. 9.

ἀποκείρεσθαι lugere. 71. 6.

ἀποκλείειν] ἀπέκλεισαν τὴν θύραν. 143. 16. νόμῳ δ' ἀποκλεισμένης. 279. 14.

ἀποκρίνεσθαι πάντα μᾶλλον ἢ ὃ δεῖ μαθεῖν. 273. 10.

ἀπόκρισις] ἐφ' οἷς ἀπόκρισιν ἐ δέδωκεν. 274. 2.

ἀποκρύπτειν] μηδὲν ἀποκρύπτεσθαι τῶν ὄντων. rei familiaris partem nullam in censu reticere, dissimulare. 187. pen. 208. pen.

ἀποκτείνειν morte condemnatum supplicio afficere ἐς δημοσίᾳ ὑμεῖς ἅπαντας ἀπεκτείνατε. 84. 3.

ἀπολαμβάνειν recuperare. ἐκ ἀπέλαβον ἃ ἐδάνεισαν 112. vlt. ἐκ ἀπολαβὼν τὴν προῖκα ὅσην ἔδωκε. 199. 8. 223. 10. 247. 10.

ἀπο-

ἀπολαύειν] οὐ μικρὰ τῶν χρημάτων ἀπολαῦσαι. de tutore nequam, pupilli bona carpente. 163. vlt. ἵνα ὡς ἐλάχιστα αὐτῶν ἀπολαύητε. vt aerarium veſtrum inde fructum percipiat quam minimum. 297. 6.

ἀπολείπειν] οὐδὲν ἀπολιπόντες τῆς δυνάμεως nihil ſibi reliquum facientes. 5. vlt. ἀπέλιπεν ἡ γυνὴ ζῶντα τὸν ἄνδρα, ἢ τελευτήσαντος τὸν οἶκον αὐτῷ. 19. 7. 38. 1. 64. vlt. ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον. ſcil. τὸν λόγον. redeo, vnde exceſſeram. 94. 11.

ἀπολύναι] ὁρῶντες ἀπολύμενον τὸν οἶκον. 138. 11. ἀπολώλει ἡ οὐσία. 142. 7.

ἀπολογίαν ποιεῖσθαι. 155. 11. ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀπολογίαν ἤδη τρέψομαι τῶν κατηγορηθέντων, id eſt ἐπὶ τὸ ἀπολογεῖσθαι πρὸς τὰς ἄλλας κατηγορίας. 287. pen.

ἀπολύειν vendere. *das vorher ſchon verpfändet geweſene Guth dem, bey dem die Hipothec ſteht, vollends gar käuflich ablaſſen, abtreten.* ἀπέλυσε τῷ ἱεροφάντῃ οἰκίαν. 140. 9.

ἀποπέμπειν relegare, rebus infectis rurſus diſcedere iubere. ἐλθόντα ἐπὶ τὴν θύραν τὸν ἄρχοντα ἀπέπεμψε. 9, 12. 10, 10. 13. 2.

ἀπορεῖν] τὸν δίκαιόν τι πράττοντα οὐ προσῆκεν ἀπορεῖν, ἀλλ' εὐθὺς λέγειν. 273. pen.

ἀπορία] διὰ τὴν N. ἀπορίαν τῶν πραγμάτων. quia Nauſimenes in re familiari conturbata et fracta deceſſerat. 199. 9. εἰς τοσαύτας ἀπορίας κατέστησαν. 279. 7.

ἄπορος] τὰ ἐκείνου [ſcil. πράγματα] παντάπασιν ὡς ἄπορα διεξιόντα. 290. 5. ἄπορα τὰ πράγματα καταλιπόντος. in egeſtate defuncti. 291. 6.

ἀποστερεῖν ἅπαντας τῆς ἀμφισβητήσεως. 153. 4. 165. 1. τὰ τοῦ πάππου χρήματα ἡμᾶς ἀποστερήσων. 228. 1. περιορᾷν ἀποστερούμενα ὁ ῥᾴδιον. 322. pen.

ἀποσυλᾶν. 106. 8.

ἀποτιμᾶν] ἔζω τῶν ἀποτιμηθέντων. 340. pen.

ἀποτίμημα. *Hypothec.* ἀποτιμήματα κατασαθείη. *ihnen verhypothecirt würde.* 141. 16.

ἀποτίνειν τῇ πόλει τοσαῦτα. 73. 10.

ἀποφαίνειν θυγατέρα ferre, prodere, affirmare, aliquam esse alicuius filiam. 34. 6. ὡς ἀποφανῶν παῖδας ἐξ αὐτῆς. susceperus, procreaturus. 136. 3. διαθήκας proferre, exhibere. 75. 10. 90. 5. 96. 9. 242. 2. 295. 1. ἃ κατελείφθη μὲν, οὗτοι δ' οὐκ ἀποφαίνουσι. hi non indicant. 294. 7.

ἀποφέρειν *perferre*, quo oportet. vel pro simplici *offerre*. ἀπηνέχθη τὸ κέρμον. 135. vlt.

ἀποφεύγειν. 17. 7.

ἀποχειροτονεῖν reprobare, vetare, interdicere. 142. 6. 146. 6. et 11.

ἀποψηφίζεσθαι ἑαυτόν — absoluere se in eiusmodi causa. 108. 9. διὰ τί οὖν ἀξιώσεις τοὺς δικαστὰς σοῦ ἀποψηφίσασθαι. 117. 3.

ἄπροικος indotata. 34. 4. 40. pen.

ἀργύριον] ἀργύρια ὀφείλειν ἐπὶ τοῖς πατρώοις nescio quas minutas aeris summas. 3. pen. ἕως οὐ εὐπόρησεν ἐκεῖνος τἀργύριον. *verschaft, aufgetrieben.* 165. 12.

ἀρκούντως εἰπεῖν μέχρι γε τοῦ τὰ δίκαια εἰπεῖν. 196. pen.

ἁρπάζειν] εἰ τὰ τῆ παιδὸς εἴων [scil. αὐτὸν] ἁρπάζειν. 279. 1.

ἀρραβών] τὸν ἀρραβῶνα δεδωκέναι. 210. 3. et 6.

ἄρρην] κρατεῖν τὰς ἄρρενας. 279. 14.

ἀρχαῖος] τῶν ἀρχαίων μηδὲν πραθῆναι. 143. 1. et 4. fundorum priſſinorum, paternorum et auitorum

ἀρχαιρεσία. 178. 10.

ἄρχειν] πολλῶν καὶ κακῶν ἦρξεν. 134. pen. ἄρχειν ἠξίουν τὰς ἀρχάς. 185. vlt.

ἀρχή. pro viro aut viris magiſtratu, imperio fungentibus. πέμψας ἐπὶ τὴν ἀρχήν. *nach der Obrigkeit*

ſchi-

ſchicken. 4. pen. μετεπέμπετο τὴν ἀρχὴν. 11. 6. ἐκεῖνοι ἀρχὴ τῶ γένες. 216. 8.

ἄρχων] πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα ἀπέλιπεν ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ τὸν ἄνδρα. *bey welchem Archonte die Frau ſich gemeldet, und angegeben habe, daſs ſie freywillig von ihrem Manne gegangen ſey.* 64. vlt. μισθῶν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τὰς οἰκίας, ὡς ὀρφανῶν ὄντων. 141. 12. ἀπογραψάσθω πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς τὴν μίσθωσιν τῶν ἐκείνε χρημάτων 289. 5.

ἀσέλγεια] μάχας καὶ κώμες καὶ ἀσέλγειαν πολλὴν γεγενῆσθαι περὶ αὐτῆς. 22. 4.

ἀσελγὴς ὢν καὶ βίαιος. 227. 8.

ἀσελγῶς καὶ παρανόμως. 261. 1.

ἀσθενεῖν] ἀσθενῶν ταύτην τὴν νόσον, ἐξ ἧς καὶ ἐτελεύτησε 9. 9. ἐκ τῶν πληγῶν ἀσθενήσαντα, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕςερον ἀποθανεῖν. 241. 1.

ἀσθενῶς διακεῖσθαι. 9. vlt.

ἀσκεῖν] ἤσκει τὸν υἱὸν καὶ δι' ἐπιμελείας εἶχεν. 168. 5. ἐκ παίδων τρέφων καὶ ἀσκῶν 354. 12.

ἄσμενος] δοκεῖ δέ μοι κἂν ὀμόσαι ἄσμενος. 245. 5.

ἀσπάζεσθαι. 232. 7.

ἀσὸς. 73. 4. 169. vlt. 358. pen. 360. 2. et 4.

ἀσυνόμος. 10. 8.

ἀτέλεια] καταφρονῆσαι προεδριῶν καὶ ἀτελειῶν. 118. 7.

ἀτίμητόν τι διδόναι. ſic donare vt nil tibi cures aut contra dari, aut ſaltim oppignerari. 37. 4.

ἀτιμία] ἵνα μὴ μετάσχωσι τῆς τοῦ πατρὸς ἀτιμίας. 264. 2.

ἀτιμᾶν] ἐπειδὴ εἵλομεν, ψευδομαρτυριῶν ἀτιμῶσαι. 99. 10. κατοικοδομήσας καὶ ἐπιβουλεύσας ἠτίμωσε. 225. vlt.

ἄτοκος foemina ſterilis. εἰδὼς τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον οὖσαν αὐτὴν. 39. vlt.

ἀτυχήμα ἐμοί τι συνέβη πρὸς τὸ δημόσιον. 265. 10.

αὐτὸς] ταὐτὸν aduerbialiter pro κατὰ ταὐτόν. eodem gradu modoue. 277. 6.

ἀφανὴς] ὁ ἔλεγχος περὶ ἀφανῶν. 80. 8. ἐ γὰρ τὸ ἔργον ἀφανὲς ἐγένετο. 297. 16.

ἀφανίζειν τὰ ἐκ τῶ νόμω δίκαια τοῖς λόγοις. 193. 3. ἀφανίζω τὴν ὐσίαν celo, in cenſu non edo. *ich gebe ſie nicht bey der Acciſe mit an, ich verſteure ſie nicht.* 297. 6.

ἀφειδὲς [ſed ἀφηδὲς potius leg. eſt] iniucundum, inſuaue eſt Φανοσράτω τὰς Eυκτ. συμφορὰς φανερὰς καθεσᾶναι, 133. 3. ab ἀπὸ et ἥδεσθαι.

ἀφιέναι] τῶν ἐγκλημάτων ἀλλήλους ἀφήκαμεν. 87. 3. ἀφεῖμεν αὐτῷ τὰς καρπὰς. 105. 12. ἀφεὶς τὰς μάρτυρας. cum teſtes, quos falſi teſtimonii reos agere conſtituerat, inulto transmiſiſſet, quietos ſiuiſſet. 95. pen. τὰ ὄντα rem prodigere luxuria vel cupiditate. 182. vlt. ſeruum manu emittere. εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. 310. 2. οὐδ' οὕτως ἠφίουν εἰσιέναι. ne ſic quidem ſinebant intrare. 143. 15.

ἀφιλότιμος. 182. pen.

ἀφίσασθαι vel ἀποσῆναι κλήρω vel χρημάτων τινι. 17. vlt. 81. pen. 86. vlt. 88. 2. 99. 2. 104. 5.

ἀφορμὴ ἱκανὴ. 138. 12.

ἀφοσιῶσθαι] οὐχ ἀφοσιώμενος, ἀλλ' ὡς οἷόν τ' ἄριστα παρασκευαζόμενος. non perfunctorie, non obliter. 185. 1.

ἄφρων. 355. 2.

ἄχρηστος] οὐκ ἀχρήστους ἡμᾶς εὑρήσετε πολίτας. 184. 7. 188. 3. 299. 1.

βαδίζειν] ἐβάδιζεν ἂν εἰς τὰ ἑαυτῆς πατρῶα. 53. 9. ἐπὶ βωμὸς τὰς πατρώας βαδιεῖται. 234. 4.

βαλανεῖον. 101. vlt. 140. 6.

βασανίζειν] οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τὰς δούλας βασανίζετε. 202. 10.

βάσανος] ἔφυγε τὴν βάσανον noluit acceptare ſpon-

ſponſionem de mancipiis ad torturam dedendis. 201. vlt. 202. 3. 203. 1. παραδῶναι εἰς βάσανον. 207. 6. τὴν βάσανον ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀκριβέστατον ἔλεγχον νομίζετε. 202. 7. ἱκανὸν ἡγήσατο βάσανον εἰληφέναι ἀπὸ τῶ ἐμοῦ πατρὸς. 248. 3. τὰ πράγματα εἰς βασάνους ἄγων. 329. pen.

βδελυρία.] καταπλήξας ταῖς ἑαυτῶ βδελυρίαις. 227. 1.

βέβαιος de fortunis certis, nulli caſui, periculo, controuerſiae obnoxiis. 13. 4. 291. 9. ὁ κλῆρος ἔπωμοι βέβαιός ἐστι. 296. 3. μαρτυρία βεβαιοτέρα. 235. vlt.

βεβαιῶν τὴν δωρεὰν. 11. 8. τὰς διαθήκας. 11. 16. euictionem praeſtare, h. e. fidem ſuam opponere de legitimitate emtionis aut venditionis. 101. 7. 102. 5. βεβαιώσατέ μοι τὰς νόμους. mihi in hac cauſa mea exercete, validas et efficaces reddite, praeſtate ius certum, neque fallax. 250. vlt.

βεβαίως. βεβαιότερον. 11. 11.

βελτίων vir honeſtus, probus, homo frugi 317. 2.

βῆμα cathedra, ſuggeſtus, vnde orabant. 103. 6.

βησαιεὺς. 72. 7.

βιάζεσθαι. 54. 1.

βίαιος. 227. 9.

βίος ἱκανός ἐστιν αὐτῷ. 354. 10. opes, vnde victus.

βλάβη περιφανὴς. 357. 3.

βουλεύεσθαι περὶ τῶν αὑτῶ. 221. 2.

ἡ βουλὴ ſic nude eſt ſenatus Areopagiticus. 84. 4.

βούλησις] φανερὰς κατέστησε τὰς αὑτῶ βουλήσεις. 160. 7.

βραβευτὴς] ὑμᾶς αὑτοὺς βραβευτὰς τῶν ἁπάντων κατεστήσατε. 251. 8.

βραχὺς pro ὀλίγος. βραχείας οὐσίας ὑπαρξάσης. 267. vlt.

βωμὸς] *ἐπὶ βωμοὺς τοὺς πατρῴους βαδιεῖται.* 234. 4. 169. 9.

γαμετὴ. 23. 8. 360. vlt.

γαμηλία, *θυσία* puta, victima, beſtia mactanda, quam phratriae ſuae uouus maritus nomine ſponſae ſuae donabat ad epulas inde parandum. 62. 15. *γαμηλίαν εἰσφέρειν. περὶ τῆς τῶν φρατόρων γαμηλίας.* 65. vlt. 66. 4. 208. 1. et pen.

γάμος.] *ἕνεκα τοῦ γάμου διδόναί τι.* 38. 1. *γάμος διττὸς ὑπὲρ αὐτῆς εἰσίασε.* 201. 2. 207. pen. 208. 13.

γενῆται conſortes eiusdem *γένους. ἐνέγραψεν εἰς τοὺς γενήτας καὶ φράτορας.* 168. 3. *εἰς τοὺς γενήτας καὶ φράτορας ἤγαγέ με ἐπὶ τοὺς βωμούς.* 169. 9. 177. 10. (conf. p. 178. 4. vbi *συγγενεῖς* iidem dicuntur.) 190. 3.

γένος γάρ, proles, in linea deſcendente, *ἀλλ' οὐ συγγενεῖς* cognati collaterales. 217. 5. *γένη* tria enumerantur. 270. 8. 1) pater et mater. 2) fratres et ſorores. 3) conſobrini.

γεωργεῖν] *τὸ χωρίον ἐφύτευσε καὶ ἐγεώργει* inſtruxit plantatis et ſatis. 247. 7.

γῆρας] *ἀπειρηκότα ὑπὸ γήρως.* 141. 8. *τὸ γῆρας καὶ τὴν ἄνοιαν τῇ Εὐκτ.* 138. 11.

γίγνεσθαι] *τῆς προικὸς εἰς αὐτὸν γιγνομένης* illi obtingente, *ihm zu* oder *anheim fiel.* 40. 1. *μέρος, ὅ, τι ἐγίγνετο* portionem ratam. 95. 11.

γινώσκειν mulierem, cum ea conſueſcere. 20 5. *ἃ μόνον ἰδίᾳ ταῦτα γινώσκουσι* leges, ſcil. *δίκαια καὶ προσήκοντα εἶναι.* 179. 6. *καὶ δημοσίᾳ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως τῶτ' ἔγνωκε*, ſciuit, ſanxit, decreuit. 179 pen. *ἃ διαφεύγει τὰ δίκαια μὴ ἃ κατὰ τῶτον γιγνώσκεσθαι τὸν τρόπον.* 161. vlt. *αἱ γυναῖκες αἱ τῶν δημοτῶν περὶ αὐτῆς ἐγίνωσκον.* 207. 13. 208. 2. et vlt.

γνώ-

γνώμη] ὡόμεθα δεῖν περὶ τῶν αὐτῆ τὴν ἐκείνε γνώμην κυρίαν εἶναι. 275. 9.

γνωρίζειν mulierem, cum ea notitiam contrahere. 142. 9.

γνώριμος] ἁπλᾶ τὰ δίκαια καὶ ἅπασι γνώριμα μαθεῖν. 287. 11.

γνῶσις] ἃ μὴν διὰ τῆτο ἡ γνῶσις ἧττον εὐκρινὴς φανήσεται. 255. 14.

γονεὺς] quosnam ius atticum titulo τῶν γονέων complectatur. 216. 5.

γόνος opponitur adoptationi. γόνῳ γεγόνασι παῖδες. 52. 14.

γράμμα] σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ γράμματα. 148. 4. ἐν γράμμασι καταθέσθαι παρά τινι σημηνάμενος 160. 5.

γραμματεῖον ἀλλαγῆναι *dass ein Document untergeschoben, oder mit einem andern ausgetauscht wird.* 75. 7. εἰς τὸ κοινὸν γραμμ. ἐγγράφειν. 170. 5. 10. 12. εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γρ. quod erat penes demotas. 187. 7.

γράφειν] γραφὴν ὕβρεως γραφεὶς accusatus, exagitatus actione superbiae contumeliosae. 226. 1. Φίλην ὄνομα ἐγράψατο τῇ γυναικὶ vxoris suae nomen apud Archontem edebat, ab eiusque commentariensi curabat in tabulas inferri. 35. 2. γραφὴν γραψάμενος *nachdem er eine Criminalklage wider mich angestellet, eingegeben hatte.* 287. 3.

γραφὴ actio maiestatis, et vniuerse criminalis, qua de capite et fortunis agitur. 226. 1. 287. 2. 11. et vlt. eiusmodi erant causae ὕβρεως, item pupillorum aduersus tutores de male gesta tutela. 289. 25.

γρύζειν] ἐκ ἐτόλμησε γρύξαι τοπαράπαν. 212. 12.

γυμνασιαρχεῖν. 154. 7. 184. 1.

γυνὴ] μηδὲ γυναικὶ συμβάλλειν πέρα μεδιμνῆ κριθῶν. 259. 3.

δάνεισμα. *auf Interessen ausgethanes Geld.* 220. 4.

δαπανᾶν] δαπανηθεὶς pro δαπανήσας, aut δαπα-

νησάμενος. 116. 4 δαπανήσας πολλὰ χρήματα. 117. 6. ἐκ τῶν αὐτῷ δαπανῶν. 184. pen.

δαπάνη] ἵνα ἐξαρκοίη πρὸς τὰς δαπάνας, 186. pen.

δαπάνημα] ταῦτα πάντα ἐ μικρὰ δαπανήματά ἐστι. 354. 12.

δέησις] ὁσιωτάτην δέησιν δεόμενος. 251. 1.

δεικνύναι. 260. 11. νόμον κελεύετε δεῖξαι. 262. 14.

δεῖν] μικρῷ δεύσας χιλίας δραχμὰς. 294. 4.

δεινὸς] ἢ δεινόν γ' ἂν εἴη 54. pen. δεινῷ τινος ἀνδρὸς ἔργον διαπράττεσθαι. 287. 5.

δεῖπνον] αἱ γαμεταὶ γυναῖκες ἐπ' ἔρχονται ἐπὶ τὸ δεῖπνον. 22. 8.

δεκάκις] εἰ καὶ δεκάκις διαθήκας ψευδεῖς ἀποδεικνύῃ, 249. 8.

δεκάτη decimus dies a nato infante, quo nomen ei a patre imponebatur. 34. 6. καλεῖν εἰς τὴν δεκάτην. ad epulum hac de causa. 36. 6. ἐν τῇ δεκάτῃ ταύτης κληθέντες συνεσιᾶσθαι. 60. 5.

Δελφίνιον. 360. 3.

δεσμωτήριον] ἀπήχθη εἰς τὸ δεσμ. 83. vlt.

δευτεραῖος ἔνδον κείμενος iam in alterum diem. 149. 19.

δημαρχεῖν. 361. 14.

δημιουργὸς] δημιουργοὺς, ὅσοι ἦσαν αὐτῷ, ἀπέδοτο. operas. *Gesellen*, *Gewerke*, seruos operibus manuariis efficiendis, vt calceis, cultris, ciſtis etc. seruientes. 140. pen.

δῆμος] ἐν τῷ δήμῳ in concione. III. 1. λόγον ἐν τῷ δήμῳ παρέσχε τὸ ἔργον. effecit hoc factum, vt eius mentio fieret in concione, et sermones de eo haberentur. 297. pen.

δημόσιος] δημοσίᾳ ἀπέκτειναν. iussu populi. 84. 2. ἐμοί τι ἀτύχημα πρὸς τὸ δημόσιον συνέβη apud aerarium, siebam aerarius. 265. 11.

δημότης. 222. 11. 361. 13.

διὰ]

διὰ] ὅπως δι' αὐτῶν ἔσοιτο ἡ ἐσία. in ipsorum potestate. 141. 10. αὐτὸς δι' ἑαυτῦ πάντ' ἐποίει. per se in eigner Person. 206. 9. τὰ πατρῷα διὰ πλειόνων διανείμωμαι cum pluribus herciscam. 355. 3.

διαβάλλειν δεινὸς εἶ calumniis, mendaciis confundere, deprauare, ignorabiles notas veri, et mentes iudicum perplexas reddere. irre machen. 272. 9. obiecto errore decipere. 297. 8.

διαβολὴ] ἐπὶ διαβολὰς καὶ λόγους καθιστὰς. 330. 1.

διαγίνεσθαι] χρόνων διαγενομένων μετὰ ταῦτα. interiectis. 275. 4.

διαγινώσκειν. 277. 15.

διάγνωσις] ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν διάγνωσιν πεποιήκασι. 12. 9.

διαγράφειν] ἡ λῆξις τῦ κλήρυ διεγράφη. petitio hereditatis dispungebatur, cassabatur. 98. 5.

διαγωνίζεσθαι. 277, 12.

διαδικασία. 44. 6.

διάδοχον τῆς ἐσίας ἤλπιζεν αὐτὸν κατασήσειν 168. 7.

διαθήκη] διαθήκαις ἰσχυριζόμενοι. 4. 7. ἐπανορθῶν διαθήκας. 11. 7. παιδὸς ἐκ ἔξεσι διαθήκην γενέσθαι. 259. 1. περὶ τῶν ἀμοτρίων ἃ δεῖ κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας. 266. 10. ψευδεῖς διαθήκας κατεσκεύασε. 231. 5.

διαιρεῖν] διήρηται περὶ αὐτῶν καθ' ἕκαστον. 282. 9.

δίαιτα] δύο ἔτη τῦ διαιτητῦ τὴν δίαιταν ἔχοντος. 361. 15. δίαιταν ὤφλον. verbührten, verwirkten, verlohren den Proceſs. 362. 2.

διαιτᾶσθαι commorari. 131. 2. 134. 8. 135. 15. 201. 1. 246. vlt.

διαιτητὴς] ἄγειν διαιτητὰς. 107. 3. 5. 9. ἐπὶ διαιτητῦ coram. 360. 3.

διακεῖσθαι] ἐκ ὁμοίως μοι δοκῶμεν διακεῖσθαι πρὸς

ἀλλήλους. 5. 11. ἐκ εὖ διακείμενοι τοῖς συγγενέσι. non bene animati erga conſanguineos. 77. 4.

διακελεύεσθαι vniuerſis et viritim ſingulis mandare. 178. 6.

διακριβοῦσθαι. 41. 6.

διαλέγεσθαι verba facere. ἦκω διαλεξόμενος παρ' ὑμῖν. 161. vlt. μηδένα τῶν ἑαυτῷ οἰκείων διαλεχθῆναι Κλέωνι. 239. pen. 242. vlt.

διαλείπειν] ἐδὲ δύο ἔτη διαλιπών. 184. vlt.

διαλλαγή] διαλλαγῆς μηδεμιᾶς γενομένης. reconciliatione gratiae. 191. 4.

διαλλάττειν reconciliare, expedire litigium. 107. 5

διαλογίζεσθαι 191. pen.

διαλύειν] ἐκ εἶόντ' εἰπεῖν ὡς διελύσαντο τὰς ἔχθρας 166. pen.

διαμαρτάνειν τῷ ἀγῶνος. 149. 10.

διαμαρτυρεῖν intercedere proteſtando μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον. 15. pen. ἡ διαμαρτυρηθεῖσα γνησίαν εἶναι θυγάτηρ. illa mulier, quam filiam legitimam eſſe teſtatus eſſet curator eius in ſua διαμαρτυρίᾳ in illius gratiam iudicibus exhibita. 17. 8. 43. 12. 98. 3. διαμαρτυρομένων ἡμῶν nobis anteſtantibus, h. e, hortantibus teſtes noſtros, vt hoc dictum factumue probe meminiſſent, quo poſſent, vbi opus foret, in iudicio de eo referre. 127. 2. 149. pen.

διαμαρτυρία. 17. 7. obteſtatio, proteſtatio. 149. 8. 150. 1. 161. 4.

διαμένειν εἴωθε ταῖς τοιαύταις. 33. vlt. τὰς ἔχθρας, ὅ τι διέμειναν, τὸ ἔργον δεδήλωκε. 167. 9.

διανέμειν] διανέμεσθαι inter ſe partiri τὸ ἀργύριον. 180. pen. 355. 3.

διαπράττεσθαι] ſedulo agere, perficere, quibuscunque modis, ſed in primis artibus veteratoriis. interdum tamen eſt quoque pro ſimplici πράττειν. 24. 3. 42. 1.

42. 1. 47. 7. 138. 3. 146. 4. 151. 3. et 8. 152. 3. 287. 8.

διαῤῥήδην. 241. 5. 259. 2.

διατρέφειν τὰς νόμας. 272. 9.

διατιθέναι administrare, gubernare vel deducere ad locum ſtatumue quempiam. διαθεῖναι καὶ τοῦτον τὸν οἶκον τὸν αὐτὸν τρόπον. pari modo in hac quoque hereditate verſari, atque verſati ſunt in illa priore. h. e. pari modo dilacerare atque prodigere. 267. pen. In medio praecipere, mandare per teſtamentum. ὅτε διαθέσθαι, ὅτε δοῦναί τι τῶν ἑαυτοῦ ἔξεστιν ἄνευ τῶν θυγατέρων in fraudem filiarum. 43. 4. διαθέσθαι ἐξεῖναι ὅτῳ ἄν τις ἐθέλῃ. 58. 3. quibus per leges liceat teſtamentum ſcribere. 75. pen. ſqq. διαθέσθαι ἑτέρῳ τὴν οὐσίαν, εἰ αὐτός τι πάθοι. 160. 4. τὰ ἑαυτοῦ διατίθεσθαι per teſtamentum legare, donare ὅτῳ ἂν ἐθέλῃ. 255. vlt. 262. 3. ὥστε καὶ τὰς θυγατέρας ἐξ αὐτῶν διατεθῆναι, id eſt ἐκδοθῆναι. bene et honeſte poſſint elocari. *an den Mann gebracht*, *verſorget*, *ausgeſtattet werden*. 291. pen.

διατριβὴ commoratio, verſatio, actio. τὴν πλείστην τῶν λόγων διατριβὴν περὶ τὴν — ποιησόμενον. 290. 3.

διαφέρειν] διαφέρεσθαί τινα diſſidere, diſceptare, contendere cum aliquo in iure. 86. 1. 265. 12. 322. 8. τὰ διαφέροντα diſcrimina, momenta ad damnum accipiendum, aut emolumentum adipiſcendum. εἰ μὴ πάνυ μεγάλα τὰ διαφέροντα εἴη. 74. vlt. 80. 9. εἰώθασι πρὸς ἀλλήλας διαφέρεσθαι αἱ μητρυαὶ καὶ αἱ πρόγονοι. 356. 8.

διαφεύγειν] ἃ διαφεύγει τὰ δίκαια μὴ ἃ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον γιγνώσκεσθαι. 161. pen.

διαφθείρειν de muliere abortum patiente. προσποιεμένην διαφθείρειν [ſcil. τὸν τόκον] ἄκυσαν. 221. 4.

γνώ-

γνώμην τινος. 147. 16. ὑπὸ φαρμάκων διεφθάρθαι. dementatum esse. 252. 6.

διαφορὰ dissidium, simultas τοῖς οἰκειοτάτοις εἰς διαφορὰς κατέστησεν. 133. pen.

διαφορεῖν. discerpere, dissipare, differre, prodigere. 143. 6. διαφορήσαντες τὰς προσόδους. 145. 4. 155. 8. 287. 8.

διάφορος aduersarius. 6. 9. 12. 1. τὰ διάφορα, idem quod τὰ διαφέροντα das Interesse, das, woran einem gelegen ist, id quod tua interest, siue ad vitandum, siue ad impetrandum. ἆρα μικρὰ τὰ διάφορα ἑκατέροις τῆς οὐσίας ἡμῶν ἐστι. 296. 9.

διαχειρίζειν τὴν οὐσίαν. 78. 9.

διαψηφίζεσθαι. 170. 3.

διδάσκαλος] τῶν διδασκάλων, ὅποι ad quos ἐφοιτῶμεν. 247. 5.

διδόναι] dare, praebere μὴ μέλλουσι δώσειν ἔλεγχον, ἀλλ' ἤδη δεδωκόσι. 201. 8. 2) tribuere, addicere. οἷς ὁ νόμος τὴν ἀγχιστείαν δίδωσι. 273. 3. δίδωσιν ὁ νόμος τὴν κληρονομίαν. 277. 3. 3) largiri, donare, gratuitum, quod habeat accipiens sibi proprium. ἀτίμητόν τι δίδω. 37. 4. εὔχετο ἡμῖν ὑγιείαν δίδοναι καὶ κτῆσιν ἀγαθήν. 206. pen. τοσαύτη προῖξ ἐκ ἂν εἰς πολλήν τινα οὐσίαν δοθείη. 292. 12. 4) deferre, anbieten, εἴ τις αὐτῷ ὅρκον δίδοιη. 245. 6. 5) collocare in matrimonio. 103. vlt. 165. vlt. 6) per testamentum donare, legare. 150. 1. 162. 4. 7) concedere, veniam, facultatem dare. δόντων αὐτῶν τῶν νόμων. 160. 8. 171. 1.

διετες] ὁπόταν ἐπὶ διετες ad biennium ᾖβήσειαν. 215. 8. 261. 8.

δικάζειν. 19. 12.

δίκαιος] ὅτ' ἐλεεῖν ἐστι δίκαιοι. 108. 14. τὴν πόλιν εὐποιεῖν. 110. 9. ὃ γὰρ τοῦτο σκεπτέον, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα, εἰ δίκαιον, ἢ μή. τὸν πράττοντά τι δίκαιον ὃ προσῆκεν ἀπορεῖν, ἀλλ' εὐθὺς λέγειν. 273. pen. τὸ δίκαι-

δίκαιον καὶ τὰς ὄρκους περὶ πολλοῦ ἐποιήσαντο. 280. 7. τοῖς μὴ δίκαιον ἔχουσι λέγειν, ἀνάγκη τοιούτους πορίζεσθαι λόγους. 297. 7. εἴπερ τι δίκαιον ἐφρόνει. 330 2. τυγχάνειν τῶν δικαίων. ius ſuum, vel aequum impetrare. 324. 3. τὰ δίκαια tituli iuris, vnde agitur, quibus tu fretus ius tuum poſtulas, quae allegas pro cauſa tua. τὰ ἡμέτερα δίκαια ταῦτ' ἔστι. 184. 4. ταῦτα μεγάλα ἐστὶ δίκαια poſtulationes hae ſunt aequitatis vrgentis et euidentis. 289. 7. τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει παρ' αὐτοῖς τὰ δίκαια. *ihre alten Rechte, Vrrechte, Gebräuche, Herkommen.* 170. 5.

δικαίως] καὶ δικαίως. *und das von Rechts wegen.* 309. 4. ὀρθῶς καὶ δικαίως optima fide. 309. 14.

δικαστήριον] ἐδ' ἀκροασόμενοι ἤλθομεν ἐπὶ δικ. 3. 1. τὰ ὡμολογημένα ἐπὶ τῷ δικαστηρίῳ. 86. vlt. τὰ δικαστήρια ἐπληρώθη. 142. 2. εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. 310. 2. λέγειν ἐπὶ δικαστηρίῳ. 324. 5.

δίκην σίτου ἢ τῆς προικὸς δικάζεσθαι. 19. 12. μόνων τούτων τῶν δικῶν ἀκινδύνων τοῖς διώκουσιν ὐσῶν. 44. pen. (ſcil. de mala parentum tractatione,) ἐκ ἂν ἰδίας μόνον δίκας ἔφυγεν ὁ βιαζόμενος, ἀλλὰ καὶ δημοσία εἰσαγγελθεὶς ἐκινδύνευσεν ἂν περὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς οὐσίας ἁπάσης. 54. 1. δικῶν οὐσῶν, quamuis fora exercerentur, et iura redderentur petentibus. 91. 1. πρὸ δίκης antequam haec cauſa ad iudices delata de eaque legitime quaeſitum et cognitum eſſet. 93. 7. μήτε πρὸς ἐμὲ, μήτε κατ' ἐμοῦ δίκην εἶναι φησὶ. negat in iure mecum agere licere, neque ex titulo paris iuris, neque ex titulo damni accepti. 288. vlt

διοικεῖν] εἴ τι αὐτῶν κακῶς διώκηκεν. 278. 3.

διολλύναι] διολώλεκας οἶκον κακῶς καὶ αἰσχρῶς. 116. 2. χρήματα πολλὰ διώλεσε. 133 pen. 317. 5. διόμνυσθαι. 274. 1.

διομολογεῖσθαι] εἰ μηδεμίαν προῖκα μήθ' ὁ διδοὺς, μήθ' ὁ λαμβάνων διωμολογήσατο ἔξειν ἐπὶ τῇ γυναικὶ. 32. 13.

32. 13. 33. 1. 39. 3. διομολογῆνται inter se depeciscuntur περὶ τῶν δοθησομένων 41. 9. 210. 5. er nahm Abrede mit mir. ἐκ ἀντὶ ταῦτα διωμολογεῖτο. 211. 2. πρὸς Κλέωνα διωμολογήσατο cum Cleone decidisset. 245. 3. 281. 9.

διομολογία] οὐκ ἐνῆν κοινωνίαν, οὐδὲ διομολογίαν pactum ποιήσασθαι περὶ — 281. vlt. 283. 3.

διονύσια] εἰς Διονύσια εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἡμᾶς. 206. 4. Διονύσιον templum Liberi patris ἐν Λίμναις. 219. 2.

διορίζειν] διορίζουσιν οἱ νόμοι περὶ ἁπάντων τούτων. 48. 2.

δὶς] καὶ δὶς τοσαῦτα χρήματα εἴασεν ἂν αὐτοὺς καρπῶσθαι. 265. 6.

διττὸς] γάμους διττοὺς ὑπὲρ αὐτῆς εἰσίασεν. 201. 2.

δοκιμάζειν] ἔν τι τῶν ὑπ' ἐκείνου δοκιμασθέντων ἐποίησα. 183. vlt.

δοκιμασίαν ἱκανὴν λαβών. 182. 4.

δόσις legatio hereditatis per testamentum, titulo gratuitae et vltroneae donationis. 73. 6. et saepe locorum.

δύναμις] ἐδὲν ἀπολιπόντες τῆς αὐτῶν δυνάμεως. 6. 1. καθ' ὅσον ὑμῶν ἕκαστος τυγχάνει δυνάμεως. 229. 4.

δύνασθαι] τετὶ γὰρ αὐτοῖς ἡ διαμαρτυρία δύναται. hoc vult, quaerit, intendit, significat, valet. 149. 9. εἰ λέγειν δύναται Κλέων μᾶλλον ἐμοῦ, τοῦτο αὐτῷ μηδὲν ἰσχυσάτω. 251. 6.

δύσκολος] πολλῶν μοι καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων. 324. 2.

δυσυχεῖν] δυσυχησάσης τῆς πόλεως. 91. 3.

δωρεά legatio bonorum per testamentum. βεβαιῶσαι σφίσι τὴν δωρεάν. 11. 8. τὴν αὐτῶν δωρεάν. id est, τὴν αὐτοῖς ὑπ' ἐκείνου δοθεῖσαν. 12. vlt.

ἐάν] χρόνον ἔτω πολὺν εἰάσαμεν scil.' παρελθεῖν ἄνευ δίκης. 264. 9. τὰς πολλὰς λόγες ἐάσας. 271. pen. εἴασαν καὶ ἐπέτρεψαν. 356. pen.

ἐγγί-

ἐγγίνεσθαι] μηδεμιᾶς παραχῆς ἐγγιγνομένης interueniente. 70. 8. ἐγγενόμενον ἡμῖν. cum nobis licuiſſet. 99. 9.

ἐγγράφειν] ἐγγέγραπται εἰς τὲς τριακοσίας. 155. 1. εἰς τὰ κοινὰ (phratorum) γραμματεῖα. 160. 2. 170. 5. 10. et 12. εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, quod erat penes demotas. 178. 7. εἰς τὲς γενήτας. vel quod idem eſt, εἰς τὲς συγγενεῖς. 168. 8. 178. 4. ἐν γραμματείῳ. 236. 14. τάδε ἐν διαθήκαις ἐνέγραψε 275. 3. 363. 4.

ἐγγυᾶν in manus dare, deſpondere. ἐγγυᾶν καὶ ἐκδιδόναι τὴν ἀδελφὴν. 59. pen. ἐγγυητικὼς pro ἐγγεγυητικὼς ſine augmento. 42. 7. et ſic ſaepe locorum in iſta oratione. In medio ἐγγυᾶσθαι ſpondere, recipere facturum vel praeſtiturum. conſtruitur. cum datiuo perſonae et accuſatiuo rei. τινὶ pro ὑπὲρ τινος. ταῦτα ἠγγυᾶτο αὐτῷ Λεωχάρης. 99. 4. 108. 3. item cum accuſatiuo perſonae. ἔτε Λ. ὁμολογεῖ ἐγγυήσασθαι αὐτὸν. daſs er, Leochares, für ihn, Dicaeogenem, gut geſagt habe. 99. 16. 100. 5. 103. 2. ὃ φησὶν ἐγγυήσασθαι [ſcil. ταῦτα,] ἃ καταμαρτυρεῖται αὐτῷ. negat ſpopondiſſe de iis, de quibus tamen teſtes eum arguunt ſpopondiſſe.

ἐγγύη. 32. pen.

ἐγγυητὸς] ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ. 64, vlt.

ἐγγυητὴς] ἐγγυητὰς καθιςάναι. 87. 2.

ἐγκαλεῖν ἐδὲν πονηρὸν nulla de mala fraude alicuius queri. nihil mali ſibi eueniſſe, de quo queratur. 8. 3.

ἐγκαταλογίζομαι εἰς ταῦτα ſich rechne mit drein. 295. 3.

ἔγκλημα] ἀφήκαμεν ἀλλήλες τῶν ἐγκλημάτων. 87. 3.

ἐγχειρίζειν] ὅταν ἃ περὶ πλείςε ποιῶνται, ταῦτ' ἀλλήλοις ἐγχειρίζωσι. 167. 6.

ἔδα-

ἔδαφος] ἐδάφη μὲν ταῦτα, ἀφ' ὧν ἡ μίσθωσις. haec illi fuerunt in fundis, in bonis immobilibus, vnde redibant vectigalia. 293. 8.

ἐθίζειν] οὐδ' ἐθίζειν εἶναι γραφὰς περὶ ὧν οἱ νόμοι δίκας ἰδίας πεποιήκασι. ihr müſſet die Gewohnheit nicht einreiſsen laſſen, Sachen an das Oberhofgerichte zuziehen, die die Proceſsordnung an die untern Gerichte verweiſet. 287. 11.

εἰκῇ] ἐκ λόγων τινῶν ἔχθρας ὕστως εἰκῇ πρὸς ἀλλήλους ἀνείλοντο. 7. 1.

εἰλήθυια] καθημένην ἐν τῷ τῆς Εἰληθυίας ἱερῷ. 112. 4.

εἶναι] τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ. ſcil. σκοπὸς. hoc deſignabat, parabat. 73. 2. ἐμοὶ μὲν ἦν ἀγχιστεύων. mihi competebat ius vel titulus conſanguinitatis. 276. 4.

εἰς] τῆς προικὸς εἰς αὐτὸν γινομένης. dote ad eum redeunte. 40. 1. 41. 1. ληφθέντες εἰς τὰς πελεμίας. 165. 10. ἐγένετο εἰς ἐμὲ ἡ κληρονομία πάντων. hereditas ex aſſe mihi obtingebat. 282. 5. εἰς ἔω 211. 7.

εἰσαγγελία] ἐπιτίμιον ταῖς πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις οὐκ ἔπεσιν. 45. 1. ἔσχαται τιμωρίαι ἐπὶ ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισι. 45. 7. καταγινώσκειν τινὸς εἰσαγγελίαν. in cauſa εἰσαγγελίας aduerſus aliquem dare litem, vel eum condemnare. 274. 6.

εἰσαγγέλλειν denunciare aliquem de crimine maieſtatis πρὸς τὸν ἄρχοντα. 44. 14. οὐδ' ἐὰν μίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαντες μεταλάβωσι. 45. 2. ἀκινδύνως εἰσαγγέλλειν. 45. 5. 46. 3.

εἰσάγειν] τὴν ἀρχὴν (ſcil. πρὸς ἑαυτὸν) 9. 12. reum ad iudices. εἰσαγαγόντες εἰς ὑμᾶς. cum pertraxiſſemus eum ad forum veſtrum. 16. 2. εἰς τὸ δικαστήριον. 95, 1. in collegium phratorum et genetarum, ſeu cognatorum. 61. 17. 208. 6. 258. 9. 265. 16. hoc ſignificatu etiam ſimplex εἰσάγειν vſurpatur. 61.

vlt.

vlt. 169. vlt. 257. 13. εἰς τὰς θιάσους Ηρακλέους. 248. 9.

εἰσαγωγὴ κλήρου. scil. εἰς κρίσιν, vel δικαστήριον. 74. 5. κατὰ διαθήκας αἱ εἰσαγωγαὶ [scil. εἰς τοὺς φράτορας] τῶν εἰσποιήτων γίγνονται. 258. 13.

εἰσέρχεσθαι adire forum, litem capessere, iure experiri. εὐθυδικίαι εἰσελθόντα εἰς ὑμᾶς. 121. 12. 145. 6.

εἰσιέναι scil. in forum. εἰσῇει δίκη. *der Proceſs gieng an, die Sache ward vorgenommen.* 98. 6. εἰσίωμεν τὴν δίκην κατ' αὐτῆ. 228. vlt. τὸν ἀγῶνα εἰσιέναι μέλλοντες περὶ τῆ κλήρε. 281. 7.

εἰσποιεῖν arrogare. εἰσποιῶν [scil. Νικοστράτῳ vel εἰς τὸ Νικοστράτε γένος] τὸ παιδίον [subaudi ἑαυτοῦ] ἐξ ἑταίρας [scil. αὐτῷ γεγενημένον] 73. 2. εἰσποιήσων παῖδας εἰς τὸν οἶκον 136. 4. υἱὸν ἐκ εἰσποιεῖν. 180. 5. εἰσεποίεν εἰς τῆτον τὸν κλῆρον. 263. 10. ἕτεροι τὸς σφετέρους παῖδας εἰς ἑτέρας οἴκας εἰσποιοῦσιν, ἵνα μὴ μετάσχωσι τῆς τῆ πατρὸς ἀτιμίας. 264. 1. εἰς ὑπόχρεων οὐσίαν εἰσεποίουν σφᾶς αὐτούς. 264. 3. 354. 1. et 4. 357. 4.

εἰσπράττειν exigere, poscere aes debitum a debitore. *einmahnen, eintreiben.* εἰσπράξῃ τὸ ἡμικλήριον. 164. vlt. ὁ μισθωσάμενος εἰσπράξῃ μοι ταῦτα veniat conductor annuamque mercedem horum bonorum a me exigat. 289. 6. χρήματα εἰσπράττεσθαι ὑπό τινος *ſich mahnen laſſen müſſen.* 225. 3. εἰσπράττεσθαί τινος ab aliquo exigere vel redigere. 264. vlt. εἰσπράττεσθαι ἕτως ἔχοντας οὐκ ἠδυνήθημεν. 339. 1.

εἰσφέρειν γαμηλίαν (scil. εἰς τὰς φράτορας) 62. 15. τοῖς φράτορσι γαμηλίαν εἰσήνεγκε. 208. pen. 2) inferre εἰς τὸ δημόσιον in aerarium, contribuere. τὰ εἰσενηνεγμένα. 333. 3. ἀργύριον. 331. 2. εἰσφορὰς. 110. vlt. 111. 3. 187. 1. 298. vlt.

εἰσφορὰ contributio pecuniaria εἰς τὸν πόλεμον. 110. pen. 331. pen. 333. 1.

ἐκ] ἐξ ἐκείνε γεγονότες proles ab aliquo prognata. 214. 11. 217. 3. ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς per occasionem gestae tutelae, sub eius latebra et obtentu. 165. 1. τοῖς λόγοις τὰ ἐκ τῦ νόμε δίκαια ἀφανίζειν. 193. 3. κομιζόμενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας. 209. 13. et 18. ἐκ μικροῦ παιδίου τεθραμμένος. 248. 5. ἐκ πληγῶν ἀσθενήσαντα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀποθανεῖν. 241. 1.

ἑκάστοτε subinde, identidem, von Zeit zu Zeit Oefters ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον 134. vlt.

ἐκβάλλειν] ὠθεῖν, ἐκβάλλειν, κωλύειν συνθάπτειν. 212. 3. ἐκ τῶν πατρώων. 297. 14.

ἐκγίνεσθαι] ὅσα ἡμῖν ἐξεγίνετο διαπράττεσθαι. licebat, datum erat. 98. 11.

ἔκγονος] discrimen inter τὰς συγγενεῖς et τὰς ἐκγόνους. 214. pen.

ἐκδιδόναι elocare mulierem matrimonio. 19. 5. ἐκδεθεῖσας καὶ συνοικέσας ἀνδράσι γυναῖκας. 55. 1.

ἐκεῖνος pro *suus*. 209. 18.

ἐκκόπτειν] ἵν' αὐτῶν ἐκκόψωμι ταύτην τὴν ἱεροσυλίαν. 224. 7.

ἐκλείπειν] πάντων ἤδη ἐκλελοιπότων. da alle schon ausgestorben waren. 276. 2.

ἐκλειτουργεῖν] τίνα λειτουργίαν ἐκ ἐξελειτούργησεν. 186. vlt.

ἐκμαρτυρεῖν] ἐκμαρτυρησάμενος πρὸς τὰς ἐπιτυχόντας δύο τὴν ἐκμαρτυρίαν ταύτην. cum curasset coram duobus obuiis, triuialibus testibus hoc exteſtimonium sibi scribi. 31. 8.

ἐκμαρτυρία testimonium absentis, quibus in causis legitimum et ratum fuerit. 26. 4. ἐκμαρτυρίαν ἐν ἄξει ποιέμενος. 29 vlt. facta vita defuncti appellat eius ἐκμαρτυρίας. 63. vlt.

ἐκπέμπειν] ἐὰν ὁ ἀνὴρ τὴν γυναῖνα ἐκπέμπῃ domo expellat, repudiet. 38. 3. 39. 1. seruum clam, furtim

tim ex vrbe emittere, alio ablegare, ne secretum prodat. 226. vlt.

ἐκπλεῖν. 129. 3. 233. 8. 237. 6. 238. vlt. 274. 20.

ἐκποιεῖν filium in alienam domum e paterna elocare. 177. 5.

ἔκποίητος eiusmodi filius elocatus. 176. 3. μητρὸς ἀδελφὸς ἐστιν ἐκποίητος. 177. 3. ἀδελφὸς πώποτε ἐκποίητος ἐκληρονόμησε τὸν οἶκον, ὅθεν ἐξεποιήθη, ἐὰν μὴ ἐπανέλθῃ κατὰ τὸν νόμον. 250 6.

ἐκτρέφειν. 252. 8.

ἐκφέρειν] ἐξενηνοχότες εἶεν εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν. 144. 3

ἐκφορεῖν χρήματα ἐξ οἰκίας. 144. 6. 145 1. et in medio ἐκφορεῖσθαι. 143. 11. τὰ ἐκπεφορημένα. 143. antep.

ἐλάττων] οὐ δίκαιον οἶμαι εἶναι διὰ τοῦτο ἔλαττον ἔχειν. 264. 12. περὶ ἐλαχίστου ποιεῖσθαι. 12, 13.

ἔλεγχος περὶ ἀφανῶν. 80. 8.

ἐλεεῖν oratione misserabili commiserationem ciere. 266. 6.

ἔλεος] ἐλέου παρ' αὐτοῦ ἔτυχεν. 92. vlt. 290. vlt.

ἐλευθερία] ἐξαιρεῖσθαι εἰς ἐλ. 310. 1.

ἐλεύθερος κλῆρος. *Schuldenfrey.* libera debitis incumbentibus. 264 5.

ellipsis vocabuli πλέον. τί γὰρ ἔμελλεν εἶναι τῆς ἐγγύης. 38. vlt. quid illi proderat despondisse mulierem? aut si mauis arbitrari, subaudiendum esse ἀντί, quid habiturus esset (emolumenti puta) pro despontatione?

ἐλπὶς] ἐλπίδων ἔτι πολλῶν οὐσῶν. 10. 1.

ἐμβάλλειν] λόγον ἐμβεβλήκασι. 71. 3.

ἐμβὰς] ἐμβάδας καὶ τριβώνια φορεῖ. 94. 7.

ἐμβατεύειν] εἰς τὸ χωρίον ἐνεβάτευσε. immigrauit, *er hat eigenmächtig Besitz von dem Guthe genommen.* 231. 11.

ἐμμένειν οἷς ἔτοι γνοῖεν. 107. 4. 275. 9.
ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων. 111. 4.
ἐμπωλεῖν] ἐξ ὧν ἐνεπώλησαν woraus ſie gelöſet haben. quorum e venditione redegerunt. 294. 1.
ἐμφανὴς] προεκαλέσατο εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. 139. 5. (346. 1.)
ἐμφανίζειν] ἐνεφάνισε τὰ χρήματα. indicauit, protulit, numerauit, repraeſentauit pecuniam. 309. 13.
ἐν pro ἐπὶ. ἐν τῷ τρίτῳ μέρει τῆ κλήρῳ ἐγίγνετο υἱὸς ποιητὸς. hac lege, vt non niſi trientem hereditatis cerneret. 96. 11. ἐν παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγίγνετο. vt eſſet heres ex aſſe. 256. pen.
ἐναγίζειν] ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον καὶ ἐναγιεῖντα. 149 1. πᾶ οἱ παῖδες ἐναγίζουσι καὶ χίουται. ſuffiunt, et libant. 157. 9. ἔξαι τις ὁ καὶ ἐναγιῶν καὶ πάντα τὰ νομιζόμενα αὐτοῖς ποιήσων. 179. 12.
ἐναντίως aduerbialiter, pro ἐναντίον, coram. 242. 3. et ἐναντίον eodem ſenſu. 294. 5.
ἐναντίος] πρᾶγμα εἴρηκε τὸ πάντων ἐναντιώτατον. ſcil. τῷ λόγῳ, repugnantiſſimum, abhorrentiſſimum. 283. 6.
ἔνατος vel ἔννατος] τὰ ἔνατα ἐπήνεγκα inferias nono die ab exceſſu defuncti inferendas intuli in monumentum eius. 224. 6.
ἐνδεὴς] ἐ περιεῖδεν ἡμᾶς ἐδενὸς ἐνδεεῖς ὄντας. 8. 11. ἐνδεὴς τῶν ἐπιτηδείων. 216. 3.
ἔνδεκα. 112. 3.
ἕνδεκα vndecimuiri rerum capitalium. ὑπὸ τῶν ἕνδεκα, ἃς ὑμεῖς δημοσίᾳ ἀπεκτείνατε. 84. 2.
ἔνδον κείμενον δευτεραῖον. 143. 19. ἐπεδείκνυσαν τὰ ἔνδονι ὡς εἶχε. 144. 1. ἰδεῖν τῶν ἔνδον [ſcil. τῆ ἱερῆ] ἐδέν. 148. 10. ἔτι δὲ ἔνδον [in arca, parata pecunia] ἐννακοσίας δραχμὰς. 294. 6.
ἐνιαυτὸς] Φέρειν μίσθωσιν τῆ ἐνιαυτῆ. an jährlichen

chen Pachte abwerfen. 109. 2. τῷ ἐξελθόντος ἐνιαυτῷ anno proximo ſuperiori. 168. 9.

ἐνίστασθαι] δίκαι γὰρ ἐνεστήκασι ψευδομαρτυριῶν. 296. 4. et 8.

ἐνοίκιον] φοιτῶν ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον. ad locar, mercedem incolatus tollendam. 134. vlt.

ἔνοχος] ἔτ' ἔνοχός εἰμι ταύταις ταῖς αἰτίαις οὐδὲ κατὰ μικρὸν. 278. 9.

ἐντάφιον] ἐντάφια προπαρασκευασάμενος. 223. 7.

ἐντυγχάνειν] παρὰ τῷ ἐντυχόντος ab obuio quoque. 53. 1. 236. vlt.

ἐξαγγέλλειν vltro ſponte ſua, vel recens, ex ipſa re, dum geritur, venire alicui nunciatum. 142. 3. 143. 8.

ἐξάγειν vi manuque deducere. ἐξῆγεν ἂν ἐκ τῶν πατρώων. 53. pen. 101. 5. et vlt.

ἐξαγωγὴ deductio de praedio, vi manuque facta. 28. 2.

ἐξαιρεῖν] ἐξαιρεθεισῶν τῶν ψήφων tabellis iudicum e ciſtulis exemtis, effuſis. 98. 9. ἐξαιρεῖσθαι veluti praecipuum de reliqua maſſa hereditatis detractum ſeorſim ponere et alicui, vt priuum quid et proprium ipſi, attribuere. 105. 14. ἐξειλόμην εἰς ἐλευθερίαν aſſerebam, vindicabam in libertatem, raptatum in ſeruitutem. 310. 1.

ἐξαιτεῖν depoſcere ad deditionem vel traditionem. 144. 6.

ἐξάκις. 71. 7.

ἐξαλείφειν. 363. 4.

ἐξαμαρτάνειν εἰς ἑαυτὸν. 23. 14.

ἐξαργυρίζεσθαι οἶκον hereditatem pecunia mutare, h. e. vendere, *zu Gelde machen.* 116. 3.

ἐξαρκεῖν πρὸς τὰς δαπάνας. 186. pen.

ἔξαρνος γίγνεσθαι τὴν μαρτυρίαν. pro ἀρνεῖσθαι. 26. pen. ἔξαρνοί εἰσι τὰ ὡμολογημένα. 103. 12.

ἐξεγγύη idem quod ſimplex ἐγγύη. 88. 8.

ἐξελέγχειν. 202. 15.

ἐξερημᾶν) τῷ ἄρχοντι τὴν ἐπιμέλειαν τῶν οἴκων, ὅπως μὴ ἐξερημῶνται, προσάττει ius ciuile. 179. vlt. πάντες οἱ τελευτῶντες πρόνοιαν ποιῶνται σφῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐξερημώσωσι τὰς σφετέρας αὐτῶν οἴκας. 179. 10 τὸν οἶκον ἔτως αἰσχρῶς καὶ δεινῶς ἐξηρημωμένον. 180. vlt

ἐξέρχεσθαι] τῷ ἐξελθόντος ἐνιαυτῷ anno praeterito proximo superiori. 168. 9.

ἐξεγγυητής. 224. 4.

ἔξοδος scil. εἰς τὴν στρατείαν in castra. ἐν μιᾷ τούτων ἐξόδῳ nam in procinctu stantes testamenta solebant condere. 237. pen.

ἐξόμνυσθαι iuratus infitiari, aut excusare sese. 242. 3. et 5.

ἐξορμεῖν extra portum stare ad ancoram. ἡ ναῦς ἐξώρμει Μενυχίᾳ. 137. 22. et pen.

ἐξουσία] τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξουσίαν ἡγῶντο σφίσιν εἶναι τἀλλότρια κεκτῆσθαι. 91. 15.

ἑορτή] τὴν ἑορτὴν ἤγομεν παρ' αὐτῶ. 206. 6.

ἐπαγγέλλεσθαι vltro sese offerre, *sich freywillig erbieten*, aut, prae se ferre, praedicare. 245. 11.

ἐπάγειν] ἄλλοι εἰσὶν οἱ ταῦτα ἐπὶ τούτοις ἐπάγοντες *über den Hals bringen*. 71. 1. ἡμῖν τούτοις τὸς κινδύνους ἐπάγων. 195. 4.

ἐπανέρχεσθαι redire in domum paternam et auitam, vnde fuisset aliquis primitus in alienam emancipatus. 250. 6. εἰς τὸ γένος πάλιν ἐπανέρχεται. 270. vlt.

ἐπανιέναι] ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον. scil. τὸν λόγον. 94. 11. ἐπανιέναι [scil. εἰς τὸν ἑαυτῦ πατρῷον οἶκον] ὁ νόμος οὐκ ἐᾷ, ἐὰν μὴ υἱὸν καταλίπῃ [scil. ἐν τῷ οἴκῳ, ἐξ οὗ ἐπανέρχεται] γνήσιον. 146. 2.

ἐπανορθοῦν διαθήκας 11 7.

ἐπεῖναι] ἐπιτίμιον οὐδὲν ἔπεστι. manet hanc legem migran-

migrantes. 45. 1. ἔσχατα τιμωρίαι ἐπὶ ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισι. 45. 7.

ἔπειτα nihilominus. 249. vlt.

ἐπεξέρχεσθαι perſequi aliquem aut vltione ſanguinis, aut actione forenſi. πρὶν ἐπεξελθεῖν οἷς ἐπεσκήψατο τῶν μαρτύρων. 92. 1. μὴ ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τούτων. *keinen Proceſs deswegen anfangen.* 265. 7.

ἐπεξιέναι eodem ſignificatu. ἐπεξῇσι τοῖς καταμαρτυρῆσιν ἡμῶν. 94. vlt.

ἐπηρεάζειν. 136. 1.

ἐπήρεια vexa, *Hudeln, plagen, Hohn, Tort, muthwilliges Zunöthigen.* 70. 6.

ἐπὶ cum Genitiuo *coram.* λέγειν ἐπὶ δικαστηρίου. 324. 5. ὅρκον ὀμόσαι ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐπὶ Δελφινίῳ. 360. 3. cum Datiuo conſtructum multifaris modis poteſt reddi, vt ſaepe dubites, qui vnus modus interpretandi e multis ſit praeferendus. *cum, pro, ſub conditione*, vel *ſponſione, cauſa, ad, apud, in.* ἐπὶ προικὶ ἔχειν mulierem, cum dote, vel ea lege, vt dotem vna cum muliere habeat, vel, vt dote ſola contentus ſit, et nil praeterea deſideret. 265. 3. πῶς ἂν ἐπίκληρος ἐπὶ τούτοις τοῖς χρήμασιν ἦν ἡ ἐμὴ μήτηρ. 265. 17. ἐπὶ τοῖς τῆς ἐμῆς μητρὸς χρήμασιν ἐξέδωκε ſuam filiam, *mit meiner Mutter ihrem Vermögen ſtattete er ſeine Tochter aus.* 257. 7. ὁ πατὴρ ἐγγυησάμενος τὴν ἐμὴν μητέρα ἐπὶ προικὶ cum paſſus eſſet pater meus tibi matrem meam deſponderi, non cum toto patrimonio eius, quod ipſi de iure debebatur, ſed ſolummodo cum pacto dotis de patrimonio vniuerſo decerpendae. 264. pen. ἐπὶ ταύταις διαθέσθαι vna cum filiabus, h. e. teſtamentum ſcribere, quo filiae non excluſae ſint ab hereditatis perceptione, ſed quo iis quoque proſpectum ſit, vt, qui hereditatem adipiſci cupiat, is neceſſe habeat, vna filias quoque domum ducere. 58. 5. τὸν κλῆρον ἐπὶ τῇ ἐμῇ μητρὶ γενέσθαι *meiner Mutter zu,*

oder anheim falle, in iure, potestate et arbitrio meae matris. 257. pen. ἐπί τινι καταλείπειν τὸν κλῆρον hac lege, vt aliquis ea potiatur 162. 3. 179. 2. 180. 2. 274. vlt. προῖκα ἐπ' αὐτῇ ἔλαβε. *er bekam eine Mitgabe mit ihr*, siue, quo eam duceret, siue propterea quod eam duceret, 201. 3. vel eius gratia. ἐπὶ γυναικὶ ἔχειν ἀργύριον. eius causa, vel nomine. 33. 1. 39. 3. 292. 10. ἐπὶ παλλακίδι δόντες [nisi potius leg. est ἐπὶ παλλακῇ διδόντες] τὰ ἑαυτῶν. 41. 8. ἐπὶ τῷ ἐγγυησαμένῳ ἦν penes eum, in eius arbitrio, potestate, 39. 1. ἐπὶ ἅπαντι τῷ οἴκῳ καταλείπειν ἐπίδικον. 61. 18. 91. 10. ἐπὶ τοσούτοις ἀγροῖς καὶ κτήμασι. in tantis latifundiis. *bey so grossen Gütern*. 116. 8. ἐπὶ τῇ διαθήκῃ παραγενέσθαι interfuisse inscriptioni testamenti 50. 3. ἐφ' αἷς διαθήκαις ἐκλήθησαν, quibus testamenti tabulis vt interessent obsignandis, vocati fuissent. 75. 9. ἐπὶ τοῖς τούτων ὀνόμασι. 141. 15. *auf*, oder *unter*. 277. pen. ἐπ' ὀλίγῳ ἀργυρίῳ. pro. 42. 1. ἐφ' οἷς ad quae ἀπόκρισιν ὁ δίδωκε. 274. 2. ἐπὶ τούτοις ob haec ἐμοὶ τοιοῦτος ἀγῶνας παρασκευάζει. 278. 6. ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς sub pacto nouem obolorum, nomine foenoris mensirui in minam. 293. 12. ἐπὶ διαβολῇ inuidiae conflandae ergo. 299. 2. ἐπ' ἐμοὶ ταῦτα τεχνάζουσι contra me, in caput meum. 245. 20. ἐπὶ Δελφινίῳ in Delphinio. 360. 3. Cum Accusatiuo. ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἔρχεσθαι. 23. 8. ἐπ' ἐκεῖνον τρέψεται τὸν λόγον. 88. 7. ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἄγειν. 159. vlt. ἐπὶ δίετες ἠβᾶν. 215. 8. 261. 8. ἐπὶ τὴν οὐσίαν ἦλθεν. 249. pen. 255. 2. ἐπὶ τὸν λογισμὸν ἐλθεῖν. 230. 4. ἐφ' ἑκάστας τῶν πράξεων εὑρίσκεσθαι προφάσεις. 79. 1.

ἐπιβουλεύειν machinari. τῶν χρεῶν creditoribus ἀφελέσθαι τὴν οὐσίαν ἐπιβουλευσάντων. 8. vlt. τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. 315. pen.

ἐπί-

ἐπίγραμμα] ἐπ' αἰσχίστῳ ἐπιγράμματι ἐξέκειτο ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων. III. 4.

ἐπιγράφειν] ἐπιγράψαντες σφᾶς αὐτὰς ἐπιτρόπους. 141. 12. In medio. ἐπιγράφεσθαι τῷ κλήρῳ τρία τάλαντα in libello, quo quis hereditatem petit, eamque se iure petere iudicibus affirmat, tribus talentis eam aestimare, vt si contrapetentem vincat, is sibi pro mulcta tantundem praestare debeat. 15. 8. Θρασυμάχῳ ἐπεγράψαντο τὸν Νικόστρατον. in libello suo petitorio scripserunt, vel a commentariensi publico in tabulis publicis annotari curarunt, se petere hereditatem illius Nicostrati, qui filius esset Thrasymachi. *Sie liessen dessen Namen registriren.* 70. 2. ἐπιγράφεσθαι γυναικὶ ὄνομα pro simplici, operam dare, vt mulieri alicui nomen aliquod certum in tabulis publicis consignetur. 35. 13. In passiuo πῶς οἷόν τε τἀνδρὶ δύο πατέρας ἐπιγράφεσθαι. 70. 2.

ἐπιγραφὴ τῶν ὀνομάτων. 68. vlt.

ἐπιδείκνυσθαι. 106. 2.

ἐπιδημεῖν. 243. 9.

ἐπιδιδόναι] προῖκα ἐπιδὲς dote addita ἐκδοῦναι τὴν ἀδελφὴν. 19. 5. ἐπέδωκεν ἐν τῷ δήμῳ in concione populi vltro recepit, et spopondit se collationem pecuniariam gratuitam aerario largiturum esse. dixit se largiri velle. III. 1. et 3.

ἐπιδικάζειν dicitur iudex alicui sententia sua ius et possessionem hereditatis alicuius, aut virginis in hereditate patrimonii relictae, addicens. ἐπιδικάζεσθαι autem petitor, operam dans vt ea siue hereditas, siue virgo, sibi adiudicetur, eamque impetrans. *Zusprechen*, und *zusprechen lassen.* construitur, cum genitiuo et accusatiuo. ἀπόδοτέ μοι ἐπιδικάσαντες τοῦτον τὸν κλῆρον. 284. 5. ἐπιδικάζεσθαι τῷ κλήρῳ. subaudi τὴν κτῆσιν. 42. 10. 43. vlt. τῶν πατρῴων. 52. 1. τῶν δοθέντων. 52. 6. 11. 13. οἷς προσῆκε τῆς ἐμῆς μη-

τρὸς ἐπιδικάσασθαι. 261. 3. τῷ ἑαυτῷ υἱεῖ μετὰ τῆ κλήρῳ αὐτὴν ἐπιδικάσασθαι. 257. 6. ἔχω τὸν κλῆρον ἐπιδικασάμενος παρ' ὑμῖν. ſententia veſtra mihi adiudicatum. 280 15.

ἐπιδικασία petitio hereditatis eamque conſequens adiudicatio. τῶν τῆ ἀδελφῆ τὴν ἐπιδικασίαν ποιεῖσθαι. 51. 9. et vlt. τὰς ἐπιδικασίας οἱ εἰσποιητοι πάντες ποιῦνται. 53. 5. τὴν ἐπιδικασίαν τῆς θυγατρὸς ἀποξερῆσαι. 61. 6.

ἐπίδικος controuerſiae forenſi, petitioni et adiudicationi obnoxius, praeſertim virgo nubilis heres relicta. διαμαρτυρεῖν μὴ ἐπίδικον εἶναι τῆ ἡμετέρᾳ μητρὶ τὸν κλῆρον. non licere noſtrae matri hereditatem petere. 15. pen. 43. 12. ἐκδοθείσας καὶ συνοικέσας ἀνδράσι γυναῖκας τοῖς ἐγγύτατα γένες ἐπιδίκες ὁ νόμος εἶναι κελεύει. 55. 11. 58. 4. ἐπὶ ἅπαντι τῷ κλήρῳ ἐπίδικον καταλείπειν. 61. 18. τοῖς ἐγγύτατα γένες ἐγένετο ὁ κλῆρος ἐπίδικος. facultatem adipiſcebantur hereditatem petendi. 275. 17. ἐπίδικον αὐτοῖς ἦν τὸ ἡμικλήριον. 283. 12.

ἐπιεικῶς εὐτύχει. ſic ſatis, vel, quoad potiſſimam partem, plerisque in rebus. 133. 9.

ἐπιθυμεῖν ἀργυρίᾳ. 42. 2. ἀδίκων. 108. 13. τῶν ἐμῶν μὴ ἐπιθυμεῖν. 317. 1.

ἐπικαλεῖν] τὸν Ὀρέστην ἐπικαλέμενον. 194. vlt.

ἐπίκληρος vitgo heres a patre relicta. κακῶσθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τῆ εἰσποιήτε. 44. 14. ἐξὸν τῷ βυλομένῳ ταῖς ἐπικλήροις βοηθεῖν. 44. vlt. ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγένετο. 256. pen. 261. 8. 265. 17.

ἐπικυρῶν γνώμην. 189. 5.

ἐπιλαμβάνειν] ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ. 21. pen. 63. 2.

ἐπιμέλεια] ἤσκει τὸν υἱὸν καὶ δι' ἐπιμελείας εἶχε. 168. 5.

ἐπιμελεῖσθαι] ἐπεμελεῖτο τῶν ἡμετέρων ὁμοίως, ὥσπερ τῶν αὐτῆ. 9. 1. 317. 1.

ἐπι-

ἐπιμιμνήσκειν] κατὰ μικρόν τι ἐπιμνησθῆναι. rem leuiter perstringere. 153. 7.

ἔπιπλα supellex. ἔπ. δι' ὧν ᾤκει τὴν οἰκίαν. 219. vlt. 292. pen. 293. vlt.

ἐπισκευάζειν reparare. 105. pen.

ἐπισκευὴ 105. 4.

ἐπισκήπτειν mandare, iniungere. ἐπέσκηψεν ὑμῖν ἐπιμελεῖσθαι τῶ παιδίῳ. 59. 4. 60. 7. ἐπέσκηψε τοῖς οἰκείοις ὅτε ἀπέθνησκε. 242. 8. In medio, opponere actioni alterius (vt, e. c. interceſſioni vel prouocationi) actionem falſi, ſeu mendacii dicti. inſimulare aliquem mendacii. 16. 1. 20. vlt. 21. 3. 22. pen. 57. 3. 92. 1. 98. 4.

ἐπίσκηψις mandatum, praeceptum, praeſertim morientis. τὰς ἐπισκήψεις ἀκύρους ποιήσετε. 252. 1. 2) actio in aliquem e titulo falſi iactati. ἐγὰρ ἂν ἦσαν ἐπισκήψεις ψευδομαρτυριῶν. exceptiones. 76. 18.

ἐπιτήδειος] τὰ ἐπιτήδεια neceſſaria victus quotidiani. πάντων καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδείων ἐνδεεῖς ὄντες. 93. 1. 216. 3.

ἐπιτηδεύειν] ἐδὲν αἰσχρὸν ἐδέποτε φανήσονται ἐπιτηδεύσαντες. 357. 8.

ἐπιτιθέναι πίστιν confirmare aliquid et obſignare velut iureiurando κατὰ τῶν ἱερῶν per ſacra. 169. vlt. 170. 11. 242. 5.

ἐπιτίμιον multa, poena, ταῖς πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις ἐκ ἔπεσι. 45. 1.

ἐπιτρέπειν] εἴασαν καὶ ἐπέτρεψαν. 356. pen.

ἐπιτροπεύειν τινὰ tutelam alicuius gerere. 93. 3. num bene graece dicitur ἐπιτροπεύειν δίαιταν, pro ἐπιτρέπειν? 106. vlt.

ἐπιτροπὴ tutela. 218. 14.

ἐπιτροπία idem. 218. 2.

ἐπίτροπος tutor. τέτων ἅμα ἐπίτροπος καὶ κύριος καὶ ἀντίδικος ἦν. 92. 10. ἐγὰρ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς κατὰ

κατὰ τῶν ἐπιτρόπων (ſcil. λῆξιν, vel λαγχάνειν) 284. pen.

ἐπιτυγχάνειν] μετὰ τῶν ἐπιτυχόντων cum viliſſimo quoque, homine de triuio arrepto, fortuito oblato. 22. 10.

ἐπιφάνειάν τινα ἐποίησεν. es hat einiges Aufſehen gemacht. 167. vlt.

ἐπιφέρειν edere nomen alicuius, indicare μηδὲ ἐχόντων τούτων ἐπενεγκεῖν [ſcil. τοῦτον, vel τοῦτο τὄνομα] παρ' ὅτε εἰλήφατε. 267. 7. ἵνα μηδεμίαν ἡμῖν ἐπιφέρωσιν αἰτίαν in nos conferant. auf uns bringen. 162. 1. τὰ ἔνατα ἐπήνεγκα ſcil. ἐπὶ τὸν τάφον, vel ἐπὶ τὸ μνημεῖον. 224. 6.

ἐπιχειρεῖν] μηδὲν ὠφελέμενον ὅτως ἀδίκῳ πράγματι ἐπιχειρῆσαι. 354. vlt.

ἐπώνυμος] ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων. 111. 4.

ἔρανος] ἐξ ἐράνων ὀφλήματα εἰσενηνεγμένα. an aus Armen- oder Wittben- oder Leichencaſſen erhobenen Geldern, zurückgeſteuerten Beyträgen. 294. 3.

ἐργάζεσθαι] ζημίαν εἰργασμένος. wer was verbührt, verwirkt hat, darauf Strafe ſieht. 134. 12.

ἐργαστήριον. 27. 2.

ἔργον] θεωρεῖν χρὴ τὴν ἔννοιαν ἐκ τῶν ἔργων μᾶλλον. 9. 3. εἰς τὸ ἐργαστήριον ἰὼν ἤθελε εἰς τὰ ἔργα ad ſpectandum operas, vel opera, ſiue ſunt ruſtica, ſiue metallica. 27. 2. ὧν τὸ ἔργον quaeſtus, reditus e ſorte redeuntes, Zinſen, ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς. wenn das Capital mit 9 Procent verintereſſirt wird. 9 Oboli, oder 1½ Drachma von iedem 100 Drachmen monatlich abgetragen werden. der Gewinn, oder Betrag, Belauf an Zinſen. was das Capital wirbet. 293. 12.

ἐρημίαν ἡμῶν πολλὴν καταγνόντες rati, nos ab amicis prorſus deſertos et deſolatos eſſe. 4. 5.

ἔρημος] ἔρημον ποιεῖν τὸν οἶκον. 180. 2. 189. 3.

ἔρχεσθαι ἐπὶ δικαστήριον. 3. 1. ἐπὶ δεῖπνα. 22. 8. ἐπ'

8. ἐπὶ τὰ Νικοτράτε. impetum in bona facere, in ea inuadere *Sie ſich anmaſſen*, oder *in Beſitz nehmen.* 82. 8 ἐπὶ τὴν ἐμὴν οὐσίαν ἐλήλυθε. 317. 6. τὰ δύο ταλάντω ἐξάκις ἦλθετον ſcil. εἰς κρίσιν vel ἀμφισβήτησιν. 71. 7. ἐπὶ τὸ κρέας. 250. 10. εἰς ταύτας τὰς συκοφαντίας ἐλήλυθεν. deuenit, confugit. 287. 2. ἐπὶ λογισμὸν. 330. 4.

ἑστιᾶν τὰς γυναῖκας [ſcil. τῶν φρατόρων] θεσμοφόρια. 66. 8. γάμους. 207. pen. 208. 13. θυσίας, ἐν αἷσπερ οἱ ἄλλοι ἑστιῶνται. 243. 6.

ἔσχατος] ἔσχαται τιμωρίαι. 45. 7.

ἑταιρία] πιστεύειν ἑταιρίαις καὶ λόγων παρασκευαῖς. 317. 6.

ἑτοίμως] πολὺ μᾶλλον ἑτοιμότερον. 75. 14.

εὐδαίμων εἶναι ἐδόκει. 133. 8.

εὐθυδικία directa et ſimplex in foro cauſam agendi ratio, ius ſuum petendo, aut aduerſus aduerſarium dimicando, cum non exceptionibus, non obteſtationibus, vtimur, nullis denique ſubterfugiis elabi aut eludere conamur. εὐθυδικίᾳ εἰσελθόντα εἰς ὑμᾶς. 121. 12. 145. 6. 150. 2. εἰ μὲν ἑώρων ὑμᾶς ἀποδεχομένους μᾶλλον τὰς διαμαρτυρίας, ἢ τὰς εὐθυδικίας. 161. 4.

εὐθὺς παραχρῆμα. 8. 1. 18. pen. 45. pen.

εὐκρινὴς] οὐ μὴν διὰ τοῦτό γε ἡ γνῶσις ὑμῖν ἧττον εὐκρινὴς φανήσεται minus facilis diſcretu, diſceptatu. 255. 14.

εὐπορεῖν pro ἐκπορίζειν vnde vnde extundere aes. *das Geld erſchwingen, auftreiben.* ἕως οὗ εὐπορήσειεν ἐκεῖνος ταργύριον 165. 12. πολλῶν χρημάτων εὐπορῶν potitus. 297. 5.

εὐπορία] τροφῆς καὶ εὐπορίας τῆς παρὰ τούτου δεόμενος. 354. 9.

εὕρεμα vel εὕρημα ἔχειν ὅ, τι ἂν λάβοι velut ex inſperato repertum in via bonum, quo gaudeat et fruatur

tur, habens tenensque, vt ſine ſudore ſuo partum, quo ſi careat priueturque, haud admodum aegre ferat, quippe cui vel ſic quoque vita degenda fuiſſet, illo non reperto. 245. pen. Conf. p. 320. 3. et ibi annot.

εὑρίσκειν valere, de re venali certum aliquod pretium inueniente. *gelten, koſten, ſo und ſo viel, zu ſtehen kommen, ſo und ſo hoch.* δισχιλίας εὑρίσκοντας, inuenientem emtorem, qui tantum pro ea det. 219. 2. εὑρεθείη ἂν οὕτω ῥᾳδίως facile confiat numerando, 296. 1. εὑρίσκεσθαι προφάσεις ἀναγκαίας ſibi comminiſci cauſas, excuſationes ſpecie tenus ſonticas, praegnantes, ineuitabiles. 79. 1.

εὐσεβὴς] σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ γράμματα. 148. 4.

εὔχεσθαι. 206. pen.

εὐτυχεῖν. 133. 9.

ἐφιέναι (aut ἀφιέναι) 143. 15.

ἔχειν] τοιαύτην αἰτίαν ἔχοντες Θ. 243. 1. τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει παρ' αὐτοῖς τὰ δίκαια, *So ſehr genau halten ſie es mit ihren alten Rechten, Freyheiten, Privilegien, ſo ſtrenge halten ſie über dem Herkommen, oder der Obſervanz.* 170. 6. δύο ἔτη τῇ διαιτητῇ τὴν δίαιταν ἔχοντος. *den Termin bey ſich liegen hatte. zwey gantze Iahre lang die Sache offenhielt, unentſchieden ließ.* 361. 15. ἔχων οἰκεῖόν τινα mecum habens, vt comitem et teſtem mihi futurum (pro ἔχων μετ' ἐμοῦ.) 209. 15. ἔχετε πίστεις ἱκανάς. 229. 4. προῖκα ἔχειν ἐπὶ γυναικὶ dicitur dans perinde, atque accipiens. *ſowohl zu zahlen und zuletzt wiederzufordern, als auch wieder zu erſtatten haben.* 33. 1. ἐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων ἔχων, ἀλλὰ καὶ — 227. pen. ἔχειν pro poſſe, valere. ἐκ ἂν ἔχοιμι ὅπως παρασχοίμην, pro ἐκ ἂν ἔχοιμι παρασχέσθαι ὅτῳ ἂν τρόπῳ μαρτυρίαν. 241. 6. Cum Aduerbiis. ἀκρατῶς ἔχοντες ἑαυτῶν. 23. 13. τὰ πεπραγμένα κυρίως ἔχειν νομίζει. 177. pen. ὀλιγώρως.

γώρως. 40. 4. 41. 4 ἔτως ἐχόντων. scil. τῶν πραγμάτων. 215. 1. συμφερόντως. 274. pen.

ἔχθρα] ἔχθρας πρὸς ἀλλήλους ἀνείλοντο 7. 1. ἔχθρας πολαιᾶς αὐτῷ πρὸς τέτους ἔσης. 179. 2. ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα ταῦτα πλάττοντες. 359. 9.

ἐχθρὸς] πάντων ἐκεῖνον ἔχθιστον ἐνόμιζε. 151. 5. 239. 6. 259 vlt.

ἕως] εἰς ἕω in craſtinum diem, *des andern Tages*, ἐκέλευε τὰργύριον εἰσενεγκεῖν. 211. 7.

ζεῦγος ὁρικὸν. 116. 8. 140. 11.

Ζεὺς] Διὶ τῷ κτησίῳ, περὶ ἣν ἐκεῖνος μάλιστα τὴν θυσίαν ἐσπούδαζε. 206. 7.

ζημίαν εἰργασμένος crimine commiſſo, cuius poenam metuebat. 134. 12. ἐδὲ μίαν ζημίαν ἡγῆνται τὴν ἀναίδειαν impudentiam ſibi, famae ſuae fortunisque nullo modo nocere poſſe autumant. 175. pen. τὴν αὐτῶν πονηρίαν ἀδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζων. 281. 3. neſciunt enim ſcelerati, etiamſi nullas alias dent impuritatis ſuae poenas, eo ipſo tamen ſatis ſuperque ſe miſeros eſſe, quod tales ſint.

ζημιῶν] μὴ κατὰ τὸ τέλος ζημιῶσθαι. 73. 9.

ζῆν] ἐκ τῶν ἑαυτῷ φιλοτίμως ἐπειρᾶτο ζῆν. 186. 4. ζῶντος καὶ εὖ φρονοῦντος. 190. 2.

ἢ] ἀλλ' ἢ praeterquam, *vel*, ſed ſolummodo. ὁ νόμος οὐκ ἐᾷ τῶν τῆς ἐπικλήρου χρημάτων κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ [id eſt ἄλλον τινὰ, ἢ] τοὺς παῖδας ἐπὶ δίετες ἡβήσαντας. 261. 8. pro *num*, *vel an*. 263. pen.

ἡβᾶν] ὁπόταν ἐπὶ δίετες ἡβήσειαν. anno altero a pubertate exacto. 215. 8. 263. pen.

ἡγεῖσθαι] τοῦτο γὰρ οἵ τε νόμοι ἡγοῦνται cenſent, [h. e. δίκαιον ἡγοῦνται] καὶ δικαιότατόν ἐστι non ius ſolummodo ciuile hoc cenſet aequum, ſed etiam reapſe eſt aequiſſimum. 80. 12.

ἥκειν] ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρισιν. 128. 2. ἥκει καὶ τὰ τοῦ πάππου ἡμᾶς ἀποζερήσων. 227. vlt. ἥκει διαθήκας

θήκας φέρων οὐ γενομένας. 244. 2. ἀδίκως ἐπὶ τὸν κλῆρον ἥκειν. inuadere, sibi arrogare. 255. 2. ἥκειν ἂν ἐπ' αὐτά. petitum isset istam hereditatem. 286. 4. 2) redire domum ἐκ τῆς πυθιάδος. 178. 2.

ἠλίθιος] μὴ δοκεῖντα εἶναι ἠλίθιον. 236. 4.

ἡλικία] τὴν ἑαυτῆ ἡλικίαν καταμεμψάμενος. querens de aetate sua infirma et affecta, et de corpore effoeto, ad nouam prolem procreandam inualido. 168. pen.

ἡμέρα] πάντων τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδείων ἐνδεεῖς. 93. 1.

τὸ ἡμέτερον οὐκ ἦν τοιοῦτον. eiusmodi non erat conditio nostra. 281. 14.

τὸ ἡμικλήριον πρὸς ταύτην νεμάμενος. 177. 7. μεταδώσειν τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον τῆ κλήρῳ. 283. 8.

ἡμιτάλαντον] πλέον ἢ πενθ' ἡμιταλάντων οὐσίαν substantiam duobus talentis cum dimidio ampliorem. 292. 13. 293. 5.

Ἡρακλῆς] εἰς τὰς θυσίας τῆ Ἡρακλέους ἐκεῖνον εἰσήγαγε. 248. 10.

ἡττᾶν] οὐκ ἦν τὸν μὲν νικᾶσθαι, τὸν δὲ ἡττᾶν. 281. 17.

θάπτειν sumtus exsequiarum erogare, aut cenotaphio aliquem cohonestare. 82. vlt. πῆ τέθαπται. 157. 7. κομιζόμενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας. 209. 13.

θαργήλια dies festi, per quos patres liberos suos puberes factos in phratrias vel curias quique suas inducebant eorumque nomina edebant albo phratriae cuiusque inferenda. 169. 8.

θαρραλέως λέγειν ψευδῆ. 254. pen.

θᾶττον] πολὺ θᾶττον, insequente μᾶλλον. 239. 8.

θεράπαινα. 219. vlt.

θεραπεία] παράγων ἄνδρα πρεσβύτερον θεραπείαις καὶ μαλακίαις. 221. pen.

Θεσμοθετῶν. 182. 7.

Θεσμοφόρια. 66. 8. 208. 4.

Θέτης oppignerator. 267. 10.

Θεωρεῖν χρὴ τὴν ἔννοιαν ἐκ τῶν ἔργων. 9. 3. ἐθεωρεῖμεν καθήμενοι παρ' αὐτόν. 206. 5.

Θῆλυς] προτέροις τοῖς ἄρρεσι τῶν θηλειῶν τὴν ἀγχιστείαν πεποίηκεν ὁ νόμος. 173. 6.

Θίασος] εἰς τὰς Ἡρακλέους θιάσους ἐκεῖνον εἰσήγαγεν. 248. 9.

Θιασώτης. 248. 11.

Θνήσκειν] ἕτω ῥᾳδίως διὰ τὸ ἑαυτῷ κέρδος τῶν τεθνεώτων καταψεύδεσθαι, quod insigne est flagitium. 245. 16.

Θύειν] εἴτε μικρὰ, εἴτε μεγάλα θύοι. 206. 1.

Θύρα] τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμψε. 9. 12. 13. 2.

Θυσίαν ἄνευ ἡμῶν οὐδεμίαν ἐποίησε. 205. vlt. θυσίας, ἐν αἵπερ οἱ ἄλλοι ἀθηναῖοι ἑξιῶνται. 243. 6.

Ἴδιος] ἐκ ἐθίζειν εἶναι γραφὰς περὶ ὧν οἱ νόμοι ἰδίας δίκας πεποιήκασι. 287. 11. 289. 9.

Ἰέναι] ἐὰν ἐπὶ προδήλως πράξεις ἴωμεν. 25. 4. ἐφ' ὅσα περ ληψόμενος ἴη. 73. 9. μισθωτὰς ἰόντας [scil. εἰς τὰς στρατείας] δι' ἔνδειαν. 112. 3. τὰς ἐχθίστας ἐπὶ τὰ μνήματα ἐκείνε (ipsius et maiorum) ἰέναι καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ. 251. vlt. ἀποστερέμενοι ἐκ ἦμεν [pro ἦεμεν] ἐπὶ ταῦτα. quamuis per nefas bonis istis fraudaremur, tamen nostra nobis debita in iure repetitum non iimus. 264. 10.

Ἱερὸν τῆς Εἰληθυίας. 112. 5.

Ἱερὸς] ἐπιτιθέναι πίστιν κατὰ τῶν ἱερῶν. per exta vel sacra deierare. 169. vlt. 170. 11. ὀμόσαντες καθ' ἱερῶν. 178. pen. τὰ ἱερὰ συνεχειρεργέμεν καὶ συνετίθεμεν. 206. 10. κυρίαν ποιεῖν ἱερῶν. 209. 2. ἱερῶν καὶ ὁσίων ἀνθ' ἑαυτῷ κοινωνὸν καταλιπεῖν. 237. 4. ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἦγε. 248. 7. ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἰέναι. 251. vlt.

ἱεροσυλία] ἵν' ἐκπόψαιμι αὐτῶν ταύτην τὴν ἱεροσυλίαν. 224. 7.

ἱεροφάντης. 166. 1.

ἱκανὸς] ἱκανὴ ἀφορμή. 138. 12. αὐτὸ τὸ ἱκανόν. 138. 4. δοκιμασίαν ἱκανὴν λαβών. 182. 4. ἱκανὴν ἡγήσαντο βάσανον εἰληφέναι. 248. 3. ἐσὶ γὰρ αὐτῷ βίος ἱκανός. 354. 10.

ἱμάτιον] τὶς ὑ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρεσε. 71. 8. σὺν ἱματίοις καὶ χρυσίοις. 199. 4.

ἵνα cum imperfecto conſtructum, loco coniuncti ui ἵνα μᾶλλον ἂν ἐπισεύετο. 274. 2. ἵνα βελτίων ἐδόκει πᾶσιν εἶναι. 317. 2.

ἱππὰς] εἰς ἱππάδα τελεῖν. 285. pen.

ἵππον ὠδέποτε ἐκτήσατο πλείονος ἄξιον ἢ τριῶν μνῶν. 116. 6. ἵππον λαμπρὸν ἐφ' ᾧ ἐφυλάρχησε. 292. vlt.

ἰσομοιρεῖν χρημάτων. 4. 2.

ἰσόμοιροι τῶν χρημάτων. 172. 4. 174. 10.

ἴσος] νῦν δ' ἐξ ἴσου [id eſt κατ' ἴσην] διακείμεθα. 255. 4.

ἰσάναι] ὁ τρίπους ἐκεῖνος ἔσηκε. 187. 4.

ἰσχύειν] εἰ δύναται λέγειν, τοῦτο αὐτῷ μηδὲν ἰσχυσάτω. 251. 6. 280. 2.

ἰσχυρίζεσθαι διαθήκαις. 4. 7. 11. 5.

καδίσκος εἰς τίθεται. 281. 13. 16.

καθηγεῖσθαι num pro ſimplici ἡγεῖσθαι exiſtimare vſurpatum eſt. 96. 2.

καθῆσθαι] καθημένην ἐν τῷ τῆς Ἐλευθυίας ἱερῷ. 112. 4.

καθιερῶν τὰ χρήματα τῇ Ἀθηνᾷ. 72. 5.

καθιπποτροφεῖν fortunas equis alendis abſumere. 116. 7.

καθιστάναι ἐγγυητὰς. 87. 2. τριηράρχους. 110. 3. κατασῆσαι πρὸς τὸν ἄρχοντα. 139. 6. φανερὰ τὰ ὄντα κατασήσειν ὑμῖν. 186. 2. μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀργὴν κασαίην πρὸς αὐτόν. 223. 1. ὑμᾶς αὐτοὺς βρα-

βραβευτὰς ἁπάντων κατασήσατε. 251. 8. εἰς διαβολὰς καὶ λόγους καθισὰς 329. vlt.

κάειν] ἐκ ἔκαυσε mortuum. 78. 4.

κακία] τίνα κακίαν κατηγορησάντων. 290. 7.

κακὸς] πάντων ὁμολογήσαιμι εἶναι κάκιστος. 291. 5.

κακουργεῖν] ἀπογραφεὶς εἰς τὴν βουλὴν κακουργῶν. 84. 4. denuntiatus apud senatum areopagiticum pro malefico, fure, latrone, sicario.

κακῶν male, duriter, parce, contumelioſe habere, fraudare victu cultuque necessario et competente, item iuribus cuiusque suis arcere et excludere κακοῦσθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου. 44. 12. de pupillis a tutore male habitis, et despoliatis, 289. 14.

κάκωσις] ὁ περὶ τῆς κακώσεως νόμος. 216. 2.

καλεῖν vocare, inuitare. εἰς τὴν δεκάτην κληθέντες. 36. 6. ἐφ' οἷς ἐκλήθησαν διαθήκαις. ad cuius testamenti scriptionem et obsignationem inuitati fuerant. 75. 9. ἐκάλεσε τρεῖς αὐτῷ φίλους ad conuiuium. 207. pen. δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπατρίους καλεῖ ius ciuile, h. e. in hereditatem succedere iubet. 270. 8.

κάμνειν] κάμνων ἀποθνήσκει ex morbo decedit. 199. 5.

καρπὸς] ἀφεῖμεν αὐτῷ τοὺς καρπούς. vectigalia, reditus. 105. 12.

καρποῦσθαι] καρπωσάμενος αὐτὸν δέκα ἔτη. 109. 3. κλῆρον. 264. pen. καὶ δὶς τοσαῦτα χρήματα εἴασεν αὐτοὺς καρποῦσθαι. 265. 6.

κατὰ cum Genitiuo. καθ' ἱερῶν. 169. vlt. 170. 11. cum Accusat. κατ' ἀγχιστείαν. 96. 5. γένος. 76. 6. διαθήκας. 258. 12. δόσιν. 73. 6. 234. 12. ἐλάχιστον. 92. pen. μικρὸν. 153. 7. νόμον. 250. 7. ὅσον. 229. 3. τὰ πρῶτα. 72. pen. ταὐτὰ. 281. 16. τόσον 331. 2. τρόπον. 161. pen.

καταβαίνειν de suggestu descendere, finem dicendi facere. 189. 9.

καταγηράσκειν. 149. 6.

καταγινώσκειν] ἐρημίαν ἡμῶν πολλὴν καταγνόντε arbitrati nos plane desertos esse. 4. 5. κ. τινὸς εἰσαγγελίαν. in causa εἰσαγγελίας dicta aduersus aliquem litem dare, vel eum condemnare. 274. 6. πῶς ἂν ὑμῶν τις καταγνοίη ψευδομαρτυρίαν Δημαράτου 357. 6

καταδιαιτᾶν τινος cum contra aliquem arbiter pronuntiat. 361. vlt.

καταδικάζειν] ἔφασαν τῷ Νικοστράτου ταλάντο [scil ζημίαν] καταδεδικάσθαι se effecisse, vt Nicostratus mulcta talenti damnaretur. 72. 8.

καταζευγοτροφεῖν bigis mularibus alendis rem perdere. 116. 7.

καταλαμβάνειν] ἃ κατέλαβον ἔνδον. domi non reperi. 209. 16.

καταλέγειν adscribere militiae. τῶν ἐν Σικελίᾳ κα ταλεγεὶς. 163. 13.

καταλειτουργεῖν muneribus edendis rem familiarem minuere. 340. vlt.

καταλείπειν διαθήκας 237. vlt. 239. 3. κλῆρον. 162. 4. 179. 9. 180. 2. κοινωνὸν τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων. 237. 5. δύο ἔτη καταλιπών (si bene habet illa lectio) 284. vlt.

καταλογίζεσθαι. 297. 4.

καταμαρτυρεῖν] ζῶντος καὶ παρόντος τῷ πράξαντος καταμαρτυροῦσι. 74. 9. τῆς ἀναιδείας. 78. 2 ὡς οἱ συνειδότες καταμαρτυροῦσι. 228. 15. aduersus eum testantur. καταμαρτυρεῖσθαι testimoniis confirmari. 131. 5.

καταμελεῖν. 264. 12.

καταμέμφεσθαι] τὴν ἑαυτῷ ἡλικίαν καταμεμψάμενος. 168. pen.

καταμόνας. 184. vlt.

καταναγκάζειν. 185. 5.

κατα

καταπαιδεραστεῖν obscoenis puerorum amoribus rem perdere. 267 16.

καταπλήσσειν] ἕτω τῇ τοῦ πράγματος ἀληθείᾳ κατεπέπληκτο. 212. 8. καταπλήξας ταῖς αὐτοῦ βδελυρίαις. 227. 1.

κατασκάπτειν κῆπον. 93. vlt.

κατασκευάζειν πατέρα comminisci, *fälschlich angeben.* 71. 1. δεινότατον πρᾶγμα. 141. 6. ἀγῶνα. 228. 8. ψευδεῖς διαθήκας. 231. 5. περὶ ἐμὲ πλεῖστόν τινα λόγῳ κατεσκευακότα. 290. 6. κατασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν. instruenti tabernam, incipienti negotiationem numulariam exercere. 309. pen.

κατασκευή instrumentum rei domesticae, vel rusticae, apparatus, suppellex. 293. 1.

κατάστασις] προεκαλέσατο εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. 139. 5.

καταστένειν (si bene habet) 17. pen. videtur significare debere, causam vincere.

κατατιθέναι] τὴν διαθήκην κατέθετο. 123. 8. γράψας καταθέσθαι. 137. 20. ἐν γράμμασι παρά τινι σημηνάμενος. 160. 4.

καταφανῶς ἀπέχθεσθαί τινι. 61. 14.

καταφεύγειν ἐπὶ λόγον. 266. 15.

καταφρονεῖν τῶν νόμων. 147. vlt.

καταφρονῶς. καταφρονέστερον. 195. vlt.

καταχρῆσθαι] καταχρῶνται τῷ Εὐκτήμονος ὀνόματι. 151. 9.

καταψεύδεσθαι] ἐδεῖς ἂν τῶν τεθνεώτων κατεψεύδετο. 73. vlt. 244. 9. 245. 15. κατεψεύσαντο τὸ γένος falsum titulum consanguinitatis edidissent. 279. 10.

καταψευδομαρτυρεῖν] καταψευδομαρτυρηθέντες ἡμεῖς fallis testimoniis oppressi τὰ ὄντα ἀπωλέσαμεν. 91. pen.

κατηγορεῖν pro ſimplici ἀγορεύειν, praedicare, docere, verumtamen cum aliqua nota, vel vituperatione. 6. 11. παράνοιαν αὐτῷ τὴν μεγίστην κατηγορεῖτε. 11. pen. ἐπὶ τὴν ἀπολογίαν τρέψομαι τῶν κατηγορηθέντων. 287. vlt. κακίαν κατηγορεῖν. 290. 7.

κατοικοδομεῖν. litium laqueis conſtrictum, et vndique veluti maceria quadam ſeptum, tenere. 225. vlt.

κατοκνεῖν. 324. 3.

κατορθῶν. 223. 2. 287. 7.

κεῖσθαι] τοῦτο τὸ ὄνομα ὑπὸ τοῦ πατρὸς κείμενον [id eſt τεθὲν vel ἐπιτεθὲν] 35. 12. ὡς οὐκέτι κεῖται αὐτῷ ἡ διαθήκη. ſibi iam nullum vsquam depoſitum ſupereſſe taſtamentum. 140. 2. ἔνδον κείμενον δευτερεῖον. exporrectum, ſpectaculo propoſitum, vt mox efferendum. 143. 19.

κλέπτης ἐπ' αὐτοφώρῳ. 83. vlt.

κληρονομεῖν] ὡς διὰ τὸ πένθος κληρονομήσων. quaſi luctus publica ſignificatio ius aliquod ipſi daret hereditatem petendi, aut adeundi. 71. 8.

κλίνη] ἐδὲ τῆς κλίνης ἀνίσασθαι δυνάμενος. 141. 9.

κοινὸς] κοινὴ τῷ βουλομένῳ meretrix publica, ſcortum vulgare. 21. 1. εἰς τὰ κοινὰ γραμματεῖα ἐνεγραψεν. 160. 2. ἔλαχε τὴν δίκην τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν er fieng einen Proceſs mit der Gemeinde des Dorfes an. 361. 13.

κοινᾶν] εἴ τις αὐτῷ κοινώσαιτο. ſi quis ſe in partem hereditatis, vel praedae, admittat, eam ſecum partiatur. 245. 2. et 12. ἐκοινωσάμεθα nos ſtipalatos inter nos fuiſſe de ſorte partienda. 281. 6. μήτε κοινώσασθαι τὸ πρᾶγμα ἐνῆν. 284. 1. κοινώσασθαι ἐθέλειν τὴν ἐμὴν οὐσίαν τῇ τοῦ παιδὸς. mea bona cum bonis pupillis commixta in vnam maſſam conglobare, ſic vt ambo nos illam maſſam ex aequo partiamur. 299. 4.

κοινωνία conſortium negotiationis. 83. 3. conſenſus de partienda ſorte. 281. vlt. 282. 12.

κοινω-

κοινωνὸς] ἱερῶν καὶ ὁσίων ἀνθ' ἑαυτῷ κοινωνὸν καταλείπειν. 237. 4.

κομίζειν] in medio de eo, cuius corpus, seu viuum adhuc, seu exanime, ex vna domo transfertur in aliam. κομισάμενος ἡμᾶς cum nos arcessiuisset, transferri curasset εἰς τὴν ἑαυτῷ οἰκίαν e domo scil. tutoris prioris. 8. pen. 10. 7. κομισάμενος τὴν μητέρα cum pueri matrem suam in domum induxisset. 164. pen. κομισάμενος αὐτὴν cum pater filiam e domo mariti ablatam domi suae recepisset. 199. 7. κομιεῖμενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας. *um ihn abzuholen.* quo exuuias eius asportarem, efferendas e domo mea. 209. 13. 2) aufferre, accipere, vt pecuniam a debitore, *einstreichen, erheben, in Empfang nehmen,* vel etiam recuperare, *wieder bekommen.* παρ' ὅτε ἐκομίσατο τὴν προῖκα recuperasset. 19. 8. et 11. 65. 1. ἀπαιτῶν μὴ ἐδύνατο κομίσασθαι. 65. 3. οὐκ ἐκομίσατο ὧν ἕνεκα ταῦτα ἔπραξε. non tulit speratam mercedem, ob quam ista egerat. 95. vlt.

κοσμεῖν corpus mortuum pollingere, lauare, vestire, ornare. 209. 18.

κόσμιον ἑαυτὸν παρέχειν. 83. 13. 268. 1.

κύριον victima phratoribus pro κύρῳ aut κύρᾳ puero puellaue in epulum offerri solita, in album phratorum inscribendis. 15. vlt.

κρατεῖν τὰς ἄρρενας potiores esse iure, praecedere foemellis. 193. 7. 194. 6.

κρεανομεῖν exta diuidere, didere inter consortes sacrorum eorundem. παλλάκις ἐλθόντι ἀδεπώποτε κεκρεανομήκασι. 250. 10.

κριθή] πέρα μεδίμνων κριθῶν. 259. 3. κριθάς. 293. vlt.

κτῆμα] ἐπὶ τοσούτοις ἀγροῖς καὶ κτήμασι. *Gütern,* seu *Effecten.* 116. 8.

κτήσιος Iupiter Locupletator. 206. 7.

κτῆσιν ἀγαθὴν διδόναι. 206. 11.

κύειν] Φάσκουσαν ἐξ ἐκείνου κύειν οἴεσθαι. 227. 4.

κυλινδεῖν] donaria ἐν τοῖς λιθεργείοις ἔτι κυλινδεῖται. 117. vlt.

κύριος [τῆς θυγατρὸς] κατασαίη. 139. pen κυρίαν τῶν ἱερῶν ποιεῖν. 209. 2.

κυρίως ἔχειν. 177. pen. κ. πεπραγμένα. 262. 7. κ. ἐγγραφέντα rite, legitime. 363. 4.

κωμάζειν ἐπὶ γαμετὰς γυναῖκας ὠδεὶς ἐτόλμησεν. 22. 7.

κῶμος]-μάχας καὶ κώμους καὶ ἀσέλγειαν πολλὴν γενέσθαι περὶ αὐτῆς. 22. 4.

λαγχάνειν actionem in foro aduersus aliquem capessere, *einen Proceſs anfangen, eine gerichtliche Klage erheben*, efficere, vel in causa esse vt iudices sortiantur. Construitur alias, integra dictione, cum accusatiuo, δίκην vel λῆξιν, alias, illo omisso, breuius cum genitiuo c. c. τῇ κλήρῳ vbi tamen iste accusatiuus semper est subaudiendus. Ξενοκλῆς τῇ κλήρῳ τὴν λῆξιν ἠξίωσε λαχεῖν. 15. 6. λ. τῇ κλήρῳ τὴν δίκην. 194. pen. 341. 3. ἔλαχε τὴν δίκην τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν 361. 13. τῆς εἰληχυίας τῇ κλήρῳ γυναικός. 15. 6. ὠδὲ τῆς μέρους εἴληχε. ne partem quidem hereditatis petiit. 175. 3. τοσούτων χρημάτων ἐκ ἂν ὠκ ἐλάγχανε. non fuisset commissurus, vt tantam hereditatem petere negligeret. 177. vlt. Datiuus huic verbo copulatus personam significat, siue aduersus quam lis comparata est, siue pro qua. Sic p. 361. 13. ἔλαχε δίκην τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν est aduersus vniuersum corpus municipalium. Rursus λαγχάνων αὐτῇ pro ea τῇ κλήρῳ τῇ πατρῴᾳ. 35. pen. pro quo paulo ante dixerat ὑπὲρ αὐτῆς. λαγχάνειν ἑαυτῷ τῇ κλήρῳ hereditatem pro se petere 152. 11. ὑπέρ τινος. 34 vlt.

λαμβάνειν] εἰς τὰς πολεμίας ληφθέντος in bello capto, et in fines hostium abducto. 165. 10. ὅτε ὁ πατὴρ

τὴς αὐτὴν ἐλάμβανε, γάμες εἰςίασε. pater, domum ſuam ducens matrem. 207. pen. *als er unſere Mutter nahm*, ſcil. *zur Ehe*. μοιχὸς ληφθεὶς. 228. 13. 229. vlt.

λαμπὰς] γυμνασιαρχεῖν λαμπάδι. in Prometheis aut in Vulcanalibus. 154. 7.

λαμπρεὺς vel λαμπτρεὺς. 52. 4.

λαμπρὸς] ὐσίαν, ἀφ' ἧς νῦν ἐςι λαμπρὸς. 224. pen. ἵππον λαμπρὸν, ἐφ' ᾧ ἐφυλάρχησε. 292. vlt.

λέγειν] ἔλεγε τὴν δίκην ὑπὲρ τάτε. 28. 4. περὶ τάτων ὐδένα λόγον λεχθῆναι δεῖ. 52. 2. λέγειν ſimplex, pro λέγειν ὑπέρ τινος. 166. 5.

λείπειν pro ἐπιλείπειν. τριηραρχέντες ὐδένα χρόνον ἔλιπον. 113. 7.

λειτεργεῖν καὶ τἄλλα, ὅσα προσῆκεν, ἐν τῷ δήμῳ (municipio) ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ποιεῖν. 66 10. τὰ προσαττόμενα λειτεργῶν. 155. 7. λ. ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ſumtus in publicum faciendos loco et nomine vxoris erogare. 157. 7. λειτεργεῖν μὴ ἄξια. opes non ſufficientes publicis muneribus edendis. 292. 8. 297. 8. ὐ τῶν λειτεργόντων ἦσαν. 297. 10. ἱκανῆς ὐσίας, ὥςε καὶ λειτεργεῖν. 316. 2.

ληξιαρχικὸν γραμματεῖον album demotarum, ſeu nuncipalium, in quod inſcribebantur eorum nomina, qui puberes facti rem ipſi ſuam familiarem gerere atque tueri inciperent, habilesque facti eſſent petendis et gerendis honoribus municipalibus. ἐγγράφειν εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον. 178. 7.

λῆξις] λῆξιν τῆ κλήρε λαχεῖν hereditatem petere, et ſuper ea litem cum contrapetentibus exordiri. 15. 6. 36. 4. τὰς λήξεις ἐποιήσαντο. *Sie würden den Proceſs angeſtellet haben*. 69. 2. ἡ λῆξις τῆ κλήρε διεγράφη petitio hereditatis diſpungebatur, reprobabatur. *die Klage ward verworfen, gecaſſiret*. 98. 5. πρὶν γενέσθαι τὰς λήξεις τῶν δικῶν ἡμῖν. priusquam litis conteſtationem

nem ordiremur. 275. 18. *τῆς πρός ἐμε λήξεως.* actionis aduerſus me. 284. 14.

λιθεργεῖον. 117. vlt.

λίμνη] *τὸ ἐν Λίμναις Διονύσιον.* 219. 2.

λογίζεσθαι] *εἰσφορὰς λογίζη du rechneſt mir alſo für mich entrichtete Steuern und Gaben an?* 331. 1. *εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογιζόμην.* 334. 2.

λογισμὸς] *ἐπὶ τὸν λογισμὸν μετὰ μαρτύρων ἐλθεῖν.* 330. 4.

ὁ λόγος ἐ διαμένειν εἰωθε τῶν τοιούτων γυναικῶν. non idem valor, pretium, aut non eadem caritas, aut non idem ingenium, non iidem mores. 33. vlt. *λόγον ἐμβεβλήκασι* mentionem. 71. 3. *ἀφανίζειν τὰ ἐκ τῦ νόμυ δίκαια τοῖς λόγοις.* 193. 4. *παρασκευὴ λόγων* cauſſationum, exceptionum, cauillationum et ſtropharum forenſium. 196. 2. *ἐπὶ τῦτον τὸν λόγον καταφεύγη.* 266. 15. *λόγον ἐν τῷ δήμῳ παρέσχε τὸ ἔργον. die Sache hat Reden verurſachet.* 297. pen. *ἐπὶ διαβολὰς καὶ λόγυς* commenta, nugas friuolas *καθισὰς.* 329. vlt. *τῷ λόγῳ* rationi, computo, calculo *πιστεύειν.* 334. 1.

λοιδορεῖν] *ἡμῖν λοιδορήσεται μεγάλῃ τῇ φωνῇ.* 153. 8.

λοχαγεῖν. 237. 17.

λύειν] *ἔλυσε τὰς διαθήκας πρὸ τῦ θανάτυ.* 4. 10. 11. 6. 140. 4.

λυμαίνεσθαι] *πᾶσαν τὴν οἰκίαν ἐλυμήνατο.* 133. 11.

λυπηρὸς] *πάντων πραγμάτων λυπηρότατόν μοι συμβέβηκε.* 322. 9.

λύτρον] *εἰσενεγκεῖν εἰς λύτρα.* 165. 11.

μαλακία] *παράγων ἄνδρα πρεσβύτερον θεραπείαις καὶ μαλακίαις* blandis, mollibus verbis, lenociniis verborum. 221. pen.

μᾶλλον cum comparatiuo copulatum, vbi reſpondet latino *multo. μᾶλλον ἑτοιμότερον.* 75. 13. *πολὺ θᾶττον — μᾶλλον.* 239. 8.

μανίαι

μανίας τὶς ἂν ταύτης γένοιτο μείζων. 11. vlt.

μαρτυρία] τίνα εἶχον μαρτυρίαν τῶ πράγματος, ἣν εἰ μὴ ἐμαρτύρων, οὐκ ἔμελλον ἐπιδικάσασθαι τῆς κλήρου. 283. 19.

μαρτύριον] τότε μαρτύρια ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνέθεσαν. 113. 7.

μάχη] μάχας καὶ κώμους καὶ ἀσέλγειαν πολλὴν. 22. 4.

μέγας] ἀνάγκη μεγάλη prorsus inuitabilis, ſtringens. 18. 1. μεγάλη φωνὴ. 153. 9. μαρτυρία. efficax, graue, magni momenti. 236. 10. μέγα μέρος συμβάλλεται τὸ πλῆθος. 323. 2. μέγιστα σημεῖα ἦν τῶ ψεύδεσθαι. 361. pen. 362. 4.

μέδιμνος] πέρα μεδίμνων κριθῶν. 259. 3.

μειράκιον] ὦ ἐκ μειρακίου φίλος ἦν. 112. 8.

μέλας] τὶς ὁ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρεσε. 71. 8.

μέμψιν ἔχειν. 292. 3.

μένειν ἐν τῶ πατρώω οἴκω. 177. 5.

μερίζειν] ἐπειδὴ τῶν ταδελφῶ ἐμερίσατο. *er ſich etwas von meines Bruders Verlaſſenſchaft hatte abgeben gelaſſen.* partem abſtuliſſet bonorum. 245. 4.

μέρος] ἐλάχομεν τὸ μέρος vnusquisque noſtrum ratam ſuam hereditatis portionem in iure petiit. 98. 2. 156. 6. ἐν μέρει ab alio ad alium, ἑκάστῳ προσήει πολλῶν τὸ πρᾶγμα. 244. pen.

μετὰ τῶν θυγατέρων διαθέσθαι καὶ δῶναι τὰ ἑαυτῶ ſic, vt vna filiabus quoque proſpiciat. 58. 5. ἐκ ἐγγυτέρω τῆς ἀγχιστείας οἱ μετ' ἐκείνε φύντες, ἢ οἱ ἐξ ἐκείνε. 214. 11. μεθ' ἡμᾶς nobis defunctis. 276. 8.

μεταβολή μοι πολλὴ γέγονεν. 2. 1.

μεταγράφειν] τἐναντίον ταῖς διαθήκαις μεταγραφῆναι. poſt ſcriptas iam teſtamenti tabulas et obſignatas alia in iis ſcribere, quam prius fuiſſent ſcripta, iisque prorſus contraria, aut in ſecundis fictitiis tabulis repu-

repugnantia ſcribere iis, quae in primis illis veris ſcripta fuiſſent. 75. 8.

μεταδιδόναι] *μεταδιδὲς ὧν εἶχεν.* 165. 14. *μεταδώσειν ἐμὲ τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον τῦ κλήρυ.* 283. 8.

μεταλαμβάνειν] *ἐὰ ἐάν μίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαντες μεταλάβωσι.* 45. 2.

μεταμέλει ἐκείνων, ὧν ἂν ὀργισθέντες τοῖς οἰκείοις ἀδικήσωσι. 11. 12.

μεταπέμπεσθαι] *μετεπέμπετο τὴν ἀρχήν.* er ſchickte nach der Obrigkeit. 11. 6. 309. 12.

μετέχειν] *παρὰ τέτταρας ψήφυς μετέσχε τῆς πόλεως.* 40. 8. quod ſuffragia reum ciuem eſſe aientium numero quatuor ſolummodo excederent numerum negantium, ideo nunc ciuis eſt, non futurus, ſi numerus ei tam minutus defuiſſet. *um 4 Stimmen.*

μέτριος πολίτης. 187. 4.

μέχρις. bis mit. incluſiue, vt vulgo vſurpant. *μέχρις ἀνεψιῶν παίδων.* ita vt conſobrinorum liberi ipſi quoque eo numero vel ordine ſint comprehenſi, verum non vlterius. 276. 11.

μὴ ὅτι. non tantum non *ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλε* [id eſt *μὴ ἐρῶ, ὅτι ὐχ ὑπὲρ ἄλλε*] *ἀλλ' ὐδὲ ὑπὲρ ἐμαυτῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα.* 255. 7. *μὴ ὅτι γένος εἶχον ἄμεινον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐφαίνοντ' ὂν ὄντες.* non tantummodo titulum cognationis potiorem non habuiſſent afferre, ſed conſtitiſſet adeo quoque, eos ne cognatos quidem prorſus eſſe. 286. 5. vbi rogo, quae feſtinans, proditione quadam memoriae deceptus, de *ὂν* interponendo temere dixi, vt obliterentur et pro non ſcriptis habeantur. Animaduertebam protinus errorem adhuc currente prelo, inter corrigendum mendas illius paginae, ſed ſero. Eiusmodi enim lapſibus feſtinatio et pertinacia typothetarum non ignoſcit, neque reprehendendi veniam dat. Semel ſcripta neceſſe eſt, vt maneant, poſtquam

ſemel

semel formulis mandata sunt. id quod magnam creat molestiam homini literato ita trepidanti et sudanti, quasi flagello vrgeatur. Iniquus et inhumanus sit, qui talia nobis, ipsis deprecantibus, vitio vertat, sa- uoque stilo notet, non ex ignorantia nata, sed distractione quadam mentis aliud agentis et trepidatione ruentis.

μήτηρ] *μητρὸς ἀδελφὸς ἐστιν ἐκποίητος.* per emancipationem nemo amittit iura consanguinitatis ipsi per matrem competentia. 177. 3.

μητρυιὰ nouerca. *εἰώθασι πρὸς ἀλλήλας διαφέρεσθαι αἵτε μητρυιαὶ καὶ αἱ πρόγονοι.* priuignae. 356. 8.

μηχανᾶσθαι] *τούτων τοιαῦτα μηχανωμένων.* 195. 6. 264. 7. 282. 6. 289. 9.

μιαρία turpis, foeda improbitas, detestabilis et putida flagitiositas. *εἰς τοῦτο ὕβρεως καὶ μιαρίας ἀφίκετο.* 94. 6.

μικρὸς] *εἴτε μικρὰ, εἴτε μεγάλα θύοι.* 206. 1. *ἆρα περὶ μικρῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα κατεσκεύακε.* 228. 7.

μισεῖν] *σφόδρα, καὶ δικαίως, μισοῦντα.* 239. 7.

μισθῶν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τὰς οἰκίας, ὡς ὀρφανῶν ὄντων. 141. 12. *ὁ μισθωσάμενος εἰσπράξῃ με ταῦτα.* conductor a me annuam horum bonorum mercedem exigito. 289. 6.

μισθοφορεῖν] *οἰκία μισθοφοροῦσα.* domus elocaticia. 119. 1.

μίσθωσιν φέρειν τῷ ἐνιαυτῷ an Pachte abwerfen, einbringen. 109. 2. 110. 5. 289. 5. 293. 8.

μισθωτὴς conductor, qui mercedem dat elocanti. der Pachter, oder *Miethmann.* 141. vlt.

μισθωτὸς miles mercenarius. 112. 3.

μνῆμα monumentum sepulcrale. *ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον καὶ ἐναγιοῦντα.* 149. 1. 157. 7. 242. 9. 251. vlt.

μνημεῖον τῆς φιλοτιμίας ὁ τρίπους. 187. 3.

μοι-

μοιχὸς ληφθεὶς, καὶ παθὼν, ἃ προσήκει παθεῖν τὸς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας. 228. 13. 229. vlt.

μόνος in ſtructura orationis inſolentiore et intricatiore. 52. 1.

ναυκληρεῖν gubernare *συνοικίαν.* 134. 2.

ναυμαχία. 309. 9.

νέμειν] *τὸ ἡμικλήριον πρὸς ταύτην νεμάμενος.* 177. 7.

νέμεσις χωρὶς partitio, cretio. 240. 4.

Neutra pluralia ſubſtantiuorum vel ſimilium cum tertiis perſonis in plurali numero verborum copulata *τὰ τούτων ἐγένοντο* (pro *ἐγένετο.*) 81. 3. *ταῦτα γὰρ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία εἰσὶν.* (pro *ἐστιν.*) 152. pen. *ἅπαντα ταῦτα εἰδέναι, ὅτι γένοιντο.* (pro *γένοιτο.*) 234. 7.

νησιώτης. 117. 12.

νίκη] *τὰς πλείστας νίκας* [ſcenicas] *νενίκηκε.* 154. 5.

νόθος] *νόθην καθιστάναι.* 42. 12. et vlt. *νόθῳ μηδὲ νόθῃ ἀγχιστείαν εἶναι μήθ' ἱερῶν, μήθ' ὁσίων.* 147. 10.

νομίζειν] *ποιεῖν αὐτῷ τὰ νομιζόμενα.* iuſta. 7. 9. 179. 12. 181. 2. 234. 5. 249. vlt.

νόμος] *οἱ περὶ τῶν γενῶν νόμοι* locus iuris attici de iure conſanguinitatum *οἱ περὶ τῶν δόσεων*, locus de iure legationum teſtamentariarum. 76. 10.

ξενία] *ξενίας* [ſcil. *δίκην*] *φεύγειν ὑπό τινος* accuſari, quod peregrinus ſis, non ciuis. 40. 7.

ξένος] *ξένους ἀνθρώπους εἰσποιεῖσθαι.* 354. 1.

οἰκεῖος] *οἰκείους φίλους τῶν προσηκόντων περὶ πλείονος ἐποιήσαντο.* 77. 6. *ἐλευθέρους οἰκείους.* 206. 9.

οἴκημα. lupanar, aut etiam ganea, popina, taberna vinaria. 134. 6.

οἰκεῖος] *τοῦτό μοι μέγιστον τῶν παρόντων κακῶν, ὅτι πρὸς οἰκείους ἀγωνίζομαι.* 5. 14. *ἃ περὶ πλείονος ποιούμεθα χρήματα τῶν οἰκείων.* 106. 8.

οἰκειότης] ἀδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οἰκειότητος ἐλέᾳ ἔτυχον. 92. vlt.
οἰκίδιον. 101. 2.
οἰκοδόμημα. 105. 11.
οἰκοδομία. 105. 4.
οἴκοθεν vltro, ſponte ſua. 264. 3.
οἶκος interdum gens, familia, interdum facultates, vel hereditas. πάντες οἱ τελευτῶντες πρόνοιαν ποιοῦνται ὅπως μὴ ἐξερημώσουσι τὰς σφετέρας αὐτῶν οἴκους. 179. 10. et vlt. τὸν οἶκον αἰσχρῶς καὶ δεινῶς ἐξηρημωμένον 180. vlt. οἶκον τριηραρχοῦντα ἀνηρήκασι. 181. 6. οἶκον πεντετάλαντον ἀνηρηκότων. 189. 2.
οἶμαι ſcilicet, nempe, ironice. 78. vlt.
οἶνος ὤνιος. 134. 16. 294. 1.
οἷος] ἦσαν οἷοί τε parati πρός ἐμε ἀντιδικεῖν. 279. 6.
ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων. contemnere pecuniam. 40. 3. 41. 4.
ὅλος] ἐφ' ὅλῃ τῇ οὐσίᾳ ποιηθῆναι υἱὸς. quo heres ex aſſe eſſet. 91. 6.
ὀλύμπιος] πρὸς θεῶν ὀλυμπίων. 152. 9.
ὁμηρεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ. 165. 11.
ὁμνύναι καθ' ἱερῶν. 178. pen.
ὅμοιος] ἐδέν ἦν μοι ὅμοιον πρὸς τοῦτον. 212. 2.
ὁμολογεῖν] ὁμολογεμένη [pro ὁμολογεμένως] οὐσαδέλη. 148. 7. 151. vlt. εἰ μὴ πάντοθεν ἦν ὁμολογέμενον. 209. 5. δέδοικα μὴ λίαν ὁμολογέμενα λέγω. 218. 1.
ὁμολογία] ἄνευ ὁμολογίας προικὸς. 34. 2. 38. 4.
ὁμολογεμένως. 279. pen.
ὁμοπάτωρ ἀδελφὸς communi tecum patre vſus, non item matre. 172. 3.
ὁμότοιχος οἰκία, cui cum alia vicina domo paries communis eſt. 143. 12.
ὄνομα] Φίλην ὄνομα ἐγράψατο τῇ γυναικὶ. 35. 2. conf. 35. 13. 111. 4. ὄνομα μόνον ποιήσαντο. 128. 5. 131.

5. 131. 5. ἐπὶ τῷ αὐτῷ ὀνόματι. 135. 9. καταχρῆσθαι τῷ E. ὀνόματι. 151. 9. τὶ χρὴ ὄνομα θέσθαι τέτῳ. 245. 14.

ὀναμαίνειν pro ὀνομάζειν. 86. 10.

ὀπώρα] ὀπώρας in plurali, fructus horaeos. 294. 1.

ὅπως] ἐχ ὅπως non solummodo non. 102. 11.

ὀργὴ] τοῖς μετ' ὀργῆς πραχθεῖσιν, ἐν οἷς πάντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν. 9. 5. 11. 9.

ὀρθῶς καὶ δικαίως. 247. 13. 309. 14.

ὀρικὸν ζεῦγος 116. 8. 140. 11.

ὅρκος] εἶπ' αὐτῷ ὅρκον δίδοιη. 245. 6. ἐχ ὅρκει ὤμοσε. 274. 3.

ὁρκεῖν τίνα sacramento adigere. 108. 5.

ὅρος] ὅροι τεθεῖεν notae oppignerationis. 141. pen.

ὀρφανὸς] ὀρφανοὶ καὶ πένητες καὶ ἔρημοι γενόμενοι. 93. 1. ἐ γὰρ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς κατὰ τῶν ἐπιτρόπων. scil. δίκας λαγχάνειν. 284. pen.

ὅσιος] ἀγχισεῖαν ἱερῶν καὶ ὁσίων. 147. 10. κοινωνὸν ἀνθ' αὐτῆς ἱερῶν καὶ ὁσίων καταλιπεῖν. 237. 4.

ὅσος cum superlatiuo. ὅσον ἀναισχυντότατοι. 61. 1.

ὁσολογεῖν. 78. 4.

ἐχ] τοσούτων χρημάτων ἐχ ἂν ἐχ ἐλάγχανε. non fuisset commissurus, vt tam amplam hereditatem in iure petere negligeret. 177. vlt. vbi geminata negatiua particula affirmat, non infitiatur. quasi dixisset, tantam hereditatem procul omni dubio petisset.

οὕτω sic vsurpatum, ac si idem valeret, atque ὅμως *nihilominus*. 11. 2. sic demum, tum demum. 203. 4.

ὀφείλειν ἀργύρια ἐπὶ τοῖς πατρώοις. 3. pen. 164. 5. vbi dubitatur rectene habeat.

ὄφλειν δίκας [pro καταδίκας vel καταδικασθῆναι] 101. 6. et vlt. ὤφλον τὴν δίαιταν *sie verwirkten, verbührten, verlohren den Proceſs.* 362. 2.

ὄφλημα. 294. 3.

παι-

παιδεύειν] σωφρόνως ὑπ' αὐτῶ ἐπαιδευόμεθα. 2. vlt. 8. pen.

παιδικὸς] παιδικῷ χορῷ χορηγῶν ἐνίκησε. 187. 2.

παιδίον 181. vlt.

παιδίσκη. 134. 3.

παῖς] παιδὸς ὢν ἔξεστι διαθήκας γενέσθαι. 259. 1. παιδὶ μὴ ἐξεῖναι συμβάλλειν. 259. 3.

παλαιὸς] ἔχθρᾶς παλαιᾶς αὐτῷ πρὸς τούτους ὔσης. 179. 4. τῶν παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυρεῖν. 213. pen.

παλλακὴ] ἐπὶ παλλακίδι δόντες τὰ ἑαυτῶν. 41. 8. (nili potius ibi leg. sit ἐπὶ παλλακῇ) διδόντες. περὶ τῶν δοθησομένων ταῖς παλλακαῖς. 41. 9.

πάμπολυ. 217. vlt.

πάνυ σφόδρα. 77. 5.

παρὰ cum Genitiuo. ἀνήλωσα παρ' ἐμαυτῦ de meo. 224. 5. τὰ παρὰ τῆς τύχης. 238. 4. cum Accusat. παρὰ τέτταρας ψήφους ob quatuor suffragia, *um vier Stimmen mehr*, quae si ei defuissent, reprobatus fuisset. Stabat per illum numerum, vt aut ciuis fieret, si ea accederent, aut a ciuitate excluderetur, illis deficientibus. 40. 8. ὑμῶν καὶ ἐμοῦ περιγενέσθαι παρὰ τὸ δίκαιον ζητῶν praeter ius et fas. 289. vlt.

παραβαίνειν] ὀμόσαντες μὴ παραβήσεσθαι τὰ ὡμολογημένα. 90. pen.

παράγειν ductitare, decipere. 221. pen. τοὺς νόμους παράγων detorquens, vitians praua seu recitatione, seu interpretatione et applicatione. 289. pen.

παραδιδόναι τὴν οὐσίαν rem familiarem alicui administrandam tradere, committere. 178. 5.

παρακαλεῖν φίλους aduocare ad auxilium ferendum in certamine forensi. 5. pen. testem. 26. 6. 29. 2. 30. 1. 31. 5. et 10. 32. 10. 206. 3. 234. 9. 236. 8. 237. 3.

παρακαταβάλλειν. *niederlegen bey den Gerichten*, deponere sacramentum *den Vorstand* ante litis contestatio-

ſtationem. παρακατέβαλε τούτοις λαχοῦσι aduerſus hos in iure certantes depoſuit ſacramentum, h. e. aes ſic dictum. 70. 5. ἑαυτῷ παρακατέβαλε κατὰ δόσιν depoſuit ſacr. vt iure certaturus de hoc, ſibi hereditatem competere ex titulo donationis teſtamentariae. 73. 6. 126. pen. 277. 14. 278. 15. 284. 13.

παρακαταθήκη fideicommiſſum. 309. 11.

παρακατίθεσθαι. 287. 13.

παρακλέπτειν ſuffurari, clam interuertere, furto auertere. 294. 11.

παρακρέσθαι decipere. 75. vlt. 330. 3.

παραλείπειν τι. 40. 4. 187. 1.

πάραλος nauis vſibus reipublicae inſeruiens. 90. 3. 115. 2.

παραλύειν] παρέλυσε τὰς ἀμφισβητήσεις *gab auf, ließ fahren.* 73. 6.

παραυοεῖν delirare. 75. vlt. 76. 12. 124. 5. 252. 6.

παράνοια dementia, ſtultitia, vecordia. παράνοιαν αὐτῷ τὴν μεγίστην κατηγορῆσι 11. pen. τετελευτηκότα παρανοίας αἱρήσετε. vel poſt fata eius eum ſtultitiae reum peragetis. 252. 3

παρανόμως καὶ ἀσελγῶς ἔχθσι τὰ χρήματα. 261. 1

παρασκευάζειν] παρασκευασάμενοι ῥήτορας. cum ſibi velut arma, aut copias auxiliares ad pugnam obeundam comparaſſent. 5. vlt. παρασκευάζονται ψευδεῖς λόγες. 11. 3. παρασκευάζειν τινὰ aliquem ſubornare, aduerſus alterum armare, inſtruere, docere quid dicendum agendumue ſit. 195. 1. 211. 11. καὶ λέγειν δεινοὶ, καὶ παρασκευάσασθαι ἱκανοὶ copias amicorum et aduocatorum conſcribere. 255. 5. ἀγῶνας ἐμοὶ παρασκευάζειν conſciſcere, conflare. 278. 6.

παρασκευὴ machinatio inſidioſa, per amicos et miniſtros ſuos in alterius caput fraudulenter comparata. ἅπαντα ταῦτα ἐπήρεια καὶ παρασκευή. 70. 6. παρασκευ-

ρασκευὴ λόγων apparatus cauſationum, exceptionum, ſubterfugiorum, concluſiuncularum et cauillationum forenſium, e longinquo inſtructus, diuturna meditatione, et clandeſtina cum aliis conſiliorum communicatione atque comparatione maturatus. 196. 2. πιζεύειν ἑταιρείαις καὶ λόγων παρασκευαῖς ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἀσίαν ἐλήλυθε. 317. 6.

παράζασις *Vorſtand*, aes quod a certantibus in iure deponitur, vt vincens recuperet, victus amittat. ἐδεμία παράζασις τίθεται. 45. 3.

παρατιθέναι τὸ γένος proferre, allegare. 250. 2.

παραφθέγγεσθαι] εὐθὺς τᾶτο παρεφθέγγετο. *er lieſs ſich das entfallen.* clam, obiter, velut aliud agens, inter alios ſermones ſuos hoc quoque dictum, quaſi inuitus et imprudens ſuique oblitus, vt ego minus animaduerterem, elabi ſibi ſinebat, quod ille conſulto et dedita opera proiiciebat, quo ego, animaduertens et memoriae mandans, ad futuras quaſi praepararer illius fraudes et machinationes. 210. pen.

παραφρονεῖν delirare. 12. 12.

παραχρῆμα εὐθύς. 8. 1. 18. pen. 45. pen.

παρέκβασις excurſus, euagatio in res a cauſa praeſente alienas. παρεκβάσεις. 153. 6.

παρέρχεσθαι idem quod ὑπερβαίνειν. heredem, tametſi vſurpaticium, in quieta bonorum poſſeſſione manere ſinere. 57. 4. παρελθεῖν ἔσω τᾶ ἱερᾶ 148. 9.

παρέχειν μαρτυρίαν ψευδῆ. 25. 3. λόγον ἐν τῷ δήμῳ παρέσχε ſermonum praebuit cauſam, et materiam. 297. pen. μάρτυρας παρασχέσθαι. 334. 2.

παριέναι. transmittere, permittere. πάντα τοῖς μηδὲν προσήκουσι παρῆκε ποιῆσαι. 78. 5.

παριζάναι] μάρτυρας παρίζαντας iubent adſtare ad latus ſuum. *laſſen ſie neben ſich hintreten.* 75. 6. 207. 3. 234. 14. 237. 6.

πάσχειν] εἴ τι πάθοι [scil. ἀνθρώπινον] ἄπαις. si vita decesserit. 5. 5. 40. 2. 81. 2. 178. 6.

πατὴρ] πῶς οἷόν τε τὰνδρὶ δύο πατέρας ἐπιγράψασθαι. 70. 2. κατασκευάζειν πατέρα comminisci, falsum edere. 71. 1.

πατράδελφος. 82. pen.

πατρῷος] ἀνεπίδικα ἔχειν τὰ πατρῷα. 52. 4. 53. pen. 137. 8. ἐπὶ βωμοὺς τοὺς πατρῴους βαδιεῖσθαι. 234. 4.

πεδίον pars agri Attici sic dicta. 101. 3.

πείθειν. 169. 3.

πεῖρα] ἐμοῦ πεῖραν εἰλήφει. 182. 3.

πένεσθαι] κακῶς πράττοντα καὶ πενόμενον. 108. 14.

πένθος] ὡς διὰ τὸ πένθος κληρονομήσων. quasi id eo statim hereditatem aditurus, quod ob eius dominum vita defunctum veste pulla luctum prae se ferret. 71. 8.

πέντε ἐτῶν κελεύει ὁ νόμος δικάσασθαι τῷ κλήρου ἐπειδὴ τελευτήσειεν ὁ κληροδότης. *Sich binnen den nächsten 5 Jahren nach dem Tode des Erblassers zur Erbschaft melden und bey den Gerichten angeben.* 51. 6.

πέρα μεδίμνων κριθῶν. 259. 3.

περὶ ἐλαχίστου ποιεῖσθαι. 12. 13. περὶ πλείονος 79. 6. pro ὑπὲρ loco, nomine, causa, gratia alicuius. 20. 2. ob. περὶ τούτων ὑβρισθέντα τῶν χρημάτων. 229, 1. αἱ γυναῖκες περὶ τὸν τετελευτηκότα ἦσαν. *Sie waren um ihn herum, hatten mit ihm zuschaffen* versabantur in eo pollingendo, sedulae in eo erant. 143. pen.

περιγίγνεσθαι ὑμῶν καὶ ἐμοῦ παρὰ τὸ δίκαιον. 289. vlt.

περιεῖναι] ἐκ τῶν περιόντων *aus dem Ueberschusse, aus dem, was nach Abzuge — übrig blieb.* 113. 8.

περιιδεῖν. 8. 11.

περι-

περιλαμβάνειν] ἕως ἅπαντα τὰ ἐκείνῳ περιέλαβεν amplexus, fui iuris feciſſet. 221. vlt.

περιορᾶν] ἄπαιδα αὐτὸν [ſubaudi μείναντα] περιεωράκασι. 181. 5. περιορᾶν ἀποστερῆντας ὀ ῥᾴδιον. 322. pen.

περιποιεῖν τῶν προσόδων. erübrigen, erſparen, zurücklegen. partem vectigalium reſeruare et ſeponere, redundantem a quotidianis neceſſariis impendiis. *von den Intereſſen zurückbehalten, oder auch zum Capitale ſchlagen.* 143. 1. περιεποίησε πάντα εἰς ἑαυτόν. *er erkargete, ergeitzte und behielt alles für ſich ſelber allein.* 164. 3. τὰ δ' ἄλλα τῇ πόλει περιποιεῖν. 186. 6. 223. 3.

περιφάνεια τοσαύτη τῆς ἐμῆς ποιήσεως ἐγένετο. 178. vlt. 209. 6.

περιφανὴς βλάβη ἡμῖν ἐγένετο. 357. 3.

περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκώς. 37. 3. π. ἀναίσχυντος ὢν ἐλέγχεται. 33. 5. π. ψεύδονται. 100. 2. περιφανέστερον. 150. 3. περιφανέστατα. 207. 7.

πιστεύειν ἑταιρείαις καὶ λόγων παρασκευαῖς. 317. 6. τοῖς πράγμασιν. *ſich auf ſeine gerechte Sache verlaſſen.* 324. 1.

πίστις argumentum cauſam approbans. ἓν ἂν ἔχοιμι πίστεις μείζους τούτων εἰπεῖν. 214. 6. τῶν μὴ γενομένων πίστιν ἐθέλειν ἐπιθεῖναι. *wegen nicht geſchehener Dinge ſich zu einer eydlichen Betheuerung, daſs ſie geſchehen ſeyn ſollen, erbieten oder verſtehen.* velle iurato aſſeuerare facta eſſe, quae minus ſint. 242. 5.

πλάττειν comminiſci, confingere falſa, ementita. πεπλάσθαι φάσκοντες teſtamentum ſubiectum eſſe. *untergeſchoben.* 160. 10. λόγοι πεπλασμένοι. 202. pen. πλάττεσ ταῦτα καὶ μηχανᾶται. 282. 6. ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα ταῦτα πλάττοντες. 359. 9. 361. 9.

πλείων] ἐδεὶς ἄλλος περὶ πλείονος ἑαυτῷ ποιεῖται.

nemo alios ſibi praehabet. 56. 10. ἵνα τοῖς ἀναισχυντεῦσι μηδὲν πλέον ᾖ nil proficiant, *nichts voraus haben.* 251. 9.

πλεονεκτεῖν] ὅπως μηδὲ ταύτῃ πλεονεκτοῖεν. ne hac quidem ratione vincant. *mir einen Rank ablaufen.* 224. 3.

πλῆθος] μέγα μέρος συμβάλλεται τὸ πλῆθος πρὸς τὸ δοκεῖν τάληθῆ λέγειν. 323. 2. τὸ πλῆθος τῶν εἰσφορῶν. 333. 2.

πληροῦν] τὰ δικαστήρια ἐπληρώθη. 142. 2. πληρωσάμενοι ταύτην cum triremem viris armisque inſtruxiſſent. 297. 15.

πλησιάζειν mulieri, cum ea conſuefcere, vſu flagitioſo cognitam habere. 20. 7. et 9.

Pluralia. v. Neutra.

πλῆτος] περί ἐμε πλῆτόν τινα λέγω κατεσκευακότα. oratione, verbotenus mihi adſtruxit, contribuit diuitias neſcio quas. 290. 6.

ποθεῖν. 280. vlt.

ποιεῖν] ἐκ οἶδα ὅ, τι ἂν ἐποίησεν. neſcio, quid inſtituiſſet, aut quid eo ſactum eſſet. 100. 1. ὁ νόμος τοῖς ἀδελφοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν. attribuit, addixit. 270 5. in medio, adoptare filium. ζῶν καὶ εὖ φρονῶν ἐποιήσατο. 159. vlt. ἐποιήσατο τὴν οἰκίαν πρὸς τῇ ἑαυτοῦ οἰκίᾳ adiungebat ſuae domui. 94. 1 ἀναθήματα ποιησάμενος cum facienda locaſſet 116 11. ἐκ ἐκ συμμορίας τὴν ναῦν ποιησάμενος non ita v nauem ſibi attribui curaſſet armandam ex lege ſoda litiorum. 184. 11.

ποίησις adoptatio in filium. 159. 1.

πολεμεῖν τινι cum aliquo ſimultates exercere. 10 4. militia pedeſtri fungi vel merere. 183. 2.

πολέμιος] πολεμιώτατος. 252. 5.

πόλεμος] μὴ πόλεμον ἡμῖν ποιήσαι. conſciſcat 297. vlt.

πολλοστὸν μέρος τούτῳ μεταδιδὰς perexiguam partem. 223. 2.

πολὺ [pro κατὰ πολύ, aduerbialiter] εἶλεν αὐτόν. perculit aduersarium ingenti et insigni momento. reum peregit, secundos habens iudices quam plurimos, paucissimis reum subleuantibus. 167. vlt. τὸ δίκαιον καὶ τὰς ὅρκους περὶ πολλοῦ ἐποιήσατο. 280. 7. τοσαύτη προῖξ ἐκ ἂν εἰς πολλὴν ἐσίαν δοθείη. in rem amplam, gentem lautam et splendidam. 292. 11.

πομπὴ] συμπέμπειν τὴν πομπὴν prosequi processionem. 148. 11.

πονηρία] τὴν αὐτοῦ πονηρίαν ἐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζων. 281. 3.

πονηρὸς] ἐπ' ὀλίγῳ ἀργυρίῳ βέλεται πονηρὸς εἶναι *für einen schnöden Hurenlohn will er ein Schelm seyn und heissen.* 42. 1.

πορίζειν] ὄνομα μόνον πορίσαιντο. 128. 5. comminiscantur. 131. 3. ἀνάγκη πορίζεσθαι λόγους τοιούτους. 297. 7.

ποτάμιος gentile de demo seu municipio quodam attico ductum. 103. vlt.

πράττειν] μεθ' ἡμῶν πάλιν ἔπραττεν *er hielt es wiederum mit uns.* nobiscum faciebat. redibat ad partes nostras. 96. 1. κακῶς πράττειν rebus aduersis adflictari. pauper esse. 108. 14. ὅτε χεῖρον ἔπραττες ἢ νυνὶ *als es dir schlimmer gieng, als ietzt.* ἐπισάμενον τὰ ἑαυτοῦ πράττειν rerum suarum satagere, res suas per semet agere. 182. 6. In medio, exigere debita. 38. 3.

πρατὴρ. 267. 10.

πρεσβεύειν. 274. 20.

πρίασθαι. 297. 14.

πρὸ δίκης. non rogata, non exspectata iudicum sententia. 93. 7.

προβάλλειν] προβάλλεσθαι διαιτητὴν edere, vor-

ſchlagen, *aufwerfen*. 107. 10. at pen. *μάρτυρας*. 161. 5.

πρόγονος] *αἱ πρόγονοι*. priuignae. 356. 8.

πρόδηλος. 25. 4.

προεδρία. 118. 7.

προειδέναι ἅπαντα τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι. 237. 13.

προῖξ] *προῖκα ἐπιδὲς ἐκδῶναι τὴν ἀδελφὴν*. 19. 5. *ἄνευ ὁμολογίας προικὸς*. 34. 2. 38. 4. *ὁποίαν δίκην σίτε ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς ἐδικάσατο*. 65. 4. *τοσαύτη προῖξ* tam modica et contemnenda dos *ἐκ ἂν εἰς πολλὴν ἐσίαν δοθείη*. 292. 11.

προκαλεῖσθαι εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. 139. 5.

προκηρύττειν] *ὁ ἄρχων προεκήρυττε* [ſcil. *τὰς μισθώσεις*] praeconis voce indicabat, promulgabat. 142. 2.

πρόκλησις. 132. 4.

προκρίνειν. praeferre, praehabere, delectu habito nuncupare. 208. 4.

προμήθεια feſtum, ludi, Promethei. 184. 1.

πρόνοιαν ποιεῖνται. 179. 10.

προορᾶν. 180. 3.

προπαρασκευάζειν] *ἐντάφια προπαρασκευασάμενος*. 223. 7.

πρόπετεια. 309. 8.

πρὸς τὴν ἀναίδειαν αὐτῶν [ſubaudi *ἀντιτιθέντες*] *συνθάνεσθε*. 57. pen. *πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα* apud quemnam Archontem, cuius in foro? *ἀπέλιπεν ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα* indicauit vxor, maritum a ſe deſertum eſſe. 64. vlt. *ἐ γὰρ ἐλάχιστόν ἐστι τεκμήριον πρὸς* aduerſus *τὴν τούτου μαρτυρίαν*. ad coarguendam falſitatem teſtimonii ab eo dicti. 66. 1. *ἀπολογίαν ποιεῖσθαι πρὸς iuxta τὴν διαμαρτυρίαν*. in purgatione fui demonſtrare capita ſuae obteſtationis, ab iisque non diſcedere, neque ad aliena euagari. 155. 11. *πρός τινα νέμεσθαι* hereditatem cum aliquo cernere. 177. 7.

προσ-

προσάγειν] ἔτε θέλες, ἔτ' ἐλευθέρες ὀθνείες προσῆγε. scil. πρὸς ταῦτα τὰ ἱερὰ. 206. 8. πρὸς ἕνα τὸν πρῶτον τῦ γένες προσάξω [id est προσβιβάσω, siue ἐμαυτὸν, siue ὑμᾶς, siue τὸν ἀντίδικον, siue τὸν λόγον] 216. pen.

προσαπολύναι. 102. 12. 264. 3.

προσαφαιρεῖσθαι. 227. 2.

προσγίνεσθαι zuwachſen, angedeihen. προσγεγενημένων χρημάτων. 290. 11.

προσγράφειν. 255. 12.

προσδιαμαρτυρεῖν. 125. 6.

προσέρχεσθαι. 245. 13. πρὸς πράγματα. immiſcere ſe negotiis. 309. 8.

προσεισευπορεῖν contribuere donum gratuitum, conferre largitionem. 309. vlt

προσήκειν cum Genitiuo. τί γὰρ ἧττον αὐτῷ τῆς συγγενείας ταύτης προσῆκεν. 176. 5.

προσκτᾶσθαί τι. 143. 2.

προσλαμβάνειν. 267. 4.

προσμαρτυρεῖν. 146. 9.

πρόσοδος. Zugang, Zuwachs, Einkünfte, Gefälle. reditus, vectigalia. ἀπὸ τοσαύτης προσόδε. e re familiari tam ampla vectigalia praebente. 110. 1. προσόδες λαμβάνειν die Zinſen einſtreichen. 142. 1. τῶν προσόδων περιποιεῖν. 143. 1. τὰς προσόδες ἁπάσας ἠφανίσθαι. 143. 5. 293. pen.

προσποιεῖσθαι τῆς κληρονομίας ſibi arrogare. 15. 1. 71. 10. prae ſe ferre, praeſertim falſo, comminiſci, confingere, mentiri. 69. 9. προσεποιήσατο ἕνα μάρτυρα παρεῖναι. ſimulauit. 24. 4. 31. vlt.

προσάττειν] προσαχθὲν αὐτοῖς cum vel quamuis ipſis fuiſſet imperatum. 12. vlt. τὰ προσαττόμενα ποιεῖν. 183. 3. 268. 2. 298. vlt. πάνθ' ὑπηρέτει Φιλοτίμως ὅσα προσάττοιτε. 186. 3.

προσιδέναι] ἐκ ἂν εἰκότως ἔχοιμι μέμψιν εἰ μὴ

τἀμαυτοῦ προσίθημι τούτοις contribuo, largior. 292. 3.

προσυγχάνειν] τὰς προσυχόντας μάρτυρας ποιούμεθα. obnios quosque fortuito oblatos. 25. pen.

πρόσχημα] αἰσχρῶς ἀγνοηθέντα προσχήματα ἔχειν criminationibus grauari turpium facinorum. 315. 9.

πρότερος potior. καὶ τῷ γένει sanguine πρότερος ὄντας, καὶ τῇ Φιλίᾳ. 10. pen. πρότερος τοῖς ἄλλοις τῶν θηλειῶν πεποίηκε τὴν ἀγχιστείαν. 173. 6. 177. 1. 190. vlt. 217. vlt.

προτίθεσθαι funus spectaculo exponere. 232. 2. et 4.

πρᾶγμα ἀδὲν ἔοικε τοῦτο εἶναι nil ad rem facere, nil prodesse. 160. pen.

προφασίζεσθαι ψεῦδος. 44. 7.

πρόφασις] προφάσεως ἀδεμιᾶς [subaudi δικαίας vel ἐπιεικοῦς] γενομένης. 6. vlt. προφάσεις ἀναγκαίας excusationes probabiles, graues, praegnantes, rerum factu necessariarum, ineuitabilium. 78. vlt.

πρυτανεῖον] πρυτανεῖα δὲ τίθεται sportulae, mercedulae prytanum non dependuntur. 45. 3. ὑπεριδὼν τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν. 118. 6.

πρωτεύειν. 12. 13.

πρῶτος] τίνα εἰσφορὰν ἐκ τῶν πρώτων εἰσενηνόχαμεν. 187. 1. et 8.

πυθιὰς. 178. 2.

πυλὶς. 134. 16.

πυρρίχισις 109. pen.

πωλεῖν τὸ πρᾶγμα. hereditatem puta. recipiens facturum, vt eam ipsi asserat pro pacta mercede. 244. pen.

ῥᾳδίως πεντεταλάντου οὐσίας καταλειφθείσης. quae facile siue cunctatione 5. talentis aestimetur. 173. 2. ἀγρὸν ταλάντου ῥᾳδίως ἄξιον, leicht, unter Brüdern so viel werth. 218. vlt.

ῥητὸς]

ῥητὸς] ἐπὶ ῥητοῖς εἰσήγαγε. 137. 10.

ῥήτωρ. 5. pen.

σεμνὸς] σεμνοτέραν τὴν πόλιν τȣ́τοις ἐποίησας. 117. 6. σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ γράμματα. 148. 4. τῶν ἀντιδίκων τȣ̃ σεμνοτάτȣ πυθοίμην. 358. 2.

σημαίνειν] ἐν γράμμασι καταθέσθαι παρά τινι σημηνάμενος, quas tabulas tu tuoque ſigillo obſignaris, et reliquorum tuorum teſtium ſigillis curaueris obſignari. 160. 5. et 9.

σημεῖον indicium, argumentum, documentum. 361. pen. 362. 4.

σιτεῖσθαι] ἐσιτεῖτο μετὰ τῆς ἀνθρώπȣ. 135. 1.

σίτησις] ὑπεριδὼν τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν. 118. 6.

σῖτος] δίκην σίτȣ [alimentationis] ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς. 19. 12. 65. 4.

σκέπτεσθαι] σκεψάμενοι καὶ διαλογισάμενοι. 191. pen.

σκήπτεσθαι cauſari, praetexere. 128. 1.

σπεύδειν] ἐπὶ τȣ̃ βήματος σπεύδοντες. 103. 6.

σπȣδάζειν] περὶ ἣν μάλιστα θυσίαν ἐσπȣ́δαζε. 206. 7.

στάδιος. 29. 3.

στάσις] στάσεως γενομένης κἀγῶνος. 91. 4.

στρατεία τελευταία ἐκείνῳ ἐγένετο, ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανε. 237. vlt. τὰς στρατείας στρατευόμενος. 268. 3.

στρατεύειν] ἐστράτευμαι ταῖς στρατείαις. [ſi bene habet.] 188. 3. 268. 3.

συγγένεια] Φιλίας πρὸς ἡμᾶς ȣ̓ μικρᾶς καὶ συγγενείας ὑπαρχȣ́σης. [nam ſic leg. videtur.] 179. 6. liberi ſunt γένος [veniunt in iure ciuili nomine γένȣς] ἀλλ᾽ ȣ̓ συγγένεια. non autem audiunt parentum ſuorum cognati. 217. 5.

συγγενὴς] τοῖς συγγενέσι τὰ τȣ̃ συγγενȣ̃ς. ſcil. χρὴ διδόναι. videtur haec aut prouerbialis dictio, aut ſanctio iuris ciuilis eſſe. 81. 1. diſcrimen inter τȣ̀ς συγγενεῖς et τȣ̀ς ἐκγόνȣς. 214. pen. ὃ συγγενέστατόν ἐστι

Φύσει

Φύσει πάντων. qua consanguinitate [filii cum matre] cogitari nequit vlla alia arctior, solam si spectes naturam, iuris ciuilis sanctiones insuperhabens, huic legi naturae refragantes. 279. 17.

συγγεωργεῖν. 241. 4.

συγγινώσκειν] *συγγινωσκόντων τῶν φίλων* assentientibus amicis, idemque mecum censentibus. 223. pen.

συγκατατίθεσθαι γραμματεῖον tabulas alicubi cum alio quopiam, coram alio, deponere. 139. 10.

συγκεῖσθαι] *σύγκειται αὐτοῖς* haec inter eos composita, condicta, comparata sunt. 36. 5.

συγκοινωνεῖν] *ταύτης συνεκοινωνεῖμεν.* 206. 10.

συγχεῖν] *τὰς ψήφους συγχέαι.* 98. vlt.

συγχειρουργεῖν τὰ ἱερὰ. 206. 10.

συγχωρεῖν] *ἐκὼν συγχωρῶ τῷ ἡμικληρίῳ τῷ παιδί.* 272. 2.

συλλαμβάνειν τέτῳ τὰ ψευδῆ. operam alicui nauare in falsis testimoniis suo confirmandis. 245. 8.

συλλέγειν] *διὰ τέτο συλλέγεσθε* coitis in curiam. 251. 9.

συμβαίνειν] *τῷ συμβαίνοντός ἐστι.* vsu quotidiano fit, est in numero rerum saepissime contingentium. 75. 7.

συμβάλλειν ἑτέρῳ contribuere. 110. 4. *παιδὶ μὴ ἐξεῖναι συμβάλλειν, μηδὲ γυναικὶ, πέρα μεδίμνων κριθῶν.* de vendendo emendoue contrahere cum quopiam. *einen Vergleich, oder Contract schliessen, handeln.* 259. 3. *μέγα μέρος συμβάλλεται τὸ πλῆθος* confert. 323. 2.

συμβόλαιον. 74. 7. *ἐξ ἑτέρων συμβολαίων.* ex aliquo nescio quo negotio forensi. 108. 2.

συμμεταχειρίζεσθαι μεθ' ἡμῶν τὸ σῶμα ἐκεῖνο καὶ κοσμῆσαι. operam sociam praestare in corpore pollingendo. 209. 20.

συμμορία sodalitium, collegium hominum locupletium,

pletium, pluribus ad eandem triremem fabricandam, armandam et instruendam coëuntibus. 184. 11.

συμπαιδεύειν] *μετ' ἐκείνε συνεπαιδευόμην.* 247. 3. 252. 8.

συμπέμπειν. 94. 5. *συμπέμπειν τὴν πομπήν.* 148. 11.

συμπίπτειν] *πολλῶν καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων.* 324. 2.

συμποιεῖν. 206. 11. *πάντα συνεποίειν,* omnia cum iis communiter agebam. 211. pen. 212. 6. 223. pen.

συμπράττειν] *μετὰ τῶν αὐτῇ συμπραττόντων.* 275. 9.

συμφερόντως. 274. 20.

συμφορὰ] *τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξουσίαν σφίσιν αὐτοῖς ἡγοῦντο τἀλλότρια κεκτῆσθαι.* 91. 15. *συμφοραν νομίζειν εἶναι ὅτι τοιοῦτός ἐστι.* 317. 8.

συναγωνίζεσθαι. 166. 5.

συναμφότερα. 293. 10.

συναποστέλλειν. 137. 23.

συναριθμεῖν τὰς ψήφους. 98. vlt.

συνδειπνεῖν ἐκ ἀξιοῦσιν αἱ γαμεταὶ γυναῖκες μετὰ τῶν ἀλλοτρίων. 22. 9.

συνδέχεσθαι [sed leg. videtur *ἀναδ.*] 135. vlt.

συνδιατρίβειν. 222. 3.

συνδιοικεῖν. 165. 13.

συνδυσυχεῖν. 121. 1.

συνεκπλεῖν. 120. vlt.

συνεπιβουλεύειν. 151. 7.

συνεπιτίθεσθαι. 138. 13.

συνεστιᾶσθαι. 60. 5.

συνευπορεῖν contribuere, conferre largitionem. *δημιᾶ* nulli pupillarum mearum *τολμῶ* a me impetrare possum *συνευπορῆσαι προικὸς.* ad dotem vt conferam accessiunculam de meo aere. 290. 9.

συνεχῶς. 185. 1.

συγ-

συνθάπτειν. 211. pen. 212. 2. 223. vlt.
συνθύειν. 206. 2.
συνιερποιεῖν. 209. 1.
συνιστάνειν coram adducere aliquem ad alterum, ei monſtrare, nominare, et de eo praecipere. *praeſentiren.* 210. 7. συσσῆναι conſpirare, communem agere cauſam in fraudem alterius. 363. vlt.
συνοικεῖν. 55. 1.
συνοικία inſula, domus elocaticia, quam plures, diuerſi, mercede incolunt. 104. 7. 134. 15.
συνουσία] συνουσίας κοινὰς ποιεῖσθαι. 322. vlt.
συντιθέναι τὰ ἱερά. 206. 10.
σύντομος. συντομώτερος. 271. 4.
συντρέφειν. 248. pen.
συσσώζειν. 309. 5.
συστρατιώτης. 232. 3.
σχέτλιος. 274. 7. 336. vlt.
σώζειν] σώζεσθαι a valetudine conualeſcere. 7. 3. χρημάτων ἀποστερέμενον ἐσώσατε hereditatem ei reddentes, fraude tutoris interuerſam, ab exitio cum ſeruaſſis. 185. 4. τὰ ἑαυτῆ πειρᾶσθαι σώζειν. 187. 6. ἐκ ταύτης τῆς στρατείας ἐλπίζοντα σωθήσεσθαι ſaluum et ſoſpitem eſſe domum reuerſurum. σώζων τὰ τούτων καὶ πλείω ποιῶν δικαίως ἂν ἐπαινοίμην. 292. 4. 317. 3. σωθεὶς ſaluus domum reuerſus. 309, 15.
σῶμα. 209. 19.
σωφρόνως. 2. vlt.
τάξις] ἐν τῇ αὐτῇ τάξει in eadem cohorte vel manipulo. 77. pen.
ταραχῆς ἐγγιγνομένης. 70. 8.
ταφή] ἐντεῦθεν ποιήσομαι τὴν ταφήν. me illinc, ex illa domo, funus elaturum, 209. vlt. ἐωνῆσθαί τι τῶν εἰς τὴν ταφήν. 210. 3.
τάχα. 281. 5. ἐπειδὴ τάχιστα vt primum. 231. 9.
τεῖχος]

τεῖχος] ἔξω τῶ τείχες extra moenia, vel pomoeria vrbis. 101. 3.

τεκμαίρεσθαι. 165. 7.

τεκμήριον] τεκμηρίοις μᾶλλον ἢ μάρτυσι πιστεύειν. 74. 6. τεκμηρίοις, ἃ κρείττω τῶν μαρτυριῶν ἐστι. 197. 7. ἐκ εἰκὸς ὑμᾶς τεκμηρίοις pro argumentis, loco documentorum, χρῆσθαι τούτοις τοῖς μάρτυσι. *Solche Zeugen beweiſen gar nichts.* 235. 5.

τελεῖν ὡς [id eſt εἰς] ἱππάδα. 185. pen.

τελευταῖος] ἐν τοῖς τελευταίοις ἐδήλωσεν in exitu vitae. 9. 8. στρατεία τελευταία. 237. vlt.

τελευτᾶν. 179. 10. ψεύδεσθαί τι κατὰ τετελευτηκότος. 233. 2.

τελέως ἄφρων. 355. 2.

τέλος] κατὰ τὸ τέλος ζημιῶσθαι. 73. 9.

τέταρτος ἐγένετο χορηγήσας. siue, vna cum aliis tribus choregi partes egit, siue, quartam palmam retulit. 109. pen.

τεχνάζειν] ταῦτ' ἐπ' ἐμοὶ τεχνάζουσι. 245. 20.

τέως antehac, omni ſuperiori tempore ad iſtud vsque diei. 6. pen.

τήθη auia. 29. 4. 35. 4. et vlt.

τιθέναι ὄνομα imponere. 36. 1. θέμενοι oppigneratа ſibi habentes. 100. pen. 101. 4.

τίκτειν] ὃς ἐξ ἑνὸς ἄλλῳ φαίνεται τεκοῦσα conſtat eam alii nulli rite nupſiſſe, quia nulli alii legitimos peperit liberos. 23. 4.

τιμᾶν *wardiren, den Werth der Sachen ſtatt baren Geldes anſchlagen, anrechnen.* ἐκ ἔξεστι πράξασθαι ὃ μὴ προικὶ τιμήσας ἔδωκε. repoſcere haud licet ea, quae tu viro mulierem domum ducenti ita dederis, vt nil caueris, vel ſtipulatus ſis, hoc, quod tu dederis, te velle pro dote, aut pro parte dotis, et loco numeratae pecuniae haberi. 38. 3.

τιμὴ pretium, valor. ὧν τιμὴν εἶχε. 100. 14. τιμὴν

μὴν [pecuniam pro ea numeratam] *οὐσίας πεπραμένης ἔχειν.* 145. 2.

τίμημα μικρὸν. census exiguus. 185. pen.

τιμωρίαι ἔσχαται ἔπεισι. 45. 6.

τόκος] *ἀφ' ὧν τόκους ἐλάμβανε.* 220. 4.

τόλμα] *σκέψασθε τῆς τόλμης τὴν ἀναίδειαν.* 146. pen.

τολμᾶν sich überwinden, über ſein Herz bringen. a ſe impettare et velut extorquere. ſe velut expugnare, vt agat aliquid, quamuis inuitus. 290. 9.

τραγῳδὸς. 154. 6.

τράπεζα menſa, taberna numularii. *die Bank eines Banquiers, ſein Comtoir. κατασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν. als er ſich etabliren wollte.* 309. pen.

τραχύνειν] *μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀργὴν κατασαίην.* 222. pen.

τρέπειν] *ἐπ' ἐκεῖνον τρέψεται τὸν λόγον.* ſe conuertet, receptum habebit. 88. 7. *ὅποι τετραμμένα εἴη τὰ χρήματα.* auerſa, furtim detorta. 144. 2. *τὴν αἰτίαν* cauſam, vel crimen caedis *εἰς τὴν ἀδελφὴν ἔτρεψε.* detorſit. 226. vlt.

τρέφειν. 198. vlt. *τοὺς γονέας.* 216. 5. *τοῦτον ἐκ παίδων τρέφων καὶ ἀσκῶν.* 354. 12.

τριακοντοῦτις. 129. 3.

τριακόσιοι ciues omnium locupletiſſimi. 154. vlt

τριβώνιον penula lacera. 94. 7.

τριηραρχεῖν. 113. 6.

τριήραρχος. 90. 3.

τριήρης. 297. 14.

τρίπους. 113. 7. 187. 3.

τριτάλαντος οἶκος. 24. 1. 46. 3.

τρισκαιδεκαέτης. 361. 1.

τρίτος. 10. 13. 270. 9.

τροφή. 354. 9.

τυγχάνειν] τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν, πρὸς οὓς ἀδεὲς ἂν ἐθροντιζον διαφερόμενος. 322. 8. τυγχάνειν τῶν δικαίων. 324. 3.

τύχη] ἔτως ἀκριβῶς τὰ παρὰ τῆς τύχης συμβῆναι. 238. 4.

ὕβρις] γραφὴν ὕβρεως γραφεὶς. 226. 1.

ὑπακούειν cum citatus in forum comparet, sui copiam iudicibus facit. 84. 5.

ὑπαναγινώσκων τὰ ἐν τοῖς νόμοις [scil. γεγραμμένα] particulatim recitans, cum intercapedine, vel interuallis quibusdam, aliud membrum ex alio. 272. 6.

ὑπειπεῖν] ὑπειρημένον cum esset denunciatum [pro προειρημένον vel ἄρτι εἰρημένον iam superius paulo ante dictum, ἐν τοῖς ἄνω. 276. vlt.

ὑπερβαίνειν] ὑπερβᾶσα τὸν τελευταῖον κληρονόμον. quamuis eum, qui postremus bonorum possessor fuit, illa quiete possidere fuerit, neque controuersiam eorum illi mouerit. 15. 3. 50. pen

ὑπερβάλλον ἀναιδείᾳ. 129. 1.

ὑπερβολὴ ἀναιδείας. 146. 8.

ὑπεροπία omne territorium, quod est extra solum Atticum. 68. 1. 80. 4.

ὑπηρετεῖν] πανθ' ὑπηρέτει, ὅσα προσάττοιτο. 186. 3.

ὑπόδικος τῆς κακώσεως [subaudi τῷ νόμῳ] 216. 4. et 11. ὑπόδικον ἑμαυτὸν καθιστὰς. 355. vlt. 359. pen.

ὑποκεῖσθαι oppigneratus esse. 140. 8.

ὑπολείπειν. 202. 2.

ὑπολογίζεσθαι. 233. 5.

ὑπομιμνήσκειν. 189. 8.

ὑποπαρωθεῖν sensim et sine sensu latenter extrudere, loco depellere. *unvermerkt wegdrängen.* 223. 11.

ὑποπίπτειν] ὑποπεπτωκότες τῇ ἀνθρώπῳ addicti mulierculae, adulantes ei famulantesque abiectissimum in modum. 138. 10.

ὑπόχρεως obaeratus. *verſchuldet.* 263. 6. 264. 3.

ὑποχωρῶν ᾤχετο clam ſe ſubduxit, exceſſit ex Vrbe. 84. 4. ὑπεχώρησεν εἰς Σικυῶνα. 134. 13.

ὕστατος τραγῳδοῖς, qui vltimam palmam meret. 109. vlt.

Φαίνειν] δύο διαθῆκαι ἐφάνησαν. 96. 7. φανήσονται παῖδες ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ liberi ab eo patre non ſati, cuius e nomine appellantur. 136. 7.

Φανερὸς] φανερὰ οὐσία. bona immobilia. 138. pen. οἶκον ἐκ τῶν φανερῶν τριηραρχήσαντα. 181. 6.

Φάρμακον] ὑπὸ φαρμάκων διεφθάρθαι. 252. 6.

Φελεάδα. 227. 3.

Φέρειν μίσθωσιν τῶν ἐνιαυτῶν mercedes annuas referre — *an jährlichen Pachte einbringen.* 109 2. ἐγγενομένας ἤκει φέρων διαθήκας. 244. 1. 245. 10. τὴν ψῆφόν μοι ἤνεγκαν. ſecundum me litem dederunt. 280. 8.

Φεύγειν] τοιοῦτον πρᾶγμα ἔφυγον. 132. pen. ἔφυγε τὴν βάσανον noluit vti ſponſione de mancipiis ad quaeſitionem dedendis. 201. vlt. φ. τοὺς ἐλέγχους. 213. 5. 214. 4.

Φθονεῖν. 155. 2.

φθόνον ἐμοὶ γενήσεσθαι παρ' ὑμῶν περὶ τῶν προσγεγενημένων χρημάτων. 290. 11.

Φιλοπράγμων. 84. pen.

Φιλοτιμίας μνημεῖον ὁ τρίπους. 187. 3.

Φιλοτίμως. 186. 4.

Φιλοχρηματεῖν. 264. 6.

Φοιτᾶν ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον identidem ſtatis temporum vicibus venire ad tollendum locar. 134. vlt. τῶν διδασκάλων, ὅποι ἐφοιτῶμεν. ad quorum ludos itabamus. 247. 5.

Φορεῖν] τὶς ὑ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρεσε. 71. 8. ἐμβάδας καὶ τριβώνια φορεῖ. 94. 7.

Φρονεῖν recte ſapere, ſuae tutelae eſſe, ἐπειδὴ τάχιστα

χιϛα ἤρχετο Φρονεῖν *mündig werden, zu Iahren und Verstande kommen.* 242. pen. ὡς εὖ Φρονοῦσιν ὑμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα νομίζω vt viris barbatis, et mente sibi constantibus. 281. 1. εἴπερ τι δίκαιον ἐφρόνει. 330. 2.

Φροντίζειν. 322. 8.

Φυλαρχεῖν magistri equitum honorem gerere. 115. 1. 292. vlt.

Φυλάττειν τοὺς οἰκέτας acribus oculis obseruare. 143. 7.

Φυλέτης. eiusdem tribus consors, tribulis. 184. 2.

Φῦναι] οἱ μετ' ἐκείνου φύντες. 214. 11.

Φύσις] Φύσει γεγονότα υἱὸν ex se natum. 169. pen. opponitur adoptato. τοιοῦτοι τὰς φύσεις πρὸς ἀλλήλους εἰσὶ. 181. 9.

Φυτεύειν χωρίον καὶ γεωργεῖν. 247. 7.

Φωνὴ μεγάλη. 153. 8. οὐδεὶς ὑμῶν τὴν φωνὴν ἀνάσχοιτο ἀκούων. 355. 6.

Φωρᾶν furtum quaerere. 144. 5.

χεῖν] ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον. Dis Manibus inferias, libationes funereas illaturum, καὶ ἐναγιοῦντα. 149. 1. οἱ παῖδες ἐναγίζουσι καὶ χέονται. 157. 9.

χηρεύειν in viduae conditione aetatem degere. 149. 4.

χορηγεῖν. 154. 6.

χορὸς. 187. 3.

χρέος.] τὰ χρέα ὑφείλετο αὐτὸν. *die Capitalien, die ausstehenden Schulden, die er an andern zu fodern hatte. Activschulden.* 221. 8. χρέα ἐπὶ τόκοις ὀφειλόμενα *auf Zinsen ausgethane Capitalien.* 293. 11.

χρηματίζεσθαι rem quaerere, vsuris aliisque turpibus modis rem amplificare. πολὺ προυργιαίτερον ἡγεῖται τὸ χρηματίζεσθαι, ἢ τὴν ἐμὴν συγγένειαν id est obseruationem officiorum et iurium, quae mihi vt cognato debet. 245. 11.

χρῆσθαί τινι pro χρῆσθαι οἰκείως. 12. 4. et 14. praeſertim cum meretrice conſueſcere. 20. 5. ἀπορῶν ὅ, τι χρῷτο τῷ παρόντι κακῷ *was er in der Noth anfangen ſollte.* 136. pen. λόγοις χρῶνται τοιούτοις *ſie behelfen ſich mit dergleichen Ausreden.* 176. 1.

χρήσιμος] χρησίμη διαθήκη. authentica, vera, legitima. *echt.* 138. 13. καὶ πρότερον χρήσιμος ἐγένετο. homo frugi. 309. 3. χρησιμώτερον ὑμῖν πολίτην παρεῖχεν ἑαυτόν. 317. 4.

χρήστης creditor. 8. vlt. 105. 8.

χρόνος] τὸν χρόνον εἰάσαμεν [ſcil παρελθεῖν] 264. 9. ἐκ εἰ χρόνῳ τι ὕστερον τῶν ἡμετέρων εἰσπραττόμεθα. 265. pen.

χρυσίον] σὺν ἱματίοις καὶ χρυσίοις. 199. 4.

χωρίζεσθαι de vxore domo manuque mariti emiſſa, aliique elocata. 221. 1.

χωρίον praedium. 267. 9.

ψευδεσθαι κατὰ τετελευτηκότος. 233. 2. ψ. πρᾶγμα τηλικοῦτον. 283. 4. 297. 3.

ψευδὴς] τότῳ τὰ ψευδῆ συλλαμβάνει. 245. 8.

ψευδομαρτυρία. 99. 10. 357. 6.

ψευδομαρτυριῶν. 97. 2.

ψεῦδος προφασίζεσθαι. 44. 7. εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογιζόμην. 334. 2.

ψηφίζεσθαι δίκην ſententia ſua, ceu iudex, cauſam diſceptare. 19. 2.

ψῆφος] παρὰ τέτταρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως. 40. 8. τὴν ψῆφόν μοι ἤνεγκαν. 280. 8.

ὠθεῖν. 213. 3.

ὠνεῖσθαι. 210. 3. 293. 7.

ὤνιος. venalis. 134. 17.

ὡς] ὐδ' ὡς pro οὐδ' ὅτως. ne ſic quidem. 228. 14.

ὠφελεῖν] μέλλοντες ὠφεληθήσεσθαι μὲν μηδὲν, ζημιωθήσεσθαι δὲ μεγάλα. 263. pen.

INDEX HISTORICVS
AD ISAEVM.

Aeſchines Luſienſis. 172. Alce. 134. in ſeqq.
Aminiades. 72.
Androcles (item Androclides) 121. ſeqq. 147.
Antidorus. 143. 13. 147.
Antiphanes. 140.
Apollodorus Eupolidis. 172.
Apollodorus Thraſylli. 163. et tota oratione.
Archidamus. 164.
Archonides. 16.
Ariſtarchus. 256. alius. 257.
Ariſtogiton. 118.
Ariſtolochus. 140.
Ariſtomenes. 257.
Aſtyphilus. 230. ſq.
Callippe. 127.
Cephiſander. 10.
Cephiſodorus. 309.
Cephiſodotus. 88.
Cephiſophon. 90.
Chaereſtratus. 120.
Chaeron. 32.
Chaereleos. 297.
Chariades. 69.
Ciron. 193. ſq.
Cleon, 230.
Cleonymus. 1. ſeqq.
Cleonymus Cretenſis. III.
Clinareta. 35.
Cranaus. 72.
Cteſias. 72.
Cyronides. 256.
Demaratus. 108. 357.
Demochares. 256.
Democles. 89.
Democrates. 136.
Demoſthenes. 71.
Dicaeogenes primus. 114.
Dicaeogenes Menexeni. 88.
Dicaeogenes Proxeni. 86. ſq.
Dinias. 6.
Diocles. 9.
Diocles Oreſtes. 194.
Diocles Pitthenſis. 208.
Dion. 134.
Dionyſius. 30.
Diophantus. 28.
Diopithes. 107.
Diotimus. 107.
Dorotheus. 28.
Endius. 14.

Epigenes. 310.
Erchienſes. 343. 351.
Ergamenes. 125.
Eubulides. 274.
Euclides. 147. 228. 343.
Euctemon. 125.
Eumathes. 309.
Euphiletus. 351. ſq.
Eupolis. 163.
Glaucon. 275.
Hagnias. 270. ſq.
Hagnon. 67.
Hagnotheus. 67. 343.
Harmodius ille celeber. 118.
Harmodius Proxeni. 94.
Hegemon. 125. 357.
Hegeſippus. 362.
Hermon. 343.
Hierocles. 232.
Hippolochides. 176.
Lacratides. 165.
Leochares. 87.
Lycon. 95.
Lyſimenes. 32.
Macartatus. 297.
Melanopus. 107.
Meneſtratus. 120.
Menexenus. 95.
Menexenus pater Dicaeogenis. 89.
Mixiades. 125.
Mneſiptolemus. 99.
Mneſon. 163.
Nauſimenes. 199.
Nicodemus. 16.
Nicoſtratus. 67. ſq.
Olynthii. 117.
Oreſtes. 194. 228.
Phanoſtratus. 120.
Phila. 15.
Philochares. 29.
Philoctemon. 119. ſq.
Philonicus. 105.
Piſtoxenus. 128.
Polyaratus. 89.
Poliarchus. 5.
Poſidippus. 4.
Pronapis. 171.
Protarchides. 103.
Proxenus. 90.
Pylades. 32.
Pyretides. 24.
Pyrrhus. 14. ſq.
Pyrrhus Lamptrenſis. 72.
Pythodorus. 138.
Smicrus. 69.
Stratius. 274.
Stratocles. 274.
Stratonicus. v. Nicoſtratus. 78.
Telephus. 71.
Thargelia. 169.
Theophon. 293.
Thraſybulus. 172.
Thraſyllus. 163.
Thraſymachus. 69.
Thudippus. 200.

Timo-

Timotheus. 137.
Vndecimuiri. 84.
Xenaenetus. 256. alius. 257.
Xenocles. 15.

INDEX GEOGRAPHICVS AD ISAEVM.

Acharnenſis.
Aethalides. 30.
Aphidnaeus. 136.
Araphenius. 241.
Athmonenſis. 140.
Beſaeenſis. 72.
Cephiſienſis. 125. 138.
Ceramicus. 104. 134.
Chius. 137.
Cholargenſis. 199.
Corinthus. 165. 237. 265.
Creta. 297.
Cyprius. 15.
Delphinium. 360.
Ἐλευθυίας fanum. 112.
Eleuſin. 114. 292. 293.
Eleuſinius. 29.
Erchienſis. 30. 343.
Hephaeſtides. 232.
Lechaeum. 110.
Limnae. 219.
Luſienſis. 172.
Melita. 293.
Mitylene. 237.
Munychia. 137.
Oenoa. 294.
Paeanienſis. 90.
Proſpaltii. 298.
Phlyenſis. 194.
Φλυῆσι. 218.
Phrearrhius. 90.
Πιτθεὺς. 208.
Plotienſis. 99.
Potamius. 103.
Pythii Apollinis fanum. 113.
Serangium. 140.
Sicilia. 120. 128.
Sicyon. 134.
Spartolus. 115.
Sphettius. 28.
Sypalletius. 256.
Thebae. 27.
Thebanum bellum. 237.
Theſſalia. 237.
Θριᾶσι. 293.

INDEX
ISAEI ORATIONVM.

Oratio I.	Super hereditate Cleonymi.	pag. 1
— II.	Super Pyrrhi	14
— III.	Super Nicoſtrati	47
— IV.	Super Dicaeogenis	86
— V.	Super Philoctemonis	120
— VI.	Super Apollodori	158
— VII.	Super Cironis	190
— VIII.	Super Aſtyphili	229
— IX.	Super Ariſtarchi	253
— X.	Super Hagniae hereditate	268

ANTIPHONTIS ORATIONES.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΤΟΥ

ΡΗΤΟΡΟΣ ΛΟΓΟΙ.

ΓΕΝΟΣ ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ.

Ἀντιφῶν, υἱὸς μὲν ἦν Σοφίλου, Φυλῆς δ' αἰαντίδος, ῥαμνούσιος τὸν δῆμον. κατὰ δὲ τὰ περσικὰ γενόμενος, συνήκμαζε Γοργίᾳ τῷ σοφιστῇ. καὶ διδασκάλῳ τὰ πρῶτα χρησάμενος τῷ πατρὶ διδάσκοντι γράμματα. τῆς ἡλικίας δὲ προβαινούσης, τὰ περὶ τὰς λόγους ἐξεπόνησε. φυσικῇ δεινότητι τὴν ἐκ τῆς ἀσκήσεως μελέτην προσλαβών. μηδενὸς μὲν ἀκροασάμενος. ὅτι μηδὲ ἦν πω τις μήτε λόγων, μήτε τεχνῶν ῥητορικῶν συγγραφεὺς, μήτε σοφιστὴς προεπηκόως διατριβῆς. τοῖς πρὸ αὐτοῦ δὲ ἐντυχὼν βιβλίοις, καὶ τοῖς τῶν ποιητῶν μάλιστα, εἰς τοσοῦτον προῆλθε δεινότητος, ὥστε Νέσωρ ἐκαλεῖτο διὰ τὴν ἐν τῷ λέγειν ἡδονήν. τὸ πολιτεύεσθαι δὲ ἀποσὰς νέος ὤν, ἐν Κορίνθῳ παρὰ τὴν ἀγορὰν οἴκημα ὑποδοχὴν παρὰ τῶν ἀκροατῶν ποιήσας, καὶ ἔξωθεν ἐπιγράψας, ὅτι τὰς λυπεμένας παραμυθεῖται. εἶτα φιλοχρήματος ὢν καὶ ἐ πολλὰ ἐκ τούτου κερδαίνων, τραγῳδίας ἐποίει. ἀποσὰς δὲ καὶ τούτων, ἐπὶ ῥητορικὴν ἐτράπετο. καὶ συσησάμενος ἐν Ἀθήναις διατριβὴν, Σωκράτους περὶ τῶν ἐλεγκτικῶν διεφέρετο. πολλὰς δὲ παιδεύσας, ἐπαίδευσε καὶ Θουκυδίδην· ἐν δὲ τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ πολλὰ δυνηθεὶς, μετεβάλε τὴν δημοκρα-

κρατίαν. καὶ ἐποίησε τοὺς τετρακοσίους μετὰ τῶν περὶ Ἀρχεπτόλεμον. εἰσαγγελθεὶς δὲ ἑάλω, καὶ τοῖς τῶν προδοτῶν ὑπαχθεὶς ἐπιτιμίοις, ἄταφος ἐῤῥίφη. φασὶ δέ τινες, ὅτι ἐν Σικελίᾳ παρὰ Διονυσίου ἤδη πρεσβύτης ὢν, ὅτε πρὸς αὐτὸν ἀφικόμενος, ἔσκωπτεν αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου τὰς τραγῳδίας· καὶ διὰ τοῦτο, ἀχθεσθεὶς, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὑπωπτεύθη, φασὶ, καταλῦσαι θέλων τὴν τυραννίδα. ἐρωτηθέντα γάρ φασιν αὐτὸν παρὰ τοῦ Διονυσίου, ποῖος αὐτῷ χαλκὸς ἀρέσκοι, εἰπεῖν· ὅθεν ἐγένετο Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων. Schedium hoc, quo editio Stephani caret, ex Aldina repetitum est.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΥΙΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Φιλόνεώς τις, ἔχων παλλακήν τινα, φίλος ἦν τοῦ πατρὸς τοῦ λέγοντος τὸν λόγον. οὗτος καταγνοὺς τῆς παλλακῆς, εἰς πορνεῖον στήσειν ἠπείλησεν. ὁ δὲ πατὴρ τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, τελευτησάσης αὐτῷ τῆς γυναικὸς, μητρυιὰν τῷ παιδὶ ἐπεισήγαγε. κοινολογησαμένης δὲ ταύτης τῇ παλλακῇ, διὰ τὸ γείτονας εἶναι, καὶ διὰ τὸ μηδὲ αὐτὴν πάνυ ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς, ἔδοξεν ἀμφοτέραις φαρμάκῳ ἀνελεῖν τοὺς ἄνδρας. κατασκευασάμεναι δὲ, ἑορτῆς οὔσης, καὶ κοινῇ τῶν ἀνδρῶν σπενδομένων (φίλοι γὰρ ἦσαν) δεδώκασιν ἀμφοτέροις τὸ φάρ-

τὸ Φάρμακον ἐν ἐκπώματι. καὶ ὁ μὲν Φιλόνεως πλέον λαβὼν, παραχρῆμα ἀνηρέθη· ὁ δὲ τῷ λέγοντος τὸν λόγον πατὴρ, ἔλαττον λαβὼν, εἰς νόσον κατέπεσε, καὶ ἔτω τέθνηκεν ἐξ αὐτῆς. ὁ δὲ παῖς γράφεται τὴν μητρυιὰν Φαρμακείας. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη. ἡ λύσις δὲ σοχασμός· σημεῖον δὲ, μὴ θέλειν δῦναι τὰς οἰκέτας εἰς βάσανον.

III. I. Νέος μὲν καὶ ἄπειρος * δικῶν[1] ἔγωγε ἔτι[2], δεινῶς δὲ καὶ ἀπόρως ἔχοιμι περὶ τοῦ πράγματος, ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲν, εἰ ἐπισκήψαντος τοῦ πατρὸς ἐπεξελθεῖν τοῖς αὐτοῦ φονεῦσι, μὴ ἐπέξειμι· τοῦτο δὲ, εἰ ἐπεξιόντι, ἀναγκαίως ἔχει, οἷς ἥκιστα ἐχρῆν, ἐν διαφορᾷ καταστῆναι, ἀδελφοῖς ὁμοπατρίοις, καὶ μητρὶ ἀδελφῶν. ἡ γὰρ τύχη καὶ αὐτοὶ ἔτοι ἠνάγκασαν ἐμοὶ πρὸς τούτους αὐτοὺς τὸν ἀγῶνα καταστῆναι, ὃς εἰκὸς ἦν τῷ μὲν τεθνεῶτι τιμωρὸς γενέσθαι, τῷ δ' ἐπεξιόντι βοηθός. νῦν δὲ τούτων τἀναντία γεγένηται. αὐτοὶ γὰρ ἔτοι καθεστᾶσιν ἀντίδικοι καὶ φονεῖς, ὡς καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γραφὴ λέγει. Δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἐὰν ἐπιδείξω ἐξ ἐπιβουλῆς τὴν τούτων μητέρα φονέα γενομένην τοῦ ἡμετέρου πατρὸς, καὶ μὴ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη ληφ-

1. δικῶν] sic dedi de meo, pro vulgari δοκῶν. cui sufficiendum existimabat H. Stephanus siue δοκῶ, siue δοκοίην.

2. ἔτι] subauditur εἰμὶ.

λησθεῖσα ἡ τὸν θάνατον τὸν ἐκείνου ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένῃ, τιμωρήσασα, πρῶτον μὲν τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις, οὓς παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν προγόνων διαδεξαμένοις, κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκείνοις περὶ τῆς καταψηφίσεως δικάζετε· δεύτερον δ' ἐκείνῃ τῇ τεθνηκότι καὶ ἅμα ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ βοηθήσασι. ὑμεῖς γάρ μοι ἀναγκαῖοι. ὃς γὰρ ἐχρῆν τῷ μὲν τεθνεῶτι τιμωρὸς γενέσθαι, ἐμοὶ δὲ βοηθούς, ἕτοι τῷ μὲν τεθνεῶτος φονεῖς γε γέγνηνται, ἐμοὶ δ' ἀντίδικοι καθεζόμενοι. πρὸς τίνας ἐν θεοὺς; ἢ ποῖ τὴν καταφυγὴν ποιήσεται ἄλλοθι, ἢ πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸ δίκαιον; θαυμάζω δ' ἔγωγε καὶ τῷ ἀδελφῷ, ἥντινά ποτε γνώμην ἔχων, ἀντίδικος καθέστηκε πρὸς ἐμέ· καὶ εἰ νομίζει τοῦτο εὐσεβὲς εἶναι, τὸ τὴν μητέρα μὴ προδοῦναι. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πολὺ ἀνοσιώτερον εἶναι, ἀφεῖναι τῷ τεθνεῶτος τὴν τιμωρίαν· ἅμα τε καὶ τῷ μὲν ἐκ προβουλῆς ἀκουσίως

112.1.

3.

6.

9.

3. καταψηφίσεως] ſuſpectum mihi fateor hoc eſſe vocabulum. Sententia poſtulare videtur καταφαρμακεύσεως. de veneficio. Verum dubito adhuc num voc. καταφαρμάκευσις in foro attico fuerit vſitatum. nam alias bonae id notae eſſe nemo facile dubitabit. Aut pro περὶ leg. eſt πρὸ.

4. ἀπολελειμμ.] deſerto, derelicto, denudato ab adiutoribus.

5. ὃς γὰρ ἐχρῆν] eadem iterat, quae modo dixerat. Archaiſmus hic eſt Antiphontis aetate dignus. praeterea magna vis ineſt his vocabulis ad commouendum et accendendum iudices.

σίας[6] ἀποθανόντος, τῆς δ' ἑκουσίως ἐκ προνοίας ἀποκτεινάσης. καὶ ὁ τοῦτό γ' ἐρεῖ, ὡς εὖ[7] οἶδεν, ὅτι ἐκ ἀπέκτεινεν ἡ μήτηρ αὑτῷ τὸν πατέρα τὸν ἡμέ-
12. τερον. ἐν οἷς μὲν γὰρ αὐτῷ ἐξουσία ἦν σαφῶς εἰδέναι, παρὰ τῆς βασάνου, ἐκ ἠθέλησεν· ἐν οἷς δ' ἐκ ἦν πυθέσθαι, τοῦτ' αὐτὸ[8] προεθυμήθη. καίτοι αὐτὸ τοῦτο ἐχρῆν, ὃ καὶ ἐγὼ προκαλούμην, προθυμηθῆναι[9], ὅπως τὸ πραχθὲν ἦ ἀληθὲς[10], ἐπεξελ-
15. θεῖν. μὴ ὁμολογούντων γὰρ τῶν ἀνδραποδων, ὅτος τ' εὖ εἰδὼς ἂν ἀπελογεῖτο, καὶ ἀντέσπευδε πρὸς ἐμὲ,

6. ἐκ προβελῆς ἀκουσίας] ex insidiis praemeditatis clandestinis, quas neque nouit in se parari, neque potuit aut impedire, aut euitare. malim tamen ἀκουσίως.

7. εὖ οἶδεν] sic dedi de meo, pro vulgari ἓν οἶδεν. pro priore voce fertur Scaliger ἕν dedisse, si dedit.

8. τοῦτ' αὐτὸ] scil. τὸ πυθέσθαι e quibus autem verum expiscari non licebat, voluit, scil. expiscari. Liberos nempe homines percontatum ierat, qui nil rei gestae norant, eoque nil docere poterant. αὐτὸ accipio h. l. pro αὖ *contra*, *rursus*. quo significatu passim reperitur vsurpatum.

9. προθυμηθῆναι cohaeret cum ἐπεξελθεῖν *velle inuestigare*.

10 ἦ ἀληθὲς] id est γένηται φανερὸν *in lucem proferatur*. ἀληθὲς h. l. non id quod vulgo solet, *verum* puta, significat, sed aequipollet dictioni ἀ λανθάνον, *non obscurum*, *non ignotum*, h. e. obtinet primigeniam vim suam, vnde notio *veri* postmodum promanauit; quamquam nescio an apud auctores graecos, qui hodie supersunt, hoc significatu vsurpatum nusquam locorum reperiatur.

ἐμὲ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπήλλακτο ἂν ταύτης τῆς
αἰτίας. ὅπου δὲ μὴ ἠθέλησεν ἔλεγχον ποιήσασθαι
τῶν πεπραγμένων, πῶς περί γ' ὧν οὐκ ἠθέλησε πυ-
θέσθαι, ἐγχωρεῖ αὐτῷ περὶ τούτων εἰδέναι; πῶς 18.
οὖν περὶ τούτων, ὦ δικάζοντες, αὐτὸν εἰκὸς εἰδέναι,
ὧν γε τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἴληφε; τί ποτε ἀπολογή-
σεσθαι μέλλει μοι; ἐκ μὲν γὰρ τῆς τῶν ἀνδραπό-
δων βασάνου εὖ ᾔδει, ὅτι οὐχ οἷόν τ' ἦν αὐτῇ σωθῆ-
ναι, ἐν δὲ τῷ μὴ βασανισθῆναι ἡγεῖτο τὴν σωτη- 21.
ρίαν εἶναι· τὰ δὲ γενόμενα ἐν τούτῳ ἀφανισθῆναι
ᾠήθησαν. πῶς οὖν εὔορκα ἀντομωμοκὼς ἔσται, φάσκων
εὖ εἰδέναι, ὃς οὐκ ἠθέλησε σαφῶς πυθέσθαι, ἐμοῦ
ἐθέλοντος τῇ δικαιοτάτῃ βασάνῳ χρήσασθαι περὶ
τούτου τοῦ πράγματος; τοῦτο μὲν [11] ἠθέλησα μετὰ 24.
τούτων ἀνδράποδα [12] βασανίσαι, ἃ συνῄδει καὶ πρό-
τερον τὴν γυναῖκα ταύτην, μητέρα δὲ τούτων, τῷ
πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ θάνατον μηχανωμένην φαρμά-
κοις, καὶ τὸν πατέρα εἰληφότα [13] ἐπ' αὐτοφώρῳ,
καὶ ταύτην οὐκ οὖσαν ἄπαρνον· πλὴν οὐκ ἐπὶ θανά- 27.
τῳ φάσκουσαν διδόναι, ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις. διὰ οὖν
ταῦτα [14] ἐγὼ βάσανον ἠθέλησα ποιήσασθαι περὶ [15]
αὐτῶν,

11. τοῦτο μὲν] non sequitur τοῦτο δὲ. deesse videtur aliquid. Malim quoque ὃς τοῦτο μὲν.

12. ἀνδράποδα] malim cum articulo τἀνδρ.

13. εἰληφότα] subaudi e praemissis tacite repetendum αὐτὴν ἑαυτῷ θάνατον μηχανωμένην.

14. διὰ οὖν ταῦτα] propterea quod haec mulier iam antea veneficiis vitae patris mei esset insidiata.

15. περὶ αὐτῶν] imo vero μετ' αὐτῶν. vna cum

αὐτῶν, γράψας ἐν γραμματείῳ ἃ ἐπαιτιῶμαι τὴν γυναῖκα ταύτην. βασανισὰς δὲ αὐτὰς τέτας ἐκέ-
30. λευον γίνεσθαι ἐμοῦ παρόντος, ἵνα μὴ ἀναγκαζόμενοι, ἃ ἐγὼ * ἐπερωτῶμι [16], λέγοιεν· ἀλλ' ἐξήρκει μοι τοῖς ἐν τῷ γραμματείῳ [17] χρῆσθαι [18]· καὶ αὐτό μοι * τέτο [19] τεκμήριον δίκαιον [20] ἔσαι, ὅτι ὀρθῶς καὶ δικαίως μετέρχομαι τὸν φονέα τὸ πατρός. εἰ δὲ ἄπαρνοι γίνοιντο, ἢ λέγοιεν μὴ ὁμολογέμενα,
33. ἡ δίκη [21] ἀναγκάζοι τὰ γεγονότα κατηγορεῖν. αὕτη γὰρ

his aduersariis meis, coram iis, qui sunt mei fratres, e nouerca mea nati.

16. ἐπερωτῶμι λέγοιεν] sic dedi de meo, in optatiuo, pro vulgari ἐπερωτῶ μὴ λέγοιεν. *ne vi coacti ea dicerent, quae ego interrogarem.*

17. τοῖς ἐν τῷ γραμματείῳ] scil. γεγραμμένοις ὑπ' ἐμοῦ.

18. χρῆσθαι] subaudi τέτες. mihi sufficiebat hos, aduersarios meos, e mancipiis torquendis ea solummodo percontari capita accusationis, quae ego in schedula perscripsissem.

19. τῦτο] sic de meo dedi, pro vulgari τέτο.

20. τεκμήριον δίκαιον] offendor non nihil insolentia dictionis. exspectassem potius τ ἱκανὸν, praesertim cum statim insequatur, ὅτι ὀρθῶς καὶ δικαίως μετέρχομαι τὸν φονέα τ. π. Non ideo tamen quicquam h.l. commotum ibo. mos auctori cuique suus proprius loquendi est; et praeterea facile fiat, vt occurrant et inueniantur passim locorum eius dictionis exempla, cuius nouitas meas aures nonnihil feriit. quae mihi nouitas videtur, ea fortassis aliis est res trita.

21. ἡ δίκη] magistratus, vndecimuiri rerum ca-

τη γὰρ καὶ τὸς τὰ ψευδῆ παρεσκευασμένος λέγειν, τἀληθῆ κατηγορεῖν ποιήσει. καίτοι εὖ οἶδά γ', εἰ [22] ἦτοι πρὸς ἐμὲ ἐλθόντες, ἐπειδὴ τάχιστα αὐτοῖς * ἀπηγγέλθη [23], ὅτι ἐπεξίοιμι τῷ πατρὸς τὸν Φονέα, ἠθέλησαν τὰ ἀνδράποδα, ἃ ἦν αὐτοῖς, 36.
παραδῶναι, ἐγὼ δὲ μὴ ἠθέλησα παραλαβεῖν αὐτά, ἐνταῦθ' ἂν μέγιστα τεκμήρια παρείχοντο ὡς ἐκ ἔνοχοί εἰσι τῷ Φόνῳ. εἰ γὰρ, τούτων ἐθελόντων δι-
δόναι εἰς βάσανον, ἐγὼ μὴ ἐδεξάμην, τοῦτο ἂν ἦν ταῦτα τεκμήρια. τὸ αὐτὸ δ' ἂν τοῦτο καὶ ἐμοὶ γενέσθω, 39.
εἴπερ ἐμοῦ θέλοντος ἔλεγχον λαβεῖν τῷ πράγματος, αὐτοὶ μὴ ἠθέλησαν δοῦναι. δεινὸν δ' ἔμοιγε δο-
κεῖ εἶναι, εἰ ὑμᾶς μὲν ζητεῖσθαι ὅπως αὐτῶν μὴ καταψηφίσησθε, αὐτοὶ δὲ σφίσιν αὐτοῖς ἐκ ἠξίωσαν δικασταὶ γενέσθαι, δόντες βασανίσαι τὰ 42.
αὐτῶν ἀνδράποδα. περὶ μὲν δὴ τούτων ἐκ ἄδηλον, ὅ-
τι αὐτοὶ ἔφευγον τῶν πραχθέντων τὴν σαφήνειαν πυθέσθαι. ἤδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν ἀνα-
φανησόμενον· ὥστε σιωπῶμενον καὶ ἀβασάνιστον αὐ-

τὸ

pitalium, coram quibus ſerui torquendi eſſent, verum fateri recuſantes.

22. εὖ οἶδά γ', εἰ] num ſic Antiphon, antiquae, abruptae et inarticulatae dictionis amans, reliquerit, an potius id, quod planior, et aliis vſu trita loquendi ratio ſubiicit, ſcil. εὖ οἶδά γ', ὅτι, εἰ — in dubio relinquam.

23. ἀπηγγέλθη] ſic dedi de meo, pro vulgari ἐπηγγ. ſic paulo ante verſu 16. in Aidina eſt ἐπελογεῖτο, vbi Stephanus tacite correxit ἀπελ.

τὸ ἐᾶσαι ἐβελήθησαν. ἀλλ' ἐχ ὑμεῖς γε, ὦ ἄνδρες,
113.1. ἐγωγ' εὖ οἶδα, ἀλλὰ σαφὲς ποιήσετε. ταῦτα μὲν
ἔν μέχρι τότε. περὶ δὲ τῶν γενομένων πειράσομαι
ὑμῖν διηγήσασθαι τὴν ἀλήθειαν· δίκη [24] δὲ κυβερ-
3. νήσειεν. Ὑπερῴόν τι ἦν τῆς ἡμετέρας οἰκίας, ὃ εἶ-
χε Φιλόνεως, ὁπότ' ἐν ἄστει διατρίβοι, ἀνὴρ καλός
τε κἀγαθὸς, καὶ φίλος τῷ ἡμετέρῳ πατρί· καὶ
ἦν αὐτῷ παλλακὴ, ἣν ὁ Φιλόνεως ἐπὶ πορνεῖον ἔμελ-
λε καταστῆσαι [25]. ταύτην ἔν, πυθομένη ἡ μήτηρ
6. τῇ ἀδελφῇ, ἐποιήσατο φίλην. αἰσθομένη δ', ὅτι ἀ-
δικεῖσθαι ἔμελλεν [26] ὑπὸ τῆ Φιλόνεω, μεταπέμπε-
ται [27]· καὶ ἐπειδὴ ἦλθεν, ἔλεξεν αὐτῇ ὡς ἀδικοῖτο

24. δίκη] pro ἡ δίκη. Etiam haec nota archaiſmi eſt, omiſſio articuli. parcit antiquitas ſaepe verbis, etiam neceſſariis, et rurſus eadem alias copioſior eſt iuſto, aut per ſe plana, aut iam dicta moleſte inculcans.

25. καταστῆσαι] num καταστήσειν. Sic certe fert vſus loquendi. verum infinitiuus aor. 1. ſaepe quoque vices gerit futuri primi. quare haud decernam. Quoniam Antipho perſonas diſcernere nil curauit, quae indiligentia orationis perſpicuitatem nebula quaſi quadam perfudit, quae labes eſt oratoris teterrima, iuuat perſonas certis notis inſignitas proponere. αἰσθομένη ergo eſt accuſata, accuſatoris nouerca, ab eo, non vero, ſed, vt paret, ficto nomine, ſed illo appoſito, Clytaemneſtra appellata. Imitantes hoc exemplum, virum peremtum appellabimus Agamemnonem, accuſatorem, qui priuignus eſt, Oreſtem.

26. ἔμελλεν] illa pellex Philonei. niſi is potius Philoleus eſt.

27. μεταπέμπεται] Clytaemneſtra puta arceſſit

ὑπὸ τῦ πατρὸς τῦ ἡμετέρυ. εἰ ἕν ἐθέλοι [28] πείθεσθαι, ἔφη ἱκανὴ εἶναι ἐκείνη τε τὸν Φιλόνεων φίλον ποιῆσαι, καὶ αὐτῇ τὸν ἐμὸν πατέρα· εἶναι φάσκουσα αὐτῆς [29] μὲν τῦτο εὕρημα, ἐκείνης δ' ὑπηρέτημα. ἠρώτα ἕν αὐτὴν εἰ ἐθέλοι διακονῆσαί οἱ· καὶ ἣ ὑπέσχετο τάχιστα, ὡς οἶμαι. μετὰ ταῦτα ἔτυχε τὸν Φιλόνεων ἐν Πειραιεῖ ὄντα [30] ἱερὰ θύειν Διὶ κτησίῳ, ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐμὸς εἰς Νάξον πλεῖν ἔμελλε. καλλιστον ἕν ἐδόκει τῷ Φιλόνεῳ, τῆς αὐτῆς ἑῦ ἅμα μὲν πρᾳ-

12.

ad se pellicem. ἦλθεν] pellex ad meam nouercam, ἔλεξεν] Clytaemnestra. αὐτῇ] pellici Philonei ἀδικοῖτο] nouerca. Sed videtur potius post ἀδικοῖτο aliquid deesse, et oratio ad hunc ferme modum integranda. ὡς ἀδικοῖτο ὑπὸ τῦ Φιλόνεω, ὡς καὶ αὐτὴ ὑπὸ τῦ πατρὸς τ. ἡ. illi [pellici] parari iniuriam a Philoneo, quemadmodum etiam sibi [nouercae] fieret iniuria a patre meo.

28. ἐθέλοι] pellex. πείθεσθαι] sibi, nouercae, morem gerere ἔφη] nouerca. ἱκανὴ εἶναι] aiebat penes se, nouercam, esse. ἐκείνη] pellici. αὐτῇ] sibi, nouercae.

29. αὐτῆς] suum inuentum, nouercae puta. ἐκείνης] pellicis. ἠρώτα] nouerca. αὐτὴν] pellicem. ἐθέλοι] pellex. οἱ] sibi, nouercae. καὶ ἣ ὑπέσχετο] pellex puta.

30. ὄντα] masculinum an neutrum sit, ad τὸν Φιλόνεων, an ad τὰ ἱερὰ redeat, ambigi possit; ego equidem posterius malim. Philoneus enim in Piraeeo nondum erat, sed patrem actoris adhuc eo comitaturus, vnaque eadem opera sacra Ioui Ctesio facturus, ibi publice celebranda. ὄντα itaque h. l. accipio pro γιγνόμενα δημοσίᾳ, et θύειν pro δεῖν θύειν.

προπέμψαι εἰς τὸν Πειραιᾶ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν,
φίλον ὄντα ἑαυτῷ, ἅμα δὲ, θύσαντα τὰ ἱερὰ, ἐξι-
15. άσαι ἐκεῖνον. ἡ ἦν παλλακὴ τῷ Φιλόνεω ἠκολούθει
τῆς θυσίας ἕνεκεν· καὶ ἐπειδὴ δὲ ἦσαν [31] ἐν τῷ Πει-
ραιεῖ, οἷον εἰκὸς, ἔθυον. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἐτέθυτο
τὰ ἱερὰ, ἐντεῦθεν ἐβουλεύετο ἡ ἄνθρωπος ὅπως ἂν
αὐτοῖς τὸ φάρμακον δοίη· πότερα πρὸ δείπνου, ἢ
18. ἀπὸ δείπνου. ἔδοξεν ἓν αὐτῇ βουλευομένῃ βέλτιον εἶ-
ναι μετὰ δεῖπνον [32] δοῦναι, ταῖς Κλυταιμνήστρας τῆς
τότου [33] μητρὸς ὑποθήκαις ἅμα διακονοῦσα [34] καὶ
τὰ μὲν ἄλλα μακρότερος ἂν εἴη λόγος περὶ τοῦ δείπ-
νου ἐμοί τε διηγήσασθαι, ὑμῖν τ' ἀκοῦσαι· ἀλλὰ

31. καὶ ἐπειδὴ δὲ ἦσαν] aut καὶ aut δὲ dele.

32. μετὰ δεῖπνον] H. Stephanus interponi vult τὸ. non intercedam equidem. verumtamen, cum Antiphon amet, antiquorum more, breuitatem, illiusque breuitatis genus hoc fit, vt articuli omittantur, ipseque modo πρὸ δείπνου et ἀπὸ δείπνου dixisset, vtrumque sine articulo. acquiescam h. l. vulgatae, censeboque nil esse mutandum.

33. τότου] huius aduersarii mei, qui natu maximus fratrum, horumque et matris causam aduersus actorem tuebatur; qui actor eorum matrem, nouercam suam, de caede patris in iure postulabat. Quia causa haec communis erat reo cum reliquis fratribus, matrem communem defendentibus, ideo modo τότου, modo τότων, promiscue vsurpat orator.

34. διακονοῦσα] num διακονοῦσαν. vt redeat ad δοῦναι. vt ipsa, pellex, venenum daret hero patrique meo, ea in re praeceptis nouercae meae famulans. Possit quoque διακονούσῃ legi, vt ad ἔδοξεν αὐτῇ redeat.

πειράσομαι τὰ λοιπὰ ὡς ἐν βραχυτάτοις ὑμῖν διη- 21.
γήσασθαι, ὡς γεγένηται ἡ δόσις τῷ Φαρμάκῃ. ἐ-
πειδὴ γὰρ ἐδεδειπνήκεισαν, οἷον εἰκὸς, ὁ μὲν
θύων Διὶ κτησίῳ, καὶ κεῖνον ὑποδεχόμενος, ὁ δ' ἐκ-
πλεῖν τε μέλλων καὶ παρὰ ἀνδρὶ ἑταίρῳ δειπνῶν,
σπονδάς τ' ἐποιοῦντο, καὶ λιβανωτὸν ὑπὲρ αὐτῶν [35] 24.
ἐπετίθεσαν [36]· ἡ δὲ παλλακὴ τῷ Φιλόνεω [37], τὴν
σπονδὴν ἅμα ἐγχέουσα [38] ἐκείνοις εὐχομένοις ἃ ἐκ
ἔμελλε τελεῖσθαι, ὦ ἄνδρες, ἐνέχει τὸ Φάρμακον.
καὶ ἅμα οἰομένη δεξιὸν ποιεῖν, πλέον δίδωσι τῷ Φι-
λόνεῳ· (ἴσως, εἰ δοίη πλέον, μᾶλλον Φιλησομένη 27.
ὑπὸ τοῦ Φιλόνεω. ὅπως γὰρ ἤδει ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς τῆς
ἐμῆς ἐξαπατωμένη, πρὶν ἐν τῷ κακῷ ἤδη ἦν) τῷ δὲ
πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ ἔλασσον ἐνέχει. καὶ ἐκεῖνοι ἐπει-
δὴ ἀπ-

35. ὑπὲρ αὐτῶν cum aſpero, ſui quisque cauſa. Philoneus pro ſe thura ſpargebat, louem Ctelium rogans, vt rem ſibi, ſiue per negotiationis, ſiue per rei ruſticae proſperitatem, augeret atque locupletaret; pater meus autem, vt nauigatio, quam ingrederetur, ſecunda ſibi et fauſta eſſet.

36. ἐπετίθεσαν] ſcil. τῇ ἐσχάρᾳ thuribulo, prunis candentibus.

37. παλλακὴ τοῦ] alius ἡ interpoſuiſſet. verum in Antiphonte neſcio an minus tutum ſit idem praecipere fieri.

38. ἐκχέουσα] imo vero ἐγχέουσα. libantes enim vinum effundebant quidem, pueri autem miniſtrantes, et qui eorum loco eſſent, vt pellex hic loci erat, infundebant in pocula, aqua a ſe contemperatum. vulgatam defendere qui velit, illi ſic erit interpretandum. ἐκχέουσα ἐκ τοῦ κρατῆρος εἰς τὴν κύλικα.

δὴ ἀπέσπεισαν, τὸν ἑαυτῶν φονέα μεταχειριζ με-
30. νοι [39], ἐκπίνουσιν ὑςάτην πόσιν. ὁ μὲν ἂν Φιλόνεως,
εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἡ-
μέτερος εἰς νόσον ἐμπίπτει, ἐξ ἧς καὶ ἀπώλετο εἰ-
κοσαῖος. ἀνθ' ὧν ἡ διακονήσασα ἔχει τὰ ἐπίχει-
ρα, ὧν ἀξία ἦν, ἀδὲν αἰτία [40] ἔσα· (τῷ γὰρ δημοκοί-
33. νῳ τροχισθεῖσα παρεδόθη) ἡ δ' αἰτία * γ', ἡ δὴ
καὶ ἐνθυμηθεῖσα, καὶ χειρεργήσασα, ἔξει, ἐὰν
ὑμεῖς τε καὶ οἱ θεοὶ θέλωσι. σκέψασθε ἓν ὅσῳ δι-
καιότερα δεήσομαι ὑμῶν ἐγὼ, ἢ ὁ ἀδελφός. ἐγὼ μὲν
τῷ τεθνεῶτι ὑμᾶς κελεύω καὶ τῷ ἠδικημένῳ τὸν
36. ἀΐδιον χρόνον [42] τιμωρὸς γενέσθαι· ἔτος δὲ τὲ μὲν
τεθνεῶτος πέρι ἀδὲν ὑμᾶς αἰτήσεται, ὃς ἀξιως καὶ
ἐλέε καὶ βοηθείας καὶ τιμωρίας παρ' ὑμῶν τυχεῖν,

39. μεταχειριζόμενοι] amplexantes alternis, modo hic, modo ille, vlnis, et oſculantes. neſciebant nempe hanc ipſam pellicem, cum qua laſciuiebant, venenum ipſis infudiſſe. Pro τὸν malim τὴν.

40. ἀδὲν αἰτία] ſic dedi ex auctoritate Stephani, pro vulgari ἀδ' ἐναντία. poterat quoque ſic corrigi ἀδ' ἐν αἰτίᾳ ἔσα. *quamquam in culpa non fuiſſet.*

41. ἡ δ' αἰτία γ', ἡ δὴ καὶ] ſic dedi de meo, pro vulgari ἡ δ' αἰτία τε ἤδη, καὶ. foemina vero illa, quae in culpa et cauſa fuit, quippe quae et excogitarit ſcelus, eique perpetrando manum operamque praeſtiterit.

42. τὸν ἀΐδιον χρόνον] cohaeret cum ἠδικημένῳ. iniuriam in perpetuum accipit is, qui eam accipit, quae nullo pacto poſtmodum reparari poſſit, cuius generis iniuria eſt caedes. nam inrerfectus ad vitam reuocari nequit.

ἀθέως καὶ ἀκλεῶς πρὸ τῆς [43] εἱμαρμένης ὑφ' ὧν ἤκουσα ἐχρῆν τὸν βίον ἐκλιπών· ὑπὲρ δὲ τῆς ἀποκτεινάσης δεήσεται ἀθέμιτα, καὶ ἀτέλεστα, καὶ ἀ- 39.
νήκεστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν, δεόμενος ὑμῶν, ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε μὴ κακοτεχνῆσαι [44]. ὑμεῖς δ' οὐ τῶν ἀποκτεινάντων ἐστὲ βοηθοί, ἀλλὰ τῶν ἐκ προνοίας ἀποθνησκόντων, καὶ ταῦτα, ὑφ' ὧν ἤκουσα ἐχρῆν αὐτὸς ἀποθνήσκειν. ἥδη ἂν ἐν ὑμῖν τοῦτό ἐστιν 42.
ὀρθῶς διαγνῶναι, ὃ καὶ ἐποιήσατε [45]. δεήσεται δ'
ὑμῶν

43. πρὸ] suffeci hoc, ex auctoritate Stephani, vulgari vitiosae lectioni περὶ. Nullus etiam dubito Scaligerum quoque πρὸ dedisse, tametsi schedae Goensianae ei παρὰ tribuunt.

44. ἃ αὐτὴ — μὴ κακοτεχνῆσαι] Locus perquam arduus, vnde sententia vix tolerabilis et vix exputabilis exsistit. Aduersarius meus (haec est actoris oratio) vos iudices, rogabit vt nolitis κακοτεχνεῖν malis artibus, nequitia vti, in ea foemina condemnanda, quae ipsa in animum inducere sibi non potuit, vt a nequitia se abstineret. Ergo filius pro matre deprecans seueritatem animaduersionis in veneficam appellabat κακοτεχνίαν? Filius nempe matrem defendens, aiebat eam insontem esse; et condemnationem eius habebat pro conspiratione iudicum, actoris iniquae causae fauentium, suam vero, aequissimam scilicet, prementium. Aut haec est exponendi et excusandi huius loci vna ratio, aut, si quid video, alia nulla. Reperiat, qui poterit, meliorem. v. Supplementa.

45. ἐποιήσατε] num ποιήσετε. id quod vos etiam facietis. Aut bene si vulgata habet, non satis intelligo. Num respicit ad supplicium pellici irrogatum?

ὑμῶν ἔτος μὲν ὑπὲρ τῆς μητρὸς αὐτῦ ζώσης[46] τῆς ἐκεῖνον διαχρησαμένης ἀβέλως τε καὶ ἀθέως, ὅπως
114.1. δίκην μὴ δῷ, ἂν ὑμᾶς πείθῃ, ὧν ἠδίκηκεν· ἐγὼ δ' ὑμᾶς ὑπὲρ τῦ πατρός μυ τεθνεῶτος αἰτῦμαι, ὅπως παντὶ τρόπῳ δῷ[47]. ὑμεῖς δὲ, ὅπως διδῶσι δίκην οἱ ἀδικῦντες, τότε γε ἕνεκα καὶ δικαζαὶ ἐγένε-
3. σθε καὶ ἐκλήθητε· καὶ ἐγὼ μὲν ἐπεξέρχομαι λέγων, ἵνα δῷ δίκην ὧν ἠδίκηκε, καὶ τιμωρήσω τῷ τε πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ, καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις· (ταύτη καὶ[48] ἄξιόν μοι βοηθῆσαι ὑμᾶς ἅπαντας, εἰ ἀληθῆ λέγω) ἔτος δὲ[49] τἀναντία, ὅπως ἡ τὰς
6. νόμυς παριδῦσα μὴ δῷ δίκην ὧν ἠδίκηκε, ταύτῃ βοηθὸς καθέζηκε. καίτοι πότερον δικαιότερον τὸν ἐκ προνοίας ἀποκτείναντα δῦναι δίκην, ἢ μή; καὶ πότερον δικαιότερον οἰκτεῖραι μᾶλλον τὸν τεθνεῶτα, ἢ τὴν ἀποκτείνασαν; ἐγὼ μὲν οἶμαι τὸν τεθνεῶτα.

46. ζώσης] quid opus erat hoc vocabulum, plane inficetum et ſuperuacaneum, ingeri? Scilicet Antipho ſophiſta eſt, quod hominum genus ludibriis antithetorum delectatur. Antitheton hic habemus, ſed illud perquam inſulſum et frigidum, inter ζώσης μητρὸς, et τεθνεῶτος πατρὸς. melius illud alterum, δίκην δῷ et μὴ δῷ.

47. δῷ] ſcil. nouerca mea Manibus patris mei.

48 ταύτῃ καὶ] videtur γὰρ interponendum eſſe. *etenim hactenus quoque*, hac de cauſa, quoniam leges a vobis vindicari et ſaluas ſeruari conuenit.

49. ἔτος δὲ τἀναντία] ſic dedi de Stephani et Scaligeri ſententia, pro vulgari ἔτος ὁ τἀναντία. ſubaudi ἀξιῶν. aut accipe aduerbialiter.

καὶ γὰρ δικαιότερον καὶ ὁσιώτερον καὶ πρὸς θεῶν 9.
καὶ πρὸς ἀνθρώπων [50] γένοιτο ὑμῖν. ἤδη ἔν ἐγὼ ἀ-
ξιῶ, ὥσπερ κἀκεῖνον ἀνελεημόνως καὶ ἀνοικτίσως
αὕτη ἀπώλεσεν, ἕτω καὶ αὐτὴν ταύτην ἀπολέσθαι
ὑπό τε ὑμῶν καὶ τῆ δικαίᾳ. ἡ μὲν γὰρ ἑκουσίως [51], 12.
καὶ βουλεύσασα τὸν θάνατον, ὁ δ' ἀκουσίως καὶ βιαί-
ως ἀπέθανε. πῶς γὰρ ὃ βιαίως ἀπέθανεν, ὦ ἄν-
δρες, ὅς γε πλεῖν ἔμελλεν ἐκ τῆς γῆς τῆσδε, παρά
τε ἀνδρὶ αὐτῆ φίλῳ ἑζιᾶτο [52]; ἡ δὲ, πέμψασα τὸ
φάρμακον, καὶ κελεύσασα ἐκείνῳ δῦναι πιεῖν, ἀπε- 15.
κτεινεν ἡμῶν τὸν πατέρα. πῶς ἂν ταύτην ἐλεεῖν ἄ-
ξιόν ἐστιν, ἢ αἰδεῖς τυγχάνειν παρ' ὑμῶν, ἢ ἄλλου
τευ; ἥτις αὐτὴ ἑκοῦσα ἠξίωσεν ἐλεῆσαι τὸν αὐτῆς ἄνδρα,
ἀλλ' ἀνοσίως καὶ αἰσχρῶς ἀπώλεσεν. ἕτω δέ τοι
καὶ [53] ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον 18.
προσήκει ἢ τοῖς ἑκουσίοις [54] καὶ ἐκ προνοίας ἀδική-
μασι

50. πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων] aut, si nihil h. l. deest, genitiui hi cum accusatiuis mutandi sunt, aut deest aliquid. e. c. εὐνοια, καὶ ἀγαθὰ πολλὰ. a diis, ab hominibusque pax et beneuolentia et bona multa vobis contingant.

51. aut post ἑκουσίως, aut post τὸν θάνατον deest ἀπώλεσε, vel ἀπέκτεινε, vel ἐμηχανήσατο.

52. ἑζιᾶτο] malim cum augmento εἱζιᾶτο.

53. ἕτω δὲ τοι καὶ ἐλεεῖν] scabra et hiulca oratio. non succurrit nunc melius visum, quam fort. leg esse ἐκ οἶδεν ὅτι συγγνώμην ἔχειν καὶ ἐλεεῖν *non norat* (mirabundus interrogat et stomachans) *non norat illa, conuenire, vt* —? Vel ἐχὶ δὲ καὶ —?

54. ἑκουσίοις] sic tacite correxit Stephanus Aldinae ἑκουσίως.

μασι καὶ ἁμαρτήμασι. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνον αὕτη, ἔτε θεὸς, ἔθ' ἥρωας, ἔτ' ἀνθρώπους δείσασα, ἀπώλεσεν, ἕτω καὐτὴ ὑφ' ὑμῶν καὶ τῇ δικαίᾳ ἀπολο-
21. μένη, καὶ μὴ τυχοῦσα μήτ' αἰδοῦς, μήτ' ἐλέου, μήτ' αἰσχύνης μηδεμιᾶς παρ' ὑμῶν, τῆς δικαιοτάτης ἂν τύχοι τιμωρίας. θαυμάζω δὲ ἔγωγε τῆς τόλμης τῇ ἀδελφῇ [55], καὶ τῆς διανοίας [56], τὸ [57] διομόσασθαι ὑπὲρ τῆς μητρὸς εὖ εἰδέναι μὴ πεποιηκέναι
24. ταῦτα. πῶς γὰρ ἄν τις εὖ εἰδείη, οἷς μὴ παρεγένετο αὐτός; ὃ γὰρ δήπου μαρτύρων γ' ἐναντίον οἱ ἐπιβουλεύοντες τοὺς θανάτους τοῖς πέλας μηχανῶνταί τε καὶ παρασκευάζουσιν, ἀλλ' ὡς μάλιστα δύνανται λαθραιότατα, καὶ ὡς ἀνθρώπων μηδένα
27. εἰδέναι· οἱ δ' ἐπιβουλευόμενοι οὐδὲν [58] ἴσασιν πρὶν ἐν αὐτῷ ὦσι τῷ κακῷ γ' ἤδη, καὶ γιγνώσκωσι τὸν ὄλεθρον, ἐν ᾧ εἰσι. τότε δὲ, ἐὰν μὲν δύνωνται, καὶ μὴ φθά-

55. τῇ ἀδελφῇ] si τὸ proximum insequens seruatur, bene habebit h. l. genitiuus. ego vero nullus dubitans, τὸ vitiosum esse, de quo statim seorsim dicam, suspicor h. l. genitiuo accusatiuum sufficiendum, atque leg. esse τὸν ἀδελφὸν.

56. τῆς διανοίας si solum staret per se, nil eo offenderer; verum copulatum videns cum τόλμης, eique subiectum, cui non optime cnnuenit, suspicor leg. esse τῆς ἀνοίας.

57. τὸ διομόσασθαι] imo vero τῷ δ. id est ἐπὶ τῷ, διὰ τὸ — Aut τολμῶντος [vel τολμῶντα] διομ.

58. οὐδὲν] sic tacite correxit Stephanus Aldinae οὐδενί.

φθάνωσι [59], πρὶν ἀποθανεῖν, καὶ φίλους [60] καὶ ἀναγκαίους τοὺς σφετέρους καλεῖσι καὶ μαρτύρονται, καὶ λέγουσιν αὐτοῖς ὑφ' ὧν ἀπόλλυνται, καὶ ἐπι- 30.
σκήπτουσι τιμωρῆσαι σφίσιν αὐτοῖς ἠδικημένοις· (ἃ καὶ μοὶ παιδὶ ὄντι ὁ πατὴρ, τὴν ἀθλίαν καὶ τελευταίαν νόσον νοσῶν, ἐπέσκηπτεν) ἐὰν δὲ τούτων ἀμαρτάνωσι, γράμματα γράφουσι, καὶ οἰκέτας τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦνται [61] μάρτυρας, 33.
καὶ δηλοῦσιν ὑφ' ὧν ἀπόλλυνται καὶ ἐκεῖνος ἐμοὶ νέῳ ἔτι ὄντι ταῦτα ἐδήλωσε καὶ ἐπέστειλεν, ὦ ἄνδρες, ὑ τοῖς ἑαυτοῦ φίλοις. ἐμοὶ μὲν οὖν διήγηται καὶ βεβοήθηται τῷ τεθνεῶτι καὶ τῷ νόμῳ· ἐν ὑμῖν δ' ἐστὶ σκο- 36.
πεῖν τὰ λοιπὰ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, καὶ δικάζειν τὰ δίκαια. οἶμαι δὲ καὶ τοῖς θεοῖς τοῖς κάτω μέλειν [62], οἳ ἠδίκηνται.

ANTI-

59. post φθάνωσι videtur διαφθαρέντες vel tale quid deesse.

60. καὶ φίλους] particula copulans videtur prodere, hic aliquid deesse, e. e. υἱεῖς. filios, vel ἀδελφοὺς fratres, et amicos.

61. ἐπικαλοῦνται] sic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium ἐπικαλοῦν. melius proculdubio, quam Scaliger, qui ἐπικαλοῦσι adscripserat.

62. μέλειν, οἳ ἠδίκηνται] ad μέλειν subauditur τούτων, sive id pro masculino, sive pro neutro accipiatur. Si prius, tum οἳ redibit ad homines. horum hominum, qui laesi fuerint iniuria, curam gerere. Sin autem pro neutro τούτων habeas, tum erit sententia, harum rerum, caedium puta dolosarum et clandestinarum. οἳ potest ad homines, sed et ad deos referri. po-

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πανταχῆ μὲν τὴν οἰκείαν Αντιφῶν ἐνδείκνυται δύναμιν, μάλισα δ' ἐν ταύταις ταῖς τετραλογίαις, ἐν αἷς αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ἀγωνίζεται. δύο γὰρ ὑπὲρ τῆ κατηγόρε λόγες εἰπὼν, δύο καὶ ὑπὲρ τῆ λέγοντος ἐμελέτησεν, ὁμοίως ἐν ἀμφοτέροις εὐδοκιμῶν. ἔοικε μὲν ἔν ἔτος ὁ λόγος τῶ Λυσίε λόγῳ τῷ πρὸς Μικίνην γεγραμμένῳ. ἔχει δ' αὐτῷ τὰ τῆς ὑποθέσεως ὧδε. ἀναχωρῶν τις ἀπὸ δείπνε, εὑρέθη σὺν τῷ ἀκολέθῳ συγκεκομμένος μετὰ τὴν αὐτῆ τελευτὴν συγγενής τις αὐτῆ κατηγορεῖ ἐχθρῆ αὐτῆ, ὡς πεποιηκότος τὸν φόνον· ὁ δ' ἀρνεῖται. ὅθεν ςοχασμὸς ἡ ςάσις ἀτελὴς, ἐκ μόνε τῆ προσώπε συνισάμενος. ἡ δὲ τῆ λόγε διαίρεσις αὕτη. ἐν μὲν τοῖς πρεοιμίοις τὴν κατάςασιν ὁ λόγος ἔχει, διὰ τὸ μήπω τὴν

sterius si mauis, οἵ erit reddendum, *quippe qui.* laedebatur vtique, ex opinione gentilium, numen deorum inferorum, quibus exosum erat genus omne mortium violentarum, ante fatalem horam alicui comparatarum, earumque ipsi vltores habebantur; et templa eorum, quorum templorum sanctissimum et amplissimum ipsa tellus est, cruore pollui existimabantur. Quodsi tamen ἠδίκηνται non ad homines, sed ad deos refers, pro οἵ malim εἰ legi. deos arbitror non inultum transmittere, si violentia ipsi laesi fuerint.

τὴν ὅλην ἠκριβῶσθαι τέχνην. ἀρχόμενος δὲ τῶν ἀγώνων, πρώτῃ ἐχρήσατο ἀναιρέσει αἰτιῶν, δι' ὧν ἀπέδειξεν, ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν τῶν ὀφειλόντων ὑπονοηθῆναι διέφθειρεν. εἶτα περιίστησι τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ δεῖξαι, ὅτι ἐξ ἐπιβουλῆς ἀπέθανε καὶ λοιπὸν ἐμβάλλει εἰς τὴν ποίησιν· τὴν δὲ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησιν λύει τῇ μαρτυρίᾳ τῇ δέλτ. εἶτα παρέκβασις καὶ ἐπίλογος.

Ὁπόσα μὲν τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόν- 115. 1.
των ἐπιβουλεύεται, οὐ χαλεπὰ ἐλέγχεσθαι ἐστίν· ἂν δ' [1] ἱκανῶς μὲν πεφυκότες, ἔμπειροι δὲ 3.
τῶν πραγμάτων ὄντες, ἐν δὲ τούτῳ τῆς ἡλικίας καθεστῶτες, ἐν ᾧ κράτιστοι φρονεῖν αὐτῶν εἰς τὰ πράγματ' ὦσι, χαλεποὶ καὶ γνωσθῆναι καὶ δεχθῆναι εἰσί. διὰ γὰρ τὸ μέγεθος τῆ κινδύνῳ, ἐκ 6.
πολλῆ τὴν ἀσφάλειαν, ὧν ἐπιβουλεύουσι, σκοπεῖντες, οὐ πρότερον ἐπιχειροῦσιν, ἢ πάσης ὑποψίας φυλακὴν ποιήσωνται. γινώσκοντας ἂν ὑμᾶς χρὴ ταῦτα,

Ad argumentum v. Taylor ad fragmenta Lysiae p. 24. ἀπαράσημος est oratio, in qua personae nullae nominatim appellatae, seu, ex nominum notis ab aliis distinctae, fuerint.

1. ἂν δὲ] non habet ἂν quo referatur. proculdubio deest ἐπιβουλεύωσιν εἰ — sin autem caedes ex insidiis machinentur hi, qui, nati loco nobiliore, liberalius educati, aut indole et sagacitate non contemnenda a natura praediti fuerint. H. Stephani coniectura, εἰ pro ἂν sufficiens, rem implicat magis, quam expedit.

ταῦτα, κἂν ὁτιοῦν εἰκὸς παραλάβητε, σφόδρα πι-
9. σεύειν αὐτῷ. ἡμεῖς δ' οἱ ἐπεξερχόμενοι τὸν φόνον,
ἢ, τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. σα-
φῶς γὰρ οἴδαμεν, ὅτι πάσης τῆς πόλεως μιαινο-
μένης ὑπ' αὐτῆ[2], ἕως ἂν διωχθῇ, τὸ τ' ἀσέβη-
μα[3] ἡμέτερον γίνεται, τῆς θ' ὑμετέρας ἁμαρτίας[4]
12. ἡ ποινὴ εἰς ἡμᾶς τὰς μὴ δικαίως διώκοντας ἀναχω-
ρεῖ. ἅπαντος ἓν τῇ[5] μιάσματος ἀναχωρεῖντος εἰς ἡ-
μᾶς,

2. ὑπ' αὐτῆ] scil. τῇ φονέως. vel τῇ αἰτίᾳ.

3. ἀσέβημα] si scil. indicare et in iure persequi omittamus eum reum, quem certo sciamus scelus commisisse. Pro διωχθῇ num leg. est δεχθῇ?

4. ὑμετέρας ἁμαρτίας] si nempe vos, a nobis indicio falso decepti, pro sonte insontem morte puniueritis. Ponit casum geminum. Aut vere reum non indicamus, aut insontem pro sonte. Prius facientes in causa sumus, vt vere reus impunitus abeat. Posterius facientes, inducimus iudices in errorem. Vtrum ergo facimus horum, semper necessario reatum ipsi nobis contrahimus. Nam si reticemus homicidae, quem norimus, et soli norimus, nomen, piaculum penes nos solos manet. Sin autem falsum indicamus. culpa erroris in condemnando et plectendo insonte commissi, non tangit iudices, quos fraude nostra ad male iudicandum perduxerimus; (ex iis enim, quae docebantur, illi recte iudicarant; quod decepti fuerint, culpa eorum non fuit,) relabitur ergo culpa etiam haec a iudicibus ad nos. Quum itaque neque tacere, neque falsum reum indicare nobis expediat, necesse est, vt quem caedis voluntarie patratae accusamus, eum certo norimus illam caedem perpetrasse.

5. ἅπαντος τῇ] interpone ἓν. Relabente igitur

μᾶς, ὡς ἂν [6] δυνώμεθα σαφέστατα, ἐξ ὧν γινώσκομεν, πειρασόμεθα ὑμῖν δηλῶν ὡς ἀπέκτεινε [7] τὸν ἄνδρα [8]. οὐδεὶς γὰρ ἂν τὸν [9] ἔσχατον κίνδυνον περὶ τῆς

in nos solos omni reatu et piaculo, tam illo, quod totam ciuitatem premit, quae caedem inultam transmittat, tametsi nulla fraude id faciat, sed solummodo ex ignorantia homicidae; quam altero illo, quod contrahitur insontem plectendo. Vidit etiam Stephanus ἄν esse inserendum.

6. ἕως] πότερον, ἡμᾶς, ὡς ἂν δυνώμεθα σαφ. ἢ, ἅπαντος ἄν τ. μ. ἀν. εἰς ἡμᾶς ὡς ἀν. δ. σ. H. STEPHANVS. Probaui vtramque Stephani coniecturam, h. e. ἄν addidi, et ἕως cum ὡς mutaui.

7. ἀπέκτεινε] reus non nominatus.

8. τὸν ἄνδρα] id est peremtum pariter non nominatum.

9. οὐδεὶς γὰρ ἂν —] Nexus argumentationis, adumbratae magis, vt coniectando elici debeat, quam expositae et declaratae, videtur hic esse. Nemo, cui sit inimicus capitalis et imprimis formidandus, quem ni de medio tollat, ipse perierit, nemo inquam in eiusmodi loco constitutus oportunitatem oblatam illum inimicum tollendi patiatur e manibus elabi, sed vtatur potius ea, praesertim si oportunitas illa sponte sua obuenerit, et facinus facto facile sit. Atqui reus, quem ego caedis in hoc homine patratae accuso, constitutus in eiusmodi loco erat. Oderat hominem, quem peremit, metuebat eundem, vt extrema sibi mala minantem et comparantem. Inueniebat eum in solitudine, securum, de periculo suo ne suspicantem quidem, ideoque inermem, et ad defensionem sui prorsus imparatum, sine protectore et vindice, et in-

15. τῆς ψυχῆς κινδυνεύων, ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην τὴν ὠφέλειαν [10] ἀφῆκεν. ἔτε γὰρ [11] κακέργες εἰκὸς ἀποκτεῖναι τὸν ἄνθρωπον· ἔχοντες γὰρ ἂν τὰ ἱμάτια εὑρέθησαν [12]. οὐ μὴν οὐδὲ παροινήσας οὐδεὶς διέφθειρεν αὐτόν· ἐγινώσκετο [13] γὰρ ἂν ὑπὸ τῶν
18. συμποτῶν. οὐδὲ μὴν οὐδ' ἐκ λοιδορίας [14]· οὐ γὰρ ἀωρὶ
τῶν

dice ſceleris adeo. Ergo fecit. ergo tam inſperatam, tam exoptatam occaſionem praeterlabi paſſus non eſt.

10. ὠφέλειαν] commodum ex eo exiſtens, ſi tu inimicum tuum, capitalem, quem certo noris tibi peſtiferum fore, de medio tollas.

11. ἔτε γὰρ —] Nam nemo alius potuit ſcelus patraſſe, quam hic. 1) non latro. 2) non temulentus aliquis. 3) non concitatus in eum e iurgio et conuitio repentino. 4) non iaculator a meta aberrans. Sed hae ſolae ſunt ſuſpiciones, quae de auctore caedis exſiſtere queant, ſi hic, quem aio fuiſſe, homicida non fuerit. Verum nulli illarum omnium ſuſpicionum hac in cauſa locus eſt; propter cauſas ſigillatim perſtrictas. Ergo nihil reliquum manet, quam vt hic reus, quem indico, ſcelus peregerit.

12. εὑρέθησαν] colligit ſic: ſuſpicio huius caedis in latrones cadere nequit. quia veſtibus iacentes ſpoliaſſent. Atqui ambo, tam herus, quam ſeruus, cum veſtibus reperti ſunt. Ergo latrones eos non occiderunt. Sed ἂν ſic erit tollendum, ſi εὑρέθησαν non ad latrones, ſed ad peremtos refertur. v. Supplementa.

13. ἐγινώσκετο] reliqui compotores facile eum noſcitaſſent, indeque protinus accuſaſſent, ſi quis compotor alterum compotorem per temulentiam interemiſſet.

14. ἐκ λοιδορίας] tacite ſubiice e praemiſſis repetendum, διέφθειρεν ἄν τις αὐτόν.

τῶν νυκτῶν, ὐδ' ἐν ἐρημίᾳ ἐλοιδορεῖντο [15]. ὐδὲ μὴν ἄλλῳ σοχαζόμενος, ἔτυχε τούτου [16]· ὐ γὰρ ἂν [17] σὺν τῷ ἀκολούθῳ διέφθειρεν αὐτόν. ἀπολυομένης [18] δὲ τῆς ὑποψίας [19] ἀπάσης, αὐτὸς ὁ θάνατος ἐξ ἐπιβελῆς ἀποθανόντα μηνύει αὐτόν. ἐπιθέσθαι δὲ 21. τίνα μᾶλλον εἰκός ἐστιν, ἢ τὸν μεγάλα μὲν κακὰ προπεπονθότα, ἔτι δὲ μείζονα ἐπίδοξον ὄντα πάσχειν; ἔστι δ' ὁ διωκόμενος ἕτος. ἐκ παλαιοῦ γὰρ ἐχθρὸς ὢν αὐτῷ, πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας γραφὰς διώξας, ἀδεμίαν * εἶλεν [20]· ἔτι δὲ μείζους καὶ 24. πλείους διωχθεὶς, ἀδεπώποτ' ἀποφυγὼν, ἱκανὸν μέρος τῶν ὄντων ἀποβέβληκε. τὰ δ' ἔγχιστα, ἱερῶν κλοπῆς δυοῖν ταλάντοιν γεγραμμένος ὑπ' αὐτοῦ,

15. ἐλοιδορεῖντο] subaudi ἄν. non videntur iurgium inter se commissuri fuisse noctu, et in solitudine. cur non? quia nemo tum audisset. Solemus enim (sic fingit sophista, cuius argumenta persaepe sunt ficulnea) solemus, probra alteri ingerentes, non hoc spectare, quo eum pungamus, sed illud magis, quo alii, audientes dedecora proscissi, eum auersentur.

16. τούτου] scil. τοῦ κειμένου, τοῦ φονευθέντος νῦν.

17. ὐ γὰρ ἄν] subaudi εἰ ἁμαρτήσας τοῦ σκοποῦ, τοῦτον ἐφόνευσεν ἄκων.

18. ἀπολυομένης] id est ἀναιρεμένης, diluta, refutata.

19. τῆς ὑποψίας] num pro articulo sufficiendum est τῆδε sic. aut ἕτως. verum vereor, ne hoc sit ad viuum resecare.

20. εἶλεν] sic dedi de meo, pro vulgari εἶχεν. nullam causam vicit reus, nunquam hunc, nunc examinatum, condemnauit, quamquam saepissime in ius a se vocatum.

τῷ, συνειδὼς μὲν αὐτῷ τὸ ἀδίκημα, ἔμπειρος δ'
27. ὢν τῆς τότε δυνάμεως, μνησικακῶν δὲ τῶν ἔμπροσθεν, εἰκότως μὲν [21] ἐπεβάλευσεν, εἰκότως δ' ἀμυνόμενος τὴν ἔχθραν, ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα. ἥ τε γὰρ ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων καθίςησιν [22] αὐτόν· ὅ, τε φόβος τῶν ἐπιφε-
30. ρομένων κακῶν ἐκπλήσσων, θερμότερον ἐπιχειρεῖν ἐπῆρεν. ἤλπιζέ τε τάδε [23] μὲν δράσας, καὶ λήσειν ἀποκτείνας αὐτὸν, καὶ ἀποφεύξεσθαι τὴν γραφήν [24]. ἔτε [25] γὰρ ἐπεξιέναι ἐδένα, ἀλλ' ἔρημον αὐ-
116. 1. τὴν ἔσεσθαι. εἴτε [26] καὶ ἀλοίη, τιμωρησαμένῳ κάλλιον ἔδοξεν αὐτῷ ταῦτα πάσχειν [27], ἢ ἀνάνδρως μηδὲν ἀντιδράσαντα ὑπὸ τῆς γραφῆς δια-
3. φθαρῆναι. σαφῶς δ' ἤδει ἀλωσόμενος αὐτήν. ἐ γὰρ ἂν τόνδε [28] τὸν ἀγῶνα ἐνόμισεν ἀσφαλέςερον [29] εἶ-

21. poſt εἰκότως μὲν videtur deeſſe ὑπὲρ ἑαυτῷ φοβέμενος. *ſuimet ipſius cauſa metuens.* quo membra ſibi mutuo reſpondeant.

22. καθίςησεν] malim καθίςη in imperfecto, ob inſequens ἐπῆρεν.

23. τάδε] malim τάχα *fortaſſis.*

24. γραφὴν] ſacrilegii puta. quo etiam proximum αὐτὴν refertur.

25. ἔτε] ἐδὲ leg. videtur.

26. εἴτε] malim εἰ δὲ.

27. ταῦτα π.] ſcil. τὸ ἁλῶναι καὶ τὰς ἑπομένας τῷ ἁλῶναι τιμωρίας.

28. τόνδε] ſubaudi τὸν περὶ Φόνε.

29. ἀσφαλέςερον] ſubaudi ἐκείνε τῷ προσδοκωμένου περὶ ἱεροσυλίας.

ναι. τὰ μὲν βιασάμενα ταῦτά ἐςιν ἀσεβῆσαι αὐτόν. μάρτυρες [30] δ' εἰ μὲν πολλοὶ παρεγένοντο, πολλοὺς ἂν παρεσχόμεθα· ἑνὸς δὲ τοῦ ἀκολούθου παραγενομένου, οἳ τούτου ἤκουον μαρτυρήσουσιν. ἔμπνους γὰρ 6.
ἔτι ἀρθεὶς, ἀνακρινόμενος ὑφ' ἡμῶν, τοῦτο μόνον ἔφη τῶν παρόντων γνῶναι αὐτούς [31]. ἐξελεγχόμενος δ' ὑπό τε τῶν * εἰκότων [32], ὑπό τε τῶν παραγενομένων, οὐδενὶ τρόπῳ, οὔτε δικαίως, οὔτε συμφερόντως ἀπολύοιτ' ἂν ὑφ' ὑμῶν. οἵ τε γὰρ ἐπιβουλεύοντες, 9.
ἀνεξ-

30. μάρτυρες] Scaliger mauult μάρτυρας nulla neceſſitate.

31. αὐτοὺς] Haec obſcura ſunt, et ſine recto ſenſu videntur eſſe. Forte leg. τοῦτο μόνον ἔφη τῶν παρόντων γνῶναι αὐτὸν id eſt, *id ſolum, eum hoc nouiſſe eorum, qui aderunt.* Sic ſenſus foret clarus et manifeſtus PALMERIVS.

Mihi quidem, optime Palmeri, oratio tua obſcuriſſima eſt, et ſententiam ex illa tua interpretandi ratione non modo non claram, neque manifeſtam, ſed ne vllam quidem colligo. Mea ſententia dedit Antipho ſic. τοῦτο μόνον ἔφη, hoc vnum dicebat ſeruus exſpirans, τῶν παρόντων εἶναι [ſcil. τινα τὸν φονέα] percuſſorem eſſe in numero circumſtantium, h. e. adſtare vna in corona, καὶ, addebat idem etiam hoc, αὐτοὺς γνῶναι ipſos circumſtantes noſſe, h. e. ſcire ipſos, quis eſſet patrator facinoris. vt nil opus ſit eum a ſe nominari. v. ſupplementa.

32. τῶν οἰκετῶν] num ſubaudiemus τῶν ἑαυτοῦ. Non videtur, ſed proculdubio leg. eſt τῶν εἰκότων. ex argumentis probabilibus et conſentaneis. docent inſequentia. εἰ μήθ' ὑπὸ τῶν παραγενομένων, μήθ' ὑπὸ τῶν εἰκότων ἐξελέγχωνται.

ἀνεξέλεγκτοι ἂν εἶησαν, εἰ μήθ' ὑπὸ τῶν παραγενομένων, μήθ' ὑπὸ τῶν εἰκότων ἐξελέγχονται [33]. ἀσύμφορον [34] ὑμῖν ἐστι τόνδε, μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα, εἰς τὰ τεμένη τῶν θεῶν εἰσιόντα μιαίνειν τὴν
12. ἁγνείαν αὐτῶν· ἐπί τε τὰς [35] τραπέζας ἰόντα, συγκαταπιμπλάναι τὰς ἀναιτίους. ἐκ γὰρ τούτων αἵ τε ἀφορίαι γίνονται, καὶ δυσυχεῖς αἱ πράξεις καθίστανται. οἰκείαν ἔν χρὴ τὴν τιμωρίαν ἡγησαμένους, αὐτῷ τούτῳ τὰ τοῦτο ἀσεβήματα ἀναθέντας,
15. ἰδίαν μὲν τὴν συμφορὰν, καθαρὰν δὲ τὴν πόλιν καταστῆσαι.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΑΥΤΟ ΠΡΑΓΜΑ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὁμολογεῖ μὲν τὴν πρώτην ἔχθραν τὴν πρὸς τὸν τεθνηκότα ὁ ἀπολογούμενος, ἀρνεῖται δὲ τὸν φόνον· καὶ τεκμήριον τοῦ μὴ πεφονευκέναι ποιεῖται. λέγει γὰρ ὅτι

33. ἐξελέγχονται] Coniunctiuus ἐξελέγχωνται videtur esse conuenientior, vel optat. ἐξελέγχοιντο.

34. ἀσύμφορον] Asyndeton hoccine sit, an aliquid desit, quis definiet? Antiquitatem certe, quam hae Antiphontis reliquiae spirant, haud dedecet ista orationis quasi rigiditas. Sin autem tamen statuamus copulam ab hoc loco abesse non debere, legemus ἔτι δὲ καὶ ἀσύμφορον, vel simile quid aliud subiiciemus.

35. ἐπί τε τὰς] praetuli hanc Stephani coniecturam vulgari lectioni ἐπί γε τὰς.

ἐχθρὸς ὢν, ἤδειν πάντως κατ' ἐμοῦ τὴν αἰτίαν ἥξουσαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἂν ἐφόνευον. διαβάλλει δὲ καὶ τὴν μαρτυρίαν τῷ οἰκέτῃ, ὡς ἐκ παρασκευῆς γεγονυῖαν τῶν δεσποτῶν. οὐκ ἀπίθανον δὲ φησι, κακέργας ἀνελόντας αὐτὸν ἀποδύσαι τὰ ἱμάτια μὴ φθάσαι.

Οὔμοι δοκῶ ἁμαρτάνειν ἀτυχέστατον ἐμαυτὸν ἡγούμενος εἶναι πάντων ἀνθρώπων. τῶν μὲν 24.
γὰρ ἄλλων οἱ δυσυχοῦντες, ὁπόταν μὲν ὑπὸ χειμῶνος πονῶσιν, εὐδίας γενομένης παύονται· ὅταν δὲ νοσήσωσιν, ὑγιεῖς γενόμενοι σώζονται· ἐὰν δέ τις ἄλλη συμφορὰ καταλαμβάνῃ αὐτούς, τὰ ἐναντία 27.
ἐπιγενόμενα ὀνίνησιν. ἐμοὶ δὲ ζῶν τε ἄνθρωπος, ἀνατροπεὺς τῆ οἴκῳ ἐγένετο· ἀποθανών τε, καὶ ἀποφύγω, ἱκανὰς λύπας καὶ φροντίδας ἐμβέβληκεν. εἰς τοῦτο γὰρ βαρυδαιμονίας ἥκω, ὥστε οὐκ ἀρκῶν μοι ἐστὶν, ἐμαυτὸν ὅσιον καὶ δίκαιον παρέχοντα, 30.
μὴ διαφθαρῆναι· ἀλλὰ κἂν μὴ τὸν ἀποκτείναντα εὑρὼν ἐξελέγξω, ὃν οἱ τιμωροῦντες αὐτῷ ἀδύνατοι εὑρεῖν εἰσὶν, αὐτὸς καταδοκηθεὶς φονεὺς εἶναι, ἀνοσίως ἀλώσομαι. καὶ ἐμὲ ὡς δεινὸν μὲν, παγχάλεπον φασὶν ἐλέγχεσθαι εἶναι· ὡς δ' ἠλίθιον, ἐξ αὐ- 33.
τῶν, ὧν ἔπραξα, φανερὸν εἶναι ἐργασάμενον τὸ ἔργον. εἰ γὰρ [1] νῦν διὰ τῆς ἔχθρας τὸ μέγεθος εἰκότως

1. γὰρ prodit aliquid in ratiocinio deesse, in hanc ferme sententiam. αὐτοὶ πάντων ὄντες ἠλιθιώτατοι, τοῦτο φάσκοντες, ὃ πᾶν τἐναντίον εἰκὸς ἦν μᾶλλον εἶ-

κότως ὑφ' ὑμῶν καταδοκεῖμαι, πρὶν ἐργάσασθαι, εἰκότερον ἦν τὸν εἰδότα [2] τὴν ὑποψίαν τὴν νῦν εἰς
36. ἐμὲ ἔσαν [3], καὶ τῶν ἄλλων εἴ τινα ἔγνων ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ, διακωλύειν μᾶλλον, ἢ αὐτὸν ἐργασάμενον εἰς ἐκεσίας καὶ προδήλως ὑποψίας ἐμπεσεῖν. ἔκ τε γὰρ αὐτῆ τῆ ἔργῳ φανερὸς γενόμενος ἀπωλύμην, λαθών τε σαφῶς ἤδειν τήνδε τὴν ὑπο-
39. ψίαν εἰς ἐμὲ ἔσαν. ἄθλια μὲν ἔν πάσχω, μὴ ἀπολογεῖσθαι μόνον βιαζόμενος, ἀλλὰ καὶ τὸς ἀποκτείναντας φανερὸς καταςῆναι. ὅμως δὲ καὶ τῆτο ἐπιχειρητέον. ἀδὲν γὰρ πικρότερον τῆς ἀνάγκης ἔδοξεν εἶναι. ἔχω δὲ ἐδαμῶς ἄλλως ἐλέγχειν, ἢ ἐξ
42. ὧν τὸς ἄλλες ὁ κατήγορος ἀπολύων, αὐτὸν τὸν θάνατον φησὶ μηνύειν ἐμὲ τὸν φονέα ὄντα. εἰ γὰρ τέτων ἀναιτίων δοκέντων εἶναι, ἐν ἐμοὶ τὰδίκημα φανεῖται, τέτων ὑπόπτων ὄντων, ἔγωγ' εἰκότως καθαρὸς
117. 1. δοκοίην εἶναι. ἔςι δὲ ἐκ ἀπεικὸς (ὡς ἔτοι φασὶν.) ἀλλὰ εἰκὸς, ἀωρὶ τῶν νυκτῶν πλανώμενον, ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διαφθαρῆναι. τὸ μὲν γὰρ μὴ ἐκδυθῆναι,
3. ἀδὲν σημεῖόν ἐςιν. εἰ γὰρ μὴ ἔφθησαν περιδύσαντες αὐτὸν, ἀλλά τινας [4] προσιόντας φοβηθέντες ἀπέ-

ναι. ipsi cum sint omnium tardissimi, aientes id, cuius prorsus contrarium verum esse erat consentaneum.

2. τὸν εἰδότα] id est ἐμαυτὸν. interim haud repugnabo si quis ἐμαυτὸν εἰδότα leg. esse autumet.

3. ἔσαν non improbo. fuit tamen quum de ἰῆσαν suspicarer. verum tamen recurrit incontinenti et pag. 117. 7. vulgata. quare satius erit in ea acquiescere.

4. τινας] sic, in plurali, tacite correxit Stepha-

λιπον, ἐσωφρόνεν, καὶ ὐκ ἐμαίνοντο, τὴν σωτηρίαν τῦ κέρδους προτιμῶντες. εἰ δὲ μὴ καὶ[5] ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διεφθάρη, ἀλλ' ἑτέρως ἰδὼν ἄλλό τι κακὸν ποιῆντας, ἵνα μὴ μηνυτὴς τῦ ἀδικήματος γένηται, ἀπέ- 6.
θανεν ὑπ' αὐτῶν, τίς οἶδε[6] τόσδε μὴ πολὺ ἧσσον ἐμῦ μισῆντας αὐτόν. ἐκείνοις μὲν γὰρ φανερὰ ἦν ἡ ὑποψία εἰς ἐμὲ ὅσα, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ ἐκείνων ὑπαίτιος ἐσόμενος σαφῶς ἤδειν. τῦ δὲ ἀκολέθῦ ἡ μαρτυρία πῶς ἀξία πιστεύεσθαι ἐστίν; ὑπό τε τῦ[7] κακ- 9.
δύνυ ἐκπεπληγμένον αὐτὸν ὐκ εἰκὸς ἦν τὸς ἀποκτείναντας γνῶναι, ὑπό τε τῶν κυρίων[8] ἀναγινωσκόμενον[9], ἐπιστεῦσαι ἦν εἰκός. ἀπιστεμένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων

nus Aldinae τινα, ob insequens προσιόντας. Alterutrum profecto verum erit necessario, aut τινα προσιόντα, aut τινας προσιόντας..

5. καὶ videtur prodere, hic aliquid deesse. Num sic leg. est εἰ δὲ μὴ *sin autem minus*, scil. factum est id, de quo agitur, tum addit, quasi interpretem suae sententiae acturus, καὶ ὐκ ἐπὶ τοῖς i. e. *hoc est, si nemo eum occidit cupiditate vestium.* Aut lege εἰ δὲ καὶ μὴ ἐπὶ.

6. τὶς οἶδε] imo vero τὶς ὐκ οἶδε. *ecquis non nouit*, seu ecquis tandem est, quem fugiat, hos accusatores meos non multo minus, quam ego fui, exosos esse iacentem, seu odio prosecutos fuisse eum adhuc superstitem pene pari, atque meum odium eius fuit.

7. ὑπό τε τῦ] videtur γὰρ inferendum esse, ad hunc modum. ὑπό τε γὰρ τῦ.

8. τῶν κυρίων] imo vero τῶν ὐ κυρίων. ab iis quorum in potestate non esset, quibus non liceret tormenta ei admouere, per quae veritatis confessio ab eo exprimeretur.

9. ἀναγινωσκόμενον] idem est h l. atque ἀναπει-

ἄλλων δέλων [10] ἐν ταῖς μαρτυρίαις (ἐ γὰρ ἐβασα-
12. νίζομεν [11], αὐτὲς) πῶς δίκαιον τέτῳ [12] μαρτυρεῖνϛι

πισεύ-

θόμενον, perſuaſum, ſollicitatum, inductum, ad prodendum id, quod huius rei noſſet.

10. τῶν ἄλλων δέλων accipio pro dicto ſic, paulo planius et dilucidius, τῶν ἄλλοις ὄντων δέλων, mancipiorum, qui non ſunt in noſtra poteſtate, ſed in aliena. Vis argumenti in hoc verſatur. Seruus, e cuius verbis, plane non perſpicuis, ſed potius aenigmati ſimilibus, conflata mihi fuit ſuſpicio patrati ſceleris, ſeruus fuit occiſi, non eorum, qui ipſum interrogarunt. Ergo nullius ponderis eſt eius oratio. Seruus enim ſi quis alicui aliquid affirmet pro facto, cuius in poteſtate non ſit, illius ſerui teſtimonio fides certa haberi non poteſt. Seruus enim vbi metu poenae, ſi mentiatur, vacat, etiamſi verum dicat, fidem tamen ſuſpectam habet, quia ſerui hoc ſunt ingenio, vt facile mentiantur, vbi poenae metus eos a mentiendo nullus absterreat. Atqui ab eo, cuius in poteſtate ſeruus non eſt, nihil habet quod metuat. Solus enim dominus, et praeter eum nemo alius, ſeruo tormenta poteſt admouere. Verum cur tam quaeſitum et dilutum affert ſophiſta argumentum, cum potuiſſet hoc fortius atque ſtringentius vrgere, homicidae nomen a morientе ſeruo nullum editum, ſed adumbratum ſolummodo captioſa et perplexa reſponſione fuiſſe? Non ſatis bene reſpondet hic locus refutationis ſuperiori illi accuſationis loco, cui vult occurrere.

11. ἐ γὰρ ἐβασανίζομεν] ſubaudi ἄν, quod illi vetuſtiores amant omittere. Serui enim ſi verum ſemper loquerentur, non torquerentur. Atqui torquentur. Ergo verum non ſemper loquuntur.

12. τέτῳ] qui fuit non meus, ſed alius domini,

πιϛεύσαντας, διαφθεῖραί με; εἰ δέ τις τὰ εἰκότα ἀληθέσιν [13] ἴσα ἡγεῖται καταμαρτυρῆσαί μου, ταυτὸν [13b.] ἀντιλογισάσθω, ὅτι με εἰκότερον ἦν, τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβουλῆς [14] τηροῦντα, φυλάξασθαι [15], καὶ μὴ παραγενέσθαι [16] τῷ ἔργῳ μᾶλ- 15.
λον, ἢ τοῦτον [17] σφαττόμενον ὀρθῶς γνῶναι. ὡς δὲ

οὐδὲ

seruus. Colligit sic. Fidi non potest seruis propriis; quanto minus potest alienis fidi. Sed hic seruus non mei iuris fuit, sed alieni. Ergo omnium minime eius oratione fidi potest. Iniustum ergo sit me ob alieni serui professionem perimi.

13. ἀληθέσιν] malim τοῖς ἀλ. cum articulo, ob praemissum τὰ εἰκότα.

13b. ταὐτὸν] malim τοῦτό γ' aut ταῦτα γ'

14. τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβουλῆς τηροῦντα] seruat ille certitudinem et cautionem insidiarum, h. e. tutissimam et circumspectissimam rationem ex insidiis aliquem interimendi, qui ab aggressione et insultu in eum abest, quia facile fieri potest, vt ab aliis hominibus concursu facto interuenientibus homicidae ipso in facinore deprehendantur atque comprehendantur.

15. φυλάξασθαι] ne scilicet interessem facinori, meique copiam sic facerem. Statim ipse declarat et interpretatur veluti, addendo, καὶ μὴ παραγενέσθαι.

16. παραγενέσθαι] Confirmat hoc suspicionem a nobis ad p. 116. 7. proditam, ibi leg. esse τῶν παρόντων εἶναι. homicidam, a quo haec caedes patrata esset, vnum aliquem de corona circumstante esse.

17. ἢ τοῦτον σφαττόμενον ὀρθῶς γνῶναι] idem est ac si dixisset ἢ παραγενέσθαι καὶ οὕτως ὀρθῶς [id est ἀκριβῶς, καὶ βεβαίως διὰ τῆς τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν

ἐδὲ τὸν κίνδυνον ἐκ [18] ἀσφαλέστερον τῦ ἀπὸ τῆς γραφῆς [19] ἡγέμην εἶναι, ἀλλὰ πολλαπλάσιον, εἰ μὴ παρεφρόνεν [20], διδάξω. ἄλλες μὲν γὰρ τὴν γρα-
18. φὴν, τῆς μὲν ἀσίας ἥδεσθαι ἐκτησόμενος, τῆς δὲ πόλεως καὶ [21] τῦ σώματος ἐκ ἐστερέμην. περιγενόμενος δὲ καὶ ληφθεὶς [22], κἂν ἔρανον παρὰ τῶν φίλων

συλ-

πίσεως] γνῶναι, ὅτι ἔτος ἀληθῶς σφάττεται, ὃν ἐβουλόμην σφάττεσθαι.

18. ἐκ] imo vero τῦτον. hoc discrimen, in quod nunc coniectus sum, per insimulationem caedis a me patratae.

19. τῦ ἀπὸ τῆς γραφῆς] quam discrimen alterum illud, quod mihi imminebat e crimine sacrilegii, quo me inimicus reum facere parabat.

20. εἰ μὴ παρεφρόνεν] Aut necesse est, ait, vt ego vobis videar plane cerritus esse, aut si me mente constare adhuc existimatis, necesse est vt ego crimen caedis patratae multo grauius duxerim, quam crimen sacrilegii.

21. πόλεως] ergo sacrilegii poena solummodo illa leuior erat, vt bona rei confiscarentur, caeterum ipse capite non minueretur. Vix credibile est. Homicidae vero non bona solum confiscabantur, sed etiam exsilio, aut, si maneret in vrbe, neque ante dictam sententiam vltro exsulatum iret, morte mulctabatur.

22. καὶ ληφθεὶς] durus locus et intractabilis. Obuium quidem hoc et in promtu positum, leg. esse καὶ ἐ λειφθεὶς. Copia haec est orationis. nam καὶ ἐ λειφθεὶς idem valet atque περιγενόμενος, et ambo istaec, paene dixerim tautologa, ex opposito respiciunt ad illud praemissum ἄλλες μὲν. *victus quidem causa — superior autem factus et non victus* — notum est verbum

συλλέξας, ὃκ ἂν εἰς τὰ ἔσχατα κακὰ ἦλθον. ἐὰν δὲ νῦν καταληφθεὶς [23] ἀποθάνω, ἀνόσια ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω· ἢ φυγὼν γέρων καὶ ἄπολις 21. ὤν, ἐπὶ ξενίας [24] πτωχεύσω. ἔτω μὲν ἃ κατηγόρηταί μου, πάντα ἄπιστά ἐστιν· ἀπολύεσθαι δὲ ὑφ' ὑμῶν,

λείπεσθαι in re palaestrica et athletica, de certatore vsurpatum, qui ab aduersario superatur. In hoc itaque res plana quidem et expedita est. Sed attende quid sequatur. Victor autem vbi ex hoc certamine discessero — quid tum? nemo me teruncio mulctauerit. Recte vero. At tu ais, spem tibi esse, fore vt amici tui stipem, qua sustenteris, colligant. Atqui nemini beneficium hoc tribuitur, nisi pauperi facto, nisi necessitate indigentiae presso, nisi mulctato. Fateris ergo, te vereri, ne mulcteris, etiamsi causam viceris. Qui constistent haec secum? Haud expedio. Aut deest aliquid ad sententiae integritatem, aut si nihil deest, et sana verbis inest sententia, haec videtur esse, vt dicat reus. Sin autem vicero causam, tametsi sum pauper, nihil tamen rerum ad vitam degendam necessariarum mihi defuerit. Sunt enim mihi amici, qui stipem conferant, vnde alar.

23. καταληφθεὶς] verbum h. l. forense. καταλαμβάνεσθαι dicitur reus, cum ab accusatore vinculis argumentorum ita constrictus tenetur, vt effugere nequeat, sed necesse habeat crimen fateri. νῦν significat, in hoc caedis crimine.

24. ἐπὶ ξενίας] subaudi γῆς. est ergo ξενίας nou substantiuum, sed adiectiuum trium terminationum. Ego vero cum in hac formula vsurpari ξένος norim, et dici, ἐπὶ ξένης, tum haud memini alterum in hac re vsitatum esse. Ergone h. l. ἐπὶ ξένης erit leg?

ὑμῶν, εἰ καὶ εἰκότως μὲν 25, ὄντως δὲ μὴ ἀπέκτει-
να τὸν ἄνδρα, πολὺ μᾶλλον δίκαιός εἰμι. ἐγώ τε
24. γὰρ Φανερὸν, ὅτι μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην. ὃ
γὰρ ἂν ἐδόκει εἰκότως ἀποκτεῖναι, ἂν καταλαμ-
βάνη-

25. εἰκότως μὲν, ὄντως δὲ μὴ] Alius dixiſſet ὃ μὲν ὄντως, εἰκότως δὲ. ſi cauſa mea eſſet eiusmodi, vt quem reuera non occidiſſem, tametſi ea laborarem infamia, is me tam grauiter laeſiſſet, vt omnes deberent fateri, me recte feciſſe, ſi eum occidiſſem. Sed eſt praeterea quoque locus hic perquam arduus, vt temperare mihi non poſſim a ſuſpicando, non nihil deeſſe Fingam tantiſper ita olim primitus exaratum fuiſſe. ἀπολύεσθαι δὲ ὑφ' ὑμῶν δίκαιος ὤν, εἰ καὶ εἰκότως μὲν, ἐκ ὄντως δὲ ἀπέκτεινα τὸν ἄνδρα, πολὺ μᾶλλον δίκαιος εἰμι ἔγωγε [ſcil. ἀπολύεσθαι ὑφ' ὑμῶν.] ἔτ' ὄντως ἔτ' εἰκότως ἀποκτείνας. Si ius et fas eſt me abſolui a vobis, vbi caedis vere commiſſae conuinci non potuerim, etiamſi haud improbabili vrgerer veriſimilitudine ſceleris; multo magis ius et fas eſt me abſolui, qui neque vere occiderim, neque probabilibus ſuſpicionis cauſis premar. καὶ γὰρ Φανερὸν, ὅτι μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην [ſubaudi ἄν.] Nam ſi feciſſem, et εἰκότως feciſſem, h. e. merito et conſentanee, vt ignoſci facinori poſſet, perſpicuum eſt, me ab inimico grauiſſimis et acerbiſſimis iniuriis laceſſitum fuiſſe, quas hoc modo vltum iſſem. ὃ γὰρ ἂν ἐδόκει εἰκότως. Nam niſi grauiſſimas acceptas iniurias caede vltum iſſem, nemo exiſtimaret me εἰκότως recte, et conuenienter occidiſſe. ἀλλ' ἐδ' ὄντως ἀπέκτεινα. Verumenimuero plane non occidi. ὁ δ' ἀληθῶς ἀποκτείνας τάχ' ἂν καταλαμβάνηται. qui autem vere homicidium hoc commiſit, fortaſſis aliquando comprehendetur.

βάνηται. ἐκ δὲ παντὸς τρόπου [26] ἀπολυόμενος τῆς αἰτίας ἔγωγε, ἔτε εἰς τὰ τεμένη εἰσιὼν, τὴν ἀγνείαν τῶν θεῶν μιανῶ, ἔτε ὑμᾶς πείθων ἀπολῦσαί με, ἀνόσια πράττω [27]. οἱ δὲ διώκοντες μὲν ἐμὲ τὸν 27.
ἀναίτιον, τὸν δ' αἴτιον ἀφιέντες, τῆς τε ἀφορίας αἴτιοι γίνονται, ὑμᾶς τε ἀσεβεῖς εἰς τὰς θεὰς πείθοντες καταστῆναι, πάντων, ὧν ἐμὲ ἄξιον φασὶ παθεῖν εἶναι, δικαιοί εἰσι τυγχάνειν. τέτους μὲν ἔντέτων ἀξίους ὄντας, ἀπίστους ἡγεῖσθε. ἐμὲ δὲ ἐκ τῶν 30.
προειργασμένων γνώσεσθε ἔτε ἐπιβελεύοντα, ἔτε τῶν ἐ προσηκόντων ὀρεγόμενον, ἀλλὰ τἀναντία τέτων, πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέροντα, πολλὰ δὲ τριηραρχῆντα, λαμπρῶς δὲ χορηγῆντα, πολλὰς δὲ ἐρανίζοντα [28], μεγάλας δε ὑ- 33.
πὲρ

26. παντὸς τρόπου] siue aiam, siue negem me hanc caedem patrasse, vtrouis modo decet me absolui. Siue aiam; dicerem enim me meritum occidisse; et absolueret me necessitas inculpatae tutelae. Siue negem; qui neminem occidit, plecti is ob homicidium nequit.

27. ἀνόσια πράττω] facinus enim impium erat, decipere mendaciis iudices eoque eos inducere, vt caedis patratae vere reum absoluant. Sic enim reatus sanguinis inulto effusi non solum iudicibus. sed etiam toti ciuitati contrahitur, totusque populus irae deorum obnoxius fit, quae ira per sterilitatem terrae late vagantem, per lues stragesque hominumque et bestiarum grassatur. vnde regnis amplissimis pestis et desolatio exsistit.

28. πολλὰς δ' ἐρανίζοντα] dum didicero, quod me

πὲρ πολλῶν ἐγγύας ἀποτίνοντα· τήν τε οὐσίαν ἀδικαζόμενον, ἀλλ' ἐργαζόμενον κεκλημένον· φιλοθύτην δὲ καὶ νόμιμον ὄντα. τότε [28 b.] δὲ ὄντος μὲ μηδὲν ἀνόσιον, μη-
36. δὲ αἰσχρὸν καταγνῶτε. εἰ δὲ ὑπὸ ζῶντος ἐδιωκόμην, ἐκ ἂν μόνον ὑπὲρ ἐμαυτὲ ἀπελογέμην, ἀλλ' αὐτόν τε τῦτον, καὶ τὲς τότῳ μὲν βοηθῦντας [29], παρ' ἐμὲ δὲ ὠφελεῖσθαι [30] ζητῦντας, ἐφ' οἷς κατηγορεῖταί μὲ [31], ἀπέδειξα ἂν ἀδικῦντας. Ταῦτα μὲν οὖν

fugit adhuc, ſuſpenſumque dubitatione habet, bene graecnm eſſe ἐρανίζειν τινα in eo ſignificatu, qui huic loco conuenit, ſcilicet, alicuius amici ſuſtentandi, aut ſubleuandi gratia, ſtipem pecuniariam conferendi, perſuaſum ego equidem mihi habebo, leg. eſſe h. l. πολλοῖς in datiuo. Sed et ſi bene memini, εἐρανίζειν non ſignificare ſolet, ſtipem conferre, ſed colligere, exigere, corrogare. Viderint de hoc ii, quibus aduerſaria formulis graecis locupletius inſtructa ſunt, quam mihi eſt memoria.

28 b. τότε] Stephanus mauult τοιότε, perquam probabiliter, et vt pene me ad aſſenſum perducat.

29. βοηθῦντας] ſubaudi λόγῳ, verbotenus et ſpecie tenus tantummodo. nam reuera lucrum ipſi ſuum ex hac re captant.

30. ὠφελεῖσθαι ζητῦντας] id eſt ἐξ ἐμὲ χρηματίζεσθαι. *Sie wollen mich ſchneuzen.* ſtudent crumenam meam euerrere, numis me emungere. vexant et territant me calumniis, et mendacibus criminationibus, quo ſilentium eorum largitionibus redimam. aut e bonis meis fiſco adiudicatis diteſcere volunt, quorum vix centeſimam partem ſinent ad fiſcum peruenire, ipſi pleraque aufferent et ſibi vindicabunt.

31. ἐφ' οἷς κατηγορεῖταί μὲ] id eſt διὰ ταῦτα

ἔν ἐπιεικέστερον [32] παρήσω· δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄν- 39.
δρες, τῶν μεγίστων κριταὶ καὶ κύριοι, ἐλεήσαντας [33]
τὴν ἀτυχίαν με, ἰατρὸς γενέσθαι αὐτῆς· καὶ μὴ
συνεπιβάντας τῇ τύτων ἐπιθέσει, περιιδεῖν ἀδίκως
καὶ ἀθέως διαφθαρέντα με ὑπ' αὐτῶν.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τὰ εἰρημένα ὑπὸ τῦ κατηγορυμένυ λύει ἐνταῦθα· ὡς
ἔτε ἄπιστος ἡ μαρτυρία τῦ οἰκέτυ· ἔτε ἀπίθανον
ἦν, ἀλλὰ καὶ ἔνδοξον, ποιῆσαι τὸν Φόνον, διακινδυνεύσαν
μέλλοντα ὑπ' αὐτῦ τὴν ὐσίαν ἀπολέσαι. τὰς προτά-
σεις δὲ λύει κατὰ περιτροπήν. ἐκεῖνα γὰρ εἰπόντος, ὅτι
ἀτυχής εἰμι, περιτρέπει, λέγων ὅτι ἡ ἀτυχία παρ'
αὐτῦ ἀδικεῖται.

τὰ κακυργήματα, ἃ κατηγορῦσιν ἐμῦ. illorum crimi-
num ergo, quorum infimulor.

32. ἐπιεικέστερον] ſubaudi ἢ ὡς ἔδει. maiore cum
aequitate et lenitate, quam nequitia et improbitas tam
immanis merebatur.

33. ἐλεήσαντας] ſic in accuſ. plur. dedi, auctore
Stephano, pro vulgari ἐλεήσαντες in nominatiuo.

Ητε

118.1 Ητε ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ' αὐτῦ, ἢν προϊσάμενος τῆς κακεργίας ἀφανίσαι τὴν αὐτῦ μαρίαν ζητεῖ. ὑπό τε ὑμῶν ἂν ἄξιος ἐλεεῖσθαί ἐστιν, 3. ἀκέσιον μὲν τῷ παθόντι περιθεὶς τὴν συμφοράν, ἑκασίως δὲ αὐτὸς εἰς κινδύνους καταστάς. ὡς μὲν ἓν ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα, ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ ἀπε- 6. δείξαμεν· ὡς δὲ ἂν ὀρθῶς ἀπελογήθη, νῦν πειρασόμεθα [1] ἐλέγχοντες. εἴτε γὰρ προσιόντας τινὰς ἰδόντες οἱ ἀποκτείναντες αὐτὸς [2], ἀπολιπόντες ᾠχοντο, φεύγοντες πρότερον, ἢ ἀπέδυσαν, οἱ ἐντυχόντες ἂν, * αὐτῶν [3] εἰ καὶ τὸν δεσπότην τεθνεῶ- 9. τα εὗρον τόν γε θεράποντα, * ὃς [4] ἔμπνους ἀρθεὶς ἐμαρτύρει, ἔτι ἔμφρονα [5] εὑρόντες, σαφῶς ἀνακρίναντες τὰς ἐργασαμένας, ἤγγειλαν ἂν ἡμῖν καὶ ἐκ ἔτος τὴν αἰτίαν εἶχεν· εἴτε ἄλλοι τινὲς ἕτερόν τι κα-

1. πειρασόμεθα ἐλέγχοντες] aut cum Stephano auctore participium cum infinitiuo ἐλέγχειν est mutandum, aut interponendum est ἀποδείξειν.

2. αὐτὸς] herum puta seruumque.

3. αὐτῶν] sic dedi de meo, pro vulgari αὐτῷ cum addito commate, quod comma hic expunxi et ante αὐτῶν posui. Nam αὐτῶν, scil. τῶν φονευθέντων, cohaeret cum τὸν δεσπότην et τὸν θεράποντα horum duorum peremtorum alterum herum, alterum seruum. Aut leg. οἱ ἐντυχόντες ἂν αὐτοῖς, εἰ κ.

4. ὃς de meo dedi, pro vulgari ὡς.

5. ἔμφρονα dedi auctore Stephano pro vulgari εὔφρονα.

6. ὑπ' αὐτῦ] imo vero ὑπ' αὐτῶν. ab hero et seruo.

τι κακεργῶντες, ὀφθέντες ὑπ' αὐτοῦ [7], ἵνα μὴ γνωσθῶσι, διέφθειραν αὐτὸν, ἅμα τῷ τούτων φόνῳ τὸ κακούργημα ἂν ἐκηρύσσετο, καὶ εἰς τούτους [7]· ἀν ἡ ὑποψία ἦκεν· οἵ τε ἧσσον κινδυνεύοντες [8] τῶν μᾶλλον ἐν φόβῳ ὄντων [9], οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν μᾶλλον ἐπεβούλευσαν αὐτῷ. τὸν μὲν γὰρ [10] ὅ, τε φόβος, ἥ τε ἀδικία ἱκανὴ [11] ἦν παῦσαι τῆς προθυμίας, τοῖς δὲ ὅ, 15.

7. τούτους] in hos maleficos, fures, latrones, vecticularios, manticularios; non autem in hunc, qui nunc reus agitur, incurrisset suspicio.

8. οἵ τε ἧσσον κινδυνεύοντες] idem est, ac si dixisset εἴτε τινες ἄλλοι ἦσαν φοβούμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ γραφῆναι ὑπὸ τοῦ νῦν φονευθέντος, εἰ περιῆν, οὐχ ὁμοίως δὲ φοβούμενοι τῷ νῦν ὑπ' ἐμοῦ εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα καταξάντι, ἀλλὰ πολὺ ἧσσον.

9. τῶν μᾶλλον ἐν φόβῳ ὄντων] designat reum hunc a se caedis accusatum. Colligit hic, qui minus aliquem metuunt, ei minus quoque insidiantur. qui magis metuit, is magis etiam ad insidiandum stimulatur. Sed hic meus reus omnium hominum maxime metuit peremtum. Ergo etiam censendus est omnium maxime insidiatus eius vitae fuisse. Constructio verborum haec est, οὐκ οἶδα ὅπως ἂν αὐτῷ [τῷ φονευθέντι puta] μᾶλλον ἂν ἐπεβούλευσαν οἱ ἐν ἧσσονι φόβῳ ὄντες. id est οὐκ ἐνδέχεται τοὺς ἧσσον φοβουμένους τινὰ ἐπιβουλεύειν αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τοὺς τὸν αὐτὸν μᾶλλον φοβουμένους, ἀλλὰ φύσει οἱ ἧσσον φοβούμενοι καὶ ἧσσον ἐπιβουλεύουσι. etc.

10. τὸν μὲν γὰρ] scil. τὸν μᾶλλον φοβουμένους. quorum in numero est reus nunc accusatus.

11. ἱκανὴ] imo vero οὐχ ἱκανὴ. non satis tenax frenum erat ipsis metus, quo retinerentur et absterrerentur ab exsequendo proposito caedis. Duos nomi-

δὲ [12] ὅ, τε κίνδυνος ἥ τε αἰσχύνη μείζων [13] ὖσα τῆς διαφορᾶς, εἰ καὶ διενοήθησαν ταῦτα πρᾶξαι, ἀρκοῦσα ἦν σωφρονίσαι τὸ θυμούμενον τῆς γνώμης. οὐκ ὀρθῶς δὲ τὴν τοῦ ἀκολούθου μαρτυρίαν ἄπιστον λέγου-
17. σιν [14] εἶναι. οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς τοιαύταις μαρτυρίαις [15] βασανίζονται, ἀλλ' ἐλεύθεροι ἀφίενται. ὁπόταν δὲ * ἢ κλέψαντες [56] ἀπαρνῶνται ἢ συγκρύπτωσι τοῖς

nat orator acerrimos ad facinus patrandum ſtimulos. 1) enormitatem metus, omnes alias ſapientes cogitationes, omnem prouidentiam et cautionem obliterantis, atque mentem prorſus exſternantis. 2) τὴν ἀδικίαν, enormitatem flagitioſitatis graſſari in ſcelera ardentis pudorem et reuerentiam, et humanitatem, amoremque ſui aliorumque ex animo prorſus euellentis.

12. τοῖς δὲ] ſcil. τοῖς ἧσσον φοβουμένοις. quibus minores metuendi cauſae ſunt, quia minus et intra veniam peccarunt.

13. μείζων eſt ei ὁ κίνδυνος τῆς διαφορᾶς, qui plus perdat, et mains damnum ſibi ipſe conſciſcat, ab vltione inimici, quam lucretur. et μείζων ἡ αἰσχύνη τῆς διαφορᾶς eſt ei, qui vltionem ſuarum inimicitiarum minoris facit, quam dedecus ex eo ad ſe profecturum, ſi inimicus, a ſe exagitatus, clandeſtinam aliquam ipſius labem aperiat, occultum aliquod facinus prodat. magis itaque metuit ignominiam ſuam, quam appetit ſatisfacere vltioni.

14. λέγουσιν] reus puta cum ſuis aduocatis.

15. ταῖς τοιαύταις μι] quale eſt huius peremti ſerui teſtimonium, prodentis eum, a quo herus fuiſſet occiſus.

16. ἢ κλέψαντες] ſic dedi de meo, pro vulgari οἱ κλ. Malim quoque συγκλέψ.

δεσπότας [17], τότε βασανίζοντες ἀξιῶμεν ἀληθῆ λέγειν αὐτούς. ἀδὲ μὴν ἀπογενέσθαι ἢ παραγενέσθαι εἰκότερον αὐτόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἀπεγένετο, τὸν 21· μὲν κίνδυνον ἐ τὸν αὐτὸν ἔμελλε καὶ παρὼν κινδυνεύειν [18]. πῶς γὰρ ἂν αὐτῶν [19] ὁ ληφθεὶς τοῦτον ἂν τὸν ἐπιβεβλεύσαντα ἤλεγχεν ὄντα; τὸ δ' ἔργον ἧσσον πράσσειν [20], ἀδεὶς ὅστις τῶν παρόντων ἐκ ἂν ἐκνηρότερος εἰς τὴν πρᾶξιν ἦν. ὡς δ' ἐκ ἐλάσσω, ἀλ- 24. λὰ πολὺ μείζω τὸν ἀπὸ τῆς γραφῆς [21] κίνδυνον, ἢ τόνδε [22], ἡγεῖτο εἶ αι, διδάξω τὸ μὲν [23] ἀλῶναι καὶ ἀπο-

17. τοῖς δεσπότας] subaudi κλέψαντι τὰ κλέμματα. Post λέγειν addendum videtur ἀναγκάζειν.

18. κινδυνεύειν] malim in futuro κινδυνεύσειν.

19. αὐτῶν] homicidarum, qui mercede redemti facinus manibus patrarint.

20. ἧσσον πράσσειν] bene si habet, subaudiri debet, ex praemisso ἔμελλε versu 21., ἔμελλεν. ego tamen arbitror addendum illud potius esse. Quicquid autem eius est, sive addatur ἔμελλεν, sive solummodo subaudiatur, penes me certum est, post ἀδεὶς addendum esse γάρ, et subaudiendum ἦν, τότε γενομένῳ, seu ἀπόντος σοῦ. Sin autem tu patrationi caedis a te comparatae haud interfuisses, minus erat sperandum illos tuos sicarios eam esse caedem patraturos, cuius causa tu eos redemisses. Hoc enim facto, id est, si tu minus adfuisses, et in ipso facinore minus esses versatus, neque id rexisses, vt instigator et moderator, nemo non eorum fuisset ad facinus segnior et torpidior, et metui plus, quam tu velles, seruiens.

21. τῆς γραφῆς] scil. τῆς ἱεροσυλίας, vel τῆς τῶν ἱερῶν χρημάτων κλοπῆς.

22. τόνδε] scil. τὸν περὶ τοῦ φόνου. v. p. 117. 16.

ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς δίωξεις, ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν αὐτῷ εἶναι· μὴ παραχθῆναι [24] δὲ τὴν
27. γραφήν, ἐδεμίαν ἐλπίδα γ' εἶχε τότε ζῶντος. ὃ γὰρ ἂν ἐπείθετο αὐτῷ [25]· εἰς δὲ τόνδε τὸν κίνδυ-
νον ἦξεν ἐκ ἤλπισε. λήσειν γὰρ ἐδόκει ἀποκτείνας αὐτόν. ἀξιῶν δὲ, διὰ τὸ φανερὰν εἶναι τὴν ὑπο-
ψίαν αὐτῷ [27], μὴ καταδικασθῆναι ὑφ' ὑμῶν, ἐκ ὀρ-
36. θῶς ἀξιοῖ. ὃ [27] b. γὰρ τοῦτον ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις
ὄντα ἱκανὴ ἦν ἡ ὑποψία ἀποσῴζειν τῆς ἐπιθέσεως.

23. τὸ μὲν] Num addendum γὰρ?

24. παραχρῆναι] Sealiger malebat παραχθῆναι. quod tantisper probabimus, donec melius aliquid inueniatur, quod inueniri vix posse videtur. Nulla spes ei [reo] erat, fore, donec ille adhuc superesset, qui nunc peremtus est, vt actio de peculatu sacrorum in forum minus induceretur. παράγειν γραφὴν [subaudi εἰς τὸ δικαστήριον] tametsi dictio est minus vsitata, (ego equidem nunc non commemini eam vsquam reperisse) proba tamen esse videtur. producere ad tribunal causam, inferre in forum. *anhängig machen.*

25. ὃ γὰρ ἂν ἐπείθετο αὐτῷ] peremtus enim reo morem haud videtur gesturus fuisse, etiamsi illum hic rogasset, vt vellet actionem illam de sacrilegio sibi remittere. Subaudi, εἰ καὶ ἐδεῖτο ὁ νῦν ὑπ' ἐμοῦ κατηγορηθεὶς τοῦ φονευθέντος, ἀνεῖναί αὐτῷ τὴν γραφήν.

26. τόνδε τὸν κίνδυνον] accusationem puta de caede.

27. αὐτῷ] id est καθ' ἑαυτόν v. propterea, quod suspicio manifesta in se incumbat, nolitis se siniſtra vrgere opinione. suspicatus tamen aliquando sum leg. esse ἐπ' αὐτῷ in eandem sententiam. Nam ἐπί τινι potest quoque tantundem significare atque κατά τινος.

27 b. ὃ] malim εἰ.

ἐδεῖς γὰρ [28] ἐπεβάλευσεν αὐτῷ. πῶς γὰρ ἂν [29] τις τῶν ἥσσον κινδυνευόντων, τὴν ὑποψίαν μᾶλλον τῷ κινδύνῳ φοβούμενος, ἥσσον ἢ ἔτος ἡγεῖτο αὐτῷ, 33. αἱ δ' εἰσφοραὶ καὶ χορηγίαι, ἱκανὸν μὲν εὐδαιμονίας σημεῖόν ἐστι [30], τῷ δὲ μὴ ἀποκτεῖναι, τἀναντία [31]. περὶ γὰρ αὐτῆς τῆς εὐδαιμονίας τρέμων μὴ ἀποστερηθῇ, εἰκότως μὲν, ἀνοσίως [32] δὲ ἀπέκτεινε τὸν

28. γὰρ] Malim γ' ἂν. v. Supplementa.

29. πῶς γὰρ —] fateor hanc ſententiam mihi prorſus inexplicabilem eſſe, et meram caliginem. nihil hic cerno. deeſſe aliquid certum eſt. quidnam autem deſit, haud liquet. Sententia interim, ſaltim tolerabilis quaedam et non abhorrens, haec ferme ſubiicit πᾶς [non πῶς] γὰρ — ἥσσον, ἢ ἔτος, ἐπιθετέον [vel ἐπιβελευτέον, vel ἐπιχειρητέον] εἶναι ἡγεῖτο αὐτῷ. quicunque enim alius, cui minus ab hoc peremto periculum immineret, quam huic reo imminebat, hoc minus exiſtimaſſet ſibi conuenire, vt vitae eius inſidiaretur, quia ſuſpicionem caedis in ſe incubituram magis metuiſſet, quam diſcrimen litis forenſis cum hoc aduerſario [nunc peremto] ſuſcipiendae, [ſi diutius ſuperuixiſſet.]

30. ἐστὶ] imo vero εἰσὶ.

31. τἀναντία] aduerbialiter, pro τἀναντίον. quidnam autem eſt contrarium τῷ σημεῖον εἶναι? ſcil. τὸ μὴ εἶναι σημεῖον. Sententia igitur eſt. Contributionum magnitudo et ſplendor munerum editorum, teſtantur quidem de opum amplitudine, indicio autem nequaquam ſunt caedem ab aliquo commiſſam non eſſe. Alius dixiſſet οὐκέτι. ſcil. σημεῖον εἰσὶ. v. Supplementa.

32. εἰκότως μὲν, ἀνοσίως δὲ] Iam ſupra p. 637. notaui hunc verborum ordinem, non illum vtique mo-

τὸν ἄνδρα. Φάσκων δὲ ὃ τὺς εἰκότως, ἀλλὰ τὺς
36. * ὄντως ἀποκτείναντας [33] φονέας εἶναι, περὶ μὲν
τῶν ἀποκτεινάντων ὀρθῶς λέγει [34], εἴπερ ἐγένετο
φανερὸν ἡμῖν τίνες ἦσαν οἱ ἀποκτείναντες αὐτόν·
μὴ δεδηλωμένων δὲ τῶν ἀποκτεινάντων, ὑπὸ τῶν
εἰκότων ἐλεγχόμενος, ἕτος ἂν, καὶ ὐδεὶς ἕτερος,
119.1. ἀποκτείνας αὐτὸν εἴη. ὃ γὰρ ἐπὶ μαρτύρων, ἀλ-
λὰ κρυπτόμενα πράσσεται ταῦτα. ἕτω δὲ φανε-
ρῶς ἐκ τῆς αὐτῆ ἀπολογίας ἐλεγχθεὶς διαφθεί-
ρας αὐτὸν, ὐδὲν ἕτερον ὑμῶν δεῖται [35], ἢ τὴν αὐτῆ
3. μιαρίαν εἰς ὑμᾶς αὐτὸς ἐκτρέψαι. ἡμεῖς δὲ ὑμῶν
δεόμεθα μὲν ὐδὲν, λέγομεν δ' ὑμῖν, εἰ μήτε ἐκ τῶν
εἰκότων, μήτε ἐκ τῶν μαρτυρεμένων ἕτος νῦν ἐλέγ-
χεται, ἐκ ἐξιν ἔτι τῶν δοκεμένων [36] ἔλεγχος ὐδείς.

ri loquendi, et ſeriei cogitationum vſitatae conuenientem. alius quicunque ordinem illum, vt planiorem et lucidiorem praetuliſſet. ἀνοσίως μὲν, εἰκότως δὲ. fuiſſet hunc peremturus. quod facinus tametſi eſt impium, conſentaneum tamen erat id ab eiusmodi homine proficiſci et exſpectari.

33. τὺς ὄντως ἀποκτείναντας] medium vocabulum, quo vulgatae carent, vt prorſus neceſſarium, nam ſine eo hiabit oratio, de meo addidi. v. p. 117. 13.

34. λέγει] malim λέγοι. dicturus ſit.

35. δεῖται] ſubaudi δεόμενος ὑμῶν αὐτὸν ἀφιέναι, (vel αὐτῆ ἀποψηφίζεσθαι.) rogans vos, vt ſe abſoluatis, aliud nihil vos rogat, quam hoc, vt velitis —

36. δοκεμένων] imo vero καταδοκεμένων. eorum, qui ſiniſtra ſuſpicione criminis peracti premuntur. Paſſim locorum Antiphon hoc verbo καταδοκεῖν, *ſuſpectum aliquem alicuius facinoris habere*, vſurpat.

ἀδίκως δ' ἀπολυομένῳ τότε ὑφ' ὑμῶν, ἡμῖν προσ- 6.
τρόπαιος ὁ ἀποθανὼν ἂν ἔῃ, ὑμῖν δὲ ἐνθύμιος γε-
νήσεται. σαφῆ μὲν ἔν τον θάνατον γινώσκοντες,
φανερῶς δὲ τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέρον-
τα, πιστῶς δὲ τοῦ ἀκολούθου μαρτυρούντος, πῶς ἂν
δικαίως ἀπολύοιτε αὐτόν; ταῦτα ἔν εἰδότες βοη- 9.
θεῖτε μὲν τῷ ἀποθανόντι, τιμωρεῖσθε δὲ τὸν ἀποκτεί-
ναντα· ἀγνεύετε δὲ τὴν πόλιν. τρία γὰρ ἀγαθὰ [36] b.
πράξετε· ἐλάσσους μὲν τοὺς ἐπιβουλεύοντας κατα-
στήσετε, πλείους δὲ τοὺς τὴν εὐσέβειαν ἐπιτηδεύοντας·
ἀπολύεσθε [37] δ' αὐτοὶ τῆς ὑπὲρ τότε [38] μιαρίας. 12.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΤΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἰδὲ (φησὶν) ἐγὼ καὶ ἡ ἀτυχία μου. δεικτικῶς δὲ λέγει, ἑαυτὸν αἰνιττόμενος. ἔτος (φησὶν) ἐγὼ παραδίδωμι ἐμαυτὸν καὶ τῇ ἀτυχίᾳ μου καὶ τῇ τούτων κακουργίᾳ. τεκμήριον δὲ τοῦ μὴ πεποιηκέναι τιθησιν ὁ ἀπολογούμενος, τὸ

36 b. ἀγαθὰ] ſubaudi ἐν ταὐτῷ.

37. ἀπολύεσθε] Stephano aſſentior ἀπολυθήσεσθε ſufficienti.

38. ὑπὲρ τότε] ſubaudi ἀνειλημμένης piaculo ob hunc hominem et per eius occaſionem a vobis ſuſcepto, vel ſuſcipiendo.

τὸ μηδαμῆ προελθεῖν ἐκείνης τῆς νυκτὸς, καὶ περὶ τούτου πάντας τοὺς παῖδας εἰς βάσανον παραδίδωσιν.

Ἰδὲ ἐγὼ τῇ τε ἀτυχίᾳ [1], ἣν ἀ δικαίως αἰτιῶμαι, ὡς ἔτοι φασιν [2], ἐκὼν ἐμαυτὸν ἐγχειρίζω, τῇ τε τούτων ἔχθρᾳ· δεδιὼς μὲν τὸ μέγεθος τῆς δια-
21. βολῆς αὐτῶν, πιστεύων δὲ τῇ ὑμετέρᾳ [3] γνώμῃ, τῇ τε ἀληθείᾳ [4] τῶν ἐξ ἐμοῦ πραχθέντων. ἀποσε-

Ss 5 σεμε-

1. ἀτυχίᾳ] vulgares dant ἀδικίᾳ. Ego emendaui ex auctoritate et Stephani, et eius, qui argumentum scripsit huic orationi praefixum, et, quod rei caput est, ipsius Antiphontis. omnia enim insequentia huic emendationi suffragantur.

2. ὡς ἔτοι φασὶν] at quidnam aiebant rei accusatores? num quod verba sic nuda subiicere videntur, *iniuria meam infelicitatem accusari?* ἣν ἀ δικαίως αἰτιῶμαι. nil minus. contrarium enim vero. ἣν δικαίως αἰτιῶμαι. quam sinistram et iratam mihi sortem, hi accusatores mei, ita in me conferunt, et ita mihi exprobrant, vt aiant me meritum criminibus meis ab ea premi et exagitari. Construenda itaque verba, quo plana et dilucida fiat oratio, erunt ad hunc modum, ac si sic scripsisset. ἣν ἀχ ἔτως, ὡς ἔτοι φασὶν, αἰτιῶμαι, φάσκοντες ἐμὲ αὐτὴν αἰτιᾶσθαι δικαίως, ἀλλ' ἀδίκως αἰτιῶμαι. Sed v. Supplementa.

3. ὑμετέρᾳ] vestra beneuolentia, humanitate et aequitate. Sic dedi de meo, pro vulgari ἡμετέρᾳ.

4. ἀλήθεια τῶν πραχθέντων est, non modo orationis et expositionis de rebus gestis cum earum veritate consensus, sed etiam illarum ipsarum probabi-

ρέμενος δὲ ὑπ' αὐτῶν μηδὲ τὰς [5] παρούσας ἀτυχίας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς, ἀπορῶ εἰς ὅντι- 24.
να ἄλλην σωτηρίαν χρή με καταφυγεῖν. καινότατα γὰρ (εἰ χρὴ καινότατα μᾶλλον ἢ κακουργότατα εἰπεῖν) διαβάλλουσί με. καὶ ἡγοροι γὰρ καὶ τιμωροὶ φόνου προσποιούμενοι εἶναι, ὑπεραπολογούμενοι ἧς ὑποψίας[6] πάσης τῆς ἀληθοῦς, διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἀποκτεί- 27.
ναντος αὐτὸν, ἐμὲ φονέα φασὶν εἶναι. δρῶντες δὲ τἀναντία ὧν προστέτακται [7] αὐτοῖς, φανερὸν ὅτι

ἀδί-

litas, h. e. ea natura, vt aequo cuique approbari possint, atque vt recte factae defendi.

5. μηδὲ τὰς —] Haud deerunt quidem, qui dictionem hanc ex eo defensum eant, quod graeci soleant, etiamsi infitiari rem velint, tamen verba infitiantia cumulare, neque id impediat, quominus oratio sit infitians. Ego tamen hanc rationem nimis duram censens atque impeditam, malim sic legi, ἀποστερούμενος δὲ ὑπ' αὐτῶν παῤῥησίας, ὥστε μηδὲ τὰς π. ἀ. ἀνακλαύσασθαι [subaudi δύνασθαι.] ego vero ab his libertate atque fiducia loquendi priuatus, vt ne lamentari quidem praesentes meas aduersitates queam.

6. ὑπεραπολογούμενοι —] patrocinium suspicionis agentes. h. e. e suspicione, qua premor, extorquere hoc conantes, me homicidam reapse esse. Verum videtur hic loci aliquid deesse post ὑποψίας. e. c. ἀποπλανηθέντες vel διαμαρτόντες. vt sententia sit. quoniam a vera sede suspicionis aberrarunt. ἀποπλανᾶσθαι τῆς ἀληθοῦς ὑποψίας est suspicione sua non in verum facinoris auctorem deferri, sed in alium quemcunque insontem et culpae expertem incurrere.

7. προστέτακται] accusatores ergo huius rei a rep. constituti fuerant, iussique, nomine et loco totius po-

ἀδίκως ἐμὲ μᾶλλον ἀποκτεῖναι ζητεῖσιν, ἢ τὸν Φενέα τιμωρεῖσθαι. ἐμὲ δὲ προσῆκεν [8] ἀδὲν ἄλλο ἢ
30. πρὸς τὴν μαρτυρίαν τῇ ἀκολάθῳ ἀπολογηθῆναι. ἐ γὰρ μηνυτὴς, ἀδὲ ἐλεγκτὴς τῶν ἀποκτεινάντων εἰμὶ, ἀλλὰ διωκόμενος ἀποκρίνομαι. ὅμως δὲ περιεργαστέον, ἵνα ἐκ παντὸς τρόπε τάτες τε ἐπιβελεύοντάς μοι, ἐμαυτόν τε ἀπολυόμενον ἐπιδείξω τῆς
33. ὑποψίας. τὴν μὲν ἓν ἀτυχίαν, ἢ με διαβάλλεσιν, εἰς εὐτυχίαν αἰτέμαι μετασῆναι [9]. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς ἀπολύσαντάς με μακαρίσαι [10] μᾶλλον ἢ καταλαβόντας ἐλεῆσαι. φασὶ δὲ τῶν μὲν ἐντυχόντων [11] παιομένοις

puli in caedis huius auctores inquirere, eosque indagatos in iudicium adducere atque reos peragere. Fiscales, vt vsurpamus, seu syndici reipublicae erant. auctoritate senatus et populi constituti.

8. προσῆκεν] malim προσῆκε μὲν. ob insequens versu 31. ὅμως δὲ περιεργαστέον. tametsi non tenebar ad vllum aliud caput accusationis respondere, quam ad — nihilominus tamen plus praestabo, quam debebam.

9. μετασῆναι] malebam aliquando μετασῆσαι in aor. pr. subaudi ὑμᾶς. rogo vos, vt hanc aduersam meam sortem cum secundiore cummutetis. Sed v. supplementa.

10. μακαρίσαι] fert quidem ratio vocabuli, vt, non illo vulgari significatu, *beatum aliquem praedicandi*, sed eo, quem sententia loci subiicit, *beatum reddendi*, accipiatur. quominus autem h. l. sic accipiatur, obstat insequens ἐλεῆσαι. Foret vtique conuenientius, si sic protulisset ἀπολύσαντάς με μακαριστὸν ποιῆσαι μᾶλλοι, ἢ καταλαβόντας ἐλεεινόν.

11. ἐντυχόντων] sic dedi auctore Stephano, pro vulgari εὐτυχέντων.

μένοις αὐτοῖς [12] ὐδένα ὄντινα ὐκ εἰκότερον εἶναι, σα- 36.
φῶς πυθόμενον [14] τὺς διαφθείραντας αὐτὺς εἰς οἶ-
κον ἀγγεῖλαι, ἢ ἀπολιπόντας οἴχεσθαι. ἐγὼ δὲ ὐ-
δένα [15] ὅτω θερμὸν καὶ ἀνδρεῖον ἄνθρωπον εἶναι δο-
κῶ, ὄντινα ὐκ ἂν ἀωρὶ τῆς νυκτὸς νεκροῖς ἀσπαί-
ρουσι συντυχόντα, πάλιν ὑποστρέψαντα φεύγειν 39.
μᾶλλον, ἢ πυνθανόμενον τὺς κακέργους, τῆς ψυ-
χῆς κινδυνεῦσαι [17]. τούτων δὲ μᾶλλον [18] ἃ εἰκὸς ἦν

δρα-

12. αὐτοῖς] hero et ſeruo peremtis.

13. εἰκότερον] Scaliger, ſi is fuit, fertur οἰκειότερον adſcripliſſe. quod ſi fecit, aliud egit, neque ſatis ad ſententiam loci attendit, quae haec eſt; multo eſſe probabilius, vt quicunque interueniſſet, dum illi duo, herus et ſeruus, iugularentur, ad domum eorum recurreret, et ad domeſticos de facta caede eiusque auctoribus renunciaret, quam vt, relictis iacentibus, viam ſuam proſequeretur. idem eſt ac ſi dixiſſet μᾶλλον εἰκὸς εἶναι, πάντας τὺς ἐντυχόντας αὐτοῖς ἐν ᾧ ἐπαίοντο [hoc eſt ἐφονεύοντο] εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν ἀπαγγεῖλαι τὸν φόνον μετὰ τὸ σαφῶς πυθέσθαι τὺς ἀνδροφόνους, ἢ ἀπολιπεῖν αὐτὺς κειμένους καὶ οἴχεσθαι.

14. πυθόμενον] ſic rurſus Stephano obſecutus dedi pro vulgari πειθόμ. Statim poſt malim ἀπολιπόντα in ſingulari.

15. ὐδένα] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium ὐδέν. quod etiam cum apoſtropho exarari poterat.

16. ἀσπαίρουσι] ſic dedi rurſus auctore Stephano, pro vulgari ἀπαίρουσι.

17. τῆς ψυχῆς κινδυνεῦσαι] gemino modo poteſt aliquis ex eiusmodi cauſa in vitae diſcrimen incurrere; ſiue ab ipſis ſicariis, ſiue poſtmodum ab amicis peremti. Non enim videntur ſicarii paſſuri eſſe, vt ſu-

δρασά των, οἱ μὲν ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διαφθείραντες αὐτὲς, ἐκ ἂν ἔτι εἰκότως ἀφίοιντο. ἐγὼ δὲ ἀπ-
42. ήλλαγμαι τῆς ὑποψίας. εἰ δὲ ἐκηρύσσοντο, ἢ μὴ, ἄλλοι τινὲς κακέργοι ἅμα τῷ τέτων φόνῳ, τίς οἶδεν; ἐδενὶ γὰρ ἐπιμελὲς ἦν σκοπεῖν ταῦτα. ἀφανῶς δὲ ὄντος τῦ κηρύγματος, ἐδὲ ὑπὸ τέτων τῶν κακέργων ἄπιστον διαφθαρῆναι αὐτόν. τῦ δὲ θερά-
120. l. πεντος πῶς χρὴ * πιστέραν [19] τὴν μαρτυρίαν ἢ τῶν ἐλευθέρων [20] ἡγεῖσθαι; οἱ μὲν γὰρ ἀτιμῶνταί τε, καὶ χρήμασι ζημιῦνται, ἐὰν μὴ ταληθῆ δοκῶ-

σι

perfit facinoris fui teſtis et index, ſed vna cum occiſo eum quoque de medio ſublaturi. Aut cognati hominis occiſi poſſunt nuncium caedis ipſum in ſuſpicionem criminis coniicere, eique hoc nomine diem dicere.

18. τέτων δὲ μᾶλλον —] Conf. ſupra p. 118. 12. et ſupplementa.

19. πιστέραν] ſic dedi de meo, pro vulgari πιστότερον.

20. τῶν ἐλευθέρων] ſed quinam ſunt hi liberi, vel ingenui, qui pro reo teſtati eſſent. Vbi eorum facta eſt in ſuperioribus mentio? Multa ſunt in his controuerſiis non ſatis inter ſe congruentia. occurſiones criminationibus non ad amuſſim vbique reſpondent, et paſſim locorum refutantur ea, quae antea exprobata et incuſata non fuiſſent. Ergone loci nonnulli deſunt accuſatoriis orationibus? Ferme venias in eam ſuſpicionem. Docere vult h. l. reus, grauius eſſe debere ingenuorum teſtimonium, quam ſeruorum, quoniam illos, quam hos, grauiores poenae falſitatis in teſtimoniis dicendis admiſſae maneant.

σι μαρτυρῆσαι· ὁ δὲ ἐκ ἔλεγχον παρασχών, οὐδὲ βάσανον, οὐ δίκην δώσει, εἴ τις ἔλεγχος ἔσαι [21]. 3. ἀκινδύνως τε [22] ἔτός γε [23] μέλλων μαρτυρεῖν, ἠδὲν θαυμαστὸν ἔπαθεν εἰ ὑπὸ [24] τῶν * κυρίων [25], ἐχθρῶν μοι ὄντων, πεισθεὶς, καταψεύδεταί μου· ἐγώ τε ἀνόσι ἂν πάσχοιμι, εἰ μὴ πιστῶς καταμαρτυρηθεὶς, διαφθαρείην ὑφ' ὑμῶν. μὴ παραγενέσθαι 6. δέ με τῷ Φόνῳ ἀπιστότερον ἢ παραγενέσθαι φατὸν εἶναι· ἐγὼ δ' ἐκ ἐκ τῶν εἰκότων, ἀλλ' ἔργω δηλώσω οὐ παραγενόμενος. ὁπόσοι γὰρ θέλει ἢ δοῦλοί μοι εἰσὶ, πάντας παραδίδωμι βασανίσαι· καὶ ἐὰν μὴ φανῶ ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἐν οἴκῳ καθεύδων, ἢ ἐξ 9. ἐλθὼν ποι [26], ὁμολογῶ φονεὺς εἶναι. ἡ δὲ νὺξ οὐκ

ἄσημ-

21. ἢ δίκην δώσει, εἴ τις ἔλεγχος ἔσαι] Imperuia haec mihi sunt. Num ergo sic leg. πῆ δίκην δώσει; τὶς ἔλεγχος ἔσαι; vbinam dabit poenas? ecquae erit conuictio? facile potuit εἰ e fine vocabuli δώσει perperam iterari. aut poterit ἢ iuffici in illius εἰ locum

22. τε] malim δὲ.

22. γε] malim τε. cui respondebit proximum τε in illis ἐγώ τε οἰκέσια.

24. ἔπαθεν, εἰ ὑπὸ] interposui εἰ, quo vulgatae carent, auctore Stephano. Paulo ante idem vitiose redundabat.

25. τῶν κυρίων] imo vero τῶν ἠ κυρίων. vide superius dicta ad p. 632. In vulgatis est κυρίως. praeteruiderat hoc vitium Stephanus festinans. Nam alias talia vitia sedulo tollebat, acer censor et seuerus.

26. ποι] *irgend wohin*, sic dedi de meo pro vulgari πῆ.

ἄσημος. τοῖς γὰρ Διϊπολίοις ὁ ἀνὴρ ἀπέθανε. περὶ δὲ τῆς εὐδαιμονίας, ἧς ἕνεκα τρέμοντά με φασὶν εἰκότως ἀποκτεῖναι αὐτὸν, πολὺ τἀναντία ἐστί [27].

12. τοῖς γὰρ ἀτυχοῦσι νεωτερίζειν συμφέρει· ἐκ γὰρ τῶν μεταβολῶν ἐπίδοξος ἡ δυσπραγία μεταβάλλειν αὐτῶν [28] ἐστί· τοῖς δ' εὐτυχοῦσιν, ἀτρεμίζειν καὶ φυλάττειν τὴν παροῦσαν εὐπραγίαν. μεθισαμένων * γὰρ [29] τῶν πραγμάτων [30], δυσχερῶς ἐξ

15. εὐτυχέντων καθίσανται. ἐκ δὲ τῶν εἰκότων προσποιουμένοι με ἐλέγχειν, οὐκ εἰκότως, ἀλλ' * ὄντως [31] φονέα με φασὶ τοῦ ἀνδρὸς εἶναι. τὰ δὲ εἰκότα ἄλλα [32] πρὸς ἐμοῦ μᾶλλον ἀποδέδεικται. ὅ, τε γὰρ κα-

27. πολὺ τἀναντία ἐστὶ] id est πᾶν τἐναντίον ἀληθές ἐστιν ὧν ἔτοι φασὶ.

28. αὐτῶν] malim αὐτοῖς, quod aut cum ἐπίδοξος, aut cum μεταβαλεῖν cohaerebit. Nam hoc praetulerim equidem vulgari μεταβάλλειν.

29. γὰρ sufficci meo arbitratu in locum vulgaris δὲ.

30. πραγμάτων] sic dedi, auctore Stephano, pro vulgari πραγματειῶν.

31. ὄντως dedi arbitratu meo, pro vulgari ὅτω. v. p. 117. 23.

32. ἄλλα cum ἅμα esse mutandum, penes me quidem dubium nullum superest. aequiualet h. l. latino, *et nihilominus tamen. et vel sic tamen.* arguit stultitiam aduersariorum. primum, ait, docere volentes, probabilem suspicionem caedis in me residere, non tamen subsistunt intra mediocritatem affirmationis e verosimili ductae, h. e. non contenti sunt affirmare, me videri caedem patrasse, sed eo procedunt audaciae, vt certo certius me aiant homicidam esse. A *posse* vt

καταμαρτυρῶν μὲ ἄπιστος ἐλήλεγκται ὤν· ὅ, τε ἔλεγχος οὐκ ἔστι [33]. τά τε τεκμήρια, ἐμὰ [34], οὐ τούτω, ὄντα ἐδήλωσα· τά τε ἴχνη τῷ φόνῳ οὐκ εἰς ἐμὲ φέροντα, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀπολυομένους, ἀποδέδεικται ὑπ' αὐτῶν. πάντων δὲ τῶν καὶ ηγορηθέντων ἀπίστων ἐλεγχθέντων. οὐκ, ἐὰν ἀποφύγω [35], οὐκ ἔστιν ἐξ ὧν ἐλεγχθήσονται οἱ κακουργοῦντες· ἀλλ', ἐὰν ἐλεγχθῶ, οὐδεμία ἀπολογία τοῖς διωκομένοις [36] ἀρκοῦσά ἐστιν. οὕτω δὲ ἀδίκως διώκοντές με, αὐτοὶ μὲν ἀνοσίως ἀποκτεῖναι ζητοῦντες, καθαροὶ φασὶν εἶναι· ἐμὲ δὲ, ὃς εὐσεβεῖν ὑμᾶς πείθω, ἀνόσια δρᾶν λέγουσιν. ἐγὼ δὲ καθαρὸς ὢν πάντων τῶν ἐγκλημάτων, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἐπισκήπτω, αἰδεῖσθαι τὴν τῶν μηδὲν ἀδικούντων εὐσέβειαν [37], ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀποθανόντος· ἀναμιμνή-

15. 21. 24.

vulgo dialectici vsurpant, et a *videri*, ad *esse* extendunt consequentiam. Tum etiamsi hanc illis concesseris veniam, modo tam abhorrente colligendi, tamen vel sic quoque signa probabilitatis omnia non aduersus me, sed pro me militant. Aut pro ἄλλα lege ὄντα.

33. οὐκ ἔστι] id est οὐδεὶς γέγονεν. examen locum non habuit, nullum euenit. Paulo ante dixerat τὶς ἔλεγχος ἔσται.

34. ἐμὰ] mihi fauent, mecum faciunt. rarior inuentu dictio, τεκμήριον ἐστὶν ἐμόν, pro πρὸς ἐμέ.

35. οὐκ, ἐὰν ἀποφύγω, οὐκ ἔστιν] idem est ac si dixisset, οὐ διὰ τὸ ἐμὲ ἀπολύεσθαι [vel οὐ διὰ τὴν ἐμὴν ἀπόλυσιν] ἀνήρηται πᾶς ἔλεγχος τῶν κακουργούντων. vel οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι, ἐὰν ἐγὼ ἀποφύγω, οὐκ ἔσται εἰς ὕστερον ἐλέγχειν τοὺς κακουργοῦντας.

36. τοῖς διωκομένοις] num ἀδίκως interponendum est?

37. εὐσέβειαν] sic dedi, auctore Stephano, pro

μιμνήσκων τὴν ποινὴν [38], παραινῶ ὑμῖν μὴ, τὸν αἰτίον καταλαβόντας, τὸν αἴτιον ἀφεῖναι. ἀπο-
27. θανόντος γὰρ ἐμοῦ, οὐδεὶς ἔτι τὸν αἴτιον ζητήσει. ταῦτα οὖν σεβόμενοι, ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετέ με· καὶ μὴ, μετανοήσαντες, τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε. ἀνίατος γὰρ ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστίν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΗΣ ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑΣ.

Δύο παῖδες ἐν γυμνασίοις ἠκόντιζον. συνέβη δὲ τὸν μὲν ἐντέχνως ἀφεῖναι τὸ βέλος. τὸν δ' ἕτερον ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου δραμόντα, πληγῆναι. τελευτήσαντος τὸ παιδὸς, ὁ τέτου πατὴρ κατηγορεῖ τοῦ βαλόντος ὡς ἀνδροφόνου. ὁ δὲ μετατίθησι τὴν αἰτίαν τῆς πληγῆς ἐπὶ τὸν δραμόντα. ὅθεν οἱ μὲν ἀντέγκλημα, τὴν φάσιν· οἱ δὲ, μετάφασιν λέγουσιν.

vulgari δυσέβειαν (ſimplici σ, non geminato) v. p. 122. 21. αἰδεῖσθαι τὴν τῶν μηδὲν ἀδικούντων εὐσέβειαν pudore et reuerentia duci pietatis iuſtorum, eſt, non committere, vt pii iuſtitiaeque dediti homines laedantur. nam pios dii caros habent; et diis caros qui laedit, is deorum iram ſibi conſciſcit.

38. ποινὴν] furiam vindicem cruoris inulto effuſi, non quieturam illam, donec poenas eius per eorum clades et ſupplicia repetierit, penes quos ille cruor effuſus ſit, et ſinatur inultus manare.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.

Τὰ μὲν ὁμολογούμενα τῶν πραγμάτων ὑπό τε 39.
τοῦ νόμου κατακέκριται, ὑπό τε τῶν ψηφισα-
μένων, οἱ κύριοι πάσης τῆς πολιτείας εἰσίν· ἐὰν δέ
τι ἀμφισβητήσιμον ᾖ, τοῦτο ὑμῖν, ὦ ἄνδρες πο-
λῖται, προστέτακται διαγνῶναι. οἶμαι μὲν οὖν ἐδὲ 42.
ἀμφισβητήσειν πρὸς ἐμὲ τὸν διωκόμενον. ὁ γὰρ παῖς
μου ἐν γυμνασίῳ ἀκοντισθεὶς διὰ τῶν πλευρῶν ὑπὸ
τούτου τοῦ μειρακίου, παραχρῆμα ἀπέθανεν. ἑκόν-
τα μὲν οὖν οὐκ ἐπικαλῶ ἀποκτεῖναι, ἄκοντα δέ. 121. I.
ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐλάσσω τοῦ ἑκόντος ἄκων τὴν συμφο-
ρὰν κατέσχησε. τῷ δὲ ἀποθανόντι [1], αὐτῷ μὲν ἐνθύ-

μιον

1. τῷ δὲ ἀποθανόντι] locus hic quoque, vt alii multi harum Antiphontis prolusionum rhetoricarum, prorsus est conclamatus, nisi codex mstus bonae notae vbivbi locorum tandem reperiatur, e quo lacunae expleantur. Ingenio enim soli negatum est amissa reparare. quamquam penes me quidem spes de codicibus horum oratorum plenis et emendatis inueniendis decolauit. Interim tamen lacunam h. l. vtcunque sic sarcias, vt saltim plena et tolerabilis sententia exsistat. τῷ δὲ ἀποθανόντι τελευτὴν ἄωρον, ἑαυτῷ δ' ἐνθύμιον, τοῖς δὲ ζῶσι μῦσος προσέθηκε. defuncto mortem ante tempus acerbam contraxit, sibi religionem [h. e. conscientiam sceleris a se patrati, et inde nascentes poeni-

3. μιον, τοῖς δὲ ζῶσι προσέθηκε. ὑμᾶς δὲ ἀξιῶ ἐλεεῖν τας μὲν τὴν ἀπαιδίαν τῶν γονέων, οἰκτείροντας δὲ τὴν ἄωρον τῦ ἀποθανόντος τελευτὴν, εἴργοντας ὧν ὁ νόμος εἴργει τὸν ἀποκτείναντα, μὴ περιορᾶν ἅπασαν τὴν πόλιν ὑπὸ τύτυ μιαινομένην.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο τῦ ἀκοντίσαντος πατὴρ ἑαυτῷ φησὶν αἴτιον γενέσθαι τὸν ἀποθανόντα τῦ φόνυ. φερομένυ γὰρ τῦ ἀκοντίυ ὑπέδραμεν ὑπὸ τὸν σκοπόν. ὅθεν ἂν αὐτὸν ἑαυτῦ φονέα νομίζεσθαι. ἔστι δ' ἡ στάσις, μετάστασις, οὐ συγγνώμης, ὥς τινες ἐνόμιζον.

12. Νῦν δὴ φανερόν μοι, ὅτι αὐταὶ αἱ συμφοραὶ καὶ χρεῖαι ἰδίς τε ἀπράγμονας εἰς ἀγῶνας[1], ἰδίς τε ἡσυχίυς τολμᾶν τά τε ἄλλα παρὰ φύσιν λέγειν καὶ δρᾶν βιάζονται. ἐγὼ γὰρ ἥκιστα τοιῦτος[1b]. ὢν, καὶ βελόμενος

tentiae cruciatus, atque tormenta metus ab ira et vltione deorum] et ciuibus denique superstitibus piaculum, et pollutionem.

1. εἰς ἀγῶνας] adde καταστῆναι.

1 b. τοιῦτος] scil. οἷος νῦν τάχα πολλοῖς δόξω εἶναι, δικανικὸς, καὶ πολυπράγμων καὶ ταραχώδης.

γος [2] εἶναι, εἰ μὴ πολύ γε ἔψευσμαι [3], ὑπ' αὐτῆς [4] τῆς συμφορᾶς ἠναγκάσθην, παρὰ τὸν ἄλλον τρό- 15.
πον [5], ὑπὲρ πραγμάτων ἀπολογεῖσθαι, ὧν ἐγὼ χα-
λεπῶς μὲν τὴν ἀκρίβειαν ἔγνων, ἔτι δὲ ἀπορωτέ-
ρως διάκειμαι ὡς χρὴ ὑμῖν ἑρμηνεῦσαι ταῦτα. ὑπὸ
δὲ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος, καὶ αὐτὸς εἰς τὸν 18.
ὑμέτερον ἔλεον, ὦ ἄνδρες δικασταί, καταπεφευγὼς,
δέομαι ὑμῶν, ἐὰν ἀκριβέστερον, ἢ ὡς σύνηθες [6], ὑ-
μῖν δόξω εἰπεῖν, μή, διὰ τὰς προειρημένας τύχας
ἀποδεξαμένους [7] με τὴν ἀπολογίαν, δόξῃ, καὶ μὴ
ἀληθείᾳ, τὴν κρίσιν ποιήσασθαι. ἡ μὲν γὰρ δόξα 21.
τῶν πραχθέντων, πρὸς τῶν λέγειν δυναμένων ἐστίν·

ἡ δὲ

2. καὶ βελόμενος εἶναι] fert ſententiam ſic ſatis tolerabilem, ſi ſic accipiatur, acſi dixiſſet καὶ ἤκιστα βελόμενος τοιοῦτος εἶναι. valde tamen vereor ne ſophiſta dederit καὶ μέτριός τις βελόμενος εἶναι. et quamuis ciuem me praeſtare probum et modeſtum contenderim. Sed v. Supplementa.

3. εἰ μὴ πολύ γε ἔψευσμαι] ſi ſatis bene ipſe memet noui. ſubauditur κατὰ τὴν ἐμὴν περὶ ἐμαυτοῦ ὑπόληψιν.

4. ὑπ' αὐτῆς] a mera et ſola calamitate, qua vſus ſum — nihil aliud, quam haec, me coëgit. Sic initio huius proluſionis etiam αὐτὸς vſurpauerat.

5. τρόπον] ſubaudi ἐμὸν. aut τῷ ἐμῷ βίῳ.

6. σύνηθες] ſcil. ἐμοί ἐστιν.

7. ἀποδεξαμένους] ante hoc vocabulum deeſſe videtur aliquod aduerbium, e. c. ἀπηνῶς, aut σκληρῶς, aut τραχέως, aut ſimile quodpiam aliud. Conſtructio haec eſt. μὴ ποιήσασθαι τὴν κρίσιν, κατὰ μόνην δόξαν, ἐναντίως τῇ ἀληθείᾳ, διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὴν ἐμὴν ἀπολογίαν σκληρῶς.

ἡ δὲ ἀλήθεια, πρὸς τῶν δικαιᾶ καὶ ὅσια πρασσόντων. ἐδόκει μὲν ἂν ἔγωγε [8] ταῦτα παιδεύων τὸν υἱὸν, ἐξ ὧν μάλιστα τὸ κοινὸν [9] ὠφελεῖται, ἀμφοῖν
24. τε ἡμῖν [10] ἀγαθὸν ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι· συμβέβηκε δὲ πολὺ παρὰ γνώμην τότων. τὸ γὰρ μειράκιον [11] ἀχ ὕβρει, ἀδὲ ἀκολασίᾳ, ἀλλὰ μελετῶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν ἐπὶ τῷ γυμνασίῳ, ἔβαλε μὲν, ἀκ ἀπέκτεινε δὲ οὐδένα, κατά γε τὴν ἀλή-
27. θειαν ὧν ἔπραξεν· * ἄλλε δ' εἰς αὐτὸν ἁμαρτόντος [12] εἰς ἀκεσίας αἰτίας ἦλθεν. εἰ μὲν γὰρ τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὐτῆ πορείας ἐπὶ τὸν παῖδα [13] ἐξενεχθὲν ἔτρωσεν αὐτὸν, ἀδεὶς ἡμῖν λόγος ὑπελείπετο μὴ * φονέας [14] εἶναι· τῆ δὲ παιδὸς ὑ-

8. poſt ἔγωγε deeſt ὀνήσεσθαι ſperabam me fructus ex eo percepturum, ſi filium curarem erudiri et imbui artibus illis — vel, quod curaſſem.

9. τὸ κοινὸν] alius dixiſſet τό, τε κοινὸν. ſed Antiphon, homo antiqui et aeui et moris, amat ſimplicitatem et breuitatem.

10. ἡμῖν] mihique filioque.

11. τὸ γὰρ μειράκιον] ſubaudi τὸ ἐμὸν.

12. ἄλλε δ' εἰς αὐτὸν ἁμαρτόντος] ſic dedi de meo, prr vulgari ἀλλ' ἀδεὶς, αὐτῆ ἁμαρτόντος. vnicam literulam υ cum ſimillima ν mutaui. *ideo autem, quod alius aliquis in ſemetipſum deliquiſſet* —

13. τὸν παῖδα] παῖς in hac cauſa eſt puer occiſus. τὸ μειράκιον autem eſt iuuenculus adultior, qui illum iaculo interemit.

14. φονέας dedi de meo (poteram quoque φονεῖς dare,) pro vulgari φονεὺς. pater ipſe ſecum filii culpam vltro communicat, eique ſeſe innectit.

πὸ τὴν τῦ ἀκοντίε Φοράν ὑποδραμόντος, καὶ τὸ σῶ- 30.
μα προσήσαντος τῦ σκοπῦ τυχεῖν, ὁ δὲ [15] ὑπὸ τὸ
ἀκόντιον ἐλθὼν ἐβλήθη, καὶ τὴν αἰτίαν ἀχ ἡμετέ-
ραν ἔσαν προσέβαλεν ἡμῖν· διὰ δὲ τὴν ὑποδρομὴν
βληθέντος τῦ παιδὸς, τὸ μὲν μειράκιον ὲ δικαίως
ἐπικαλεῖται (ἀδέκα γὰρ ἔβαλε τῶν ἀπὸ σκοπῦ 33.
ἀΦεστώτων) ὁ δὲ παῖς [16], εἴπερ ἐσὼς Φανερὸς ὑμῖν
ἐσι μὴ βληθεὶς, ἐκκσίως ὑπὸ τὴν Φοράν τῦ ἀκον-
τίε ὑπελθὼν, ἔτι σαΦεστέρως δηλῦται διὰ τὴν αὐ-
τῦ ἁμαρτίαν ἀπο θανών. ὲ γὰρ ἂν ἐβλήθη, ἀτρε- 36.
μίζων καὶ μὴ διατρέχων. ἀκκσίε δὲ τῦ Φόνε ἐξ ἀμ-
Φοῖν ἡμῖν ὁμολογεμένε γενέσθαι, ἐκ τῆς ἁμαρτίας,
ὁποτέρε [17] αὐτῶν ἐσιν [18]; ἔτι δὲ σαΦέστερον ὁ Φο-
νεὺς

15. τῦ σκοπῦ τυχεῖν, ὁ δὲ] si nihil hic deeſt, debet τῦ non ad σκοπῦ. ſed ad τυχεῖν referri, quaſi ſic dixiſſet προσήσαντος τὸ σῶμα τῦ τυχεῖν [ſcil. τὸ ἀκόντιον] τῦ σκοπῦ. et tum δὲ erit cum τε mutandum, quod τε cum proximo καὶ reſpondebit. Multo tamen mihi quidem haec praeſtare videtur ratio, vt pauca quaedam verba poſt προσήσαντος ſuppleantur. e. c. ὁ μὲν ἐκ ἐδύνατο, vel ἐκωλύθη. alter quidem [filius meus] non poterat metam contingere, alter autem [occiſus] —

16. ὁ δὲ παῖς] idem eſt ac ſi dixiſſet, εἰ δὲ Φανερὸν ὑμῖν ἐσιν, ὅτι ὁ παῖς ἐκ ἂν ἐβλήθη, εἴπερ ἔμενεν ἐσὼς ἐν ᾧ εἰσήκει τόπῳ. ſi planum vobis atque perſpicuum eſt, euenturum non fuiſſe, vt puer feriretur, ſi ibi loci, vbi ſtabat, conſtitiſſet, multo etiam liquidius eluceſcit, eum culpa ſua periſſe, eo, quod ipſe ſemet occurſui iaculi concitati obtulerit.

17. γενέσθαι, ἐκ τῆς ἁμαρτίας ὁποτέρε] ſic in vulgatis diſtinctus proſtat hic locus. Ego diſtinctio-

νευς ἐλεγχθείη [19]. οἵ τε γὰρ [20] ἁφαμαρτάνοντες
39. ὧν ἂν ἐπινοήσωσί τι [21] δρᾶσαι, ἔτοι πράκτορες [22]
τῶν ἀκουσίων εἰσὶν [23]· οἱ δὲ ἑκούσιόν τι δρῶντες ἢ πά-
σχοντες, ἔτοι τῶν [24] παθημάτων αἴτιοι γίγνονται.
τὸ μὲν τοίνυν μειράκιον περὶ ἀδένα ἥμαρτεν ἀδέν. ὅτε γὰρ ἀπειρημένον, ἀλλὰ προστεταγμένον ἐξεμε-
42. λέτα· ὅτε ἐν γυμναζομένοις, ἀλλ' ἐν τῇ τῶν ἀκοντιζόντων τάξει ἠκόντιζεν· ὅτε τῷ σκοπῷ ἁμαρτὼν,
εἰς τὰς ἀφεσῶτας ἀκοντίσας, τῷ παιδὸς ἔτυχεν,

nem mutando, effeci hanc ſententiam: Ambo nos [ego et accuſator] cum confiteamur, [vel in hoc conſentiamus] caedem vtrinque eueniſſe inuoluntariam [tam a parte ferientis, quam a parte icti] ex errore; vtrius ille error fuerit, [vel ab vtro eorum error ille ſit profectus] nil attinet quaerere. v. Supplementa.

18. ἐστιν] ἡ ἁμαρτία puta. ſed tum deeſt ἀδὲν ὄφελος ζητεῖν, vel προδηλόν ἐστι, vel ſimile quidpiam aliud.

19. ἐλεγχθείη] ſubaudi ἔτως, vel ἐκ τῶνδε.

20. οἵ τε γὰρ] imo vero οἱ μὲν γὰρ. reſpondet enim inſequens οἱ δὲ ἑκούσιον.

21. τι δρᾶσαι] poterat illud τι abeſſe. ſi ferimus, ita debet accipi acſi ſic enunciaſſet. οἱ μὲν γὰρ ἁφαμαρτάνοντές τινος τούτων, ἃ ἂν ἐπινοήσωσι δρᾶσαι.

22. πράκτορες] effectores, auctores, patratores. rarus inuentu modus eſt, quo vocabulum hoc ſophiſta hic loci vſurpauit. nam alias πράκτωρ eſt exactor aeris debiti.

23. εἰσὶν] id eſt νομίζονται παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, καὶ καλοῦνται ἔτως.

24. τῶν παθημάτων] imo vero τῶν ἑκουσίων πράξεων καὶ παθημάτων. apparet ex oppoſito praemiſſo πράκτορες τῶν ἀκουσίων εἰσιν.

ἀλλὰ πάντα ὀρθῶς, ὡς ἐπενόει, δρῶν, ἔδρασε μὲν ἑκὼν
δὲν ἀκέσιον, ἔπαθε δὲ, διακωλυθεὶς τῷ σκοπῷ τυ-
χεῖν. ὁ δὲ παῖς, βουλόμενος προδραμεῖν [25], τῷ χω- 122. 1.
ρου διαμαρτὼν, ἐν ᾧ διατρέχων οὐκ ἂν ἐπλήγη,
περιέπεσεν οἷς οὐκ ἤθελεν· ἀκουσίως δὲ ἁμαρτὼν εἰς
ἑαυτὸν, οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. τῆς δ' ἁ-
μαρτίας τετιμωρημένος ἑαυτὸν, ἔχει τὴν δίκην· ὁ 3.
συνηδομένων μὲν, οὐδὲ συνεθελόντων ἡμῶν, συναλγύν-
των δὲ καὶ συλλυπουμένων. τῆς δὲ ἁμαρτίας εἰς τοῦ-
το [25 b.] ἡκούσης, τὸ ἔργον οὐχ ἡμέτερον. ἀλλὰ τοῦ ἐξαμαρ-
τόντος ἐστί. τό, τε πάθος εἰς τὸν δράσαντα ἐλθὸν, 6.
ἡμᾶς μὲν ἀπολύει τῆς αἰτίας· τὸν δὲ δράσαντα, δι-
καίως ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ [26] τετιμώρηται. ἀπολύει
δὲ καὶ ὁ νόμος ἡμᾶς, ᾧ πιστεύων, εἴργοντι [27] μήτε
ἀδίκως μήτε δικαίως ἀποκτείνειν, ὡς φονέα με διώ-
κει. ὑπὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ [28] τοῦ τεθνεῶτος ἁμαρτίας
ὅδε [29] ἀπολύεται, μηδὲ ἀκουσίως [30] ἀποκτεῖναι αὐ- 9.
τόν.

25. προδραμεῖν] subaudi τοῦ ἀκοντίου. seu πρὶν ἥκειν τὸ ἀκόντιον.

25 b. τοῦτο] malim τοῦτον, peremtum puta.

26. ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ] in illo ipso confestim temporis articulo, quo peccabat puer.

27. εἴργοντι] Antiphon hoc verbum εἴργειν raro modo vsurpat, pro κωλύειν, ἀπειπεῖν, ἀπαγορεύειν, vetare, interdicere. v. p. 123. 13. 126. 12.

28. γὰρ αὐτοῦ] interpone τῆς.

29. ὅδε] hic filius meus, adhuc superstes.

30. μηδὲ ἀκουσίως] ne inuoluntariam quidem caedem commisse, quanto minus voluntariam.

τόν [31]· ὑπὸ δὲ τῦ διώκοντος ἀδ' ἐπικαλύμενος ὡς
ἑκὼν ἀπέκτεινεν, ἀμφοῖν ἀπολύεται τοῖν ἐγκλη-
μάτοιν, μήτ' ἄκων μήθ' ἑκὼν ἀποκτείνας. ἀπο-
λυόμενος δὲ ὑπό τε τῆς ἀληθείας τῦ νόμυ [32], ὑπό
12. τῶν πραχθέντων, καθ' ὧν διώκεται, ἀδὲ τῶν ἐπι-
τηδευμάτων ἕνεκα δίκαιοι [33] τοιύτων κακῶν ἀξιοῦ-
σθαι ἐσμέν. ἔτός [34] τε γὰρ ἀνόσια πείσεται, τὰς
δ' προσηκύσας φέρων ἁμαρτίας, ἐγώ τε, μᾶλλον
μὲν ἀδὲν, ὁμοίως δὲ τούτῳ ἀναμάρτητος ὤν, εἰς
15. πολλαπλασίας τύτε [35] συμφορὰς ἥξω. ἐπί τε γὰρ

31. αὐτὸν] peremtum accusatoris filium.

32. ὑπό τε τῆς ἀληθείας τῦ νόμυ, ὑπό τε τῶν πραχθέντων] imo vero ὑπό τε τῆς ἀληθείας τῶν πραχθέντων, ὑπό τε τῦ νόμυ, καθ' ὧν διώκεται. et a veritate rei gestae, et a lege, vi et ex auctoritate cuius hic filius meus reus agitur. v. proximam annotat.

33. δίκαιοι — ἐσμὲν] non bene conuenit huic plurali cum singulari praemisso ἀπολυόμενος et διώκεται. ergone deest aliquid in superioribus? non videtur. an leg. est ἀπολυόμενοι, vt pater accusati filii, idemque defensor eius, vitam moresque suos sortemque cum filii complectatur, quicum causam habet communem? nam vt διωκόμεθα quoque legatur, nil admodum necesse vsdetur esse. potest διώκεται ad solum filium restringi, qui caedis insimulatus fuit. Sed ἀπολυόμενοι placet.

34. ἔτος] filius meus.

35. πολλαπλασίας τύτε] id est πολλάκις πλείυς καὶ μείζυς συμφορὰς ἢ ἔτος. multo plures maioresque clades deueniam, quam hic filius meus. Sic p. 117. 16. κίνδυνον πολλαπλάσιον.

τῇ τέτῳ * διαφθορᾷ [36] ἀβίωτον τὸ λειπόμενον τοῦ βίου διάξω, ἐπί τε τῇ ἐμαυτοῦ ἀπαιδίᾳ ζῶν * ἔτι κατορυχθήσομαι [37]. ἐλεεῖντες ἂν τοῦδε μὲν τοῦ νηπίου τὴν ἀναμάρτητον συμφορὰν, ἐμοῦ δὲ τοῦ γηραιοῦ καὶ 18. ἀθλίου τὴν ἀπροσδόκητον κακοπάθειαν, μὴ, * καταψηφισάμενοι [38], δυσμόρους ἡμᾶς κατασήσατε, ἀλλ' ἀπολύοντες εὐσεβεῖτε. ὅ, τε γὰρ ἀποθανὼν συμφοραῖς περιπεσὼν, οὐκ ἀτιμώρητος ἐστὶν [39]· ἡμεῖς τε οὐ

36. διαφθορᾷ] sic dedi de meo, pro vulgari διαφορᾷ. si filius hic meus vestra, iudices, sententia morte mulctatus perierit.

37. ζῶν ἔτι κατορυχθήσομαι] sic dedi de meo, pro vulgari ζῶν ἐπικλῆρ. Verbum, haud enim infitiabor, elegans est ἐπικατορύσσεσθαι. praeuideoque futuros haud paucos, qui factum hoc meum secius interpretentur, neque dissimulabo ipsimet mihi videri parum interesse vtro modo lectionis h. l. vtamur. Restituat itaque posimodum vulgatam quicunque volet, per me licebit.

38. καταψηφισάμενοι] sic dedi de meo, pro vulgari καταφωσάμενοι.

39. οὐκ ἀτιμώρητος ἐστὶν] Piaculum erat committere, vt Manes occisi implacati manerent. Sed manebant, donec ab auctore caedis poenae reposcerentur, Solatur itaque rei defensor, idemque pater, occisi patrem, accusatorem, negans quidquam esse, cur metuat, ne filii Manes implacati maneant, habentes poenas, seu vltionem sibi conuenientem. Filius tuus non est inultus. h. e. poenas, seu satisfactionem nactus est. A quonam? A semetipso. αὐτὸς ἑαυτὸν τετιμώρηται τῆς ἁμαρτίας. erroris sui poenas ipse sibimet dedit. Ludit, vt videtis, in ambiguitate vocabu-

21. τε δ' δίκαιοι τὰς τῶν ἁμαρτίας συμφέρειν [40] ἐσμέν. τήν τε ἓν εὐσέβειαν [41] τῶν πραχθέντων καὶ τὸ δίκαιον αἰδέμενοι, ὁμοίως [42] καὶ δικαίως ἀπολύετε ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀθλιωτάτω δύο πατέρα καὶ παῖδα ἀώροις συμφοραῖς [43] περιβάλητε.

li ἀτιμώρητος, quod perinde eum significat, qui cruciatu suo poenas non dedit, quam eum, qui cruciatu eius, a quo laesus fuisset, poenas nullas accepit; seu alias *impunitum*, alias *vltione non placatum, vltore carentem.* Frigidus ille quidem lusus est, non manens in eadem sententia. sed probabili et conuenienti admiscens improbabilem parumque congruam.

40. συμφέρειν] id est φέρειν σὺν τούτοις, vel ἅμα τούτοις. raro significatu v. συμφέρειν vsurpauit, quo non facile vsquam locorum alibi reperiatur. τὰς ἁμαρτίας τινὶ συμφέρειν vna cum alio aliquo ferre, h. e. tolerare cruciatus et molestias ex alterius errore exsistentes.

41. εὐσέβεια τῶν πραχθέντων est res ita gesta, seu rei gestae ea ratio, vt in ea peragenda reuerentia deorum, seu ius diuinum humanumque nullo modo laederetur. res sancte iusteque acta. αἰδεῖσθαι τὴν τῶν πραχθέντων εὐσέβειαν est, cauere ne rem, velut sceleratam, punias, eam, quae in se sit pia, iusta et sancta.

42. ὁμοίως] num ὁσίως. cum reuerentia iuris diuini, sancte erga deos. subiicit καὶ δικαίως. cum obseruatione iuris humani atque ciuilis.

43. ἀώρους συμφορὰς appellat calamitates, quarum in numero etiam mors, non naturalis illa, sed aut vi externa, aut moerore accelerata, est, siue senem hominem, siue iuuenem, ante tempus de medio tollentes.

ANTI-

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΟΤΣΤΕΡΟΣ.

Ὅτι μὲν αὐτὴ ἡ χρεία παρὰ φύσιν καὶ λέγειν 27.
καὶ δρᾶν ἅπαντας ἀναγκάζει, ἔργῳ καὶ οὐ
λόγῳ [1] δοκεῖ μοι σημαίνειν ἔτος. ἥκιστα γὰρ ἔν γε
τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἀναιδὴς καὶ τολμηρὸς ὢν, νῦν
ὑπ' αὐτῆς τῆς συμφορᾶς ἠνάγκασαι λέγειν, εἷα ἐκ 30.
ἄν ποτε ὤμην ἐγὼ τοῦτον εἰπεῖν. ἐγώ τε γὰρ, πολλῇ
ἀνοίᾳ χρώμενος, ἐκ ἂν ὑπέλαβον τοῦτον ἀντειπεῖν.
εἰδὲ γὰρ ἦν [2] ἕνα λόγον ἀντιδὺς ἤλεγξας [3], τὸ ἥ-
μισυ

1. ἔργῳ, καὶ ἐ λόγῳ] subaudi μόνον. re ipsa quoque, et non oratione solummodo. Idem est, ac si dixisset, ἔργῳ μᾶλλον ἢ λόγῳ. vel ἐ λόγῳ τοσοῦτον, ὅσον ἔργῳ.

2. εἰδὲ γὰρ ἦν] id est εἰδὲ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῦτο ὑπέλαβον (καίτοι ἄνοια πολλὴ ἦν ἔτως ὑπολαμβάνειν) ἀντὶ δυοῖν λόγοιν ἕνα μόνον καὶ ἁπλοῦν λόγον ἔλεξα. Nisi enim sic opinatus fuissem (quamquam magna erat stultitia sic opinari) non vna solummodo et simplici oratione (vel parte orationis) defunctus fuissem, sed geminassem accusationis meae partes.

3. ἀντιδὺς ἤλεγξας] legendum censeo ἀντὶ δυοῖν λέξας dicta vna oratione, loco duarum. id est non satis habuissem breui et simplici accusatione defungi, sed accusationi alteram quoque partem adiunxissem, hoc est, refutassem argutias eius; neque hac accusationis altera parte ipse memet fraudassem.

33. μισυ τῆς κατηγορίας ἐμαυτὸν ἂν ἀπεξέρησα, ἔ-
τός τε, μὴ τολμῶν [4], ἐκ ἂν προεῖχε τῷ διπλασίῳ
με [5], ἕνα μὲν πρὸς ἕνα λόγον ἀπολογηθεὶς, ἃ δὲ
κατηγόρησεν, ἀναποκρίτως [6] εἰπών. τοσοῦτον δὲ
* προέχων [7] ἐν τοῖς λόγοις ἡμῶν, ἔτι δὲ [8] ἐν οἷς
36. ἔπρασσε πολλαπλάσια τούτων [9]· ἔτος μὲν ἐχ [10]
ὁσίως

4. μὴ τολμῶν] id est εἰ μὴ ἐτόλμα ἀναιδῶς καὶ τολμηρῶς λέγειν.

5. ἐκ ἂν προεῖχε τῷ διπλασίῳ με] cohaeret μοῦ cum προεῖχε. non anteiret, neque vinceret me duplo, vel altero tanto, subaudi ὥσπερ νῦν προέχει. quemadmodum me nunc anteit, et me potior est altera re, in qua ego ei sum inferior. In altera enim pares ambo nos sumus. Vt ego orationem dixi accusatoriam, ita ille contra dixit defensoriam. verum ille non satis habuit causam suam solummodo defendere, sed defensioni suae adiunxit quoque accusationem mei. In hoc me anteit, et haec portio, quam ille sibi propriam habet, est par illi alteri, quam mecum habet communem, Ergo προέχει με τῷ διπλασίῳ. Illa verba vero, ὡς προέχει με, quae modo dicebam tacite subiicienda a legente quoque esse, nescio an potius expressis literis addenda sint.

6. ἀναποκρίτως] malim ἀναντιποκρίτως. nemine obloquente.

7. προέχων.] ita dedi de meo, pro vulgari προέχω (sine ν.)

8. ἔτι δὲ ἐν] Sententiae hiatus admonet hic nonnulla deesse. Si plura non defunt, deest certe προέχει. Pro δὲ malim καὶ.

9. πολλαπλασια τούτων] subaudi ἃ ἀρτίως ἔλεγον. Ille accusatiuus πολλαπλάσια aptus est ex illo verbo προέχει, quod deesse post ἔπρασσε modo admonebam mi-

ὁσίως δεῖται ὑμῶν συχνῶς, τὴν ἀπολογίαν [11] ἀποδέχεσθαι αὐτῆ· ἐγὼ δ' ἔδρασα [12] μὲν οὐδὲν κακὸν, παθὼν δὲ ἄθλια καὶ δεινὰ, καὶ νῦν ἔτι δεινότερα τούτων ἔργῳ καὶ λόγῳ [13], εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταπεφευγὼς, δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἀνοσίων ἔργων τιμωροὶ, ὁσίων δὲ διαγνώμονες, μὴ ἔργα φανερὰ [14] ὑπὸ πονηρᾶς λόγων ἀκριβείας πεισθέντες, ψευδῆ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραχθέντων ἡγήσησθε. ἡ μὲν γὰρ [15] πιστότερον ἢ ἀληθέστερον σύγκειται, ἡ δ' [16] ἀδολώτερον καὶ ἀδυνατώτερον [17] λεχθήσεται. τῷ μὲν ἓν δικαίῳ πιστεύων, ὑπερορῶ τῆς ἀπολογίας, τῇ δὲ σκληρότητι τῶν δαίμονος ἀπιστῶν, ὀρρωδῶ μὴ ἐ μό- 39. 42

lii videri. adhuc multo pluribus modis me potior eſt, quam iſtis modis, quos modo commemorabam.

10. ἕτος μὲν οὐχ] malim ἕτως μὲν ἓν οὐχ.

11. ὑμῶν συχνῶς, τὴν] imo vero, traiecto commate, ὑμῶν, εὐμενῶς τὴν ἀπολ. rogat vos, vt defenſionem ſuam velitis aequis et beneuolis auribus animisque accipere.

12. ἐγὼ δ' ἔδρασα] malim ἐγὼ δὲ δράσας. in participio.

13. ἔργῳ καὶ λόγῳ] ſubiice tacite e praemiſſis repetendum παθών. verum tamen vereor ne deſit ἰδὼν καὶ ἀκούσας, vel πάσχων.

14. poſt φανερὰ deeſt aut ὁρῶντες, aut ἰδόντες, aut καταλαβόντες.

15. ἡ μὲν γὰρ] ſcil. ἡ πονηρὰ τῶν λόγων ἀκρίβεια.

16. ἡ δὲ] ἡ ἀλήθεια puta.

17. καὶ ἀδυνατώτερον] malim εἰ καὶ ἀδ. etiamſi minore cum facundia, rurſus tamen etiam minus fraudulenter, minore cum fuco.

ἐ μόνον τῆς χρείας τῦ παιδὸς ἀποστερηθῶ. ἀλλὰ καὶ * αὐθέντην [18] προκαταγνωσθέντα ὑφ' ὑμῶν
123.1. ἐπιδῶ αὐτόν. εἰς τῦτο γὰρ τόλμης καὶ ἀναιδείας ἥκει, ὥστε τὸν μὲν βαλόντα καὶ ἀποκτείναντα ἔτε τρῶσαι ἔτε ἀποκτεῖναι φησί, τὸν δὲ ἔτε ψαύ-
3. σαντα τῦ ἀκοντίε, ἔτε ἐπινοήσαντα ἀκοντίσαι, ἀπάσης μὲν γῆς ἁμαρτόντα [19], πάντων δὲ σωμάτων, διὰ τῶν ἑαυτῦ πλευρῶν διαπῆξαι λέγει τὸ ἀκόντιον. ἐγὼ δὲ ἐκεῖσε κατηγορῶν ἀποκτεῖναι [20] αὐτόν [21], πιστότερος ἄν μοι δοκῶ εἶναι, ἢ ἕτος, ὃς μήτε βα-

18. αὐθέντην] sic dedi de meo, pro vulgari αὐτὴν τήν. sed etiam metuo, ne videam illum [filium meum, illum iaculo confixum] praeiudicio vestro caedis voluntariae in semet commissae notatum, et praecondemnatum. h. e. prius condemnatum, quam mihi liceat causam eius agere, eumque a tam enormi crimine purgare. v. p. 123, 39. 124. 18. 125. 4. et 5.

19. ἁμαρτόντα, πάντων] imo vero ἁμαρτὸν in neutro, quod redit ad insequens ἀκόντιον. iaculum, quod nusquam terrarum [h. e. in nulla parte soli] deciderit, et nullum plane corpus [neque humanum, neque bestiae] ferierit. Erit ergo locus ita legendus ἀπάσης μὲν γῆς ἁμαρτὸν, ἀπάντων δὲ σωμάτων. Praetuli ἀπάντων vulgari πάντων eo, quod et melius conueniret praemisso ἀπάσης, et litera α seruaretur.

20. ἀποκτεῖναι] subaudi τὸν ἀποκτείναντα.

21. αὐτόν] scil. τὸν ἐμὸν υἱόν. Si affirmarem ab hoc adolescente filium meum data opera confixum fuisse, magis ad assensum accommodate dicturus mihi viderer, quam hic, pater adolescentis, mihi videtur in eo dicere probabiliter, quod filium suum negat in filium meum iaculum intorsisse, eoque illum sustulisse.

τε βαλεῖν μήτε ἀποκτεῖναι φησὶ τὸ μειράκιον. ὁ 6.
μὲν γὰρ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ καλέμενος ὑπὸ τῦ παιδοτρίβε, ὃς ὑπεδέχετο [22] τοῖς ἀκοντίζεσι τὰ ἀκόντια, [ἀναιρεῖται] [23] διὰ τὴν τῦ βαλόντος ἀκολασίαν πολεμίῳ τῷ τότε βέλει περιπεσὼν, ἀδὲν εἰς ἀδὲν ἁμαρτὼν, ἀθλίως ἀπέθανεν. ὁ δὲ περὶ τὸν τῆς 9.
ἀναιρέσεως [24] καιρὸν πλημμελήσας, ἐ τῦ σκοπῦ τυχεῖν ἐκωλύθη, ἀλλ' ἄθλιον καὶ πικρὸν σκοπὸν ἐμοὶ ἀκοντίσας, ἑκὼν μὲν ἐκ ἀπέκτεινεν, ἀκουσίως δὲ ἐχ ἧσσον, ἢ ἑκουσίως [25], ἀπέκτεινέ μ τὸν παῖδα. τὸ παρόπαν δ' ἀρνέμενος μὴ ἀποκτεῖναι αὐτὸν, ἐδ' 12.
ὑπὸ τῦ νόμυ καταλαμβάνεσθαι φησὶν, ὃς ἀπαγορεύει μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκτεῖναι. ἀλλὰ τίς ὁ βαλών [26] ἐστιν; ὁ φόνος ἔν ἀνήκει εἰς τὲς θεσμένες,

22. ὑπεδέχετο] videntur huius paedotribae hae fuisse partes, vt tela, ad metam coniecta, aut si quae, vltra metam euecta, vsquam humi decidissent, colligeret.

23. ἀναιρεῖται] vocabulum hoc, vt vitiose redundans, et sententiam perturbans, vncis inclusi, nullus dubitans id amputandum esse, natum e scholio, quod nescio cuius lectoris sedulitas super ὑπεδέχετο, eius exponendi gratia, scripsisse videtur.

24. ἀναιρέσεως] subaudi τῶν βελῶν. oblitus sui, aut errore quodam opinionis in transuersum actus, in aestimando tempore, quo tela humo subleguntur.

25. ἢ ἑκουσίως] videtur εἰ interponendum esse, ἐχ ἧσσον, ἢ εἰ ἑκουσίως. scil. ἀπέκτεινε. quod verbum tacite tum erit iterandum. non minus occidit, quam si voluntarie occidisset.

26. ἀλλὰ τίς ὁ βαλών ἐστιν] sententia subiicit hanc

μενος, ἢ εἰς τὰς παιδαγωγάς; ὧν ἀδεὶς ἀδὲν [27]
15. κατηγορεῖ. ἀ γὰρ ἀφανὴς, ἀλλὰ καὶ λίαν φανερὸς
ἔμοιγε αὐτῷ ὁ θάνατός ἐστιν. ἐγὼ δὲ τὸν νόμον ὀρ-
θῶς ἀγορεύειν φημὶ, τὰς ἀποκτείναντας κολάζε-
σθαι. ὅ, τε γὰρ ἄκων ἀποκτείνας, ἀκουσίως [28] κα-
κοῖς περιπεσεῖν δίκαιός ἐστιν ὅ, τε διαφθαρεὶς, ἀδὲν ἧσ-
18. σον [29] ἀκουσίως βλαφθεὶς, ἀδικοῖτ' ἂν ἀτιμώρητος γε-
νόμενος. ἀδίκαιος δὲ ἀποφυγεῖν ἐστι διὰ τὴν ἀτυχίαν
τῆς ἁμαρτίας [30]. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἐπιμε-
λείας τοῦ θεοῦ [31] ἡ ἀτυχία γίνεται, ἁμάρτημα ἔσ-
σα,

dictionem ἀλλὰ τὶς ἔσαι ὁ φονεὺς, εἰ ἀχ ὁ βαλών ἐστιν. atqui, ecquis tandem homicida erit, si is non est, qui iaculum intorsit?

27. ἀδεὶς ἀδὲν] non damno, neque sollicitabo hanc lectionem, quae potest esse saniſſima. Suspicor tamen, aut pro ἀδὲν esse sufficiendum ἀδενὸς, aut vtrumque sic copulandum, ὧν ἀδεὶς ἀδενὸς ἀδὲν κατηγορεῖ.

28. ἀκουσίως] malim ἀκουσίοις.

29. ἀδὲν ἧσσον ἀκουσίως βλαφθεὶς] subaudi ἢ εἰ ἑκουσίως ἐβλάφθη. non minus nunc laesus, cum inuoluntarie laesus est, quam laesus fuisset, si voluntarie laesus fuisset.

30. ἀτυχία τῆς ἁμαρτίας est cum inuitis et imprudentibus nobis error excidit, vnde mala ingentia et irreparabilia exsistant, quae feramus impatientissime.

31. ἐπιμελείας τοῦ θεοῦ] *wo die Hand Gottes nicht mit im Spiele iſt.* h. e. in eiusmodi euento, a quo aliena est causa dei, vbi ius diuinum non interuenit; vbi nil eiusmodi euenit, vt eum, a quo id factum profectum est, poena diuina persequi videatur. Nam si quid tale euenerit, quod puniri leges et iura diuina

σα, τῷ ἁμαρτόντι συμφορὰ δικαία γενέσθαι ἐςιν· 21.
εἰ δὲ θεία κηλὶς τῷ δράσαντι προσπίπτει ἀσεβοῦν-
τι, οὐ δικαίον τὰς θείας προσβολὰς [32] διακωλύειν
γίνεσθαι. ἔλεξαν [33] δὲ καὶ ὡς οὐ πρέπει χρηςὰ ἐπι-
τηδεύοντας αὐτοὺς, κακῶν ἀξιοῦσθαι· ἡμεῖς δὲ πῶς
ἂν πρέποντα πάσχοιμεν, εἰ μηδὲν ὑποδεέςερα τού- 24.
των μελετῶντες, θανάτῳ ζημιούμεθα [34]; φάσκων
δὲ ἀναμάρτητος εἶναι, καὶ ἀξιῶν τὰς συμφορὰς
τῶν ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτή-
τους ἐκτρέπεσθαι, ὑπὲρ ἡμῶν λέγει ὅ, τε γὰρ παῖς
μου εἰς οὐδένα οὐδὲν ἁμαρτὼν, ὑπὸ τούτου τοῦ μειρα- 27.
κίου ἀποθανὼν, ἀδικοῖτ' ἂν ἀτιμώρητος γενόμενος·
ἐγώ τε, τοῦδε [35] μᾶλλον ἀναμάρτητος ἂν, δεινὰ
πείσο-

iubeant, ibi nemo non in suspicionem defertur, voluisse deum, vt ille homo, qui id fecerit, tametsi inuitus et imprudens fecerit, id faceret, quo poena ei merita contraheretur. vnde colligitur deum eiusmodi homini iratum esse, eumque punitum ire, vt alias scelerosum, etiamsi hoc imprudentiae lapsu poenam haud meruisset. Est ergo ἐπιμέλεια θεοῦ interuentus dei, concursum euentus cum poena gubernantis, et veluti contorquentis.

32. προσβολὰς] poenas, *Strafgerichte.* Si quem deus punitum eat, impium sit irae diuinae verberibus intercedere velle.

33. ἔλεξαν] pater homicidae puta, et cohors aduocatorum eius.

34. ζημιούμεθα] malim in optat. ζημιοίμεθα, ob praemissum πάσχοιμεν.

35. τοῦδε] scil. τοῦ ἐμοῦ παιδὸς. an potius respicit ad homicidam? praeferemus hoc, quo vsus loquendi

πείσομαι, ἂν ὁ νόμος δίδωσί μοι, μὴ τυχὼν παρ' ὑμῶν. ὡς δὲ ἐδὲ τῆς [36] ἁμαρτίας τῆδε, τῷ ἀκου-
30. σίως ἀποκτεῖναι, ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσιν, ἀπολύεται, ἀλλὰ καινὰ ἀμφότερα [37] ταῦτα ἀμφοῖν αὐτοῖν ἐστι, δηλώσω. εἰ γὰρ ὁ παῖς διὰ τὸ ὑπὸ τὴν Φορὰν τοῦ ἀκοντίου ἐλθεῖν, καὶ μὴ ἀτρέμας ἑστάναι, Φονεὺς αὐτὸς αὑτῷ δίκαιος εἶναι ἐστὶν, ἐδὲ τὸ μειράκιον κα-

θαρὸν

magis trahit. ἔτος et ὅδε in orationibus forenſibus ſemper eſt dicentis aduerſarius.

36. ὡς δὲ ἐδὲ τῆς ἁμαρτίας τῆδε] loco tertii vocabulo auctor ſim, vt ὅδε legatur, et loco poſtremi, ἐδὲ. aut ſaltim loco poſtremi legatur ἐδὲ, etiamſi tertium immotum loco ſuo relinquamus. at tum tamen ὅδε vel ἔτος, homicida puta, ſemper erit in ἀπολύεται ſubaudiendum. Erit tum haec ſententia καὶ ὡς [id eſt ὅτι] ἔτος, ἐξ ὧν ἔτοι λέγουσιν, ἐκ ἀπολύεται τῆς ἁμαρτίας ἐδὲ διὰ τὸ ἀκουσίως ἀποκτεῖναι. quod autem ex ipſis aduerſae partis argumentis neceſſario conſequatur, ne propter ipſam quidem abſentiam voluntatis et malae fraudis ab hac caede, adoleſcentem, qui caedem commiſit, a culpa, et a poena abſolui. Poſſit quoque ſic legi ὡς δὲ ἐδὲν [id eſt κατ' ἐδὲν, vt ſit aduerbialiter poſitum] τῆς ἁμαρτίας ἐδὲ τῷ — Cohaeret τῆς ἁμαρτίας cum ἀπολύεται.

37. ἀμφότερα] id eſt καὶ ἡ ἁμαρτία error, καὶ ἡ τιμωρία erroris poena. Colligit ſic. Si vterque erravit, vterque puniendus eſt. (vel ſi mauis ſic; ſi alter errore lapſorum punitus eſt, alter quoque puniendus eſt.) Sed alter iam punitus eſt, filius meus puta. Ergo alter quoque, filius aduerſarii, puniendus eſt. Si nempe ſumimus erratum ab vtraque parte pariter fuiſſe.

θαρὸν τῆς αἰτίας ἐστίν. ἀλλ'[38], εἴπερ τότε μὴ ἀκον- 33.
τίζοντος, ἀλλ' ἀτρέμα ἔξωθος, ἀπέθανεν ὁ παῖς.
ἐξ ἀμφοῖν δὲ τῶ φόνω γενομένω, ὁ μὲν παῖς εἰς αὐ-
τὸν ἁμαρτών, μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἑαυ-
τὸν τετιμώρηται (τέθνηκε γάρ) ὁ δὲ συλλήπτωρ
καὶ κοινωνὸς εἰς τὸν ἐ προσήκοντας[39] τῆς ἁμαρ- 36.
τίας γενόμενος, πῶς δίκαιος αἰζήμιος ἀποφυγεῖν
ἐστιν; ἐκ δὲ τῆς αὐτῶν τῶν ἀπολογεμένων ἀπολο-
γίας μετόχω τῶ μειρακίω ὄντος τῶ φόνε, ἐκ ἂν δι-
καίως ἐδὲ ὁσίως ἀπολύοιτε αὐτόν. ἔτε γὰρ ἡμεῖς,
οἱ διὰ τὴν τότων ἁμαρτίαν διαφθαρέντες, αὐθέν- 39.
ται καταγνωσθέντες, ὅσια, ἀλλ' ἀνοσί' ἂν πάθοι-
μεν ὑφ' ὑμῶν· ἔθ' οἱ θανατώσαντες ἡμᾶς, μὴ εἰρ-
γόμενοι τῶν προσηκόντων[40], εὐσεβοῖντ'[41] ἂν ὑπὸ

τῶν

38. ἀλλὰ] subaudi a communi τότε καθαρὸν ἔσαι τῆς αἰτίας. sed tum demum vacabit culpa.

39. εἰς τὸς ἐ προσήκοντας] cohaeret hoc cum τῆς ἁμαρτίας. ἁμαρτία εἰς τὸς ἐ προσήκοντας est peccatum in eos, εἰς ὃς ἐ προσήκει ἁμαρτάνειν, quos peccato laedere haud conuenit, vt si filius ipse sese confodiens patrem baculo senii priuet, et profundo luctu demergat.

40. τῶν προσηκόντων] scil. εἴργεσθαι ad verbum. *non interdicti interdici-conuenientibus* h. e. ἐκ εἰργόμενοι τότων τῶν τόπων, ὧν [vel ὅθεν] τὸς τοιότος εἴργεσθαι προσήκει. v. paulo post, vbi legitur εἴρξαντες, ὧν ὁ νόμος εἴργει.

41. εὐσεβοῖντ' ἂν] subaudi ὀρθῶς καὶ δικαίως. neque recto et aequo conueniente: fiat, si, qui nos morte affeciſſent, non modo ab iis locis haud arceantur,

τῶν ἀπολυσάντων τὰς ἀνοσίας. πάσης δ' ὑπὲρ πάν-
42. των [42] τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης, πολλὴ
εὐλάβεια ὑμῖν τούτων [43] ποιητέα ἐστί. καταλαβόν-
τες μὲν γὰρ αὐτὸν, καὶ εἴρξαντες ὧν ὁ νόμος εἴρ-
γει, καθαροὶ τῶν ἐγκλημάτων ἔσεσθε· ἀπολύσαν-
τες δὲ, ὑπαίτιοι καθίσασθε. τῆς ἂν ὑμετέρας εὐ-
124. 1. σεβείας ἕνεκα καὶ τῶν νόμων ἀπάγοντες [44] τιμω-
ρεῖσθε αὐτόν· αὐτοί τε μὴ μεταλάβητε [45] τῆς τότε
μιαρίας. ἡμῖν δὲ τοῖς γονεῦσιν, οἳ ζῶντες κατορω-
3. ρύγμεθα ὑπ' αὐτῷ, δόξῃ γῆν ἐλαφροτέραν τὴν συμ-
φορὰν καταξήσατε.

vnde impuros arceri par est, sed et pro piis et sanctis habeantur, eaque reuerentia excipiantur et tractentur, qua pios et sanctos excipi ius et fas est. Pro ἀπολυσάντων malim ἀπολεσάντων.

42. πάσης δ' ὑπὲρ πάντων τῆς κηλίδος] in vos solos relabente piaculo, quod alias, si ius recte dixissetis, in ciues vniuersos incubiturum fuisset. ὑπὲρ h. l. est *pro, loco.* quo minus ciues vniuersi ferant, vos soli feretis.

43. τούτων] id est τῶν φονικῶν δικῶν.

44. ἀπάγοντες] non ad locum supplicii, sed μέχρι τῆς ἐφορείας, vsque ad confinia ditionis atticae. mittite eum in exsilium. *verweiset ihn des Landes.*

45. μεταλάβητε] non damnabo quidem, cum me non fugiat, in huiusmodi locis, si dicere licet, praeceptiuis vel hortatoriis, imperatiuos cum coniunctiuis promiscue vsurpari. Constantiam tamen si censeamus seruandam, vtique μεταλάβετε melius conueniat, ob praemissum τιμωρεῖσθε, et insequens καταξήσατε. Verum tamen est hoc, fatebor enim, perquam leuiculum.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΤΣΤΕΡΟΣ.

Τοῦτον μὲν εἰκὸς πρὸς τὴν ἑαυτῷ κατηγορίαν 6. προσέχοντα τὸν νοῦν, μὴ μαθεῖν τὴν ἀπολογίαν μᾶ. ὑμᾶς δὲ χρὴ γινώσκειν, ὅτι ἡμεῖς μὲν οἱ ἀντίδικοι κατ' εὔνοιαν [1] κρίνοντες τὸ πρᾶγμα, εἰκότως δίκαια ἑκάτεροι αὐτὸς [2] οἰόμεθα λέγειν· ὑμᾶς 9. δὲ ὁσίως ὁρᾶν προσήκει τὰ πραχθέντα. ἐκ τῶν λεγομένων γὰρ ἡ ἀληθεια σκεπτέα αὐτῶν ἐστίν. ἐγὼ δὲ, εἰ μέν τι ψεῦδος εἴρηκα, ὁμολογῶ καὶ τὰ ὀρθῶς εἰρημένα προσδιαβάλλειν ἄδικα εἶναι· εἰ δὲ ἀ- 12. ληθῆ μὲν λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ, ἐκ ἐγὼ ὁ λέγων, ἀλλ' ὁ πράξας, τὴν ἀπέχθειαν αὐτῶν [3] δίκαιος φέρε-

1. κατ' εὔνοιαν] ob caritatem cuiusque sui, vel, vt vulgo loquuntur, amorem propriam, τὴν ἑκάστου πρὸς ἑαυτὸν εὔνοιαν, cum quisque se magis, quam alium quemque amat, necessarios suos aliorum necessariis, causamque suam causae alienae praefert.

2. αὐτὸς] id est ἡμᾶς αὐτὸς *nosmetipsos*. asperum suffeci leni, qui h. l. in vulgatis obtinet. vterque nostrum, prout consentaneum est fieri, se aequa, et aequiora etiam, quam aduersarium, dicere autumat.

3. τὴν ἀπέχθειαν αὐτῶν] odiositatem, vel, latinius vt dicam, inuidiam horum vocabulorum, λεπτὸς puta et ἀκριβὴς. quae in huiusmodi causa et in hisce personis, h. e. in hoc accusatore, et in hoc reo,

φέρεσθαί ἐστι. θέλω δὲ ὑμᾶς πρῶτον μαθεῖν, ὅτι ἐὰν τις φάσκῃ [4] ἀποκτεῖναι, τοῦτ' ἔστιν [5], ἀλλ' ἐὰν τις ἐλεγχθῇ. ἔτος δὲ ὁμολογῶν τὸ ἔργον ὡς ἡμεῖς λέγομεν γενέσθαι, ὑπὲρ τοῦ ἀποκτείναντος ἀμφισβητεῖ; ὃν ἀδύνατον ἀλλαχόθεν ἢ ἐκ τῶν πραχθέντων δηλοῦσθαι. σχετλιάζει [6] δὲ, κακῶς ἀκούειν φάσκων τὸν παῖδα, εἰ μήτε ἀκοντίσας, * μήτ' ἐπινοήσας [7], αὐθέντης ὢν ἀποδέδεικται· καὶ ἐπὶ τὰ λεγόμενα ἀπολογεῖται. ἐγὼ γὰρ [8] ἀκοντίσαι οὐδὲ βαλεῖν αὐτὸν φημι τὸν παῖδα, ἀλλ' ὑπὸ τὴν πλη-

Vv 4 γὴν

parum absunt a conuicio, qui me coegit tam subtiliter et argute disputare, is dignus est, qui horum vocabulorum inuidiam aufferat, vt nempe disputator subtilis et callidus audiat, h. e. calumniator.

4. τις φάσκῃ] subaudi, vel interpone potius τινα. siquis aliquem aiat occidisse alium quempiam. Nam alias e vulgata exsistat facile haec sententia, quae est absurda, si quis semet aiat caedem patrasse. quamquam, vt verum fatear, haec ipsa quoque stulta sententia ex illa ipsa nostra emendatione, si quis cauillari velit, extorqueatur. Bona mens ergo in huiusmodi ambiguis sua cuique monitrix et gubernatrix esse debet.

5. τοῦτ' ἔστι] id est ὁ ἐγκαλούμενος φονεὺς εἶναι, ἐκ εὐθέως διὰ τὸ ἔγκλημα αὐτὸ γίνεται τοῦτο, ὃ ἐγκαλεῖται, homicida puta.

6. σχετλιάζει δὲ] subaudi εἰκῇ frustra, sine causa.

7. μήτ' ἐπινοήσας] scil. ἀκοντίζειν. sic dedi de meo, pro vulgari μήτε πονήσας. v. p. 123, 3.

8. οὐ γὰρ] alius dixisset οὐδὲ γὰρ οὐδ' αὐτὸς οὔτ' ἀκοντίσαι, οὔτε βαλεῖν — nam ne ego ipse quidem aio ipsum puerum iaculum intorsisse, aut quemquam feriisse.

γὴν τῦ ἀκοντίε ὑπελθόντα, ἐχ ὑπὸ τῦ μειρακίου, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτῦ διαφθαρῆναι. ὁ γὰρ ἀτρεμίζων 21.
ἀπέθανε. τῆς δὲ διαδρομῆς αἰτίας ταύτης [9] γενομένης, εἰ μὲν ὑπὸ τῦ παιδοτρίβε καλεμένος διέτρεχεν, ὁ παιδοτρίβης ἂν ἀποκτείνας [10] αὐτὸν εἴη· εἰ δ' ὑφ' ἑαυτῦ πεισθεὶς ὑπῆλθεν, αὐτὸς ὑφ' ἑαυτῦ διέφθαρται. θέλω δὲ μὴ πρότερον ἐπ' ἄλλον λό- 24.
γον ὁρμῆσαι, ἢ τὸ ἔργον ἔτι φανερώτερον καταστῆσαι [11], ὁποτέρε αὐτῶν ἐστι. τὸ μὲν [12] μειράκιον οὐδενὸς μᾶλλον τῶν συμμελετώντων ἐστὶ τῦ σκοπῦ ἁμαρτόν· οὐδὲ τῶν ἐπικαλεμένων * τι διὰ τὴν αὐτῦ ἁμαρτίαν δέδρακεν. ὁ δὲ παῖς, ὁ ταυτὰ τοῖς συν 27.
θεωμένοις δρῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ὁδὸν τῦ ἀκοντίε ὑπελθὼν, σαφῶς δηλῦται παρὰ τὴν αὐτῦ ἁμαρτίαν περισσοτέροις ἀτυχήμασι τῶν ἀτρεμιζόντων περιπεσών. ὁ μὲν γὰρ ἀφεὶς, οὐδὲν ἂν ἥμαρτεν, μηδενὸς ὑπὸ τὸ βέλος ὑπελθόντος· αὐτὸς δ' [14] ἐκ ἂν 30.
ἐβλή-

9. αἰτίας ταύτης] aut inuertendus est horum vocabulorum ordo, vt sententia sit, hic discursus in causa, vel culpa, cum fuerit aut manente illo verborum ordine, conueniat vtique αὐτῷ melius, quam ταύτης. Sed v. Supplementa.

10. ἀποκτείνας] malim cum articulo ὁ ἀποκτ.

11. καταστῆται] mollius foret καταστήσαιμι.

12. τὸ μὲν] planior vtique foret oratio, si aut γὰρ aut ἔν additum esset.

13. τι] sic in neutro, et enclitice, sine accentu, exarandum curaui, quod in vulgatis circumfertur τὶς. neque per errorem suum commisit eorum quicquam, quorum insimulatur.

14. αὐτὸς δὲ] scil. ὁ παῖς ὁ τρωθεὶς.

ἐβλήθη μετὰ τῶν θεωμένων ἐτῶς. ὡς δ' ἀδενὸς μᾶλλον τῶν συνακοντιζόντων μέτοχός ἐστι [15] τῷ φόνῳ, διδάξω. εἰ γὰρ διὰ τὸ τῶτον ἀκοντίζειν ἁ παῖς ἀπέθανε, πάντες ἂν οἱ συμμελετῶντες συμπράκ-
33. τορες εἴησαν τῆς αἰτίας. ἔτοι γὰρ * ἃ διὰ [16] τὸ μὴ ἀκοντίζειν ἐκ ἔβαλον αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδέ-να [17] ὑπὸ τὸ ἀκόντιον ὑπελθεῖν· ὁ δὲ νεανίσκος [18] ἀδὲν περισσὸν τῶτων ἁμαρτὼν, ὁμοίως τῶτοις ἐκ ἂν ἔβαλεν αὐτὸν, ἀτρέμα σὺν τοῖς θεωμένοις ἑστῶτα.
36. ἔστι δὲ ἀδὲ τὸ ἁμάρτημα [19] τῶτο τῷ παιδὸς μόνον,

15. *μέτοχός ἐστι*] scil. ὁ ἀκοντίσας.

16. *ἔτοι γὰρ ἃ διὰ*] sic dedi de meo, pro vulgari lectione, a qua ἃ abest. hi enim non ideo puerum non ferierunt, quod iaculari omiserunt, vel a iaculando se abstinuerunt. Poterat quoque vulgata sic emendari ἐχὶ γὰρ διὰ — aut sic ἔ τοι (duobus vocabulis) γὰρ διὰ —

17. *μηδένα*] imo vero *μηδενὶ*. nam accusatiuus cum ὑπελθεῖν copulandus, iam praecessit, αὐτὸν puta. sed ideo, quod hic puer, eorum nemini sub teli coniectum venit. *er ist Keinem von ihnen in den Wurf gekommen.*

18. *νεανίσκος* h. l. semel appellatur, qui antehac semper v. *μειράκιον* fuit designatus. filius accusati puta, cui homicidium a patre peremti pueri imputabatur.

19. *τὸ ἁμάρτημα* et *ἡ ἀφυλαξία*] malim ambos articulos abesse. hoc factum pueri, (quod scil. in teli coniectum venit, neque loco suo quietus constitit) non solum *ἁμάρτημα*, error, sed etiam *ἀφυλαξία* inaduertentia, omissio cautelae, appellari meretur. Alias post *μόνον* deesse videbitur *αἴτιον*. culpa confe-

ἀλλά καὶ ἡ ἀφυλαξία. ὁ μὲν γὰρ ἐδένα ὁρῶν [20] διατρέχοντα, πῶς ἂν ἐφυλάξατο μηδένα βαλεῖν [21]; ὁ δ' ἰδὼν τὰς ἀκοντίζοντας, εὐπετῶς ἂν ἐφυλάξατο μηδένα μὴ βαλεῖν [22]. ἐξὴν γὰρ αὐτῷ ἀτρέμας ἑστάναι. τὸν δὲ νόμον, ὃν παραφέρουσιν, 39.
ἐπαινεῖν δεῖ. ὀρθῶς γὰρ καὶ δικαίως τὰς ἀκουσίους ἀποκτείναντας, ἀκουσίοις παθήμασι κολάζει [23]. τὸ μὲν ἓν μειράκιον ἀναμάρτητον ἦν, ὑπὲρ οὗ δικαίως ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτόντος κολάζοιτο. ἱκανὸν γὰρ αὐτῷ ἐστὶ, τὰς αὑτοῦ ἁμαρτίας [24] φέρειν. ὁ δὲ παῖς ταῖς 42.
αὑτοῦ ἁμαρτίαις διαφθαρεὶς, ἅμα ἡμάρτετό τε καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ ἐκολάσθη. κεκολασμένῳ δὲ τοῦ ἀποκτείναντος,

renda est, non solum in errorem pueri, sed etiam in eius imprudentiam, qua ablatus non satis circumspecte egit, non satis cauit.

20. ὁρῶν et ἐφυλάξατο] filius meus puta.

21. ἐφυλάξατο μηδένα βαλεῖν] Aut accipiendum h. l. μηδένα pro τινα. qui cauere poterat, ne quem feriret? aut sic, quali dixisset, ἐφυλάξατο ὅπως μηδένα βάλῃ, vel ὥστε μηδένα βαλεῖν.

22. μηδένα μὴ βαλεῖν] subaudi ἑαυτόν. cauisset hoc, vt ne quis se feriret.

23. κολάζει] sic dedi in indicatiuo, auctore Stephano, pro κολάζειν, in infinitiuo, quem dant vulgatae. Qui si seruetur infinitiuo, autumat idem Stephanus, pro aduerbiis ὀρθῶς καὶ δικαίως leg. esse ὀρθὸν καὶ δίκαιον. verum alteram illam rationem merito praetuli.

24. τὰς αὑτοῦ ἁμαρτίας] si quas alias culpas veras et notarias filius meus sibi contraxerit. nam hac quidem in causa extra culpam est.

τος, ὐκ ἀτιμώρητος ἐστὶν, ἔχοντός [25] γε τὴν δίκην τῦ φονέως. ὐκ ἐὰν ὖν ἀπολύσητε ἡμᾶς, ἀλλ' ἐὰν
125.1. καταλάβητε, ἐνθύμιον [26] ὑπολείψεσθε, ὁ μὲν γὰρ αὐτὸς τὰς αὑτῦ ἁμαρτίας φέρων, ὐδενὶ ὐδὲν προστρόπαιον καταλείψει· ὁ δὲ καθαρὸς τῆς αἰ-
3. τίας, ὃς [27] ἐὰν διαφθαρῇ, τοῖς καταλαμβάνεσί μᾶζον τὸ ἐνθύμιον γενήσεται. εἰ δὲ αὐθέντης ἐκ τῶν λεγομένων ἐπίδείκνυται, ὐχ ἡμεῖς αὐτῷ οἱ λέγοντες αἴτιοι ἐσμὲν, ἀλλ' ἡ πρᾶξις τῶν ἔργων. ὀρθῶς δὲ τῶν ἐλέγχων ἐλεγχόντων τὸν παῖδα αὐθέντην
6. ὄντα, ὁ νόμος ἀπολύων ἡμᾶς τῆς αἰτίας, τὸν ἀποκτείναντα καταλαμβάνει. μήτε ὖν ἡμᾶς εἰς μὴ προσ-

25. ἔχοντος] videri possit ὑπέχοντος. nam homicida ὑπέχει τὴν δίκην, et occisus ἔχει. verum bene habet vulgata, ideo, quod in hac causa idem homo vna et ὁ φονεὺς est et ὁ φονευθεὶς. quatenus est homicida sui, ὑπέχει praestat satisfactionem, quatenus autem est occisus, hactenus ἔχει, habet, abstulit eam.

26. ἐνθύμιον] scrupulum conscientiae vestrae iniceritis, vnde dubitatio haec necessario exsistat, et incurrens subinde in animos vestros, vos excruciet; quid si hunc a nobis morte mulctatum, iniquitate huius nostrae sententiae laeserimus, et sanguinem innocentem effuderimus?

27. ὃς equidem abesse malim. Sin autem seruetur, tum ad ὁ δὲ καθαρὸς τῆς αἰτίας subaudiendum erit προστρόπαιον καταλείψει. Insons piaculum vobis relinquet inhaerens, quod donec expietur, ira deorum vos manebit, poenaeque omne genus vos exagitabnnt.

προσηκόσας συμφορὰς ἐμβάλητε, μήτε αὐτοὶ [28] ταῖς τούτων ἀτυχίαις βοηθοῦντες, ἐναντία τῷ δαίμονος γνῶτε. ἀλλ', ὥσπερ ὅσιον καὶ δίκαιον, μεμνημένοι τῶν πάθους, ὅτι διὰ τὸν ὑπὸ τὴν φορὰν τῷ ἀ- 9. κοντίῳ ὑπελθόντα ἐγένετο, ἀπολύετε ἡμᾶς. ὑγιὰς αἴτιοι τῷ φόνῳ ἐσμέν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΗΣ ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑΣ.

Νέος καὶ πρεσβύτης ἐκ λοιδορίας συμπεσόντες ἀλλήλοις, ἐμάχοντο. ἰσχυρότερον δὲ τῷ νέῳ πλήξαντος, τέθνηκεν ὁ πρεσβύτης· καὶ περὶ τούτου κατηγορεῖ τις τοῦ νέου, ὡς τὸν φόνον πεποιηκότος. ὁ δὲ, πρῶτον τὸν πρεσβύτην ἀδίκων ἄρξαι λέγει χειρῶν. ὅθεν ἀντέγκλημα ἡ ἔφασις γίνεται.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΩΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ, ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΕΓΟΝΤΟΣ ΑΜΥΝΕΣΘΑΙ.

Νενόμισται μὲν ὀρθῶς τὰς φονικὰς δίκας περὶ πλείονος τοὺς κρίνοντας [1] ποιεῖσθαι, διώκειν τε καὶ

28. αὐτοὶ] h. l. accipio pro αὖ. *neque rurſus.* opponuntur enim inter ſe ἡμᾶς et τούτων.

1. τοὺς κρίνοντας] haud me fugit graecosque latinosque auctores verba ſolere mirificum in modum tra-

τε [2] καὶ μαρτυρεῖν κατὰ τὸ δίκαιον· μήτε τὸς ἐνό-
21. χὸς ἀφιέντας, μήτε τὸς καθαρὸς εἰς ἀγῶνα κα-
θιστάντας. ὅ, τε γὰρ θεὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ
ἀνθρώπινον γένος, τὸς πρῶτον γενομένους ἔφυσεν
ἡμῶν, τροφέας τε, καὶ [3] παρέδωκε τὴν γῆν καὶ
24. τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ σπάνει τῶν ἀναγκαίων πρὸ-
αποθνήσκοιμεν τῆς γηραιᾶς τελευτῆς. ὅστις ἂν τού-
των ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀξιωθεὶς, τῷ βίῳ ἡμῶν ἀνόμως
τινὰ ἀποκτείνει [4], ἀσεβεῖ μὲν περὶ τὸς θεὸς, συγ-
χεῖ

iicere, quod ego equidem ingens et foedum vitium esse arbitror, nulloque modo excusabile; hic tamen num ita collocarit Antipho vocabula hoc ordine, vt vulgo in libris iacent, dubito. Quicquid eius est, perspicuitati et mori loquendi naturaeque rerum conueniens hic est ordo, quem demonstrabo τὸς κρίνοντας τὰς φονικὰς δίκας περὶ πλείστου ποιεῖσθαι.

2. διώκειν τε] subaudi τὸς διώκοντας. et sic quoque ad μαρτυρεῖν subaudi τὸς μαρτυροῦντας.

3. τροφέας τε καὶ] liquet post καὶ vocabulum desiderari, e. c. πορίσας. Sic appellat mare terramque quae humano generi ad victum cultumque necessaria praebent. item συνεργὸς possit suppleri, aut aliud quid simile. F. quoque leg. ὧι (vel οἷς) τροφέας.

4. ἀποκτείνει] imo vero ἀποσφεῖ. quicunque igitur, his tantis bonis dignus a diis habitus, iisque ornatus cum esset, tamen tam immemor beneficiorum acceptorum est, vt nostrum aliquem contra ius et fas vita priuet. Siquis pro ἀξιωθεὶς malit ἀξιωθέντα nostrum aliquem vita priuet, quamuis dii dignum eum habuissent, qui his muneribus suis frueretur, haud repugnabo. Paret interim, ex vtraque lectione sententiam satis commodam exsistere.

χεῖ δὲ τὰ νόμιμα τῶν ἀνθρώπων. ὅ, τε γὰρ ἀποθανὼν, ςερόμενος ὧν ὁ θεὸς ἔδωκεν αὐτῷ, εἰκότως 27.
θεῦ [5] τιμωρίαν ὑπολείπει τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν· ἣν οἱ παρὰ τὸ δίκαιον κρίνοντες ἢ μαρτυροῦντες, συνασεβοῦντες τῷ ταῦτα δρῶντι [6], ὃ προσῆκον μίασμα [7] εἰς τὰς ἰδίας οἴκας εἰσάγονται. ἡμεῖς τε οἱ τιμωροὶ τῶν διεφθαρμένων, εἰ δ' ἄλλην τινὰ 30.
ἔχθραν τὰς αἰτίας διώκομεν, τῷ μὲν ἀποθανόντι οὐ τιμωροῦντες, δεινὰς ἀλιτηρίους ἕξομεν τὰς τῶν ἀποθανόντων προστροπαίους. τὰς δὲ καθαρὰς ἀδίκως ἀποκτείνοντες, ἔνοχοι τῷ φόνῳ τοῖς ἐπιτιμίοις 33.
ἐσμέν. ὑμᾶς τε ἄνομα δρᾶν πείθοντες, καὶ τὰ ὑμετέρα ἁμαρτήματος ὑπαίτιοι γιγνόμεθα. ἐγὼ μὲν ἂν δεδιὼς ταῦτα, εἰς ὑμᾶς παράγων τὸν ἀσεβήσαντα, καθαρὸς τῶν ἐγκλημάτων εἰμί. ὑμεῖς δὲ ἀξίως τῶν προαιρημένων, τῇ κρίσει προσέχοντες τὸν 36.
νῶν, ἀξίαν δίκην τῷ πάθει [8] τῷ εἰργασμένῳ ἐπι-

θέν-

5. θεοῦ] malim ἑαυτῷ. ille sibimet ipsi reliquam [h. e. fata sua suprema manentem vel consecuturam] facit poenam. quae illa poena sit, statim subiicit τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν. Sed vel sic quoque τιμωρὸν adiectiue melius quadraret, *vltricem*, *adiutricem*. vel etiam legi possit εἰκότως τῷ αὐθέντῃ τιμωρὸν ὑπολείπει. relinquit homicidae inposterum metuendam saeuitiem deorum vltorum, sceleris sui castigatricem.

6. ταῦτα δρῶντι] id est ἀποκτείνοντι.

7. ὃ προσῆκον] piaculum proprie, et primitus ad ipsos nil pertinens, vtpote ipsorum manibus non contractum, sed alienis.

8. τῷ εἰργασμένῳ] sic dedi de meo, pro vulgari τῶν εἰργασμένων.

θέντες, ἅπασαν τὴν πόλιν καθαρὰν τῶ μιάσματος καταστήσετε. εἰ μὲν γὰρ ἄκων ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα, ἄξιος ἂν ἦν συγγνώμης τυχεῖν τινος· ὕβρει δὲ καὶ ἀκολασίᾳ παροινῶν εἰς ἄνδρα πρεσβύτην,
39. τύπτων τε καὶ πυγων, ἕως τῆς ψυχῆς ἀπεστέρησεν αὐτὸν, ὡς μὲν ἀποκτείνας, τῶ φόνῳ τοῖς ἐπιτιμίοις ἔνοχός ἐστιν· ὡς δὲ συγχέων ἅπαντα τῶν γεραιοτέρων τὰ νόμιμα, ἀδενὸς ἁμαρτεῖν, οἷς οἱ τοιῶτοι κολάζονται, δίκαιός ἐστιν. ὁ μὲν τοίνυν νό-
42. μος ὀρθῶς ὑμῖν τιμωρεῖσθαι παραδίδωσιν αὐτόν· τῶν δὲ μαρτύρων ἀκηκόατε, οἳ παρῆσαν παροινῶντι αὐτῷ· ὑμᾶς δὲ χρὴ τήν τε ἀνομίαν τῶ παθήματος ἀμύνοντας, τήν τε ὕβριν κολάζοντας ἀξίως τῶ πάθους, τὴν βουλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι αὐτόν.

++++++++++++++++++++++++++

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΦΟΝΟΥ, ΟΝ ΩΣ ΑΜΥΝΟΜΕΝΟΣ ΑΠΕΚΤΕΙΝΕΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ηϛάσις, μετάϛασις. μεταφέρει γὰρ ἐπὶ τὸν θεραπεύσαντα ἰατρὸν τὸν φόνον. τὸ γὰρ ἀντεγκλημα-τικὸν, ὡς παρεπόμενον ἔλαβεν.

Οτι

Ὅτι μὲν βραχεῖς τὰς λόγους ἐποιήσαντο, ἀθαυ- 126. 1.
μάζω αὐτῶν· (ἀ γὰρ, ὡς μὴ πάθωσιν, ὁ
κίνδυνος αὐτοῖς ἐστιν, ἀλλ' ὡς ἐμὲ, μὴ δικαίως, δι'
ἔχθραν διαφθείρωσιν) ὅτι δ' ἐξισοῦν τοῖς μεγίστοις 3.
ἐγκλήμασιν ἤθελον τὸ πρᾶγμα, ἃ ἀποθανὼν αὐ-
τῷ αἴτιος, καὶ μᾶλλον ἢ ἐγὼ, ἐγένετο, εἰκότως ἂν
ἀγανακτεῖν μοι δοκῶ. ἄρχων γὰρ χειρῶν ἀδίκων,
καὶ παροινῶν εἰς ἄνδρα πολὺ αὐτοῦ σωφρονέστερον, 6.
οὐχ αὑτῷ μόνον τῆς συμφορᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ αἴ-
τιος τοῦ ἐγκλήματος γέγονεν εἶμαι μὲν οὖν ἔγωγε
ὅτε δίκαια τούτου ὧν ὅσια δρᾶν, ἐγκαλοῦντας ἐμοί.
τὸν γὰρ ἄρξαντα τῆς πληγῆς, εἰ μὲν ἢ λίθῳ ἢ ξύ-
λῳ ἠμυνάμην αὐτὸν, ἠδίκουν μὲν ἂν ὅτου [1]· (οὐ 9.
γὰρ ταυτὰ [2], ἀλλὰ μείζονα καὶ πλείονα δίκαιοι οἱ
ἄρχοντες [3] ἀντιπάσχειν εἰσὶν) τῶν δὲ χεροὶ τυπ-
τόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ταῖς χερσὶν ἅπερ ἔπασχον ἀν-
τιδρῶν, πότερα ἠδίκουν; εἶεν. ἐρεῖ δὲ, ἀλλ' ὁ νόμος
εἴργων μήτε ἀδίκως * μήτε δικαίως [4] ἀποκτείνειν, 12.

ἔνοχον

1. ἠδίκουν μὲν ἂν ὅτου] Recentiores ἂν addidissent, siue post secundum, siue post tertium vocabulum. ne sic quidem iniuria laesissem.

2. ταυτὰ] subaudi μόνον. item κακὰ. pari modo ἀλλὰ μείζονα accipi debet pro ἀλλὰ καὶ μείζονα.

3. οἱ ἄρχοντες] scil. χειρῶν ἀδίκων de quo agitur.

4. μήτε δικαίως] haec duo vocabula, quae desunt b. l. vulgatis eddidi e p. 122, 8. 128. 41. et aliis similibus locis. dictio μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως significat, nullo, quocunque tandem, praetextu.

ἔνοχον τῷ Φόνῳ τοῖς ἐπιτιμίοις ἀποφαίνει σε ὄντα. ὁ γὰρ ἀνὴρ τέθνηκεν. ἐγὼ δὲ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον ἐκ ἀποκτεῖναι φημί. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν πληγῶν ὁ ἀνὴρ παραχρῆμα ἀπέθανεν, ὑπ' ἐμοῦ μὲν,
15. δικαίως δ' ἂν ἐτεθνήκει· (ἃ γὰρ ταυτὰ, ἀλλὰ μείζονα καὶ πλείονα οἱ ἄρξαντες δίκαιοι ἀντιπάσχειν εἰσί.) νῦν δὲ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον πονηρῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθεὶς, διὰ τὴν τοῦ ἰατροῦ μοχθηρίαν, καὶ ἃ διὰ τὰς πληγὰς, ἀπέθανε. προλεγόντων γὰρ αὐ-
18. τῷ τῶν ἄλλων ἰατρῶν, εἰ ταύτην τὴν θεραπείαν θεραπεύσοιτο, ὅτι, ἰάσιμος ὢν, διαφθαρήσοιτο, δι' ὑμᾶς τοὺς συμβόλους διαφθαρεὶς, ἐμοὶ ἀνόσιον ἔγκλημα προσέβαλεν. ἀπολύει δέ με καὶ ὁ νόμος
21. καθ' ὃν διώκομαι. τὸν γὰρ ἐπιβουλεύσαντα κελεύει φονέα εἶναι. ἐγὼ μὲν ἔν πως ἂν ἐπιβουλεύσαιμι αὐτῷ, εἰ μὴ ἐπεβουλεύθην 5 ὑπ' αὐτοῦ; τοῖς γὰρ αὐτοῖς ἀμυνόμενος αὐτὸν καὶ τὰ αὐτὰ δρῶν ἅπερ ἔπασχον, σαφὲς ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπεβούλευσα καὶ ἐπε-
24. βουλεύθην. εἰ δέ τις ἐκ τῶν πληγῶν τὸν θάνατον οἰόμενος γενέσθαι, φονέα με αὐτοῦ ἡγεῖται εἶναι, ἀντιλογισάσθω ὅτι διὰ τὸν ἄρξαντα αἱ πληγαὶ γενόμεναι, τοῦτον αἴτιον τοῦ θανάτου, καὶ ἐκ ἐμὲ, ἀποφαίνουσιν ὄντα. ἃ γὰρ ἂν ἠμυνάμην μὴ τυπτόμενος

ὑπ'

5. εἰ μὴ ἐπεβουλεύθην] nisi volent aduersarii quoque affirmare, id quod nunquam facient, interemtum quoque mihi insidiatum fuisse, et priorem quidem. quod si aient hi, tum ego quoque non negabo me insidias eius aliis insidiis oppositis eluisse.

ὑπ' αὐτοῦ. ἀπολυόμενος δὲ ὑπό γε τοῦ [6] ἄρξαντος 27.
τῆς πληγῆς, ἐγὼ μὲν ὁδενὶ τρόπῳ φονεὺς αὐτοῦ
εἰμί· ὁ δὲ ἀποθανών, εἰ μὲν ἀτυχίᾳ τέθνηκεν, τῇ
ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ κέχρηται· (ἠτύχησε γὰρ, ἄρξας
τῆς πληγῆς) [7] εἰ δ' ἀβελίᾳ τινὶ, τῇ ἑαυτοῦ ἀβε-
λίᾳ διέφθαρται. ὁ γὰρ εὖ φρονῶν ἔτυπτέ με. ὡς 30.
μὲν οὖν ὁ δικαίως κατηγορεῖμαι, ἐπιδέδεικταί μοι.
ἐθέλω δὲ τοὺς κατηγορεῖντάς μου, πᾶσιν οἷς ἐγκα-
λοῦσιν ἐνόχους αὐτοὺς ὄντας ἐπιδεῖξαι. καθαρῷ μὲν [8]
μοι τῆς αἰτίας ὄντι φόνου ἐπιβουλεύοντες, ἀποσε-
ρεῖντες δέ με τοῦ βίου, οὗ ὁ θεὸς παρέδωκε μοι, πε- 33.
ρὶ τὸν θεὸν ἀσεβοῦσιν. ἀδίκως δὲ [*] θάνατον [9] ἐπι-
βουλεύοντες, τά τε νόμιμα συγχέουσι, φονεῖς τέ μου
γίνονται. ἀνοσίως δ' ἀποκτεῖναι ὑμᾶς με πείθοντες,

καὶ

6. ὑπό γε τοῦ ἄρξαντος] non bene conuenit γε hic loci vi carens. malim τε. Sed tum deeſt aliquid. num ergo ὑπό τε τοῦ νόμου, ὑπό τε τοῦ ἄρξ.

7. ἠτύχησε γὰρ ἄρξας τῆς πληγῆς] atqui haec eſt, non ἀτυχία, ſed ἀβελία. Ergone ſic locus erit concipiendus. εἰ μὲν ἀτυχίᾳ — (ἠτύχησε γὰρ πονηρῷ περιπεσὼν ἰατρῷ.) εἰ δ' ἀβελίᾳ τινὶ, τῇ ἑαυτοῦ ἀβελίᾳ διέφθαρται, ἄρξας τῆς πληγῆς. ſiniſtro quodam fato ſi perit non mihi debet imputari illud ſiniſtrum fatum, ſed ipſius fuit, quippe cui fatale eſſet, vt in manus imperiti medici incideret, qui eum ſuſtulit. Sin autem temeritas eum necauit, non mea fecit, ſed ipſius, quippe qui verbera prior ingeſſerit.

8. καθαρῷ μὲν] adde γὰρ.

9. θάνατον] ſic, in accuſatiuo, dedi pro vulgari θανάτου.

καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας αὐτοὶ Φονεῖς [10] εἰσι.
36. τούτοις μὲν ἂν ὁ θεὸς ἐπιθείη τὴν δίκην· ὑμᾶς δὲ
χρὴ, τὸ ὑμέτερον σκοπεῦντας, ἀπολῦσαί με μᾶλ-
λον ἢ καταλαβεῖν βέλεσθαι. ἀδίκως μὲν γὰρ ἀπο-
λυθεὶς, διὰ τὸ μὴ ὀρθῶς διδαχθῆναι ὑμᾶς ἀποφυ-
γὼν, τῷ μὴ διδάξαντος [11], καὶ ἐχ ὑμέτερον τὸν
39. προστρόπαιον τῷ ἀποθανόντος κατασήσω· μὴ ὀρ-
127.1 θῶς δὲ καταληφθεὶς ὑφ' ὑμῶν, ὑμῖν καὶ ἐ τούτῳ [13] τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προστρίψομαι.
ταῦτ' ἔν εἰδότες, τουτοισὶ τὸ ἀσέβημα τοῦτο ἀνα-
3. θέντες. αὐτοί τε καθαροὶ τῆς αἰτίας γενέσθε, ἐμέ
τε ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετε. ἕτω γὰρ ἂν καθα-
ρώτατοι πάντες οἱ πολῖται εἴημεν.

10. *Φονεῖς*] qui ad facinus impium aliquem induxerit, eum appellare ſicarium pietatis eius, plusquam ſophiſticum eſt.

11. *τῷ μὴ διδάξαντος*] id eſt *τῷ μὴ ὀρθῶς διδάξαντος, ἐμοῦ δηλονότι.*

12. *τὸν προστρόπαιον*] malebat Stephanus *τὸ πρ.* in neutro. Sed bene habet vulgata. *ὁ προστρόπαιος, δαίμων* puta, eſt *ὁ δαίμων, πρὸς ὃν τρέποντας οἱ ἀδικούμενοι.* numen illud, quod in contemtores atque violatores iurium aliis debitorum, praeſertim neceſſariis, iisque mortuis, et vniuerſe erga pietatis et iuris diuini immemores, animaduertit poenasque impietatis ab iis repetit.

13. *τούτῳ*] ſcil. *τῷ ἐμῷ κατηγόρῳ.*

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐν τούτοις φησὶ, θαυμάζω ὅτι ἐκ εἰκὸς ἄρξαι χειρῶν ἀδίκων τὸν πρεσβύτερον. εἶτα ὅτι καὶ εἰ ἔτως ἔχει, ὁ μέχρι φόνε ἀμυνόμενος, ὑπεύθυνος. καὶ περὶ τῦ ἰατρῦ, ὡς δι' ἀπειρίαν ἐσφάλη, ἀνεύθυνος ὤν.

Τοῦτον τε ἃ θαυμάζω, αἰσχρὰ δράσαντα ὅμοια οἷς εἴργασται λέγειν· ὑμῖν τε συγγινώσκω βελομένοις τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν, τοιαῦτα ἀνέχεσθαι ἀκούοντας αὐτῦ, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξιά ἐστι. τὸν γὰρ ἄνδρα ὁμολογῶν τύπτειν τὰς πληγὰς ἐξ ὧν ἀπέθανεν, αὐτὸς τῦ τεθνηκότος ἔ φησι φονεὺς εἶναι. ἡμᾶς δὲ τοὺς τιμωρεῖντας αὐτῷ, ζῶν τε καὶ βλέπων, φονέας αὐτῦ φησὶν εἶναι. θέλω δὲ καὶ τἄλλα παραπλήσια ἀπολογηθέντα τούτοις ἐπιδεῖξαι αὐτόν. εἶπε δὲ πρῶτον μὲν, εἰ καὶ ἐκ τῶν πληγῶν ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ, ὡς ἐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν. τὸν γὰρ ἄρξαντα τῆς πληγῆς, τῦτον αἴτιον τῶν πραχθέντων γενόμενον, καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ τῦ νόμυ· ἄρξαι δὲ τὸν ἀποθανόντα. μάθετε δὴ πρῶτον μὲν, ὅτι ἄρξαι καὶ παροινεῖν τοὺς

1. ἄρξαι καὶ παροινεῖν] loco καὶ malim τῦ.

τὰς νεωτέρας τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερόν ἐστι. τοὺς
21. μὲν γὰρ ἥτε μεγαλοφροσύνη τῆ γένες, ἥ τε ἀκμὴ
τῆς ῥώμης, ἥ τε ἀπειρία τῆς μέθης ἐπαίρει τῷ
θυμῷ χαρίζεσθαι· τὰς δὲ ἥ τε ἐμπειρία τῶν πα-
ρανομεμένων[1] b., ἥ τε ἀσθένεια τῆ γήρως, ἥ τε δύνα-
μις τῶν νέων φοβᾶσα, σωφρονίζει· ὡς δὲ ἐ τοῖς αὐ-
24. τοῖς, ἀλλὰ τοῖς ἐναντιωτάτοις ἠμύνατο αὐτὸν, αὐ-
τὸ τὸ ἔργον σημαίνει. ὁ μὲν γὰρ, ἀκμαζέσῃ τῇ ῥώ-
μῃ τῶν χειρῶν χρώμενος, ἀπέκτεινεν· ὁ δὲ ἀδυ-
νάτως τὸν κρείσσονα ἀμυνόμενος, ἐδὲ σημεῖον ἐδὲν
ὑπολιπὼν ὧν ἠμύνατο, ἀπέθανεν· εἰ δὲ ταῖς χερ-
27. σὶν ἀπέκτεινε καὶ ἐ σιδήρῳ, ὅσον αἱ χεῖρες τῷ σι-
δήρῳ οἰκειότεραι τούτῳ εἰσὶ, τοσούτῳ μᾶλλον φονεύς
ἐστιν. ἐτόλμησε δὲ εἰπεῖν ὡς ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς
καὶ μὴ διαφθείρας, μᾶλλον τῷ ἀποκτείναντος φο-
νεύς ἐστι. τοῦτον[2] γὰρ βελευτὴν τῷ θανάτῳ φησὶ
30. γενέσθαι. ἐγὼ δὲ πολὺ τἀναντία τούτων φημί. εἰ
γὰρ αἱ χεῖρες, ἃ διανοούμεθα, ἑκάστῳ ἡμῶν ὑπεργᾶ-
σιν, ὁ μὲν παταξας καὶ μὴ ἀποκτείνας, τῆς πλη-
γῆς[3] βελευτὴς ἐγένετο· ὁ δὲ θανασίμως τύπτων,
τῷ θανάτῳ. ἐκ γὰρ ὧν ἐκεῖνος διανοηθεὶς ἔδρασεν,
33. ὁ ἀνὴρ τέθνηκεν. ἐστι δὲ ἡ μὲν ἀτυχία, τῷ παταξ-
αντος· ἡ δὲ συμφορὰ, τῷ παθόντος. ὁ μὲν γὰρ
ἐξ ὧν ἔδρασεν ἐκεῖνος, διαφθαρεὶς, ἐ τῇ ἑαυτῷ ἁ-
μαρτίᾳ, ἀλλὰ τῇ τῷ παταξαντος χρησάμενος, ἀπ-

Xx 3 ἐθα-

1 b. παρανομεμένων] subaudi ὑπὸ μεθυόντων.

2. τοῦτον, in masculino, praetuli, auctore Stephano, vulgari τοῦτο, in neutro.

3. τῆς πληγῆς] subaudi ἀλλ' ἐ τῷ θανάτῳ.

ἔθανεν. ὁ δὲ, μείζω ὧν ἤθελε πράξας, τῇ ἑαυτῦ
ἀτυχίᾳ ὃν οὐκ ἤθελεν ἀπεκτεινεν. ὑπὸ δὲ τῦ ἰατρῦ 36.
φάσκων αὐτὸν ἀποθανεῖν, θαυμάζω ὅτι οὐχ ὑφ
ἡμῶν τῶν συμβελευσάντων ἐπιτρεφθῆναι φησὶν αὐ-
τὸν διαφθαρῆναι· καὶ γὰρ εἰ μὴ ἐπετρέψαμεν,
ὑπ' ἀθεραπείας [4] ἂν ἔφη διαφθαρῆναι αὐτόν. εἰ
δ' ἔτι [5] καὶ ὑπὸ τῦ ἰατρῦ ἀπέθανεν, ὡς οὐκ ἀπέ- 39.
θανεν, ὁ μὲν ἰατρὸς οὐ φονεὺς αὐτῦ ἐστιν (ὁ γὰρ νό-
μος ἀπολύει αὐτόν) διὰ δὲ τὰς τύτυ πληγὰς ἐπι-
τρεψάντων ἡμῶν αὐτῷ, πῶς ἂν ἄλλός τις, ἢ ὁ βι-
ασάμενος ἡμᾶς χρῆσθαι αὐτῷ, φονεὺς εἴη ἄν; ἔ-
τος δὲ φανερῶς ἐλεγχόμενος ἐκ παντὸς τρόπυ ἀπο- 42.
κτεῖναι τὸν ἄνδρα, εἰς τῦτο τόλμης καὶ ἀναιδείας
ἥκει, ὥστ' ἐκ ἀρχῆν αὐτῷ ἐστιν ὑπὲρ τῆς αὐτῦ ἀσε-
βείας ἀπολογεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, οἳ τὸ τύτυ
μίασμα ἐπεξερχόμεθα, ἀθέμιτα καὶ ἀνόσια δρᾶν
φησί. τύτῳ μὲν ἂν πρέποι καὶ ταῦτα καὶ ἔτι τὰ 128. 1.
τυ δεινότερα λέγειν, τοιαῦτα δεδρακότι. ἡμεῖς δὲ
τὸν θάνατον φανερὸν ἀποδεικνύντες, τήν τε πληγὴν
ὁμολογυμένην, ἐξ ἧς ἀπέθανε, τόν τε νόμον εἰς τὸν 3.
κατάξαντα τὸν φόνον ἀναγοντα, ἀντὶ τῦ παθόν-

τος

4. ἀθεραπείας] bonum et probum si hoc est vocabulum, debet a θεράπων repeti, et nescio an ne sic quidem satis analogiae conuenienter repetatur. Si bene memini, graecum est ἀθεράπευτος, et inde ductum ἀθεραπευσία vel ἀθεραπευτία.

5. εἰ δ' ἔτι καὶ] H. Stephanus volebat εἰ δέ τι καὶ. ego aliquando malebam εἰ δέ τοι καὶ. nunc vero censeo bene habere vulgatam. *adhuc vero si largiar* —

τος ἐπισκήπτομεν ὑμῖν, τῷ τότε Φόνῳ τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων ἀκεσαμένους, πᾶσαν τὴν πόλιν καθαρὰν τοῦ μιάσματος καταστῆσαι.

ΑΝΤΦΩΝΤΟΣ
ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

9. Ὁ μὲν ἀνὴρ [1], ὃ καταγνὺς αὐτὸς ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν σποδὴν τῶν κατηγόρων φοβηθεὶς, ὑπεξέδη. ἡμῖν δὲ τοῖς φίλοις ζῶντι ἢ ἀποθανόντι εὐσεβέστερον ἀμύνειν αὐτῷ. ἅρτι μὲν ἦν αὐτὸς [2] ὑπὲρ αὑτοῦ ἀπελογεῖτο. ἐπεὶ δὲ τάδε [3] ἀκινδυνότερον ἔδο-
12. ξεν ἡμῖν εἶναι, οἷς μέγιστον ἂν πένθος γένοιτο στερηθεῖσιν αὐτοῦ, ἀπολογητέον. δοκεῖ δέ μοι περὶ τὸν ἄρξαντα τῆς πληγῆς τὸ ἀδίκημα εἶναι. ὁ μὲν οὖν διώκων ὠκ εἰκόσι τεκμηρίοις χρώμενος, τοῦτον [4] τὸν

1. ὁ μὲν ἀνὴρ] accusatus homicidii, cuius loco, (fuga enim discrimen capitis deuitauerat) amicus eius aliquis hanc dixit orationem, veluti defensionem secundariam.

2. αὐτὸς] subaudi ἂν.

3. τάδε] fuga eum declinare, et eludere tempestatem imminentem, odioque inimicorum flagranti cedere, et nos eius loco causam dicere. Ob insequens ἀκινδυνότερον, non ἀκινδυνότερα, suspicio fere oriatur ad τάδε addendum esse ποιεῖν.

4. τοῦτον] accusatum absentem.

ἄρξαντα φησὶν εἶναι. εἰ μὲν γὰρ, ὥσπερ βλέπειν [5]
μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀκούειν δὲ τοῖς ὠσὶν. οὕτω κα- 15.
τὰ [6] φύσιν ἦν ὑβρίζειν μὲν τοὺς νέους, σωφρονεῖν δὲ
τοὺς γέροντας. οὐδὲν ἂν τῆς ὑμετέρας κρίσεως ἔδει·
(αὐτὴ γὰρ ἡ ἡλικία τὸν νέον κατέκρινε) νῦν δὲ,
πολλοὶ μὲν νέοι [7] σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρεσβύ-
ται παροινοῦντες, οὐδὲν μᾶλλον τῷ διώκοντι ἢ τῷ 18.
φεύγοντι τεκμήριον γίνεται κοινοῦ δὲ τοῦ τεκμηρίου
ἡμῖν ὄντος, τούτῳ [8] τῷ παντὶ προέχομεν· οἱ γὰρ
μάρτυρες τοῦτον [9] φασὶν ἄρξαι τῆς πληγῆς. ἄρξαν-
τος δὲ τούτου, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων κατηγορουμέ-
νων [10], ἀπολύεται τῆς αἰτίας. εἴτε [11] γὰρ ὁ πα- 21.
τάξας

5. βλέπειν] ſubaudi πᾶσιν ἐςὶ κατὰ φύσιν.

6. οὕτω κατὰ] interponendum videtur καὶ.

7. πολλοὶ μὲν νέοι σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρέσβυ-
ται — γίνεται] bene ſi iſtaec habent, nominati iſti
erunt pro abſolutis accipiendi, quaſi ſi dixiſſet πολλῶν
δὲ νέων σωφρονούντων, πολλῶν δὲ πρεσβυτέρων παροι-
νούντων, οὐδὲν μᾶλλον τῷ διώκοντι ἢ τῷ φεύγοντι τεκμή-
ριον τοῦτο γίνεται. aut potius cum Stephano pro γίνεται
leg. eſt γίνονται.

8. τούτῳ] in hoc, ſtatim ſubiiciendo, praeſtamus
aduerſariis, modis omnibus.

9. τοῦτον] item τούτου proximum, non, vt adhuc,
ad reum caedis, ſed ad occiſum redeunt.

10. κατηγορουμένων] ſubaudi ὀρθῶς καὶ δικαίως.
etiamſi reliqua omnia vere recteque incuſentur.

11. εἴτε γὰρ] quod alterum εἴτε non inſequitur,
mouet hoc ſuſpicionem, h. l. aliquid deeſſe, ad hunc
ferme modum. εἴτε γὰρ οὐδεὶς, [ὁ φονεύς ἐςιν ſubau-
di,] aut enim nemo, ſcil. homicida eſt, εἴτε ὁ πα-

τάξας διὰ τὴν πληγὴν βιασάμενος ὑμᾶς ἐπιτρεφθῆναι ἰατρῷ, μᾶλλον τῷ ἀποκτείναντος φονεύς ἐστιν, ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς φονεὺς γίνεται. οὗτος γὰρ ἠνάγκασε τόν τε ἀμυνόμενον ἀντιτύπτειν, τόν τε

Xx 5 τάξας

τάξας — Verumtamen, vt verum fatear, in hac reddenda fententia, non εἴτε — εἴτε videtur vſurpaturus fuiſſe, ſed potius ἢ — ἢ. deinde, ſi hanc interpretandi rationem probamus, etiam, poſt φονεύς ἐστι poſito puncto, (abſoluta enim tum erit, ſententia) a nouo ſententiae exordio leg. erit ὁ ἄρξας ἓν τῆς πληγῆς φ. γ. verum videtur potius vulgata h. l. bene habere, ſed alterum membrum huius griphi deeſſe, quod quale fuerit, aut eſſe potuerit, haud video. Huiusmodi enim vmbratilibus et vitae lucem haud ferentibus, putidis et puerilibus ſophiſmatibus innutritns non ſum. Alius aliquis hanc ſententiam ſic ferme planius enunciaſſet. εἰ ὁ πατάξας μᾶλλον, ἢ ὁ ἀποκτείνας, ἐβιάσατο ὑμᾶς, πρὸς τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν, ὁμοίως καὶ ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς μᾶλλον ὁ φονεύς ἐστιν, ἢ ὁ ἀμυνάμενος. Si verum eſt hoc [id quod proculdubio aperte falſum eſt] eum, qui prior pugnum ſuſtulit et primum ictum intulit, magis, quam illum, qui vim illatam repulit, in cauſa fuiſſe, vt vos neceſſe haberetis ad medicum confugere, liquet occiſum potius pro homicida habendum eſſe, quam alterum. — Iam debebat alterum ſequi oppoſitum membrum — εἴτε ὁ ἀνταμυνάμενος ὑμᾶς ἐβιάσατο μᾶλλον, ἢ ὁ ἄρξας. πρὸς τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν, ὑμεῖς ἐστε οἱ φονεῖς, ἐν τῇ αἱρέσει τῷ ἰατροῦ ἁμαρτόντες. Sin autem vis oblatae repulſor magis, quam rixae exorſor et princeps, vos coegit ad artem medici receptum habere, vos eſtis homicidae, qui in delectu medici erraueritis. Sententia haec ſi probetur, poſt ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν ſit interponenda.

τε πληγέντα ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν. ἀνόσια γὰρ ὅδε 24.
διωκόμενος [12] πάθοι, εἰ μήτε ἀποκτείνας ὑπὲρ τοῦ
ἀποκτείναντος, μήτε ἄρξας ὑπὲρ τοῦ ἄρξαντος φο-
νεὺς ἔσαι. ἔστι δὲ οὐδὲ ὁ ἐπιβουλεύσας οὐδὲν μᾶλλον ὁ
διωκόμενος τοῦ διώκοντος. εἰ γὰρ ὁ μὲν ἄρξας τῆς πλη-
γῆς, τύπτειν καὶ μὴ ἀποκτείνειν διενοήθη, ὁ δὲ ἀμυνό 27.
μενος ἀποκτεῖναι, ἕτος ἂν ὁ ἐπιβουλεύσας εἴη. νῦν δὲ ὁ
ἀμυνόμενος, τύπτειν [13] καὶ οὐκ ἀποκτεῖναι διανοη-
θεὶς, ἥμαρτεν εἰς ἃ οὐκ ἐβούλετο [14] πατάξας. τῆς
μὲν οὖν πληγῆς βουλευτὴς ἐγένετο, τὸν δὲ θάνατον
πῶς ἐπεβούλευσεν [15], ὃν γε ἀκουσίως ἐπάταξεν; οἰ-
κεῖον

12. ὅδε διωκόμενος] videtur illa syllaba δὲ e proxima syllaba δι orta, ideoque amputanda esse, aut saltim leg. ὅ γε διωκ. nisi malis ὅδε accipere pro ἕτος, et sane accusatum interdum appellat τοῦτον. sed tum leg. sit cum articulo ὁδὲ ὁ διωκόμενος, vt haec duo vocabula, ὁ διωκ. interpretamento sint vocabuli ὅδε. Si accusatus pro homicida habebitur, tametsi caedem non commiserit, qui autem reapse commisit, is insons si habebitur; porro, qui rixam exorsus non sit, si is tamen nihilominus existimabitur exorsus esse; contra vero, qui reuera iurgii princeps fuit, eum ab hac culpa opinio falsa absoluet: impium facinus id fuerit, et eueniat ei iniuria infanda.

13. τύπτειν] subaudi μόνον.

14. εἰς ἃ] scil. μέρη τοῦ σώματος. vel εἰς τοσοῦτον μέτρον, ὅσον οὐκ ἐβούλετο.

15. ἐπεβούλευσεν] imo vero ἐβούλευσεν. est enim hoc verbum in hac re legitimum. sin autem vulgatam seruabimus, erit αὐτῷ subaudiendum. vel τούτῳ po-

30. κεινον δὲ τὸ ἀμάρτημα τῷ ἄρξαντι μᾶλλον ἢ τῷ ἀμυνομένῳ ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἃ ἔπασχεν ἀντιδρᾶν ζητᾶν, ὑπ' ἐκείνῳ βιαζόμενος ἐξήμαρτεν· ὁ δὲ διὰ τὴν αὐτῷ ἀκολασίαν πάντα δρῶν καὶ πάσχων, καὶ τῆς [17] ἑαυτῷ καὶ τῆς ἐκείνῳ ἁμαρτίας [18], δικαιότε-
33. ρος φονεὺς εἶναί [19] ἐστιν. ὡς δὲ ὐδὲ κρείσσων ὢν [20], ἀλλὰ πολὺ ὑποδεέστερος ὢν ἔπασχεν [21] ἠμύνετο, διδάξω. ὁ μὲν [22], ὑβρίζων καὶ παροινῶν, πάντ' ἔδρα, καὶ ὐδὲν ἠμύνατο· ὁ δὲ, μὴ πάσχειν, ἀλλὰ ἀπωθεῖσθαι ζητῶν, ἃ τε ἔπασχεν ἀκουσίως ἔπασχεν,
36. ἃ τ' ἔδρασε τὰ παθήματα βουλόμενος διαφυγεῖν, ἐλασσόνως ἢ κατ' ἀξίαν τὸν ἄρξαντα ἠμύνετο, καὶ ἐκ ἔδρα. εἰ δὲ κρείσσων ὢν τὰς χεῖρας, κρεισσόνως ἠμύνετο ἢ ἔπασχεν, ὐδ' ὅτω δίκαιος ὑφ' ὑμῶν καταλαμβάνεσθαι ἐστί. τῷ μὲν γὰρ ἄρξαντι πανται-
39. χῆ μεγάλα ἐπιτίμια ἐπίκειται, τῷ δὲ ἀμυνομένῳ, ὐδαμῆ οὐδὲν ἐπιτίμιον γέγραπται. πρὸς δὲ τὸ

μὴ

tius, quod ſemper eſt ſubaudiendum, ſiue vulgatam tenebimus, ſiue coniecturam noſtram adoptabimus.

16. δρῶν καὶ πάσχων] ſcil. ἃ ἔδρασε καὶ ἔπαθε.

17. καὶ τῆς] imo vero ἐκ τῆς ἑαυτῆ, ἢ τῆς —

18. poſt ἁμαρτίας addendum eſſe αἴτιος ſuſpicatur H. Stephanus, quo nil opus eſt, ſi placet, vt modo ſuadebamus, ἐκ τῆς ἑαυτῆ, ἢ τῆς ἐκείνῳ.

19. εἶναι] id eſt νομίζεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι.

20. κρείσσων ὢν] imo vero κρεισσόνως aduerbialiter. v. verſu 38. et hic quoque ὑποδεεστέρως.

21 ὢν ἔπασχεν] id eſt ἢ ταῦτα ἦν, ἃ ἔπασχεν. ſcil. ὁ διωκόμενος.

22. ὁ μὲν] adde γὰρ.

μὴ [23] δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκέκριται [24]. οὐ γὰρ
ὑπὸ τῶν πληγῶν, ἀλλ' ὑπὸ τῆ ἰατρῆ ὁ ἀνὴρ ἀπέ- 42.
θανεν, ὡς οἱ μάρτυρες μαρτυρῆσιν. ἔστι δὲ καὶ ἡ τύ-
χη τῆ ἄρξαντος, καὶ ἡ τῆ ἀμυνομένη. ὁ μὲν γὰρ
ἀκουσίως πάντα δράσας καὶ παθὼν, ἀλιτηρίᾳ τύ-
χῃ κέχρηται· ὁ δὲ ἑκουσίως πάντα πράξας, ἐκ τῶν
αὐτῆ ἔργων τὴν τύχην * προσαγόμενος [25]. τῇ αὐ- 129. r.
τῆ ἀτυχίᾳ ἥμαρτεν. ὡς μὲν οὖν ὑδὲν ἔνοχος τῶν
κατηγορημένων ὁ διωκόμενος ἐστὶν, ἀποδέδεικται. εἰ
δέ τις κοινὴν μὲν τὴν πρᾶξιν, κοινὴν δὲ τὴν ἀτυχίαν 3.
αὐτῶν ἡγούμενος εἶναι, μηδὲν [26] ἀπολύσιμον μᾶλ-
λον ἢ καταλήψιμον ἐκ τῶν λεγομένων γινώσκει αὐ-
τῶν [27] ὄντα, καὶ ὅτως ἀπολύειν μᾶλλον ἢ κατα-
λαμβάνειν δίκαιόν ἐστι [28]. τόν τε γὰρ διώκοντα οὐ
δίκαι-

23. μὴ δικαίως] imo vero μήτε δικαίως. ex formula iuris.

24. ἀποκέκριται] num ἱκανῶς ἀποκ

25. προσαγόμενος] ad se arcessens, aduocans, conscisens sibi. hic dedi de meo, pro vulgari προσαγ.

26. μηδέν] cum apostropho, id est μηδένα, exarandum ab operis curaui, pro vulgari μηδέν. est enim h. l. masculinum, non neutrius generis. et cohaeret cum αὐτῶν proximo insequente. Alius μηδέτερον dixisset.

27. αὐτῶν] bene habet, tametsi H. Stephanus αὐτὸν mallet. Si quis censeat, neutrum eorum [h. e. neque reum, neque peremtum] magis venia et absolutione, quam condemnatione dignum esse. h. e, ambos perinde culpabiles esse, et a culpaque et venia aequaliter distare.

28. δίκαιον non damnabo. potest enim αὐτὸν sub-

6. δίκαιον καταλαμβάνειν, μὴ σαφῶς διδάξαντα, ὅ-
τι ἀδικεῖται· τόν τε φεύγοντα ἀνόσιον ἀλῶναι, μὴ
φανερῶς ἐλεγχθέντα ἃ ἐπικαλεῖται. ὅτωσὶ ἐκ
παντὸς τρόπου τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυομένου τοῦ
ἀνδρὸς, ἡμεῖς ὁσιώτερον [29] ὑμῖν * ἐπισκήπτομεν [30]
9. ὑπὲρ αὐτοῦ, μὴ, τὸν φονέα ζητοῦντας κολάζειν,
τὸν καθαρὸν ζητεῖν ἀποκτείνειν. ὅ, τε γὰρ ἀποκτεί-
νας [31], τῷ θανόντος οὐδὲν ἧσσον τοῖς αἰτίοις [32] προσ-
τρόπαιόν ἐστιν· ὅτός [33] τε ἀνοσίως διαφθαρεὶς, δι-
πλάσιον καθίστησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων τοῖς
12. ἀποκτείνασιν αὐτόν. ταῦτα ὦν, δεδιότες, τὸν μὲν
καθαρὸν ὑμέτερον [34] ἡγεῖσθε εἶναι ἀπολύειν τῆς
αἰτί-

audiri. aequius eſt eum abſolui, quam condemnari. atticiſmo tamen conuenientius ſit δίκαιοί ἐσε legi, vos deceat magis abſoluere, quam condemnare.

29. ὁσιώτερον] quam nempe accuſatores paulo ante fecerant. v. p. 128. 2.

30. ἐπισκήπτομεν] ſic dedi de meo, pro vulgari ἀποσκ. nos vobis iniungimus et demandamus.

31. ἀποκτείνας] ſcil. τὸν θανόντα, ἐὰν ἀντιφονευθῇ ἀδίκως καὶ ἀνοσίως.

32. τοῖς αἰτίοις] ſcil. τότε τῷ φόνῳ, τῷ δευτέρῳ. iis qui caedem hanc ſecundam, in vltionem prioris, conſciſcunt.

33. ὅτος] imo vero ἔτως. manet enim oratio in eodem ſubiecto, non deſilit ad aliud. ſeu duo illa vocabula ἀποκτείνας et διαφθαρεὶς ad eandem perſonam redeunt. contra, in vulgata ὁ ἀποκτείνας et ὅτος ſibi opponuntur, velut duae diuerſae perſonae.

34. ὑμέτερον] ſcil. ἔργον vel καθῆκον. Conſtru-

αὐτίας· τὸν δὲ μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι, τοῖς ἔγγιστα τιμωρεῖσθαι ὑπολείπετε. ἕτω γὰρ δικαιότατα καὶ ὁσιώτατα πράξαιτ' ἄν.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ελος τὶς Μιτυληναῖος αἰνὴρ ἐξ Ἀθηνῶν κατ' αὐτὴν ἀνήγετο Ἡρῴδη εἰς τὴν Λῖνον· ὡς δὲ πλέοντες ἐγένοντο ἐν τῇ Μηθύμνῃ τῆς Λέσβε, ἐπειδὴ ἀσέγαστον ἦν τὸ πλοῖον, εὑρόντες ἕτερον ἐσεγασμένον μετέβησαν. εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν ἐν αὐτῷ, ἐξῆλθε περὶ τὴν ἑσπέραν ὁ Ἡρῴδης, καὶ ἐκέτι εἰσῆλθεν. ἐπανελθόντος οὖν αὐτῷ τῷ Ἕλε μόνῳ, οἱ συγγενεῖς τῷ τελευτήσαντος ἐγράψαντο μὲν τὸν Ἕλον ὡς κακοῦργον, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ ἀγωνιζόμενοι εἶπον· ὅτι καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὁ δὲ τὸ μὲν τῆς κακουργίας ἔγκλημα ἀπολύεται παραγραφικῶς, λέγων κακούργες εἶναι τὰς κλέπτας καὶ λωποδύτας, ἂν εὐδὲν ἀπέδειξάν με ποιήσαντα. μεταβαίνει δὲ εἰς τὴν ὑπὲρ τῷ φόνῳ ἀπολογίαν, καὶ σοφιστικῶς ἀγωνίζεται. τὰ δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, κοινά.

Stio haec est. ἡγεῖσθε ὑμέτερον εἶναι [id est προσήκειν ὑμῖν] τὸ τὸν καθαρὸν ἀπολύειν.

Εβου-

Ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες, τὴν δύναμιν τοῦ λέγειν, καὶ
27. τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων, ἐξ ἴσου μοι καθεσ-
τάναι[1] τῇ τε συμφορᾷ καὶ τοῖς κακοῖς τοῖς γεγενημέ-
νοις· νῦν δὲ τοῦ μὲν[2] πεπείραμαι πέρα τοῦ προσήκοντος,
τοῦ δὲ[3] ἐνδεὴς εἰμι μᾶλλον τοῦ συμφέροντος. οὗ μὲν[4]
30. γάρ με ἔδει[5] κακοπαθεῖν τῷ σώματι μετὰ τῆς αἰ-
τίας τῆς ἀ προσηκούσης, ἐνταυθοῖ οὐδέν με ὠφέλη-
σεν ἡ ἐμπειρία· οὗ δέ[6] με δεῖ σωθῆναι μετὰ τῆς
ἀληθείας εἰπόντα τὰ γενόμενα, ἐν τούτῳ με βλά-
33. πτει ἡ τοῦ λέγειν ἀδυναμία. πολλοὶ γὰρ ἤδη τῶν ἀ
δυναμένων λέγειν, ἄπιστοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέ-
σιν[7], αὐτοῖς τούτοις[8] ἀπώλοντο, οὐ δυνάμενοι δη-
λῶσαι αὐτά. πολλοὶ δὲ τῶν λέγειν δυναμένων, πι-
στοὶ γενόμενοι τῷ ψεύδεσθαι, τούτῳ ἐσώθησαν, διό-
τι ἐ-

1. καθεσ̃ναι] id est καθεστηκέναι. Sic dedi de meo, pro vulgari καθιστάναι in praesenti.

2. τοῦ μὲν] scil. τοῦ γενέσθαι ἐν συμφορᾷ καὶ κακοῖς· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐν ἐμπειρίᾳ πραγμάτων.

3. τοῦ δε] scil. τοῦ δύνασθαι λέγειν.

4. οὗ μὲν γὰρ] in carcere puta. v. p. 131. 29. et 31.

5. ἔδει] num δεῖ in praesenti, an potius ἐκ ἔδει. *non oportebat* id est οὗ ἐκακοπάθησα τέως, ἃ δέον. vbi molestias et cruciatus pertuli adhuc, praeter meritum meum.

6. οὗ δὲ] in iudicio.

7. τοῖς ἀληθέσιν] subaudi ἐπὶ. idem est ac si dixisset ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ, ἐν τῷ ἀληθεύειν.

8. αὐτοῖς τούτοις] id est δι' αὐτὰ ταῦτα τἀληθῆ.

τι ἐψεύσαντο. ἀναίγκη ἔν, ὅταν τις ἄπειρος ἢ τοῦ 36.
ἀγωνίζεσθαι, ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων [9] λόγοις εἶναι μᾶλλον, ἢ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἔργοις καὶ τῇ ἀληθείᾳ τῶν πραγμάτων. ἐγὼ οὖν, ὦ ἄνδρες, αἰτήσομαι ὑμᾶς. ἐχ ἅπερ οἱ πολλοὶ τῶν ἀγωνιζομένων, ἀκροᾶσθαι σφῶν αὐτῶν αἰτοῦνται, σοφίσι μὲν αὐ- 39.
τοῖς ἀπιστοῦντες, ὑμῶν δὲ προκατεγνωκότες ἄδικόν τι (εἰκὸς γὰρ [10], ἐν ἀνδράσι γε ἀγαθοῖς [11], καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν τοῖς φεύγουσιν, ἔπερ [12] καὶ οἱ διώκοντες ἔτυχον ἄνευ αἰτήσεως)

τάδε

9. ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις εἶναι] infacundus et imperitus fori si tu sis, necesse tibi est, vt sis in potestate, arbitrio atque fortuna linguae aduersariorum; quae lingua si mitis et humana est, potest reus, ab ea accusatus, nonnullam spem absolutionis habere; sin autem acerba et saeua et belluina est, plane desperandum est reo, et prorsus periit. ἐπὶ τοῖς ἔργοις εἶναι est, prout aut aequa et probabilis, aut iniqua et nullo modo excusabilis causa est, ita aut vincere, aut cadere.

10. γὰρ] reddit rationem dicti. *rogant vos vestrae audientiae benevolentiam.* εἰ γὰρ ὑμῶν ἐ προκατεγίνωσκον ἄδικόν τι, ἐκ ἂν ἐδέοντο ὑμῶν ἔτως, nam nisi vestrae aequitati diffiderent, non essent id rogaturi. εἰκὸς γὰρ —

11. post ἀγαθοῖς deesse videtur λέγυσι reis enim verba facientibus coram viris bonis et honestis, paret, vt parata praesto sit audientiae benevolentia, etiam sine illis precibus.

12. ἔπερ] constructio simplex et plana ferebat ἥπερ scil. ἀκροάσεως. verum maluit orator ad occul-

42. τάδε δὲ δέομαι ὑμῶν * τοῦτο μὲν [13] συγγνώμην ἔ-
χειν μοι, ἐάν τι τῇ γλώσσῃ ἁμάρτω, καὶ ἡγεῖ-
σθαι ἀπειρίᾳ μᾶλλον * αὐτῇ [14], ἢ ἀδικίᾳ ἡμαρτῆ-
σθαι· τοῦτο δὲ, ἐάν τι ὀρθῶς εἴπω, ἀληθείᾳ μᾶλ-
λον ἢ δεινότητι εἰρῆσθαι. οὐ γὰρ δίκαιον οὔτ' ἔργῳ
ἁμαρτόντα [15], διὰ ῥήματα σωθῆναι, ἔτ' ἔργῳ ὀρ-
130.1. θῶς πράξαντα, διὰ ῥήματα ἀπολέσθαι. τὸ μὲν
γὰρ ῥῆμα, τῆς γλώττης ἁμάρτημά ἐστι· τὸ δ' ἔρ-
γον, τῆς γνώμης. ἀνάγκη δὲ κινδυνεύοντα περὶ αὐ-
3. τῷ [16], καί πᾳ τι καὶ ἐξαμαρτεῖν. ὃ γὰρ μόνον τῶν
λεγο-

tum aliquid respicere, quod subaudiendum reliquit, scil. post φεύγουσιν subaudiendum est ὅπερ ἐστὶ πρᾶγμα. quae res est, cuius potiti erant accusatores etiam sine rogatione.

13. τᾶτο μὲν συγγνώμην ἔχειν μοὶ, ἐὰν] sic struxi verba, arbitratu meo, quae in vulgatis sic iacent συγγνώμην ἔχειν μοι, τᾶτο μὲν ἐὰν

14. αὐτῇ] scil. τῇ γλώσσῃ. sic in datiuo dedi de meo, pro vulgari αὐτὴν. natum huius loci vitium, id quod aliis quoque sine numero locis accidit, e more librariorum vetustiorum iota datiui non subscribendi, sed ad latus adscribendi. quo e iota saepissime ν exstitit. Schedae Goensianae Scaligerum perhibent correxisse τὸ τὴν. quod si vere Scaliger exarauit, eius mentem diuinando consequi haud valeo. Sed proculdubio ille aliud quid dederat. notus est Graecismus ἡμαρτῆσθαι αὐτῇ pro ὑπ' αὐτῆς. Possit quoque αὐτῆς legi.

15. ἁμαρτόντα] sic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium ἁμαρτώντα.

16. αὐτῷ] hoc, an αὐτᾷ praestet, ambigo adhuc. Scaligerum αὐτῶν correxisse perhibent schedae Goensianae, de quo item valde dubito-

λεγομένων ἀναγκη ἐνθυμεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσομένων. ἅπαντα γὰρ τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα, ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται ἢ τῇ προνοίᾳ. ταῦτ' οὖν ἔκπληξιν πολλὴν παρέχειν ἀνάγκη ἐσὶ τῷ κινδυνεύοντι. ὁρῶ γὰρ ἔγωγε καὶ τὸς πάνυ ἐμπείρως τὸ ἀ- 6. γωνίζεσθαι, πολλῷ χεῖρον ἑαυτῶν λέγοντας, ὅταν ἔν τινι κινδύνῳ ὦσιν· ὅταν δ' ἄνευ κινδύνων τὶ διαπράσσωνται, μᾶλλον ὀρθομένως. ἡ μὲν δὴ αἴτησις, ὦ ἄνδρες, καὶ νομίμως καὶ ὁσίως ἔχουσα, καὶ ἐν τῷ ὑμετέρῳ δικαίῳ ἐχ ἧσσον ἢ ἐν τῷ ἐμῷ[17]. Περὶ 9. δὲ τῶν κατηγορημένων ἀπολογήσομαι καθ' ἕκαστον. πρῶτον μὲν δὴ, ὡς παρανομώτατα καὶ βιαιότατα εἰς τόνδε τὸν ἀγῶνα καθέστηκα, τοῦτο ὑμᾶς διδάξω· ἐ τῷ φεύγειν[18] ἀν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· (ἐπεὶ καὶν ἀνωμότοις ὑμῖν καὶ μὴ κατὰ νόμον μηδένα[19] 12. ἐπι-

17. post ἐμῷ deesse videtur αὕτη. subaudi ἐσὶ. rogatio legumque ciuilium et diuini iuris sanctimoniae, vestrisque non minus, quam meis iuribus accommodata, haec est. vult dicere, non minus conuenit vos eam admittere, quam me ad vos afferre.

18. εὐ τῷ φεύγειν] Id est ἐκ ἐπὶ τῷ φ. vel ἐ διὰ τὸ φ. vel ἐχ ὅπως φεύγοιμι. non quo defugiam conuentum vestrum, non quo recusem coram vobis stare. Significat inuitissimum se hoc certamen obisse, non quo diffidat, siue causae suae, siue iudicum aequitati. Respiciunt itaque istaec ad illud βιαιότατα. Si per me stetisset, hic nunc non starem.

19. μὴ κατὰ νόμον μηδένα] id est μὴ κατὰ νόμον τινα. etiam si lex nulla esset, cogens iudices in huius modi causis ad cognoscendum. sed post μηδένα videtur δικάζειν deesse.

ἐπιτρέψαιμι περὶ τῦ σώματος τῦ ἐμῦ διαψηφίσασθαι, ἕνεκά γε τῦ πιστεύειν ἐμοί τε μηδὲν ἐξημαρτῆσθαι εἰς τόδε τὸ πρᾶγμα, καὶ ὑμᾶς γνώσεσθαι τὰ δίκαια) ἀλλ' ἵνα ἡ τεκμήρια[20] ὑμῖν καὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων καὶ τῶν εἰς ἐμὲ[21] ἡ τότων βιαιότης καὶ παρανομία. πρῶτον μὲν γὰρ κακῦργος[22] ἐνδεδειγμένος, φόνε δίκην φεύγω. ὃ ἐδεὶς πώποτ' ἔπαθε τῶν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. καὶ ὡς μὲν ἐ κακῦργός εἰμι, ἐδ' ἔνοχος τῷ τῶν κακύργων νόμῳ, αὐτοὶ ἔτοι τότε μάρτυρες γεγένηνται. περὶ γὰρ τῶν κλεπτῶν καὶ λωποδυτῶν ὁ νόμος[23] κεῖται· ὧν ἐδὲν ἐμοὶ προσὸν[24] ἀπέδειξαν. ἔτως εἴς γε ταύτην τὴν ἀπα-

20. τεκμήρια] imo vero τεκμήριον. ob insequens βιαιότης καὶ παρανομία.

21. καὶ τῶν εἰς ἐμὲ] adde aut παρασκευῶν, aut ἐπιβελῶν, aut tale quid.

22. κακῦργος] queritur, quod, cum in libello accusatorio, ex quo exhibito actio ἔνδειξις dicta instituta esset, reus latrocinii fuisset factus, et pro tali ad iudices delatus (h. e. ἐνδεδειγμένος) tamen in ipsa actione, vel dictione causae, non latrocinii, sed caedis patratae accusetur. Eiusmodi factum noui et inauditi exempli esse, nunquam in foro attico visum.

23. ὁ νόμος] subaudi ὁ περὶ τῶν κακύργων κείμενος. lex praecipiens de κακύργοις, maleficis, lata est ad compescendos fures et manticularios, non autem ad homicidas pertinet.

24. προσὸν] sic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium πρὸς ὃν. poterat quoque προσῆκον corrigi. atqui non docuerunt, me aut ad classem furum, aut ad classem manticulariorum pertinere.

γωγὴν [25] νομιμωτάτην καὶ δικαιοτάτην πεποιήκασιν * ὑμῖν [26] τὴν ἀποψήφισίν μου. φασὶ δὲ αὐτό τε [27] τὸ ἀποκτείνειν, μέγα κακούργημα [28] εἶναι, 21. καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ μέγιστόν γε· καὶ τοῦ ἱεροσυλεῖν καὶ τὸ προδιδόναι τὴν πόλιν. ἀλλὰ χωρὶς περὶ αὐτῶν ἑκάστου οἱ νόμοι κεῖνται. ἐμοὶ δὲ πρῶτον μέν, οὗτοις ἄλλοις εἴργεσθαι προαγορεύουσι τοῖς τῶ φόνου φεύγουσι τὰς δίκας, ἐνταυθὶ πεποιήκασι τὴν κρίσιν, ἐν 24. τῇ ἀ-

25. εἰς γε ταύτην τὴν ἀπαγωγήν] id eſt ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι, ὅς ἐστιν ἀγὼν ἀπαγωγῆς. fures, latrones et ſimiles primum apud archontas ἐνεδείκνυντο indicabantur. hi archontes tum e collegio vndecimvirorum deputatos in domum vel ad latebram illam, vbi latebat indicatus reus, mittebant, qui eum in carcerem ducerent. In eiusmodi cauſis erat ἡ ἔνδειξις copulata cum τῇ ἀπαγωγῇ. Qui autem caedis ſolummodo accuſarentur, hi non omnes ἀπήγοντο. non omnis φόνου δίκη erat etiam ἀπαγωγή.

26. ὑμῖν] ſic dedi de meo, pro vulgari ἡμῖν. effecerunt, vt iure ſummo et ſanctiſſimo me abſoluere poſſitis a crimine κακουργίας, quod ob crimen ego in carcerem abductus fui.

27. αὐτό τε] imo vero αὐτοί τε. ob inſequens καὶ ἐγὼ. alias vtique αὐτὸ non vi careret.

28. κακούργημα] ita merus et ſimplex φόνος ab ICtis atticis in numero τῶν κακουργημάτων non habebatur, tametſi per ſe natura ſua eſſet vel in praecipuis eorum. φόνου reus a vobis agor, inquit, at antea tamen pro κακούργῳ delatus ad magiſtratum et in carcerem ductus. haec inter ſe non conſtant. φονεὺς et κακοῦργος differunt inter ſe.

τῇ ἀγορᾷ· ἔπειτα τίμησίν μοι ἐποίησαν, τῷ νόμῳ κειμένῳ τὸν ἀποκτείναντα ἀνταποθανεῖν, ὃ τοῦ ἐμοὶ συμφέροντος ἕνεκα, ἀλλὰ τῷ σφίσιν αὐτοῖς λυ-
27. σιτελοῦντος. καὶ ἐνταῦθα ἔλασσον ἔνειμαν τῷ τεθνηκότι τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων· ὃ δ' ἕνεκα, γνώσεσθε προϊόντος τοῦ λόγου. ἔπειτα δὲ, (ὃ πάντας οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι) ἅπαντα τὰ δικαστήρια ἐν ὑπαίθρῳ δικάζει τὰς δίκας τοῦ Φόνου· ἑδενὸς ἄλλου
30. ἕνεκα, ἢ ἵνα τοῦτο μὲν οἱ δικασταὶ μὴ ἴωσιν εἰς τὸ αὐτὸ τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας· τοῦτο δὲ, ὁ διώκων τὴν δίκην τοῦ Φόνου ἵνα μὴ ὁμορρόφιος γένηται τῷ αὐθέντῃ. σὺ δὲ τοῦτο μὲν, παρελθὼν τοῦτον τὸν νόμον, τἐναντίον τοῖς ἄλλοις πεποίηκας· τοῦτο δὲ,
33. δέον σε διομόσασθαι ὅρκον τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον, ἐξώλειαν αὐτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ τῇ σῇ ἐπαρώμενον, ἢ μὴν μὴ ἄλλα κατηγορήσειν ἐμοῦ, ἢ εἰς αὐτὸν τὸν Φόνον, ὡς ἔκτεινα· ἐν ᾧ ἔτ' ἂν κακὰ πολλὰ εἰργασμένος ἡλισκόμην, ἄλῳ ἢ αὐτῷ τῷ
36. πράγματι, ἔτ' ἂν [29] πολλὰ ἀγαθὰ εἰργασμένος, τούτοις ἂν ἐσωζόμην τοῖς ἀγαθοῖς. ἃ [30] σὺ παρελθὼν, αὐτὸς σεαυτῷ τοὺς νόμους ἐξευρὼν, ἀνώμοτος μὲν αὐτὸς ἐμοῦ κατηγορεῖς, ἀνώμοτοι δὲ οἱ μάρτυ-

 ρες

29. ἔτ' ἂν πολλὰ] pro media voce malim αὖ

30. ἃ] Anacoluthum habes. Conſtructio poſtulat ταῦτα. cohaerent enim verba inter ſe ſic σὺ δὲ (v. verſu 31.) παρελθὼν — tum rurſus continuat h. l. ταῦτα σὺ παρελθὼν — verum, velut oblitus ſui, et ſuperius coeptae neque abſolutae orationis, quaſi de nouo exorditur orationem, dicens ἃ σὺ παρελθὼν.

ρ[illegible] καταμαρτυρῶσι δέον αὐτὸς τὸν αὐτὸν ὅρκον σοι
διομοσαμένους, καὶ ἁπτομένους τῶν σφαγίων, κατα- 39.
μαρτυρεῖν ἐμοί. ἔπειτα κελεύεις τοὺς δικαστὰς ἀνω-
μότοις πιστεύσαντας τοῖς μαρτυρῶσι, φόνου δίκην
καταγνῶναι, ὃς σὺ αὐτὸς ἀπίστους κατέστησας, πα-
ελθὼν τοὺς κειμένους νόμους, καὶ λέγων χρῆναι αὐ-
τοῖς τὴν σὴν παρανομίαν κρείττω γενέσθαι αὐτῶν 42.
τῶν νόμων. λέγεις δὲ ὡς ἂν ἂν παρέμεινα εἰ ἐλελύ-
μην, ἀλλ' ᾠχόμην ἂν ἀπιών, ὥσπερεὶ ἄκοντά με
ἀναγκάσας εἰσελθεῖν εἰς τὴν γῆν ταύτην. καίτοι
ἐμοὶ εἰ μηδὲν διέφερε τῆσδε τῆς πόλεως, ἴσον [31] ἦν
μοι

31. ἴσον] bene si habent insequentia, neque deest quidquam paulo post, necesse est, vt ἴσον h. l. significet idem atque εἰκὸς vel πρόσηκον. In aliis quidem linguis, vt in latina et germanica, *aequum* et *gleich*, pro iusto quoque et conueniente vsurpatur. vt Latini *iustum et aequum* copulant, ita nos quoque vulgari dictione *Recht und Gleich* copulamus. verum an Graeci quoque ἴσον hoc modo vsurparint, pro licito puta, et recto atque consentaneo, haud commemini. quod si ergo ἴσον ἦν μοι non significat h. l. *decebat me*, sed *pariter in potestate mea erat*, patet aliquid deesse scilicet post ἐρήμην ὄφλειν τὴν δίκην, deerit ἢ ἐλθεῖν μέν. penes me erat, siue vellem forum deuitare, et quamquam citatus tamen non comparere, sed absentia mea mihi condemnationem ex titulo contumaciae conscisceere, siue mallem in iudicium venire, meique copiam actoribus atque iudicibus facere. Vt suspicer haec duo vocabula ἢ ἐλθεῖν deesse, inducunt me statim insequentia ἔτως δὲ ἀπολογησαμένῳ. Nam dici aliquem silentio et absentia ἀπολογεῖσθαι vereor ne id durum et

131. 1. μοι καὶ προσκληθέντι μὴ ἐλθεῖν, ἀλλ' ἐρήμην ὄ-
φλειν τὴν δίκην. ἔτω δ' ἀπολογησαμένῳ τὴν προ-
τέραν ἐξεῖναι [32] ἐξελθεῖν. ἅπασι γὰρ τοῦτο κοινόν
3. ἐστι. σὺ δὲ, ὃ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι κοινόν ἐστιν, ἰδίᾳ
ζητεῖς με μόνον ἀποστερεῖν, αὐτὸς σαυτῷ νόμον θέ-
μενος. καίτοι τούς γε νόμους, οἳ κεῖνται περὶ τῶν τοι-
ούτων, πάντας ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι κάλλιστα νόμων
ἁπάντων κεῖσθαι καὶ ὁσιώτατα. ὑπάρχει μέν γε
6. αὐτοῖς ἀρχαιοτάτοις εἶναι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἔπειτα τοὺς
αὐτοὺς εἶναι ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν. ὅπερ μέγι-
στόν ἐστι σημεῖον νόμων καλῶς κειμένων. ὁ γὰρ χρό-
νος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσ-
κει τοὺς ἀνθρώπους. ὥστε ὃ δεῖ ὑμᾶς ἐκ τῶν τοῦ κα-
9. τηγόρου λόγων τοὺς νόμους καταμανθάνειν, εἰ καλῶς
ὑμῖν κεῖνται ἢ μή· ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων τοὺς τοῦ κατη-
γόρου λόγους, εἰ ὀρθῶς καὶ νομίμως ὑμᾶς διδάξου-
σι [33] τὸ πρᾶγμα, ἢ ἔτως [34] οἵγε νόμοι κάλλιστα
κεῖνται οἱ περὶ Φόνου, ὃς ἐδεῖς πώποτε ἐτόλμησε
12. κινῆσαι· σὺ δὲ μόνος δὴ τετόλμηκας γενέσθαι νομο-

improbabile, et in re graui finitimum scurrili videatur. Ratum ergo maneto, ἴσον hic loci idem significare atque ἀδιάφορον indifferens, et tum deesse ἢ ἐλθεῖν μέν. quo admisso, ἔτω δὲ tantundem valebit atque ἐλθόντα δὲ. scil. εἰς τὸ δικαστήριον.

32. ἐξεῖναι] imo vero ἐξῆν.

33. διδάξουσι] malim διδάσκουσι. in praesente, vt etiam p. 141. 26. legitur vbi locus hic ipse iisdem plane verbis iteratus habetur.

34. ἔτως οἱ γενόμοι] malim εἰθ', ἔτως αἱ μὲν νόμοι.

θέτης ἐπὶ τὰ πονηρότατα· καὶ ταῦτα [35] παρελθὼν, ζητεῖς με ἀδίκως ἀπολέσαι. ἃ δὲ σὺ παρανομεῖς, αὐτὰ ταῦτα μέγιστά μοι μαρτύρια [36] ἐστιν. εὖ γὰρ ἤδεις, ὅτι οὐδεὶς ἂν ἦν σοι, ὃς ἐκεῖνον τὸν ὅρκον διομοσάμενος ἐμοῦ κατεμαρτύρησεν. ἔπειτα δὲ 15.
οὐχ, ὡς πιστεύων τῷ πράγματι, ἀναμφισβητήτως ἕνα τὸν ἀγῶνα περὶ τοῦ πράγματος [37] ἐποιήσω, ἀλλὰ ἀμφισβήτησιν καὶ λόγον ὑπελίπου, ὡς καὶ τοῖς τότε δικασταῖς ἀπιστήσων. ὥστε μηδέν μοι ἐνθάδε μηδὲ πλέον [38] εἶναι μηδ' ἀποφυγόντι, ἀλλ' ἐξ- 18.
εῖναί σοι λέγειν [39], ὅτι κακοῦργος [40] ἀπέφυγον, ἀλλ' ἐκ τοῦ φόνου τὴν δίκην· ἐλὼν δ' ἄν, ἀξιώσεις με ἀποκτεῖναι, ὡς τοῦ φόνου τὴν δίκην ὠφληκότα. καίτοι πῶς ἂν εἴη τούτων δεινότερα μηχανήματα, εἰ ἡμῖν

μὲν

35. ταῦτα non videtur bene habere, ſed in eo aut τὰ ἴσα, aut τὰ ὅσια, aut denique πάντας [ſcil. τοὺς νόμους] latere, aut τὰ τακτὰ. v. Supplementa.

36. μαρτύρια] ſubaudi κατὰ σοῦ καὶ τῆς σῆς παρανομίας.

37. περὶ τοῦ πράγματος] num περὶ τοῦ αὐτοῦ πρ. yna eademque in cauſa non manſiſti, debebas enim me, quem κακοῦργον detuliſſes, etiam in ipſa actione κακουργήματος reum peragere. tu vero in delatione aliud, et rurſus aliud in actione incuſas, ibi κακούργημα, hic φόνον.

38. μηδὲ πλέον] aut hoc μηδὲ eſt delendum, aut interponendum eſt ἀλόντι. neque damnato mihi, neque abſoluto, quicquam prodeſſe.

39. λέγειν] ſubaudi εἰ ἀπέφυγον ταύτην τὴν δίκην.

40. κακοῦργος] num κακουργίας. ſcil. δίκην.

21. μὲν ἅπαξ ἀποφυγεῖσιν ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπολείπεται, τέτῳ δὲ πάλιν εἰς ἡμᾶς ἐπηρεάζειν ἐξέσαι; ἔτι δὲ μάλ' ἐδέθην [41], ὦ ἄνδρες, παρανομώτατα ἁπάντων ἀνθρώπων ἐθέλοντος γάρ μ' ἐγγυητὰς τρεῖς καθισάναι κατὰ τὸν νόμον, ἔτως ἔτοι διε-
24. πράξαντο τᾶτο ὥστε [42] μὴ ἐγγενέσθαι μοι ποιῆσαι. τῶν δὲ ἄλλων ξένων ὅστις πώποτε ἠθέλησε καταςῆσαι ἐγγυητὰς, ἀδεὶς πώποτ' ἐδέθη. καίτοι οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν κακέργων τῷ αὐτῷ χρῶνται νόμῳ τέτῳ. ὥστε καὶ ἔτος κοινὸς τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὢν,
27. ἐμοὶ μόνῳ [43] ἐπέλιπε μὴ ὠφελεῖσθαι τᾶδε τῷ νόμῳ. τέτοις γὰρ ἦν τᾶτο συμφέρον· πρῶτον μὲν, ἀπαρασκευότατον γενέσθαι με, μὴ δυνάμενον διαπράσσεσθαι τἀμαυτῷ πράγματα· ἔπειτα, κακοπαθῆν τῷ σώματι· τές τε φίλες προθυμοτέρες [44] ἔ-

41. ἔτι δὲ μάλ' ἐδέθην] non intelligo quid sibi hoc μάλα velit, nisi si quod aduerbium desit, e. c. οἰκτρῶς, aut ἀδίκως, aut ὠμῶς aut ἐπὶ δηρὸν *admodum diu*. nam cum παρανομώτατα nequit copulari, quia nimis longe auulsa illa a se sunt, et μάλα non cum superlatiuis, sed cum positiuis solet copulari.

42. τᾶτο ὥστε] inuerso malim ordine, ὥστε τᾶτο.

43. ἐμοὶ —] leg. videtur ἐπ' ἐμοὶ μόνῳ ἐπέλιπεν, ὥστε μὴ ὠφελεῖσθαι [subaudi ἐμὲ] ὑπὸ [vel παρὰ] τᾶδε τῷ νόμῳ.

44. προθυμοτέρες an προθυμοτέρως legatur, parum interesse arbitror. Modo teneatur, vulgata si seruetur, subaudiri debere ἑαυτὲς. tertio futurum videbant aduersarii, vt ipsi haberent amicos meos paratiores ad operam testimonii praestandam ipsis, tamet-

χειν τὰς ἐμαυτῷ τέτρις τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, ἢ 30.
ἐμοὶ ταλληθῆ λέγειν, διὰ τὴν τοῦ σώματος κακοπά-
θειαν. ὄνειδός τε αὐτῷ τε ἐμοὶ [45] περιέσεσθαι [46]
καὶ τοῖς ἐμοῖς προσήκουσιν εἰς τὸν βίον ἅπαντα. ἐ-
τῶσι μὲν δὴ πολλοῖς [47] ἂν σωθεὶς τῶν νόμων τῶν ὑ-
μετέρων καὶ τοῦ δικαίου [48], καθέζηκα εἰς τὸν ἀγῶ- 33.
να. ὅμως μέντοι γε καὶ ἐκ τούτων πειράσομαι ἐμαυ-
τὸν ἀναίτιον ἐπιδεῖξαι. καίτοι χαλεπόν γε τὰ ἐκ
πολλοῦ κατεψευσμένα καὶ ἐπιβεβουλευμένα, ταῦ-
τα παραχρῆμα ἀπελέγχειν. ἃ γάρ τις μὴ προσ-
εδόκησεν, ἐδὲ φυλάξασθαι ἐγχωρεῖ. Ἐγὼ δὲ τὸν 36.
μὲν πλοῦν ἐποιησάμην ἐκ τῆς Μιτυλήνης, ὦ ἄνδρες,
ἐν τῷ πλοίῳ πλέων, ᾧ Ἡρώδης ἔτος, ὃν φασιν
ὑπ' ἐμοῦ ἀποθανεῖν. ἐπλέομεν δὲ εἰς τὴν Αἶνον, ἐγὼ
μὲν, ὡς τὸν πατέρα· (ἐτύγχανε γὰρ ἐκεῖ ὢν τό-
τε) ὁ δ' Ἡρώδης ἀνδράποδα Θραξὶν ἀνθρώποις 39.
ἀπο-

si falsi testimonii, quam mihi, tametsi veri. Praeterea suspicor, ex insequentibus, ante ἔχειν vel ἕξειν deesse ἔμελλον *futurum erat, ut haberent.*

45. αὐτῷ τε] sic dedi de meo, vulgatae dant αὐτῷ γε.

46. περιέσεσθαι] imo vero περιεῖναι.

47. πολλοῖς] id est ὑπὸ πολλῶν. a multis legum vestrarum.

48. καὶ τοῦ δικαίου] imo vero τῷ δικαίῳ. neque enim dici potest πολλοῖς τοῦ δικαίου. Aut ergo hic loci vitium est, aut paulo ante, et pro πολλοῖς leg. est ὑπὸ πολλῶν. nisi si subaudire velis κεφαλαίοις. *e multis capitibus* vel *locis iuris aequi*, quod minus placet.

ἀπολύσων [49]. συνέπλει δὲ τά τε ἀνδράποδα ἃ ἔδει αὐτὸν ἀπολῦσαι, καὶ οἱ Θρᾷκες οἱ λυσόμενοι. τούτων δ' ὑμῖν τὰς μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἡ μὲν πρόφασις ἑκατέρῳ τῷ πλοῦ,
42. αὕτη· ἐτύχομεν δὲ χειμῶνι [50] τινὶ χρησάμενοι, ὑφ' ᾧ ἠναγκάσθημεν κατασχεῖν εἰς τῆς Μηθυμναίας τι χωρίον, ἃ τὸ πλοῖον ὥρμει τοῦτο, εἰς ὃ μετεκβάντα φασὶν ἀποθανεῖν αὐτὸν [51] τὸν Ἡρώδην. καὶ πρῶτον μὲν αὐτὰ ταῦτα σκοπεῖτε, ὅτι μὴ προ-
132. 1. νοίᾳ μᾶλλον ἐγίνετο ἡ τύχη. ἔτε γὰρ πείσας τὸν ἄνδρα ἀδαμᾷ ἀπελέγχομαι σύμπλεν μοι γενέσθαι, ἀλλ' αὐτὸς καθ' αὑτὸν τὸν πλοῦν πεποιημένος [52],
3. πραγμάτων ἕνεκεν ἰδίων. ἔτ' ἂν ἐγὼ ἄνευ προφάσεως ἱκανῆς φαίνομαι τὸν πλοῦν ποιησάμενος εἰς τὴν Αἶνον, ἔτε κατασχόντες [53] εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἀπὸ παρασκευῆς οὐδεμιᾶς, ἀλλ' ἀνάγκῃ χρησάμενοι. ἔτ' αὖ ἐπειδὴ ὡρμισάμεθα, ἡ μετάβασις ἐγένετο
6. εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον ἀδενὶ μηχανήματι ὑδ' ἀπάτῃ· ἀλλ' ἀνάγκῃ καὶ τοῦτο ἐγίγνετο. ἐν ᾧ μὲν γὰρ ἐπλέομεν

49. ἀπολύσων] id est ἀποδωσόμενος venditurus.

50. χειμῶνι] sic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium χειμῶν.

51. αὐτὸν aut cum ἔτοι est commutandum, aut, si seruatur delenda sunt proxima, τὸν Ἡρώδην, vt e scholio nata.

52. πεποιημένος] subiice tacita mente repetendum ἐλέγχεται e praemisso ἀπελέγχομαι. melius tamen conueniret additum φαίνεται.

53. κατασχόντες] adde ἡμεῖς. vbi subauditur φαινόμεθα, e proximo praemisso φαίνομαι tacite iterandum.

μες, ἀξέγαξον ἦν τὸ πλοῖον· εἰς ὃ δὲ μετέβημεν, ἐξεγασμένον. τοῦ δὲ ὑμετέρου ἕνεκα ταῦτ' ἦν. τούτων δ' ὑμῖν μαρτυρίας [54] παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 9.

Ἐπειδὴ δὲ μετέβημεν εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον, ἐπίνομεν. καὶ ὁ μὲν ἐξ φανερὸς ἐκβὰς τοῦ πλοίου, καὶ ἐκ εἰσβὰς πάλιν· ἐγὼ δὲ τοπαράπαν ἐκ ἐξέβην τοῦ πλοίου τῆς νυκτὸς ἐκείνης· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἐπειδὴ ἐφάνης ἦν ὁ ἀνὴρ, ἐζητεῖτο ἐδέν τι μᾶλλον ὑπὸ 12. τῶν ἄλλων, ἢ καὶ ὑπ' ἐμοῦ· καὶ εἴ τῳ τῶν ἄλλων ἐδόκει δεινὸν εἶναι [55], καὶ ἐμοὶ ὁμοίως. καὶ εἰς τε τὴν Μιτυλήνην ἐγὼ αἴτιος ἦν πεμφθῆναι ἄγγελον, καὶ τῇ ἐμῇ γνώμῃ ἐπέμπετο. καὶ ἄλλος ἐθέλοντος βαδίζειν, ἔτε τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου [56], ἔτε τῶν 15. αὐτῷ τῷ Ἡρώδῃ συμπλεόντων [57], ἐγὼ τὸν ἀκέλευθον τὸν ἐμαυτοῦ πέμπειν ἕτοιμος ἦν. καίτοι γε ἐ δή πω κατ' ἐμαυτοῦ μηνυτὴν ἔπεμπον, εἰδώς. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνὴρ ἔτε ἐν τῇ Μιτυλήνῃ ἐφαίνετο, ζητούμενος, ἔτ' ἄλλοθεν [58] ἐδαμοῦ, πλοῦς τε ἡμῖν ἐγίνετο, 18. καὶ τἄλλ' ἀνήγετο πλοῖα ἅπαντα, ὠχόμην κἀγὼ πλέων.

54. μαρτυρίας] quamquam nil interest, malim tamen ob proximum insequens μάρτυρες, non μαρτυρίαν, hic legi, litera minus, μάρτυρας.

55. δεινὸν εἶναι] scil. τὸ γεγονὸς. vel τὸ ἐχ εὑρίσκεσθαι τὸν ἄνδρα.

56. τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου] scil. εἰς ὃ μετέβημεν, hominum illo nauigio, in quod transscenderamus, iam ante vectorum, quam nos illuc transmigrassemus.

57. συμπλεόντων] qui iam antea eadem illa naue vsi, illuc appulerant, quam nauem nunc reliqueramus.

πλέων. τούτων δ' ὑμῖν τὰς μάρτυρας παρέξομαι.
ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Τὰ μὲν γενόμενα, ταῦτ' ἐστίν.
21. ἐκ δὲ τούτων ἤδη σκοπεῖτε τὰ εἰκότα. πρῶτον μὲν γὰρ πρὶν ἀνάγεσθαί με εἰς τὴν Αἶνον, ὅτε ἦν ἀφανὴς [59] ὁ ἀνήρ, ἠδεῖς ἠτιάσατό με ἀνθρώπων, ἤδη πεπυσμένων τούτων τὴν ἀγγελίαν· ἐγὼ γὰρ ἂν ποτε ᾠχόμην πλέων· ἀλλ' εἰς μὲν τὸ παραχρῆμα κρεῖσ-
24. σον ἦν τὸ ἀληθὲς, καὶ τὸ γεγενημένον, τῆς τούτων αἰτιάσεως· καὶ ἅμα ἐγὼ ἔτι ἐπεδήμεν [60]· ἐπειδὴ δὲ ἐγώ τε ᾠχόμην πλέων [61], καὶ ἔτοι ἐξ ἐπιβελῆς συνέθεσαν ταῦτα καὶ ἐμηχανήσαντο κατ' ἐμέ, τότε ἠτιάσαντο. λέγουσι δὲ ὡς ἐν μὲν τῇ γῇ ἀπέθα-
27. νεν ὁ ἀνὴρ, καγὼ λίθον αὐτῷ ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλήν· ὃς ἐκ ἐξέβην τοπαράπαν ἐκ τοῦ πλοίου. καὶ τοῦτο μὲν ἀκριβῶς ἔτοι ἴσασιν. ὅπως δ' ἠφανίσθη ὁ ἀνὴρ, ἐδενὶ λόγῳ εἰκότι δύναντ' ἀποφαίνειν. δῆλον
30. γάρ που, ὅτι ἐγγύς που τοῦ λιμένος εἰκὸς ἦν τοῦτο γενέσθαι· τοῦτο μὲν μεθύοντος τοῦ ἀνδρός, τοῦτο δὲ νύκτωρ ἐκβάντος ἐκ τοῦ πλοίου. ἔτε γὰρ αὐτοῦ [62] κρατεῖν

58. ἄλλοθεν ἐδαμοῦ] aut cum Stephano leg. videtur ἄλλοθι ἐδαμοῦ, aut ἄλλοθεν ἐδαμόθεν.

59. ἦν ἀφανὴς] subaudi ἤδη.

60. ἐπεδήμεν] Athenis adhuc verſabar. videtur colligi ſic poſſe, ſtatim ab Herodis e rebus humanis exceſſu, quocunque modo is exceſſit, reum Aenum, inde Athenas, inde rurſus Aenum, et ſic tandem iterum Athenas reuertiſſe, vbi neceſſitas cauſam capitis agendi ipſi impoſita fuit. Sed v. Supplementa.

61. ᾠχόμην πλέων] Athenis puta verſus Aenum.

62. αὐτοῦ] cum aſpero exaraui, pro leni, qui eſt

τεῖν ἴσως ἂν ἐδύνατο, ὅτε τῷ ἀπάγοντι [63] νύκτωρ μακρὰν ὁδὸν ἡ πρόφασις ἂν εἰκότως ἐγίνετο· ζητεμένῳ δὲ τὸ ἀνδρὸς δύο ἡμέρας ἐν τῷ λιμένι, καὶ 33. ἄπωθεν τοῦ λιμένος, ὅτε ὀπτὴς ὠδὶς ἐφάνη, ἔθ' αἷμα, ὅτ' ἄλλο σημεῖον ὠδέν. κἄτ' ἐγὼ συγχωρῶ [64] τῷ τότε λέγω, παρεχόμενος τὰς μάρτυρας ὡς ἐκ ἐξέβην ἐκ τοῦ πλοίου· ὠδινὶ τρόπῳ [65] εἰκὸς ἦν ἀφανισθέντα λαθεῖν τὸν ἄνθρωπον, εἴπερ μὴ πάνυ 36. πόρρω ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. ἀλλ' ὡς κατεπεντώθη λέγουσιν. ἐν τίνι πλοίῳ; δῆλον γάρ, ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ λιμένος ἦν τὸ πλοῖον. πῶς ἂν ἔν ἐκ ἐξ-

εὑρί-

in vulgatis. ipſe ſemet tenere, h. e. in pedibus rectus ſtare, et regere corpus non poterat, ob crapulam ſui compos non erat, vnde conſtat eum haud procul a portu diſceſſiſſe.

63. ἀπάγοντι] ſubaudi αὐτὸν. id eſt εἴ τις ἄλλος αὐτὸν ἐβουλετο ἀπάγειν ſiquis eum noctu longiuſcule a naui abducere voluiſſet, ei nullus futurus fuiſſet idoneus rei praetextus.

64. κἄτ' ἐγὼ συγχωρῶ] in coniunctiuo, pro συγχωρήσω vel συγχωρήσαιμι et nihilominus tamen ego concedam? illine mihi nihilominus tamen hoc extorquere volent, vt aſſentiar ipſorum fabulae, vt veram illam fatear? Egone vero ita ſim ſtultus? tam hoſtis mei? tametſi teſtes exhibeam —

65. ὠδινὶ τρόπῳ] Stephanus interponi vult δὲ. mihi videtur potius ita leg. ἐκ τοῦ πλοίου, ἢ ὠδενὶ τρ. e naui, vbi [qua in naui] nullo modo — facile ἢ vbi excidere potuit in colliſione cum prima litera vocabuli οὐδενὶ. Aut legi poteſt ἀλλ' ὠδενὶ.

39. ευρέθη; καὶ μὴν εἰκός γε ἦν καὶ σημεῖόν τι γενέσθαι ἐν τῷ πλοίῳ ἀνδρὸς τεθνεῶτος, καὶ ἐκβαλλομένου νύκτωρ. νῦν δὲ ἐν ᾧ μὲν ἔπινε πλοίῳ, καὶ ἐξ ᾧ ἐξέβαινεν, ἐν τούτῳ φασὶν εὑρεῖν σημεῖα, ἐν ᾧ αὐτοὶ μὴ ὁμολογοῦσιν ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα· ἐν ᾧ δὲ κατε-
42. ποντώθη, οὐχ εὗρον οὔτ' * αὐτὸ τὸ πλοῖον [66], οὔτε σημεῖον οὐδέν. τούτων δ' ὑμῖν τὰς μάρτυρας παρασήσομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ Φρυξὸς ἦν πλέων εἰς τὴν Λῖνον, τὸ δὲ πλοῖον ἦκεν εἰς τὴν Μιτυλήνην, ἐν ᾧ ἐγὼ καὶ Ἡρώδης ἐπλέομεν, πρῶ-
133. τον μὲν εἰσβάντες [67] εἰς τὸ πλοῖον ἠρεύνων· καὶ ἐπειδή τι αἷμα εὗρον, ἐνταῦθα ἔφασαν τεθνάναι [68] τὸν ἄνδρα. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς τοῦτο οὐκ ἐχώρει, ἀλλ'
3. ἐφαίνετο τῶν [69] προβάτων ὂν αἷμα, ἀποτραπόμενοι τοῦτο τὸ λόγον, συλλαβόντες ἐβασάνιζον τοὺς ἀνθρώπους [70]. καὶ ὃν μὲν τότε παραχρῆμα ἐβασάνισαν, ὅτος μὲν οὐδὲν εἶπε περὶ ἐμοῦ Φλαῦρον· ὃν δ' ἡμέρας ὕστερον πολλοῖς ἐδαπάνησαν [71], ἔχοντες παρὰ

66. αὐτὸ τὸ πλοῖον] articulum, quo vulgatae carent, de meo addidi.

67. εἰσβάντες] sic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium εἰσβάσαντες. quod tamen perinde possit suspicionem de εἰσβαδίσαντες iniicere.

68. τεθνάναι] scil. φονευθέντα.

69. τῶν προβάτων] malim articulum abesse.

70. τοὺς ἀνθρώπους] id est τοὺς ἀνδραπόδους, τοὺς δούλους.

71. ἐδαπάνησαν] id est κατανήλωσαν βασανίζοντες. quem tormentis paene absumserunt. h. e. tam dirum et horribilem in modum torserunt, vt, quasi belluae quaedam, carnes eius dilaniarent; et enormitate

ρὰ σφίσιν αὐτοῖς τὸν πρόσθεν χρόνον, ἕτος ἦν ὁ 6.
πεισθεὶς ὑπὸ τούτων καὶ καταψευσάμενος ἐμοῦ. παρ-
έξομαι δὲ τούτων τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.
Ὡς μὲν ὕστερον τούτῳ τῷ χρόνῳ[72] ὁ ἀνὴρ ἐβασανί- 9.
σθη, μεμαρτύρηται ὑμῖν. προσέχετε δὲ τὸν νοῦν αὖ-
τῇ τῇ βασάνῳ, οἷα γεγένηται. ὁ μὲν γὰρ δοῦλος,
ὦ ἴσως ἕτοι τοῦτο μὲν ἐλευθερίαν ὑπέσχοντο, τοῦτο
δ' ἐπὶ τούτοις ἦν παύσασθαι κακόμενον αὐτόν, ἴσως[73]
ὑπ' ἀμφοῖν πεισθεὶς, κατεψεύσατό μου· τὴν μὲν 12.
ἐλευθερίαν ἐλπίσας οἴσεσθαι, τῆς δὲ βασάνου εἰς
τὸ παραχρῆμα βουλόμενος ἀπηλλάχθαι. εἶμαι δ'
ὑμᾶς ἐπίστασθαι τοῦτο, ὅτι ἐφ' οἷς ἂν τὸ πλεῖον
μέρος[74] τῆς βασάνου, πρὸς τούτων[75] εἰσὶν οἱ βα-
σανι-

cruciatuum hominem propemodum enecarent; quem in custodia penes se habuerant, et acribus vigiliis septum cauerant, ne qua elaberetur, longinquo temporis interuallo, quod effluxit ab appulsu nauis illius, in qua reus cum Herode vectus fuerat, ad Mitylenam, vsque ad illud tempus quo seruus torquebatur.

72. ὕστερον τούτῳ τῷ χρόνῳ] malim aut ὕστερον τούτων συχνῷ χρόνῳ, aut ὕστερον τοσούτῳ χρόνῳ.

73. post ἴσως deest copula δ' aut δὲ.

74. post πλεῖον addendum, aut certe subaudiendum est ἦ.

75. πρὸς τούτων] id est κατὰ τὴν τούτων γνώμην. Ita vero si interpreteris, necesse est, vt ante vel post λέγειν desit ἕτοιμοι. parati sunt ex horum sententia loqui ea, quae — Sin autem probabile minus sit, ἕτοιμοι addi oportere, tum πρὸς τούτων εἰσὶν οἱ βασανιζόμενοι significabit, illis fauent torti, cum illis faciunt,

σανιζόμενοι λέγειν ὅ, τι ἂν ἐκείνοις μέλλωσι χαριεῖ-
15. σθαι. ἐν τούτοις [76] γὰρ αὐτοῖς ἐστιν ἡ ὠφέλεια· ἀλ-
λῶστε καὶν μὴ παρόντες τύγχάνωσιν ὧν ἂν κατα-
ψεύδωνται. εἰ γὰρ ἐγὼ ἐκέλευον αὐτὸν τρεβλοῦν ὡς
οὐ τἀληθῆ λέγοντα, ἴσως ἂν ἐν αὐτῷ τούτῳ ἀπε-
τρέπετο μηδὲν κατ' ἐμοῦ καταψεύδεσθαι· νῦν δὲ
18. αὐτοὶ ἦσαν καὶ βασανισαὶ καὶ ἐπιτιμηταὶ [77] τῶν
σφίσιν αὐτοῖς συμφερόντων. ἕως μὲν ἔν μετὰ χρη-
στῆς [78] ἐλπίδος ἐγίνωσκέ με καταψευσάμενος,
τούτῳ διισχυρίζετο τῷ λόγῳ· ἐπειδὴ δὲ ἐγίνωσκεν
ἀποθανούμενος, ἐνταῦθ' ἤδη τῇ ἀληθείᾳ ἐχρῆτο,
21. καὶ ἔλεγεν, ὅτι πεισθεὶη ὑπὸ τούτων ἐμοῦ καταψεύ-
δεσθαι. διαπειραθέντα δ' αὐτὸν τὰ ψευδῆ λέγειν,
ὕστερον δὲ τἀληθῆ λέγοντα, ἑτέρα ὠφέλησαν [79],
ἀλλ'

in eorum partem vergunt; et tum λέγειν accipi debet pro ὥστε λέγειν. quo fit vt proloquantur ea —

76. ἐν τούτοις] dubium eſt ſitne maſculini, an neutrius generis. Si neutrius generis eſt debet accipi pro ἐν τούτῳ. in hoc enim, ſi nempe ea dicant, quibus gratificentur iis, penes quos poteſtas eſt tormenta aut intendendi, aut remittendi, — Sin autem maſculinum eſt τούτοις h. l. ſignificabit ἐν idem, atque παρὰ penes eos. ἐν τῷ τούτων κράτει. ἐν τῇ τούτων χειρὶ καὶ βουλῇ.

77. ἐπιτιμηταὶ] videtur hoc vocabulum h. l. raro modo vſurpatum eſſe, pro ἐπιτάκται, *imperantes*, *praecipientes*. qui torquent, iidem quoque praeſcribunt, quae volunt a tortis edi.

78. χρηστῆς τῆς ἐλπίδος] malim articulum abeſſe.

79. ὠφέλησαν] imo vero ὠφέλησεν in ſingulari.

ἀλλ' ἀπέκτειναν ἄγοντες[80] τὸν ἄνδρα τὸν μητυτήν· ὧ πιστεύοντες ἐμὲ διώκεσι, τἀναντίον ποιήσαντες ἢ 24.
οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοῖς μητυταῖς, τοῖς μὲν ἐλευθέροις χρήματα διδόασι, τὰς δὲ δέλας ἐλευθεροῦσιν· ἔτοι δὲ θάνατον τῷ μητυτῇ τὴν δωρεὰν ἀπέδοσαν, ἀπαγορευόντων τῶν φίλων τῶν ἐμῶν μὴ ἀποκτείνειν τὸν ἄνδρα πρὶν ἂν ἐγὼ ἔλθοι- 27.
μι. δῆλον ἔν ὅτι ἐ τῦ σώματος αὐτῦ χρεία ἦν αὐτοῖς, ἀλλὰ τῶν λόγων. ζῶν μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς αὐτῆς βασάνε ἰὼν ὑπ' ἐμῦ, κατήγορος ἂν ἐγίνετο τῆς τύτων ἐπιβελῆς· τεθνεὼς δὲ τὸν μὲν ἔλεγχον τῆς ἀληθείας ἀπεσέρει[81] δι' αὐτῦ τῦ σώματος 30.
ἀπολυμένε· τοῖς δὲ λόγοις τοῖς ἐψευσμένοις ὑπ' ἐκείνε, ὡς ἀληθέσιν ὄσιν, ἐγὼ ἀπόλυμαι. τύτων δὲ μάρτυράς μοι κάλει. ἐχρῆν μὲν γὰρ αὐτὸς (ὡς ἐγὼ νομίζω) ἐνθάδε παρέχοντας τὸν μητυτὴν αὐ- 33.
τὸν ἀπελέγχειν ἐμὲ, καὶ αὐτῷ τύτῳ χρῆσθαι ἀγωνίσματι, ἐμφανῆ παρέχοντας τὸν ἄνδρα, καὶ κελεύοντας βασανίζειν, ἀλλὰ μὴ ἀποκτεῖναι. Φέ-

ρε γὰρ

80. ἄγοντες] aut ἀπάγοντες leg. ſcil. τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδὸν, aut ἄγχοντες. fauces reſte iniecto elidentes.

81. δι' αὐτῦ τοῦ σώματος ἀπολυμένε] fero, ſed ſic vt αὐτῦ cum aſpero exaretur, illique voci comma addatur. veritatem demonſtratione fraudabat per ſemet, quippe cuius corpus peribat. Exiret tamen ſententia ni fallor aliquanto elegantior ſi ſic legeretur δι' αὐτῦ, τῷ σώματι συναπολυμένου. vt hic accuſatiuus ad ἔλεγχον redeat. quae demonſtratio vna cum ipſo corpore, vnde illa peti poterat, peribat. Poſſit quoque legi ἀπεσέρει ἐμὲ διὰ τῦ σώματος ἀπολυμένε.

ρε γὰρ δὴ ποτέρῳ χρήσονται τῶν λόγων; πότερα
36. ᾧ πρῶτον εἶπεν, ἢ ᾧ ὕστερον; καὶ πότερα ἀληθῆ
ἐστιν, ὅτ' ἔφη με εἰργάσθαι τὸ ἔργον, ἢ ὅτ' ἐκ ἔφη;
εἰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ εἰκότος ἐξετασθῆναι δεῖ τὸ πρᾶγ-
μα, οἱ ὕστεροι λόγοι ἀληθέστεροι φαίνονται. ἐψεύ-
39. δετο μὲν γὰρ ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. ἐπειδὴ δὲ ψεύ-
δεσθαι [82] ἀπώλλυτο, ἠγήσατο τἀληθῆ κατειπὼν
διὰ τοῦτο σωθῆναι ἄν. τῆς μὲν ἓν ἀληθείας ἐκ ἦν
αὐτῷ τιμωρὸς ὠδείς. ἃ γὰρ παρὼν ἐγὼ ἐτύγχα-
νον, ὥπερ σύμμαχος ἦν ἡ ἀλήθεια τῶν ὑστέρων λό-
42. γων. τοὺς δὲ προτέρους λόγους τοὺς κατεψευσμένους
ἦσαν [83] οἱ ἀφανιοῦντες, ὥστε μηδέποτε εἰς τὸ ἀλη-
θὲς καταστῆναι [84]. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι καθ' ὧν μηνύῃ
ἄν τις, αὐτοὶ [85] κλέπτουσι τοὺς μηνύοντας, κἄτα
ἀφανίζουσιν· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ ἀπάγοντες [86] καὶ ζη-
134. 1. τοῦντες τὸ πρᾶγμα, τὸν κατ' ἐμοῦ μηνυτὴν ἠφάνι-
σαν. καὶ εἰ μὲν ἐγὼ τὸν ἄνδρα ἠφάνισα, ἢ μὴ ἤθε-

82. ψεύδεσθαι] deesse h. l. parum quid, in aperto est. H. Stephanus subiiciebat διὰ τὸ ψεύδεσθαι. possit quoque τῷ ψ. aut πεισθεὶς ψ. vel ἐπαρθεὶς ψ. vel ψευσάμενος, vel τοῖς ψεύδεσιν probari.

83. post ἦσαν adde, seu mauis tacita cogitatione, seu literis expressis, οὗτοι αὐτοὶ.

84. καταστῆναι] subaudi αὐτὰς [scil. τοὺς λόγους] αὐτοῖς.

85. αὐτοὶ] melius conueniret οὗτοι. quod eleganter redundabit. potest enim oratio vel sine eo salua et integra esse. Sed αὐτοὶ prorsus omni vi caret.

86. ἀπάγοντες] scil. ἐμὲ εἰς τὸ δεσμωτήριον. τῇ ἀπαγωγῇ κατ' ἐμοῦ χρησάμενοι.

λον ἐκδέναι τούτοις, ἢ ἄλλον τινὰ ἔφευγον ἔλεγχον,
αὐτοὶ δὴ τούτοις ἰσχυροτάτοις εἰς τὰ πράγματα ἐ 3.
χρῶντο καὶ ἦν ταῦτα αὐτοῖς μέγιστα τεκμήρια
κατ' ἐμοῦ· νῦν δέ, ὁπότε αὐτοὶ ἅπαντες προκαλεσάμενοι
τῶν φίλων τῶν ἐμῶν ταῦτ' ἔφυγον, ἐμοὶ δίκαιον κα-
τὰ τούτων εἶναι χρὴ ταῦτα τὰ τεκμήρια, ὡς οὐκ ἀ 6.
ληθῆ τὴν αἰτίαν ἐπέφερον, ἣν ἔφευγον. ἔτι δὲ καὶ τά-
δε λέγουσιν, ὡς ὁμολογεῖ ὁ ἄνθρωπος βασανιζόμε-
νος συναποκτεῖναι τὸν ἄνδρα. ἐγὼ δὲ φημι ταῦτα
μὲν ἃ λέγειν αὐτόν· ὅτι δὲ ἐξάγει ἐμὲ καὶ τὸν ἄν-
δρα ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ ὅτι ἤδη τεθνεῶτα αὐτὸν ὑπ' 9.
ἐμοῦ ἐνθεὶς εἰς τὸ πλοῖον καταπεντώσειε. καίτοι σκέ-
ψασθε, ὅτι πρῶτον μὲν πρὶν ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀνα-
βῆναι, ὁ ἀνὴρ μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης τῇ ἀ-
ληθείᾳ ἐχρῆτο, καὶ ἀπέλυέ με τῆς αἰτίας· ἐπει-
δὴ δὲ ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀνέβη, τῇ ἀνάγκῃ χρώμε- 12.
νος [87] ἤδη κατεψεύδετό μου, βουλόμενος ἀπηλλά-
χθαι τῆς βασάνου· ἐπειδὴ δὲ ἐπαύσατο βασανιζό-
μενος, οὐκέτι ἔφη με τούτων εἰργάσθαι οὐδέν, ἀλλὰ
τοτελευταῖον ἀπώμοσεν ἐμέ τε καὶ αὐτὸν ὡς ἀδί-
κως ἀπολυμένους· ὁ χάριτι τῇ ἐμῇ (πῶς γάρ; 15.
ὅς γε κατεψεύσατο) ἀλλ' ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τοῦ
ἀλη-

87. τῇ ἀνάγκῃ χρώμενος potest ferri, pro τ. ἀ. περιπεσών. et speciem nonnullam probabilitatis ei addit praemissum τῇ ἀληθείᾳ χρώμενος. cui hoc videri possit ex aduerso oppositum. dura tamen meis quidem auribus meoque stomacho haec cum sit dictio, malim τῆς ἀνάγκης ἡττώμενος τότ' ἤδη.

ἀληθῆς, καὶ βεβαιῶν τὰς πρώτας λόγας, ὡς ἀληθεῖς εἰρημένας. ἔπειτα δὲ ὁ ἕτερος ἄνθρωπος ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ πλέων, καὶ παρὼν διὰ τέλους, καὶ
18. συνών μοι, τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασανιζόμενος, τοῖς μὲν πρώτοις καὶ τοῖς ὕστερον [88] λόγοις τοῖς τε ἀνθρώπε συνεφέρετο, ὡς ἀληθέσιν ἔσι (διὰ τέλους γάρ με ἀπέλυε) τοῖς δ' ἐπὶ τῷ τροχοῦ λεγομένοις,
21. οὓς ἐκεῖνος ἀνάγκη μᾶλλον ἢ ἀληθείᾳ ἔλεγε, τούτοις δὲ διεφέρετο. ὁ μὲν γὰρ ἐκβάντα ἔφη με ἐκ τῆ πλοίε ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα, καὶ αὐτὸς ἤδη τεθνεῶτα συνανελεῖν μοι· ὁ δὲ τοπαράπαν ἐφη ἐκ ἐκβῆναί με ἐκ τῆ πλοίε. καίτοι τὸ εἰκὸς σύμμαχόν
24. μοι ἐξίν. οὐ γὰρ δήπε οὕτω κακοδαίμων ἐγὼ, ὥστε τὸ μὲν ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα προὐνοησάμην μόνος, ἵνα μοι μηδεὶς συνειδείη, ἐν ᾧ μοι ὁ πᾶς κίνδυνος ἦν· ἤδη δὲ πεπραγμένε μοι τῆ ἔργε, μάρτυρας καὶ
27. συμβούλας ἐποιέμην. καὶ ἀπέθανε μὲν ἀνὴρ ἐτοσὶ ἐγγὺς τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πλοίων (ὡς ὁ τέτων λόγος ἐξίν) ὑπὸ δὲ ἑνὸς ἀνδρὸς ἀποθνήσκων, οὔτε ἀνέκραγεν, οὔτ' αἴσθησιν οὐδεμίαν ἐποίησεν; οὔτε τοῖς ἐν τῇ γῇ, οὔτε τοῖς ἐν τῷ πλοίῳ; καὶ
30. μὴν πολλῷ πλέον γε ἀγνοεῖν [89] ἐσι νύκτως ἢ μεθ'

Z z 3 ἡμέ-

88. ὕστερον] id est τοῖς μετὰ τὸν τρόχον εἰρημένοις. malim tamen ὑστέροις legi. *posterioribus*, pro *postremis*.

89. ἀγνοεῖν h. l. est ἀγνοίᾳ ἁμαρτάνειν errore, imprudentia labi. non cauere aliquid, cuius te postmodum facti poeniteat, cum corrigere iam non amplius liceat. vt, si, vt hoc vtar, qui aliquem interemerit, is cruorem abstergere a manibus, gladioue aut vesti-

ἡμέραν, ἐπ' ἀκτῆς, ἢ κατὰ πόλιν. καὶ μὴν ἔτι ἀγρηγορότων φασὶν ἐκβῆναι τὸν ἄνδρα ἐκ τοῦ πλοίου. ἕστεται ἐν τῇ γῇ μὲν ἀποθανόντος, ἐντιθεμένου δὲ εἰς τὸ πλοῖον, ἔστε ἐν τῇ γῇ σημεῖον ἐδὲ αἷμα ἐφά- 33.
νη, ἔστε ἐν τῷ πλοίῳ· νύκτωρ μὲν ἀναιρεθέντος, νύκτωρ δὲ τιθεμένου [90] εἰς τὸ πλοῖον. ἢ δοκεῖ ἂν ὑμῖν ἄνθρωπος δύνασθαι ἐν τοιούτῳ πράγματι ὧν τά τ' ἐν τῇ γῇ ὄντα [91] ἀναξύσαι, καὶ τὰ ἐν τῷ πλοίῳ ἀποσπογγίσαι, ἃ οὐδὲ [92] μεθ' ἡμέραν τὶς 36.
οἷός τ' ἐγένετο, ἔνδον ἂν αὐτοῦ, καὶ μὴ πεφοβημένος, τοπαράπαν ἀφανίσαι; ταῦτα πῶς εἰκότα, ὦ ἄνδρες, ἐστίν; ὃ δὲ καὶ μάλιστα δεῖ ἐνθυμεῖσθαι. (καὶ μή μοι ἄχθεσθε, ἂν ὑμᾶς πολλάκις ταὐτὰ διδάξω· μέγας γὰρ ὁ κίνδυνός ἐστι. καθ' ὅ, τι δ' ἂν 39.
ὑμεῖς

bus, siue oblitus sit, siue nil curarit. Hoc est ἀγνόημα, quod capitale iam haud paucis fuit. Eiusmodi lapsus, ait sophista, multo crebriores euenire de nocte, quam de die; quia de die facilius maculas cruoris sparsi obseruamus; item in litore crebrius sic peccari, quam in vrbe. quia in litore deserto carendum est necessario non paucis cautelae adminiculis, quibus vrbes abundant; quo pertinent instrumenta peremtum tumulandi, aliisue modis conspectui hominum subducendi, notasque caedis obliterandi.

90. δὲ τιθεμένου] malim δ' ἐντιθ. vt modo praecesserat.

91. γῇ ὄντα] si necesse est, feremus, vt alia multa cruda et incondita. Mihi tamen credibilius est Antiphontem sic reliquisse ἐν τῇ γῇ ἴχνη [scil. τοῦ φόνου] πάντα ἀναξύσαι.

ὑμεῖς [92] ὀρθῶς γνῶτε, κατὰ τοῦτο σώζομαι· καθ' ὅ, τι δ' ἂν ψευσθῆτε τἀληθῆ, κατὰ τοῦτο ἀπόλλυμαι. μὴ ἂν ἐξέλητε τοῦτο ὑμῶν μηδεὶς,) ὅτι τὸν μηνυτὴν ἀπέκτειναν, καὶ διετείναντο αὐτὸν μὴ εἰσ-
42. ελθεῖν εἰς ὑμᾶς, μηδ' ἐμοὶ ἐγγενέσθαι παρόντι [93] ἄξαι τὸν ἄνδρα καὶ βασανίσαι αὐτόν. καίτοι πρὸς τούτων ἦν τοῦτο. νῦν δὲ πριάμενοι τὸν ἄνδρα, ἰδίᾳ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἀπέκτειναν τὸν μηνυτήν, ἔτε τῆς πόλεως ψηφισαμένης, ἔτε αὐτόχειρα ὄντα τοῦ
135.1. ἀνδρὸς, ὃν ἐχρῆν δεδεμένον αὐτὸς φυλάσσειν, ἢ τοῖς φίλοις τοῖς ἐμοῖς ἐγγυῆσαι, ἢ τοῖς ἄρχουσι τοῖς ὑμετέροις παραδοῦναι, καὶ ψῆφον περὶ αὐτοῦ
3. γενέσθαι· νῦν δὲ αὐτοὶ καταγνόντες τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἀπεκτείνατε· ὃ οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ Ἀθηναίων [94] οὐδένα θανάτῳ ζημιῶσαι. καὶ τῶν μὲν ἄλλων λόγων τῶν ἐκείνῳ τοῦτοσὶ κριτὰς ἠξιώσατε γενέσθαι, τῶν δὲ ἔργων αὐτοὶ δικασταὶ γίνεσθε.
6. καίτοι οὐδὲ οἱ τοὺς δεσπότας ἀποκτείναντες, ἐὰν ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθῶσιν, οὐδ' ἕτοι θνήσκουσιν ὑπ' αὐτῶν τῶν προσηκόντων, ἀλλὰ παραδιδόασιν αὐτοὺς [95]

92. καθ' ὅ, τι δ' ἂν] pro δὲ ſententia poſtulat γάρ.

93. παρόντι] malim παριόντι. *prodeunti ad vos.*

94. οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ Ἀθηναίων] notabilis locus, vnde colligatur, nulli ciuitati earum, quae in ſocietate Athenienſium eſſent, licuiſſe, Athenienſibus inſciis et inuitis, quemquam extremo ſupplicio afficere.

95. παραδιδόασιν αὐτοὺς] ſcil. οἱ προσήκοντες τῶν δεσποτῶν τῶν φονευθέντων τοὺς δούλους τοὺς φονεύσαντας.

τῇ ἀρχῇ [95]b., κατὰ νόμους ὑμετέρους πατρίους. εἴπερ γὰρ καὶ μαρτυρεῖν ἔξεστι δούλῳ κατὰ τοῦ ἐλευθέρου τὸν φόνον, καὶ [96] τῷ δεσπότῃ, ἂν δέκῃ, ἐπεξελθεῖν 9. ὑπὲρ τοῦ δούλου [97] καὶ ἡ ψῆφος ἴσον δύναται τῷ δοῦλον ἀποκτείναντι, καὶ τὸν [98] ἐλεύθερον· εἰκός τοι καὶ ψῆφον γενέσθαι περὶ αὐτῷ [99] ἦν, καὶ μὴ ἄκριτον ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν. ὥστε πολλῷ ἂν ὑμεῖς δικαιότερον κρίνοισθε, ἢ ἐγὼ νῦν [99] ὑφ' ὑμῶν ἀ 12. δίκως. σκοπεῖτε δὲ, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐκ τοῖν λόγοιν τοῖν ἀνδροῖν ἑκατέροιν τοῖν βασανισθέντοιν τὸ δίκαιον [1] καὶ τὸ εἰκός. ὁ μὲν γὰρ δοῦλος δύο λόγω ἐλεγε· τοτὲ μέν [2] ἔφη με εἰργάσθαι τὸ ἔργον, τοτὲ δὲ ἐκ

ἔφη·

95 b. post ἀρχῇ videtur κολασθῆναι deesse.

96. τὸν φόνον κατά τινος μαρτυρεῖν videtur esse, testimonio suo coram iudicibus prodere atque confirmare, caedem ab aliquo esse commissam.

97. ὑπὲρ τοῦ δούλου] subaudi τοῦ φονευθέντος.

98. καὶ τὸν ἐλεύθερον] pro accus. articuli τὸν malim dativum τῷ καὶ τῷ ἐλευθέρου scil. ἀποκτείναντι. vt modo τῷ δούλου.

99. αὐτῷ] illo de seruo, quem vos, aduersus me testatum, de medio sustulistis.

100. ἢ ἐγὼ νῦν ὑφ' ὑμῶν ἀδίκως] idem est ac si dixisset ἢ ἐγὼ νῦν κρίνομαι ὑφ' ὑμῶν, κρινόμενος ἀδίκως. quippe qui a vobis praeter ius et fas in iudicium sim pertractus.

1. τὸ δίκαιον καὶ τὸ εἰκὸς] sic recte exhibet Aldina. operae Stephani turbauerant, priorem articulum, qui erat vocabulo δίκαιον praeponendus, eidem postponentes.

2. τοτὲ μέν] adde γάρ.

15. ἔφη· ὁ δὲ ἐλεύθερος ἐδέπω νῦν εἴρηκε περὶ ἐμοῦ, φλαῦρον ἐδέν, τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασανιζόμενος 3· τοῦτο μὲν γὰρ ἐκ ἦν αὐτῷ ἐλευθερίαν προτείναντι 4 ὥσπερ τὸν ἕτερον πεῖσαι· τοῦτο δὲ, μετὰ τοῦ ἀληθοῦς ἐβέλετο κινδυνεύων, πάσχειν εἴ τι δέοι. ἐ-
18. πεὶ τό γε συμφέρον καὶ ἔτος ἠπίσατο, ὅτι τότε παύσαιτο τρεβλούμενος, ὁπότε εἴποι τὰ τούτοις δοκοῦντα. ποτέρῳ ἂν εἰκὸς ἔσι πιστεῦσαι, τῷ διὰ τέλους τὸν αὐτὸν λόγον ἀεὶ λέγοντι, ἢ τῷ τοτὲ μὲν
Φάσκοντι, τοτὲ δ' οὔ; ἀλλὰ καὶ ἄνευ βασάνου τοι-
21. αύτης, οἱ τοὺς αὐτοὺς αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν λόγους λέγοντες, πιστότεροί εἰσι τῶν διαφερομένων σφίσιν αὐτοῖς. ἔπειτα δὲ καὶ ἐκ τῶν λόγων τῶν τοῦ ἀνθρώ-
που μερὶς ἑκατέρῳ 5 ἴση ἐστὶ, τούτοις μὲν, τὸ φάσκειν, ἐμοὶ δὲ, τὸ μὴ φάσκειν. ἔκ τε ἀμφοῖν τοῖν
24. ἀνδροῖν τοῖν βασανισθέντοιν 6. ὁ μὲν γὰρ ἔφησεν,

3. τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασανιζόμενοι] scil. ἦ ὁ δοῦλος ἐβασανίζετο. sed num ingenui rotae imponebantur?

4. προτείναντι] imo vero προτείναντας. scil. ὑμᾶς vos non poteratis eum adducere, spe libertatis ostendenda.

5. ἑκατέρῳ] scil. ἡμῶν. vtrique nostrum, tam mihi, quam aduersariis.

6. τοῖν βασανισθέντοιν] verba haec cum circumiectis sententiam prorsus eandem produnt, atque prius membrum. Sed liquet sophisma hic quaeri; ego nullus dubito leg. esse ἔκ τε ἀμφοῖν τοῖν ἀνδροῖν τοῖν βασανισθέντοιν ἐμοὶ μερὶς κρείσσων ὁ μὲν γὰρ τοτὲ μὲν ἔφησε, τοτὲ δ' οὐκ ἔφησεν. ὁ δὲ διὰ τέλους ἔξαρνος ἦν. Ambo nos, ait, ego et aduersarii mei, partimur hos

ὁ δὲ διὰ τέλους ἔξαρνος ἦν. καὶ μὲν δὴ τὰ ἐξίσου γενόμενα, τῷ Φεύγοντος[7] ἐστὶ μᾶλλον ἢ τῷ διώκοντος· εἴπερ γε καὶ τῶν ψήφων ὁ ἀριθμὸς ἐξίσου γενόμενος τὸν Φεύγοντα μᾶλλον ὠφελεῖ, ἢ τὸν διώκοντα. ἡ μὲν βάσανος, ὦ ἄνδρες, τοιαύτη ἐγένετο, ἢ 27.
ὅτοι πιστεύοντες, εὖ εἰδέναι φασὶν ὑπ' ἐμοῦ ἀποθανόντα τὸν ἄνδρα. καίτοι τοπαράπαν ἔγωγ' ἂν εἴ τι συνήδειν ἐμαυτῷ, καὶ εἴ τι τοιοῦτον εἴργασο[8], ἠφάνισ' ἂν τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτε ἐπ' ἐμοὶ ἦν, τοῦτο μέν, εἰς τὴν Λῖνον ἀπάγειν ἅμα ἐμοί, τοῦτο δὲ, εἰς τὴν 30.
ἤπειρον διαβιβάσαι, καὶ μὴ ὑπολείπεσθαι μηνυτὰς κατ' ἐμαυτοῦ τοὺς συνειδότας. φασὶ δὲ γραμματίδιον εὑρεῖν ἐν τῷ πλοίῳ, ὃ ἔπεμπον ἐγὼ Λυ-

κίνῳ

in cauſa noſtra tortos; ſed partimur eos portione non pari. nam portio mea maior eſt, quam illorum. Duorum enim teſtium, repugnantia ſibi teſtatorum, alterum ego cum aduerſariis communem ex dimidio habeo. nam qui me caedis inſimularat, is idem me rurſus eodem ore caedis abſoluit. In hoc ergo μερὶς noſtra eſt ἴση. at in altero illo, qui conſtanter negauit me homicidam eſſe, ego πλεονεκτῶ. portio mea eſt melior et potior. nam hunc ego ſolus poſſideo, illi nihil eius participant. Atqui (καὶ μὲν δὴ) pergit actor, etiamſi ego οὐδὲν ἐπλεονέκτουν ἕνεκα τῶν μαρτύρων ratione teſtium nullo modo aduerſariis praeſtarem, quibus vtique praeſto, ſed aequalia prorſus eſſent vtrinque momenta, ego tamen vel ſic quoque potior eſſem iure. Nam in aequalitate momentorum ſemper in fauorem reorum pronunciatur.

7. τῷ Φεύγοντος] id eſt πρὸς τὸν Φ.

8. εἴργασο] tacite repete ἐμοὶ e praemiſſo ἐμαυτῷ.

κίνω, ὡς ἀποκτείναιμι τὸν ἄνδρα. καίτοι τί ἔδει με
33. γραμματίδιον πέμπειν, αὐτῷ συνειδότος τῷ τὸ γραμματίδιον φέροντος; ὥστε τοῦτο μὲν, σαφέστερον αὐτοῖς ἔμελλεν ἐρεῖν ὁ εἰργασμένος, τοῦτο δὲ, ἀδὲν ἔδει κρύπτειν αὐτόν. ἃ γὰρ οἷόν [9] τε εἰδέναι τὸν φέροντα, ταῦτα ἄν τις μάλιστα συγγράψειεν. ἔπει-
36. τα δὲ ὅ, τι μὲν μακρὸν εἴη πρᾶγμα, τοῦτο ἄν τις ἀναγκασθεὶς γράψαι, τῷ μὴ διαμνημονεύειν τὸν ἀπαγγέλλοντα, ὑπὸ πλήθους. τοῦτο δὲ βραχὺ ἦν ἀπαγγεῖλαι, ὅτι τέθνηκεν ὁ ἀνὴρ. ἔπειτα ἐνθυμεῖσθε, ὅτι διαφέρον [10] ἦν τὸ γραμματίδιον τῷ
39. βασανισθέντι, διάφορος δ' ὁ ἄνθρωπος τῷ γραμματίῳ [11]. ὁ μὲν γὰρ βασανιζόμενος, αὐτὸς ἔφη ἀποκτεῖναι, τὸ δὲ γραμμάτιον ἀνοιχθὲν ἐμὲ τὸν ἀποκτείναντα ἐμήνυεν. καίτοι ποτέρῳ χρὴ πιστεῦσαι; τὸ μὲν γὰρ πρῶτον οὐχ εὑρὸν ἐν τῷ πλοίῳ ζητοῦντες
42. τὸ γραμματίδιον, ὕστερον δὲ· τότε μὲν γὰρ ὅπως ὅτως ἐμεμηχάνητο αὐτοῖς. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος ὁ πρότερον βασανισθεὶς οὐδὲν ἔλεγε κατ' ἐμοῦ, τότε εἰσβάλλουσιν εἰς τὸ πλοῖον τὸ γραμματίδιον, ἵνα ταύ-
136. 1. την ἔχοιεν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν ἐπιφέρειν· ἐπειδὴ δ' ἀνεσώθη τὸ γραμματίδιον, καὶ ὁ ὕστερος βασανι-

ζόμε-

9. οἷόν τε] imo vero οὐχ οἷόν τε. nam quae perlator literarum scire nequit, ea ferme literis mandamus.

10. διαφέρον] malim διάφορον, vt statim post.

11. γραμματίῳ] videtur aut γραμματείῳ per diphthongum praestare, aut γραμματιδίῳ.

12. συνεφέρετο] sic dedi de meo, pro vulgari συνεπεφέρετο. v. p. 134. 19.

ζόμενος οὐ συνεφέρετο[12] τῷ γραμματιδίῳ, ἐκ ἔθ' οἷόν τ' ἦν ἀφανίσαι τὰ ἀναγνωσθέντα. εἰ γὰρ ἠγήσαντο τὸν ἄνδρα πείσειν ἀπὸ πρώτης καταψεύδεσθαί μου, ἐκ ἂν ποτ' ἐμηχανήσαντο τὰ ἐν τῷ γραμματιδίῳ. καί μοι μάρτυρας τούτων κάλει. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Τίνος γε δὴ ἕνεκα τὸν ἄνδρα ἀπέκτεινα; οὐδὲ γὰρ ἔχθρα ἠδεμία ἦν ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ. λέγειν δὲ τολμῶσιν ὡς ἐγὼ χάριτι τὸν ἄνδρα ἔκτεινα. καί τίς πώποτε χαριζόμενος ἑτέρῳ, τοῦτο εἰργάσατο; οἶμαι γὰρ οὐδένα· ἀλλὰ δεῖ μεγάλην τὴν ἔχθραν ὑπάρχειν τῷ τοῦτο μέλλοντι ποιήσειν, καὶ τὴν πρόνοιαν ἐκ πολλῶν εἶναι φανερὰν ἐπιβουλευομένην. ἐμοὶ δὲ καὶ ἐκείνῳ οὐκ ἦν ἔχθρα οὐδεμία. ἀλλὰ χρήματα ἔμελλον λήψεσθαι[13] ἀποκτείνας αὐτόν; ἀλλ' οὐκ ἦν αὐτῷ. ἀλλὰ δείσας περὶ ἐμαυτοῦ μὴ αὐτὸς παρ' ἐκείνου τοῦτο πάθοιμι; καὶ γὰρ ἀντῶν τούτων ἕνεκά τις ἀναγκασθείη τοῦτο ἐργάσασθαι. ἀλλ' οὐδέν μοι τοιοῦτον ὑπῆρχτο εἰς αὐτόν. ἀλλά σοι μᾶλλον ἐγὼ τὴν πρόφασιν ταύτην ἔχοιμ' ἂν εἰκότως μετὰ τῆς ἀληθείας ἀναθεῖναι, ὅτι χρημάτων ἕνεκα ζητεῖς ἐμὲ ἀποκτεῖναι μᾶλλον, ἢ σὺ ἐμοὶ ἐκεῖνον[14]. καὶ πολὺ ἂν δικαιότερον ἀλλῆς σὺ τοῦ φόνου, ἐμὲ ἀποκτείνας, ὑπὸ τῶν ἐμοὶ προσηκόντων, ἢ ἐγὼ ὑπό

3. 6. 9. 12. 15.

13. λήψεσθαι] id est εὑρήσειν παρ' αὐτῷ, καὶ ταῦτα ἀφελόμενος σφετερισεῖσθαι.

14. ἢ σὺ ἐμοὶ ἐκεῖνον] Malim ἢ σὺ ἐμοὶ, [scil. ἔχοις ἀναθεῖναι τὴν πρόφασιν] ὅτι ἐκεῖνον [scil. ἐγὼ ἀπέκτεινα.] quam tu in me conferre potis hanc criminationem, a me illum occisum esse.

ὑπό σε καὶ τῶν ἐκείνε ἀναγκαίων ἐγὼ μὲν γάρ σοι
Φανεραὶν τὴν πρόνοιαν εἰς ἐμὲ ἀποδείκνυμι, σὺ δὲ
18. με ἐν ἀφανεῖ λόγῳ ζητεῖς ἀπολέσαι. ταῦτα μὲν
ὑμῖν λέγω, ὡς αὐτός μοι πρόνοιαν ἀδεμίαν ἔχει [15]
ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα. Δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ Λυκίνου
ἀπολογήσασθαι, ὡς ἔοικεν· ἀλλ' ἐχ ὑπὲρ αὑτῦ [16]
21. μόνον, ὡς ἀδ' ἐκεῖνον εἰκότως αἰτιῶνται. λέγω τοί-
νυν ὑμῖν ὅτι ταυτὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ εἰς ἐκεῖνον ἅπερ
ἐμοί. ἔτε γὰρ χρήματα ἦν αὐτῷ [17] ὁπόθεν ἂν ἔ-
λαβεν ἀποκτείνας ἐκεῖνον, ἔτε κίνδυνος αὐτῷ ὑπῆρ-
χεν ἀδεὶς, ὄντινα ἐκ ἔφευγε μὴ ἀποθανόντος ἐκεί-
24. νε. τεκμήριον δὲ μέγιστον ὡς ἐκ ἐβέλετο αὐτὸν ἀπο-
λέσαι· ἔξὸν γὰρ αὐτῷ ἐν ἀγῶνι καὶ κινδύνῳ μεγάλῳ καταστήσαντι μετὰ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων ἀ-

πο-

15. ἔχει] scil. aduersarius meus, ad quem αὐτὸς quoque redit. Sed post ἔχει videtur ἀποδεικνύειν vel ἀποδεῖξαι deesse. non habet demonstrare πρόνοιαν h. e. non potest docere, vilam a me paratam fuisse fraudem meditatam, machinamue, ἀποκτεῖναι [id est ὥστε ἀπ] αὐτὸν. quo illum de medio tollerem.

16. αὑτῦ] dedi cum spiritu aspero. id est ὑπὲρ ἐμαυτῦ. non me solum, vt videtur, sed Lycinum quoque purgare me decet. nam et ille quoque praeter fas insimulatus fuit. Stephanus in marg. annotauit Aldinam dare αὐτοῖς.

17. αὐτῷ redit ad Lycinum idem est ac si dixisset ἐ γὰρ εἶχεν ἀδ' αὐτὸς, ὁπόθεν ἔλαβεν ἂν μισθὸν τῦ ἀποκτεῖναι τὸν Ηρώδην. nam non ille magis, quam ego, mercedem caedis vnde aufferret, habebat.

πολέσαι ἐκεῖνον, εἴπερ προωφείλετο αὐτῷ κακὸν,
καὶ τό, τε ἴδιον τὸ αὐτοῦ διαπράξασθαι, καὶ τῇ
πόλει τῇ ἡμετέρᾳ χάριν καταθέσθαι, εἰ ἐπίδειξεν 27.
ἀδικοῦντα ἐκεῖνον, ὃν ἠξίωσεν, ἀλλ' ὧδ' ἦλθεν ἐπὶ
τοῦτο. καίτοι καλλίων γε ἦν ὁ κίνδυνος αὐτῷ. ΜΑΡ-
ΤΥΡΕΣ. Ἀλλὰ[18] γὰρ ἐνταῦθα μὲν ἀφῆ-
κεν αὐτὸν, οὗπερ οὐκ ἔδει κινδυνεύειν αὐτὸν
περί τε αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ· ἐνταῦθα δ' ἐπεβού- 30.
λευεν, ἐν ᾧ γνωσθεὶς ἂν ἀπεξέρει μὲν ἐμὲ τῆς πα-
τρίδος, ἀπεξέρει δὲ αὐτὸν ἱερῶν καὶ ὁσίων, καὶ τῶν
ἄλλων ἅπερ μέγιστα καὶ περὶ πλείστου ἐστὶν ἀνθρώ-
ποις; ἔπειτα δ' εἰ καὶ ὡς μάλιστα ἐβούλετο αὐτὸν ὁ
Λυκῖνος τεθνάναι (εἶμι γὰρ καὶ ἐπὶ τὸν τῶν κατη- 33.
γόρων λόγον) ἔδει αὐτὸν ἐκ ἠξίου αὐτόχειρ γενέσθαι,
τοῦτο τὸ ἔργον ἐγὼ ποτ' ἂν ἐπείσθην ἀντ' ἐκείνου
ποιῆσαι; πότερα ὡς ἐγὼ μὲν ἦν τῷ σώματι ἐπιτή-
δειος διακινδυνεύειν, ἐκεῖνος δὲ χρήμασι τὸν ἐμὸν κίν- 36.
δυνον ἐκπρίασθαι; ἃ δῆτα. (τῷ μὲν γὰρ ἐκ ἦν
χρήματα, ἐμοὶ δὲ ἦν·) ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐναντίον, ἐ-
κεῖνος τοῦτο θᾶσσον ἂν ὑπ' ἐμοῦ ἐπείσθη, κατά γε
τὸ εἰκὸς, ἢ ἐγώ. ὑπὸ τούτου. ἐπεὶ ἐκεῖνός γ' ἑαυτὸν
ὧδ' ὑπερήμερον γενόμενον ἑπτὰ μνῶν δυνατὸς ἦν λύ- 39.
σασθαι, ἀλλ' οἱ φίλοι αὐτὸν ἐλύσαντο. καὶ μὲν δὴ
καὶ τῆς χρείας[19] τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Λυκίνου τοῦτο ὑ-

μῖν

18. ἀλλὰ γὰρ —] est ironica argumentatio ex absurdo.

19. χρείας] bene si habet, accipi debet pro φιλίας. familiaritatis atque necessitudinis nostrae mutuae, meae puta cum Lycino. Idem est ac si dixisset πε-

μῖν μέγιστον τεκμήριόν ἐστιν, ὅτι ὐ σφόδρα ἐχρώμην ἐγὼ Λυκίνῳ φίλῳ, ὡς πάντα ποιῆσαι ἂν τὰ ἐκείνῳ
42. δοκοῦντα. ὐ γὰρ δήπου ἑπτὰ μὲν μνᾶς ὐκ ἀπέτισα περὶ αὐτοῦ δεδεμένου, καὶ * λυμαινομένου [20], κίνδυνον δὲ τοσοῦτον ἀράμενος, ἄνδρα ἀπέκτεινα δι' ἐκεῖνον. ὡς μὲν οὖν ὐκ αὐτὸς αἴτιός εἰμι τοῦ πράγματος, ὐδὲ ἐκεῖνος, ἀποδέδεικται καθόσον ἐγὼ δύναμαι
137.1. μάλιστα. Τούτῳ δὲ χρῶνται πλείστῳ λόγῳ οἱ κατήγοροι, ὅτι ἀφανής ἐστιν ὁ ἀνήρ· καὶ ὑμεῖς ἴσως περὶ τούτου * αὐτοὶ [21] ποθεῖτε ἀκοῦσαι. εἰ μὲν οὖν
3. τοῦτο εἰκάζειν δεῖ με, ἐξίσου τοῦτό ἐστι καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοί. ὅτε γὰρ ὑμεῖς αἴτιοι τοῦ ἔργου ἐστὲ, ὅτε ἐγώ· εἰ δὲ δεῖ τοῖς ἀληθέσι χρῆσθαι, τῶν εἰργασμένων τινὰ ἐρωτώντων [22]· ἐκείνου γὰρ ἄριστα πύθοιντο. ἐμοὶ γὰρ τῷ μὴ εἰργασμένῳ τοσοῦτον τὸ * μακρότα-

ρὶ τῆς χρείας ᾗ ἐχρώμεθα ἡμεῖς ἀλλήλοις. *quod ad consuetudinem nostram mutuam attinet.*

20. λυμαινομένου] sic dedi de meo. δεδεμένου καὶ λυμαινομένου idem est atque ἐν τοῖς δεσμοῖς λυμαινομένου. multas molestias, cruciatus, morbos tolerante in corpore, in carcere, in vinculis. vulgatae dant λυμαιμένου. pro quo Stephanus malebat λελυμένου. sed eum loci fugiebat sententia, quae haec est. pro Lycino in carcere tabescente nolui septem minas soluere, quo liber emitteretur. Ad λυμαινομένου subauditur ὑπὸ τῶν δεσμῶν καὶ τῆς κακοπαθείας.

21. αὐτοὶ dedi de meo, pro vulgari αὐτοῦ. vos ipsi quoque de hoc cupitis doceri.

22. ἐρωτώντων] id est ἐρωτάτωσαν. interrogantur aduersarii mei eorum aliquem, qui facinus patrarunt.

τατον [23] τῆς ἀποκρίσεως ἐςὶν, ὅτι ὐκ εἴργασμαι· 6.
τῷ δὲ ποιήσαντι ῥᾳδία ἐςὶν ἡ ἀπόδειξις, καὶ μὴ
ἀποδείξαντι εὖ [24] καὶ εἰκάσαι. οἱ μὲν γὰρ πανουρ-
γοῦντες, ἅμα τε πανουργοῦσι, καὶ πρόφασιν εὑρίσ-
κουσι τοῦ ἀδικήματος· τῷ δὲ μὴ εἰργασμένῳ χαλε-
πὸν περὶ τῶν ἀφανῶν εἰκάζειν· οἶμαι δ' ἂν καὶ ὑ- 9.
μῶν ἕκαςον, εἴ τις τινὰ [25] ἔροιτο ὅ τι μὴ τύχοι
εἰδὼς, τοσοῦτον ἂν εἰπεῖν, ὅτι ὐκ οἶδεν· εἰ δέ * τι
καὶ περαιτέρω κελεύοι [26] λέγειν, ἐν πολλῇ ἂν ὑμᾶς
ἔσι-

23. τὸ μακρότατον] in superlatiuo, sic dedi de meo, pro vulgari τὸ μακρότερον, in comparatiuo.

24. εὖ] videtur hoc initium vocabuli mutilati esse, aut εὔκολον, aut εὐχερὲς. et facile est quoque probabilia indicia et reperire, et edere, tametsi haud docuerit. verum, vt fatear id, quod sentio, labare videtur sententia. Quid enim ei, qui facinus patrarit, eiusque sibi conscius sit, opus sit coniectare? quae scimus, ea coniectura non venamur. Videtur auctor non satis aperte sententiam protulisse, quae, ni fallor, haec fuit; aut si ille quoque minus docuerit, potuerit tamen, si quidem rei gestae quodammodo gnarus et conscius sit, vestigia saltim vero similia indicare, quae prementes alii verum tandem inueniant. Vulgatam qui tuebitur, ei sic erit construendum. καὶ μὴ ἀποδείξαντι [subaudi e proximis ῥᾴδιόν ἐςιν] εὖ καὶ καλῶς εἰκάσαι. Paulo post recurrit εὖ εἰκάζειν. versu 12. Verum hanc quoque lectionem eadem vrget difficultas, quam modo indicaui.

25. εἴ τίς τινα] subaudi e proximo ὑμῶν. si quis vestrum quempiam interroget, de re quam interrogatus ignoret.

26. εἰ δέ τι καὶ περαιτέρω κελεύοι λέγειν] sic de-

ἔσεσθαι ἀπορίαν δοκῶ. μὴ τοίνυν ἐμοὶ νείμητε
12. τὸ ἄπορον τοῦτο, ἐν ᾧ μήδ' ἂν αὐτοὶ εὐπορῆτε·
μηδὲ, ἂν εὖ εἰκάζω, ἐν τούτῳ μοι ἀξιοῦτε τὴν ἀπό-
φευξιν εἶναι, ἀλλ' ἐξαρκείτω μοι ἐμαυτὸν ἀναίτιον
ἀποδεῖξαι τοῦ πράγματος. ἐν τούτῳ ἂν ἀναίτιος εἰ-
μὶ, οὐκ ἐὰν [μὴ] [27] ἐξεύρω ὅτῳ τρόπῳ ἀφανὴς
15. ἐστὶν ἡ ἀπόλωλεν [28] ἀνὴρ, ἀλλ' εἰ μὴ προσήκει μοι
μηδὲν, ὥστ' ἀποκτεῖναι αὐτόν. ἤδη δ' ἔγωγε καὶ
πρότερον ἀκοῇ ἐπίσταμαι γεγονὸς, τοῦτο μὲν, τοὺς
ἀποθανόντας, τοῦτο δὲ, τοὺς ἀποκτείναντας οὐχ
εὑρεθέντας. ἔκειν' ἂν καλῶς ἔχοι εἰ * τούτων [29] δέοι
18. τὰς αἰτίας ὑποσχεῖν τοὺς συγγενομένους. πολλοὶ δέ
γ' ἤδη σχόντες ἑτέρων πραγμάτων αἰτίας, πρὶν τὸ
σαφὲς αὐτῶν γνωσθῆναι, προαπώλοντο. αὐτίκα
Ἐφιάλτην, τὸν ὑμέτερον πολίτην, ἀδέπω νῦν εὖ-
21. ρηνται οἱ ἀποκτείναντες· εἰ ἔν τις ἠξίου τοὺς συνόν-
τας ἐκείνῳ εἰκάζειν οἵ τινες ἦσαν οἱ ἀποκτείναντες
Ἐφιάλτην, εἰ δὲ μὴ, ἐνόχους εἶναι τῷ φόνῳ, οὐκ
ἂν κα-

di de meo, pro vulgari εἰ δέ τις περαιτέρω κελεύει λ. Ad λέγειν ſubauditur ὑμᾶς.

27. ἐὰν μὴ ἐξεύρω] mediam vocem, vt repugnantem ſententiae, ideoque amputandam, vncis incluſi.

28. ἀφανὴς ἐστιν etc.] id eſt ἠφανίσθη. inſequentia ἢ ἀπόλωλεν ſintne ab ipſo oratore, ſua ipſius verba interpretatum eunte, an a librario quodam, ſcholiaſtam agente, profecta, adhuc ambigo, et in medio relinquam. Idem profecto ſubiicit v. ἀπόλωλεν, atque ἀφανὴς ἐστιν.

29. τούτων] ſic dedi de meo, pro vulgari τούτῳ.

ἂν καλῶς εἶχε τοῖς συνοῦσιν. ἔπειτα οἵ γε [30] Ἐφιάλτην ἀποκτείναντες οὐκ ἐζήτησαν τὸν νεκρὸν ἀφανίσαι, ἀλλ' ἐν τούτῳ κινδυνεύειν [31] μηνύσαι τὸ πρᾶγμα, ὥσπερ οἵδε φασὶν ἐμὲ τῆς μὲν ἐπιβουλῆς οὐδένα κοινωνὸν ποιήσασθαι τῷ θανάτῳ [32], τῆς δ' ἀναιρέσεως [33]. τοῦτο δ' ἐντὸς ὀ πολλῷ χρόνῳ παῖς ἐζήτησεν οὐδὲ δώδεκα ἔτη γεγονὼς τὸν δεσπότην ἀποκτείναι· καὶ εἰ μή φοβηθεὶς, ὡς ἀνεβόησεν [34], ἐγκαταλιπὼν 24. 27.

30. οἵ γε] quid si οἱ μὲν, ob insequens δὲ in istis τοῦτο δ' ἐντὸς.

31. ἐν τούτῳ] scil. ἐν τῷ ἀφανίζειν τὸν νεκρόν. neque operam dederunt, vt per hoc [studium putas suum, cadauer e conspectu submouendi] in periculum venirent caedem prodendi. ἀφανίζεται νεκρὸς siue humando, siue cremando, siue bestiis obiiciendo, siue vndis mergendo, quorum pleraque fieri nequeunt sine molestia et alieno adiumento. quo fit vt caedes commissa hoc modo facile palam fiat.

32. τῷ θανάτῳ cohaeret cum τῆς ἐπιβουλῆς. ἡ τῷ θανάτῳ ἐπιβουλὴ idem est atque τὸ ἐπιβουλεύειν τινὶ θάνατον. comparatio et machinatio caedis in alicuius caput, nam θάνατος Antiphonti saepe pro φόνος vsurpatur. Possit tamen rursus quoque dictio τῷ θανάτῳ pro scholio haberi. id quod alii arbitrantur.

33. τῆς δ' ἀναιρέσεως] subaudi ποιήσασθαί τινα κοινωνόν. ad tollendum autem corpus, h. e. humandum, adhibitum a me fuisse operae socium, tametsi cauissem, ne quis mihi interimenti hominem adesset.

34. ἀνεβόησεν] ὁ δεσπότης puta. nisi herus, interea dum a seruo iugularetur, vociferatus esset. hoc ideo visum fuit admonere, quia circumiecta ad puerum iugulantem redeunt.

πὼν τὴν μάχαιραν τῇ σφαγῇ ἄχετο φεύγων, ἀλλ' ἐτόλμησε μεῖναι, ἀπώλοντ' ἂν οἱ ἔνδον ἅπαντες· ἐδεὶς γὰρ ἂν ᾤετο τὸν παῖδά ποτε τῦτο τολμῆσαι·
30. νῦν δὲ συλληφθεὶς αὐτὸς ὕστερον κατεῖπεν ἑαυτοῦ. τῦτο δὲ, περὶ χρημάτων αἰτίαν ποτὲ σχόντες οὐκ οὖσαν (ὥσπερ ἐγὼ νῦν)[35] οἱ Ἑλληνοταμίαι οἱ ὑμέτεροι, ἐκεῖνοι μὲν ἀπέθανον ὀργῇ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, πλὴν ἑνός· τὸ δὲ πρᾶγμα ὕστερον καταφανὲς ἐγένε-
33. το. τῦ δ' ἑνὸς τότε (Σωσίαν ὄνομα φασὶν αὐτῷ εἶναι) κατέγνωσο μὲν ἤδη θάνατος, ἐτεθνήκει δὲ ἔπω. καὶ ἐν τότῳ[36] ἐδηλώθη τῷ[37] τρόπῳ ἀπολώλει τὰ χρήματα. καὶ ὁ ἀνὴρ ἀπήχθη[38] ὑπὸ τῦ δήμυ τῦ ὑμετέρυ παραδεδομένος ἤδη τοῖς ἔνδε-
36. κα. οἱ δ' ἄλλοι ἐτέθναισαν, ἐδὲν αἴτιοι ὄντες· ταῦθ' ὑμῶν αὐτῶν ἐγὼ εἶμαι μεμνῆσθαι τὺς πρεσβυτέρυς, τὺς δὲ νεωτέρυς πυνθάνεσθαι, ὥσπερ ἐμέ[39].

35. ὥσπερ ἐγὼ νῦν] scil. περὶ φόνυ αἰτίαν ἔχω ἐκ οὖσαν.

36. ἐν τότῳ] estne masculini, an neutrius generis? in illo, Sofia puta, an, interea temporis, dum haec geruntur. ἐν τότῳ τῷ χρόνῳ vel ἐν τότῳ τῦ χρόνου? placet posterius.

37. τῷ τρόπῳ] id est ὅτῳ τρ. vel τίνι τρ. quonam pacto.

38. ἀπήχθη] imo vero οὐκ ἀπήχθη. scil. τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδὸν. non abducebatur ad locum supplicii tolerandi, h. e. morte non plectebatur, tametsi iam a populo vndecimuiris rerum capitalium esset eo traditus, quo capite lueret. Sed v. Supplementa.

39. ὥσπερ ἐμὲ] id est ὥσπερ ἐγὼ ἀκοῇ παρ' ἄλλων εἰδότων ἐπυθόμην.

ὅτως ἀγαθόν ἐστι μετὰ τοῦ χρόνου βασανίζειν τὰ
πράγματα· καὶ τοῦτ' [40] ἴσως ἂν φανερὸν γένοιτ'
ἂν ὕστερον, ὅτῳ τρόπῳ τέθνηκεν ὁ ἄνθρωπος. μὴ οὖν 39.
ὕστερον τοῦτο γνῶτε, ἀναίτιόν με ὄντα ἀπολέσαν-
τες· ἀλλὰ πρότερόν γ' εὖ βουλεύσασθε, καὶ μὴ
μετ' ὀργῆς καὶ διαβολῆς. ὡς τούτων οὐκ ἂν γένοιντο
ἕτεροι πονηρότεροι σύμβουλοι. οὐ γάρ ἐστιν, ὅ τι ὀργι-
ζόμενος ἄνθρωπος ἂν γνοίη. αὐτὸ γὰρ, ᾧ [41] βουλεύε- 42.
ται, τὴν γνώμην διαφθείρει τοῦ ἀνθρώπου. μέγα [42]
τε ἡμέραν παρ' ἡμέραν γιγνομένην [43] γνώμην, ὦ
ἄνδρες, ἐξ ὀργῆς μεταστήσειν [44], καὶ τὴν ἀλήθειαν
εὑρεῖν

40. τοῦτο] quid hoc voc. designet, ipse orator, velut interpretans, in continenti subiicit, scil. ὅτῳ τρόπῳ τέθνηκεν ὁ ἄνθρωπος.

41. ᾧ βουλεύεται] id est ἐν ᾧ, δι' οὗ, μεθ' οὗ βουλεύεται ὁ ἄνθρωπος. Stephanus et Scaliger malebant ὃ βουλ. Ad διαφθείρει subaudi ἡ ὀργή. Nam αὐτὸ accusatiuus est, et eius interpretatio est τὴν γνώμην. Ira corrumpit id ipsum, quo homo deliberat, mentem puta.

42. μέγα] scil. ἐστὶ βοήθημα. vel μέγα δύναται. multum valet ad animum sedandum et ab ira reuocandum. v. Supplementa.

43. ἡμέραν παρ' ἡμέραν γιγνομένην] primum et postremum vocabula in mendo cubant. lege ἡμέρα et γιγνομένη. vtrumque in nominatiuo. *dies cum die alternans.* h. e. increscens aetas. anni annis succedentes admodum sunt efficaces ad animum mutandum et ab iracundia purgandum.

44. μεταστήσειν] probo Stephani coniecturam μεταστῆσαι.

138. 1. εὑρεῖν τῶν γεγενημένων. εὖ δὲ ἴσθ' ὅτι ἐλεηθῆναι ὑφ' ὑμῶν ἄξιός εἰμι μᾶλλον ἢ δίκην δοῦναι. δίκην μὲν γὰρ εἰκός ἐστι διδόναι τοὺς ἀδικοῦντας, ἐλεεῖσθαι δὲ τοὺς μὴ ἀδικοῦντας, κινδυνεύοντας. κρεῖσσον [45] δὲ χρὴ
3. ἀεὶ γίγνεσθαι τὸ ὑμέτερον δυνάμενον ἐμὲ δικαίως σώζειν, ἢ τὸ τῶν ἐχθρῶν βουλόμενον ἀδίκως με ἀπολλύναι. ἐν μὲν γὰρ τῷ ἐπισχεῖν, ἔστι καὶ τὰ δεινὰ ταῦτα ποιῆσαι, ἃ ἔστι κωλύσαι· ἐν δὲ τῷ παραχρῆμα [46], οὐκ ἔστιν ἀρχὴν ὀρθῶς βουλεύεσθαι.
6. Δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἀπολογήσασθαι. καίτοι γε πολλῷ μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἐκεῖνον ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογήσασθαι, πατέρα ὄντα. ὁ μὲν [47] γὰρ πολλῷ πρεσβύτερός ἐστι τῶν ἐμῶν πραγμάτων, ἐγὼ δὲ
9. πολλῷ νεώτερος τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων. καὶ εἰ

45. κρεῖσσον — τὸ ὑμέτερον δυνάμενον] id est τὴν ὑμετέραν δύναμιν. vt in continenti insequens τὸ τῶν ἐχθρῶν βουλόμενον idem est atque τὴν τ. ἐ. βούλησιν.

46. ἐν δὲ τῷ παραχρῆμα] bene si habet haec lectio, παραχρῆμα materialiter est accipiendum. vt si dicas *in repente* pro *in repentino*. Subauditur aut βουλεύεσθαι, quod sequitur. in capiendo consilia repente vel subito, aut κολάζειν.

47. ὁ μὲν γὰρ —] Sententia haec est. Consentaneum quidem erat a patre potius meam, quam a me patris causam agi. Nam defendendi aliquem qui partes susceperit, ei necesse est vt cognitae sint atque perspectae rationes omnes defendendi. Atqui pater quidem res meas omnes probe nouit, vt maior aetate, vigilque atque magister iuuentutis meae. Mihi vero, vt annis posteriori, necessario multa rerum patris ignota sunt.

μὲν ἐγὼ τότε [48] ἀγωνιζομένῳ κατεμαρτύρουν ἃ μηδαμῶς ἤδειν, ἀκοῇ δὲ ἠπιστάμην, δεινὰ ἂν ἔφη πάσχειν ὑπ' ἐμοῦ· νῦν δὲ ἀναγκάζων ἐμὲ ἀπολογεῖσθαι, ὧν ἐγὼ πολλῷ νεώτερός εἰμι καὶ λόγῳ οἶδα, ταῦτα δεινὰ ἡγεῖται εἰργάσθαι [49]. ὅμως [50] μέντοι 12. καθ' ὅσον ἐγὼ οἶδα, δ προδώσω τὸν πατέρα κακῶς ἀκούοντα ἐν ὑμῖν ἀδίκως. καίτοι τάχ' ἂν σφαλείην, ἃ ἐκεῖνος ὀρθῶς ἔργῳ ἔπραξε, ταῦτα ἐγὼ λόγῳ μὴ ὀρθῶς εἰπών· ὅμως δ' ἔν κεκινδυνεύσεται. πρὶν 15. μὲν γὰρ τὴν ἀπόστασιν τῶν Μιτυληναίων γενέσθαι, ἔργῳ τὴν εὔνοιαν ἐδείκνυεν εἰς ὑμᾶς· ἐπειδὴ δὲ ἡ πόλις ὅλη κακῶς ἐβεβούλευτο ἀποστᾶσα, καὶ * ἥμαρτε [51] τῆς ὑμετέρας γνώμης, μετὰ τῆς πόλεως ὅ-

λης

48. τότε] si hoc, aduersario meo, causam agente, multa aduersus eum, in eius fraudem, pro testimonio affirmarem, mihi incomperta.

49. εἰργάσθαι] subaudi αὐτὸν ἐμέ. non existimat a se mihi atrocem factam iniuriam eo, quod ad necessitatem me adegit, ea faciendi, quae ipse sit pro enormi crimine habiturus; scil. vt disputem de rebus, quas per aetatem scire nequeam.

50. ὅμως] praemitte tacita cogitatione istaec subiecta. καίτοι ἐν τοῦτο ἐμοὶ δεινὸν καὶ χαλεπὸν ἔργον ἐστί. quamquam igitur haec dura mihi venit prouincia, nihilominus tamen —

51. ἥμαρτε] lapsus est, aberrauit, vel excidit secunda vestra voluntate, vel benevolentia. Sic dedi de meo, pro vulgari ἥμαρται. quod nihili est. toto die in libris graecis occurrunt hi errores versantes in permutatione literae ε cum diphthongo αι. Henr. Stephanus, alias acerrimus huiusmodi mendarum exactor,

18. λης ἠναγκάσθη συνεξαμαρτεῖν. τὴν μὲν ἔν γνώμην ἔτι καὶ ἐν ἐκείνοις ὅμοιος [52] ἦν εἰς ὑμᾶς, τὴν δ' εὔνοιαν οὐκέτι ἦν ἐπ' ἐκείνῳ τὴν αὐτὴν [53] εἰς ὑμᾶς παρέχειν. ἅτε γὰρ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν [54] καλῶς εἶχεν αὐτῷ [55]· (ἱκανὰ γὰρ ἦν τὰ ἐνέχυρα, ἃ * εἶχε-
21. τε αὐτῷ, οἵ τε παῖδες καὶ τὰ χρήματα) * τούτῳ [56] δ' ἔν μένοντι πρὸς τὴν πόλιν αὐτῷ ἀδυνάτως

 εἶχεν

vitium tam obuium et agnitu tam facile, festinans procul dubio, et aliud agens. praeteruiderat, humana quadam vsus fortuna, in promtu posita cernere impediente, quae me quoque persaepe ludificatur.

52. ὅμοιος] scil. ἑαυτῷ εὐνοοῦντι εἰς ὑμᾶς ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ.

53. την αὐτὴν] subaudi ταύτην, ἣν πρότερον παρεῖσχεν.

54. τὴν πόλιν] Mitylenam.

55. post αὐτῷ deesse videtur ἅτε γ' ἐχρῆν vel tale quid. *neque etiam opus erat.* prodit hunc defectum primum ἅτε praemissum, in vulgatis non habens alterum ἅτε, quod isti respondere debet. tum ratiocinium ἱκανὰ γὰρ, cuius ratiocinii vis labat, et nexus hiat in vulgatis. non enim conuenit praemisso ἃ καλῶς εἶχεν subiectum ἱκανὰ γὰρ — verum bene conueniet, si ἅτέ γ' ἐχρῆν vel simile quid immittas. Satis enim multa penes vos erant pignora, quae vos non sinerent dubitare de patris erga vos fide, etiamsi Mitylenis maneret, liberi puta et fortunae eius, Athenis relictae.

56. τούτῳ] cohaeret cum ἰσχυρίζεσθαι. hoc niti, hoc allegare ad vos caput defensionis suae, hunc vigere locum approbandae suae erga vos fidei, vt diceret, fidem vobis suam certam constare, et vobiscum esse sat multa et sat magna suae fidei pignora — haec

εἶχεν ἰσχυρίζεσθαι. ἐπεὶ δ' ὑμεῖς τὰς αἰτίας τούτων [57] ἐκολάσατε, ἐν οἷς οὐκ ἐφαίνετο ὢν ὁ ἐμὸς πατήρ, τοῖς δ' ἄλλοις Μιτυληναίοις ἄδειαν ἐδώκατε οἰκεῖν τὴν σφετέραν αὐτῶν, οὐκ ἔστιν ὅ, τι ὕστερον 24.
* αὐτῶν [58] ἡμάρτηται τῷ ἐμῷ πατρὶ, οὐδ' ὅ, τι οὐ πεποίηται τῶν δεόντων, οὐδ' ἧς τινος λειτουργίας ἡ πόλις ἐνδεὴς γεγένηται, ἔστε ἡ ἡμετέρα, ἔστε ἡ Μιτυληναίων, ἀλλὰ καὶ χορηγίας [59] ἐχορήγει, καὶ 27.
τέλη κατετίθει. εἰ δ' ἐν Λίνῳ χωροφιλεῖ, τοῦτο [60] οὐκ ἀποστερῶν γε τῶν εἰς τὴν πόλιν ἑαυτὸν [61] ἀδενὸς,

οὐδ'

inquam, proferre et iactare ad vos patri non licebat. Constructio haec est αὐτῷ μένοντι οὐκ ἐξὴν ἰσχυρίζεσθαι τούτῳ [scil. τῷ δικαίῳ] vulgatae dant τοῦτο.

57. τούτων] scil. τῶν ταραχῶν καὶ κακῶν τῶν γεγενημένων παρὰ τὴν τῶν μιτυληναίων ἀπόστασιν.

58. αὐτῶν] sic dedi rursus de meo, pro vulgari αὐτῷ. cohaeret αὐτῶν cum ὕστερον. post istaec. ab illo inde tempore, quo turbae istae sunt compositae. vulgatam qui defensum ibunt, hi contendent, verba τῷ ἐμῷ πατρὶ esse superenarrationem vocabuli αὐτῷ.

59. χορηγίας] luculenter ex h. l. apparet, ciuibus Athenienſibus, etiamsi extra Athenas in peregrino solo sedes fortunarum fixas haberent, ideo tamen remissam non fuisse necessitatem contributionum et munium domi edendorum, sed perinde contribuendum ad necessitates aerarii fuisse, atque si Athenis mansissent. Nam qui id omitterent facere, hi iure ciuitatis atticae mulctabantur.

60. post τοῦτο deest ποιεῖ aut tale quid.

61. τῶν εἰς τὴν πόλιν] subaudi ἠκεσῶν ὠφελεσῶν. ciuitatem nullo priuans emolumento a se veniente, h. e.

οὐδ' ἑτέρας πόλεως πολίτης γεγενημένος, ὥσπερ ἑτέρους ὁρῶ τοὺς μὲν εἰς τὴν ἤπειρον ἰόντας, καὶ οἰ-
30. κοῦντας ἐν τοῖς πολεμίοις τοῖς ὑμετέροις, καὶ δίκας [62] ἀπὸ ξυμβόλων ὑμῖν δικαζομένους· ἀδὲ φεύγων τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, τοὺς δ', οἵους ὑμεῖς [63], μισῶν

Aaa 5 συκο-

pro parte ſua virili. ſeu quaecunque, pro perſona ſua, vt vulgo vſurpant, decora et commoda conferre patriae poſſet, atque deberet etiam, vt ciuis natus, ea omnia ſedulo praeſtabat ἀποζερῶ ἐμαυτὸν ἀδενὸς ſcil. καθήκοντος, ſignificat, nulli me officio ſubduco, nullum defugio. Idem eſt ac ſi dixiſſet ἀποζερῶν τὴν πόλιν ἀδενὸς τῶν παρ' ἑαυτῷ εἰς αὐτὴν γιγνομένων. nulla parte officiorum fraudans rempublicam, quae ad eam a ſe proficiſci par eſſet. nullum detrectans onus.

62. καὶ δίκας] imo vero τοὺς δὲ καὶ δίκας. nam alias claudicabit praemiſſum τοὺς μὲν εἰς τὴν ἤπειρον ἰόντας. quosdam vero, non ſolum in Aſiam migrantes, eoque ſedes fortunarum ſuarum transferentes, ſed etiam praeterea, quod adhuc eſt atrocius, vexantes vos litibus mercatoriis. Queritur de ciuibus quibusdam Athenienſibus, qui cum in Aſiam tranſiſſent, eoque fortunas ſuas tranſtuliſſent, incommodarent aliis ciuibus, in vrbe perpetuo manentibus, ſi qui horum cum illis commercia mercium et pecuniarum mutuo in foenus ſumtarum datarumue contraxiſſent. Notum eſt apud veteres cauſas mercatorias citiſſime atque multo etiam maiore cum ſeueritate fuiſſe diſceptatas, quam alias quascunque cauſas ciuiles. σύμβολα ſunt idem atque συμβόλαια. *Wechſel- und Handlungsſachen.*

63. ὑμεῖς] hic iam, non iudices amplius, vt adhuc fecerat, alloquitur, ſed aduerſarios ſuos; ſubauditur ἐσὲ. idem eſt ac ſi dixiſſet ὁμοίους ὑμῖν, aut τοιού-

συκοφάντας. ἃ μὲν οὖν μετὰ τῆς πόλεως ὅλης ἀνάγκη μᾶλλον ἢ γνώμῃ ἔπραξε, τούτων οὐ δίκαιός ἐστιν ὁ ἐμὸς πατὴρ ἰδίαν δίκην διδόναι. ἅπασι[64] γὰρ 33.
Μιτυληναίοις ἀείμνηστος ἡ τότε ἁμαρτία γεγένηται. ἠλλάξαντο μὲν γὰρ πολλῆς εὐδαιμονίας πολλὴν κακοδαιμονίαν, ἐπεῖδον δὲ τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀνάστατον γενομένην. ἃ δὲ ἰδίᾳ ἔτει διαβάλλουσι τὸν ἐμὸν πατέρα, μὴ πείθεσθε. χρημάτων γὰρ 36.
ἕνεκα ἡ πᾶσα παρασκευὴ γεγένηται ἐπ' ἐμοὶ κἀκείνῳ. πολλὰ δ' ἐστὶ τὰ συμβαλλόμενα[65] τοῖς βαλλομένοις τῶν ἀλλοτρίων ἐφίεσθαι. γέρων μὲν ἐκεῖνος, ὥστέ μοι βοηθεῖν[66]· νεώτερος δ' ἐγὼ πολλῷ ἢ ὥστε δύνασθαι ἐμαυτῷ τιμωρεῖν ἱκανῶς. ἀλλ' ὑ- 39.
μεῖς βοηθήσατέ μοι, καὶ μὴ διδάσκετε τοὺς συκοφάντας μεῖζον ὑμῶν αὐτῶν δύνασθαι. ἐὰν μὲν[67]

εἰσι-

τες, οἷοι ὑμεῖς ἐστέ. possit tamen ὑμεῖς etiam ad iudices referri sed tum μισεῖτε erit subaudiendum. quod tametsi durum est, nescio tamen an sit Antiphontis dictione non indignum. exosos habens sycophantas, quod genus hominum vos quoque, iudices, odistis.

64. ἅπασι] vult dicere, satis iam magnas huius erroris poenas dedit pater cuncto cum populo.

65. συμβαλλόμενα] id est βοηθοῦντα.

66. ὥστε μοι βοηθεῖν] bene si habet haec dictio, vt nunc in vulgatis circumfertur, accipi debet pro ἀδυνάτως ἔχει διὰ τὸ γῆρας πρὸς τὸ ἐμοὶ βοηθεῖν. Notum enim et peruulgatum est, ὥστε tantundem esse atque πρὸς τό. Alius dixisset sic γέρων μὲν ἐκεῖνος ὢν ἀδυνατώτερος ἐστιν, ἢ ὥστε μοι βοηθεῖν. v. paulo post.

67. ἐὰν μὲν] adde γάρ. colligit sic, ciues vestros

εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς, ἃ βέλονται πράσσωσι, δεδεγ-
42. μένον ἔσαι, τύτες μὲν [μὴ][68] πείθειν, τὸ δ' ὑμέ-
τερον πλῆθος φεύγειν· ἐὰν δὲ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς,
πονηροὶ μὲν αὐτοὶ δοκῶσιν εἶναι, πλέον δ' αὐτοῖς[69]
μηδὲν γένηται, ὑμετέρα ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις ἔσαι,
ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔχει. ὑμεῖς ἔν ἐμοί τε βοηθεῖ-
τε

ne docete. ſycophantas plus poſſe, quam vosmetipſos. Hi enim [ſycophantae] ſi ad vos ingreſſi [h. e. in foro et actione cauſarum verſantes] impune agent, quaecunque volent, planum erit ciuibus factum, oportere ſe ſolummodo illos impuros ſibi deuincire quadruplatores, veſtrum autem confeſſum deuitare, h. e. veſtram gratiam penſi non facere, neque vos reſpicere, nil curare ad vos receptum habere, non vos rogare, vt ſibi ignoſcatis, aut gratificemini.

68. μὴ πείθειν] vncis incluſi particulam infitiantem, vt amputandam, prout e modo dictis liquet. Et neſcio an hoc μὴ ad ſedem ſuam, vnde aberraſſe videtur, reuocandum ſit, hoc eſt inter μοι et βοηθεῖν verſu 38 interponendum, vt legatur ὥστε μή μοι βοηθεῖν vel ὥστε μοι μὴ βοηθεῖν. ſcil. δύνασθαι· vt non poſſit mihi praeſto eſſe ad opem ferendam.

69. αὐτοῖς] non redit hoc eodem, quo modo praemiſſum αὐτοὶ, ſed ad ciues errore deceptos, vt exiſtimarent, nihil iudices, cauſidicos improbos in iure reddendo omnia poſſe. Redit ergo αὐτοὶ ad ſycophantas, αὐτοῖς autem ad τὲς τύτοις χρωμένες συμβέλοις. eos, qui a conſiliis cauſidicorum nequam regerentur, et ab eorum ore penderent. Vitium vtique ingens eſt haec in vſurpandis vocabulis inconſtantia et ambiguitas, vnde non poteſt perplexitas et obſcuritas ſententiarum non exſiſtere. Sed v. Supplementa.

τε καὶ τῷ δικαίῳ. Ὅσα μὲν οὖν ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων 139.1.
τεκμηρίων καὶ μαρτυριῶν οἷά τε ἦν ἀποδειχθῆναι, ἀκη-
κόατε· χρὴ δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις γενομέ-
νοις εἰς τὰ τοιαῦτα οὐχ ἥκιστα[70] τεκμηραμένους ψηφί- 3.
ζεσθαι. καὶ γὰρ τὰ τῆς πόλεως κοινὰ τούτοις μά-
λιστα πιστεύοντες, ἀσφαλῶς διαπράσσεσθε· τοῦτο
μὲν, τὰ εἰς τοὺς κινδύνους[71] ἥκοντα, τοῦτο δὲ, εἰς
τὰ ἔξω τῶν κινδύνων. χρὴ δὲ καὶ εἰς τὰ ἴδια ταῦ-
τα[72] μέγιστα καὶ πιστότατα ἡγεῖσθαι. οἶμαι γὰρ
ὑμᾶς ἐπίστασθαι, ὅτι πολλοὶ ἤδη ἄνθρωποι μὴ κα- 6.
θαροὶ χεῖρας, ἢ ἄλλό τι μίασμα[73] ἔχοντες, συν-
εισβάντες εἰς τὸ πλοῖον συναπώλεσαν μετὰ τῆς
αὐτῶν ψυχῆς τοὺς ὁσίως[74] διακειμένους τὰ πρὸς
τοὺς θεούς· τοῦτο δὲ, ἤδη ἑτέρους ἀπολομένους μὲν οὓ,
κινδυνεύσαντας δὲ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους, διὰ τοὺς 9.
τοιούτους ἀνθρώπους· τοῦτο δὲ, ἱεροῖς παραστάντες
πολλοὶ δὴ καταφανεῖς ἐγένοντο οὐχ ὅσιοι ὄντες, καὶ
διακω-

70. post οὐχ ἥκιστα deesse videtur πιστοῖς. quae ostenta deorum haud minimum valere solent ad fidem faciendam in eiusmodi causis.

71. τὰ εἰς τοὺς κινδύνους ἥκοντα sunt res bellicae. τὰ ἔξω τῶν κινδύνων ciuiles.

72. ταῦτα] scil. τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν σημεῖα. cuiusmodi sunt tempestates, sortes, exta inauspicata, per quae aliaque talia, dii aliquem declarant furem aut sicarium, aut proditorem patriae, aut incestu pollutum, aliasue impurum esse.

73. μίασμα] vt si pater e filia liberos quaesierit.

74. τοὺς] malim καὶ τοὺς.

διακωλύοντες τὰ ἱερὰ μὴ γίνεσθαι τὰ νομιζόμενα. ἐμοὶ τοίνυν ἐν πᾶσι τούτοις τὰ ἐναντία ἐγένετο. τῶ-
12. το μὲν γὰρ, ὅσοις συνέπλευσα, καλλίστοις ἐχρήσαντο πλοῖς [75]· τοῦτο δὲ; ὅπου ἱεροῖς παρέσην, οὐκ ἔστιν ὅπου οὐχὶ κάλλιστα τὰ ἱερὰ ἐγένετο. ἃ ἐγὼ ἀξιῶ μεγάλα μοι τεκμήρια εἶναι τῆς αἰτίας, ὅτι οὐκ ἀληθῆ με ἔτοι κατηγορῆσι. τούτων [76] μάρτυρες.
15. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἐπίσαμαι δὲ καὶ τάδε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι, εἰ μὲν ἐμοῦ κατεμαρτύρουν οἱ μάρτυρες, ὥς τι [77] ἀνόσιον γεγένηται ἐμοῦ παρόντος ἐν πλοίῳ ἢ ἐν ἱεροῖς, αὐτοῖς γε τούτοις ἰσχυροτάτοις
18. ἂν ἐχρῶντο [78], καὶ πίστιν τῆς αἰτίας ταύτην σαφεστάτην ἀπέφαινον, τὰ σημεῖα τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν. νῦν δὲ τῶν τε σημείων ἐναντίων τοῖς τούτων λόγοις γιγνομένων, τῶν τε μαρτύρων, ἃ μὲν ἐγὼ λέγω, μαρτυρούντων ἀληθῆ εἶναι, ἃ δ' ἔτοι κατηγορῆσι, ψευ-
21. δῆ· τοῖς μὲν ἐμοὶ μαρτυροῦσιν ἀπιστεῖν ὑμᾶς κελεύουσι, τοῖς δὲ λόγοις, οὓς αὐτοὶ λέγουσι, πιστεύειν ὑμᾶς χρῆναι φασί. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους ἐλέγχουσιν, ἔτοι δὲ τοῖς λόγοις ζητοῦσι

75. πλοῖς in dat. plur. a πλοῦς. quod equidem sciam, haud vsurpatur, sed πλόοις.

76. κατηγορῆσι τούτων] hic deesse pauca quaedam paret. H. Stephanus interponi vult καί μοι εἰσὶ aut καί μοι ἀνάβητε, quorum posterius equidem praeferam.

77. ὥστε] imo vero ὡς τι. quod aliquid factum sit. idem reperio a Scaligero quoque dudum ante me fuisse annotatum.

78. ἐχρῶντο] scil. aduersarii mei.

τῶσι τὰ ἔργα ἄπιστα καθιστάναι. Ὅσα μὲν ἔν ἐκ
τῶν κατηγορηθέντων μέμνημαι, ὦ ἄνδρες, ἀπολελό- 24.
γημαι. οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι [79]. ταυ-
τὰ γὰρ ἐμέ τε σώσει, καὶ ὑμῖν νόμιμα καὶ εὔορκα
γίγνεται. κατὰ γὰρ τοὺς νόμους ὠμόσατε δικάσειν.
ἐγὼ δὲ καθ' ὃς μὲν ἀπήχθην, ἐν ἔνοχός [80] εἰμι
τοῖς νόμοις· ὧν δ' ἔχω τὴν αἰτίαν, ἀγών μοι νέμι 27.
μος ὑπολείπεται. εἰ δὲ δύο ἐξ ἑνὸς ἀγῶνος γεγένη-
σθον, ἐν ἐγὼ αἴτιος, ἀλλ' οἱ κατήγοροι· καίτοι ἀ
δήπου, οἱ μὲν ἔχθιστοι οἱ ἐμοὶ δύο ἀγῶνας περὶ ἐμοῦ
πεποιήκασιν, ὑμεῖς δὲ, οἱ τῶν δικαίων ἴσοι κριταὶ,
προκαταγνώσεσθέ [81] μου ἐν τῷδε τῷ λόγῳ τὸν Φό- 30.
νον, μὴ ὑμεῖς γε, ὦ ἄνδρες· ἀλλὰ δότε τι καὶ τῷ
χρόνῳ, μεθ' ὃ ὀρθόταται εὑρίσκουσιν οἱ τὴν ἀκρί-
βειαν ζητοῦντες τῶν πραγμάτων. ἠξίουν μὲν γάρ ἔ-
γωγε περὶ τῶν τοιούτων, ὦ ἄνδρες, εἶναι τὴν δίκην
κατὰ τοὺς νόμους [82]. κατὰ μέντοι τὸ δίκαιον ὡς πλεί- 33.
ςάκις

79. καὶ ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι] Stephanus corrigit καὶ ὑμᾶς ἡμῶν ἀποψηφίσεσθαι in futuro. v. Suppl.

80. ἐν ἔνοχος] malim τούτοις ἐν ἔ. quarum legum praetextu in carcerem abductus fui, tanquam κακοῦργος, illis haud teneor.

81. προκαταγνώσεσθε] scil. πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, τοῦ ὕστερον ἥξοντος, ἐν ᾧ πᾶσα ἡ περὶ τοῦ Φόνου ἀλήθεια καὶ ζητηθήσεται, καὶ φανερωθήσεται, μᾶλλον ἢ νῦν ἐν ταύτῃ τῇ κακουργίας ἀπολογίᾳ. v. versu 31.

82. εἶναι τὴν δίκην κατὰ τοὺς νόμους] opponit orator hoc τῷ ἐλέγχεσθαι πολλάκις, vt rei diuersae. et sunt vtique ista diuersa. Causa ex legibus, seu iuxta processum iuris ciuilis, agitatur, cum crimina, τὰ ἐγ-

ςάκις ἐλέγχεσθαι. τοσούτῳ γὰρ ἂν ἄμεινον ἐγιγνώσκετο [83]. οἱ γὰρ πολλοὶ ἀγῶνες τῇ μὲν ἀληθείᾳ σύμμαχοί εἰσι, τῇ δὲ διαβολῇ πολεμιώτατοι. Φόνου * δὲ δίκη μὴ ὀρθῶς γνωσθεῖσα, ἰσχυροτέρα τοῦ
36. δικαίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐςιν. ἀνάγκη γὰρ, ἐάν ὑμεῖς μου καταψηφίσησθε, καὶ μὴ ὄντα φονέα μηδ' ἔνοχον τῷ ἔργῳ, χρῆσθαι τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ [84]· καὶ οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν οὔτε τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην παραβαίνειν, πιςεύσας αὐτῷ ὅτι οὐκ ἔνοχός
39. ἐςιν, * οὔτ' [85], οὐ ξυνειδὼς αὐτῷ τοιοῦτον ἔργον εἰργασμένω,

κλήματα non commiscentur, sed singula quaeque seorsim excutiuntur, vt in hac causa, primum τὸ κακουργίας, tum τὸ φόνου. porro iuri ciuili conuenienter causa disceptatur, cum quiescit, postquam semel a iudicibus sententia dicta est, neque rursus eadem causa in forum reuocatur. Verum κατὰ τὸ δίκαιον seu ex moralitate rei, vt vulgo vsurpant, licet eandem causam saepius etiam peruestigare, atque exagitare, quam per leges non nisi semel licet. Et hoc ait reus paratus ego sum facere, vltroque me offero facturum, vt quicunque rationes innocentiae meae me poscat, ei reddam, quotiescunque quisque volet, et in foro, et in priuatis congressibus.

83. ἐγιγνώσκετο] scil. τὸ ἐμὸν δίκαιον, vel ἡ περὶ τὴν αἰτίαν ἀλήθεια.

84. χρῆσθαι τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ] *ertulden, ausstehen, was Vrtel und Recht mit sich bringet*, luere, tolerare corpore poenam a sententia iudicum, (quae est δίκη) et a legibus irrogatam, poenae modum imperantibus et iudicum sententias gubernantibus.

85. οὔτε ξυνειδὼς] in posteriori exemplo p. 141. 40. legitur οὔτ' αὖ ξ. Dedi de meo οὔτ', οὐ ξυνειδὼς.

μένω, μὴ δ' χρῆσθαι τῷ νόμῳ. ἀνάγκη δὲ τῆς δίκης νικᾶσθαι [86] παρὰ τὸ ἀληθὲς, αὐτῷ τε τῷ ἀληθῶς, ἄλλως τε καὶ ἐὰν μὴ ἢ ὁ τιμωρήσων. αὐτῶν δὲ τέτων ἕνεκα εἴ τε νόμοι, καὶ αἱ διωμοσίαι, καὶ τὰ τόμια, καὶ αἱ προρρήσεις [87], καὶ τἄλλ' ὁπόσα 42. γίγνεται τῶν δικῶν ἕνεκα τῷ φόνῳ, πολὺ διαφέροντά ἐστιν ἢ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις· ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πράγμα-

86. τῆς δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ ἀληθὲς] ἡ δίκη h. l. est, vt paulo ante quoque erat, ἡ καταδίκη, vel κρίσις τῶν δικαστῶν. tametsi praua et iniqua sit sententia de te a iudicibus lata, facere tamen non potis quominus ei cedas, et ab eius iniquitate profiternaris, invita et violata veritate. Pari modo νικᾶσθαι τῷ ἀληθῶς [id est νικᾶσθαι ἐν λόγῳ τῷ ἀληθῶς] vinci ratione, vel respectu veri, est, excludi vero, impedire non posse, quominus id, quod falsum reapse est, verum nihilominus tamen videatur atque habeatur. facere non posse, quo minus tibi verum extorqueatur et eripiatur. *Ein Dieb, ein Mörder seyn sollen und müssen, wider Willen und Dank, wenn man es gleich nicht ist, noch seyn will.* cogi per vim, ad agnoscendum aliquid pro vero, tametsi inuitus id facias, et verum esse neges.

87. αἱ προρρήσεις] significatur illud genus denuntiationum, quum necessarius occisi, ille, qui se effusi sanguinis vltorem fert, homicidae denuntiat, vt caueat ad loca vetita accedere, quo venire homicidis per leges non licet; cum interminatione, si contra fecerit, se facturum, vt ille in carcerem abducatur, et iudicio criminali tradatur. v. p. 145, 23. et 29. 146, 8. 147, 8.

89. ἐπὶ τοῖς ἄλλοις] subaudi, siue δικαστηρίοις, siue ἐγκλήμασι. aliis in tribunalibus, vbi nullae cae-

πράγματα, περὶ ὧν οἱ κίνδυνοι [90], περὶ πλείστου ἐστὶν
140. 1. ὀρθῶς γιγνώσκεσθαι· ὀρθῶς μὲν γὰρ γνωσθέντα,
τιμωρίαν ἐστὶ τῷ ἀδικηθέντι· φονέα δὲ τὸν μὴ αἴ-
τιον ψηφισθῆναι, ἁμαρτία καὶ ἀσέβεια ἔστιν εἰς τε
τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τοὺς νόμους. καὶ οὐκ ἴσον ἐστὶ τόν τε
3. διώκοντα μὴ ὀρθῶς αἰτιᾶσθαι, καὶ ὑμᾶς τοὺς δικα-
στὰς μὴ ὀρθῶς γνῶναι. ἡ μὲν γὰρ τούτων αἰτίασις
οὐκ ἔχει τέλος [91], ἀλλ' ἐν ὑμῖν ἐστι καὶ τῇ δίκῃ· ὅ, τι
δ' ἂν ὑμεῖς ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ μὴ ὀρθῶς γνῶτε, τοῦτο
οὐκ ἔστιν ὅποι ἄν τις ἀνενεγκών, τὴν ἁμαρτίαν ἀπο-
6. λύσαιτο. πῶς ἂν ἓν ὀρθῶς δικάσητε περὶ αὐτῶν;
εἰ τούτους τε ἐάσετε τὸν νομιζόμενον ὅρκον διομοσαμέ-
νους κατηγορῆσαι, κἀμὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος
ἀπολογήσασθαι. πῶς δὲ ἐάσετε; ἐὰν νυνὶ [92] ἀπο-

ψηφί-

dium causae agitantur. aut aliis in criminibus, a crimine caedis diuersis. Possit quoque ἐπὶ ταῖς ἄλλαις legi, δίκαις puta. sed bene habere vulgatam, constat e p. 141. pen. vbi locus hic iisdem hisce verbis iteratur.

90. οἱ κίνδυνοι] num τοιοῦτοι est interponendum?.

91. οὐκ ἔχει τέλος] caret effectu. reus caedis ab accusatore factus, nondum peractus, neque dum a iudicibus condemnatus, non ideo statim capite plectitur, quod accusatus fuit. sed dum demum accipit accusatio vim, et effectum edit, cum ad eam condemnans iudicum accesserit sententia. nam penes iudices, et in exsecutione praeceptorum iuris scripti, continetur finis, exitus, efficacia iudicii, vt aut absoluatur, aut puniatur.

92. νυνὶ] nunc enim defendo vel purgo crimen mihi oblatum τῆς κακουργίας, negans, me furem aut latronem esse.

ψηφίσησθέ μοι. διαφεύγω γὰρ οὐδ' ὅτῳ τὰς ὑμε- 9.
τέρας γνώμας, ἀλλ' ὑμεῖς ἔσεσθε οἱ κακεῖ [93] περὶ
ἐμοῦ διαψηφιζόμενοι. καὶ ἀποψηφισαμένοις μὲν ὑ-
μῖν ἐμοῦ νῦν, ἔξεστι τότε χρῆσθαι ἔτι· ἃ δὲ [94] βέ-
λεσθε ψηφισαμένοις, οὐδὲ βουλεύσασθαι ἔτι περὶ
ἐμοῦ ἐγχωρεῖ. καὶ μὴν εἰ δέοι ἁμαρτεῖν ἐπὶ τῷ δι- 12
κάζειν, τὸ ἀδίκως ἀπολῦσαι ὁσιώτερον ἂν ἦ τοῦ μὴ
δικαίως ἀπολέσαι. τὸ μὲν γὰρ, μόνον ἁμάρτημά
ἐστι· τὸ δὲ ἕτερον, καὶ ἀσέβημα. ἐν ᾧ χρὴ πολλὴν
πρόνοιαν ἔχειν, μέλλοντας ἀνήκεστον [95] ἔργον ἐργά-
ζεσθαι. ἐν μὲν γὰρ ἀκεστῷ [96] πράγματι, καὶ ὀργῇ 15
χρησαμένους, καὶ διαβολῇ πειθομένους, ἔλαττόν
ἐστιν [97] ἐξαμαρτεῖν· (μεταγνοὺς γάρ, ἔτι ἂν ὀρθῶς
βουλεύσαιτο) ἐν δὲ τοῖς ἀνηκέστοις πλέον [98] βλάβος τὸ

μετα

93. καὶ κεῖ] etiam tum, in altero posteriore iudi
cio, cum crimen caedis mihi defendendum erit. v
versu 42.

94. χρῆσθαι etc.] Sententia sic ferme admonet
locum hunc emendandum esse. χρῆσθαι [sc. ἐμοὶ] εἴ τ
ἄν [sc. ἄλλο] ἐβουλεσθε. *statuere de me, si quid aliud* (vel
secius) *volupe fit.* νῦν δὲ καταψηφισαμένοις, οὐδὲ — *si
autem nunc me condemnaueritis, postmodum ne deliberare
quidem licebit* —

95. ἀνήκεστον] sic dedi, auctore Stephano, pro
vulgari ἀνηκέστερον.

96. ἀκεστῷ] rursus obsecutus sum Stephano sic
emendanti, pro vulgari ἐκάστῳ

97. ἔλαττον] aut adde, aut subaudi certe, siue
βλάβος solum, siue ἐς βλάβος.

98. πλέον βλάβος] id est μεῖζον βλ. damnum est,
vel noxia, insontem morte mulctasse. sed accedit ad

μεταγοεῖν, καὶ γνῶναι ἐξημαρτηκότας 99. ἤδη δέ
18. τισιν ὑμῶν καὶ μετεμέλησεν ἀπολωλεκόσι 200. καί-
τοι ἔπω ὑμῖν τοῖς ἐξαπατηθεῖσι μετεμέλησεν [1], εἰ
καὶ πάνυ τι χρὴ, τὰς γε ἐξαπατῶντας ἀπολωλε-
κέναι. ἔπειτα δὲ τὰ μὲν ἀκούσια τῶν ἁμαρτημά-
των ἔχει συγγνώμην, τὰ δὲ ἑκούσια οὐκ ἔχει. τὸ μὲν
21. γὰρ ἀκούσιον ἁμάρτημα, ὦ ἄνδρες, τῆς τύχης ἐστί·
τὸ δὲ ἑκούσιον, τῆς γνώμης. ἑκούσιον δὲ πῶς ἂν εἴη
μᾶλλον, ἢ εἴ τις, ὧν βελτίν ποιοῖτο, ταῦτα πρα-
χρῆμα ἐργάζοιτο; καὶ μὴν τὴν ἴσην γε δύναμιν ἔ-
χει, ὅστις τε ἂν τῇ χειρὶ ἀποκτείνῃ ἀδίκως, καὶ
24. ὅστις τῇ ψήφῳ; εὖ δ' ἴσε ὅτι οὐκ ἄν ποτ' ἦλθον εἰς
τὴν πόλιν εἴ τι ξυνήδειν ἐμαυτῷ τοιοῦτον· νῦν δὲ πι-
στεύων [2] τῷ δικαίῳ· (ἓ πλέονος [3] ἀδέν ἐστιν ἄξιον

hanc noxiam adhuc alia, per quam illa maior fit, seu increscit, haec puta, vt tu agnoscas errorem tuum, eiusque crucieris poenitentia inutili, cum res facta reprehendi et infecta fieri iam non amplius possit.

99. γνῶναι ἐξημαρτηκότας] id est γν. ὅτι ἐξημαρτήκασιν.

200. ἀπολωλεκόσι] videtur hic deesse τὰς ἐξαπατήσαντας ἑαυτὰς.

1. μετεμέλησεν] adde οὐκ ἀπολωλεκόσιν] vos nondum poenituit, non pessumdedisse eos, si qui vos decepissent; tametsi vel maxime oportet pessumdare eos certe, si qui iudices mendaciis circumueniant.

2. πιστεύων] admonet Stephanus, aut πιστεύω (in indicatiuo) esse leg. aut, si vulgata seruetur, tacite repetendum et subiiciendum esse e praemissis ἦλθον. Recte hoc posterius. Possit tamen, id quod equidem

ἀνδρὶ συναγωνίζεσθαι, μηδὲν αὐτῷ συνειδότι ἀνόσιον εἰργασμένῳ, μήτ' εἰς θεὸς ἠσεβηκότι. ἐν γὰρ τῷ τοιούτῳ ἥδη καὶ τὸ σῶμα ἀπειρηκὸς ἡ ψυχὴ 27
συνεξέσωσεν, ἐθέλουσα ταλαιπωρεῖν, διὰ τὸ μὴ ξυνειδέναι ἑαυτῇ· τῷ δὲ ξυνειδότι τοῦτο αὐτὸ [4] πρῶτον πολέμιόν ἐστιν. ἔτι γὰρ καὶ τοῦ σώματος ἰσχύοντος ἡ ψυχὴ προαπολείπει, ἡγεμένη τὴν τιμωρίαν
οἱ ἥκειν ταύτην [5] τῶν ἠσεβηκότων [6]. ἐγὼ δ' ἐμαυ 30.
τῷ τοιοῦτον οὐδὲν ξυνειδὼς,) ἥκω εἰς ὑμᾶς. τὸ δὲ τοὺς κατηγόρους διαβάλλειν [7] οὐδέν ἐστι θαυμαστόν. τούτων γὰρ ἔργον τοῦτο· ὑμῶν δὲ, τὸ μὴ πείθεσθαι [8]
τοὺς δί-

praeferam ad ἥκω verſu 31. referri et cum eo copulari πιστεύων. vbi oratio longo ambitu interpellata rurſus refauratur et continuatur. quapropter interiecta omnia ſignis parentheſeos diſſinxi.

3. οὗ πλέονος etc.] idem eſt, ac ſi dixiſſet, ὃ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἀξιώτερον, καὶ ἐντιμότερον, καὶ περὶ πλείονος ποιητέον ἀνδρὶ πρὸς τὴν συμμαχίαν ἐν τῷ ἀγῶνι.

4. τοῦτο αὐτὸ] ſcil. τὸ συνειδέναι ἑαυτῷ ἠδικηκότι ἢ ἠσεβηκότι.

5. ταύτην] idem eſt ac ſi dixiſſet τοῦτο, ὁ πάσχει νῦν, ἥκειν αὐτῷ ὡς τιμωρίαν τῶν ἠσεβημένων. hoc malum, quod nunc patiatur, ſibi venire velut poenam impiorum facinorum a ſe commiſſorum.

6. ἠσεβηκότων] imo vero ἠσεβημένων, ſcil. ὑφ' ἑαυτοῦ.

7. διαβάλλειν] ſcil. ἐμέ.

8. τὸ μὴ πείθεσθαι τὰ δίκαια] Num τὸ μὴ π. τὰ μὴ δίκαια non pati vos orationibus captioſis impelli ad res iniquas. Vulgata ſi defendatur, erit dictio τὰ δίκαια reddenda ſic, quatenus cum aequo et iuſto

τὰ δίκαια. τοῦτο μὲν [9] γὰρ, ἐμοὶ πειθομένοις ὑμῖν
33. μεταμελῆσαι ἐστὶ, καὶ τότε φάρμακον τὸ αὖθις
κολάσαι· * τῷ δὲ [10] τότοις πειθομένως ἐξεργάσα-
σθαι ἃ ἔτοι βέλονται, ὃν ἔστιν ἴασις· ὀδὲ χρόνος
πολὺς ὁ διαφέρων [11]. ἐν ᾧ ταῦτα νομίμως πράξεθ'
ἃ νῦν ὑμᾶς παρανόμως πείθουσιν οἱ κατήγοροι ψη-
36. φίσασθαι. ἔτι [12] τῶν ἐπιγομένων ἐστὶ τὰ πράγ-

ματα,

conuenit, hactenus non cedere, neque esse in potestate aliena. Vel leg. παρὰ τὰ δίκαια.

9. τοῦτο μὲν] Num τῷ μὲν. Idem est ac si dixisset. ἐστὶ γὰρ φάρμακον καὶ τότε, scil. τῷ μεταμελῆσαι ὑμῖν π. ἐ. nam quod attinet ad illum metum vestrum, ne, vbi concesseritis meis precibus, hoc est, vbi me absolueritis, huius vestrae facilitatis vos postmodum poeniteat, praesto est huius quoque metus remedium. Sed tutius est nil mouere.

10. τῷ δὲ] sic dedi de meo, pro vulgari τοὺς δὲ. cohaeret τῷ cum ἐξεργάσασθαι. huius autem imprudentiae medela nulla sit, si vos in horum auctoritate sitis, et, quae hi praecipiunt, faciatis. v. Supplementa.

11. διαφέρων χρόνος est temporis illud spatium, quod inter propositum animo nunc agitatum et exsecutionem eius intercedit. haud magnum erit illud interuallum, quod proposito vestro homicidam occidendi intercedet. nam paulo post, vbi veri percussores indagati et reperti fuerint, licebit vobis in fontibus iure merito facere id idem, quod si nunc in me faciatis, ab his aduersariis meis inducti, summum nefas commiseritis.

12. ἔτι] malim ἐχὶ, vel ἔ τοι. nequaquam res, h. e. prospera et sapiens rerum tractatio, est festinantium.

μαται [13], ἀλλὰ τῶν εὖ βεβουλευμένων. νῦν μὲν ὧν γνωρισαὶ γίνεσθε τῆς δίκης, τότε δὲ δικασαὶ τῶν μαρτύρων· νῦν μὲν δοξασαὶ [14], τότε δὲ κριταὶ τῶν ἀληθῶν. ἀρᾶις τῶν [15] δέ τοι ἔστιν ἀνδρὸς περὶ θανάτου φεύγοντος τὰ ψευδῆ καταμαρτυρῆσαι. ἐὰν γὰρ τὸ 39. παραχρῆμα μόνον πείσωσιν ὥστε [16] ἀποκτεῖναι, ἅμα

13. τὰ πράγματα] id est τὸ κατορθῶν τὰ πρ.

14. post δοξασαὶ videtur τῶν ἀδήλων deesse, quod credibile facit subiectum isti oppositum, κριταὶ τῶν ἀληθῶν.

15. ἀρᾶις τωνδέ τοι ἔστιν] Duo vocabula ἀρᾶις τῶν Scaliger in vnum ἀπαισίων contrahebat, sententia, aut nulla, aut dura et perplexa. Ecquae enim haec sententia erit. *infaustorum autem est* — Mihi probabilius videtur, et literarum vestigiis conuenientius, ἆρα ἴστε [id est ἴστε] ὦ ἄνδρες, οἷον — Num etiam nostis, o viri —? num tenetis! num vnquam in mentem vobis venit expendere, quale, quantum facinus sit —

16. post μόνον videtur ὁρῶντες deesse. si solum praesens spectantes vos permouerint ad poenam mortis in me decernendam. hoc est, si nulla ducantur ratione futuri temporis, et noxarum ex hac crudelitate postmodum necessario prouenturarum, sed solummodo studeant suam sanguinis mei sitim satiare, odiique, quo me prosequuntur, immanitati satisfacere.

17. πείσωσιν ὥστε ἀποκτεῖναι] integre dixisset sic πείσωσιν ὑμᾶς, ὥστε ἐμὲ ἀποκτεῖναι. Vsurpauit hic Antiphon ista duo vocabula πείσωσιν et ὥστε significatu primigenio. πείθειν enim proprie et stirpitus, vt ita dicam, fune ligatum perducere vel pertrahere aliquo. et ὥστε tantundem est atque πρὸς. est itaque πείσωσιν ὥστε tantundem atque ἕλξωσι πρὸς τὸ ἀποκτεῖναι. An-

ἅμα τῷ σώματι[17] καὶ ἡ τιμωρία[18] ἀπόλωλεν. ἔτε γὰρ οἱ φίλοι ἔτι θελήσουσιν ὑπὲρ ἀπολωλότος[19] τιμωρεῖν· ἐὰν δὲ καὶ βουληθῶσι, τί ἔσαι πλέον τῷ
42. γε ἀποθανόντι; νῦν μὲν ἔν ἀποψηφίσασθέ μου. ἐν δὲ τῇ τοῦ Φόνου δίκῃ, ἔτοί τε τὸν νομιζόμενον ὅρκον διομοσάμενοι, ἐμοῦ κατηγορήσουσι, καὶ ὑμεῖς περὶ ἐμοῦ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους διαγνώσεσθε. καὶ ἐμοὶ ἐλπὶς λόγος ἔτι, ἐάν γε πάσχων[20], ὡς * παρ-
141.1. ανόμως[21] ἀπόλωμαι. ταῦτά τοι δέομαι ὑμῶν, ἔτε τὸ ὑμέτερον εὐσεβὲς παρεὶς, ἔτε ἐμαυτὸν ἀποσερῶν τὸ δίκαιον. ἐν δὲ τῷ ὑμετέρῳ ὅρκῳ καὶ ἡ ἐμὴ

notandum hoc, quod multis leuiculum et putidum videbitur, ideo duxi, quod ὥστε cum πείθειν copulatum raro inueniatur. Sed v. Supplementa.

17 b. σώματι] scil. τῷ ἐμῷ, ἐὰν φονευθῶ.

18. ἡ τιμωρία] h. l. est vindicta, vltio mei sanguinis.

19. ὑπὲρ ἀπολωλότος] aut interpone articulum τοῦ aut subaudi ἀνδρὸς et ad ἀπολωλότος adde tacita mente ἀδίκως. non hic designatur Herodes, sed defensor huius causae. quasi si dixisset ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολωλότος. amici mei nil curabunt sanguinem meum vlciscI.

20. πάσχων] imo vero πάσχω in coniunctiuo, *siquidem patiar.* scil. mortis poenam. h. e. si nempe fiat, vt tum condemner, et extremum supplicium corpore tolerem.

21. παρανόμως] sic dedi de meo, pro vulgari παράνομος.

σωτηρίαν ἔνεστι. πειθόμενοι δὲ τούτων [22] ὅτῳ βούλεσθε, ἀποψηφίσασθέ μου.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΟΡΕΥΤΟΥ. a)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πόσοι μὲν εἰσιν Ἀθήνησι χορηγοὶ, καὶ τίνες προβάλλονται χάριν, καὶ πόσους τρέφειν ἀναγκάζονται παῖδας, ἐκ τῶν Δημοσθένους ἀκριβῶς ἔγνωμεν λόγων. ὁ μὲν τοίνυν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀντιφῶντος τῷ ῥήτορος χορηγός τις εἶναι λαχὼν τῆς αὐτῇ φυλῆς Ἐρεχθηίδος, καὶ προσέτι Κεκροπίδος, τὰς χορεύειν μέλλοντας ἐπὶ τῆς οἰκίας ἔτρεφε παῖδας. τούτων εἷς εὐφωνίας χάριν ἔπιεν φάρμακον, καὶ πιὼν τέθνηκεν. ὁ δὲ πατὴρ τοῦ τεθνε-

22. τούτων] horum, (quos digito defensor demonstrat haec dicens) aduocatorum meorum; non accusatorum. vel etiam, horum capitum defensionis meae, quae pro me dicens hactenus expoſui.

a) Choreuta eſt ille munerarius, qui pueros in Liberalibus aliisque ludis publice ſaltaturos, a ſaltandi magiſtro doceri et exerceri, aere ſuo curabat. Initium orationis huius cum paene iisdem verbis iam in ſuperiori oratione XIV. legatur, p. 131. 4. quae hic vitioſa occurrent, vt ſupra iam notata, praetermittam. In argumento huius or. verſu 5. dedi, auctore Scaligero, ἐρεχθηίδος, pro vulgari ἐρεχθίδος.

τεθνεῶτος παιδὸς κατηγορεῖ τῦ χορευτῦ, ὡς αὐτοῦ πεποιηκότος τὸν φόνον. ἀπελογεῖτο δὲ ὁ χορευτὴς, ἀρνούμενος τὸν φόνον. Ἡ ϛάσις, ϛοχασμός. ἀδήλου τῦ ἐγκλήματος ὄντος, σημεῖον φανερὸν ὁ κατήγορος λαμβάνει τὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῦ χορευτῦ γυμνάζεσθαι τὸς παῖδας. ὅπερ ἐϛιν ἀνεύθυνον μὲν, πιθανὸν δ' εἰς ὑποψίαν.

15. Ἥδιϛον μὲν, ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ, ἀνθρώπῳ ὄντι, μὴ γενέσθαι[1] μηδένα κίνδυνον περὶ τῦ σώματος, καὶ εὐχόμενος ἄν τις ταῦτα εὔξαιτο· εἰ δ' ἄρα τις καὶ ἀναγκάζοιτο κινδυνεύειν, τῦτο γοῦν ὑπάρχειν (ὃ μέγιϛον ἐγὼ νομίζω ἐν πράγματι τοιῦτῳ) αὐτὸν ἑαυτῷ συνειδέναι μηδὲν ἐξημαρτηκότι, ἀλλ', εἴ τις καὶ συμφορὰ γένοιτο, ἄνευ κακότητος καὶ αἰσχύνης γίνεσθαι, καὶ τύχῃ μᾶλλον ἢ ἀδικίᾳ. καὶ τὸς μὲν νόμους, οἳ κεῖνται περὶ τῶν τοιῦτων, πάντες ἂν ἐπαινέϛειαν[2] κάλλιϛα νόμων κεῖσθαι καὶ ὁσιώταται. ὑπάρχει μὲν γὰρ αὐτοῖς ἀρχαιοτάτοις εἶναι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἔπειϛα τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν. ὅπερ μέγιϛον σημεῖον νόμων καλῶς κειμένων. ὁ χρόνος γὰρ καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ

1. γενέσθαι] ſubaudi αὐτῷ.

2. ἐπαινέϛειαν] bene ſi habet, accipi debet pro συναινέϛειαν annuant, conſentiant. aut pro ἐπαινοῦντες φάϛκοιεν. laudantes aiant, h. e. cum aiant, tum vna quoque laudent. In ſuperiori loco, p. 131. 4. vbi haec ſententia paene iisdem verbis proſtat edita, legitur πάντες ἂν ὁμολογήϛειαν.

μὴ καλῶς ἔχοντα διδάσκει τὸς ἀνθρώπους. ὥστ' ἐ δεῖ ἐκ τῶν λόγων τῦ κατηγορῦντος [3] ὑμᾶς τὸς νόμους μαθεῖν εἰ καλῶς ἔχουσιν, ἢ μὴ, ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων τὸς τότων λόγους, εἰ ὀρθῶς ὑμᾶς καὶ νομίμως διδάσκουσιν [4], ἢ ὄ ὁ μὲν ἂν ἀγὼν ἐμοὶ μέγιστος 27
τῷ κινδυνεύοντι καὶ διωκαμένῳ· ἡγοῦμαι μέντοι γε καὶ ὑμῖν τοῖς δικασταῖς περὶ πολλῦ εἶναι τὰς Φοινικὰς [4b] ὀρθῶς διαγιγνώσκειν, μάλιστα μὲν τῶν θεῶν ἕνεκα καὶ τῦ εὐσεβῦς, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῶν αὐτῶν. ἔστι μὲν γὰρ περὶ τοιότου αὐτῦ μία δίκη [5]· αὕτη δὲ 30
μὴ ὀρθῶς καταγνωσθεῖσα [6], ἰσχυροτέρα ἐστὶ τῦ δικαίου καὶ τῦ ἀληθῦς. ἀνάγκη γὰρ, ἐὰν ὑμεῖς καταψηφίσησθε, καὶ μὴ ὄντα Φονέα, μηδὲ ἔνοχον τῷ ἔργῳ, χρήσασθαι [7] τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ, εἴργεσθαι [8] πόλεως, ἱερῶν, θυσιῶν, ἀγώνων [9]· ἅπερ 33
μέγι-

3. τῦ κατηγορῦντες] aut hic τῶν κατηγορούντων est leg. aut paulo post τὸς τότου [non τότων] λόγους.

4. διδάσκουσιν] adde τὸ πρᾶγμα, quod supra legitur additum.

4b. post Φοινικὰς potest δίκας subaudiri. malim tamen addi.

5. περὶ τοιότου αὐτῦ μία δίκη] Haec verba p. 139. 35. non leguntur, vbi leguntur insequentia. Pro αὐτῦ videtur αὕτη. et tum erit eorum sententia haec. de re tali et tanta non nisi semel iudicatur, hoc ipso iudicio. non denuo ad examen reuocatur. v. Supplementa.

6. καταγνωσθεῖσα] in superiori exemplo est simplex γνωσθεῖσα, quod nescio an praestet

7. χρήσασθαι] supra est in praes. χρῆσθαι.

8 εἴργεσθαι] praepone copulam καί. v. Supplem.

9. ἀγώνων] exsuli enim caedis causa facto etiam

μέγιστα καὶ παλαιότατα [10] τοῖς ἀνθρώποις. τοσαύτην γὰρ ἀνάγκην ὁ νόμος ἔχει, ὥστε καὶ ἄν τις κτείνῃ τινὰ ὧν αὐτὸς [11] κρατεῖ, καὶ μὴ ἔστιν ὁ τιμωρήσων, τὸ νομιζόμενον [12] καὶ τὸ θεῖον δεδιὼς, ἀγνεύει

concelebratione ludorum, ad quos graeci omnes coibant, interdicebatur. Nescio quoque an ἀγορᾶς, ἀγώνων sit legendum. Siue forum, quod in Vrbe erat, exercendis iudiciis et commerciis consecratum, siue fora illa designentur hoc vocabulo, ad quae finitimi inter se conuenire solebant, in limitibus agrorum cuique suorum sita, permutandarum mercium causa, Dices voc. ἀγορᾶς in voc. πόλεως contineri. Recte mones. Verum tamen, hoc si probamus, etiam illis duobus vocabulis, ἱερῶν et θυσιῶν carere poterimus. Ecquis enim est, qui neget fana et sacra partem ciuitatis esse. Verum πόλις hic est ius ciuitatis, h. e. ius ciuem se gerendi et iura ciuibus competentia vsurpandi; quamquam solum vrbis et aedificia eo non exclusum imus.

10. παλαιότατα] antiquissima, h. e. carissima, maxime venerabilia, summi ob antiquitatis reuerentiam facienda. Latini hoc sensu vocab. *antiquum* vsurpant quoque, vt in illo noto, *nihil carius*, *neque antiquius habere*. Sed apud graecos ista locutio rarius inuenitur, et hoc est notabilior.

11. αὐτὸν] imo vero αὐτὸς, vt leg. esse recte admonuit Stephanus. cui obsecundaui.

12. τὸ νομιζόμενον] ius ciuile vsu publico sancitum. Sententia est: seruum qui suum occiderit, tametsi nemo futurus sit eius vindex, tamen, si herus ius diuinum humanumque reuereatur, abstinebit se iis locis, quorum frequentatione lex homicidis interdicit.

γνεύει[13] τε ἑαυτὸν, καὶ ἀφέξεται ὧν εἴρηται ἐν τῷ
νόμῳ, ἐλπίζων ὅτως ἂν ἄριστα πράξειν. ἔστι μὲν γὰρ 36.
τὰ πλείω τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου ἐν ταῖς ἐλπίσιν.
ἀσεβῶν δὲ καὶ παραβαίνων τὰ εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ
αὐτῆς ἂν τῆς ἐλπίδος (ὅπερ ἐστὶ μέγιστον ἀνθρώ-
ποις τοῦ βίου ἀγαθὸν) αὐτὸς αὑτὸν ἀποστερεῖ. καὶ
οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν ὅτ' ἂν τὴν δίκην τὴν δεδοκιμασ 39.
μένην[14] παραβαίνειν, πιστεύσας ὅτι οὐκ ἔνοχός ἐστι
τῷ ἔργῳ· ὅτ' αὖ συνειδὼς αὐτὸς αὑτῷ ἔργον εἰργασ-
μένος τοιοῦτον, μὴ οὐ χρῆσθαι τῷ νόμῳ. ἀνάγκη δὲ
τῆς τε δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ ἀληθὲς, αὐτῷ τε 42.
τοῦ ἀληθοῦς, κἂν[15] μὴ ὁ τιμωρήσων ᾖ. αὐτῶν δὲ τού-
των ἕνεκα οἵ τε νόμοι καὶ αἱ διωμοσίαι, καὶ τὰ τό-
μια, καὶ αἱ προφάσεις, καὶ τἄλλ' ὅσα γίνεται τῶν
δικῶν τοῦ φόνου ἕνεκα, πολὺ διαφέροντά ἐστιν ἢ ἐπὶ
τοῖς ἄλλοις· ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, περὶ ὧν 142. f.
εἱ κίνδυνος, περὶ πλείστου ἐστὶν ὀρθῶς γιγνώσκεσθαι.
ὀρθῶς μὲν γὰρ γνωσθέντα, τιμωρία ἐστὶν ὑπὲρ τοῦ
ἀδικηθέντος· φονέα δὲ τὸν μὴ αἴτιον ψηφισθῆναι, 3.
ἁμαρτία καὶ ἀσέβεια εἴς τε τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς νό-
μους.

13. ἀγνεύει] imo vero ἀγνεύσει in futuro, ob in-
sequens ἀφέξεται. de hoc quidem vix superest du-
bium; at illud nondum satis intelligo, qui homicida
sola abstinentia a locis vetitis ἁγνὸς purus fieri possit.

14. δεδοκιμασμένην] leg. esse δεδικασμένην admo-
nuit Stephanus. nam sic in superiori quoque oratione
legi. designat p. 139. 38.

15. κἂν] lege e superiori exemplo, ἄλλως τε
καὶ ἐὰν.

μες. καὶ ἐκ ἴσον ἐστὶ τόν τε διώκοντα μὴ ὀρθῶς αἰτιᾶσθαι, καὶ ὑμᾶς τὲς δικαστὰς μὴ ὀρθῶς γνῶναι. ἡ μὲν γὰρ τότε αἰτίασις ἐκ ἔχει [νῦν][16] τέλος, ἀλλ' ἐν ὑμῖν ἐστι καὶ τῇ δίκῃ[17]· ὅ, τι δ' ἂν ὑμεῖς μὴ
6. ὀρθῶς γνῶτε, τῦτο ἐκ ἔστιν ὅπη ἂν * ἀνενεγκών τις[18] τὴν αἰτίαν ἀπολύσαιτο· ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες, ἔ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχω περὶ τῆς ἀπολογίας, ἥνπερ οἱ κατήγοροι περὶ τῆς κατηγορίας. ἔτοι γὰρ τὴν μὲν δίωξιν, εὐσεβείας ἕνεκα φασὶ πεποιῆσθαι
9. καὶ τῦ δικαίε, τὴν δὲ κατηγορίαν ἅπασαν πεποίηνται διαβολῆς ἕνεκα καὶ ἀπάτης· ὅπερ ἀδικώτατόν ἐστι τῶν ἐν ἀνθρώποις[19]. καὶ ἐκ, ἐλέγξαντες, εἴ γ' ἀδικῶ, δικαίως με βέλονται τιμωρεῖσθαι[20]. ἀλλὰ διαβάλλοντες, καὶ εἰ μηδὲν ἀδικῶ, ζημιῶσαι
12. καὶ ἐξελάσαι ἐκ τῆς γῆς ταύτης. ἐγὼ δὲ ἀξιῶ πρῶτον μὲν περὶ αὐτῦ τῦ πράγματος κρίνεσθαι, καὶ διηγήσασθαι ἐν ὑμῖν τὰ γενόμενα πάντα· ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων, ὧν ἔτοι κατηγορήσασιν, ἐὰν ὑμῖν ἡδο-

16. νῦν] quod recte a ſuperiori exemplo abeſt, vucis incluſi.

17. ἐν ὑμῖν ἐστι καὶ τῇ δίκῃ] idem eſt ac ſi dixiſſet ἀλλὰ τὸ τέλος ἐστιν ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ψήφῳ.

18. ἀνενεγκών τις] ſic dedi e ſuperiori exemplo, pro vulgari ἐνεγκών τις.

19. τῶν ἐν ἀνθρώποις] ſic dedi auctoribus Stephanio et Scaligero. nam a vulgatis abeſt praepoſitio. Aliam quoque ſuam proponit Stephanus coniecturam, quae minus placet, τῶν παρ' ἀνθρ.

20. τιμωρεῖσθαι] ſic correxerunt iidem Aldinae vitium τιμωρῆσθαι.

ἡδομένοις ἢ, βελήσομαι ἀπολογήσασθαι. ἡγοῦμαι γάρ μοι τιμὴν καὶ ὠφέλειαν αὐτὰ οἴσειν, τοῖς δὲ 15.
κατηγόρεις καὶ τοῖς ἐπηρεάζουσιν αἰσχύνην. ἐπείτοι
γε καὶ δεινόν, ὦ ἄνδρες. ἵνα [21] μὲν ἐξῇν αὐτοῖς, εἴ
τι ἐγὼ ἠδίκουν τὴν πόλιν ἢ ἐν χορηγίᾳ, ἢ ἐν ἄλλοις τισὶν,
ἀποφήνασι καὶ ἐλέγξασιν, ἄνδρα τε ἐχθρὸν τιμωρή-
σασθαι, καὶ τὴν πόλιν ὠφελῆσαι, ἐνταῦθα μὲν ἐδεῖς 18.
πώποτε οἷός τε ἐγένετο αὐτῶν ἔτε μικρὸν, ἔτε μέγα
ἐλέγξαι ἀδικοῦντα τόνδε τὸν ἄνδρα [22] τὸ πλῆθος τὸ
ὑμέτερον· ἐν δὲ τούτῳ τῷ ἀγῶνι, φόνου διώκοντες,
καὶ τῷ νόμῳ οὕτως ἔχοντος [22 b.], εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγ-
μα

21. ἵνα] foret vtique planior oratio, si legeretur εἰ, ἵνα — *si, vbi loci* — vt εἰ cohaeret cum οἷός τ' ἐγένετο. Verum tamen videor mihi obseruasse, post illas dictiones, δεινὸν, aut θαυμαστὸν γ' ἂν εἴη, cum deberet εἰ vel ἐὰν sequi, illas particulas omitti, orationem in illis δεινὸν ἂν εἴη, vel θαυμαστὸν ἂν εἴη et similibus, ex abrupto sisti et inhiberi, et nouam incipi sententiam a praemissis velut abscissam, vt in vehementia mirationis, aut stomachi. quare satius fuerit, vt in re dubia, post ὦ ἄνδρες punctum figi.

22. τόνδε τὸν ἄνδρα] id est, *me*, more tragicorum.

22 b. ἔτως ἔχοντος] id est ἔτω λέγοντος, vel οὕτως ἀγορεύοντος. v. p. 145. 31. quomodo autem praecipit et edicit lex? Ita nempe, his verbis εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κατηγορεῖν. actorem oportere in tractatione ipsius rei, de qua agitur, manere, ad aliena non euagari. Aduersarii autem mei, edicti huius immemores, accusationi suae aliena admiscent, eaque falsa, quae ipsi commenti sunt, de nescio quibus ausis meis in salutem reipublicae meaque in republica gesta inuidiosis criminationibus infamatum eunt.

21. μὰ κατηγορεῖν, μηχανῶνται ἐπ' ἐμὲ λόγους ψευδεῖς συντιθέντες [23], καὶ διαβάλλοντες τὰ εἰς τὴν πόλιν [24]. καὶ τῇ μὲν πόλει, εἰ μέν ἀδικεῖται, κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας ἀπονέμουσιν, αὐτοὶ δὲ ὦ τὴν πόλιν φασὶν ἀδικεῖσθαι, τοῦτοι δὴ ἀξιοῦσι δί-
24. κην λαμβάνειν. καίτοι αὗται αἱ κατηγορίαι, ἔτε χάριτος ἄξιαι, ἔτε πίστεως. ἔτε γὰρ δὴ οὗ ἡ πόλις ἐλάμβανεν ἂν δίκην, εἴ τι ἠδικητο, ἐνταῦθα τὴν κατηγορίαν ποιεῖται [25], ὥστε χάριτος ἄξιον εἶναι τῇ πόλει· ἔτε, ὅς τις [ἐκ] [26] ἄλλα κατηγορεῖ,
27. ἢ ἃ διώκει, ἐν πράγματι τοιούτῳ, πιστεῦσαι δίκαιόν αὐτῷ ἀξιώτερόν ἐστιν ἢ ἀπιστῆσαι. ἐγὼ δὲ σχεδὸν ἐπίσταμαι τὴν ὑμετέραν γνώμην, ὅτι ἐκ ἂν καταψηφίσησθε, ἐτ' ἂν ἀποψηφίσησθε ἑτέρου τινὸς ἕνεκα μᾶλλον, ἢ αὐτοῦ τοῦ πράγματος. ταῦτα γὰρ
30. καὶ δίκαια καὶ ὅσια. ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν. Ἐπειδὴ χορηγὸς κατεστάθην εἰς Θαργήλια, καὶ ἔλαχον Παν-

23. συντιθέντες] subaudi αὐτοὶ αὐτοῖς, vel ἐς αὐτοὶ συντιθέασι.

24. τὰ εἰς τὴν πόλιν] subaudi aut ἐμὰ ἀδικήματα, aut ἐμοὶ πεπραγμένα.

25. ποιεῖται] imo vero ποιῆνται. vt paulo ante μηχανῶνται. Eiusmodi enim crimina non accusant, quorum poenas respublica, vt vere laesa, merito sumeret. cuiusmodi crimina si accusarentur, deberet vtique resp. accusatoribus gratiam, vtpote per quos solos stetisset, vt respublica iniuriarum acceptarum poenas a reis repeteret.

26. ἐκ ἄλλα] particulam infitiantem, quae delenda est, vt sententiae repugnans, vncis inclusi.

Παντακλέα διδάσκαλον καὶ Κεκροπίδα Φυλὴν πρὸς τῇ ἐμαυτοῦ, τουτέστι τῇ Ἐρεχθηίδι [27], ἐχορήγων ὡς ἄριστα ἐδυνάμην καὶ δικαιότατα. καὶ πρῶτον μὲν διδασκαλεῖον, ἢ ἐπιτηδειότατον τῆς ἐμῆς οἰ- 33.
κίας, κατεσκεύασα, ἐν ᾧπερ καὶ [28] Διονυσίοις ἐχορήγων [29], ἐδίδασκον. ἔπειτα τὸν χορὸν συνέλεξα ὡς ἐδυνάμην ἄριστα, ἔστε ζημιώσας ἀδίνα. ἔστε ἐνέχυρα βίᾳ φέρων [30], ἔτ' ἀπεχθανόμενος ἀδεινὶ ἀλλ', ὥσπερ ἂν ἥδιστα καὶ ἐπιτηδειότατα ἀμφοτέ- 36.
ροις [31] ἐγίγνετο, ἐγὼ μὲν ἐκέλευον [32] καὶ ἡγού-
μην,

27. τοῦτ' ἐστὶ τῇ ἐρεχθηίδι] auctoris ipsius, an scholiastae sint haec quatuor vocabula, in dubio relinquam. Postremi vocabuli vitium vulgatis insidens, quae ἐρεχθίδι dant, correxi ex auctoritate Stephani, admonentis, paulo post recurrere veram lectionem. Scaligeri in schedis ad h. l. nihil reperi annotatum, tametsi idem in argumento, vt paulo ante vidimus, hoc idem vitium correxisset.

28. ἐν ᾧπερ καὶ] cohaeret cum ἐδίδασκον τὸν χορὸν. vbi etiam iam antea chorum puerilem erudiendum curaueram.

29. ἐχορήγων] aut χορηγῶν leg. videtur, aut ὅτε Διον. ἐχορήγουν. cum choregi partes in Liberalibus agerem. Aut denique leg. κατασκευάσας.

30. φέρων] imo vero ἀφαιρῶν. nemini pignora per vim eripiens nam ἐνέχυρα φέρειν est pignora afferre. quod ab huius loci sententia est alienum.

31. ἀμφοτέροις] mihique, parentibusque liberorum saltare docendorum.

32. ἐκέλευον] scil. πέμπειν τὰς παῖδας πρὸς ἐμε, χάριν τε διδάσκεσθαι.

μην [33], οἱ δ' ἑκόντες καὶ βελόμενοι ἔπεμπον. ἐπειδὴ δὲ ἦκον οἱ παῖδες, πρῶτον μέν μοι ἀσχολία ἦν παρεῖναι καὶ ἐπιμελεῖσθαι. ἐτύγχανε γάρ μοι
39. πράγματα ὄντα πρὸς Ἀρίστωνα καὶ Φιλῖνον, ἃ ἐγὼ περὶ πολλοῦ ἐποιούμην [34], ἐπειδὴ παρήγγειλα, ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀποδεῖξαι τῇ βουλῇ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις. ἐγὼ μὲν οὖν τούτοις προσεῖχον τὸν
42. νοῦν. Φανόστρατον, δημότην μὲν τετωνὶ τῶν διωκόντων, κηδεστὴν δ' ἐμαυτοῦ, ᾧ ἐγὼ δέδωκα τὴν θυγατέρα. καὶ ἠξίουν αὐτὸν αἱρεῖσθαι ἐπιμελεῖσθαι. ἔτι δὲ πρὸς τούτῳ δύο ἄνδρας, τὸν μὲν, Ἐρεχθηίδος, Ἀμυνίαν. οὓς αὐτοὶ οἱ φυλέται ἐψηφίσαντο συλλέγειν [35]
143. 1. καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆς φυλῆς ἑκάστοτε, δοκοῦντα χρηστὸν εἶναι· τὸν δ' ἕτερον, τῆς Κεκροπίδος, ὅστις ἑκάστοτε εἴωθε ταύτην τὴν φυλὴν συλλέγειν. ἔτι δὲ

33. ἠγέμην] num ὑφηγέμην, aut ἐξηγέμην. An veteres, Antiphontei aeui homines, simplici hoc verbo vtebantur pro compoſito. quicquid eius eſt, ſententia verbi haec eſt, praecipiebam, quo loci liberi mittendi eſſent, quo tempore, et quo cum apparatu.

34. περὶ πολλοῦ ἐποιούμην] cohaeret cum ἀποδεῖξαι. permagni faciebam, multumque mea referebat, ſenatum, populumque Athenienſem de rebus Ariſtonis atque Philini vera diligenterque a me doceri, qui me id facturum promiſiſſem.

35. συλλέγειν] ſcil. τὲς παῖδας τὲς διδαχθησομένες. paulo poſt dicit eodem ſenſu συλλέγειν τὴν φυλήν. id eſt τὲς παῖδας τῆς φυλῆς.

τι δὲ τέταρτον [36], Φίλιππον· ᾧ προσετέτακτο ὡ- 3.
νεῖσθαι καὶ ἀναλίσκειν ὅ, τι φράζοι ὁ διδάσκαλος,
ἢ ἄλλός τις τέτων. ὅπως ἄρισα χορηγοῖντο [37] οἱ
παῖδες, καὶ μηδενὸς ἐνδεεῖς εἶεν διὰ τὴν ἐμὴν ἀσχο-
λίαν. καθεσήκει μὲν [38] ἡ χορηγία ἕτω· καὶ τέτων
εἴ τι ψεύδομαι προφάσεως ἕνεκα, ἔξεσι τῷ κατη- 6.
γόρῳ ἐλέγξαι ἐν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ ὅ, τι ἂν βέληται
εἰπεῖν. ἐπεὶ τοιέτως ἔχει, ὦ ἄνδρες· πολλοὶ τῶν
περιεστώτων τέτων τὰ μὲν πράγματα ταῦτα πάν-
τα ἀκριβῶς ἐπίστανται [39], καὶ τὲ ἑρκτοῦ ἀκούου-
σι, καὶ

36. τέταρτον] bene habet, tametsi Stephano secus videbatur, adscribenti [πέτερον, τρίτον] Verum lapsus ille est in calculando. quatuor vtique chori inspectores enumerat Antipho, quorum primus est gener defensoris, Phanostratus, secundus Amynias e tribu Erechtheide, tertius e tribu Cecropide, cuius viri nomen reticetur, quartus denique hic Philippus. Possit quoque quintus addi e p. 142. 31. Pantacles, verum is magister chori erat, non inspector. h. e. Pantacles hoc vnum agebat, vt pueros puellasque saltare doceret. reliqui operam dabant, vt docendis praesto essent omnia necessaria.

37. χορηγοῖντο] sic emendarunt Scaliger et Stephanus Aldinae vitium χορηγῆντο. quo instruerentur pueri vestibus, ornatuque et apparatu reliquo.

38. μὲν] adde οὖν.

39. ἐπίστανται] causam allegat, cur probabile debeat esse, vera se dicere, minus probabile, se mentiri. Circumstant enim hoc iudicium multi, qui rem omnem probe tenent. Apud hos ego existimationem viri honesti, sanctique et religiosi tueri modis omni.

9. σι [40], καὶ ἐμοὶ προσέχεσι τὸν νεῦν ἅττα ἐγὼ ἀπο-
κρίνομαι· εἰς ἐγὼ ἐβουλόμην ἂν δοκεῖν αὐτός τε εὔορ-
κος εἶναι, καὶ ὑμᾶς ταληθῆ λέγων πεῖσαι ἀποψη-
φίσασθαί μου. πρῶτον μὲν οὖν ἀποδείξω ὑμῖν, ὅτι
ἔτ' ἐκέλευσα τὸν παῖδα πιεῖν τὸ φάρμακον, ἔτ' ἠνάγ-
12. κασα, ἔτ' ἔδωκα· καὶ [41] ἔτε παρῆν ὅτ' ἔπιεν. καὶ
ἐ τότε ἕνεκα ταῦτα σφόδρα [42] λέγω, ὡς ἐμαυτὸν
ἔξω αἰτίας καταστήσω, ἕτερον δέ τινα εἰς αἰτίαν
ἀγάγω· ἐ δῆτα ἔγωγε. πλήν γε τῆς τύχης [43], ἥ-
περ, οἶμαι, καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀνθρώπων αἰτία ἐστὶν
15. ἀποθανεῖν. ἦν ἔτ' ἂν ἐγὼ, ἔτ' ἄλλος ἐδείς οἵοστ'
ἂν εἴη ἀποστρέψαι μὴ ἐ γενέσθαι ἥν τινα δεῖ ἑκάστῳ.

bus contendo. Verendum itaque sit, ne, si mentiar, his. qui facile et statim fraudem sint agnituri, vt rei gestae conscii, improbus et sceleratus, et religionis contemptor, iurisque iurandi violator videar. id quod modis omnibus praecauebo.

40. τῶ ὁρκωτῶ ἀκούσι] audiunt et scribam verba mihi meisque testibus praeeuntem iuris iurandi a nobis dicendi, et nos illa verba recitantes istumque ducem sequentes. id est audiunt nos iurantes.

41. ἔδωκα, καὶ ἔτε] dele mediam vocem, vt e fine primae perperam iteratam. Aut lege καὶ ἐδὲ.

42. σφόδρα] num ἔτω σφόδρα. tanta cum contentione, aut adde διατεινόμενος.

43. πλήν γε τῆς τύχης] potest hoc referri, siue ad ἕνεκα praemissum, vt sit sententia, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἕνεκα τῆς τύχης. haec eo dico, quo vim fortunae demonstrem, quanta sit; siue potius ad ἕτερον. in alium quempiam culpam conferam, praeterquam in fortunam.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Μεμαρτύρηται μὲν ἄν, ὦ ἄνδρες, περὶ τοῦ πράγματος ἃ ἐγὼ ὑμῖν ὑπεσχόμην. ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων χρὴ σκοπεῖν, ἅ τε ἔτοι [44] διωμόσαντο καὶ ἃ ἐγὼ, πότερα [45] ἀληθέστερα καὶ εὐορκότερα. διωμόσαντο γὰρ ἔτοι μὲν ἀποκτεῖναί με Διόδοτον [46] βεβουλευκέναι [47] αὐτῷ θάνατον· ἐγὼ δὲ [48] μὴ ἀποκτεῖναι, μήτε χειρὶ ἀράμενον, μήτε βουλεῦσαι [49]. αἰτιῶνται δὲ ἔτοι μὲν ἐκ τούτων, ὡς οὗτος [50] κελεύσειε πιεῖν τὸν παῖδα τὸ φάρμακον, ἢ ἠνάγκασεν, ἢ ἔδωκεν. ἐγὼ δὲ ἐξ αὐτῶν τούτων, ὧν αἰτιῶνται ἔτοι, ἀποφαίνω, ὅτι ἐκ ἐνοχός εἰμι. οὔτε γὰρ ἐκέλευσα, οὔτ' ἔδωκα, οὔτ' ἠνάγκασα. καὶ ἔτι προστίθημι αὐτοῖς, ὅτι ἀπαρεγενόμην πίνοντι, καὶ εἰ φα- 18. 21.

44. οὗτοι] aduerſarii mei.

45. πότερα] ſubaudi διωμόσαντο ſiue e praemiſſis, ſiue ex inſequentibus.

46. Διόδοτον] puer eſt veneno interemtus, cuius homicidii cauſa hic agitur.

47. βεβουλευκέναι] ſic dedi, auctore Stephano, pro vulgari βεβουλεύκαντι.

48. ἐγὼ δὲ] ſcil. διωμοσάμην.

49. βουλεῦσαι] aut βεβουλεύσει leg. eſt, ex praemeditato, miniſterio vſus aliorum a me ſubornatorum, aut ſi βουλεῦσαι bene habet, neceſſe eſt aliquid in praemiſſis deeſſe. e. c. ad hunc modum, μήτε χειρὶ ἀράμενον, [id eſt ἠρμένῃ manu ſublata] μήτε βέλει. μήτε φαρμάκῳ. μήτε βουλεῦσαι. vt iſta μήτε χειρὶ et βέλει et φαρμάκῳ referantur ad ἀποκτεῖναι, ad βουλεῦσαι autem ſubaudiatur τὸν θάνατον.

50. οὗτος] Phanoſtratus, gener meus.

24. εἰ φασὶν ἀδικεῖν, εἴ τις ἠνάγκασεν, ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ· οὐ γὰρ ἠνάγκασα. καὶ εἰ τὸν δόντα τὸ φάρμακον φασὶν αἴτιον εἶναι, ἐγὼ οὐκ αἴτιος· οὐ γὰρ ἔδωκα. αἰτιάσασθαι μὲν οὖν καὶ καταψεύσασθαι ἔξεστι τῷ βουλομένῳ (αὐτὸς γὰρ ἕκαστος τοῦτο κρατεῖ[51]) γενέ-
27. σθαι μέντοι τὰ μὴ γενόμενα, καὶ ἀδικεῖν τὸν μὴ ἀδικοῦντα, οὐκ ἐν τοῖς τούτων λόγοις ἡγοῦμαι εἶναι, ἀλλ' ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἐν τῷ ἀληθεῖ[52]. ὁπόσα μὲν γὰρ λάθρα πράττεται, καὶ ἐπὶ θανάτῳ βουλευθέντα[53], ὧν μὴ εἰσὶ μάρτυρες, ἀνάγκη περὶ τῶν τοιούτων ἐξ αὐ-
30. τῶν τῶν λόγων τῶν τοῦ κατηγόρου καὶ τοῦ ἀποκρινομένου τὴν διάγνωσιν ποιεῖσθαι καὶ θηρεύειν, καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα, καὶ εἰκάζοντας μᾶλλον ἢ σάφα εἰδότας, ψηφίζεσθαι περὶ τῶν πραγμάτων· ὅπου δὲ[54] πρῶτον μὲν αὐτοὶ οἱ κατήγοροι ὁμο-
33. λογοῦσι μὴ ἐκ προνοίας, μηδ' ἐκ παρασκευῆς γενέσθαι

51. τοῦτο κρατεῖ] imo vero τότε κρ. vnusquisque hoc in potestate habet.

52. ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἀληθεῖ] id est ἐν τῇ ἀληθείᾳ τῇ δικαίως [vel ὑπὸ δικαίων ἀνθρώπων] κριθείσῃ. vel ἐν τῇ δικαίᾳ κρίσει τῆς ἀληθείας. v. Supplementa.

53. βουλευθέντα] subaudi ἐστὶ. quod est h. l. paulo durius. alias malim βουλευθέντι, vt ad θανάτῳ referatur.

54. ὅπου δὲ] deest huic periodo posterius membrum, seu apodosis. prius enim, seu protasis, finitur in illis μάλιστα ἐξελέγχοιτο. membri deficientis haec ferme fuerit sententia ἐνταῦθα ῥᾴδιον ἀκριβῶς διαγνῶναι καὶ ψηφίζεσθαι. vel ἐνταῦθα οὐκέτι δεῖ εἰκάζοντας, ἀλλὰ καὶ μάλα σαφῶς ἔξεστι ψηφίζεσθαι.

τὸν θάνατον τῷ παιδὶ, ἔπειτα τὰ πραχθέντα φανερῶς ἅπαντα πραχθῆναι, καὶ ἐναντίον μαρτύρων πολλῶν, καὶ ἀνδρῶν, καὶ παίδων, καὶ ἐλευθέρων καὶ δούλων, ἐξ ὧνπερ, καὶ εἴ τις ἠδίκησε, φανερώτατος ἂν εἴη, καὶ εἴ τις μὴ ἀδικεῖνται αἰτιῶτο, μάλιστα ἐξελέγχοιτο. ἄξιον δ' ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες, ἀμφότερα καὶ τῆς γνώμης[55] τῶν ἀντιδίκων, καὶ οἵῳ τρόπῳ ἔρχονται ἐπὶ τὰ πράγματα. ἐξ ἀρχῆς γὰρ οὐδὲν ὁμοίως ἔτοί τε πρὸς ἐμὲ πράττουσι, καὶ ἐγὼ πρὸς τούτους. ἔλεξε μὲν γὰρ Φιλοκράτης[56] οὗτοσὶ ἀναβὰς εἰς τὴν ἡλιαικὴν[57] τὴν τῶν θεσμοθετῶν, τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ὁ παῖς ἐξεφέρετο, ὅτι ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀποκτείναιμι ἐγὼ, ἐν τῷ χορῷ[58] φαρμακον ἀναγκάσας πιεῖν. ἐπειδὴ ὅτος[59] ταῦτ' ἔλεγεν, ἀναβὰς 36. 39.

55. τῆς γνώμης] imo vero τὴν γνώμην. aut aliquid deeſt. e. c. τὸ σκολιὸν vel τὸ ἄτοπον τῆς γνώμης.

56. Philocrates hic frater erat pueri veneno ſublati.

57. ἡλιακὴν] miror inſolentiam vocabuli, quod quamquam non intelligo, tamen non damnabo, ſed vt in re ancipiti et non ſatis perſpecta, amplius pronuntiabo. Bene ſi habet, tantundem ſignificabit, atque ἡλίασις, id eſt ἀθροισμὸς καὶ σύνοδος, locus, vbi conuenitur, congreſſus, conuentus. verbo, curia. Solaria talia aedificia fuiſſe medio aeuo appellata, item baſilicas, notum eſt. verum neutrum horum aeuo Antiphonteo conuenit.

58. ἐν τῷ χορῷ] in coetu puerorum, qui conueniſſent, quo ſaltare diſcerent.

59. ἐπειδὴ ὅτος] interpone aut δ' aut ὃν. voc. ὅτος deſignatur Philocrates.

42. βὰς ἐγὼ εἰς τὸ δικαστήριον, τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς[60] ἔλεξα, ὅτι τὸν μὲν νόμον[61] ὁ δίκαιον ὁ προκαθῆσθαι εἰ Φιλοκράτης κατηγορῶν καὶ διαβάλλων, εἰς τὸ δικαστήριον μελλόντων ἔσεσθαί μοι ἀγώνων πρὸς Ἀριστίωνα[62] καὶ Φιλῖνον αὔριον τῇ ἔννῃ[63], ὥνπερ[64]

144. 1. ἕνεκα τὰς λόγους τούτους λέγει· ἃ μέντοι αἰτιῶτο καὶ διαβάλλοι, ῥᾳδίως ἐξελεγχθήσοιτο ψευδόμενος. εἰσὶ γὰρ οἱ συνειδότες πολλοὶ, καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι[65], καὶ νεώτεροι, σύμπαντες πλείους ἢ πεντή-

60. τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς] ad quos Philocrates me ista criminatione infamauerat.

61. τὸν μὲν νόμον] ex hoc male sano et exulcerato loco nihil nunc quidem efficio melius, quam istud. τὸ μὲν ὅλον, ὁ δίκαιον, οὐδὲ πρεσῆκον ποιεῖ Φιλ. vniuerse, non ex aequo neque ciuiliter atque honeste Philocratem agere, qui me tum calumniis impetat, cum certamen mihi postero die instet —

62. Ἀριστίωνα] admonet Stephanus, hunc hominem paulo ante Ἀρίστωνα fuisse appellatum.

63. αὔριον τῇ ἔννῃ] imo vero αὔριον καὶ τῇ ἔνῃ. *in crastinum diem, atque posterum*, h. e. diem tertium. Harpocr. v. καὶ εἰς ἔννην, τὸ εἰς τρίτην λέγουσι. videtur hic defensor, quomodocunque fuit appellatus, id enim ignoramus, altero die Aristonem, vel Aristionem, altero Philinum accusare voluisse, duabus singularibus actionibus. id quod etiam e p. 145 38. paret.

64. ὥνπερ ἕνεκα] quorum in fauorem et gratiam, vt eos hac interpellatione forensis actionis e discrimine eriperet, quod ipsis ab hoc defensore imminebat.

65. post δοῦλοι deesse καὶ πρεσβύτεροι recte admonuit Stephanus.

κοντα· οἱ τάς τε λόγες τὰς λεχθέντας περὶ τῆς 3.
πόσεως τῇ Φαρμάκῃ, καὶ τὰ πραχθέντα καὶ τὰ
λεγόμενα πάντα ἠπίσαντο· καὶ εἶπόν τε ταῦτα ἐν
τῷ δικαστηρίῳ, καὶ προὐκαλέμην αὐτὸν εὐθὺς τό-
τε, καὶ αὖθις τῇ ὑστεραίᾳ ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς,
καὶ ἐκέλευον λαβόντα μάρτυρας ὁπόσους βού- 6.
λοιτο ἐπὶ τὰς παραγενομένας· λέγων [*] αὐτῶν ὀνο-
μασὶ ἕκαστον, τίνες ἐρωτᾷν, ἐλέγχειν [67]· τὰς
μὲν ἐλευθέρας, ὡς χρὴ τὰς ἐλευθέρας· (οἱ σφῶν
ἕνεκα [68] καὶ τῷ δικαίῳ [69] ἔφραζον ἂν τἀληθῆ καὶ

τὰ

66. τὰ λεγόμενα] quid hoc ſibi velit, poſt illa modo praemiſſa τὰς λόγες τὰς λεχθέντας, non video. Aut ergo delenda ſunt illa tria vocabula, καὶ τὰ λεγόμενα, aut loco poſtremi legendum γενόμενα. differunt autem τὰ πραχθέντα et τὰ γενόμενα quodammodo. Illa ſunt ea, quae de induſtria, certo conſilio geruntur, haec quae fortuito eueniunt. v. verſum 9.

67. λέγων αὐτῶν ὀνομασὶ ἕκαστον, τίνες ἐρωτᾷν, ἐλέγχειν.] ſic emendaui locum hunc, qui in vulgatis parum emendate ſic circumfertur. λέγων αὐτῷ ὀνόματι ἕκαστον τίνοις, ἐρωτᾷν, ἐλ. Praeiuerat emendationi noſtrae in quibusdam Stephanus, in margine ſic admonens [πότερον, λ. αὐτῷ, ὀνόματι ἕκαστον, τίνες ἐρωτᾷν, ἐλ.] cohaeret λέγων cum ἐκέλευον; cum quo eodem etiam aſyndetum τίνες ἐρωτᾷν [pro καὶ τίνες ἐρ.] cohaeret. hortabar eum, vt, vna cum comitibus quam plurimis, qui teſtes ipſi forent, adiret ad eos, qui funeſto illi euento interfuiſſent, quorum ei cuiusque nomen edebam. Hos vt interrogaret et argueret, hortabar.

68. σφῶν ἕνεκα] videtur αὐτῶν interponendum

9. τὰ γενόμενα) τὲς δὲ δέλες, εἰ μὲν αὐτῷ ἐρωτῶντι ταληθῆ δοκοῖεν λέγειν [70], εἰ δὲ μὴ, ἕτοιμοι ϛαῖεν [71] διδόναι βασανίζειν τρόπῳ ὁποίῳ βέλοιτο. καὶ ταῦτα ἐμὲ προκαλεμένε καὶ λέγοντος ἐν τῷ δικαϛη-

ρίῳ, esse. quorum quisque suimet ipsius causa vltro verum esset dicturus, quo et viri honesti, veritati studentis famam tueretur, et se a communione sceleris purgaret, et insontem in crimen immeritum adduci ne pateretur, neque committeret, pertinacia silentii sui, vt duris et ciui bono indecoris modis ad confessionem veri adigeretur ipse.

69. τὲ δικαίου] quoniam vera, quacunque in re, dicere ius et fas est, etiamsi tu pro tua virili parte ex illa tua veracitate neque emolumentum, neque damnum vllum priuatum referas.

70. post λέγειν, deficit, Atticorum more omissum, a lectore quoque tacita ipsius cogitatione subiiciendum, τότε αὐτὲς ἐᾶν, καὶ μὴ βασανίζειν.

71. ἕτοιμοι ϛαῖεν] Non videtur mihi quidem hic aliquid deesse. nota enim est haec illorum vetustiorum atticorum in loquendo breuitas et verborum parsimonia; notus item est, exemplisque possit approbari quamplurimis hic eorundem mos, repente ab infinitiuo ad optatiuum transeundi. Verum ipse quisque lector tacita mente h. l. subiiciet de suo, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, ὅτι ἕτοιμοι ϛαῖεν et praeterea auctor ei [Philocrati] ego eram de hoc, illos, qui rei gestae interfuissent, ad quos ego scil. eum ablegabam, paratos stare ad tradendum mancipia, quemque sua, ad veri per tormenta quaesitionem. Nos ipsi quoque si locum hunc vernacule sic redderemus, *wo nicht, so stünden sie bereit ihre Leibeignen herzugeben*, nemo eo quicquam offenderetur, neque negaturus esset, ea sibi plana esse.

ρίῳ, ἃ καὶ αὐτοὶ οἱ δικασταὶ καὶ ἕτεροι ἰδιῶται πολλοὶ μάρτυρες παρῆσαν, ἅτε τότε παραχρῆμα, ὅ- 12.
τε ὕστερον ἐν παντὶ [72] χρόνῳ ὁπότε ἠθέλησαν ἐλθεῖν ἐπὶ τοῦτο τὸ δίκαιον· εὖ εἰδότες ὅτι οὐκ ἂν τούτοις κατ' ἐμοῦ ἔλεγχος ἐγίνετο ἄτος, ἀλλ' ἐμοὶ κατὰ τούτων, ὅτι οὐδὲν δίκαιον οὐδ' ἀληθὲς ἠτιῶντο.
ἐπίσασθε δὲ, ὦ ἄνδρες, ὅτι αἱ ἀνάγκαι αὗται ἰσχυ- 15.
ρόταται καὶ μέγισαί εἰσὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις· καὶ ἔλεγχοι ἐκ τούτων σαφέστατοι καὶ πιστότατοι περὶ τοῦ δικαίου, ὅπου εἶεν ἐλεύθεροι μὲν πολλοὶ οἱ συνειδότες, εἶεν δὲ δοῦλοι. καὶ ἐξείη μὲν τοὺς ἐλευθέρους ὅρκοις καὶ πίστεσιν ἀναγκάζειν, ἃ τοῖς ἐλευθέροις 18.
μέγιστα καὶ περὶ πλείστου ἐστίν· ἐξείη δὲ τοὺς δούλους ἑτέραις ἀνάγκαις [73], ὑφ' ὧν, καὶ ἢν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι κατειπόντες, ὅμως ἀναγκάζονται τἀληθῆ λέγειν. ἡ γὰρ παροῦσα ἀνάγκη ἐν ἑκάστῳ ἰσχυροτέρα ἐστὶ τῆς μελλούσης [74] ἔσεσθαι. εἰς πᾶν τοί 21.
νυν ἐγὼ προὐκαλεσάμην τούτους [75], καὶ ἐξ ὧν γε χρὴ ἀνθρω-

72. ἐν παντὶ] interpone aut praepone articulum τῷ.

73. post ἀνάγκαις aut subaudiendum est e praemissis ἀναγκάζειν, aut deest verbum καταλαμβάνειν, aut simile quodpiam aliud.

74. τῆς μελλούσης ἔσεσθαι] scil. ἀνάγκης metus praesens, mortis e tormentis praesentibus auferendae, superat et obscurat, animoque expellit metum futuri supplicii. Qui enim seruus aduersus herum aliquid prodidisset, ei verendum erat, ne herus postmodum id cruciatibus dirissimis, et extremo adeo supplicio vltum iret.

75. τούτους] Philocratem et eius consortes. paulo

ἄνθρωπον ὄντα ταλη θῆ καὶ τὰ δίκαια πυνθάνεσθαι, ἐξῆν [76] αὐτοῖς πυνθάνεσθαι, καὶ πρόφασις
24. ἀδεμία ὑπελείπετο. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ τὴν αἰτίαν ἔχων καὶ ἀδικῶν (ὡς ἔτοί φασιν) ἕτοιμος ἦν αὐτοῖς κατ' ἐμαυτὸ παρέχειν ἔλεγχον τὸν δικαιότατον· οἱ δ' αἰτιώμενοι καὶ φάσκοντες ἀδικεῖσθαι, αὐτοὶ ἦσαν οἱ οὐκ ἐθέλοντες ἐλέγχειν εἴ τι ἠδικοῦντο. καὶ εἰ μὲν
27. ἐγὼ τούτων προκαλεμένων μὴ ἠθέλησα τὸς παραγενομένους ἀποφῆναι [77] θεράποντας, ἢ ἐξαιτεῖσι μὴ ἤθελον ἐκδιδόναι, ἢ ἄλλην τινὰ πρόκλησιν ἔφευγον, αὐτὰ ἂν ταῦτα μέγιστα τεκμήρια κατ' ἐμοῦ ἐποιοῦντο, ὅτι ἀληθὴς ἦν ἡ αἰτία· ἐπεὶ δ' ἐμοῦ
30. προκαλεμένου ἕτοι ἦσαν οἱ φεύγοντες τὸν ἔλεγχον, ἐμοὶ δήπου δίκαιον κατὰ τούτων τὸ αὐτὸ τοῦτο τεκμήριον γενέσθαι, ὅτι ἐκ ἀληθὴς ἦν ἡ αἰτία, ἣν αἰτιῶνται κατ' ἐμοῦ. ἐπίσαμαι δὲ καὶ τάδε, ὦ ἄνδρες, ὅτι εἰ μὲν τούτοις ἐμοῦ κατεμαρτύρων οἱ μάρ-
33. τυρες οἱ παραγενόμενοι, αὐτοῖς ἂν τούτοις ἰσχυροτάτοις [78] ἐχρῶντο, καὶ πίστιν ταύτην σαφεστάτην ἀπέφαινον, τὸς μάρτυρας τὸς καταμαρτυροῦντας· τῶν αὐτῶν δὲ τούτων [79] καταμαρτυρούντων, ἃ μὲν ἐγὼ

post hi iidem appellantur οἱ αἰτιώμενοι καὶ φάσκοντες ἀδικεῖσθαι.

76. ἐξῆν] id est ἐκ τούτων ἐξῆν ἐμοῦ γε ἕνεκα.

77. ἀποφῆναι] nomina eorum edere. ἐκδιδόναι, corpora ipsa tradere.

78. ἰσχυροτάτοις] aut adde, aut subaudi saltim τεκμηρίοις.

79. τῶν αὐτῶν δὲ τούτων] non cohaerent ista duo

ἐγὼ λέγω, ἀληθῆ εἶναι, ἃ δὲ ἕτοι λέγουσιν, οὐκ ἀ-
λληθῆ, τοῖς μὲν μάρτυσι τοῖς μαρτυρῶσιν [80] ἀπι- 36.
στεῖν ὑμᾶς διδάσκουσι, τοῖς δὲ λόγοις, οἷς αὐτοὶ λέ-
γουσι, πιστεύειν ὑμᾶς φασὶ χρῆναι· ὃς ἐγὼ εἰ ἔλε-
γον ἄνευ μαρτύρων, ψευδεῖς ἂν κατηγόρουν εἶναι.
καίτοι δεινὸν, εἰ οἱ αὐτοὶ μὲν μάρτυρες, τούτοις ἂν
μαρτυρῶντες, πιστοὶ ἦσαν, ἐμοὶ δὲ μαρτυρῶντες, 39.
ἄπιστοι ἔσονται. καὶ εἰ μὲν πάνυ μὴ παρεγένοντο
μάρτυρες, ἐγὼ δὲ παρεῖχόμην ἄν, ἢ τὰς παραγε-
νομένας μὴ παρεῖχόμην, ἑτέρας δέ τινας, εἰκότως
ἂν οἱ τούτων λόγοι πιστότεροι ἦσαν τῶν ἐμῶν μαρτύ-
ρων· ὅπου δὲ μάρτυράς τε ὁμολογοῦσι παραγενέσθαι, 42.
καὶ ἐγὼ τὰς παραγενομένας παρέχομαι εὐθὺς [81]
ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, καὶ αὐτὸς ἐγὼ. καὶ οἱ
μάρτυρες πάντες, Φανεροὶ ἐσμὲν λέγοντες, ἅπερ
νυνὶ πρὸς ὑμᾶς, πόθεν χρὴ, ὦ ἄνδρες, ἢ τἀληθῆ
πιστὰ,

τῶν αὐτῶν et τούτων inter se, sed prius quidem cum καταμαρτυρόντων cohaeret, posterius autem regitur ab hoc ipso καταμαρτ. illud redit ad testes, ad quos defensor Philocratem ablegauerat, hoc autem redit ad Philocratem eiusque consortes; vt sententia sit. Cum autem testes mei iidem et aduersus hos, Philocratem eique addictos, et pro me testentur.

80. τοῖς μαρτυρῶσιν] interpone ἐμοὶ.

81. εὐθὺς] imo vero καὶ εὐθὺς. nam εὐθὺς non cohaeret cum παρέχομαι, sed cum λέγοντες Φανεροὶ ἐσμεν. quae nunc ego, meique mecum testes ad vnum omnes prae nobis ferimus, eadem ipsa nos, a primo statim inde die, id quod in propatulo et confesso est, prae nobis tulimus.

145 1. πιστὰ, ἢ τὰ μὴ ἀληθῆ ἄπιστα ποιεῖν [82] ἄλλοθεν,
ἢ ἐκ τῶν τοιούτων; ὅπου μὲν γὰρ λέγω τὶς διδάσκοι
περὶ τῶν πραχθέντων, μάρτυρας δὲ μὴ παρέχοι-
το, μαρτύρων ἄν τις τὸς λόγους τούτους ἐνδεεῖς φαίη
3. εἶναι· ὅπου δὲ μάρτυρας μὲν παρέχοιτο, τεκμή-
ρια δὲ * αὖ τοῖς [83] μαρτυροῦσιν ὅμοια μὴ ἀποφαί-
νοιτο, ταυτὰ [84] ἄν τις ἔχοι εἰπεῖν, εἰ βέλοιτο.
ἐγὼ τοίνυν τὸς τε λόγους ὑμῖν εἰκότας ἀποφαίνω,
καὶ τοῖς λόγοις τοὺς μάρτυρας ὁμολογοῦντας, καὶ
6. τοῖς μάρτυσι τὰ ἔργα, καὶ τεκμήρια ἐξ αὐτῶν
τῶν ἔργων. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, δύο τὼ μεγίστω καὶ
ἰσχυροτάτω, τούτους μὲν αὐτούς τε ὑπὸ [85] σφῶν αὐ-
τῶν ἐξελεγχομένους καὶ ὑπ' ἐμοῦ, ἐμὲ δὲ ὑπό τε
τούτων καὶ ὑπὸ ἐμαυτοῦ ἀπολυόμενον. ὅπου γὰρ
9. ἐθέλοντος ἐλέγχεσθαι ἐμοῦ περὶ ὧν ἠτιῶντο ἕτοι,
μὴ ἤθελον ἐλέγχειν, ἠδίκουν [86]· καὶ ἐμὲ μὲν δήπου
ἀπέλυον, αὐτοὶ δὲ κατὰ σφῶν αὐτῶν μάρτυρες
ἐγένοντο, ὅτι οὐδὲν δίκαιον οὐδ' ἀληθὲς ἠτιῶντο.

καί-

82. ποιεῖν] id est ἐπιδεικνύναι, vel ἀποφαίνειν.

83. αὖ τοῖς] sic, duobus separatis vocabulis, exhibui, quod in vulgatis vnum est vocabulum αὐτοῖς.

84. ταυτὰ] id est τὰ ὅμοια. puta, τὸς τῶν μαρτύρων λόγους ἐνδεεῖς εἶναι τεκμηρίων.

85. αὐτούς τε ὑπὸ σφῶν] bene quidem habet. multis enim constat exemplis, graecos in collocatione huius particulae τε paulo esse indiligentiores. Seuerius tamen et conuenientius exacta haec foret collocatio ὑπό τε σφῶν αὐτῶν αὐτούς.

86. post ἠδίκουν videtur καὶ ἐμὲ, καὶ ἑαυτοὺς deesse.

καίτοι εἰ πρὸς τοῖς ἐμαυτοῦ μάρτυσι τοὺς ἀντιδίκους αὐτοὺς μάρτυρας παρέχομαι, ποῖ ἔτι ἐλθόν- 12.
τα δεῖ, ἢ πόθεν ἀποδείξαντα, τῆς αἰτίας ἀπολελύσθαι; ἡγοῦμαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἀποδεδειγμένων, ὦ ἄνδρες, δικαίως ἂν μου ἀποψηφίσασθαι ὑμᾶς, καὶ ἐπίστασθαι ἅπαντας, 15.
ὅτι οὐδέν μοι προσήκει τῆς αἰτίας ταύτης. ἵνα δ' ἔτι καὶ ἄμεινον μάθητε, τότε ἕνεκα πλείω λέξω, καὶ ἀποδείξω ὑμῖν τοὺς κατηγόρους τούτους ἐπιορκοτάτους ὄντας καὶ ἀσεβεστάτους ἀνθρώπων· καὶ ἀξίους 18.
ἐ μόνον ὑπ' ἐμοῦ μισεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑφ' ὑμῶν πάντων καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τῆς δίκης ἕνεκα ταυτησί. ἔστι γὰρ τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἣ ἀπέθανεν ὁ παῖς, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, ἣ προέκειτο, οὐδ' αὐτοὶ ἠξίουν αἰτιᾶσθαι ἐμὲ, οὐδ' ἀδικεῖν ἐν τῷ πράγματι τούτῳ οὐδέν, ἀλλὰ συνῄεσαν ἐμοὶ καὶ διελέγοντο· 21.
τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἣ ἐξεφέρετο ὁ παῖς, ταύτῃ δὲ πεπεισμένοι ἦσάν τινες ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, καὶ παρεσκευάζοντο αἰτιᾶσθαι, καὶ προαγορεύειν εἴργεσθαι τῶν νομίμων. * τίνες[88] οὖν ἦσαν 24.
οἱ πείσαντες αὐτούς; καὶ τίνος ἕνεκα καὶ πρόθυμοι ἐγένοντο πεῖσαι αὐτούς; δεῖ γάρ με καὶ ταῦτα ὑμᾶς διδάξαι. κατηγορήσειν ἔμελλον Ἀριστίωνος, καὶ Φιλίνου, καὶ Ἀμπελίνου, καὶ τοῦ ὑπογραμματέως τῶν νομο-

87. μάθητε] sic dedi de meo, pro vulgari πάθητε.

88. τίνες] in nominat. plur. sic dedi de meo, pro vulgari τίνος, in genit. sing.

νομοθετῶν, μεθ' ἅπερ συνέκλεπτον, περὶ ὧν [89] εἰσ-
27. ήγγειλα εἰς τὴν βουλήν. καὶ αὐτοῖς ἐκ μὲν τῶν πε-
πραγμένων ἐδεμία ἦν ἐλπὶς ἀποφεύξεσθαι (τοι-
αῦτα γὰρ ἦν τὰ ἠδικημένα) πείσαντες δὲ τούτους ἀ-
πογράφεσθαι [90], καὶ προαγορεύειν ἐμοὶ εἴργεσθαι
τῶν νομίμων, ἡγήσαντο ταύτην σφίσιν ἔσεσθαι σω-
30. τηρίαν καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν πραγμάτων ἁπάντων.
ὁ γὰρ νόμος ἅτως ἔχει, ἐπειδάν τις ἀπογραφῇ
φόνου δίκην, εἴργεσθαι τῶν νομίμων· καὶ ἔτ' ἂν ἐ-
γὼ οἷός τ' ἦν ἐπεξελθεῖν εἰργόμενος τῶν νομίμων [91],
33. ἐκεῖνοί τε, ἐμὲ, τὸ εἰσαγγείλαντος καὶ ἐπισαμένου
τὰ πράγματα, μὴ ἐπεξιόντος, ῥᾳδίως ἔμελλον ἀ-
ποφεύξεσθαι, καὶ δίκην ἀ δώσειν ὑμῖν, ὧν ἠδίκη-
σαν. καὶ τοῦτ' ἐκ ἐπ' ἐμοὶ πρῶτον [92] ἐμηχανήσαν-
το Φιλῖνος καὶ οἱ ἕτεροι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Λυσιστράτου
36. πρότερον, ὡς αὐτοὶ ὑμεῖς ἠκούσατε. καὶ ἔτοι πρό-
θυμοι

89. περὶ ὧν cohaeret cum praemissis κατηγορήσειν ἔμελλον, scil. περὶ τούτων, περὶ ὧν εἰσήγγειλα.

90. ἀπογράφεσθαι] nomen meum ad magistratum vt deferrent, velut homicidae, et pro tali curarent in tabulas publicas, in foro figendas, a scriba referri. *daſs ſie meinen Namen anſchlagen lieſſen.* Paulo post vsurpat ἐπειδάν τις ἀπογραφῇ φόνου δίκην. vbi quis caedis patratae reus factus fuerit et a scriba tribunalis rerum capitalium in tabulis scriptus. v. quoque versu 36. et 41.

91. νομίμων] dedi sic, Stephano auctore, pro vulgari νομικῶν. qui Stephanus admonet, paulo ante bis veram lectionem legi.

92. πρῶτον] aduerbialiter, accipi debet pro πρώτῳ.

θυμοι τότε ἦσαν ἀπογράφεσθαί με εὐθὺς τῇ ὑστεραίᾳ, ἢ ὁ παῖς ἐθάπτετο, πρὶν τὴν οἰκίαν καθᾶραι, καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι. αὐτὴν ταύτην φυλάξαντες τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ ἔμελλεν ὁ πρῶτος ἐκείνων κριθήσεσθαι, ὅπως μηδὲ καθ' εἷς αὐτῶν εἴοσ- 39.
τε γενοίμην [93] ἐπεξελθεῖν, μηδ' ἐνδεῖξαι τῷ δικαστηρίῳ τὰ ἀδικήματα. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τάς τε νόμους ἀνέγνω, καὶ χρόνον ἀπέδειξεν, τί ἂν [94] ἐγχωροίη ἀπογράψασθαι, καὶ τὰς κλήσεις καλεῖσθαι ὅσας [95] ἐδει, καὶ ἐγὼ τοὺς ταῦτα μη- 42.
χανωμένους εἰσάγων εἰς τὸ δικαστήριον, εἷλον ἅπαντας [96], καὶ ἐτιμήθη αὐτοῖς, ὧν ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ οὗτοι ὧν ἕνεκα [97] ἐλάμβανον χρήματα, οὐδὲν

αὐτοῖς

93. οἷός τε γενοίμην] sic dedi de meo sensu, pro vulgari οἷός τε μὲ γενοίμην. pro illo μὲ, quod expunxi, suffectum ibat Stephanus μὴ.

94. καὶ χρόνον ἀπέδειξεν, τὶ ἂν ἐγχωροίη] Num sic leg. est καὶ χρ. ἀπέδ. ἐντὸς ὃ ἂν ἐγχ. *et tempus demonstrasset, intra quod cuidis reum haud liceret facere.*

95. κλήσεις καλεῖσθαι, ὅσας] aut transpositis vocabulis leg. καὶ τὰς κλήσεις, [scil. ἀπέδειξεν,] ὅσας καλεῖσθαι ἔδει. atque docuisset, quot citationes in ius praecedere deberent ipsam litis contestatiouem. aut addendum est post κλήσεις voc. ἔφη, aut ἐκέλευσε. et dixisset, me oportere citari toties, quoties ex formula iuris necesse esset me citari.

96. εἷλον ἅπαντας] Aristionem, Philinum, Ampelium, item Nomothetarum scribam, eorumque complices omnes, furtorum vel peculatus reos a me factos peregissem.

97. ὅτοι ὧν ἕνεκα] id est ὅτοι, Philocrates puta

αὐτοῖς οἵοιτε ἦσαν ὠφελῆσαι. τότε δὴ προσιόντες
146.1. αὐτῷ τ' ἐμοὶ καὶ τοῖς φίλοις, ἐδέοντο διαλλαγῆ-
ναι. καὶ δίκην ἕτοιμοι ἦσαν διδόναι τῶν ἡμαρτημένων.
καὶ ἐγὼ πεισθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων, διηλλάγην τούτοις ἐν
3. τῇ πόλει[98] ἐναντίον μαρτύρων, οἵπερ διήλλαττον ἡμᾶς
πρὸς τῷ νεῷ τῆς Ἀθηνᾶς· καὶ μετὰ τοῦτο συνῆσάν μοι
καὶ διελέγοντο ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν τῇ ἐμῇ
οἰκίᾳ, ἐν τῇ σφετέρᾳ αὐτῶν, καὶ ἑτέρωθι παντα-
χοῦ. τοτελευταῖον (ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες) Φιλο-
6. κράτης αὐτὸς ἔτοσι ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἐναντίον τῆς
βουλῆς, ἑξὼς μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἁπτόμε-
νος ἐμοῦ διελέγετο, ὀνόματι ὁ τοιοῦτος[99] ἐμὲ προσ-
ἀγο-

cum aduocatis, ἐν τούτοις, ὧν ἕνεκα [παρ' ἐκείνων] χρήματα ἐλάμβανον. et hi prodesse illis [furibus] nil potuissent, illis in rebus, quarum efficiendarum causa largitiones [ab illis furibus] tulerant.

98. ἐν τῇ πόλει] bene si habet, accipi debet πόλει h. l. pro ἀκροπόλει nam in aede Mineruae factam fuisse hanc reconciliationem gratiae mutuae, ipse in continenti auctor est defensor, et notum est, arcem, vbi erat aedes Mineruae, quam arcem recentiores ἀκρόπολιν appellare malebant, a vetustioribus simpliciter πόλιν fuisse appellatam.

99 ὀνόματι [aut, si mauis, ὀνομαστὶ] ὁ τοιοῦτος ἐμὲ προσαγορεύων] nomine tenus, aut nominatim, appellans me, e. c. Nicia, (si fingamus hoc nomen defensori fuisse) De ὁ τοιοῦτος dubito, vtro modo accipiam; num, quamuis esset eiusmodi homo, tam versipellis, tam impudens, tam immanis; an materialiter, vt vulgo vsurpant, quemadmodum nos illud no-

ἀγορεύων, καὶ ἐγὼ τῆτον. ὥστε δεινὸν δόξαι εἶναι τῇ βουλῇ, ἐπειδὴ ἐπύθετο προειρημένον εἴργεσθαί μοι [100] τῶν νομίμων ὑπὸ τούτων, ἃς ἑώρα μοι τῇ 9. πρωτέρᾳ συνόντας καὶ διαλεγομένους. σκέψασθε δὲ, καί μοι μνήσθητε, ὦ ἄνδρες. ταῦτα γὰρ [1], ἃ μόνον μάρτυσιν [2] ὑμῖν ἀποδείξω, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων, ἃ τούτοις πέπρακται, ῥᾳδίως γνώσεσθε, ὅτι ἀληθῆ λέγω. καὶ πρῶτον, ἃ τὸ βασι- 12. λέως κατηγορῶσι, καὶ διὰ τὴν ἐμὴν σπουδὴν [3] οὐ φασιν αὐτὸν ἐθέλειν ἀπογράφεσθαι τὴν δίκην, τοῦτο δὲ κατ' αὐτῶν τούτων ἔσται τεκμήριον, ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγουσιν. ἔδει μὲν γὰρ τὸν βασιλέα, ἐπειδὴ ἀπεγράψατο, τρεῖς διαδικασίας πεισῆσαι ἐν τρισὶ 15. μησὶ, τὴν δίκην δ' εἰσάγειν τετάρτῳ μηνὶ, ὥσπερ νυνί. τῆς δ' ἀρχῆς αὐτῷ λοιποὶ δύο μῆνες ἦσαν Θαργηλιὼν καὶ Σκιροφοριών. καὶ ὅτ' εἰσάγειν δήπου εἰόστ' ἂν ἦν ἐφ' ἑαυτῷ, οὐδὲ [4] παραδοῦναι [5] φόνου

tum N. N. vſurpare ſolemus. *heus tu, cui nomen hoc vel illud eſt.*

100. *εἴργεσθαί μοι*] traiecta ſunt, attico more, vocabula, nam *μοι* cohaeret, non cum *εἴργεσθαι*, ſed cum *προειρημένον*.

1. *ταῦτα γὰρ*] adde *ἐὰν*. nam *ταῦτα* cohaeret cum *ἀληθῆ λέγω*. et *ἀποδείξω* cum iſto *ἐὰν*, quod ego aio librariorum culpa hic deſiderari.

2. *μάρτυσιν*] id eſt *διὰ μαρτύρων*.

3. *διὰ τὴν ἐμὴν σπουδὴν*] id eſt *διότι ἐμοὶ ἐσπούδαζε*. quod mihi faueret, quod cauſae meae ſtuderet.

4. *οὐδὲ*] imo vero *ὅτε*. vt praemiſſo *ὅτε* reſpondeat.

5. *παραδοῦναι*] ſucceſſori ſuo, aut vndecimuiris. vtrum rectius? prius vtique.

18. του[6] ἔξεσιν· ἀδὲ παρέδωκεν ἀδεὶς πώποτε βασι-
λεὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. ἥντινα ἔν μήτε[7] εἰσάγειν,
μήτε παραδῦναι ἐξὴν αὐτῷ, ἀδ' ἀπογράφεσθαι
ἠξίει παρὰ τὰς ἡμετέρας νόμους. καὶ ὅτι ἐκ ἀδικεῖ[8]
21. αὐτὰς, μέγιστον σημεῖον. Φιλοκράτης γὰρ ἑτοσὶ ἑ-
τέρας τῶν ὑπευθύνων ἔσεσε καὶ ἐσυκοφάντει· τού-
τε δὲ τὸ βασιλέως, ὃν φασι δεινὰ καὶ σχέτλια[9] ἐρ-
γάσασθαι, ἐκ ἦλθε[10] καὶ ηγορήσων εἰς τὰς Ἀθήνας.
καίτοι τί ἂν ὑμῖν μεῖζον τέτε τεκμήριον ἀποδείξαιμι,
24. ὅτι ἐκ ἠδικεῖτο, ἢ ὑπ' ἐμὲ, ἢ ὑπ' ἐκείνε; ἐ-

6. *φόνε*] id est *ἐπ' ἐγκλήματι φόνε*, vel subaudi *δίκην*.

7. *ταύτῃ. ἥντινα ἔν μήτε*] distinctionem horum verborum, quae in vulgatis vitiosa est, ad hunc modum correxi. vulgati enim sic exhibent. *ταύτῃ ἡντιναῦν. μήτε* — Sententia haec est. quam itaque causam neque regi sacrorum, qui tum erat, liceret in forum suum introducere, anno suae functionis ad finem vergente, neque alii [successori suo] tradere [inchoatam; nam id fas non erat, et formulae iuris ciuilis adversabatur;] eam causam ille rex sacrorum existimabat ideo quoque sibi esse a se amandandam, vel, arbitrabatur a se haud esse committendum, vt illam causam a scriba suo in tabularium suum inferri, vt mox agitandam, pateretur.

8. *ἀδικεῖ*] malim in imperfecto *ἠδίκει*.

9. post *σχέτλια* videtur *αὐτὰς* vel *ἑαυτὰς* deesse. A quo, rege sacrorum, hi, Philocrates cum consortibus, se aiunt magnas accepisse iniurias.

10. *ἦλθε*] ergo Philocrates extra Athenas commorari solebat?

πειδὴ γὰρ ὑτοσὶ ὁ βασιλεὺς [11] εἰσῆλθεν [12], ἐξὸν αὐ-
τοῖς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξαμένοις τοῦ Ἑκα-
τομβαιῶνος μηνὸς τριάκονθ' ἡμέρας συνεχῶς, τού-
των [13] ᾗτινι ἐβούλοντο, ἀπογράφεσθαι, ἀπεγρά- 27.
φοντο οὐδεμιᾷ· καὶ αὖθις τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς
ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξαμένοις ἐξὸν αὐτοῖς ἀ-
πογράφεσθαι ᾗτινι ἐβούλοντο, οὐδ' αὐτὸ [14] ἐνταῦ-
θα ἀπεγράψαντο, ἀλλὰ παρῆσαν [15] καὶ τούτου τοῦ
μηνὸς εἴκοσιν ἡμέρας. ὥστε αἱ σύμπασαι ἡμέραι ἐ 30.
γένοντο αὐτοῖς πλέον ἢ πεντήκοντα ἐπὶ τούτου τοῦ
βασιλέως· ἐν αἷς ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράψασθαι, οὐκ
ἀπεγράψαντο. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες, ὅσοις
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως ὁ χρόνος μὴ ἐνεχώρει, οὗτοι [16]
δ' ἐπι

11. ὑτοσὶ ὁ βασιλεὺς] hic rex sacrorum, qui hoc anno, cum maxime, honorem hunc gerit. ὁ νυνὶ βασιλεύων.

12. εἰσῆλθεν] scil. εἰς τὴν βασιλείαν. honorem hunc capessiuit.

13. τούτων] scil. τῶν ἡμερῶν.

14. αὐτὸ] quamquam siue cum αὖ, siue αὖθις, siue cum αὖτε permutari possit, quod idem valet, atque αὖθις, verum poetis solummodo in vsu est, ego tamen malim prorsus de medio tolli, aut αὐτοὶ legi.

15. παρῆσαν] tametsi vsitatius est, in hoc significatu, siue παρῆκαν, in aor. 1. siue παρίεσαν, in imperfecto, tamen haud difficulter persuaderi mihi patiar. vulgatam bene habere, et aor. 2. esse verbi παρίημι esse repetendum, non a πάρειμι, et significare, non *aderant*, sed *praetermiserunt*.

16. μὴ ἐνεχώρει, οὗτοι δ'] post secundum vocabulum pauca quaedam desunt. Lacunula sic ferme ex-

33. δ' ἐπισάμενοι μὲν τὰς νόμους ἅπαντας, ὁρῶντες δέ με βουλεύοντα, καὶ εἰσιόντ' ἐς [17] τὸ βουλευτήριον (καὶ ἐν αὐτῷ βουλευτηρίῳ [18] Διὸς βουλαίου καὶ Ἀθηνᾶς βουλαίας ἱερόν ἐστι, καὶ εἰσιόντες οἱ βουλευταὶ προσεύχονται· ὧν κἀγὼ εἷς ἦν ὁ ταῦτα πράτ-
36. των [19], καὶ εἰς τἄλλα πάντα ἱερὰ εἰσιὼν μετὰ τῆς βουλῆς, καὶ θύων, καὶ εὐχόμενος ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ πρὸς τούτοις [20], πρυτανεύσας τὴν πρώ-

την

pleatur. μὴ ἐνεχώρει ἀπογράφεσθαι καὶ δικάζεσθαι, ἔτοι μὲν ἐπὶ τῶν νῦν βασιλέως τοῦτ' ἐποίουν. reliqui omnes quidem, ſi qui temporis anguſtiis excluſi ſub priore rege ſacrorum deferre cauſas cognoſcendas, et cognitas aufferre non potuiſſent, id hoc anno, ſub hoc rege ſacrorum fecerunt. Hi vero [Philocrates, cum conſortibus —] quamuis ſcirent — tamen non cenſuerunt. cohaeret enim ἔτοι δὲ cum οὐκ ἠξίουν verſu 41.

17. εἰσιόντ' ἐς] id eſt εἰσιόντα ἐς. diſcerpſi in duo vocabula, quae in vulgatis libris in vnum εἰσιόντες coaluerant. Vtrum voluerit Scaliger, εἰσίοντα ἐς τὸ βουλευτήριον, an ſolummodo εἰσιόντα τὸ β., dubium de hoc reliquerunt ſchedae Goenſianae. vtrumque dicitur, εἰσιέναί τι, et ε. εἴς τι.

18. ἐν αὐτῷ βουλευτηρίῳ] Lege aut ἐν τῷ βουλ. aut ἐν αὐτῷ τῷ βουλ.

19. εἷς ἦν ὁ ταῦτα πράττων] Alius dixiſſet εἷς ὢν, ταυτὰ ἔπραττον. quorum ſenatorum in collegio cum ego quoque eſſem, eadem factitabam. Inſequentia participia εἰσιὼν, θύων, εὐχόμενος, cum reliquis, apta ſunt e dictione ambitum hunc finiente φανερὸς ἦν verſu 40.

20. πρὸς τούτοις cohaeret, non cum πρυτανεύσας ſed cum ἱεροποιῶν etc. nam πρυτανεύσας tantundem

τὴν πρυτανείαν ἅπασαν, πλὴν δυοῖν ἡμέραιν, καὶ ἱεροποιῶν, καὶ θύων ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, καὶ 39.
ἐπιψηφίζων, καὶ λέγων γνώμας περὶ τῶν μεγίστων
καὶ πλείστου ἀξίων τῇ πόλει, φανερὸς ἦν) καὶ ὅτε[21]
παρόντες καὶ ἐπιδημοῦντες, ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογρά-
φεσθαι, καὶ εἴργειν ἐμὲ τούτων ἁπάντων, ἐκ ἠξίουν
ἀπογράφεσθαι· καὶ[22] ἱκανὸν ἦν ὑπομνῆσαι καὶ 42.
ἐνθυμηθῆναι, εἴπερ ἠδικοῦντο, ἀμφότερα, καὶ σφῶν
αὐτῶν, ἕνεκα καὶ τῆς πόλεως. διὰ τί [*] ἔν ἐκ ἀπε-
γράφοντο[23]; διὰ τί συνήεσαν[24] καὶ διελέγοντο;
συνῆσάν τε γάρ μοι, ἐκ ἀξιοῦντες φονέα εἶναι, καὶ
ἐκ ἀπεγράφοντο τούτου αὐτοῦ ἕνεκα, οὐχ ἡγούμενοι 147. 1.
με ἀποκτεῖναι τὸν παῖδα, οὐδ' ἔνοχον εἶναι τῷ φόνῳ,
οὐδὲ προσήκειν μοι τοῦδε τοῦ πράγματος οὐδέν. καίτοι

πῶς

valet, atque διὰ τὸ πρυτανεῦσαι, vel διότι ἐπρυτάνευσα.

21. καὶ ὅτε] poterant haec duo vocabula, salua sententia et constructione abesse. Nam ὅτε iam versu 33. praecessit. Est mera instauratio orationis ab illa longa interpolatione, vel parenthesi, interruptae atque conturbatae.

22. καὶ ἱκανὸν] imo vero καίτοι ἱκ. quamquam [vel, atqui] sufficiebat ipsis vel paucis verbis de piaculo [me, vel magistratus] admonere, religionemque ciere, vtraque de causa, tam sui. quam reipublicae, si quid a me laesi fuissent. ἐνθυμηθῆναι scrupulum conscientiae iniicere, ostendenda facinoris sceleritate, et metu irae deorum. *eine Gewissensache daraus machen.*

23. διὰ τί ἔν ἐκ ἀπεγράφοντο;] sic dedi de meo, pro vulgari διά τι ἔπου κατεγράφοντο.

24. συνήεσαν] vel potius συνῆσαν. subaudi ἐμοὶ.

3. πῶς ἂν ἄνθρωποι σχετλιώτεροι ἢ ἀνομώτεροι γένοιντο, οἵ τινες, ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐκ ἔπεισαν, ταῦτα * ὑμᾶς [25] ἀξιοῦσι πεῖσαι, καὶ ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδίκασαν, ταῦτα ὑμῶς κελεύσι καταδικάσαι; καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τὸς λό-
6. γους ἐξελέγχουσιν, οὗτοι δὲ τοῖς λόγοις ζητοῦσι τὰ ἔργα ἄπιστα [26] κατασῆσαι. καίτοι εἰ μηδὲν ἄλλο μήτε εἶπον, μήτε ἀπέφηνα, μήτε μάρτυρας παρεσχόμην, ἀλλὰ ταῦτα [27] ὑμῖν ἀπέδειξα, τοῦτους, ὅπου μὲν χρήματα λαμβάνοιεν ἐπ' ἐμοὶ, αἰτιωμένους
9. καὶ προαγορεύοντας, ὅπου δὲ μὴ εἴη ὁ δώσων, συνόντας καὶ διαλεγομένους· ἱκανὰ ἦν καὶ αὐτὰ ταῦτα ἀκέσαντας [28] ἀποψηφίσασθαι, καὶ τούτους νομίζειν ἐπιορκοῦντας πάντων ἀνθρώπων. ὅτου γὰρ ποίαν δίκην ἢ δικάσαιντ' ἄν; ἢ ποῖον δικαστήριον ἐκ ἐξαπατήσειαν; ἢ τίνας ὅρκους ἐκ ἂν τολμήσειαν παραβαίνειν; οἵτινες καὶ
12. νῦν τριάκοντα μνᾶς ἐπ' ἐμοὶ λαβόντες παρὰ τῶν πορίσων καὶ τῶν * πωλητῶν [29] καὶ τῶν πρακτόρων καὶ τῶν

25. ὑμᾶς de meo dedi, pro vulgari ἡμᾶς.

26. πιστὰ] dedi ἄπιστα. e p. 750. 1. vere facta debilitatum eunt oratione. negantes vera esse ea, quae reliqui omnes aiunt, tamen postulant vos fidem ipsis solis habere, denegare aliis omnibus.

27. post ταῦτα (quod idem hic valet, atque τοῦτο) deesse videtur μόνον.

28. ante vel post ἀκέσαντας deesse videtur πεῖθειν ὑμᾶς ἐμοῦ. haec vel sola vbi audiuisse tis, satis vos poterant permouere ad absoluendum me.

29. πωλητῶν] sic dedi de meo, pro vulgari πολιτῶν. qui sint πωληταὶ docet Harpocr.

ὑπογραμματέων, εἰ τέτοις [30] ὑπεγραμμάτευεν, ἐξελάσαντές [31] με ἐκ τῆ βελευτηρίε, ὄρκες τοσούτους [32] διομόσαντες [32] b., ὅτι πρυτανεύων, πυθόμε- 13.
νος αὐτοὺς δεινὰ καὶ σχέτλια ἐργάσασθαι, εἰσῆγον εἰς τὴν βελὴν, καὶ ἐδίδαξα ὡς χρὴ ζητοῦντας [33] ἐπεξελθεῖν τῷ πράγματι· καὶ νῦν δίκην διδόασιν, ὧν ἠδίκησαν, αὐτοί τε καὶ οἱ μετεγγυησάμενοι [34]. καὶ παρ' οἷς ἐτέθη τὰ χρήματα, καὶ τὰ 18.
πρα-

30. τέτοις] scil. τοῖς παρισαῖς, τοῖς πωληταῖς, et τοῖς πράκτορσι.

31. ἐξελάσαντες] in hac regione deest nonnihil. nam oratio in voc. οἵτινες coepta non absoluitur. forte quoque ἐξελάσοντες in futuro praestet. quod si probes, deerit πάντα ἔπραττον post ὑπέγραμμ.

32. τοσέτες] sacramenta tam dira et tam horribilia, vt vel audiens modo quisque, nedum dicens, cohorrescat. Reuocaui hanc lectionem, quae a versu quoque postremo huius orationis confirmatur, ex Aldina. Nam Stephanus ei fuerat τοιέτες. de quo ipse in margine admonet. Cur autem, si vera et certa erat illa correctio, non item exitum quoque harum Antiphontis reliquiarum eadem correctione velut obsignauit?

32 b. διομόσαντες] paulo post legitur διομοσάμενοι. quod equidem praeferam. nisi διωμόσαντο praestet.

33. ζητῶντας] scil. τὲς βελευτάς. id quod latet in praemisso βελὴν.

34. μετεγγυησάμενοι] qui sponsores sese dederant, aut paffi fuerant se sponsores dari et interponi, de reddenda pecunia, vel mercede, iis, qui operam conducentibus nauassent eam, cuius illa pecunia merces

πραχθέντα φανερὰ γεγένηται. ὥστ', οὐδ' ἂν οὗτοι βούλωνται ἀρνεῖσθαι, ῥᾳδίως οἷοίτ' ἔσονται. ἔτως αὐτοῖς [35] πέπρακται τὰ πράγματα. ποῖον οὖν δικαστήριον ἐκ ἂν ἔλθοιεν ἐξαπατήσοντες; ἢ τί-
21. νας ὅρκους οὐκ ἂν τολμήσειαν παραβαίνειν οὗτοι οἱ ἀνοσιώτατοι; οἵ τινες καὶ ὑμᾶς εἰδότες εὐσεβεστάτους τῶν Ἑλλήνων δικαστὰς καὶ δικαιοτάτους, καὶ ἐφ' ὑμᾶς ἥκοντιν ἐξαπατήσοντες, εἰ δύναιντο, ὅρκους τοσούτους διομοσάμενοι.

sponderetur. videri possit μεσεγγ. legendum esse. verum saepe μετὰ in compositis vocabulis tantundem valet, atque μεταξὺ, vel διὰ μέσου.

35. ἔτως αὐτοῖς] interponendum videtur aliquod aduerbium deesse, e. c. ἀμελῶς, vel ἀνοήτως, vel ῥᾳθύμως, vel εὐχερῶς. tanta cum socordia, leuitate, temeritate, stultitia.

INDEX
ORATIONVM VEL DECLAMATIONVM ANTIPHONTIS.

1. κατηγορία φαρμακείας κατὰ τῆς μητρυιᾶς 604

prima tetralogia.

2. κατηγορία φόνε ἀπαράσημος 621
3. ἀπολογία εἰς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα 629
4. ἐκκατηγορίας ὁ ὕστερος 640
5. ἐξαπολογίας ὁ ὕστερος 648

secunda tetralogia.

6. κατηγορία φόνε ἀκουσίε 658
7. ἀπολογία φόνε ἀκουσίε 659
8. ἐκκατηγορίας ὁ ὕστερος 668
9. ἐξαπολογίας ὁ ὕστερος 678

tetralogia tertia.

10. κατηγορία φόνε περὶ τοῦ λέγοντος ἀμύνεσθαι. 684
11. ἀπολογία τοῦ τοιούτε φόνε 688
12. ἐκκατηγορίας ὁ ὕστερος 692
13. ἐξαπολογίας ὁ ὕστερος 695
14. περὶ τοῦ Ἡρώδε φόνε 702
15. περὶ τοῦ χορευτοῦ. 760

Prodiit

Prodiit A. 1765. Lugduni Batauorum opuſculum hoc elogio inſcriptum. Diſſertatio hiſtorica de Antiphonte, oratore attico, quam, annuente deo, ſub praeſidio Viri celeberrimi Dauidis Ruhnkenii, Hiſtoriarum et Eloquentiae in Acad. Lugd. Bat. Profeſſoris ordinarii, publico examini ſubiicit Petrus van Spaan, Hensbroeka Weſtfriſius, Auctor d. XV. Maii MDCCLXV. in quarto, implens paginas 52. Quod opuſculum tametſi haud deerunt, qui Ruhnkenio ipſi malint tribuere, cuius multas magnasque partes in eo conſcribendo fuiſſe conſtat, ego tamen, hic loci typis Lipſienſibus recuſum exhibens, Spaanii nomen, qui ſe auctorem opuſculi tulit, ſeruari, et ignobilius praeferri nobiliori, ſatius duxi. Habet autem ſic.

PETRI VAN SPAAN DISSERTATIO HISTORICA DE ANTIPHONTE, ORATORE ATTICO.

CAPVT PRIMVM.

Cum me ad Oratores Atticos legendos contuliſſem, vt inde et natiuum ſermonis Attici leporem cognoſcerem, et iuris Attici, a quo tanquam fonte Romanorum Ius Ciuile fluxiſſe conſtat, notitiam haurirem,

rem, non poteram huius lectionis exordium rectius capere, quam ab ANTIPHONTE RHAMNVSIO, quem HERMOGENES *de Formis Oration. Lib.* II. *p.* 498. SVIDAS v. Μοχθηρὸς, aliique Grammatici vocant decem Oratorum Atticorum antiquissimum. Cumque scirem, quantum referat ad scriptorem bene intelligendum, nosse eius vitam, mores, instituta, res gestas, ingenii monumenta, et alia eius generis, quidquid vllo modo ad Antiphontem pertineret diligenter quaerere institui. Congestis omnibus, et ad seuerius examen reuocatis, animaduerti, huius Oratoris historiam multis difficultatibus impediri, quas non omnes superarint duo excellenti ingenio et doctrina Viri, qui ante nos in Antiphontis historia illustranda egregiam operam collocarunt, IOAN. IONSIVS *de Scriptoribus Hist. Philosoph. p. 256.* et IOAN. TAYLORVS *Lection Lysiacar. C.* VII. Acuente deinde, vt fieri solet, ipsa difficultate industriam, digna materia visa est, in qua explicanda, quamuis tenues, necdum maturitatem assecutas, ingenii vires, adolescens sedecim annorum periclitarer; praesertim cum Praeceptor meus nunquam satis laudandus, DAVID RVHNKENIVS V. C. a quo vno, quidquid sum, in hocce studiorum genere me totum profectum esse, gratus fateor, pro singulari sua in me beniuolentia, varia mihi ad Antiphontem pertinentia ex insigni ineditorum librorum apparatu suppeditaret. Antiphontis igitur historiam ita enarrabimus, vt primum videamus, quantus Orator fuerit, tum qualem se in republica administranda praebuerit, denique quae ingenii monumenta ad posteritatem transmiserit. Quibus explicatis, de aliis etiam Antiphontibus, qui vulgo cum Antiphonte Rhamnusio confundi solent, dicemus.

Natus est Antiphon Rhamnusius Athenis patre Sophilo Olymp. LXXV. 1. vel 2. in quos ipsos annos incidit

cidit bellum, quod Xerxes magno damno suo intulit Graeciae. Hoc Antiphontis natale tempus, quamuis paulo laxius, tradunt PHOTIVS *Biblioth. Cod.* CCCIX. et PSEVDO-PLVTARCHVS *in vita* X. *Rhetorum*: quorum sententiam, temporum rationibus congruentem, sequi non dubitamus. Eandem merito secutus est eximius Antiquitatis Atticae interpres, EDVARD. CORSINVS *Fast. Att. T.* III. *p.* 166. Grauissimus error est, et ne dignus quidem refutatione, TZETZAE *Scholio in Hermogenem* inedito, quod infra proferemus, vbi Antiphontem, scribit, Platonis aetate vixisse, vel certe vix Socratis aetatem attigisse. Φῦλος Antiphontis pater dicitur apud CLEMENT. ALEXANDR. *Strom.* l. *p.* 365. sed recte Σώφιλον restituit IO. POTTERVS. HARPOCRATION: Ἀντιφῶν, εἷς τῶν δέκα ῥητόρων, Σωφίλε μὲν υἱὸς, ἀπὸ τῆς Φυλῆς δὲ Ῥαμνέσιος. Quem locum imperitus compilator, PHAVORINVS, turpiter foedauit, et in grande suum, sed pene inutile, Lexicon retulit. Ἀντιφῶν, εἷς τῶν δώδεκα ῥητόρων, Φιλοσόφου μὲν υἱὸς, ἀπὸ τῆς Φυλῆς δὲ Ἀμνέσιος. Sic non sola Editio Veneta habet, vt TAYLOR. *ad Lyss. p.* 184. putat, sed etiam Romana et Basileensis.

Eodem fere tempore lucem vidit inclytus ille Sophistarum Pater, Gorgias Leontinus, quem Antiphonte nostro paulo antiquiorem fuisse recte tradit PLVTARCH. *l. c.* γέγονε δὲ κατὰ τὰ Περσικὰ, καὶ τὸν Γοργίαν σοφιστὴν, ὀλίγῳ νεώτερος αὐτῦ. cui consentit SVIDAS v. Ἀντιφῶν. ἦρξε τῦ δικανικῦ χαρακτῆρος μετὰ Γοργίαν. Sed alia omnia reperiuntur apud PHOTIVM: ὀλίγῳ πρότερον Γοργίᾳ τῦ σοφιστῦ γεγονώς. Vtrumque locum conferens FABRIC. *Bibl. Graec. L.* II. *c.* 26. *Pseudo-Plutarchi* sententiam probat, reiecta *Photiana*. Verum hic non PHOTII error est, sed librarii. Nam PHOTIVS et ipse sine dubio scripserat: ὀλίγῳ νεώτερος Γοργίᾳ etc. Vulgata eius lectio ex bene computata tem-

temporum ratione satis refellitur. Floruit Gorgias circiter Olymp. LXX. vt testatur idoneus auctor, PLINIVS *Hist. Nat.* XXXIII. 4. quem sequi malim, quam PORPHYRIVM apud SVIDAM v. Γοργίας, Gorgiam ad Olymp. LXXX. referentem. PORPHYRII sententiam SVIDAS etiam repudiat. Recte. Nam Periclis praeceptor fuit Gorgias, eodem SVIDA auctore; quamuis sciam, PHILOSTRATVM *de Vit. Soph. I. p.* 493. tradere, Gorgiam a Pericle, non iuuene, sed sene, auditum esse. Iam quomodo Pericles, quem iam Olymp. LXXXI. 2. exercitui praefuisse, ex DIODORO SICVLO XI. 85. constat, Gorgiae disciplina vsus sit, si is Olympiade demum LXXX. lucem viderit? Haec si inter se contulisset H. DODWELLVS *Exerc.* II. *de Aetate Pythag. p.* 218. aliter suas de Gorgiae aetate rationes instituisset. Sed quaerit OLEARIVS *ad Philostr. l. c.* quomodo, quod SVIDAS de Gorgia Periclis magistro narrat, verum esse queat, si, quod DIODOR. SICVL. XII. 53. ait, Gorgias Leontinae legationis princeps, Athenas demum venerit Olymp. LXXXVIII. 2. Respondet pro nobis Vir Summus, nuper literis nostris acerbo fato ereptus, P. WESSELINGIVS *ad Diodor. Sicul. l. c.* Gorgiam etiam ante illud tempus Athenas profectum videri. Quod verissimum esse, ex ipso PHILOSTRATO *p.* 493. colligas, narrante, Gorgiam Athenienses contra Persas incitasse, et eos, qui in pugna Salaminia cecidissent, oratione funebri decorasse. Accidit autem illa pugna Olymp. LXXV. 1. Nec inde aliqua difficultas oritur, quod ab eodem SVIDA Gorgias dicitur magister Isocratis, qui Olympiad. LXXXVI. 1. demum natus est. Facile enim omnis dubitatio tollitur, si ad longissimam Gorgiae aetatem, ad annum vsque CIX. prouectam, animum attendamus. Immo sub puerilem aetatem Isocratis maxime in Graecia floruit Gorgias. Itaque EVSEBIVS *in Chronico* illum refert

fert ad Olymp. LXXXVI. non annum natalem designans, sed tempus, quo in primis eius nomen celebratum sit. Ex his breuiter disputatis cogere licet, Gorgiam. sicut PLINIVS dicit, iam floruisse Olympiade LXX. atque adeo Antiphontem Gorgia fuisse iuniorem. Forte nec alienum fuerit statuere, Antiphontem audiuisse Gorgiam docentem, vel publice disputantem. Sed hoc, tacentibus historicis antiquis, in medio relinquimus.

PHILOSTRATVS *de Vitis Sophist.* I. *p.* 489. et PLVTARCHVS *l. c.* Antiphontem, tradunt, bene dicendi arte imbutum esse a patre Sophilo, qui non modo rhetoricam scholam aperuerit, sed etiam plures illustrioris loci iuuenes, in his Alcibiadem, erudiuerit. Sed hoc in dubium vocat Praestantissimus TAYLORVS *Lect. Lysiac.* C. VII. quod satis aliunde constet, ludum Rhetorices multo serius Athenis esse institutum. Certe CICERO *Bruto C.* 12. *Lysiam*, scribit, *primo profiteri solitum artem esse dicendi.* PHOTIVE et PSEVDO-PLVTARCHVS *l. c.* ipsum Antiphontem huius rei auctorem produnt. Verum ante Lysiam et Antiphontem talem ludum Athenis aperuerat Gorgias, si credimus Interpreti MS. *Aphthonii*, cuius specimen dedit MONTFAVCON. *Bibl. Coislin. p.* 593. τὸν δὲ Γοργίαν Ἀθηναῖοι κατέσχον, καὶ τὰς ἑαυτῶν παῖδας παρέσχον αὐτῷ μαθησομένας. Ceterum quod PHILOSTRATVS et PLVTARCHVS dicunt, Alcibiadem a Sophilo eruditum, id ipsum euertit PLVTARCHVS, cum mox ait, Alcibiadem non nisi senem Antiphontem videre potuisse. Si igitur filium non nisi senem vidit, quomodo patre Sophilo vti magistro potuit? Haec sane, inter se pugnantia et absurda, satis indicant, PSEVDO-PLVTARCHVM veterum Oratorum vitas nullo iudicio consarcinasse. Antiphontis magistrum ignorari, SVIDAS scribit.

Quae

Quae forte causa est, cur a nonnullis, teste PHILOSTRATO *l. c.* habitus sit αὐτομαθῶς σοφός.

Eruditus Antiphon siue a patre Sophilo, siue ab aliis, totum se dedit excolendae Eloquentiae, in qua consecutus est felici studio suo, vt artem Rhetoricam vel princeps inuenisse, vel inuentam amplificasse dicatur. PHILOSTRATVS *l. c.* Ῥητορικὴν δὲ τὸν Ἀντιφῶντα, οἱ μὲν ἀκ ἔσαν εὑρεῖν, οἱ δὲ εὑρημένην αὐξῆσαι. Cum PHILOSTRATO iunge DIODORVM apud CLEMENT. ALEX. *Strom.* I. *p.* 365. Posteaquam vero Antiphontis in hoc genere facultas celebrari coepisset, tum iuuenes illum frequentabant, vt vera eloquentia a tanto magistro imbuerentur; tum rei, quorum vel fortunae, vel caput in periculo essent, vt sibi orationes componeret, a se in iudicio recitandas. E discipulis, quos sine dubio habuit plurimos, vnus tantum commemoratur, sed qui possit esse instar sexcentorum. Est ille immortalis belli Peloponnesiaci scriptor. THVCYDIDES, qui eloquentiae grauitate, ingenii altitudine, fide, prudentia, Historicorum parem habet neminem. Huius rei testes sunt MARCELLINVS *in vita Thucydidis p.* 4. ANONYMVS *vitae Scriptor p.* 10. SVIDAS v. Ἀντιφῶν, et v. Θουκυδίδης. Nec his opponendus est CAECILIVS, Rhetor Siculus, e cuius commentario *de Antiphonte* PHOTIVS et PSEVDOPLVTARCHVS referunt, Thucydidem Antiphontis fuisse magistrum: Καικίλιος δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτῦ συντάγματι, Θουκυδίδη τῦ συγγραφέως μαθητὴν τεκμαίρεται γεγονέναι, ἐξ ὧν ἐπαινέται παρὰ αὐτῷ ὁ Ἀντιφῶν. Nam salua res est, Codd. MSS. Plutarchi pro μαθητὴν exhibentibus διδάσκαλον. Quod vnice tenendum. Vid. TAYLOR. *V. C. Lect. Lys. C.* VII. Veniam damus immortali Viro, GER. IO. VOSSIO *de Rhetoricae Nat. et Const. C.* XI. quem vitiosa Plutarchi

chi scriptura induxit, vt in alia omnia iret. Congruunt etiam temporis rationes. Nam cum THVCYDIDES natus sit Olympiad. LXXVII. 2. vt demonstrat DODWELLVS *Annal. Thucyd. p.* 13. Antiphontis, quippe octo vel nouem annis maioris, discipulus potius fuit, quam magister. His accedit grauissima auctoritas PLATONIS *Menexeno p.* 403. ὅστις ἐμὲ κάκιον ἐπαιδεύθη, μεσικὴν μὲν ὑπὸ Λάμπρε παιδευθεὶς, ῥητορικὴν δὲ ὑπ' Ἀντιφῶντος τὸ Ῥαμνουσίε. Quibus verbis Thucydidem respici, dubio caret; vt tanto maior sit error IO. IONSII *de Scriptor. Hist. Phil. p.* 326. hunc Platonis locum de alio, quam nostro, Antiphonte accipientis: quem veteres Scriptores, qui eo respexerunt, ARISTIDES *Or. Plat.* II. *p.* 131. HERMOGENES *de Form. Orat.* II. *p.* 497, THEMISTIVS *Or.* XXVI *p.* 329. et ATHEN. XI. *p.* 506. F. in viam reducere potuissent. Quae cum ita sint, non est mirandum, veteres Criticos in THVCYDIDIS libris Antiphontis imitationem deprehendisse. Egregium est vetus Scholion, quod ad THVCYD. IV. *p.* 317. e MS. protulit Vir Summus, CAR. ANDR. DVKERVS: Ἰσέον ὅτι εἰς τὸ κομψὸν τῆς φράσεως Θουκυδίδης Αἰσχύλον καὶ Πίνδαρον ἐμιμήσατο. εἰς δὲ τὸ γόνιμον τῶν ἐνθυμημάτων τὴν ἑαυτῦ διδάσκαλον Ἀντιφῶντα. εἰς δὲ τὴν λέξιν Πρόδικον, ὅθεν καὶ Προδίκε λέξιν ἐν τῷ κειμένῳ σημειόμεθα. εἰς δὲ τὸ γνωμικὸν τὸς Ἰσοκρατικὸς, Εὐριπίδην καὶ τὸς ἄλλους. τοῖς γὰρ αὐτοῖς χρόνοις ἦσαν. εἰς δὲ τὴν οἰκονομίαν τὸν Ποιητήν. vbi miror, Virum Clar. non vidisse, pro Ἰσοκρατικὸς legendum esse Σωκρατικὸς. Sed hic non est praetereundum insigne testimonium, quod gratus discipulus THVCYDIDES perhibet doctori suo Antiphonti, *L.* VIII. *p.* 545. Ἀντιφῶν, ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε ἥδενὸς ὕστερος, καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἃ ἂν γνοίη εἰπεῖν. Quibus verbis, quamuis paucis, perfecti Oratoris descri-

ptio continetur. Certatim hunc THVCYDIDIS locum imitati sunt Sophistae. PHILOSTRATVS de hoc ipso Antiphonte *p.* 498. *ἱκανώτατος ἀνθρώπων ἔδοξεν εἰπεῖν τε καὶ γνῶναι.* SINESIVS in *Dione p.* 41. *Δίων ὁ Πρυσαεὺς, περιττὸς ἀνὴρ εἰπεῖν τε καὶ γνῶναι.* Ac forte eundem locum in animo habuit auctor Epitaphii *Harpocrationi* positi, et nondum editi, quod A. GALLANDVS Athenis descripsit, et cum GRAEVIO. communicauit, e cuius Bibliotheca cum aliis inscriptionibus peruenit in Burmannianam. Est autem hocce:

ΣΜΙΚΡΟΣ ΟΥ ΣΜΙΚΡΟΝ ΚΑΛΥΠΤΩ
ΤΥΜΒΟΣ ΑΝΔΡΑ ΕΠΕΙ ΣΟΦΩΝ
ΔΩΡΑ ΜΟΥΣΕΩΝ ΜΕΓΙΣΤΑ ΤΩΝ
ΟΔΕΞΟΧΟΝ ΛΑΧΩΝ
ΑΡΠΟΚΡΑΤΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΣΤΩΝ
ΤΡΙΣ ΜΑΚΑΡ ΚΛΕΙΣΕΤΑΙ
ΟΥΝΕΚ ΗΝ ΡΗΤΩΡ ΜΕΝ ΕΙΠΕΙΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ Δ Α ΧΡΗ ΝΟΕΙΝ.

Praeceptor mei amantissimus, DAV. RVHNKENIVS cui hanc inscriptionem debeo, me monuit, versus esse trochaicos, hoc modo constituendus:

Σμικρὸς ὃ σμικρὸν καλύπτω τύμβος ἄνδρ', ἐπεὶ σοφῶν
Δῶρα Μούσεων μέγιστα τῶν ἔδ' ἐξοχον λαχὼν
Ἀρποκρατίων πρὸς ἀστῶν τρὶς μακαρ κλείζεται,
Οὔνεκ' ἦν ῥήτωρ μὲν εἰπεῖν, φιλόσοφος δ' ἃ χρὴ νοεῖν.

Quamquam idem fatebatur, vs. 2. aliquid superesse difficultatis. *

Satis

* GALLANDVS putat, Epitaphium esse *Harpocrationis*, cuius extat *Lexicon decem Rhetorum.* Sed cum tot fuerint Sophistae hoc nomine, quis dixerit,

Satis, ni fallor, demonſtrauimus, Thucydidem ab Antiphonte eſſe eruditum. Sed antequam hinc diſcedamus, diligenter excutiendus eſt locus obſcurus et difficilis HERMOGENIS *de Form. Orat.* II. *p.* 496. vbi alia omnia traduntur. Haud alienum fuerit, ipſum locum huc referre: Δύο δὲ [Ἀντιφῶντες] οἱ σοφιζεύσαντες, ὧν εἷς μέν ἐστιν ὁ ῥήτωρ, ἅπερ οἱ φονικοὶ φέρονται λόγοι καὶ δημηγορικοί, καὶ ὅσοι τούτοις ὅμοιοι· ἕτερος δὲ ὁ καὶ τερατοσκόπος, καὶ ὁ εἰροκρίτης λεγόμενος γενέσθαι, ἅπερ οἵ τε περὶ τῆς ἀληθείας λέγονται λόγοι. καὶ ὁ περὶ ὁμοιοίας, καὶ οἱ δημηγορικοὶ, καὶ ὁ πολιτικὸς ἐγὼ δὲ ἕνεκα μὲν τῆ διαφορᾳ τῶν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ἰδεῶν, πείθομαι δύο τὰς Ἀντιφῶντας γενέσθαι· πολὺ γὰρ ὡς ὄντως τὸ παραλλάττον τῶν ἐπιγραφομένων τῆς ἀληθείας λόγων πρὸς τὰς λοιπάς. ἕνεκα δὲ τῆ καὶ παρὰ Πλάτωνι, καὶ παρ' ἄλλοις ἰσορουμένου, πάλιν ἃ πείθομαι. Θουκυδίδην γὰρ Ἀντιφῶντος εἶναι τῆ Ῥαμνουσίᾳ μαθητὴν ἀκήκοα πολλῶν λεγόντων. καὶ τὸν μὲν Ῥαμνούσιον εἰδὼς ἐκεῖνον, ἅπερ εἰσὶν οἱ φονικοὶ, τὸν Θουκυδίδην δὲ πολλῷ κεχωρισμένον, καὶ κεκοινωνηκότα τῷ εἴδει τῶν τῆς ἀληθείας λόγων, πάλιν ἃ πείθομαι. ἃ μὴν ἀλλ', εἴτε εἷς ὁ Ἀντιφῶν ἐγένετο, δύο λόγων εἴδεσι τοσοῦτον ἀλλήλων διεσηκόσι χρησάμενος, εἴτε καὶ δύο, χωρὶς ἑκάτερος, ὁ μὲν τοῦτο, ὁ δὲ ἐκεῖνο μετελθὼν, ἀνάγκη χωρὶς περὶ ἑκατέρᾳ διελθεῖν.

Subiiciamus huic loco Scholia inedita duorum Grammaticorum, IOANNIS SICELIOTAE, et TZETZAE,

cui illorum hoc Epitaphium poſitum ſit? Dubito etiam, an Harpocration Lexicographus, ortu Alexandrinus, Athenis docuerit, vel adeo diem obierit ſupremum. Conſtantinopolin vocatum eſſe, patet e LIBANIO *Ep.* 271. *P. Aelii Harpocrationis*, qui et *Proclus* dictus eſt, memoriam conſeruat lapis apud MVRATORIVM *Inſcript. p.* 138. 2.

TZAE, quorum illa Parisiis e Codice CAMILL. FALCONETI, Viri Clarissimi, haec Leidae e Codice Bibliothecae publicae descripsit, et humanissime mecum communicauit Cel. RVHNKENIVS.

Τερατοσκόπος] ὀνείρους τε καὶ τέρατα πολλοῖς ἐφερμηνεύων. ὁ τερατοσκόπος Ἀντιφῶν ἦν Ἀλεξάνδρῳ χρέους. ὁ Ἀντιφῶν δ', ὥσπερ Ῥαμνῆς ἦν ἡ πατρὶς, ὡς λέγει, ἰσοχρονῶν ἦν Πλάτωνι, ἡ μόλις τῷ Σωκράτει. εἴτεως ἦν διδάσκαλος, ὡς γράφει, Θουκυδίδ. ὕστερος Εὐριπίδε γὰρ Ἡρόδοτος ὑπῆρχε. ἐκ Ἡροδότε γραφέντος, παῖς ἦν ὁ Θουκυδίδης; ὁ δ' Εὐριπίδης συγχρονῶν ὑπῆρχε τῷ Σωκράτει. πῶς οὖν ὁ Πλάτων, ὥσπερ φησὶν, Ἀντιφῶντα λέγει; πῶς καὶ ἑπτόραν πρώτιστος ὁ Ἀντιφῶν, ὡς εἶπε; ἐκ ἦν Λυσίας πρὸ αὐτῦ, Γοργίας, Ἰσοκράτης; TZETZES.

Θουκυδίδην] Σημείωσαι ὅτι ὁ Θουκυδίδης Ἀντιφῶντός ἐστι τῦ Ῥαμνησίε μαθητής· ἡ δὲ ἱστορία καὶ παρὰ τῷ Πλάτωνι. IO. SICELIOTA.

Πολλῷ κεχωρισμένον] Τὸν Θουκυδίδην μὲν αὐτὸς ὁ Πλάτων, φησὶ, λέγει τῦ Ἀντιφῶντος μαθητὴν εἶναι τῦ Ῥαμνησίε, οὗ Ἀντιφῶντος μέν εἰσιν οἱ Φοινικοὶ τῶν λόγων. ἐγὼ τὸν χαρακτῆρα δὲ τῶν Θουκυδίδε βλέπων, τοῖς λόγοις ἐξισάμενον τοῖς περὶ ἀληθείας, τῦ Ἀντιφῶντος μαθητὴν κρίνω τὸν Θουκυδίδην, τῦ ὅσπερ συγγεγράφηκε τὰς ἀληθεῖς τὰς λογίας. TZETZES.

Κεκοινωνηκότα] Τοῦτο λέγει, ὅτι ὁ μὲν Πλάτων φησὶ τὸν Θουκυδίδην Ἀντιφῶντος εἶναι τῦ Ῥαμνησίε μαθητὴν, οὗ εἰσιν οἱ Φοινικοί. ἐγὼ δ' οὐ πείθομαι καταγνοὺς Θουκυδίδην οὐ χρώμενον τῷ εἴδει τῶν λόγων τῶν Φοινικῶν, ἀλλὰ τῷ εἴδει τῶν τῆς ἀληθείας, ὥστε μοι δοκεῖν τὸν Θουκυδίδην τῦ ἑτέρε Ἀντιφῶντος εἶναι μαθητὴν τοῦ γράψαντος τὰς περὶ ἀληθείας λόγους. IO. SICELIOTA.

Περὶ ἑκατέρε διελθεῖν] Εἴτε δύο εἰσὶν Ἀντιφῶντες, καὶ τούτων ὁ ἕτερος μὲν τὰς Φοινικὰς, ἕτερος δὲ τὰς περὶ ἀληθείας ἔγραψε, τοσοῦτον ἀλλήλων τῷ εἴδει διεστηκότας,

κότας, εἴτε εἷς ἐστιν Ἀντιφῶν, διαφόροις εἴδεσι λόγων χρησάμενος, χρὴ περὶ τῶν ἑκατέρων τῶν βιβλίων τῶν χαρακτήρων διαλαβεῖν. IO. SICELIOTA.

Iam videamus, quid boni afferat HERMOGENES. Primum recte obseruat, duos fuisse Antiphontes, eloquentiae laude claros, alterum Rhamnusium, a quo profecti sint λόγοι φονικοὶ, καὶ δημηγορικοὶ, καὶ ὁ πολιτικός. alter prodigiorum et somniorum interpres, qui scripserit λόγους περὶ ἀληθείας, et περὶ ὁμονοίας. Sequimur enim in hoc loco enarrando certissimam emendationem TAYLORI *Lect. Lys. C.* VII. qua λόγες δημηγορικὲς et λόγον πολιτικὸν Antiphonti Ὀνειροκρίτῃ aufert, redditque vero auctori, Antiphonti Rhamnusio. Quid deinde dicere velit Hermogenes, facilius diuinatur, quam clare intelligitur. Adeo locus obscurus est, et librariorum forte culpa deprauatus. Mens eius, ni fallimur, haec est: scire se, Platonem, aliosque plures scripsisse, Thucydidem ab Antiphonte Rhamnusio esse eruditum, sed eundem se scire, Thucydideum dicendi genus ab eo, quo vsus sit Antiphon Rhamnusius, prorsus discrepare, et propius accedere ad illud, quo scriptae sint Antiphontis, somniorum interpretis, orationes περὶ ἀληθείας, non igitur alienum videri credere, Thucydidem Antiphontis Ὀνειροκρίτου disciplina fuisse institutum. Sic certe Hermogenem vterque Scholiastes intellexit. Tandem in medio relinquit, vtrum vnus fuerit Antiphon, aliis in libris aliud dicendi genus secutus, an duo, quorum alter λόγες φονικὲς, alter λόγες περὶ ἀληθείας scripserit? Sic ille aestuat, et, quid certi statuat, non habet, facile, quid verum esset, reperturus, si veterum monimenta, quae tum supererant, consulere, quam coniecturis indulgere, maluisset. Nihil autem leuius est Hermogenis coniecturis. Nam si verum est, quod TZETZES tradit, Antiphontem, somniorum

interpretem, Alexandri tempore vixisse, qui Thucydidis magister esse potuit? Sed de huius Antiphontis aetate infra disputabitur. Praeterea fallacissimum est argumentum, quod Hermogenes ducit a stili discrepantia. Isocrates Theopompum ad eloquentiam formauit, Demosthenem Isaeus. At quis Theopompum oratione similem dicat Isocrati, aut Demosthenem Isaeo? Vt vultus hominum diuersi sunt, sic etiam ingenium, et, quae ex ingenio nascitur, oratio. Sed taedet haec pluribus confutare.

Persequamur potius oratoria Antiphontis studia. Ex eo, quod supra demonstrauimus, Antiphontem Thucydidi in eloquentia viam praeiuisse, colligi potest, ab illo, Gorgiae exemplo, ludum rhetoricum Athenis esse apertum; idque diserte confirmat PLVTARCHVS *de Gloria Atheniens. p.* 1350. ὁ τὰς ἐν ταῖς σχολαῖς τὰ μειράκια προδιδάσκοντας — τὸν Ἰσοκράτους, καὶ Ἀντιφῶντας, καὶ Ἰσαίους. Quem locum IONSIVS *de Script. Hist. Phil. p.* 326. de alio Antiphonte accipit, quod Antiphon post Isocratem nominatur. Sed haec ratio non multum ponderis habet. Etenim veteres Scriptores saepe negligunt illam in citandis auctoribus chronologicam ἀκρίβειαν. *Anonymus Scriptor Rhetorices p.* 24. Isocrati postponit Empedoclem, qui tamen diu ante Isocratem vixit: Αἱ δὲ τῆς ἑρμηνείας τῷ λόγῳ τέσσαρες ἀρεταί — ὡς Ἰσοκράτει καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, Διονυσίῳ, Φιλοξένῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ δοκεῖ vbi IO. SCHEFFERVS etiam miratur, Empedoclem Isocrati postponi. Verum non dissimulabo, mihi in hoc loco blandiri acutissimam Cel. Praesidis coniecturam, Νεοκλεῖ reponentis pro Ἐμπεδοκλεῖ. quamuis sciame QVINCTILIANO III. 1. *Empedoclem primum mouisse aliqua circa Rhetoricen.* *Neocles* rhetor laudatur a Scholiaste HERMOGENES *p.* 362. et *p.* 365. Sed haec ὡς ἐν παρόδῳ. Cum igitur Antiphon iuue-

nes

nes eloquentiae ſtudioſos praeceptis imbueret, non ſatis habuit, illos ore erudire, ſed in illorum etiam gratiam *primus* quidem, vt auctores ſunt QVINCTILIAN. III. I. PSEVDO-PLVTARCHVS et PHOTIVS, *Artem Rhetoricam compoſuit.* Hoc opus laudatur a DIONYS. HALIC. *Ep. ad Ammaeum p.* 120. AMMONIO v. Σημεῖον, APSINE *Art. Rhet. p.* 719. et forte, vt IONSIVS *de Script. Hiſt. Phil. p.* 325. putat, a GALENO *praef. ad Gloſſ. Hippocrat.* Sed non eſt omittendus locus POLLVCIS VI. 143. vbi has ipſas τέχνας ῥητορικὰς laudans, adiicit: δηλοῦσι δ' ἃ γνήσιαι. Haud nobis conſtat, quas POLLVX de huius libri γνησιότητι dubitandi rationes habuerit: cumque liber interciderit, in neutram partem liquido pronunciari poteſt. Verum POLLVCI non tantum opponimus ſcriptores modo laudatos, ſed etiam *Grammaticum* MS. antiquitate et eruditione praeſtantem, qui penes Celeb. RVHNENIVM eſt, e Cod. Bibliothecae Sangermanenſis deſcriptus. Is, vt voces locutionesque ab Atticiſtis temere proſcriptas vindicet, hoc inſtitutum tenet, vt illas oſtendat, ab optimis et veterrimis ſcriptoribus eſſe vſurpatas. Cumque inter hos ſcriptores, qui omnes MENANDRVM aetate ſuperant, Antiphontem etiam ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ referat, eo ipſo ſatis indicat, ſe hunc librum veteris Antiphontis genuinum monimentum iudicaſſe. Ex eodem Grammatico diſcimus, hanc *Artem* tribus libris conſtitiſſe. Quae inde excerpta afferuntur, haec ſunt: Ἀπαρασκεύαζον. Ἀντιφῶν γ̄ ῥητορικῆς τέχνης. Hinc plane confirmatur coniectura doctiſſimi IVNGERMANNI, qua in *Pollucem* l. c. pro vulgato Ξενοφῶν reponit Ἀντιφῶν. † Ἀσοργία, Φιλοσοργία, Στοργή. Ἀντιφῶν ἐν β̄ περὶ τῆς ῥητορικῆς τέχνης. † Ὀλιγοφιλίαν. Ἀντιφῶν γ̄. vbi tertius *Artis Rhetoricae* liber intelligitur.

Nec tamen Antipho omnem aetatem contriuit eloquentiae praeceptis tradendis, sed maiora ausus, grauissimam oratoris personam suscepit, et magna cum laude sustinuit. QVINCTILIAN. III. 1. *hunc omnium primum orationem scripsisse* dicit. Quod GER. IO. VOSSIVS *de Rhetor. nat. et const. p.* 335. bene restringit ad orationes forenses, propterea quod Gorgias ante Antiphontem orationes scripsit. Et hoc modo QVINCTILIANI verba accipienda esse, ex aliis scriptoribus constat. DIODORVS apud CLEMENT. ALEXANDR. *Strom.* I. *p.* 365. πρῶτον δικανικὸν λόγον εἰς ἔκδοσιν γραψάμενον Ἀντιφῶντα. PHOTIVS: συντάξαι δὲ αὐτὸν καὶ πρῶτόν. φασι, τὲς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγωνιστικὲς λόγυς. τῶν γὰρ πρὸ αὐτῦ ῥήτορων φαίνεται καθεὶς ἑαυτὸν εἰς τῆτον τὸν ἀγῶνα. ῥᾴδ' ἐστι λαβεῖν δικανικὸν λόγον τῶν Ἀντιφῶντι πρότερον γεγραμμένων. Similia habet PSEVDO PLVTARCHVS. Antiphon igitur merito suo ab HERMOGENE *de Form. Orat.* II. *p.* 498. appellatur εὑρετὴς καὶ ἀρχηγὸς τῦ τύπυ τῦ πολιτικῦ. Omnem vero eloquentiam suam Antiphon dicauit ciuibus, qui aut alios accusare, aut semet ipsos defendere pararent. Hi orationes, quas ab Antiphonte accepissent, ediscebant, et in iudicio vel concione suo nomine recitabant. Semel tantum pro se ipso publice dixit, tanta vi eloquentiae, vt nemo vnquam melius causam suam orasse dicatur. Egregius est locus THVCYDIDIS VIII. *p.* 545. καὶ ἐς μὲν δῆμον ἀ παριὼν, ῥᾴδ' εἰς ἄλλον ἀγῶνα ἑκάστοις ῥᾴδιος, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος. τὲς μέντοι ἀγωνιζομένυς, καὶ ἐν δικαστηρίῳ, καὶ ἐν δήμῳ πλέῖστα, εἰς ἀνὴρ ὅστις ξυμβουλεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν. καὶ αὐτός τε, ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τῦ δήμυ ἐκακῶτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρις ἐμῦ ὑπὲρ αὐτῶν τότων αἰτίας, ὡς ξυγκατέστησε θανάτῳ δίκην ἀπολογησάμενος. Vltima Thu-

Thucydidis verba respexit CICERO *Bruto C. 12. quo* (Antiphonte) *neminem unquam melius vllam orauisse capitis caussam, cum se ipse defenderet, se audiente, locuples auctor scripsit Thucydides.* Primus vero Antiphon ab iis, quibus orationes scripsisset, mercedem exegit. DIODORVS apud CLEM. ALEX. *Strom.* I. *p. 365.* καὶ μισθὸν συνηγορῆσαι πρῶτον δικανικὸν λόγον. etc. AMMIAN. MARCELL. XXX. 4. *Antiphon ille Rhamnusius, quem ob defensum negotium omnium primum antiquitas prodidit accepisse mercedem.* Quae res, cum illis temporibus parum liberalis hominis esse videretur, Antiphonti auaritiae infamiam contraxit. Comici in primis, quorum tum summa erat licentia, hinc eius reprehendendi ansam arripuerunt. PHILOSTRATVS *p. 499* καθάπτεται δ' ἡ κωμῳδία τοῦ Ἀντιφῶντος, ὡς δεινοῦ τὰ δικανικὰ, καὶ λόγους κατὰ τοῦ δικαίου ξυγκειμένους ἀποδιδομένου πολλῶν χρημάτων, αὐτοῖς μάλιστα τοῖς κινδυνεύουσι. PLATONEM, veteris comoediae poëtam, hoc nomine Antiphontem perstrinxisse, docet PSEVDO-PLVTARCHVS: κεκωμῴδηται δὲ εἰς φιλαργυρίαν ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Πεισάνδρῳ. Sic enim e PHOTIO legendum pro σὺν Πεισάνδρῳ, quamuis contra PHOTIVS e PLVTARCHO emendandus videatur OLEARIO *ad Philostrat.* l. c. Vid. TAYLOR. *Lect. Lysiac. C.* VII. Antiqui Rhetores Antiphonti solas fere tribuunt orationes iudiciales, quasi aliud genus non attigisset. HERMOGENES tamen loco supra allato λόγους δημηγορικοὺς commemorat. Recte. Nam constat, deliberatiuum etiam genus ab eo esse tractatum, siue ipse illas orationes ad populum habuerit, siue aliis, qui concionem habere vellent, scripserit. Tales fuerunt ὁ Πολιτικὸς, ὁ περὶ τοῦ Λυδίων φόρου, ὁ περὶ τοῦ Σαμοθράκων φόρου, etc. quae orationes saepe commemorantur ab HARPOCRATIONE, aliisque Grammaticis. Praeter iudiciales et deliberatiuas Antiphon

etiam, Gorgiae exemplo, ſcripſit ſophiſticas. PHILOSTRATVS *p. 500. σοφιστικοὶ δὲ καὶ ἕτεροι μὲν, σοφιστικώτερος δὲ ὁ ὑπὲρ τῆς ὁμονοίας.* Atque huc pertinet locus CICERONIS *Bruto C.* 12. Nam cum CICERO ex ARISTOTELE narraſſet, Gorgiam paratos habuiſſe locos communes, cum ſingularum rerum laudes, vituperationesque conſcripſiſſet, addit, *huic Antiphontem Rhamnuſium ſimilia quaedam habuiſſe conſcripta.* Ad tales locos communes forte quis referat orationes vndecim adhuc ſuperſtites, quae tametſi in forenſi argumento verſantur, tamen quod nullum indicium vel accuſatoris, vel rei, vel temporis habent, nihil aliud ſunt, niſi loci communes, quibus vel ipſe Antiphon, vel alii in ſimili re vterentur.

Quid Antiquitas de Antiphontis in dicendo facultate exiſtimarit, ſatis oſtendit tribuendo illi venerabili nomine NESTORIS,

Τῷ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

Vid. PHILOSTRAT. *p. 498.* PSEVDO-PLVTARCHVM et PHOTIVM *in eius vita.* Ab eo etiam omnes clari in literis viri *παροιμιακῶς* appellati ſunt RHAMNVSII, vt SVIDAS refert v. *Ῥάμνος.* THVCYDIDES, idoneus in primis iudex, quam magnifice de eius eloquentia ſenſerit, ex eo loco, quem ſupra attulimus, apparet. De orationis compoſitione, qua vſus eſt Antiphon, ita iudicat DIONYS. HALICARN. de *Compoſ. verb. p. 9. ἡ δὲ Θουκυδίδου λέξις, καθ' ἣν Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου καλῶς μὲν σύγκειται νὴ Δία, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλαι, οὐ μὴν ἡδέως γε πάνυ.* Idem in *Iſaeo p. 111.* Antiphonti tribuit *τὸ αὐστηρὸν μόνον καὶ ἀρχαῖον*, addens pro ſolita ſua in iudicando acerbitate: *ἀγωνιστὴς δὲ λόγων οὔτε συμβουλευτικῶν, οὔτε δικανικῶν ἐστι.* Sed nos THVCYDIDI plus credimus, quam ſexcentis DIONYSIIS. Haud mitius eſt iudicium, quod

quod idem DIONYSIVS fert in *Demoſthen. p. 167.* Ab HERMOGENE de *Form. Orat.* II. *p. 407.* Antiphon dicitur πολιτικὸς μὲν καὶ κατὰ τὸ ἀληθινόν, καὶ ἄλλως ἠθικός, ὥστε καὶ πιθανὸς — μεγέθει χρώμενος ἐκ ὀλίγῳ, καλῶς δέ πως συνυφασμένᾳ. vbi plura ſunt huc pertinentia, quae breuitatis cauſſa omitto. PHILOSTRATVS *p. 500.* λόγοι δ' αὐτῷ δικανικοὶ μὲν πλείους, ἐν οἷς ἡ δεινότης, καὶ πᾶν τὸ ἐκ τῆς τέχνης ἔγκειται. Sic enim legendum eſſe ex Cod. Regio Pariſ. non σύγκειται, quod placuit *Oleario*, nos monuit Cel. Praeſes. Adde his LIBANIVM *Opp.* T. II. *p. 480.* Elegantiſſime de Antiphonte ſententiam dixerunt PSEVDO-PLVTARCHVS et PHOTIVS, ſiue potius, quem illi ad verbum deſcripſiſſe videntur, CAECILIVS in *Commentario de Antiphonte:* ἔστι δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀκριβὴς καὶ πιθανὸς, καὶ δεινὸς περὶ τὴν εὕρεσιν, καὶ ἐν τοῖς ἀπόροις τεχνικὸς, καὶ ἐπιχειρῶν ἐξ ἀδήλων, καὶ ἐπὶ τὰς νόμους, καὶ τὰ πάθη τρέπων τοὺς λόγους, τῷ εὐπρεπεῖς μάλιστα ζοχαζόμενος. Quod iudicium quin verum ſit, et rei conſentaneum, nemo, qui ſuperſtites Orationes legerit, dubitabit. Prope igitur adducor, vt credam, has orationes nunquam ſerio lectas eſſe a doctiſſimo et cetera accuratiſſimo viro, IO. IONSIO, qui *de Script. Hiſt. Philoſ. p. 325.* magna confidentia ſcribit, Antiphontis, quae ſuperſunt, orationes ſcholaſticas eſſe atque fictas declamationes, et Antiphontis nil praeter nomen habere. Sed hicce error commodius a nobis Capite III. profligabitur.

CAPVT SECVNDVM.

Iam Antiphontis aetate, vt quisque Athenis diſertiſſimus erat, ita ad honores et munera reipublicae tractanda maxime euehebatur. Antiphon igitur, omnibus eloquentiae praeſidiis inſtructus, non putauit ſibi domi deſidendum, ſed animum eſſe ad rempubli-

cam

cam appellendum. PLVTARCHVS: δύναμιν λόγων κτησάμενος, ὥρμησε μὲν πολιτεύεσθαι. Magni eius opera Athenienſibus fuit in Bello Peloponneſiaco. Nam et duabus triremibus praefectus, et exercitus Praetor ſaepe cum hoſte conflixit, aliquot preeclaras victorias reportauit, et Athenienſibus belli ſocios adjunxit. PLVTARCHVS: ὁτὲ μὲν δυσὶ τριηραρχῶν ναυσὶν, ὁτὲ δὲ στρατηγῶν, καὶ πολλαῖς μάχαις νικῶν, καὶ συμμαχίας μεγάλας αὐτοῖς προσαγόμενος. PHILOSTRAT. *p.* 498. ἐστρατήγησε πλεῖστα, ἐνίκησε πλεῖστα. Verum multo luculentius beneficium contulit in patriam, augens rem uaualem ſexaginta triremibus, quae viris armisque inſtructae eſſent. PHILOSTRATVS *l. c.* ἑξήκοντα τριήρεσι πεπληρωμέναις κῦξησεν Ἀθηναίοις τὸ ναυτικόν. PLVTARCHVS: καὶ τὰς ἀκμάζοντας ὁπλίζων, καὶ τριήρεις πληρῶν ἑξήκοντα. Quae ſi vera ſint, regiae atque immenſae homini opes fuerint neceſſe eſt, quas quauis potius ratione comparauit, quam orationibus aliorum nomine ſcribendis. Videri poſſit XENOPHON *Hellen.* II. *p.* 467. quod modo ex PLVTARCHO et PHILOSTRATO retulimus, in dubitationem adducere. Nam duas tantum triremes ab Antiphonte ſuppeditatas dicit. Sed XENOPHONTI de alio Antiphonte, minus potente et illuſtri, ſermonem eſſe, infra oſtendemus. Forte etiam Antiphon patriae ſuae Archon fuit, annumque ſuo nomine ſignauit. Certe DIODORVS SICVL. XII. *p.* 534. ἄρχοντα ἐπώνυμον Olymp. XC. 3. ponit Antiphontem, quem Rhamnuſium fuiſſe, et aetas, et alii ſummi, quos geſſit, honores probabile reddunt.

Sed operae pretium eſt videre, qualem ſe Antiphon in republica adminiſtranda geſſerit. Eloquentia ipſi viam ad honores pateſactam eſſe oſtendimus: ſed illa ipſa Eloquentia, qua animos hominum in quascunque partes flectere poterat, illum populo reddidit ſuſpe-

ſuſpectum. Quod ſentiens Antiphon, nunquam velut in ſcenam prodiit, ſed poſt ſiparium latuit, enixe adiuuans, qui conſilium ſuum in republica gubernanda expetiiſſent. THVCYDIDES loco egregio, quem ſaepe laudauimus: καὶ ἐς μὲν δῆμον ἐ παριὼν, ἐδ' ἐς ἄλλον ἀγῶνα ἐκέσιος ἐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τὲς μέντοι ἀγωνιζομένες, καὶ ἐν δικαςηρίῳ καὶ ἐν δήμῳ πλεῖςα εἰς ἀνὴρ, ὅσις ξυμβελεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν, Adde PLVTARCH. *Nicia p. 526.* et PHILOSTR. *p. 499.* Ad Antiphontem potiſſimum, tanquam auctorem, refertur inſignis illa Reipublicae Athenienſis commutatio, quâ, priſtinâ Magiſtratuum ratione antiquata, ſumma omnium rerum poteſtas translata eſt ad Quadringentos viros. Quae publici ſtatus mutatio vt rectius intelligatur, illorum temporum hiſtoriam paulo altius repetamus.

Belli Peloponneſiaci anno XVII. Olymp. XCI. 1. Athenienſes, ſuadente Alcibiade, fruſtra obnitente Nicia, Syracuſanis bellum intulerunt, et ad id gerendum ducem Alcibiadem delegerunt. Sed antequam claſſis altum peteret, accidit, vt omnes Hermae vel Mercurii ſtatuae vna nocte deiicerentur. Quae res quod ex coniuratione ad populi libertatem opprimendam inita extitiſſe videbatur, ingentem Athenienſibus terrorem incuſſit. Dux coniurationis Alcibiades plerorumque oculis notabatur, qui tum reliquos ciues opibus, gratia, multitudine amicorum et clientium anteibat. Vix ille claſſe in Siciliam peruenerat, cum inimici eum hoc crimine apud populum compellantes perficiunt, vt domum ad cauſſam dicendam reuocaretur. Alcibiades populi mandato parens, Athenas contendit. Sed cum in itinere audiuiſſet, ſe indicta cauſſa capitis eſſe damnatum, bonis publicatis, Lacedaemona demigrauit. Cum vero Lacedaemoniorum con-

conſtantiae non ſatis conueniret verſatile Alcibiadis ingenium, eique priuatae ſimultates intercederent cum Agide, Lacedaemoniorum Rege, non ſatis tutum hoc perfugium ratus, ad Tiſſaphernem, praefectum Regis Perſarum, ſe contulit, et callide ei perſuaſit, non expedire Regi, Lacedaemoniorum opes nimis creſcere, ne confecto bello ſtatim cum victoribus certamen ſit ſuſcipiendum.

Alcibiades, hac opera ciuibus ſuis venditata, cum Piſandro, Praetore Athenienſium apud Samum, qui, ſicut ipſe, optimatibus fauebat, conſilium de reditu in patriam agitare coepit, offerens liberaliter tum Regis Perſarum amicitiam, tum operam ſuam, hac conditione, vt imperium a populo ad Optimates transferretur. Hoc Alcibiadis conſilium a Piſandro primum cum Samiis, mox cum Athenienſibus, qui Sami verſabantur, communicatum eſt, et parum abſuit, quin, adiuuantibus illud Athenis etiam primi ordinis viris, feliciter cederet. Sed huic Alcibiadis conatui interceſſit Phrynichus, Dux Athenienſium exercitus, callide intelligens, Alcibiadi non magis paucorum dominatum curae eſſe, quam ſtatum popularem, ſed id tantum quaeri, (quod poſtea euentus comprobauit) vt ipſe, diſcordia inter ciuitatis Ordines ſparſa, ab alterutra parte in auxilium vocetur. Longum eſſet enarrare, quae impedimenta Phrynichus Alcibiadis conſilio obiecerit. Tandem Piſander aliique Legati Athenas veniunt, populo perſuaſuri, vt Alcibiades in patriam reuocetur, et, mutata antiqua regendi forma, respublica quadringentis committatur: Quod ſi facerent, eos Perſarum Regem belli ſocium habituros, ſin minus, ne ipſam quidem ſalutem eos ſeruaturam. Hac neceſſitate populus compulſus, in Piſandri et reliquorum legatorum ſententiam concedit, et Democratiam Oligarchia commutat. Conſtituuntur Decemuiri reipublicae ordinan-

dinandae cum summa potestate, qui certa die ad populum referant, quae optima sit ratio Reipublicae administrandae. Hi, vbi dies aduenit, populum rogant, vt cuiuis Athenienſium ſententiam, quamcunque velit, dicere impune ſit. Qua dicendi libertate conceſſa, omnes cenſuerunt, antiquos Magiſtratus eſſe abdicandos: ſimul quinque concionis Praeſides delegerunt, a quibus rurſus centum alii viri deligerentur, quorum ſinguli ſibi tres alios cooptarent, hi denique Quadringenti rempublicam cum ſumma poteſtate adminiſtrarent. In hac hiſtoria enarranda potiſſimum ſecuti ſumus Hiſtoricorum principem, THVCYDIDEM *L.* VIII. cui iungendi ſunt NEPOS et PLVTARCHVS *in Alcibiade*, DIODOR. SICVL. *L.* XIII. et IVSTINVS *L.* V. Talis ac tantae conuerſionis praecipuus architectus fuit Antiphon, vt ſupra diximus, ſed latitans more ſuo, et conſiliis monitisque inſtruens Piſandrum, aliosque priſtini ſtatus euerſores. THVCYDIDES: ὁ μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα ξυνθεὶς, ὅτῳ τρόπῳ κατέσῃ εἰς τοῦτο, καὶ ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεὶς, Ἀντιφῶν ἦν etc. PHILOSTRAT. κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ἐβούλωσε τὸν Ἀθηναίων δῆμον. PSEVDO-PLVTARCHVS: καὶ παρατέτακεν ἕως καταλύσεως τῆς δημοκρατίας ὑπὸ τῶν τετρακοσίων γενομένης, ἣν αὐτὸς δοκεῖ συγκατασκευάσαι. PHOTIVS: παρέτεινε δὲ τὸν βίον ἕως τῆς ὑπὸ τῶν ϋ γενομένης καταλύσεως, ἧς καὶ αὐτὸν αἰτίαν μετεσχηκέναι φασὶ παρασχεῖν. quae PHOTII verba, a librariis turbata, ſic in ordinem cogas: ἧς καὶ αὐτὸν μετεσχηκέναι, καὶ αἰτίαν φασὶ παρασχεῖν. Huc etiam pertinet locus LIBANII *Apologia Socratis p.* 651. vbi licet Antiphontis nomen reticeatur, ſatis tamen patet, non alium intelligi, niſi Antiphontem: ἀλλ' ἐκ ἔδειξεν αὐτὸν ἐν μέσῳ, λάθρα δὲ τὸ πρᾶγμα συνέθηκεν, ὡς ὄχλῳ μὲν ἐκ εἰωθὼς χρῆσθαι, τῶν δ' αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιθυμῶν. ἑτέρῳ ταῦτα ἦν τῷ καὶ τῶν τετρακοσίων ἑνὸς,

καὶ

καὶ λόγον ὕστερον, ὧν ἔδοξεν ἀδικεῖν, δεδωκότος. Sic locus ille scribendus est, in quo manifesta apparent vestigia imitationis loci Thucydidei de Antiphonte.

In hunc Quadringentorum numerum populus allegit tum ipsum Antiphontem, tum Phrynichum et Theramenem, *) amicitia et vsu Antiphonti coniunctos, sed inter quos breui grauissima discidia extiterunt. Quadringenti in duas factiones discesserant, quarum altera, duce Theramene, impense fauebat Alcibiadi, altera, cuius caput cum Phrynicho erat Anti-

*) Theramenis Historia, propter diuersa et pugnantia inter se veterum scriptorum de eo iudicia, commodam Academicae exercitationi materiem praebere posset. Obiter *Theramenis* nomen restituamus LIBANIO *Apolog. Socrat. p. 651.* ἔστιν ἓν εἰπεῖν, ὅτι μετέσχεν ἀνὴρ τῆς τῶν τετρακοσίων ὀλιγαρχίας, τῶν τριάκοντα παρανομίας; τον Πεισανδρον ἐμιμήσατο. μετὰ Ῥαμένους ἐξήτασαι, τῷ Φρυνίχῳ ταὐτὸ ποιῶν ὤφθη; Legendum Θηραμένους. Theramenes vulgo *Cothurnus* dictus est, quod in ciuium factionibus ancipitem se gerebat, et vtrique parti gratus esse studebat, sicut *cothurnus* aptus est vtrique pedi. CRITIAS in oratione aduersus Theramenem apud XENOPHONT. *Hellen.* II. *p. 465.* ὅθεν δήπε γάρ καὶ Κόθορνος ἐπικαλεῖται. καὶ γὰρ ὁ κόθορνος ἁρμόττειν μὲν τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις δοκεῖ. vbi Celeb. RVHNKENIVS rectissime expungit verba, καὶ γὰρ ὁ κόθορνος ἁρ. μ. τ. π. α. δ. tanquam Grammatici marginale glossema; quamuis illa in libro suo inuenerit Scholiast. Aristoph. ad *Ran.* vs. 47. POLLVX VII. 91. ὁ δὲ κόθορνος, ἑκάτερος ἀμφοῖν τῶν ποδοῖν. ὅθεν καὶ τὸν Θηραμένην Κόθορνον ἐκάλουν, διὰ τὸν περὶ τὴν πολιτείαν ἀμφοτερισμόν. Vide eximium virum, L. KVSTERVM ad SVID. v. Θηραμένης.

Antiphon, omnibus modis, ne Alcibiades reuocaretur, impediebat, facile videns, eo recepto, rempublicam ad popularem ſtatum redituram. Quum vero altera factio ſuperior eſſe coepiſſet, nec res aliter teneri poſſet, Antiphon, Phrynichus, aliique decem, tanquam factionis ſuae legati, ad ipſos Athenienſium acerbiſſimos hoſtes, Lacedaemonios profecti ſunt, vt pacem quibuscunque conditionibus facerent. Simul eorum conſilio Eetionea munita eſt, qua hoſtium claſſem pedeſtremque exercitum, quando et quoties vellent, recipere poſſent. Sed legati re infecta Athenas reuerſi ſunt, et nihil aliud hac legatione, quam ſibi exitium maturarunt. Vix reuerſus Phrynichus ex inſidiis periit in frequenti foro, percuſſore eius impune euadente. Qua re animus creuit aduerſae factioni, eiusque principi, Therameni. Fit deinde maxima rerum commutatio. Nam, diſſoluto Quadringentorum imperio, respublica quinque millibus adminiſtranda traditur. Alcibiades denique in patriam reuocatur. Vid. THVCYDID. VIII. 90. ſeqq. Haec geſta ſunt Olymp. XCII. 2. Praetore Theopompo. Eodem anno inimici Antiphontem in ius vocarunt, vbi non indicta cauſſa condemnatus eſt, vt grauiſſimo errore ſcribit PSEVDO-PLVTARCHVS, ſed cauſſam dicere coactus, tum primum publice dixit tanta vi eloquentiae, vt THVCYDIDES illum optime omnium, ad ſuam vsque memoriam, capitis cauſſam dixiſſe fateatur. Accuſatus eſt, THVCYDIDE teſte, quod paucorum dominatum conſtituiſſet: καὶ αὐτός τε ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τῦ δήμε ἐκακῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρις ἐμῦ ὑπὲρ αὐτῶν τότων αἰτίας, ὡς ξυγκατέστησε, θανάτε δίκην ἀπολογησάμενος. In ipſa vero publica condemnationis formula, quam ex CAECILIO, magno huius hiſtoriae bono, conſeruauit PLVTARCHVS, damnatus dicitur, quod

exitio reipublicae legatus ad Lacedaemonios profectus esset, et e castris naui hostili abiisset, et per Deceleam iter terrestre fecisset, atque adeo patriam suam prodidisset. Poena ipsi longe atrocissima constituta est, vt vndecim viris traderetur, bona eius publicarentur, aedes solo aequarentur, titulo aedium in area posito, ANTIPHONTIS PRODITORIS, vt neque Athenis, neque in terra Attica sepeliretur, vt non modo ipse infamis esset, sed omnes etiam ex eo nati, siue legitimi essent, siue spurii, vt infamia quoque notaretur, qui quem posterorum Antiphontis adoptaret. De poenae genere nihil habet THVCYDIDES, forte rem adeo atrocem de industria silentio praetermittens, vt magistro bene de se merito gratificaretur. Quae probabilis est coniectura MARCELLINI *in vita Thucyd. p. 4.* ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωρούμενοι τὸν Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἐξέριψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσιώπηκεν, ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος. vbi sequentia verba, tanquam inutile additamentum, resecanda: λέγεται γὰρ ὡς ἐξέριψαν αὐτῷ τὸ σῶμα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίῳ τῆς μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας. Oratio, qua se defendit Antiphon, dicitur περὶ μεταστάσεως, i. e. *de mutatione status popularis in oligarchiam Quadringentorum virorum.* HARPOCRATION. v. Στασιώτης. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ μεταστάσεως· περὶ τοίνυν ὧν ἀπόλεξις κατηγόρηκεν, ὁ στασιώτης ἦν ἐγὼ, καὶ ὁ πάππος ὁ ἐμὸς etc. vbi H. VALESIVS, Vir magnus, corrigit ὧ vel ἃ στασιώτης ἦν ἐγώ. Malim, ὅτι στασιώτης ἂν ἦν ἐγώ.

Sed antequam hinc discedamus, excutienda sunt quaedam veterum scriptorum loca, quae hactenus disputatis non satis conuenire videantur. PSEVDO-PLVTARCHVS ex LYSIAE oratione deperdita, et THEOPOMPO refert, Antiphontem sub triginta Tyrannis, qui Olymp. XCIV. 2. constituti sunt, capitis damnatum

tum esse. Si LYSIAE illa oratio, et THEOPOMPI historia extaret, certius hac de re iudicari posset. LYSIAS quidem in *oratione*, quae superest, *adu. Eratosth.* *216.* Antiphontem, narrat, a populo, post libertatem recuperatam, condemnatum esse, adeoque nihil dicit, quod THVCYDIDI, et Monumento publico, supra à nobis laudato, cuius summa debet esse auctoritas, aduersetur. Antiphon igitur, qui sub triginta tyrannis periit, diuersus fuit ab Antiphonte Rhamnusio: quod et ipsum PLVTARCHO commode in mentem venit. Adiiciamus eius verba ex pulcerrima emendatione TAYLORI *Lection. Lysiac. c.* VII. ἀλλ' ἔτός γε ἂν εἴη ἕτερος, Λυσιδωνίδε πατρὸς. ὃ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ ὡς πονηρῶ μνημονεύει. Verum, ne quid dissimulemus, Theramenes etiam apud XENOPHONT. *Hellen.* II. *p.* 467. Antiphontis condemnationem manifeste tribuit triginta Tyrannis: ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφῶντος ὑφ' ὑμῶν ἀποθυμένε, ὃς ἐν τῷ πολέμῳ δύο τριήρεις εὖ πλεύσας παρείχετο, ἠπιστάμην ὅτι καὶ οἱ πρόθυμοι τῇ πόλει γεγενημένοι πάντες ὑπόπτως ὑμῖν ἔξοιεν. Qui locus cum THVCYDIDE, et Monumento publico apud PLVTARCHVM, conciliari non potest, nisi forte dicamus, Theramenem propterea Antiphontis exitium triginta Tyrannis imputasse, quod plures in eorum numero essent. qui ante constitutum Trigintauiratum Antiphontem in perniciem impulissent. At haec de Antiphontis morte querela cuiuis potius conueniisset, quam Therameni, in quem vnum LYSIAS *Orat. adu. Eratosthen. p.* 216. coniicit crimen Antiphontis interfecti: βελόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει δοκεῖν πιστὸς εἶναι, Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον φιλτάτους ὄντας αὐτῷ κατηγορῶν ἀπέκτεινεν. Cui dubitationi forte quis ita occurrat, vt dicat, Theramenem, cum idem sibi, quod Antiphonti antea, supplicium impenderet, vel poenitentiam agere coepisse,

quod veterem amicum perdidiſſet, vel crimen a ſe transferre voluiſſe in triginta Tyrannos. Sed fatemur, animum magis in hanc partem inclinare, vt ſtatuamus, XENOPHONTEM non de Antiphonte Rhamnuſio loqui, ſed de alio, Lyſidonidis filio. quem LYSIAS in oratione deperdita, et THEOPOMPVS dicunt ſub triginta Tyrannis periiſſe.

Hactenus de vita, rebus geſtis, et morte Antiphontis; quibus ſperamus ſatisfactum eſſe TAYLORO V. C. in *vita Lyſiae p. 39.* dubitanti, an Antiphon e collegio CCCC Virorum idem fuerit, qui Antiphon Orator.

CAPVT TERTIVM.

Sequitur, vt de ingenii monumentis, quibus Antiphon nomen ſuum poſteritati commendauit, breuiter dicamus. Sed hic nobis fere otium fecerunt Viri literariae hiſtoriae peritiſſimi, IO. MEVRSIVS in *Biblioth. Attica, T. X. Thſ. Ant. Gr. p. 1422.* IO. IONSIVS libro ſaepius laudato, et IO. ALB. FABRICIVS *Bibl. Gr. L. II. C. 26. p. 837.* Attingamus igitur ea tantum, quae a viris egregiis vel perperam dicta ſint, vel praetermiſſa. De Antiphontis *τέχνη ῥητορικῆ* ſupra diximus, quae repetere non eſt neceſſe. Orationes eius ſexaginta olim extiterunt, e quibus CAECILIVS, Rhetor, viginti quinque velut ſubditicias familia ſubmouit. PHOTIVS et PLVTARCHVS: *Φέρονται δὲ αὐτῦ λόγοι ἑξήκοντα, ὧν ὁ Καικίλιος εἴκοσι καὶ πέντε φησὶν αὐτῦ καταψεύδεσθαι, ὡς εἶναι τὰς διαφυγόντας τὸ νόθον, πέντε καὶ τριάκοντα.* Sed ex his paucae tantum commune bonorum librorum naufragium euaſerunt: reliquarum vix tituli ſalui ad nos peruenerunt. Atque hic, quod ſupra promiſimus, a nobis praeſtandum eſt, vt velut per inductionem demonſtremus, IO. IONSIVM Orationes, quae ſuperſunt,

sunt, temere et inconsulte pro declamationibus a scholastico homine confictis habuisse. Ex *Orat.* IV. *p. 41.* ἀπελογήθη citat POLLVX II. 119. Ex eadem *Orat. p. 44.* locum laudat AMMONIVS v. Ἐνθύμημα. Quae in *Orat.* V. *p. 50.* leguntur, τὸν αἰναίτιον καταλαβόντας, τὸν αἴτιον ἀφεῖναι, affert SVIDAS v. Καταλαβεῖν, qui hinc corrigendus. Ex *Or.* X. *p. 71.* vocem γηραιὸς excerpsit POLLVX II. 13. Ex eadem *Orat. p. 72.* idem VIII. 21. habet vocem ἐπιτίμιον. Nobilissimam Orationem *de caede Herodis* bis nominatim citat HARPOCRATION v. Διετείνοντο, et v. Φρῆδος. Vterque locus extat *p. 103. et 111.* Ex eadem oratione, quamuis haud nominata, POLLVX III. 138. excerpsit vocem αἰτίασις, quae est p. 101. et IX. 13. verbum χωροφιλεῖν, quod occurrit p. 126. Orationem *de Choreuta* laudat HARPOCRATION v. Διδάσκαλος. Locus, quem inde affert, extat p. 143 Sed idem ex eadem Oratione citat Διϊπόλια, quae ibi non comparent. Videtur ergo HARPOCRATION, memoria lapsus, Orationem *de Choreuta* pro quinta, in qua *p. 49.* Διϊπόλια occurrunt, laudasse. Eat nunc IONSIVS, et spurias ineptasque iudicet Orationes, quas ipsi antiqui Grammatici, quorum spectata est eruditio, HARPOCRATION, POLLVX, AMMONIVS, SVIDAS, non modo vt genuinas probarunt, verum etiam tanquam Attici sermonis normam adhibuerunt. Haec sufficiant ad vindicandam γνησιότητα *Orationum de caede*, vel λόγων φονικῶν, quas nobis solas reliquas fecit temporis iniuria.

Inter Orationes deperditas, teste PSEVDO-PLVTARCHO, prae aliis laudem tulit ὁ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ. Bona fide vertitur, *de generibus vel formis dicendi.* Ridiculum sane orationis argumentum, quale ne ineptus quidem posterioris aetatis Sophista ad populum explicare sustinuisset. Vidit

absurdum, quod in hoc titulo est, (et quis non videat?) IO. IAC. REISKIVS *Animadu. in Plutarch. p. 490.* Verum, vt est infelicissimus coniector, hic quoque, *περὶ τῶν ἐλαιῶν, de oleis*, legens, aberrauit. Vide, quanto felicius Celeberrimus RVHNKENIVS restituerit, *ὁ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ* ΤΩΝ ΤΑΩΝ, *oratio aduersus Erasistratum de Pauonibus.* Subiiciamus veterum scriptorum loca, quae palmariam emendationem omni dubio liberent. ATHENAEVS XII. p 1397. *Ἀντιφῶντι δὲ τῷ ῥήτορι λόγος μὲν γέγραπται, ἔχων ἐπίγραμμα περὶ Ταῶν.* vbi plura laudat ex hac oratione. AELIANVS *Histor. Animal.* V. 21. *ἐτιμῶντο δὲ τὸν (ταῶν) ἀῤῥένα, καὶ τὸν θῆλυν δραχμῶν χιλίων, ὡς Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Ἐρασίστρατον λόγῳ φησί.* HARPOCRATION: *Εὐσφθάλμως, ἀντὶ τοῦ εὐπρεπῶς. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ Ταόνων.* Idem alibi: *Πυριλαμπής. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῶν Ταῶν.* EVSTATHIVS ad *Iliad. B. p. 346.* Athenaeum, vt solet, describens: *Ἀντιφῶν μὲν γὰρ, φασὶν, ὁ ῥήτωρ διευθύβως κλίνει, λόγον γράψας, ἐπίγραμμα ἔχοντα περὶ Ταῶν.* Forte hicce Antiphontis *Pauo* occasionem dedit LVPERCO BERYTIO, Grammatico, scribendi libelli *περὶ τοῦ Ταὼ*, sicut idem alium libellum scripserat *περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνος.* Vide SVIDAM v. *Λούπερκος.*

Scripsit etiam Antiphon *Ἀλκιβιάδου λοιδορίας*, laudatas a vero PLVTARCHO *Alcibiade p. 192. F. ἐν δὲ ταῖς Ἀντιφῶντος λοιδορίαις γέγραπται, ὅτι παῖς ὢν ἔκ τῆς οἰκίας ἀπέδρα πρὸς Δημοκράτη, τινὰ τῶν ἐραστῶν.* Hanc quoque orationem IONSIVS p. 325. in scholis Sophistarum, vel ab alio quodam Alcibiadis inimico potius, quam ab Antiphonte Rhamnusio, scriptam iudicat. Quae coniectura non minus vana est, quam illa de Orationum superstitum *νοθείᾳ*, paulo ante a nobis confutata. Nam quid potest esse magis verisimile,

mile, quam Alcibiadem, aequalem Antiphontis, et Quadringentis, quorum princeps erat Antiphon, infensissimum, ab Antiphonte oratione acerbà esse laceratum? Atqui, quod PLVTARCHVS scribit, planissime confirmat ATHENAEVS *L.* XII. p. 525. B. elegans ex illa Oratione afferens fragmentum: *περὶ δὲ τῶν Ἀβυδηνῶν Ἀντιφῶν ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδε λοιδορίας ἕνεκεν· ἐπειδὴ ἐδοκιμάσθης ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, παραλαβὼν παρ' αὐτῶν τὰ σαυτῦ χρήματα, ᾤχε ἀποπλέων εἰς Ἄβυδον, ἔτε χρέος ἴδιον σαυτῦ πραξόμενος ἐδέν, ἐδὲ προξενίας ἐδεμιᾶς ἕνεκεν· ἀλλὰ τῇ σαυτῦ παρανομίᾳ καὶ ἀκολασίᾳ τῆς γνώμης ὁμοίως ἔργων τρόπως μαθησόμενος παρὰ τῶν ἐν Ἀβύδῳ γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ βίῳ σαυτῦ ἔχῃς χρῆσθαι αὐτοῖς.* vbi Celeb. RVHNKENIVS pro *παρανομίᾳ* legere malit *παροινίᾳ*· quae vox centies iungitur cum *ἀκολασίᾳ*. Pertinet ad hanc emendationem stabiliendam locus PLVTARCHI *Alcibiad. p. 211.* D. *ὅπως αὐτὸς ἐπ' ἀδείας χρηματίζηται περιπλέων, καὶ ἀκολασαίνῃ μεθυσκόμενος, καὶ συνὼν ἑταίραις Ἀβυδηναῖς, καὶ Ἰωνίσιν.* Titulos orationum Antiphontiarum, a viris eruditis collectos, augere licet e Grammaticis ineditis, qui sunt penes Celeb. Praesidem. *Antiatticista MS.* Ἀναδέξαι, οἷον ἐγγυῆσαι. Ἀντιφῶν πρὸς Πολύευκτον. Δεινόλοχος Ἀλθαία. *Lex. Sangerm. MS.* Ἀθήναζε. — καὶ τὸ παρὰ Ἀντιφῶντι δὲ ἐν τῷ περὶ ἀνδραποδισμοῦ λόγῳ ἐπίσασιν ἔχει ὡς ἡμαρτημένον τὴν σύνταξιν. γράφει δὲ ἔτως· ἐπειδὴ γὰρ ἀπῴκεις τὴν Ἀθήναζε, καὶ ἀπηλλάγην τῆς κληρυχίας. In iisdem Grammaticis alia etiam Antiphontis fragmenta reperiuntur. *Lex. Sangerm. MS.* Ἀδυναμία ἐρεῖς, ὡς Δημοσθένης, καὶ ἀδυνασία, ὡς Ἀντιφῶν, καὶ Θουκυδίδης, καὶ ἀδυνατία, ὡς Δεινόλοχος. † Ἀκόλουθα, Ἀντιφῶν τὰ ἑπόμενα καὶ σύμφωνα. † Ἀποδικεῖν, ἀντὶ τῦ ἀπολογεῖσθαι. ἔτως Ἀντιφῶν. Vltima glossa etiam est apud

SVIDAM, vbi pro Ἀντιφῶν male legitur Ἀντιφάνης, quamuis cum SVIDA conueniat EVDEMVS *Lex. Rhetor. MS.* quod Celeb. Praeses Parisiis euoluit. De horum nominum permutatione *Cap.* IV. nonnulla dicemus. *Lexicon Reg. MS.* Τρίτην ἡμέραν χρὴ λέγειν, ἐχὶ τρεῖς ἡμέρας. Ξενοφῶν· καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτὸ τοῦτ' ἔπραττον. Μένανδρος· ἡμέραν τρίτην ἐπεκώμασεν ἡμῖν. Ἀντιφῶν· ἐχθὲς μετὰ πέντ' ἔπινον, ἡμέραν τρίτην μεθ' ἑπτά. *Antiatticista MS.* Ἀπειθαρχία. Ἀντιφῶν πολικῶν. Corrigendum videtur πολιτικῶν, vt eius λόγος πολιτικὸς intelligatur.

CAPVT QVARTVM.

Plures Antiphontes clarum in literis nomen habuerunt; ex quibus duo inprimis ipsorum veterum negligentia, dicam, an insciția, cum Antiphonte Rhamnusio saepe confudit. Nos breuiter de illis disputemus, omissis, quae IONSIVS, FABRICIVS, et Cl. TAYLORVS *Lect. Lysiac. C.* VII. occuparunt, et, qui secernendi sint, accurate secernamus.

I. Antiphon τερατοσκόπος, siue *haruspex*, quem ab Oratore bene distinguit HERMOGENES *de Form. Orat.* II. *p.* 497. Rectissime etiam SVIDAS: Ἀντιφῶν, Ἀθηναῖος, τερατοσκόπος, καὶ ἐποποιὸς, καὶ σοφιστής. ἐκαλεῖτο δὲ λογομάγειρος. Idem ex alio auctore: Ἀντιφῶν, Ἀθηναῖος, ὀνειροκρίτης. περὶ κρίσεως ὀνείρων ἔγραψε. TZETZES *Scholio MS.* quod supra dedimus, eum scribit Alexandri tempore vixisse. Sed multum fallitur. Vixit enim tempore Socratis, et invidus diuini viri obtrectator, discipulos ab eo auertere tentauit. DIOGENES LAERT. II. 46. ex *Aristotele*: Σωκράτει τις, καθ' ἃ φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τρίτῳ περὶ Ποιητικῆς, ἐφιλονείκει Ἀντίλοχος Λήμνιος, καὶ Ἀντιφῶν ὁ τερατοσκόπος. vbi vid. MENAGIVM. Socratis

tis cum hoc Antiphonte contentionem copiose et eleganter explicat XENOPHON *Memorab.* I. 6. Sed PLVTARCHVS et PHOTIVS, quadrata rotundis miscere soliti, haec non de Antiphonte *Onirocritico*, sed de *Rhamnusio* accipiunt. PLVTARCHI verba haec sunt: *διατριβὴν δὲ συνέζησε, καὶ Σωκράτει τῷ φιλοσόφῳ διεφέρετο τὴν ὑπὲρ τῶν λόγων διαφοράν, οὐ φιλονείκως, ἀλλ' ἐλεγκτικῶς, ὡς Ξενοφῶν ἱστόρηκεν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν.* Frontem perfricuisse hominem dicas, qui tale quid a XENOPHONTE scriptum affirmare audeat. Nam XENOPHON inducit Antiphontem cum Socrate disputantem, non vt virum probum, et veri inuestigandi studiosum, sed vt improbum cauillatorem. Veniebat in mentem, forte PLUTARCHO succurri posse, transponendis eius verbis, *ἐκ ἐλεγχτικῶς, ἀλλὰ φιλονεικῶς.* Sed hanc medicinam faciendam esse negat eiusdem erroris socius, PHOTIVS: *διενεχθῆναι δὲ φασὶν αὐτὸν καὶ Σωκράτη τῷ φιλοσόφῳ, ἐ πρὸς φιλονεικίαν, ἀλλὰ πρὸς ἔλεγχον ὁρῶντα.* Habeant igitur secum errores suos, seruentque sepulcro. Ipse vero XENOPHON satis indicat, illam disputationem non cum Antiphonte *Rhamnusio* institutam fuisse, sed cum Antiphonte *Onirocritico*, appellans eum *σοφιστὴν*, qui titulus huic Antiphonti tribui solet, non *Rhamnusio* oratori. Sed omnem controuersiam dirimit grauissimus auctor, ARISTOTELES, cuius testimonium paulo ante ex DIOG. LAERT. laudauimus. Quo magis miramur, inter ipsos Veteres hac de re non satis conueniisse. Nam, teste ATHENAEO L. XV. p. 673. F. *Andrantus* librum scripserat, compilatum postea ab *Hephaestione*, Grammatico, *περὶ τῶ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος.* Vidimus *Cap.* I. HERMOGENEM Antiphonti *haruspici* tribuere *λόγον περὶ ἀληθείας, λόγον περὶ ὁμο-*

ὁμονοίας, λέγον πολιτικὸν. et λόγος δημηγορικός Sed vt posteriores orationes ad *Rhamnusium* referendae videntur, sic omnium consensu libri περὶ Ἀληθείας tribuuntur Antiphonti *Sophistae*. Grammatici veteres apud FABRICIVM *duos* huius operis *libros* laudant. Sed *liber decimus sextus* in *Schol. MS. Demosthenis*, quod WOLFIVS ad eum affert p. 1151. citatur: ἐν τῷ ις̄ τῆς Ἀληθείας ὁ αὐτὸς κέχρηται καὶ ἐπὶ διακοσμήσεως. Hanc tamen lectionem dubiam faciunt HARPOCRATION et SVIDAS v. Διάθεσις, apud quos eadem glossa reperitur, legentes ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἀληθείας. Videtur igitur opus in duos tantum libros diuisum fuisse. Vir praeclarus, IOANNES ALBERTI, cuius morte Graecae literae ingens damnum fecerunt, hunc Antiphontis librum laudari putabat ab HESYCHIO in hac glossa: Γλαυξ ἐν πόλει. παροιμία· ταῖς ἀληθείαις ἀνέκειτο γὰρ ὑπὸ Φειδίᾳ ἐν τῇ ἀκροπόλει. cuius opinionem non sequar. Nam primum hic liber nusquam vocatur αἱ Ἀληθεῖαι, vbique ὁ περὶ Ἀληθείας, vel ὁ Ἀληθείας, sicut ipse HESYCHIVS alibi laudat: Ἄβιος. πλήσιος, ὡς Ἀντιφῶν ἐν Ἀληθείας ά. Deinde ταῖς ἀληθείαις omnino capiendum pro *re vera*, vt bene cepit KVSTERVS. Similiter *Scholiastes Aristophanis ad Vesp.* vs. 1081. Γλαῦκα δὲ, τὴν Ἀθηνᾶν. φασὶ δὲ, κατὰ τὸ ἀληθὲς γλαῦκα διαπτᾶσθαι, τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις ἀπαγγέλλουσαν. Tradit ORIGENES *adu. Celsum* IV. *p.* 176. Antiphontem hoc libro *prouidentiam sustuliſſe*: καὶ Ἀντιφῶν, ἄλλος ῥήτωρ νομιζόμενος εἶναι, καὶ τὴν πρόνοιαν ἀναίρων ἐν τοῖς ἐπιγεγραμμένοις περὶ Ἀληθείας παραπλησίως τῇ Κέλσου ἐπιγραφῇ. Ad hanc eius doctrinam referendum videtur fragmentum, quod extat apud SVIDAM: Ἀδέητος· ὁ μηδενὸς δεόμενος, καὶ πάντα ἔχων. Ἀντιφῶν ἐν ά. Ἀληθείας· Διὰ τοῦτο ὑδενὸς δεῖται, ὅτε προσδέχεται ὑδενός

νός τι, ἀλλ' ἄπειρος, καὶ ἀδέητος. vbi pro ἄπειρος forte emendandum εὔπορος, quamuis vulgata lectio etiam explicari possit. Haec autem quin Antiphon *de Deo* dixerit, nihil est, quod dubitemus. Vides igitur, Epicurum hanc pestiferam doctrinam non per se inuenisse, sed dudum ab Antiphonte inuentam, in philosophism suam transtulisse. Vid. DIOGEN. LAERT. X. 139. et ibi MENAGIVM. Epicuri sententiam elegantissimis versibus explicat LVCRETIVS II. 645-650.

Omnis enim per se Diuûm natura necesse est
Immortali aeuo summa cum pace fruatur,
Semota a nostris rebus, seiunctaque longe.
Nam priuata dolore omni, priuata periclis,
Ipsa suis pollens opibus, nihil indiga nostri,
Nec bene promeritis capitur, nec tangitur ira.

Hanc obseruationem, a Celeb. RVHNKENIO mecum communicatam, nefas fuisset omittere. Fragmentis libri περὶ Ἀληθείας, quae apud varios Grammaticos reperiuntur, adde hoc ex *Lexico Sangerm. MS.* Ἀφροδίτης, ἀντὶ τῆς Ἀφροδισίων. ἔτως Ἀντιφῶν ἐν Ἀληθείας πρώτῳ.

II. Antiphon Tragicus, qui vixit apud Dionysium Seniorem, Siciliae Tyrannum, eiusque tragoediis reprehendendis perniciem sibi arcessiuit. Celebratur aculeatum eius dictum, quo Dionysium grauiter offendit. Nam quaerenti Dionysio, quodnam aes optimum esset, respondit, ex quo Athenienses Harmodii et Aristogitonis statuas conflassent. Vid. PLVTARCH. *de Adul. et Am. discr. p.* 68. A. *de Stoicor. repugn. p.* 1051. C. Haec PHILOSTRATVS *p.* 500. PSEVDO-PLVTARCHVS et PHOTIVS male referunt ad Antiphontem Rhamnusium, quos satis confutat diuersa vtriusque aetas. Ad hunc Tragicum etiam pertinet, quod narrat

ARI-

ARISTOTELES *Rhet.* II. *p.* 76. Ἀντιφῶν ὁ ποιητὴς μέλλων ἀποτυμπανίζεσθαι ὑπὸ Διονυσίε, εἶπεν, ἰδὼν τὲς συναποθνήσκειν μέλλοντας ἐγκαλυπτομένες ὡς ἥσαν διὰ τῶν πυλῶν, τί ἐγκαλύπτεσθε, ἔφη· ἢ μὴ αὔριόν τις ὑμᾶς ἴδῃ τέτων. Ex Antiphontis dramatis laudatur Ἀνδρομάχη ab *Auctore Ethic. Eudem.* VIII. 4. Μελέαγρος ab ARISTOTELE *Rhet.* II. p. 108 Quibus IONSIVS et FABRICIVS male addunt Πλήξιππον. Nam ex ARISTOTELE *Rhet.* II. p. 63. apparet, *Plexippum* non drama fuisse, sed personam inductam in Μελεάγρῳ. De *Plexippo* singulari libello disputasse *Andrantum*, Grammaticum, docet ATHENAEVS L. XV. p. 673. F. Hinc Cel. Praeses emendabat POLLVCEM X. 63. pro ἐν Ἀντιφάνες Μελεάγρῳ legens ἐν Ἀντιφῶντος Μελεάγρῳ· cui eadem medicina adhibenda videbatur VII. 57. vbi Ἀντιφάνης ἐν Μηδείᾳ laudatur. Forte Antiphontis Μηδεία non aliud drama fuit, quam Ἰάσων, quod, nusquam ab editis scriptoribus memoratum, citatur ab *Antiatticista* MS. Διετίθεν διετίθεσαν. Ἀντιφῶν Ἰάσονι. Idem Grammaticus bis Antiphontis Ἀδωνιν laudat: Ἀκλησίαν. Ἀντιφῶν Ἀδώνιδι ὁ αὐτὸς, Κυκλήρωμα, ἀντὶ τῦ κατέρθωμα. Et alio loco: Ἀνὰ μέσον. ἀντὶ τῦ ἐν μέσῳ Ἀντιφῶν Ἀδώνιδι. Sed alibi hanc fabulam Antiphani tribuit: Κατάλυσγ. καὶ τῦτο ἐπαιτιῶνται. Ἀντιφάνης Ἀδώνιδι. Sic incerti sumus, vtrum ANTIPHON, an ANTIPHANES, *Adonidem* docuerit. Malim tamen hoc drama ad *Comicum*, quam ad *Tragicum*, referre, propterea quod alii etiam Comici, PLATO, ARAROS, PHILISCVS idem argumentum tractarunt. Haec pluribus adstrui possent tum ex aliis scriptoribus, tum ex praeclaro illo *Antiatticista MS.* qui aliquando, vt speramus et optamus, in lucem vindicatus, veterum Dramatum rationi nouum lumen affundet. Perpetua vero est

ro est apud alios etiam scriptores *Antiphontis* et *Antiphanis* confusio. Sic apud STOBAEVM *Serm.* XXI. *p.* 176. et *S.* LIX. *p.* 382. alii Codd. Ἀντιφάνες habent, alii Ἀντιφῶντος, notante C. GESNERO Apud eundem *Serm.* XXIV. *p.* 192. similem varietatem e MSS. Parisinis adnotauit immortale Batavi nominis decus, HVGO GROTIVS in exemplari suo, quod seruat Bibliotheca publica Leidensis. SVIDAS: Τρίτῳ καὶ τετάρτῳ ἔτει. ἀντὶ τοῦ περὶ τριῶν καὶ τεσσάρων ἐτῶν. ἔτως Ἀντιφάνης. At PHOTIVS *Lexico MS.* Ἀντιφῶν. Haec nominum permutatio induxit STEPH. BERGLERVM ad Aristoph. *Nub. vs.* 1419. vt Antiphontem vocaret *Comicum*, qui *Tragicus* fuit: quamquam nec Antiphonti *Tragico*, nec Antiphani *Comico* dictum illud a Scholiaste *l. c.* laudatum, γηροτροφία πρόσοικε παιδοτροφία, tribuendum erat. Nam ad Antiphontem Oratorem diserte refertur a CLEMENTE ALEX. *Strom.* VI. *p.* 748. Hactenus de Antiphonte Tragico.

III. Antiphon, Medicus, qui scripsit σύνοψιν τῶν κατ' ἄνθρωπον. POLLVX II. 224. Ἀντιφῶν δὲ ἐπίπλην) ἀρσενικῶς καὶ ἀδετέρως λέγει ἐν τῳ τῷδε σύνοψις τῷι κατ' ἄνθρωπον. Hanc lectionem e Codice Antwerpiensi profert Vir Graece doctissimus, IOACH. KVHNIVS, e qua, licet corrupta, tamen euidens est, laudari Antiphontis σύνοψιν τῶν κατ' ἄνθρωπον. Quod autem POLLVX illius auctoritate vtitur, inde colligi potest, scriptorem et elegantem et vetustum fuisse. Alia quoque nobis in POLLVCE, quae ex hoc Antiphonte sumta sint, deprehendisse videmur. v. c. II. 41. τὸ δὲ ποιεῖν τὸ νόσημα, καρῶν Ἀντιφῶν φησί. *ibid.* 215. τῷ κέντρῳ ἐξαιμάσσειν, καὶ ἔναιμον, καὶ ἐναιμῶδες παρὰ Ἀντιφῶντι. *ibid.* 223. καὶ Ἀντιφῶν δὲ εἴρηκεν· ἐν ᾧ τό

ὦ τὸ ἔμβρυον αὐξάνεταί τε καὶ τρέφεται, καλεῖται χορίον. Apud alios scriptores huius Antiphontis nullam mentionem inuenimus.

IV. Antiphon, Philosophus et Mathematicus, qui scripsit *de quadratura circuli*, et *de rerum natura*, laudatus ARISTOTELI *Sophist. Elench.* I. 10. et Phys. I. 2. eiusque Interpretibus, THEMISTIO, SIMPLICIO, PHILOPONO, item PLVTARCHO *de Placit. Philosoph.* II. p. 901. PROCLO *in Platonis Timaeum* p. 4. STOBAEO *Ecl. Phys.* I. p. 55. 59. EVSEBIO *Praep. Euang.* XV. p. 838. 851. aliisque.

V. Antiphon, recentior, vt videtur, superioribus, qui scripsit περὶ τῶν βίων τῶν ἐπ' ἀρετῇ πρωτευσάντων, laudatus DIOGENI LAERTIO VIII. 3. et PORPHYRIO *de vita Pythag.* p. 9.

VI. Antiphon, scriptor libri περὶ Γεωργικῶν, quem vnus citat ATHENAEVS L. XV. p. 650. E.

I. I. R.

I. I. R. PRAEFATIVNCVLA AD SPECIMEN ANNOTATIONVM HAVPTMANNIANARVM AD ANTIPHONTEM.

Io. Gotfried Hauptmann, V. S. R. Theologiae Doctor, et illustris Ruthenei apud Geranos Director, cum aliis multis ingenii monumentis nobilitatus est, de literarum elegantiorum copiis, quibus abundat, testantibus, tum et spe, quam de se iam multis abhinc annis mouit edendi corporis huius, in quo tundendo et poliendo cum maxime sudo et algeo, graecorum oratorum minorum. Quod eius propositum praeter illam Lycurgeam orationem, ab ipso secundum Taylorum recusam, minora quoque alia complura testantur opuscula, per occasiones temporum scholiasticorum Gerae ab ipso edita, de quibus alio loco a me expositum esse commemini. Disciplina eius quodam vsus, Niclasius, V. C. Gymnasii Luneburgensis Rector, cum certiorem me per literas fecisset, penes Hauptmannum esse libellum inuentu rarissimum, exemplum Antiphontis olim, quinquaginta fere annis ante, a S. T. Bayero edi coepti, quem Bayerum, Regiomontanum, in patria primum, deinde apud Petropolitanos professorem egisse constat, sed postmodum destituti et abiecti, vna cum annotationibus ad Antiphontem, non Bayeri modo, sed etiam Io. Matthiae Gesneri, qui apud Gottingenses in luce literarum clarissima decessit; rogaui Hauptmannum, vt schedas illas Bayeranas

atque

atque Gesneranas, et si quid ipsi praeterea ad Antiphontem annotationum in promtu esset, ad me mitteret. Misit itaque Hauptmannus V. C. ad me superiori anno 1772. ferme exeunte, cum annotationes ad Antiphontem meas iam in mundo exaratas, specimen suarum ad hunc sophistam copiarum, ad p. 652. 3. editionis nostrae procedens. Quod specimen ego hic, quale accepi, reddam, nihil meorum immiscens, nisi pauca quaedam, vncis [] inclusa, quo dignosci possent ab Hauptmannianis; quod e re lectorum ducerem, eos admoneri de locis illis, in quibus coniecturae virorum doctissimorum cum emendationibus Henrici Stephani consentientes fere venirent. Viri enim tres modo a me laudati, Bayerus, Gesnerus et Hauptmannus, Aldino exemplo solo instructi carebant exemplo Stephani. nam Hanouiensis editio, quae penes Bayerum et Hauptmannum quoque fuit, cum Stephanicae vmbra, et illa ne fida quidem sit, pro nulla est habenda. Quo factum est, vt passim locorum in mendis Aldinae tollendis laborent, quas Stephanus duobus pene seculis iam ante sustulerat. Accipite ergo iam, lectores, specimen operae a Bayero, Gesnero et Hauptmanno Antiphonti nauatae. quod hoc est. Verba sunt Hauptmanni omnia.

Praemittuntur commentationes. 1. elogium Antiphontis auctum et correctum. 2. de Scriptis, singulatim orationibus, Antiphonteis. 3. grammatica et dialectica Antiphontis. 4. contemplatio Graeciae geographica ad Antiphontem illustrandum. 5. Antiphontis archaeologia. 6. logica Antiphontea. 7. doctrina morum ad sententias Antiphontis. 8. eiusdem rhetorica. 9. orationum dispositiones. sub contextus graeci finem adduntur indices tres 1. vocabulorum

fusior,

fusior, quae simul illustrantur. 2. nominum propriorum. 3. rerum.

605. 2. [editionis nostrae Lipsiensis, nam ad eam accommodaui numeros Hauptmanni, qui non paginas vllius editionis, sed membra minuta, seu paragraphos, numerauerat, in quas Antiphonteas reliquias conciderat.] Gesnerus praefert ἔχει μοι. retinet vero pariter editio Hanouiensis ἔχοιμι, et Bayeri. Si quid mutandum, scriberem ἔχομαι, quia casus primus antecessit, et indicans modus sequitur.

3. ἐπισκήψαντος] de hoc v. Harpocr. et Vales. ad eum locum.

7. τύχη] de Fortuna v. Clericus Art. Crit. T. I. P. II. sect. 9. cap. 9. p. 226. 232. vbi quid τύχη et εἱμαρμένη, perquiritur. Conf. Benzii Thes. p. 1. 10.

11. καθεζᾶσιν] lege καθιζᾶσιν in praesenti.

606. vlt. pro ἀκυσίως lege ἀκουσίως. Aldum, vt Gesnerus recte monet, expressserunt interpretes, quod et facit Hanouiensis.

608. 1. ἀπήλλακτο — τῆς αἰτίας] Sic et Antipho in or. περὶ ἀνδροποδισμοῦ, cuius fragmentum nobis seruauit Lexicon Sangermanense MS. ἐπειδὴ γὰρ ἀπώκεις τὴν ἀθήναζε, καὶ ἀπηλλάγην τῆς κληρυχίας.

17. φαρμάκοις] venenis. Theocritus in Cyclope seu Idyll. 11. 1. sqq. Bion in fragment. 1. 2. Callimach. epigr. 49. 4. Sunt vero simul θεραπεύοντα Theocr. Idyll. 2. 15. Thomas Mag. p. 189. ed. Salmas. Tzetz. Chiliad. VIII. hist. 239. sqq. p 101. ed. Ald.

609. 1. γραμματίῳ] lege γραμματείῳ Conf. Pfeifer Ant. Gr. p. 253.

610. 15. ἠξίωσαν] v. Harpocr. v. ἀξιοῖ cum notis.

611. 6. καλός τε κἀγαθὸς] Lege Miscellanea noua Lipsi. VII. p. 105.

10. πυθομένη potest esse et partic. indef. 2.

quod et editio Hanou. praefert, cum recentior editor [is Bayerus est] proprium malit.

612. 2. cum editione Hanou. ponit Bayerus casum tertium ἐκείνῃ et αὐτῇ [vt et Stephanus dedit,] sed ad ἱκανὴ referri debet.

4. ὑπερέτημα Aldus et Bayerus legunt. [volunt dicere *dant* vel *exhibent*.] Sed est ὑπηρέτημα [quomodo iam dudum Stephanus edidit.] ὑπηρέτης dicitur, licet ab ἐρέτης *remex* descendat. Respondet autem διακονῆσαι.

613. 5. ἐτέθυτο] postquam ab ea sacrificata erant sacrificia. respondet aliquatenus Gallorum *tuer*.

614. vlt. ἐνέχει vel ἐγχέει infundit simul. hoc in magna familia munus pocillatorum. v. Acta societ. lat. T. II. p. 127-183.

616. 1. περὶ] merito παρὰ legit Gesnerus.

4. δεόμενος ὑμῶν] Gesnerus addit: subaudi vel adscribe πείθεσθαι. Nos quidem dubitamus ὑμῶν ita subsistere posse. Malumus itaque ad κακοτεχνῆσαι referre licet hoc verbum duplici sententia recipiatur, tum astutam et male artificiosam excusationem, et hinc absolutionem, tum callide conceptum parricidium, quod ipsa neutiquam euitare laborauit mentibus insinuans. Fit tamen id saluo meliore iudicio, quoniam inprimis locus ille vexatus Oedipum quaerit, nec nostra nobis plane satisfacit coniectura.

vlt. ὃ καὶ ποιήσετε] Gesnerus ὅ, τι ποιήσετε *quid facturi sitis*. vel *quid faciendum vobis putetis*. verumtamen respici potest ad antecedentem pellicis condemnationem.

617. 2. εὐβέλως lege pro ἀβέλως. nisi α sit ἀθροιστικὸν et αὐξητικὸν. Certe non imprudentiae mulier istaec accusatur oratione tota, sed impietatis et consideratae malitiae. quoties autem ευ et α confundantur, Mon-

Monteſalconius docuit. Retinens ἀβέλως editio Hanouienſis vertit *temere et impie.*

617. 3. δῦναι δίκην *puniri.* Lycurgus 21. 5.

9. ἡμετέροις] Hanouienſis et Bayerus malunt ὑμετέρους. [Iamdudum id Stephanus dederat, vnde Hanouienſis editor reddidit] Andocides 1. 155.

10. ταύτῃ] ſcil. ἐν αἰτίᾳ.

11. ὃ] forte ὃς. quod praeſens antecedit, non participium. Geſnerus legit ὁ δὲ.

618. 4. ἔτω καὶ legit *Homburgiſche vermiſchte Bibliothec* III. 541. ſqq. [Stephanus dudum ſic edidit.]

6. θάνατον] ſcil. ἀπέκτεινε. Geſnerus.

12. αἰδῆς τυγχάνειν miſericordiam conſequi Atticis. v. Caſaub. ad Sueton. Caligul. c. 29.

619. 6. τύχοι τιμωρίας] ſimilis generis meditationes et exempla paſſim inuenimus in ſacris. v. Ioſuae VII, 25. Iudic. I, 7.

620. 1. omiſſo πρὶν legerim φθάνωσιν ἀποθανεῖν. *niſi morte praeueniatur.* videtur autem hic ſcriptor mihi eam amare breuitatem, vt. quae propter dicat, ad ea iam reſpiciat. GESNER.

8. ἐπικαλῆν habet Aldus. nos malumus ἐπικαλῆσι. et pariter ab editione Bayeri confirmamur. Hanouiana quoque legit ἐπικαλῆνται.

11. ἐμοὶ μὲν] expoſitum igitur a me fuit negotium et auxilium praeſtitum, cum mortuo, tum legi. temere Miniatus *me igitur dirigit et mortuo opem ferre et legibus.*

pen. μέλειν habet Aldus. emenda μέλειν eo confidentius, dum et Geſnerum mecum ſentire video. Praefert Hanouienſis μέλλειν, ſed interpretatio *curae fore.* [Dudum ante Stephanus alterum λ detraxerat.]

622. vlt. χρὴ ταῦτα] leui transpoſitione facta ſententia clarior fieri poteſt. γινώσκοντας ἂν ὑμᾶς ταῦτα, χρὴ etc. GESNER. Nos opinamur poſſe

pariter participium infiniti locum occupare, vel εἶναι mente iungi.

623. 3. διώκωμεν] Suidas v. καταλαβεῖν laudat τὸν ἀναίτιον καταλαβόντας τὸν αἴτιον ἀφεῖναι.

vlt. ἅπαντος τοῦ] scil. ἕν. Bayerus hic solum incisum posuerat, iunctis post σαφέσατα * * [id est duobus asteriscis.] Gesnerus potius interpungit, et legit ἅπαντος ἓν μιάσματος ἀναχ εἰς ὑμᾶς, ἕως ἂν δυνώμεθα σαφέσατα ἐξ ὧν cum igitur omne piaculum in nos redundet, quam (quousque) poterimus planissime ex iis, quae cognouimus, demonstrare vobis studebimus — Sic et prae ἕως, ὡς et prae δυνάμεθα, δυνάμεθα praefert.

624. 2. ὡς] qua causa, siue ratione, vel τὶς.

625. 2. ἀφῆκεν] *dimisit.* respicit locus potius homicidam, qui capitis sui periculo facinus patrat, quam interemtum. subit is tale periculum cupiditate opum, honoris, vindictae, hinc vtilitatis cuiuscunque, quam dimittere non vult. Temere Miniatus: *nullus enim in extremo animae periculo constitutus praeparatam et acquisitam vtilitatem dimisit.* scribit hoc ipsum et praeter rem, et praeter orationis contextum.

624. 4. εὑρέθησαν] reperti forent homicidae, malefici seu latrones spoliato cadauere, si vel fuga sibi consuluissent, qualis locutio non infrequens. Iterum mire Miniatus: *pallium enim habere visi sunt.* ni respexerit ad ipsum cum famulo necatum, qui sensus valere posset, licet ille prior accommodatior ad sequentia videatur.

626. 6. ἀκόλεθος h. l. primarium nomen *pediseguum* notat. in perditis orationibus adhibetur et adiectiuum. Lexicon Sangermanense MS. Ἀκόλεθα. Ἀντιφῶν. τὰ ἑπόμενα καὶ σύμφωνα.

628. 6. γνῶναι αὐτὸς] Hic omissionis signa * * ponente Bayero, Gesnerus obseruat, pro τοῦτο, si legas

gas τῶτον, et pro αὐτὲς, αὐτὸς, non opus erit aſteriſcis. perfecta enim eſt ſententia. Quocum et nos facimus, licet in contextu nihil auſim mutare.

7. οἰκετῶν] leg. eſt οἰκότων [ſic.] docent haec, quae mox ſequuntur. GESNER.

629. 5. ἐπίγε] lege ἐπί τε GESNER. [Sic dudum ante iam Stephanus quoque coniecerat.]

630. 13. τιμωρῶντες αὐτῷ] vindictam necato quaerentes.

631. 1. πρὶν ἐργάσασθαι] ſignificat εἰ καὶ μὴ ἐργασάμενος. GESNER.

2. εἰκότερον] vero ſimilius fuiſſet, ſeu rei conuenientius, vt eiusmodi ſuſpicionem in me recumbentem haud ignorans, ſi quem et aliorum cognouiſſem inſidias ipſi ſtruentium, prohiberem potius ab inſtituto, quam vltro in apertas ſuſpiciones inciderem.

13. θάνατον] praeter cauſam Bayerus habet θανόντα, cum explicari debeat, *ipſam necis rationem indicarn, me homicidam eſſe.*

pen. ἔφθησαν περιδύσαντες] non aſſecuti ſunt ſcopum ipſos veſtibus plane ſpoliandi. quem ſignificatum etiam adoptat περιδύω.

632. 2. προτιμῶντες] ſalutem lucro praeferentes.

632. 3. ἀλλὰ nonnunquam ſimul interrogat. 2 Corinth. VII, 11. vel hortatur. Homer. Iliad. I. 338. 394. Actor. X, 20. Lamb. Bos Obſeru. Miſcell. c. 19. fine.

632. 5. ὡς οἶδε] deſeruerat hic Aldini codicis fidem Bayerus, quod et Geſnerus obſeruat, ſimul interrogandi ſignum accurate iungens, dum vertit: *numvero ne veſtium quidem cauſa interemtus ſit, ſed alios cum vidiſſet, maleficium aliud forte perpetrantes, ne ſceleris index fieret, ab illis interfectus fuerit, quis nouit? Scilicet non multo minus, quam ego, illum odio habentes.* Equidem arbitror prima verba conceſſioni ſed ἀλλὰ interrogationi ſeruire; quod et apud Lyſiam fieri, docebit

bit index, cum Lysianus [sic exarauerat Hauptmannus, volens fortassean Tayloranus dare] tum noster. Porro τὲς δὲ mihi coniecturam nouam incipit, omissione Graecis, nominatim Atticis, haud insueta. Conf. Orat. IV. §. 14. sqq. Editio Hanouiana post τὶς εἶδε ponit defectus signum, Miniatus autem inserit, *caeteris seruis in testimonio dicendo non creditis.*

632. pen. ἀναγιγνωσκόμενος est subornatus, institutus, persuasus. GESNER. Conf. Harpocr. ad h. l. provocans. Sic et Thomas Mag. εὕρηται παρ' Ἡροδότῳ ἀναγιγνώσκω, τὸ ἀναπείθω.

634. 3. ταυτὸν ἀντιλογισάσθω] similiter etiam ex aduersa parte rationes subducat. Quae sequuntur obscuriora sunt, sed eiusmodi paraphrasi explicanda. Dictum est ab aduersario probabilius esse me interfuisse caedi, quam ab ea abfuisse, vt eo maior inde fieret fides testimonio serui, qui me nominarit. Ego vero si caedem illi machinatus essem, quod tamen a cogitatione mea procul abfuit, potius insidiaturus ex tuto fuissem, ac mihi cauere maluissem, nec interesse operi, quam tanto cum periculo certo scire illum interemtum, vt ea causa me tantum in periculum coniicerem. GESNERVS. Equidem obscuritatem non sentio, vertens *neque potius non interfuisse, quam eius caedem coram cognouisse.* qui cognoscunt absentes, oblique quasi cognoscunt. Conf. Or. XI. §. 10. Benzii Thes. p. 465. sq.

635. vlt. pro λαφθεὶς legerem λειφθεὶς *relictus in vrbe.* pecuniariae rei damnatus, in vrbe manere potest, rei capitalis iudicatus exsilio mulctatur GESNERVS. At et λαφθεὶς esse potest tali causa cadens.

636. vlt. ξένον hunc singulari prolusione tractaui.

637. 2. δίκαιός εἰμι legitime idoneus. addantur quae paulo post §. 22. sequuntur. Plato principio Critonis. δίκαιοί ἐσμεν, σώσαντές σε, κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυ-

κίνδυνον. id est δίκαιόν ἐστιν ἡμᾶς. quod Atticismo tribuit Clericus Art. Critic. T. .. p. 244.

637. 3. μεγάλα] scil. κατὰ μέρη grauem iniuriam patiens dixi causam, vel iniutiam propulsaui.

vlt. καταλαμβάνηται] quomodo sanus esse possit, aut explicari hic locus, non video. quod ideo notaui, quoniam reliqua sic satis intelligere mihi videor. GESNER. Equidem explico, si comprehendatur, aut intelligatur. siue quod dico, siue quod circumstat rem, non videbor interfeciisse.

638. 1. παντὸς τρόπου] omni modo respectuque.

3. πείθων in oratione politica Nostrum et ἀπειθαρχίαν posuisse, contendit Antiatticista MS.

8. πράττω] videtur aut vtrumque futurum, aut vtrumque praesens esse tempus debere. Sed defenditur merito nostra lectio. dum alterum reuera pertinebat ad imminentia seu futura.

vlt. πολλὰς] Claud. Salmasius Miscell. Defens. legit πολλοῖς.

639. pen. κατηγορεῖται] Gesnerus legit κατηγορῶνται.

641. 4. Aldinus Codex habet τυμφορὰν, sed obseruat nobiscum Gesnerus, hic potius errorem operarum, quam Atticismum esse. nimirum ista mutatio recentioris affectationis Atticorum cum reliquo scribendi more penes Antiphontem non consentit. [Dudum ante iam Stephanus vitium hoc operarum Aldi correxetat.]

642. 5. Intricatior sententia sic forsitan est explicanda. Nescio autem quo iure magis censendi sint insidias illi feciisse, qui minori erant in periculo, quam qui timebant vehementius. Si enim HIS timor et sceleris magnitudo sedare libidinem insidiandi potuit, multo magis ILLIS, vel cogitato iam scelere, periculum et probrum maius, impetum animi reprimere

debuit facinoris rationibus. Rationes facinoris voco, quod Antiphon vno vocabulo διαφορὰν [sic] noſtri vulgo *Intereſſe*. Maius eſt periculum facinoris rationibus, cum non tanta noſtra intereſt facinus perpetrare, quantum eſt periculum facinore perfecto. GESNER. Reſpicitur quidem III. 12. ſqq. nihilque patet difficultatis, quatenus ἐκ τοῦ ὅπως ἂν propoſitionem inciſam agnoſcamus, ac per *ich weiſs ſelbſt nicht wie*, vel *omnino*, *facillime*, *prorſus* explicemus. Habet autem et ordinem inuerſum *his*, *illis*.

649. 3. ἐστι] Auctor probare vult reum interfuiſſe h. m. Quamqnam enim, ſi abfuiſſet, non idem periculum ſubiret. qui enim ſuperſtes (λειφθεὶς lego pro ληφθεὶς) ſeruus illum argueret? tamen facinus minus proceſſiſſet. (poſt πρᾶσσειν intelligendum eſt ἔμελλε) nemo enim praeſentium miniſtrorum caedis non tardior ad facinus fuiſſet. Hanc eſſe ſententiam h. l. patet ex iis, quae reus reſpondet. GESNER. Reſpicit Geſnerus ad Or. V. c. 33. Nos certe putamus interrogationem etiam poſteriorem ἐμφατικωτέραν eſſe priorique conuenientiorem.

645. 2. παραχθῆναι. [ſic] pro παραχρῆναι legendum puto ἐπαχθῆναι τὴν γραφήν. quae formula ſolennis eſt. quam facilis ſit τῆς παρὰ et ἐπὶ confuſio non obſcurum eſt iis, qui ſcripturae veteris aliquam notitiam habent. ρ autem in θ mutari, praeſertim in MSS. non minus facile potuit. Nos ſolum auſi ſumus, nullius hic, aut difficillimi ſenſus παραχρῆναι, in παραχθῆναι, ſimiliter facilis, mutare.

vlt. ἐπιθέσεως] hic etiam Bayerus * ſignum defectus ponit, inuito codice. Geſnerus obſeruat *nihil abeſſe*, *neque corruptum eſſe puto*. κατ' ἄνθρωπον argumentatur auctor, vel potius ad abſurdum deducit reum hoc modo. Si ſuſpicionis metus illum potuit a conatu ſceleris reuocare, qui per ſcelus periculo ſe liberare potu-

potuit, multo magis alios quosque reuocare potuit. Ita vero nemo omnium insidias ei feciſſe existimandus est. Quomodo enim fieri potuit, vt quis eorum, qui in minori periculo erant, si magis, quam ipsum periculum, suspicionem metuebant, minoris, quam ipse reus, illam faceret αὐτὴν. pro αὐτῷ. Si igitur vera est ratio rei, nemo omnino scelus, de quo quaeritur, perpetrauit.

646. 5. ἐσὶ] fort. εἰσὶ.

647. 11. ἐκτρέψαι] in vos ipsos extendatis et deriuetis.

648. 8. ἀγνεύετε τὴν πόλιν] Harpocr. hanc locutionem allegat ex Antiphontis ἀληθείας δευτέρῳ p. m. 107. sq. collatis notis.

648. in argumento 2. αἰνιττόμενος] codex Aldinus habet ἐνιττ. forte per vitiosam aeuo medio latine scribendi consuetudinem in Graeciam a librario festinante illatam.

649. 1. ἀδικία] praestabit ἀτυχία, et auctor argumenti confirmat. hanc enim accusator a reo legitime culpari negauit.

649. 4. ἡμετέρα] malim ὑμ.

650. 6. ὑπεραπολογούμενοι potest omnino iunctim poni, vt Hanou. habet. seiunctim ponit Aldus.

650. 7. τῆς ἀληθοῦς] sententia haec est. remouent accusatores studiose suspicionem iustam, et causam pro illis dicunt, in quos ea conueniret, vt me reum peragere caedis eo nomine possint, quod nemo sit, ad quem ea suspicio pertineat. GESNER.

351. 4. ἐλεγκτὴς] Gesnerus adscripsit, *pro* ἐλεγκτὴ *lego* ἐλεγκτὴς, *licet adhuc nan agnoscant illud vocabulum eorum indices*, sed idem iam recepit Hanouiensis.

651. vlt. εὐτυχέντων] vix dubitem rescribere ἐντυχόντων *si quis caedi huic forte superuenerit.* Paulo post in eadem re συντυχόντα dicitur. GESNER. Ne-

que nos ita mutare dubitamus, quum et Miniatus, licet in contextu graeco nil mutans, ita verterit. [Dudum ante Stephanus ambas hasce mendas eluerat]

652. 3. ἀπολιπόντας] Gesnerus mauult ἀπολιπόντα, vt ad ἐδέντα παθόμενον referatur. sed exponi potest *tantum abest, vt omnes, iis desertis, abierint.*

Hactenus Hauptmannus. Cuius hac e scheda colligi quodammodo poterit, qualis futura fuisset Antiphontis editio a Bayero coepta, si telam hanc pertexere aut libuisset ipsi, aut per fata licuisset. Magna fuit huius editionis in libris et fama hominum exspectatio. id quod vsu venire solet, vitio humanae naturae, quam suspicio de rebus promissis, et absentibus, et ignoratis denique, ad leuitatem iactantiae, et immodestiam atque stultitiam exspectationis attollit, veritas praesentium et vsu certo exploratorum ad mediocritatem et aequitatem iudicii reuocat, inuidentia interdum adeo infra verum et conuenientem modum deprimit. Iuuat igitur hic loci paucis verbis ea proponere, quae facere non possum quominus de Bayerana Antiphontis editione opiner ex iis, quae me indagatio mea docuit super opusculo, pauciſſimis viso, cuius ne ipse quidem ego quicquam, praeter vnicum primum folium typis excusum, vidi.

Breuis expositio de Antiphontis editione a Theophilo Siegfried Bayero Regiomonti coepta, nec perfecta.

Theophilus Siegfried Bayerus, Regiomonte, seu Koenigsberga, vrbe primaria Porussiae, oriundus, aetate sua magna ingenii atque litterarum laude floruit, earumque monumentis et numero plurimis et praestantia spectandis nobilitatus est. Erat in eo mirificus ardor

ardor omnia scitu digna, praesertim paucis comperta, sciendi et explorandi, tenax memoria, ingenium excitatum, celeriter arripiens ea, quae scrutaretur, lectio multisaria, legendi et scribendi assiduitas infatigabilis, cultus dictionis, breuis vt sim, sitis gloriae bonis artibus quaerendae. Initio videbatur in studium antiquitatis Graecae atque Romanae incubiturus, vacatque dubio, hoc in stadio si perrexisset, eum ad metam eximiae gloriae suisse peruenturum. Sed Petropolitani rationes Musei, cui adscriptus postremam aetatis partem exegit, animum eius ad literaturam Sinicam detorquebant. Bayerus hic, homo ad nullum non genus literarum, quodcunque amplecteretur, ornandum natus, quum adhuc iuuenis in vrbe patria doceret literas elegantiores publice, cernens, iuuentutem academicam carere copiis libellorum graecorum, quos interpretans professor graecarum literarum gustu quodam imbuere suos tirones posset, cogitare coepit de scriptore graeco typis domesticis recudendo, qui cum cognitione dignus, tum non magnae molis, exiguoque aere parabilis esset, et facile manibus tractari gestarique posset. Nam eiusmodi scriptor in tabernis librariorum nullus tum prostabat. Haec illi agenti Antiphon occurrebat, nescio qui. Ecqui enim ego sciam cur Bayerus hunc potissimum delegerit, in quo scholas suas exerceret? Ego equidem, istic loci si fuissem, eiusmodi fundo non inaedificassem. Verum nostra denique nil refert scire, quicquid tandem seu casus, seu consilii ad Antiphontem mentem eius appulerit. Quicquid eius est, constat, Bayerum initio nihil aliud instituisse, neque operam dedisse, quam vt tironibus copiam praeberet exemplarium modico aere parabilium illius auctoris, cuius in exemplo eos et Atticismum, et Dialecticam veterum Sophistarum docere constituisset. Verum postmodum, vt fit, assiduitas tractationis animum

mum Bayeri ad commentarios quoque in Antiphontem conscribendum inuitabat. Quorum commentariorum numquid aut typis vnquam excusum fuerit, aut adhuc vsquam locorum in schedis lateat, me prorsus fugit. Etiam de latina Antiphontis reliquiarum interpretatione quod tradam, compertum nil habeo, quam Bayerus vtique nouam dare voluit. Ipsum illud denique non habeo pro certo affirmare, totumne textum Antiphontis graecum recuderint operae Koenigsbergenses gubernante Bayero, an ne ad hanc quidem metam processerint. Coepta est excudendi opera A. 1719. pluresque per annos extracta, seu torpore librarii sumtus erogantis, seu ipsius Bayeri inconstantia, quem operis male procedentis, molestiisque aliis ex aliis enascentibus interpellati, taedium tandem cepisse et animus ad nescio quae alia noua studia auocasse videtur, nouitate amabiliora, aut magis e re esse, siue sua priuata, siue publica, visa. Intercepit tandem hunc Bayeri conatum Antiphonteum, prorsusque exstinxit, mutatum vitae genus, ipso Petropolin translato, aliisque prouinciis praeesse iusso, in quibus aetatem, glorioseque vtique, degit. Chartae, quibus hic Antipho in officinis Koenigsbergensibus incusus fuit, sunt tenues parumque splendidae, forma earum est *Kleinoktav*, vt vulgo vsurpant. Operae cum Bayero contigissent illiteratissimae, mirum non est, si et ipsi mendas typographicas emendanti negotium crearunt longe molestissimum, et chartas nihilominus tamen mendis foedissimis coinquinarunt. Ecquam denique patientiam non expugnasset ille typothetarum lentor, vix annis singulis singula folia excudentium? Constat ex omnibus, Bayerum prouinciam hanc imparatum et festinantem, neque re diligenter pensitata, capessiuisse. Id quod ei vitio nequaquam verto. Nullam ipse sibi aliam perso-

nam

nam tum imponebat, Antiphontem edere parans, quam ludimagistri, qui rudem graecarum literarum popellum priuatis scholis docere decreuissent, interpretem autem publicum agere nondum animum induxisset. Hanc enim si personam sibi arrogasset, profecto neque famam suam ita periculo commisisset, maioremque et sui, et exterorum, et posterorum denique rationem habuisset. Carebat editione Antiphontis a Stephano curata, qua carens si quis hunc sophistam edere instituat, tantundem is agat, atque si quis digitis mutilatus literas exarare conetur. Mutauit quidem interdum Bayerus lectionem Aldinam, de quo ex auctoritate Hauptmanniani speciminis constat, verum aut in locis a Stephano iam dudum ante occupatis, aut non vbique locorum, vbi discedendum a lectione Aldina erat, et vbi Stephanus quoque iam dudum ab ea discesserat, aut denique non prosperrime. Haec ducebam mihi de Bayeri hoc conatu Antiphonteo arbitranda atque tradenda; quae tradidi bona fide, subiiciente conscientia mea, cuius ita sum certus, vt nullus dubitem, fore vt auctoritas mea cognitoris cuiusque aequi et rerum gnari calculum ferat. Testem praedicationis meae iam citabo exceptione omni maiorem, Bayerum ipsum, per literas cum Io. Matthia Gesnero de hoc opusculo suo Antiphonteo agentem. Prostant illae literae, ab Vhlio, V. C. Noribergae A. 1760. editae in Syntagmate aliarum, hoc cum elogio prodito: *Sylloge noua Epistolarum varii argumenti.* Huius Sylloges T. I. a p. 15. inde leguntur decem epistolae a Bayero ad Gesnerum missae, e quibus locos de Antiphonte commemorantes hic subiiciam.

EXCERP-

EXCERPTI LOCI E LITERIS TH. S. BAYERI, AD ANTIPHONTEM IPSIVS PERTINENTES.

p. 15. edit. Vhlianae. Ego tentabo numquid eius modi *in oratores meos* possim. Antiphon bene procedit. Sed non nisi graece eum edo. Notae et versio mea, cum auctiores tua et aliorum amicorum opera eruut, subsequentur. Andocides etiam ad duas philyras processit. Vtrumque enim simul edo, vt habeam, quos hic [Koenigsbergae] adolescentibus explicem. Ab infantissimo exordior. Inde procedam olim, vt ipsa eloquentia et maturitas ingeniorum processit. Ita puto ingenuorum adolescentium animos formare me posse ad aliquod de graecorum scriptorum stilo iudicium. Regiomonti VI. Cal. April. 1719.

Oratores meos] Nescio an ex hac dictione parum tuto colligatur, Bayerum, praeter Antiphontem, etiam reliquos omnes illos oratores graecos edere decreuisse, quos minorum appellatione complecti solet consuetudo loquendi. Videtur potius solos Antiphontem atque Andocidem designare.

Quae annotasti [Gesnere, ad Antiphontem] admodum mihi placent. Reliqua, quae annotasti, mitte obsecro. Iam habes exemplaris alteram partem; reliqua mittam alio tempore. Vsus sum in edendo libro eodem, quo tu vteris, Aldino. Vides quam difficile fuerit cum tot mendis et cum operarum fastidio negligentiaque pugnare eodem tempore. Et satis belle tamen cauimus. Nunc mihi se Hanouiensis editio obtulit, ita sane accurata, vt meam esse vellem. Sed vi-

tam

tam Antiphontis ab eo omissam doleo, *qui editionem curauit*. An quod censeret, Aldum, non veterem quemquam auctorem esse? Quod dicis, malle te *βίον Ἀντιφῶντος* dicere, quam *γένος*, id equidem et ego paene mallem. Sed eram *tum* timidior in mutando. Quod autem Ebraismi calumniam impingis illi voci, in eo Amplius censeo pronuntiandum. Nam videor mihi talem eius vocis significationem apud Graecos reperisse. Regiom. III. Cal. Nou. 1719.

qui editionem curauit] Omisit ille quidem, verum non sponte sua, sed ad exemplum Stephani, cuius codicem recoquebat.

tum] quum scilicet Bayerus operis suis imperaret, vt Antiphontis excudendi facerent initium.

Annotata [tua, Gesnere] in Antiphontem meum exspectare me iubes. Obsecro, mitte. Regiom. Cal. Sextil. 1720.

Meus Antiphon lentum negotium est. Iam diu nihil procuderunt operae, tum mea, tum illorum culpa. Si quid in eum tibi veniet in mentem, mitte ad me, vt simul edi possit. Regiom. VII. Idus Sept 1721.

p. 26. Antiphonis [sic] reliqua typis excudenda dedi, lentis vtique, et me ipso segnioribus. Tua in Antiphontem [sic] mihi perplacent. Sed mei asterisci, quod te fugit, non modo luxata loca, sed etiam quomodocunque, grauiter tamen, corrupta indicant, in quibus nolui meam coniecturam licentius immiscere, sed in coniectaneis meis expromere malui. In quibusdam locis, vbi aperta coniecturae ratio mihi constabat, non dubitaui emendare in textu. Si mihi ad manum Stephani, aut altera illa editio [Hanouiensis, ni fallor,] Antiphontis fuisset, tantum laboris cum stupiditate operarum non subiissem. Coniectanea mea adhuc disiectis schedis continentur. Ea cum primum excussero, meas emendationes tecum communicabo; quarum

quarum aliquae tuis aut sunt similes, aut prorsus conueniunt. In multis te auctorem referam, iisque praeclarissimis. Regiom. IV. Cal. Aprilis 1723.

Hi sunt illi loci, ex ea, quam dico Sylloge Vhliana a me excerpti. Sintne in illa altera collectione epistolarum Gesneriauarum, quam Klotzius prodidit, item in Opusculis Bayeranis, ab eodem Klotzio in vnum volumen congestis, loci adhuc alii his similes, ad Antiphonteum hoc negotium pertinentes, dicere non habens, qui ambobus illis Syntagmatibus Klotzianis caream, ablegare illuc necesse habeo eos, si quorum in manibus illa Syntagmata sint, et quorum interfit hac de re plura quaerere.

Expositis his, subiiciam Io. Taylori ad Antiphontem annotatiunculas, quas meis intexere oblitus tum fueram, cum oportunum esset. Prius enim, quam annotationes ad hunc sophistam meae iam excusae et absolutae prelo essent non animaduerti, Taylorum ad hunc quoque sophistam nonnihil strictturarum reliquisse exaratum in illo exemplari Stephanicae editionis Oratorum graecorum, quo ipse olim cum esset vsus adhuc in viuis superstes, nunc post eius fata Askewius V. C. ad me misit. Habent autem illae stricturae Tayloranae sic.

606. vlt. ἀκυσίας] f. ἀκυσίως.
607. 2. ἓν οἶδεν] f. εὖ οἶδεν.
608. 10. ἐν τούτῳ] H. Stephani schediasm.
626. 10. εἶχεν] f. εἶλεν.
628. 8. lege εἰκότων. [quod ego non intelligo.]
635. vlt. λαφθεὶς] f. λειφθεὶς.
641. 9. αὐτῆς] αὐτὸν.
657. 10. τετραλογίας] Hae vocantur, rectius δευτερολογίαι ab enarratore Aphthonii p. 12.

703. 11. ἀληθέστιν] non dubito reſcribere ἀληθεύειν, tum propter iſtud τῷ ψεύδεσθαι, tum ob facilem errorem in MSS.
708. 2. ἡμῖν] ὑμῖν.
715. 7. τᾶτο] f. ἕτερον. v. 132. 9.
717. vlt. αὐτᾶ] f. αὐτᾷ.
719. vlt. ἐδαπάνησαν] f. ἐτυμπάνισαν.
in argumento orationis de Choreuta verſu 5. Ερεχθῖδος] lege Ερεχθηίδος. v. p. 142. 27.
in orat. ipſa p. 761. 5. τοιᾶτω] f. τᾶτω.
765. vlt. κατηγορήσασιν] melius κατηγορῆσιν
767. 10. ὅσις ἂν ἄλλα] dele ἂν.
768. 5. καὶ Διονυσίοις] interpone ὅτι.
774. 11. ἡλιακὴν] f. ἡλιαίαν.
775. 5. τῇ ἕννη] detrahe alterum ν.
777. 2. ἕτοιμοι ϛαῖεν] l. ἕτοιμος εἴην. v. verſu 24.
782. 8. πάθητε] f. μάθητε.
18. ταύτη δὲ πεπεισμένον] lege τ. δὴ πεπ.
20. τίνες] l. τίνες.

Hactenus Taylorus.

Abſolutis itaque his alienis, addam ad ad extremum ea, quae mihi de meo addenda ſuperſunt.

Sophiſta eſt Antiphon, idemque pater quodammodo generis illius dicendi, vmbratici, minuti, vani, putidi, paene dixerim puerilis, quo ſcholae veterum conferbuere, quibus ingenia ad eloquentiam forenſem fingenda et armanda eſſent. Prima oratio, duaeque poſtremae earum, quae hodie ex Antiphonteis ſuperſunt, verſantes in cauſis veris, non mali ſunt commatis, neque ſine delectatione leguntur, ſatisque ſunt planae et perceptu faciles. Reliquae, perbreues, proluſiones magis, quam orationes, formulae ſunt, hoc agentes, vt fontes argumentorum in cauſis homicidii vtramque in partem agendis, illorumque argumentorum tra-

ſtandorum rationes demonſtrent; caeterum plus, quam par erat, ſubtiles et argutae, ſaepe locorum frigidae et ineptae, vbique paene locorum obſcurae et caliginoſae, rumpentes ei ingenium, qui neruos argumentationum meditatione conſequi, et laqueos captioſarum diſputationum enodare contendat. Ego genus hoc ſcriptionis a puero exoſus, tum temporis, cum ordo me ad interpretandum et enucleandum Antiphontem deferret, tralaticiam modo cum eo notitiam contraxeram. Quo factum eſt, vt annotationes ad eum conſcribens, ea feſtinans, et perfunctorie, in chartas coniicerem, quae ſub ſtilum venirent, vt ſolemus, inuita Minerua ſcribentes, aut ea tractantes, a quibus animus ſit alienior. Ita haud pauca tum mihi feſtinanti exciderunt, quorum me ſcriptorum poſtmodum poenituit, et contra praeteruidi alia, quae nunc vellem a me omiſſa non fuiſſe. Chartas, tam labe non vna deformes, cum typographis excudendas dediſſem, paulo poſt excuſas recuperabam. Ibi luſtrans denuo a me ſcripta, per occaſionem mendarum typographicarum tollendarum, vnaque Antiphontem ipſum relegens, ſed ea diligentia, cui in iſta typographorum vorticoſa veluti praecipitatione locus eſt, obſeruabam mente oculisque inter meditationem orationis graecae, et mendarum expurgationem ambigentibus, alia obelo digna, alia ſero ſuccurrentia. Nam in illis et temporis et ſpatiorum anguſtiis, neque errores reprehendere, neque praeteruiſa licebat addere. Quare, quod vnicum eiusmodi conditionis iniquitati remedium ſupereſt, eo nunc vtar, et perperam ſcripta retractaturus, et deficientia ſuppleturus. hoc eſt illa daturus *ſupplementa*, ad quae lectores paſſim locorum in ſuperioribus annotationibus ablegaui. Quod faciens, lectoresque et in primis editores Antiphontis, ſi qui ſecundum me erunt, etiam atque etiam rogo, vt in recenſendis atque caſtigandis

gandis animaduersionibus meis, humanitatisque et harum vna quoque accessionum memores, lapsibus hominis ignoscant, multitudine negotiorum vrgentium et veluti contorquentium ita districti, vt cauere nullo modo posset, quominus interdum rueret, atque in transuersum ageretur. Vbi resipui, et e trepidatione memet collegi, meos ipsmet errores protinus noscito, dataque oportunitate indicare, corrigere, deprecari propero. Cuiusmodi pudoris ingenuitatem atroci flagello exagitare, belluinum sit. Scripsi d. 9. Martii 1773.

p. 607. 5. breuiter sic dictum, planius et explicatius ita reddas. *παρὰ τῆς τέτων βασάνε ἐκ ἠθέλησαν εἰδέναι*, vel *πυθέσθαι*.

608. 6. nisi me Antiphontis archaismus reprimeret, hoc est, concisae dictionis consectatio, multa rotundandae et lubricandae orationi inseruientia, ipsa adeo saepe necessaria, elidens, suspicarer h. l. leg. esse *τί ποτ' ἔν ἀπελογ.*

613. 10. *διακονῆσαν* in accusat. leg. esse, penes me dubio vacat, sed interuenit ambiguitatis nonnihil de modo interpretandi. Nam praeter illum modum, quem in annotatione ad h. l. proposui, succurrit adhuc alius, qui praehabendus illi sit, an posthabendus, in medio reliuquam. Potest nempe vocabulum illud etiam reddi, *inter pocula miscendum atque ministrandum*, vt ab *ὑποθήκαις*, cum quo iam non cohaerebit, per interiectum comma sit dispescendum, idque vocabulum accipiendum, pro *ἐκ τῶν ὑποθηκῶν*, vel *κατὰ τὰς ὑποθήκας*.

616. 1. *ἀκλεῶς*] cadit ille inglorius, qui ab inimico tollitur imbelli, ignauo, ignobili, non aperta vi, sed ex occulto per insidiarum veluti cuniculos opprimente, fraude tam repentina et tam callida et coeca, vt tu neque pestem depellere, neque hostem vlcisci possis; praesertim si ab ea manu cadas, vnde par erat te

non ſolum mali nihil metuere, ſed vel maxime fidem atque praeſidium exſpectare, ab aliis impetitum.

616. 4. Defectus vnius parui vocabuli πείθεσθαι diu mihi tenebras obiecerat impenetrabiles, donec inciderem in locum huic ſimilem Noſtri, p. 792. 2. ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς οὐκ ἔπεισαν, quae ipſi ſibi non credunt, vel in animum non inducunt, vt vera habeant, ταῦτα ὑμᾶς ἀξιοῦσι πείθειν haec vt vos vera credatis, contendunt vobis perſuadere. Eſt ergo loci huius noſtri haec vera lectio δεόμενος ὑμῶν πείθεσθαι, ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε, μὴ κακοτεχνῆσαι. rogans vos, vt velitis [aut ſibi, aut matri ſuae] credere, aienti verum eſſe, quamquam ne ipſa quidem credit, ſcil. in hac re nulla mala fraude eam eſſe vſam. Et video nunc Geſnerum quoque prorſus eodem modo locum hunc emendaſſe, quamquam omittenda latina interpretatione dubium reliquit, quomodo locum putaret accipiendum et reddendum eſſe. Poſſunt verba ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισεν etiam ſic accipi, quam rem, ſcil. τὸ μὴ κακοτεχνῆσαι, abſtinentiam a mala fraude, ipſa non potuit ſibi imperare, et a ſe impetrare.

625. 3. ſeruandum ſi ducemus ἄν, leg. erit ἐκ ἔχοντες, non ſine particula inſtiante, quod ſic dictum idem erit, ac ſi dixiſſet more ſolito. ἐκ ἂν εὑρέθησαν ἔχοντες. nam ſi a latronibus peremti fuiſſent, cum veſtibus reperti non fuiſſent, ſed nudi, εὑρέθησαν ſine dubio ad peremtos erit referendum. Ad latrones enim ſi referatur, haec exſiſtat, multis modis abſurda, ſententia. *Nam ſi latrones eos iugulaſſent, reperti fuiſſent, latrones, habentes eorum veſtimenta.* primum iacentia exanimatorum corpora reperiuntur, non homines viui, deinde, neceſſe non eſt, fingere, latrones ibi locorum manſiſſe, vbi veſtes peremtorum potuiſſent notae eſſe. tum, neceſſe non magis eſt comminiſci, latrones veſtes hominum a ſe peremtorum corporibus

ſuis

fuis induiſſe. nam potuerunt eas etiam vendere. denique, ſi procul terrarum abiſſent, quis ibi veſtes ignotas noſcitaſſet, etiamſi eas geſtaſſent?

628. 5. Dubium penes me nullum ſupereſt, leg. eſſe τοῦτον μόνον ἔφη τῶν παρόντων γιγνώσαι αὐτὸς. (aut αὐτοῦ.) de toto globo ſicariorum, qui caedi interfuiſſent, neminem alium, praeterquam hunc, noſcitaſſe, vel, alius nullius vultum ſibi notum eſſe, praeterquam huius. αὐτοῦ ſi praeferas, erit id, non genitiuus, ſed aduerbium, *ibi*, ibi loci puta, vbi caedes patrata fuiſſet. Poſtmodum reperi Geſnero quoque eandem h. l. emendandi rationem in mentem veniſſe, eique Hauptmannum acceſſiſſe.

635. vlt. poſſit lectio λῃφθεὶς, quam in annotatt. damnaui, nihilominus tamen defendi, atque probari, hactenus puta, vt 1) περιγενόμενος accipiatur, non pro *cauſa ſuperior factus*, ſed *e iudicio vita ſalua domum reuerſus*. 2) vt λῃφθεὶς accipiatur pro καταλῃφθεὶς *damnatus*. verum an ſimplex λαμβάνεσθαι pari modo atque compoſitum καταλαμβ. vſurpetur, pro καταγιγνώσκεσθαι, adhucdum mihi non conſtat. Foret, his admiſſis et probatis, haec huius loci ſententia. Quod ſi autem ſpiritum ſaluum e iudicio reportaſſem, etiamſi damnatus, nihil tamen ideo verendum habebam, ne ad extremam paupertatem deciderem, quia amici, quibus abundo, collaturi fuiſſent ſtipem, vnde alimenta habuiſſem neceſſaria.

641. 12. f. leg. ὃς ἔμπνους ἀφεθεὶς τοῦτο κατεμαρτύρει.

642. vlt. ἀδικία bene ſi habet, ſignificat h. l. cogitationem pectus ferientem, quod tu patres, id ſzelus eſſe, tametſi occultum maneat, poenasque effugiat. Alias ſuſpicer de αἰκία. *foeditas et atrocitas ſupplicium*.

645. 7. αὐτῷ non recte ſum interpretatus. ſen-

sententia haec est. Eo titulo si postulat a vobis absolui sceleris imputatione, quod liquidum atque perspicuum sibi fuisset, si hic homo occideretur, in alium neminem, quam in semet, iucursuram esse suspicionem: (vnde consequatur, sedulo se fuisse cauturum, ne qui locus eiusmodi suspicioni aduersae aperiatur, manusque ab isto cohibiturum.)

645. 6. in locum ἃ si sufficiatur εἰ, tum punctum, quod est in calce huius paginae, cum commate erit mutandum. quo facto haec exsistet sententia. Nam si formido suspicionis in se incubiturae hunc auertere tum potuisset, cum ei extrema discrimina de vita fortunisque ob sacrilegii crimen amittendis imminerent, nemo certe alius huius peremti vitae fuisset insidiatus. Sed peremtus est. Ergo hic peremit. nam nemo alius libidine tollendi eius tentari potuit, praeter hunc.

646. 1. Si πῶς seruabimus, leg erit πῶς γὰρ οὐκ ἄν, cum particula infitiante. ecqui enim non magis duxisset aliquis, vitae peremti insidias a se nullas esse parandas, [aut abiiciendum sibi esse consilium ei insidiandi] quam hic reus duxit.

5. v. ταναντία etiam sic potest accipi, vt aequipolleat τῇ πενίᾳ. ἡ δὲ πενία καὶ ἡ ταπεινότης καὶ ἡ ἐλεεινότης σημεῖον ἐστὶ τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι. Reus si pauper esset, egenus, nudus, miser, obscurus, contemptus, posset ex eo colligi, vel doceri, caedem ab eo peractam non esse. Res amplitudini et splendori fortunarum contrariae possent innocentiam eius indicare.

vlt. sententia, detractis argutiis sophisticis, haec est. Summa probabilitas est hominem de opulentia sua trepidantem, ne ea priuetur, facinus impium commisisse. h. e. hominem, de cuius nece nunc quaeritur, sustulisse.

649. 2. mallem nunc annotationem illam totam, ad h. l. adscriptam, in qua nihil sani est, abesse. Statim

tim ipſe expunxiſſem, ſi licuiſſet, e folio, quod adhuc muſteum a prelo mihi exhibebatur, ſphalmata typographica expurgaturo. Nam ſtatim animaduertebam. Offecit mihi hic error, quod αἰτιῶμαι pro paſſiuo haberem, quod h. l. eſt mediae vocis. Sententia plana eſt et obuia, vt nunc mirer, eam a me praeteruiſam tum fuiſſe. Sed oblitus nimirum ſuperiorum fueram, ad quae iſtaec reſpiciunt. Quam Infelicitatem accuſans ego, vel, de qua querens, non recte facio, ſed iniuriam Deae offero, ſi hos audio, meos accuſatores, vel, ſi vera nempe ſunt ea, quae hi dictitant. Reſpicit ad initium orationis proximae ſuperioris, ἡ Ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ' αὐτῶ. *Numen Infelicitatis hic violat calumniae ſuae iniquitate.* Conuenit iſti, quod hic legitur. Inimici mei me aiunt Infelicitati iniuriam facere queſtuum iniquitate.

651. 9. ſimplex et vera h.l. interpretatio haec eſt. Rogo numen Infelicitatis, e cuius iracundia in me ſaeuiente hi mihi inuidiam conflatum eunt, vt naturam ſuam mutare, h. e. partes ſuas cum partibus Felicitatis permutare velit. μεταξῆναι bene habet. opponit enim ſophiſta inter ſe iſta duo, τὴν Ἀτυχίαν, quae numen eſt, et ὑμᾶς, iudices.

vlt. ἐλεῆσαι] audebo enimuero, tametſi timidus, coniecturam proponere, quae, ſi probetur, huius loci ſalebras facillimo negosio, vnius literulae commutatione, complanare poſſit. Mutemus η cum ι. quas ambas literas in codd. mſtis graecis inter ſe ſaepiſſime permutari, res eſt in vulgum nota. prodibit ἐλείσαι. *miſerabilem reddere.* id quod ſententiae loci apprime conuenit. Sed negabis verbum graecum eſſe ἐλείζειν. fateor equidem id alibi locorum nusquam reperiri. verumtamen analogia non repugnat, et ſententia loci id plane flagitat.

652. vlt. τούτων quo redeat, dubium eſt, ad la-

tronesne, an ad iudices. Si ad latrones ea est sententia, quam in latina mea reliquiarum Antiphontis interpretatione reddidi. Sin autem ad iudices referatur, erit sententia istaec. Hi iudices si id potius facient, quod eos facere par est, et eorum personas decet, quam vt obsecundent aduersariis meis, iniqua postulantibus, absoluar omni suspicione. nam, primo loco, causa mihi nulla fuit eum vestium gratia perimendi. neque enim egenus, neque nudus sum. Secundo, infirmum est aduersarii argumentum de caedis promulgatione, voce praeconis facta. Collegerat ille sic. Latrones si caedem commisissent, praeco eam publice indicasset. et indici praemium condixisset. Quod factum non est. Ego latrones eum non occiderunt. Respondet defensor: ecquis pro certo nouit, huiusmodi praeconium factum esse, an minus? ecquis enim huic rei animum attendit?

654. 4. κυρίων] incipio nunc dubitare de veritate suspicionis meae, de ᾧ addendo. forte rectius tamen sit id omitti. in latinis quidem meis omisi, et sententia videtur sic planior fieri, et ad veritatem etiam propius accedere. Nam si accusatores huius causae, ildemque peremti vindices, eius fuerunt necessarii, qui fuisse videntur, fuerunt eius heredes quoque, et proinde cum reliqua hereditate famulum quoque adepti sunt, qui exspirans reum indicasse fertur.

659. pen. videntur verba sic esse ordinanda δρᾶν καὶ λέγειν. eo necessitatis adigunt, vt audeant, cum alia agere, contra quam nati sint, tum etiam causas in foro agere. vnus enim infinitiuus τολμᾶν regit ambos alteros ex ipso aptos δρᾶν et λέγειν. quid audent? 1) τἀ ἄλλα δρᾶν παρὰ φύσιν alia omnia agere, a quibus natura eos fecerit alieniores. 2) λέγειν verba facere in publico, indiserti cum sint et verecundi, et fori prorsus rudes.

vlt. dele ambas annotationes ad h. l. numeris

1. b. et

1. b. et 2 signatas. iisque istaec suffice: Pro ἥκιστα lege ἧχ ἥκιστα, et omnia plana erunt. ἧχ ἥκιστα non minime, litotis est, seu extenuatio, plus significans, quam nuda vocabula subiiciunt. inprimis, ἐν τοῖς μάλιστα. si quis vllus alius, vel maxime. τειθτος] h. e. ἀπράγμων καὶ ἡσύχιος. a strepitu fori, et a tumultu causarum abhorrens, et in quiete vitae priuatae atque otiosae delitescens.

662. pen. ἐκ τῆς ἁμαρτίας] possit quoque legi τὸ τῆς ἁμαρτίας [scil. ἔγκλημα] πρόδηλον [subaudi ἐστὶν] ὁποτέρᾳ ἐστὶν. vtri amborum imputanda sit culpa, paret. potest ἐστιν tam ad αἰτία, quam ad φόνος referri.

663. 7. ἐν τοῖς γυμναζομένοις, cum articulo, malim, vt conueniat ei, quod in continenti legitur τῶν ἀκοντιζόντων.

664. 3. χώρᾳ] imo vero χρόνῳ *temporis*.

668. 2. f. ἅπαντας ἅπαντα ἀναγκ. in neutro plurali. *omnes omnia cogit facere.*

671. 2. legi quoque possit προσκατεγνωκ. *praeterea quoque adhuc condemnatum.* non solum carendum mihi erit filio meo, sed etiam facere non potero, quominus eundem videam insuper caedis quoque voluntariae, in semet commissae, incusatum.

675. 1. ἃ οἱ νόμοι] talionem in corpore homicidae exsequendam.

677. 1. ad ἀπολεσάντων, si id probes, subaudi ἄν. dicere vult, si satis perspicio sententiam caliginosissimam. iudices, a quibus morti condemnati fuerimus, si non rursus ipsi quoque vrbe expellantur, religioni haud satis fiat a ciuibus, qui, nisi falso iudicio decepti fuissent, impuros perdidissent.

677. 8. μεταλαβητε bene habet, indicans tempus futurum. certo eueniat, vt vos scelus eius haud participetis.

680. 3. pro ταύτης possit quoque τέτων vel τούτῳ legi, vel potius. τῆς δὲ διαδρομῆς αἰτία ταύτης τὶς φαίνεται γενομένη; ecquam autem huius discursus causam constat fuisse?

684. 2. δαίμονες] nam Fors [ὁ δαίμων] hos voluit miseros esse. repugnare autem voluntati numinis impium sit.

685. pen. si ἀποκτείνει seruatur, tum ad τῷ βίῳ addendum erit ἀποζεῶν.

686. 4. ἣν non habet quo referatur. paret quidem referri ad δυσμένειαν vel τιμωρίαν. verum quodnam erit praedicatum huic ἣν subiectum? Aies εἰσάγονται esse. Recte vero. Atqui tum pendebit ὃ προσῆκον μίασμα. lababit constructio. Penes me dubium non est, post ἣν deesse κινοῦντες, vel παροξύνοντες, vel tale quid. quam saeuitiem numinum furialium irritantes et iniqui iudices, et falsi testes, eo quod idem scelus patrant, atque ipsi homicidae, ipsi suas in domos inducunt piaculum, quo vacare et poterant et debebant. Debebat etiam accusatores his annumerare. Verum de his seorsim in continenti subiicit.

692. 2. idem est ac si dixisset συγγινώσκομεν ὑμῖν, ὅτι διὰ τὸ βέλτιστον τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν, ἀνέχεσθε ἀκούοντες.

693. 4. παρανομημένων] suspicio nasci possit de παροινημένων flagitiorum et malorum a crapula proficiscentium.

694. 6. siue ἀθεραπία siue ἀθεραπεία exares, neutrum bene graecum est. nam vt prius ab ἀθέραψ, ita posterius ab ἀθεραπεύω sit repetendum, quorum neutri cum linguae graecae rationibus conuenit.

7. ἔτι τότε δεινότερα] loco medii vocabuli malim τότων, ob praemissum ταῦτα.

696. 7. possit quoque locus sic emendari. παροινοῦντες φαίνονται. ὥστε ἡ ἡλικία ἐδὲν μᾶλλον — γίνεται,

696.

696. vlt. illa ſuperius a me annotata in medio relinquam; quae tum in chartas coniiciebam, cum dialecticam Antiphonteam minus callerem; quamquam ne nunc quidem calleo; neque tanti eſt vt perdiſcam. Videor mihi tamen aliquantulum in ea magis nunc profeciſſe. Expromam itaque coniecturam, quae in mensem venit locum hunc latinum facienti. Scilicet pro εἴτε leg. eſſe ſimpliciter εἰ. et ad πατάξας addendum, φονεύς ἐστι. Colligit ſic. vos, aduerſarii, paulo ante ſic arguebatis. qui vulnera alicui impoſuerit tam ſaeua, vt ſauciatus neceſſe haberet medicum arceſſere, cuius inſcitia eum tollit; ille aggreſſor necaſſe ſauciatum dicendus eſt. Hoc ſi verum eſt, verum item eſt alterum hoc meum argumentum. Qui verberibus ingerendis aliquem laceſſat ad reuerberandum, homicida ſui eſt, ſi reuerberantis vehementia modum excedens necem illi conſciuerit. Erit tum ὁ πατάξας p. 697. 1. non ὁ πρῶτος, ſed ὁ δεύτερος πατάξας. non verberator, ſeu rixae ſator, ſed reuerberator, ſeu acceptae iniuriae vltor. Et hanc argumentandi rationem in latinis meis expreſſi.

697. 1. ἐπιτρεφθῆναι] ob praemiſſum ὑμᾶς malim ἐπιτρέψαι. nam aegri ἐπιτρέπουσι medico, amici aegrotantis eum ἐπιτρέπουσι.

700. 3. ἀλλοτρία] fortuna aliena vti dicitur aliquis, qui rem gerit ſeu proſpere, feliciter, ſapienter, glorioſe, ſeu contra, non eo, quod ipſe rem ſic fuiſſet, vtramuis in partem, exſecuturus, ſi ſolus eam per ſe geſſiſſet, ſed, quod alterius alicuius, cum quo illi ea res communis fuit, interuenit, ſeu ſecunda fortuna, ſeu aduerſa, quae iſtum ſeu extulit et in ſublimi collocauit, ſiue deiecit et euertit. verbo, propter conſortium cum alio, merita illius participare. vt ſi pii centum e. c. eadem naue vecti cum vno impio, propter hunc vnum vna cum eo pereant.

700.

700. vlt. videtur locus ita esse corrigendus. τὸν μὲν γὰρ διώκοντα δίκαιον καταλαμβάνειν, [sine particula infitiante] nam accusatorem quidem ius et fas est condemnare eum, qui non perspicue docuerit, iniuria se fuisse laesum. τὸν δὲ [per delta, non per tau] φεύγοντα ἀνόσιον ἀλῶναι. reum vero condemnari sit nefas eum, qui non perspicue criminum incusatorum fuerit conuictus.

702. 1. Carent haec sententia sana. Nam si peremtus ipse fui fuit homicida, quid opus erat spem ostendere de vero homicida olim aliquando in lucem prodendo. Sin autem ab alio quopiam peremtus est, ecquis ille homicida est, si accusatus non fuit, qui negatur fuisse. Nemo enim alius interuenit. Ergone frustra istaec atque temere ita proiecta dicemus? Haud ausim affirmare. Quod si ergo sana his quoque inest sententia, videtur sophista iudicibus auctor esse, vt accusatores a se cum hac excusatione dimittant. O boni, non liquet, quinam huius peremti homicida fuerit. Nunc quidem abite domum, et ab huius rei persecutione desistite. Nam is profecto insons est. Saluum vobis semper manet ius vestrum peremti homicidam in iure persequendi, si quando per temporis longinquitatem fiat, vt is deprehendatur atque noscitetur. Quod quia futurum nunquam erat, quippe negatum, tantundem erat, atque accusatores honesta oratione, et cum ludibrio spei negatae, a foro suo blande ablegare.

703. 2. ἐξ ἴσου valet h. l. idem atque ἀξίως, ἀρμοζόντως, πρεπόντως. Sententia non haec est, vellem parem modum facundiae et experientiae mihi inesse, seu, me facundum pariter esse, atque sum rerum peritus, sed istaec, vellem mihi et facundiam et vsum rerum, praesenti huic meae calamitati parem atque

atque conuenientem esse, vt per illa hoc possem facilius et aequius hanc ferre atque depellere.

708. 4. Argut sic. Si licet in homicidas agere ex titulo κακεργίας, licebit ex eodem titulo in sacrilegos quoque et in proditores patriae agere. Verum hoc non licet. Nam sacrilegi iudicantur et puniuntur ex praescripto legum peculiariter de iis latarum, quae a legibus in maleficos latis diuersae sunt. quod idem quoque sic habet in proditoribus. Ergo, etiamsi homicidium non minus capitale sit maleficium, quam vllum aliud scelus, nefas tamen est hominem ex titulo κακεργίας maleficii in carcerem raptum, et inde in iudicium productum, ipso in iudicio condemnare, non vt κακοῦργον maleficum, sed vt homicidam. Nam peculiaria sua cuiusque sunt iura, tam maleficorum, quam homicidarum. Neque illos ex horum iure licet iudicare, neque hos ex illorum. Consequitur ex his, vocabulum κακοῦργος, quamuis stirpitus, hoc est per etymologiam, latissime pateat, nullumque non genus scelerum complectatur, tamen in vsu loquendi fori attico proprio tam late non patere, sed ad solos fures, latrones, grassatores, manticularios, vecticularios restringi, breuibus vt dicam, ad eos omnes, qui bona eripientes, vitam spoliatis saluam relinquunt. Male itaque faciunt aduersarii mei, me, alio crimine in ius vocatum, ex alio condemnantes.

709. 13. τὸ ναντίον] ergo non sub dio, sed sub tecto. Verumtamen forum, ni fallor, sub dio erat. Quis mihi nodum hunc expediet?

712. 1. καὶ ταῦτα παρελθών] participium hoc si accipis pro *transgressus*, locum habebit superior nostra ad h. l. annotatio. Sin autem pro *progressus*, legi possit κἀνταῦθα παρελθών *et huc progressus*, in hoc forum, in conspectum horum iudicum.

714. 2. post λέγειν deesse videtur καὶ ἐμαυτὸν ἀπο-

ἀπολογεῖσθαι ἀθυμότερον. Subaudi a communi ἔξειν ἔμελλον. habituri me erant ipſummet ad cauſam capitis dicendam ſegniorem ex animi deiectione, atque cunctantiorem, ſi corpus mihi a taediis carceris confractum et commaceratum eſſet.

714. 13. fort. leg. ὦ καὶ Ἡρώδης.

715. 2. Itane vero omnes eodem nauigio concluſi? Nil mirer Herodem in Thraciam nauigare cum mancipiis ibi diſtrahendis. non magis mirer Thracas homines Mitylenam nauigare ad mancipia ab eo emendum. Sed manſiſſent tum, aut illi in Thracia, aut hic domi. Cur autem et venditor, et emtores, et venalitii, ſimul omnes in Thraciam nauigent, cauſae probabilis nil exputo. Ergone mancipia aut vendenda ſine emtoribus a venditore illuc, vbi venire deberent, peruehi non poterant? aut iam vendita, et ab emtoribus ſuſcepta, non poterant a ſolis emtoribus in Thraciam perduci ſine venditore?

715. 5. num ante ταῦ deeſt epithetum aliquod δεινῷ, vel φοβερῷ, vel σφοδρῷ.

716. 16. εἰδὼς] data opera, deſtinato conſilio. ſubauditur ὅτι κατ' ἐμὲ μηύσει. ſuſpicor tamen poſt εἰδὼς deeſſe εἰδότα, vel potius συνειδότα. quem gnarum et conſcium mei facinoris eſſe ſcirem.

717. 6. τὴν ἀγγελίαν] ſubaudi ταύτην, hanc de Herode ſublato. Ad illa inſequentia ᾗ γὰρ ἂν ἀνχόμην πλέων ſubaudi εἰ ἔτει ἤδη τότε τῷ Φίνει με ἠτιάσαντο ἔτι ἐν τῷ Μηθυμναίων λιμένι ὄντα.

719. 9. ἐπεδήμεν poteſt quoque ſic accipi, verſabar, commorabar adhuc in inſula Lesbo, aut ibi loci, vbi Herodes coeperat deſiderari. Haec interpretatio ſi magis probabitur, quam illa ſuperius propoſita, contorta vtique, ſignificabit ἀνχόμην πλέων, diſceſſeram e portu Methymnaeo, vela faciens verſus Aenum.

14. τῶν προβάτων] articulum abeſſe malim,

aut

aut si seruetur, subaudiendum erit τῶν ἐν τῷ πλόῳ καὶ ὑπὲρ αὐτῦ ἐσφαγμένων. mactatarum in nauigatione, et pro ea, quo secunda et auspicata exiret.

16. τὸς ἀνθρώπους] quoniam sumebat orator, eos iudicibus iam notos esse, nil curauit certiores eorum notas edere. Alter eorum fuit seruus nescio cuius, alter ingenuus.

720. 2. καὶ videtur hinc in versum tertium, proximum subiectum, deducendum esse, ad hunc modum. ἕτος ὁ, πεισθεὶς ὑπὸ τέτων, καταψευσάμενος ἐμῦ. *hic falso me indicauit, ab his persuasus.* cohaerebit sic articulus ὁ, non cum proximo πεισθεὶς, sed cum remotiore καταψευσάμενος. quasi sic dixisset ἕτος ἐμῦ κατεψεύσατο, διὰ τὸ πεισθῆναι ὑπὸ τέτων. Tum pergit. παρέξομαι δὲ καὶ τέτων τὸς μάρτυρας. *praestabo horum quoque rerum testes*, prout superius expositarum exhibui.

721. 9. malim in futuro καταψευσόμενος legi. idem est, ac si dixisset ἐγίνωσκεν ὅτι καταψεύσεται, vel, in optatiuo futuri, καταψεύσοιτο. certo sciebat se mendacium in fraudem meam, e re sua, cum emolumento quodam suo, esse dicturum.

722. 1. τὸν μηνυτὴν] graue verbum h. l. nemo sanus et causa sua fidens, indicem sustulerit, ea testatum, quae iste imprimis indicari cupiat, et quo ad iudices adducendo aduersarium percellere, causamque suam firmare, quam maxime possit. ecquis vltro pugionem abiiciat, quo possit hostem confodere?

15. post κάλει videtur titulus ΜΑΡΤΥ. ΡΕΣ deesse.

723. 6. nunc maxime verosimile mihi videtur post ψεύδεσθαι deesse voc. διαπειραθεὶς. v. p. 721. pen.

727. 17. malim ἐγίνεσθε in imperfecto.

728. 2. 3. malim sic interpungi et legi. καὶ μαρτυρεῖν ἔξεσι δῆλῳ κατὰ τῦ ἐλευθέρυ, καὶ τὸν φόνευ [scil.

[scil. ἔξεσι] τῷ δεσπότῃ, ἂν δοκῇ, [scil. αὐτῷ] ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τοῦ δούλου. li tantum, ait, seruis defertur a legibus reip. nostrae, vt iis liceat aduersus ingenuos re- stari, item, si quis seruus interemtus fuerit a ciue, eumque ciuem illa de serui sui caede in ius vocare voluerit herus eius, vt id illi liceat: neque leniori poena homicida serui, quam ingenui, afficiatur: consentaneum fuerat etiam hoc de seruo legitimum iudicium haberi.

731. 3. malim sic legi ᾧ γε [Lycino puta] σαφέστερον αὐτὸς [in nominat. singul.] ἐμελλεν. redit αὐτὸς ad facinoris conscium, perlatorem literarum, ad quem eundem proximum quoque αὐτὸν redit.

5. ἀχ οἷόν τε] nequit scire, vel, non licet, vt eius scientiae committatur, breuiter, *non debet scire*, quae cum nescire e re nostra est. *man kan es ihm nicht wissen lassen*, id est, *man darf nicht*.

12. τῷ βασανισθέντι] id est, τῇ μηνύσει τοῦ βασανισθέντος.

733. 4. ἔχω] sententia postulat σύνοιδα. quo certi sitis (alloquitur iudices,) me mihi conscium non esse caedis praemeditatae in hoc homine Herode a me commissae. Et hanc lectionem in latinis meis expressi.

734. 18. videntur verba sic conuenientius ordinari posse. ἐ δῆτα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐναντίον. ἐκεῖνος τοῦτο — ἢ ἐγὼ ὑπὸ τούτου. τῷ μὲν γὰρ ἂν ἦν χρήματα, ἐμοὶ δ' ἦν. ἐπεὶ ἐκεῖνος γ' —

737. 5. ἔν] malim γὰρ. τούτῳ redit ad subiecta, ἂν ἐὰν — et ἀλλ' εἰ μή.

6. Possunt vtique ista duo ἀφανὴς ἐστι et ἀπόλωλεν diuersa esse. posterius caedem designat, vel modum caedis. prius modum, eum e conspectu hominum subducendi, iam peremtum, vt nusquam reperiri queat.

739

739. 12. ὁ ἀνὴρ ἀπήχθη] bene poteſt haec dictio, etiam ſine ἐκ, habere, hactenus, ſi non ſolitum illud ſupplementum τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδὸν cogitatione adiungatur; ſed alterum paulo rarius inuentu, τὴν ἐπὶ τὰ οἴκοι, aut τὴν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. reducebatur domum ſuam e carcere, tametſi iam vndecimuiris traditus eſſet.

740. pen. F. ſic conſtituendus eſt hic locus. μέγα δὲ δύναται ἡμέρα παρ' ἡμέραν γιγνομένη πρὸς τὸ τὴν γνώμην — μεταςῆσαι. magnum valet dies diei ſuccedens, ſeu, quod nunc hic dies, non iſte, agatur, ad mutandam mentem.

743. 5. εἴχετε dedi de meo, pro vulgari lectione εἴχετο. quae emendatio ſi probabitur, locum habebit hactenus, vt etiam ſupplementum illud ἔτε γ' ἐχρῆν probetur. Vulgata ideo diſplicebat, quia non alia ei ſignificatio h. l. conueniebat, quam *habebantur*, *tenebantur*. verum vt taceam eam ſignificationem ambiguam eſſe, quae dubium relinquat, quisnam habuerit, Athenienſesne an Mitylenaei, praeterea quoque, quod adhuc maius eſt ad offenſionem, ne graeca quidem eſt. ἔχεσθαι, in paſſiuo, non vſurpatur.

744. 7. ἐνδεῆς] ſubaudi παρ' ἐκεῖνον aut δι' ἐκεῖνον. *per*, *propter illum*.

746. 3. ἰδίαν] malim ἰδίᾳ aduerbialiter.

747. 4. poteſt vtique αὐτοῖς ad eosdem ſycophantas referri, ad quos modo praemiſſum hoc ipſo verſu αὐτοὶ refertur. ſi hi quadruplatores a vobis contemnantur, atque, quantumuis contendant et vociferentur, tamen nihil perficiant, nihil apud vos valeant.

749. 7. poſſit quoque legi εἰσὶ δέ μοι καὶ τούτων μάρτυρες.

750. 3. num locus ita farciendus eſt. οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν τοῖς πλείοσιν ἱκανὰ δόξειν εἰρηκέναι πρὸς τὸ ἐμὲ ἀποψηφίσασθαι. Spero plerosque veſtrum eſſe opi-

naturos, me satis multa dixisse ad impetrandam a vobis absolutionem.

751. 4. *Φόνῳ δὲ δίκην*] sic dedi de meo, pro vulgari *Φ. γὰρ δ.*

vlt. *ἔτ', οὐ ξυνειδὼς*] sic periculo meo dedi, pro vulgari *ἔτε ξυνειδώς.* Fateor non solummodo in loco simili, p. 764. 9. colorem esse vulgatae lectioni, sed et in hoc, quod in lectione a me ingesta perierit antitheton, quod e vulgata exsistit; et antitheta vna cum omnibus sophistis Antiphontem captare constat. Opponi vtique inter se *conscium* et *non conscium* par erat. Denique mea lectio si probetur, tantundem dicet posterius colum, atque prius. Haec hactenus pro vulgari lectione dicta mihi sunto. Sed audiamus quoque ex altera parte, quae offensiones ei inhaerescant. primum, vt sceleris conscius se legis et sententiae a iudicibus dictae seueritati submittat, in eo nil est quod mireris. orator autem docere vult quanta sit legum poenalium et dicasteriorum causas has tractantium auctoritas, et qui tanti nerui, vt ipsi, qui nullius sceleris sibi sint conscii, tamen, semel condemnati, facere non possint, quominus exsecutioni dictatae sententiae se patienter submittant. Deinde, tametsi fatear dictiones *πιστεύων, ὅτι ἐκ ἐνοχός ἐστι τῷ ἔργῳ* et *ὁ ξυνειδὼς αὐτῷ τοιοῦτον ἔργον εἰργασμένῳ*, aut vere tautologas, aut sententias earum tam inter se finitimas esse, vt tautologae videantur, eidem Antiphonti tamen, qui alias verborum tam parcus est, non est insolitum, vt easdem sententias intra breuissima spatia ingeminet. vide, vt exemplum demonstrem, memoriae primum occurrens, p. 764. 3. et 5. vbi de spe disputans, cum dixisset *τὰ πλεῖστα τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου ἐν ταῖς ἐλπίσιν ἐστί*, statim subiicit, *ὅπερ ἐστὶ μέγιστον ἀνθρώποις τοῦ βίου ἀγαθόν.* Adhaerescit hoc vitium, superuacaneā

fine

ſine neceſſitate et cum taedio inculcandi, et contra dictu neceſſaria diſſimulandi, antiquis hoc magis, quo ſunt antiquiores. Quicquid huius rei eſt, vtcunque de mea coniectura arbitri pronuntiabunt, haec eius eſt ſententia ἔτε τολμήσειεν ἄν τις μάχεσθαι πρὸς τὸν νόμον [nam haec dictio aequipollet Antiphonteae, μὴ δ' χρῆσθαι τῷ νόμῳ] διὰ τὸ συνειδέναι ἑαυτῷ, ὅτι ἐκ εἴργασταί τοιοῦτόν τι.

753. vlt. πῶς δ' ἐάσετε] ſcil. ἐμὲ περὶ τοῦ πράγματος ἀπολογεῖσθαι.

755. 3. malim τοῖς abeſſe.

756. 7. num προεπιλείπει.

757. 1. τοῦτο μὲν γάρ] ſequi debebat τοῦτο δὲ. quo non inſequente, aberraui ad ſuſpicionem in annotatione ad h. l. propoſitam, quam nunc cerno ſuperuacaneam et alienam eſſe. Ergone ſtatuemus τοῦτο μὲν interdum ſic proiici, tametſi a ſocio ſuo τοῦτο δὲ deſtitutum? An contendemus potius, paulo poſt verſu 3. leg. eſſe τοῦτο δὲ τοῦ τούτοις πειθομ.

758. vlt. vel poſſunt verba ſic accipi, ac ſi hunc ad modum ſtructa eſſent, ἐὰν μόνον ὑμᾶς πείσωσιν ἐμὲ παραχρῆμα ἀποκτεῖναι. ſi hoc tantummodo perfecerint, vt ſua oratione moti vos me protinus, nil cunctati, occidatis.

762. 10. non ſatis placet neque αὐτοῦ, neque αὖτη, quod ibi ſuadebam. Quid ſi magis conuenire cenſeatur πᾶσι. in eiusmodi cauſis non eſt niſi vnica reis omnibus propoſita defenſio. vel ἑκάστοις. quod eodem redit.

pen. ſi καὶ minus placeat ad εἴργεσθαι addi, leg erit χρησάμενον pro χρήσασθαι.

763. 3. fort. καὶ ᾧ μὴ ἔστιν. *et cui non eſt.*

765. 1. τε de meo dedi pro vulgari γε.

9. τοῦ εὐσεβοῦς] vt Manes peremti placentur

vltione de homicida ſumenda. τῷ δικαίῳ] quo iuri humano ſatis fiat, ſancienti ius talonis.

765. 16. κρίνεσθαι] num ἀποκρίνεσθαι.

766. 16. ἀποφήνασι] num φήσασι ſimplex praeſtat.

767. 4. malim αὐτοὶ δ' ἐν ᾧ.

14. malim ἔτ' αὖ ἀποψηφ.

770. 3. τούτων] deſignat Phanoſtratum et Amyniam et tertium, cuius nomen reticetur.

771. 1. ἀποκρίνωμαι in coniunctiuo de meo dedi, pro vulgari ἀποκρίνομαι in indicatiuo.

773. 8. abſurda et repugnans dictio, vt facta fiant ea, quae nunquam facta ſint, eſſe penes aequum et verum. Nulla eſt in natura rerum vis, quae id efficere valeat. Orator perplexa oratione adumbrauit magis, quam expreſſit, veram ſententiam, quae haec eſt, vt vere facta ſint ea, quae negentur eſſe, et vt vere ſons is ſit, qui ſe verbis inſontem gerat, id non a cuiusquam praedicatione, ſed ab aequitate et veritatis euidentia doceri.

773. vlt. atqui paulo ante, p. 772. 6. dixerat accuſatores iuratos aſſeueraſſe, Diodotum a reo peremtum eſſe nece praemeditata. Quomodo iſtaec repugnantia his inter ſe conciliabimus?

Annotationem n. 53. ſignatam deleri velim.

774. 1. τὰ πραχθέντα] ſubaudiri poſſit e praemiſſis ὁμολογοῦσι. vt τὰ πρ. ſint accuſatiui. verum videntur hi potius nominatiui eſſe. quod ſi verum eſt, deerit φαίνεται.

775. vlt. lege οἱ σύμπαντες, cum articulo.

776. 8. τοῦτος ἐρωτᾶν] aſyndeton hoc ſit an hi infinitiui ἐρωτᾶν, ἐλέγχειν, artie ſint cum παρεκαλέμην verſu 4. copulandi, ſic, vt interiecta pro intertis habeantur, ad hunc modum (καὶ ἐγὼ ἐκέλευον — ἔκασον) τούτους ἐρωτᾶν, ἐλέγχειν, [ſcil. παρεκαλέμην] id in medio relinquam.

778.

778. 11. malim εἶεν δὲ καὶ δῆλοι.

12. ὄρκοις καὶ πίστεσι] differunt ergo ista secum. Antehac equidem promiscue vsurpari opinatus eram. Qui ergo differunt? Num πίστις est, (nam de ὄρκῳ, re nota, nil attinet commemorare) affirmatio, aut infitiatio rei gestae, aut sponsio faciendae, simplex, sine formula iurandi, h. e. sine obtestatione deorum, et sine diris. *eine Betheurung, oder ein Angelöbniſs, an Eydesſtatt, auf ſein Ehrenwort.* tantundem auctoritate valens in foro, atque iusiurandum ipsum.

15. κατειπόντες] scil. ἑαυτῶν, aut τῶν δεσποτῶν. vbi ea de semet ipsis, aut de heris indicarint, ob quae postmodum nex ipsis esset ineuitabilis metuenda, siue a seueritate legum scelera punientium, siue ab vltione dominorum.

781. dele annotationem n. 85.

782. 21. καὶ posterius videri possit delendum esse, vt perperam ex ἕνεκα postrema syllaba iteratum. contra deesse videtur idem καὶ p. 783. 1. ante voc. συνέκλεπτον.

783. pen. οἱ ἕτεροι] ego equidem non mouebo. nescio tamen an futuri sint, qui malint οἱ ἑταῖροι *sodales.*

788. vlt. ἐπὶ τῷ αὐτῷ βασιλέως] subaudi ἐφ' οὗ τούτοις ἂν ἐνεχύρει τὴν κατ' ἐμοῦ [vel πρός ἐμε] δίκην ἀπογράφεσθαι.

INDEX GRAECITATIS ANTIPHONTEAE.

Ἀβασάνιστος. 610. vlt.

ἀβίωτος] ἀβίωτον τὸ λοιπὸν τῦ βίυ διάξω 666. 1.

ἀβιωλία τῇ ἑαυτῦ ἀπώλειτο. 690. 5.

ἀβέλως inconsiderate, temere, neque salutis suae, neque famae ratione habita, neque reputata rei atrocitate, καὶ ἀθέως, nulla diuini numinis reuerentia. 617. 2.

ἀγαναχτῶν ἂν εἰκότως μοι δοκῶ. si queror hac de re atque indignor, videor mihi sat graues eius rei causas habere. 688. 7.

ἄγειν] ἕτερόν τινα εἰς αἰτίαν ἀγαγών. 771. 8.

ἁγνεία] μιαίνει τὴν ἁγνείαν αὐτῶν. 629. 3. 638. 2.

ἁγνεύειν lustrare, repurgare a piaculo, cultum, pium, mundum reddere. ἁγνεύετε τὴν πόλιν. 648. 8. ἁγνεύσας ἑαυτόν. 764. 1.

ἁγνοεῖν peccare, labi, πλέον ἁγνοεῖν ἐτι νύκτως, ἢ μεθ' ἡμέραν. 725. vlt.

ἁγορεύειν] ἐγὼ τὸν νόμον ὀρθῶς ἁγ. Φημὶ 673. 4.

ἀγών. 627. vlt. 685. 2. ἐν ἀγῶνι καὶ κινδύνῳ μεγάλῳ καταστῆσαι. in certamen forense, et sic periclitari in magnum discrimen conicere. 733 pen. δύο ἐξ ἑνὸς ἀγῶνος γεγένησθον. 750. 8. οἱ πολλοὶ ἀγῶνες τῇ ἀληθείᾳ σύμμαχοι, τῇ δὲ διαβολῇ πολέμιοι. 751. 2.

ἀγωνίζεσθαι. 706. 5.

ἀγώνισμα documentum causae. 722. pen.

ἄδεια] τοῖς ἄλλοις ἄδειαν ἐδώκατε τὴν σφετέραν αὐτῶν [scil. πόλιν vel χώραν] οἰκεῖν. 744. 3.

ἄδηλος

ἄδηλος] ἅπαντα τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται. 706. 2.

ἀδικεῖν] τῷ ἠδικημένῳ τὸν ἀίδιον χρόνον. 615. 12. ἡ ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ' αὐτῆ. 641. 1.

ἄδικος] ἄρχων χειρῶν ἀδίκων. 688. 7.

ἀδόλως] ἀδολώτερον καὶ ἀδυνατώτερον λεχθήσεται. 670. 10.

ἀδυναμία] βλάπτει μὴ τῆ λέγειν ἀδυναμία. 703. 9. ἀδυνάτως. 670. 10.

ἀείμνηστος ἡ τότε ἁμαρτία τοῖς Μιτυληναίοις ἐγένετο. 746. 4.

ἀζήμιος. 676. 7.

ἀθέμιστος] ἀθέμιτα δεήσεται. 616. 3. ἀθέμιτα καὶ ἀνόσια δρᾶν. 694. 17.

ἀθεραπεία neglectus, omissio medicinae aegro adhibendae. ὑπ' ἀθεραπείας διαφθαρῆναι. 694. 4.

ἀθέως καὶ ἀκλεῶς. 616. 1. ἀβέλως καὶ ἀθέως. 617. 2. insuperhabita deorum religione.

ἀθηνᾶ βελαία. 789. 3.

ἄθλιος] τὴν ἀθλίαν καὶ τελευταίαν νόσον νοσῶν. 620. 5. ἄθλια πάσχω. 631. 9. ἄθλιον καὶ πικρὸν ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας. 672. 8

αἰδεῖσθαι τὴν εὐσέβειαν τῶν μηδὲν ἀδικούντων. 656. pen. τὴν εὐσέβειαν τῶν πραχθέντων καὶ τὸ δίκαιον αἰδέμενος. 667. 2.

ἀίδιος] ἠδικημένῳ τὸν ἀίδιον χρόνον. iniuriam passo nullo vnquam tempore, quamuis longo, reparabilem. 615. 12.

αἰδὼς] αἰδῆς τυγχάνειν παρ' ὑμῶν. 618. 12. μήτ' ἐλέου τυχεῖσα, μήτ' αἰδοῦς. 619. 3.

ἄϊρειν] ἔμπνεε ἔτι ἀρθεὶς. 628. 4. 641. 12. ἀποκτεῖναι χειρὶ ἀράμενον. [id est aut χειρὶ ἐπηρμένη, manu sublata, aut ἄραντα βέλος, ἢ ξύλον, ἢ λίθον.] 772. 6.

αἰρεῖν] γραφὰς πολλὰς καὶ μεγάλας διώξας ἀδεμίαν εἶλεν. 626. 10.

αἴσθησιν ἀδεμίαν ἐποίησεν. scil. ὅτι ἀπεκτείνοιτο. nullum de se prodidit indicium, quo admoniti sentirent alii eum occidi. 725. 20.

αἰσχρῶς ἀπώλεσε. 618. 14. foedum enim spectaculum est homo a veneno exspirans. cuius vultus horrendis modis distorquetur, eiulatus sunt miserabiles, intestina et artus dire conuelluntur.

αἰσχύνη] μὴ τυχεῖσα μήτ' ἐλέου, μήτ' αἰδοῦς, μήτ' αἰσχύνης 639. 3. vsurpatum h. l. hoc vocabulum est honesto sensu, pro reuerentia. ἄνευ κακότητος καὶ αἰσχύνης. sine dedecore. 761. 7.

αἴτησις] καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν. 704. pen. 706. 8.

αἰτία] εἰς ἀκεσίας αἰτίας ἦλθεν. 661. 10. τὴν αἰτίαν ἐχ ἡμετέραν οὖσαν, ad nos nil pertinentem, a nobis alienam, ἡμῖν προσέβαλεν. 662. 4.

αἰτιᾶσθαι accusare. τὸν διώκοντα μὴ ὀρθῶς αἰτ. 765. 1. ἡ αἰτία, ἣν αἰτιῶνται κατ' ἐμοῦ. 779. 16.

αἰτίασις accusatio, criminatio. κρεῖττον ἦν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ γεγενημένον τῆς τούτων αἰτιάσεως. 717. 8. 753. 7. ἡ αἰτίασις οὐκ ἔχει τέλος. 765. 3.

αἴτιος] ὁ, τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. 623. 3.

ἀκεῖσθαι] τῷ τούτου φόνῳ τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων ἀκεσαμένους. 695. 1.

ἀκεσὸν πρᾶγμα res reparabilis, vbi error quoquo modo corrigi possit. 754. 11.

ἀκίνδυνος] ἀκινδυνότερον ἡμῖν ἔδοξεν εἶναι. 695. 10.

ἀκινδύνως μαρτυρεῖν. 654. 3.

ἀκλεῶς. 616. 1.

ἀκμάζειν] ἀκμαζούσῃ τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματος χρώμενον. 693. 8.

ἀκοὴ ἐπίσαμαι καὶ πρότερον γεγονὸς. 737. 9. 742. 2.

ἀκολασία] ἐχ ὕβρει, ἐδ' ἀκολ. 661. 6. 672. 4. διὰ τὴν ἑαυτῦ ἀκολασίαν πάντα δρῶν καὶ πάσχων. 699. 4.

ἀκολαθεῖν] ἠκολάθει τῆς θυσίας ἕνεκα. *Sie gieng mit.* 613. 4.

ἀκοντίζειν] ἀκοντισθεὶς διὰ τῶν πλευρῶν. 658. 7. μελετῶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν. 661. 7. ἄθλιον καὶ πικρον ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας, 672. 8.

ἀκὼσειν] ὥσπερ ἀκὼσειν ἐστὶ τοῖς ὠσὶ κατὰ φύσιν. 696. 1.

ἀκὼσιος] τὸν ἐκ προβολῆς ἀκωσίας ἀποθανόντα fraude praemeditata, qua peremtus inuitus cecidit, seu contra voluntatem suam. 606. vlt. ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκωσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει, ἢ τοῖς ἑκωσίοις καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήμασι. 618. pen. ἀκὼσιον τῷ παθόντι περιθεὶς τὴν συμφορὰν. 641. 4. [nisi ibi potius ἀκωσίαν leg. sit, quia Antiphon hoc adiectiuum vsurpare solet pro adi. trium terminationum.] εἰς ἀκωσίας αἰτίας ἦλθεν. in criminationes incurrit inuitus, quarum culpa vacat. 661. 10. ἔτοι πράκτορες τῶν ἀκουσίων εἰσὶ. id est πράττουσι τὰ ἀκωσία. 663. 2. ἀκωσίοις κακοῖς περιπεσεῖν δίκαιός ἐστι. 673. 5. τὸ ἀκούσιον, ἁμάρτημα τῆς τύχης ἐστὶ, τὸ δὲ ἑκὼσιον, τῆς γνώμης. 755. 7.

ἀκωσίως καὶ βιαίως ἀπέθανε. 618. 7. ἀκωσίως [subaudi ἀποκτείνας] ἐχ ἧσσον, ἢ εἰ ἑκωσίως, ἀπέκτεινέ μὲ τὸν παῖδα. nil ideo minus mihi periit filius, quod inuitus eum peremit, quam perisset, si volens interemisset. 672. 10. ὁ διαφθαρεὶς ὐδὲν ἧσσον [subaudi βλαφθεὶς] ἀκωσίως βλαφθεὶς, id est ἐν τῷ ἀκωσίως βλαφθῆναι, ἢ εἰ ἑκωσίως ἐβλάπτετο. 673. 7.

ἀκριβεια] ὑπὸ πονηρᾶς λόγων ἀκριβείας πασθέντες.

τες. 670. 7. τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν. 692. 3.

ἀκριβὴς] ἀληθῆ μέν, λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ. 678. pen.

ἄκριτος] μὴ ἄκριτον ἀποθανεῖν. 728. 6.

ἀκρόασις] καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν. 704. pen.

ἄκων ὐκ ἐλάσσω ἐμοὶ τὴν συμφορὰν κατέσησε τοῦ ἑκόντος. 658. pen.

ἀλήθεια] ὧν τὴν ἀλήθειαν ὐκ εἴληφε. certam cognitionem. 608. 6. δόξη, μὴ ἀληθείᾳ τὴν κρίσιν ποιήσασθαι. 660. pen. τῆς ἀληθείας ὐκ ἦν τιμωρὸς αὐτῷ ὐδείς. 723. 9. μετὰ τῆς ἀληθείας. 732. 19.

ἀληθὴς] ὅπως τὸ πραχθὲν ἦ ἀληθὲς. in lucem hominumque notitiam proferatur, eoque ad *certitudinem* adigatur. 607. 8. τὰ εἰκότα τοῖς ἀληθέσιν ἴσα ἡγεῖται. 634. 3. ἄπιστοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσι [id est ἐπὶ τοῖς ἀλ] quamuis vera dicerent, fidem tamen non inuenerunt. 703. 10. κρεῖσσον ἦν τὸ ἀληθὲς τῆς τούτων αἰτιάσεως. 717. 8. ὥστε μηδέποτ' εἰς τἀληθὲς καταστῆναι. ad liquidum peruenirent, ad certum publiceque notum, et omni controuersiae exemtum. 723. 12. τῆ ἀληθῆ νικᾶσθαι. 752. 2.

ἁλίσκειν. et ἁλῶναι.] σαφῶς ἤδει ἁλωσόμενος αὐτὴν. pro certo sciebat futurum, vt hac in causa condemnaretur. 627. pen. ἁλὺς τὴν γραφήν. ex titulo criminis mihi incusati [sacrilegii puta] condemnatus. 635. 3. ἁλῶναι καὶ ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν. 645. 1.

ἀλιτήριος] ὑπολείπει τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν. [id est τῶν θεῶν, τῶν τὸς ἀλίτοντας τιμωρεμένων.] 686. 3. δεινὲς ἀλιτηρίους [punitores delictorum] ἔξομεν τὸς τῶν ἀποθανόντων προσρεπαίους. 686. 10. ὑμῖν τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προσρίψομαι. 691. 9. 695. 1. διπλάσιον καθίσησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων τοῖς ἀποκτείνασιν αὐτόν. 701. 10.

ἁλάσσειν] ἡλάξαντο πολλῆς εὐδαιμονίας πολλὴν κακοδαιμονίαν. 746. 5.

ἅμα διακονοῦσα. 613. 9. ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ. in ipso delicti articulo. 664. 12.

ἁμαρτάνειν] ἄλλῳ δ' εἰς αὐτὸν ἁμαρτόντος, eo quod alius errorem commisit ipsimet fatalem, in semet deliquit. 661. 9. τῶ σκοπῶ ἁμαρτών. 663. pen. ἁμαρτὼν εἰς ἑαυτὸν, οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. 664. 6. πάσης γῆς ἁμαρτὸν ἀκόντιον. iaculum, quod nusquam humum tetigisset. 671. 7. ἀδενὸς ἁμαρτεῖν, carere, exsors manere, οἷς οἱ τοιοῦτοι κολάζονται, δίκαιος ἐσι. 687. 7. ἥμαρτε τῆς ὑμετέρας γνώμης vestra voluntate [h. e. beneuolentia] excidit. 742. vlt.

ἁμαρτία. 623. pen. μὴ τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε μετανοήσαντες. 657. 5. τὰς ἀ προσηκούσας φέρων ἁμαρτίας poenas dans alienorum criminum. 665. 8. 667. 1.

ἀμνήμων] ἡ ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων καθίςη. ultionis vindictae cogitationem discriminum, in quae hoc facinus patrans esset incursurus, ex eius animo euellebat, opprimebat, obliterabat. 627. 5.

ἀμύνεσθαι τὴν ἔχθραν. 627. 4. μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην. 637. 3. τὴν ἀνομίαν ἀμύνοντες rependentes. 687. 11. ζῶντι, ἢ ἀποθανόντι εὐσεβέςερον ἀμύνειν ἐςὶν ἡμῖν. cum pietate nostra magis conuenit, vt ei adhuc superstiti succurramus, quam vt mortuo. 695. 8. τῷ ἀμυνομένῳ ἀδὲν ἀδαμῶ ἐπιτίμιον γέγραπται. 699. vlt.

ἀμφισβητήσιμος. 658. 4.

ἀμφισβήτησιν locum dubitandi vel rixandi, καὶ λόγον locum cauillandi ὑπελίπε. 712. 8.

ἀμφότερα aduerbialiter, ambabus de causis. 790. 8.

ἀναβαίνειν] πρὶν ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι. 724. 14.

ἀνάγειν] τὸν νόμον εἰς τὸν παιδάξαντα τὸν φόνον ἀνάγοντα. 694. vlt. τἆλλα πλοῖα ἀνήγετο. e portu in altum euehebantur. 716. vlt. 717. 4.

ἀναγι-

ἀναγινώσκειν] ὑπὸ τῶν κυρίων ἀναγινωσκόμενον perſuaſum, motum, adductum. 632. pen. ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς τὸς νόμους [ſcil. τὸς φονικὸς] ἀνέγνω. docebat eos iura homicidiorum. 784. 8.

ἀναγκαῖος] ὑμεῖς vos iudices ἐμοὶ ἀναγκαῖοι amici neceſſarii et loco conſanguineorum. 606. 7. σπάνει τῶν ἀναγκαίων [ſcil. πρὸς τὸν βίον] 685. 6.

ἀναγκαίως ἔχει pro ἀναγκαῖον ἐστὶν. ineuitabile eſt, factu neceſſarium. 605. 5.

ἀνάγκη] ἐδὲν πικρότερον ἀνάγκης ἔδοξε [ſcil. τοῖς παλαιοῖς] vulgari prouerbio habetur. vel fertur. 631. 11. ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος. 660. 6. τοσαύτην ἀνάγκην ἔχει ὁ νόμος. 763. 2. ἡ παρᾶσα ἀνάγκη ἐν ἑκάστῳ ἰσχυροτέρα τῆς μελλούσης ἔσεσθαι. 778. pen.

ἄναγνος.] μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα. 629. 3.

ἀναιδὴς καὶ τολμηρός. 668. 4.

ἀναιρεῖν. 672. 4.

ἀναίρεσις] περὶ τὸι τῆς ἀναιρέσεως καιρὸν πλημμελήσας. ſcil. τῆς τῶν βελῶν. 672. 7. τῆς ἀναιρέσεως κοινωνὸς. mortui puta ad humandum. 738. 4.

ἀναίτιος] τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. 623. 3.

ἀνακεῖσθαι] τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ ἀνάκειται. 706. 2.

ἀνακλαίειν] μηδὲ τὰς παρᾶσας τύχας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς. 650. 1.

ἀνακράζειν. 725. 20.

ἀνακρίνειν] ἀνακρινόμενος ὑφ' ἡμῶν a nobis interrogatus. 628. 5. ἀνακρίναντες τὸς ἐργασαμένους cum percontando facinoris auctores explorasſent. 641. pen.

ἀναμάρτητος. 665. pen. ἐλεῶντες τῷ νηπίῳ τὴν ἀναμάρτητον συμφορὰν daſür er nichts kann, a qua error aut culpa eius abeſt. 666. 4. τὰς συμφορὰς τῶν ἁμαρ-

ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τὰς ἀναμαρτήτους ἐκτρέπεσθαι. 674. 9.

ἀναμιμνήσκειν τὴν ποινὴν in memoriam reuocare, zu Gemüthe führen. 657. 1.

ἀναμφισβητήτως. 712. 6.

ἀνάνδρως. 627. 12.

ἀναξύειν τὰ ἐν τῇ γῇ [scil. ἴχνη τῆς φόνου] 726. 8.

ἀναποκρίτως εἰπών. 669. 4.

ἀνάσατος] ἐπεῖδον τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀνάσατον γενομένην. 746. 6.

ἀνασώζειν] ἀνεσώθη τὸ γραμματίδιον. reperta in nauigio, et illinc protracta, et veluti periculo exitii erepta, atque ad ipsos perlata fuerat. [omnia nempe illa per mimum.] 731. vlt.

ἀνατιθέναι] τούτῳ τὰ τούτου ἀσεβήματα ἀναθέντες. imponentes huius homicidae piacula in caput ipsius, h. e. ipsius capite ea luentes atque expiantes. 629. 9. 691. 10. ἐγώ σοι μᾶλλον ἂν ἔχοιμι ταύτην τὴν πρόφασιν ἀνατιθέναι imputare, in te conferre. 732. 19.

ἀνατροπεὺς τοῦ οἴκου 630. 7.

ἀναφαίνειν] ἤδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν ἀναφανησόμενον. 610. pen.

ἀναφέρειν] τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης. 677. 2. ἐκ ἔστιν ὁπου τις ἂν τὴν ἁμαρτίαν ἀνενεγκὼν ἀπολύσαιτο. 753. 10. 765. 5.

ἀναχωρεῖν] τῆς ὑμετέρας ἁμαρτίας ἡ ποινὴ εἰς ἡμᾶς ἀναχωρεῖ. 623. pen.

ἀνελεημόνως καὶ ἀνοικτίσως ἀπώλεσε. 618. 3.

ἀνεξέλεγκτος] οἱ ἐπιβουλεύοντες ἀνεξέλεγκτοι ἂν εἶησαν. abirent haud conuicti, vel, non possent conuinci. 629. 1.

ἄνευ] οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ Ἀθηναίων θανάτῳ ζημιῶσαι. 727. 14. inscitis Athen. et iniussu eorum.

ἀνέχε-

ἀνέχεσθαι τοιαῦτα ἀκέοντας, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξια ἐστιν. 692. 4.

ἀνήκειν] ὁ Φόνος ἂν ἀνήκει εἰς τὸς θεωμένους redit ergo culpa caedis ad spectatores. hi dicendi erunt eam commisisse. 672. vlt.

ἀνήκεστος] πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν, μέλλοντας ἀνήκεστον ἔργον ἐργάζεσθαι facimus irreparabile, vt semel factum est. 754. 10. ἐν τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλάβος τὸ μετανοεῖν. 754. vlt.

ἀνήκουστος] ἀνήκουστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν. quae neque deos, neque vos par est ad aures admittere. 616. 3.

ἀνθρώπινος] ὁ θεὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἀνθρώπινον γένος. 685. 3. ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων τεκμηρίων quae doceri possunt ex humanis argumentis, h. e. repetitis ab hominibus et rebus humanis; quibus argumentis paulo post opponuntur diuina, h. e. a diis et ostentis repetita. 748. 1.

ἀνίατος ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστιν. 657. 6.

ἀνοία πολλῇ χρώμενος ἐγὼ und ich war wirklich ein grofser Narr, daſs ich das that. 668. pen.

ἀνοικτίστως cum ἀνελεημόνως copulatum. 618. 3.

ἀνομία] τὴν ἀνομίαν τῷ παθήματος ἀμύνοντες iniuriam a peremto contra ius et fas toleratam pari acerbitate rependentes. 687. 11.

ἄνομος] πῶς ἂν ἄνθρωποι σχετλιώτεροι καὶ ἀνομώτεροι γένοιντο. 791. 1.

ἀνόσιος] ἀνοσιώτερον. 606. pen. ἀνόσια ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω, liberis meis hoc opprobrium relinquam, vt dicantur ab eo fati, qui facinus impium morte merita luisset. 636. 2. ἀνόσιόν τι γεγονέναι ἐμῇ παρόντος. me coram euenisse sinistra auspicia, aut aliquid, quod obstaret, quo minus perlitaretur. 749. 10.

ἀνοσίως καὶ αἰσχρῶς ἀπώλεσε. 618. 14. 630. 14.

ἀνταποθνήσκειν] κειμένῳ τῷ νόμῳ ἀνταποθανεῖν τὸν ἀποκτείναντα, cum in lege scriptum sit, vt homicida sanguine suo luat. 709. 2.

ἀνταφαιρεῖσθαι] τὴν βελεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι. 687. pen.

ἀντίδικος] αὐτοὶ οὗτοι καθεστᾶσιν ἀντίδικοι [mei] καὶ φονεῖς [patris] 605. 12. οἱ ἀντίδικοι κατ' εὔνοιαν κρίνοντες τὸ πράγμα. 678. 4.

ἀντιδρᾶν] ἀνάνδρως, μηδὲν ἀντιδράσαντα. 627. 12. ταῖς χερσὶ τυπτόμενος, ἀντιδρῶν ἅπερ ἔπασχον. 688. 16. 699. 2.

ἀντιλογίζεσθαι. 634. 3. 689. 21.

ἀντιπάσχειν μείζονα καὶ πλείονα δίκαιοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες [scil. πληγῶν.] 688. 15. 689. 6.

ἀντισπεύδειν] ἀντέσπευδε πρός ἐμε. aduersus me contendisset, dimicasset. 607. vlt.

ἀντομνύναι vel ἀντόμνυσθαι] πῶς ἔν εὔοχα ἀντομωμοκὼς ἔχαι. *wie wird er also wohl sagen können, daſs er ſeinen Gegeneyd mit gutem Gewiſſen abgeleget habe.* 608. 11.

ἀνώμοτος nullo iureiurando obstrictus. καὶ ἀνωμότοις ὑμῖν ἐπιτρέψαιμι περὶ τῷ σώματος τῷ ἐμῷ διαψηφίσασθαι. 706. vlt. ἀνώμοτος ἐμῷ κατηγορεῖ, ἀνώμοτοι δὲ οἱ μάρτυρες καταμαρτυροῦσι 709. vlt. 710. 4.

ἀξία] ἐλασσόνως, ἢ κατ' ἀξίαν, τὸν ἄρξαντα ἠμύναντο. 699. 12.

ἀξιῶν] ἃ πρέπει χρηστὰ ἐπιτηδεύοντας αὐτὸς κακῶν ἀξιοῦσθαι. 674. 5. τούτων ὑπὸ θεῶ ἀξιωθεὶς. 685. pen.

ἀπαγγέλλειν. 610. 4.

ἀπάγειν] ἀπάγοντες τιμωρεῖσθε abductum ex vrbe ad confinia vestrae ditionis, illinc ire in exsilium iussum. 677. 7. ἀπάγειν τινὰ νύκτωρ μακρὰν ὁδὸν. 718.

718. 1. ὁ ἀνὴρ ἀπήχθη. e carcere domum ad ſuos ſaluus et abſolutus reducebatur. 739. 12.

ἀπαγορεύει ὁ νόμος μήτε δικαίως μήτ' ἀδίκως ἀπεκτεῖναι. 672. pen.

ἀπαγωγὴ furis in carcerem abductio 707. vlt.

ἀπαιδία orbitas, cum parentibus liberi aut nulli vnquam fuerunt, aut, qui erant, erepti ſunt. ἐλεοῦντες τὴν ἀπαιδίαν τῶν γονέων. 659. 1. ἐπὶ τῇ ἐμαυτῆ ἀπαιδίᾳ ζῶν ἔτι κατορυχθήσομαι. 666 2.

ἀπαλλάττειν] ἀπήλλακτο ἂν ταύτης τῆς αἰτίας. 608. 1. ἀπήλλαγμαι τῆς ὑποψίας. 653. 3. ἀπηλλάχθαι τῆς βασάνου. 720. 10.

ἅπαξ] μὴ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη. 605. vlt.

ἀπαράσκευος] ἀπαρασκευαστότατον γενέσθαι. 713. 12.

ἀπαρνεῖσθαι. 643. vlt.

ἄπαρνος] καὶ ταύτην οὐκ ὄσαν ἄπαρνον. und ſie hat auch die That nicht geleugnet. 608. 19. εἰ δ' ἄπαρνοι γένοιντο. 609. pen.

ἀπάτη] διαβολῆς ἕνεκα καὶ ἀπάτης. 765. 12.

ἀπεικὸς] ἐστὶ δ' οὐκ ἀπεικὸς inconſentaneum, ὡς ἔτοι φασὶν, ἀλλὰ εἰκὸς. 631. 17.

ἀπειπεῖν] ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἤδη ἀπειρηκὸς συνεξέσωσε. 756. 3.

ἀπειρία τῆς μέθης imperitia temulentiae, h. e. cum tu nondum ſiue tuo vſu, ſiue alieno, didiceris, quam luctoſa mala ex ea ſoleant extiſtere. 653. 3. ἀπειρία μᾶλλον ἢ ἀδικία ἡμαρτῆσθαι. 705. 3.

ἄπειρος δικῶν. 605. 1. τῷ ἀγωνίζεσθαι. in foro dicere. 704. 1.

ἀπελέγχειν refutare. 714. 10. 722. 17. ἀπελέγχομαι arguor, conuincor. 715. 10.

ἀπεχθάνεσθαι] ἀπεχθανόμενος οὐδενὶ. 768. 8.

ἀπίχθεια] οὐκ ἐγὼ ὁ λέγων, ἀλλ' ὁ πράξας, τὴν ἀπέ-

ἀπέχθειαν αὐτῶν δίκαιος φέρεσθαι. 678. vlt. non me par eſt ferre inuidiam.

ἀπιστεῖν] τῇ σκληρότητι τὸ δαίμονος ἀπιστῶν. 670. vlt. σφίσιν αὐτοῖς ἀπιστοῦντες. 704. 7. τοῖς μάρτυσι. 780. 2.

ἄπιστος] μὴ παραγενέσθαι μετὰ φόνῳ ἀπιστότερον, ἢ παραγενέσθαι minus credibile eſſe, me a caede abfuiſſe, quam in ea patranda verſatum eſſe. 654. 7. ἄπιστοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσι. ſubaudi ἐπὶ. *ſuper*, vel *cum* iplis veris. h. e. quamuis vera dicerent, tamen fide caruerunt. 703. 10. ὃς αὐτός σου ἀπίστους κατέστησας. quorum teſtium auctoritatem fidemque ipſe tute debilitaſti. 710. 5. τοῖς λόγοις ζητοῦσι τὰ ἔργα ἄπιστα κατασῆσαι. verbis ſuis res, quae vere ſunt, initiatum eunt, earumque veritatem oratione ſubuerſum et abolitum. 750. 1. 791. 6.

ἀπὸ] πότερον πρὸ δείπνου, ἢ ἀπὸ δείπνου *vor, oder nach Tiſche*. 613. 8. et in continente vſurpat μετὰ δεῖπνον

ἀποβαίνειν] ἀμφοῖν ἡμῖν ἀγαθόν τι ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι. 661. 4.

ἀπογράφεσθαι dare nomen ſuum ſcribae publico publicis in tabulis exarandum, velut eius, qui alium homicidii reum agat, eoque nomine in iudicium citet. 783. 5. 8. 784. 1. 8. ἀπογράφεσθαι τὴν δίκην *mit der Blutklage einkommen, ſie anhängig machen*. 786. 10. 13. 787. 3. 788. 4. 7. et pen. et alibi ſaepius in iſta extrema oratione.

ἀπογίνεσθαι abeſſe ab aliquo facinore, patrando non intereſſe. ἐδὲ μὴν ἀπογενέσθαι, ἢ παραγενέσθαι εἰκότερον. 644. 2.

ἀποδεικνύειν] αὐθέντης ὢν ἀποδέδεικται. 679. 8. χρόνον ἀπέδειξεν. 784. 8.

ἀπόδειξις] τῷ ποιήσαντι ῥᾴδιά ἐστιν ἡ ἀπόδειξις. qui

 fecit,

fecit, ei facillimum factu est, vt demonstret, qui factum sit. 736. 2.

ἀποδέχεσθαι] ἀποδεξαμένης με τὴν ἀπολογίαν. 660. 10. 670. 1.

ἀποδιδόναι permittere, relinquere negotiuu peragendum ei, cuius est id peragere. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι 702. 1. θάνατον τῷ μηνυτῇ δωρεὰν ἀπέδοσαν. 722. 6.

ἀποδικάζειν reprehensione, culpa liberum, innoxium, legitimum, actioni forensi non obnoxium declarare, verbo, absoluere, *frey und recht sprechen.* ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδίκασαν, ταῦτα ὑμᾶς κελεύουσι καταδικάσαι 791. 4.

ἀποδύειν. 641. 10.

ἀποκρίνεσθαι] ὁ ἀποκρινόμενος defensor, factorum rationem reddens. 773. 10. nam opponitur τῷ κατηγόρῳ.

τὸ ἀποκτείνειν Φασὶ μέγα κακούργημα εἶναι. 708. 3. τὴν ἴσην δύναμιν ἔχει ὅσις τ' ἂν τῇ χειρὶ ἀποκτείνῃ, καὶ τῇ ψήφῳ siue manu tu me perimas, siue sententia tua, ad exitum rei tantundem est. 755. 11.

ἀπολείπειν] ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ, qui superstes quidem patri, verum nihilominus solus, desolatus sum, vtpote ab adiutoribus desertus. 606. 6. τινῶν προσιόντων, φοβηθέντες, ἀπέλιπον. 631. vlt.

ἄπολις, extorris. 636. 3.

ἀπολογεῖσθαι] ὁ πρὸς τὰ λεγόμενα [scil. ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου] ἀπολογεῖται 679. pen. ἀπολογησαμένῳ τὴν προτέραν [scil. ἀπολογίαν] 711. 2.

ἀπολογία] τὴν ἀπολ. ἀποδέχεσθαι. 670. 1. ὑπερορῶ τῆς ἀπολογίας. 670. pen.

ἀπολύειν] ἀπολυομένης πάσης τῆς ὑποψίας. diluta, refutata. 626. 3. ἀπολύεσθε τῆς μιαρίας 648. vlt. τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυομένων. dilutis, purgatis. 701. 4. ἀνδραποδα θραξὶν ἀνθρώποις ἀπολύσαν. vendi-

venditurus. 714. vlt. *abſetzen*, *loſs ſchlagen*, *verkaufen*. 715. 2. ἐκ ἔσιν ὅποι τις ἂν ἀνενεγκὼν ἀπολύσαιτο, ſese culpa purget. 753. 10. εἰ δέοι ἁμαρτεῖν ἐπὶ τῷ δικάζειν, τὸ ἀδίκως ἀπολύσαι ſontem abſoluere, ὁσιώτερον ἂν εἴη τῷ ἀδίκως ἀπολέσαι. 754. 6. ἀπολύσαιτο τὴν αἰτίαν. 765. 6.

ἀπολύσιμον αὐτῶν μηδένα μᾶλλον εἶναι ἢ καταλήψιμον. in horum neutro locum abſolutioni magis eſſe, quam condemnationi. 700. 10.

ἀπόμνυσθαι] ἀπώμοσεν ἐμέ τε καὶ αὑτὸν ὡς ἀδίκως ἀπολλυμένους. iureiurando meque, ipſumque ſemet crimine liberauit, affirmans, ſi criminis huius ergo tollamur, per nefas nos eſſe interituros. 724. 20.

ἀπονέμειν] κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας τῇ πόλει ἀπονέμουσι. 767. 4.

ἀπορία] διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἀποκτείναντος propterea quod homicidam, ignorantes, indicare nequeunt. 650. 7.

ἄπορος] μὴ ἐμοὶ νέμητε τὸ ἄπορον τοῦτο. negotium hoc arduum et inexplicabile. 737. 2.

ἀπόρως] δεινῶς καὶ ἀπόρως ἔχοιμι περὶ τοῦ πράγματος. *ich würde in dieſer Sache übel zu rechte kommen, und mir nicht zu helfen wiſſen.* 605. 2. ἔτι ἀπορωτέρως διάκειμαι, multo minus inuenio, multo etiam magis ambigo, πῶς χρὴ ταῦτα ὑμῖν ἑρμηνεῦσαι. 660. 5.

ἀποσπένδειν] ἐπειδὴ ἀπέσπεισαν. vt defuncti libationibus erant, vel defuſa humo libatione. 615. 1.

ἀποσπογγίζειν. ſpongia abſtergere. 726. 9.

ἀπόστασις] πρὶν τὴν ἀπόστασιν τῶν Μιτυληναίων γενέσθαι. 742. 10.

ἀποστερεῖν] ἀποστερέμενος μηδὲ τὰς παρούσας ἀτυχίας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς. ipſa adeo excluſus oportunitate, vel copia, meas clades ad vos deplorandi. 650. 1. τῆς χρείας τοῦ παιδὸς ἀποστερηθῶ. 671. 1. ἐκ ἀποστερῶν ἐμαυτὸν ἑδενὸς τῶν εἰς τὴν πόλιν. nul-

lam partem meorum erga rempublicam officiorum defugiens. 744. vlt. ἀποστερῶν ἐμαυτὸν τὸ δίκαιον. ius mihi debitum denegans, memet eo defraudans. 759. vlt.

ἀποστρέφειν] fortunam quam ἔτ' ἐγὼ, ἔτ' ἄλλος ἀδεὶς οἷός τ' ἀποστρέψαι μὴ ἃ γενέσθαι. [id est ὥστε μὴ γενέσθαι.] 771. vlt.

ἀποτίνειν] μεγάλας ὑπὲρ πολλῶν ἐγγύας ἀποτίνοντα. 639. 1.

ἀποτρέπειν τῆς ἐπιθέσεως. 645. vlt. ἀποτραπόμενος τούτου τοῦ λόγου. 719. 14. ἀπετρέποντο μηδὲν κατ' ἐμοῦ καταψεύδεσθαι. 721. 6.

ἀποφαίνειν] ἔνοχον τοῖς τοῦ φόνου ἐπιτιμίοις ἀποφαίνει σε ὄντα. 689. 1. et pen. ὅπως δ' ἠφανίσθη ὁ ἀνὴρ ἀδενὶ λόγῳ εἰκότι δύναται ἀποφαίνειν. 717. 15. πίστιν τῆς αἰτίας ταύτην σαφεστάτην ἀπέφαινον. 749. 12. 779. pen. ἀποφήνασι [pro φήνασι] καὶ ἐλέγξασι. 766. 6. ἀποφ θεράποντας τῶν παραγενομένων seruorum nomina edere eorum, qui rei gestae inter fuere. 779. 9. τεκμήρια μὴ ἀποφαίνοιτο τοῖς μαρτυρηθεῖσιν ὅμοια. 781. 6. [nisi forte h. l. actiuum sufficiendum est in locum verbi medii.] τοὺς λόγους ὑμῖν εἰκότας ἀποφαίνω, καὶ τοῖς λόγοις τὰς μάρτυρας ὁμολογοῦντας, καὶ τοῖς μάρτυσι τὰ ἔργα. 781. 8. 791. 8.

ἀποφεύγειν] ἀποφεύξεσθαι τὴν γραφήν. 627. 9. ἀποφυγεῖν τὰς δίωξεις. 645. 1. 673. 8. 676. 7.

ἀπόφευξις] ἐν τούτῳ μοι αἰτιᾶσθε τὴν ἀπόφευξιν εἶναι. ob hoc me dignum censete absolutione. 737. 3.

ἀποψηφίζεσθαι. 750. 2.

ἀποψήφισις] πεποιήκασιν ὑμῖν τὴν ἀποψ. νομιμωτάτην καὶ δικαιοτάτην. 708. 2.

ἀπράγμων. 659. 4. a fine.

ἀπροσδόκητος. 666. 5.

ἅπτεσθαι] ἁπτομένους τῶν σφαγίων. 710. 2. ἐμοῦ. 785. pen.

ἀπωθεῖσθαι] μὴ πάσχειν [scil τὴν βίαν, vel ὕβριν,

βριν, vel κακὸν] ἀλλ' ἀπωθ. [scil. ταῦτα] ζητῶν. 699. 9.

ἄπωθεν τῆ λιμένος procul a portu in tota circumregione. 718. 4.

ἀρνεῖσθαι] ἀρνέμενος μὴ ἀποκτεῖναι. 672. 11.

ἄρχειν] ἄρχων χειρῶν ἀδίκων. 688. 7. ἄρξαντα τῆς πληγῆς. 688. 12. *der zuerſt ausgeſchlagen hat.* ἄρχοντες [scil. τῶν πληγῶν] ἀντιπάσχειν. 688. 15. 689. 6. τῷ ἄρξαντι παντα χῆ μεγάλα ἐπιτίμια ἐπίκειται. 699. pen.

ἀρχὴ] παραδιδόασιν αὐτὲς τῆ ἀρχῆ magiſtratui. 728. 1.

τὸ ἀσέβημα ἡμέτερον γίνεται. 623. 4. τέτῳ τὰ τέτε ἀσεβήματα ἀνατιθέντες. 629. 9.

ἄσημος ἡ νὺξ ἐκ ἦν. 655. 1.

ἡ ἀσθένεια τῆ γήρως. 693. 5.

ἀσπαίρειν] νεκροῖς ἀσπαίρεσι συντυχόντα. 652. 5.

ἀξέγαζον ἦν τὸ πλοῖον. 716. 1.

ἀσύμφορος. 629. 3.

ἀσφάλεια] ἐκ πολλῆ τὴν ἀσφάλειαν ὧν ἐπιβελεύσι σκοπεῦντες, ἃ πρότερον ἐπιχειρεῦσιν. 622. 8. τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβελῆς τηρεῦντα. 634. 4.

ἀσφαλὴς] ἃ γὰρ ἂν τόνδε τὸν ἀγῶνα ἀσφαλέστερον ἐνόμισεν εἶναι. nam alias, h. e. ſi hoc minus certo noſſet, non induxiſſet animum, hac de caede certamen forenſe ſibi et tutius et expeditius fore, quam illud alterum de ſacrilegio. 627. vlt.

ἀσχολία μοι ἦν παρεῖναι. non vacabat adeſſe. 769. 770. 4.

ἀτέλεστος exitu carens, irritus. ἀθέμιτα δεήσεται, pgabit, quae rogare nefas ſit, καὶ ἀτέλεστα, et quae unquam euentura ſint. 626. 3.

ἀτιμᾶν] οἱ ἐλεύθεροι ἀτιμᾶνται καὶ χρήμασι ζημιῦνται, ἐὰν μὴ ταλη θῆ δοκῶσι μαρτυρῆσαι. 653. vlt.

ἀτιμώρητος vltore vel vindice carens. 673. 7.

ἀτρεμίζειν immobilis in vestigio stare. τοῖς εὐτυχοῦσιν ἀτρεμίζειν καὶ φυλάττειν τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν συμφέρει. 655. 6. ἐκ ἂν ἐβλήθη ἀτρεμίζων καὶ μὴ διατρέχων. 662. 10. 680. 2. et 15.

ἄττα pro ἄτινα. 771. 1.

ἀτυχεῖν] τοῖς ἀτυχοῦσι νεωτερίζειν συμφέρει. 655. 4.

ἀτυχὴς. ἀτυχέστατος. 630. 1.

ἀτυχία] ἐλεήσαντας τὴν ἐμὴν ἀτυχίαν ἰατροὺς αὐτῆς γενέσθαι. 640. 3. ἡ ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ' αὐτοῦ. 641. 1. τῇ ἀτυχίᾳ ἐκὼν ἐμαυτὸν ἐγχειρίζω καὶ τῇ τύχῃ ἔχθρᾳ. 649. 2. τὴν ἀτυχίαν αἰτοῦμαι εἰς εὐτυχίαν μεταξῆναι. 651. 9. διὰ τὴν ἀτυχίαν τῆς ἁμαρτίας. 673. 9.

αὐθέντης. homicida. 671. 2. 676. 12. 679. 8. 683. 7. et 10. 709. 11.

αὔριον καὶ τῇ ἔνῃ. 775. 5.

αὐτίκα. exempli causa, seu, ne longe abeam, sed id solum commemorem, quod est ad memoriam, seu proximum, seu recentissimum. 737. 14.

αὐτόφωρος] ληφθεῖσαν τὸν θάνατον τὸν ἐκείνῳ ἐπ' αὐτοφώρῳ μηχανωμένην. deprehensam in ipso scelere, flagrante delicto, cum necem ipsi pararet, ita vt infitiari non posset. 605. vlt. οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας ἀποκτείναντες ἐὰν ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθῶσι. 727. pen.

αὐτόχειρ homicida, qui non per alterum, sed per se, sua manu, aliquem occiderit. 727. 9. 734. 14.

ἀφαμαρτάνοντες ὧν ἂν ἐπινοήσωσι δρᾶσαι. 663. 1.

ἀφανὴς] ἢ γὰρ ἀφανὴς, ἀλλὰ καὶ λίαν φανερὸς ἔμοι γε ὁ τάτε θανάτος ἐσι. 673. 2. σύ με ἐν ἀφανεῖ λόγῳ ζητεῖς ἀπολέσαι per criminationem commenticiam, cuius veritas ad liquidum perduci et in clara luce poni nequit. 733. 3.

ἀφανίζειν de medio tollere, ex oculis hominum submouere. τὰ γενόμενα ἐν τάτῳ ἀφανισθῆναι ὠήθησαν. 608. 10. ἀφανίσαι τὴν αὐτοῦ μιαρίαν ζητεῖ. 641. 2.

ὅπως

ὅπως ἠφανίσθη ὁ ἀνὴρ. 717. 15. ἀφανισθέντα λαθεῖν. 718. 7. ἀφανίζειν λόγες. 723. 12. ἠφάνισα ἂν τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτ' ἐπ' ἐμοὶ ἦν. 730. 9. ἀκέτι οἷόν τ' ἦν ἀφανίσαι τὰ ἀναγνωσθέντα. celare ea, quae publice in toro recitata essent. 732. 2.

ἀφιέναι τὸ τεθνεῶτος τὴν τιμωρίαν. 606. pen. ἐᾶ, τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. 623. 3. 638. 5. ἑδεῖς ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην ὠφέλειαν ἀφῆκεν. 625. 1. ἐλεύθεροι [id est εἰς ἐλευθερίαν] ἀφίενται. 643. 5. τὰς ἀναιτίας καταλαβόντες, τὰς αἰτίας ἀφιέναι. die groſsen Diebe lauffen laſſen. 657. 2. μήτε τὰς ἐνόχας ἀφιέντας, μήτε τὰς καθαρὰς εἰς ἀγῶνας καθιστάντας. 685. 2. ἀφῆκεν αὐτὸν missum eum fecit, in iure persecutus non est. 734. 6.

ἀφίσασθαι] τῶν ἀπὸ σκοπῆ ἀφεστώτων. 662. 7. ἡ πόλις ὅλη κακῶς ἐβουλεύσατο ἀποστᾶσα [scil. ὑμῶν] 742. pen.

ἀφορία] ἐκ τούτων [ex huiusmodi delictis] αἵ τε ἀφορίαι γίνονται. sterilitates terrarum, pecorum hominumque καὶ δυσχεῖς αἱ πράξεις. 629. 6. τῆς ἀφορίας αἴτιοι γίνονται. 638. 5.

ἀφυλαξία. 682. 1.

ἀωρὶ τῶν νυκτῶν. 625. vlt. 631. 18. τῆς νυκτὸς. 652. 5.

ἄωρος] οἰκτείροντες τὴν ἄωρον τελευτήν. 659. 2. ἀώροις συμφοραῖς περιβάλλειν. 667. 5.

βαρυδαιμονία] εἰς τοῦτο βαρυδαιμονίας ἦκω 630. 10.

βασανίζειν] ἐ γὰρ ἂν ἐβασανίζομεν αὐτὸς [subaudi εἰ πάντως καὶ πάντοτε πιστοὶ ἦσαν.] 633. 1. ἐ γὰρ ἐπὶ ταῖς τοιαύταις μαρτυρίαις βασανίζονται. 643. 5. ἔτως ἀγαθόν ἐστι μετὰ χρόνε βασανίζειν τὰ πράγματα. 740. 1.

βασανιστὴς. 609. 2. αὐτοὶ ἦσαν καὶ βασανισταὶ καὶ ἐπιτιμηταὶ — 721. 7.

βάσανος] τῇ δικαιοτάτῃ βασάνῳ χρήσασθαι περὶ τε

τῦ πράγματος. 608. 13. ἐφ' οἷς τὸ πλεῖσον μέρος ἦ τῆς βασάνυ, πρὸς τάτων εἰσὶν οἱ βασανιζόμενοι. 720. vlt.

ὁ βασιλεὺς [rex sacrorum] αὐτοῖς τὰς νόμυς ἀνέγνω. 784. 8. ἐτοσὶ ὁ βασ. [qui nunc honorem gerit εἰς τὴν ἀρχὴν] εἰσῆλθεν. 788. 1.

βέλος] πολεμίῳ τῷ τάτυ βέλει περιπεσών. 672. 5.

βιάζεσθαι Antiphon interdum pro paſſiuo vſurpat, vt βιαζόμενος ἀπολογεῖσθαι. coactus. 631. 9. ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος. 660. 6. ὑπ' ἐκείνυ βιαζόμενος ἐξήμαρτεν. 699. 3.

βιαιότης καὶ παρανομία. 707. 5.

βιαίως καὶ ἀκαιρίως ἀπέθανε. 618. 7. παρανομώτατα καὶ βιαιότατα εἰς τῆτον τὸν ἀγῶνα καθεσηκα. per ſummum nefas et atrociſſima cum violentia in hoc certamen pertractus ſum. 706. 12.

βίος] ὑφ' ὧν ἤκισα ἐχρῆν, τὸν βίον ἐκλιπών. id eſt peremtus, coactus vita decedere. 616. 1.

βλάβος] ἐν τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλ. τὸ μετανοῆσαι. 754. vlt.

βλάπτειν] ὁ διαφθαρεὶς, ὑδὲν ἧσσον [ſubaudi βλαφθεὶς] ἀκαιρίως βλαφθείς, [id eſt ἐν τῷ ἀκ. βλαφθῆναι, aut διότι ἀκ. ἐβλάφθη, ἢ εἰ ἑκὼν ἐβλάπτετο] ἀδικοῖτ' ἂν 673. 7.

βλέπειν] ζῶν καὶ βλέπων. ſciens volensque, bene ſibi conſcius eorum, quae dicat. 692. 8. ὥσπερ βλέπειν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐστι κατὰ φύσιν. 696. 1.

βοηθῶν] βοηθῦντες ταῖς τάτων ἀτυχίαις. 684. 2.

βοηθὸς. 605. 9. ὁ τῶν ἀποκτεινάντων ἐστὶ βοηθὸς, ἀλλὰ τῶν ἐκ προνοίας ἀποθνησκόντων. 616. 6.

βωμὸς Διὸς, et βωμὸς Ἀθηνᾶς. 789. 2.

βέλεσθαι] τὸ τῶν ἐχθρῶν βελόμενον ἀδίκως ἡμᾶς ἀπολέσαι [id eſt ἡ τάτων βέλησις.] 741. 6.

βουλεύειν necem alicuius meditari, eam ex inſidiis ipſi comparare. τὴν βουλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφολέσθαι αὐτὸν animam in vicem eripere eam, quae praemeditato

tato facinore alteri animam eripuiſſet. 687. pen. βελευτὴς τῆς πληγῆς ἐγένετο, τὸν δὲ θάνατον ἐκ ἐβούλευσε. 698. pen. ἀποκτεῖναί με Διόδοτον, βουλεύσαντα αὐτῷ θάνατον. 772. 6. et 8. ἐπὶ θανάτῳ βεβουλευθέντα. 773. 9. In medio, deliberare εὖ βεβουλεύσασθαι πρότερον καὶ μὴ μετ' ὀργῆς καὶ διαβολῆς. 740. 6. ἐν τῷ παραχρῆμα auf den Plotz ἐκ ἔστιν ἀρχὴν ὀρθῶς βεβουλεύσασθαι. 741. 9. ἡ πόλις ὅλη κακῶς ἐβουλεύσατο ἀποσᾶσα. 742. pen.

βεβουλευτὴς delignator, meditator. βεβ. θανάτου. 693. 16. πληγῆς. 693. 20. qui mortem, aut vulnus alicui ex deliberato infert. 698. pen. 2) ſenator. 789. 4. βεβουλευτήριον. 789. 2. 3. 792. 2.

βραχὺς] ἐν βραχυτάτοις [ſcil. ἔπεσι] διηγήσασθαι. 614. 1. βραχεῖς τοὺς λόγους ἐποιήσαντο. 688. 1.

γένος] ὁ θεὸς βεβουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἀνθρώπινον γένος. 685. 3. μεγαλοφροσύνη τοῦ γένους. 693. 3.

γεραιὸς] συγχέων ἅπαντα τῶν γεραιοτέρων νόμιμα. 687. 6.

γῆ] πάσης γῆς ἁμαρτὸν ἀκόντιον. 671. 7. τροφέας παρέδωκε τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. 685. 5.

γηραιὸς] μὴ προαποθνήσκοιμεν τῆς γηραιᾶς τελευτῆς. 685. 6.

γῆρας] ἡ ἀσθένεια τοῦ γήρως. 693. 5.

γίγνεσθαι τὰ μὴ γενόμενα, ἐκ ἐν τοῖς τούτων λόγοις ἐστὶ. 773. 6.

γιγνώσκειν] ἐγίνωσκέ με καταψευσόμενος, [id eſt ὅτι καταψεύσεται] et ἐγ. ἀποθανόμενος. [id eſt ὅτι ἀποθανεῖται] 721. 9. 10. γνωσθεὶς ἂν [ſcil. ὅτι ἐπιβουλεύει.] 734. 9.

γλῶσσα] συγγνώμην ἔχειν ἐάν τι τῇ γλώσσῃ ἁμάρτω. 705. 2. τὸ ῥῆμα τῆς γλώσσης ἁμάρτημα, τὸ δ' ἔργον τῆς γνώμης. 705. 8.

γνώμη] συμβέβηκε πολὺ παρὰ τὴν γνώμην τούτων. multo ſecius euenit, quam in his ſpectatum fuerat,

gantz anders, als man gemeint, und hierbey zur Abſicht gehabt hatte, gar nicht nach dem Zuſchnitte aller dieſer Anſtalten. 661. 5. τὸ ἔργον ἁμάρτημα τῆς γνώμης. 705. 8. ἥμαρτε τῆς ὑμετέρας γνώμης id eſt συνοίας. prorſus vt Latini voc. *voluntas* vſurpant. 742. vlt. ἐπιψηφίζων καὶ λέγων γνώμας. vt prytanis. 790. 3.

γνωρισὴς] γνωρισαὶ γίγνεσθε τῆς δίκης. 758. 1.

γραμματεῖοι. 609. 1.

γράφειν] ἱερῶν κλοπῆς [ſubaudi ἐπ' ἐγκλήματι] δυοῖν ταλάντοιν [ſubaudi γραφὴν] γεγραμμένος ὑπ' αὐτῆ accuſatus ſacrilegii ad valorem duum talentorum, ſeu, quae lis ipſi ab accuſatore duobus talentis fuiſſet aeſtimata, quot nimirum argueretur ex aede Mineruae furto abſtuliſſe. 626. vlt.

γραφὴ libellus accuſatorius, quo quis inſimulatur ſceleris, quo aut pietas deorum violatur, aut maieſtas populi laeditur, aut leges temerantur, aut pax publica perturbatur. ὡς καὶ ἐγὼ, [ſcil. λέγω] καὶ ἡ γραφὴ λέγει. libellus a me iudicibus exhibitus, quo mulierem hanc homicidii ream feci. 605. 12. γραφὰς πολλὰς καὶ μεγάλας διώξας, εἶλεν ἀδεμίαν. 626. 10. ſaepius in illis orationibus pro accuſatione de ſacrilegio vſurpatur.

γυμνάζεσθαι. 663. 7.

γυμνάσιον. 658. 7.

δαίμων] τῇ σκληρότητι τῶ δαίμονος ἀπιστῶν. 670. vlt. μὴ ἐναντία τῶ δαίμονος γνῶτε. 684. 3.

δαπανᾶν hominem cruciatibus torturae in equuleo abſumere. 719. vlt.

δεικνύναι] δεδειγμένον ἔσαι tantundem erit, ac ſi vos ipſi docueritis, planum feceritis, vel, demonſtratum, certum erit, inter omnes conſtabit. 747. 1.

δεῖν cuſtodiae mandare. τῶν ἄλλων ξένων ὅσις ἐγγυητὰς ἠθέλησε καταξῆσαι, οὐδεὶς πώποτ' ἐδέθη. 713. 7.

δεινὸς

δεινὸς ſubtilis, vafer, ſollers, acer et facundus. ἐμὲ ὡς δεινὸν παγχάλεπον ἐλέγχεσθαι εἶναι. 630. 15.

δεινότης] ἀληθείᾳ μᾶλλον ἢ δεινότητι εἰρῆσθαι. 705. 4.

δεινῶς καὶ ἀπόρως ἔχοιμι loco ſim futurus admodum iniquo, impedito et perhorreſcendo. 605. 2.

δειπνεῖν] παρ' ἀνδρὶ ἑταίρῳ δειπνῶν. 614. 5.

δεῖσθαι] ἀθέμιτα δείσεται, καὶ ἀτέλεστα, καὶ ἀνήκεστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν. 616. 3.

δεξιὸς] οἰομένη δεξιὸν ποιεῖν. recht hübſch, recht klug, recht artig machen 614. 10.

δεσπότης] οἱ τὺς δεσπότας ἀποκτείναντες ἐὰν ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθῶσι. 727. pen. παῖς ἐδὲ δώδεκα ἔτη γεγονὼς ἐζήτησε τὸν δεσπότην ἀποκτεῖναι. 738. pen.

δεύτερος] καὶ δεύτερον καὶ τρίτον φημὶ. iterum iterumque dico. 689. 2.

δηλῶν] ἔργῳ δηλώσω ἐ παραγενόμενος. [id eſt ὅτι ἐ παραγέγονα] 654. 9. δηλῶται διὰ τὴν ἑαυτῦ ἁμαρτίαν ἀποθανών. [id eſt ὅτι ἀπέθανε] perſpicuum fit puerum ab errore ipſummet ſuo fuiſſe exanimatum. 662. 9. ἀδύνατον ἀλλαχόθεν ἢ ἐκ τῶν πραχθέντων δηλῶσθαι. 679. 5. σαφῶς δηλῶται — περιπεσών. 680. 15.

δημόκοινος carnifex. 615. 6.

δημοκρατία] θύων ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας. 790. 2.

δημότης. 769. 9.

διαβιβάζειν. 730. 11.

διαβολὴ] μὴ μετ' ὀργῆς καὶ διαβολῆς non animo praeiudiciis et calumniis iniuſtis exacerbato. 740. 6. οἱ πολλοὶ ἀγῶνες τῇ ἀληθείᾳ σύμμαχοι, τῇ δὲ διαβολῇ πολεμιώτατοι. 751. 2. διαβολῆς ἕνεκα καὶ ἀπάτης. 765. 11.

διαγινώσκειν] ἐν ὑμῖν ἐστι τῦτ' ὀρθῶς διαγνῶναι. 616. pen. 658. 5. 759. 7. 762. 7.

διαγνώμων. 670. 5.

διαδέ-

διαδέχεσθαι] τοῖς νόμοις, ὃς παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν προγόνων διαδεξάμενοι. 606. 3.

διαδικασία] τρεῖς διαδικασίας ποιεῖσθαι ἐν τρισὶ μησὶ. 786. 13. vbi videtur διαδ. eadem esse atque aliis dicta ἀνάκρισις, examen partium contendentium, priuatim habitum coram praetore vel arbitro; domi eius, vulgo *confrontatio*. subiicit enim τὴν δὲ δίκην εἰσάγειν τετάρτῳ μηνὶ.

διαδρομή. 680. 3.

διακεῖσθαι] ἔτι ἀποστερέως διάκειμαι. 660. 5. τὰς ὁσίως διακειμένας [subaudi εἰς, vt κατὰ] τὰ πρὸς τὰς θεάς. 748. 12.

διακινδυνεύειν τῷ σώματι. 734. 17.

διακονεῖν.] εἰ ἐθέλοι διακονῆταί οἱ. 612. 5. ἅμα διακονοῦσα vna inseruiens eius auctoritati, aut, si sic reddere mauis, inter ancillandum et pocula ministrandum. 613. 9.

διακωλύειν impedire, intercedere, absterrere 631. 4. ὃ δίκαιον τὰς θείας προσβολὰς διακωλύειν γενέσθαι. 674. 5. διακωλύοντες τὰ ἱερὰ γενέσθαι τὰ νομιζόμενα. in quo et dedecus et damnum reipublicae manus est, quam si idem sacris priuatis eueniat. 749. 1.

διαλάττειν. 785. 4. 6.

διαμαρτάνειν. 664. 4.

διαμνημονεύειν] τῷ μὴ διαμν. τὸν ἀπαγγέλλοντα ὑπὸ πλήθους. eo quod perlator mandatorum ea, tot numero quae sint, omnia memoria complecti, et seruare, et memoriter atque fideliter ei reddere nequeat, ad quem ablegetur. 731. 8.

διαπειρᾶσθαι id est ἐπὶ διαπείρᾳ ποιεῖν τι, facere aliquid periculi ergo, quo constet, num succedere velit. διαπειραθέντα τὰ ψευδῆ λέγειν. 721. pen.

διαπηγνῦναι] διὰ τῶν ἑαυτῆ πλευρῶν διαπῆξαι. 671. 8.

διαπράττεσθαι] ὅταν ἄνευ κινδύνου τι διαπράττωνται.

ται. 706. 8. διεπράξαντο artibus nequam perfecerunt, ὥστε τοῦτό μοι μὴ ἐγγενέσθαι ποιῆσαι. 713. 5. μὴ δυνάμενον διαπράττεσθαι τὰ μαυτῦ πράγματα. 713. pen. τὸ ἴδιον [scil. διαφέρον] διαπράξασθαι *sein heimliches Anliegen, sein Priuatintereſſe durchſetzen. ſeine eignen argen Abſichten erſchleichen.* 734. 2. ἀσφαλῶς διαπράσσεσθαι τὰ εἰς τὸς κινδύνες ἥκοντα. 748. 6.

διατείνεσθαι omni neruorum contentione elaborare. διετείνοντο μὴ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς ὑμᾶς. 727. 4.

διατρέχειν. 662. 10. 664. 4. 680. 4. 682. 2.

διατρίβειν] ὁπότ' ἐν ἄστει διατρίβοι. 611. 6.

διαφέρειν] εἰ μηδὲν ἐμοὶ διέφερε τῆσδε τῆς πόλεως *wäre mir an dem Aufenthalte in dieſer Statt nichts gelegen geweſen.* 710. vlt. διεφέρετο τούτοις diſcrepabat, repugnabat. contrarium eſt συνεφέρετο. 725. 9. οἱ τὸς αὐτὸς περὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ λόγους λέγοντες πιστότεροι τῶν διαφερομένων σφίσιν αὐτοῖς. 729. 11. οὐδὲ χρόνος πολὺς ὁ διαφέρων. neque multum temporis intercedit. differentia vel intercapedo temporis magna non eſt. 757. 5.

διαφεύγειν. 699. 11.

διαφορὰ] ἐν διαφορᾷ καταστῆναι, οἷς ἥκιστα ἐχρῆν. 605. 6. ὁ κίνδυνος ἢ τε αἰσχύνη μείζων ἔσα τῆς διαφορᾶς. 643. 1.

διαχρῆσθαι interficere. 617. 1.

διαψηφίζεσθαι. 706. vlt.

διδασκαλεῖον 768. 4.

διδάσκαλος χορῦ. 768. 1.

διδάσκειν] μὴ ὀρθῶς διδαχθῆναι. 691. 5. ἐδίδασκον pueros curabam artem ſaltandi docendos. 768. 6.

διδόναι εἰς βάσανον. 610. 9. ἔλεγχον. 610. 12. ἃ ὁ νόμος δίδωσί μοι, μὴ τυχών. ſcil. τούτων. 675. 1.

διιπόλια. 655. 1.

δικάζειν τὰ δίκαια. ex aequo ius reddere. 620. 13.

εἰ δέ-

εἰ δέοι ἁμαρτάνειν ἐπὶ τῷ δικάζειν. 754. 6. In medio. τὴν οὐσίαν, ἀ δικαζόμενον, non calumniis forensibus, ἀλλ' ἐργαζόμενον κεκτημένον. 639. 3. τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην παραβαίνειν. pronuntiatam sententiam. 751 pen. ποίαν δίκην ἀ δικάσαιντ' ἄν. 791. 15.

δίκαιος] τεκμήριον δίκαιον. 609. 6. ἀδὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἕνεκα δίκαιοί ἐσμεν meriti sumus τοιούτων κακῶν τυχεῖν. 665. 6. οὐ δίκαιοι τὰς τέτων ἁμαρτίας συμφέρειν ἐσμὲν. 667. 1. οὐ δίκαιος ἀποφυγεῖν ἐςι. 673. 8. τῷ ἁμαρτόντι δικαία συμφορὰ γενέσθαι par est errore lapsum poenas erroris dare. 674. 1. πῶς δίκαιος ἀζήμιος ἀποφυγεῖν ἐςι. 676. 7. ἀδεὶς ἁμαρτεῖν δίκαιός ἐςιν, οἷς οἱ τοιῦτοι κολάζονται. 687. 7. οἱ ἄρχοντες [scil. πληγῶν] δίκαιοί εἰσι μείζονα καὶ πλείονα αἰτιπάσχειν. 688. 15. δικαιότερος ἐςι Φονεὺς εἶναι multo magis conuenit eum homicidam haberi — 699. 5. ἀδ' ἕτως ἐςὶ δίκαιος ὑφ' ὑμῶν καταλαμβάνεσθαι. 699. 14. ἀπολύειν μᾶλλον ἢ καταλαμβάνειν δίκαιοί ἐσε. decet vos magis absoluere, quam condemnare. 700. pen. τέτων ἀ δίκαιός ἐςιν ὁ πατὴρ δίκην ἰδίᾳ διδόναι. 746. 1. In neutro τὸ δίκαιον. ποῖ τις τὴν καταφυγὴν ποιήσεται ἢ πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸ δίκαιον. 606. 11. διώκειν καὶ μαρτυρεῖν κατὰ τὸ δίκαιον. 684. vlt. οἱ παρὰ τὸ δίκαιον κρίνοντες καὶ μαρτυροῦντες. 686. 4. ἐν τῷ ὑμετέρῳ δικαίῳ οὐχ ἧσσον ἢ ἐν τῷ ἐμῷ. id est οὐχ ἧσσον ὑμῖν προσήκει δέχεσθαι ταύτην τὴν αἴτησιν, ἢ ἐμοὶ προσήκει ὑμῖν προσφέρειν. 706. 10. ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔχει vt etiam par est. 748. vlt. βοηθεῖτε τῷ δικαίῳ. 748. 1. ὁ νόμος et τὸ δίκαιον inter se opponuntur, ius scriptum et vsu tritum, cum eo, quod in se per naturam rerum iustum foret et deberet esse. 750. vlt. τὸ δίκαιον bona causa, ἕ ἀδὲν ἐςιν ἀνδρὶ πλείονος ἄξιον, id est ἕ ἐντιμότερον καὶ σπεδαιότερον ἀδὲν δεῖ εἶναι ἀνδρὶ καλῷ κἀγαθῷ.

γαθῷ. 755. vlt. ἀποστερῶν ἐμαυτὸν τὸ δίκαιον. me iure meo defraudans. 759. vlt.

δικαστὴς] αὐτοὶ σφίσιν αὐτοῖς οὐκ ἠξίωσαν δικασταὶ γενέσθαι. 610. 15. ὅπως διδῶσι δίκην οἱ ἀδικοῦντες, τούτου ἕνεκα καὶ δικασταὶ ὑμεῖς ἐγένεσθε καὶ ἐκλήθητε. 617. 6. τῶν ἔργων δικασταὶ ἐγένεσθε. h. e. sententiam de poena facinoris latam a vobis, ipso facto exsecuti estis. 727. 16.

δίκη 1) iustitia, ius aequum. 2) causa, lis, controuersia forensis, de qua iudicibus disceptandum est. εἰσάγειν δίκην. 786. 14. et pen. παραδιδόναι δίκην φόνου. 787. 1. 3) sententia iudicum de controuersia ferenda seu lata. ἀνάγκη τῆς δίκης νικᾶσθαι. *man muss über sich ergehen lassen, was Vrtel und Recht mit sich bringt.* concedendum et parendum est sententiae a iudicibus latae, παρὰ τὸ ἀληθὲς etiamsi iniqua et veritati aduersa fuerit. 752. 2. οὐκ ἔχει τέλος, ἀλλ' ἐν ὑμῖν ἐστι καὶ τῇ δίκῃ. 753. 8. ἡ δίκη ἰσχυροτέρα τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς. 762. 11. χρῆσθαι τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ esse in auctoritate iudicum, parere edicto legis. 762. pen. 764. 10. 4) Dea, numen δίκη δὲ κυβερνήσειεν. 611. 4. 5) magistratus, XI viri. 609. vlt. 6) satisfactis, luitio, poena. ἔχοντός γε τὴν δίκην τοῦ φονέως. 683. 1. ἀξίαν δίκην τοῦ πάθους τῷ ἐργασαμένῳ ἐπιθέντες. 686. vlt. τούτοις ὁ θεὸς ἐπιθείη τὴν δίκην. 691. 2.

διόμνυσθαι deierare, iurando confirmare. 619. 7. ὅρκον τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον. 709. 14. 710. 2. 712. 5. 753. pen. 759. 6. 772. 3. 792. 3. vbi διομόσαντες legitur, in actiuo, quod suspectum est, et alias. et quia extra vsum est. 793. vlt.

διονύσια. 768. 5.

διπλάσιον] προεῖχε τῷ διπλασίῳ μου. 669. 2.

διώκειν] γραφὰς πολλὰς καὶ μεγάλας διώξας, οὐδεμί-

δεμίαν εἶλεν. 626. 10. δικάσειν καὶ μαρτυρεῖν κατὰ τὸ δίκαιον. 684. vit.

δικωμοσία. 752 4. 764. 13.

δνώξις] ἀποφυγεῖν καὶ ἀλῶναι ἀμφοτέρας τὰς δικώξεις lites, cauſas forenſes. 645. 1.

δοκιμάζειν] δίκην δεδοκιμασμένην παραβαίνειν. 764. 7.

ἡ δόξα τῶν πραχθέντων exiſtimatio opinio de rebus geſtis, πρὸς τῶν δυναμένων λέγειν ἐστιν, h. e. penes diſertos eſt, vt prout ipſi velint, ſic ſecuſue de rebus iudicetur, prout illi mentes audientium oratione huc aut illuc flectere et impellere velint 660. vlt. δόξῃ μὴ ἀληθείᾳ ποιεῖσθαι τὴν κρίσιν. 660. pen.

δοξαστὴς opinator. δοξασταὶ [ſubaudi τῶν ἀδήλων] τότε δὲ κριταὶ τῶν ἀληθῶν. 758. 3.

δοῦλος] φόνον ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τοῦ δούλου loco et nomine ſerui, qui, vt peremtus, verba pro ſe facere nequit, τῷ δεσπότῃ ἔξεσι 728. 3. vbi et alia iura ſeruorum commemorantur.

δρᾶν] ἤλπιζε δράσας [id eſt μετὰ τὸ δρᾶσαι] καὶ λήσειν ἀποκτείνας [id eſt ὅτι ἀπέκτεινε] bene habet ille locus, quem ita ſi accipimus, omnis difficultas euaneſcit. commiſſo facinore, in occulto manſurum eſſe, caedem ab ipſo patratam eſſe. 627. 8. τούτων δὲ μᾶλλον ἃ εἰκὸς ἦν δρασάντων. hi latrones ſi id potius fecerunt, quod latrones in ſimili loco facere conſentaneum eſt, quam vt contra fecerint. h. e. ſi potius veſtibus ſpoliarunt a ſe interemtos, quam vt eos veſtitos omiſerint. 652. vlt.

δύναμις] τῆς τότε δυνάμεως ἔμπειρος ἄν. quam potens hic in rep. eſſet, ipſe malo ſuo expertus. 627. 2. ἡ τῶν νέων δύναμις φοβοῦσα σωφρονίζει. vis et impetus animorum, potentia in rep. lacertorum robur, facundia. 693. 6. ἐβουλόμην τὴν δύναμιν τοῦ λέγειν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων ἐξ ἴσου μοι καθεστάναι. 703.

1. ὑμε-

1. ὑμετέρα ἔσαι ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις. vos eritis in honore atque auctoritate, penes vos erit ſumma rerum. 747. pen.

δύνασθαι] τὸ ὑμέτερον δυνάμενον ἐμὲ δικαίως σώζειν. id eſt τὸ ὑμᾶς δύνασθαι ἐμὲ σώζειν. 741. 5.

δυσμένεια τῶν ἀλιτηρίων. 686. 3.

δυσπραγία 655. 5.

δυσυχὴς] δυσυχεῖς αἱ πράξεις γίνονται. negotia exitus ſortiuntur ſiniſtros. 629. 6. δυσυχεῖς ἐξ εὐτυχέιτων καθίσαιται. 655. 8.

δωρεὰ] θάνατον τῷ μηνυτῇ δωρεὰν ἀπέδοσαν. 722. 6.

ἐγγυητὴς] ἐγγυητὰς τρεῖς καθισάναι κατὰ τὸν νόμον. 713. 4. et 7.

ἐγγὺς] τὰ ἔγγιστα nuperrime. 626. pen. τοῖς ἔγγιστα proximis neceſſariis. 702. 2.

ἐγκαταλείπειν] ἐγκαταλιπὼν τὴν μάχαιραν τῇ σφαγῇ ᾤχετο φεύγων. 739. 1.

ἔγκλημα ἀνόσιον ἐμοὶ προσέβαλες. 689. 12. crimination em, cuius ſi vere ſum reus, ſum impius, aut ſi tu me falſo inſimulas, tute es impius.

ἐγχεῖν τὴν σπονδὴν. 614. 8. 9. et vlt.

ἐγχειρίζω ἐμαυτὸν τῇ ἀτυχίᾳ. 649. 2.

ἐγχωρεῖν] πῶς ἐγχωρεῖ datum eſt, licet. 608. 3. 754. 5. 784. 8. 788. vlt.

εἶεν haec hactenus, ſatis de hoc. 688. pen.

εἰκάζειν ἐξ ἴσου καὶ ὑμῖν ἐστι καὶ ἐμοὶ. 735. 11. τῷ μὴ ἐργασαμένῳ χαλεπὸν περὶ τῶν ἀφανῶν εἰκάζειν. 736. 6. εἰκάζοντας μᾶλλον, ἢ σάφα εἰδότας ψηφίζεσθαι. 773. 13.

εἰκὸς] κἂν ὁτιοῦν εἰκὸς παραλάβητε, etiamſi quamuis tenuem ſuſpicionis auram odorati ſitis, vel umbram probabilitatis captaueritis, τέτῳ πιστεύειν. 623. 1. τὰ εἰκότα τοῖς ἀληθέσιν ἴσα ἡγεῖται. 634. 1. εἰκότως μὲν, ἀνοσίως δὲ, ἀπέκτεινεν. occidit, in quo tametſi fecit id, quod prudentia et amor ſui quemque hortatur

facere, aliique omnes simili loco deprehensi faciunt, nihilominus tamen impium factum est. 645. vlt. *οὐκ εἰκότως, ἀλλ' ὄντως φονέα με φασὶν εἶναι.* non solum probabiliter, sed etiam reapse. 655. 10. *οὐκ εἰκόσι τεκμηρίοις χρώμενος.* 695. vlt. *τὸ εἰκὸς σύμμαχόν μοί ἐστιν.* 725. 12. In Comparatiuo. *εἰκότερον ἦν.* 631. 2. 634. 3. 644. 2. *ἀδύνατα ὄντιν' οὐκ εἰκότερον εἶναι.* 652. 1. *ἄρξαι τῆ παροινεῖν τὸς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερον.* 693. 1.

εἰκοσαῖος. 615. 4.

εἰκότως ἐπεβέλευσεν verosimile est eum insidiatum esse, aut, si fecit, non sine speciosa causa fecit. 627. 3. *εἰκότως ἀμυνόμενος τὴν ἔχθραν ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα.* occidit merito, et sic, vt patratae caedis suspicio non posset in eum non incumbere, vt qui sic vetustam simultatem vltus esset, 627. 4. *εἰκότως μὲν, οὐκ ὄντως δ' ἀπέκτεινε.* tametsi caedem reapse non commisissem, suspicione tamen eius, eaque admodum probabili, vrgerer, causasque, si commisissem, sat speciosas, et idoneas haberem. 637. 1. *ἃ γὰρ ἐδόκουν εἰκότως ἀποκτεῖναι.* subaudi *εἰ μὴ μεγάλα ἀδικηθεὶς ἠμυνάμην.* 637. vlt.

εἱμαρμένη] *πρὸ τῆς εἱμαρμένης τὸν βίον ἐκλιπών.* 616. 1.

εἶναι pro *ἰέναι. τὴν ὑποψίαν εἰς ἐμὲ ἔσαν.* pro *ἰέσαν* vel *ἐλθεῖσαν*, vel *ἥκουσαν.* 631. 2. et 8. 632. 7.

εἴργειν, ὧν ὁ νόμος εἴργει τὸς ἀποκτείναντας. 659. 4. *εἴργοντι* [lege interducente] *μήτε δικαίως, μήτ' ἀδίκως ἀποκτείνειν.* 664. 14. *μὴ εἰργόμενοι τῶν προσηκόντων* non excluſi locis iis, vnde eos excludi oportebat. 76. vlt. 677. 4. 688. vlt. *εἴργεσθαι προαγορεύσι τοῖς τῆ Φόνε Φεύγεσι τὰς δίκας.* 708. pen. *εἴργεσθαι τῶν νομίμων* vnde abesse lex et mos vetustus iubet. 782. 20.

εἰς] *ἥμαρτεν εἰς ἃ οὐκ ἠβέλετο παταίξας.* 695. 9.

μὴ

μὴ ἄλλα κατηγορήσειν μᾶ, ἢ εἰς αὐτὸν τὸν φόνον. 709. 16. 766. vlt.

εἷς] ἕνα πρὸς ἕνα λόγον ἀπολογηθεὶς. 669. 4.

εἰσαγγέλλειν] περὶ ὧν εἰσήγγειλα εἰς τὴν βουλήν. 783. 2. et 11. furtorum, peculatus aliquem reum facere, indicare apud ſenatum populumue.

εἰσάγειν] ἃ προσῆκον μίασμα εἰς τὰς ἰδίας οἰκίας εἰσάγονται. 686. 6. εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον. 784. 11. 786. 14. εἰσῆγον εἰς τὴν βουλὴν reos feci apud ſenatum. 792. 4.

εἰσβαίνειν] ἐξὶ φανερὸς ἐκβὰς τῦ πλοίυ, καὶ οὐκ εἰσβὰς πάλιν. 716. 5. 719. 11.

εἰσβάλλειν] εἰσβάλλουσιν εἰς τὸ πλοῖον τὸ γραμματεῖον. 731. 20.

εἰσέρχεσθαι] ἔτοσὶ ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθεν [ſcil. εἰς τὴν ἀρχὴν] 788. 1.

εἰσιέναι] εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς. prodeuntes ad forum veſtrum. 747. 1. εἰσιόντες [ſcil. εἰς τὸ βουλευτήριον] οἱ βουλευταὶ προσεύχονται. 789. 4.

εἰσφέρειν et εἰσφορὰ] πολλὰς καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέροντα. 638. 12. αἱ χορηγίαι ἱκανὸν εὐδαιμονίας σημεῖον εἰσὶ. 646. 4.

ἐκβαίνειν. 716. 5.

ἐκβάλλειν] τοιαῦτα ἀνέχεσθαι ἀκούοντας, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξια ἐξὶν repudiari, cum faſtidio et indignatione explodi. 692. 4.

ἐκδιδάσκειν] ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. 711. 12. num ἐκ in hac compoſitione idem atque Latinum *de* valet. *dedocet*. Conf. p. 761. vlt.

ἑκατομβαιὼν primus menſis anni attici, ſaltim in functione regis ſacrorum. 788. 2.

ἐκδιδόναι poſcenti ſeruum tradere torquendum. 724. 1. 779. 10.

ἐκδύειν] τὸ μὴ ἐκδυθῆναι ἐδὲν σημεῖόν ἐξιν. 631. pen.

ἐκλείπειν τὸν βίον. 616. 1.

ἐκμελετᾶν idem quod ſimplex. exercere. *ſich worinnen üben.* 663. 6.

ἐκούσιος. 618. pen. 755. 5. et 7.

ἐκουσίως. 607 1. 641. 5. 662. 8. 672. 10.

ἐκπίνειν. 615. 2.

ἔκπληξις] τοῦτ' ἔκπληξιν πολλὴν παρέχει. 706. 4.

ἐκπλήττειν] ὁ Φόβος ἐκπλήττων. 627. 6. ὑπὸ τοῦ κινδύνου ἐκπεπληγμένον. 632. 10.

ἐκπρίασθαι χρήμασι τὸν ἐμὸν κίνδυνον. mercedis magnitudine mihi perſuadere, vt nil recuſem caput ipſe meum huic diſcrimini obiicere. 734. 17.

ἐκτρέπειν] τὴν ἑαυτοῦ μωρίαν εἰς ὑμᾶς ἐκτρέψαι. ab ipſo ſemet ſublatam in veſtra capita transferre iſque affricare. 647. 11. τὰς συμφορὰς τῶν ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτήτους ἐκτρέπεσθαι. 674. 9.

ἐκφέρειν] τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὐτοῦ πορείας ἐξενεχθὲν. 661. 11. τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ὁ παῖς ἐξεφέρετο, qua puer, efferebatur [domo puta] humandi ergo. 774. 12. 782. 17.

ἑκών] ἐμοὶ δ' ἐκ ἐλάσσω τοῦ ἑκόντος ἄκων τὴν συμφορὰν κατέσησε. quam mihi cladem inuitus dedit, ea nil ideo minor eſt, quam ſi volens dediſſet. 658. pen.

ἐλασσόνως, ἢ κατ' ἀξίαν, τὸν ἄρξαντα ἠμύναντο. 699. 12.

ἐλαφρὸς] δόξῃ γ' ἐλαφροτέραν τὴν συμφορὰν κατασήσετε. 677. pen.

ἐλεγκτὴς. 651. 4.

ἐλέγχειν] οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους ἐλέγχουσι 749. pen.

ἔλεγχος] μὴ ἠθέλησεν ἔλεγχον ποιήσασθαι τῶν πεπραγμένων. 608. 2. θέλοντος ἐμοῦ ἔλεγχον λαβεῖν τοῦ πράγματος. 610. 11. ἔλεγχον παρασχών. 654. 1.

ἐλεεῖν] ἥτις οὐκ ἠξίωσεν ἐλεῆσαι τὸν αὐτῆς ἄνδρα. 618.

618. 13. ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει, ἢ τοῖς ἑκουσίοις. 618. pen. ἐλεῦντας τὴν ἀπαιδίαν τῶν γονέων. 659. 1.

ἐλείζειν, si verbum est boni commatis. 651. pen.

ἔλεος] μὴ τυχεῖσα μήτ' αἰδοῦς, μήτ' ἐλέου, μήτ' αἰσχύνης. 619. 3. εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταφεύγω. 660. 7. 670. 4.

ἐλευθερίαν ὑπέσχοντο. 720. 7. τὴν ἐλ. ἐλπίσας οἴεσθαι. 720. 9. ἐλ. προτείνειν. 729. 2.

ἐλεύθερος] οἱ βασανίζονται, ἀλλ' ἐλεύθεροι ἀφίενται. 643. 5. δέλῳ μαρτυρεῖν κατὰ τῆ ἐλευθέρᾳ ἕξει. 728. 3.

ἐλευθερῶν] ἐλευθεροῦσι τὰς δέλας. manu mittunt. 722 4.

ἑλληνοταμίας. 739. 6.

ἐλπὶς] ἁλῶναι καὶ ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν αὐτῷ εἶναι. fingamus tantisper, causae ipsi tantundem fuisse ad sperandum, quam ad metuendum, et siue ad obtinendam absolutione, siue ad incurrendum in condemnationem, in vtraque causa aequaliter, tam caedis, quam sacrilegii; spem metumque in ambabus prorsus parem fuisse propositum. 645. 1. τὰ πλείω τοῖς ἀνθρώποις τῆ βίᾳ ἐστὶν ἐν ταῖς ἐλπίσιν. 764. 3. τῆς ἐλπίδος, ὅπερ [subaudi ἀγαθὸν, nisi si ἥπερ mauis legi] ἀνθρώποις μέγιστόν ἐστι τῆ βίᾳ ἀγαθὸν. 764. 6.

ἐμβάλλειν] λίθον αὐτῷ ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλήν. 717. 13.

ἐμὸς] τὰ τεκμήρια ἐμά, a parte mea stant, ἃ τέτε, non eius. 656. 2.

ἡ ἐμπειρία τῶν [ὑπὸ μέθης] παρανομεμένων. 693. 4. ἐβελόμην τὴν δύναμιν τῆ λέγειν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων ἐξ ἴσα μοι καθεστᾶναι. 703. 1. et 7. ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει

τὲς ἀνθρώπες. 711. 12. verum p. 761. vlt. ſimplex διδάσκει legitur.

ἔμπειρος. 627. 2. 706. 5.

ἐμπίπτειν εἰς νόσον. 615. 4. εἰς ὑποψίας. 631. 5.

ἔμπνες. 628. 4. 641. 11.

ἐμφανὴς] ἐμφανῆ παρέχοντας τὸν ἄνδρα. in medio proponentes, *leibhaftig darſtellen.* 722. pen.

ἔμφρων] ἔτι ἐμφρονα εὑρόντες. *noch bey Verſtande.* 641. 13.

ἐν penes. ἐν ὑμῖν ἐϛι τᾶτ' ὀρθῶς διαγνῶναι. 616. pen. ἐν ἐμοὶ τὰδίκημα φανεῖται. 631. 15. ἐν τούτοις ἐϛὶν αὐτοῖς ἡ ὠφέλεια. 721. 2. 2) inter, apud, coram, in coetu vel corona. ἐν ἀνδράσι γε καλοῖς κἀγαθοῖς [ſubaudi λέγοντι] καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως ὑπάρχειν τὴν ἀκρόασιν. 704 pen.

ἐναντίος] πολὺ ταναντία ἐϛὶ. multo aliter res habet. *gerade das Gegentheil davon.* 646. 5. 655. 3. 2) ἐναντίον pro praepoſitione, coram. ἐναντίον μαρτύρων. 619. 11.

ἐνδεὴς] ἀφ' ἡϛινοσῶν λειτυργίας ἐνδεὴς ἡ πόλις γεγένηται [παρὰ τᾶτον puta.] ille in cauſa nunquam fuit, vt reſp. careret vllis ludis, aut vllo munere. 744. 6. μαρτύρων ἂν τὲς λόγυς φαίη ἐνδεεῖς εἶναι. 781. 4.

ἐνδεικνύναι deferre aliquem ad magiſtratum, vt maleficii reum. κακᾶργος ἐνδεδειγμένος, tametſi actio ἐνδείξεως aduerſus me, ceu maleficum, eſſet inſtituta, tamen in accuſatoris ipſa actione non maleficii, ſed caedis, inſimulor, φόνυ δίκην φεύγω. 707. 6. ἐνδεῖξαι τῷ δικαϛηρίῳ τὰδικήματα 784. 6.

ἔνδεκα] παραδεδομένος ἤδη τοῖς ἕνδεκα. 739. 13.

ἔνδον ὢν αὑτῷ recte mente ſibi conſtans, conſcius eorum, quae agat, ſedate et compoſite agens, non trepidans, non exſternatus formidine. (nam opponitur εἰ ὁ πεφοβημένος.) 726. 10.

ἐνεῖναι]

ἐνεῖναι] ἔνεστιν ἐν τῷ ὑμετέρῳ ὅρκῳ καὶ ἡ ἐμὴ σωτηρία. quod confidere poſſim me ſaluum fore, hoc debeo veſtro iuriiurando. 760. 1

ἕνεκά γε τοῦ πιστεύειν ἐμοί τε μηδὲν ἐξημαρτῆσθαι, καὶ ὑμῖν γνώσεσθαι τὰ δίκαια. Si quidem aliud nihil hic agatur, quam fiducia mea, qua certus ſum, et a me peccatum nihil eſſe, et vos aequa et vera eſſe pronunciaturos. *Käme es hier bloſs darauf an, wäre bey der Sache weiter nichts zu bedenken, als mein Bewuſtſeyn meiner Unſchuld, und meine Zuverſicht auf eure Gewiſſenhaftigkeit im Rechtſprechen; ſo könnte, ſo würde ich kecklich, ohne alles Bedenken* — 707. 2.

ἐνέχυρον] ἱκανὰ ἦν τὰ ἐνέχυρα, ἃ εἴχετε αὐτοῦ. 743. 5. ἐνεχύρα βία ἀφαιρῶν. 768. 8.

ἔνη perendie, ſeu die abhinc tertio. 775. 5.

ἐνθυμεῖσθαι] ἡ ἐνθυμηθεῖσα quae primum ſceleris cepit conſilium, καὶ χειρουργήσασα manibusque id ipſa ſuis exſecuta eſt. 615. 8. ὃ γὰρ μόνον τῶν λεγομένων [ſcil. ὑφ' ἑαυτοῦ] ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσομένων [ſcil. περὶ ἑαυτὸν ἐκ τῶν λεγομένων] ἀνάγκη ἐνθυμεῖσθαι animo verſare debet atque meminiſſe non ſolum dicendorum a ſe, ſed eorum quoque, quae ſuam orationem ſint conſecutura. 706. 1. ὑπομνῆσαι καὶ ἐνθυμηθῆναι. *das Gewiſſen ſchärfen.* 790. 7.

ἐνθύμιον *eine Gewiſſensſache, ein Gewiſſensſcrupel.* 658. vlt. 683. 3. et 7.

ἐνθύμιος ὑμῖν γενήσεται cauſa fiet ſollicitudinum poenitentiaeque conſcientiam veſtram cruciantium. 648. 2.

ἔνοχος] ἐκ ἔνοχοι εἰσὶ τῷ φόνῳ. 610. 8. μήτε τὸς ἐνόχους ἀφιέντες, μήτε τὸς καθαροὺς εἰς ἀγῶνα καθιστάντες. 685. 2. ἔνοχοι τῷ φόνῳ τοῖς ἐπιτιμίοις ἐσμὲν. 686. 11. 687. 5. 689. 1. ἔνοχος τῷ τῶν κακούργων νόμῳ. 707. 9. cum Genitiuo ἀδὲν ἔνοχος τῶν κατηγορημένων. 700. 8. niſi ἀδενὶ legas.

ἐντιθέναι. 726. 3.
ἐντυγχάνειν. 651. vlt.
ἐξαιρεῖσθαι] μὴ ἔν τέτο ὑμῶν ἐξέληται μηδεὶς ne quis hoc vobis eripiat, extorqueat. 727. 3.
ἐξαιτεῖν] ἐξαιτῆσι [ſcil. τὰς θεράποντας] ἐκ ἠθέλησαν ἐκδιδόναι. 779. 10.
ἐξαμαρτάνειν idem quod ſimplex. 705. pen.
ἐξαπατᾶν; pari modo. 793. pen.
ἔξαρνος ἦν διὰ τέλες. 730. 1.
ἐξελαύνειν. 792. 2.
ἐξελέγχειν τὰς λόγες τοῖς ἔργοις. 791. 6.
ἐξευρίσκειν] αὐτὸς σαυτῷ τὰς νόμες ἐξευρὼν. 709. pen. 718. vlt.
ἐξισᾶν ἤθελον τὸ πρᾶγμα τοῖς μεγίστοις ἐγκλήμασι. 688. 4.
ἐξίσασθαι] τῆς ὐσίας ἤδειν ἐκτησόμενος. praeuidebam mihi neceſſarium factu futurum, vt bonis cederem. 635. 4.
ἔξω αἰτίας ἐμαυτὸν κατασήσω. 771. 8.
ἐξώλειαν ἐπαρᾶσθαι. 709. 15.
ἐπαινεῖν num ab Antiph. vſurpatum eſt pro συναινεῖν conſentire, conſenſu ſuo confirmare. 761. 10.
ἐπαίρειν impellere. ὁ Φόβος ἐπῆρε θερμότερον ἐπιχειρεῖν. 627. 6. ἐπαίρει τῷ θυμῷ χαρίζεσθαι. 693. 4.
ἐπαιτιᾶσθαι] ὃ ἐπαιτιῶμαι τὴν γυναῖκα ταύτην. 609. 1.
ἐπαρᾶσθαι] ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ γένει [liberis] καὶ οἰκίᾳ [neceſſariis] ἐπαρώμενον. 709. 15.
ἐπείγειν] ἐχὶ τῶν ἐπειγομένων ἐσὶ τὰ πράγματα, non hi, qui feſtinant, res proſpere agunt. 757. vlt.
ἐπεξέρχεσθαι] ἐπεξελθεῖν τοῖς αὐτῆ Φονεῦσι. 605. 3. 617. 7. cum Accuſatiuo. ἡμεῖς οἱ ἐπεξερχόμενοι τὸν Φόνον. 623. 2. τέτῳ μίασμα ἐπεξερχόμεθα. 694. 16. Φόνον ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τῆ δάλε τῷ δεσπότῃ ἔξεσιν. 728. 3.

ἐπεξιέναι] ἐπεξίοιμι τῷ παιδὸς τὸν φονέα. 610. 4. ἐδένα ἐπεξιέναι neminem fore, qui coeptam litem perſequeretur et vrgeret. 627. 10.

ἐπερωτᾶν. 609. 4.

ἐπηρεάζειν. 713. 2. 766. 3.

ἐπὶ cum Genituo. ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ſponte ſua, auctoritate ſua, teſte nullo, ſed ipſis ſolis negotium hoc per ſe agentibus. 727. 8. ἐφ' ἑαυτῷ. 786. vlt. eſt vel pro ſe, ſponte ſua, Marte et periculo ſuo, vel ſe adhuc honorem gerente, imperio potiente, ſub magiſtratu ſuo. Cum datiuo. 1) ergo, vel ad, vt cauſam finalem ſignificet. πλὴν οὐκ ἐπὶ θανάτῳ φάσκουσαν διδόναι, ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις. 608. pen. non quo necem patri conſciſceret, ſed quo eum amore ſui accenderet. ἐψεύδετο ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. 723. 6. 2) *ob.* ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει, ἢ τοῖς ἑκουσίοις καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήμασι. 618. pen. ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διαφθαρῆναι, ob veſtes, quo homicida veſtibus peremti potiatur. 631. 19. 632. 2. 653. 1. 3) *in.* ἐπὶ τῷ γυμνασίῳ. 661. 7. 4) *penes*, in arbitrio, poteſtate. ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις εἶναι, ἢ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἔργοις καὶ τῇ ἀληθείᾳ τῶν πραγμάτων. non poſſe facere, quominus iudices pronuntient magis ſecundum criminationes accuſatorum, quam ſecundum rei geſtae veritatem. 704. 2. ἅπαντα τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται ἢ τῇ προνοίᾳ magis fortuito caſui permittenda ſunt, quam vt ea liceat prudentia gubernare. 706. 2. 5) in fraudem alicuius. ἡ πᾶσα παρασκευὴ γεγένηται ἐπ' ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ. 746. 9. χρήματα λαμβάνοιεν ἐπ' ἐμοί. 791. 9. et pen.

ἐπιβουλεύειν] τὸν ἐπιβουλεύσαντα κελεύει ὁ νόμος τὸν φονέα εἶναι. 689. 14. ἐπιβουλεύειν θάνατον. 619. 11. φόνον. 690. 10. ἐκ πολλοῦ τὴν ἀσφάλειαν ὧν ἐπιβουλεύσει, σκοπεῖντες. 622. 8. τὰ ἐκ πολλοῦ κατε-

ψευσμένα καὶ ἐπιβεβουλευμένα. 714. 9. τὴν πρόγοιαν [necem praemeditatam] ἐκ ποίων [scil. σημείων, vel τεκμηρίων, vel ἐπιχειρημάτων] δεῖ φανερὰν εἶναι ἐπιβεβουλευμένην [malim ἐπιβεβλευμένην] necesse est, vt multis indiciis aut molitionibus antegressis sese prodiderit alicuius voluntas ex insidiis aliquem interimendi. 732. 12.

ἐπιβολή] ἐξ ἐπιβουλῆς φονεύς. 605. pen. τῆς μὲν ἐπιβολῆς τὸ θανάτου μηδένα κοινωνὸν ποιήσασθαι. id est τὸ ἐπιβουλεῦσαι αὐτῷ τὸν θάνατον. ad ipsam patrationem necis ex insidiis comparatae neminem socium adsciscere. 738. 4.

ἐπιγίνεσθαι accedere, superuenire. τὰ ἐναντία ἐπιγενόμενα ὠνίνησι. prodest et salutem affert succedens priori conditioni rerum alia noua, isti contraria. 630. 6.

ἐπιδεῖν. 746. 6.

ἐπιδημεῖν. 790. 5.

ἐπίδοξον ὄντα ἔτι μείζω κακὰ πάσχειν. cum ei metuendum esset, ne adhuc maiora mala pateretur. 626. 7. ἐκ τῶν μεταβολῶν [scil. reipublicae] ἐπίδοξος αὐτοῖς ἐστιν ἡ δυσπραγία μεταβαλεῖν. 655. 5. spes est fore vt mutetur —

ἐπιεικῶς] ταῦτα μὲν ἂν ἐπιεικέστερον παρήσω transmittam haec silentio, animi cum aequitate et lenitate, maiore etiam, quam par erat. 640. 1.

ἐπίθεσις aggressio, inuasio. μὴ συνεπιβάντας τῇ τούτων ἐπιθέσει. 640. 4. ἀποτρέψαι τῆς ἐπιθέσεως. 645. vlt.

ἡ ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων καθίστησι. 627. 5.

ἐπικαλεῖν] ἐπικαλοῦνται μάρτυρας. 620. 8. arcessunt, aduocant. 2) incusare, insimulare. ἑκόντα μὲν ἐκ ἐπικαλῶ ἀποκτεῖναι. 658. 9. ὃ δικαίως ἐπικαλεῖται accusatur. 662. 6. ἐπικαλούμενος. 665. 1. 680. 11.

ἐπικεῖσθαι] τῷ ἄρξαντι πανταχῇ μεγάλα τὰ ἐπιτίμια ἐπίκειται. 699. pen.

ἐπιλείπειν] ἐμοὶ μόνῳ ἐπέλιπε μὴ ὠφελεῖσθαι τῷδε τῷ νόμῳ. [id est ἐπ' ἐμοὶ μόνῳ ἔλιπε τὸ ὠφελεῖσθαι ἐν τῷδε τῷ νόμῳ.] in me solo desiit haec lex salutaris esse. 713. 11.

ἐπιμέλεια] εἰ μὲν ὑπὸ μηδεμιᾶς ἐπιμελείας θεῦ γίγνεται ἡ ἀτυχία si numen ab hoc infortunio abfuerit rührt es bloſs von einem menſchlichen Verſehen, nicht aber von einer weiſen und wohlbedachten Fügung Gottes her. 673. vlt.

ἐπιμελὴς] ἐδεν' ἐπιμελὲς ἦν ταῦτα σκοπεῖν. 653. 5.

ἐπιμελητὴς] οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν κακέργων. 713. 9.

ἐπινεύειν. 632. vlt.

ἐπινοεῖν] ἀφαμαρτάνοντες ὧν ἂν ἐπινοήσωσι δρᾶσαι. 663. 1. 664. 1. 671. 6.

ἐπίορκος] τέτες νομίζειν ἁπάντων ἀνθρώπων ἐπιορκοτάτες εἶναι. 791. 14.

ἐπισκήπτειν mandare, praeſertim cum moriens facit, ἐπισκήψαντος τῦ πατρὸς ἐπεξελθεῖν τοῖς αὐτῦ φονεῦσι. 605 3. ἐπισκήπτεσι τιμωρῆσαι σφίσιν αὐτοῖς ἠδικημένοις. 620. 4. ἐπισκήπτω ὑμῖν ὑπὲρ ἐμαυτῦ. 656. 13. 695. 1. 701. 5.

ἐπιστέλλειν mandare per literas. 620. 10.

ἐπιτηδεύειν] ἃ πρέπει χρῆσθαι ἐπιτηδεύοντας αὐτὲς κακῶν ἀξιῦσθαι. 674. 5.

ἐπιτήδευμα] ἐδὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἕνεκα δίκαιοι ἐσμὲν τοιέτων κακῶν τυχεῖν. 665. 5.

ἐπιτιθέναι] λιβανωτὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐπετίθεσαν [scil. τῇ ἐσχάρᾳ] 614. 7. ἀξίαν δίκην τῦ πάθους τῷ εἰργασμένῳ ἐπιθέντες. homicidae impoſita, inflicta poena, pari iniuriae, quam peremtus ab eo acceptam tolerauit. 686. vlt. τέτοις ὁ θεὸς ἐπιθείη τὴν δίκην. 691. 2.

ἐπιτιμητὴς] αὐτοὶ ἦσαν βασανισταὶ καὶ ἐπιτιμηταὶ τῶν

τῶν σφίσιν αὐτοῖς συμφερόντων. gubernabant torturam ſerui pro arbitrio ſua et extorquebant ab eo praedicationem eorum, quae ipſi vellent ab eo praedicari. ipſique ſtatuebant pro lubitu ſuo pretium ſerui torquendi, quantum ſcil. domino eius reluendum eſſet, ſi contingeret, vt ſeruus per tormenta luxaretur, aut debilitaretur, aut alio modo inutilis et inhabilis fieret operis poſtmodum praeſtandis. *Schätzer*, *Wardierer ihrer eignen Vortheile*. 721. 7.

ἐπιτίμιον] ἔνοχοι τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἦσαν. 686. 11. 687. 5. 689. 1. τῷ ἄρξαντι πανταχῇ μεγάλα τὰ ἐπιτίμια ἐπίκειται. 699. pen. τῷ ἀμυνομένῳ ἐδὲν ἐδαμῇ ἐπιτίμιον γέγραπται. 699. vlt.

ἐπιτρέπειν] πονηρῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθεὶς ἀπέθανεν commillus in fidem curamque medicationis. 689. 7. τῶν συμβουλευσάντων ἐπιτρεφθῆναι, qui ei auctores fuimus, vt corporis ſui curationem pateretur medico permitti. 694. 4. εἰ μὴ ἐπετρέψαμεν [ſcil. αὐτὸν ἰατρῷ.] ὑπ' ἀθεραπείας ἂν διαφθαρῆναι. 694. 6. βιασάμενος ἡμᾶς τῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθῆναι [imo vero ἐπιτρέψαι] 697. 1. καὶ ἀναμότεις ὑμῖν ἐπιτρέψαιμι περὶ τῇ σώματος τῇ ἐμῇ διαψηφίσασθαι. 706. vlt.

ἐπιτυγχάνειν] ὁπόσα τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόντων [pro ſimplici τυχόντων] ἐπιβουλεύεται. ab hominibus mediocribus, contemnendis. 622. 1.

ἐπιφέρειν] ὁ φόβος τῶν ἐπιφερομένων κακῶν impendentium, ingruentium. 627. 6. ὡς οὐκ ἀληθῆ τὴν αἰτίαν ἐπέφερον [ſcil. ἐμοὶ] ἵνα ᾤοντο [ſcil. ἀληθῆ εἶναι, vel ποιήσειν ἀληθῆ δοκεῖν] 724. 7. 731. pen.

ἐπιχειρεῖν] οὐ πρότερον ἐπιχειροῦσιν. 622. 11. θερμότερον ἐπιχειρᾶν. 627. 6. ὅμως δὲ καὶ τοῦτο [ſi bene ſic habet, pro τοῦτω] ἐπιχειρητέον. 631. 10.

τὰ ἐπίχειρα ἔσχε, ἂν ἦν ἀξία dignam facinore tulit mercedem. 615. 5.

ἐπι-

ἐπιψηφίζειν in ſuffragia mittere, vel ſententias perrogare, id quod erat Epiſtatae. 790. 3.

ἐρανίζειν] πολλὰς [niſi potius πολλοῖς leg. eſt] ἐρανίζοντα me ſolere multos contributionibus vel largitionibus pecuniariis gratuitis ſubleuare. 638. vlt.

ἐργάζεσθαι] τὴν ὁσίαν ὃ δικαζόμενον, ἀλλ' ἐργαζόμενον κεκτημένον. quaeſtu honeſto, exercitatione rei ruſticae, aut negotiationis per mare. 639. 2.

ἔργον] οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τὰς λόγους ἐλέγχουσι. 749. pen. 791. 6.

ἐρευνᾶν. 719 11.

ἐρεχθὴις Φυλή. 768. 2.

ἐρήμην ὀφλειν [ſcil. δίκην] committere, vt contumaciae condemneris. 711. 1. ἐρήμην ἔσεσθαι [ſcil. τὴν γραφὴν] reo comparente in iudicio defuturum eſſe accuſatorem, eoque litem illam veluti deſertam, ad nihilum eſſe euaſuram et ſublatum iri. 627. 11.

ἐν ἐρημίᾳ ἐλοιδορεῦντο. 626. 1.

ἑρμηνεύειν verbis declarare. 650. 5.

ἔρχεσθαι] πρὸς τίνας ἦν ἔλθοι τις βοηθὸς. 606. 10 ἐκ ἂν εἰς τὰ ἔσχατα κακὰ ἦλθον. 636. 1. εἰς ἀνοσίας αἰτίας ἦλθεν. 661. 10. ὑπὸ τὸ ἀκόντιον ἐλθὼν ἐβλήθη confixus ideo fuit, quod ſub teli venit ictum 662. 3. τὸ πάθος εἰς τὸν δράσαντα ἐλθὸν. 664. 11. ἀλλ' οὐδ' ἦλθεν ἐπὶ τοῦτο ne conatus quidem id eſt facere, ne ſignificatione quidem vlla prodidit, id ſe velle, *er hat nicht einmal Mine gemacht, das zu thun.* 734. 4. οἵῳ τρόπῳ ἔρχονται ἐπὶ τὰ πράγματα. aggreſſi ſint, ſuſceperint hanc contentionem. 774. 8.

ἑξιᾶν. 613. 2.

ἑταῖρος] παρ' ἀνδρὶ ἑταίρῳ δειπνῶν. 614. 5.

ἕτοιμος] ἐδεὶς ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην ὠφέλειαν ἀφῆκεν. 625. 1. ἕτοιμοι ἦσαν [pro εἶεν] ſe paratos ſtare, h. e. eſſe, ad tradendum. 777. 2.

εὐδαιμονία. 646. 4. et pen. 655. 2. 746. 5.

εὐδία.

εὐδία. 630. 4.
εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει. 615. 3.
εὐλάβεια τέτων πολλὴ ὑμῖν ποιητέα ἐστὶν. 677. 3.
εὔνοια] οἱ ἀντίδικοι κατ' εὔνοιαν κρίνοντες τὸ πρᾶγμα [scil. τὴν ἑκάστε πρὸς ἑαυτὸν] 678. 4. ἐκέτι ἦν ἐπ' ἐκείνῳ τὴν αὐτὴν εὔνοιαν εἰς ὑμᾶς παρέχειν. 743. 2.
εὔορκος] πῶς ἂν εὔορκα [id est εὐόρκως] ἀντομωμοκὼς ἔσαι. 608. 11. ὑμῖν εὔορκα γίγνεται. cum religione vestri iurisiurandi conueniunt. 750. 4. 771. 2. 772. 4.
εὐπετῶς. 682. 3.
εὐπορεῖν] μὴ ἐμοὶ νείμητε τὸ ἄπορον τέτο, ἐν ᾧ μηδ' ἂν αὐτοὶ εὑπορῆτε. in quo ipsimet vos progressum et exitum haud litis reperturi, *wo ihr euch selber nicht würdet zurechte finden können.* 737. 2.
εὑρίσκειν] προφάσεις εὑρίσκασι τῷ ἀδικήματος comminiscuntur, excogitant sibi. 736. 4. τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν τῶν γεγενημένων. 741. 1. τῷ χρόνῳ, μεθ' ὃ ὀρθότατα εὑρίσκεσιν οἱ τὴν ἀκρίβειαν ζητοῦντες τῶν πραγμάτων. 750. 13.
εὐσέβεια. 606. 14. αἰδεῖσθαι τὴν τῶν μηδὲν ἀδικούντων εὐσέβειαν. 656. pen. 667. 2. officium pietatis erga nil delinquentes obseruandae. τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας φονεῖς εἰσὶ. 691. 1.
εὐσεβεῖν. εὐσεβεῖσθαι. 676. vlt.
εὐσεβὴς] ἅτε τὸ ὑμέτερον εὐσεβὲς παρὸν [id est τὴν ὑμετέραν εὐσέβειαν] non hoc, quo vestrae pietatis rationem nullam habeam. 759. pen.
εὐτυχεῖν. 655. 6.
εὐτυχία] τὴν ἀτυχίαν αἰτεῖμαι εἰς εὐτυχίαν μεταστῆναι. 651. 9.
εὔχεσθαι] ἐκείνοις εὐχόμενοι ἃ ἐκ ἔμελε τελεῖσθαι. deos rogantes ea, quae exitum essent nullum fortitura. 614. 8. εὐχόμενος ἄν τις ταῦτα εὔξαιτο. 761. 2.
ἐφίεσθαι τῶν ἀλοτρίων. 764. 10.

ἔχειν τὰ ἐπίχειρα. 615. 5. τὰ ἀκόσια τῶν ἁμαρτημάτων συγγνώμην ἔχει secum ferunt, natura sua important, h. e. merentur. 755. 5.

ἔχθρα] διὰ τῆς ἔχθρας τὸ μέγεθος. 630. vlt. τῇ τούτων ἔχθρᾳ ἐγχειρίζω ἐμαυτόν. 649. 2. δι' ἄλλην τινα ἔχθραν. non ob scelus vere commissum, sed ob aliam quampiam simultatem priuatam mihi cum illis contractam. 686. 7.

Ζεὺς] ἱερὰ θύειν Διὶ κτησίῳ. 612. 7. 614. 4. Διὸς βουλαίου ἱερόν ἐστιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. 789. 3.

ζῆν] ζῶν καὶ βλέπων. bene sibi conscius eorum, quae dicat, sciens volensque. 692. 8.

ἡγεῖσθαι num pro ὑφηγεῖσθαι praeire verbis docendo, et exemplo. 768. vlt.

ἥδεσθαι] ἐὰν ὑμῖν ἡδομένοις ᾖ. si vos iuuet audire, si volupe sit. 766. 1.

ἡδὺς] ἥδιστον ἀνθρώπῳ μὴ γενέσθαι αὐτῷ μηδένα κίνδυνον περὶ τῷ σώματος. 761 1.

ἥκειν] τῆς ἁμαρτίας εἰς τοῦτον ἡκούσης. 664. 9. εἰς πολλὰ πλασίας τότε συμφορὰς ἥξω. 665. vlt. vsurpatum pro *redire*. 719. 9. ἡγεμένη ταύτην τὴν τιμωρίαν οἱ ἥκειν τῶν ἠσεβημένων. 756. 9. ἐφ' ὑμᾶς ἥκουσιν ἐξαπατήσοντες. 793. pen.

ἡλιακή] ἀναβὰς εἰς τὴν ἡλιακὴν τῶν θεσμοθετῶν. 774. 11.

ἡλίθιος. 630. pen.

ἡλικίαι] ἐν τούτῳ τῆς ἡλικίας καθεζῶτες, ἐν ᾧ κράτιστοι φρονεῖν αὐτῶν εἰς τὰ πράγματα εἰσί. 622. 4. αὐτὴ ἡ ἡλικία τὸν νέον κατέκρινε. 696. 5.

ἥλιξ] μελετῶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν. 661. 7.

ἡμέρα παρ' ἡμέραν γιγνομένη est, aus processus temporis in longinquum, diuturnitas, aut differentia temporis, h. e. quod aliquid hoc die, non alio fiat, neque citius, neque tardius. 740. pen. αὐτὴν ταύτην φυλάξαντες τὴν ἡμέραν. 784. 4.

τὸ ἥμι-

τὸ ἥμισυ τῆς κατηγορίας ἐμαυτὸν ἀπεξέρησε. 669. 1.

ἤπειρος] εἰς τὴν ἤπειρον διαβιβάσαι elt, aut in Epirum, ſic proprie dictam, partem Graeciae occidentalem, Illyrico finitimam, aut in Aſiam minorem, traiicere. 730. 11. 745. 2.

ἦρως] ἔτε θεὸς, ἔθ' ἥρωας, ἔτ' ἀνθρώπες δείσασα. 619. 2.

ἡσύχιος] αἱ συμφοραὶ καὶ τὲς ἡσυχίες τολμᾶν βιάζονται. 659. c. fin.

Θάλασσα] τροφέας παρέδωκε τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. 685. 5.

ὁ θανασίμως τύπτων. 693. 20.

Θάνατον μηχανωμένη Φαρμάκοις. 608. 17. ἐκ ἐπὶ θανάτῳ, ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις 608. pen. αὐτὸς θάνατος genus et ratio mortis μηνύει αὐτὸν ἐξ ἐπιβελῆς ἀποθανόντα 626. 5. 631. 14. θάνατον τῷ μνυτῇ δωρεὰν ἀπέδοσαν. 722. 6.

Θανατᾶν. 676. pen.

Θαργήλια. 767. vlt.

Θαργηλιῶν menſis anni attici penultimus. 786. pen.

Θεᾶσθαι] ὁ φόνος ἂν ἀνήκει εἰς τὲς θεωμένους. 672. vlt.

Θεῖος] εἰ δὲ θεία κλὶς τῷ δράσαντι προσπίπτει ἀσεβοῦντι. 674. 2. ἐ δίκαιον τὰς θείας προσβολὰς διακωλύειν γενέσθαι. 674. 3.

Θεὸς] τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις 748. 3.

Θεραπεία] εἰ ταύτην τὴν θεραπείαν θεραπεύσαιτο. hoc medendi modo ſi ſe pateretur a medico curari. 689. 10.

Θερμὸς] ἔτω θερμὸν καὶ ἀνδρεῖον ἄνθρωπον. 652. 4.

Θερμῶς] θερμότερον ἐπιχειρεῖν. 627. 6.

Θεσμοθέτης. 774. 11.

Θηρεύειν [ſcil. τὰ ἴχνη τοῦ πράγματος] καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν. 773. 12.

Θύειν. 612. 7. 790. 2.

θυμῶν] ἀρκοῦσα ἦν σωφρονίσαι τὸ θυμούμενον τῆς γνώμης. 643. 3.

ἰάσιμος. 689. 11.

ἴασις ἐκ ἐστιν. 757. 4.

ἰατρὸς] ἐλεήσαντας τὴν ἐμὴν ἀτυχίαν ἰατρὸς αὐτῆς γενέσθαι. 640. 3. πονηρῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθεὶς ἀπέθανε. 689. 7. ὁ ἰατρὸς ἐ φονεύς ἐστιν. ὁ γὰρ νόμος ἀπολύει αὐτόν. 694. 8.

ἴδιος] ἰδίαν τὴν συμφοράν, καθαρὰν δὲ τὴν πόλιν καταστῆσαι. tollendo homicida efficere; vt cuncta ciuitas piaculo repurgetur, tametsi sic faciendo, reus in sua priuata et singulari persona, infortunium aliquod, ipsius solo corpore circumscriptum, neque latius emanans, patiatur. 629. vlt. τὸ ἴδιον διαπράξασθαι. [scil. διαφέρον] 734. 2.

ἰέναι] διὰ τῆς αὐτῆς βασάνου ἰὼν ὑπ' ἐμοῦ. a me eidem tormento subiectus. 722. 10. εἶμι γὰρ καὶ ἐπὶ τὸν τῶν κατηγόρων λόγον. accedam ad praetensionem accusatorum, h. e. criminationem eorum tantisper veram habebo, veluti pedibus in eam ibo. 734. 13.

ἱεροποιεῖν. 790. 2.

ἱερὸς] ἐν Πειραιεῖ ὄντα ἱερὰ θύειν Διὶ κτησίῳ. 612. 7. 614. 4. ἱερῶν κλοπῆς γεγραμμένος. 626. vlt. διακωλύοντες τὰ ἱερὰ γίνεσθαι τὰ νομιζόμενα. 749. 1. ἱεροῖς παραστάντες πολλοὶ καταφανεῖς ἐγίνοντο μὴ ὅσιοι ὄντες. 748. vlt. 749. 4. ἐκ ἔστιν ὅπου ἐχὶ κάλλιστα τὰ ἱερὰ ἐγίνετο ἐμοῦ παρόντος. 749. 5.

ἱκανὸν μέρος τῶν ὄντων ἀποβέβληκεν. 626. pen.

ἱκανῶς πεφυκότες. 622. 3.

ἵνα pro *ubi*. 766. 4.

ἴσον ἦν μοι num significat εἰκὸς ἦν *decuisset me*. 710. vlt. ἡ ψῆφος ἴσον δύναται τῷ δοῦλον ἀποκτείναντι καὶ τῷ ἐλευθέρον. 728. 4. ius aequale, parique cum seueritate pronunciatur atque exercetur in homicidas seruilium corporum atque in ingenuorum. τὰ ἐξ ἴσου

γενόμενα τȣ̃ φεύγοντος μᾶλλόν ἐςιν ἢ τȣ̃ διώκοντος in momentorum aequalitate, aut in ſuffragiorum paritate pronunciari ſolet ſecundum reum magis, quam ſecundum accuſatorem. 730. 2

ἵςασθαι pro εἶναι. ἕτοιμοι ςαῖεν. 777. 2.

ἰσχύειν] ἔτι τȣ̃ σώματος ἰσχύοντος ἡ ψυχὴ προαπολείπει. 756. 7.

ἰσχυρὸς] ἡ δίκη ἰσχυροτέρα τȣ̃ δικαίȣ καὶ τȣ̃ ἀληθȣ̃ς ius ipſum et veritas ipſa cedere debet iudicum ſententiae. 762. 11.

ἴχνος] φανερῶς τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα. 648. 4. τὰ ἴχνη τȣ̃ φόνȣ ȣ̓κ εἰς ἐμὲ φέροντα. 656. 3.

καθαίρειν τὴν οἰκίαν a pollutione ſuneris. 784. 2.

καθαρὸς] καθαρὰν τὴν πόλιν καταςῆσαι. 629. vlt. 631. 16. καθαρὸς πάντων τῶν ἐγκλημάτων. 656. 17. 685. 2. 686. 14. τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας. 709. 10. 748. 11.

καθεύδειν peragere noctem alicubi, tametſi peruigiles, neque dormias. 654. pen.

καθιςάνειν] ἐν διαφορᾷ καταςῆναι οἷς ἥκιςα ἔχρην. 605. 6. τὸν ἀγῶνά μοι πρὸς τȣ́τȣς καταςῆναι. 605. 8. αὐτοὶ ȣ̓̃τοι καθεςᾶσιν ἀντίδικοι καὶ φονεῖς τȣ̃ πατρὸς. 605. 12. παλλακὴ ἦν αὐτῷ, ἣν ἐπὶ πορνεῖον ἔμελλε καταςήσειν. 611. 8. ἑκȣσίως αὐτὸς εἰς κίνδυνον καταςὰς. 641. 5. χορηγὸς κατεςάθην εἰς Θαργήλια. 767. vlt.

καινῶς] καινότατα γὰρ, εἰ χρὴ καινότατα μᾶλλον ἢ κακȣργότατα εἰπεῖν. 650. 4.

κακοδαιμονία. 746. 5.

κακοδαίμων] ȣ̓̃τω κακ. tam miſerum in modum ſtultus, vel potius furioſus. 725. 13.

κακοπάθεια. 666. 5. 714. 2.

κακοπαθεῖν τῷ σώματι. 703. 6. 713. vlt.

κακὸς] πρὶν ἐν τῷ κακῷ ἤδη ἦν. 614. pen. 619. pen.

κακο-

κακοτεχνεῖν. 616. 5.

κακότης. 761. 7.

κακῶν] παύσασθαι κακόμενον. 720. 8.

τὸ κακούργημα ἂν ἐκηρύσσετο. 642. 3. τὸ ἀποκτείνειν φατὶ μέγα κακούργημα εἶναι. 708. 3.

κακοῦργος ἐνδεδειγμένος φόνῳ δίκην φεύγω. 707. 6. ἔνοχος τῷ τῶν κακούργων νόμῳ. 707. 9. οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν κακούργων. 713. 9. aduerb. 650. 4.

καλεῖν] κλήσεις ἃς καλεῖσθαι [scil. τὸν φεύγοντα ὑπὸ τοῦ διώκοντος] ἐδει. 784. 9.

καλὸς] καλλίων γ' ἦν αὐτῷ ὁ κίνδυνος. inimicum actione forensi vlcisci, multo vtique futurum ei fuisset glorioſius, quam ex insidiis tollere. 734. 5.

καλῶς] ἐκ ἂν καλῶς εἶχε τοῖς συνοῦσι. es würde ihnen nicht wohl dabey zu Muthe geweſen ſeyn, siue, ſie würden übel gefahren ſeyn. 738. 1

κατὰ] ἁμαρτὼν εἰς ἑαυτὸν, μᾶλλον, ἢ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἑαυτὸν τετιμώρηται. quam pro magnitudine et merito erroris. 676 4. αὐτὸς καθ' αὑτὸν τὸν πλοῦν πεποιημένος. ipse vltro, sponte sua se naui commiserat. 715. 12. ἀπετράποντο μηδὲν κατ' ἐμοῦ καταψεύδεσθαι. 721. 6. vbi notabilis est redundantia praepositionis, quae iam in verbo inest.

καταγινώσκειν] μηδὲν ἀνόσιον μηδ' αἰσχρὸν καταγνῶτε. nolite pronuntiare me reum esse sceleris impii, et infamis, h. e. ignominiam ei, qui commiserit, conscisscentis. 639. 4. ὁ καταγνὺς αὐτὸς ἑαυτοῦ, non diffidens ipse suae causae. non praeiudicio suo semet ipse condemnans. 695. 6. φόνου δίκην καταγνῶναι. in causa homicidii contra aliquem pronunciare. 710. 4. καταγνόντες τοῦ ἀνδρὸς τὸν θάνατον. mortis in eum dicta sententia. 727. 13. τότε κατέγνωσο μὲν ἤδη θάνατος. 739. 10.

καταδικάζειν] ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδίκασαν, ταῦτα κελεύσιν ὑμᾶς καταδικάσαι. 791. 4.

καταδοκεῖν] αὐτὸς καταδοκηθεὶς φονεὺς εἶναι, ἀνοσίως ἀλώσομαι. iniqua homicidii patrati ſuſpicione oppreſſus. 630. 14. εἰκότως ὑφ' ὑμῶν καταδοκῶμαι. 631. 1. 645. 7.

κατακρίνειν] ὑπὸ τῶν νόμων κατακέκριται perem-torie damnatum, cautum, ſancitum eſt. 658. 1. αὐτὴ ἡ ἡλικία τὸν νέον κατακρίνει 696. 5.

καταλαμβάνειν] ἐάν τις ἄλλη συμφορὰ καταλαμβάνῃ αὐτὸς. corripiat. 630 6. 2) tenere. οὐδ' ὑπὸ τοῦ νόμου καταλαμβάνεσθαι φησὶ negat ſe a lege teneri, nili malis reddere, condemnari. 672. 12. 3) deprehendere, inuenire veſtigatum, indagatum. τάχ' ἂν καταλαμβάνηται. forte fiat aliquando, vt verus homicida reperiatur, conuincatur, condemnetur. 617. vlt. 4) condemnare ἐὰν δὲ νῦν καταληφθεὶς ἀποθάνω. 636. 2. 651. pen. τοὺς αἰναιτίους καταλαβόντας, τοὺς αἰτίους ἀφιέναι. 657 2. 677. 3. ἐκ, ἂν ἀπολύσητε ἡμᾶς, ἀλλ' ἐὰν καταλάβητε. 683. 3 6. vlt. ἐδ' ὅτως δίκαιος ὑφ' ὑμῶν καταλαμβάνεσθαί ἐστι 699. 14. ἀπολύειν μᾶλλον ἢ καταλαμβάνειν δίκαιοί ἐστε. 700. pen.

καταλείπειν] ἀνόσια ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω. 636. 2. ἐδενὶ ἐδὲν προτρόπαιον καταλείψει. 683. 5.

καταλήψιμος] μηδένα αὐτῶν ἀπολύσιμον μᾶλλον ἢ καταλήψιμον εἶναι. in horum neutro magis abſolutioni, quam condemnationi locum eſſe. 700. pen.

καταμανθάνειν τὸν νόμον, εἰ καλῶς κεῖται. 711. 14.

καταμαρτυρεῖν. 634. 1. ὁ καταμαρτυρῶν μου ἄπιστος ἐλήλεγκται ὤν. 656. 1. 709. vlt. 710. 2. εἰ τάτε κατεμαρτύρων ἃ μηδαμῶς ἤδειν. 742. 1. 749. 9. ἀνδρὸς περὶ θανάτου φεύγοντος τὰ ψευδῆ καταμαρτυρῆσαι. 758. 4. τούτοις ἐμὲ κατεμαρτύρουν οἱ μάρτυρες. pro his aduerſus me teſtarentur. 779. 18. μὴ πιστῶς καταμαρτυρηθεὶς. oppreſſus teſtimonio teſtis eius, qui nulla fide dignus ſit. 654. 6.

κατα-

καταποντοῦν. 718. 9. 724. 12.

κατασκευάζειν διδασκαλεῖον. 768. 4.

κατατιθέναι] τῇ πόλει χάριν καταθέσθαι. videri de republica bene meritus, eiusque gratiam promeritus esse. 734. 3. τὰ τέλη κατετίθει. dependebat. 744. pen.

καταφανὴς] τὸ πρᾶγμα ὕστερον καταφανὲς ἐγίγνετο. 739. 8. καταφανεῖς ἐγένοντο οὐχ ὅσιοι ὄντες 748. pen.

καταφεύγειν] ἀπορῶ εἰς τίνα ἄλλην σωτηρίαν χρή με καταφυγεῖν. 650. 3. εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταφεύγω. 660. 7. 670. 4.

καταφυγή] ποῖ τὴν καταφυγὴν ποιήσεται ἄλλοθι. 606. 11.

καταψεύδεσθαί τινος. 654. 5. τὰ ἐκ πολλῶ κατεψευσμένα. 714. 9. ἔτος ἦν ὁ καταψευσάμενος ἐμοῦ. 720. 2. 721. 3. 6.

καταψηφίζεσθαι cum Genit. 610. 14.

καταψήφισις. 606. 5.

κατειπεῖν] ταλήθη κατειπὼν διὰ τέτε σωθῆναι. 723. 7. αὐτὸς κατεῖπεν ἑαυτῦ. ipse sese indicauit. 739. 4.

κατεργάζεσθαι] ἐδεὶς ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην ὠφέλειαν ἀφῆκεν. 625. 1. iam confectam.

κατέχειν appellere nauem ad terram continentem. 715. 6. et 15.

κατηγορεῖν τὰ γεγονότα rem gestam indicare, edere, *angeben*, *aussagen*. 610. 2. εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κατηγορεῖν. in causa manere, accusationi crimen aliud nullum aduenticium immiscere, sed illud solum docere, de quo agitur. 766. vlt. ψευδεῖς ἂν κατηγόρους [id est ἔλεγον] εἶναι. 780. 5.

κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας ἀπονέμεσι τῇ πόλει. non succurrunt reip., non vlciscuntur eius inimicos, solam de iis querendi facultatem relinquunt ciuibus;

confiscata autem bona ipsi inter se diuidunt, fructum accusationis ciuibus eripiunt. 767 4. αὗται αἱ κατηγορίαι ἔτε χάριτος ἄξιαι, ἔτε πίστεως. 767. 6.

κατορύσσειν] ἐπὶ τῇ ἐμαυτῦ ἀπαιδίᾳ ζῶν ἔτι κατορυχθήσομαι. 666. 2. ἡμῖν τοῖς γονεῦσιν, οἱ ζῶντες ὑπ' αὐτῦ κατορωρύγμεθα. 677. 9.

κάτω] τοῖς θεοῖς τοῖς κάτω μέλειν. 620. pen.

κεῖσθαι] τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων. 709. 4.

κεκροπὶς φυλή. 768. 1.

κέρδος] τὴν σωτηρίαν τῦ κέρδες προτιμῶντες. 632. 2.

κηδεστὴς ἐμαυτῦ gener meus, ᾧ δέδωκα τὴν θυγατέρα. 769. 10.

κηλὶς] εἰ δὲ θεία κηλὶς τῷ δράσαντι προσπίπτει ἀσεβῦντι. sin autem deus mentem hominis, quem puniendum et perdendum decreuit, ita occoecauerit, vt facinus impium committat, cuius dedecus ipsi, velut adsperſa quaedam macula, elui recusans insideat. 674. 2. πάσης ὑπὲρ ἁπάντων τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης. 677. 2.

κήρυγμα] ἀφανῦς ὄντος τῦ κηρύγματος. 653. 6.

κηρύσσειν] τὸ κακούργημα ἂν ἐκηρύσσετο. 642. 3. ἐκηρύσσοντο ἅμα τῷ τῦτων φόνῳ καὶ ἄλλοι κακῦργοι. 653. 3.

κινδυνεύειν τῆς ψυχῆς [subaudi κίνδυνον] 652. vlt. τὸν κινδυνεύοντα περὶ ἑαυτῷ ἀνάγκη πε καὶ ἐξαμαρτεῖν. 705. pen. κινδυνεύσαντες τὰς ἐσχάτας κινδύνες. 748. 15.

κίνδυνος] ἐν ᾧ πᾶς ὁ κίνδυνος ἐμοὶ ἦν. in quo summa cautionis erat, cardo salutis mihi vertebatur. *darauf kam alles an.* 725. 15. ἀσφαλῶς διαπράσσεσθαι τὰ εἰς κινδύνες ἥκοντα καὶ τὰ ἔξω κινδύνων res foris domique in bello et in pace. 748. 6. et 15.

κλέπτειν] κλέψαντες ἀπαρνῶντα, ἢ συγκρύπτωσι τοῖς δεσπόταις. 643. vlt. κλέπτεσι τὰς μηνύοντας suffurantur indices sibi aduersos, efficientes, vt

quo-

quoquomodo de medio ſublati, nulli vsquam locorum conſpiciantur. 723. 14.

κλῆσις rei ad iudicium citatio. κλήσεις, ὅσας καλεῖσθαι ἔδει. 784. 9.

κλοπὴ] ἱερῶν κλοπῆς [ſubaudi γραφὴν] γεγραμμένος 626. vlt.

κοινὸς] ταῦτα παιδεύειν τὸν υἱόν, ἐξ ὧν μάλιστα τὸ κοινὸν ὠφελεῖται. resp. ornatur. 661. 3. τὰ τῆς πόλεως κοινὰ [ſcil. πράγματα vel διάφορα] τούτοις πιστεύοντες. res ad ſalutem reip. ſummas horum [diuinorum oſtentorum] auctoritati committentes, vt agamus aut omittamus, quae imperent aut diſſuadeant illa. 748. 6.

κοινωνὸς καὶ συλλήπτωρ τῆς ἀμαρτίας. 676. 5. τῷ ἐπιβεβουλευκέναι τὸν θάνατον ἑαυτῷ κοινωνὸν ποιήσασθαι. 738. 4.

κολάζειν] τοῦτο φάρμακον τὸ αὖθις poſtmodum κολάσαι. 757. 2.

κρατεῖν αὐτὸς ἑαυτοῦ ἐδύνατο ne ſui quidem ipſius compos erat. 718. 1.

κρεισσόνως. 699. 6.

κρίνεσθαι num pro ἀποκρίνεσθαι audiri diſputans. 765. 16.

κρίσις] ἐδεῖν ἂν τῆς ὑμετέρας κρίσεως ἔδει. nil oporteret vos hac in cauſa ſententiam rogari, vel ius dicere. 696. 4.

κριτὴς] τότε δὲ κριταὶ τῶν ἀληθῶν. 758. 3.

κτήσιος ζεὺς. 612. 7. 614. 4.

κυβερνᾶν.] δίκη δὲ κυβερνήσειεν. 611. 4.

κύριοι τῆς πολιτείας. 658. 3.

λαγχάνειν] ἔλαχον Π. διδάσκαλον καὶ Κ. Φυλὴν per ſortem addictus mihi fuit Pantacles magiſter, qui pueros, meis auſpiciis ſaltaturos, doceret ſaltare, puerique tribus Cecropidis, quos ab illo magiſtro aere meo docendos curarem. 768. 1.

λαθραίως] ὡς μάλιστα δύνανται λαθραιότατα. 619. 13.

λαμβάνειν] ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη ληφθεῖσαν ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν θάνατον αὐτῇ μηχανωμένην. 605. pen. 608. 18. ὧν τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἰλήφει percepit. 608. 6. θέλοντος ἐμὲ ἔλεγχον λαβεῖν τὸ πράγματος. 610. 11. περιγενόμενος δὲ καὶ ἀληθεὶς. 635. vlt.

λαμπρῶς χορηγῆντα 638. pen.

λανθάνειν] ἤλπισε δράσας [id est μετὰ τὸ δρᾶσαι] καὶ λήσειν ἀποκτείνας [id est ὅτι ἀπέκτεινε] 627. 8.

λεπτὸς] ἀλη θῆ μὲν, λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ. 678. pen.

λειτουργία] ἀφ' ἧστινος λειτουργίας ἡ πόλις ἐνδεὴς γεγένηται. 744. 6.

λιβανωτὸν ὑπὲρ ἑαυτῶν ἐπετίθεσαν [scil. τῇ ἐσχάρᾳ] 614. 7.

λίθον αὐτῷ ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλήν. 717. 13.

λόγος] ἀμφισβήτησιν καὶ λόγες excusationes, subterfugia, ὑπελίπε. 712. 8. οἱ τὰς αὐτὰς περὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ λόγες λέγοντες. 729. 11. λόγῳ οἶδα fama noui, non aliunde. 742. 4. ἐν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ. 770. 7. ἐξελέγχειν τὰς λόγες τοῖς ἔργοις. 791. 6.

λοιδορεῖν] ἐλοιδορῆντο ἐν ἐρημίᾳ. 626. 1.

λύειν] εἰ ἐλελύμην si liuar, vinculis liber, ire qua velim. 710. 8. οἱ θρᾷκες οἱ λυσόμενοι. mancipia illa emturi. 725. 2. ἀφ' ἑαυτὸν ἑπτὰ μνῶν δυνάμενος λύσασθαι ne septem quidem minarum reluitione se valens a creditorum importunitate et a custodiae molestiis liberare. 734. 21. ἀλλ' οἱ φίλοι ἐλύσαντο αὐτὸν. sed amici expediebant eum, aere luendo pro ipso. 734. pen.

λυμαίνεσθαι] αὐτῇ δεδεμένῃ καὶ λυμαινομένῃ. 735. 4.

λύπη] ἱκανὰς λύπας καὶ φροντίδας ἐμβέβληκεν [scil. ἐμοὶ] 630. 9.

λυπο-

λωποδύτης. 707. 9.

μαίνεσθαι] ἐσωφρόνει καὶ ἐκ ἐμαίνοντο. *sie waren wahrhaftig keine Narren.* non ſtulte, ſed vel maxime ſapienter agebant. 632. 1.

μακαρίζειν beatum reddere. 651. pen.

μακρὸς] τοσοῦτον ἐμοὶ τὸ μακρότατον τῆς ἀποκρίσεως ἐστι. reſpondere ſi quam copioſiſſime velim, nil tamen habeam, praeter iſtaec pauca, *und wen's mein Leben koſten ſolte, ich kan mehr nicht drauf antworten, als* — 736. 1.

μάλα. 713. 3.

μανθάνειν] μὴ μαθεῖν τὴν ἀπολογίαν non intelleXiſſe. 678. 2.

μαρτύρονται anteſtantur, cogunt, iubent teſtari ſibi de facto. 620. 2.

μαρτυρία] ἐπὶ τοῖς τοιαύταις μαρτυρίαις ἐβασανίζοντο, ἀλλ' ἐλεύθεροι ἀφίεντο. 643. 5.

μάχαιρα] ἐγκαταλιπὼν τὴν μάχαιραν τῇ σφαγῇ, ᾧχετο φεύγων. 739 1.

μεγαλοφροσύνη τοῦ γένους ſuperbia, magni ſpiritus ob nobilitatem generis. 693. 2.

μέγας] μέγιστα τεκμήρια παρείχοντο. 610. 7.

μέθη] ἀπειρία τῆς μέθης. quod nondum vſu, ſiue ſuo, ſiue alieno didicerunt, quam luctuoſi caſus e temulentia exſiſtere ſoleant. 693. 3.

μεθίστασθαι] τὴν ἀτυχίαν αἰτεῖται εἰς εὐτυχίαν μεταξῆναι. 651. 9. μεθιστάμενον τῶν πραγμάτων. mutata rep. 655. 7. τὴν γνώμην ἐξ ὀργῆς μεθιστάναι. 740. vlt.

μεθύειν. 717. pen.

μέλειν τοῖς κάτω θεοῖς. [ſubaudi τούτων] οἱ ἠδίκηνται. 620. pen.

μελετᾶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν. 661. 7. μηδὲν ὑποδεέστερα τούτων μελετῶντες. cum nos non minore, quam hi, contentione virtuti demus operam. 674. 6.

μετὰ τῆ ἀληθῆς secum habens veritatem veluti sociam quandam, *für die gerechte Sache* ἐβέλετο πάσχειν εἴ τι δέοι. 729. 5. μετὰ τῆς ἀληθείας *mit Grunde der Wahrheit.* 732. 19. μετὰ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων ὀπολέσαι in optima forma iuris ciuilis perdere, *nach Vrtel und Recht, recht methodisch, nach allen Formalitäten des rechtlichen Verfahrens, um den Hals bringen.* 733. vlt. ἔτως ἀγαθόν ἐστι μετὰ χρόνῳ βασανίζειν τὰ πράγματα. 740. 1.

μεταβάινειν alia e naui in aliam transscendere. 725. 7. 716. 1.

μεταβάλλειν ἐπίδοξος αὐτοῖς ἐστιν ἡ δυσπραγία. 655. 5.

μετάβασις εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον. 715. 17.

μεταβολὴ commutatio reip. ἐκ τῶν μεταβολῶν — 655. 5.

μεταγειτνιὼν secundus a primo mensis anni attici. 788. 5.

μεταλαμβάνειν] αὐτοί τε μὴ μεταλάβητε τῆς τότε μοιρίας. 677. 8.

μεταμέλειν] ὑμῖν μεταμελῆσαί ἐστιν. 757. 2.

μετανοεῖν] μὴ τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε μετανοήσαντες. 657. 5. ἐν τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλάβος τὸ μετανοῆσαι. 754. vlt.

ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστὶν ἀνίατος. 657. 6.

μεταχειρίζεσθαι inter manus tractare, iactare. τὸν ἑαυτῶν Φονέα μεταχειριζόμενοι. 615. 1.

μετεγγυᾶν] οἱ μετεγγυησάμενοι *die Bürgen, die sich für die Bezahlung der zugesagten Geldsummen eingestellet hatten.* 792. pen.

μετέρχεσθαι] ὀρθῶς καὶ δικαίως μετέρχομαι τὸν Φονέα. 609. 7.

μέτοχος τῆ Φόνῳ. 676. 8. 681. 2.

τὸ μήνιμα τῶν αἰλτηρίων ὑμῖν προστρίψομαι. 691. 9. 695. 1.

μηνύ-

μηνύει ὁ θάνατος αὐτὸν ἐξ ἐπιβουλῆς ἀποθανόντα. 626. 5. 631. 14. κλέπτουσι τοὺς μηνύοντας. 723. 14.

μηνυτὴς] ἵνα μὴ μηνυτὴς τοῦ ἀδικήματος γένηται. 632. 4. 651. 4. 722. 1. 3. 5. 16. μὴ ὑπολείπεσθαι μηνυτὰς κατ' ἐμαυτοῦ. 730. 11.

μηχανᾶσθαι] μὴ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη ληφθεῖσαν ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν ἐκείνου θάνατον μηχανωμένην. 605. vlt. ἃ συνῄδει ταύτην τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ θάνατον μηχανωμένην φαρμάκοις. 608. 17. τὸν θάνατον τοῖς πέλας μηχανῶνταί τε καὶ παρασκευάζουσι. 619. 11. ὅτοι ἐξ ἐπιβουλῆς συνέθεσαν ταῦτα καὶ ἐμηχανήσαντο κατ' ἐμοῦ. 717. 11. τότε ὅπως ὅτως ἐμεμηχάνητο αὐτοῖς. 731. 18. ἐκ ἂν ποτ' ἐμηχανήσαντο τὰ ἐν τῷ γραμματιδίῳ commenti fuissent. 732. 3. μηχανῶνται ἐπ' ἐμοὶ λόγους ψευδεῖς συντιθέντες. 767. 1. τοῦτ' ἐκ ἐπ' ἐμοὶ πρῶτον ἐμηχανήσαντο. 783. 14.

μηχάνημα] πῶς ἂν εἴη τούτων δεινότερα μηχανήματα. 712. vlt. ὑδενὶ μηχανήματι, ὑδ' ἀπάτῃ. 715. pen. non fallaci quodam et vafro commento.

μιαίνειν] πάσης τῆς πόλεως ὑπ' αὐτοῦ μιαινομένης. 623. 4. μιαίνειν τὴν ἁγνείαν αὐτῶν. 629. 3. 638. 2. περιορᾶν πᾶσαν τὴν πόλιν μιαινομένην. 659. 5.

μιαρία piaculum homicidio contractum. ἀφανίσαι τὴν αὐτοῦ μιαρίαν ζητεῖ. 641. 2. τὴν ἑαυτοῦ μιαρίαν εἰς ὑμᾶς ἐκτρέψαι. detorquere, velut riuum alio deriuatum, quam quo tendebat. 647. 11. ἀπολύεσθε τῆς ὑπὲρ τούτου μιαρίας, id est τοῦ μιάσματος, ὃ φέρειν ὑπὲρ τούτου ἀνάγκη ἦν. 648. vlt.

μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα εἰς τὰ τεμένη τῶν θεῶν εἰσιόντα. 629. 3. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702. 1.

μίασμα] ἅπαντος τοῦ μιάσματος ἀναχωρεῖντος εἰς ἡμᾶς. 623. vlt. ὃ προσῆκον μίασμα εἰς τὰς ἰδίας οἴκους εἰσάγοντας. 686. 6. τὸ τούτου μίασμα ἐπεξερχόμεθα. 694. 16. διπλάσιον καθίσῃσι τὸ μίασμα τῶν ἀλι-

ἀλιτηρίων piaculum a diis poenalibus vindicandum. 701.10. μὴ καθαροὶ τὰς χεῖρας ὄντες, ἢ ἄλλο τι μίασμα ἔχοντες. 748. 11.

μικρὸς] ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν. descendere ad minutas quasque suspiciones, easque e dictis in vtramque partem colligere. 773. 12.

μισεῖν] τὶς ἐκ οἶδε τέσδε μὴ πολὺ ἧσσον μισοῦντας αὐτόν. 632. 5.

μνησικακεῖν τῶν ἔμπροσθεν. 627. 2.

μόνος] ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ. 606. 6.

μοχθηρία τῇ ἰατρῇ. 689. 8.

Negatiua geminata infitiatur. ἐκ, ἐὰν ἀποφύγω, ἐκ ἐστιν ἐξ ὧν ἐλεγχθήσονται οἱ κακοῦργοντες. si absoluar, non ideo deerunt modi maleficos conuincendi i. e. ἐ διὰ τοῦτο ἀπορήσομεν ἐλέγχων πρὸς τὸ καταλαμβάνειν τοὺς κακούργους 656. 6.

νεκρὸς] νεκροῖς ἀσπαίρουσι συντυχόντα. 652. 5.

νέμειν] ἔλασσον ἔνεμαν τῷ τεθνεῶτι τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων. minorem caeso satisfactionem. minore luitione iusserunt eum contentum abire, quam ea est, quae ipsi in legibus, ceu debita et legitima, addicta et consecrata est. 709. 4. μὴ ἐμοὶ νείμητε τὸ ἄπορον τοῦτο, negotium hoc mihi arduum et inenodabile ne imponite. 737. 2.

νέος] ἄρξαι τῶν παροινῶν τοὺς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερον 693. 1. πολλοὶ νέοι σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρεσβύται παροινοῦντες. 696. 6. νεώτερος ἐγὼ, ἢ ὥστε δύνασθαι τιμωρεῖν ἐμαυτῷ ἱκανῶς. 746. 13.

νεὼς τῆς Ἀθηνᾶς. 785. 6.

νεωτερίζειν συμφέρει τοῖς ἀτυχοῦσι. 655. 4.

νήπιος. 666. 4.

νικᾶν.] τῇ ἀληθοῦς νικᾶσθαι, müssen Vnrecht haben, müssen gelogen haben, wenn man auch gleich das gröste Recht von der Welt hätte. 752. 2. τῆς δίκης νικᾶσθαι παρὰ

παρὰ τὸ ἀληθὲς ſententiae iudicum, quamuis iniquae, cedere et ſuccumbere. 764. 11.

νομίζειν] διακωλύειν τὰ ἱερὰ γίνεσθαι τὰ νομιζόμενα. 749. 1. τὸν νομιζόμενον ὅρκον διομοσαμένους ritu vetuſto ſancitum. 753. pen. 759. 5. τὰ νομιζόμενα καὶ τὸ θεῖον δεδιὼς. 763. vlt.

νόμιμος homo frugi, pudens, temperans, ciuilis, cui mores ſunt cum legibus ſeu iure ciuili conuenientes. 639. 3. συγχεῖ τὰ νόμιμα τῶν ἀνθρώπων. 686. 1. 687. 6. 690. pen. εἴργεσθαι τῶν νομίμων abſtinere ſe locis iis, a quibus homicidas abeſſe par eſt e ritu vetuſto. 782. 20. 783. 5. 786. 2.

νομοθέτης γενέσθαι σὺ μόνος ἐτόλμησας. 712. 1. ὑπογραμματεὺς τῶν νομοθετῶν. 782. vlt.

νόμος] τοῖς νόμοις, οὓς παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν προγόνων διαδεξάμενοι — 606. 3. legum Areopagiticarum de homicidiis praedicatio. 711. 6. ſqq. 761. 12.

νοσεῖν] τὴν ἀθλίαν καὶ τελευταίαν νόσον νοσῶν. 620. 5. ὅταν νοσῶσιν, ὑγιεῖς γενόμενοι σώζονται. 630. 5.

νόσος] εἰς νόσον ἐμπίπτει. 615. 4. 620. 5.

ἡ νὺξ ἐκ ἄσημος ἦν. 655. 1.

ξένος] γέρων καὶ ἄπολις ὢν, ἐπὶ ξένης πτωχεύσω. 636. 3.

ὅδε pro ἐγὼ, δεικτικῶς dictum, vt grammatici vſurpant. 766. 9.

ὁδὸς] τῆς αὐτῆς ὁδῷ [ſudaudi διὰ] eadem via, hoc eſt opera, *mit Einem Aufwaſchen, weil es auf Einem Wege iſt.* 612. vlt. εἰς τὴν ὁδὸν τὸ ἀκοντίσ ὑπελθών. 680. 14.

οἰκεῖν τὴν σφετέραν αὐτῶν. 744. 3. οἰκοῦντας ἐν τοῖς πολεμίοις τοῖς ὑμετέροις. 745. 3.

οἰκεῖος] ἤδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν φανήσεσθαι. fore, vt pateſceret malum penes ipſos domi eſſe, facinoris auctorem cum ipſis proxima neceſſitudine coniunctum eſſe. 610. pen. οἰκείαν τὴν τιμωρίαν ἡγη-

ἡγησαμένους, vno quoque vestrum existimante ad se priuatim pertinere caedis huius vindictam et prae aliis sibi incumbere. 629. 8. εἰς ἑαυτὸν ἁμαρτών, οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. infortuniis, et in ipso manentibus, et quorum culpam alii nulli, praeterquam sibi, referre debet. 664. 6. ὅσῳ αἰχεῖρες αὐτῷ τῷ σιδήρῳ οἰκειότεραι εἰσὶ. quo propiore necessitudine manus cum eo suae coniunctae sunt, quam ferrum. (manus sunt pars corporis eius, quod manibus ad caedendum vtitur, ferrum est aduenticium.) et quo habilius quisque manus agitare, validiusque impingere norit, quam ferrum, hoc magis — 693. 12. οἰκεῖον τὸ ἁμάρτημα τῷ ἄρξαντι μᾶλλον, ἢ τῷ ἀμυνομένῳ residet penes eum magis, domi eius habitat. 699. 1.

οἰκία cognati, necessarii. ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ ἐπαρώμενος. 709. 15. πρὶν τὴν οἰκίαν καθᾶραι a pollutione funeris. 784. 2.

οἶκος fortunae alicuius, salus, prosperitas rerum. ζῶν ἄνθρωπος ἀνατροπεὺς τῷ οἴκῳ γέγονε. fuit fundi mei calamitas. 630. 7. ἐν οἴκῳ καθεύδων domi noctem exigens. 654. pen.

οἰκτείρειν. 659. 2.

ὡς οἶμαι ni fallor, aut, vt facile est existimatu. 612. 6.

ὀκνηρὸς] εἰδεὶς ὅστις ἦν ὀκνηρότερος εἰς τὴν πρᾶξιν ἦν. cunctantior, verecundantior. 644. 8.

τὸν ὄλεθρον γνώσεσθαι, ἐν ᾧ εἰσὶ. 619. pen.

ὅμοιος] τεκμήρια τοῖς μάρτυσιν ὅμοια. [id est ταῖς μαρτυρίαις σύμφωνα] 781. 6.

ὁμολογεῖν] τὰ ὁμολογούμενα τῶν πραγμάτων. causarum, de quarum iure inter omnes constat, quarum ius certum et in consesso est. 658. 1. τοῖς λόγοις τὰς μάρτυρας ὁμολογοῦντας, καὶ τοῖς μάρτυσι τὰ ἔργα testium cum meis praedicationibus consentientia testimonia, et res gestas auctoritatem testium approbantes. 781. 9.

ὁμο-

ὁμοπάτριος ἀδελφὸς. 605. 6.

ὁμωρόφιος. 709. 11.

ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω. 636. 2. ὄνειδος ἐμοὶ περιέστηκαν καὶ τοῖς ἐμοὶ προσήκουσιν εἰς τὸν ἅπαντα βίον. 714. 3.

ὀνίνησι τὰ ἐναντία ἐπιγενόμενα conditio rerum priori contraria succedens salutem affert. 630. 6.

ὄντως] εἰκότως μὲν, οὐκ ὄντως δ' ἀπέκτεινα. tametsi probabilis homicidii suspicio me premat, non ideo tamen vere sum homicida. 637. 1. ἐκ τῶν εἰκότων με ἐλέγχειν προσποιούμενοι, οὐκ εἰκότως, ἀλλ' ὄντως με φονέα φασὶν εἶναι. 655. 10.

ὀπτὴρ. 718. 4.

ὁρᾶν [id est κρίνειν, ἐξετάζειν] ὁσίως προσήκει τὰ πράγματα. 678. 6.

ὀργῇ μᾶλλον ἡ γνώμῃ ἀπέθανον. 739. 7. εὖ βουλεύεσθαι πρότερον, καὶ μὴ μετ' ὀργῆς καὶ διαβολῆς. 740. 6.

ὀργίζεσθαι] ἐκ ἔστιν ὅ, τι ἄνθρωπος ὀργιζόμενος εὖ γνοίη. 740. 8.

ὀρέγεσθαι τῶν ἐ προσηκόντων. 638. 10.

ὀρθῶν] ὅταν ἄνευ κινδύνων sine trepidatione διαπράττωνταί τι, μᾶλλον ὀρθουμένους [id est κατορθοῦντας] prosperius res suas peragentes atque rectius. 706. 8.

ὀρθῶς γνῶναι id est σαφῶς, ἀκριβῶς, βεβαίως. 634. vlt.

ὅρκος] ὅρκοις καὶ πίστεσιν ἀναγκάζειν. 778. 12.

ὁρκωτὴς] ἀκούσει τοῦ ὁρκωτοῦ scribam audiunt formulam iurisiurandi recitantem et iuraturis praeeuntem. 770. vlt.

ὁρμᾶν ἐπ' ἄλλον λόγον. 680. 8.

ὁρμεῖν de naui, stare ad ancoram. οὗ τὸ πλοῖον ὥρμει. 715. 7.

ὁρμίζεσθαι ad terram appellere. 715. 17.

ὅρος

ὄρος] τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων ἐξενεχθὲν. 661. 11.
ὀρῴωδεῖν. 670. vlt.
ὅσιος] καταφανεῖς ἐγένοντο οὐχ ὁσιοι ὄντες. 748. vlt.
οὐσία] τῆς οὐσίας ἤδειν ἐκτησόμενος. 635. 4. τὴν οὐσίαν, ἣ δικαζόμενον, ἀλλ' ἐργαζόμενον, κεκτημένον. 639. 3.
ὄφλειν verwirken, verbühren. ἐρήμην contumaciae condemnari. 711. 1.
παγχάλεπος ἐλέγχεσθαι. 630. 15.
τὰ παθήματα βουλόμενος διαφυγεῖν. 687. 11. 699. 11.
τὸ πάθος εἰς τὸν δράσαντα ἐλθὸν. 664. 11.
παιδαγωγὸς. 673. 1.
παιδεύων ταῦτα τὸν υἱὸν, ἐξ ὧν μάλιστα τὸ κοινὸν ὠφελεῖται. 661. 3.
παιδοτρίβης ὃς ὑπεδέχετο τῶν ἀκοντιζόντων τὰ ἀκόντια. 672. 3. 680. 4.
παίειν] ἐντυχόντες παιομένοις, id est φονευομένοις interuenientes, dum illi caederentur. 651. vlt.
ἐκ παλαιοῦ ἐχθρὸς ἦν αὐτῷ. 626. 9. ἅπερ μέγιστα καὶ παλαιότατα ἀνθρώποις. antiquissima, h. e. carissima sunt, plurimi sunt. 763. 1.
παλλακὴ. 611. 8.
πανεργεῖν] οἱ πανουργοῦντες ἅμα τε πανουργοῦσι καὶ — 736. 4.
παρὰ] συμβέβηκε πολὺ παρὰ τὴν γνώμην. multo secius euenit, quam intenderant. 661. 5. ἡμέρας παρ' ἡμέραν γινομένη. 740. pen. νικᾶσθαι τῇ δίκῃ παρὰ τἀληθὲς. 752. 2.
παραβαίνειν τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην. 751. pen. 764. 7. [vbi pro δεδικασμ. legitur δεδοκιμασμένην. ... κας. 793. 5.
παραγγέλλειν, vltro se offerre alicui rei efficiendae, recipere. 769. 5.
παράγειν] μὴ παραχθῆναι δὲ τὴν γραφὴν. quo autem

autem actio de furto bonorum Mineruae consecratorum in forum minus induceretur, eius rei spes omnis ei erat amputata, donec hic superesset. 645. 2. *εἰς ὑμᾶς παράγων τὸν ἀσεβήσαντα.* 686. 13.

παραγίνεσθαι ἔργῳ. 634. pen. 644. 2. 654. 7.

παραδιδόναι τὰνδρεῖα ποδα ad torturam. 610. 5. *τροφέας παρέδωκε γῆν καὶ θάλασσαν.* 685. 5. *ὁ νόμος αὐτὸν ὑμῖν τιμωρεῖσθαι παραδίδωσι.* 687. 9. *τῷ βίῳ, ὃν ὁ θεὸς παρέδωκέ μοι.* 690. 11. *παραδιδόασιν αὐτὰς τῇ ἀρχῇ.* 728. 1. *παραδεδομένος ἤδη τοῖς ἕνδεκα.* 739. 12. *ἃδὲ παρέδωκεν ἀδεὶς πώποτε βασιλεὺς* successori suo causam inchoatam homicidii. 787. 1.

παραλαμβάνειν τὰνδρεῖα ποδα, ad torturam puta. 610. 6. *κἂν ὁτιῶν εἰκὸς παραλάβητε* quamcunque probabilitatis quamuis tenuem vmbram captaueritis. 623. 1.

παραμένειν in vrbe manere. 710. 8.

παρανομεῖν] ἡ ἐμπειρία τῶν παρανομουμένων. 693. 4.

παρασκευάζειν] παρεσκευασμένους τὰ ψευδῆ λέγειν. 610. 1. *τὸν θάνατον μηχανῶνταί τε καὶ παρασκευάζουσιν.* 619. 11.

παρασκευὴ] ἀπὸ παρασκευῆς μηδεμιᾶς fortuito, nulla malae fraudis designatione. 715. 16. *παρασκευὴ γεγένηται ἐπ' ἐμοὶ κἀκείνῳ Complot, Intrigue, Cabale.* 746. 9. *μὴ ἐκ προνοίας, μηδ' ἐκ παρασκευῆς γενέσθαι τὸν θάνατον.* 773. vlt.

παραφέρειν] τὸν νόμον, ὃν παραφέρουσιν. 682. 5.

παραχρῆμα] εὐθέως παρ. ἀποθνήσκει gleich auf der Stelle. 615. 3. *ἐν τῷ παραχρῆμα ἃ ἔξιν ἀρχὴν ὀρθῶς βουλεύεσθαι.* 741. 9. vbi aut materialiter accipiendum est *παραχρ.* velut pro substantiuo, *ἐπείξει*, vel *σπουδῇ*, vsurpatum, aut subaudiendum est *πράττειν*, vel *ὁρμᾷν ἐπὶ τὸ πράττειν* vel tale quid. in accelerata, vel praecipitata executione. *τὸ παραχρῆμα μόνον.* 758. vlt.

παρέρχεσθαι τὸν νόμον. 709. 12. 710. 6.
παρέχειν ἑαυτὸν ὅσιον καὶ δίκαιον. 630. 11. εὔνοιαν. 743. 2. ἔλεγχον. 779. 5.
παριδεῖν τὰς νόμους. 617. 12.
παρίεναι transmittere, praetermittere. 640. 3. ἔτε τὸ ὑμέτερον εὐσεβὲς παρεὶς. non hoc, quo veſtrae pietatis rationem nullam habeam, h. e. non rogans vos rem, quam mihi tribuere vos per veſtram erga deos pietatem non licet. 759. pen. παρεῖσαν pro παρεῖκαν aut παρίεσαν. 788. 11.
παρίεσθαι ἱεροῖς. 748. pen. 749. 4.
παροινεῖν. 625. 4. παροινῶν εἰς ἄνδρα πρεσβύτην 687. 2 πολὺ αὐτῆ σωφρονέστερον. 688 8 ἄρξαι τῆ παροινεῖν τὰς νεωτέρας τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερον. 693. 1.
πᾶς] εἰς πᾶν [ſcil. ἐγχωρῶν, vel δίκαιον καὶ εἰκὸς] προκαλεσάμην αὐτόν. 778. vlt.
παύειν] εὐδίας γενομένης παύονται [ſcil. πονοῦντες ὑπὸ τῆ χειμῶνος.] 630. 4. παῦσαι τῆς προθυμίας. 642. vlt.
πείθειν] αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε μὴ κακοτεχνῆσαι. 616. 5. ὑφ' ἑαυτῆ πεισθεὶς 680. 6. τότες μὲν πείθειν hos sibi gratia, officiis, largitionibus deuincere, vt in poteſtate tua habeas. 747. 2. ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς οὐκ ἔπεισαν, ὑμᾶς ἀξιοῦσι πεῖσαι 791. 2.
πειρᾶν] τῆ μὲν πεπείραμαι πέρα τῆ προσήκοντος. 703. 4.
πένθος μέγιστον. 695. 11.
πέρα τῆ προσήκοντος. 703. 4.
περὶ τὸν ἄρξαντα τῆς πληγῆς δοκεῖ τὸ ἀδίκημα εἶναι. 695. pen. pro ὑπὲρ ἑπτὰ μνᾶς οὐκ ἀπέτισα περὶ αὐτῆ δεδεμένος καὶ λυμαινομένε. 735. 4. ἀνδρὸς περὶ θανάτε φεύγοντος rei facti in cauſa, vbi caput agitur. 758. 4.
περιβάλλειν συμφοραῖς. 667. 5.
περιγίγνεσθαι. 635. vlt.

περι

περιδύειν veſtibus ſpoliare. 631. pen.

περιεργάζεσθαι] περιεργαστέον plus praeſtandum mihi eſt, quam ex officio debebam. 651. 5.

περιοράν πᾶσαν τὴν πόλιν μαινομένην. 659. 5.

περιπίπτειν] περιέπεσεν, οἷς οὐκ ἤθελε. 664. 5. πολεμίῳ τῷ τότε βέλει περιπεσών 672. 5. ἀκοσίοις κακοῖς. 673. 5. περισσοτέροις ἀτυχήμασι. 680. 15.

περισείειν] ὄνειδος περίσεισαν ἐμοὶ, καὶ τοῖς ἐμοῖς προσήκουσιν. 714. 3. [nili leg. ſit περιέσησαν]

περισσὸς. 680. 15. 681. 8.

περιτιθέναι τῷ παθόντι ἀκόσιον συμφορὰν. 641. 4.

πικρὸς] ὠδὲν πικρότερον ἀνάγκης ἔδοξεν εἶναι. 631. 11. ἄθλιον καὶ πικρὸν ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας. 672. 8.

πίνειν] πέμψασα τὸ φάρμακον καὶ κελεύσασα δοῦναι αὐτῷ πιεῖν. 618. 9.

πιστεύειν] ἕνεκά γε τοῦ πιστεύειν ἐμοί τε — καὶ ὑμῖν. 707. 2. τῷ πράγματι. 712. 6. τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις πιστεύοντες ἀσφαλῶς διαπράσσεσθαι τὰ εἰς τὰς κινδύνους ἥκοντα καὶ τὰ ἔξω κινδύνων. confidentes, vos proſpere geſturos eſſe ex auctoritate diuinorum oſtentorum, ſi ei obſecundetis, foriſque domique. 748. 6.

πίστιν approbationem, documentum τῆς αἰτίας ταύτην σαφεστάτην ἀπέφαινον. 749. 12. ὅρκοις καὶ πίστεσιν ἀναγκάζειν. 778. 12. vbi πίστις videtur ſignificare *das Ehrenwort*, *Cavallierparole*, *Zeugniſs oder Angelöbniſs an Eydesſtatt*.

πιστὸς] πιστότερός μοι δοκῶ εἶναι fidem mihi videor citius inuenturus eſſe. 671 vlt. πιστοὶ γενόμενοι τῷ ψεύδεσθαι id eſt ἐπὶ τῷ ψ. tametſi mentirentur, aut διὰ τὸ ψ eo ipſo, quod mentirentur. 703. vlt.

πιστῶς μαρτυρῆντα ſic, vt teſtimonio eius certa fides haberi poſſet. 648. 5. μὴ πιστῶς καταμαρτυρηθεὶς oppreſſus illius teſtis auctoritate, cuius teſtimonium fidem nullam mereatur. 654. 6. πιστότερον [id eſt

πειστικώτερον ſpecioſius, ad perſuadendum, vel, ad fidem impetrandam vel extorquendam artificioſius et callidius] ἢ ἀληθέστερον σύγκειται. 670. 9.

πλανᾶν] ἀφῃρεῖ τῶν νυκτῶν πλανώμενον. 631. 18.

πλειστάκις. 750. vlt.

πλείων] πλέον δίδωσι τῷ Φ. ſchenkte ihm davon reichlicher ein, brachte ihm eine ſtarkere Doſis vom Gifte bey. 614. 10. πλέον αὐτοῖς μηδὲν γένηται nil efficere poſſint, nil proficiant. 747. 4 τί ἔσται πλέον τῷ ἀποθανόντι. was kann das dem Todten helfen? 759. 3.

πλευρὰ] ἀκοντισθεὶς διὰ τῶν ἑαυτοῦ πλευρῶν διαπῆξαι 658. 7. 671. 8.

πληγὴ] ὑπὸ τὴν πληγὴν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθόντα. 680. 1. τὸν ἄρξαντα τῆς πληγῆς. 688. 12.

πλῆθος] οὐ τῷ φεύγειν ἂν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον. non quo veſtros oculos minus ferre queam, veſtraeue ſententiae auctoritatem defugiam. 706 pen. 745. pen. 747. 3. flocci non facere iudicum conſeſſum, aut aſpernari et improbare formam reip. popularem.

πλημμελεῖν περὶ τὸν καιρόν. 672. 7.

Pluralia neutra cum tertia perſona pluralis numeri verborum. εὐδέτερα ὠφέλησαν (ſi bene habet) pro ὠφέλησεν. 721. vlt.

πλοῦς [ſcil. ἐπιτήδειος] ἡμῖν ἐγένετο. nauigandi ſe dabat oportunitas, auris increbeſcentibus, coeloque ſerenante. 716. pen. καλλίστοις ἐχρησάμην πλοῖς 749. 4.

πνίγειν] τύπτων καὶ πνίγων, ἕως τῆς ψυχῆς ἀπεστέρησε. 687. 4.

ποθεῖν] αὐτοὶ ποθεῖτε ἀκοῦσαι 735. 10.

ποιεῖν ταληθῆ πιστὰ, καὶ τὰ μὴ ἀληθῆ ἄπιστα docere, veris fidem eſſe dandam, falſis negandam. 781 1.

ἡ ποινὴ τῆς ὑμετέρας ἁμαρτίας εἰς ἡμᾶς τοὺς μὴ δικαίως διώκοντας ἀναχωρεῖ 623. pen. ἀναμιμνήσκειν τὴν ποινήν. Furiam cruoris vltricem in memoriam alicui reuocare. 657. 1.

πολέ-

πολέμιος] πολεμίῳ τῷ τότε βέλει περιπεσὼν. 672. 5. οἰκοῦντας ἐν τοῖς πολεμίοις. 745. 3. οἱ ἀγῶνες τῇ διαβολῇ πολεμιώτατοι. 751. 2. τοῦτο αὐτὸ πρῶτον πολέμιόν ἐστι. 756. 6.

πόλις pro ἀκρόπολις. 785. 5.

πολίτης] οὐδ' ἑτέρας πόλεως πολίτης γεγενημένος. 745. 1.

πολλαπλάσιος κίνδυνός discrimen hoc multis modis grauius atque horribilius illo altero. 635. 2. εἰς πολλαπλασίας τύχας συμφορὰς ἥξω. incidam in infortunia multo plura, quam sunt huius. 665. vlt. προέχει τούτων πολλαπλάσια 669. vlt.

πολὺς] ἐκ πολλοῦ [scil. χρόνου] 622. 6. 714. 9.

πονεῖν ὑπὸ χειμῶνος. 630. 4.

πονηρὸς ἰατρὸς. 689. 7.

πορεία] τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὐτοῦ πορείας ἐξεσχέθη. 661. 11.

πορισής, munus vel honos aliquis Athenis, *ein Liurant, ein Entreprenneur.* 791. vlt.

πορνεῖον] παλλακὴ, ἣν ἐπὶ πορνεῖον ἔμελλε καταστήσειν. 611. 8.

πόσιν ὑστάτην ἐκπίνουσιν. 615. 2.

πρᾶγμα] ἐκ ἔστι τῶν ἐπαγομένων τὰ πραγμάτα [id est τὸ κατορθοῦν ἐν τοῖς πράγμασι.] 757. vlt. ἐτύγχανέ μοι πράγματα ὄντα πρὸς A. negotia, contentiones forenses. 769. 4. οἵῳ τρόπῳ ἔρχονται ἐπὶ τὰ πράγματα. aggressi sint hanc contentionem. 774. 8.

πράκτωρ non vulgari illo *exactoris*, sed *factoris*, significatu. ἔτοι πράκτορές εἰσι τῶν ἀκουσίων. id est πράττουσι τὰ ἀκούσια. 663. 1. at altero illo vulgari significatu p. 791. vlt. vsurpatum fuit hoc voc.

πρᾶξις] αἱ πράξεις γίνονται δυσχερεῖς negotia, coepta, finistros, aduersos habent successus. 629. 6.

πρεσβύτης ἀνὴρ. 687. 2. πολλοὶ δὲ πρεσβύται παροινοῦντες. 696. 6.

προαγορεύειν] εἴργεσθαι προαγορεύσι [scil. homines] τοῖς τῆ φόνε φεύγεσι. denuntiant. 708. pen. 782. 20. 783. 5. 791. 10.

προαποθνήσκειν. 685. 6.

προαπολείπειν. 756. 7.

προαπολλύναι. 737. 14.

προβελὴ fraus praemeditata. 606. vlt.

προειπεῖν] προειρημένον μοι quamuis denuntiatum mihi fuisset εἴργεσθαι τῶν νομίμων. 786. 2.

προεργάζεσθαι] ἐμὲ ἐκ τῶν προειργασμένων γνώσεσθε ex ante acta vita, e moribus superioris meae vitae. 638. 10.

προέχειν] προεῖχε τῷ διπλασίῳ μέ. altero tanto me superabat. non solum pari mecum erat conditione, sed etiam potior erat, vno passu me anteibat. 669. 2. προέχει τούτων πολλαπλάσια. 669. vlt. τούτῳ τῷ παντὶ προέχομεν. 696. 9.

προθυμεῖσθαι.] ἐν οἷς ἐκ ἦν πυθέσθαι, τοῦτ' αὐτὸ προεθυμήθη. quo modo verum explorare non licebat, eum vnum modum delegit et consectatus est, repudiatis reliquis, per quos datum erat rem noscitare. 607. 6.

προϊέναι] προϊόντος τοῦ λόγε. 709. 6.

προΐσασθαι praetexere, praetendere velandae, abscondendae rei turpi. ἢν προϊσάμενος τῆς κακεργίας. gleich als einen Schirm vorschützend. 641. 2. τὸ σῶμα προϊσήσαντος cum corpus suum telo aduolanti opposuisset. 662. 3.

προκαταγινώσκειν] αὐθέντην προκαταγνωσθέντα [nisi potius ibi leg. est προσκαταγν.] 671. 2. σφίσιν αὐτοῖς ἀπιστοῦντες, ὑμῶν δὲ προκατεγνωκότες ἄδικόν τι. praeiudicio sinistro de vobis concepto, ac si vos aduersus ipsorum causam occupati, animisque ab ea alienatis, aut precibus et blanditiis obnoxii, patretis adulatio-

tationi, ab eaque pateremini vos ad ius deprauandum inclinari. 704. 7. προκαταγνώσεσθέ μϐ τὸν φόνον. 750. 12.

προκεῖσθαι de mortuo exporrecto, patente ſpectaculo cuiusque volentis. 782. 14.

πρόκλησιν ἔφευγον. 779. 10.

προλέγειν] προλεγόντων αὐτῷ [aegroto] τῶν ἄλλων ἰατρῶν. ihn warneten, und ihm zum voraus andeuteten. 689. 9.

προνοεῖσθαι] ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα πρᾳνεσάμην μόνος, ἵνα μοι μηδεὶς συνειδείη. cauiſſem, ſeu ſedulam dediſſem operam, vt ego ſolus, procul arbitro, hominem occiderem, ne quis mihi facinoris eſſet conſcius. 725. 14.

πρόνοια fraus, praeſertim caedes deliberata, praemeditata. ἑκουσίως ἐκ προνοίας ἀποκτεινάσης. 607. 1. ὑπὸ τῶν ἀποκτεινάντων ἐξὲ βοηθοὶ, ἀλλὰ τῶν ἐκ προνοίας ἀποθνησκόντων. 616. 6. 617. 13. ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται, ἢ τῇ προνοίᾳ. magis fortuito caſui ſunt permittenda, quam vt ea liceat prudentia gubernare. 706. 2. 715. 10. τὴν πρόνοιαν δεῖ ἐκ πολλῶν εἶναι φανερὰν ἐπιβελευομένην. 732. 12. ἐγώ σοι φανερὰν τὴν πρόνοιαν εἰς ἐμὲ ἀποδεικνύω ego tibi planum et teſtatum facio, te palam hoc agere, atque comparare, quo inſons violenta et ignominioſa morte tollar. 733. 2. μὴ ἐκ προνοίας, μηδ' ἐκ παρασκευῆς γενέσθαι τὸν θάνατον. 773. vlt. πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν μέλλοντας ἔργον ἀνήκεστον ἐργάζεσθαι. 754. 10.

προοφείλειν] εἴπερ προωφείλετο αὐτῷ κακὸν. Si Herodes ita de Lycino fuiſſet meritus, vt huic neceſſe fuiſſet malum illi dare, ſi Herodi debitum fuiſſet a Lycino malum. 734. 1.

προπάσχειν] μεγάλα κακὰ προπεπονθότα. 626. 7.

προπέμπειν proficiſcentem comitari, quousque proſequi, in viam inducere. 613. 1.

πρόρρησις] αἱ προρρήσεις denuntiationes, cum neceſſarii peremti hominis, et qui ſe vindices ſanguinis gerunt, cum homicida congreſſi, denuntiant, vt impoſterum loca ſacra caueat adire. 752. 5. 764. 13.

πρὸς] δικαιότερον καὶ ὁσιώτερον καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων ὑμῖν γένοιτο. num eſt pro καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις. 618. 1. πρὸς ἐμέ mecum, a parte mea ſtantia, mihi ſecunda. 655. vlt. ἡ δόξα τῶν πραχθέντων πρὸς τῶν δυναμένων λέγειν ἐστί. ſauet iis, militat pro iis, qui facundia rebus quamcunque ſpeciem induere valent. 660. vlt. ἡ ἀλήθεια πρὸς τῶν δίκαια καὶ ὅσια πραττόντων ἐστί. 661. 1. καίτοι πρὸς τάτων ἦν τὸ τοῦτο. e re ipſorum erat. 727. 6. σκοπεῖν πρὸς ὑμᾶς αὐτούς inter vosmet ipſos, ſeorſim, me excluſo. 620. 13.

προσάγειν] ἐκ τῶν ἑαυτῷ ἔργων τὴν τύχην προσαγόμενος ſortunam quamcunque vellet ſuis ſibimet ipſe moribus arceſſens, et manibus veluti fingens. 700. 7.

προσβάλλειν] τὴν αἰτίαν, οὐχ ἡμετέραν οὖσαν, ἡμῖν προσέβαλεν. 662. 4 ἐμοὶ αἰσχίστην ἔγκλημα προσέβαλεν. 689. 12.

προσβολή impetus infeſti numinis, in hominem, impium incurrens, velut aries in moenia. *ein Strafgerichte Gottes.* ὲ δίκαιον τὰς θείας προσβολὰς διακωλύειν γίνεσθαι. 674. 4.

προσδοκᾶν] ἃ τις μὴ προσεδόκησεν, οὐδὲ φυλάξασθαι ἐγχωρεῖ. 714. 11.

προσδιαβάλλειν] ὁμολογῶ, εἴ τι ψεῦδος εἴρηκα, καὶ τὰ ὀρθῶς εἰρημένα προσδ. ἄδικα εἶναι. ſpondeo, vel profiteor, me animo aequo eſſe paſſurum, vt pro falſis, perperam et improbe dictis etiam ea habeantur, ſi quae

ſi quae vera, recta et aequa in reliqua oratione mea dixero. 678. 9.

προσεύχεσθαι] εἰσιόντες [ſcil. εἰς τὸ βουλευτήριον] οἱ βουλευταὶ προσεύχονται vota faciunt ad aras horum numinum Iouis Bulaei, et Mineruae Bulaeae. 789. 4.

προσήκειν] ἁμαρτία εἰς τὲς ἃ προσήκοντας peccatum in eos, in quos peccari haud conueniebat. 676. 6. μὴ εἰργόμενοι τῶν προσηκόντων [id eſt ὅθεν προσῆκεν εἴργεσθαι] non excluſi locis iis, vnde oportebat eos excludi. 676. vlt. εἰς συμφορὰς μὴ προσηκέσας ἐμβάλητε. ad nos nil pertinentes, quorum culpa vacamus. 684. 1. ἃ προσῆκον μίασμα alienum piaculum, ſuis manibus non contractum, εἰς τὲς ἰδίας οἴκους εἰσάγοντας. 686. 6. προσήκει μοι μηδὲν ὥς᾽ ἀποκτεῖναι αὐτὸν. id eſt ἀδέν μοι προσήκει τῆς αἰτίας τῦ ἀποκτεῖναι αὐτὸν. 737. 8. ἀδέν μοι προσήκειν τῆς αἰτίας ταύτης. 782. 7.

προσκαλεῖν] προσκληθέντι [ſcil. in forum, ad iudicium] μὴ ἐλθεῖν. 711. 1.

προσπίπτει θεία κηλὶς τῷ δράσαντι. 672. 2.

προσάττειν. 650. vlt. 658. 5.

προστιθέναι. 659. 1.

προστρίβειν] ὑμῖν τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προστρίψομαι. 691. 9.

προσρόπαιος vis aliqua coeleſtis, ſeu numen, ad iniurias, quas paſſus ipſe vlciſci nequeat, animum aduertens, easque loco paſſi in auctore et eius gentilibus vlciſcens. ἡμῖν προσρόπαιος οὐκ ἔσαι ὁ ἀποθανών. Manes peremti non fient nobis tam ſaeua numina et tam implacabilia. 648. 1. ἀδενὶ ἀδὲν προσρόπαιον καταλείψει. 683. 5. nil relinquet, ob quod numen cuiquam ſuccenſere, aut in quemquam animaduertere poſſit. δεινὰς ἀλιτηρίας ἕξομεν τὰς τῶν ἀποθανόντων

προστροπαίες. 686. 10. ἐχ ὑμέτερον τὸν προστρόπαιον τῦ ἀποθανόντος κατασησω. efficiam vt Poenae peremti non vos perſequantur, ſed — 691. 6. προστρόπαιόν ἐσι τοῖς αἰτίοις [pro προσρόπαιος] in cauſa eſt, vt dii ſanguinis ſui vltores eos perſequantur, qui per nefas ipſum occiderint. 701. 8.

προτείνειν ἐλευθερίαν. 729. 2.

προτιμᾶν τὴν σωτηρίαν τῦ κέρδους. praeferre ſalutem compendio. 632. 2.

προτρέχειν. 664. 3.

ἡ πρόφασις τῦ πλῦ. cauſa mouens, vel meta, propoſitum itineris maritimi, ob quod iter ſuſcipitur. 715. 4. ἄνευ προφάσεως ἱκανῆς. ſine cauſa idonea et probabili, quam allegare licuiſſet, cur in iter me dediſſem. 715. 13. ἐγώ σοι μᾶλλον ἔχοιμι ταύτην τὴν πρόφασιν ἀνατιθέναι. 732. 19. προφάσεις εὑρίσκουσι τῦ ἀδικήματος. ipſi ſibi probabiles et ſpecioſos maleficiorum praetextus comminiſcuntur, quibus facinora excuſent, aut velent. 736. 4. ἄν τι ψευδωμαι τῆς προφάσεως ἕνεκα um mich auszureden, mich weiſs zu brennen, ad ſubterfugiendum, ad imponendum vano quodam commento. 770. 6. πρόφασις εὐθεμία ὑπελείπετο. [cur ſcil. iu non feciſſent.] 779. 2.

πρυτανεία πρώτη. 789. vlt.

πρυτανεύειν. 789. vlt.

πρῶτος] ἀπὸ πρώτης [ſcil. ἀρχῆς] ſtatim a principio. 732. 3.

πτωχεύειν. 636. 3.

πωλητὴς honos quidam ſeu praefectura Athenis, πωληταὶ collegium virorum, qui ſectioni praeeſſent bonorum proſcriptorum, numosque inde redactos aerario inferrent. 791. vlt.

ῥῆμα] ὲ δίκαιον ἔργῳ ἁμαρτόντα διὰ ῥήματα σωθῆναι, ὅτ' ἔργῳ ὀρθῶς πράξαντα διὰ ῥήματα ἀπολέσθαι.

λέσθαι. 705. 6. τὸ ῥῆμα γλώσσης ἁμάρτημα, τὸ δ' ἔργον γνώμης. 705. 8.

ῥώμη τοῦ σώματος. 693. 3. et 8.

σάφα] εἰκάζοντες μᾶλλον ἢ σάφα εἰδότες. 773. 13. τὴν σαφήνειαν τῶν πραχθέντων πυθέσθαι ἔφυγον. 610. 17.

σαφῆς] σαφὲς ποιήσετε ad liquidum perducetis. 611. 2.

σέβεσθαι] ταῦτα σεβόμενοι reuerentes, reformidantes. 657. 4

σείειν terroribus infectationum forensium concutere. ἑτέρους τῶν ὑπευθύνων ἔσεισε καὶ ἐσυκοφάντει. 787. 6.

σημεῖον οὐδὲν ἐστι beweiſet nichts, nil docet, nil arguit, in numero argumentorum non habetur. 631. pen. οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν ὑπολιπὼν ὧν ἠμύνετο. 693. 10. τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις. 748. 3.

σιωπᾷν] σιωπῶμενον καὶ ἀβασάνιστον ἐᾶν. 610. vlt.

σκιῤῥοφοριὼν vltimus menſis anni attici. 786. pen.

σκληρὸς] ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος. 660. 6.

σκληρότης] τῇ σκληρότητι τοῦ δαίμονος ἀπιστεῖν. 670. vlt.

σκοπεῖν πρὸς ὑμᾶς αὐτούς. 620. 13. τὸ ὑμέτερον σκοπέντας [ſcil. ἔργον, vel προσῆκον, vel συμφέρον] 691. 3.

σκοπὸς] τοῦ σκοποῦ τυχεῖν. 662. 2. τῶν ἀπὸ σκοποῦ ἀφεστώτων. 662. 7. τοῦ σκοποῦ ἁμαρτών. 663. pen. ἄθλιον καὶ πικρὸν ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας. 672. 8.

σπονδὴ] τὴν σπονδὴν ἅμα ἐγχέασα. 614. 8. σπονδὰς ἐποιοῦντο libabant diis. 614. 6.

σπουδὴ] τὴν σπουδὴν τῶν κατηγόρων φοβηθεὶς. 695. 7. διὰ

7. διὰ τὴν ἐμὴν σπουδὴν propterea, quod mihi ſtuderet. 786. 9.

σεγάζειν] ἀσέγασεν ἦν τὸ πλοῖον, εἰς ὃ δὲ μετέβημεν, ἐσεγασμένον. 716. 1.

σοχάζεσθαι] ἄλλου σοχαζόμενος, ἔτυχε τούτου. 626. 2.

σρεβλῶν. 721. 4. 729. 7.

συγγράφειν. 731. 6.

συγκαταπιμπλάναι τὰς ἀναιτίας [τῆς ἑαυτῶν μιαρίας puta.] 629. 5.

σύγκειται πιστότερον ἢ ἀληθέστερον. 670. 9.

συγκλίπτειν. 783. 1.

συγκρύπτειν. 643. vlt.

συγχεῖν τὰ νόμιμα τῶν ἀνθρώπων. 686. 3. 687. 6. 690. pen.

συγχωρεῖν λόγῳ. 718. 5.

συκοφαντεῖν. 787. 6.

συκοφάντης] συκοφάντας μισοῦντες, οἵους ὑμεῖς [ſcil μισεῖτε.] 745. vlt. μὴ διδάσκετε τὸς συκοφάντας μεῖζον ὑμῶν δύνασθαι. 746. vlt.

συλλέγειν χορὸν. 768. 6. 769. 13. et vlt.

συλλήπτωρ καὶ κοινωνὸς τῆς ἁμαρτίας. 676. 5.

συλλυπεῖσθαι cum συναλγεῖν copulatum. 664. 8.

συμβάλλειν] πολλά ἐσι τὰ συμβαλλόμενα [id eſt συλλαμβανόμενα conducentia] τοῖς τῶν ἀλλοτρίων ἐφίεσθαι βουλομένοις. 764. 10.

σύμβολον pro συμβόλαιον *eine Obligation, Geldverſchreibung, Wechſel.* ἀπὸ συμβόλων ὑμῖν δικαζομένους *die wider euch nach Wechſelrechte verfahren.* 745. 4.

σύμβουλος] ἐκ ἂν ἕτεροι γένοντο τούτων πονηρότεροι σύμβουλοι. ſcil. quam iracundia et ignoratio veri per calumnias vobis erepti. 740. 7.

σύμμαχος] τὸ εἰκὸς σύμμαχόν μοι ἐσι. 725. 12. τῇ ἀληθείᾳ. 751. 2.

συμμελετᾶν. 680. 10.
συμπλεῖν. 715. 1. 716. 14. 749. 3.
σύμπλους. 715. 11.
συμπότης. 625. vlt.
συμπράκτωρ. cooperator. 681. 4.
συμφέρειν τὰς τέτων ἁμαρτίας ἢ δίκαιοι ἐσμὲν acquum non eſt nos cum iplis pari modo luere eorum errores. 667. 1. τοῖς τῆ ἀνθρώπε λόγοις συνεφέρετο. conſentiebat cum ſerui praedicatione. 725. 6. traf zuſammen. cui mox opponitur διεφέρετο diſſentiebat. ἢ συνεφέρετο τῷ γραμματιδίῳ. ſeine Ausſage ſtimmete mit dem Inhalte des Briefes nicht zuſammen. 731. 1.
τὸ συμφέρον καὶ ἥτος ἡπίσατο. 729. 6.
συμφορὰν ἰδίαν καταξῆσαι 629. vlt. ἐάν τις ἄλλη συμφορὰ καταλαμβάνη αὐτὲς. 630. 6. ἀκέσιον τῷ παθόντι περιθεὶς τὴν συμφορὰν. 641. 4. 658. pen. αἱ συμφοραὶ καὶ αἱ χρεῖαι καὶ τὲς ἡτυχίας τολμᾶν βιάζονται. 659. 4. a fine. οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. 664. 6. ἀώροις συμφοραῖς περιβάλλειν. 607. 5. 761. 7.
συναγωνίζεσθαι. 756. 1.
συναλγεῖν. 664. 8.
συνακοντίζειν. 681. 2.
συναναιρεῖν. 725. 11.
συναποκτείνειν. 724. 9.
συναπολύναι. 748. 12.
συνασεβεῖν. 686. 5.
συνεθέλειν. 664. 8.
συνειδέναι] mancipia, ἃ συνήδει ταύτην τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ θάνατον μηχανωμένην. 608. 17. συνειδὼς αὐτῷ τὸ ἀδίκημα. 627. 1. διὰ τὸ μὴ συνειδέναι ἑαυτῇ [ſcil. φλαῦρόν τι] 756. 5. αὐτὸν ἑαυτῷ συνειδέναι μηδὲν ἡμαρτηκότι. 761. 6.
συνεισβαίνειν. 748. 11.

συνεκ-

συνεκσώζειν. 756. 3.
συνεξαμαρτάνειν. 743. 1.
συνεπιβαίνειν] μὴ συνεπιβάντας τῇ τῶν ἐπιθέσει. nolite, cum his inimicis meis mihi insultantibus, ceruices meas superbo et proteruo pede conculcare. 640. 4.
συνήδεσθαι. 664. 8.
συνθεᾶσθαι. 680. 13.
συντιθέναι] οὗτοι ἐξ ἐπιβουλῆς συνέθεσαν ταῦτα καὶ ἐμηχανήσαντο κατ' ἐμοῦ de fraude, quam inimicus in caput inimici construit, veluti turrem quandam, quam hostis vrbi oppugnandae comparat, vel admouet. 717. 11. μηχανῶνται ἐπ' ἐμὲ λόγους ψευδεῖς συντιθέντες. quae coagmentant, compaginant. 767. 1.
συντυγχάνειν νεκροῖς ἀσπαίρουσι. 652. 5.
σφαγὴ iugulum. 739. 1.
σφάγιον. 710. 2.
σχέτλιος. 791. 1. 792. 4.
σώζειν] ὅταν νοσοῦσιν, ὑγιεῖς γενόμενοι, σώζονται kommen mit dem Leben davon. salui euadunt. 630. 5.
σῶμα] τῆς πόλεως καὶ τοῦ σώματος οὐκ ἀπεστερούμην, neque ciuitatem, neque spiritum amisissem. 635. 5.
τὴν σωτηρίαν τῇ κέρδει προτιμῶντες. 632. 2. ἀπορῶ εἰς τίνα ἄλλην σωτηρίαν χρή με καταφυγεῖν. 650. 3. adminiculum vel praesidium salutis. ἐνεστιν ἐν τῷ ὑμετέρῳ ὅρκῳ καὶ ἡ ἐμὴ σωτηρία. euer Eyd ist mir gut für mein Leben. 760. 1. ἡγήσαντο σφίσι ταύτην [id est ταύτῃ] σωτηρίαν ἔσεσθαι καὶ ἀπαλλαγὴν κακῶν ἁπάντων. 783. 7.
σωφρονεῖν] ἐσωφρόνεν καὶ ἐκ ἐμαίνοντο sie thaten klug daran, und waren wahrhaftig keine Narren. 632. 1. εἰ καὶ-

εἰ κατὰ Φύσιν ἦν ὑβρίζειν μὲν τὲς νέες, σωφρονεῖν δὲ τὲς γέροντας. 696. 1.

σωφρονίζειν τὸ θυμούμενον τῆς γνώμης. 643. 3. ἡ τῶν νέων δύναμις φοβᾶσα σωφρονίζει. admonet manus continere. 693. 6.

σώφρων] παροινῶν εἰς ἄνδρα πολὺ αὐτῆ σωφρονέστερον. 688. 8.

τάξις. 663. 7.

τεκμήριον ἀνθρώπινον. 748. 1.

τελεῖν] εὐχομένοις ἃ ἐκ ἔμελλε τελεῖσθαι. exitum non fortitura. 614. 8.

τελευτὴ ἄωρος. 659. 2. προαποθνήσκειν τῆς γηραιᾶ τελευτῆς. 685. 6.

τέλος] τέλη κατετίθει contributiones vel vectigalia dependebat. 744. pen. ἐκ ἔχει τέλος effectu caret. 753. 8. 765. 3.

τέμενος. 629. 3. 638. 2.

τηρεῖν τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβελῆς. 634. 4.

τιθέναι] ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν. fingamus et hoc perinde atque illud, sive sperandum, sive metuendum fuisse. 645. 1. αὐτὸς ἑαυτῷ νόμον θέμενος. 711. 5. παρ' οἷς ἐτέθη τὰ χρήματα pecuniae depositae fuerant. 792. vlt.

τιμᾶν] ἐτιμήθη αὐτοῖς lis aestimabatur ipsis tanti, mulcta dictabatur tanta. 784. pen.

τιμὴ ἔσαι ὑμετέρα vos in honore habebimini. 747. penult.

τίμησίν μοι ἐποίησαν litem mihi non capitis, sed pecuniaria quadam mulcta aestimarunt. 709. 1.

τιμωρεῖν opem ferre, oppressis succurrere, vindicare praesertim caesum, rursus occidendo homicida, talionis ergo. τιμωρῆσαι τοῖς νόμοις. 606. 2. τιμωρήσω τῷ τε πατρὶ, καὶ τοῖς νόμοις. 617. 8. τῷ ἀποθανόντι οὐ τιμωροῦντες. 686. 9. νεώτερός εἰμι, ἢ ὥστε

ὥστε δύνασθαι ἐμαυτῷ τιμωρεῖν. mir ſelber Recht verſchaffen. 746. 13. ἄλλως τε καὶ ἐὰν μὴ ἡ ὁ τιμωρήσων. praeſertim, vbi vindice careas. 752. 3. τιμωρεῖν ὑπὲρ ἀπολωλότος. caedem iniuſtam actione forenſi perſequi, loco et nomine peremti, qui de iniuria ſibi oblata ipſe queri ſuamqun cauſam agere nequit. 759. 2. 2) punire. τῆς ἁμαρτίας τετιμωρημένος ἑαυτόν. 664. 7. 3) in medio, vlciſci ſemet, ſeu iniurias ſibi oblatas. τιμωρησαμένῳ κάλλιον ἔδοξεν αὐτῷ ταῦτα πάσχειν, [ſcil. ἃ πάσχειν αὐτὸν ἀναγκαῖον ἦν, καὶ ἃ προήδει ἑαυτὸν πεισόμενον] ἢ ἀνάνδρως, μηδὲν ἀντιδράσαντα. 627. 12.

τὴν τιμωρίαν τῷ τεθνεῶτος ἀφεῖναι. vltionem. inultum relinquere. 606. pen. ἅμα τῷ σώματι [ſcil. τῷ ἀπολαλότι] καὶ ἡ τιμωρία [ſubaudi αὐτοῦ vltio eius] ἀπόλωλεν. 759. 1. τιμωρία ſatisfactio, luitio ἐστιν ὑπὲρ τοῦ ἀδικηθέντος. 764. 14.

τιμωρὸς vltor, vindex γενήσεσθαι τῷ τεθνεῶτι. 605. 9. 606. 8. ἀνοσίων ἔργων τιμωρὸς. 670. 5. τῆς ἀληθείας ἐκ ἦν αὐτῷ τιμωρὸς οὐδείς. nemo erat, qui veritatem ab eo dictorum ab oppreſſione vindicaret, obſtaretque, quo minus ab inimicis eam patefcere nolentibus obſcuraretur, qui potius aſſereret eam et fraude violentiaque inimicorum potiorem redderet, et ſi quis ob dicta dictorum auctorem laedere conaretur, eum puniret atque reprimeret. 723. 9.

ὁ τοιοῦτος eſtne idem, atque ὃς ἔστι. 785. vlt.

τοιούτως ἔχει res ita comparata eſt. 770. 8.

τολμᾶν. 659. pen.

τολμηρὸς] ἦκισα ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἀναιδὴς καὶ τολμηρὸς ὤν. 668. 4.

τραπέζα] ἐπὶ τὰς τραπέζας ἰόντα. 629. 5.

τρέμειν [id eſt δεδιέναι] περὶ τῆς εὐδαιμονίας, μὴ ἀποστερηθῇ [ſcil. αὐτήν] 646. pen. τῆς εὐδαιμονίας, ἧς ἕνεκά με τρέμοντά φατιν — 655. 2.

τρω-

τριηραρχεῖν. 638. pen.

τρίτον φημὶ. 689. 2.

τρόπος] παρὰ τὸν ἄλλον τρόπον. contra quam mihi est ingenium, secus atque aliis in rebus factito. 660. 2.

τροφεὺς] τροφέας παρέδωκε τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. 685. 5.

τροχίζειν rotae imponere torquendum. τροχισθεῖσα. 615. 6.

τροχὸς] ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι. 724. 14. et 17.

τυγχάνειν] ἄλλου ϛοχαζόμενος, ἔτυχε τούτου. 626. 2.

τύπτειν τὰς πληγὰς, ἐξ ὧν ἀπέθανε. ingessisse, inflixisse. 692. 5.

ἡ τύχη τοῦ ἄρξαντος, καὶ οὐ τοῦ ἀμυνομένου. quicquid casuum vtramuis in partem ab aliqua rixa, manuumue conflictu euenerit, quicquid huius euenti est, id incipientis sorti, quaecunque ea est, siue secunda, siue aduersa, debet referri, non eius, qui vim oblatam repulerit. 700. 4. ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ἔργων τὴν τύχην προσαγόμενος. 700. 7. ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται, ἢ τῇ προνοίᾳ. 706. 2. τύχῃ [id est ἀτυχίᾳ] μᾶλλον, ἢ ἀδικίᾳ. 761. 8.

ὑβρίζειν opponitur τῷ σωφρονεῖν. 696. 1.

ὑετὸς. 716. 2.

ὕπαιθρος] ἅπαντα τὰ δικαϛήρια [consecrata puta causis homicidiorum disceptandis] ἐν ὑπαίθρῳ δικάζει τὰς τοῦ φόνου δίκας. et cur? 709. 8.

ὑπαίτιος ὑπὲρ ἐκείνων ἐσόμενος σαφῶς ᾔδειν. certo noram facinoris ab ipsis commissi, non ipsos, qui reapse patrassent, sed eorum loco me, quamuis insontem, accusatum iri. 632. 7 τοῦ ὑμετέρου ἁμαρτήματος ὑπαίτιοι γιγνόμεθα. 686. 12.

ὑπάρχειν τὴν ἀκρόασιν τοῖς φεύγουσι reis praesto esse audientiam, iam paratam et expeditam, vel antequam dicere incipiant. 704. pen. οὐδέν μοι τοιοῦτον

ὑπῆρκτο εἰς αὐτόν. nil tale de eo promeritus eram. nil feceram, quod eiusmodi poenam ab eo mihi conſciſceret. 732. 18. ταὐτὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ εἰς ἐκεῖνον, ἅπερ ἐμοί. rationes Lycino cum Herode prorſus eaedem erant, atque mihi cum eodem Herode. 733. 8.

ὑπὲρ ἐκείνων loco ipſorum. 632. 7. 728. 3. ἀπολύεσθε τῆς ὑπὲρ τούτου μιαρίας. per vel ob hunc contracto. 648. vlt.

ὑπεραπολογεῖσθαι. 650. 6.

ὑπερήμερος qui ſtata die nomen contractum non luit. 734. 21.

ὑπερορᾶν τῆς ἀπολογίας. 670. pen.

ὑπέρχεσθαι] ἐκασίως ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθων. 662. 8. ὑπὸ τὴν πληγὴν τοῦ ἀκοντίου. 680. 1. et 6. 681. 4.

ὑπερῶον. 611. 5.

ὑπεύθυνος. 787. 6.

ὑπέχειν αἰτίας praeſtare. 737. 12.

ὑπηρέτημα. 612. 4.

ὑπογραμματεύειν agere ὑπογραμματέα ſcribam, ſeu partes eius. 792. 1.

ὑπογραμματεὺς. 782. vlt. nomothetarum. 792. 1.

ὑποδεὴς] μηδὲν ὑποδέστερα τούτων μελετῶντες in ſtudio virtutis nihil his concedentes. 674. 6.

ὑποδεεστέρως. 699. 6.

ὑποδέχεσθαι epulo hoſpitali excipere. 614. 4.

ὑποδρομὴ] διὰ τὴν ὑποδρομὴν τοῦ παιδὸς [ſcil. ὑπὸ τοῦ ἀκόντιον] *weil der Knabe durch ſein unvorſichtiges Vorlaufen dem Spieſſe in den Wurf gekommen war.* 662. 4.

ὑποθήκη, conſilium, auctoritas, ſuggeſtio. ταῖς Κλ. ὑποθήκαις. 613. 9.

ὑπολείπειν in actiuo τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν. 686. 3. οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν ὑπολιπὼν ὧν ἠμύναντο ne contuſionem quidem in eius carne reliquit, quae de plagis acceptis teſtaretur. 693. 10. τοῖς ἔγγιστα τι-

μωρεῖ-

μωρεῖσθαι ὑπολείπετε. 702. 2. In passiuo ἐδεὶς ἡμῖν λόγος ὑπελείπετο μὴ φονέας εἶναι. 661. vlt. ἡμῖν ἅπας ἀποφυγεῖσιν ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπολείπεται. 713. 1. ἀγὼν μοι νόμιμος ὑπολείπεται. 750. 8. πρόφασις ἐδεμία ὑπελείπετο. 779. 2. In medio ἐνθυμίον ὑπολείψεσθε. 683. 3. et 7. ἀμφισβήτησιν καὶ λόγον ὑπελίπε. tibi reliquum feciſti, reſeruaſti. 712. 8.

ὑπομιμνήσκειν. 790 7.

ὑπονοεῖν ἐπὶ σμικρὸν. 773. 12.

ὕποπτος] τῶν ὑπόπτων ὄντων. oratione mea ſi effecero, vt hi in ſuſpicionem patrati ſceleris veniant. 631. 16.

ὑποστρέφειν πάλιν retro refugere. εἰς τὸ πίσω. 652 6.

ὑποτρέχειν] ὑπὸ τὴν τοῦ ἀκοντίου φορὰν ὑποδραμέντος τῷ παιδὸς. 662. 1.

ὑπουργεῖν] αἱ χεῖρες, ἃ διανοέμεθα, ἑκάστῳ ἡμῶν ὑπουργοῦσιν. adminiſtrant, famulantur. 693. 18.

ὑποψία] ἡ πάσης ὑποψίας φυλακὴν ποιήσωνται omnem ſuſpicionem cauerint, h. e. excluſerint, arcuerint. 622. pen. ἀπολυομένης πάσης ὑποψίας. 626. 3. τὴν ὑποψίαν εἰς ἐμὲ ἔσαν [pro ἴσαν vel ἦκσαν] 631. 2. et 8. 632. 7. εἰς ἐκκσίους καὶ προδήλους ὑποψίας ἐμπεσεῖν. 631. 5. 645. vlt. φανερῶς τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα 648. 4.

ὕστατος] ἐκπίνκσιν ὑστάτην πόσιν. 615. 2.

ὑστεραῖος] τῇ ὑστεραίᾳ, ἧ ὁ παῖς ἐθάπτετο [id eſt τῇ ὑστεραίᾳ ταύτης τῆς ἡμέρας, ἧ ὁ παῖς ἐθάπτετο] proxima die ſecundum eam, qua puer elatus fuerat. 784. 2.

ὕστερος] ἐν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ. 770. 7.

Φαίνειν] ἐν ἐμοὶ τὰδίκημα φανεῖται. 631. 15. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702. 1.

Φανερὸς] ἑσὼς φ. ὑμῖν ἐσιν οὐ βληθεὶς. ſubaudi ἄν. certi eſtis, paret vobis, futurum non fuiſſe, vt puer iaculo feriretur, ſi in veſtigio perſtitiſſet. 662. 8. ἐ-

γὰρ ἀφανὴς, ἀλλὰ καὶ λίαν φανερὸς ἔμοιγε ὁ τούτου θάνατός ἐστι. 673. 2. ἐστὶ φανερὸς ἐκβὰς τοῦ πλοίου, καὶ ἐκ εἰσβὰς πάλιν. constat inter omnes eum, cum egressus esset e naui, rursus in eam non rediisse. viderunt et norunt hoc omnes. 716. 5.

Φάρμακον] θάνατον τῷ πατρὶ μηχανωμένην φαρμάκοις. 608. 17. ὅπως αὐτοῖς τὸ φάρμακον δοίη. 613. 6. τέτε φάρμακόν ἐστι τὸ αὖθις κολάσαι huius poenitentiae remedium, quo prior error corrigatur, in hoc erit, si sontem, antehac dimissum, postmodum puniatis. 757. 2.

Φέρειν] φανερῶς τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα. 648. 4. τὰς οὐ προσηκέσας φέρων ἁμαρτίας poenas dans alienorum criminum. 665. 8. τὴν ἀπέχθειαν αὐτῶν δίκαιος φέρεσθαι auferre entgelten. 678. vlt. ἱκανὸν αὐτῷ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν φέρειν luere. 682. 9. 683. 4.

Φεύγειν detrectare, recusare. ἔφυγον τὴν τῶν πραχθέντων σαφήνειαν πυθέσθαι. 610. 17. φυγὼν in exilium actus, γέρων καὶ ἄπολις ὤν, ἐπὶ ξένης πτωχεύσω. 636. 3. φεύγων τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον exosus democratiam. 745. vlt. 747. 3. οἱ τὸν ἔλεγχον φεύγοντες. 779. 13.

Φθάνειν] μὴ φθάσωσι πρὶν ἀποθανεῖν. 620. 1. μὴ ἔφθησαν περιδύσαντες αὐτὸν. prius fugabantur ab interuenientibus hominibus, quam iacentem spoliare et cum veste abire potuissent. 631. pen.

Φιλοθύτης. 639. 2.

Φίλτρον] ἐκ ἐπὶ θανάτῳ φάσκουσαν διδόναι, ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις. 608. pen.

Φοβεῖν. 693. 6.

ὁ φόβος τῶν ἐπιφερομένων κακῶν ἐκπλήττων θερμότερον ἐπιχειρεῖν ἐποίησε. 627. 6.

Φονεὺς. 605. 12. etiam in genere foeminino vsurpatur. τὴν τέτων μητέρα φονέα γενομένην τοῦ ἡμετέρου πατρός.

πατρὸς. 605. pen. τὸν ἑαυτῶν φονέα [quae etiam mulier eſt] μεταχειριζόμενοι. 615. 1. τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας φονεῖς εἰσὶ. (duriter dictum) 691. 1.

Φονικὸς] τοὺς τὰς φονικὰς δίκας κρίνοντας. 684. vlt. 762. 7.

ὁ Φόνος ἂν ἀνήκει εἰς τὸς θεωμένους. 672. vlt. δικάζει τὰς τῦ Φόνυ δίκας. 709. 8. Φόνον ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τῦ δέλυ ἔξεστι τῷ δεσπότῃ. 728. 3. Φόνυ δίκην παραδῦναι ſucceſſori puta. 787. 1.

Φοραὶ] ὑπὸ τὴν τῦ ἀκοντίυ φορὰν ὑποδραμόντος. 662. 1. et 8.

Φρονεῖν recte ſapere. 622. 4.

Φρονῖς. 630. 9.

Φρεῦδος. 719. 8.

Φῦσαι] ἔφυσε deus τὰς πρῶτον γενομένας ἡμῶν. 685. 4.

Φυλακὴ. 622. pen.

Φυλάττειν] πῶς ἔν ἂν ἐφυλάξατο μηδένα βαλεῖν. qui cauiſſet, vt ne quem feriret. 682. 2. et 4. ἅ τις μὴ προσεδόκησεν, ἀδὲ φυλάξασθαι ἐγχωρεῖ. 714. 11. αὐτὴν ταύτην φυλάξαντες τὴν ἡμέραν. 784. 4.

Φυλέτης. 769. 13.

Φῦναι] ἱκανῶς πεφυκότες. 622. 3.

Φύσις] κατὰ φύσιν ἦν. 696. 1.

Futurum tertium κεκινδυνεύσεται. 742. 9.

χαλεποὶ καὶ γνωσθῆναι καὶ δειχθῆναι, 622. 1.

χαρίζεσθαι τῷ θυμῷ. 693. 4. 721. 1.

χάριν καταθέσθαι τῇ πόλει. 734. 3.

χειμὼν] ὑπὸ χειμῶνος πονεῖν. 630. 4. ἐτύχομεν χειμῶνί τινι χρησάμενοι. 715. 5.

χεὶρ] ἄρχων χειρῶν ἀδίκων qui prior verbera infligit, rixam exorditur. *der zuerſt ausſchlägt.* 688. 7. ταῖς χερσὶ τυπτόμενος ἀντιδρῶν ἅπερ ἔπασχον. 688. 16. ὅσῳ αἱ χεῖρες αὐτῷ τῷ σιδήρῳ οἰκειότεραι. 693. 12. αἱ χεῖρες ὅσα διανοούμεθα ἑκάστῳ ἡμῶν ὑπουργοῦσι.

693. 18. τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας. 709. 10. 748. 11. μήτε χειρὶ ἁράμενον. 772. 6.

χειρεργεῖν manum rei accommodare, manu ſua-met peragere. 615. 8.

χορηγεῖν. 638. pen. 744. 8. 768. 5. ἄριστα χορηγοῖντο quam optime inſtruerentur inſtrumento ſcenico. 770. 3.

χορηγία. 646. 4. 744. 8.

χορηγὸς κατεκάθην. 767. vlt.

χορὸς. 768. 6.

χρεία] αἱ χρεῖαι βιάζονται τολμᾶν. 659. 4. a fine. τῆς χρείας τὸ παιδὸς ἀποστερηθῶ nullos iam fructus a filio percipere queam. 671. 1. τῆς χρείας τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Λυκίνε familiaritatis meae cum Lycino. pro φιλίας καὶ χρήσεως. 734. vlt.

χρήματα] χρημάτων ἕνεκα quo numis emungerer. quo crumena mihi euerreretur. 746. 9.

χρῆσθαι χειμῶνι a tempeſtate iactari. 715. 5. οὐ σφόδρα ἐχρώμην Λυκίνῳ φίλῳ. 735. 1. [alii poſtremum vocabulum omittere ſolent.] χρῆσθαι τῷ νόμῳ καὶ τῇ δίκῃ. non poſſe facere, quominus magiſtratus in corpore tuo poenarum id exſequatur, quodcunque ſententia iudicum e formula iuris ciuilis tibi dixerit. 751. 7. 752. 1.

χρηστὸς homo frugi. 769. pen.

χρόνος] τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702. 1. ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. 711. 12. 761. vlt. ἔστως ἀγαθὸν ἐστι μετὰ χρόνε βιωσανίζειν τὰ πράγματα. 740. 1. δότε τι καὶ τῷ χρόνῳ, μεθ' ὃ ὀρθόταται εὑρίσκουσιν οἱ τὴν ἀκρίβειαν ζητοῦντες. 750. 13. ὀδὺ χρόνος πολὺς ὁ διαφέρων. 757. 5. χρόνον ἀπέδειξεν, ἐντὸς ὃ ἂν ἐγγραφῆ ἀπογράψασθαι. 784. 8. ὁ χρόνος μὴ ἐνεχώρει. 788. vlt.

χωρεῖν] αὐτοῖς τοῦτο οὐκ ἐχώρει [pro προεχώρει vel

vel καλῶς ἐχώρει] *es wollte damit nicht fort, dieſer Vorwand oder Behelf wollte ihnen nicht recht gelingen.* 719. 13.

χῶρος. 664. 4.

χωροφιλεῖν amare commorationem in aliquo loco. 744. pen.

ψαύειν. 671. 6.

ψεύδεσθαι] εἰ μὴ πολύ γε ἔψευσμαι ni multum me mea fefellit opinio. 660. 1. πιστοὶ γενόμενοι τῷ ψεύδεσθαι h. e. ἐπὶ τῷ ψ. quamuis mentiantur, vel διὰ τὸ ψ. ideo, quod mentiuntur. 703. vlt. ἐψεύδετο ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. 723. 6. ψευσθῆτε τἀληθοῦς aberretis a vero, in transuerſum agamini. 727. 2.

ψεῦδος. 678. 9.

ψῆφον περὶ αὐτοῦ γενέσθαι iudicium ſuper eo haberi. 727. 12. 728. 6. τῶν ψήφων ὁ ἀριθμὸς ἐξ ἴσου γενόμενος, τὸν φεύγοντα μᾶλλον ὠφελεῖ, ἢ τὸν διώκοντα. 730. 3.

ψυχή] περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύων. 625. 1. et ſine praepoſitione. 652. vlt. πνίγων ἕως τῆς ψυχῆς ἀπεσέρησεν αὐτόν. 687. 4. τὴν βελεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι αὐτόν. 687. pen. ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἤδη ἀπειρηκὸς συνεξέσωσε. 756. 3.

ὠφέλεια] ἑδοὺς ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην ὠφέλειαν ἀφῆκεν. 625. 1. ἐν τούτοις ἐστὶν αὐτοῖς ἡ ὠφ. 721. 2. ἐψεύδετο ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. 723. 6. τιμὴν καὶ ὠφέλειαν οἴσειν. 766. 2.

ὠφελεῖν] ὠφελεῖσθαι παρ' ἐμοῦ ζητοῦντες. lucellum aliquod mihi extorquere ſuis calumniis ſtudentes. 639. pen. ἐξ ὧν μάλιστα τὸ κοινὸν ὠφελεῖται. 661. 3. μὴ ὠφελεῖσθαι τῷδε τῷ νόμῳ. id eſt ἐν vel ἐπὶ τ. τ. ν. 713. 11. τὸν φεύγοντα μᾶλλον ὠφελεῖ ἢ τὸν διώκοντα. 730. 3.

TENET

TENET HOC SEPTIMVM VOLVMEN ISTAEC.

1. Isaei orationes decem, omnes in hereditatum causis versantes, cum annotationibus I. I. R. quibus immistae pauciſſimae quaedam atque breuiſſimae I. Taylori annotatiunculae. cuius Taylori liber etiam praebuit coniecturas viri docti, haud constat cuius, e libro I. Tophanis excerptas. quod nomen ignotum mihi prorsus est. a p. 1. ad 299.

2. Dionysii Halicarnassei iudicium de Isaeo, cum annotationibus Sylburgii, Hudsoni et I. I. R. a p. 300. ad p. 370. Retulit initio suarum annotationum Sylburgius schedium ignoti alicuius vetusti grammatici, de hoc oratore. quod ab Aldo proditum, H. Stephanus ex editione sua Orr. grr. eiecerat.

3. Latinam I. I. R. interpretationem reliquiarum Isaei a p. 371. ad p. 520.

4. Indices ad Isaeum a p. 521. ad p. 600.

5. Antiphontis reliquias, cum annotationibus Editoris, a p. 601. ad p. 793.

6. Petri van Spaan dissertationem de Antiphonte. a p. 795. ad p. 830.

7. Specimen annotationum I. G. Hauptmanni, V. C. ad Ant. cum immistis breuibus quibusdam Theophili Siegfridi Bayeri et Io. Matthiae Gesneri. a p. 832. ad p. 846.

8. Excerpta e literis a Bayero ad Gesnerum datis, super Antiphontis editione a Bayero inchoata. p. 846.

9. annotatiunculas Taylori ad Antiph. p. 848.

10. I. I. R. curas posteriores ad Ant. p. 849. ad p. 869.

11. Indicem Graecitatis Antiphonteae ab eodem conscriptum. a p. 870. ad p. 951.

FINIS.

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY

Do not
remove
the card
from this
Pocket.

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File."
Made by LIBRARY BUREAU